

Aurelij Augustini se
cunda quinquagena

Brevi Aurelij Augustini Hipponensis episcopi: de ps. LI. Tractatus incipit.

Prefatio.

Psalms brevis est: de quo loquendum suscipimus caritati vestre: sed titulum habet aliquantulum negociosum. Patienter ergo sustinete nos: donec illum enodemus: ut possimus: quantum adiuverit dominus. Neque enim passim preterenda sunt hec: quoniam quidam placuit fratribus: non tantum aure et corde: sed et stilo excipienda que dicimus: ut non auditorem tantum: sed et lectorem etiam cogitare debeamus. Nata est quidem occasio psalmo huic ex re quadam gesta: quam vobis etiam fecimus recitari de libro regnorum. Saul enim rex non ad permanendum electus a domino: sed secundum populi cor durum et malum datus ad eorum correptionem: non ad utilitatem secundum illam sententiam scripturam: que ait de deo: qui regnare facit hominem hypochritam: propter perversitatem populi. Cum ergo talis esset Saul: persequeretur David: in quo deus prefigurabat regnum salutis eterne: et quem deus elegerat permansurum in semine suo: quoniam quidam futurus erat rex noster rex seculorum: cum quo regnaturi sumus in eternum ex semine ipsius David secundum carnem. Cum ergo David deus elegisset: et prelegisset et predestinasset ad regnum: noluit et ipsum David ante regnum tenere: quoniam primo a persecutoribus liberaret: ut etiam in hoc ipso figuraret nos: id est corpus eius: cuius corporis caput Christus. Porro enim si ipsum caput nostrum sine primo peracto labore in terra: in celo regnare noluit: neque levare sursum corpus quod deorsum accepit: nisi per tribulationis viam: quid audet membra sperare capite suo magis se posse esse felicia: Si patres familias beelzebub vocaverunt: quanto magis domesticos eius: Non ergo speremus molliorem viam: qua precessit eamus: qua duxit sequamur. Si enim a vestigio eius aberraverimus: perimus. In hoc ergo David quid prefigurabatur videtis. Ergo et in Saul quod prefigurabatur videtis. Regnum malum in Saul: et regnum bonum in David: mors in Saul: et vita in David. Etenim nos non persequitur nisi mors: de qua in fine triumphabimus dicentes: Ubi est mors potentio tua: ubi est mors aculeus tuus? Quid est quod dico: non nos persequitur nisi mors: Quia nisi mortales essemus: non esset quod nobis

faceret inimicus. Nunquid enim angelis quod quod facit: Ergo etiam ipsa mors a qua maxime habemus persecutionem: cuius finitur in fine contentio: cum resurrexerimus a mortuis: sicut finita est in capite nostro: sic finietur et in nobis si iusti fuerimus inveni. Nam mortuus ille mortis interfectus fuit: et magis in illo mors mortua est: quam ipse in morte. Denique etiam nomen ipsum si attendamus: non est sine mysterio. Nam Saul interpretatur petitio: hoc est appetitio. Quid enim dubitare debemus: nobis fecisse mortem istam: A peccato enim hominis nata est mors. Merito ergo ipse sibi homo appetiuit mortem: et ideo petiit nomen est mortis. Nam sicut scriptum est: Deus mortem non fecit: nec letatur in perditione vivorum. Creavit enim deus ut essent omnia: et sanabiles fecit nationes orbis terrarum. Et vni mors tanquam querens: Impius autem manibus inquit: et verbis accerserunt illam: et estimantes illam amicum defluerunt. Ergo appetendo illam defluerunt: et in mortem irruerunt: estimantes illam sibi esse amicum: et quomodo estimavit populus amicum: et petiit regem inimicum. Extorsit enim populus a domino habere regem: et datus est Saul tanquam dati essent illi in manus suas: qui manibus et verbis accerserunt mortem: et figurata est in ipso Saule ipsa mors. Ideo psalmus ille septimus decimus: sic habet titulum: in die qua liberauit eum dominus de manu omnium inimicorum eius: et de manu Saul. Dixit primo omnes inimicos eius: et postea de manu Saul: quia novissima inimica destruet mors. Quid est et de manu Saul: Quoniam exemit nos ab inferis: et de manu mortis liberauit nos. Cum ergo Saul persequeret virum sanctum David: confugit ubi tutum putavit esse locum: transiens per sacerdotem quemdam Achimelech: accepit ab eo panes. Ubi figuravit etiam personam: non tantum regis sed et sacerdotem: quia manducavit panes propositionis: quos sicut dicit dominus in euangelio: non licebat manducare nisi solis sacerdotibus. Postea cepit eum querere Saul: et iratus est suis quod nemo eum sibi vellet perdere. Hoc modo lectum est in libro regnorum. Erat autem ibi Boechidume quidam: quoniam venerat ille ad Achimelech sacerdotem: princeps pastorum Saul. Qui cum adesset quando Saul irascebatur suis: quod nullus illi vellet perdere David: prodidit ubi eum vidisset. Misit continuo Saul: exhibuit sacerdotem: et omnes eius et iussit occidi. Nemo ausus est hominem regis Saul: nec iubente rege mit

tere manū in sacerdotes domini: sed ille q̄
prodiderat: sicut Judas qui a proposito
suo nō recessit: et vsq̄ in fines perseverauit:
de illa radice fruct⁹ terre quales: nisi qua-
les fert arbor mala: Occidit Boech iste
manu sua iubente rege sacerdotē et omnes
eius. Beinde debellata est ciuitas etiā sa-
cerdotū. Inuenimus ergo Boech istū ini-
micum regi Dauid: et sacerdoti Achime-
lech. Unus homo est Boech: sed gen⁹ ho-
minū est Boech: sicut Dauid et corpus ip-
sius regis et sacerdotis: tanq̄ vnus homo
est due persone: sed tamē vnū genus homi-
num. Proinde in isto tempe: et in isto secu-
lo videamus hec duo genera: vt pertineāt
ad vtilitatē nostrā: vel quod cantam⁹: vel
quod cantari audimus. **M**odo videam⁹
Boech: modo videamus corpus regis et
sacerdotis: modo videamus corpus homi-
nis aduersus regē et sacerdotē. **P**rimo no-
mina ipsa attēdite q̄ mystica sunt. Boech
interpretatur motus. **I**dumeus interpretatur
terren⁹. **F**am videte quale genus homi-
num significat Boech iste mot⁹. **N**ō ergo
perseuerans in eternū: sed emigrandus terre-
nus. **Q**uid expectas d̄ homine terreno alii
quos fructus celestes: **H**omo erit in eter-
nū. **E**st ergo regnū terrenum: vt breuiter
dicam et cito insinūē: hodie in isto seculo:
vbi est et regnū celeste. **P**eregrinos habet
ciues suos vtrūq̄ regnū: regnū terrenū:
et regnū celeste: regnū eradicandū: et reg-
nū in eternū plantandū. **M**odo in hoc
seculo ciues vtriusq̄ regni pmixti sūt. **C**or-
pus regni terreni: et corpus regni celesti: cō-
mixtum est. **R**egnū celeste genuit inter ci-
ues regni terreni et aliquādo. **N**ā et hoc ta-
cendum nō est: quodāmodo regnū ter-
renū angariat ciues regni celozū: et regnū
celeste angariat ciues regni terreni. **U**trū-
q̄ vobis de scriptura dei demonstrabim⁹.
Daniel et tres pueri in babilonia p̄positi
sunt negocijs regis. **J**oseph in egypto se-
cūdus a rege positus est administrare re-
publicā: de qua republica erat populus il-
le dei liberandus. **I**n ipsa republica anga-
riam quodāmodo faciebat Joseph: sicut illi
tres pueri: sicut Daniel. **M**anifestū est er-
go q̄ vsurpat sibi ad opera sua: id est ad
opa regni sui: nō ad facta sua mala regnū
terrenū ciues regni celozum. **Q**uid est reg-
nū celozū: **Q**uomō vsurpat in hoc seculo
ad temp⁹ ciues regni terreni: **N**ōne de his
Apostolus dicit: q̄ nō caste euāgelij an-

nunciabant: sed terrena desiderantes reg-
num celozū predicabant: sua querebāt et
christū annūciabāt: **E**t vt noueritis q̄ et ip-
si ad opus regni celozū: tanq̄ mercenarij
assumpti sunt. **A**plius gaudens de illis di-
cit: **S**unt qui p̄ inuidiā et contentionē chri-
stum annūciant: nō caste: existimātes tribu-
lationem se suscitare vinculis meis. **Q**uid
enī: dñi omnimō siue per occasionē siue per
veritatē christus annūciat: **E**t in hoc gau-
deo: sed et gaudebo. **B**e talibus etiā chri-
stus annūciat dicens: **P**harisei et scribe su-
per cathedrā Moysi sederūt: que dicūt fa-
cite: qua autē faciūt facere nolite. **B**icunt
enī et nō faciunt. **Q**ue dicūt ptinet ad Da-
uid. **Q**ue faciūt: ptinet ad Boech. **P**er
illos me audite: illos imitari nolite. **I**sta
duo genera hominū sūt hodie in terra. **B**e
his duobus generib⁹ hominū cantat psal-
mus iste. **H**abet autē psalmi titulus: nunci-
atū esse Sauli de Dauid: q̄ uenit Da-
uid in domū Achimelech: et fortasse q̄
nō absurde sentim⁹ p̄pter similitudinē no-
minis: et vni⁹ syllabe differentiā: vel potius
vni⁹ littere variati sunt tituli: in codicibus
tñ psalmozū: cū inspiceremus magis Abi-
melech: q̄ Achimelech iuenimus. **E**t qm̄
in alio loco habes euidētissimū psalmū:
nō dissimilitudinē nois: sed prozsus diuer-
sum nomē insinuatē: quādoquidē Dauid
ante regē Achis: non ante regem Abime-
lech inmutauit faciē suam: et dimisit eum: et
abiit. **T**itulus autē psalmi sic script⁹ est: qm̄
inmutauit vultum suū coram Abimelech.
Ipsa magis mutatio nominis in mysteriū
fecit nos esse intētos: ne tāq̄ res historie p̄-
sequaris: et sacrata vela contēnas. **D**iscus-
sum nomē in psalmo illo: qd̄ ē Abimelech
inuenitur interpretatū: patris mei regnū.
Quomō autē patris sui regnū dimisit Da-
uid: et abiit: nisi quomō christus regnū iu-
deozū dimisit: et ad gentes trāsiiit: **H**unc
fortassis etiā propheticus spirit⁹ ascribens
titulum psalmo huic: voluit vt nō diceret
Achimelech: sed Abimelech: q̄ qm̄ uenit
Dauid ad patris sui regnū: tunc est pdit⁹:
hoc ē quādo uenit dñs noster Iesus chri-
stus ad regnū iudeozū institutū a p̄re suo:
de quo dicit: **A**uferet a vobis regnū dei: et
dabit genti facienti iusticiā: tñc est pditus
morti: quā significat Saul. **N**ō est autē oc-
cisus: sicut nec Isaac: cū et ipse passionem
dñi figuraret: nec tñ sine sanguine figura

transacta ē ibi vel illi arietis: vel hic Achimelech sacerdotis. Neq; em̄ occidi oportuit eos quos tūc resurgere nō oportebat: sed eorum vitā a mortis periculo liberari. Verūtāemē effusi sanguinis liberatio resurrectionē potius significabat: q̄ hoc modo in illis figurabatur. Quia vero dñs seruabatur resurrectio: plura hinc dici possent: si illarū rerum gestaz in hoc sermone suscepissemus tractanda mysteria. Nūc audiam⁹ iam ista duo genera hominū: quādoquidē de titulo isto: et si opiosius et fortasse loquatius: tamē vt dñs ꝓcessit exitū est. Duo genera hominū attendite: vnū laborantiū: alterz eorū inter quos laborat. Vnū de terra: alterum de celo cogitantiū. Vnum in profundū cor mittentiū: alterum cor angelis coniungentiū. Vnū sperantiū de terrenis quibus pollicetur hic mundus: alterū presumentū de celestibus: que ꝓmisit nō mendax deus. Non esse desperādū de hominib⁹ bonis: si ꝓ eos terrenū aliqd̄ administrat: nec rursus cōtinuo gratulādū de hominib⁹ q̄ celestia agere dinoscant negotia: cum plerūq; illi qui negocijs secularibus implicati sunt cor semper sursum habeant: et isti qui celestia semp̄ predicāt cor trahūt in terra. Sed mixta sunt ista genera hominū: Inuenim⁹ modo ciuem hierusalem: ciuem regni celorum administrare aliqd̄ in terra: vtputa purpurā gerit: magistratus est: edilis est: ꝓconsul est: imperator est: rempublicā gerit terrenam: sed cor sursum habet: si christian⁹ ē: si fidelis est: si pius est: si contēnens in quib⁹ est: et sperat in quibus nondū est. De quo genere fuit illa sancta mulier Hester: que cuz esset vxor regis: ventū est ad periculū deꝓcandi ꝓ ciuib⁹ suis. Et cum ad deū oraret coram domino: vbi mentiri nō posset: in oratione sua dixit: ita sibi fuisse illa ornamenta regalia sicut pannū menstruate. Non ergo desperemus de ciuib⁹ regni celorum: quādo eos videmus aliqua gerere babylonie negotia: aliquid terrenū in republica terrena. Nec rursus cōtinuo gratulemur omnibus hominibus quos videm⁹ agere negotia celestia: qz et filij pestilentie sedēt aliqui in cathedra Moysi: d̄ quibus dicit: Que dicunt facite: que aut̄ faciunt: facere nolite. Vicunt em̄ et nō faciūt. Illi in terrenis rebus leuant cor in celū: isti in celestib⁹ verbis trahunt cor in terrā. Cuiet autē tꝓus ventilabꝛi: qñ vtrūq; diligentissime discer

natur: ne granū aliquod trāseat in aceruū palee cōburendū: nec vna stipula transeat ad massam in horreo recondendā. Quid ergo nunc ꝓmixtū est: audiamus hinc vocē nostrā: id est ciuū regni celorū. Hoc em̄ affectare debem⁹: tolerare hic malos q̄ tolerari a bonis: et cōiungamus nos huic voci: et aure: et lingua et corde: et opꝛe. Qd̄ si fecerimus: nos hic loquimur in his que audimus. Vicatur ergo ꝓmo de corpore malo regni terreni.

Expositio psalmi.

Quid gloria tur in malicia q̄ potens est: Attendite fratres mei: gloriam malignitatis: gloriam hominum malorū. Que

Alia lra. f. gloriaris tes.

gloria: Quid gloriatur in malicia: qui potens est: id est qui in malicia potens est: qd̄ gloriatur: Opus est potentē esse: sed in bonitate nō in malicia. Aliquid magnum est gloriari in malicia: Edificare domū paucorū est: destruere multorū. Quiuis ignarus potest seminare frumenta: excolere segetem: expectare donec matureseat: s̄ in eius fructu in quo laborauit gaudere paucorum est. Vna scintilla omnē segetē incendere quis pōt. Suscipere infantē: natū nutrire: educare ad iuuenilem etatē: perducere: magnū officiū ē: occidere illū vno puncto temporis quis potest. Ergo ea que ad destructionē fiunt: facillime fiunt. Qui gloriatur: i domino gloriē: Qui gloriatur: in bonitate gloriē. Gloriar̄ quia potens es in malo: quid facturus es o potens: qd̄ facturus es: Multū te iactas: occisurus es hominē: hoc et scorpius: hoc et vna febris: hoc et fungus malus. Huic ne redacta est omnis potētia tua: vt malo fungo coequetur: Hoc ergo faciūt boni ciues hierusalē: qui nō in malicia sed in bonitate glorian̄: primo vt nō in se sed in dño glorient: deinde vt ea q̄ ad edificationē faciunt studiose faciāt: et talia faciāt q̄ valeāt ad ꝓmanēdū. Que aut̄ faciunt ad destructionē: faciunt ꝓpter disciplinā ꝓficientiū: nō ꝓpter oppressionē innocentū. Huic ergo potentie cōparatū corpus illud terrenū: quare nō audiet ex his verbis: qd̄ gloriat̄ in malicia q̄ potēs est In iniquitate. **T**ota die iniusticiam cogitauit lingua

tua: In iniquitate tota die: id est toto tēpore: sine lassitudine: sine interuallo: sine pausatione. Et qñ nō facis: cogitas: vt qñ aliquid mali abest a manibus: a corde nō abest. Aut facis malū: aut dum nō potes facere: dicis malū: hoc est maledicis. Aut qñ nec hoc potes: vis et cogitas malū. Tota die ḡ: id ē sine intermissione expectam⁹ huic homini penā: pua sibi pena est: minaris ei. Tu cū ei minaris: quo eū vis mittē in malū: Dimitte illū in se: vt multū seueris. Subiectur⁹ es bestijs: in seipm peior ē bestijs. Bestia em lacerare corpus ei⁹ potest: ipse cor suū sanū relinquē nō pōt. Interius in seipm seuit: et tu exterius plagas inquiris: imo ora p illo vt liberet a se. Verūtamē in hoc psalmo fratres: nō oratio ē p malis: aut ptra malos: sed pphētia quid sit euentus malis. Nō itaq; putetis ex maliuolētia psalmū aliquid dicere. Bicit em in spiritu pphētie. Quid ḡ sequitur: Tota potētia tua: et tota cogitatio iniquitatē: tota die: et meditatio malignitatis in lingua tua sine intermissione qd egit: qd fecit: **Sicut nouacula acuta fecisti dolum.** Ecce quid faciunt sanctis mali: capillos radunt. Quid est quod dixi: Si sint tales ciues hierusalem qui laudant vocem domini sui: regis sui dicentis: Nolite timere eos qui corpus occidunt: animam aut nō possunt occidere: qui audiāt vocē que modo ex euangelio recitata est: quid pdest homini si totum mundū lucretur: se autem ipsum detrimentū faciat: contēnunt omnia p sentia bona: insup et ipsam vitā. Et quid factura est nouacula Boech homini meditantī in hac terra regnū celozū: et futuro in regnum celozū habenti secū deum et pmanē: **Quid ē factura illa nouacula? Capillos rasura: caluū factura est.** Et hoc ad christū ptinet: qui in loco caluarie crucifixus est. Facit et filiū chore: quod interpretatur caluiciū. Nā isti capilli superflua rerum temporalū significāt. Qui quidē capilli nō supflue facti sunt a deo in corpore hominū: sed ad aliquod ornāmētū: tū qā sine sensu precipiuntur: illi qui adherent corde deo: sic habent ista terrena tanq; capillos. Sed aliquando et aliquid boni de capillis operandū est: quando frangis panē esurienti: egenum sine tecto inducis in domū tuam: si videris nudū vesti: postremo etiam ipi martyres imitantes dominū: sanguinem pro ecclesia sudētes: audiētes vo-

cem illam: Sicut christus animā suā pro nobis posuit: sic et nos debemus pro fratribus animā ponere. Quodāmodo et capillis suis bene nobiscū fecerunt: id est de his rebus quas potest amputare: vel radere illa nouacula. Quia ergo et de ipsis capillis boni aliquid fieri potest: significauit et illa mulier peccatrix: que cū fleuisset super pedes domini: capillis suis terfit: q̄s lachrymis rigauit: significans quia cū misertus fueris alicuius: debes et subuenire si potes. Cū em misererit tanq; lachrymas fundis: cum subuenis capillis tergis: et si hoc cūcunq;: quātomagis pedib⁹ domini: Qui sunt pedes domini: Euangeliste sancti: de quib⁹ dictū ē: **Di speciosi pedes sunt eoz qui annūciant pācem: qui annūciant bona.** Ergo acuat nouaculā linguā suā Boech: acuat dolum quātū pōt: ablaturus est supflua tēporalia: nūquid necessaria sempiterna? **Dilexisti maliciā super benignitatem.** Ante te erat benignitas ipsam diligeres. Nō em aliquid eras erogaturus: aut quos diligeres de lōginqua nauigatione allatur⁹ eras. Benignitas ante te: iniquitas aut te: cōpara et elige. Sed forte habes oculū quo videas malignitatez: et non habes oculū quo videas benignitatem. Ele iniquo cordi: qd prius est: auertit se: ne videat qd videre pōt. Quid em de talibus alio loco dictū est: **Noluit intelligere: vt bene ageret.** Non em dictū est: nō potuit: noluit inquit intelligere vt bene ageret: clausit oculos a luce presenti. Et quid sequit⁹: **Iniquitatē meditat⁹ est in cubili suo: hoc est in interiori secreto cordis sui.** Tale hoc obijcitur huic Boech idumeo maligno corpi: motui terreno: nō pmanēti: nō celesti. **Dilexisti maliciā sup benignitatem.** Nam vis nosse q̄ videat malus vtrūq;: et illō pot⁹ eligat: hinc se auertat. Quare clamat qñ inique aliquid patitur: Quare tunc exaggerat quātū potest iniquitatem: et laudat benignitatem: reprehēdens eū qui in illo opatus est malignitatē sup benignitatem: Sit ergo regula sibi ad videndū: de seipso iudicabit. Porro si faciat qd scriptum est: **Diliges proxmū tuum tanq; teipsum:** Et que vultis vt faciāt vobis homines bona: hec et vos facite illis: apud se habet vnde nouerit: quia quod sibi nō vult fieri: nō debet facere alteri. **Dilexisti maliciā super benignitatem.** Inique: inordinate: peruerse vis leuare aquā super oleū: et

mergitur aqua: oleus supereminebit. **P**one sub tenebris lucem: fugabuntur tenebre: lux manebit. Super celum terram vis collo care: pondere suo cadit terra in locum suum. Tu ergo mergeris diligendo malitiam super benignitatem: nam nunquam benignitatem malicia superabit. **B**ilexisti malitiam super benignitatem. **I**niquitatem magis quam loqui equitatem. Ante te est equitas: ante te iniquitas: unam linguam habes qua vis eam verbis. Quare ergo potius ad iniquitatem et non ad equitatem? Libos amaritudinis non das ventri tuo: et cibos iniquitatis das lingue tue maligne? Sicut eligis quod vescaris: sic elige quod loquar. **P**reponis ergo iniquitatem equitati: et preponis malitiam benignitati. Tu quidem preponis: sed supra esse quid potest: nisi benignitas et equitas? Sed tu imponendo te quodammodo super ea que necesse est ut deorsum eant: non illa facias esse supra bona: sed tu cum eis mergis in mala. **P**ropter hoc sequitur in psalmo. **B**ilexisti omnia verba submersionis: Eripe ergo te si potes a submersione. **M**ausfragium fugis: et plumbum amplecteris. Si non vis mergi: tabulam apprehende: ligno portare: crux te perducatur. **N**unc ergo quod Boech es idumeus: motus et terrenus: quid facis? **B**ilexisti omnia verba submersionis. **L**inguam dolosam. **E**xpressit verba submersionis: linguam dolosam. **Q**uid est lingua dolosa: **A**d sinistra fallacie est lingua dolosa: aliud in corde gestantium: aliud in ore promentium. Sed in his subversio: in his submersio est. **P**ropterea deus destruet te in finem: **E**t si nunc videris virere tamquam fenulum in agro ante estum solis. **O**mnis enim caro fenulum: et claritas hominis ut flos feni: fenulum aruit et flos decidit: verbum autem domini manet in eternum. **E**cce quo te teneas: ad id quod maneat in eternum. **N**am ad fenulum: ad florem feni si te tenueris: quoniam fenulum arefcet: et flos decidet: destruet te deus in finem. **E**t si modo non: certe in finem destruet: quando illud ventilabrum venerit: et acruus palee a massa separatus fuerit. **N**onne massa in horreo et palea in igne? **N**onne totus iste Boech ad sinistram stabit: quando dicitur est dominus: **I**te in ignem eternum qui paratus est diabolo: et angelus eius: **D**estruct ergo te deus in finem. **E**uellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo. **M**odo ergo Boech iste idumeus est in tabernaculo: sed

seruus non manet in domo in eternum. **O**peratur et iste aliquid boni: et si non factis suis: saltem verbis det: ut in ecclesia quando sua querit: saltem que christi sunt dicat. **S**ed emigrabit te de tabernaculo: **A**men dico vobis: perceperunt mercedem suam. **E**migrabit te de tabernaculo tuo. **E**t radicem tuam de terra viventium. **E**rgo in terra viventium nos debemus habere radicem. **R**adix nostra ibi sit. **I**n occulto est radix. **F**ructus videri possunt: radix videri non potest. **R**adix nostra caritas nostra: fructus nostri: opera nostra. **O**pas est opera tua de caritate procedant: tunc est radix tua in terra viventium. **I**nde eradicabit iste Boech: nec omnino poterit ibi permanere: quia nec altius ibi figit radicem. **S**ed quomodo illa semina in petra: et si radices eiciunt: tamen quia humorem non habent: sole orto continuo arefcunt. **A**t vero illi qui altius figunt radicem: quid audiunt ab **A**postolo: **F**lecto genua mea pro vobis ad patrem domini nostri **I**esu christi: ut in caritate radicati et fundati. **E**t quia ibi iam radix: ut possitis comprehendere que sit altitudo: latitudo: longitudo: et profundum. **S**cire etiam super eminentem scientiam caritatis christi: ut impleamini in omnem plenitudinem dei. **T**alibus fructibus digna est tanta radix: tam simplex: tam germinans in germine tam alta et fundata et profunda. **A**t vero huius radix eradicatur de terra viventium. **E**t videbunt iusti et timebunt: et super eum ridebunt. **Q**uando timebunt: **Q**uando ridebunt. **I**ntelligamus ergo et discernamus duo ista tempora satis utiliter timendi et ridendi. **Q**uid enim sumus in hoc seculo: nondum est ridendum ne postea ploremus. **L**egimus quid seruetur in finem huic Boech: legimus et quia intelligimus et credimus: videmus sed timemus. **H**oc ergo dictum est: videbunt iusti et timebunt. **Q**uid timemus quid euenturus sit in finem malis: quare timemus? **Q**uia dicit **A**postolus: **I**n timore et tremore vestram ipsorum operamini salutem. **Q**uia dictum est in psalmo: **S**eruite domino in timore: et exultate ei cum tremore. **Q**uare cum tremore? **Q**uia qui se putat stare: videat ne cadat. **Q**uare cum timore? **Q**uia dicit alibi: **F**ratres si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis: intendens seipsum: ne et tu temperis. **E**rgo iusti qui sunt modo: qui viuunt

Alia lra. incipitatiois.

Alia lra. lingua dolosa

Alia lra. non habet.

ex fide: sic vident istū Boech quid illi eue-
tuz sit: vt tñ timeāt z sibi. Quid em̄ sūt ho-
die sciūt: qđ cras futuri sint nesciunt. Adō
ē videbūt iusti et timebunt: Qñ aut̄ ride-
būt: Quando transierit iniquitas: qñ trās-
uolauerit: sicut iam ex magna parte trans-
uolauit tempus incertū: quādo fugate fu-
erint tenebre huius seculi in quib⁹ modo
nos ambulamus: nisi ad lucernam scrip-
turaz: z ideo timemus tanq̄ in nocte. Am-
bulamus enim ad prophetiam: de qua di-
cit apostolus Petrus: Habem⁹ certiores
propheticuz sermonē: cui benefacitis intē-
dētes sicut lucerne in obscuro loco: donec
dies luceat: z lucifer oriatur in cordibus
nostris. Qñ diu ergo ad lucernaz ambula-
mus: necesse est vt cum timore viuamus.
Cum autē venerit dies noster: id est mani-
festatio christi: de qua idem dicit Apосто-
lus: Cū christus apparuerit vita vestra: tūc
z vos apparebit̄ cū ipso in gloria. Tūc iu-
sti iridebunt istuz Boech. Non est em̄ iā
subueniendi locus: non quomō nūc: quā-
do vides hominē iniuste uiuentem: vis cū
illo laborare vt corrigas: quia qui iniustus
est: poterit cōuersus iustus esse: quomodo
z iustus auersus poterit iniustus esse. Ita-
q̄ nec de te presumas: nec d̄ illo desperes:
z da operaz quantū potes si benignus es:
si non diligis maliciā super benignitatem:
vt ambulantes hominem in via malā: z er-
rantem corrigas ad viam bonā. Tunc ve-
ro cum venerit iudicij tempus: correctio-
nis locus non erit: sed tantū damnatiōis.
Erit tibi penitentia: sed infructuosa: quia se-
ra. Vis vt fiat fructuosa: non sit sera. Cōsi-
dera: hodie te corrige. Re⁹ es: ille iudex ē:
Corrige reatū tuū z gaudebis ad iudicē.
Hodie enī hortatur te ne iudicet te: z qui
iudex tuus futurus est: ipse est hodie aduo-
catus tuus. Tunc ergo fratres restat ridē-
di tempus. Nam ipsam irrisiōnē iniquozū
que futura est iustis: significauit liber ille sa-
pientie. Insuper enim iniquozū animos
cum transierit se sapientia factura est quod
dixit: Increpabā z non exaudiebatis: lo-
quebar z meis sermonib⁹ non intende-
batis: z ego vestre perditōi supridebo. Hoc
fiet tunc a iustis in istum Boech. Adhodo
asit videamus z timeamus: ne hoc simus
quod in eū dicimus. Et si eramus hoc: eē-
desinamus: vt modo timētes postea ride-
amus. Quid asit tunc dicent qui ridebūt:
Et super eum ridebunt. Et dicent: ecce

homo qui non posuit deum adiu-
tozem suum. Videte corpus terrenum.
Quantū habebis tantus eris: prouerbuz
auarozū: rapacium: innocētes opprimē-
tium: res alienas inuadentium: cōmenda-
ta negantiū. Quale hoc prouerbiū: Quā-
tum habebis tantus eris: id est quantum
habuerit pecunie: qñtū pl⁹ acquisieris: tan-
to plus poteris. Ecce homo qui nō posuit
deum adiutorē suum. Sed sperauit
in multitudine diuitiarū suarū:
Non dicat pauper forte malus: ego nō sū
de hoc corpore. Audiuit em̄ prophetā di-
centem: Sperauit in multitudine diuitiaz
suarū: continuo si pauper est attendit pan-
nos suos. Resperit iuxta se forte diuitem
in populo dei ornatus vestitū: z ait in cor-
de suo: de isto dicit: nunquid de me: Noli
inde te excipere: noli separare: nisi videris
z timueris vt postea rideas. Nam quid tibi
pdest si eges facultate: z ardes cupidita-
te: Quando domin⁹ noster Iesus christ⁹
abeuntē a se illi diuiti contristato dixerat:
Vende omnia tua que habes: z da paupe-
ribus: z habebis thesaurū in celo: veni se-
quere me: z magnam desperationē diuiti-
tibus prenūciaret: vt diceret: facilius pos-
se camelū intrare p̄ foramē ac⁹: q̄ diuitē in
regnū celoz: Nōne p̄tinuo discipuli p̄trista-
ti sunt dicentes apud seip̄os: quis nā pote-
rit saluari: Ergo quando dicebant: quis
nā poterit saluari: diuites paucos attende-
bant. Latebat eos tanta pauperū multitu-
do: Nō sibi poterāt dicē: si difficile est imo
impossibile: vt intrent diuites in regnuz ce-
lozum: sicut impossibile est: vt intret came-
lus per foramē acus: omnes pauperes in-
trent in regnum celozuz: diuites soli exclu-
duntur: Quot sunt enim diuites: At vero
pauperū milia innumerabilia. Non em̄ tu-
nicas inspecturi sumus in regno celozum:
sed vestis cuiq̄ fulgor iusticie deputabit̄.
Erunt ergo pauperes equales angelis dei
induti stolis immortalitatis: fulgebunt si-
cut sol in regno patris sui. Quid nobis est
de diuitibus paucis sollicitos esse aut la-
borare: Non hoc senserūt apostoli: sed cū
dominus hoc dixisset: Facilius ē cameluz
intrare per foramen acus: q̄ diuitem in re-
gno celozum: illi apud se quisnam poterit
saluari: Quid attenderunt: Non faculta-
tes: sed cupiditates. Viderūt enim etiā ip-
sos pauperes: z si nō habentes pecuniam:
tamen habere auariciam. Et vt noueritis

non pecuniam in diuite: sed auaricia con-
demnari: aduertite quod dico. Respicias
illum diuitem stantem iuxta te: et forte in illo
est pecunia et non est auaricia: in te non est
pecunia et est auaricia. Pauper vlcerosus
erummosus linctus a canibus: non habes
opem: non habens escam: non habens for-
te ipsam vestem: ablatus est ab angelis in si-
nu Abrae. Et tu pauper gaudes modo:
nunquid nam tibi et vlcera optanda sunt?
Nonne patrimonium tuum sanitas est? Non
est in hoc Lazaro meritum paupertatis: sed
pietatis. Nam diues qui sublatus est: non
vides quo sublatus est. Quis est subla-
tus ab angelis? Pauper erummosus: vlcero-
sus. Quo sublatus est? In sinu Abrae.
Lege scripturas et inuenies diuitem Abra-
am. Et noueris quia non diuitie puniuntur:
habebat Abraham multum auri: argen-
ti: pecorum: familie. Biues erat: et in eius
sinu Lazarus pauper sublatus est. In si-
nu diuitis pauper: an potius ambo deo di-
uites: ambo a cupiditate pauperes? Quid
ergo in hoc Boech culpatur scriptura? Non
dixit: Ecce homo qui fuit diues: sed ecce ho-
mo qui non posuit deum adiutorem suum. Et
sperauit in multitudine diuitiarum suarum:
non quia habuit diuitias: sed quia in ipsis
sperauit: et in deo non sperauit: ideo dam-
natur: ideo punitur: ideo mouetur de taber-
naculo tanquam motus ille terrenus: sicut pul-
uis quem proficit ventus a facie terre: ideo
extirpatur radix eius de terra viventium.
Nunquid huic similes sunt diuites: de qui-
bus Paulus apostolus loquitur: Prece-
pe diuitibus huius mundi: non superbe sa-
pere sicut Boech: neque sperare in incerto
diuitiarum: sicut iste sperauit in multitudine
diuitiarum suarum: sed in deo viuo: non
quomodo iste qui non posuit deum adiu-
torem suum: Beneque ille quid precepit: Bi-
uites sunt in operibus bonis: facile tribu-
ant: comunicent. Et quid si facile tribuerint:
si comunicauerint non habent intrare per-
foramen acus? Intraunt plane. Nam et
pillis iam ipse camelus intrauit. Ipse enim
prior intrauit: quem sicut camelum nemo sar-
cina passionis oneraret: nisi se ipse in terram
deponeret: quia et ipse hoc dixit: Non hominibus
impossibile est: deo facile est. Banatur ergo
iste Boech: timeant de illo modo iusti:
rideant super eum postea iusti. Merito enim
danatur: non posuit deum adiutorem suum
sicut tu: qui forte habes pecuniam: sed de

deo presumis: non de pecunia. Et sperauit
in multitudine diuitiarum suarum. Similis fac-
tus est illis: qui cum dicerent: Beatum popu-
lum cui hec sunt: id est ista terrena: retulit
continuo iste qui insultat huic Boech: Be-
atus populus cuius dominus deus ipsius.
Nam illa in quibus dixerunt: beatum popu-
lum enumerat psalmus. Locuti sunt enim tan-
quam filii alieni: tanquam iste Boech idem: id
est terrenus: os eorum locutum est vanitatem:
dextera eorum dextera iniquitatis. Quorum fi-
lij ipsorum sicut nouelle constanti in u-
uentute sua: filie eorum compositae et ornatae:
sicut similitudo templi: cellaria eorum plena
eructantia ex hoc in hoc: oues eorum secunde
multiplicantes in exitibus suis: boues eorum
crasse: non est ruina sepi: nec exitus: neque
clamor in plateis eorum. Quasi magnam felici-
tatem videntur habere pacis terrene: sed
ille qui terrenus est etiam motus est: id est tanquam
pulsus quem proficit ventus a facie terre. Be-
neque quid in illis reprehenditur? Non quia ista
habuerint: nam et boni habent ista. Sed quid?
Hoc intendite ne passim diuites reprehenda-
tis: et rursus ne de paupertate et egestate pre-
sumatis. Si enim non est presumendum de
diuitiis: quantum magis non est presumen-
dum de paupertate: sed de deo viuo? In quo
ergo isti notantur? Quia beatum dixerunt po-
pulum cui hec sunt. Ideo filii alieni: ideo os
eorum locutum est vanitatem: et dextera eorum de-
xtera iniquitatis. Tu autem quid? Beatus
populus cuius est dominus deus ipsius.
Ergo isto damnato quid? Sperauit in mul-
titudine diuitiarum suarum. Et preualuit
in vanitate sua. Quid enim vanius
eo qui putat plus valere numquam quam deum?
Ergo isto damnato qui dixit: Beatum po-
pulum cui hec sunt: tu quid dicis? Beatus
populus: cuius est dominus deus ipsius:
Quid de te sentis? Quid tibi speras? Ego
autem iam non corpus illud: audi. Ego
autem sic oliua fructifera in domo dei:
Non vnus homo loquitur: sed oliua illa fruc-
tifera: vnde amputati sunt superbi illi rami: et in-
sertus humilis oleaster. Sicut oliua fructi-
fera in domo domini. Sperauit in misericordia
dei. Ille quid? In multitudine diuitiarum
suarum: ideo radix eius euelletur de terra vi-
uentium. Ego autem quia sicut oliua fructi-
fera in domo dei: cuius radix nutritur non era-
dicat: sperauit in misericordia dei. Sed forte
modo. Nam et hinc errant homines aliqui.
Beati quidem colunt: et non sunt iam similes

isti doech. Sed quis de deo presumat ad temporalia: tamē vt dicant sibi: colo deus meus qui me factururus est diuitem in terra: qui mihi filios daturus est: qui mihi uxore daturus est. Talia quidē non dat nisi deus: sed non vult se propter talia diligi deus. Non enim sepe ista dat et malis: vt aliud ab illo discant querere boni. Quomō ergo tu dicis: speraui in misericordia dei: Forte ad temporalia adipiscenda: immo: **In eternum et in seculū seculi.** Quod dixit in eternum: repetere voluit adiuciendo in seculū seculi: vt confirmaret ibi repetēdo: quod fundatus esset in dilectione regni celozū: et in spe eterne felicitatis. **Confitebor tibi in seculū quoniam fecisti:** Quid fecisti: Boech dominasti. Baud coronaisti. **Confitebor tibi in seculū quoniam fecisti.** Magna cōfessio: quoniam fecisti. Quid fecisti: nisi hec ipa que supra dicta sunt: vt tā quod oliua fructifera in domo dei sperare in misericordia dei in eternum: et in seculū seculi: Tu fecisti: impius iustificare se nō potest: Sed quis est qui iustificat: Credenti inquit in eum qui iustificat impiū. Quid em habes quod nō accepisti: Si autē accepisti: quid gloriaris quasi nō acceperit: quasi ex te habeas: Absit vt et ego sic gloriar: ait iste qui oppositus est contra Boech: qui tolerat Boech in terra: donec emigret ille de tabernaculo et eradicetur de terra viuentiū. Nō glorioz quasi nō acceperim: si in deo glorioz: et confitebor tibi quoniam tu fecisti: id est quod tu fecisti: nō ex meritū meis: sed ex misericordia tua. Ego em quid feci: Si recolas: pater fui blasphemus et persecutor et iniuriosus. Tu autē quid fecisti: Sed misericordiā cōsecutus sum: quia ignorās feci: Confitebor tibi in seculum quoniam fecisti. **Et expectabo nomen tuum quoniam iocundum est.** Amaruz est seculū: sed nomen tuū iocundū. Et si dulcia quedam sunt in seculo: sed cū amaritudine digerunt. Preponitur nomē tuū: non solū magnitudine sed etiā iocunditate. Narrauerūt etenim mihi iniusti delectatiōes: sed nō sicut lex tua dñe. Neque em si nihil dulce eēt martyribus: tantas tribulationū amaritudines eiq̄ animo sustinerēt. Amaritudo corū a quouis sentiebat: dulcedinē corū nō facile quisque gustare poterat. Nomē ergo dei iocundū amantibus deum super omnes iocunditates. Expectabo nomē tuū: quia iocundū est. Et cui probas quod iocundū est: Ba mihi

Alia fra
† domine.
† quia.

Alia fra.
† bonū.

palatū cui iocundū est. Lauda deum quā tū potes: et exaggera dulcedinē eius quib⁹ valueris verbis. Homo nesciens quid sit mel: nisi gustauerit quod dicas nescit. Ideo magis ad exprimendū inuitās psalm⁹ quod ait: **Sustate et videte quoniam suavis est dominus.** Sustate non vis: et dicis iocundū ē. Quid iocundū est: Si gustasti in fructu tuo inueniat: nō in solis vocibus tāquā tantūmō in folijs: ne maledicto dñi arescere tanquā illa ficulnea merearis. Sustate inquit et videte quoniam suavis est dñs. Sustate et videte: tūc videbitis si gustaueritis. Homini autē nō gustanti: vñ pbas: Laudādo iocunditatē nominis dei quātocūque dixeris verba sūt. Aliud est gust⁹. Verba laudis eius audiūt et impij. Nō autē gustāt quod iocundū est nisi sancti. Proinde iste sentiens dulcedinē nois dei: et volēs explicare et volēs ostēdere: nec inueniēs: quib⁹ etenim sanctis nō opus est vt tu ostendas: quod ipsi gustant et norūt: impij sentire nō possunt quod gustare nolūt. Quid ergo facit de iocunditate nois dei: Tulit se cōtinuo a turbis impiozū. Expectabo inquit nomē tuū: quod iocundū est. **In respectu sanctorū tuorū.** Iocundū est nomē tuū: si nō in respectu impiozū. Ego scio quod dulcis sit: sed his qui gustauerūt.

Explicit Tract. de ps. LI.
Incipit Tract. de ps. LII.

Præfatio

Psalmm istū vobiscū tractādū quoniam dñs suggerit suscipim⁹. **Futete fratres vt velim⁹: et orate vt possim⁹.** Si quod festinatōe forte ptermisero: implebit in vobis qui et nobis dare dignatur quod dicere potuerimus.

Titulus eius est In finē p Amalech intellect⁹ ipsi Baud.

Pro Amalech sicut in h. breoz inter p̄tationib⁹ noim iuenim⁹: videt dice p̄ parturiēte siue dolēte. Quis autē in hoc sclo p̄turiat et doleat: agnoscunt fideles: quod inde sūt. Christ⁹ hic p̄turiat: christ⁹ h̄ dolet: caput est sursum: mēbra deorsū. Neque em nō p̄turiēs nec dolens: dicet: Saule saule quod me p̄sequerit: Quo p̄sequete p̄turiēbat: eū cōuersum parturire fecit. Namque et ipse postea illuminatus est: et illis qui p̄sequantur mēbris insertus: eadē caritate pregnās dicebat: Filioli mei quos iterū parturio donec christus formet in vobis. Pro mēbrū igit christi: pro corpore eius quod ē eccle-

Mam
... ipso bono...
... caput sursum...
... mēbra deorsū...
... christus formet...
... eccle...

fia: p vno ipso homine: id est: p ipsa vni-
tate cui caput sursum est: psalmus iste can-
tatur. Gemit autem et parturit: et dolet iste ho-
mo. Quare et inter quos: nisi quia accepit et
cognobit a capite suo dicente: Abundabit
iniquitas et refrigescet caritas multorum: Si
autem abundavit iniquitas et refrigescet cari-
tas multorum: quis remanebit qui parturiat?
Sequitur: Qui perseverauerit usque in fine
hic saluus erit. Unde esset magnus perseve-
rare: nisi inter molestias et temptationes et
turbationes et scandala esset perseverandum.
Nemo enim iubetur bona tolerare: sed pro
isto quia dicitur: et pro isto quia cantatur vide-
amus quid sit. Pro isto increpantur hic ho-
mines: inter quos gemitur: inter quos do-
let: et consolatio dolentis et perturbationis in psal-
mi fine depromitur et exprimitur. Qui sunt er-
go inter quos perturbationem et gemimus? Si in
corpore christi sumus: si sub illo capite viu-
mus: si in membris eius deputamur: qui sunt
audi.

Expositio psalmi.

Dixit imprudens in corde suo:
non est deus. Tale genus est ho-
minum inter quos dolet et gemit cor-
pus christi. Si tale hoc hominum genus est:
non multos parturimus: quantum videtur occur-
rere cogitationibus nostris perpauci sunt.
Et difficile est ut incurramus in hominem qui
dicat in corde suo: non est deus: tamen sic pau-
ci sunt: ut inter multos timendo hoc dice-
re: in corde suo dicat: quia ore dicere non au-
dent. Non ergo multum est quod iubemur tole-
rare: vix inuenitur: rarum hominum genus est: quod
dicant in corde suo: non est deus. An vero
alio intellectu discussus inueniri esse in plu-
ribus: quod in paucis et raris et pene in nullis
esse putabamus. Prodeat in medium quod male
viuunt: inspiciamus facta flagitiosorum: faci-
norosorum sceleratorumque hominum: quorum ma-
gna turba est qui fouent quotidie peccata sua:
qui factis in consuetudinem versis etiam vere-
cundiam perdidierunt. Hec tanta hominum multi-
tudo est: ut iter eos positum corpus christi:
vix audeat reprehendere: quod non cogitur
amittere: et pro magno sibi putet seruari inte-
gritatem innocentie: ne faciat quod culpam iam
per consuetudinem: aut non audeat: aut si au-
sus fuerit facile erumpat reprehensio et recla-
matio eorum qui male viuunt: quos vox libera-
eorum quod bene viuunt. Et isti tales sunt: ut dicant in
corde suo: non est deus. Tales conuincimus. Un-
de conuincimus: facta sua deo placere arbi-

trantur. Non aliquid ergo ait: dicunt. sed di-
xit imprudens in corde suo: non est deus.
Qui usque adeo credunt esse deum: ut eidem
deo arbitrantur placere quod faciunt: atque si
intelligas prudens: quia imprudens dixit
in corde suo: non est deus: si aduertas: si in-
telligas: si discutias: qui putat deo placere
facta mala: non eum putat deum. Si enim deus
est: iustus est. si iustus est: displicet ei ini-
sticia: displicet iniquitas. Tu autem cum pu-
tas ei placere iniquitatem: negas deum. Si au-
tem deus est cui displicet iniquitas: tibi au-
tem non videtur deus cui displicet iniqui-
tas. Non est autem deus: nisi cui displicet ini-
quitas: cum dicis in corde tuo: fauet iniqui-
tatem meis deus: nihil aliud dicitur quam non est de-
us. Referamus nos ad illum intellectum: qui
et de ipso christo domino nostro de ipso capite
nostro occurrit. Ipse enim cum in forma ser-
ui appareret in terra: dixerunt qui eum crucifi-
xerunt: non est deus. Quia filius dei erat utique
deus erat. Sed illi qui corrupti sunt et abomi-
nabiles facti sunt: quod dixerunt: Non est deus:
occidamus eum: non est deus. Habes vo-
cem ipsorum in libro sapientie: sed primo il-
los vide corruptos: ut possint dicere in cor-
de suo: non est deus. Premisso enim versu
dixit imprudens in corde suo: non est deus:
tanquam cause quereretur: vnde hoc posset dice-
re imprudens subiecit. **Corrupti sunt
et abominabiles facti sunt in iniqui-
tatem suis.** Audi illos corruptos. Bi-
xerunt enim apud se non recte cogitantes. Le-
pit corruptio a mala fide: inde itur in tur-
pes mores: inde in acerrimas iniquitates.
Gradus isti sunt. Quid enim apud se di-
xerunt cogitantes non recte: Exiguam et
cum tedio est vita nostra. Ab hac mala fide
sequitur illud quod et Apostolus dixit: **Adu-
cemus et bibamus: cras enim moriemur.** Ibi
autem latius luxuria ipsa describitur: **Corone-
mus nos rosas antequam marcescant: ubique re-
linquimus signa leticie nostre.** Istas descriptas
latius luxuriam: quid sequitur: **Occidamus pau-
perem iustum.** Hoc est quod dicere: non est deus. Le-
nia videbatur iam dudum loqui: **Coronemus nos
rosas antequam marcescant.** Quid delicatius: quod
lenius? **Sperares de hac lenitate cruce: gla-
dios.** **Noli mirari lenes sunt et radices spi-
narum.** Si quis eas correctat non pungitur:
sed quo pungentis inde nascitur. Corrupti ergo
sunt isti et abominabiles facti sunt in ini-
quitate suis. **Bixit in corde suo: non est de-
us.** Si filius dei est: descendat de cruce. Ecce

Alia lra.
non habet.

Alia lra.
insipiens.

dono dei facis: deo de celo pspicit sup fili-
 os hominum. Illa igitur questio p modulo
 nostro sic soluta est. Quid est qd pspicien-
 tes agnoscimus: Quid est quod pspicien-
 tes deus agnoscit: Quicquid hic donat
 agnoscit. Audi: qd: Quia oēs declinaue-
 rūt: simul inutiles facti sunt: nō est q faciat
 bonū: nō ē vsq ad vnū. Que igit illa alia
 questio ē: nisi quā paulo an cōmemorauī.
 Si nō est qui faciat bonum: nō est vsq ad
 vnū: nemo restat qui gemat inter malos.
 Expecta inq̄t dñm: noli cito ferre sentētiā.
 Bonau hoibus bñ facere: sed ex me inq̄t:
 non ex se. Ex se em̄ mali sūt. Filij hoim sūt
 qñ male faciūt: qñ bene filij dei. Hoc enim
 facit deus ex filijs hoim filios dei: qz ex fi-
 lio dei fecit deus filium hois. Videte que-
 sit illa picipatio: pmissa est nobis picipa-
 tio diuinitatis. Adentit qui pmissit: si nō ē
 prior factus piceps mortalitatis. Filius n.
 dei piceps mortalitatis effectus est: vt mor-
 talis hō fiat piceps diuinitatis. Qui tibi
 pmissit cōmunicandū tecū bonū suū: pri-
 tecum cōmunicauit mala tua. Qui tibi p-
 missit diuinitatē ostendit in te caritatē. Er-
 go tolle qd homines filij dei sunt: remanet
 qd filij hominū sunt. Nō est q faciat bonū:
 nō ē vsq ad vnū. Nōne sciēt oēs q
 operantur iniquitate: qui deuorāt
 populū meū in cibo panis. Nōne
 sciēt: Nōne illis ostendit: Sic murare: loq̄
 re ex pcuriente et dolēte. Plus em̄ tuus de-
 uoratur in cibo panis. Est hic plus dei
 qui deuoretur: Lerte nō est q faciat bonū:
 nō est vsq ad vnū. Respondet ex illa re-
 gula. Sed iste plus qui deuorat: iste po-
 pulus qui parit malos: iste q genuit et partu-
 rit malos: iaz ex filijs hominū filij dei facti
 sunt: ideo deuoratur. Consiliū em̄ inopis
 confudistis: quoniā dñs spes ei⁹ est. Ple-
 rumqz enim vt deuoretur popul⁹ dei: hoc
 ipsum in illo contēnitur: quia populus dei
 est. Rapiam inquit et expoliam: si christia-
 nus est: quid mihi facturus est: Loquit p
 illo qui loquit p parturiēte: et minat deuo-
 rantib⁹ dicēs: Nōne scient omnes qui ope-
 rantur iniquitatē: Nā et ille qui videbat furē
 et concurrebat cum eo: et cū adulteris por-
 tionē suam ponebat: sedens aduersus fra-
 trem suū detrahebat: et aduersus filiū ma-
 tris sue ponebat scandaluz: dixit in corde
 suo: non est deus. Ideo hoc illi dicit: Hec
 fecisti et tacui. Suspiciat⁹ es iniquitates qd
 ero tui similis: hoc est: nō est deus: si ero ti-

bi similis. Sed quid sequit. Arguam te: et
 statuam te ante faciē tuā. Sed et hic arguā
 te: et statuam te ante faciē tuā. Nō vis mo-
 do nosse vt displiceas: nosces vt plangas.
 Nō em̄ demonstratur⁹ est deus iniquis ini-
 quitatem suā: Si nō est demonstraturus:
 qui erunt qui dicturi sunt: quid nobis pro-
 fuit superbia: et diuitiaz iactantia quid cō-
 tulit nobis: Tunc ergo sciēt qui modo sci-
 re nolunt. Nōne scient omnes qui operan-
 tur iniquitatē: qui deuorāt populū meum
 in cibo panis: Quid addidit in cibo panis:
 Tanqz panē manducant populum meū.
 Letera em̄ que manducamus possumus
 nō illa: modo illa: nō semper hoc olus: nō
 semper hanc carnē: nō semper hec pomar:
 semper panē. Quid est ergo deuorant po-
 pulum meū in cibo panis: Sine intermissi-
 one: sine cessatione deuorant. Qui deuo-
 rant populū meū in cibo panis: **Deū
 non inuocauerūt:** Consolatur gemen-
 tem: et maxime ex cōmemoratione: ne imi-
 tando malos: qui plerūqz psperrantur de-
 lectet fieri malus. Seruatur tibi qd pmiss-
 um est. spes illoz p̄sens est: tua futura est:
 sed illoz fluxa: tua certa. illoz falsa: tua
 vera. Illi em̄ deū nō inuocauerūt. Nōne
 quotidie tales rogant deū: Nō rogāt deū.
 Attēdite si possum⁹ b dicere adiuuāte ipso
 deo. Be⁹ gratis se vult coli: gratis se vult
 diligi: hoc est caste amari: nō p̄pterea illuz
 amari: qz dat aliquid p̄ter se: sed qz dat se.
 Qui ḡ inuocat deū vt diues fiat: deū nō in-
 uocat: b̄ inuocat qd ad se vult vēire. Quid
 em̄ ē inuocare: nisi vocare in se: In se ḡ vo-
 care: b̄ dicit inuocare. Nā cū dicit: de⁹ da
 mihi diuitias: nō vis vt ipse de⁹ ad te veni-
 at: sed vis vt diuitie veniāt ad te. Qd vis
 vt ad te veniat: b̄ inuocas. Si aut deū iuo-
 cares ipse ad te veniret: ipse esset diuitie tue.
 Nunc aut vis habere arcā plenā: et inanē
 conscientia. Deus non implet domū: sed
 pectus. Quid tibi profant exteriores diui-
 tie: si te interior premit egestas: Ergo isti
 qui propter secularia cōmoda: qui prop̄
 terrena bona: qui propter vitam presentē
 et terrenam felicitatē inuocant deum: non
 inuocant deū. Propterea quid de illis se-
 quitur: **Ibi timuerunt vbi nō erat
 timor.** Nunquid enim timor est: si quis
 perdat diuitias: Non est ibi timor: et ibi ti-
 metur. Si quis autē perdat sapientia vere
 timor est: et ibi nō timetur. Audi: dinosce:
 tales intellige. Cōmendatur nescio cui sa-

Alia lra.
 t plebē meā
 et abum.

Alia lra.
 t Illic trepid-
 uerunt timore.

cellus: nō vult reddere: p suo' computat. Nō putabat posse repeti: iam p suo habebat. Reddere extrectat: videat quod timeat amittere: et quod nolit habere. In dubium veniunt pecunia et fides: que p̄ciosior est ibi grauius damnū timendū ē. Tu aut vt aurū teneas: fidē perdis. Brauiori dāno p̄citeris: et tu de lucro letar' es. Ibi timuisti timorē: vbi non erat timor. Redde pecuniā: parū dico redde: p̄de pecuniam ne fidē p̄das. Tu aut reddere pecuniā timuisti: et fidē p̄dere voluisti. Martyres nō aliena tulerūt: sed etiā suam fidē ne amitterent: p̄p̄ia cōtempserūt. Et parū fuit p̄dere pecuniā quando passi sunt: p̄diderūt et animā suam. Quādo p̄scripti sunt p̄diderunt animā: vt in vitā eternā inuenirēt eā. Ergo ibi timuerūt vbi timendū est. Illi vero qui ch̄usto dixerūt: nō est deus: ibi timuerūt vbi nō erat timor. Bixerūt em̄: Si dimiserimus eū: venient romani et tollēt nobis et locū et gentem. Stulticia et impudentia: dicēs in corde suo nō est deus. Timuisti perdere terrā: perdidisti celū: timuisti ne venirēt romani et tollerent tibi et locū et gentē: nunquid tibi tollerent deū: Quid ergo restat: Quid nisi vt fatearis: qz tenere voluisti: et tenēdo male amuisti: Perdidisti em̄ et locum et gentē occidendo ch̄istum: et p̄didisti et locū et gentē et ch̄istum. Timēdo occiderūt ch̄istū. Sed quare b̄

Quoniam deus dissipat ossa hominibus placentiū: Et volentes placere hominib' timuerūt p̄dere locū: Ch̄istus autē ipse de quo dixerūt: Nō est deus: maluit displicere hominib' talib': quales illi erant: filijs hominū nō filijs dei maluit displicere. Inde dissipata sunt ossa eorū: illius ossa nemo cōfregit. Confusi sunt quoniam deus spreuit eos. Reuera fratres: quantū ad illos attinet magna illis accessit p̄fusio: In quo loco crucifixerūt dominū: quē ideo crucifixerūt ne perderēt et locū et gentem: non ibi sunt iudei. Deus ergo spreuit eos: et tñ frangendo admonuit illos vt q̄ cōuertātur. Adodo cognoscāt ch̄istū: et dicant: deus est quē dixerūt nō est deus. Redeāt ad benedictatē paternā: ad hereditatē Ab̄rae Isaac et Jacob: possideant cū ipsis vitā eternā: et si vitā tp̄alē amiserunt. Quare hoc: Quia ex filijs hoīm facti sunt filij dei. Nā q̄diu manēt et nolunt: nō est qui faciat bonū: nō est vsqz ad vnū: p̄fusi sunt: qm̄ deus spreuit eos. Et tanq̄

Alia lra.
† dissipauit
† eorū q̄ hoīb'
placent

ad ipsos cōuersus. **Quis dabit ex syon salutare israel: Stulti increpatis: insultastis: colaphizastis: sp̄tis illinistis: sp̄inis coronastis: in crucem erexitis. Quē: Quis dabit ex syon salutare israel: Nōne ipse quē dixistis: nō ē deus: In auertendo dñs captiuitatē populi sui: Nō em̄ auertit captiuitatē ppli q̄s: nisi qui voluit inter vestras man' esse captiu'. S; qui hoc intelligēt: Exultabit Jacob et letabit israel. Vere Jacob et vere israel: minor ille cui seruiuit maior: ipse exultabit: quia ipse cognoscat.**

Alia lra.
† dñs puerter
deus
† plebs iur.

Explicit Tract. de p̄s. LIII.

Incipit Tract. de p̄s. LIII.

Psalmi huius titulus habet fructū p̄licitatis sue si intelligatur. Et quia psalmus breuis est: cōpensemus in mora tituli: quod in psalmo nō immorabimur. Inde em̄ pendet ois versus qui cantatur. Si quis itaqz cognoscat qd̄ in domus fronte p̄fixū est: securus intrabit: nec cū intrauerit errabit. Hoc em̄ in ipso poste p̄notatū est: quomō interius nō eretur. **Titulus eius se ita habet. In finem in hymnis: intellectu ipsi Dauid. Cum venerunt ziphei et dixerunt ad Saul: Nōne ecce Dauid absconditus est apud nos: Qd̄ Saul p̄secutor erat sancti viri Dauid optime nouim': qd̄ figurā gerebat Saul tp̄alis regni: nō ad vitā: sed ad mortē p̄tinētis. et hoc vestre caritati nos cōmēdasse meminimus. Itēqz qz ipse Dauid figurā gerebat ch̄isti: vel corpus ch̄isti: et nosse debens: et recolere quod iam nostis. Quid ḡ ziphei: Uic' quidā erat ziph: cuius habitatores ziphei: in quorū regione se abscondiderat Dauid: cū eū vellet Saul inuenire et occidere. Isti ḡ ziphei cū hoc cognouissent: p̄diderūt eū regi p̄secutori dicentes: Nōne ecce Dauid absconditus est apud nos: Nihil quidez p̄fuit illis p̄ditio eorū: et ipsi Dauid nihil obsuit. Nāqz animus eorū malignus demōstratus est. Saul vero nec post eorū p̄ditionē potuit cōprehendere Dauid: sed pot' in ipsius regionis quadā spelūca: cū ei' manib' datus esset occidēdus Saul: pepit illi Dauid: et qd̄ habebat in p̄tate non fecit. Ille autē q̄ rebat facē qd̄ in p̄tate non habuit. Ziphei ḡ illi viderint q̄ fuerint. Quid nob' psalm' ex illorū occasione intelligēdus offerat videamus. Queram' ḡ quid interpretent ziphei: Inuēim' florētes. Florētes ḡ nescio**

Alia lra.
† dñs puerter
deus
† plebs iur.

qui inimici erant sancto David: florescentes latent: Inueniamus eos in genere humano: si psalmum intelligeres volumus. Inueniamus hic primo David latentem: et inueniamus ei aduersarios florescentes. Attende David latentem. Mortui enim estis: dicit Aplos: membris christi: et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Isti ergo latentes qui erunt florescentes: Cum christus inquit apparuerit vita vestra: tunc et vos cum illo apparebitis in gloria. Quando erunt isti florescentes: tunc erunt illi ziphei arefcentes. Cui namque flori illorum comparet gloria attende: Omnis caro fenum: et omnis honor carnis ut flos feni. Quis finis? Fenum aruit et flos decidit. Tunc ubi erit David: Unde quod sequitur: Verbum autem domini manet in eternum. Illa ergo duo genera hominum sunt: que et distinguere debetis: et eorum alterum eligere. Quid enim nosse tibi potest: si eligere piger es? Equidem nunc eligendi potestas adiacet: veniet tempus quando tibi potestas deest eligendi: cum iam deus sententiam non differet iudicandi. Qui sunt enim isti florescentes ziphei: nisi corpus illud Boech idumei: de quo iam locuti sumus caritati vestre ante paucos dies: de quo dictum est: Ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum: sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum et preualuit in vanitate sua: Isti sunt florescentes filij seculi: quos modo ex euangelio audistis: quia in sua granda astutiores sunt filijs lucis. Etenim ipsi videtur prospicere in posterum: quo nesciunt vestrum veniat. Audisti quid fecerit domino suo villicus ille faciens sibi bonum de rebus domini sui: et largiens debitoribus illius: ut cum amotus esset a villicatione susciperetur ab eis: et quis fraudes fecerit domino suo: tamen cor eius laudauit dominum eius: non attendens ad damnum suum: sed ad eius ingenium: quantomagis nos debemus ipso domino nostro Jesu christo admonete facere nobis amicos de mamona iniquitatis. Mamona enim diuitie interpretatur. Nostra autem diuitie ibi sunt ubi est domus nostra eterna in celis. Proinde pecuniaz temporalium illi appellat diuitias: qui nisi temporaliter florere non possunt: nec in eternum sibi ex his amicos facere volunt: quia veras diuitias non nouerunt. Has ergo diuitias sola iniquitas putat: florens ad tempus ut fenum. Isti sunt ziphei inimici David florescentes in seculo. Hos aliquando attendunt etiam filij lucis infirmi: et nutant eis pedes cum viderint malos felicitate florere: dicunt apud

seipos: quid non tibi potest innocetia: Quid mihi confert quod deo seruiamus: quod mandata eius custodiamus: quod neminem premo: nemini aliquid rapio: nulli noceo: quod possuz pistor? Ecce hec omnia facio: et florent illi: ego laboro. Quid enim et tu zipheus vis esse? Florent in seculo: arefcent in iudicio: et post arditatem in ignem mittentur. Hoc velis et tu: ignoras quid tibi promiserit quod ad te venit: quod in seipso hic ostenderit. Si flos zipheorum appetendus esset: ipse dominus tuus nonne et in hoc seculo florisset? An vero deerat illi ut hic posset florere? Sed hoc maluit inter zipheos latere: et dicere pontio Pilato interroganti tanquam et ipsi flori zipheorum: et suspecto de regno eius: Regnum meum non est de hoc mundo. Ergo hic latebat: et omnes toni latent hic: quia bonum eorum intus est: absconditum est: in corde est: ubi fides: ubi caritas: ubi spes: ubi thesaurus illorum. Nunquid hec bona apparent in seculo? Et hec bona latent: et horum bonorum merces latet. At vero dignitas seculi quod alba est: Mutet ad tempus. Nunquid seipso nitebit? Herba est hyemalis: usque ad estatem viret. Non ergo fiet in animo quod in alio psalmo inuenimus. Confiteatur enim quidam pro se cecidisse nutantem: et labasse gressus suos ambulantes in via dei: dum aspiceret florem quendam felicitatemque iniquorum: et postea quam cognouit quod iniquis in fine seruaret deus: et quid iustis laborantibus promitteret qui falli non poterat: agens gratias de hac cognitione ait: O bone israel deus rectis corde. Quare hoc dicis? Ad dei autem inquit pene commoti sunt pedes. Etiam: Quia zelamini in peccatoribus: pacem peccatorum intuens. Confirmati sunt autem gressus eius postea quam intellexit nouissima. Hoc enim in eodem psalmo paulo post dicit: Hoc labor est animi mei: id est magna mihi questio surrexit in corde: quare homines male faciunt: et in seculo florent. Multi autem bene agunt: et in hac terra laborant. Questio ergo ista cum magna esset animi oculos meos: et laboriosa ad inuestigandum: labor est inquit animi mei: donec introeas in sanctuarium dei: et intelligam in nouissima. Que sunt ista nouissima? Que: nisi que sciimus iam in euangelio pronuntiata: Cum enim venerit filius hominis: congregabuntur ante eum omnes gentes: et sepabit eos: sicut pastor se gregat oues ab hedis: Oves ponet ad dexteram: hedos ad sinistram. Ecce iam illi ziphei sepabuntur: flamma sequitur separationem: Ubi est flos eorum qui iam ad sinistram stabunt?

Nonne tunc ingemiscunt: Nonne tunc sera penitētia torquebuntur: et dicent: quid nobis profuit superbia: et diuitiarum in tantia quod potuit nobis: Transierunt omnia illa tanquam umbra: O ziphei ad sinistram stantes: sero penitet vos in umbra floruisse. Quare Dauid quem predebatis inter vos latere non agnoscebat: Tunc enim si corrigerem: dolor iste infructuosus non esset. Est enim dolor fructuosus et infructuosus. Fructuosus dolor nunc est cum te accusas: cum in te reprehendis malos mores tuos: cum reprehensos persequeris: persecutos excludis: illisque exclusis imitaris: exiens te veterem hominem: induens nouum: eligens potius christi opprobrium: quam florem zipheorum. Porro si tibi contigerit habenti in occulto bonum tuum et latentem inter zipheos: habenti etiam in occulto promissionem mercedis tue aliqua sublimitas seculi: noli extolli: nam si elatus ex illa fueris cades in florem zipheorum. Sic enim mulier quedam sancta Hester in illo tunc populo iudeorum: cum esset uxor regis alienigenae: ventum est ad pulchrum ciuium: ut deprecaretur regem pro ciuibus suis: cepit orare: et in ipsa oratione confessam est: illa omnia insignia regalia sic sibi esse uelut pannum menstruate. Si hec mulieres possent: uiri non possent. Et si hec potuit mulier iudea: non poterit ecclesia christiana: Hoc enim dixerim caritati uestre: diuitie si affluant ne apponatis cor. Abundentque et sequantur te pro speritas seculi: tu mari noli credere: nec ridenti: diuitie si affluant: si abundant: calcas eas: et suspendere ex deo tuo. Luz enim eas subter te habuerit: et ex illo pependerit: cum fuerint subtracte non cades: ne forte pro malam cogitationem minimeque christianam: fiat in te quod dicitur in alio psalmo commemorato flore istorum zipheorum. Numis enim inquit profunde facte sunt cogitationes tue. Deo dicitur: nimis profunde facte sunt cogitationes tue: uir imprudens non cognosceat: et stultus non intelliget hec. Quid non intelliget: Lum exoriuntur peccatores sicut fennum: et plongati fuerint omnes qui operantur iniquitatem: ut intereant in seculum seculi: delectabit eos flos malorum. Bixerunt apud se: ecce mali florēt: puto malos amat deus: et delectatur temporali flore iniquorum: conuersi sunt ad iniquitatem ut interirent: non ad tempus sicut illi florēt: sed in seculum seculi. Unde hoc: Quia uir imprudens non cognosceat: et stultus non intelliget hec: non intras in sanctuarium dei: ut intelligat in nouissima.

Et quia difficilis est aliquantulum intellectus hic: inde cepit psalmus iste: ut Dauid lateret inter zipheos: nec delectaretur flore zipheorum: sed eligeret potius inter illos humilitatem: ut haberet apud deum absconditam claritatem. Quid ergo ei tribuitur in hoc titulo: In fine in hymnis: hoc est in laudibus. Quibus laudibus? Bona dedit dominus absultur: sicut domino placuit: ita factum est: sit nomen domini benedictum. Quasi uidebat aruisse prodita omni substantia: Absit. Folia ceciderunt: radix uiuebat. Ergo in finem in hymnis. Quid est intellectus ipsi Dauid: Intellectus contra illud: Uir imprudens non cognosceat: et stultus non intelliget hec. Intellectus ipsi Dauid: cum uenerunt ziphei et dixerunt ad Saul: Nonne ecce Dauid absconditus est apud nos: Et si absconditus est apud vos: dummodo non floreat sicut vos. Audi ergo uocem eius.

Expositio psalmi.

Deus in nomine tuo saluum me fac: et in uirtute tua iudica me. Hoc dicat ecclesia latens inter zipheos: hoc dicat cor christianum habens in occulto bonum morum suorum: sperans de occulto mercedem meritorum suorum: hoc dicat: Deus in nomine tuo saluum me fac: et in uirtute tua iudica me. Uenisti o christe: humilis apparuisti: preceptus es: flagellatus es: crucifixus: occisus es: tertio die resurrexisti: quod dragesimo die in celum ascendisti: sedes ad dexteram patris et nemo uidet: spiritum tuum inde misisti: acceperunt digni impleti amore tuo: laudem ipsius humilitatis tue pro mundum gentesque predicauerunt. Nomen tuum uideo excellere in genere humano: sed tamen infirmus nobis predicatus es. Heus enim et ille doctor gentium dixit aliquid inter nos se scire: nisi christum Jesum et hunc crucifixum: ut eius eligeremus opprobrium: magis quam gloriam florentium zipheorum. Uerum tamen de illo quid ait: Et si mortuus est ex infirmitate: sed uiuit ex uirtute dei. Uenit ergo ut moreretur ex infirmitate: uentus est ut iudicet in uirtute dei: sed pro infirmitate crucifixus clarificatus est nomen eius. Quisquis non crediderit in nomen clarificatum pro infirmitate: expauescet ad iudicem cum uenerit in uirtute. Ne autem quondam ille infirmus cum uenerit fortis uelut illo ad sinistram nos mittat: saluet nos in nomine suo: et iudicet nos in uirtute sua. Quis enim hoc tam temerarius optauerit: ut dicat deo: iudica me: Nonne pro maledicto dici solet uobis: iudicet

te deus? Ita plane: est maledictum si iudicat te in virtute sua: sed si non te saluauerit in nomine suo. **LIII** vero in nomine precedente saluauerit: salubriter in virtute consequente iudicabit. **Securus esto:** iudicium illud non tibi erit puniatio sed discretio. **Ma** in quodam psalmo ita dicit. **Judica me deus et discerne causam meam de gente non sancta. Quid est iudica me?** **Discerne me a zipheis** inquit quasi lateo. **Per tult eorum flore:** iam veniat et flos meus. **Et illo tempore quod flos fuit temporalis:** et auersetur feno deciderit: flos autem meus quasi erit: **Plantati in domo domini:** in atrijs domus dei nostri florebat. **Remanet enim et nobis flos:** si quod non cadat sicut folium plantati illius ligni iuxta aquas: de quo dicitur est: **Et folium eius non decidet. Deus ergo in nomine tuo saluum me fac:** et in virtute tua iudica me. **Deus exaudi orationem meam:** auribus percipe verba oris mei. **Perueniant ad aures tuas verba oris mei:** quia non flore zipheorum a te desidero. **Auribus percipe verba oris mei. Tu percipe. Ma** zipheis et si sonet oratio mea non audierit: quia non intelligunt. **Temporalibus quippe gaudet:** bona eterna desiderare non nouerunt. **Ad te perueniat oratio mea:** ex desiderio eternorum tuorum beneficiorum excussa et iaculata: ad aures tuas emitto eam: adiuua eam ut perueniat: ne deficiat in itinere medio: et quasi collapsa corruat. **Sed non mihi eueniunt modo bona que postulo:** securus sum tamen quia postea veniet. **Ma** in delictis dicit quodam rogasse deum: et non exauditus bono suo. **Beneficia enim secularia incitauerunt illum ad orandum:** et in tribulationibus temporalibus optauerat ut transirent tribulationes temporales: et rediret flos feni: et ait. **Beatus meus deus meus** ut quod me dereliquisti: **Gloria ipsa christi est:** sed per membris suis. **Verba inquit delictorum meorum clamavi ad te per diem nec exaudisti:** et nocte et non ad insipientiam mihi: id est: et nocte clamavi et non exaudisti: et tamen si ipsum quod non exaudisti: non ad insipientiam mihi non exaudisti: sed magis ad sapientiam non exaudisti: ut intelligerem quod a te petere deberem. **Ea enim petebam:** quod malo meo fortassis acciperem. **Petis diuitias o homo:** quanti euersi sunt per diuitias suas: **Unde scis:** vtrum tibi sint profuturæ diuitie: **Nonne multi pauperes tutius latebant:** diuites facti mori ut lucere ceperunt: per da fortioribus fuerunt: **Quanto melius lateret:** quanto melius nescirent: quod ceperunt quia non propter quod erant sed propter quod habebant. **In his ergo temporalibus fratres admonemus vos:** et exhortamur in do

mino: ut non petatis aliquid quasi fixum: sed quod vobis deus expedire sciat. **Quid enim vobis expediat omnino non scitis. Aliquod quod putat posse obesse: et quod putatis obesse habet potest.** **Ergo enim estis:** nolite medico dicere quod vobis medicamenta velit apponere. **Si doctor gentium Paulus apostolus dicit. Quid enim oramus sicut oportet nescimus: quod stomachi nos? Qui tamen cum sibi videret etiam ipse prudenter orare: ut ab eo auferret stimulum carnis: angelus sathane qui eum colaphizabat: ne in magnitudine reuelationum extolleret: quid audiuit a domino: **Ma** quod factum est quod volebat: **Ma** ut fieret quod expediebat. **Quid ergo audiuit a domino: **Ter** inquit rogavi dominum: ut auferret eum a me: et dixit mihi: **Sufficit tibi gratia mea:** nam virtus in infirmitate proficitur. **Ergo medicamentum ad vulnus posui: quod posueram noui: quod auferendum sit noui. **Ma** recedat egrotus a manibus medici: non det consilium medico. Ita sunt omnia ista temporalia. **Tribulationes sunt. Si bene colis deum: nouerit quia nouit quid cuique expediat. Prosperitates sunt magis cauere: ne ipse corrumperet animam tuam: ut ab eo quod hec dedit recedat. Ergo iste intelligens quod ait: **Deus exaudi orationem meam:** auribus percipe verba oris mei. **Quia alieni insurrexerunt aduersus me. Qui alieni: **Ma** nonne ipse dauid iudeus erat de tribu iuda? Ipse autem locus ziph ad tribum iuda pertinebat: iudeorum erat. Quod ergo alieni: **Ma** nonne ciuitate: non tribu: non cognatione: sed flore. **Ma** vis nosse alienos istos? **In alio psalmo filij alieni dicti sunt: quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum dextera iniquitatis. Et enumerat flores zipheorum: quorum filij velut nouelle costabilite in iuuentute sua. Filie eorum compositae et ornate sicut similitudo templi. **Cellaria eorum plena eructantia ex hoc in hoc. **Quies eorum secunde multiplicantes in exitibus suis: boues eorum crasse: **Ma** est ruina sepius: nec exitus nec clamor in plateis eorum. Sed vide zipheos: vide ad tempus florentes. **Beatus dixerunt populum cui habent sunt. **Advento filij alieni. **Tu** quod latens in zipheos: **Beatus plus cuius dominus deus ipsius. **Ex** huius aspectu hec oratio mittitur ad aures domini cum dicitur: auribus percipe verba oris mei: quia alieni insurrexerunt aduersum me. **Et potentes quesierunt animam meam. **Ma** nouo enim modo fratres mei voluit perdere genus sanctorum: et ab huius seculi spe abstinentium. **Omnes qui spem habent in isto se-**************************

24. Corinth: 12.

culo: certe cōcreti sunt: certe sibi viuūt. **U**bemē sibi aduersa sunt ista duo genera: vni eorū q̄ nō ponūt spes: nisi in reb⁹ secu- larib⁹ et t⁹ ali felicitate. et alter eorū q̄ spes suā in dño deo suo firmū ponūt. Et cū cō- cordes sunt isti ziphei: noli tu multum cre- dere p̄cordie eorum: temptatiōes defunt. **U**bi venerit aliq̄ temptatio: vt arguat ali- q̄s p̄ flore seculi: nō dico tibi offendit epi- scopū: s̄ nec ad ip̄am eccliaz accedē vult: ne cadat aliqd̄ feni. **Q**uare ista dixi fr̄es: **Q**uia mō liben⁹ audistis oēs in noīe chri- sti: et quēadmodū intelligitis ita exclama- tis ad v̄bum: nō vtiq̄ acclamaretis nisi in- telligeretis. Intellectus iste vester fructuo- sus esse debet. **U**trū aut̄ fructuosus sit: tē- ptatio interrogat: ne subito dū dicimī nri p̄ temptatiōē iuentamī alieni: et dicatur: **A**lieni insurrexerūt aduersum me: et potē- tes q̄sierūt aīaz meā. **N**ec dicat qd̄ sequit̄. **N**ō p̄posuerunt deū aī p̄spectus suus. **Q**uā enī ponit aī p̄spectū suū deū. aī cuius p̄spectū non est nisi seculū: **Q**uō sit numus sup̄ numum: quō augeant gre- ges: quō impleant apothecae: quō dicatur aīe: habes mītra bona: iocū dare: epulare: satiare: **M**unqd̄ ponit aī p̄spectū suū illū: q̄ sic gloriānti et ita flore zipheorū intēti di- cit: stulte: s̄ est nō intelligēs: vir imprudēs hac nocte auferet aīa tua: s̄ oīa q̄ passi cui- us erūt: **N**ō p̄posuerūt deū aī cōspectus suus. **E**cce enī deus adiuuat me. **E**t ip̄i nesciūt inf̄ q̄s lateo. **S**i aut̄ deus et ip̄i ponerēt aī p̄spectū suū: inuenirēt quē- admodū me adiuuat deus. **D**ēs enī sācti adiuuant a deo: s̄ intus vbi nemo videt. **Q**uō enī maḡ est pena impiorū cōsciētia: sic magnū gaudium pioy ip̄a p̄scia. **M**am gla nra s̄ est (dixit apl̄s) testimoniū p̄scien- tie nre. **I**n hac gloria iste intus: nō in flo- re zipheorū foris: q̄ mō ait: **E**cce enī deus adiuuat me. **P**rosus q̄uis longe futura sunt q̄ p̄mittit: hodie mihi dulce et p̄ns est adiutorū. **H**odie in cordis mei gaudio i- uenio: q̄ sine cā dicūt qd̄ā: **Q**uis ondit no- bis bōa: **S**ignatū est sup̄ nos lumen vult⁹ tui dñe: dedisti iocunditatē in cor meum. **N**ō i vineā meā: nō i gregē meū: nō i cup- pā meā: nō in mēsa meā: s̄ in cor meū. **E**c- ce enī deus adiuuat me. **Q**uō te adiuuat: **E**t dñs susceptor ē aīe mee. **A**uer- te mala inimicis meis: **S**ic quō virēt: sic quō floret: igni fuāt. **I**n v̄tute tua disp̄de illos. **P**uta q̄ florent mō: puta

Alia lra
ter non

Alia lra
veritate

q̄ exoriunt sicut fenū: tu noli esse vir ipru- dens et stult⁹: vt h̄ attendendo intereas in se- culū seclī. **A**uertet enī mala inimicī meis. **M**am si tu fueris in corpe ip̄ius **D**avid: in v̄tute sua disp̄det illos. **I**sti floret felicitate seculi: peunt in v̄tute dei. **N**on quō flo- rent sic peunt. **F**loret enī ad tps: peunt in eternū. floret falsis bonis: peunt veris tor- mentū. **E**t in v̄tute tua disp̄de illos: q̄s i in firmitate tua tolerasti. **V**olūtarie sa- crificabo tibi. **Q**uis hoc bonū cordis vel intelligere pōt alio: dicēte si nō in seip̄o gustaret: **Q**uid ē volūtarie sacrificabo ti- bi: **B**icā tñ: capiat q̄ pōt: quō pōt. credat q̄ non pōt: oret vt possit. **M**unqd̄ tñ istum v̄sum ita p̄terire debem⁹: vt eū vob nō cō- mendem⁹: **B**ico caritati v̄re: iuitat me sa- tis amor ip̄ius aliqd̄ de illo loq̄: et gratias ago deo qd̄ intente auditis. **S**i aut̄ vos fa- stidiantes audire p̄spicerem: inuit⁹ ab hoc v̄su silerē: et tñ in corde meo q̄tum dñs di- gnaret̄ p̄cedere non silerē. **V**eniat ḡ in lin- guaz: qd̄ corde p̄ceptū est. p̄ma⁹ voce: qd̄ mente fuat. **B**icamus vt possumus qd̄ sit volūtarie sacrificabo tibi. **Q**d̄ enī sacrifi- cium h̄ accipiā fratres: **A**ut qd̄ digne offe- ram dño p̄ miscōia eius: **T**ictimās q̄ram de grege ouū: arietē eligam: taurū aliq̄ in armentis p̄spiciā: thura certe de fra- beorum offeram. **Q**uid offeraz: qd̄ faciā: nisi quod ait: **S**acrificium laudis honori- ficabit me: **Q**uare ḡ volūtarie: **Q**uia gra- tis amo qd̄ laudo. **L**audo deū: et in ip̄a lau- de gaudeo. **I**p̄ius laude gaudeo: q̄ lauda- to nō erubescō. **N**on enī quēadmodū lau- datur a studiosis theatricaz nugarum vel auriga v̄l venator v̄l q̄libz histrio: et a lau- datorib⁹ suis inuitat̄: alij laudatores et ex- hortant̄ vt p̄ter clamēt: et cū oēs clamaue- rint: plerūq̄ illo victo oēs erubescūt. **N**ō ita est dñs n̄r. **L**audet̄ volūtate: amēt cari- tate: gratuituz sit qd̄ amat et qd̄ laudatur. **Q**uid est gr̄uitū: **I**p̄e p̄pter se nō propter aliud. **S**i enī laudas deū vt det tibi aliqd̄ aliud: iam nō gratis amas deū. **E**rubescē- res si teyroz tua p̄p̄ diuitias amaret: et for- te si tibi paup̄tas accideret: d̄ adulterio co- gitaret. **L**ū ḡ te a p̄iuge ḡtis amari vel: tu deū p̄pter aliud amabis. **Q**d̄ p̄miū acce- pturus es a deo o auare: **N**on tibi terrā: s̄ seip̄m fuat: q̄ fecit celū et terrā. **V**olūtarie sacrificabo tibi: noli ex necessitate. **S**i enī p̄pter aliud laudas deū: ex necessitate lau- das. **S**i adesset tibi qd̄ amat: nō laudares

deū. Uide qđ dicā: Laudas deū (vbi grā) vt tibi det āplā pecuniā. Si haberes aliū de amplā pecuniā nō a deo: nunqđ laudas deū: Si ḡ ppter pecuniā laudas deū: nō volūtariē sacrificas deo: s̄ ex necessitate sacrificas: qz pter illū nescio quid aliud amas. Inde dictū ē: Volūtariē sacrificabo tibi. Contemne oīa: ipm attende: z hec q̄ dedit ppter dantē bōa sunt. Nā dat prozus: dat ista tpalia. Et q̄busdā bono eorū: z q̄busdā malo eorū: fm altitudinē z p̄fūditatez iudiciorū suorū. In quoz iudiciorum abyssō expauit aplūs dicēs: Altitudo diuitiaz sapie z scie dei: q̄ incōphensibilia sūt iudicia eius: z inuestigabiles vie ipius. Quis enim inuestigabit vias eius: aut q̄s comprehendit consilia eius: Nō uit qñ det: cui det: qñ auferat: z cui auferat. Pete tu in h̄ tpe: qđ tibi p̄sit in posterum: pete qđ te adiuuet in eternū. Ip̄m autē gratis dilige: Quia meli⁹ ab eo nō inuenis qđ det: q̄ seipm. Aut si inuenis meli⁹: h̄ pete. Volūtariē sacrificabo tibi. Quare voluntariē: Quia gratis. Quid ē gratis. Et cōfitebor nomī tuo dñe qm bonū est. Nihil aliud nisi qz bonū ē. Nūqđ autē cōfitebor noi tuo dñe: qz das mihi aux̄ z argētum: qz das mihi fructuosa p̄dia: quia das mihi latas diuitias: amplā pecuniā: excelētissimā dignitatē. Nō. S̄ qđ: Quia bonum ē. Meli⁹ nihil inuenio q̄ nomē tuū: Nō cōfitebor noi tuo dñe qz bonū ē. Qm̄ ex oī tribulatōe eruiisti me. Nō intellexi qz bonū est nomē tuū. Nā si h̄ possem añ tribulatōes cognoscere: forte mihi necessarie nō fuissent. Sed adhibita est tribulatio ad admonitōes: admonitio facta est ad tuā laudatōz. Nō enī intelligerē vbi essem: nisi de infirmitate mea admonit⁹ essem. Ex oibus ḡ tribulatōib⁹ eripuisti me. Et sup inimicos meos respexit ocul⁹ meus. Sup illos zipheos respexit ocul⁹ me⁹. Florē q̄ppe illoz transij altitudie cordis: z pueniēs inde ad te: respexi sup illos: z vidi qz oīs caro fenū z oīs claritas hoīs sicut flos feni: sicut quodam loco dicitur: Uidi impiū superaltari z eleuari sicut cedros libani: transij: z ecce nō erat. Quare nō erat: Quia transisti. Quid est qz transisti: Quia nō sine causa fursū cor habuisti: qz non in terra vbi putresceres remansisti. qz leuasti aiām tuā ad deū: z transcendisti cedros libani: z de illa celsitudine attēdisti: z ecce nō erat: z q̄sisti eū: z nō est inuentus

Alia lra teripuiti

Alia lra desperit

locus ei⁹. Nā labor nō est asi te: qz transisti in sanctuariū dei: z intellexisti i nouissima. Sic z h̄ ita pcludit. Et sup inimicos meos respexit oculus me⁹. Hoc ḡ agite fres cuz animis vris: erigite corda vestra: expolite aciē mētis vre: discite gratis diligere deū: discite p̄ns p̄tenere seculū: discite voluntariē sacrificare hostiā laudis: vt transcēdētes florem feni: respiciatis sup inimicos vestros. **Explicit Tractatus de ps. LIII.**

Incipit Tractatus de ps. LIII.
Psalmi hui⁹ titulus est. In fine in hymnis intellectus ipsi dauid.

Quis sit finis cōmemoram⁹ qz nō finis. Finis enī legis chri⁹ est ad iusticiā oī credēti. Intētio enī dirigatur i finē: dirigat in xpm. Quare finis dicitur: Qm̄ q̄cqd agim⁹ ad illū referim⁹: z cū ad eū puenerim⁹: vltra qđ queram⁹ nō habebimus. Bicit enī finis q̄ p̄sumit: z dicit finis qui p̄ficit. Aliter q̄ppe intelligim⁹ cū audim⁹. Finis est cibus q̄ manducabat: et alit̄ intelligimus cū audimus: finita est vestis q̄ terebat. In vtroqz audim⁹ finituz ē: sed cibus vt iā nō esset: vestis vt p̄fecta esset. Finis ḡ n̄ p̄fectio n̄ra esse debz: p̄fectio n̄ra chri⁹. In illo enī p̄ficimur: qz ipsius capitis mēbra sum⁹. Et dictus ē finis legis: qz sine illo nēo p̄ficit legē. Cū ḡ auditis i psalmis: In finez. multi enī psalmi ita scripti sunt: non sit via cogitatio in cōsumptionē h̄ in p̄summatiōz. In hymnis i laudib⁹. Siue enī tribulemur z angustiemur: siue letemur z exultem⁹: ille laudād⁹ ē: qz i tribulatōib⁹ erudit: z i leticia p̄solat nos. Laus enī dei a corde z ore christiani recedere nō debz. nō vt laudet i p̄speris: z maledicat in aduersis: s̄ quemadmoduz psalmus ille p̄scribit. Bndicā dñm in omī tpe sp̄ laus ei⁹ in ore meo. Gaudes: aḡsce patrem blandientē. tribularis: agnosce p̄cniē emendatē. Siue blādiat̄ siue emēdet: cuz erudit cui parat hereditatē. Quid ē ḡ intellectus ipsi dauid: Erat qđē dauid vt nouimus p̄pha sc̄tus: rex isrl: filius iesse: s̄ qz ex eius semie veit ad salutē n̄am fm carnem dñs Iesus xps: sepe illo noie iesse figurat: z dauid p̄ christo in figura ponit̄ p̄p̄t originem carnis ipi⁹. Nā fm aliqd̄ fili⁹ ē Bauid: fm aliqd̄ dñs ē dauid. fili⁹ Bauid fm carnē: dñs Bauid fm diuinitatē. Si enī p̄ ipm facta sunt oīa: p̄ ipm z ip̄e dauid fact⁹ ē: ex cui⁹ semie veit ad hoies. Proinde cū interrogassz dñs iudeos: cui⁹ esse filiū chri

prehenderūt lucē p̄sentem: mūdi noīe ap-
pellant: hāz tenebrarū sunt illi rectores.
De ip̄is ḡ rectorib⁹ habemus determinatā
scripturarū sententiā: qđ omnino inde re-
ditus alicuius eorū sperandus nō est. At
vero de ip̄is tenebris q̄rū illi rectores sunt
nō sum⁹ certi: ne forte qđ erant tenebre fiāt
lux. Fidelibus ḡppe iam factus dicit apls:
Fuisit aliquā tenebre: nūc autē lux in dño:
tenebre in vobis: lux in dño. Ergo fratres
omēs mali: cum mali sunt exercēt bonos.
Ecce enim breuiter audite et intelligite.
Si bonus es: inimicū nō habebis nisi ma-
lum. Porro tibi ea regula bonitatis p̄fixa
est: vt imiteris bonitatē p̄ris tui qđ facit
solē suū oriri sup bonos et malos: et pluit sup iu-
stos et iniustos. Neq; enī tu habes inimicū
et deus nō hz: Tu qđem eū habes inimicū
qđ tecū creatus est: ille vō eū quez creauit.
Inimicos ḡ dei malos et iniq; sepe in scri-
pturis legim⁹: et parcat eis ille qđ nō hz qđ ei i-
putet inimicus: cui oīs inimicus ingratus
est. Ab illo enim hz: qđcqd boni hz. Ab ip̄o
enim habet misericordiam: qđcqd est etiā vñ tri-
bulatur. Ad hoc enim tribulatur ne super-
biat: ad hoc tribulatur vt humili agnoscat
excelsū. Tu ḡ inimico tuo quē intolera-
biliter pateris qđ p̄stitisti: Si ille eū habet
inimicū qđ ei tanta p̄stitit: et facit solē suū
oriri sup bonos et malos: et pluit super iu-
stos et iniustos: tu qđ nec solē potes oriri fa-
cere nec sup terras pluere: aliqd vñ sua-
re inimico nō potes: vt sit tibi pax in terra
homī bone volūtatis. Ergo qm̄ h̄ tibi di-
lectiōis regula figit vt imitās patrem dili-
gas inimicū. Diligite enī inq̄t inimicos ve-
stros. In h̄ p̄cepto quō exerceretis si nul-
lum inimicū pateretis: Elides ḡ p̄desse ti-
bi aliqd: et qđ deus parcat mal⁹ p̄sit tibi ad
habendā misericordiam: qz et tu fortez si bonus
es: ex malo fact⁹ es bon⁹: et si deus nō par-
ceret mal⁹: nec tu qđ gr̄as ageres appareres.
Parcat ḡ alijs qđ pepcit et tibi. Nō enim cū
trāsieris intercludēda est via pietatis. Vñ
ḡ iste orat positus inf̄ malos quoz inimici-
tjs exercebat. Quid ait: Cōtristat⁹ sū i ex-
ercitatiōe mea: et turbatus sū. Cū exten-
dit dilectiōz: vt diligat inimicos: affectus
est tedio multoz inimicitjs: multozum ra-
bie circūlatat⁹: et qđaz hūana infirmitate
succubuit. Elidit se iā incipe penetrari ma-
le p̄suasiōe diabolica: vt odiū induat ad-
uersuz inimicos: reluctās odio vt p̄ficeret
ip̄am dilectiōez: in ip̄a puḡ et lucta turbat⁹

est. Et enim vox ē et in alio psalmo. Tur-
batus est p̄ ira oculus meus. Et qđ ibi seq̄-
tur: Inueteraui in oib⁹ inimicis meis. Ve-
lut in tēpestate et fluctib⁹ mergi cepat sicut
Petrus. Ille enī calcat fluct⁹ hui⁹ seculi qđ
diligat inimicos. Christus in mari ambula-
bat intrepidus: cuius omnino de corde au-
ferri nō poterat inimici dilectio: qđ pendēs
in cruce dicebat: P̄ ignosce ill⁹ qz nesciūt
qđ faciūt. Et Petr⁹ voluit ambulare: ille
tāq; caput: Petr⁹ tāq; corp⁹: qz sup hanc
petrā inq̄t edificabo ecclāz meā. Iustus ē
ābulare: et ābulabat gr̄a iubēt: nō vñb⁹ su-
is. S; cū videret vētū validū timuit: et mer-
gi cepat: turbat⁹ i exercitatiōe sua. A quo
veto valido: A voce inimici: et a tri-
bulatiōe peccatoris. Ergo quō ille
clamauit in fluctib⁹ dñe pereō: salua me:
tal⁹ et hui⁹ vox p̄cessit: Exaudi deus dep̄ca-
tionem meā: et ne despereris p̄cē meā: intē
de mihi et exaudi me. Quare? Quid enim
pateris? Quid gemis? Cōtristat⁹ sūz in ex-
ercitatiōe mea. Exerceri me qđ ē inf̄ malos
posuisti: s; nimis exurrexerūt supra vires
meas. Trāq̄lla p̄turbatū: manuz extende
mergēt. Cōtristat⁹ sum i exercitatiōe mea:
et turbatus sum a voce inimici et a tribu-
latiōe peccatoris. Qm̄ declinauerūt
in me iniq̄tates: et in ira adumbra-
bant me. Audist⁹ fluct⁹ et vētōs tāq; hu-
miliato insultabāt: et ille orabat. Undiq; il-
li strepitu insultatiōis seuiebāt: at ille intus
inuocabat quē nō videbāt. Cū aliqd tale
patit̄ christianus: nō debet facile velut ire
in eū a quo patit̄: et velle ventū vincere. s;
puertere se ad oratiōz ne amittat dilectiōz.
Neq; enī timendū ē: ne aliqd faciat hō ini-
micus. Quid enī facturus est? Adīta ma-
la dicturus: opprobria iaculaturus: in con-
uitijs seuiturus. Sed qđ tibi: Gaudete in-
q̄t et exultate: qm̄ merces v̄ra maḡ ē in cel̄.
Ille in terra geminat puicia: tu in celo lu-
cra. Sed seuat ampli⁹: possit et aliqd am-
plius: quid te securus: cui dictū est: Noli
te timere eos qđ corpus occidūt: aiām autē
nō possunt occidere. Quid est ḡ timēdū?
Qm̄ pateris inimicū: ne turbet in te dile-
ctio qz diligis inimicū. Etenī inimicus il-
le hō: caro et sanguis: qđ videt i te appetit.
Alius autē inimicus occult⁹ rector harum
tenebrarū: quas tu pateris in carne et san-
guine: altez occultum tuū petit: thesauros
tuos interiores dep̄dari: et vastare molit̄.
Vuos ḡ inimicos cōstitue tibi añ oculos:

Alia lra
t molesti erant
mibi

cum gemitib⁹ q̄ columba: die noctuq̄ ge-
mit: tanq̄ hic posita vbi gemēdū ē. Quid
ergo dicit iste dilector? **L**ōuicia hoim fer-
re nō possum: stridūt: rabie feruntur: accē-
dūt iracundia: in ira adumbrabant me:
Prodesse ill nō possum: vtinā requiescam
alicubi ab eis sepatus corpe nō amore: ne
in me p̄turbe ip̄a dilectio. Verbis meis ⁊
collocutōe p̄desse nō possum: orando pro
eis forsitan p̄dero. **B**icut ista homies: sed
plerūq̄ ita ligāt vt volare nō possint. For-
te enī nō ligant visco sed ligant officio. **S**i
aut ligant cura ⁊ officio: ⁊ deserere nō p̄nt
dicant: **O**ptabam dissolui ⁊ esse cum chri-
sto: **M**ulto enī magis optimū manere i car-
ne necessariū p̄pter vos. **C**olūba delicata
religata affectu nō cupiditate: volare non
poterat p̄pter implendū officiū: nō p̄pter
parū meritū: **N**ō desiderū i corde neces-
se ē vt sit: nec patit hoc desiderū: nisi q̄ ce-
perit ambulare angustā illā viā: vt nouerit
q̄ nō desunt ecclē p̄secutiōes etiā in h̄ tē-
pore: quādo trāq̄llitas videt ecclē: ab his
q̄dem p̄secutionib⁹ q̄s martyres n̄ri passi
sunt: nō aut desunt p̄secutiōes: q̄ verū est
illud: **O**ēs q̄ volūt pie viuere in chusto: p̄
secutiōne patiānt. **N**ō pateris p̄secutiōne:
nō vis pie viuere in chusto. **T**is pbareve-
rum esse quod dictū est: **I**ncipe viuere in
chusto. **Q**uid est pie viuere in chusto: **U**t
ptineat ad viscera tua q̄d ait apl̄s: **Q**uis
infirmat ⁊ ego nō infirmor: **Q**uis scanda-
lizatur ⁊ ego nō vroz: **A**liorū infirmitate:
aliorū scandala: p̄secutiones illi fuerūt. **N**ū
quid ergo desunt h̄ tpe: **P**lures abundāt
illis q̄ ea curant. **E**t plerūq̄ videt de lon-
gino hō ⁊ dicit bñ est illi. **E**t ille q̄d dicit:
Aut sua gustat ⁊ aliena non pōt: aut apud
se q̄d gustet nō h̄: ⁊ alteri gustāt: imo de-
uoranti nō companit. **I**ncipiat q̄ pie viuere
in chusto: ⁊ p̄bet q̄d dicit: incipit deside-
rare pennas: elongare fugere ⁊ manere in
deserto. **U**nde enim putatis fratres seruis
dei impleta esse destā: si bñ illis esset inter
hoies: recederēt ab homibus: **E**t tñ quid
faciūt ⁊ ip̄i: **E**cce elongant fugientes: ma-
net in deserto. **S**ed nunq̄d singulatim te-
nent eos charitas: vt cū mltis maneāt: **E**t
de ip̄is mltis existūt q̄ exerceāt: q̄ in omni
congregatione multitudinis necesse est vt
inueniātur mali. **D**eus enim qui nouit ex-
ercendos nos miscet nobis ⁊ non perseue-
ratos: aut certe ita simulatos: vt nec in-

choauerint in quo perseuerare deberent.
Nouit enim necessarium esse nobis vt se-
ramus malos: ⁊ proficiat q̄d boni sumus.
Biligamus inimicos: corripimus: casti-
gemus: ⁊ excommunicemus cū dilectiōe:
a nobis etiā sepemus. **V**idete enim quid
dicat apostolus. **S**i quis autem nō obau-
dit verbo nostro p̄ epistolaz: hunc notate:
et nolite commisceri cum eo. **S**ed ne sur-
riperet tibi ex hoc iracūdia ⁊ turbaret oculo
tuum: non inquit vt inimicū cum ex-
istimetis: sed corripite vt fratrem: vt erube-
scat. **A** quo indixit sepationem: non preci-
dit dilectionē: **T**luit ille oculus: viuit vi-
ta tua. **E**st enī amissa dilectio: mors tua ē.
Hanc ille amittere timuit qui dixit: **A**de-
tus mortī cecidit super me. **I**taq̄ ne amit-
tam dilectionis vitam. quis dabit mihi pē-
nas sicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requiescā:
Quo iturus es: **Q**uo volaturus: **T**ibi re-
quiescetur? **E**cce elongaui fugiens
⁊ mansi in deserto. **I**n quo deserto:
Ubicunq̄ fueris congregabunt se ceteri.
Desertum tecum petent: affectabunt vitā
tuam: tu repellere non potes societate fra-
trum. **A**discentur tibi etiam mali: adhuc tibi
exercitatio debetur. **E**cce elongaui fu-
giens ⁊ mansi in deserto. **I**n quo deserto:
Si forte in conscientia quo nullus homi-
num intrat: vbi nemo tecum est: vbi tu et
deus es. **N**am si in deserto in aliquo loco
es: quid facies de congregantibus se: **N**ō
enim a genere humano separatus esse po-
teris. q̄d diu in hominibus viuis. **A**ttende
potius consolatorez illum dominū et re-
gem imperatorez et creatorez nostrum:
creatum esse etiam inter nos: **A**ttēde quia
duodecim suis miscuit vnum quem pate-
retur: dicit: **E**cce elongaui fugiens ⁊ man-
si in deserto. **F**orte iste vt dixi fugerit ad cō-
scientiam suam: ibi aliquātum desertuz in-
uenerit vbi requiesceret. **S**ed illa dilectio
conturbat euz. **S**olus erat in conscientia:
sed non solus in caritate. **I**ntus consola-
batur conscientia: sed forinsecus tribula-
tiones non relinquebant. **I**taq̄ in se quie-
tos ex alijs pendens cum conturbaret ad-
huc quid ait: **E**xpectabam eū qui
me saluū faceret: **A** pusillo animo
⁊ tempestate. **A**mare est: tempestas est:
nihil tibi restat nisi exclamare: domine p̄-
eo. **P**orrigit manum ille qui fluctus cal-
cat intrepidus: subleuet trepidationem

Alia lra
tfolitudine

Alia lra.
t fecit
t pusillanimita
te spūs

tuas: firmet in se securitatē tuā: alloquat te
intus et dicat tibi: me attende quod protuleris:
fratrem malum forte pateris: aut inimicum for-
insecus pateris: quos non passus sum: fre-
mebant forinsecus iudei: intrinsecus discipu-
lus tradebat. Sicut ergo tepestas: si ille saluos
facit a pusillanimitate et tempestate. Forte
naui tua id turbat: quia ille in te dormit. Se-
niebat mare: turbabat nauicula in qua disci-
puli nauigabant: christus autem dormiebat.
Tandem aliquis visus est illi: quia inter illos dor-
miebat ventorum imperator et creator. Accesserunt
et excitauerunt christum: impaui veteris: et fa-
cta est tranquillitas magna. Merito ergo for-
te turbetur cor tuum: quia excidit tibi in quem cre-
didisti: intolerabiliter pateris: quia non venit
tibi in mentem quod pro te protulerit christus. Si
mentem non venit tibi christus: dormit. Exci-
ta christum: recolle fidem. Tunc enim in te dor-
mit christus: si verum illum filium dei abnegas
esse: si oblitus fueris passionis christi. Tunc in te
vigilat christus: si memineris passionum christi.
Cum autem pleno corde intueris fueris quod il-
le fuerit passus: nonne equo animo et tu tolera-
bis: et fortassis gaudes quia inuentus es in ali-
qua similitudine passionum regis tui. Cum
ergo ista cogitas consolari et gaudere cepis: ille
surrexit: ille veteris impaui: ideo facta est tran-
quillitas. Expectabam enim quod me saluus face-
ret a pusillanimitate et tempestate. **Sub-
merge domine: diuide linguas eorum.**
Attendit tribulantes se: et optauit hoc: non
de ira fratres. Qui se male extulerunt: expe-
dit eis ut submergantur. Qui male conspira-
uerunt: expedit eis ut lingue eorum diuidantur:
ad bonum consentiant: et concordent lingue eorum.
Si autem in idipsum aduersum me susurrabant
ait: Oes inimici mei perdat in idipsum in ma-
lo. Diuidantur lingue eorum: non sibi consentiant.
Submerge domine et diuide linguas eorum. Sub-
merge. Quare? Quia se extulerunt. Diuide:
Quare? Quia in malum conspirauerunt. Turri
illam recordare superborum factas post diluuium.
Quid dixerunt superbi: Ne peram diluuium:
faciamus altam turrim. Superbia se munitos esse
arbitrabantur. Extruxerunt altam turrim: et dominus
diuisit linguas eorum. Tunc se ceperunt non in-
telligere: hinc facta est origo linguarum multa-
rum. Antea enim una lingua erat: si una lin-
gua per cordibus perderat: una lingua humilibus
perderat. At ubi illa collectio in inspirationibus
superbie precipitata est: pepercit illi deus ut diuide-
ret linguas eorum: ne se intelligendo perniciosa fa-
ceret unitatem. Per superbos homines diuise

Alia lra.
incipit

sunt lingue: per humiles apostolos congregatae sunt.
Spiritus superbie dispersit linguas: spiritus sanctus
congregauit linguas. Quia enim spiritus sanctus ve-
nit super discipulos: omnes linguas locuti sunt.
ab omnibus intellecti sunt: lingue disperse
in unum congregatae sunt. Ergo si adhuc seuiunt
et gentiles sunt: expedit eis diuisas habere lin-
guas. Voluit unam linguam: veniat ad eccle-
siam: quia et in diuersitate linguarum carnis: una
est lingua in fide cordis. Submerge domi-
ne: diuide linguas eorum. **Quia vidi iniqui-
tatem et contradictiones in ciuitate.**
Merito iste defectus querebat: quia vidit iniqui-
tatem et contradictiones in ciuitate. Est quaedam ciuitas
turbulenta: ipsa erat quae turri edificauerat: ipsa
confusa est et appellata babilonia. Ipsa per nu-
merabiles gentes dispersa: inde congregatur ec-
clesia in defectu bone conscientie. Vidit enim contra-
dictiones in ciuitate: Christus venit. Quis christus?
Contradictio. Et filius dei. **Hic filius dei?**
Contradictio. **Mat** est de uirgine: passus: resur-
rexit. Et uerum habet fieri potest: **Contradictio.** Atten-
dis saltum glanz crucis ipsius: iam in fronte regum
crux illa fixa est: cui inimici insultauerunt: ef-
fectu proba uirtute: domuit orbem non ferro
sed ligno. Lignum crucis potumelios dignum
uisum est inimicis: et ante ipsum lignum stantes
caput agitabant: et dicebant. Si filius dei est: de-
scendat de cruce. Extendebat ille manus suas
ad populum non credentem et contradicentem. Si enim
iustus est quod ex fide uiuit: iniquus est quod non ha-
bet fidem. **De** ergo hic ait: iniquitatem: perfidia intel-
lige. Videbat ergo dominus in ciuitate iniquita-
tem et contradictionem: et extendebat manus suas
ad populum non credentem et contradicentem. et tamen
et ipsos expectabat dicens: **Mat** ignosce illi:
quia nesciunt quod faciunt. Adhuc sane reliquie
seuiunt illi ciuitatis: adhuc contradicunt de fron-
tibus omnium. **Ad** extendit manus ad reliquias
non credentes et contradicentes. **Quia vidi iniqui-
tatem et contradictionem in ciuitate.** **Die ac
nocte circudabit eam super muros eius
iniquitas et labor.** Super muros eius: super
munimenta eius: tenens quasi capita eius: nobi-
les eius. Ille nobilis si christianus esset. ne-
mo remaneret paganus. **Plerumque dicunt
homines: nemo remaneret paganus si ille
esset christianus.** **Plerumque dicunt homi-
nes et ille si fieret christianus: quis rema-
neret paganus?** Quod ergo nondum sunt
christiani: quasi muri sunt ciuitatis illi non
credentis et contradicentis. **Quid diu isti mu-
ri stabunt? Non semper stabunt.** Cir-
cuit arca muros babilonia: ueniet tempus

Alia lra. t. et.

eta ē: vbi ambulauim⁹ cū p̄sensu: Quare illa deſta ē: vbi dulces ſil' capiebā⁹ cibos: **V**eniat mors ſup illos⁹ deſcēdāt ad infernū viuētes. Quō replicauit ⁊ recollere nos fecit p̄mū illud ſciſmatis in-
 tum: qm̄ in illo primo p̄plo iudeorū qdam ſupbi ſe ſepauerūt ⁊ extra ſacrificare volue-
 runt: noua mors ſup eos veit: Aperuit ſe terra ⁊ viuos abſorbuit. Veniat inq̄t mors ſup eos: ⁊ deſcēdant ad infernū viuētes. **Q**uid ē viuētes: Sciētes qz peunt: ⁊ tñ p-
 cūtes. Audi viuētes p̄ire ⁊ abſorberi hia-
 tu terre: id ē deuoratiōe terrenarū cupidit-
 atuz abſorberi. **D**icis hoi: Quid pateris frat: **F**rateres ſum⁹: vnū deū inuocam⁹: in vnū chriſtū credim⁹: vnū euāgelium audi-
 mus: vnū pſalmū cantam⁹: vnū amen re-
 ſpondem⁹: vnū alla reſonamus: vnum pa-
 ſca celebram⁹: Quid tu foris es ⁊ ego int⁹ ſum: **P**lerūqz anguſtar⁹ ⁊ p̄ſiderās q̄ ve-
 ra dicant: reddat ait dñs maioribus n̄ris **E**rgo viu⁹ perit: **B**einde addis ⁊ mones: ſaltē ſolū ſi ſit malū ſegregatiōis: cur adiu-
 gis ⁊ rebaptiſatiōis: **A**ſce in me qd̄ ha-
 bes: ⁊ ſi tu me odiſti: chriſto i me parce. **E**t
 b̄ eis malū plerūqz ⁊ maxie diſplicet. **V**e-
 re inq̄nt male ſit: vtinā poſſet nō fieri. **S**z
 qd̄ facim⁹ de ſtatutis maiorū n̄rorū: **D**eſcē-
 dant ad infernū viuētes. **S**i mortu⁹ deſcē-
 deres: qd̄ ageres iq̄zares. **C**ū vō ſcis malū
 eſſe qd̄ facis: ⁊ tñ facis: nōne viu⁹ deſcēdiſ
 ad inferos: **S**z quare maxime ip̄os duces
 fr̄e hiatos abſorbuit viuos: p̄ſm̄ aut̄ illis
 p̄ſentiētē e celo irruēs ignis abſūpſit: **P**ro-
 pterea hāc penā cōmemorās pſalm⁹ iſte: a
 p̄plo cepit: ⁊ ad duces p̄cluſit. **V**eniat mors
 ſup eos. p̄pter illos dixit: ſup q̄s venit
 ignis de celo: ⁊ ſtati adiuſxit. **D**eſcēdāt ad
 infernū viuētes p̄pter duces q̄s fr̄e hiat⁹
 abſorbuit. **N**ā quō deſcēderūt ad infernū
 viuētes de q̄bus dixerat: **V**eniat mors ſu-
 per eos: **S**i iā ſup eos mors venerat: quō
 viuī ad iſeros deſcēdebāt: **E**rgo a minori-
 bus cepit: ad maiores p̄cluſit. **V**eniat mors
 ſup eos q̄ p̄ſenſerūt ⁊ p̄ſecuti ſunt. **Q**uid il-
 li duces ⁊ p̄ncipes: **D**eſcēdāt ad infernū
 viuētes: qz ip̄i ſcripturas tractāt: ⁊ noueſt
 bñ q̄tidie legēdo quō ecclia catholica p̄ to-
 tum orbē terraz ita diſfuſa ē vt oīno cōtra-
 dictio oīs vacet: nec iueniri poſſit aliqd̄ te-
 ſtimoniū p̄ ſciſmate eoz: nouerūt bñ: ideo
 ad inferos viuētes deſcēdūt: qz maluz qd̄
 faciūt: malū eē noueſt. **I**llos aut̄ de diui-
 na iracūdia ignis abſūpſit. **S**tudio enī cō-

tentiōis accēſi: a ducib⁹ ſuis mal' recedere noluerunt: veit ſup ignē ignis: ſup ardorē diſſenſiōis ardor cōſūptiōis: **V**eniat mors ſup illos: ⁊ deſcēdāt ad infernū viuētes **Q**uā neq̄tia in hōſpitijs eozū i medio eozū. **I**n hōſpitijs vbi pegrināt ⁊ tranſeūt. **N**on enī b̄ ſp̄ futuri ſunt: ⁊ tñ p̄ animoſitate tp̄ali ſic pugnāt. **I**n hōſpitijs eozū iniq̄tas: in medio eozū iniq̄tas: nullū tā mediū eoz q̄ cor eoz. **E**go ⁊ ad deū exclamaui. **C**orp⁹ chriſti ⁊ vnitas chriſti in angore: in tedio: in moleſtia: in p̄turba-
 tione exercitatiōis ſue. **I**lle vn⁹ hō: in vno corpe poſita vnitas cū tederet aia ei⁹ excla-
 māſ a ſinib⁹ fr̄e. **A** ſinib⁹ fr̄e ad te clamaui iq̄t: cū angereſ cor meū. **I**p̄e vn⁹: ſ vnitas vn⁹: ⁊ ip̄e vn⁹: non i vno loco vn⁹: ſ a ſini-
 bus terre clamat vn⁹. **Q**uō a ſinib⁹ fr̄e cla-
 maret vn⁹: niſi in mltis eſſet vnus: **E**go ad dñm exclamaui. **R**ecte tu exclama ad do-
 minū: noli ad donatū: ne tibi ſit p̄ dño do-
 min⁹: q̄ ſub dño noluit eſſe p̄ſuul. **E**go ad deū exclamaui. **E**t dñs exaudiuit me **V**eſpere mane et meridie nar-
 rabo et annuciabo et exaudiet vo-
 ces meā. **E**uāgeliza tu: noli tacere tu qd̄ accepit. **V**eſpe de p̄tentis: māe de futur⁹ meridie de ſcripturis. **I**ō ad id qd̄ ait: ve-
 ſpere p̄tinet qd̄ enarrat: ad id qd̄ ait: mane p̄tinet qd̄ annūciat: ad id qd̄ ait i meridie p̄tinet qd̄ exaudit vox ei⁹. **F**inis enī in me-
 ridie eſt: ſ inde nō declinat in occaſuz. **I**n meridie enī lux excella ē: ſplēdor ſapie: fer-
 uor dilectionis. **V**eſpe ⁊ mane ⁊ meridie. **V**eſpe dñs in cruce: mane in reſurrectiōe: meridie in aſcēſione. **E**narrabo veſpe pa-
 tientia moriētis: annūciabo mane vitam reſurrectiōis: orabo vt exaudias meridie ſedēs ad dexterā p̄ris: exaudiet vocē meaz q̄ interpellat p̄ nob. **Q**uāta hui⁹ ſecuritas: q̄ta p̄ſolatio: q̄ta reſectio. **A** puſillanimitate ⁊ tēpeſtate ſ malos: ſ iniq̄s: ⁊ forl ⁊ in-
 tus: ⁊ i his q̄ foris ſūt cū fuiſſēt int⁹. **F**rag-
 fr̄es mei q̄s i ip̄a p̄gregatiōe parietū horuz videt̄ turbulētos: ſupbos: ſua q̄rētes: ela-
 tos: nō habētes zelū dei: caſtū: ſanū: q̄etū: ſ mltū ſibi tribuētē: ad diſſenſionē patos: ſ occaſionē nō inueniētes: ip̄a ē palea dñi ce aree. **H**ic illos paucos ſupbie vent⁹ ex-
 cuſſit: tota palea nō volabit: niſi cū ille i vl-
 timo vētilabit. **S**z nos qd̄ niſi cū iſto cātē: cū iſto orem⁹: cū iſto plāgā ⁊ dicā⁹ ſecuri. **R**edimet in pace animā meam. **C**ōtra illos q̄ nō amāt pacē. **I**n pace redi-

Alia lra. in quiete thabituclia

Alia lra. tautem.

Alia lra. t. et. **V**eniat mors ſup illos deſcēdāt ad infernū viuētes. Quō replicauit ⁊ recollere nos fecit p̄mū illud ſciſmatis in-
 tum: qm̄ in illo primo p̄plo iudeorū qdam ſupbi ſe ſepauerūt ⁊ extra ſacrificare volue-
 runt: noua mors ſup eos veit: Aperuit ſe terra ⁊ viuos abſorbuit. Veniat inq̄t mors ſup eos: ⁊ deſcēdant ad infernū viuētes. **Q**uid ē viuētes: Sciētes qz peunt: ⁊ tñ p-
 cūtes. Audi viuētes p̄ire ⁊ abſorberi hia-
 tu terre: id ē deuoratiōe terrenarū cupidit-
 atuz abſorberi. **D**icis hoi: Quid pateris frat: **F**rateres ſum⁹: vnū deū inuocam⁹: in vnū chriſtū credim⁹: vnū euāgelium audi-
 mus: vnū pſalmū cantam⁹: vnū amen re-
 ſpondem⁹: vnū alla reſonamus: vnum pa-
 ſca celebram⁹: Quid tu foris es ⁊ ego int⁹ ſum: **P**lerūqz anguſtar⁹ ⁊ p̄ſiderās q̄ ve-
 ra dicant: reddat ait dñs maioribus n̄ris **E**rgo viu⁹ perit: **B**einde addis ⁊ mones: ſaltē ſolū ſi ſit malū ſegregatiōis: cur adiu-
 gis ⁊ rebaptiſatiōis: **A**ſce in me qd̄ ha-
 bes: ⁊ ſi tu me odiſti: chriſto i me parce. **E**t
 b̄ eis malū plerūqz ⁊ maxie diſplicet. **V**e-
 re inq̄nt male ſit: vtinā poſſet nō fieri. **S**z
 qd̄ facim⁹ de ſtatutis maiorū n̄rorū: **D**eſcē-
 dant ad infernū viuētes. **S**i mortu⁹ deſcē-
 deres: qd̄ ageres iq̄zares. **C**ū vō ſcis malū
 eſſe qd̄ facis: ⁊ tñ facis: nōne viu⁹ deſcēdiſ
 ad inferos: **S**z quare maxime ip̄os duces
 fr̄e hiatos abſorbuit viuos: p̄ſm̄ aut̄ illis
 p̄ſentiētē e celo irruēs ignis abſūpſit: **P**ro-
 pterea hāc penā cōmemorās pſalm⁹ iſte: a
 p̄plo cepit: ⁊ ad duces p̄cluſit. **V**eniat mors
 ſup eos. p̄pter illos dixit: ſup q̄s venit
 ignis de celo: ⁊ ſtati adiuſxit. **D**eſcēdāt ad
 infernū viuētes p̄pter duces q̄s fr̄e hiat⁹
 abſorbuit. **N**ā quō deſcēderūt ad infernū
 viuētes de q̄bus dixerat: **V**eniat mors ſu-
 per eos: **S**i iā ſup eos mors venerat: quō
 viuī ad iſeros deſcēdebāt: **E**rgo a minori-
 bus cepit: ad maiores p̄cluſit. **V**eniat mors
 ſup eos q̄ p̄ſenſerūt ⁊ p̄ſecuti ſunt. **Q**uid il-
 li duces ⁊ p̄ncipes: **D**eſcēdāt ad infernū
 viuētes: qz ip̄i ſcripturas tractāt: ⁊ noueſt
 bñ q̄tidie legēdo quō ecclia catholica p̄ to-
 tum orbē terraz ita diſfuſa ē vt oīno cōtra-
 dictio oīs vacet: nec iueniri poſſit aliqd̄ te-
 ſtimoniū p̄ ſciſmate eoz: nouerūt bñ: ideo
 ad inferos viuētes deſcēdūt: qz maluz qd̄
 faciūt: malū eē noueſt. **I**llos aut̄ de diui-
 na iracūdia ignis abſūpſit. **S**tudio enī cō-

met aiam meā: qz cū his q̄ oderunt pacem
 erā pacific⁹. Redimet in pace aiam meaz
Ab his qui appropinquāt mibi.
 Nā ab ill⁹ q̄ lōge sunt a me: facilis causa ē.
 Nō me tā cito fallit q̄ dicit: veni idolū ado
 rare: multū a me lōge ē. Chistian⁹ es: chri
 stian⁹ inq̄t ex ppiq̄ aduersat: ppe ē. Redi
 met i pace aiam meā ab his q̄ appinquit
 mibi. Qm̄ inter mltos erant mecu.
 Quare dixit appropinquāt mibi: Quia in
 mltis erāt mecu. In h̄ vsu due snie occur
 runt. In mltis erāt mecu. Baptismum ha
 bebam⁹: vtriq̄ in eo erāt mecu. Euāgelū
 vtriq̄ legebam⁹: erant in eo mecu. Festa
 martyru celebrabam⁹: erāt ibi mecu. Pa
 sce solēnitatē frequētabam⁹: erant ibi me
 cum: sed non omnino mecum: In scisma
 te nō mecu: in heresi nō mecu: In multis
 mecu: in paucis nō mecu. Sz in his pau
 cis in q̄bus nō mecu: nō eis psunt mltā in
 q̄b⁹ mecu. Etenī f̄res videte: q̄ mltā enar
 raut apls Paulus: vnū dixit: si defuerit:
 frustra sunt alia: Si liguis hoim loquar z
 angeloz ait: si habeā oēm phbetiā z oēm
 fidem z oēm sciam: si montes trāsseram: si
 distribuā oīa mea paupib⁹: si tradā corp⁹
 meum ita vt ardeat: q̄ multa enumerauit.
 His oib⁹ mltis desit vna caritas: illa nūe
 ro pla sunt: hec pondere maior ē. Ergo in
 oibus sacramētis mecu: in vna caritate si
 mecum: in mltis erant mecu. Rursus alio
 mō qm̄ in multis erāt mecu: qui se sepaue
 rant a me mecu erāt: nō in paucis s̄ in mul
 tis. Etenī p totū orbem terraz pauca sunt
 gn̄a: mltē sūt palee. Quid q̄ ait: In palea
 mecu erant: in tritico nō mecu erāt: z pro
 pinq̄t palea tritico de vno semie exit: i vno
 agro radicat: vna pluuia nutrit: eūdē mes
 sozem patit: eandē trituratōz sustinet: ean
 dem ventilatōz expectat: nō i vnū horreū
 intrat. Quomā inter mltos erant mecum.

**Exaudiet me de⁹ z hūliabit il
 los: q̄ est añ secula.** Illi enī p̄sumūt de
 quo nescio duce suo q̄ cepit heri: hūliabit
 illos q̄ est añ secla: qz et si ex tanto tpe chri
 stus n̄r de Maria v̄gine añ secla: tñ in pn
 cipio erat v̄bū z verbū erat apd̄ deū z de⁹
 erat verbū. Hūliabit illos q̄ est ante secla
 Nō enī est ill⁹ cōmutatio: Be illis
 dico q̄b⁹ nō est cōmutatio. Mouerat aliqs
 pseueraturos: z in pseueratiōe sue neq̄tie
 morituros. Quidē enī eos: z nō est ill⁹ cō
 mutatio. Qui sic moriunt in ipa puerfita
 te: in ipō scismate: non est ill⁹ commutatio.

Hūliabit illos de⁹: hūliabit illos in dam
 natione: qz erecti sunt in dissensioe. Non ē
 ill⁹ cōmutatio: qz non mutant in meli⁹: s̄ in
 peius: nec cū hic sint: nec in resurrectione.
 Qēs enī resurgem⁹: s̄ non omēs imutabi
 mur. Quare: Quia nō est illis cōmutatio
Et nō timuerūt deū. Fratres mei vnū
 remediū est: timeāt deū: deserant donatū.
 Bicus illos pisse in heresi: in scismate: z ne
 cesse est vt de⁹ retribuatur istis mal. Venies
 in damnatiōz: noli tibi blandiri v̄bis tuis:
 ne seq̄ris cecum ducē. Cecus aut̄ cecū du
 cens sil⁹ in foueam cadit. Quid ad me ait.
 Quō heri vixi: sic z hodie. Parentes mei
 qd̄ fuerūt h̄ z ego. Nō times deū: habe ti
 morē dei. Cogita qz ista oīa vera sūt q̄ le
 gūtur: qz est fides christi q̄ falli non potest.
 Qm̄ in heresi remanebit ad tantā euiden
 tiam sancte catholice: quā diffudit deus p
 orbem terrarū: quā añq̄ diffūderet promi
 sit: p̄nunciavit: sic exhibuit vt p̄misit. Er
 go caueāt z obfuent q̄ non timent deum.
Extendit manū suā in retribuēdo.

**Polluerūt testamētū ei⁹: Lege te
 stamētū qd̄ polluerūt.** In semine tuo bñ
 dicent omēs gentes. Polluerūt testamen
 tum eius. Tu contra ista verba testatoris
 quid dicit: Africa sola istam gr̄az meruit
 sancti Bonati: in ipō remansit eccla chri
 sti: Sic saltem eccliam Bonati: q̄re adiun
 gis christi: de quo dicitur est: In semie tuo
 bñ dicent omnes gentes. Post donatum
 vis ire: pone christuz: z sic recede. Quidē
 q̄ quid sequit: Polluerūt testamētū eius.
 Qd̄ testamētū: Abrae dicte sunt p̄missio
 nes z semie eius. Aplus dicit f̄res: tñ hoīs
 testamētū confirmatū nēo irrituz fac: aut
 supordinat. Abrae dicte sunt p̄missiones
 z semini eius. Nō dicit z semib⁹ tāq̄ i ml
 tis: s̄ tanq̄ in vno: z semini tuo qd̄ est chri
 stus. In h̄ q̄ christo qd̄ p̄missuz ē testamē
 tum: In semie tuo bñ dicent oēs gētes. Tu
 q̄ dimisisti vnitatē oīm gētū z i pte remāsi
 sti: polluisti testamētū ei⁹. Quid tibi q̄ p̄
 git: Ut exterminareris: vt ab hereditate
 separeris. de ira dei ē. Attēde enī qd̄ seq̄t:
**Polluerūt testamētū ei⁹. Diuisi sunt p̄
 iravultus ei⁹: Quid expectatis: q̄ maio
 re nota ostendant heretici: Diuisi sunt pre
 ira vultus eius. Et appropinquauit
 cor illi⁹. Cui⁹ intelligim⁹: nisi cui⁹ ira diui
 si sunt: Quō appropiuit cor illi⁹: Ut itel
 ligā volūtate illi⁹. Etenī hētic⁹ exerta ē ca
 tholica: z ex his q̄ male sentiūt p̄bat sūt q̄**

Alia lra.
 i contaminaue
 runt.

Alia lra.
 tab

Alia lra.
 non habet

noli abrumpi. Fluctuat navis i anchoris: si nō longe a terra p̄icif: nec in eternū fluctuabit: et si ad tempus fluctuat. Etenī ad fluctuationē ptinent verba supiora: cōtristatus sum in exercitatiōe mea: et cōturbatu: expectabā eum qui me saluū faceret a pusillanimitate et tempestate. Fluctuās loquit: si nō in eternū fluctuabit. Anchora ligat: anchora spes ei est. Nō dabit in eternū fluctuationē iusto. Illis autē qd: **¶ Tu vō deus deduces eos in puteum corruptionis.** Puteus corruptionis: tenebre sūt h̄mersiōis. Deduces eos inqt i puteū corruptionis: qz cecus cecū ducens: ambo in foueā cadūt. Deducit illos deus in puteum corruptionis: nō qz ipse sit auctor culpe ipoz: s̄ qz ipse sit iudex inqtatū eozū. Tradidit em̄ eos deo in concupiscētias cordis eoz. Amauerūt em̄ tenebras et nō lucem: dilexerūt cecitatē et nō visionē. Nam ecce dñs Iesus eluxit vniuerso mūdo: can tēt i vnitāte cū toto mūdo. Nō em̄ cū q se abscondat a calore illi. Illi autē traducētes a toto ad ptē: a corpe ad vulnus: a vita ad p̄cisionē: qd passuri sūt nisi in puteū corruptionis ituri. **¶ Viri sanguinū et dolositas:** Uiros sanguinum ppter interfectiōes dicit: atqz vtinā corporales et non spūales. Sanguis em̄ de carne exiens videt et horret. Quis videt sanguinē cordis i rebaptizato: Ille mortes alios oculos q̄ runt: q̄s et de istis mortib⁹ visibilib⁹ nō q̄ escāt armati vbiqz circūcellōes. Et si istas visibiles mortes attendam⁹: viri sanguinū sūt. Attēde armatū si vir pacis ē: et nō sanguinis. Si fustem saltem solum ferret: fert fundibulū: fert securim: fert lapides: fert lā ceas. Et ista portātes vbiqz q̄ possūt euagant: sanguinē innocentū sitiūt. Ergo et de istis visibilib⁹ mortib⁹ sūt viri sanguinū. S̄ et de illis dicam⁹ vtinā solas visibiles facerēt et aias nō perimerēt. Isti sūt viri sanguinū et dolositati: ne putent qz nos male: sic intelligim⁹ viros sanguinū q̄ aias occidūt: ipi maximianistas suos sic intellexerūt. Nā cū eos damnarēt: in ipa sentētia oculi sui ista vba posuerūt. Veloces pedes eoz ad effundendū sanguinē annūciatoz: p̄tribulatio et calamitas in vijs eoz: et viā pacis nō cognouerūt. Hoc de maximianistis dixerūt. Quero autē ego ab eis qm̄ maximianiste fuderint corpis sanguinē: nō qz et ipi nō fuderunt: si esset talis multitudo q̄ fuderet: sed ppter timiditātē paucitatis sue ma

gis ab eis passi sūt aliqd: q̄ ipi tale aliqd aliqn fecerūt. Ergo interrogo Bonatistā et dico: In oculio tuo posuisti d̄ maximianistis veloces pedes eoz ad effundendū sanguinē. Unū mihi date quē digito leserint maximianiste. Quid mihi aliud respōsur⁹ est: nisi qd ego dico: Qui se separauerūt a bonitate: et aias seducēdo intermūt: spūalit nō carnaliter sanguinem fundūt. Optime exposuisti: sed i expositiōe tua cognosce facta tua. Viri sanguinum et dolositatis. In fraude dolositas: in simulatione: in sequectione. Quid q̄ illi ipi qui diuisi sūt p̄ ira vultus eius: Ipi sūt viri sanguinū et dolositatis. Sed quid de illis ait: **¶ Nō dimidiabūt dies suos.** Quid ē nō dimidiabūt dies suos: Nō p̄ficiūt quātū putāt: intra temp⁹ qd sperāt p̄būt. Ipse ē em̄ pdix ille: de quo dictū est: In dimidio dierū ei⁹ derelinquet eū: et in nouissimis suis erit insipies. P̄ficiūt: sed ad temp⁹. Quid. n. ait ap̄tus: **¶ Maligni aut homines et seductores p̄ficiūt in penis: ipi errantes: et alios i errore mittēt.** Lecus autē cecū ducens: sit in foueā cadunt. Aderto cadūt in puteū corruptionis. Quid ergo ait: **¶ P̄ficiūt in penis: nō tamē diu.** Nā paulo ante dixit: s̄ vltra nō p̄ficiūt: hoc ē: nō dimidiabūt dies suos. Sequat ap̄tus et dicat q̄re: **¶ Bemētia em̄ eoz manifesta erit omib⁹: sicut et illo rū fuit.** Viri sanguinū et dolositatis: nō dimidiabūt dies suos. **¶ Ego aut in te speravi dñe.** Aderto aut illi nō dimidiabūt dies suos: qz in homines sperauerunt. **¶ Ego aut a diebus t̄p̄alib⁹ pueni ad diē eternū.** **¶ Quare: Quia in te speravi dñe.**

¶ **Explicit Tractat⁹ de ps. LVIII.**

¶ **Incipit Tractatus de ps. LV.**

¶ Sicut aliquā domū intraturū: cui⁹ sit et ad quē ptineat in titulo inspicimus: ne forte si importune irruamus q̄ nō oportet: neqz rursus timiditate reuocemur ab eo quo oportet intrare. Tāqz ergo si legerim⁹: hec p̄dia illi⁹ aut illius: ita in sup̄luminari psalmi hui⁹ habemus inscriptū. **¶ In finē p̄ populo q̄ a sanctis logē fact⁹ ē: ipi David i tituli inscriptiōez cū tenuerūt eū allophili in geth.** Agnoscam⁹ q̄ pplm̄ qui longe factus ē a sanctis i tituli inscriptiōe: p̄tinet em̄ hoc ad ipm̄ David: quē iā nostis intelligere spūalit. Neqz em̄ p̄mēdat nobis nisi ille de quo dictū est: **¶ Finis legis christ⁹ ad iusticiā oī credenti.** Ergo in finē cū audis:

Alia lra. interitus.

Alia lra. dolosi.

resurrectiōis vōstre in resurrectiōe sue carnis ostendit: q̄ sedet ad dexterā patris: et pro nobis interpellat. Est et hic: sed in corpore suo qd̄ ē ecclia. Corp⁹ unctū ē capiti suo: caput p̄ corpore clamat: Saule saule qd̄ me p̄sequis. Et corp⁹ i capite suo ē fm̄ aplm̄ dicentē: Et simul resuscitavit: et sicut sedere fecit i celestib⁹: et nos ibi sedem⁹: et ip̄e hic laborat. Nos ibi sedem⁹ fm̄ sp̄e: ille h̄ nobiscū ē fm̄ caritatē. Hec cōpago tanq̄ vni⁹ hominis facit duos in carne vna: sp̄osum et sp̄osam. Un̄ et ip̄e dñs dicit: Igit̄ iam nō duo s̄ vna caro. Quō ergo h̄ tenet̄ in geth: Tenet̄ in torculari corp⁹ ei⁹: id est ecclia eius. Quid ē in torculari: In p̄ssuris. Sed i torculari fructuosa p̄ssura ē. Uva in vite p̄ssurā nō sentit: integra videt̄: s̄ nihil inde manat. Mittit̄ in torculari: calcatur: p̄mit̄: iniuria videt̄ fieri vne: s̄ ista iniuria sterilis non est: imo si nulla iniuria accederet: sterilis remaneret. Quicqd̄ ḡ p̄ssuraz̄ facti patiunt̄ ab eis q̄ lōge facti sūt a sanctis: attendat̄ psalmū istū: agnoscat̄ h̄ se: dicat̄ qd̄ h̄ dicit̄: qui patiunt̄ qd̄ hic dicit̄: Lerte q̄ nō patit̄ nō dicat̄: non astringo ad vocē quē video extra passionē. S̄ vide ne cū vult eē lōge a passiōe: lōge fiat a sanctis. Cogitet̄ ḡ vnusq̄sq̄ de inimico suo si christian⁹ ē: mūd⁹ iste inimic⁹ ē. Inimicitias em̄ inimicitias nemo cogitet̄: auditur⁹ vba psalmi hui⁹. Sciam⁹ qd̄ nō est nob̄ colluctatio aduersus carnē et sanguinē: s̄ aduersus p̄ncipes et pt̄ates: et spiritualia neq̄cie: id ē aduersus diabolū et angelos ei⁹: qz et qm̄ patimur hoies ip̄ortunos: ille instigat: ille inflāmat: ille tanq̄ vasa sua mouet. Attendam⁹ ḡ duos hostes: quē videm⁹: et quē nō videm⁹. Hoiem videm⁹: diabolū nō videm⁹. hoiem videam⁹: diabolū nō videam⁹. hoiem diligam⁹: diabolū caueam⁹. p̄ homicidam⁹: cōtra diabolū oremus et dicamus deo.

Expositio psalmi.
Miserere mei dñe qm̄ cōculcauit me hō: Noli timere qz cōculcauit te hō: viuus habeto: vna fact⁹ es: vt calcetis. Miserere mei dñe qm̄ cōculcauit me hō. Tota die bellās tribulauit me. Dis q̄ lōge fact⁹ ē a sanctis: s̄ et ip̄e diabol⁹ q̄re hic nō intelligat̄: An forte qz nō dicit̄ ē hō: Ergo errat euāgelii: qz dixit inimic⁹ hō h̄ fecit. Sed quadā figura pōt̄ et ille dici hō: nō tñ esse hō. Siue ḡ ip̄m intueret̄ q̄ dicebat̄ h̄: siue pplm̄ et vnūquēq̄ lōge factū a sanctis: p̄ q̄les diabol⁹ tribulat

pplm̄ dei inherētē sanctis: inherētē regi: ad cui⁹ titulū indignati illi tanq̄ repulsi: lōge sūt facti: dicat̄: Miserere mei dñe qm̄ cōculcauit me hō: nec deficiat i ista cōculcatiōe: sciēs quē inuocet: et q̄ exēplo fortis effectus sit prim⁹ botrus i torculari christ⁹. Cū ille botr⁹ passiōe exp̄ssus ē: manauit illud: vñ calix inebriās q̄ p̄clar⁹. Bicat̄ ḡ et corp⁹ eius intues caput suū: Miserere mei dñe qm̄ cōculcauit me hō: tota die bellās tribulauit me. Tota die: et toto tpe. Nemo sibi dicat̄: fuerūt tribulatiōes apud p̄res nostros: apud nos nō sūt. Si putas te nō habere tribulatiōes: nōdū cepisti eē chustianus. Et vbi ē vox apli: S̄ et oēs q̄ volūt in christo pie viuere p̄secutiōes patiunt̄: Si ḡ nō pateris p̄ christo vllā tribulationē: vide ne nōdū ceperis in christo pie viuē. Cū aut̄ cepis i christo pie viuere: ingressus es torcular: p̄para te ad p̄ssuras. s̄ noli eē aridus: ne de p̄ssura nihil exeat. **C**ōculcauerūt me inimici mei tota die: Illi lōge facti a sanctis: ip̄i inimici mei tota die. Jam dictū est. **A**b altitudine diei: Quid sibi h̄ vult: ab altitudine diei: Forte altū est ad intellectū. nec mirū: qz altitudo diei ē. Forte em̄ illi p̄pterea elōgati sūt a sanctis: qz non potuerūt penetrare altitudinē diei: cui⁹ apli duodeci hore fulgēt. Ergo q̄ tanq̄ hoiem crucifixerūt i die errauerūt. Quare aut̄ tenebras passi sūt: vt lōge fierēt a sanctis: Quia i alto lucebat dies: in alto latentē nō cognouerūt. Si em̄ cognouisset: nunq̄ dñm gl̄ie crucifixissent. Hac ḡ altitudine diei repulsi: et lōge facti a sanctis: facti sunt inimici: q̄ tribulēt et cōculcent tanq̄ vna i torculari. Est et ali⁹ intellect⁹: Ab altitudine diei cōculcauerūt me inimici mei tota die: h̄ ē toto tpe: Ab altitudine diei: hoc ē a supbia tpali. Quā em̄ cōculcant alti sunt. Inuiles sūt q̄ cōculcant: alti sūt q̄ cōculcāt. Sed noli timere altitudinē cōculcatiū: diei altitudo tpalis ē: nō eterna. Quā multi q̄ debellabāt me timebūt. Quā timebūt: Cū trāsierint dies q̄ alti sunt. Etenim ad t̄pus alti sunt: finito tpe altitudinis sue timebūt. **E**go vō i te sperauit dñe: Ad ait: ego vō nō timebo: s̄ multi q̄ debellabāt me timebūt. Cū venerit dies iudicij: tūc lamētabūt se oēs trib⁹ terre. Cū apparuerit signū filij hois i celo: tūc securi erūt oēs sancti. Illud em̄ veniet qd̄ sp̄abāt: qd̄ desiderabāt: qd̄ vt veniret orabāt. Illis at̄ penitēdi loc⁹ null⁹ remanebit: qz eo tpe quo

Alia lra.
 t qm̄ multi be-
 lates aduerius
 me.
 t timebo.

Alia lra.
 t sperabo.
 t nō habet.

Alia lra.
 t deus.

Alia lra.
 t impugnās.

fructuosa posset esse penitētia: cor obdura
uerūt aduersus monētem dñm. Nūquid z
murū erigēt aduersus iudicantē deū? Ple
tatē sane h^o agnosce: z si i ei^o corpe es: imi
tare. Cum dixisset: multi q̄ debellabant me
timebūt: nō reddidit: ego vō nō timebo: ne
suis virib^o assignādo qd̄ non timet: esset et
ipse in altis tpalib^o: z p̄ supbiā tpaletm non
mereret venire ad requiē sempiternā: pot^o
te fecit intelligere vñ non timebat. Ego vō
inqt̄ in te spauī dñe. Nō dixit: p̄sumptionē
suā: s̄ cām p̄sumptiōis sue. Si em̄ nō time
bo: possuz z duriciā cordis nō timē. Adul
ti em̄ nimia supbia nihil timēt. Attēdat ca
ritas vñ: Aliud ē sanitas corpis: aliud stu
por corpis: aliud immortalitas corpis. Sa
nitas quidē p̄fecta immortalitas ē: s̄ dī etiā
fui quēdā modū sanitas quā habem^o i hac
vita. Qñ nō infirmamur: vnusq̄sq̄ sanus
vocat^o: z cū inspexerit medic^o sanū renūci
at: z cū egrotare q̄sq̄ cepit: ip̄a sanitas p̄
turbat^o: z qñ curat^o ad ip̄am sanitatē redit.
Tres ergo affectōes quāsdā corpis aduer
tite: z inspicite sanitatē: stuporē z immortali
tatē. Sanitas egritudinē nō habet: s̄ tñ qñ
tangit^o z molestaf^o: dolet. Stupor autē nō do
let: amisit sensum doloris: tanto insensibili
or quāto peior. Rursus immortalitas nō do
let: assūpta ē em̄ oīs corruptio: z corrupti
bile s̄ induet incorruptionē: z mortale hoc
induct immortalitatē. Null^o q̄ dolor i corpe
immortal: null^o dolor in corpe stupido. Nō
se putet stupidus iam immortalē: vicinior est
immortalitati sanitas dolētis q̄ stupor non
sentietis. Inuenis q̄ hoīem supbū typo ar
rogātissimo qui sibi persuaserit nihil time
re. Fortiorem putas illo: qui ait: Foris pu
gne: intus timores: fortiore ip̄o capite nō
dño deo nō: qui dixit: Tristis est aīa mea
vsq̄ ad mortē: Nō est iste fortior: nō te de
lectet stupor eius: nō immortalitate indut^o: s̄
sensu exut^o est. Tu vō habeto aīaz nō sine
affectu: rep̄hensi em̄ sunt sine affectu: z dic
de sensu sanitatis: Quis infirmat^o z ego nō
infirmor: Quis scādalizat^o: z ego nō vroz:
Si ad istū nō ptineret scādalu: cuiusq̄ in
firmitatis p̄ditio: q̄si rigid^o: z sine dolore vi
dere melior esse. Absit. Stupor esset non
trāq̄llitas. Plane frēs cū venerim^o ad euz
locū: ad eā sedē: ad eā beatitudinē: ad cele
stē patriā: vbi aīa nra i pleat^o securitate i ple
at^o q̄te z sēpiterna felicitate: null^o ibi dolor
erit: qz vñ doleat si erit. Adti inqt̄ q̄ debel
labant me timebūt. Et ip̄i stupidi q̄ modo

nihil timēt: timebūt aliqñ. Veniet em̄ tant^o
terror q̄ totā duriciā frāgat z p̄terat. Adul
ti q̄ debellabāt me timebūt: ego vō i te spe
raui dñe. In deo laudabo sermo
nes meos: In deo spauī nō timebo qd̄
faciet mihi caro. Quare: Quia in deo spe
rabo. Quare: Quia in deo laudabo ser
mones meos. Si i te laudas sermones tu
os: non dico vt non timeas. Impossibile ē
enim vt non timeas. Sermones enī tuos
aut mēdaces habebis: ideo tuos: qz men
daces: aut si erūt veraces sermones: z non
eos putabis te hīe a deo: sed a te loqui: ve
races erūt: s̄ tu tñ mēdax eris. Si autē cog
ueris nihil te verū in sapiētia dei: in fide ve
ritatē posse dicere: nisi qd̄ ab illo accepisti:
de quo dicit: Quid em̄ habes qd̄ nō acce
pisti: In deo laudas sermōes tuos: vt i deo
lauderis sermonib^o dei. Et enī si qd̄ in te dei
est honorat^o a te: et tu fact^o a sanctis a deo
honoraberis in deo. Si autē qd̄ in te dei est
honoraueris tanq̄ tuū: nō dei. Quō popu
lus ille lōge factus ē a sanctis: sic tu longe
a sancto. Ergo in deo laudabo sermones
meos. Si i deo: q̄re meos: Et i deo z meos.
In deo: qz ab ip̄o: meos qz accepi. Ip̄e vo
luit meos esse q̄ dedit: amādo eū cui^o sunt:
qz ex illo mihi sunt: mei facti sunt. Nū enī:
Panē nostruz quotidianū da nob̄ hodie:
Quō nostrū: Quō da: Ab illo petēdo nō
eris vacu^o: tuū p̄tēdo nō eris ingrat^o. Si
em̄ nō dicas tuū: nō accepisti: rursus si di
cas tuū: ita q̄si a te sit: qd̄ dicis tuū: amittis
qd̄ accepas: qz ingrat^o ē illi a quo accepe
ras. In deo q̄ laudabo sermōes meos: qz
ibi ip̄e ē fons smonū veroz: meos: qz sities
accessi z bibi. In deo laudabo sermōes me
os. In deo spauī nō timebo qd̄ faci
at mihi caro. Nōne tu eras q̄ pauloan̄
dicebas: Adiserere mei dñe: qm̄ p̄culcauit
me hō: tota die bellās tribulauit me: Quō
q̄ hic si timebo qd̄ faciat mihi caro: Quid
tibi faciet tu ip̄e pauloan̄ dixisti: p̄culcauit
me tribulauit me. Nihil faciet cū ista faciet
Resperit ad vinū qd̄ manat de calcatura:
z rñdit: plane cōculcauit: plane tribulauit.
Sed quid mihi faciet: Quia erā: vinū ero.
In deo spauī nō timebo qd̄ faciat mihi ca
ro. Tota die v̄ba mea abomia
bant: Sic sunt nostis: dicite veritatē: p̄di
cate veritatez: annūciate ch̄ristū paganis:
annūciate ecclīaz heretic^o: annūciate omi
bus salutē. Cōtradicit: abominant^o v̄ba
mea. S̄z cū v̄ba mea abominant^o: quē pu

Alia lra.
† execrabant.

tam^o abominant: nisi eū in q̄ laudabo ser-
mones meos: Lota die v̄ba mea abomia-
bāt. Sufficiat saltē abomient v̄ba: nihil vl-
tra p̄grediant: rephendant: respuant. Ab-
sit. Ut quid dicā hoc? Quā verba mea re-
spuunt: q̄n verba mea abomiant: q̄ verba
de fonte veritatis manāt: quid faciet illi p̄
quē verba ipsa dicunt? Quid nisi qd̄ seq̄t?
**Aduersus me oīa cōsilia eoz̄ i ma-
lū.** Si panē ip̄m abomiant: vasculo i quo
ministrat quō parcūt: Aduersū me oīa cō-
silia eoz̄ in malū. Si sic: et in ip̄m dñm: non
dedignet̄ q̄ corpus qd̄ p̄cessit in capite: vt
corp^o hereat capiti. Contēpt^o ē dñs tu^o: et
tu te honorari vis ab eis q̄ lōge facti s̄ a s̄a-
ctis. Noli tibi arrogare velle qd̄ in illo nō
p̄cessit. Nō ē discipul^o maior magistro suo:
nō est seru^o maior dño suo. Si patrēfami-
lias beelzebub vocauerūt: quātō magis do-
mesticos ei^o? Aduersum me oīa cōsilia eo-
rū in malū. **Incolēt et abscondent:**
Incolere pegrinari est. Incole dicunt qui
habitāt in patria nō sua. Q̄s hō i hac vi-
ta pegrinus ē. In hac vita videtis: qz car-
ne circūtegemur: p̄ quā carnē cor videri nō
pōt. Ido ap̄tus dicit: Nolite añ t̄pus q̄c̄q̄
iudicare: quoad usq̄ veniet dñs: et illumia-
bit abscondita tenebrarū: et manifestabit co-
gitatiōes cordis: et tūc laus erit vnicuiq̄ a
deo. Anteq̄ h̄ faciat in hac pegrinatione
carnalis vite quisq̄ cor suū portat: et omne
cor omni cordi clausus est. Proinde isti q̄
rū cōsilia aduersus hūc in malū incolūt et
abscondūt: qz in ista pegrinatiōe sunt: et car-
nē portāt: dolū tegūt in corde: quicqd̄ ma-
li cogitāt abscondūt. Quare? Quia adhuc
pegrina est vita ista. Abscondāt: apparebit
qd̄ abscondūt: et ip̄i non abscondent. Est et in
abscondito ali^o intellect^o: qui fortasse magis
placebit. Etenim ex his q̄ longe facti sunt a
sanctis: subintrāt quidā ficti: et peiores tri-
bulatiōes faciūt corpori christi: qz n̄ tanq̄
penitus alieni deuitant ab ip̄is. Pericula
graviora cōmemorās ap̄tus: cū enumera-
ret multas passiones suas: et dicēt: Pericul^o
fluminū: piculis latronū: piculis ex genē:
piculis ex gentib^o: piculis i ciuitate: piculis
i deserto: piculis i mari: piculis inq̄t i falsis
srib^o. Hi nimis piculosi sunt: de quib^o dicit
i alio psalmo. Et ingrediebant vt viderēt:
et nemo dicit: non intres vt videas. Intra-
tenim tanq̄ tuus: nō cauet vt alien^o. Isti q̄
incolēt et abscondent: qz sic intrant in domū
magnā: nō ibi pseueraturi: ido incolēt. La-

les em̄ peccatores seruos volens intelligi
dñs: p̄m illū intellectū euāgelicū: quo oīs
qui facit peccatū seru^o ē peccati: aut: Seru^o
nō manet in domo in eternū: filius autē ma-
net in eternū. Qui intrat vt fili^o nō incolet:
qz pseuerabit vsq̄ i finē. Qui intrat vt ser-
uus: subdolos: peccator: ad oculū atten-
dens: querēs qd̄ rapiat: querēs qd̄ accuset:
aut qd̄ vituperet: incolere intrat: nō inha-
bitare et pseuerare. Nec istos tñ timeamus
fratres: In deo speraui: nō timebo qd̄ faci-
at mihi caro. Et si incolūt: et si intrāt: et si sin-
gūt: et si abscondūt: caro sunt: tu in dño spe-
ra: nihil tibi faciet caro. Sed infert tribula-
tionē: infert cōculationē: accedit vinū: qz
vua premiūt: tribulatio tua infructuosa nō
erit. Alter videt te: imitat te: qz tu vt disce-
res talē ferre: caput tuū cōtemplat^o es: bo-
trū illū p̄mū ad quē intrauit hō vt videret:
icoluit et abscondit traditor Judas. Q̄s q̄
ficto aīo intrātes: incolētes et abscondētes:
noli timere: pater ip̄oz̄ Judas cū domino
tuo fuit: et ille quidē nouerat eū. Q̄s Ju-
das traditor incolēbat: abscondēbat: tamē
cor ip̄ius dño rex patebat. Sciens ille ele-
git vnū: vñ tibi solatiū faceret nescituro q̄s
deuites. Poterat em̄ ille nō eligere Judā:
qz nouerat Judā. Aut q̄ppe discipulis: Nō-
ne ego vos duodeci elegi? Et vn^o ex vobis
diabol^o ē. Ergo et diabol^o elect^o est: Aut si
elect^o nō est: quō duodeci elegi et nō poti^o
vndecim? Elect^o et ille ē: s̄ ad aliud. Electi
vndecim ad opus p̄batiōis: electus vnus
ad opus tēptatiōis. Cū posset tibi exēplū
dare nescituro q̄s deuites malos: q̄s caue-
as falsos et fictos incolētes et abscondētes:
nisi vt dicat tibi: Ecce ego mecum habui
vnū ip̄oz̄: p̄cessit exēplū: toleraui: p̄ferre
volui qd̄ sciebā: vt tibi nesciētī p̄berē sola-
tiū: Qd̄ mihi fecit: h̄ faciet et tibi: Ut mltū
possit: vt mltū seuiat: accusatur^o ē: falsa cri-
mina dicitur^o ē: vt p̄ualeāt falsitates. Nūqd̄
in te p̄ualebūt: et i me nō p̄ualuerūt: In me
certe p̄ualuerūt: s̄ celū mihi nō abstulerūt.
Caro ip̄i^o iā sepulta falsos testes ptulit: pa-
rū fuit eos p̄peti i iudicio: p̄pessus ē i sepul-
chro. Acceperūt pecuniā vt mētirent: dix-
erūt: Cū dormirem^o venerūt discipuli ei^o et ab-
stulerūt eū. Tales s̄t ceci erāt iudei: vt cre-
derēt dicto oīno incredibili: crediderūt te-
stib^o dormiētib^o. Aut falsū erat qd̄ dormie-
rāt: et mēdaciū credere nō debuerūt: Aut ve-
rū erat qd̄ dormierūt: et qd̄ factū ē nescierūt.
Incolēt et abscondēt. Incolāt et abscondant

Alia lra.
† omnes cogi-
tatiōes eoz̄.

Alia lra.
† Inhabitabit

quid facturū? In deo speravi nō timebo qđ faciet mihi caro. Ipsi calcaneū meū obseruabūt. Etenī sic incolēt z abscondēt: vt obseruēt vbi hō labit: intēti sunt ad calcaneū qñ fiat lapsus: vt pedē teneāt ad ruinā: aut pedē supponāt ad offēsiōnē: certe vt inueniāt qđ accusent. Et qđ ita ambulat vt nūsq; labat: Lerte qđ cito fit ī lingua. Etenī scriptū est: Si qđ in lingua nō offendit: hic pfect' ē vir. Quis tandē se audeat dicere: aut putare pfectū? Ergo necesse est vt aliqđ labat in lingua. Illi autē qđ incolēt z abscondent aucupant verba oīa: querunt alicubi laqos z nodos facere calūnias: qđ bus p̄us ipsi implicant: qđ quos implicare p̄tēdūt: vt p̄us ipi capiāt z pereāt: qđ alios capiant vt p̄dant. Etenī recurrit hō in cor suū: z inde recurrit ad deū: z nouit dicere: In deo laudabo smones meos. Quicqđ bonum dixi: quicqđ verū dixi: dei dixi: de deo dixi: Quicqđ forte aliud dixi: qđ dicē nō debui: hō dixi: sed sub deo dixi. Qui cō firmat ambulantē minatur errātū: ignoscit agnoscenti: reuocat ligūā: reuocat lapsū. Iust' em̄ septies cadit z resurget: impij vō infirmabunt in malis. Nō qđ timeat vnusquisq; vīm callidos insectatores: aucupes verborū: dinumeratores pene syllabarū: et puaricatores p̄ceptorū. Quid in te arguat attēdit: vt credat per te ch̄isto nō attēdit. Attēde ī sermones eius quē rephendis: ne forte te aliqđ salubrif doceat. Et qđ me inq̄t salubrif poterit docere: qđ sic lapsus est ī verbo: Hoc ipm te forte salubrif docet: ne sis auceps verborū: s̄ collector p̄ceptorū. Ipsi calcaneū meū obseruabūt. Sicut sustinuit aīa mea: Hoc dico qđ sustinui: loquebar exptus: Sicut sustinuit aīa mea. Incolēt z abscondent om̄es: sustineat aīa mea. Foris latrones: int' occultātes sustineat. Forinsec' veniens: qñ si fluuī' venit tēptatio: in petra te inueniat: impigat non deiciat. Fundata ē dom' supra petrā. Intus ē: incolat z abscondat vt palea tibi vicinet: intret tritura boū: intrēt tribule tēptationū: tu purgari: illa cōminuit: Sicut sustinuit aīa mea. Pro nihilo saluos facies eos. Vocuit z p̄ ipis orare. Nēpe incolēt z abscondent: nēpe dolosi: nēpe simulatores atq; insidiatores sunt: tu ora p̄ eis: z noli dicere: Nūqđ ecce talē hoīez de' correctur' ē: tā malū: tā puersum: Noli desperare: quē roges attēde: nō p̄ quo roges. Magnitudinē morbi vides: potētiā medi-

ci si vides. Incolēt z abscondēt: sic sustinuit aīa mea. Sustine: ora. Et qđ fit: Pro nihilo saluos facies eos. Sic illos saluos facies: vt nihil tibi sit: id est vt null' labor tibi sit. Homib' desp̄ati sunt: s̄ tu v̄bo curas. Nō laborabis in curādo: q̄uis nos stupeam' ī inspiciēdo. Est ali' sensus in h̄ versu. Pro nihilo saluos facies eos: nullis eoz merit' p̄cedētib' saluos facies eos. Qui p̄us fui blasphemus inq̄t: et p̄secutor z iniuriosus: accipiebas lras a sacerdotib': vt vbiq; inuenirem ch̄istianos: alligārē z adducērē: Utiq; vt alligaret z adduceret: p̄mo incolēbat z abscondēbat. Nulla q̄ hui' bona merita p̄cesserāt: imo talia p̄cesserāt de q̄b' damnaref. Nihil boni attulit salu' fact' ē. Pro nihilo saluos facies eos. Non ad te afferent hircos: arietes: tauros: nō dona z aromata afferent in templo tuo: nō aliqđ de p̄sciētia bona libamis supfundūt: totū in illis asperū: totū tetrū: totū detestandū. Et cū illi ad te nihil afferāt: vnde saluent: Pro nihilo saluos facies eos: id est gratis data grā tua. Quid ille latro attulerat ad crucē: de fauce in iudiciū: de iudicio in lignum: de ligno ī padisum: Credidit p̄pter qđ locutus ē. Sed z ipaz fidē qđ donauit: nisi qđ iuxta pepēdit: Pro nihilo saluos facies eos. In ira p̄plos deduces. Frascris z deducis: leuis z saluas: terres z vocas. Quid est em̄ ī ira p̄plos deduces? Imple tribulatiōib' oīa: vt in tribulatiōibus positi: omnes recurrant ad te: ne delicijs z securitate peruersa seducant. A te ira videtur: sed paterna. Frascis pater filio cōtemp̄tori p̄ceptorū suoz: iratus ei colaphizat: cedit: aurē vebit: manu trahit: ad scholam ducit. In ira p̄plos deduces. Q̄ multi ingressi sunt: q̄ multi impleuerūt domū dñi: ī ira eius deducti: id est tribulatiōibus terti: z fide impleti. Ad hoc em̄ exagitat tribulatio vt exinamiat vas qđ plēnū est nequitia: vt impleat gratia. In ira p̄plos deduces. Deus vitā meā enūciaui tibi: Est vitā em̄ tu fecisti: z ad hoc enūcio vitaz meā tibi. Ita ne vō deus ignorabat qđ dederat: Quid ē h̄ qđ illi enūcias: Vocere vis deū: Absit. Ergo qđ ait: Enūciaui tibi. An forte: qz tibi p̄dest qđ enūciaui vitā meā: Et qđ p̄dest deo: Lucris dei p̄dest. Enūciaui deo vitā meā: qz viuere me fecit deus. Quō em̄ enūciauit vitaz suam Paul' ap̄lus dicens: Qui p̄us fui blasphemus z p̄secutor z iniuriosus: Enūciet vitā

Alia lra.
s̄ sustinuerūt
animā meā.

Alia lra.
s̄ illos.

Alia lra.
s̄ cōfringēs.

Alia lra.
s̄ annūciauit.

Alia lra.
s̄ cōfringēs.
Alia lra.
s̄ annūciauit.
Alia lra.
s̄ cōfringēs.
Alia lra.
s̄ annūciauit.

suā: sed misericordiā cōsecutus sum. Enū-
 ciavit vitā suā: nō sibi sed illi: qz sic enūcia-
 vit vt illi crederet: non ad lucra sua: sed ad
 lucra illius. Quid em̄ ait ip̄e Paul⁹? Ido
 christ⁹ mortuus ē ⁊ resurrexit: vt q̄ viuit iaz
 nō sibi viuat: sed ei q̄ p̄ omnib⁹ mortu⁹ est.
 Si q̄ viuis ⁊ nō a te viuis: qz vt viueres il-
 le p̄stitit: enūcia vitā tuā nō tibi: sed illi: nō
 tua querēs: nō tibi viuēs: sed ei q̄ p̄ omni-
 bus mortuus est. Etenī de quibusdā repro-
 bis qd̄ ait idē apl⁹: Omnes em̄ sua que-
 rūt: nō que Iesu christi. S; si p̄pterea enū-
 cias vitā tuā vt tibi p̄sit: ⁊ alijs nō p̄sit: tibi
 illā enūcias nō deo. Si aut̄ sic enūcias vi-
 tam tuā: vt alios etiā inuites ad accipiēdā
 vitā quā ⁊ tu accepisti: enūcias vitā tuā illi
 a quo accepisti: ⁊ habebis mercedē ampli-
 orē: qz ⁊ ex eo qd̄ accepisti nō ingrat⁹ exti-
 tisti. Deus vitā meā enūciaui tibi. Posui
 isti lachrymas meas in conspectu
 tuo. Exaudisti me dep̄cantē te. Sicut
 ⁊ i re promissioe tua: Quia sic repro-
 miseras: hoc egisti. Dixisti te exauditur⁹
 flentē: credidi: fleui: exaudit⁹ sum. Inueni
 te misericordē i re promittēdo: veracē i red-
 dēdo. Sic ⁊ i re promissioe tua. Cōuer-
 tant inimici mei retro: sur. Hoc ip̄is
 p̄dest: nō male illis optat. Etenī p̄cedere
 volūt: ideo corrigi nolūt. Adhones inimicū
 tuū vt bñ viuat: vt se corrigat. ille cōtēnit:
 ille respuit verbū tuū. Ecce qui me monet:
 ecce a q̄ auditur⁹ sum p̄cepta qb⁹ viuā: p̄ce-
 dere te vult: ⁊ p̄cedēdo nō corrigi. Nō at-
 tēdit: qz vba tua nō sunt tua. nō attēdit: qz
 viā tuā deo enūcias: nō tibi. P̄cedēdo
 em̄ nō corrigi: bonū est illi vt cōuertat re-
 tro: sur: ⁊ quē p̄cedē volebat sequat. Bo-
 ni⁹ d̄ passioe sua futura discipulis loq̄bat:
 exhorruit petr⁹ ⁊ ait: Absit dñe: nō fiet istd̄.
 Qui pauloan̄ dixerat: Tu es christ⁹ filius
 dei viui: p̄fessus deū: timuit eū mori q̄si ho-
 minē. Bñs at̄ q̄ sic venerat vt pateret. Ne-
 qz em̄ alit̄ salui esse possem⁹: nisi ei⁹ sanguie
 redimeremur: pauloan̄ p̄fessioez Petri lau-
 dauerat ⁊ dixerat: Quia nō tibi caro ⁊ san-
 guis reuelauit h̄: sed p̄r me⁹ qui in celis est:
 p̄pterea tu es Petr⁹: ⁊ sup̄ istā petrā edifi-
 cabo eccliaz meā: ⁊ porte inferoz n̄ vincēt
 eā: ⁊ tibi dabo claues regni celoz. Videte
 quēadmodū p̄secut⁹ ē cōfessionē verā: piā:
 plenā fiducia q̄ dixit: Tu es christ⁹ fili⁹ dei
 viui. Cōtinuo aut̄ vbi cepit loqui dñs de
 passioe sua: timuit ille ne p̄iret moriēdo: cū
 ip̄i nos p̄rem⁹ nisi ille moreret: ⁊ ait: Ab-

lit dñe: nō fiet istud. Et dñs illi q̄ pauloan̄
 dixerat: Beat⁹ es ⁊ sup̄ hāc petrā edificabo
 eccliaz meā: redi inq̄t sathanas: scādalu mi-
 hi es. Quare q̄ sathanas: q̄ pauloan̄ beat⁹
 ⁊ petra: Nō em̄ lapis q̄ dei sunt: ait: s; q̄ sūt
 homis. Pauloan̄ q̄ dei: qz nō reuelauit ti-
 bi caro ⁊ sanguis: s; p̄r me⁹ q̄ in celis ē. Quā
 in deo laudabat sermonē: nō sathanas sed
 Petr⁹ a petra. Quā aut̄ a se ⁊ ex bñana ifir-
 mitate amore hoīs carnali qd̄ impedimēto
 esset saluti ip̄i ⁊ ceteroz: sathanas dicit⁹ ē.
 Quare: Quia p̄cedere dñm volebat: ⁊ du-
 ci celesti terrenū dare p̄silū. Absit dñe: nō
 fiet istud. Bicus absit: ⁊ dicis dñe. Triqz si
 dñs ē: potestate fac. si magister ē: nouit qd̄
 faciat: nouit quid doceat. Tu aut̄ vis du-
 cere ducē: docere mḡm: iubē dñs: optare
 deo: multū p̄cedis: redi retro. Nūquid nō
 ⁊ istis inimicis hoc p̄derat: Cōuertant̄ ini-
 mici mei retro: sur: sed nō remaneāt retro:
 sur. Ido cōuertant̄ retro: sur: ne p̄cedāt:
 sed vt sequant̄: non vt remaneāt. Cōuer-
 tant̄ inimici mei retro: sur. In quocūqz
 die inuocauero te: ecce sciū qm̄ de-
 me⁹ es tu. Adagna scia. Nō ait: sciui: qz
 deus es: sed qz de⁹ me⁹ es tu. Tuus est em̄
 cū tibi subuenit: tu⁹ ē cū tu ab illo alien⁹ nō
 es. Un̄ dicit: Beat⁹ plus cui⁹ ē dñs deus
 ip̄i. Quare: cui⁹ ē: Cui⁹ em̄ nō ē: Omniū
 quidē de⁹ est: sed eoz de⁹ p̄prie dī q̄ eū dili-
 gūt: q̄ eū tenēt: q̄ illū possidēt: q̄ illū incolūt:
 Lanqz de domo ip̄i magna: sūt familia ei⁹:
 redēpti magno sanguie vnici filij. Quātuz
 dedit nobis de⁹: vt ip̄i essem⁹: ⁊ ip̄e sit n̄r:
 At vō alienogene longe facti sunt a sancti:
 filij alieni sunt: videte quid de illis dicat in
 alio psalmo: Bñe libera me: ait: de manu fi-
 liozū alienoz: q̄rū os locutū est vanitatē: ⁊
 dextera eoz: dextera iniquitatis. Et vide al-
 titudinē ip̄oz: s; nō altitudinē dei: id est su-
 p̄biā tpalem. Quoz filij inq̄t sicut nouelle
 cōstabilitate: filie eoz ornate vt silitudo tē-
 pli. Felicitatē describit p̄ntis seculi: in q̄ er-
 rantes homies: ⁊ eā p̄ magna habētes: fe-
 licitatē verā sempiternāqz n̄ querūt. Inde
 q̄ isti filij alieni: nō filij dei. Quoz filij inq̄t
 sicut nouelle cōstabilitate: filie eoz ornate:
 sicut silitudo tēpli: cellaria eoz plena: eru-
 ctātia ex hoc i illd̄: boues eozū crasse: oues
 eoz secūde multiplicātes i exitib⁹ suis: nō
 ē ruina macerie: neqz trāsit⁹: neqz clamor i
 plateis eoz. Et q̄ sequit̄: Beatū dixerunt
 pplm̄ cui h̄ sunt. Sed q̄ dixerunt: Filij alie-
 ni: q̄rū os locutū ē vanitatē. Tu qd̄ dicis

Alia lra. t pmissione.

Alia lra. t tuc puerterit

Alia lra. t cognoui. t nō habet.

Beatus p[ro]ph[et]a cui[us] e[st] d[omi]n[us] deus ip[s]i[us]. Tulit oia de medio cetera q[ue] dat de[us]: et dedit ip[s]m de[us]. Oia quippe illa fratres q[ui] c[om]m[em]ora- uer[un]t filij alieni dat de[us]: s[ed] et alienis dat: sed et malis dat: s[ed] et blasphemis dat: qui solem suum ori facit sup[er] bonos et malos: et pluit sup[er] iustos et iniustos. Aliq[ui] ista bonis dat: aliq[ui] n[on] dat. Et malis aliq[ui] dat: aliq[ui] n[on] dat. Bonis tam[en] seruat seip[s]m: malis aut[em] igne[m] sempiternu[m]. Est ergo malu[m] q[uo]d n[on] dat bonis: et est bonu[m] q[uo]d n[on] dat malis. Sunt qued[am] media: et bona et mala: que dat et bo- nis et malis. Nos g[er]m[an]o deum amemus fratres pure et caste. N[on] e[st] castu[m] cor: si desit ad mer- cedem colit: Quid ergo: N[on] mercedem de dei cultu n[on] habebim[us]: Habebim[us] plane: sed ip[s]m de[um] que[m] colimus. Ipse nobis merces erit: quia videbim[us] eu[m] sicuti est. Attende: q[ui] mercedem c[on]sequeris. Amatorib[us] suis d[omi]n[us] noster Iesus christus q[uo]d dicit: Qui diligit me m[an]data mea custodit: et qui diligit me diliget a patre meo: et ego diligam eu[m]. Quid illi ergo dabis: Et ostendat meip[s]m illi. Si non amas: par[um] est. Si amas: si suspiras: si gratis colis eum: a quo gratis emptus es: n[on] est eum p[ro]merueras ut te redimeret. Si c[on]sideras in te b[en]eficia eius suspiras: et in- quietu[m] habes cor desiderio eius: noli extra eu[m] aliquid ab eo querere: ipse tibi sufficiet. Quatu[m]libet sis auar[us]: suffic[ie] tibi de[us]. Et eni[m] auaricia terram querebat possidere totam: Adde et celum: plus est q[uo]d fecit celu[m] et terra[m]. Bicamus fratres: in istis humanis coniugij: c[on]siderate cor castu[m] quale sit ad de[um]. Certe b[en]e humana coniugia sunt: n[on] diligit vxor[em] sua[m]: q[uo]d p[ro]pter dotem illa[m] diligit. N[on] maritu[m] caste diligit q[uo]d p[ro]pterea diligit: q[ui] aliquid do- nauit: aut q[ui] multu[m] donauit. Bonauit et di- ues marit[us]: et paup[er] fact[us] e[st] marit[us]. Qu[ia] multi p[ro]scripti a castis vxorib[us] ampl[ius] dilecti s[un]t. Probata s[un]t multa casta coniugia calamita- tib[us] maritor[um]: ne aliud amare q[uam] maritu[m] pu- tarent: n[on] solu[m] n[on] deserueru[n]t: sed amplius obsecute sunt. Si ergo marit[us] carnalis gra- tis diligit: si caste diligitur: et vxor carnalis gratis diligit: si caste diligit: deus quod dili- gendus est: verus et verax anime marit[us] ad- plem sempiternae vite fecundans: et steriles nos n[on] esse p[ro]mittens: Illu[m] ergo sic diliga- m[us]: ut aliud p[re]ter ip[s]m n[on] diligam[us]: et sit in nobis q[uo]d diximus: q[uo]d cantauim[us]: q[ui] et hic vox nostra est: In quac[un]q[ue] die inuocau- ro te: ecce sciui q[ui]m de[us] meus es tu. Hoc est inuocare de[um]: gratis inuocare de[um]. Proin-

de te q[ui]busda[m] q[uo]d dictu[m] e[st]: B[en]e n[on] inuoca- uer[un]t: Quasi dominu[m] sibi inuocare vide- bant: et petebant eu[m] de hereditatib[us]: de am- plianda pecunia: de plangenda vita ista: de ceteris t[em]poralibus rebus. Et quid de illis scriptura dixit: B[en]e n[on] inuocaueru[n]t. I[tem] q[uo]d sequit[ur]: Ibi timueru[n]t timore vbi n[on] erat timor. Quid e[st] vbi n[on] erat timor: Ne illi s[ub]traheret pecunia: ne aliq[ui]d i[n] domo eor[um] min[us] fieret. Postremo: ne min[us] a[n]no[rum] habe- ret i[n] hac vita q[uam] sibi speraba[n]t. T[er]ru[m] ibi tre- pidaueru[n]t timore vbi n[on] erat timor: q[ui]les illi iudei: Si dimiserim[us] eum viuere: veniet romani et auferet a nobis et locum et gente[m]. Ibi timueru[n]t timore vbi n[on] erat timor. Ec- ce sciui: q[ui]m deus meus es tu. Magna di- uitie cordis: magnu[m] lum[en] oculi interioris: magna fiducia securitatis: Ecce sciui q[ui]m deus meus es tu. **In deo laudabo verbu[m]: in domino laudabo sermo- ne: in deo speraui n[on] timebo quid faciat mihi homo. Jam ipse est sensus qui superius est repetitus. **In me sunt deus vota tua: que redda[m] laudes tibi. Clouete et reddite domino deo v[ost]ro. Quid voueat: q[uo]d reddat: An forte ani- malia illa que offerebant ad aras aliqua[n]do: Nihil tale offeras: in te est quod voue- as et reddas. De cordis arca p[ro]fer laudis incensum: de cellario bone conscientie p[ro]fer sacrificiu[m] fidei. Quicquid p[ro]fers: accede caritate. In te sunt vota q[ue] reddis laudes deo. **L[aud]a laudes: Quid eni[m] tibi p[ro]stitit: **Q[ui]m **ermissi anima[m] mea[m] de morte: Ipsa e[st] illa vita qua[m] enunciat illi: deus vita[m] meam enunciauit tibi. Qui eni[m] eram mortuus: per meip[s]m eram mortuus: p[ro] te quid sum: Vi- uis. Ideo in me sunt deus vota tua q[ue] red- dam laudes tibi: et amo deus me[us]. Nemo hunc mihi eripit: q[uo]d illi dem: nemo mihi eri- pit: q[ui] in corde inclusum est. Et merito di- citur in illa superiore fiducia: quid faciat mi- hi homo: Seuiat ho[m]o: p[ro]mittatur seuire: p[ro]mittat efficere quod conat[ur]. Quid est abla- turus: Auru[m]: argentu[m]: pecora: seruos: an- cillas: fundos: domos. Auferat oia. Nu- quid auferet vota que in me sunt: que red- da[m] laudes deo: Permissus est t[em]ptare tem- ptator sanctu[m] viru[m] Job: vno puncto t[em]p[or]is abstulit oia. Quicquid facultat[um] habuerat ademit: abstulit hereditate[m]: interfecit filios. Neq[ue] hoc paulatim: sed cateruatim: vno ictu: vno impetu: ut oia subito nu[n]ciarent. Ablatis omib[us] solus remansit Job: sed i[n] illo**********

Alia lra.
t laudatioes.

Alia lra.
t eripuit.

erāt vota laudis que redderet deo. In illo plane erat arca s̄cti pectoris: fur diabolus nō inuaserat: plen⁹ erat vñ sacrificaret. Audi q̄ habebat: audi que ptulit: Bñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū ē: sit nomen dñi bñdictū. **D**iuitie interiores: quo fur nō accedit: Ip̄e dederat deus vñ accipiebat: ip̄e ditauerat: vñ illi offerebat qd̄ amabat. Laudē a te q̄rit de⁹: cōfessi onē tuā q̄rit de⁹. S̄z d̄ agro tuo aliqd̄ daturus es. Ip̄e pluit vñ haberes. **B**e area datur⁹ es aliqd̄. Ip̄e instituit quod datur⁹ es. Quid daturus es qd̄ ab illo nō accepisti: Quid enī habes qd̄ nō accepisti: **B**e corde dabis. Ip̄e dedit fidē: sp̄e: caritatē: h̄ p̄ latur⁹: hoc sacrificatur⁹ es. Sed plane oia illa cetera pōt tibi auferre inimicus inuito: hoc auferre nō pōt nisi violēti. Illa p̄det et inuit⁹. **E**t volēs habē aurū perdet aurū: et volens habere domū p̄det domū: fidē nemo p̄det nisi qui spreuerit. **I**n me sunt de⁹ vota tua: que reddā laudes tibi: qz̄ eruisti aīam meā de morte: oculos meos a lachrymis: **E**t pedes meos de lapsu. **E**t placeā corā deo in lumie viuētū. **M**erito non placet filijs alienis longe factis a sanctis: quia nō habent lumen viuētū unde videant qd̄ deo placet. Lumen viuētū est lumen immortalū: lumē sanctorū. **Q**ui nō est in tenebris: placet in lumie viuētū. **A**tendit̄ homo et ea que ip̄i sūt: nemo scit qualis est: deus videt qualis est. **A**liqñ et ip̄m diabolū latet: nisi temptet nō inuenit: sicut de isto viro quē modo cōmemorauī. **N**ouerat eū deus: et ei testimoniū p̄hibebat. **D**iabolus eū nō nouerat: et ideo dixerat: **N**ūquid nō Job gratis colit deū? **V**idete quo prouocat inimicus ibi p̄fectio est: videte quid obijcit inimicus. **V**idebat hominē deo seruiētē: in omnib⁹ obsequētem: omnia bene operantē: et qz̄ diues erat et felicissima dom⁹: hoc obijcit: qz̄ ideo colit deum: qm̄ dedit illi hec omnia. **N**ūquid nō Job gratis colit deum: **H**oc enim erat verū: hoc lumen viuētū vt gratis coleret deum. **B**eus videbat in corde serui sui cultum suū gratuitū. **P**lacebat enī illud cor ī conspectu domini in lumine viuētū: diabolus latebat: quia in tenebris erat. **A**dmitit̄ deus temptatorē: nō vt ip̄e noscet qd̄ nouerat: s̄ vt nobis noscendū et imitandū preberet. **N**ūquid enim si temptator non admitteret̄ videremus nosipsi in Job qd̄ deberemus et vellemus imitari: **A**dmissus

est temptator: abstulit omnia: remansit ille solus a facultatib⁹: solus a familia: solus a filijs: plen⁹ deo: vxor sane relicta erat. **N**ūi sericordem putatis diabolū qui ei reliquit vxorem: **N**ouerat p̄ quez̄ deceperat **A**dā: suam reliquit adiutricem: non mariti consolatricem. **I**lle ergo plenus deo ī quo vota erant que redderet laudis: vt ostēderet quia gratis deum colebat: nō ideo qz̄ tanta acceperat: et amissis omnib⁹ talis est: q̄a illum qui dederat omnia non amisit. **B**omin⁹ dedit inquit: domin⁹ abstulit: sicut domino placuit ita factū est: sit nomē domini benedictū. **V**ulnere etiam percussus a capite vsqz̄ ad pedes: integer tñ̄ intus respōdit tēptatrici: de lumie viuētū: de lumine cordis sui: **L**ocuta es tanqz̄ vna ex insipientib⁹ mulieribus: id est tanqz̄ ea que nō habet lumen viuētū. **L**umen enim viuētū sapientia: et tenebre insipientū stulticia est. **L**ocuta es tanqz̄ vna ex insipientibus mulieribus: carnē meaz̄ vides: lumen cordis mei nō vides. **P**oterat enī illa tunc virū amplius amare si pulchritudinem interiorē nosset et inspicere: vbi ille pulcher erat corā oculis dei: qz̄ in illo erāt vota que redderet laudis deo. **Q**uomō illud patrimonū nō inuaserat inimicus: **N**ū integrū erat quod possidebat: et propter quod amplius possidendū sperabat iturus a virtutibus in virtutem. **E**rgo fratres ad h̄ valēt nobis hec oīa: vt deum gratis diligam⁹. **I**n illo semp̄ speremus: nec hominē nec diabolū timeamus. **N**ec ille: nec ille facit aliqd̄: nisi quātū p̄mittitur. **P**ermitti ad nihilū potest: nisi qd̄ nobis prodest. **T**oleremus malos: si mus boni: quia et nos sum⁹ mali. **P**ro nihilo saluos facies deus omnes de quibus despare nō debemus. **E**rgo de nemine desperemus: p̄ omnib⁹ quos patimur orem⁹: a deo nunqz̄ recedam⁹. **P**atrimonū n̄rū ip̄e sit: sal⁹ n̄ra ip̄e sit: spes n̄ra ip̄e sit. **I**p̄e hic solator: ibi munerator: vbiqz̄ viuificator et vite dator: nō alteri⁹ vite: sed illi⁹ de q̄ dictū ē: **E**go sum via et veritas et vita: vt et hic in lumie fidei: et ibi in lumie speciei tanqz̄ ī lumie viuētū in p̄spectu dñi placeam⁹.

ExPLICIT Tractatus de ps̄. LV.

INCIPIT Tractatus de ps̄. LVI.

Adiuimus in euāgelio modo fratres: quātū nos diligit dñs et saluator noster **J**esus christus: deus apud patrē: hō apud nos ex nobisip̄is: iaz̄ circa p̄is dexterā: **A**udist̄ quātū nos dili-

gat. Nam sue caritatis mensurā et ipse dixit et nobis indixit: mandatū suū dicens esse: ut nos inuicē diligamus. Et ne quererem⁹ dubitātes et estuantes: quātū nos debeam⁹ inuicē diligere: quātāq; illa sit que deo placeat caritatis perfecta mensura: ea em̄ perfecta est q̄ maior eē nō potest: ipse exp̄ssit: ipse docuit: et ait: Maiorē hac caritatem nemo habet: q̄ ut animā suā ponat q̄s p̄ amicis suis. Fecit ipse quod docuit: fecerunt apostoli quod ab illo didicerūt: et nobis faciendum p̄dicauerunt. Faciamus et nos: quia et si nō sumus qd̄ ille f̄m̄ id qd̄ creauit nos: quod ille tamen sumus f̄m̄ id quod factus est p̄pter nos: et si solus fecisset: forte nemo nostrū deberet audere imitari. Ita enī ille homo erat ut et deus esset. Sed in eo q̄ hō erat: imitati sunt serui dominū: et discipuli magistrū: et fecerunt qui nos precesserūt in familia eius: patres quidē nostri: sed inde cōserui nostri. Neq; imparet hoc deus ut faceremus: si impossibile esse iudicaret ut hoc ab homine fieret. Si cōsiderās infirmitatem tuam deficiis sub p̄cepto: confortare in exemplo. Sed etiā exemplū ad te multū est: adest ille qui p̄buit exemplū: ut p̄beat et auxiliū. Audiam⁹ q̄ et i isto psalmo: Opportune nāq; accidit et illo p̄curante: ut ei cōsonaret euangeliū: cōmendās nobis dilectionē christi: qui aiāz suā posuit p̄ nobis: ut et nos animā nostrā p̄ fratrib⁹ ponam⁹. Concordauit et consonuit huic psalmo: ut videam⁹ quō ipse dñs n̄r animā suā posuit p̄ nobis. Psalm⁹ em̄ iste passionem ipsius cantat: et qm̄ totus christ⁹ caput ē et corp⁹: qd̄ bñ vos nosse nō dubito: caput ē ipse saluator noster: passus sub pontio Pilato: q̄ nūc postea q̄ resurrexit a mortuis: sedet ad dexterā patris. Corp⁹ aut̄ eius ē ecclia: nō aut̄ ista aut illa: s̄ toto orbe diffusa: Nec ea que nūc est i homib⁹ qui p̄sentē vitā agūt: sed ad eā p̄tinētib⁹ etiā his qui fuerūt ante nos: et his qui futuri sunt post nos vsq; in finem seculi. Tota enim ecclia constans ex omnibus fidelibus: quia fideles omnes membra sunt christi: habet illud caput positum in celestibus quod gubernat corpus suum: et si sepatum est visione: sed annectit caritate. Quia ergo totus christ⁹ caput est et corpus eius: p̄pterea in omnib⁹ psalmis sic audiamus voces capit̄is: ut audiam⁹ et voces corporis. Noluit. n. loqui sepatim: qz noluit esse sepatus dicens: Ecce ego vobiscum sum vsq; ad cōsummationē seculi.

Si nobiscum est: loquit in nobis: loquit de nobis: loquit per nos: qz et nos loquimur i illo: et ideo verū loquimur qui in illo loquimur. Nā qm̄ in nobis et ex nobis loqui voluerimus: in mēdacio remanebim⁹. Quia q̄ passionē dñi cantat iste psalmus: vide quē titulū habeat. In fine. Finis ē christus. Quare dicit⁹ ē finis: Nō qui cōsumat sed qui cōsummet. Cōsumere em̄ p̄dere ē: cōsummare p̄ficere. Finitū em̄ quicqd̄ dicimus: a fine dicim⁹. Alter dicim⁹: finitus est panis: aliter dicimus: finita est tunica q̄ terebat. Finitus ē panis q̄ māducabat: finita ē tunica que terebat. Panis ergo finitus ē ut cōsumeret: tunica finita ē ut p̄ficeretur. Finis q̄ p̄positi n̄ri christ⁹ est: qz quātūlibet conemur: in illo p̄ficimur: et ab illo p̄ficimur: et hec est p̄fectio n̄ra ad illū puenire: S; cū ad illum puenieris vltra nō queris: finis tuus est. Quomō em̄ finis vie tue locus est quo tendis: quo cum puenieris: iam manebis. Sic finis studiū tuū: p̄positi tui: conat⁹ tui: intentionis tue: ille est ad quē p̄tendis: ad quē cum puenieris vltra nō considerabis: quia melius nihil habebis. Ipe ergo et exemplū nobis vinēdi p̄posuit i hac vita: et premiū viuendi dabit in futura vita. In finem ne corrumpas ipsi **Dauid in tituli inscriptionē: cū fugeret a facie Saul in speluncam.** Referentes nos q̄dez ad sanctā scripturā: inuenimus sanctū Dauid illū regē israel: ex q̄ etiā nomē accepit psalterium Dauidicū: p̄secutorē passum esse Saulē regē ipsi p̄pli: sicut multi vestrū nouerunt qui scripturas vel attigerunt: vel audierūt. Habuit ergo p̄secutores Saulē rex Dauid: et cū esset ille mitissim⁹: ille ferocissim⁹: ille lenis: ille inuidus: ille patiens: ille crudelis: ille bñfic⁹: ille ingrat⁹: p̄tulit eum tanta lenitate: ut cū eum accepisset in manus: non illuz attigisset: non illum lesisset. Accepit enim a domino deo potestātē: ut si vellet occideret Saulem ipse Dauid: et elegit parcere q̄s occidē. Ille autem nec tali beneficio victus est ut desineret persequi. Inuenimus ergo illo tempore quādo Saul Dauid p̄sequebat regem futurum et predestinatum: rex iam reprobatus: q̄ fugeret a facie Saul in speluncā ipse Dauid. Quid q̄ hoc ad christū? Si omnia que tunc agebātur figure erant futurozū: inuenimus ibi christum et multo maxime. Nāz illud: ne corrumpas in tituli inscriptionem: nō video quō p̄tineat ad

illū Dauid. Nō em̄ aliq̄s titul⁹ inscriptus erat ip̄i Dauid quē corrūperet Saul. Videm⁹ aut̄ in passione dñi scriptū fuisse titulū: rex iudeoz: vt ille titul⁹ exprobraret frōtē ip̄oz qđ a rege suo man⁹ nō abstinerūt. In illis. n. Saul erat: i christo Dauid erat. Christ⁹ em̄ sic apostolicū euāgelii ē qđ nouim⁹: qđ p̄fitemur: ex semie Dauid fm̄ carnē: nā fm̄ diuinitatē sup̄ Dauid: supra oēs homies: supra celū et terrā: supra angelos: supra visibilia et inuisibilia: qz oīa p̄ ip̄m facta sunt: et sine ip̄o factū ē nihil. Signat⁹ tñ hō fieri ex semie Dauid ad nos venit: qz de tribu Dauid nat⁹ ē: inde v̄go Maria que pepit christū. Inscript⁹ itaq̄ titul⁹ ille ē: rex iudeoz. Saul vt dixim⁹: p̄p̄s iudeoz erat: Dauid christ⁹ erat: titulus ibi: rex iudeoz. Indignati sunt iudei: qz inscript⁹ erat titulus: rex iudeoz: puduit illos habere regem quē crucifigere potuerūt: non em̄ viderūt: qz ip̄a crux in q̄ eū crucifixerūt futura erat i frontib⁹ regū. Lū ḡ indignarent̄ ex illo titulo: adierūt Pilatū iudicē: cui obtulerūt occidendū christū: et dixerunt ad eū: Noli scribere sic: rex iudeoz: s̄ scribe: qz ip̄e dixit se regē esse iudeoz. Et qz iam cātatū erat p̄ spiritū sanctū: In finē: ne corrūpas i tituli inscriptionē. Rñdit eis Pilat⁹: qđ scripsi scripsi. Quid mihi suggerit̄ falsitatē: Ego non corrūpo veritatē. Audiuim⁹ ḡ qđ sibi velit: ne corrūpas i tituli inscriptionē. Quid ḡ est cū fugeret a facie Saul in spelūcam: Qđ quidē et Dauid ille fecit. Sed qz i illo nō inuenim⁹ tituli inscriptionē: in h̄ inueniam⁹ fugā in spelūcā. Figurabat em̄ aliqđ illa spelūca qua se texit Dauid. Quare at̄ se texit: Ut occultaret̄ et n̄ iueniret̄. Quid est cōtegi spelūca: Cōtegi terra. Qui enim fugit in spelūcam: terra cōtegit̄ ne videat̄. Portabat aut̄ terrā Iesus carnē quā acceperat de terra: et in ea se occultabat: ne a iudeis inueniret̄ de⁹. Si em̄ cognouissent: nūq̄ dñm glorie crucifixissent. Quare ḡ dñm glorie nō inuenērūt: Quia spelunca se texit: id est carnis infirmitatē oculis obijciēbat: maiestātē aut̄ diuinitatis in corpis tegmine tanq̄ terre abditō cōtegebat. Illi ḡ nō cognoscētes deū: crucifixerūt hominē. Nec mori potuit nisi in homie: nec crucifigi potuit nisi in homie: qz nec teneri posset nisi in homie. Opposuit male querentib⁹ terram: seruauit bene querentibus vitam. Fugit ergo fm̄ carnem in spelūcam a facie Saul. Qđ si et hoc velis accipe: ita domi-

nū fugisse in spelūcā a facie Saul: qz passus ē vsq̄ adeo se occultare iudeis: vt et moreret̄: quātūlibet em̄ seuerent in eū iudei vt moreret̄: adhuc putabāt eū posse liberari: et ostēdere miraculū aliqđ quod filius dei eēt. Hoc p̄dictū erat i libro sapiētie: Adorte turpissima cōdemnem⁹ illū. Erat em̄ respectus ex sermonib⁹ illi⁹. Si em̄ vere filius dei est: suscipiet illū: et liberabit illū de manib⁹ cōtrariōrū. Quia ḡ crucifigebat̄: et n̄ liberabat̄: crediderūt illū n̄ eē filiū dei. Propterea insultātes pendēti in ligno: et caput agitātes: dicebāt illi: Si fili⁹ dei est: descendat de cruce. Alios saluauit: seip̄m saluare nō pōt. Ista dicētes sicut est in ip̄o libro sapientie: hec cogitauerūt et errauerūt. Excravit em̄ illos malicia eoz. Quid em̄ magnū erat de cruce descēdere: cui facile fuit de sepulchro surgere: Sed q̄re: Quia vsq̄ ad mortē voluit esse patiēs: vt fugeret a facie Saul in spelūcā. Etenī spelūca inferior ps̄ terre pōt accipi. Et certe qđ manifestū est: et certū omib⁹ homib⁹ corpus ei⁹ in monumēto positū ē: qđ erat excisū i petra. Hoc ḡ monumētū spelūca erat: illuc fugit a facie Saul. Tādiu em̄ p̄secuti sunt illum iudei quoad usq̄ poneret̄ i sepulchro. Vñ pbamus qz tādiu illū p̄secuti sunt quousq̄ ibi poneret̄: Etā mortuū in cruce pendentem lancea vulnerauerūt. At vbi inuolut⁹ est: curato funere posit⁹ ē in spelūca: iam nihil habuerūt qđ carnificarēt. Resurrexit ḡ dñs ex illa spelūca illesus: incorrupt⁹ quo fugerat a facie Saul: occultās se impijs q̄s p̄figurabat Saul. Ostēdēs se autē mēbris suis. Nā re urgētis mēbra a membris suis palpata sunt. Mēbra em̄ ei⁹ apli tetigerūt resurgētē et crediderūt: et ecce nihil p̄fuit p̄secutio Saulis. Audiam⁹ ḡ iam psalmū: qz de titulo eius satis locuti sumus quātū dñs dare dignat⁹ est:

Expositio psalmi.

Miserere mei deus miserere mei: qm̄ in te cōfidit anima mea. Quasi i passiōe dic: misere re mei de⁹. Deo de⁹ dic: miserere mei. Qui cū p̄re miseret̄ tui: i te clamat miserere mei. Etenī qđ de illo clamat: miserere mei tuū ē. A te h̄ accepit: p̄pter te liberādū: carne indut⁹ ē. Caro ip̄a clamat: Miserere mei de⁹ miserere mei: Hō ip̄e anima est et caro. Totū em̄ hominē suscepit verbū: et tot⁹ homo factus est verbū. Ne putetur non ibi fuisse animā: quia euangelista ita dicit: Verbus

brarij nostri facti sunt: quomodo solent serui post dominos codices ferre: vt illi portando deficiant: illi legendo proficiant. In tale opprobrium dati sunt iudei: et impletum est quod paulo ante predictum est: *Bedit in opprobrium conculcantes me.* Quale autem opprobrium est fratres: vt hunc versum legant: et ipsi ceci attendant ad speculum suum: Sic enim apparet iudei de scriptura sancta quam portant: quod apparet facies ceci de speculo: ab alijs videtur: ab ipso non videtur. *Bedit in opprobrium conculcantes me.* Querebas forte cur diceret: *Misit de celo et saluum me fecit: quid misit de celo? Quem misit de celo? Angelum misit: vt saluum faceret christum: et per seruum saluus fit dominus.* Omnes enim angeli creatura seruiens christo est. Ad obsequium mitti potuerunt angeli: ad seruum mitti potuerunt: non ad adiutorium. Sicut scriptum est: quod angeli ministrabant ei: non tanquam misericordes indigenti: sed tanquam subiecti omnipotenti. *Quid ergo misit de celo: et saluum me fecit? Modico audiui in alio versu: quid de celo miserit. Misit de celo misericordiam suam et veritatem suam.* Ad quam rem: *Et eruit animam meam de medio cattulorum leonum.* Misit inquit de celo misericordiam suam et veritatem suam. Et ipse christus ait: *Ego sum veritas.* Misit est ergo veritas vt erueret animam meam: hinc de medio cattulorum leonum: missa est misericordia. In christum inuenimus et misericordiam et veritatem. Misericordiam nobis copiamus: et veritatem nobis tribuentem. Hoc est ergo quod paulo ante dixit: *Quia et ipse se resuscitauit.* Si enim veritas resuscitat christum: et si veritas animam christi eruit de medio cattulorum leonum: vt misericors fuit mori pro nobis: ita verax resurgere ad iustificandos nos. *Bixerat enim se resurrectorum: et veritas mentiri non potuit.* Et quia veritas et verax: propterea cicatrices veras ostendit: quia vera vulnera protulit. Has cicatrices tenuerunt discipuli: palpauerunt: manifestauerunt sibi. *Exclamauit qui misit digitos in copunctum latus: et ait: Dominus meus et deus meus.* Misericordia pro illo mortuus erat: et veritate ad illum resurrexerat. Misit de celo misericordiam suam et veritatem suam: et eruit animam meam de medio cattulorum leonum. Qui sunt cattuli leonum? Populus ille minutus: male deceptus: male seductus a principibus iudeorum: vt illi leones: illi cattuli leonum: omnes fremuerunt: omnes occiderunt. *Auditori*

enim sumus hic et cedem ipsorum: modo in consuetudinibus versibus psalmi huius. *Et eruit inquit animam meam de medio cattulorum leonum.* Quare dicit: et eruit animam meam: *Quid n. passurus eras vt erueret anima tua? Dormiui conturbatus.* Expressit christus mortem suam. Certe de illo David legimus quod fugerit in speluncam: non tamen quia dormiuit in spelunca. Alius David est in spelunca: alius David est qui dicit: *Dormiui conturbatus.* Eadem perturbationem ipsius: non illo turbato: sed illis turbantibus. Turbatum se enim dixit secundum opinionem fremuentium: non secundum cedentis conscientiam. Putauerunt se illum turbasse: putauerunt vicisse. Ille autem dormiuit conturbatus. Tam placatus erat iste turbatus: vt quando vellet dormiret. Nemo dormit turbatus: omnes qui perturbant: aut a somno excitant: aut in somnum vergi non permittunt. Ille autem turbatus est et dormiuit. Magna humilitas perturbati: magna potestas dormientis. *Beatus qui potestate veniebat quod dormiuit: Beatus qui ipse dicit: Potestatem habeo ponendi animam meam: et potestatem habeo sumendi eam.* Nemo tollet eam a me: sed ego eam pono: et iter sumo eam. Turbauerunt illi et dormiuit ipse. *Cur typum gerebat Adama: quoniam inmisit ei deus soporem: vt de latere illi coniugem faceret: Adama enim non poterat uxorem facere primo hominem etiam de latere vigilantis: Aut propterea voluit esse dormire ne sentiret: cur sibi costa detraberet: Postremo quoniam ita dormiuit: vt osse sibi conuulso non expugnasset: Qui potuit sine dolore auferre costam dormienti: potuit et vigilanti. Sed quare voluit dormienti facere: Quia dormienti christo in cruce: facta est coniunx de latere. Percussus est enim latere pendens de laqueo: et profugerunt ecclesie sacramenta. Dormiui inquit conturbatus. Et in alio psalmo manifestat huius ubi ait: *Ego dormiui et somnum cepi: ibi expressit potestatem suam. Poterat et illic dicere: dormiui sicut dixit hic. Quid est autem: ego dormiui: Ad est quia voluit dormiui. Non illi me in somnum nolentem copulerunt: sed mea voluntate: ego dormiui: secundum illud: Potestatem habeo ponendi animam meam: et potestatem habeo iter sumendi eam. Propterea ibi sequitur et dicit: Ego dormiui et somnum cepi: et exurrexi: quoniam dominus suscepit me. Dormiui turbatus. Eum turbatus: Quibus turbantibus: Eundem quomodo inducat malam conscientiam iudeis volentibus excusare se ab interfectione domini. Nam propterea eum: sicut loquitur euangelium: iudici tradiderunt: ne ipsi eum occidisse vi-**

Alia lra.
t deus.
Alia lra.
t eripuit.

derentur. Cum enim dixisset iudex tunc Pilatus: Accipite eum vos: et secundum legem vestram iudicate eum. Responderunt: Nobis non licet interficere quemquam. Interficere non licet: tradere ad interficiendum licet. Quis autem occidit: qui audito clamore cessit: an qui clamando ut occideret extorsit? Ipse dominus dicat testimonium a quibus occisus est: vtrum ab illo Pilato qui nolens: eum occidit: vtrum etiam eum flagellavit: et veste ignominiosa circumdedit: et flagellatum ad eorum oculos perduxit: ut saltem pena flagellorum eius satiati eum occidi non extorquerent. Propterea etiam cum videret eos pseuerare: sicut legitimus: lauit manus suas et dixit: Innocens ego sum a sanguine iusti huius. Videtis vtrum ille innocens qui vel cessit clamantibus: multo magis tamen illi nocentes: qui clamando eum occidere voluerunt. Sed nos interrogemus et audiamus dominum: quibus tribuat mortem suam: quia dixit: dormivi turbatus. Interrogemus eum et dicamus: quomodo dormisti turbatus: qui te persecuti sunt: qui te occiderunt? Numquid forte Pilatus qui militibus dedit in ligno suspendendum: clavis transfigendum: Audite qui. Filij hominum: Illos vtrumque dicit: quos persecutores passus est. Sed quomodo ipsi occiderunt qui ferrum non ferebant: qui gladium non strinxerunt: qui impetum in eum non fecerunt ad occidendum: vnde occiderunt? **Dentes eorum arma et sagitte: et lingua eorum gladius acutus.** Noli attendere inermes manus: sed os armatum. Inde gladius percussit quo christus occideret: quomodo et de ore christi vnde et iudei occiderent. Habet enim ille gladius bis acutum occidentis et resurgentis: et resurgens percussit eos: et diuisit ab eis quos faceret fideles suos. Illi malum gladium: ille bonum. Illi sagittas malas: ille bonas. Nam habet et ipse sagittas bonas: verba bona: vnde sagittet cor fidele ut ametur. Ergo alie istorum sagitte: et alius istorum gladius. Filij hominum dentes eorum arma et sagitte: et lingua eorum machera acuta: lingua filiorum hominum machera acuta: et dentes eorum arma et sagitte. Quando ergo percusserunt: nisi quando clamauerunt: **Crucifige crucifige: Et quid tibi fecerunt o domine: Exultet hic propheta.** Superius enim omnes illos versus dominus loquebatur: quia in propheta dominus: Et quando loquitur ex persona sua propheta: ipse dominus

loquitur pro eum qui ei indicat veritatem quam loquatur. **Adhodo ergo ex persona prophete: audite fratres mei. Vidit dominum in spiritu iste propheta humiliatus: cesus: flagellatus: colaphis percussus: expalmatum manibus: sputis illinitum: spinis coronatum: ligno suspensum. Illos seuietes: illum tolerantem. illos exultantes: illum quasi victum vidit in spiritu: et post illam iam omnem humiliationem: et illorum furorē resurrexisse eum: et illa omnia que fecerant iudei seuietes facta esse inania: et eleuatum gaudio tanquam videret fieri. Exaltare: inquit: super celos deus: Homo in cruce: super celos deus: remaneant in terra seuietes: tu in celo esto iudicans. Ubi sunt qui furebant: vbi sunt dentes eorum arma et sagitte? Nonne sagitte infantium facte sunt plage eorum? Alio enim loco psalmus dicit: volens eos offendere inaniter seuisse et inaniter in furias precipitatos esse: quoniam nihil potuerunt facere christo ad horam crucifixi: et postea resurgenti atque in celo sedenti. Sagitte infantium facte sunt plage eorum: quomodo infantes faciunt sibi sagittas de canis. Sagitte autem que: aut que vires: aut qui arcus: aut qui ictus: aut quod vulnus? **Exaltare super celos deus. Et super omnem terram gloria tua.** Ut quod exaltat super celos deus? **Fides exaltatum deum super celos non videmus: sed credimus.** Super omnem autem terram gloriam eius: non tamen credimus sed etiam videmus. Qualem vero vesaniam patiunt heretici queso ut attendatis. Illi precisi a compagne ecclesie christi: et parte tenentes: et totum amittentes: nolunt communicare orbi terrarum quo diffusa est gloria christi. Nos autem catholici in omni terra sumus: quia omni terre concamur quacumque gloria christi diffusa est. **Videmus enim quod tunc cantatum est: modo completum: exaltatum est super celos deus noster: et super omnem terram gloria ipsius.** O heretica insania: quod non vides credis necum: quod vides: negas. **Credis mecum exaltatum christum super celos quod non videmus: et negas gloriam eius super omnem terram quod videmus.** **Exaltare super celos deus: et super omnem terram gloria tua.** Redi ad verba domini: et ipse dominus narrare nobis incipit tanquam alloquens nos: exultante etiam propheta et dicente: **Exaltare super celos deus: et super omnem terram gloria tua.** **Confirmat nos et ipse tanquam dicens nobis: Quid mihi facere potuerit illi qui me persecuti sunt: Quare autem nos alloquitur: Quia faciunt et nobis: et nihil faciunt qui nos similiter fuerint persecuti.** **Videat enim caritas vestra alloquentem nos dominum et exhortantem nos exemplo suo.****

Alia fa.
† in omnia.

Alia lra.
† Laqueū.

† Discipulā pauert pedib⁹ meis
z incuruauerūt animā meā. Volue-
rūt illam quasi de celo deponere z ad infe-
riora deprimere. Curuauerūt animā meā.

Alia lra.
† nō habet

Foderūt ante faciem meā foueāt
z ipsi inciderūt in eam. Adhibi nocue-
rūt an sibi: Ecce ille exaltatus ē sup celos
deus: z ecce sup omnē terraz gloria ipsius.
Regnū christi videmus: vbi est regnū iu-
deorū: Qm̄ ergo fecerūt qd̄ facere nō de-
buerūt: z factū est in illis qd̄ pati debuerūt:
ipsi foderūt foueā: z ipsi inciderūt in eaz. Qu-
erūt psecuti sunt christū: christo nō obfuit: s̄
ipse obfuit. Et nolite deputare fratres ipis
solis h̄ accidisse: Omnis qui parat foueaz
fratri suo: necesse est vt ipse incidat in eam.
Intendite fratres mei: christianos oculos
habete: nolite decipi visibilib⁹. Forte enim
alicui vestruz qz hoc dixi: subuenit mō. Si
q̄s voluit fratri suo fraudē facere: z voluit
ei aliquas insidias machinari: z machina-
tus est z impleuit: z cecidit frater i insidias
eius: z expoliatus est: aut p̄sus est siue car-
cere: siue falso testimonio: siue aliquo nefar-
ia criminatiōe circūuent⁹: videtur aut̄ iste
oppressus: ille oppressisse: iste victus: ille vi-
cisse: z falsum putatur qd̄ dixim⁹: quia qui
cūqz foueā parauerit fratri suo: ipse cadet i
eam. Interrogo vos tanq̄s christianos: vt
sumatis exemplū de his que iam nouim⁹.
Paganī psecuti sunt martyres: martyres
capti sunt: ligati sunt: in carcerē missi sunt:
bestijs subiecti sunt: Alij ferro p̄cussi: alij
ignibus cōcremati: vicerunt p̄sequētes: et
victi sunt martyres: Absit. Quere gloriaz
martyrū apud deum: quere foueam paga-
norum in cōfossa conscientia. Ibi enim est
fouea quo cadit impius i cōscientia mala.
Putas cum in foueam nō cecidisse qui lu-
cem christi perdidit: z cecitate p̄cussus est:
Si non caderet in foueam: videret ante se:
nescit quo eat: quomō qui ambulat in via
cum ceciderit in foueam p̄didit viam. Vi-
detis ergo omnes malefactores perdidisse
viam implicatos facinore. Sed iam te tra-
didit in manus forte latronis: aut in man⁹
alicuius iniusti vel circūuenti a se iudicis:
z tu in p̄sura es: ille letat: ille exultat. Noli
tam dixi: noli habere oculos paganorum:
christianos oculos habe. Videt illū q̄ ex-
ultat: ipa exultatio est fouea ipsius. Melior
est enim tristitia iniqua patientis: q̄ leticia
iniqua facientis. Ipa leticia iniqua facie-
tis: ipa est fouea: illuc quisqz cum ceciderit

oculos p̄dit. Te doles: quia perdidisti ve-
stem: et illum non doles: quia perdidit fi-
dem. Quis vestrum grauiore damno per-
cussus est: Ecce ille occidit: tu occideris.
Viuat ille: tu mortuus es: Absit. Vbi est fi-
des christianorū: z vbi est ille qui moritur
ad temp⁹: Audiat dominū suum: Qui cre-
dit in me licz moriatur: viuat. Ergo qui nō
credit licz viuat: mortuus est. Foderūt an-
te faciem meam foueam: z ipsi inciderūt in
eam. Omnib⁹ malis necesse est vt hoc cō-
tingat: bonorum autē patientia p̄paratio-
ne cordis excipit voluntatez dei: z gloriaz
in tribulationibus: dicens quod sequitur.

Paratum cor meū deus paratū
cor meū: cantabo z psallam. Quid
fecit mihi: Parauit foueaz: cor meū para-
tum est. Ille parauit foueam ad decipien-
dum: ego cor nō parabo ad perpetuendū.
Ille parauit foueam ad opprimendū: ego
cor parabo ad tolerandū. Propterea il-
le incidet in eam: ego autē cantabo z psal-
lam. Audi cor paratum in apostolo: quia
imitatus est dominū suū: Gloriamur inq̄t
in tribulationib⁹: quia tribulatio patientiā
operat: patientia p̄bationem: p̄batio sp̄s:
sp̄s vō non confundit: qz caritas dei dif-
fusa est in cordibus nostris per spiritū san-
ctum qui datus est nobis. Erat in pressu-
ris: in catenis: in carceribus: in plagis: in
fame z siti: in frigore z nuditate: i omni va-
statione laborum z dolore: z dicebat: glo-
riamur in tribulationib⁹. Unde: Quia pa-
ratum est cor eius: ideo cantabat z psalle-
bat. Paratum cor meū deus: paratum cor
meū: cantabo z psallam. Exurge glo-
ria mea: Ille qui fugerat a facie Saul in
speluncam: Exurge gloria mea: glorifica-
tus Iesus post passionem. Exurge psal-
terium z cithara. Quid vocat vt sur-
gat: Duo organa video: corpus aut̄ chri-
sti vnū video. Vna caro resurrexit: z duo
organā resurrexerūt. Alteruz ergo organū
psalteriū: alterum cithara. Organā dicun-
tur omnia instrumenta musicorū. Non so-
lum illud organum dicit̄ quod grande est
z inflatur follibus: sed quicquid aptat̄ ad
cantilenam z corporeū est: quo instrumen-
to vitur qui cantat: organum dicitur. Bi-
stincta sunt autēz inter se ista organā: z vo-
lo quātum domin⁹ voluerit indicare vo-
bis: z quomodo distincta sunt: z q̄re distin-
cta: et quare vtrūqz dicatur: exurge. Jam
dixim⁹: vna caro domini resurrexit: z dicit̄

Alia lra.
† psalmū dicit̄
domino.

Alia lra.
r recte.

S vere utiq; iusticiā loqui-
mini: recta iudicate filij ho-
minū. Cui enī inq; nō facile ē lo-
qui iusticiā: Aut quis de iusticia inq;roga-
tus: qm̄ nō habet cām: nō facile respōdeat
quid sit iustū: Quāquidē manu formato-
ris nostri: in ipsis cordib; nostris: veritas
scripta: quod tibi nō vis fieri: ne facias al-
teri: Hoc r anteq; lex daret nemo ignora-
re pmissus est: vt esset vñ iudicarent: r qui-
bus lex nō esset data. Sed ne sibi hoies ali-
qd defuisse quererēt: scriptū est r in tabu-
lis qd in cordib; nō legebant. Nō enī scri-
ptum nō habebāt: sed legere nolebāt. Op-
positum est oculis eoz qd in p̄scientia vi-
dere cogerent: r quasi forinsec; admota vo-
ce dei: ad interiora sua hō cōpulsus est: di-
cente scriptura: In cogitatioib; enī impij
interrogatio erit. Ubi interrogatio ibi lex.
Sed quia hoies appetentes ea que foris
sūt: etiā a seipis exules facti sūt: data est eti-
am p̄scripta lex: nō quia in cordib; scripta
nō erat: sed quia tu fugitiuus eras cordis
tui: ab illo qui vbiq; est cōprehenderis: et
ad te ipm̄ intro reuocaris. Propterea scri-
pta lex quid clamat eis qui deseruerūt le-
gem scriptā in cordib; suis: Redite p̄uari-
catores ad cor. Quis enī te docuit: nolle
accidi ab altero ad vxorē tuā: Quis te do-
cuit nolle tibi furtum fieri: Quis te docuit
nolle iniuriā pati: r quicquid aliud vñ uni-
uersaliter vel p̄ticulariter dici pōt: Adulta
enī sunt de quib; singulis inq;rogati ho-
mines: clara voce respōdeant: nolle se pa-
ti. Age si nō vis pati ista: nūquid solus es
homo: Nōne in societate viuis generi hu-
mani. Qui tecū fact; est: socius tuus est: r
omnes facti ad imaginez dei: nisi terrenis
cupiditatib; p̄terāt: qd ille formauit. Qd
ergo tibi nō vis fieri: noli alteri facere. Ju-
dicas enī malū esse in eo: qd pati nō vis:
r hoc te cogit nosse: lex intima: in ipso tuo
corde p̄scripta. Faciebas r clamabāt inf-
man; tuas: Quō cogeris redire ad cor tu-
um: cuz hoc pateris inter manus alienas:
Furtū bonū est: Nō. Interrogo adulteriū
bonū est: Et oēs clamāt. Nō. Homicidiū
bonū est: Omnes clamāt detestari se. Cō-
cupiscere rem prīmi bonum est: Non vox
oīm est. Aut si adhuc nō cōfiteris: accedit
qui p̄cupiscat rē tuā: placeat tibi: r respō-
de qd vis. Oēs ergo de his reb; inq;roga-
ti: clamāt hec bona nō esse. Rursus de be-
neficijs nō solū de nō nocēdo: verū etiā de

nō p̄stando atq; tribuēdo: interrogat om-
nis aia esuriēs: famē patiens. Alius habz
panē r redūdat ei vltra sufficientiā: nouit
te egere: nō dat: displicet tibi esurienti: di-
spliceat r faciato: cū alterū esurire cogno-
ueris. Peregrin; tecto indigēs venit in pa-
triā tuā: nō suscipit ille: tunc clamat inbu-
manā esse illaz ciuitatē: facile apud barba-
ros sibi esse potuisse refugiū. Sentit iniqui-
tatē qz patit: tu forte nō sentis. Sz oportet
vt r te cogites peregrinū: r videas quo
modo tibi possit displicere qui tibi nō p̄sti-
terit: qd tu in patria tua non vis pegrino
p̄stare. Interrogo oēs: vera sunt hec: Ve-
ra. Iusta sūt hec. Iusta: Sz psalmū audi-
te. Si vere ergo iusticiā loquimini: recta iu-
dicate filij hoim. Nō sit iusticia labioz: sed
r factoz. Si enī aliter agis qz loqueris: bo-
na loqueris r mala iudicas. Si enim agis
quō iudicas: Inq;rogat; qd sit meli; aurū
an fides: nō vsq; adeo puerus r deui; es
ab omni veritate: vt aux melius esse respō-
deas. Preponis ergo inq;rogat; auro si-
dem: locut; es iusticiā: audisti psalmū. Si
vere ergo iusticiā loquimini: recta iudicate
filij hoim. Et vbi pbabo nō te ita vt locut;
es iudicare: Jam teneo responsionē tuam
p̄ponentē auro fidē. Ecce nescio vñ ami-
cus venit r nullo teste aurum cōmendauit.
Solut; h; nouit: r tu qntū ad hoies attinet:
Est ibi alius testis qui nō videt r videt: et
ille tibi aurū in secreto r i cubiculo tuo: for-
te remotis oib; arbitris cōmendauit. Te-
stis ē q; adest: n̄ in cubiculo adest parietū:
s; in cubilibus p̄scientiaz vñaz. Cōmenda-
uit ille atq; discessit: nulli suoz notuz fecit:
rediturū se sperās: r ab amico qd dederat
recepturū: vt humana sūt mortu; est: filiū
habet: reliquit heredem: ignorat fili; quid
pater habuerit: quid tibi commēdauerit.
Eia tu redi: redi p̄uuaricator ad cor: ibi
scripta est lex: qd tibi fieri nō vis: alij ne fe-
ceris. Teipm̄ cogita cōmēdasse: nulli tuo-
rū dixisse: mortuū eē: filiū reliquisse: qd ei
velles a tuo amico prestari: r̄nde. Iudica
cām iudicis: tribunal est in mēte tua: sed r
ibi de; adest accusatrix p̄sciētia: tortor: ti-
mor. In rebus humanis es: i societate hu-
mana detineris: cogita quid velles p̄stari
filio tuo ab amico tuo. Noui quid tibi re-
spōdeat cogitatio tua: sic iudica sic audis.
Iudica: vox erit. Vox veritatis nō tacet:
nō labijs clamat: vociferat; ex corde. Ad-
bite aurē: ibi esto cū filio amici tui. Uides

B

Alia fra.
i iusticias
i pinnat

putat. Etenim non in corde iniquitates operamini in terra. Quid deinde? Iniquitates manus vestre connectit. Quid est connectit? De peccato peccatum: et ad peccatum: peccatum propter peccatum. Quid est hoc? Furtum fecit: peccatum est: Ulus est: occidere querit eum a quo visus est: conexum est peccatum peccato. Permiserit deus occulto iudicio occidere eum: quem voluit occidere: sentit sciri: querit et alterum occidere: conexit tertium. **B**u ea molit: forte ne inveniatur: aut quod fecit ne quincat: consulit mathematicum: additum est quartum. Respondet forte aliqua dura et mala mathematicus: curritur ad aruspice ut expiet. Respondet aruspex: non se posse expiare: maleficus querit. Et quis omnia possit numerare: que connectunt peccata peccatis: Iniquitates manus vestre connectit. **Q**uidiu connecti ligas peccatum: peccato: te solve a peccatis. Sed non possu inquis: **L**ama ad illud: Infelix ego homo quod me liberabit de corpore mortis huius? Veniet enim gratia dei ut deleat te iusticia: sic delectabat iniquitas: et homo quod ex vinculis resolutus es: ex clamabis ad deum: **D**irupisti vincula mea. Quid est: dirupisti vincula mea: nisi remisisti peccata mea? Audi quod vincula sunt. Respondet scriptura: **C**riniculis peccatorum suorum unusquisque stringit. Non solum vincula: sed et criniculi sunt. Criniculi sunt: quod fiunt in torquendo: hoc est quod peccatis peccata connectebas. **E**saia clamat. **T**e his quod trahunt peccata tua: sicut restem longam. Quid est aliud: quam ve his quorum manus connectunt iniquitatem: Et quod unusquisque peccat: suis stringit: sicut et peccatis suis cedit: dominus male versates in templo flagello de resticulis facto exclusit. Sed non vis modo dirupi vincula tua: quod non sentis: vincula tua: etiam delectant te: et voluptati sunt: senties in fine cum dicet. **L**igate illi manus et pedes: et projicite illum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. **E**xhorrescis: times: peccatum tuum: dicis mala esse peccata: bona esse iusticia. Si vere ergo iusticiam loquimini: recta iudicate filii hominum. In vita vestra iuveniant verba vestra: in factis vestris cognoscant labia vestra. **N**olite connectere ergo iniquitatem: quia vobis ad alligaturam adhibebit quicquid connectitis. **N**on audiunt: non ois tamen: et quod non audiunt percogniti sunt. **A**lienati sunt peccatores a vulva: erraverunt a ventre locuti sunt falsa. Et cum iniquitatem loquuntur: falsa loquuntur: quod fallax est iniquitas: et cum iusticiam loquuntur falsa loquuntur: quod aliud ore proferunt: aliis in corde obtegunt. **A**lienati sunt peccatores

Alia fra.
i ab utero

a vulva. Quid est hoc: quam diligenter? Fortassis enim aliud dicit. quod de precognovit homines peccatores etiam in utero matris. **F**lavit enim cum adhuc pregnas esset **R**ebecca: et gemios in utero portaret dictum est: **J**acob dilexi: **E**sau autem odio habui. **D**ictum est enim: maior serviet minori. **O**ccisus ibi iudicium dei: sed tamen a vulva: id est ab ipsa origine alienati sunt peccatores. **U**bi alienati: **A** veritate. **U**bi alienati: **A** patria beata: a vita beata. **A**n forte alienati ab ipsa vulva: **E**t qui peccatores alienati sunt a vulva: **Q**ui enim nascerentur si non ibi tenerentur? **A**ut quod hodie viverent: ut hec sine causa audiret: nisi nascerentur: **F**orte ergo a quadam vulva alienati sunt peccatores: in qua dolores patiebatur caritas per **A**plum dicens: **Q**uos iterum perituro: donec crebuit formet in vobis. **E**xpecta ergo formari: noli tibi tribuere iudicium quod forte non nosti. **C**arnalis es adhuc: conceptus es eo ipso quo accepisti nomen christi: sacramento quodam natus es in visceribus matris. **N**on enim ex visceribus tantum homo nascitur: sed et in visceribus. **I**psi nascitur in visceribus: ut possit nasci de visceribus. **P**ropterea dictum est et **M**arie: quod enim natus est in te: de spiritu sancto est. **N**on dum de illa natus erat: sed iam in illa natus erat. **E**rgo nascuntur intra viscera ecclesie quodam puuli: et bonus est ut formati exeant: ne ab ortu labantur. **B**eneret te mater non abortiat. **S**i patiens fueris: usque formeris: usque quo in te certa sit doctrina veritatis: pertinere te debet materna viscera. **S**i autem impatiencia tua percussis latera matris: cum dolore quidem te excutit foras: sed magis tuo malo quam suo. **A**lienati sunt peccatores a vulva: erraverunt a ventre: locuti sunt falsa. **N**on ergo erraverunt a ventre: quod locuti sunt falsa: an potius locuti sunt falsa: quod erraverunt a ventre: **I**n ventre quippe ecclesie vitas manet: quod ab hoc ventre ecclesie separatum fuerit: necesse est falsa loquatur. **N**ecessesse est inquam falsa loquat: quod aut concipi noluit: aut quem conceptum mater excussit. **I**nde heretici clamant contra euangelium: ut de his potius loquamur quam dolemus excussos: recitamus eis: ecce christus dixit: **O**portebat christum pati: et resurgere a mortuis tertia die. **A**gnosco ibi caput nostrum: agnosco ibi spiritum nostrum: agnosce et tu mecum spiritum sanctum. **U**bi de quod sequitur. **P**redicari in nomine eius per omnem terram et remissionem peccatorum per omnes gentes: incipientibus ab hierusalem. **H**uc veni: huc veni: ecclesia per omnes gentes incipientibus ab hierusalem. **N**on dico huc veni: ipse ad te venit. **I**lli

aut absurdesceret aduersus euāgelium: et nos permittentes legē vba dei: q̄ se iactāt custodisse a flāma: et volūt delere lingua: loquūt sua: loquūt iania: ille tradidit: et ille tradidit: imo et ego dico: et ille tradidit et ille tradidit: et verū dico. **S**ed q̄d a me? Nec tu mihi q̄s noias ex euāgelio legi: nec ego q̄s nomino ex euāgelio lego. Auferant de medio charte nre: pcedat in mediū codex dei. Audi christū dicentē: audi vītātē loquētē: p̄dicari ī noīe ei⁹ inq̄t p̄nias et remissionē pctōz p̄ oēs gētes: incipiētib⁹ ab hierusalē. **N**ō inq̄nt h̄ q̄d nos dicim⁹. Audi q̄d dicit euāgelium. **N**olum⁹ audire: alienati sūt pctōres a vulua: errauerūt a ventre: locuti sūt falsa. **N**os loq̄mur vera: q̄ audiui⁹ vera: q̄d dñs dicit: nō q̄d hō dicit. **N**ōt fieri vt hō mētiat: nō pōt fieri vt vītās mētiat. **E**x veritatē ore agnosco christū: ip̄az vītātē: ex vītatis ore agnosco eccliam p̄cipē vītatis. **N**emo mihi falsa loq̄t: q̄ errauit ab ytero ī viscerib⁹ ecclie. **P**rimo viderim q̄d me vellet docere. **U**ideo alienatū a vulua: video errasse a ventre: et auditur⁹ sūt ab eo: q̄d nisi falsa: Errauerūt a ventre: locuti sūt falsa. **I**ndignatio eis scdm̄ similitudinē serpentis: **M**agnā rē audituri est: idigntio eis scdm̄ similitudinē serpentis. **Q**uasi dixerim⁹: q̄d ē q̄d dixisti: **S**equit. **S**icut aspidis surde: **U**n̄ surde: **U**n̄ obturat⁹ aures suas: **N**ō surde qz obturat aures suas. **E**t obturat⁹ aures suas. **Q**ue nō exaudiet vocē icātatiū: **E**t medicamētū medicati a sapiēte. **S**icut audiui⁹ q̄d et hoīes dicūt qui h̄ ea q̄ potuerūt cognitiōe didicerūt: sed tñ q̄d spirit⁹ dei mltō meli⁹ oib⁹ hoīb⁹ nouit: nō enī frustra h̄ dixit: nisi qz fieri pōt: vt verū sit etiā illō q̄d audiui⁹ de aspide. **A**spis cū cepit pati icātatorē marsū: q̄ eā q̄busdā carnib⁹ p̄p̄ijs euocat: sic sūt mltā etiā magica: audite q̄d faciat. **S**ed iterū in h̄ attēditē frēs: hoc enī p̄loquēdū est: ne q̄sq̄ veluti hesitās audiat: nō vñcunq̄ datur similitudo a scripturis laudat ip̄a res: s̄ tñ inde similitudo trahit. **N**ō enī laudauit iniquū iudicē q̄ nolebat audire illā viduaz: q̄ nec deū timebat nec hoīes reuerēbat: et tñ inde similitudinē dñs traxit. **N**ec illū laudauit pigrū q̄ tres panes: nō p̄pter amicitā dedit petēti: s̄ tēdio: vict⁹: et tñ inde similitudinē dedit. **E**t de reb⁹ q̄ nō laudādis trahūt scdm̄ quēdā modū nōnllē similitudies. **A**ut si p̄pterea putatis eūdū esse ad marfos: qz

hoc audisti in scriptura dei: eundū est et ad spectacula theatri: qz dicit Ap̄ls: **N**ō sic pugilloz: q̄i aerē cedēt. **P**ugillan enī ē encraticū facere: p̄cratiū facere: iā qz hic data est similitudo: spectacula ista delectare nos debent: aut qz dixit: q̄ in agone contendit ab oib⁹ abstinēs ē: p̄pterea agonistica ista vana et ludicra d̄z affectare christianus: **A**t tēde quid tibi dicat ad similitudinē: q̄d monēat ad p̄hibitionē. **I**ta ergo et hic data ē quedā similitudo de marso: qui incantat vt educat aspidē de tenebrosa cauerna: vñqz in lucē vult educere: illa autē amādo tenebras suas: q̄b⁹ se inuoluta occultare dicit qz cū exire noluerit: recusans tñ audire illas voces: quib⁹ se cogi sentit: allidit vñqz aurē terre: et de cauda obturat alterā: atqz ita voces illas: q̄ntū potest euitās: nō erit ad incantantē. **H**uic similes dixit spiritus dei q̄sdā nō audietes verbū dei: et nō solū nō facietes: s̄ oīo ne faciāt audire nolētes. **F**actū ē hoc et in p̄mis t̄pib⁹ fidei. **S**tephan⁹ martyr predicabat veritatē: et tāqz tenebrosis mētib⁹ vt eas ī lucē educeret incantabat. **U**bi venit ad cōmēorationē christi quē illi oīo audire nollēt: q̄d de eis scriptura dicit: q̄d de illis narrat: **C**lauferūt inq̄t aures suas. **Q**uid autē postea fecerunt: passio stephani narrat atqz declarat: nō erāt surdi: sed fecerunt se surdos. **Q**uia enī aures patētes in corde nō habebāt: violētia tñ verbi p̄ aures carnis irruēs etiā ip̄is aurib⁹ cordis vim faciebat: clauferūt et aures corpis et ierunt ad lapides. **E**cce aspides surde duriores lapidib⁹ quib⁹ icātatozem suū lapidauerūt: nō audierūt vocē incātatis: et medicamētū medicati a sapiēte. **Q**uid est medicamētū medicatū a sapiēte: **F**orte medicamētū p̄fectū: dicat medicamētum medicatū. **A**n q̄rim⁹ ubi aliqd: quō iā si medicamētū est: etiā medicatū sit: **M**edicamēta erāt in p̄phetis: medicamēta erāt in lege. **P**recepta ip̄a oīa medicamēta erāt: et hoc medicamentū nōdū erat medicatū. **A**duentu dñi medicatū est medicamētū: hoc illi ferre nō potuerūt. **Q**uia enī nō curabant medicamēto: medicatū est ip̄m medicamētū aduētū dñi. **I**ā Stephan⁹ medicamētū medicatū incantabat: h̄ illi audire noluerūt: vñ medicatū est medicamētū: s̄ h̄ aures clauferūt. **N**ā ubi fecerūt: vbi noiat⁹ est christ⁹. **I**ndignatio eoz sic indignatio serpentis. **Q**uid aures claudit? **E**xpectate: audite: et si potuerūt seuite. **Q**uia

Alia lfa.
furoz illis.

Alia lfa.
et benefici in
caritatis sapiēt.

Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
caritatis sapiēt.
Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
caritatis sapiēt.
Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
caritatis sapiēt.

nolebāt nisi seuire: noluerūt audire. Quid si
audirēt forte deseuirēt. Indignatio eoz si
cut indignatio serpētis. Tales etiā istos pa
timur. Primo sibi veritatē tenere videbāt:
nō cessauit de: nō quieuit ecclia sua: p̄di
cata ē veritas in viscerib⁹ matris: apta sūt
eoz mēdacia: patefactū ē qd̄ lucet: demō
strata ē ciuitas sup̄ mōtē cōstituta q̄ absco
di nō pōt: et lucerna posita ē sup̄ cādelabz
q̄ lucet oib⁹ q̄ in domo sūt: Ubi enim latet
ecclia christi: vbi latet v̄itas christi: Nōne
ipse est mōs q̄ creuit ex mīmo lapide: et imple
uit vniuersaz faciē fre: Louincūt hinc: nō
hnt qd̄ dicāt d̄ eccliam. Et qd̄ eis remāsūt:
Quid nos q̄rit: Quid nos vult: Bicut.
Recedite a nob. Bicut at̄ et suis: nemo cū
illis loq̄t: nemo illis p̄iugat: nemo illos au
diat. Indignatio eoz sic indignatio serpē
tis: sic aspidis surde et obturātis aures su
as: q̄ nō exaudiet vocē incātātū et medica
mētū: hoc est vocē medicamētū medicati a
sapiēte. Nōne hinc iā itelligit̄ q̄le medica
mētū q̄si vocē dic̄: Nūq̄d medicamētū hz
vocē: Est qd̄dā medicamētū qd̄ hz vocē.
Medicamentū portam⁹: vocē ei⁹ audite:
nō quō aspides surde. Si vere vtiqz iusti
ciā loq̄mi: recta iudicate filij hoim. Vox ē
medicamētū: et h̄ medicati a sapiēte. Jam
enī veit christ⁹ q̄ implet legē et p̄phas: qui
vitatē ip̄am firmaret: in q̄b⁹ duob⁹ p̄ceptū
tota lex p̄det et p̄phete. An forte q̄rimus
aliqd̄: et i eo qd̄ d̄r̄ aspis ita aures claude
re: vt vnā eaz i frā p̄mat: alterā cauda op
pilet: Quid sibi vult h̄: In cauda posteri
ora vtiqz itelligūt. Ergo si i p̄terita: q̄ iā ter
gū optet ponere: vt in ea q̄ nobis p̄mittūt
intēdam⁹: q̄ nec ex p̄terita vita n̄ra: nec ex
p̄nti delectari debem⁹. Hoc enī Ap̄ls mo
net dicēs: Quē q̄ aliqui fructū habuist: in
q̄b⁹ nūc erubescit: Reuocat a recordan
dis cū delectatiōe p̄teritū: et cū qd̄dā p̄cupi
scētia fruēdis: ne redeam⁹ corde i egyptū.
Quid de p̄ntib⁹: Quō iubet etiā ip̄a p̄te
ni: Nō respiciētib⁹ inq̄t q̄ vident: s̄ q̄ nō vi
dent: q̄ enī vidēt t̄palia sūt: q̄ aut nō vidē
tur et̄na. Itē d̄ p̄senti vita dic̄: si i hac vita
tū i christo sperātes sum⁹: miserabiliores
sum⁹ oib⁹ hoib⁹. Obluiscere q̄ p̄terita q̄
bus male vixisti: p̄tēne p̄ntia q̄b⁹ t̄paliē vi
uis: ne te aliqui p̄ntia nō p̄mittant puen
re ad futura. Si enī p̄sens vita te delectat:
aurē i frā posuisti: si tuis p̄teritis etiā retro
labētib⁹ delectaris: aurē de cauda obtura
sti. Bebes q̄ ire i lucē: exire de tenebris au

ditā voce medicamētū medicati a sapiēte:
vt iā i luce ambulās: et exultās dicas: q̄ re
tro oblit⁹ in ea q̄ ante extēt⁹: nō dixit q̄ re
tro oblit⁹ et ex p̄ntib⁹ delectat⁹. Cū dic̄ que
retro oblit⁹: nō obturauit aurē de cauda:
cū dic̄ in ea q̄ an̄ sūt extēt⁹: his p̄ntib⁹ non
obfurduit. Merito audiet: merito p̄dicās:
merito exultat lingua ei⁹: p̄dicās veritates
i luce noua: deposita vetere tunica. Et ad
h̄ enī valet astutia serpētis: ad quā nos imi
tandaz d̄ns adhortat. Aut enī astuti sicut
serpētes. Quid est astuti sic serpētes: Of
fer oia mēbra tua p̄cutiētū: dūmō caput in
te serues: Caput viri christus. S̄z ḡuat q̄si
pōd⁹ corij cuiusdā: et q̄si senecta veteri ho
minis. Audi Ap̄lm dicētes: Exuētes vos
veterē hoimē i duētes nouū. Et quō exuo
inqs veterē hoimē: Imitare astutiā serpē
tis. Quid enī fac̄ serpēs: vt exuat se vete
rē tunicā: Coartat se p̄ foramē augustum.
Et vbi iqs iuenio h̄ foramē āgustū: Audi
arta et angusta ē via q̄ ducit ad vitā: et pau
ci sūt qui ingrediūt p̄ eā. Reformidas eā
et nō vis ambulare qz pauci sūt: ibi ponē
da est vet⁹ tunica: et alibi poni nō pōt. Aut
si vis vetustate ipediri: grauari: p̄mi: noli
ire p̄ angustam. Si aut̄ grauaris vetustate
quadā pcti tur: et p̄terite vie v̄l vite: trāsire
nō potes. Quia q̄ corp⁹ qd̄ corrupit aḡ
uat aīm: v̄l cupiditates corpales nō p̄māt:
vel p̄cupiscētie carnis exuāt. Uñ exuunt
nisi ieris p̄ āgustam: nisi fuerit astut⁹ vt ser
pēs: Be⁹ p̄triuuit dētes eoz in ore
ip̄oz: Quoz: Quib⁹ indignatio ē sic simi
litudo serpētis: et aspidis obturātis aures
suas: ne audiāt vocē incātātū: et medica
mētū medicati a sapiēte. Quid illis fec̄ do
min⁹: Cōtriuuit dētes eoz i ore ip̄oz. Factū
est h̄ p̄mo: factū ē et mō fit. S̄z sufficeret fra
tres mei vt diceret: deus p̄triuuit dētes eoz.
Quare i ore ip̄oz: Nolebāt audire legē:
nolebāt audire p̄cepta v̄itatis a x̄po pha
risei: siles serpēti illi et aspidi. P̄teritū enī
suis pctis delectabant: et p̄ntē vitaz nōle
bāt amittere: id est gaudia eterna: ex gau
dijs frenis: vnā aurē claudēbāt: ex dele
ctatiōe p̄ntoz: alterā ex delectatiōe p̄ntū:
iō nolebāt audire. Nā vñ ē illd̄: Si dimi
serim⁹ eū sic veniēt romani et tollēt nob: et
locū et gētē: Utiqz q̄ nolebāt p̄dē locū: ad
frā colliserāt aurē suā: et iō noluerūt audire
v̄ba illa medicata a sapiēte. Bicut ē de il
lis et q̄ auari erant: et amatores pecunie: et
ois vita eoz etiā p̄terita descripta est a do

Alia lra.
t pteret.

emētū medicatum a sapiēte: et in ore ipō-
rū p̄triuū dñs dētes eorū. Quō seuebant
ī nos rēphēdēdo: qđ quasi p̄secutores esse
mus excludēdo illos de basilicis: Adō il-
los infroga: debēt excludi heretici de ba-
silicā an nō dñt: Rñdeāt mō: dicāt si debe-
re. Repetāt Maximianiste basilicas: Ne
autē repetāt Maximianiste basilicas dicūt
debere. Quid est ergo qđ dicebat aduer-
sum nos: An contriti sunt dentes vestri in
ore vestro: Quid nobis et regibus inquit
unt: Quid nobis et impatorib⁹: Vos d̄ im-
peratorib⁹ p̄sumitis. Quero: et ego quid
vobis ad p̄consules quos miserūt impa-
tores: Quid vob ad leges q̄s v̄ vos dede-
rūt ipatores: Impatores cōmuniōis nō-
stre leges aduersus oēs hereticos cederūt.
Eos vtiq̄ appellant hereticos: qui nō sūt
cōmuniōis eorū: inter quos vtiq̄ et vos
estis. Si vere sunt leges: valeant et in vos
hereticos: si false sūt leges: quare valēt cō-
tra vestros hereticos: Frēs paululū aduer-
tite: intelligite qđ dixim⁹. Qñ egerūt cau-
sas suas aduersus Maximianistas: vt eos
a se damnatos et scismaticos suos eijce-
rēt de locis que illi tenebāt antiquitus: et
sugesserāt ep̄is decessorib⁹ suis: volētes
illos inde excludere: egerūt legib⁹ publicis:
ad iudices venerūt: dixerūt se catholicos
vt possent excludere hereticos. Quare te
dicis catholicū vt excludat heretic⁹: et nō
poti⁹ es catholicus: ne sis exclusus hereti-
cus: Adō catholic⁹ es: vt valeas ad exclu-
dendū hereticū. Iudex enī non posset ni-
si legibus suis iudicare. Dixerūt se catho-
licos: admissi sunt agere: dixerūt illos he-
reticos: quesuit vñ pbaref. Lectū est con-
ciliū bagaitanū: vbi dānati sūt Maximia-
niste: insertū est actis p̄cōsularibus: p̄ba-
tum est qđ illi dānati non deberent tenere
basilicas: et p̄nūciauit p̄cōsul ex lege. Ex
qua lege: Que lata est cōtra hereticos. Si
cōtra hereticos et cōtra te. Quare inq̄t cō-
tra me: Adō enim ego hereticus sum. Si tu
hereticus non es: false sūt ille leges: ab his
enim imperatoribus late sunt qui nō sunt
cōmuniōis tue. Omnes qui nō sunt com-
muniōis eorū: legibus suis hereticos vo-
cant. Adō quero vtrū vere an false: seq̄stra
ta illa sit questio: si adhuc questio est. In-
terim scdo te mō interrogo: vere leges sūt
an false leges sūt: Si vere sunt: credat eis:
si false sunt: quare vteris eis: Dixisti p̄con-
suli: catholic⁹ sū: exclude hereticū. Que-

siuit ille: vñ pbaref hereticus: ptulisti cō-
ciliū tuū: ostēdisti qđ eū dānaueris. Ille vñ
cobibēs: vñ nō intelligens: vsus est tñ lege
sicut iudex: et fecisti de iudice qđ de te non
vis facere. Si enī iudex vsus est lege im-
patoris ad tuā suggestionē: cur ea nō vte-
ris tu ad tuā correctionē: Ecce eijcit here-
ticum tuū ex lege impatoris sui: quare tu
ex eadem lege nō vis vt te eijciat: Repli-
camus qđ fecisti. Ecce basilice tenebant
a Maximianistis: modo a vobis tenent:
exclusi sunt ab eis Maximianiste: extant
iussiones p̄consulū: extat in memoria gesto-
rum: apparitores accipiunt: ciuitates ex-
citant: pellunt hoies de locis suis. Qua-
re: Quia heretici sūt. Qua lege pelluntur:
Rñde. Uideam⁹ si nōdū cōtriti sunt dē-
tes vestri in ore vestro. Falsa lex est: non
valeat in hereticū tuū: vera lex est: valeat
et in te. Adō est qđ respōdeāt: de⁹ p̄triuū dē-
tes eorū in ore ipōrū: iōq̄ vbi nō p̄nt lubri-
ca fallacia serpe vt aspides: apta violētia
fremunt vt leones: p̄siliūt et seuiunt arma-
te turbe circūcessionū: dāt stragē quātum
possunt: q̄cūq̄ p̄nt. Sz et molas leonū cō-
fregit dñs. **Spernet tanq̄ aqua
decurrēns:** Adō vos terreāt frēs quidaz
fluūq̄ qui dicunt torrentes: Hymalibus
aquis implent. Nolite timere: post paulu-
lum trāsit: decurrit aqua: ad tps̄ p̄strepit:
mox cessabit: diu stare nō possunt: Adulte
hereses iā emortue sūt: cucurrerūt in ruis
suis q̄ntū potuerunt: decurrerunt: siccati
sūt rui: vix eorū memoria repit: vel qz fue-
rint. Spernent tanq̄ aqua decurrēs. Sed
nō solū ipsi: totū h̄ seculū ad tps̄ p̄strepit:
et querit quē trahat. Omnes impij: oēs su-
perbi sonantes: ad saxa supbie sue q̄si aq̄s
irruētib⁹ et cōfluētib⁹ nō vos terreāt: Hye-
males aque sūt: semp manere non p̄nt: ne-
cesse est vt decurrāt in locū suū: i finē suū.
Et tñ d̄ isto torrēte seclī bibit dñs: passus
est enī hic: ipm torrētē bibit: s̄ in via bibit
s̄ in trāsursu: qz in via pctōrū nō stetit. Sz
quid ait de illo scriptura: **De torrēte i via
bibit:** propterea exaltabit caput: id est pro-
pterea glorificatus est: quia mortuus est:
propterea resurrexit quia passus ē. Si nol-
let bibere in via de torrente nō moreret: si
non moreret non resurgeret: si nō resurge-
ret non glorificaretur. Ergo de torrente i
via bibit: propterea exaltabit caput. Exal-
tatum est iam caput nostrum: sequant euz
mēbra sua. Spernent tanq̄ aqua decurrēs.

Alia lra.
f ad nihil de-
uenient.

cupiscētia cordis eoz: vt faciāt q̄ nō cōue-
niūt. Ut adulf̄ sit: iā pena ē: vt mēdar: vt
auar⁹: vt fraudulēt⁹: vt homicida: iā pene
sūt. Cui⁹ pcti pene: Prioris apostasie illi⁹
supbie: Initiū pcti hoīs apostatate a deo:
z iūctū oīs pcti supbia. Prop̄ea ip̄z pctm̄
p̄a dicit: Qui cū cogitissent deū: nō vt de-
um gl̄ificauerūt: aut gr̄as egerunt: s̄ euanu-
erūt i cogitatioib⁹ suis: z obscuratū est in-
sapiēs cor eoz. Iā ista pena est obscuratio
cordis. S̄z vñ p̄tigit: Bicitēs enī se eē sa-
piētes: stulti facti sunt. Quia a se h̄re dice-
bāt: qd̄ a deo accepāt. Aut si cognouerūt
a q̄ accepēt: nō eū gl̄ificauerūt a q̄ se acce-
pisse coguerūt. Hoc est: Bicitēs se esse sa-
piētes. Et ibi statū pena secuta ē: Stulti fa-
cti sūt: z obscuratū ē insapiēs cor eoz. Bi-
cētēs se esse sapiētes: stulti facti sūt. Par-
ua ista pena ē: vt de ista sola loq̄mur. Ob-
scuratio cordis: excecatio mēns: pua ē pe-
na: Si q̄s furtū faciēs: statū oculuz pdidit:
oēs dicerēt: deū p̄tē vidicasse. Cucu-
lum cordis amisit: z ei pepisse putat de⁹:
Sic cera liq̄facta: auferēt. Supcecidit
ignis z nō viderūt solē. Videt̄ quō
diē quādam penā obscurationis. Ignis
supcecidit: ignis supbie: ignis fumosus:
ignis cupiscētie: ignis iracūdie. Quant⁹
ignis est: sup quē ceciderit nō videbit solē:
Iō dictū est: nō occidat sol sup iracūdiāz
viam. Ergo fr̄s ignē male cupiscētie ti-
mete: si nō vultis liq̄fieri sicut cera: z perire
a facie dei. Supcādīt enī ignis iste z solē
nō videbit. Quē solē: Nō istū quē tecum
vident z pecora: et musce: et boni et mali.
Quia fac solē suū oriri sup bonos z malos.
Est z ali⁹ sol: de q̄ dicturi sūt illi: Et sol nō or-
tus est nob: trāstest oīa illa tāq̄ vmbra. Er-
go errauim⁹ a via veritatē: z iusticie lumen
nō luxit nob: z sol nō or⁹ est nob. Quare
nisi qz desup cecidit ignis: z nō videft solē:
Vicit illos cupiscētia carnis. Et ista cupi-
piscētia vñ veit: attēdite. Be traduce nat⁹
es: cū eo q̄ vincas. Noli tibi hostes addē:
vince cū q̄ nat⁹ es. Ad stadiū vite hui⁹ cū
illo venisti: p̄gredere cū eo q̄ tecuz p̄cessit.
Ipo nō victo: q̄re puocas cateruas cupi-
piscētiāz: Delectatio enī carnalis fr̄s cū
hoīe nascit. S̄z q̄ bñ erudit: cito videt ho-
stem suū: z aggredit̄ z luctat: z cito vincit.
Idone⁹ est enī nōdū crescētibus hostib⁹.
Qui aut̄ illā cupiscētiā cū q̄ pcti p̄pa-
gine nat⁹ ē p̄tēnit vincere: z mltas adhuc
excitat exeritq̄z libidies: difficult̄ eas sup-

at: z aduersus se ip̄e diuisus: igne p̄po cō-
cremat. Ne itaq̄ spes q̄si illas solas penas
futuras: p̄tēs vide. Supcecidit ignis et
nō videt̄ solē. Priusq̄ p̄ducatur spi-
nas v̄ras rān⁹: tāq̄ viuētes tāq̄
in ira cōbibit eos. Quid ē rān⁹: Spi-
naz gen⁹ ē: dēssime qd̄a spine esse dicūt.
P̄mo herba ē: z cū herba ē mollis z spui-
chra est: ibi sunt th̄ spine postea p̄cessure.
Nō q̄ delectāt pctā: z q̄si non cōpūgunt:
herba ē rān⁹: z mō th̄ ē pena: priusq̄ p̄du-
cat spinas rān⁹: p̄usq̄ miseraz delectatio-
nū z voluptatū māifesta tormēta p̄cedāt: i-
frogēt se q̄ aliqd̄ amat z ad id puenire nō
p̄t: videāt si nō cruciāt desiderio: z cū p-
uenerit ad id qd̄ illicite desiderāt: attēdāt
si nō cruciant timore. Elideant q̄ b̄ penas
suas añq̄ veiat illa resurrectio: cū i carne
resurgētes nō imutabūt. Dēs enī resurge-
m⁹: s̄ nō oēs imutabimur. Habebūt q̄ppe
resurrectionē carnis i q̄ doleāt: nō i q̄ mori-
ant: aliqn̄ z illi dolores finiret. Tūc spine
illi⁹ rāni: id ē dolores oēs z cōpūctiones
tormētoz p̄ducent. Quales spinas patie-
tur illi q̄ dicturi sūt: Hi sūt q̄s aliqn̄ habui-
m⁹ i risū: Spine cōpūctiois p̄nie: s̄ sere et
infructuose sūt: sic spinaz sterilitas. P̄nia
h⁹ t̄pis: dolor medicinal̄ ē: p̄nia illi⁹ t̄pis:
dolor penalis ē: Nō vis illas pati spinas:
hic cōpūgere spinis p̄nie: vt facias qd̄ di-
ctū ē: Conuersus sū i erūna mea dum con-
figit̄ spina. Pctm̄ meū cogui: z iūctatē me-
am nō opui: Dixi p̄nūciabo aduersus me
delictū meū dño: z tu remisisti impietatē pec-
cati mei. Nō fac: mō cōpūgē: nō in te fiat
qd̄ dictū ē d̄ q̄busdā detestabilib⁹: Discis-
si sūt: nec cōpūcti sūt. Attēdite qui discissi
sūt: nec cōpūcti sūt. Videt̄ discissos: z nō
videt̄ cōpūctos. Ecce p̄ter eccl̄ā sūt z nō
eos penitet vt redeāt vñ discissi sūt: p̄du-
cit postea spinas eoz rān⁹. Nolūt mō h̄re
cōpūctionē medicinalē: hēbūt postea pe-
nalē. S̄z etiā mō p̄usq̄ p̄ducatur spinas rā-
nus: supcecidit ignis: q̄ eos nō p̄mittit vi-
dere solē: q̄ eos adhuc viuētes i ira dei: cō-
bibit. Ignis cupiscētiāz malaz: honorū
vanoz: supbie: auaricie sue. Et in qd̄ eos
p̄mit: Ne coḡscāt vitatē: ne victi videāt:
ne subijciat illos v̄l ip̄a vitas. Quid enim
gl̄ios⁹ fr̄s q̄s lib̄ici z vici a vitate: Supet
te vitas volētē. Nā z iuitū ip̄a supabit. Er-
go ille ignis cupiscētiāz malarū q̄ supce-
cidit vt non videant solem: combibit rā-
num priusq̄ producat spinas eoz: id est

Alia lra.
† intelligerent
spine v̄re rānū
† sicut † sic
† absorbet

Alia lra.
t vtiq.

estenebratū oculū cordis: z oculū illumi-
natū cordis. Inter refrigeriū castitatis: et
flāmā libidinis: Int securitatē sp̄i: z timorē
facinorū. Lū viderit h̄: discernat se: z lauet
man⁹ suas i sāguie ip̄i: p̄ficiat ex cōpatione:
z dicat: Ergo est fruct⁹ iusto. **ERGO E**
DE⁹ IUDICĀS EOS I TERRA. Nōdū i illa vi-
ta: nōdū i igne et̄no: nōdū ap̄d iheros: s̄ h̄
in fra. Ecce diues ille adhuc iduū purpu-
ra z bysso: z adhuc epulat̄ q̄tidie splēdide:
nōdū p̄duxit spinas rān⁹: nōdū dixit cru-
cior i hac flāmā: sed iā est mētis cecitas: iā
ocul⁹ mētis extinct⁹ est. Si cec⁹ oculis car-
nis ad mēsam suā quālibet optimā disci-
beret: miserū eū diceret. Lecus interi⁹ pa-
nē christū nō videt: z beat⁹ est: hoc nō dic-
nisi piter cecus. Ergo est fruct⁹ iusto: q̄ est
deus iudicās eos in fra. Si aliq̄nto plūrio
rea fuim⁹: date veniā. Exhortamur vos i
noīe christi: vt hec q̄ audistis ad fructū co-
gitetis. Quia z p̄dicare veritatez nihil est:
si cor a lingua dissentiat. Et audire vitatē
nihil p̄dest: si homo nō sup̄ petrā edificet.
Qui edificat supra petrā: ip̄e est qui audit
z facit: q̄ aut̄ audit z nō facit: edificat super
harenā: qui nec audit nec facit: nihil edifi-
cat. Sed quomodo qui edificat sup̄ ha-
renam: ruinam sibi edificat: sic ille qui nō
edificat super petram: veniēte fluuio: sine
domo rapitur. Non ē aliud facē nisi z edi-
ficare z sup̄ petrā edificare: id est z audire
z facere. Nec ali⁹ dicat: vt qd̄ p̄cedo ad ec-
clesiā: Ecce q̄ q̄tidie ad eccliaz p̄cedūt: nō
faciūt qd̄ audiūt. Faciūt tñ vt audiant: sic
p̄nt facere vt audiāt: z faciāt. Tu aut̄ q̄ntū
lōge es a faciēdo: qui tñ fugis ab audien-
do. Sed ego inq̄t nō edifico sup̄ harenaz.
Nūdū te inuētur⁹ est fluui⁹: nūqd̄ iō te nō
ablatur⁹ est: Nūqd̄ iō pluuia nō necabit:
Nūqd̄ vēti p̄pterea nō abripiēt: Ergo ve-
ni z audi: sed cū audier̄ fac. Nā si audier̄
z nō feceris: edificasti quidē: sed sup̄ hare-
nam. Quia q̄ sine edificio p̄stituti nudi su-
mus: in edificio aut̄ sup̄ harenā posito sub
ruina sum⁹: restat vt supra petrā edificem⁹:
z qd̄ audiūm⁹ faciam⁹.

Explicit Tractatus de p̄s. LVII

Incipit Tractat⁹ de p̄s. LVIII

Sermo prim⁹. de prima pte psal.

Sicut solet scriptura psalmoz my-
steria i titulis ponere: z frōtē psal-
mi sublimitate sacramēti de cora-
re: vt sciam⁹ qui intraturi sum⁹: cū tāq̄ su-
per postē quid int⁹ agat legerim⁹: vt cuius

dom⁹ sit: vel qui naz sit illi⁹ p̄dij possessor:
ita z in hoc psalmo script⁹ est titul⁹ de titu-
lo. Habet enī. **In finē: ne corrupas**
ipsi Dauid in tituli inscriptiones.
Hoc est qd̄ dixit titul⁹ de titulo. Que naz
enī sit tituli hui⁹ inscriptio: quā corrupi ve-
tat euāgelii: nobis indicat. Nā cum dñs
crucifigeret: titul⁹ inscriptus est a pilato: z
posit⁹ rex iudeoz: trib⁹ linguis: hebreā: gre-
cā: z latinā: q̄ lingue toto orbe maxie excel-
lunt. Igit̄ si rex iudeoz crucifix⁹ ē: z iudei
regē suū crucifixerūt: crucifigēdo eū etiaz
regē gentiū fecerūt: magisq̄ occiderūt. Et
quidē quātū in illis fuit p̄diderūt christū:
sed sibi nō nobis: z mortu⁹ est ille p̄ nobis:
z sanguine suo redemit nos: z mō nō ē cor-
ruptus titul⁹: qz ille rex est: nō solū gentiū:
sed etiā ip̄oz iudeoz. Quid enī: Quia cō-
tradixerūt: ideo regis sui dñationē euerte-
re potuerūt: Rex est supra illos. Nam ille
rex virgā ferreā gerit: qua z regit z frangit.
Ego inq̄t p̄stitut⁹ sū rex ab eo sup̄ syō mō-
tē sanctū ei⁹: p̄dicās p̄ceptū eius. Dñs di-
xit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui
te. Postula a me: z dabo tibi gentes here-
ditatē tuā: z possessionē tuā terminos terre.
Reges eos in virga ferra: z tāq̄ vas figu-
li p̄teres eos. Qu. os regit: quos conterit:
Regit obediētes: cōterit resistētes. Ergo
ne corrupas optime z p̄pheticē: qñ qui-
dem z illi iudei suggererūt tunc Pilato z
dixerūt: Noli scribere rex iudeoz: s̄ scribe
quia ipse se dixit regē iudeoz: nā z iste titu-
lus inquit p̄firmavit illū regē nobis: Et
Pilatus qd̄ scripsi scripsi: z impletū est ne
corrupas. Nec iste sol⁹ psalm⁹ habet hmōi
inscriptionē vt titul⁹ nō corrupas: aliqui
psalmi sic p̄notati sunt: sed tñ in oibus pas-
sio dñi p̄nunciat. Ergo z hic intelligamus
dñi passionē: z loquat̄ nobis christ⁹ caput
z corpus. Sic semp̄: aut̄ p̄pe semp̄ audia-
mus voces christi de psalmo: vt nō solum
intueamr caput illud vnū mediatorē dei
z hominū: hominē christū Jesum: qui etiā
scdm̄ diuinitatē in principio verbuz deus
apud deū: qd̄ verbū caro factū est z habi-
tauit in nobis: caro ex semine Abraam: ex
semine Dauid: de Maria virgine. Nō er-
go illum solum qui est caput nostrū cogite-
mus quādo audimus christū loqui: s̄ co-
gitemus christū caput z corpus: totū inte-
grum quēdam virum. Nobis enī dicitur:
Vos autem estis corpus christi z mem-
bra ab apostolo Paulo. Et de illo dicitur

sunt totus christus eruit a viris sanguinus.
 Nec vacat hec vox: et a viris sanguinum saluum me fac. Quia ecce venati sunt animam meam: potuerunt tenere: potuerunt occidere: venati sunt animam meam. Et ubi est: dirupisti vincula mea: Ubi est muscula: Comminuta est et nos eruti sumus. Ubi est quod benedicimus deus: qui non dedit nos in venationem dentibus eorum: Illi quidem venati sunt: sed in manibus venantium non dimittit quod custodit israel. Quia ecce venati sunt animam meam. Irruerunt super me fortes. Non utique transiendum est ab his fortibus. Diligenter insinuandum est quod sunt fortes insurgentes. Fortes super quos: nisi super infirmos: super inualidos: super non fortes: Et laudatur tamen infirmi: et damnatur fortes. Si intelligatur quod sunt fortes: primo ipsum diabolum dominus forte dixit: Nemo inquit potest intrare in domum fortis: et vasa eius eripere: nisi prius alligauerit forte. Alligauit ergo forte vinculis dominationis sue: et vasa eius abripuit: ac vasa sua fecit. Erant enim omnes iniqui vasa diaboli: qui credentes facti sunt vasa christi: quibus Apostolus dicit: Fuistis enim aliquando tenebre: nunc autem lux in domino: qui notas facit diuitias suas in vasa misericordie. Possunt ergo isti fortes intelligi. Sed sunt et in hominibus quidam fortes reprehensibili et digne abili fortitudine: qui presumunt quidem: sed de temporalis felicitate. Non vobis videtur fuisse fortis diues iste: qui nunc ex euangelio recitatus est: quoniam successit ei regio in opulencia fructuum. Perturbatus silium recoditionis inuenit: ut destructis veteribus apothecis: nouas construeret aptiores: eisque completis: aie sue diceret: Habes multa bona anima: epulare: iocundare: faciare. Qualem forte vides: Ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum: sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum. Vide quod fortis sit: et pualuit inquit in vanitate sua. Sunt et alij fortes non de diuitiis: non de viribus corporis: non de aliqua in tempore precellenti potentia dignitatis: sed presumetes de iusticia sua. Hoc genus fortium cauendum: metuendum: auerendum: non imitandum. presumetius inquit non de corpore: non de opibus: non de genere: non de honore. Omnia enim ista que non videat temporalia: fluxa: caduca: volatica: sed presumetium de iusticia sua. Talis fortitudo impediuit iudeos: ne per foramen acus intrarent. Cum enim de se presumunt quod iusti sint: et tanquam sani sibi vident: medicinam recusauerunt: et ipsum medicum necauerunt. Tales ergo

fortes non infirmos: non venit vocare qui dixit: Non est opus sanis medicus: sed male habentibus: Non veni vocare iustos: sed peccatores in penitentiam. Isti erant fortes qui insultabant discipulis christi: quia magister eorum ad infirmos intrabat: et conuabat cum infirmis. Quare inquit: Magister vester cum publicanis et peccatoribus manducat: et fortes quibus opus medicus non est. Fortitudo ista non sanata est: sed insanie. Nam et freneticum nihil fortius: valentiores sunt sanis: sed quanto maiores vires: tanto mors vicinior. Quertat ergo deus ab imitatione nostra fortes istos. Timendum est enim ne eos quisque velit imitari. Doctor autem humilitatis: princeps nostre infirmitatis: ad hoc descendens ut viam doceret et via fieret: maxime suam humilitatem nobis commendare dignatus est: et ideo a seruo baptizari non dedignatus est: ut nos doceret profiteri peccata nostra: et infirmari ut fortes simus: habere potius. Apoli voce dicens: Quoniam infirmior tunc potes sum. Quod ergo noluit esse fortis: Isti autem qui fortes esse voluerunt: id est qui de sua virtute presumere voluerunt tanquam iusti: offenderunt in lapide offensionis: et hedus visus est eis agnus: et quod veluti hedum occiderunt ab agno: redimmi non meruerunt. Ipsi sunt ergo fortes qui irruerunt super christum commendantes iusticiam suam. Audite fortes istos. Cum quidam hierosolymite diceret: nulli ab eis ad apprehendendum christum: et non audentes apprehendere: quia quoniam voluit tunc apprehensus esse: quod ut fortes erant. Quare ergo inquit: non enim potuistis apprehendere: Et responderunt: Nemo unquam hominum sic locutus est sic ille. Et illi fortes. Numquid aliquis phariseorum in illum credidit: aut aliquis scribarum: nisi populus iste nesciens legem: Preposuerunt se turbe infirme ad medicum currenti. Tamen nisi quia ipsi fortes erant: et fortitudine sua quod est grauius: omnem etiam turbam in se traduxerunt: et medicum omnem occiderunt: Et ille eo quod occisus est: de sanguine suo medicamentum fecit egrotis. Irruerunt super me fortes. Hos maxime fortes aduertite: et videte vtrum de vlla re presumendum sit homini: quoniam nec de iusticia presumendum est. Nam videte vbi iaceant presumetes de diuitiis: de viribus corporis: de nobilitate generis: de dignitate seculi. Si quisque de ipsa iusticia tanquam de sua presumpserit cadit. Irruerunt super me fortes. Ex illis fortibus fuit ille vires suas iactans: gratias tibi ago: quia non sum sicut ceteri homines iusti: raptos: adulteri: sicut et publicanus

E

Alia lra. t ceperunt.

Alia lra. t in.

iste. Jeiuo bis i sabbato: decimas do omniū q̄cūq; possideo. Et forte iactantem vires suas: p̄tra virū lōge stātē infirmū attende: et p̄ ipsam humilitatem p̄inquatē. Publican⁹ autē inq̄t de longinquo stabat: et nec oculos suos audebat in celū leuare: sed p̄cutiebat pect⁹ suū dicēs: Be⁹ pp̄in⁹ esto mihi peccatori. Amen dico vobis: de scēdit iustificat⁹ publican⁹ ille magis q̄ ille pharise⁹. Et vide iusticiā: quia omnis q̄ se exaltat humiliabit: et q̄ se humiliat exaltabitur. Irruerūt isti fortes: id est superbi: qui ignorantes dei iusticiā: et suā iusticiā volentes cōstituere: iusticie dei sūt subiecti. Quid deinde? Neq; iniquitas mea neq; peccatū meū dñe: Irruerunt q̄dem fortes de iusticia sua p̄sumētes: irruerunt: s̄ peccatū in me nō iuenerūt. Nā vtiq; illi fortes: id ē veluti iusti: q̄re possēt p̄seq̄ christū nisi q̄si peccatōrē: S; tñ illi viderint q̄ fortes sunt imanitate febr̄: nō firmitate sanitatis. Viderint illi q̄ fortes sint: et tāq; iusti p̄tra uniuersū seuerūt. Sed tñ neq; iniquitas mea neq; peccatū meū dñe. **Sine iniquitate cucurri et dirigebas.** Illi q̄ fortes currentē me seq̄ nō potuerūt: iō peccatōrē putauerūt: q; vestigia mea nō viderūt. Sine iniquitate cucurri et dirigebas. **Exurge in occursum mihi et vide.** Deo dī sine iniquitate cucurri et dirigebas: exurge in occursum mihi: et vide. Quid em̄: Si nō occurrat vidē nō potes: Tāq; si ābulares viā: et de lōginquo ab aliq; cognosci nō posses: clamares ad eū et dicēs: Occurre mihi et vide quē ad modū ambulē. Nā qñ de longinq; me attēdis: gressū meū videre nō potes. Ita ne et de⁹ nisi occurreret non videret: q̄ sine iniquitate iste dirigebat: et q̄ sine peccato currebat: Accipe q̄dē et b̄ possum⁹: exurge in occursum mihi: adiua me. Qd̄ at̄ adādidit et vide: intelligēdū ē: fac videri qd̄ curro: fac videri qd̄ dirigo: ex illa figura q̄ et illud dictū est ad Abraā: Nūc cognoui qd̄ times deū. Be⁹ dic: nūc cognoui. Et n̄: nisi q; nūc te feci cognoscere: Ignotus em̄ sibi quisq; est an̄ interrogatione tēptatiōis. Sicut se Petr⁹ p̄sumēdo ignorabat: et negādo didicit quales vires haberet: in sua ipsa titubatione intellexit falso sese p̄sumpsisse: fleuit et flendo meruit: fructuose nosse qd̄ fuit: et esse qd̄ nō fuit. Ergo p̄batus Abraā: factus est cognitus sibi: et dictū est a deo: Nunc cognoui: hoc est: nūc te feci cognoscere. Quomō letus dies q; letos facit: et

illa lra. t̄ direxi.

illa lra. t̄ meū.

tristis amaritudo qd̄ cōtristat gustantē: sic videns deus videre faciēs. Exurge q̄ inq̄t in occursum mihi et vide. Quid est et vides? Adiua me: id est in illis vt videat cursus meū sequat̄ me: nō eis videat̄ prauū eē qd̄ rectū est: nō eis videat̄ distortū eē qd̄ tenet regulā veritat̄. Qm̄ sine iniquitate cucurri et dirigebas. Exurge in occursum mihi et vide. Aliquid etiā me dicere admonet in hoc loco capitis ipsius nostri sublimitas: qm̄ infirmat⁹ ē vsq; ad mortē: et assumpsit infirmitatis carnē: vt pullos hierusalē colligeret sub alas suas: tāq; gallina infirmata cū puul. Nō em̄ i aliq; b̄ aue aliqñ p̄sperimus: eaz̄ etiā q̄ nidificāt ante oculos nostros: sic parietū passerēs: sicut hirūdines tanq; annue n̄re hospites: sicut ciconie: sic alie atq; alie aues que an̄ oculos nostros nidificāt: et ouis insidūt: pullos aliūt: sicut ipse colūbe q̄s quotidie videm⁹: aliquam quē infirmari cū puulis nō agnouim⁹: nō asperimus: nō vidim⁹: Gallina quō b̄ habet: Lerte notā rem dico: q̄ in spectu n̄ro quotidie vsatur: quō raucescit vox: fit hispiduz totū corpus: deponunt̄ ale: laxant̄ plume: et vides circa pullos nescio qd̄ egrotū: et ea est materna caritas q̄ inuenit infirmitas. Quare ergo dñs nisi p̄pter hoc gallina esse voluit in sancta scriptura dicens: Hierusalē hierusalē quotiens volui cōgregare filios tuos tanq; gallina pullos suos sub alas et noluit: Congregauit autē omnes gentes tanq; gallina pullos suos: qui infirmatus est p̄pter nos accipiens carnē a nobis: id est a genere hūano: crucifixus: cōtēptus: alapis cesus: flagellatus: ligno suspensus: lancea vulneratus. Ergo materne infirmitatis est: nō amisse maiestāt. Cū q̄ talis esset christ⁹: et ideo p̄tēptus: et ideo lapis offensionis et petra scandali: iō multi offenderūt in eū. Cū tal̄ q̄ eēt christ⁹ et tñ carnē sine peccato suscepisset: fact⁹ est particeps nostre infirmitatis nō iniquitatis: vt ex eo qd̄ nobiscū cōmunicauit infirmitatē: solueret nostrā iniquitatē. Ideo sine iniquitate cucurri et dirigebas. Quid ergo: Secundū id qd̄ deus est nō est agnoscēdus: et illud solū in eo p̄siderādū est: qd̄ p̄pter nos fact⁹ est: non illud qd̄ nos fecit. Plane etiā illud cōsiderādū est: q; magnū pietatis indicū est: nosse q̄s p̄ te: quid sustinuit. Nō quicūq; puus p̄ te magno: s; p̄ te infirmo ille sumus quid: Factus puulus: hūiliauit se: factus obediēs vsq; ad

me. Quia iste se b...
 is ad mortē: Qu...
 foma dei esset nō r...
 le equalē deo. Ergo...
 conamant formā s...
 omē bonū factu...
 mo: ita conam...
 cratiō vt am...
 mū: Quia m...
 ritatē quā ap...
 ut: q; nō m...
 purgati p...
 licet talē dicitur: et...
 nō sicut dicit: l...
 videri nō p...
 credēdo qd̄ nō v...
 mur. Admō p...
 ne magis: cū...
 Rōi nō tēptatō...
 Quid dicit: p...
 p̄mō: nō cōtēptus: et...
 dicitur aduocatus p...
 cōspiciat a caritate p...
 dicit: Rōi nō tēptatō...
 aduocatus: nō nō qd̄...
 cōtēptus: et cōtēptus...
 q̄ tēptatō: dicitur...
 dū dicit ad p̄te: v...
 vide nō tēptatō: dicit...
 vocat dicit. Et...
 dicitur: Sed...
 alapis: Quid nō d...
 legem. Rōi nō tēptatō...
 tēptatō: nō nō qd̄...
 dicit capere viciat...
 nō dicitur: nō nō qd̄...
 nō nō qd̄ dicitur...
 egrotū: et c...
 eaz̄ vsq; ad sum...
 summi in cōmū...
 de curatōe nō: v...
 mī celi. Quid nō...
 nō dicitur nō d...
 iniquitate cōp̄tem...
 quid magis applica...
 quāntū sūt iniquita...
 mus loq; nō occurr...
 currit. Ergo occurr...
 celi: q; equalē ē p̄...
 noscēre fidelitatis s...
 nō tāgere: hoc volē...
 que sūt: qui dicitur...
 videri: et vide: immo...
 Quid ē videri: fac...

mortē. Quis iste se hūiliauit fact⁹ obediēs vsq; ad mortē: Quis: Sup̄ audi: Qui cū i forma dei esset: nō rapinā est esse arbitrat⁹ se equalē deo. Ergo equalis deo: semetipm exinanuit formā serui accipiēs: in similitu dinē hoīm factus: et habitu inuētus vt ho mo: et ita exinanuit: vt assumeret quod nō erat: nō vt amitteret qd erat. Quō ḡ exina nuiuit: Quia tibi talis apparuit: qz tibi dig nitatē quā apud patrē habet nō demōstra uit: qz tibi nūc obtulit infirmitatē: seruauit purgato postea claritatem. Ille ḡ patri eq̄ lis: talis ē factus: et tñ in ipa infirmitate ag noscēdus est: et si nō visioe: sed fide: vt qd videre nōdū possum⁹: saltem credamus: et credēdo qd nō videm⁹: etiā videre mereamur. Merito postea q̄ resurrexit ait Ma rie magdalene cui dignat⁹ ē p̄mit⁹ apparē: Noli me tangē: nōdū em̄ ascēdi ad patrē. Quid ē hoc: Paulopost eū mulieres teti gerunt: nā redeūtes a monumēto obuiā si bi factū adorauerūt: et pedes ei⁹ tenuerūt: discipuli etiā cicatrices palpauerūt. Quid est ergo: Noli me tangere: nōdū em̄ ascēdi ad patrem: nisi noli qd vides hoc solū me credere: ne et hic remaneat aspectus tuus: q̄si tactus tu⁹. Hūilis em̄ tibi videor: non dū ascēdi ad patrē: vsi et ad vos descēdi: et inde nō recessi: nōdū illuc ascēdi: quādo vos nō deserui. Veni nō recedens: ascen di non deserens. Sed quid est qd ascendit ad patrē: Quādo nobis innotescet equa lis patri. Nos em̄ ascendimus p̄ficiendo: vt hoc videre: vt hoc intelligere: vt hoc vt cūq; capere valeam⁹. Iō ḡ distulit tactū: nō abstulit: nō repulit: nō negauit. Non dū inq̄t ascēdi ad patres. A summo celo egressio ei⁹: dicit ali⁹ psalm⁹: Et occursum eius vsq; ad summū celi. Sumus celi: id ē summū in omnib⁹ spiritualib⁹ pater est: in de excursus eius: et occursum vsq; ad sum mū celi. Occurrit vsq; ad summū. Sumū nō dicitur nisi d̄ equali. Beniq; cū aliqua inequalia cōparem⁹: et aliqd breue ad ali quid magnū applicam⁹ videre quātuz ad quantū sit: si inaequale inuenerim⁹ ita sole mus loq; nō occurrit: si autēz equale sit oc currit. Ergo occursum ei⁹ vsq; ad summū celi: qz equalis ē patri. Talē se volebat in notescere fidelibus suis: qui dixerat: Noli me tāgere: hoc volebat p̄stari a patre fide libus suis: qui dicebat: Exurge in occur sū mibi et vide: innotesce qz tibi eq̄lis sim et vide. Quid ē vide: Fac videri qz tibi eq̄lis

sum. Qdū mibi Philipp⁹ dicit: Ostēde nobis patrē et sufficit nobis: qdū ego di cam: Tāto tpe vobiscū sum: et patrē nō no stis: Philippe qui me videt: videt et patrē. Nō credis qz ego in patre et pater in me ē: Et adhuc forte nō credit eq̄lem: exurge in occursum mibi et vide. Fac me videre: fac te videri: fac notā hominibus equalitatē no strā: nō putēt iudei se hominē crucifixisse. Quis in eo nō crucifixū sit: nisi iquātū hō erat: tñ si cognouert quē crucifixē. Si. n. cognouissent: nūq; dñm glie crucifixisset. Hūc dñm glorie vt nouerint fideles mei. Exurge in occursum mibi et vide. Et tu dñe deus v̄tutū deus israel. Tu de⁹ israel qui nō putaris nisi de⁹ israel solus: q nō putaris nisi de⁹ vni⁹ gentis q te colit: cū omnes gentes idola colant. Tu de⁹ israel. Intēde ad visitandū omnes gē tes: Impleatur illa p̄phetia in qua Esai as ex persona tua alloquit ecclesiā tuā san ctam: ciuitatē tuā sterilem illam: cui⁹ multi filij deserte magis q̄ eius q̄ habet virū. Ei quippe dictū est: Letare sterilis que nō pa ris: erūpe et exclama que nō partur: quia multi filij deserte magis q̄ ei⁹ q̄ habet virū: magi q̄ gentis iudee que habet virū: que accepit legem: magis q̄ ei⁹ gētis q̄ habuit euidentem regem. Nā tu⁹ rex latet: et plu res tibi filij sunt ex occulto sp̄so. Ergo ei dicitur: multi filij deserte magis q̄ ei⁹ que habet virū. Beinde adiungit p̄beta: Bi lata locū tabernaculi tui: et aulas tuas p̄fi ge: non est qd p̄cas: extende longius funi culos tuos: et palos validos p̄stue etiam atq; etiā in dexteram atq; sinistrā. In dex tera tene bonos: in sinistra tene malos: do nec veniat ventilabz: posside tamē omnes gentes. Inuitentur ad nuptias boni et ma li: impleatur nuptie recumbentū: seruoꝝ est inuitare: dñi separare. Etiā atq; etiā in dextram atq; sinistrā extende. Semen em̄ tuū hereditabit gentes: et ciuitates que de serte erant inhabitab. Deserte a deo: deser te a p̄betis: deserte ab apostolis: deserte ab euāgelio: plene demonijs. Ciuitates q̄ deserte erant inhabitab: nō est qd metu as. Preualebis em̄ nec erubescas qd de testabil fuer. Ergo qz isurrexerit sup te for tes: ne erubescas qñ ḡ nomē christianū le ges ferebant: qñ ignominia et blasphemia erat eē christianū: Nec erubescas qd dete stabilis fueris. Confusionē em̄ in perpetu um obliuisceris: ignominie viduitatis tue

Alia lra.
† omnibus.

nō eris memor: quā ego sum dominus qui facio te. Dominus nomē est ei: et qui eruit te: ipse dominus deus israel vniuerse terre vocabitur. *Et tu domine deo virtutū: deo israel intende ad visitandū omnes gētes. Intēde inq̄ ad visitandū omnes gentes.* **Non miserearis omnīū qui operantur iniquitates.** Hic plane terruit. *Quē non terreat: Quis ad suā conscientiam rediens nō cōtremiscat: Quē etiā sibi conscia est pietatis: mix nisi aliquid scia sit etiā iniquitatis. Quicūq̄ em̄ peccatus facit et iniquitates facit. Si em̄ iniquitates obseruauerit domine: dñe quis sustinebit: Et tñ verū est nec frustra dictū nec vacare oīno potest aut poterit: non miserearis omnīū qui operantur iniquitatē. Sed ecce misertus est Pauli: qui p̄mo saulus operabatur iniquitates. Quid em̄ fecit boni unde promereretur deū: Nōne sanctos eius ad mortem attraherat: Nōne epistolas a p̄ncipibus sacerdotū ferebat: vtybicūq̄ christianos inuenisset ad penā rapet: Nōne id agēs eo tēdēs: cedēs: spirās et anhelans: sicut de illo scriptura testatur: de celo vocatus est voce blimi detectus: erectus: excecatus: illuminatus: occisus: viuificatus: p̄ditus: redditus. Quo merito: Nihil nos dicam⁹ ip̄m pot⁹ audiam⁹. Qui p̄us sui inq̄t blasphemus et persecutor et iniuriosus: sed misericordiā consecutus sum. Certe nō misereari omnīū qui operantur iniquitatē. Hoc duobus modis intelligi p̄t: Siue qz omnino nulla peccata impunita relinquit deus: Siue quod est quedā iniquitas: quā q̄ operatur: oīno eorum deus nō misereatur. Secūdū istos duos modos breuiter quātum t̄pis sufficit aliquid loquamur caritati vestre. Iniquitas omnis parua magna ve sit puniatur: necesse est: aut ab ipso homine penitēte: aut a deo vindicante. Nam et quē penitet: punit seipsum. Ergo fratres puniam⁹ nostra peccata si querim⁹ misericordiā dei. Non p̄t deus misereri omnīū oprantū iniquitatē q̄si blandiēs peccatū: aut nō eradicās peccata: prozsus aut punitis aut punit. His non punit: Punit tu. Nam illud fecisti qd̄ impunitū eē nō possit: Ha te punit pot⁹: vt facias qd̄ in illo psalmo scriptū ē: P̄ueniam⁹ faciē ei⁹ in p̄fessione. Quid ē p̄ueniam⁹ faciē ei⁹ in p̄fessione: Anteq̄ ipse attēdat vt punit: tu p̄ueni p̄fitendo et punit. Nō ille inueniat qd̄ punit: qz cū tu punitis iniquitatē: facis eq̄-*

tatē: et iō tui miserebitur de⁹: qz iaz te opantē equitatē inuenit de⁹. Quid est opantē equitatē: Quia hoc in te odisti: qd̄ odit ille: vt incipias placere deo: dñi hoc in te punitis: qd̄ displicet deo. Nam nō p̄t impunitū relinq̄re peccatū: qz verū ē: Nō miserearis oīm qui opantur iniquitatē. Sed videamus iā aliū modū: quo hec snia possit intelligi. Est quedā iniquitas: quā q̄ opatur nō p̄t fieri vt misereat ei⁹ deus. Queritis forte quā illa sit: ipsa est defensio peccatōz. Quā q̄sq̄ defendit peccata sua: magnā iniquitatem opatur: hoc defendit: qd̄ de⁹ odit. Et vide te: q̄ p̄ferse: q̄ inq̄: Si qd̄ boni fecerit: sibi vult imputari: si quid mali: deo. Nam hoc modo defendunt hoīes peccata sua ex dei persona: qd̄ peius est. Quid est hoc: Nemo est qui audeat dicere bonū est adulterium: bonū ē homicidiū: bona fraus: bonū periuriū: nullus prozsus hominū: naz qui illa etiā faciunt: clamant qm̄ patiunt. Omnino ergo nō inuenies animā tam peruersam: tam extorē a societate generis humani: et a participatiōe cōis sanguis ex Adā cui videatur bonū esse adulterium sicut dixi fraus: rapina: periuriū. Sed quō ea defendit: Si de⁹ noluisset: nō id fecissem. Quid vis faciam fato meo: Jam queris qd̄ sit factum. Curris ad stellas: queris quis fecerit et ordinauit stellas. Deus ē. Ergo ad hoc peccatū tuū defendis: vt deū accuses. Ideo excusat re⁹: vt culpetur iudex. Prozsus tale iniquitatē operantū: nō misereat deus. Nō miserearis omnīū qui opantur iniquitatē. Persequere inquit peccata eorū: punit: cōpunge: cōuerte illos ante se qui se ponunt post se: et erubescāt de se vt gaudeant de te. Nō miserearis eīm qui opantur iniquitatē. **Couertent ad vesp̄rā: Nescio q̄s dicit quondā opatores iniquitatē et quōdā tenebras p̄uerti ad vesp̄rā: Quid est ad vesp̄rā: P̄ca. Quid ē ad vesp̄rā. Seru⁹. Postea qd̄ ē: Ad vesp̄rā. An. n. debuerāt q̄ crucifigerēt christū medicū agnosce. Quare iam eo crucifixo: resurgēte: in celū ascēdente: postea q̄ misit sp̄m suū sanctū: quo repleti sūt illi q̄ in vna domo crāt et ceperūt loq̄ linguis oīm gentiū: expauerunt crucifixores christi: cōpuncti de p̄fessione sua: p̄siliū salutis ab ap̄st̄is petierūt: audierūt: Agite penitentiā et baptizet vniūsq̄sq̄ v̄m in noīe dñi n̄ri Iesu christi: et dimittetur vobis peccatā vestra. Post occisū christū post effusū sanguinē christi dimittunt p̄ctā**

vestra. Ille sic voluit mori: vt sanguine suo
 etiā effusores ei⁹ sanguinis redimeret. Fu-
 disti seuiētes: bibite p̄fitentes. Merito cō-
 uertent ad vesperaz. Et fame patient
vt canes. Canes vt gētes iudei dixerūt: tā
 q̄ imūdos. Nā inde et ip̄e dñs cū p̄ eū cla-
 maret chananea q̄dā mulier nō iudea: ad
 filiā curandā p̄uerrere volēs ei⁹ miscōiaz:
 ille oīa p̄uidens: oīa sciēs: sed fidē ei⁹ ostē-
 dere volēs: distulit bñficiū et eā suspendit.
 Et quō distulit: Nō sū inq̄t missus: nisi ad
 oues q̄ pierūt dom⁹ isrl. Israel oues: gētes
 q̄d: Nō est bonū panē sūmē filioꝝ: et mitte
 re canibus. Bētes ḡ canes appellauit p̄p̄
 imūdiā. Quid aut̄ illa mulier esuriēs: h̄
 magis nō repulit: Suscepit hūiliter puici-
 um: et meruit bñficiū. Neq̄ em̄ cōuiciū il-
 lud dicendū erat qd̄ a dño dictū erat. Ser-
 uus si aliqd̄ tale dño dicat puiciū est. Bo-
 minus aut̄ cū tale aliqd̄ seruo dicat: digna-
 tio potius dici pōt. Ita inq̄t dñe: Quid ē
 ita: Verū dicis: p̄sus verum dicis: canis
 ego sū. ḡ et canes edūt de micis q̄ cadūt
 de mensa dñoz suozū. Et p̄tinuo dñs: O
 mulier magna ē fides tua. Nā dudū canis
 nō mulier. Cū iā mulier: q̄ pauloante ca-
 nis: Cōfitendo hūiliter: nō repellēdo qd̄
 a dño dictū erat. Ergo gentes canes: et iō
 esuriētes. Bonū ē et iudeis vt agnoscat̄ se
 peccatores: et licet ad vesperā cōuertant̄:
 et fame patient vt canes. Nā male satura-
 tus erat ille q̄ dicebat: Ieiuno bis i sabbā-
 to. Ille aut̄ publican⁹ canis erat fame pa-
 tiens: et inde bñficiū dñi esuriebat: q̄ dice-
 bat: Propitius esto mihi pctōri. Cōuertā-
 tur ḡ et illi ad vesperā: et fame patient vt ca-
 nes: desiderēt gratiā dei: intelligāt se pctō-
 res. Fortes illi fiāt infirmi: diuites illi fiāt
 pauperes: iusti illi agnoscat̄ se pctōres: leo-
 nes illi canes fiāt. Cōuertant̄ ad vesperā:
 et fame patient vt canes. **Et circuibunt**
ciuitatē. Quā ciuitatē: Nūdū istum:
 quē q̄busdā locis vocat scriptura ciuitatē
 circūstātie: id est qz nō in oībus gentib⁹ vn-
 diq̄ circūfuderat mūdus vnā gentē iude-
 oz: vbi talia gerebāt: et appellabat ciuitas
 circūstātie. Istā ciuitatē circuibūt illi iaz
 canes facti esurientes. Quare circuibūt:
 Euāgelizando. Saulus ex lupo canis fac-
 tus ē ad vesperā: id ē sero p̄uersus: de mi-
 cis dñi sui in grā ei⁹ cucurrit: et circuiuit ci-
 uitatē. **Eccē ipsi loq̄nt in ore suo:**
et gladius in labijs eoz: Jam ille gla-
 di⁹ bis acutus. de q̄ Ap̄ls dicit: Et gladiū

sp̄s qd̄ est verbū dei. Quare bis acutus:
 Quare: nisi qz ex vtroq̄ testamēto ferēs:
 Hoc gladio mactabant: de quib⁹ dicebat
 Petro: Macta et manduca. Et gladi⁹ in
 labijs eoz. **Qm̄ quis audiuit.** Loquē-
 tur in ore suo quis audiuit: id ē stomacha-
 buntur aduersus pigros ad fidē: q̄ pauloan-
 te et ipsi credere nolebāt: tediū de nō credē-
 tibus patiūtur. Et vere fratres p̄tingit. Cū
 des hoīem pigrū anteq̄ sit christian⁹: cla-
 mas ad illū q̄tidie: vix p̄uertit: cōuertatur
 etiā: vult oēs eē christianos: et mirat̄ quia
 nōdū sunt. Excidit illi qm̄ ad vesperā con-
 uersus ē: sed qz fact⁹ ē esuriēs sicut canis:
 habet etiā i labijs gladiū: dicit: Quis audi-
 uit: Quid ē qd̄ audiuit: Quis credidit au-
 ditui nostro: et brachiū dñi cui reuelatū ē:
 Qm̄ quis audiuit: Nō credūt iudei: et cō-
 uersi sūt ad gētes et annūciauerūt. Iudei
 nō credebēt: et tñ p̄ credētes iudeos euāge-
 liū circuibat ciuitatē: et dicebāt: Qm̄ quis
 audiuit. **Et tu dñe deridebis eos:**
Quis audiuit: Nōs gētes christiane futu-
 re sūt: et vos dicitis qd̄ audiuit: Quid ē de-
 ridebis eos. **Pro nihilo habebis om-
 nes gētes.** Nihil añ te erit: qz facillimuz
 erit vt credāt in te oēs gentes. **Fortitu-
 dinem meā ad te custodiā:** Illi enim
 fortes ideo ceciderūt: qz fortitudinē suam
 ad te nō custodierunt: id est illi qui sup̄ me
 insurrexerūt et irruerūt: de se p̄sumperunt.
Ego aut̄ fortitudinē meā ad te custodiā:
 qz si recedo cado: si accedo fortior fio. Cū-
 dete em̄ qd̄ ē fratres in aīa hūana. Nō ha-
 bet ex se lumen: nō habet ex se vires. Totū
 aut̄ qd̄ pulchrū est in aīa virt⁹ et sapia est: h̄
 nec sapit sibi: nec valet sibi: nec ip̄a sibi lux
 est: nec ipsa sibi virt⁹ ē. Est qdā origo font-
 is virtutis: est quedā radix sapie: est qdaz
 vt ita dicā: si hoc dicēdū est regio incōmu-
 tabilis veritatis. Ab hac aīa recedēs tene-
 bras: accedēs illuminat̄. Accedite ad eū et
 illuminamī: qz recedēdo tenebramini. Er-
 go fortitudinē meā ad te custodiā. Nō ad
 te recedā: nō de me p̄sumā. Fortitudinem
 meā ad te custodiā. **Quia de⁹ suscep-
 tor meus es:** Ubi em̄ erā et vbi sū: Cū
 de me suscepisti: Quas iniquitates meas
 dimisisti: Ubi iacebā: Quo erect⁹ sū: Er-
 go h̄ meminisse debeo qd̄ in alio psalmo di-
 cit: Qm̄ pater me⁹ et mat̄ mea dereliquerūt
 me: dñs aut̄ assūpsit me. Fortitudinē me-
 am ad te custodiā: qz de⁹ susceptor meus.
De⁹ me⁹ miscōia eius p̄uenit me.

Alia lra
 t ad nihilū de-
 dit eos.

Alia lra.
 t nō habet

Alia lra.
 t nō habet

Ecce quid est fortitudinē meā ad te custo-
diā: Be me oīno nībil p̄sumā. Quid. n. at
tuli boni: ut mei misereris: vt me iustifica-
res: Quid in me iuenisti: nisi sola peccata:
Tuū nībil aliud nisi natura quā creasti: ce-
tera mea mala q̄ deleuisti. Nō ego p̄or ad
te exurrexi: sed tu ad me excitādū venisti.
Nā misericōdia eius p̄ueniet me. Anteq̄ ali-
quid boni ego faciā: misericōdia eius p̄ueniet
me. Quid hic respōdebit infelix **Delagi**?

Alia lra.
† Be^o ostendit
mibi sup inimic
cos meos,

**Be^o me^o demōstrauit mibi in
inimicis meis:** Quid ait: Quantā cir-
ca me exhibuerit misericōdiam: i inimic^{is} meis
mibi demōstrauit. Relictis cōparet se col-
lectus: et repulsis electus: cōparet se vasis
ire vas misericōdie: et videat qz ex vna massa
fecit deus: aliud vas in honorē: aliud in cō-
tumeliā. Quid ē demōstrauit mibi i inimic^{is}
meis: Si enī de^o volens ostēdere irā et de-
mōstrare potentiā suā: attulit in multa pa-
tiētia vasa ire: que p̄fecta sūt in p̄ditione:
Et p̄pter quid hoc? Ut notas faceret diui-
tias suas in vasa misericōdie. Si ḡ vasa ire at-
tulit: in quib^{us} notas faceret diuitias suas
in vasa misericōdie: rectissime dictū ē: Miseri-
cordia eius p̄ueniet me. **Beus me^o demō-
strauit mibi i inimicis meis:** id ē quātū cir-
ca me habuit misericōdiam: in illis mibi demō-
strauit circa quos nō habuit. Nisi enī debi-
tor suspendat: min^{us} agit grās cui debitum
relaxat. **Be^o me^o demōstrauit mibi i inimi-
cis meis.** **Be^o ip̄is aut̄ inimic^{is} qd: **Ne^o oc-
cideris eos: neq̄n obliuiscant^{ur} legi-
s tue.** Rogat p̄ inimic^{is} suis: implet p̄-
ceptū. Quid est: ne miserearis omnū qui
opantur iniquitate: et ne occideris eos ne
obliuiscant legi tue: Quō nō misereat om-
nū qui operātur iniquitatē: et quō nō occi-
dat eos ne obliuiscant legis tue? Sed hic
de inimicis suis dixit. Quid ḡ: Inimici ei
us equitatē opantur: Sed q̄ ei iūmicantur
equitatē opant. Ergo ip̄si iniquitatē nō ope-
rāt: Sed qz ip̄e equitatē opatur: Porro q̄
equitatē opatur: p̄fecto iniquitatē ab ini-
micis patit: restat vt qui iusto iūmicant in-
iquitatē opentur. Vñ ḡ paulo supius: non
miserearis oīm qui operātur iniquitatē: et
nūc de inimicis suis ne occideris eos: ne
qñ obliuiscātur legis tue. Nō ergo misere-
aris eorū: vt occidas peccata eorū: ne occi-
das eos quorū pctā occidis. Quid ē autē
occidi: Obliuisci legi dñi: Ip̄a ē va mors
in p̄fundū ire peccati. Pōt qdē et hoc de
iudeis intelligi. Quid de iudeis: Ne occi-**

Alia lra.
† occidas.
† ip̄i mei.

deris eos neq̄n obliuiscātur legis tue. Istos
inimicos meos ip̄sos q̄ me occiderūt: noli
tu occidere: maneat gēs iudeorū. Certe vi-
cta est a romanis: certe deleta ciuitas eorū:
nō admittunt ad ciuitatē suam iudei: et nō
iudei sunt. Nā oēs iste p̄uincie a romanis
subiugate sunt. Quisnā cognoscat gentes
in impio romāo: Que qdē erāt qñ oēs ro-
mani facti sunt: et oēs romani dicunt. Iu-
dei tñ manēt cū signo: nec sic victi sunt vt
a victoribus absorberent. Nō sine causa:
Layn ille ē qui cū fratres occidisset: posuit
in eo de^o signū ne quis eū occideret. Hoc
est signū qd̄ habent iudei. Tenēt oīno reli-
quias legis sue: circūciduntur: sabbata ob-
seruāt: pascha imolāt: azyma cōmedunt.
Sunt ḡ iudei: nō sunt occisi: necessarij sūt
credētib^{us} gentib^{us}. Quare hoc? Ut demō-
stret nobis in inimicis nostris misericōdiaz su-
am. **Be^o me^o demōstrauit mibi i inimic^{is}
meis.** In ramis supbie p̄cisus inserto muse-
ricordia suā demōstrat oleastro. Ecce vbi
iacent qui supbi erant: ecce vbi insertus es
qui tūc iacebas: et tu noli supbire ne p̄cidi
merearis. **Be^o me^o ne occideris eos: ne qñ
obliuiscātur legi tue.** **Disperge^{re} eos in
virtute tua:** Jam factū est p̄ oēs gētes:
dispersi sūt iudei testes iniquitatis sue et veri-
tatis nostre. Ip̄si habēt codices: de quib^{us}
p̄phetat^{ur} est christ^{us}: et nos tenem^{us} christū.
Et si forte qñ aliq̄s paganus dubitauerit:
cū ei dixerimus p̄phetas de christo: quaz
evidentiā obstupescit: et admirās putau-
erit a nobis eē p̄scriptas: de codicib^{us} iudeo-
rū p̄bamus: qz hoc tāto añ p̄dictū est. Vñ
dete quēadmodū de inimic^{is} nostris alios
p̄fidimus inimicos. Disperge eos in v̄tute
tua: tolle illis virtutē: tolle illis fortitudinē
eorū. **Et^o deduce eos p̄tector meus
dñe.** **Delicta oris eorū^o et sermo-
nes labiorū eorū: et cōphendant in
superbia sua.** **Et^o ex maledicto et
medacio annūciabunt^{ur} p̄sumatio-
nes in ira p̄sumatiois et nō erunt.**
Obscura sūt et timeo ne nō insinuet bñ. Jā
iā audiēdo fatigati est. Itaqz si placet ca-
ritati v̄re: q̄ restant in crastinū differamus.
Adiuuabit dñs: vt vob debitū p̄soluam^{us}:
Quia d̄ illo mag^{is}: qz de nob p̄mittim^{us}.

Alia lra.
† illos

Alia lra.
† deponē.
† delictū.
† sermonē.
† ip̄forū.
† de excretaōe
† in p̄sumatioe.

Sermo sc̄os: d̄ sc̄da pte eiusdē psalmi.
H Esternus sermo p̄tractus debito-
rē me in hodiernū reliquit. Quia
ḡ dñs voluit: reddēdi tempus ad-
uenit. Qz vero sumus nos deuoti re debi-

tores: tã debetis esse auidi exactores: hoc est vt qđ ille donat z nos reddim⁹. Ille. n. domin⁹: nos serui sum⁹: sic accipiat⁹ vt sit fruct⁹ in auditiõẽ vestra de vita v^{ra}. Culus em̃ ager fructũ nõ reddẽs z ingratus: agricole p frugib⁹ spinas afferens: nõ horreum sed ignẽ qrit. Bñs aut̃ deus noster sicut eũ videtis hãc terrã visitare imbab⁹ solemnib⁹: ita cor nostruz verbo suo tanq̃ agrũ suũ visitare dignatur: z de corde nro fruct⁹ querit: qz nouit z qđ ibi semiet z quãtũ pluat. Et qz reuera nihil sine illo sum⁹: qz et añq̃ essem⁹ nihil eram⁹: z qđq̃s iaz hõ est: z sine illo esse voluerit: nihil aliud q̃ homo pctõr erit: verũq̃ est qđ hic dictuz est: Fortitudinẽ meã ad te custodiã: qm̃ quicqđ possumus nisi apud illũ z ad illũ seruemus: recedẽdo amittim⁹: vigilare debet sp̃ mēs nostra: nõ ab illo recedere: s̃ z si lõge erat magl̃ magisq̃ p̃pinquare z accedere: nõ gressu pedũ: nõ subuectiõẽ vehiculõz: nõ celeritate animalũ: nõ elatõẽ pennaz: s̃ puritate affectuũ z pbabilitate sanctorũ miorũ. Videam⁹ qđ restat de hoc psalmo. In b̃ em̃ dimiseram⁹ cũ cepisset de inimicis suis loqui dicẽs deo: Ne occiderẽ eos neqñ obliuiscãt legis tue. Quis eos inimicos suos eẽ dixerit: rogauit tñ deũ ne occiderẽtur z obliuiscerẽt legẽ ipsius. Nõ tñ tenere legẽ: id est nõ obliuisci legis: iam pfectio ẽ z qñ securitas de p̃mio: z nulla sollicitudo de supplicio. Sunt em̃ q̃ tenẽt legẽ memoria z nõ implent vita: qui vò implẽt vita nõ possunt nõ tenere memoria. Ergo q̃ morib⁹ p̃cepta dei facit: z quodãmõ vidẽdo sp̃ in corde suo ne deleat: agit qđ tenet: viuẽdoq̃ se cõmemorat qđ ei i corde sit scriptũ de lege dei: ipse fructuose tenet legẽ dei: ipse nõ inimic⁹ deputabit. Nã ecce inimici iudei q̃s videt significare psalmus iste: legẽ dei tenent: z iõ de illis dictũ ẽ: Ne occiderẽ eos: neqñ obliuiscãt legis tue: vt gens iudeoz maneret: z ea manẽte cresceret multitudo christianoz. Per oēs gẽtes manent certe: z iudei sũt: nec desinẽt esse qđ erãt: id est gẽs ista nõ ita cessit i iura romanoz vt amiserit formã iudeoz: sed ita h̃dita romanis ẽ: vt etiã leges suas teneat: q̃ leges sũt dei. S̃z qđ i illis factũ est: Becimatis mētã z ciminũ: z reliquistis q̃ grauiora sũt legis: misericordiam z iudiciũ: liquãtes culicẽ: camelũ aut̃ glutietes. Hoc eis domin⁹ dicẽ: z reuera ita sunt. Tenent legẽ: tenẽt p̃phas: legũt oĩa: cantãt oĩa: lucẽ p̃lx

ta: nõ ibi videt qui ẽ christ⁹ Iesus. Nõ solũ eũ nũc nõ videt cũ sedet in celo: sed nec tũ cyderũt qñ inf illos hũilis ambulabat: z facti sunt rei fundẽdo sanguinẽ ei⁹: s̃ non oēs. Hoc z hodie cõmedam⁹ caritati v^{re}: nõ oēs: qz multi eoz cõuerfi ad eũ quẽ occiderũt: z in eũ credẽdo veniã z de effusio ne ipsius sanguinis meruerũt: exẽplũq̃ pbuerũt hoibus q̃ nõ debeãt diffidere dimitti sibi qualecũq̃ pctm̃: qñ z interfectio chustu dimissa est p̃sentib⁹. Inde ẽ dictũ est: qz de⁹ susceptoz me⁹ es: deus me⁹ misericordia ei⁹ pueniet me: hoc ẽ añ oĩa merita mea bona pueniet me misericordia ipsius: z si nihil in me boni iuenerit: ipse me fac bonũ: z ipse iustificat p̃uersum: z ipse admonet vt p̃uertat auersus. Deus me⁹ inq̃t: iterũ demõstrauit mihi inimic⁹ meis: id ẽ quãtum me diligit: quãtũq̃ mihi largiat de bonitate sua ex cõpatõẽ inimicõz meoz mihi oñ dit: qz cũ sint ex vna massa vasa ire z vasa misericordie: p vasa ire discũt vasa misericordie qñtũ illis deus largiat boni. Et deinde ne occideris eos neqñ obliuiscãt legẽ tue. Hoc dictũ est de iudeis. Sed quis illis facies? Disperge eos in v^{rtute} tua: Dñe de illis qz tu fortis es: nõ ipsi q̃ de v^{rtute} sua p̃sumẽdo veritatẽ tuã nõ cognouerũt: nõ quales ipsi fortes sũt: de quib⁹ dictũ ẽ: Irruerũt in me fortes: sed qñs tu fortis ad dispergendũ eos. Et deduc eos p̃tector meus dñe. Id est sic eos dispge vt nõ eos deseras. Ne qñ obliuiscãt legẽ tue: z in eo ipso me p̃tegas: vt de ipsoz dispõsione habeã testimoniũ misericordie tue. Et seq̃tur. Belicta oris eoz sermonẽ labioz eozũ: Quo p̃iungit: q̃ p̃nectit ista snia: Belicta inq̃t oris eoz sermonẽ labiorũ eozũ. Sequẽtia nõ ita p̃nectunt: vt doceant nos quo p̃iungat ista sentẽtia. Belicta inquit oris eoz sermonẽ labiorũ eozũ: z cõprehẽdãt in supbia sua: Et ex maledicto z mendacio annũciabunt p̃sumatões in ira p̃sumatiõis: z nõ erũt. Hoc obscurũ etiã heri dixeram⁹: z iõ ad recẽtiores mentes v^{ras} expositionẽ distuleram⁹. Nũc itaq̃ qñ nõdũ fatigati est̃ ad audiendũ: erigite corda vestra vt adiuuetis me intẽtõẽ: ne forte in obscuritate z pplexitate aliquãtũ sermo nr̃ nõ sufficiat intẽtioni v^{re}: z debetis aliqđ a vobis offerre: vt qđ nos dicẽdo nõ impleuerim⁹ intelligẽdo suppleatis. Sic ẽ posita est ista sentẽtia in medio: vt q̃ iungatur nõ facile videam⁹. Belicta oris

proficit. Beniqs omnia vitia in malefac-
tis timenda sunt: superbia in bñfactis pl^o
metuēda est. Non itaq; mirum: quia sic ē
humilis apostolus vt dicat: Quando in-
firmor tunc fortis sum. Nā hoc vitio ne et
ipse temptaretur: quale sibi medicamentū
dicit appositū contra tumorem a medico q̄
sciret quid curaret: Ne magnitudine inqt̄
reuelationū extollar: datus est mihi stimu-
lus carnis mee: angelus sathane qui me co-
laphizet: ppter quod ter dñm rogavi: et di-
xit mihi: sufficit tibi gratia mea: nam virt^o
in infirmitate perficitur. Videte que sunt
cōsummationes. Apostolus doctor genti-
um: pater fidelium per euangeliz acceptit
stimulū carnis a quo colaphizaret. Quis
vestrum hoc dicere auderet: nisi ille confi-
teri nō erubesceret: Si em̄ dixerimus hoc
non passum fuisse Paulū: cū ei quasi de-
ferimus mendacē facimus. Sed quia ve-
rar est: et verū dixit: oportet vt credam^o da-
tū illi eē angelū sathane: ne magnitudine
reuelationū extolleretur. Ecce q̄ timen-
dus est serpens superbie. Quid itaq; fac-
tū est istis: In peccato suo cōprehensi sūt:
quia christū occiderūt: et de ipsa magnitu-
dine peccati plus humiliati sūt: et maiore
humilitate erigi meruerūt. Hoc est cōpre-
hendantur in supbia sua: et ex maledicto et
mendacio annūciabuntur cōsummationes:
id est eo magis perficient: quia in maledi-
cto et mendacio deprehensi sunt. Superbia
quippe eos non permittebat perfici: faci-
nus abstulit superbiā per eorum confessi-
onem: indulgentia deleuit facinus per dei
miserationē. Et ex maledicto et mendacio
annūciate sūt cōsummatōes: id ē dictū ē hōi:
vidisti qd sis: sēstisti qd sis: errasti: excecā-
es: peccasti et lapsus es: aq̄uisi infirmitatē
tuam: supplica medico: noli te videri san^o.
Ubi est frensis tua: Ecce medicū occidi-
sti: quē occidendo perdere nō potuisti: ta-
men quantum ad te pertinuit: occidisti. Ex
maledicto et mendacio annūciabūtur con-
summationes. Fecisti quod ad maledictū
pertinebat o iudei: maledictus em̄ omnis
q̄ pendet in ligno. Crucifixi christū: tāq̄
maledictū putastis. Adde maledicto mē-
daciū. Custodes ad sepulchrū posuistis:
vt mentirentur pecuniā dedistis: ecce chri-
stus resurrexit. Ubi est maledictum cruci
quod fecistis: Ubi mendacium custodum
quos corrupistis: Et ex maledicto et men-
dacio annūciabuntur consummationes.

in ira cōsummationis et non erunt. Quid
est in ira cōsummationis annūciabūtur
cōsummationes: Est ira consummationis:
et est ira consumptionis. Nam omnis vin-
dicta dei ira dicitur: sed aliquādo ad hoc
vindicat deus: vt perficiat. aliquando ad
h̄ vindicat: vt dānet. Quō ad h̄ vindicat
vt perficiat: Flagellat omnē filiū quem re-
cipit. Quomō ad hoc vindicat vt dānet:
Quando posuerit impios ad sinistrā: et di-
xerit eis: Ite in ignem eternū: qui paratus
est diabolo et āgelis eius. Illa ira cōsumma-
tionis est: nō cōsummationis. Annūciabun-
tur autē cōsummationes in ira cōsumma-
tionis: id est predicabi^t ab apostolis: quia
vbi abundauit peccatū: superabundauit
gratia. Et pertinuit ad humiliatōis medi-
cinā infirmitas hominis. Hoc cogitantes
illi et inuenientes atq; cōfiteutes iniquita-
tes suas nō erunt. Quid nō erunt: In su-
perbia sua. Supra em̄ dixerat: cōprehēdā-
tur i supbia sua: et ex maledicto et mendacio
annūciabūt cōsummatōes i ira cōsummatōis:
et non erunt: vtiq; in superbia in qua cōpre-
hensi sunt. Et scient quia deus do-
minabitur Jacob: et finium terre.
Antea em̄ iusti sibi videbantur: q̄ gens
iudea legē acceperat: q̄ dei p̄cepta serua-
uerat. Demōstrat illis quia nō seruauit:
cū in ipsis dei p̄ceptis christū non intel-
lerit: quia cecitas ex parte in israel facta ē.
Vident et ipsi iudei: quia nō debent gētes
p̄temnere: quos quasi canes et peccatores
putabant. Quomō em̄ pariter inuenti sūt
in iniquitate: pariter puenient ad salutē. Nō
solum iudeis inquit Apostolus: verū etiā
et gentibus. Ideo enim lapidem quez re-
probauerunt edificantes: hic factus est in
caput anguli: vt duos iungeret in se. An-
gulus enī duos parietes copulat. Iudei
excelsi et magni sibi videbantur: gentes tā-
q̄ infirmi: tanq̄ peccatores: tanq̄ demo-
num serui: tanq̄ idolorum adoratores: et
tamē in vtrifq; iniquitas erat. Demōstrati
sunt et iudei peccatores: quia nō est qui fa-
ciat bonū: non est vsq; ad vnum. Beposui
erunt superbiā: et non inuiderunt saluti gē-
tium: quia parē suam et illorum infirmita-
tem cognouerunt: et in angulari lapide co-
pulati simul dominū adorauerūt. Et sciēt
quia deus dñabitur Jacob et finium terre.
Nō tantū iudeorū dñatur: s̄ et finium terre:
quod non scirent si adhuc in supbia sua es-
sent. In supbia autē sua eēt si adhuc sibi

ci: Ut essem q̄ te inuocarē: q̄d egi: Si enim egi aliqd̄ vt essem: iā erā anteq̄ essez. Porro si oīno nihil erā anteq̄ essem: nihil te p̄merui vt eēm. Fecisti vt eēm: z tu nō fecisti vt bon⁹ essem: Bedisti mihi vt sim: z potu it mihi ali⁹ dare vt bonus sim: Si tu mihi dedisti vt sim: z alius mihi dedit vt bonus sim melior est ille qui mihi dedit vt bonus sim: q̄ ille qui mihi dedit vt sim. Porro qz te nemo melior: nemo te potētior: nemo te in misericōdia largior: a q̄ accepi vt essem: ab illo accepi vt bonus essem. Deus me⁹ misericordia mea.

Explicit Tract. de ps. LVIII.

Incipit Tract. de ps. LIX.

Titulus psalmi hui⁹ aliq̄ntū plix⁹ est: sed n̄ terreat: qz psalm⁹ breuis est. Tanq̄ q̄ aliquātulū plixiores psalmū audierimus sic intēdam⁹: Qm̄ in noīe christi nutritis z nutriēdis loq̄mur in ecclesia dei: nec alienis a sapore istarū lfarū a quib⁹ mūdus alien⁹ est: nō q̄si rudia vob̄ ista sp̄ esse debēt. Si em̄ ea q̄ sepiissime audistis: cū iocūditate in ore cogitatiois ruminasti: nec obliuioe tanq̄ in vētre sepelisti: eadē ip̄a recordatio v̄sa z memoria multū nos poterit adiuuare: ne multū loq̄mur ad enodāda q̄si rudib⁹ ea q̄ iā vos nosse nouim⁹. Lerte illud meminim⁹ sepe vos audisse qd̄ dicim⁹: vix ē vt i psalmis iuenias voces nisi christi z eccleie: aut christi tm̄: aut eccleie tm̄: qd̄ vtiq̄ ex pte z nos sum⁹. Ac p̄ b̄ q̄i voces v̄sas agnoscim⁹: sine affectu agnoscere nō possum⁹: z tātomaḡ delectamur: q̄to in idē vos eē sentim⁹. Baud rex vn⁹ hō fuit: sed nō vnū hōiem figurauit: q̄i scz figurauit eccliam ex multis p̄stantē: distentā vsq̄ ad fines terre. Qm̄ aut vnū hōiem figurauit: illū figurauit q̄ est mediator dei z hōim: hō christ⁹ Iesus. In hoc q̄ psalmo: vel poti⁹ in hui⁹ psalmi titulo: dicunt qdā victoriosa Baud: qd̄ fortit fecerit debellādo quosdā inimicos: z eos tributarios faciēdo: q̄i post mortē Saulis p̄secutorē sui regnū ill⁹ accepit manifestū in isrl. Nam z anq̄ p̄secutionē pateret rex erat: h̄ deo tm̄ notus erat. Postea q̄ iam manifestato regno: z euidenter atq̄ eminēter accepto debellauit eos q̄ in hoc titulo cōmemorant: z natus est psalmi titulus ita. In fine his q̄ imutabunt: in tituli inscriptione: ip̄i Baud in doctrinā: cū succēdit mesopotamiā: syriā: z syriam Sobal: z p̄uertit Joab: z p̄cussit Edo

in valle salinarū duodecim milia. Legimus hec in libro regnorum: istos oēs q̄s noīauit debellatos esse a Baud: id est mesopotamiā: syriā: z syriā Sobal: a ioab Edo. Facta sunt ista: z quēadmodū facta sūt: ita ibi p̄scripta sunt: ita legunt: legat q̄ vult. Verūtū sicut solet p̄pheticus spirit⁹ in psalmoz titulis recedere aliquātulū ab exp̄sione rerū gestaz: z aliqd̄ dicere qd̄ in historia nō inueniat: z hinc poti⁹ admone re: nō p̄pter rerū coḡscendas res gestas eē h̄mōi titulos inscriptos: sed p̄pter futura p̄ figurāda: sicut dictū ē qz corā Abimelech mutauit vultū suū: z dimisit eū: z abiit: cū indicet sc̄ptura regnorum hoc eū non fecisse corā Abimelech: sed corā Achis rege: ita z in hoc titulo inuenimus aliquid q̄ cōmo ueamur ad aliqd̄. Itaq̄ in illa narratione bellozū fortūq̄ factorū regis Baud: vbi hi oēs q̄s cōmemorauimus debellati sunt eū aliquid succēdisse nō legim⁹. Hic autē maxime hoc positū est qd̄ ibi nō est sc̄ptū: qz succēdit mesopotamiā: syriā: z syriam Sobal. Itā q̄ incipiam⁹ fm̄ rex futurarūz significationes ista discutere: z opacitates ymbrarū in lucē vbi euocare. In finez qd̄ sit nostis. Finis em̄ legis christ⁹ est. Eos q̄ imutabunt nosti. Qui em̄: nisi q̄ a veteri vita in nouā trāseunt: Absit em̄ vt hic culpā da imutatio intelligat: nō quō imutat⁹ est Adā a iusticia ad iniquitatē: a delicijs ad laborē: sed quō mutant illi quib⁹ dictū ē: Fuistis em̄ aliq̄i tenebre: nunc aut lux in dño. Immutant aut isti in tituli inscriptione. Hostis tituli inscriptionē: Titulus infixus ē sup̄ crucē dñi scriptus: Hic ē rex iudeozū. Mutant in hui⁹ tituli inscriptionē q̄ in regnuz christi trāseūt a regno diaboli. Bene mutant in huius tituli inscriptionē. Mutant aut sicut sequit in doctrinā. Cū em̄ dixisset pro his qui imutabuntur in tituli inscriptionē: addidit ip̄i Baud in doctrinā: id ē mutant nō sibi: sed ip̄i Baud: z mutant i doctrinā. Nō em̄ ita rex christ⁹ q̄si seculo regnatur⁹: cū apte dixerit: Regnū meū nō est de hoc mūdo. Ergo in eius doctrinā trāseam⁹: si volumus in p̄scriptionē tituli cōmutari: nō nob̄ h̄ ipsi Baud: vt qui viuūt iā nō sibi viuāt: sed ei qui pro ipsis mortu⁹ est z resurrexit. Qm̄ q̄ nos mutaret christ⁹: nisi fecisset qd̄ dixerat: Ignēz veni mittere in mūdū: Si ergo christ⁹ venit mittere in mūdū ignē: vtiq̄ salubrit atq̄ vtiliter: nō quomō missur⁹ est mūdū in ig-

nē: s̄ quō ignē in mūdū. Qm̄ ḡ venit ignē mittere in mūdū: q̄ram̄ iā q̄d sit mesopotamia q̄ succēsa ē: quid sit syria sobal. Interpretatiōes ḡ noīm̄ iterrogem̄ s̄m̄ hebreū eloquiū q̄ primū hęc sc̄ptura locuta ē. Mesopotamia dicit̄ interpretari eleuatā vocatiōnē. Iā totus mūdus vocatiōe eleuat̄ est. Syria interpretatur sublimis: sed illa q̄ erat sublimis incēsa est z hūiliata: vt quēadmodū hūiliata est q̄ fuerat exaltata: sic exaltatur q̄ facta ē hūiliata. Sobal interpretat̄ vana vetustas. S̄ras christo q̄ eā succendit. Qm̄ vetera v̄gulta succendunt virecta succedūtur: z alacrius z vber̄ z viridī noua nascunt̄: cū ea ignis in vetustoz succēsiōe p̄cesserit. Nō ḡ timeatur ignis christi: sensū p̄sumitur. Dis em̄ caro sensū: z omnis claritas hoīs: sicut flos feni. Succēdit ḡ ista illo igne. Et p̄uertit Joab. Joab interpretatur inimic̄. Cōuersus ē inimic̄: qd̄ vis intellige: si p̄uersus in fugā: diabolus ē: si ad fidē: christianus est. Quō in fugā: Be cor de christiani. Princeps huī mūdū inquit nunc missus ē foras. Cōuersus aut̄ ad dominū christian̄. Quare inimic̄ p̄uersus: Quia fidelis fact̄ q̄ fuerat inimicus. Percussit Edom. Interpretat̄ Edom terrenus. Debuit p̄cuti terren̄ iste. Est qd̄ em̄ viueret terren̄: q̄ celestis debet viuere: Interfecta est ḡ vita terrena: viuat celest̄. Sic. n. portauimus imaginē terreni: portemus et imaginē eī q̄ in celis est. Uide illū interfici: mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup̄ terrā. Cū autē p̄cussisset Edō: p̄cussit duodecim milia in valle salinarū. Duodecim milia p̄fect̄ ē numer̄: cui p̄fecto numero etiā duodenarī ap̄loz numer̄ deputatur. Nō em̄ frustra: nisi qz p̄ totū mūdū mittendū erat verbū. Verbū aut̄ dei qd̄ est christ̄ in nubib̄: hoc ē in p̄dicatorib̄ vitatis. Adū dus aut̄ q̄ttuoz p̄tibus p̄stat. Quattuor eius p̄tes notissime sūt oibus: z sepe in sc̄pturis memorate: q̄ etiā q̄ttuoz venti dicti sūt: oriēs: occidēs: aquilo z meridies. Ad omnes istas q̄ttuoz p̄tes missū est verbū: vt in trinitate oēs vocarent̄. Duodenariū numerū ter q̄terni fecerūt. Ad merito ḡ duodecim milia trena p̄cussa sūt: tot̄ mūdus p̄cussus ē. Be toto. n. mūdō electa ē ecclia: mortificata a terrena vita. Quare in valle salinarū: Vallis hūilitas est: saline sapore significat̄. Adulti em̄ hūiliant̄: s̄ vane z fatue: in vana vetustate hūiliātur. Patit̄ tribulationē p̄ pecunia patit̄ tribulationē p̄

honore temporali: patitur tribulationē p̄ cōmodis vite huius: passur̄ est tribulationē z hūiliandus. Quare nō p̄pter deuz: Quare nō p̄pter christū: Quare nō p̄pter sapore salis. An nescis tibi eē dictū: Vos estis sal terre: z si sal infatuatū fuerit: ad nihilū valebit aliud nisi vt foras p̄iciatur: Bonū est ḡ sapiēter hūiliari. Ecce nūc nō ne hūiliantur heretici: Nōne leges cōtra illos date sunt etiā ab hoibus p̄tra q̄s diuine regnāt: q̄ illos añ etiā p̄denauerāt: Ecce humililant̄: ecce fugantur: ecce p̄secutionē patiuntur: sed sine sapore p̄ fatuitate p̄ vanitate. Jam em̄ sal infatuatum est: ideo p̄iectū est foras: vt cōculcetur ab hominibus. Audiuimus titulū psalmi: audiamus etiā verba psalmi.

Expositio psalmi.

Deus reppulisti nos z destruxisti nos: Nō qd̄ ille Dauid loq̄tur qui p̄cussit: q̄ succēdit: q̄ debellauit: z nō illi quib̄ hec fec̄ vt p̄cuterent̄, et repellerent̄ qui mali erāt: z rursus viuificarent̄: z rediret vt boni essent: Istā qd̄ stragē fecit Dauid: ille manu foras christ̄ nr̄: cui figurā gerebat ille hō qui fecit ista: de dit hęc stragē gladio suo z igne suo. Nam vtzqz attulit i hūc mūdū. Et ignē vēit mittere in mūdū: habes i euāgelio: Et gladius venit mittere in terrā: habes in euāgelio: Attulit ignē vñ succēdere mesopotamia: syria z syria Sobal: attulit gladiū vñ p̄cuteret Edom. Iā ḡ illa strages facta ē p̄ eos q̄ imutant̄ in tituli inscriptionē ipsi Dauid. Audiam̄ eoz vocē: salubrit̄ p̄cussit s̄: erecti loq̄nt̄. Bicāt ḡ mutati i melī: mutati in tituli inscriptionē: imutati in doctrinā ipsi Dauid: dicant. Be reppulisti nos z destruxisti nos. Frat̄ es z misertus es nostri. Bestruixisti nos vt edificares nos. Bestruixisti male edificados: destruxisti vanā vetustate: vt sit edificatio i nouū hoiez: edificatio māsura in eternū. Ad merito irat̄ es z misert̄ es nostri. Nō misereris: nisi irascer̄. Bestruixisti nos ira tua: sed ira tua in vetustate nr̄a fuit vt destrueret̄ vetustas. Sed misertus es nr̄i p̄pter nouitate: p̄pter eos qui imutant̄ in tituli inscriptionē: qz et si exterior homo noster corrūpitur: sed interior renouat̄ de die in diē. Cōmouisti terrā z turbasti eā: Quō turbata est terra: Consciētia peccatorum. Quo imus: Quo fugim̄ qm̄ ille gladius vibrat̄ est: Agite penitentiā: appropinquabit em̄

Nulla ira t̄ nobis.

regnum celorum. Comouisti terram et turbasti eam. Sana stridones eius quoniam mota est. Non digna sanari si mota non est: Sed loquens predicans: minaris de deo: ventum iudicium non taces: preceptum dei mones: ab his rebus non quiescis: et qui audit si non timet: si non mouetur non est dignus sanari. Audit alio modo mouetur: stimuletur: peccatum tunc dicit: lachrymas fundit: sana stridones eius quoniam mota est. Post hec: percussio terreno: successa vetusta te: mutato homine in melius: facta luce eis que te nebre fuerunt: sequitur quod alibi scriptum est: Si li accedes ad seruitutem dei: sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad temptationem. Prior labor ut displicias tibi: ut peccata tua expurges et muteris in melius: secundus labor pro eo quod mutatus es ferre tribulationes et temptationes huius seculi: et inter illas perseuerare usque in finem. De his ergo cum loqueretur has significans quod subiungit: **Ondisti plebi tue dura:** Ita plebi tue dura facte tributarie. **Victoriam David:** ondisti plebi tue dura. **In quibus? In persecutionibus** que pertulit ecclesia christi quando tantum martyrum sanguis effusus est. **Ondisti plebi tue dura.** **Dotasti nos vino stimulationis.** Quid est stimulationis: Non temptationis. Non enim erat temptatio pro dens sed medicina vites. **Dotasti nos vino stimulationis.** Quare hoc? **Bedisti metuendum te significati one:** ut fugiat a facie arcus. Per tribulationes inquit temporales significasti tuis fugere ab ira ignis sempiterni. Sic enim apostolus **Petrus:** Tempus est ut iudicium incipiat a domo dei. Et exhortas martyres ad tolerantiam cum seiret mundus: cum strages a persecutoribus fieret: cum longe lateque sanguis fidelium fundere: cum in catenis: in carceribus: in tormentis: multa dura christiani paterent: **He in his ergo duris deficeret alloquitur Petrus:** Tempus est ut iudicium incipiat a domo dei. Et si inuitum a nobis: qualis finis erit eis que non credunt dei euangelio: Et si iustus vix saluabitur: peccator et impius vbi parebitur: Quid ergo futurum est in iudicio: Arcus est extensus adhuc in comminatione est: nondum in presentatione. Et videte quod sit in arcu. Nonne sagitta in pora mittenda est: Nervus tamen retro extendit in contrarium qua illa mittenda est: et quanto plus erit eius extensio retrorsum: tanto maiore impetu illa currit in priora. Quid est quod dixi: **Quantomagis differtur iudicium:** tanto maiore impetu venturum est. Ergo et de temporalibus tribulationibus gratias deo agamus: quia dedit plebi sue si-

gnificationem ut fugiat a facie arcus: ut exercitati fideles eius in tribulationibus temporalibus digni sint euadere damnationem ignis eterni: que inuentura est oes que ista non credunt. **Bedisti metuendum te significati one:** ut fugiat a facie arcus. **Et liberent dilecti tui: saluum me fac dextera tua et exaudi me.** Dextera tua domine saluum me fac: ita saluum me fac ut ad dexteram stes. Saluum me fac dextera tua: non salutem temporalem quero: de hac fiat voluntas tua: ad tempus quid nobis prosit penitus ignoramus. Quid enim ore nunc sicut oportet nescimus: sed saluum me fac dextera tua: ut et si in tempore isto tribulationes aliquas patiar: transacta nocte omnium tribulationum ad dexteram inueniar inter oues: non ad sinistram inter hedos. Saluum me fac dextera tua et exaudi me: quia iam illud peto quod dare vis: non verbis delictorum meorum clamo per diem et noctem ut non exaudias: et non ad insipientiam mihi: sed utique ad commotionem addendo sapor de valle salinarum: ut in tribulatione nouerim quod peccata. **Peto autem vitam eternam.** Ergo exaudi me quia dextera tua peto. **Intelligat ergo caritas vestra omnem fidelem habentem in corde verbum dei cum timore timentem iudicium futurum: viuente probabiliter: ne de illo blasphemet nomen sanctum domini eius multa deprecari secundum seculum: et non exaudiri: ad vitam autem eternam spero exaudiri.** Quis enim sanitatem non petat cum egrotat: Et tamen forte adhuc egrotare ei utile est. **Prodot si eri ut hinc non exaudiaris: non tamen exaudiar ad voluntatem ut exaudiaris ad utilitates.** **At vero cum illud petis ut det tibi vitam eternam deus: ut det tibi regnum celorum deus: ut det tibi ad dexteram filij sui stare cum venerit iudicare terram: securus esto: accipies: si modo non accipis.** Non enim iam venit tempus ut accipias: exaudiris et nescis. **Quod petis agitur: et si nescis in quo agitur.** In radice res est: nondum in fructu. **Saluum me fac dextera tua: et exaudi me.** **Deus locutus est in sancto suo:** Quid times: ne non faciat quod deus locutus est: Si haberes aliquem grauem amicum et sapientem: quomodo diceret ille locutus est: faciat necesse est quod locutus est: vir grauis est: non leuitate vitis: non facile de sententia demouetur: quod promissum fixum est. **Sed tamen homo est qui aliquando quod promittit facere vult et non potest.** De deo non est quod tu timeas: quia verax est constat: quia omnipotens est constat: fallere te non potest: habet vnum faciat. **Quid ergo times**

Alia lra.
t non habet

Alia lra.
t pro tuo

Alia lra.
t copulatio

ne decipiaris: Opus est vt tu te nō decipi
as: z pseueres vsq; in finē cum daturus est
qd̄ pmisit. Deus locutus ē in sancto suo.
In quo scō suo: Deus erat in christo: mū
dū recōciliās sibi. In sancto illo de quo ali
bi audistis: de^o in sancto via tua: de^o locu
tus est in scō suo. **Letabor z diuidas
sicimā:** Quia de^o hec locut^o est fiet: vox
ecclesie est: **Be^o locut^o est in scō suo.** Nō
verba dicit q̄ de^o locut^o est: sed qm̄ de^o lo
cut^o est in sancto suo: nec fieri aliqd̄ pōt ni
si quēadmodū locut^o est de^o: psequēter ista
eueniūt: **Letabor z diuidā sicimā. Et conuallē
tabernaculorū dimetiar.** Si
cama humeri interpretat. Scdm̄ historiā ve
ro Jacob rediēs a Labā socero suo cū om
nib^o suis: abscondit idola i sicima que habe
bat de syria: vbi diu pegrinatus tandē ali
qn̄ inde veniebat. **Tabernacula autē fecit
ibi ppter oues suas z armēta: z appellauit
locū illū tabernacula. Et hec inqt̄ ecclia di
uidā.** Quid ē hoc diuidā sicimā? Si ad hi
storiā vbi abscondita sunt idola gētes signi
ficat. **Diuido gentes.** Quid ē diuido: Nō
em̄ oīm est fides. Quid ē diuido: Alij cre
dēt: alij nō credēt: sed tñ nō timeāt qui cre
dūt: inter illos q̄ nō credūt. **Diuisi sūt em̄
nūc fide: postea diuident̄ in iudicio: oues
ad dexterā: hēdos ad sinistrā.** Ecce inueni
mus quēadmodū ecclia diuidat sicimāz:
quō diuidat humeros. Scdm̄ noīs interp
tationē diuidūtur humeri: vt alios grauēt
pectā sua: alij tollant sarcinā christi. **Hume
ros em̄ pios q̄rebat cū diceret: Juguz em̄
meuz leue est z sarcina mea leuis est.** **Alia
sarcina pmit te.** Christi autē sarcina suble
uat te. **Alia sarcina pondus habet: christi
sarcina pēnas habet.** Nā z aui si pēnas de
trabas quasi onus tollis: z quo magl̄ on^o
abstulisti: eo magl̄ in fira remanebit. **Quā
exonerare voluisti: iacet: nō volat: qz tuli
sti onus: redeat onus z volat.** **Talis ē chri
sti sarcina.** **Portēt illā hoīes: nō sint pigri:
nō attendant̄ illi q̄ eā ferre nolunt.** **Ferāt il
lā q̄ volūt: z inueniāt q̄ sit leuis: q̄ suavis
q̄ iocunda: q̄ rapiēs in celū z a terra eripi
ens.** **Diuidā sicimā z conuallē tabernacu
loruz dimetiar.** Forte ppter oues Jacob:
conuallis tabernaculorū intelligit̄ gens iu
deorū z ipsa diuidit̄. Nā transferūt inde q̄
crediderūt: foris reliqui remāserūt. **De
us est Balaad:** Nomina sunt ista lecta
in litteris dei. **Balaad habet interpretatiōis
sue vocē z magni sacramēti.** Interpretat̄ em̄

Alia lfa.
z partiboz

Alia lfa
z metiboz

aceruus testimonij. Quātus aceruus testi
monij in martyrib^o: **De^o est Balaad: me^o**
est aceru^o testimonij: mei sūt martyres vī.
**Horiat̄ alij p vetusta vanitate sua sine sa
le: nūquid pertinet̄ ad aceruū testimonij:**
**Quia z si tradidero corp^o meū vt ardeā:
caritatē autē nō habeam: nihil mihi pdest.**
**Cū autē quodā loco moneret dñs de pace
retinēda: pmisit: salē habete inqt̄ in vobis:
z pacē habete inter vos.** Ergo me^o est Ba
laad. **Sz Balaad: id est aceru^o testimonij
in magna tribulatiōe euident̄ fact^o ē.** **Tūc
ignominiosa ecclia erat i oibus hoīb^o: tūc
opprobriū illi vidue obiectabat: qz christi
erat: qz signū crucis in frōte portabat.** **Nō
dū erat honor: crimē erat tūc.** **Qñ ḡ nō ho
nor sed crimē erat: tūc fact^o est aceru^o testi
monij: z p aceruū testimonij dilatata ē ca
ritas christi: z p dilatationē caritatis chri
sti occupate sūt gentes.** **Sequit̄. Et ma
nasses: Qui interpretat̄ oblitus.** **Hinc em̄
dictū erat: Cōfusionē impetui obliuisceris:
ignominie viduitatis tue nō eris me
mor.** **Erat ergo cōfusio ecclesie aliqn̄ quā
mō oblita ē.** **Cōfusiōis em̄ z ignominie vi
duitatis sue iā nō est memor.** **Qñ erat em̄
quedā cōfusio iter hoīes: aceru^o testimonij
fact^o erat: mō iā nemo vel meminit illi cōfu
siōis.** **Qñ ignominia erat eē christianū: iā
nemo meminit: iā oēs oblitū sūt.** **Iā me^o est
Danasses.** **Et Ephraim fortitudo
capitis mei.** **Ephraim fructificatio inf
patur.** **Dea est inqt̄ fructificatio: z b̄ fruc
tificatio fortitudo ē caput mei.** **Caput em̄
meū christ^o est.** **Et vñ fructificatio fortitu
dinis ei^o:** **Quia granū nisi caderet in terrā
n̄ multiplicaret: solū remaneret.** **Lecidit ḡ
in terrā christ^o in passiōe: z secuta ē fructifi
catio in resurrectiōe.** **Et ephraim fortitudo
capitis mei.** **Pēdebat z p̄tēnebat: granuz
erat int^o: habebat vires trabēdi post se oīa.**
**Quō in grano numeri seminū latentū: in
terra iactū nescio qd̄ apparet oculis: s̄ vis
cōuertens se in materiā z pferens fructum
abscondita est: sic in christi cruce abscondi
ta erat virt^o: apparebat infirmitas.** **Ma
gnū granū.** **Certe infirmus est pendēs: cer
te ante illum caput plebs illa agitauit: cer
te dixerunt: Si fili^o dei est descēdat de cru
ce.** **Audi fortitudinē eius.** **Quod infirmū
est dei: fortius est hoīb^o.** **Adrito tāta fruc
tificatio cōsecuta ē.** **Hec mea ē dicit ecclia.**
**Juda rex me^o: Moab olla spei
mee.** **Juda rex me^o: Quis Juda: Qui d**

Alia lfa
z me^o est.

tribu Juda. Quis Juda: nisi cui dicit ipse Jacob: Juda te laudabunt fratres tui: Juda rex meus. Quid ergo timeam: quoniam Juda rex meus dicit: Nolite timere eos qui occidunt corpus: Juda rex meus: Adob olla spei mee. Quare olla: Quia tribulatio. Quare spei mee: Quia precessit Juda rex meus. Quia. n. precessit: tu sequi quid times: Quia precessit: Per tribulationes: pro angustias: pro opprobria. Septa erat via: sed antequam transiret: postea quam transiit sequere. Itaque patet via illius: transiit tu. Singularis ego sum inquit: sed quisque transeat. Singulare granum: sed quisque transeat: cum transierit: sequitur fructificatio. Juda rex meus. Ergo quia iuda rex meus: Adob olla spei mee. Adob intelligit in gentibus. Flata est enim ista gens de peccato: nata est ista gens de filiabus Loth: que cum patre inebriato cubuerunt male vitantes patre. Melius erat ut steriles remanerent quam sic matres fierent. Erat autem illa figura quedam eorum qui male vitant lege. Nolite enim attendere: quia lex in latina lingua feminini generis est: in greca masculini est. Sed siue sit feminini generis in loquendo: siue masculini: non prescribit veritatem locutio. Lex enim magis masculinam vim habet: quia regit non regitur. Porro autem apostolus Paulus quid ait: Bona est lex: si quis ea legitime vitat. Ille autem filius Loth non legitime vitat patre. Quomodo autem nascuntur opera bona cum quisque lege bene vitatur: sic nascuntur opera mala cum lege quisque male vitatur. Proinde male ille vitans patre: hoc est male vitans lege generauerunt moabitas: per quos significantur opera mala: inde tribulatio ecclesie: inde olla ebulliens. De hac olla quodam loco prophetie dicitur: Olla succesa ab aquilone. Quasi nisi a partibus diaboli qui dicit: Non sedem meam ad aquilonem. Tribulationes ergo maxime non oriuntur adversum ecclesiam: nisi ab eis qui lege male vitant. Quid ergo: Beseutura est hinc ecclesia: et propter ollam: id est abundantiam scandalorum non erit pseueratura usque in finem. Nonne Judas rex illius dixit hoc ei: Nonne ait illi: Quasi abundavit iniquitas: refrigescet caritas multorum: Olla bulliente caritas refrigescet. Quare non potius o caritas: et tu contra ollam seuefcis: An ignoras tibi esse dictum cum de illa abundantia scandalorum rex tuus loqueretur: Qui pseueraverit usque in finem habet salutem erit: Pseuera ergo usque in finem contra ollam scandalorum. Ardet olla iniquitatis: sed ma-

ior est flamma caritatis. Noli vinci: pseuera usque in finem. Quid times moabitas opera mala eorum qui lege male vitantur: Quid enim: Juda rex tuus qui precessit: nonne tales pertulit: Nescis iudeos male vitando lege christi occidisse: Ergo spera: et qua precessit rex tuus sequere. Sic Juda rex meus. Et ex eo quia Juda rex meus Adob quod factus est: Olla spei mee non presumptiois mee. Vide in tribulationibus ollam spei. Audi Apollonius: Sed et gloriamur inquit in tribulationibus. Olla est ias: sed vide istum: si explicat ollam spei: Sciens quia tribulatio patientiam operatur: patientiam autem probationem: probatio spem. Si tribulatio patientiam: patientiam probationem: probatio spem: olla est autem tribulatio que operatur spem: merito Adob spei mee. Spes autem non confundit. Et quid: Ferues pro olla: Ita plane: quia caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. In idumeam extendam calciamentum meum: Ecclesia loquitur: perveniam usque in idumeam. Sciant tribulationes: bulliat scadalus mundus: extendam calciamentum meum usque in idumeam: usque ad eos ipsos qui terrenam vitam degunt: quoniam idumea interpretatur terrena: usque ad ipsos: usque in idumeam extendam calciamentum meum. Cuius rei calciamentum nisi evangelii: Quasi speciosi pedes eorum qui annunciant pacem: qui annunciant bona: et calciati pedes in preparationem evangelii pacis. Porro quoniam tribulatio patientiam operatur: patientiam autem probationem: probatio spem: olla non me presumet. Caritas enim dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Non deficiamus evangelium predicare: non deficiamus dominum annunciare: usque in idumeam extendam calciamentum meum. Nonne serviunt et ipsi terreni: Et si cupiditatibus terrenis obligantur: christus tamen adorant. Hodie videmus fratres: quoniam multi terreni pro lucro fraudes: pro fraudibus punita: propter timores sortilegos: mathematicos: omnes isti idumei terreni: et tamen omnes isti adorant christum: sub calciamento ipsius sunt: iam usque in idumeam extendam calciamentum suum. Adhuc allopili subditi sunt. Allopili quod significat: Alienigenae non pertinentes ad genus meum. Subditi sunt quia multi adorant christum et non sunt regnaturi cum christo. Adhuc allopili subditi sunt. Quis deducet me in civitatem circumstantie: Que est civitas circumstantie: Si meministis: iam eam commemoravi in illo psalmo ubi dictum est:

Alia lra.
† alienigene.

Alia lra.
† inunita.

et circubunt civitatē. Circūstantie est ci-
uitas: gentium circūfusio est: que circūfu-
sio gentium in medio habebat unā gentē iu-
deorum colentem unū deū. Cetera circūfu-
sio gentium idolis supplicabat: demonibus
seruebat. Et mystice vocata ē ciuitas cir-
cūstantie: quia vndiq; gentes se circūfide-
rant et ei circūsteterant que colebant unū de-
um. Quis deducet me in ciuitatē circūstā-
ne: Quis: nisi deus: Hoc vult dicere: quō
deducet per illas nubes: de quibus dictū est:
Gloria tonitruū tui in rota. Rota est ipa ci-
uitas circūstantie: que dicta est rota: id est
orbis terrarū. Quis deducet me in ciuitatē
circūstantie: Quis deducet me vsq; in
idumeā: Id ē vt regnē etiā frenis: vt me
venerent etiā q̄d me nolūt phicē: Quis de-
ducet me vsq; in idumeā: **N**ōne tu de-
q̄ reppulisti nos: et nō egredieris de-
us in virtutibus nostris. **N**ōne tu nos
deduces q̄ nos reppulisti: Sed quare reppu-
listi nos: Quia destruxisti nos. Quare de-
struxisti nos: Quia irat⁹ es et miser⁹ es no-
strum. Tu q̄ deduces qui reppulisti nos: qui
nō egredieris de⁹ in virtutibus nostris tu de-
duces. Quid est nō egredieris in virtutibus
nostris: Sequitur est mundus: cōculcatur⁹ est
nos mundus: futur⁹ ē aceruus testimonij
effuso martyrum sanguine: et dictum sunt pa-
gani seuiētes: vbi est deus eorum: Tunc non
egredieris de⁹ in virtutibus nostris: nō p̄tra-
eos apparebis: nō ostendes potentia tuā:
quales ostendisti in Bavid: in Moyse: in
Zesunauē: quoniam eorum fortitudini gētes ces-
serunt: et strage facta magnaq; reddita va-
stitate: in terrā quā p̄misisti plebem tuam
induxisti. Hoc tūc nō facies: nō egredieris
deus in virtutibus nostris: sed intus opabe-
ris. Quid est nō egredieris: Non appare-
bis. Certe enim quoniam catenati martyres du-
cebant: quoniam includebantur in carcere: quoniam lu-
dibrio habendi p̄ducebantur: quoniam bestiis
subijciebantur: quoniam percutiebantur ferro: quoniam
igne cremebantur: nōne cōtemnebant tan-
q̄ deserti: tanq̄ sine adiutore: Quō deus
opabat int⁹: Quō intus cōsolabat: Quō
eis dulcē faciebat spem vite eterne: Quo-
modo nō deserebat corda eorum: vbi homo
habitat in silentio: bene si bon⁹: male si ma-
lus: Nunquid q̄ nō egrediebatur in virtuti-
bus eorum: ideo deserebat: **N**ōne magis nō
egrediendo in virtutibus eorum deduxit ecclesiam
vsq; ad idumeā: deduxit ecclesiam vsq; in
ciuitatē circūstantie: Si bellare etiā vellet

ecclesia et gladio vti videret per vita presentem
pugnare: quia vero cōtemnebant vitam presentem:
ideo factus est aceruus testimonij de vita
futura. Tu q̄ deus qui nō egredieris in vir-
tutibus nostris. **D**ā nobis auxiliū de
tribulatione: et vana salus hominis.
Eāt nō qui salutē nō habēt et optēt salutes
temporalē suis: q̄ est vana vetustas: dā nob̄ au-
xilū. Inde dā vñ putabar̄ deserere: inde
liberem. **D**ā nobis auxiliū de tribulatione: et
vā salus hominis. **I**n deo faciem⁹ v-
tutē: et ipse ad nihilū deducet inimicos
nostris. **N**ō faciem⁹ virtutē in gla-
dio: nō in equis: nō in loriciis: nō in scutis: nō
in potētatu exercit⁹: nō foris. Sed vbi: In-
tus vbi latem⁹. **T**ibi int⁹: In deo faciem⁹
virtutē: et q̄si abiecti: et q̄si cōculcati: q̄si nulli-
us momenti homines erimus: si ipse ad nihilū
deducet inimicos nostros. **B**enignus factus ē s̄.
Cōculcati sūt martyres: patiēdo: p̄ferēdo:
vsq; in finē p̄seuerādo: in deo fecerūt vir-
tutē. **F**ecit et ipse quō sequit⁹: Ad nihilū dedu-
xit inimicos nostros. **T**ibi sunt inimici marty-
rum: nisi forte quia modo eos ebriosi calicibus p̄se-
quunt: quos tunc furiosi lapidibus p̄sequantur.

Alia lra.
tribulā-
tes nos.

Explicit Tract. de ps. LIX.

Incipit Tract. de ps. LX.

Considerandū cū vestra caritate
psalmū istū suscepimus: breuis ē:
aderit dñs vt sufficiens ex eo et bre-
uiter loquamur quantum adiuuerit ipse qui
nos iubet loqui. Sic ero volentibus officio-
sus vt non sum tardis molestus: nec pauci-
multus: nec occupatis onerosus. **T**itulus
ei⁹ non nos tenet. Est enim. **I**n finem: in
hymnis ipsi Bavid. **I**n hymnis: ut
q̄ in laudibus: in fine: vtiq; in christū. **F**inis
enim legis christ⁹ ē ad iusticiā oī credenti. **E**t
ipsi Bavid: nō aliū q̄ ipm accipe debent
q̄ venit ex semine Bavid: vt eēt hō inter ho-
mīes: et equeles angel⁹ facēt homines. **T**ocē autē
in isto psalmo: si in mēbris ei⁹ et in corpore su-
mus: sic illo exhortate p̄sumē audem⁹ nostras
debem⁹ agnoscere nō alicui⁹ extranei. **N**ō
strā autē nō sic dixi: quasi eorum tñ qui in p̄-
sentia sum⁹ mō: sed nostrā qui sum⁹ p̄ totū
mundū: qui sum⁹ ab oriēte vsq; in occiden-
tē. **E**t vt nouerit sic esse vocē nostrā: loqui-
tur hic q̄si vnus hō. **N**ō est autē vn⁹ hō: sed
tanq̄ vnus: vnitas loquit⁹. **I**n christo autē
nos oēs vnus hō: quia huius vni⁹ hominis ca-
put ē in celo: et mēbra adhuc laborāt in ter-
ra. **E**t quia laborāt: videte quā dicāt.

Expositio psalmi.

Alia lra
tanxiaretur

Audi deus deprecationes meas
intende orationi mee. Qui dicit
quasi vnus: vide si vnus. **A** finibus terre ad te clamaui dum angere-
tur cor meum. Jam quod non vnus: sed vnus
quod christus vnus cui omnes membra sumus.
Nam quis vnus homo clamat a finibus terre?
Non clamat a finibus terre: nisi hereditas il-
la de qua dictum est ipsi filio: Postula a me et da-
bo tibi gentes hereditatem tuam et possessiones
tuas terminos terre. Hec ergo christi possessio:
hec christi hereditas: hoc christi corpus: sed
vna christi ecclesia: hec vnitas que nos sumus
clamat a finibus terre. Quid autem clamat?
Quod supra dixit: Exaudi deus deprecationes
meas intende orationi mee: a finibus ter-
re ad te clamaui. id est hoc ad te clamaui.
A finibus terre. id est vniuersis. Sed quare
clamaui hoc: Dum angereetur cor meum.
Ostendit se esse per omnes gentes toto orbe ter-
rarum: non in magna gloria sed in magna temptatione.
Namque vita nostra in hac peregrinatione non potest
esse sine temptatione: quod perfectus nisi per tempta-
tionem nostram fit: nec sibi quisquam innotescit nisi
si temptatur: nec potest coronari nisi vicerit: nec
potest vincere nisi certauerit: nec potest certa-
re nisi inimicum et temptationes habuerit.
Angit ergo iste a finibus terre clamans: sed tamen
non relinquitur. quoniam nos ipsos quod est corpus suum
voluit figurare: et in illo corpore suo in quo
iam et mortuus est et resurrexit et in celum ascen-
dit: ut que caput precessit: illuc se membra secu-
tura confidant. Ergo nos transfigurauit in se:
quoniam voluit temptari a sathana. Quod lege-
batur in euangelio: quod dominus Iesus christus in he-
remo temptatus a diabolo. Proorsus christus
temptatus a diabolo. In christo enim
tu temptabilis: quod christus de te sibi habebat
carnem: de se tibi salutem. de te sibi mortem: de
se tibi vitam. de te sibi contumelias: de se tibi
honorem. Ergo de te sibi temptationes: de se
tibi victoriam. Si in illo nos temptati sumus:
in illo nos diabolum superamus. Attendis quod
christus temptatus est: non attendis quod vi-
cit. Agnosce te in illo temptato: et te in illo
agnosce vincete. Poterat a se diabolum pro-
hibere: sed si non temptaret tibi temptatio
vincendi magisterium non preberet. Itaque non
mirum si inter temptationes positus iste cla-
mat a finibus terre. Sed que non vincit?
In petra exaltasti me. Jam ergo habet agno-
scimus quis clamat a finibus terre. Colamur
euangelium. Super hanc petram edificabo ec-
clesiam meam. Ergo illa clamat a finibus fre-

quam voluit edificare super petram. Ut autem
edificaret ecclesia super petram: quis factus est pe-
tra: Paulum audi dicentem: Petra autem
erat christus. In illo ergo edificati sumus.
Propterea petra illa in qua edificati sumus pro-
mo percussa est veteris: flumini: pluuia. quoniam christus
a diabolo temptatus. Ecce in qua firmitate te
voluit stabilire. Merito non vacat
vix nostra sed exaudis. In magna enim spe po-
siti sumus. In petra exaltasti me. **Be-
duxisti me quod factus es spes mea.**
Ille si nostra spes factus non esset: non nos
deduceret. **Beducit tanquam dux et in se du-
cit tanquam via: et ad se perducit tanquam patria.** **Be-
ducit ergo nos.** Unde: Quia factus est spes
nostra. Unde factus est spes nostra: Ecce
sic quomodo audistis quia temptatus est:
quod passus est: quod resurrexit: factus est spes no-
stra. Quid enim nobis dicimus quoniam hec legi-
mus: Non enim perdit nos deus propter quos fi-
lium suum misit temptari: crucifigi: mori: re-
surgere. Non enim vere nos despicit deus pro-
pter quos filio proprio non peccit: sed pro nobis
omnibus tradidit eum. Sic ergo factus est spes
nostra. In illo vides et laborem tuum: et merce-
dem tuam: laborem in passione: mercedem in re-
surrectione. Sic ergo factus est spes nostra. **Ha-
bemus enim duas vitas: sed vnam in qua sumus: al-
teram quam speramus.** In qua sumus nota nobis
est: quam speramus ignota nobis est. Tolera
quod es et habebis quam nondum habes. Quod
toleras: Ut non vincaris a temptatore. Labo-
ribus suis: temptationibus: passionibus: mor-
te sua demonstrauit tibi vitam in qua es: resurre-
ctione sua demonstrauit vitam in qua eris.
Nos enim non noueramus nisi nasci hominem et
resurgere hominem et viuere in eternum
non noueramus. Suscepit quod noueramus: et
demonstrauit quod non noueramus. Ideo ergo factus
est spes nostra in tribulationibus: in temptationi-
bus. Unde apostolus dicentem: Non solum autem
sed et gloriamur inquit in tribulationibus: scien-
tes quod tribulatio patientiam operatur: patientia probatio-
nem: probatio spes: spes autem non confundit.
Quoniam caritas dei diffusa est in cordibus nostris
per spiritum sanctum qui datus est nobis. Ergo factus
est spes nostra qui dedit nobis spiritum sanctum: et
ambulamus modo ad spem. Non enim ambulare
mus nisi speraremus. Quid ait ipse apostolus.
Quod enim videt quis quod sperat: Si autem quod non vi-
demus speramus pro patientiam expectamus. Et
item. Spe enim salui facti estis. **Beduxisti
me quod factus es spes mea. Turris fortitu-
dinis a facie inimici.** Angit cor meum

inquit ista unitas a finibus terre: et laboro inter temptationes et scandala. Invident pagani quod victi sunt: insidiant heretici pallio velati nominis christiani: intus in ipsa ecclesia vim panis frumentum a palea. Inter haec omnia cum angitur cor meum clamabo a finibus terre. Sed non me deserit ipse qui exaltauit super petras ut deducat me usque ad se: quia et si laboro diabolo per tota loca et tempora et occasiones insidiant aduersus me: hic est mihi turris fortitudinis: quo cum fugero non solum vitabo tela inimici: sed etiam in illum quem voluero securus ipse iaculabor. Ipse enim christus est turris: ipse se nobis factus est turris a facie inimici: qui est et petra super quam edificata est ecclesia. Laue ne feriaris a diabolo: fuge ad turrim. Non est te ad illam turrim diabolica iacta securura sunt: ibi stabis munitus et fixus. Quomodo autem fugies ad turrim? Ne forte quisque in temptatione positus corporaliter quirit turrim istam: et cum ea non inuenit fatigetur ac deficiat in temptatione: ante te est turris: recordare christum et intra in turrim. Quomodo recordaris christum ut intres in turrim? Quicquid pateris cogita quod per passus est: et cogita quo fine passus est ut moreretur et resurgeret. Talem et tu si nem spera qualis in illo precessit: et intraisti in turrim non sentiendo inimico. Si enim consenseris inimico: tunc ad te puenit oppugnatis iaculum. Tu potius in illius iaculare tela quibus feriat: quibus vincat. Que sunt ista tela: Verba dei: fides tua: spes ipsa: tua bona opera. Non dico sic esto in ista turri: ut vaces ibi et sufficiat tibi: ad te hostis tela non quod pueniat: age ibi aliquid: non cessent manus: opera bona tua gladij sunt interficientes inimicum. **Inquilinus ero in tabernaculo tuo usque in secula.** Videtis quod ille de quo diximus: est qui clamat. Quis nostrum est inquilinus usque in secula? Paucis diebus habuimus et transimus. Inquilinus enim hic sumus: habitatores in celo erimus. Ibi es inquilinus: unde auditurus es vocem domini dei: migra. Nam de domo illa eterna in celum nemo te videbit migrare. Hic est inquilinus: unde etiam dicit in alio psalmo. Inquilinus ego sum apud te: et peregrinus sicut omnes patres mei. Hic ergo inquilinus sumus: ibi dominus nobis mansiones dabit eternas. Adhuc inquit mansiones sunt apud patrem meum. Ad mansiones illas non tantum inquilinis dabit: sed tanquam civibus in eternum mansuris. Hic tamen fratres quod non modico tempore futura erat ecclesia in hac terra: sed habet ecclesia usque in finem seculi. **Id est dixit.**

Alia lra
Inhab: tabo
tuon habet

Inquilinus ero in tabernaculo tuo usque in secula. Seuiat gentilibus inimicus: oppugnet me: insidias mihi preparet: scandalis crebre scat: faciat angere cor meum. Inquilinus ero in tabernaculo tuo usque in secula. Non vicit ecclesia: non eradicabit: nec cedit quibuslibet temptationibus: donec veniat huius seculi finis. Et nos ab ista temporalis eterna illa habitatio suscipiat: ad quam nos deducit qui factus est spes nostra. Inquilinus ero in tabernaculo tuo usque in secula. Si diu eris inquilinus: quasi si illi dicerem. Laboraturus est fra infantas temptationes. Nam si paucorum dierum habet esset ecclesia: cito finirent temptationis insidie. Bene paucorum dierum velles esse temptationes. Sed quomodo colligeret natos omnes nisi diu habet esset nisi usque in finem pertenderet. Noli inuidere ceteris post futuris: noli quod iam transisti pontem misericordie velle precipitare. Sit hic usque in secula. Et quod de temptationibus quod necesse est ut abudent: quomodo magis veniunt scandala. Etenim ipse ait: Quomodo abundavit iniquitas: refrigescet caritas multorum. Sed illa ecclesia que clamat a finibus terre: in his est de quibus sequitur dicens. Qui autem perseuerauerit usque in finem: habet salutem. Sed unde perseuerabis? Que vires tue inter tanta scandala: inter tantas temptationes: inter tantas pugnas? Quibus viribus vincis hostem quem non vides? Nunquid tuis? Ergo quod usque in secula erit inquilinus iste hic: que illi spes est ut duret. **Cooperiar in velamento alarum tuarum.** Ecce quare securi sumus inter tantas temptationes donec veniat finis seculi: et suscipiant nos secula eterna: quod cooperimur in velamento alarum ipsius. Estus est seculi: sed magis umbra est sub alis dei. **Cooperiar in velamento alarum tuarum.** **Quoniam tu deus exaudisti orationes meas.** **Quia: A qua cepit.** Exaudi deus deprecationem meam: intende orationi mee: A finibus terre ad te clamaui: hoc ad te clamaui a finibus terre. Ideo cooperiar in velamento alarum tuarum: quod exaudisti deprecationem meam. Admonemur quod cessare orando: quod diu tempus est temptationum. **Bedisti hereditatem timentibus nomen tuum.** Perseueremus autem in timore nominis dei: eternus pater non nos fallit. Laborant filij ut suscipiant parentum suorum hereditatem: quibus mortuis successuri sunt. Nos non laboramus accipere hereditatem ab illo patre: cui non morienti succedamus: sed cum illo in ipsa hereditate in eternam viuamus. **Bedisti hereditatem timentibus nomen tuum.** **Dies super dies regis adij**

Alia lra.
t. ptegar

Alia lra
t. meus

cies annos eius. Hic est rex cuius mebra sumus. Rex christus est caput nostrum: rex noster. Bedisti illi dies super dies: non solum istos dies in isto tempore cum fine: sed dies super istos sine fine. Habitabo inquit in domo domini in longitudine dierum. Quare in longitudine dierum. Quia motus est breuitas dierum. Dis enim res que finem habet breuis est: sed regis habet dies super dies: ut non diebus solum istis transseuntibus regnet christus in ecclesia sua: sed regnet cum illo sancti in diebus illis que non habent finem. Ibi dies unus est: et multi dies sunt: quia multi sunt: dixi iam in longitudine dierum: quia unus dies sic intelligitur. Filius meus es tu: ego hodie genui te: Unum diem dixit hodie: si iste dies non ponitur in medio inter hesternum et crastinum: nec initium eius finis est hesterni: nec finis eius est initium crastini. Ista et anni dicti sunt. Tu autem idem ipse es: et anni tui non deficient. Quod anni: sic dies: sic unus dies. Quicquid vis dicis de eternitate: id quicquid vis dicis: quia quicquid dixeris minus dicis. Sed ideo necesse est aliquid dicat: ut sit vni cogites quod non potest dici: Dies super dies regis adijciet annos eius. **Usp in die generationis et generationis.** Generationis habet et generationis future. Generationis habet que comparatur lune: propter quod luna nascitur: crescit: perficit: senescit et occidit. Sic sunt generationes iste mortales: et generatio que regeneramur resurgendo: et permanebimus in eternum cum deo quoniam non sicut luna. Sed quod ait dominus: Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris sui. Luna enim figurate in scripturis per mutabilitatem habet mortalitatis ponitur. Iob ab hiericho descendebat ille ab hierim que incurrit in latrones: quia hiericho ciuitas vrbum est hebreum: et interpretatur latie luna. Descendebat tamquam ab immortalitate ad mortalitatem: et merito in itinere vulneratus a latronibus et semiuiuus relictus est ille ad adam: ex quo est totum genus humanum. Ergo dies super dies regis adijciet annos eius: usque in diem generationis et generationis. Generationis mortalium accipio: cuius generationis alterius mentionem fecisti. Cuius? Audi. **Permanebit in eternum in conspectu dei.** Secundum quod ait propter quid? **Misericordiam et veritatem eius que requiritur ei:** Bicit et alio loco: Uniuersae viae eius misericordiae et veritatis requiritibus testamentum eius et testimonia eius. Magnus homo de veritate et misericordia: habet breuitatem promissum. Breuis accipite quod sit veritas et misericordia: quia non parum est quod dictum est: uniuersae viae domini misericordia et veritas. Misericordia dicitur: quia non merita nostra attedit

deus: sed bonitatem suam: ut peccata nobis omnia dimitteret: et vitam eternam promitteret. Veritas autem quia non fallit reddere que promissit. Agnoscamus hanc et nos faciamus: ut quod nobis deus exhibuit misericordiam suam et veritatem suam: misericordiam dimittendo peccata nostra: veritate exhibendo promissa sua. Sic et nos faciamus hanc misericordiam et veritatem. Misericordiam circa infirmos: circa egentes: circa inimicos etiam nostros: veritatem non peccando nec adijciendo peccatum super peccatum: quoniam quod multum sibi pollicetur de misericordia dei: surrepit in animum ipsius ut faciat iniustum deum: et putat quod si promiserit peccator et noluerit recedere ab iniuriatibus suis: veniet ille et ibi eum positurus est ubi ponit suos suos que ei obtempant. Et iustum habet ut ibi te ponat pseuerantem in peccatis: ubi positurus est illos que recesserunt a peccatis. Sic vis iniustus esse: ut et deum facias iniustum. Quid vis que peruertere deum ad voluntatem tuam: Tu peruertere ad voluntatem dei. Quis est qui hoc facit nisi ex illis paucis de quibus dicitur. Qui pseuerauerit usque in finem hic saluus erit. Merito et hanc misericordiam et veritatem eius que requiritur ei: Quid est ei? Sufficeret que requiritur. Quare addidit ei: nisi quia multi requirunt misericordiam eius et veritatem discere in libris eius: et cum didicerint sibi viuunt: non illi: sua querunt non que Iesu christi: predicant misericordiam et veritatem: et non faciunt misericordiam et veritatem: sed predicando illam: non ut illam. Non enim predicarent illam si non nouissent illam. Sed qui deum amat et christum in predicando misericordiam et veritatem ipsius: ipse illam requirit ei: non sibi: id est non ut ipse habeat ex hac predicatioe comoda temporalia: sed ut possit membris ipsius: id est fidelibus eius cum veritate ministrando quod nouit: ut que viuunt: non iam sibi viuunt: sed ei qui pro omnibus mortuus est. Misericordiam et veritatem eius que requiritur ei: Sic psallam nomini tuo deus in seculo seculi: ut reddam vota mea de die in die. Sic psallis nomini dei: ne psallas ad tempora. Vis in seculum seculi psallere: vis in eternum psallere? Redde ei vota tua de die in die. Quid est redde ei vota tua de die in die? De die isto in diem illum: pseuera reddere vota in isto die donec venias ad illum diem: hoc est: Qui pseuerauerit usque in finem: hic saluus erit. **Explicit Tractatus de psalms LX. Incipit Tractatus de psalms LXI.**

Delectatio diuinorum eloquiorum et dulcedo intelligendi ubi dei adiuuante ipso que dat suauitatem ut frustra det fructum suum: et nos ad loquendum: et

Alia lra
t psalmu dicit
non habet

Alia lra
t gmanet

tionis christi qdam mēbra: a christi: sic in na
scēte qdā nōdū qdē pcedēte capite pcessit
man^o: s̄ tñ capiti cōnectebat̄ z man^o. No
lite ḡ putare fratres oēs iustos q̄ passi sunt
psecutionē impioꝝ: etiā illi q̄ venerunt mis
si añ dñi aduentū p̄nunciare dñi aduentuz
nō p̄tinuisse ad mēbra christi. Absit vt nō
p̄tineat ad mēbra christi: q̄ p̄tinet ad ciuita
tem q̄ regem h̄z christū. Illa vna ē hierlm
celestis ciuitas sancta: h̄ vna ciuitas vnū
h̄z regez. Rex h̄ ciuitatis christus ē. Ipe
enī dicit m̄ syō: dicit ei maī s̄ hō. Mater
enī syon dicit hō: z hō factus ē in ea: z ipe
fūdauit eā altissim^o. Ille ḡ rex ei^o q̄ eā fūda
uit altissim^o: ipe in ea hō fact^o ē humillim^o.
Ipe ḡ añ aduentū incarnationis sue premi
sit qdam mēbra sua: post q̄ p̄nunciantia se
uentuz venit et ipe: cōnexus eis refert ad
similitudinē nascentis illius: qz manus añ
caput pcedēs z cū capite est z sub capite.
De christo enī dictū est: cū laudaret excel
lentia ppli p̄mi z dolerent fracti ramī natu
turales: quoz adoptio inq̄t z testamēta et
legis p̄stitutio: quoz p̄res ex qb^o christus
fm carnē qui ē sup oia b̄ndictus in secula
deus. Ex qb^o christus fm carnē tanq̄ ex
syon: qz hō fact^o ē in ea: qui christus sup
oia deus b̄ndict^o in secula: qz ipe fundauit
eā altissim^o. Ex qb^o christus fm carnem
filius Dauid q̄ ē sup oia deus b̄ndictus ī
secta dñs Dauid. Lota ḡ illa ciuitas loq̄t
a sanguie Abel iusti vsqz ad sanguinē Za
charie: inde z deinceps a sāguie Johānis
p sanguinē aploꝝ: p sanguinē martyruz: p
sanguinē fidelū christi: vna ciuitas loqui
tur: vnus hō dicit: Quousqz apponitis sup
hoiez: interficite oēs. Videam^o si deleti: vi
deamus si extinguitis: videam^o si tollitis
de fra nomen eius: videamus si nō ppli in
ama meditamī dicētes: Quā moriet̄ z per
ibit nomē eius. Tāq̄ parieti inclinato: et
macerie ipulse: incūbite: ipellite. Audite
supra: susceptoz me^o nō moueboz āpli^o: qz
tāq̄ cumulus arene ipulsus suz vt caderē
z dñs suscepit me. Verūtñ honore
meum cogitauerūt repellere. Ticti
dū interficiūt cedētes sanguini interfecto
rū: multiplicātes fideles: cedētes his etiaz
nō valentes occidere. Verūtñ honorem
meū cogitauerūt repellere. Adō qz nō pōt
occidi christian^o: agit vt exhonoretur chri
stianus. Hūc enī honore christianozū cor
da torquent impioꝝ. Jā Joseph ille sp̄ia
lis post venditionē a fratrib^o: post transla

tionē de patria sua ad gētes tāq̄ ī egyptū:
post humiliationē carceris: post fictionem
falsē testis: postq̄ factū ē qd de illo dictuz
est: Ferrū p̄transiuit aiaz ei^o: iā honorifica
tus ē: iam nō ē subdit^o fratrib^o vendenti
bus: s̄ frumēta erogat esurientibus. Ticti
eius hūilitate z castitate incorruptiōe: tē
ptationibus: passionib^o: iā eū honoratum
vidēt: z honore ipi^o cogitant repellere. In
cogitationibus q̄ppe eozū est illud: pctōz
videbit: neqz enī nō videbit qñ non pōt ci
uitas abscondi supra montē p̄stitutā. Pec
cator ḡ videbit z irasceēt dētib^o suis: frē
det z tabesceēt. Latet in corde z regit fronte
venenū in seuiētibus z indignātib^o. Pro
pterea z h̄ cogitationi eoz dedit: Honorē
inq̄t meū cogitauerūt repellere. Adō enī au
dent v̄bis p̄ferre qd cogitāt. Optemus ill
bona etiā si optāt mala. Judica illos de^o:
decidant a cogitationibus suis. Quid enīz
ill^o melius qd vtilius q̄ vt inde cadant vbi
male stāt: vt possint ipi correcti dicē: Sta
tuisti pedes meos supra petrā. Verūtñ co
gitauerūt honore meū repellere. Omēs ḡ
vnū an vnus ḡ oēs: an oēs ḡ oēs: an vnus
ḡ vnū: Interim cum dicit. Apponitis sup
hoiem: tanq̄ sup vnū: z cū dicit: Interfici
te oēs: q̄si omnes ḡ vnus: s̄ tñ z oēs ḡ oēs:
qz z christiani oēs s̄ in vno. Quid autē illi
diuersi errores inimici christi: oēs tātuz di
cendi sunt: Adōne z vnus: Plane audeo z
vnū dicere: qz z vna ciuitas z vna ciuitas:
vnus p̄ls z vnus p̄ls: rex z rex. Quid ē
vna ciuitas z vna ciuitas: Babilonia vna:
hierlm vna. Quibuslibet alijs etiaz mysti
cis noibus appelles: vna tñ ciuitas z vna
ciuitas: illa rege diabolo: ista rege christo.
Intendo enī euāgelū quodā loco et mo
uet me: puto qd z vos. Postea q̄ inuitati
sunt mlti ad nuptias boni z mali: z imple
te sunt nuptie recūbentiū: serui enī missi vt
p̄ceptū erat inuitauerūt z bonos z malos:
z ingressus ē rex respicere recūbentes: z in
uenit hoiem nō h̄ntem vestē nuptialem: et
ait illi qd nostis: Amice quō huc venisti n̄
h̄ns vestē nuptialem: At ille obmutuit. Et
iussit ei ligari manus z pedes: z p̄ici eū in
tenebras exteriores: Leuatus ē de p̄uuiō
z missus ē in penas. Nescio qd hō in tam
mag turba recūbentiū. Sed tñ dñs volēs
oñdere vnū illū hoiez vnū: corp^o eē qd cō
stat ex mltis. vbi iussit eum p̄ncipi foras: z
mitti in debitas penas: subiecit continuo.
Adulti enim sunt vocati: pauci v̄o electi.

Alia lra
iprecium

Quid est h: Locus casti turbas: veit inges
 multitudo: annuisti locut' es: multiplicati
 sunt sup numeru: implete sunt nuptie re-
 cumbentiu: proiectus e inde solus vnus r
 dicit: Multi eni sunt vocati pauci vo ele-
 cti. Cur n pon' oes vocati: mlti electi: vn'
 piectus: Si diceret multi eni sunt vocati:
 r ples electi: pauci vo reprobi: in pauc' for-
 te verisimili' intelligeremus vnum illum.
 Huc vo dicit q vnus inde piectus est: et
 subdit: Multi eni sunt vocati: pauci vo ele-
 cti. Qui sunt electi nisi q remaserut: Pro-
 iecto vno electi remaserut. Quo proiecto
 vno de mltis pauci electi: nisi qz i illo vno
 mlti: Oes q terra sapiut: oes q felicitatez
 terrenā deo pferut: oes q sua qrunz non q
 Jesu christi: ad vnā illā ciuitate ptinent q
 d' babilonia mystice: r hz reges diabolū.
 Oes aut q ea q sursum sunt sapiut: q cele-
 stia meditant: qui cū sollicitudie in seculo
 viuūt ne deum offendāt: q cauēt peccare:
 qz peccantes nō pudet pferi: hūiles: mi-
 tes: sancti: iusti: pij: boni oes ad vnā ciui-
 tate ptinet q regē hz christū. Illa eni in ter-
 ra qsi maior est tpe: nō sublimitate: nō bo-
 noze. Ciuitas illa por nata: ciuitas ista po-
 sterior nata. Illa eni incepit a Layn: h ab
 Abel. Nec duo corpa sub duob' regibus
 agētia ad singulas ciuitates ptinentia ad-
 uersant sibi vsqz in finē seculi: donec fiat ex
 cōmixtione sepatio: r alij ponant ad dexte-
 ram: alij ad sinistra: dicatqz ill: Venite bñ
 dicti p'ris mei pcipite regnū: quod vobis
 paratū est ab exordio mūdi. Illis aut: Ite
 in ignē eternū q parat' e diabolo r angelis
 eius. Christus eni h dicit: Venite bñdicti
 p'ris mei pcipite regnū qd vobis paratum
 e ab initio mūdi: Rex ciuitatis sue victor
 sup oia. Illis aut ad sinistra pstitutis tāqz
 ciuitati iniquozū: Ite inqt in ignē eternūz.
 Hūqd sepat ab eis regē: Hō. Addidit ei:
 q paratus e diabolo r angel' eius. Intēdi-
 te fratres: intēdite rogo vos. Belectat eni
 me pauca adhuc loq vobis de ciuitate hac
 dulci. Gloriosissima eni de te dicta sunt ci-
 uitas dei: r si oblitus fuero tui hierlm: obli-
 uiscat me dextera mea. Dulcis e eni vna
 patria r vere vna patria: sola patria: p'f'
 illā qcquid nobis est pegrinatio e. Bicā q
 qd agnoscatis: qd approbetis: cōmemora-
 bo qd nostis: nō docebo qd ignorat'. Hō
 pus iqt apls qd spūale e h qd aiāle: postea
 qd spūale. Jō ciuitas illa maior etate: qz p

or natus e Layn: r postea abel: h' his ma-
 ior fuit miori Illa maior etate: ista maior
 dignitate. Quare illa maior etate: Quia
 non pus qd spūale est: h qd aiāle e. Qua-
 re ista maior dignitate: Quia maior fuit
 miori. Edificauit aut ciuitate Layn. sic le-
 gim' anqz est vlla ciuitas in p'mordio rez
 humanaz: edificauit ciuitate Layn: Pro-
 culdubio itelligas iā natos fuisse multos
 hoies ex ill' duob': r ex his qz genuerāt: vt
 possit esse apt' r congruus numer' cui nomē
 ciuitatis imponeret. Edificauit q ciuitate
 Layn vbi n erat ciuitas. Edificata e r po-
 stea hierlm regnū dei: ciuitas sancta: ciui-
 tas dei: et posita in spē qdā vmbre signifi-
 cātis futura. Intelligite itaqz magnū my-
 steriū r tenete qd plocut' sum: nō prius qd
 spūale: h qd aiāle: postea spūale. Ideo q
 Layn por edificauit ciuitate: r ibi edifica-
 uit vbi nlla erat ciuitas. Ut vo edificaret
 hierlm n ibi edificata e vbi nō erat ciuitas:
 h erat ciuitas pmo q appellabat hieb': vñ
 hiebusai. Ea capta: deuicta: sbiecta: edifi-
 cata est noua ciuitas tāqz destructa vetere
 r appellata hierlm visio pacis ciuitas dei.
 Unusqz q nat' ex Adā: nōdū ptinet ad
 hierlm. Portat eni secū traduce iniquitatis
 penāqz peccati deputat' morti: r pertinet
 quodāmodo ad veterē quandā ciuitatez:
 sed si futurus e in p'lo dei: destruet vet': r
 edificabit nouus. Jō q Layn ciuitate edi-
 ficauit vbi nō erat ciuitas: A mortalitate
 eni r a malicia qsqz incipit vt fiat bon' po-
 stea. Sicut eni p inobedientiā vnus hois
 peccatores pstituti sunt mlti: ita p obedi-
 tiam vnus hois iusti cōstituent' multi. Et
 oes in Adam morimur: r vnusqzqz nostz
 ab Adā nat' e: trāseat ad hierlm: destruet
 vetus r edificabit nouus. Tanqz deuictū
 hiebusais vt edificet hierlm dicit. Exiite
 vos veterē boiem r iduite nouū: Jāqz edi-
 ficatis in hierlm r gratie luce fulgētibz di-
 citur: Fuistis aliqu' tenebre: nūc aut lux in
 dño. Mala q ciuitas ab initio vsqz i finez
 currit: r bona ciuitas mutatiōe malozum
 cōdit. Et sunt iste due ciuitates p' mixte in-
 terim: in fine sepande: aduersus inuicē cō-
 fligentes. Vna p iniquitate: altera pro iusti-
 cia: vna p vanitate: altera p veritate. Et
 aliqu' ipa cōmixtio tpalis facit: vt qdā ptī-
 nentes ad ciuitatez babiloniam admini-
 strēt res ptinētes ad hierlm: Et rursū qdā
 pertinentes ad hierusalem admistrent res
 pertinentes ad babiloniam. Difficile ali-

quid pmisisse videor: Patientes estote do-
nec demonstret exemplis. **D**ia eni in vetere
pplo: sicut scribit aplos: in figura ptingebat
eis: scripta sunt aut ad correctione nostra
in quos finis seculi obuenit. **R**espiciat q
pplm illu pmiu positu ena ad significandu
pplm posterioru: et videte ibi q dico. **F**uerit
reges magni in hierlm: notu est: numeran-
tur: nominant. **D**es ergo iniq ciues erant
babylonie: et administrabat res i hierusalē:
Des in fine inde sepandi n nisi ad diabo-
lum ptinget. **R**ursus iuenim? ciues de hie-
rusalē administrasse res qsdam ptingentes ad
babyloniā. **M**ā tres illos pueros vict? mi-
raculo **A**buchodonosor regni sui admi-
nistratores fecit: et constituit eos sup satra-
pas suos: et administrabat res babylonie
ciues de hierlm. **R**espiciat nūc impleri h et
agi in ecclia et his tpbis: oēs de qbus di-
ctum ē: que dicūt facite: q aut faciūt face-
re nolite: ciues sunt babylonie adminis-
trantes rempublicā ciuitatis hierlm. **S**i enim
nihil administraret ciuitatis hierlm: vñ q
dicūt facite: vñ cathedra **M**oyse sedent:
Rursus si ciues sunt ipsius hierlm q regna-
bunt in eternū cū christo: vñ q faciūt face-
re nolite: nisi qz audituri sūt: recedite a me
oēs q opamini intqratem: **N**otū est q vob
ciues male ciuitatis administrare quosdam
act? bōe ciuitatis: **T**lideam? si nūc ciues
bone ciuitatis admistrent qsdaz actus ma-
le ciuitat. **T**errena q oīs respública qñqz
vñqz pitura: cui? regnū transitoriū est cuz
veniet illud regnū de quo oram?: **A**dueni-
at regnū tuū: et de quo pdictuz ē: **E**t regni
cuius nō erit finis. **T**errena q respública hz
ciues nostros admistrantes res eius. **M**ulti
enī fideles: qz multi boni et magistra-
tus sunt in ciuitatib? suis: et iudices sunt: et
duces sunt: et comites sunt: et reges sunt.
Des iusti et boni: nō habētes in corde nisi
gloriosissima de te dicta sunt ciuitas dei: et
qñ angariā faciunt in ciuitate trāsitoria: et
illic a doctorib? ciuitatis sancte iubentur
suare fidem ppositis suis: siue regi qñ pre-
cellenti: siue ducibus tāqz ab eo missis ad
vindictā malozū: laudem vō bonozū: siue
fui vt domis suis subditi sint: et christiani
paganis: et fuet fidem melior deteriori ad
tps futurus in eternū dñatur?. **F**uit enim
ista donec trāseat inqtas: iubent? fui ferre
domios iniquos: et difficiles ciues baby-
lonie iubent? tolerari a ciuib? hierlm: et am-

plius obsequiorū exhibentibus qz si ciues
essent ex ipa babylonia: tanqz implentib?:
qui te angariauerit mille passus: vade cuz
illo et alia duo. **H**anc totaz ciuitatē disper-
sam: diffusam: permixtam alloquitur his
verbis et dicit: **Q**uouisqz apponitis sup ho-
minem: interficite omnes: et qui foris estis
tanqz spine in sepibus: aut tanqz ligna in-
fructuosa in siluis: quicqz intus estis tanqz
zizania vel tanqz palea: **O**mnes quotqz
estis: separati: permixti: tolerandi: sepa-
di interficite omnes: tanqz parieti inclina-
to et macerie depulse. **V**erūtamen honore
meum cogitauerunt repellere. **N**on dire-
runt: sed tamen cogitauerunt. **C**ogitau-
erunt repellere honorem meum. **C**ucurri
in siti. **R**etribuebant enim mala pro bo-
nis. **I**lli interficiebant: illi repellēbat: ego
eos sitiebam. **I**lli honorem meum cogita-
uerunt repellere: ego eos in corpus meum
satiebam traicere. **B**ibendo enim quid fa-
cimus nisi humorem foris positum in mē-
bra mittimus: in corpus ducimus nostrū:
Hoc fecit **M**oyse in illo capite vituli. **C**a-
put vituli magnū sacm. **C**aput enī vituli
corpus erat impioz in similitudine vituli
manducantis fenum et terrena querentiū:
quia omnis caro fenum. **E**rat ergo vt dixi
corpus impiozū. **I**ratuz **M**oyse in igne
misit: cōminuit: in aqua sparsit: bibendū
populo dedit: et ira prophete administra-
tio facta ē pphetie. **C**orp? enī illud i igne
mittit tribulationuz: et vbo dei cōminuit.
Paulatū ei desistit ab vnitate corpis ei?
Sic ei vestimētū ita p tps absumit: et vn?
quisqz qui sit christian? sepatur ab illo po-
pulo: et quasi a massa cōminuitur. **C**onspi-
rati oderunt: minutatim credunt. **E**t quid
iam euidētius qz in corpus ciuitatis hie-
rusalem cuius imago erat populus israel p
baptismum traicendi erant hoies: **I**deo
in aqua sparsum est: vt in potū daretur.
Hoc vsqz in finem sitit iste: currit et sitit.
Multos enim bibit: sed nūc erit sine si-
ti. **I**nde est enim: **S**itio: mulier da mihi bi-
bere. **S**amaritana illa ad puteum sitien-
tem dominū sensit: et a sitiente satiata est.
Sensit prior illa sitientem: vt biberet ille
credentem. **E**t in cruce positus: sitio dixit:
quis illi non hoc dederint quod sitiebat.
Ipos enim ille sitiebat: at illi acetuz dede-
runt: non vinum nouum quo implentur
vires noui: s vinū vetuz male vet?. **B**i

pharisei h̄ erant: s; q; h̄ eē se arbitrabant: z iō supbiebant z medicū egrotantibus in uidebāt: z plus egrotātes medicūz occidebant. Appellauit tñ sanos iustos: egrotantes pctōres. ¶ Et q̄ iustificarer ait iste transi liēs ab ip̄o mihi ē: z vt glorificarer ab ip̄o mihi ē: In deo salutare meum z gl̄a mea. Salutare meū vt salu' sum: gl̄a mea vt honorat' sum. Hoc tūc: mō q̄d: **Be' auxiliij mei z spes mea in deo.** Bonec p̄ uenā ad p̄fectā iustificatōz z salutē. Spe enī salui facti sum'. Spes aut̄ q̄ videt non ē spes: donec veniā ad illā glorificationez vbi iusti fulgebūt in reg' p̄ris sui tanq̄ sol. Interi ne inter tēptatōdes: inf' iniquitates: inter scandala: inter aptas oppugnatiōes et subdolas locutiōes: inf' eos q̄ ore suo b̄ficiunt z corde suo maledicunt: inf' eos q̄ honorem meū cogitāt repellere: quid h̄: **Be' auxiliij mei:** dat enī auxiliū certatib'. Contra q̄s certatibus: Nō ē nobis colluctatio aduersus carnē z sanguinē: s; aduersus p̄cipatus z p̄tates. **Be' g' auxiliij mei z spes mea in deo.** Spes q̄s duū nōdū est qd̄ promissus ē: z credit qd̄ nōdū videt. Cū aut̄ venerit: erit saluatio z glorificatio: nō tamē dū illa differūt: deserimur. **Be' enī auxiliij mei z spes mea i deo.** ¶ **Sperate in eo omne' cōciliū plebis.** Imitamini idithun: trāsilitē inimicos v̄ros repugnantef vob: resistētes inueneri v̄ro: odio vos habentes trāsilitē. Sperate in eo oē p̄ciliūz pleb. **Effundite corā illo corda v̄ra.** Nolite credere eis q̄ dicūt vobis: vbi ē de' v̄r? Facte sunt inq̄t mihi lachryme mee panes die ac nocte: dū dī mihi quotidie vbi ē de' tuus. S; qd̄ ibi dī: Hec meditat' sū et effudi sup me aiāz meā. Lōmemoratus sūz qd̄ audio vbi ē deus tuus: memorat' sum h̄ z effudi sup me aiāz meā. Querēs deuz meū effudi sup me aiāz meā: vt illū attingerem nō in me remāsi. Ergo sperate in eo oē p̄ciliū plebis: effundite corāz illo corda vestra: dep̄cando: p̄tēdo: sperando. Nolite corda v̄ra retinere intra corda v̄ra. Effundite corā illo corda v̄ra: nō perit qd̄ effunditis: ille enī susceptor me'. Si suscipit: qd̄ times effudere: Facta in dño curā tuam z spera i eū. Effundite corā illo corda vestra. **Deus adiutor noster.** Quid timet' inter susurrones z detractores deo odibilef? Ubi p̄nt: palā oppugnātes: vbi nō possūt occulte insidiātes: falso laudātes: vere inimicātes: Inf' hos qd̄ timet'. **Be' adiutor**

noster. An emulāt dñm? Nūqd̄ fortes illo sunt: Deus adiutor n̄r. Securi estote. Si deus p̄ nobis: q̄s d̄ nos? Effundite corā illo corda v̄ra: trāsiliētes ad euz: leuantes aiāz v̄ras. Deus adiutor n̄r. Et iā p̄stituti in loco munito: in turri fortitudinis a facie inimici: miseremī eos quos timebatis: currere enim debetis in sū. Bep̄citate q̄ illos iā in illo loco p̄stituti: z dicite: **Verūtū vāni filij hoīm: mēdaces filij hoīm.** Filij hoīm quousq; grauel cordef: Filij hoīm vāni: filij hoīm mendaces: filij hoīm vt qd̄ diligitis vanitatē z q̄ritis mēdaciū: Cū miseratiōe ista dicite: atq; sapite: si trāsiliuistis: si diligitis inimicos vestros: si destruere cupitis vt edificetis: si eū amatis qui iudicat in gentib' z replet ruinas: ita his ita dicite: nō odio h̄ntes: non malū p̄ malo reddentes. Mendaces filij hominū. In stateris vt decipiāt ip̄i de vanitate i v̄nū. Certe ml̄a sunt: ecce ille ē vnus: vn' ille q̄ pietus ē de turba p̄uiuantū. Cōspirant oēs t̄palia: q̄runt q̄s carnales carnalia: z in futurū sperant q̄cūq; sperāt. Et si opinionū varietate in diuersū: de vanitate tñ vnū sunt. Diuersi q̄dem errores: multiformes: z regnuz ad se diuisuz non stabit: s; simul in oibus voluntas vana z mēdar: p̄tinēs ad vnū regē cū quo i ignē eternū p̄cipitanda ē: Ipi de vanitate in vnū. Et ad illos videte qz sicut: videte qz currit in sū. Cōuertit g' se ad illos s̄ntēs eos. ¶ **Nolite sperare sup iniquitatē.** Nā spes mea i deo: nolite sperare sup iniquitatē. Vos q̄ nō vultis accedere z trāsilitre: nolite sperare sup iniquitatē. Ego enī q̄ trāsiliui spes mea i deo. Et nūqd̄ iniquitas ē apud deum: Nolite sperare super iniquitatem. Hoc faciam': illud cogitem': sic insidias componam' de vanitate i v̄nū. Tu sitis q̄ h̄ ista cogitāt: ab eis q̄s bibis p̄dūt. Nolite sperare sup iniquitatē. Vana ē iniquitas: nihil ē iniquitas: potēs nō ē nisi iusticia. Occultari pōt ad tps: vitas vici non pōt. Florere pōt ad tps iniquitas: p̄manere non pōt. Nolite sperare sup iniquitatē. Et rapinā ne cōcupiscatis. Nō es diues et rapere vis. Quid inuenis: qd̄ p̄dis? Quid lucra damnosa. Inuenis pecuniā: perdis iusticiam. In rapinaz ne concupiscat'. Paup sum: nō habeo. Iō rape vis: Quid rapias vides: a quo rapiaris nō vides. Resc̄l circuire inimicū tāq; leonē rugientē z q̄retēz qd̄ rapiat: Præda illa quā vis rape in mu

Alia lra test

Alia lra tomis congregatio populi

Alia lra. tincterum

Alia lra tidipm

Alia lra si iniquitate

Alia lra trapinas nostras cōcupiscere.

scipula ē: tenes et teneris. In rapina g̃ ne
 ꝑcupiscas o paup: s̃ ꝑcupisce in deū q̃ pre
 stat nobis oīa abundant̃ ad fruendū. Pa
 scet te q̃ fecit te. Si pascit latronem nō pa
 scit innocentē: Pascet te qui solē suū oziri
 facit sup bonos et malos: et pluit super iu
 stos et iniustos. Si pascit dānandos: non
 pascit liberādos: Ergo in rapinā noli con
 cupiscere. **Victū ē h̃ paupi fortassis aliqd**
 de necessitate rapturo. **Biues ꝑcedat:** nō
 habeo ego inqt̃ necessitatē rapiendi: nihil
 mihi deest: abūdāt oīa. **Et tu audi. Diui
 tie si fluāt ne apponatis cor.** Ille nō
 h̃z: iste h̃z. Ille nō q̃rat rape qd̃ nō h̃z: iste
 nō apponat cor in eo qd̃ h̃z. **Diuitie si flu
 ant:** id est exundēt tāq̃ de fonte currāt: ne
 apponatis cor. **Noli ꝑsumere:** noli ibi te fi
 gere: certe vlt̃ time: diuitie si fluāt. **Nō vi
 des q̃: si ibi cor posueris: et tu flues:** **Biues
 es:** ecce nō ꝑcupiscas adhuc h̃re: q̃ multa
 habes. **Audi:** ꝑcipe diuitibus huius
 mūdi nō supbe sate. **Et qd̃ est ne appona
 tis cor:** **Nec ꝑ sperare in incerto diuitiarū.**
Ergo diuitie si fluāt ne apponatis cor: nec
 in diuitijs ꝑfidatis: nec ꝑsumatis: nec spe
 retis: ne dicat. **Ecce hō q̃ nō posuit deū ad
 iutorē suū:** s̃ sperauit in multitudie diuitia
 rum suar: et ꝑualuit in vanitate sua. **Ergo
 vani filij hoīm: mendaces filij hoīm:** **Nec
 ꝑ rapiatis neq̃ si fluāt diuitie cor appona
 tis:** non iā vanitatē diligatis et mendaciaz
 q̃rat̃. **Et nō respexit in vanitates et infamias men
 daces.** **Recipe vultis:** fraudē vultis face
 re: qd̃ affertis vt decipiatis: **Stateras do
 losas.** **Mēdaces enī inqt̃ filij hoīm in sta
 terē vt decipiāt ꝑferēdo stateras dolosas.**
Falso examie fallitis intuēt̃: nescitis aliū
 esse q̃ appendit: aliū q̃ de pondere iudi
 cat: **Nō videt cui tu appēdis:** s̃ videt qui et
 teipm̃ appēdit. **Ergo nō fraudē: nō rapinā
 ꝑcupiscat̃:** nō in his q̃ habetis spē ponat̃
 monui: ꝑdixi: ait iste idit̃hū. **Quid: Seq̃t̃.**
Sel locutus ē deus: duo hec audiui
**qm̃ pt̃as dei est: et tibi dñe miseri
 cordia: q̃ tu reddes vnicuiq̃ ꝑm
 opa sua.** **Dixit idit̃hū: sonuit de alto q̃
 transiuit: audiuit ibi qd̃dā et dixit nobis:**
**Sz aliquantū in h̃ qd̃ nobis dixit pertur
 bor s̃res: et donec vobiscū ꝑcipem: vel ꝑ
 turbationē: vel aliquā respirationē meā in
 tentos vos volo.** **Etenī ꝑsalmlū ad termi
 num duxim⁹ adiuuante dño.** **ꝑost h̃ que
 dicturi sum⁹: nō restat aliqd̃ qd̃ de h̃ vlt̃eri**

us exponam⁹. Itaq̃ annitimi meū vtrū
 possim⁹ intelligere h̃: et si nō potuero: et in
 telligit aliq̃s vestrū qd̃ ego nō possuz: gau
 debo pon⁹ q̃ inuidebo. **Omnino inuesti
 gare difficile ē: quemadmodū positum est
 pus.** **Sel locutus ē de⁹: deinde cū ille sel lo
 cutus ē: ego duo audiui.** **Si enī diceret: sel
 locutus ē de⁹: vnū h̃ audiui: videbat ꝑ
 tem q̃stionis hui⁹ amputauisse: vt tātmō
 q̃reremus qd̃ sit sel locutus ē de⁹. **Nūc vō
 q̃suri sumus: et qd̃ sel locutus ē deus: et qd̃
 sit duo h̃ audiui: cū sel ille locutus est. **Sel
 locutus est deus. **Quid dicis idit̃hū: **Si
 tu loq̃ris q̃ transiuit eos: sel locutus est.
**Ego scripturā aliā ꝑsulo: et dic̃ mihi: **Mul
 tifarie: multisq̃ modis olim deus locutus
 ē ꝑrib⁹ in ꝑphetis. **Quid ē: sel locutus est
 de⁹: **Nōne ille ē de⁹ q̃ in ꝑmordio ip̃ius ge
 neris hūani locut⁹ est ad Adā: **Nōne idēz
 ip̃e locutus ē ad Cayn: ad Moē: ad Abra
 am: ad Isaac: ad Jacob: ad ꝑphetas om
 nes: ad Moyses: **Unus erat Moyses: et
 quoties ad eū locut⁹ est deus: **Ecce etiam
 vni nō sel: s̃ sepius locut⁹ ē deus. **Beinde
 locut⁹ est ad filiū h̃ positū: **Tu es fili⁹ me⁹
 dilectus. **Locut⁹ ē deus apostol̃: locutus ē
 oibus sc̃tis: etiā si nō voce sonāte ꝑ nubē:
 in corde tñ vbi ip̃e mg̃ ē. **Uñ ille dic̃. **Au
 diam qd̃ loquat̃ in me de⁹: qm̃ loq̃t̃ p̃ceꝑ
 in ꝑlo suo. **Quid ē q̃ sel locutus est deus:
**Multum trāsiliuerat iste vt pueniret illuc
 vbi sel locut⁹ ē de⁹. **Ecce breuit̃ dixi carita
 ti ṽre. **Hic it̃ hoīes hoīb⁹ sepe mlt̃ modis:
 mlt̃s ꝑtib⁹: ꝑ mlt̃formē creaturā locut⁹ est
 de⁹. **ꝑ se sel de⁹ locut⁹ ē: q̃ vnū ṽbū ge
 nuit de⁹. **Iste q̃ idit̃hū trāsiliēs eos trāsiliue
 rat acie mēt̃is forti et valida et ꝑsidenti trās
 liuerat frā: et q̃cqd̃ in terra: aerē nubes oēs
 ex qb⁹ locut⁹ ē deus mlt̃a et sepe et mlt̃ trās
 liuerat etiā oēs āgelos acie fidei. **Erat enī
 iste trāsiliēs nō ꝑtētus frenis velut aquila
 volās: ꝑteruect⁹ oēm nebulā q̃ tegit̃ om̃s
 terra. **Hic enī sapiā: et nebula texti oēs frā:
 ꝑueit ad aliqd̃ liqdū vniuersā trāsiliēs cre
 aturā: et q̃rēs deū: effūdēs se sup aīaz suā:
 ꝑueit ad ꝑncipiū: et ṽbū dei ap̃d deū: et iue
 nit vni⁹ ꝑris vnū ṽbū: et vidit q̃ sel locut⁹ ē
 de⁹. **Udit ṽbū ꝑ qd̃ facta sunt om̃ia: et in
 quo sil̃ sunt oīa: nō diuersa: nō sepata: non
 ineq̃lia. **Nō enī de⁹ qd̃ ꝑ ṽbū faciebat: ip̃e
 non nouerat: si autem quod faciebat no
 uerat: in illo erat anteq̃ fieret quod fiebat.
 Si enim non in illo erat qd̃ fiebat: anteq̃
 fiebat: vbi nouerat qd̃ faciebat: **Nō enim**

Alia lra
 t̃ affuant noli
 te cor appone
 re

Alia lra
 t̃ affuant noli
 te cor appone
 re

Alia lra
 t̃ affuant noli
 te cor appone
 re

Alia lra
 t̃ affuant noli
 te cor appone
 re

potes deum dicere ignota fecisse. Sciuit
vniq; de qd fecit. Et vbi sciuit ahiq; faceret:
si sciri nisi facta no pnt: Sz a factis sciri ni
si ahi facta no pnt: a te sez ab hoie i imo fa-
cto z in imo posito. Ahiq; aut fierent h oia
sciebant ab illo a quo facta sut: z qd sciuit
fecit. Ergo in vbo illo p qd fecit oia ahiq;
fieret erant oia: z cu facta sut ibi sunt oia:
h alif hic: aliter ibi: alif in ppa natura in q
facta sut: alif in arte p qua facta sut. Quis
h explicet: Lonari possum: ut cu idithun
z videte. Jam g vt potuim diximus: quod
sel locut e deus: videam quod duo h au-
diuit. Duo h audiuit: forte no e psequens
vt sola duo h audiret: h duo h iqt audiui.
Queda duo q nob opus e vt dicant audi-
uit. Audiuit forte alia mltia: h non op e ea
dici nob. Aut eni z dñs: multa habeo vob
dicere: h no potest illa portare mo. Quid
e g duo h audiui: Hec duo q vob dicitur
sum: no a me vobis dico: h q audiui dico.
Sel locutus e de: vnu vbu hz vnigenitu
deu: in illo vbo sunt oia: qz p vbu scia sut
oia. Vnu vbu hz: ibi oes thesauri sapie et
scie absconditi. Vnu vbu hz: sel locut e de
Duo h q vobis diciturus su ibi audiui: no
ex me loqr: non ex me dico: ad h ptinet au-
diui. Amic eni sposi stat z audit eu: vt ve-
ru loqr. Audit ei eu ne loquedo medaciu
de suo loqr: ne diceres: quis es tu q mihi h
dicas: Vn mihi h dicis: Audiui h duo: z
ita tibi loqr: qz audiui h duo: q etiã cogui
qz sel locutus e de. Noli ptēnere audito-
rem dicentē tibi qdam duo tibi necessaria:
eu q transiliēdo vniuersā creaturaz puenit
ad vbu vnigenitu dei: vbi sciret qz sel locu-
tus e deus. Bicat g ia qda duo: mltuz eni
ad nos ptinet h duo. Qm ptas dei e: et ti-
bi dñe misericōdia. Ista sunt duo: ptas z mia.
Ista plane: intelligite ptatē dei: intelligite
misericōdiaz dei. His duobus ptinet ppe oes
scripture: ppter h duo pphē: ppter h duo
patriarche. ppter h lex: ppter h ipe dñs no-
ster Iesus chust: ppter hec apli: ppter hec
annūciatio oisr celebratio vbi dei ecclā.
propt h duo: ppter ptatez dei z misericōdiaz.
Ptatē eius timete: misericōdiaz ei amate: nec
sic de misericōdia eius psumatis vt ptatez ptē-
natis: nec sic ptatez timeatis: vt de misericōdia
desperetis. Apud illū ptas: apud illū mi-
sericōdia: hūc hūiliat: z hūc exaltat. Hūc
hūiliat ptate: illū exaltat misericōdia. Si enim
de volēs ostēdere irā z demōstrare poten-
tiā suā: attulit in mltā patia sua vasa ire q

perfecta sunt in pditiōez. Audisti ptatē: q
re misericōdiaz: z vt notas inqt faceret diuitias
suas in vasa misericōdie. Pertinet g ad eius
ptatē dānare iniq; s. Et q; illi dicat qd feci-
sti: Tu eni o hō q; es qui rñdeas deo: Ti-
me g z treme eius ptatē: h spera eius mise-
ricōdiā. Diabolo ptas qdā e: plerūq; tñ
vult nocere z no pōt: qz ptas ista h ptate
e. Nā si tñ posset nocere diabolus quātū
vult: aliq; iustoz remaneret: aut aliquis si
deliū esset in fra: Ipe p vasa sua ipellit: qsi
parietē inclinātū: h tñ impellit qstuz acce-
pit ptatē. Ut aut non cadat paries dñs
suscipiet: qm q dat ptatē tēptatori: ipe tē-
ptato pbet misericōdiaz. Ad mēsurā eni pmit-
tē tēptare diabolus. Et potabis nos inqt
i lachrymis in mēsurā. Noli g timere: nisi
pmissum aliqd facere tēptatorem. Habes
enī misericōdissimū saluatorē: tātū pmit-
tatur ille tēptare: qstū tibi pdest vt exercea-
ris: vt pberis: vt q te nesciebas: a teipo in-
ueniaris. Nā vbi vel vnde nisi de hac dei
ptate z misericōdia securi eē debem: Scdm il-
lam aplicam sniam. Fidel deus qui non p-
mittet vos tēptari sup id qd potestis. Er-
go ptas dei est: non est enī ptas nisi a deo.
Noli dicē: et qre dat tātā ptatē z n de ptā-
te hz eqtatē: Qui dat ptatē hz eqtatē. Tu
ūq; murmurare potes: ille eqtatē pdē si pōt
Nūqd iniqtas apd deū est: Absit. Hoc si
ge in corde: hoc de cogitātiōe tua no excu-
tiat inimicus. Facere pōt aliqd deus vt tu
nescias qre faciat: iniq; tñ facere no potest:
apd quē no e iniqtas. Nā ecce rephendis
deū qsi de iniqtate. Ergo tecū aliqd: atten-
de paululū. Nō rephēderes iniqtatez: nisi
vidēdo iusticiā. Rephēfor iniqtatis esse si
pōt q no cernit iusticiā: cui cōpatā rephē-
dat iniqtatē. Vn eni scis qz h iniustū e: ni-
si scias qd sit iustū: Quid si enī iustū e: z h
qd dicis iniustū. Absit inq;: iniustū est: et
clamas qsi vidētib ocul: vidēs h iniustū
eē vtiq; ex aliq; reglā iusticie: cui cōparant
h qd vides prauū: z cernēs no puenire re-
ctitudini regule tue: rephendis tanq; arti-
fer discernēs iustū ab iniusto. Ergo qro a
te h iustū eē vnde vides: Vbi iquā vidēs
h iustū: quo viso rephēdis iniustū: Vn illd
nescio qd: quo aspiciat aia tua ex mltis pti-
bus in caligie pstituta: Nescio qd h qd co-
ruscat mētū tue: Vn h iustū: Ita ne hz fōtē
suū: A te tibi e qd iustū est: z tu tibi potes
dare iusticiā: Nemo sibi dat qd no habz.
Ergo cū sis iniustus: esse no potes iustus:

nisi pvertendo te ad quandā iusticiāz ma-
nentē: a qua si recedis iniustus es: ad quā
si accedis iustus es. te recedente non de-
ficit: te accedente non crescit. Ubi est ergo
ista iusticia: Quere in terra. Absit. Non
enim aurum aut lapides p̄ciosos q̄ris iu-
sticiam q̄rens. Quere in mari: q̄re in nubi-
bus: quere in stellis. Quere in angelis: inue-
nis in illis: sed et ip̄i de fonte bibūt. Iusticia
enī angelorū in oibus est: sed ab vno capi-
tur. Respice q̄: trāscēde: vide illuc vbi se-
mel locutus est de⁹: et ibi inuenies fontē iu-
sticie: vbi est fons vite: qm̄ apud te est fōs
vite. Si enī tu de roze exiguo iudicare vis
q̄d iustū est: et q̄d iniustū est: nunq̄d iniqui-
tas apud deū. Uñ ad te manat tāq̄ de fō-
te iusticia: inq̄stum iustū sapias: cū ex mltis
ptibus inique desipis. H̄ ergo fontē iusti-
cie deus: noli ibi q̄rere iniquitatē vbi lux si-
ne vmbra ē. S̄ plane te p̄t latere causa:
si latet te cā: respice ignorantia tuā. Vide
q̄ sis: attende h̄ duo: qm̄ ptās dei est: et tibi
dñe miscdia. Fortiora te ne q̄sieris: et alio-
ra te ne scrutatus fueris: sed q̄ precepit tibi
dñs illa cogita sp̄. Quia ad h̄ q̄ tibi p̄cepit
de⁹ ptinent ista duo: qm̄ ptās dei est: et tibi
dñe miscdia. Noli timere inimicū: tantum
facit q̄stum accepit ptātem. cū time q̄ habz
summā ptātem: cū time q̄ q̄stū vult tantūz
facit: et iniuste nihil facit: et q̄cqd fecerit iu-
stum ē. Putabam⁹ iniustū esse nescio qd:
et ex h̄ qz fecit deus crede iustus esse. Ergo
inquis si q̄s homiez occidat innocentē: iu-
ste facit an iniq̄? Iniq̄ sane. Quare hoc p̄-
mittit deus: Vide prius ne illud debeas:
frange esurienti panē tuū: et egenū sine te-
cto induc in domū tuā. Si videris nuduz
vesti eū. Hec enī iusticia est: hoc enī tibi p̄-
cepit dñs. Lauamī mūdi estote: auferte ne-
q̄tias a cordib⁹ v̄ris: atq̄ a spectu oculō-
rum meorū. Biscite bonuz facere: iudicate
pupillo et vidue: et venite et disputemus di-
cit dñs. Disputare vis aniq̄ facias vñ di-
gnus sis disputare: q̄re h̄ p̄misit deus: Cō-
siliū dei tibi dicere o hō nō possū: illud tñ
dico qz et iniq̄ fecit hō q̄ occidit innocentē:
et nō fieret nisi p̄miserit de⁹: et q̄uis ille ini-
que fecerit: nō tñ h̄ iniq̄ p̄miserit de⁹. Lateat
cā in isto nescio quo de quo moueris: cui⁹
innocētia te pmouet. Possē enī tibi cito
respōdere: nō occideret nisi nocēs esset: s̄
tu eū innocentē putas: possē tibi hoc ci-
to dicere. Non enī tu scrutareris cor eius:
discuteris facta ei⁹: examinares cogitatio-

nes eius vt possis mihi dicere iniuste occi-
sus ē. Possē q̄ facile r̄fidere: s̄ opponitur
mihi q̄ddā. Iustus sine p̄trouersia: iustus
sine dubitatioe: iustus q̄ nō habebat pctm̄
occisus a peccatorib⁹: traditus a peccato-
re ip̄e christ⁹ dñs nr̄: de quo nō possumus
dicere qz habuit aliquā iniquitatē: q̄ ea que
nō rapuit exoluebat obijcit mihi. Et quid
dicā: De xpo tecū ago inq̄s: et ego tecum.
De illo pponis q̄stionē: de illo soluo que-
stionē. Ibi enī p̄siliū dei ponim⁹: qd̄ nō ui-
si ip̄o reuelante nossē: vt cum tu inuene-
ris p̄siliū dei q̄ p̄miserit innocentē filiū occi-
di ab iniustis: et tale p̄siliūz q̄le tibi place-
at: et q̄le tibi si iust⁹ es displicere nō possit:
credas qz et in alijs cōsilio id agat deus: s̄
latet te. Eia f̄res opus erat sanguine iusti
ad delēdū chirographū pctōz: opus erat
exemplo patie: exemplo humilitatis: opus
erat signo crucis ad diabolū et ei⁹ angelos
debellādos: opus nobis erat passiōe dñi
nr̄i: nam passione dñi redēptus est orbis.
Oīra bona egit passio dñi: Et tñ passio h̄
iusti nō esset: nisi dominū iniq̄ occidissent.
Quid q̄: Bonū hoc qd̄ nobis est p̄stitum
de dñica passiōe imputandū est inq̄s inf-
sectorib⁹ christi: Absit. Illi voluerūt: de⁹
p̄miserit: illi nocētes essent etiā si tātūmodo
voluissent. Deus aut non p̄miserit nisi iu-
stum esset. Voluerūt occidere: pone qz nō
potuerūt: iniqui essent: homicide essent q̄s
dubitaret: Dñs enī interrogat iustū et im-
piuz: et in cogitationib⁹ impij interrogatio
erit. Biscutit deus qd̄ quisqz voluerit: nō
qd̄ potuerit. Ergo si voluissent et nō potu-
issent: et nō occidissent iniq̄ illi remanerēt: ti-
bi christi passio nō p̄staret. Voluit q̄ face-
re impius vt damnaret: p̄missus est vt tibi
p̄staret. Qd̄ voluit imputat iniquitati impij:
qd̄ p̄missus ē imputat ptāti dei. Ille q̄ ini-
que voluit: de⁹ iuste p̄miserit. Itaqz fratres
mei et Judas malign⁹ traditor christi: et p̄-
secutores christi: maligni oēs: impij omēs:
iniq̄ oēs: damnandi oēs: et tñ pater pprio
filio nō pepcit: s̄ p̄ nobis omib⁹ tradidit il-
lum. Bispone si potes: distingue si potes:
redde deo vota tua que distinxerūt labia
tua. Vide qd̄ tibi fecerit iniquus: quid iu-
stus: ille voluit: iste p̄miserit. Ille iniuste vo-
luit: iste iuste p̄miserit. Volūtas iniusta dam-
netur: p̄missio iusta glorificet. Quid enim
mali accidit christo qz mortuus ē christ⁹?
Et illi mali sunt q̄ mala facere voluerunt:
et nihil mali passus est cui fecerūt. Occisa

est caro mortalis interficiens mortē: morte
 p̄bens paciētie documentū: p̄mittēs resur-
 rectionis exemplū. Quāta bona facta sūt
 iusti: de malo iniusti: Hoc ē magnū dei: qz
 z bonū quod facis ip̄e tibi dedit: z de malo
 tuo ip̄e benefacit. Noli ergo mirari: p̄mittit
 deus z iudicio p̄mittit: p̄mittit z mēsurā:
 numero: pondere p̄mittit. Apud illū nō ē
 iniqtas: tu t̄m ad eum ptine. In ip̄o spem
 pone: ip̄e sit adiutor tuus: salutare tuū. In
 illo sit locus munit⁹: turris fortitudinis. Re-
 fugiū tuū ip̄e ē: et non te sinit tēptari supra
 q̄ potes ferre: sed faciet cum temptatione
 etiā exitū vt possis sustinere: vt quod te si-
 nit pati tēptationē potestas eius sit: quod
 nō sinit vltra in te fieri q̄ potes ferre: miseri-
 cordia ei⁹ sit: qm̄ potestas dei ē: et tibi dñe
 misericordia: qz tu reddes vnicuiqz secun-
 dū opera eius.

Explicit Tractat⁹ de p̄s LXI.

Post tractatū: cum mathematic⁹ in po-
 pulo monstraref.

Illa ecclesie sūt: etiā istū quē videtis
 bibere vult: simul etiā vt noueritis: q̄
 multi in cōmixtiōe christianoz: ore suo be-
 nedicāt: z corde suo maledicāt: iste ex chri-
 stiano et fideli penitēs redit: z territus po-
 testate dñi: conuertit ad misericordiā dñi.
 Seductus enī ab inimico cuz esset fidelis:
 diu mathematic⁹ fuit: seduct⁹ seducēs: de-
 ceptus decipiēs: illerit: sefellit: multa men-
 dacia locutus est cōtra deū: q̄ dedit homi-
 nibus potestatem faciendi quod bonū est:
 z non faciendi quod malum est. Iste dice-
 bat: qz adulteriū non faciebat volūtas p̄-
 pria: sed venus: z homicidiū non faciebat
 volūtas p̄pria: sed Mars: z iustū nō facie-
 bat deus: sed Jouis: z alia multa sacrilega
 nō parua. Q̄ multis enī putat christianis
 n̄simos abstulisse: Q̄ multi ab illo emerūt
 mēdaciū quib⁹ dicebamus: Filij hominū
 vsqz quo graues corde: vt quid diligis va-
 nitatē z q̄ritis mendaciū: Q̄modo sicut de
 illo credendū est: horruit mendaciū: z mul-
 torū hominū interitū: se aliqñ a diabolo sē
 sit illectū: cōuertit ad deū penitens. Puta-
 mus fratres: de magno timore cordis acci-
 disse. Quid enim dicturi sum⁹: Nāqz si ex
 pagano puerteref mathematicus: magnū
 quidē esset gaudiū: sed tñ posset videri: q̄a
 sic cōuersis: est clericatus q̄rere in ecclesia.
 Penitens est: nō querit nisi solā misericor-
 diā. Cōmendāus est q̄: z oculis z cordi-
 bus vestris eū quē videt: cordib⁹ amate:

oculis custodite: videte illū: scitote illuz: et
 quacūqz ille trāsierit: fratrib⁹ ceteris q̄ mō-
 bic nō sunt ostēdite illū: z ista diligētia mi-
 sericordia ē: ne ille seductor retrabat cor et
 oppugnet. Custodite vos: non vos lateat
 cōuersatio ei⁹: via eius: vt testimonio v̄o
 nobis cōfirmet vere illū ad deū esse cōuer-
 sum. Nō enī silebat fama de vita eius: q̄si
 sic vobis videndus z miserāndus offertur.
 Hostis in actib⁹ ap̄loz esse scriptū: qz mul-
 ti perierint talis artū homies: z doctrinaz
 nefariarū sectatores: omnes codices suos
 ad ap̄los attulerūt: z incensi sunt libri tam
 multi vt p̄tneret ad scriptorē: estimationē
 eoz facere: z summā precij p̄scribere. Hoc
 vtiqz p̄pter gloriā dei: ne tales etiā perditū
 desperarent ab illo qui nouit q̄rere qd̄ pe-
 rierat. Perierat q̄ iste: nūc quesit⁹: inuētus
 adductus est: portat secū codices incēden-
 dos: p̄ quos fuerat incendēdus: vt illis in
 ignē missis: ip̄e in refrigeriū trāseat. Sciat
 enī tñ fratres olim pulsare ad eccliaz christi
 medicinā: sed qz talis est in q̄ exercit⁹ erat:
 q̄ supra se esset: z de mendacio atqz fallacia
 dilat⁹ ē ne tēptaret: z aliqñ tñ admissus ē:
 ne piculosi⁹ tēptaret. Orate p̄ illo p̄ chri-
 stū: pro suis hodiernā precē fundite domi-
 no deo n̄ro. Scim⁹ enī z certi sum⁹: qz oīo
 vestra delet oēs impietates eius. Bonū
 vobiscū.

Incipit Tractat⁹ de p̄s LXII.

Propter eos qui forte rudes sūt ad
 huc ad nomē christi: quia vndiqz
 collegit qui p̄ omibus dedit sāgu-
 nē suū: dicendū est paucis: quod z illi libē-
 ter audiāt q̄ nouerūt z discāt q̄ nō nouerūt.
 Psalmi isti quos cātamus anteq̄ dñs no-
 ster Iesus christus natus esset ex virgine
 Maria: spiritu dei dictāte dicti z cōscripti
 sūt. Fuit enī Dauid rex in iudeoz gente: q̄
 gens vna colebat deū vnū qui fecit celū et
 terrā: mare z omia que in ip̄is sūt: siue que
 vidētur: siue q̄ nō vidētur. Cetera autē gen-
 tes: aut idola colebāt que manibus suis se-
 cerāt: aut creaturā dei nō ip̄m creatorē: id
 est aut solē: aut lunā: aut stellas: aut mare:
 aut mōtes: aut arbores. Hec enī omia de-
 us fecit: z laudari se vult in illis: nō illa co-
 li p̄ se. Ergo in ip̄a gēte iudeoz Dauid rex
 fuit: de cuius semie nat⁹ est dñs noster Je-
 sus christus ex Maria virgine: q̄a de illo
 ducebat genus virgo Maria: que peperit
 christū. z dicti sunt isti psalmi: z p̄phetabat
 in eis christ⁹ v̄etur post multos annos: z di-

cēbat ab illis pphetis qui fuerūt anteq̄ dñs noster Iesus christ⁹ de Maria virgine nascere. Quicqd futurū erat temporū nostris: qđ modo legim⁹ ⁊ videmus: ⁊ multū gaudem⁹: qz spes nostra p̄dicta ē a sanctis: qui illud nō videbant impletū in spiritu futurū videbāt. Et nos mō legim⁹ ⁊ audimus a lectorib⁹ disputamus illa: ⁊ quō sūt in scripturis sic ea videm⁹ impleri per totū orbē terrarū. Quis inde nō gaudeat: Quis nō et ea que nōdum venerūt ventura speret: ppter illa q̄ iam tanta impleta sūt. Adō em̄ fratres videtis: qz tot⁹ mūdus: tota terra: oēs gentes: oēs regiones currūt ad nomen christi: ⁊ credūt in christū. Certe videtis hoc quō vbiq̄ evertant vanitates paganorū: videtis hoc manifestū est vobis. Nūquid ⁊ hoc de libro vobis legim⁹ ⁊ non ante oculos vestros sit: Hoc q̄ totū qđ videtis aī oculos vestros fieri: scriptū est aī inmensa volumina annoꝝ: p istos quos modo legim⁹ qñ iam ista impleri videm⁹. Sed qñ scripta sunt ⁊ illa q̄ nōdum venerūt: id est qz dñs n̄r Iesus christus ventur⁹ est vt iudicet: qui p̄mo venit vt iudicaret. Venit em̄ p̄mo hūilis: postea ventur⁹ ē excelsus: venit vt ostēderet exēplū patiētie: postea ventur⁹ ē vt p̄ meritis iudicet oēs: siue bonos siue malos: qz q̄ nōdum venit hoc quō speram⁹ venturū christū iudicem viuorū ⁊ mortuorū: debem⁹ illud credere modicū quō restat. Venturū esse credam⁹ qñ iam videmus tanta q̄ tūc futura erāt modo cōpleri. Stultus ē em̄ q̄ nō vult credere pauca que restant: cum videat tā multa impleta esse q̄ tunc non erāt qñ p̄dicebant. Psalm⁹ ergo iste dicit ex p̄sona dñi n̄ri Iesu christi ⁊ capitis ⁊ mēbroꝝ. Ille em̄ vnus q̄ nat⁹ est de Maria: ⁊ passus ē: et sepult⁹ ē: ⁊ resurrexit ⁊ ascēdit in celū: ⁊ mō ad dexterā p̄ris sedet ⁊ interpellit pro nobis: caput nostrū est. Si ille caput ē: nos mēbra sum⁹: tota ecclesia eius q̄ vbiq̄ diffusa est: corpus ip̄i ē: cui⁹ ē ip̄e caput. Nō solū autē fideles q̄ mō sunt: s̄ ⁊ qui fuerūt aī nos: et qui post nos futuri sunt vsq̄ in finē seculi: oēs ad corpus eius p̄tinent: cui⁹ corporis ip̄e caput est q̄ ascendit in celū. Quia ergo iam nouim⁹ caput ⁊ corpus: ille est caput: nos corpus: qñ audimus vocē ip̄ius: ⁊ ex capite debem⁹ audire ⁊ ex corpe: qz quicqd pass⁹ ē in illo: ⁊ nos passi sum⁹: qz ⁊ nos quō patimur in nobis ⁊ ip̄e patit. Quō si aliqd patiat caput: nunquid pōt dicere man⁹: qz nō patit. Aut si ali-

quid patit man⁹: nunquid pōt caput dicere: qz non patit. Quā aliqd patit mēbrū n̄m: oia mēbra currūt vt subueniāt mēbro quō patitur. Si q̄ ille cū passus ē nos in illo passi sum⁹: ⁊ ille iā ascēdit in celū ⁊ sedet ad dexterā p̄ris: quicqd patit ecclesia ip̄ius in tribulationib⁹ hui⁹ seculi: in tēptationib⁹: in necessitatib⁹: in angustijs: qz sic illa oportet erudiri: vt igne tanq̄ aurū purget: ip̄e patit. Probam⁹ qz nos in illo passi sum⁹ dicēte Ap̄lo: Si autē mortui estis cū christo: quō adhuc velut viuētes d̄ hoc mūdo decernitis: Itē dicit: qz vetus hō noster simul crucifix⁹ est cū illo: vt euacuaret corpus peccati. Si q̄ in illo mortui sum⁹: in illo etiā resurrexim⁹. Dixit em̄ ip̄e ap̄lus: Si autē resurrexistis cū christo que sursum sunt sapite: que sursum sunt q̄rite: vbi christus ē in dextera dei sedens. Si q̄ in illo mortui sumus: ⁊ in illo resurrexim⁹: ⁊ ip̄e in nobis morit⁹: ⁊ in nobis resurgit. Ip̄e ē em̄ vnitas capitis ⁊ corporis: nō imerito vox ip̄ius etiaꝝ n̄ra ē: ⁊ vox n̄ra ip̄ius est. Audiam⁹ q̄ psalmū ⁊ in eo christū loquētem intelligam⁹. Titulū habet iste psalmus. **Ipsi David cū esset in deserto Idumee.** Per Idumee nomē intelligit seculū istud. Idumea em̄ gens erat q̄daz errantiū hominū: vbi idola colebant. Nō in bono ponit Idumea ista. Si nō in bono ponit: intelligendū est istā vitā: vbi patimur tantos labores: ⁊ vbi tantis necessitatib⁹ subditū sum⁹ Idumee nomē significari. Et hic ē desertū: vbi multū sitit: ⁊ audituri estis vocē mō sitientis in deserto. Si autē cognoscam⁹ nos sitientes: cognoscem⁹ nos ⁊ bibētes: qz q̄ sitit in isto seculo: in futuro seculo satiabit⁹: dicēte dño: Beati qui esuriūt ⁊ sitiūt iusticiam: qz ip̄i saturabunt. Ergo in h̄ seculo nō debem⁹ q̄si amare saginā. Hic sitiendū est: alibi saginabimur. Adō autē vt nō deficiam⁹ in isto deserto: asp̄git nobis roꝛē verbi sui: et non nos dimittet p̄sus arefcere: vt nō sit de nobis repetitio: s̄ vt sic sitiam⁹ vt bibam⁹. Ut autē bibamus aliqua gratia et⁹ aspgamur: tñ sitimus. Et quid dicit aīa nostra deo:

Expositio psalmi.

Deus de⁹ meus: ad te deluce vigilo. Quid ē vigilare. Vigila qz nō dormire. Quid est dormire. Est somn⁹ aīe: est somnus corporis. Somn⁹ corporis oēs debem⁹ h̄re: qz si nō habeat somnus corporis deficit hō: deficit ip̄m corpus. Nō em̄ pōt diu sustinere corp⁹ nostrū fra-

gile animā vigilantē z intentā i actiōibus. Si diu fuerit intēta aīa i actiōib⁹: corp⁹ fragile z terrenū nō illā capit: nō illā sustinet: ppetuo agentē: z deficit z succūbit. **30** de⁹ donauit somnū corpi: quo repant mēbra corpis: vt possint vigilantē aīaz sustinere. Illud autē cauere debem⁹: ne ipā aīa nra dormiat. **Adal⁹** em̄ ē somn⁹ aīe: bon⁹ somnus corpis: quo repat valitudo corporis. Somn⁹ autē aīe est obliuisci deū suū. Quē cūq; aīa oblita fuerit deū suum: dormiuit. Ideo dicit ap̄lus: Quibusdā oblitis deus suus. Et tanq; i somno agentib⁹ deliramēta culture idoloz. Sic sunt em̄ q; colūt idola: quō q; vident in somnis vana. Si autē euigilet aīa ipoz intelliget a q; facta est: et non colit qd ipa fecit. **Bicit** q; quibusdā ap̄lus: Surge q; dormis: z exurge a mortuis: z illuminauit te christ⁹. **Itū** quid corpe dormiētē excitabat ap̄lus: Sed excitabat aīaz dormiētē: qn̄ ad h̄ eā excitabat: vt illuminaret a christo. Ergo fm̄ ipas vigilias dicit iste: **Deus de⁹ me⁹** ad te de luce vigilo. **Itō. n.** vigilares i te: nisi oriēs lux tua q; te de somno excitaret. Illuminat em̄ aīas christ⁹ z facit eas vigilare. Si autē lumē suū detrahat: obdormiūt. Ideo illi dicit in alio psalmo: Illumina oculos meos: ne vnq; obdormiā in morte. Aut si ab illo auerse obdormiūt: p̄sens est illis lumē z nō possunt videre: qz dormiūt. Quō z corpe q; dormit inter diez: iā ort⁹ est sol: iam dies calet: et ille tanq; in nocte ē: qz nō vigilat vt videat iā ortū diē. Sic quibusdā iā p̄ntē christo: iam p̄dicata vitate inest adhuc somn⁹ aīe illi. Ergo vos si vigiletis dicite quotidie: Surge qui dormis: z exurge a mortuis: z illuminauit te christus. **Uita** em̄ via z mores vri vigilare debent in christo: vt sentiāt alij pagani dormientes: z ad somnū vigiliaz vestraz excitentur: z ipi excutiāt somnū: z incipiāt in christo vobiscū dicere: **Deus de⁹ me⁹** ad te de luce vigilo. **Sitiuit tibi aīa mea:** Ecce illud desertū Idumee. Videte quō hic sinit: h̄ vide qd hic bonū est: sitiuit tibi. Sūt em̄ q; sitiūt: sed nō deo. **Dis** q; sibi vult aliqd p̄stari: i ardore ē desiderij. ipm̄ desiderij sitis ē aīe. Et videte quāta desideria sūt in cordib⁹ hoīm: **Ali⁹** desiderat aurū: alius desiderat argentū: alī⁹ desiderat possessiones: alius desiderat hereditates: alius amplā pecuniā: alī⁹ multa pecora: alī⁹ domuz magnā: alī⁹ vxorē: alius honores: alius filios. Videtis desideria ista quō sūt in cor-

dibus hominū. **Arde**t omnes homines desiderio: z vix inuenit qui dicat: Sitiuit tibi aīa mea. Sitiūt em̄ homines seculo: et nō se intelligūt in deserto esse Idumee: vbi debz sitire aīa ipoz deo. **Bicam⁹** q; nos: Sitiuit tibi aīa mea: **Oēs** dicam⁹: qz in cōcordia xpi oēs vna aīa sum⁹: ipsa aīa sinit i Idumee. Sitiuit tibi inqt aīa mea. **Quā ml**tipliciter tibi ⁊ caro mea. **Parū** ē: qz sitiuit aīa mea: sitiuit z caro mea. **Puras** si aīa sinit deo: quō z caro sinit deo: **Qñ** enim caro sinit: aquā istā sinit: qñ aīa sinit fontem sapiētie sinit. **Be** ipō fonte inebriabunt aīe nostre: sicut dicit alius psalmus: Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue: z torrente deliciarū tuaz potabis eos. **Sitiēda** ē q; sapiētia: sitiēda ē iusticia. **Itō** ea satiabimur: nō ea implebimur: nisi cū fuerit finita vita ista: z venerim⁹ ad illud qd p̄misit de⁹. **Promi**sit em̄ de⁹ equalitatē angeloz: z mō angeli nō sitiūt: quō nos: nō esuriūt: quō nos: sed habēt sagnā veritatē lucis imortalis sapiētie. Ideo beati sunt: z d̄ tanta beatitudine: qz i illa sunt ciuitate hierlm̄ celesti: vñ nos mō pegrinamur: attendūt nos pegrinos: z misereant nos: z iussu dñi auxiliant nobis: vt ad illā patriā cōmunē aliqñ redeam⁹: et ibi cū illis fonte dñico veritatis z eternitatis aliqñ saturemur. **Adodo** ergo sitiāt aīa nra: vñ z caro nra sinit: z hoc multipliciter. **Multipliciter** tibi inqt sinit z caro mea: qz z carni nre p̄mittitur resurrectio. Quō aīe nre p̄mittit beatitudo: sic et carni p̄mittit resurrectio. **Resurrectio** carnis talis nobis p̄mittitur. **Audite** z discite z tenete que sit spes christianozū. **Quare** sum⁹ christiani: **Non** em̄ ad hoc sum⁹ christiani: vt terrenā nob̄ felicitatē petam⁹ quā plerūq; habēt et latrones z scelerati. **Ad** aliā felicitatez nos sum⁹ christiani: quā tūc accipiem⁹ cuz vita ista hui⁹ seculi tota trāsierit. Ergo p̄mittit nobis z carnis resurrectio: et talis resurrectio carnis nobis p̄mittit: vt caro quidem ista quā mō portam⁹ resurgat in finē. **Nec** incredibile vobis videat. **Si** enim de⁹ fecit nos q; nō eram⁹: magnū illi ē reparare q; eram⁹: Ergo h̄ vobis incredibile nō videat: qz qñ putrescere mortuos videtis: z ire i cineres z in puluerē. **Aut** si incēdat aliquis mortu⁹: aut si canes dilaniēt eū: putatis qz inde nō erit resurrectur⁹: **Oia** q; discernūt: z in fauillas quasdā putrescūt: integra deo sunt. **In** illa em̄ elemēta mūdi eunt vñ primo venerūt qñ facti sum⁹. **Itō** illa videm⁹

Alia lra.
t nō habet.

Alia lra.
t in te.

durare non possumus: quis nondum receperit caro ista sanitatem illam perfectam: vbi nullam patiet angustiam: nullam indigentiam: sic et anima nostra cum hic est in ista carne inter temptationes et pericula seculi huius adhuc infirma. Habet etiam ipsa solatia verbi: solatia orationis: solatia disputationis. Sic sunt ista anime nostre: quod illa carni nostre. Cum autem resurrexerit caro nostra: ut iam istis non indigeamus: habebit locum quendam et statum incorruptionis sue. sic et anima nostra habebit cibum suum ipsum verbum dei: quod facta sunt omnia. **Et** gratias illi quod modo in hac heremo non nos deserit: siue dando nobis quod necessarium est carni: siue dando nobis quod anime necessarium est: et quanto nos aliquibus necessitatibus erudit: vult ut amplius illum diligamus. **Ne** forte per saginam corrumpamur et obliuiscamur eius subtrahit nobis aliquam que necessaria sunt et atterit nos: ut sciamus quia pater et dominus est: non solum blandiens: sed et flagellans: prepat enim nos cuidam hereditati incorruptibili et magne. Si unam cupiamus: aut unam sellam tuam: aut si quid habes in domo tua cogitas dimittere filio tuo: et ne perdat illud erudis eum. et flagellis eum ad disciplinam corrigis ne perdat nihil tuum: quod et ipse habet dimissus est: sic et tu non vis ut nos erudiat pater noster in flagellis etiam necessitatibus. aut tribulationibus: qui nobis talem hereditatem daturus est: et que transire non possit: hereditatem enim nobis dabit seipsum deus: ut ipsum possideamus: et ab ipso possideamur in eternum. Ergo in sancto appareamus deo: ut appareat nobis. Appareamus illi in sancto desiderio: ut appareat nobis in potentia et gloria filii dei. **Ad**ultus non apparuit: sunt in sancto: ut appareat et illis. **Nam** multi putant illum tantummodo hominem fuisse: quod predicatur natus ex homine: crucifixus et mortuus: ambulasse in terra: manducasse et bibisse: et cetera egisse que sunt humana: et putant illum talem fuisse quales sunt ceteri homines. **Au**distis autem modo cum euangelium legeret quomodo commendauit maiestatem suam: ego et pater vnus sumus. **Ecce** quanta maiestas et quanta equalitas patris: descendit ad carnes propter infirmitatem nostram: ecce quantum dilecti sumus: antequam deus diligeremus. **Si** antequam deum diligeremus tantum ab illo dilecti sumus: ut equalem sibi filium suum hominem faceret propter nos: quid nobis seruauit iam diligentibus se? Ergo multi nescio quid minimum putant apparuisse in terra filium dei: quia

non sunt in beato sancto: non eis apparet potentia ipsius et gloria ipsius: id est quia nondum sanctificatum habent cor unde intelligant eminentiam virtutis illius: et gratias agant deo quia propter ipsos tantus quo venit: ad quam naturam: ad quam passionem: non possunt videre gloriam ipsius et potentiam ipsius. **Quoniam** melior est misericordia tua super vitas: **Ad**ulte sunt vite humane: sed deus unam vitam permittit: et non illam dat nobis quasi propter merita nostra: sed propter misericordiam suam. **Quid** enim boni egimus: ut illud mereremur? **Aut** que bona facta nostra precesserunt: ut deus nobis gratiam suam daret? **Nullum** quid inuenit iustitias quas coronaret: et non delicta que donaret? **Utrumque** delicta que donauit si punire vellet: non esset iniustus. **Quid** enim tam iustum tanquam ut puniat peccator? **Cum** iustum sit ut puniatur peccator: permittit ad misericordiam ipsius non punire peccatorem sed iustificare: et de peccatore facere iustum: et de impio facere pium. Ergo misericordia ipsius melior super vitas. **Quas** vitas? **Quas** sibi homines elegerunt. **Alius** elegit sibi vitam negociandi: alius vitam rusticandi: alius vitam fenerandi: alius vitam militandi: alius vitam illam: alius illam. **Diuerse** sunt vite: sed melior est misericordia tua super vitas nostras. **Melior** est quod das correctis: quam quod eligunt pueri. **Unam** vitam donas que preponat omnibus nostris quascumque in mundo eligere potuerimus. **Quoniam** melior est misericordia tua super vitas. **Labia** mea laudabunt te. **Non** te laudaret labia mea: nisi me prederet misericordia tua. **Bono** tuo te laudo: per misericordiam tuam te laudo. **Non** enim ego possem laudare deum: nisi mihi donaret laudare se posse. **Quoniam** melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te. **Sic** benedicam te in vita mea: et in nomine tuo leuabo manus meas. **Sic** benedicam te in vita mea. **Jam** in vita mea quas mihi donasti: non in illa quam elegi ego secundum mundum cum ceteris inter multas vitas: sed quam dediisti mihi per misericordiam tuam ut laudarem te: **Sic** benedicam te in vita mea. **Quid** est sic? **Ut** misericordie tue tribuam vitam meam: in qua te laudo: non meritis meis. **Et** in nomine tuo leuabo manus meas. **Leua** ergo manus in oratione: leuaui pro nobis dominus deus noster manus in cruce: et extense sunt manus eius pro nobis. **Ideo** extense sunt manus eius in

cruce: vt manus nre extēdant i bona opa: qz cur ipi^o misericordiā nobis p̄buit. Ecce leuauit ille man^o: z obtulit p nobis sacrificiū deo seipm: z p illud sacrificiū deleta s̄ oia peccata nra. Leuem^o z nos manus nostras ad deū in p̄ce: et nō cōfundent man^o nostre: leuate ad deū: si exerceant in bonis opibus. Quid em̄ facit q̄ leuat man^o? Cū p̄ceptum est: vt leuatis manib^o oremus ad deū. Ap̄tius em̄ dicit: Leuātes puras manus sine ira z disceptatiōe: vt cū leuas manus ad deum: veniāt tibi in mētē opa tua. Quia em̄ man^o iste leuānt vt impetres qd vis: ipas man^o cogitas in bonis opib^o exercere: ne erubescāt leuari ad deū. In nomine tuo leuabo manus meas. Iste p̄ces nre sunt in hac Idumea: in hoc deserto: i terra sine aqua: z sine via: vbi nob̄ ch̄stus est via: sed nō via de hac terra. In nomine tuo leuabo man^o meas. Et qd dicā: cū leuo manus meas in nomine tuo: Quid petā: Eia fratres qñ leuatis man^o: q̄rite qd petatis. Ab omnipotēte em̄ petitis: aliqd magnū petite: nō qualia petūt qui nōdum crediderūt. Videtis qualia dēt z impijs. Petitur^o es a deo tuo pecuniā: nūquid nō donat eā z sceleratis qui in illū nō credūt: Quid ḡ p magno petiturus es qd donat z malis: S̄ nō tibi displiceat: qz q̄ donat z malis tam frivola sunt: vt et malis donari digna sint: ne tibi quasi magna videant q̄ possunt donari z malis. Bei quidē sunt et oia dona terrena: sed videte: qz que donat z malis: nō p magno habēda sūt. Est aliqd quod nobis seruat. Logitemus autē q̄ donat z malis: z hinc intelligam^o quid seruet bonis. Que donat malis videte. Donat illis lucem istā. Videte: qz vidēt illā multi z mali. Pluuia q̄ descendit sup terrā: z hinc quāta bona nascunt: z malis unde p̄stat et bonis: dicente euāgelio: Qui solē suū oriri facit sup bonos z malos: z pluit sup iustos z iniustos. Bona ergo ista q̄ nascunt: vel d̄ pluuia: vel de sole a dño quidē nro petere debem^o cū sunt necessaria: s̄ nō ista sola: qz ista dant z bonis z malis. Quid ḡ debem^o petē qñ leuam^o man^o: Quia quō potuit dixit illud psalm^o. Quid est qd dixit: quomō potuit os humanū aurib^o humanis: Quia per ora humana ista dicta sunt: z per quasdam similitudines dicta sūt: quō capere possent oēs infirmi: oēs paruuli. Quid dixit: Quid petiuit: In nomine inq̄t tuo leuabo man^o meas. Quid acceptur^o: Tanḡ

Alia fra.
† Sicur.

adipe z pinguedine repleat anima mea: Putatis aliq̄ piguedine repleat aia mea: Putat^o aliquā piguedinē carnis desiderasse aiaz istā frēs mei: Nō em̄ s̄ p magno desiderauit vt pigues arietes: vt pigues porci illi mactarent: vt veniret ad aliquaz coq̄naz: vbi inueniret obsonia pinguia vñ saturaret. Si hoc crediderimus: digni sumus q̄ ista audiam^o. Ergo aliqd spūale debem^o intelligere. Habet quādā piguedinē anima nra. Est quedā saturitas piguis sapiētie. Sapiētia em̄ ista aie q̄ carēt marcescit: z oīno ita exules sūt: vt i bonis omnib^o opibus cito deficiāt. Quare cito deficiūt in omnib^o bonis opibus: Quia nō habent piguedinē saturitat^o sue. Audi aplm de pingui aia p̄cipientē vt quisq̄ bñ opef. Quid ait: Hilarē datorē diligit de^o. Pinguis aia vñ esset pinguis: nisi a dño saturaret: Et tñ quātūlibet hic sit pinguis: qd erit in illo futuro seculo q̄ nos pascit de^o: interi i hac pegrinatiōe: Quid erim^o tūc: Nec dici pōt: z fortasse ipaz saturitatē optam^o b̄ qñ leuam^o man^o nras: vbi piguedine sic saturabimur: vt oīno oīs indigētia nra itereat z nihil desiderem^o: qz totū p̄sto nobis erit: quicqd hic desideram^o: quicqd hic p magno amam^o. Iaz p̄res nri mortui sunt: de^o aut viuit. Nō hic potuim^o semp hie patres: Vbi aut sp̄ habebim^o viuū patrē: Ha bētes patriā nostrā: quecūq̄ frena sunt sp̄ ibi esse nō possum^o: z necesse ē vt alij nascantur: z ad h̄ nascant filij cuiū illoz: vt excludant inde parētes suos. Ad h̄ em̄ nascitur puer vt dicat maiori: qd hic agis: Necesse est vt q̄ succedūt z q̄ nascunt: excludāt eos qui se p̄cesserūt. Vbi oēs parit viui^o: non ibi ē successor: qz null^o decessor. Qualis illa patria: S̄ diuitias h̄ amas: ipse deus tibi erit diuitie tue. Sed amas fontē bonū: qd p̄clari^o illa sapiētia: qd lucidi^o: Quicqd h̄ pōt amari: p omnib^o tibi erit: qui fecit oia. Tanḡ adipe z piguedine repleat aia meā. Et labia exultatiōis laudabūt nomē tuū. In hac beremo in nomine tuo lauabo man^o meas: impleat aia mea tanḡ adipe z piguedine: z labia exultatiōis laudabūt nomē tuū. Nō em̄ oīo q̄ diu sūis: cū sitis trāsierit: trāsit oīo: z succedit laudatio. Et labia exultatiōis laudabunt nomē tuū. Si memorat^o sū tuū sup strātū meū i diluculis meditabar i te: qz fact^o es adiutor me^o. Strātū suū quietē suā dicit. Quā aliq̄s q̄ctus ē: memor

Alia fra.
† labijs.
† laudabit os
meū.

Alia fra.
† memor fui.
† maturitio.
† meditabor.

fit dei: quādo aliquis quietus est non per quietem dissoluat et obliuiscat deū. Si memor est dei quā quietus est: in actionib⁹ suis in deū meditat. Diluculo enim dixit actiones: quia oīs hō diluculo incipit aliqd agē. Quid g̃ dixit: Si meor sui tui i strato meo: et in diluculo meditabor i te. Si g̃ nō sui meo i strato meo: nec i diluculo meditabor i te. Qui quā ociosus ē nō cogitat deū: i actionibus suis cogitare deū pōt. Qui autē memor ei⁹ ē: quā quiet⁹ ē: in ipō meditat cū agit ne i actōe deficiat: Jō qd adiecit: Et in diluculis meditabor i te: quia fact⁹ es adiutor meus. Etenim nisi de⁹ adiuuet bona opera: impleri a nobis nō pōt: et digna debem⁹ opari: id ē tāq̃ i luce: quā xpō demonstrate opamur. Quicūq̃ opatur mala i nocte opat: nō in diluculo: aplo dicēte: Qui inebriant nocte inebriant: et qui dormiunt nocte dormiunt: Hos q̃ diei sum⁹: sobrii sum⁹. Hortat nos vt fm̃ diem ambulem⁹ honeste: sicut in die inq̃t: honeste ambulem⁹. Et iterū: vos inq̃t filij lucis estis et filij diei: nō estis noctis neq̃ tenebrarū. Qui sunt filij noctis: et filij tenebrarū: Qui oia mala operant. Usq̃ adeo filij noctis s̃: vt timeat videri q̃ operant: et q̃ publice operant mala: ideo publice operant: quia multi illa operant q̃ pauci operant i abscondito. Qui autē talia publice operant: sūt quidē in luce solis: s̃ in tenebris cordis. Memo g̃ in diluculo opat nisi qui i christo opat. S̃ q̃ ociosus memor ē christi in ipō meditat i oib⁹ actiōib⁹ suis: et est illi adiutor i bono ope: ne p infirmitatē suā deficiat. Si memorat⁹ sum tui sup stratū meū i diluculis meditabor i te: quia fact⁹ es adiutor me⁹. Et i velamēto penarū tuarū exultabo: hilaresco in bonis opib⁹: quia sup me est velamē penarū tuarū. Si me non ptegas: quia pull⁹ sum: milu⁹ me rapiet. Vicit em̃ quodā loco ipse dñs de⁹ n̄ ad hierlm̃ quādā ciuitatē illā vbi crucifix⁹ ē: Hierlm̃ hierlm̃ inq̃t quotiēs volui filios tuos cōgregare tanq̃ gallina pullos suos et nolui. Paruuli sum⁹ g̃: pteget nos de⁹ sub vmbraulo alarū suarū. Quid cū maiores facti fuerim⁹: Bonū ē nob vt et tūc pteget nos vt sub illo maiore sp̃ nos pulli sum⁹. Sp̃ em̃ ille maior est quātūcūq̃ creuerim⁹. Nemo dicat: pteget me cū paruul⁹ sum: q̃si aliq̃ ad tantā magnitudinē possit puenire q̃ sibi sufficiat: sine ptectōe dei nihil es: semp ab illo ptegi velim⁹. Tūc sp̃ in illo magni esse poterim⁹: si sp̃ sub illo paruuli sum⁹. Et i velamēto penarū tuarū exultabo. Agglutina

ta ē aīa mea post te. Vide desiderantē: vide sitientē: videte quō heret deo. Mascat i nobis affect⁹: si iā germinat cōpluat et crescat: pueniat ad tale robur: vt et vos dicat ex toto corde: agglutinata ē aīa mea p te. Ubi ē ipm̃ gluten: Ip̃m gluten caritas est. Caritatē habe q̃ glutine agglutinet aīa tua p deū: nō cū deo: s̃ p deū: vt ille pcedat: tu seq̃r. Qui. n. voluerit deū antecede: p filio suo vult viuere: et non vult seq̃ pcepta dei. p̃pterea et Petr⁹ repulsus ē: quā voluit cōsiliū dare christo passuro pro nobis. Adhuc em̃ infirm⁹ erat Petr⁹: et quāta vtilitas eēt generi hūani i sanguīe christi nō nouerat. Bñs autē q̃ venerat redimē nos et dare precium p nobis: sanguinē suū cepit p̃dicare passionē suā. Expauit Petr⁹ q̃si moriturū dñm quē volebat h̃ sp̃ viuere: quō illuz videbat: quia carnalib⁹ oculis dedit: carnali affectu circa dñm tenebat: et ait illi: Absit a te dñe pp̃t⁹ esto tibi. Et dñs: Redi post me sathanas: non em̃ sapis q̃ dei sūt: s̃ que boim. Quare: q̃ sunt boim: Quia antecedere me vis. Redi p me vt seq̃ris me: Ut iā sequēs christuz diceret: Agglutinata est aīa mea post te. Adhuc annectit. Adhuc suscepit dextera tua. Agglutinata ē post te aīa mea: me suscepit dextera tua. Dixit h̃ christ⁹ i nobis: id est i homie quē gestabat p nobis: quē offerebat p nobis: dixit hoc: dicit hoc et ecclesia in christo: dicit i capite suo: quia et ip̃a passa ē hic p̃secutōes magnas et singillatim etiā mō patit. Quis em̃ perit nēs ad christū: nō varijs tēptatiōib⁹ agitāt: et quotidie agit cū illo diabol⁹ et angeli ei⁹ vt puertat q̃libet cupiditate: q̃libet suggestionē: aut p̃missione lucri: vel terrore dāni: vel p̃missione vite: vel terrore mortis: aut alicuius potētis inimicitijs: aut alicuius potentis amicitijs: Omnib⁹ modis instat diabolus quēadmodum deiiciat: et in p̃secutionib⁹ viuim⁹: et habem⁹ p̃petuos inimicos: diabolū et angelos ei⁹: s̃ nō timeam⁹. Sic sūt diabol⁹ et angeli ei⁹ q̃si milui: Sub illi⁹ galline alis sum⁹: et nō nos pōt p̃tigere. Gallina em̃ q̃ nos ptegit: fortis ē: infirma est p̃pter nos: s̃ fortis ē in se dñs n̄ Jesus christ⁹: ip̃a sapiētia dei. Ergo dicit h̃ et ecclesia: Agglutinata ē aīa mea post te: me suscepit dextera tua. Ip̃i vō iuanū q̃sierūt aīas meā. Quid mihi fecerūt: Quēsierūt aīas meā p̃dē. Utinā q̃rerēt aīas meā vt crederēt me cū: s̃ q̃sierūt aīas meā vt pderēt me. Quid facturi: Nō em̃ rapturi crāt glu

Alia f. a. talarū.

Alia f. a. t adbeir.

ipm dnm Jesu christu q ia ascendit i celu: vt significat: vel pdicat: s etia eius mebra caput ppiu secutura. Agnoscam hic no solu illi voce: s z nostra: z nemo dicat q hodie i tribulatioe passionu no sum. Supra em audistis b: qz illis tpibus ecclia qsi tota simul impellebat: nuc aut p singulos temptat. Alligatus est quida diabolus ne faciat quatu pot: ne faciat quatu vult. Tu tantu temptare simi: quatu expedit pficietib. No nobis expedit esse sine temptatioib: nec rogam deu vt no temptemur: s vt no inducamur in temptatione. Bicam q z nos.

Expositio psalmi.

Alia lra. teripe.

Exaudi de orones mea cu de pcor a timore inimici erue anima mea. Seuerut inimici i martyres. Quid orabat ista vox corporis christi: Hoc orabat vt eruerent ab inimici: z no eos possent occide inimici. Ergo exauditi no st: qz occisi sut: z deseruit de p tritos corde seruos suos: z sperates i se desperit: Absit. Quis em iuocauit dnm: z derelict e ab eo: Quis spauit i eo: z desert e ab eo: Exaudiebant q z occidebant: z tn ab inimicis eruebant. Alij timetes psentiebant et viuebant: z tn ipi ab inimicis absorbebant. Occisi eruebant: viuetes absorbebant. Inde e illa vox gratulatiois: forsitan viuos absorbuissent nos. Multi absorpti: z viui absorpti: multi mortui absorpti. Qui putauerut inanē esse fidē christianā: mortui absorpti sunt. Qui aut scietes veritatē eē pdicatioz euāgelij: Christu eē filiū dei scietes: z b credetes: z b int tenentes: cesserunt tñ dolorib z idolis sacrificauerūt: viui absorpti st. Illi at absorpti: qz mortui: illi aut qz absorpti mortui. No em absorpti viuē potuerūt: quis viui absorberet. Ergo b orat vox martyru: a timore inimici erue anima mea: no vt no me occidat inimic: s vt non timeā occidentē inimicū. Hoc orat i psalmo impleri seru: qd mo iubeat dñs i euāgelio. Quid mo iubeat dñs: Nolite timē eos q corp occidūt: aiaz aut no pnt occidere: s em poti timete q bz ptatez z aiam et corp occide i gehennā ignis. Et repetiuit: ita dico est timere. Qui st q corp occidūt: Inimici. Quid iubeat dñs: Ne timeret. Oret q: vt pstat qd iubet. A timore inimici erue aiaz mea. Erue a timore inimici: et subde timori tuo. No timeā eū q corp occidit: s timeā eū q bz ptatez z corp z aiam occide i gehennā ignis. No. n. a timore vo-

lo esse imunis: s a timore inimici liber: s a timore dñi seru. **P**roteristi me a cōuetu malignatiū: a multitudine operatiū iniquitate. Jam ipm caput nrm intueamur. Multi martyres talia passi sunt: sed nihil sic elucet quō caput martyru: ibi meli intuemur qd illi expti sunt. **P**roteristi est a multitudine malignatiū ptegete se deo: ptegente carnē suā ipō filio: z hoīem quez gerebat: qz filius homis est: z fili dei ē. Filius dei ppter formā dei: filius homis ppter formā serui: habēs in ptate ponere animā suā z recipe eā. Quid ei potuerūt facē inimici: Occiderūt corp: animā no occiderunt. Intendite: **P**aru q erat dño hortari martyres vbo: nisi firmaret exemplo. **N**ostis q cōuent erat malignatiū iudeoz: et q multitudo erat opantiū iniquitate. Quā iniquitate: Quia voluerūt occidere dnm Jesu christu. Tanta opa bona inqt ondi vobis ppter qd hoz me vultis occide. Pertulit oēs infirmos eoz: curauit oēs languidos eoz: pdicauit regnū celoz: no tacuit vitia eozum: vt ipa potius eis displicerent: non medicus a quo sanabant. **N**is omib curationib ei ingrati: tanq multa febra frenetici insaniētes i medicū q venerat curare eos: excogitauerūt siliu pdendi eū tanq ibi volentes pbare: vtrū vere hō sit q mori possit: an aliqd sup homies sit z mori se no pmittat. **V**erbū ipoz agnoscim i sapiētia Salomōis: **N**orte turpissima inquit dānem eū. Interrogem eū: erit em respect i sermonib illi. **S**i em vere fili dei ē: liberet eū. **V**ideam q ad factū sit. **Q**uia exacuerūt tanq gladiū linguas suas. Filij hominū dentes eoz arma z sagitte: et lingua eoz gladius acutus: qd dicit et ali psalm: sic et hic: exacuerūt tanq gladium linguas suas. **N**o dicant iudei: no occidimus christu. **E**tenī ppterea eum dederunt iudici **P**ilato: vt qsi ipi a morte ei viderēt imunes. **N**ā cū dixisset eis **P**ilat: vos eū occidite: **R**nderūt. **N**obis no licet occide quez. **I**niquitate facinorū sui i iudicē hoiez resudē volebāt. **S**z nūqd deū iudicē fallēbāt: **Q**d fecit **P**ilat i eo ipō qd fecit aliqntū pnceps fuit: s in cōpatioe multo ipē inocetior. **I**nstitit em quātū potuit: vt illuz ex eoz manibus liberaret. **N**am ppterea flagellatum pdurit ad eos: non psequēdo dominū flagellauit: sed eozum furoz satisfaccere volens: vt vel sic iam mitesceret: z desineret velle occide: cū flagellatū videret.

Alia lra. i vt.

ma: inimica tua: si infecta n̄ erit. Ex te. n. est: et aia tua aduersus te rebellat nō aliud aliqd. Ex quadā pte coheres deo: ex quadā pte delectaris seculo. Illud qd̄ delectaris seculo: pugnat aduersus mentē q̄ coheret deo. S; q̄ coheret cohereat: nō deficiat: nō se dimittat: magnū adiutoriū h; . Unicit qd̄ in illa sibi rebellat: pseueret i pugna do. Est peccatū in corpe tuo: si nō regnet. Non ḡ regnet inqt̄ peccatū in v̄o mortali corpe: ad obaudiendū desiderijs eius. Si v̄o non obaudieris: et si est qd̄ suadeat: qd̄ delectet ad malū: nō obtempando facis vt nō regnet qd̄ ē: et ita fiet postea vt nō sit qd̄ erat. Qñ: Lū absorbebit mors i victoria: cū corruptibile b̄ induerit incorruptōz: ibi nō erit qd̄ tibi repugnet: nō erit qd̄ te aliud delectet nisi de. Ergo et isti iudei inuiderūt dño delectabat eos p̄ncipat̄ quidā: videbāt sibi ab eo auferri p̄ncipatū: et ex delectatiōe sua rebellauerūt aduersus dñm: qui si rebellassent aduersus delectationē suā malā: ip̄am inuidētā vincerēt: nec vincerent ab ea: et esset illis dñs saluator q̄ venerat vt sanaret. Hūc at̄ fauerūt febr̄i: repugnaueūt medico. Quicqd̄ suggēbat febr̄i faciebāt: q̄cqd̄ iubebat cōtra medicus negligebant. Ergo illi magis occisi sunt: nō dñs. Nā in dño mors occisa ē: i illis iniq̄tas vixit. Uuente autem in se iniq̄tate: illi mortui sunt. **Arrauerūt vt absconderēt i mu scapulas: dixerunt q̄s videbit̄ eas.** Latere putabāt eū quē occidebant: latere deū. Ecce puta hō erat christ̄: sicut et ceteri homines: nesciebat qd̄ de illo cogitarēt. Nūquid et de? nescit: cor hūanū q̄re tibi dixisti: quis videt me: cum ille videat q̄ te fecit: Dixērūt: q̄s videbit eas: Videbat deus: videbat et christ̄: q; et christ̄ de. S; q̄re videbat eis nō videre: Audi sequētia. **Perscrutati sunt i iniq̄tate: defecerūt scrutantes i scrutatiōes.** Id est acerba et acuta p̄silia. Non tradat p̄ nos: si p̄ discipulū suū: nō occidat a nobis: si a iudice. Totū nos faciamus: et nihil fecisse videamur. Et vbi est clamor lingue: Crucifige crucifige: Sic ceci estis: vt et surdi sitis. Simulata innocētia nō est innocētia: simulata eq̄tas non est eq̄tas: si duplex iniq̄tas: q; et iniq̄tas ē et simulatio. Ibi ḡ isti defecerūt scrutantes scrutatiōes. Quāto acutius sibi excogitare videbant: tātomagis deficiebant: q; a lumie veritatis et equitatis in p̄funda consilioz malignoz demergebant.

Habet iusticia quādā lucē suā: p̄fundit et illustrat aiaz inherētē sibi. Aia v̄o auertens se a luce iusticie: quāto magis q̄rit qd̄ inueniat cōtra iusticiā: tantoplus a luce repellit et in tenebrosa demergit. Aderto ḡ et isti p̄scrutantes qd̄ p̄tra iustū moliebant: a iusticia recedebāt: et quāto a iusticia recedebāt: tanto plus deficiebant p̄scrutantes scrutatiōes. Magnū cōsiliū innocētie: qñ ip̄m Judā penituit qd̄ tradidisset christū: et p̄ecit illis pecuniā quā dederāt. Illi noluerūt eā mittere i gazophylatiū: et dixerūt: Pecunia sanguis est: nō illā mittam̄ i gazophylatiū. Quid ē ḡ gazophylatiū: Arca dei vbi colligebant̄ ea q̄ ad indigentia seruoꝝ dei mittebant̄. Hō: cor tuū sit potius arca dei: vbi habitēt diuitie dei: vbi sit nūmus dei mēs tua: habēs imaginē impatoris tui. Lū ḡ hec ita sint: q̄lis illa innocētie simulatio fuit: pecuniā sanguis nō mittere in arcam: et ipsum sanguinē mittere in cōsciētā. Sed qd̄ eis cōngit: Defecerunt scrutantes scrutatiōes. Uñ: Quia dicit: q̄s videbit eas: id est quia eos nemo videbit. Hoc dicebāt: b̄ apud se opinabant̄: qd̄ nemo eos videret. Uide qd̄ cōtingat aie male: Recedit a luce veritatis: et q; ip̄a nō videt deum: putat se nō videri a deo: sic et isti recedēdo ierunt i tenebras: vt ip̄i nō viderent deū: et dixerūt: quis nos videt: Uidebatz ille quē crucifigebāt: illi deficiēdo: nec illū filiū: nec patrē videbant. Si ergo et ille videbat: q̄re se patiebat tenen ab eis: occidit ab eis: Quare si videbat: voluit cōsilia eozū p̄ualere in se: Quare: Quia hō erat p̄p̄ hoiem: et de? latēs i hoie: q; venerat nescientib̄ exēplū fortitudinis dare: ideo ip̄e sciēs oia sustinebat. Quid em̄ seq̄t: **Accedet homo ad cor altū: et exaltabit̄ de.** Illi dixerūt: Quis nos videbit: Defecerūt scrutantes scrutatiōes cōsilia mala. Accessit hō ad ip̄a cōsilia: passus ē se tenen hō. Nō em̄ tenēt nisi hō: aut videret nisi hō: aut credēt nisi hō: aut crucifigeret: aut moreret nisi hō. Accessit ḡ hō ad illas oēs passiōes q̄ in illo nihil valerēt: nisi esset hō. S; si ille nō eēt hō: nō liberaret hō. Accessit hō ad cor altū: id est cor secretū: obijciens aspectib̄ hūanis hoiem: seruās intus deū: celās formā dei in q̄ eq̄lis ē p̄r: et offerens formā serui q̄ minor ē p̄e. Ip̄e em̄ dixit vtrūq;: sed aliud est ex forma dei: aliud ex forma serui. Dixit ex forma dei. Ego et pater vnuz sumus: Dixit ex forma serui:

Alia lra. i laquos. i cos.

Alia lra. i scrutati. i iniq̄tates. i scrutatio.

quonia pat maior me est. Unde ex forma dei: Ego et pater vnus sumus: qz cum in forma dei esset constitutus: no rapina arbitrat e esse eqilis deo. Un ex forma serui: Qm pat maior me e: qz semetipm exinaniuit forma serui accipies. Accessit g ho ad cor altu: et exaltat e deo. Occidit ho et exaltat deus. Qd. n. occisus e ex infirmitate huana fuit: qd resurrexit et ascedit ex potestate diuina. Accedit ad cor altu: cor secretu: cor abditum: non ostendens quid nosset: non ostendens quid eet. Illi pntantes hoc totu esse quod videbatur: occidunt hoem in corde alto: et exaltat deus i corde diuino. Potentia em maiestatis sue exaltat e. Et quo ijt exaltat? Un non recessit huiliat. Accedit ho ad cor altu et exaltabit deo: ppterea iam attedite fratres mei cor altu homis. Luitus homis: Mater syon dicet ho: et ho factus est in ea: et ipe fundauit ea altissim. In ipa ciuitate factus est ho: qua idem ipe fundauit altissim: qz in ea factus est ho. Ergo accessit homo ad cor altu: Intuere hoem in corde alto: vide qntu potes si potes et deu in corde alto. Accessit ho et qz deo erat: et qz passurus erat volens: et quia exemplum pbiturus infirmis: et qz nihil ei facturi erant qui seuebant tanq passuro deo: sed i homie: sed in carne qd sequit. Sagitte infantius facte sunt plage eoz: Ubi est illa seueria: Ubi est ille fremitus leonis: ppli rugietis et dicetis: Crucifige crucifige: Ubi sunt infidie archi tendentiu: Nonne sagitte infantiu facte sunt plage eoz: Hostis quemadmodu sibi facit de canicis sagittas infantis: qd ferunt: aut vn ferunt. Que manus: aut qd telu: Que arma: aut que membra: Sagitte infantiu facte sunt plage eoz. Et infirmate sunt contra eos lingue eoz. Acuant nuc linguas suas tanq gladiu: firmet sibi sermonem malignu. Adrito sibi cu firmauerunt: qz infirmate sunt sup eos lingue eoz. Nuquid poterat esse h firmu aduersus deum: Adrita e inqt iniquitas sibi: Infirmate sunt sup eos lingue eoz. Ecce resurrexit dñs qui occisus erat. Trāsibant an crucez vel stabat et intuebant illu: sicut tanto ante psalm pdixerat: Foderunt man meas et pedes meos: dinumerauerunt omia ossa mea: ipi vo considerauerunt et aspexerunt me. Tūc caput agitabat dicetes: Si fili dei e descēdat de cruce. Temptauerunt quodammodo vtrum filius dei esset: et quasi inuenerat qd no esset: qz insultant illis de cruce no de-

Alia lra.
et partuloz.

scēdebat: Si descēdet de cruce: fili dei est. Quid tibi videt q de cruce no descendit et d sepulchro surrexit: Quid g fecerunt: Qd et si dñs n resurrexisset: qd pfecissent nisi qd pfecerunt et psecutores martyru: Na martyres nodu surrexerunt: et tñ illi no pfecerunt. Nodu resurgentiu ia natalicia celebram: vbi est furor seuientiu: Sagitte infantiu facte sunt plage eoz: et infirmate sunt sup eos lingue eoz. Quo pduxerant illas scrutationes suas qz pscrutates defecerunt: vt ena mortuo dño et sepulto: custodes ponerent ad sepulchru: Bixerunt em Pilato: seductor ille: h appellabat dñs Jesus christus ad solanu seruoꝝ suoꝝ: qñ dicunt seductores. ergo illi Pilato: seductor ille inquit: dixit adhuc viuēs post tres dies resurgā. Zube itaqz custodire sepulchru vsqz in die tertiu: ne forte veniat discipuli ei et furent eum: et dicat plebi surrexit a mortuis: et erit nouissimus error peior pore. At illis Pilatus: Habetis custodiā: ite custodite sicut scitis. Illi aut abentes munierunt sepulchru: signantes lapide cu custodib. Posuerunt custodes milites ad sepulchru: cōcussa terra dominus resurrexit: miracula facta sunt talia circa sepulchru: vt ipi milites qui custodes aduenerat testes fieret si vellēt vera nunciare. Sed auaricia illa q captiuauit discipulu comitē christi: captiuauit et milite custodem sepulchri. Nam inquit vobis pecunia: et dicite: qa nobis dormientibus venerunt discipuli eius et abstulerunt eum. Tere defecerunt scrutates scrutationes. Quid est qd dixisti: O infelix astutia: Tñ ne deseris lucem consilij pietatis: et in pfunda versucia demergeris: vt hoc dicas: dicite qz nobis dormientibus venerunt discipuli eius et abstulerunt euz: Dormientes testes adhibes: vere tuipse obdormisti qui scrutando talia defecisti. Si dormiebant: quid videre potuerunt: Si nihil viderunt: quomodo testes sunt: Sed defecerunt scrutantes scrutationes. Defecerunt a luce dei: defecerunt i ipo effectu consilioꝝ suoꝝ: quando quod voluerunt nihil proficere potuerunt vtiqz defecerant. Quare hoc: Quia accessit homo ad cor altum: et exaltat est deus. Propterea postea cum innotuisset christi resurrectio: et veniens spiritus sanctus impletet fiducia timentes quosdā discipulos: vt auderēt ia mortē no timētes pdicare qd viderat: exaltato deo i maiestate sua: q ppi nra infirmitatē huilis iudicatus est: et vbi cepe

rūt tube celestes psonare iudicē venturū: quē pmo viderāt iudicatū. **Cōturbati sunt oēs q̄ videbāt eos:** Exaltato deo vt dixi: p̄dicato chusto visi sunt iudei a quibusdā iudeis: visi sunt deficiētēs i scrutatiōibus suis. Videbāt em̄ illi in noīe crucifixi: et occisi manib⁹ suis fieri tanta miracula: recesserūt corde ab eis q̄ pmāserūt in impietate. **Bisplacuit eis illoz duricia:** q̄si erunt consiliū salutis sue: et dixerūt aplis: **Quid faciem⁹?** **Cōturbati em̄ sunt oēs qui videbāt eos:** id est q̄ intelligebāt qd̄ lingue eozū infirmate sūt sup eos q̄ intelligebant: qz in omnib⁹ suis malis p̄scrutatiōib⁹ cōsiliōz vbiqz defecerūt. **Cōturbati sunt isti.** **Et timuit omis homo.** Qui nō timuerūt: nec hoīes fuerūt. **Timuit ois homo:** id est ois vtens rōne ad intelligēda q̄ facta erāt. **Un̄ illi q̄ nō timuerūt:** pecora potius nominādī sunt: bestie poti⁹ imanes et truces. **Leo rapiēs et rugiēs:** ille adhuc pplus. **At vō ois homo timuit:** id est q̄ credē voluerūt: qui iudiciū vēturū cōtremuerūt. **Et timuit ois homo.** **Et annūciauerūt opa dei.** Ille q̄ dicebat: **A timore inimici erue animā meaz timuit:** omis hō a timore inimici eruebat: s̄ timori dei subdebat. **Nō timebat eos q̄ corp⁹ occidūt:** sed eū qui potestātē habet et corp⁹ et aīaz mittere i gehēnā. **Predicauit dñm.** **Nā pmo Petr⁹ timuit:** et inimicū timuit: nōdū erat aīa eius eruta ab inimico. **Interrogatus ab ancilla q̄ inter discipulos ei⁹ esset:** negauit dominū ter. **Resurrexit dñs:** firmavit colūnam: **Nā Petr⁹ p̄dicat:** sine timore et cū timore. **Sine timore eoz qui corp⁹ occidūt:** cuz timore ei⁹ q̄ habet potestātē et corp⁹ et aīaz occidēdi in gehennā ignis. **Timuit ois hō:** et annūciauerūt opa dei. **Nāqz annūciantes istos aplos opa dei:** exhibuerūt sibi p̄ncipes sacerdotū: et cōminati sunt dicentes: ne in noīe Jesu p̄dicarent. **Et illi dixerūt:** **Bicite nobis:** cui magi obtemperare oportet: deo an homib⁹? **Quid illi dicerēt:** **Homib⁹ potius q̄ deo:** Sine dubio nō respōderūt: nisi deo pot⁹. **Illi aut̄ sciebūt q̄ iuberet de⁹:** et contempserūt minātes sacerdotes. **Quia ergo timuit ois hō nō teruit hō:** et annūciauerūt opera dei. **Si timet homo nō terreat homo.** **Eum em̄ timere debet hō:** a quo factus ē hō. **Qd̄ supra hoīes ē time:** et hoīes te nō terrebūt. **Adortē sempiternā time:** et p̄sentē nō curabis. **Voluptatē illā incorruptam:** et quietē sine labe cōcupisce: et p̄mit-

tentē dona ista tpalia totū mūdū derideb: **Ama q̄ et time:** ama qd̄ p̄mittit deus: time qd̄ minat de⁹: nec corūpens ex eo qd̄ promittit: nec terreberis ex eo qd̄ minat hō. **Et timuit ois homo:** et annūciauerūt opa dei. **Et facta ei⁹ intellexerūt.** **Quid est facta dei intellexerūt:** **Hoc erat illud:** **O dñe Jesu chuste qd̄ tacebas:** et sicut ouis ad victimā ducebaris: et non apiebas corā tondeute os tuū: et nos em̄ putabam⁹ eē in plaga: in dolore positū et scientē ferre infirmitatem. **Hoc erat qd̄ abscondēbas speciem tuā:** speciose forma p̄ filiis hoīm: hoc erat illud in q̄ videbaris nō habere speciē neqz decorē. **Portabas in cruce insultātes et dicētes:** **Si filius dei est:** descēdat de cruce. **Quis forte sciens potestātē tuā seruus tu⁹ et dilect⁹ tuus:** nō exclamauit i corde suo et dixit: **O si mō descēderet:** et isti oēs q̄ insultant cōfunderent. **Sed nō erat sic:** **Adortē dū erat p̄pter morituros:** et resurgendū p̄pter semp victuros. **Hoc illi q̄ volebāt illū de cruce descēdere:** nō intelligebāt: **At vbi resurrexit:** et glificatus ascēdit in celū: intellexerūt opa dñi. **Annūciauerūt opa dei:** et facta ei⁹ intellexerūt. **Letabit iustus in dño:** Jam nō ē tristis iust⁹. **Tristes.** n. erāt discipuli crucifixo dño: cōtristati: merētes discesserūt: p̄didisse se spem putauerūt. **Resurrexit et glificat⁹ etiā apparens tristes inuenit.** **Tenuit oculos duoz in via ambulantiū ne ab eis agnosceret:** et inuenit eos gementes et suspirātes: et tenuit eos donec exponeret scripturas: et p̄ ip̄as scripturas oñderet: qz ita fieri oportebat sic factū ē. **Qñdit em̄ i septuris:** qz p̄ tertū diē resurgē oportebat dñm. **Et quō tertū die resurgeret:** si de cruce descēderet: **Adortē vos q̄ tristes estis i via:** si iudeis insultātib⁹ videret dñm de cruce descēdisse: qñtū efferremi: **Letaremī qd̄ ora iudeoz sic obturasset.** **Expectate p̄siliū medici qd̄ nō descēdit qd̄ occidi vult:** antidotū terit. **Ecce iam resurrexit:** ecce iā loquit: nōdū agnoscat: vt leti⁹ agnoscat. **Postea apuit oculos i fractiōe panis:** agnoscut eū: letant: exclamāt: **Letabit iust⁹ i dño.** **Nūciaf̄ cuidā durioris:** vis⁹ ē dñs: resurrexit dñs: adhuc ille tristis ē non credit. **Misi misero inqt manū meā et tetigero cincinnos clauoz:** nō credā. **Prebet⁹ et corp⁹ tāgendū:** mittit manū: p̄trectat et exclamat: **Bñs me⁹ et de⁹ me⁹.** **Letabit iust⁹ i dño.** **Illi q̄ letati sūt iusti i dño q̄ viderūt tetigērūt et crediderūt.** **Quid iusti q̄ mō eē vō**

Alia lra. Ino habet.

luerit: quia non vident: nō tangūt: nō letant in dño: Et vbi est illa vox dñi ad ipm Thomā: qz vidisti credidisti: beati qui nō viderūt z crediderūt: Ergo oēs letemur in dño: omnes fm fidē vn⁹ iust⁹ sim⁹: omnesq; i vno corpe vnū caput habem⁹: et letemur i dño: nō in nobis: qz bonū nostrū nō nos nobis: sed ille q̄ fecit nos. Ipse est bonū nostrū ad letificādos nos. Nemo letet in se: nemo presumat: nemo desperet de se: nemo de quoq; homie quē debeat adducere vt soci⁹ sit spei ipius: nō dator spei: Letabit iust⁹ i dño. Et sperabit i eum: z Laudabunt oēs: i q̄ recti sunt corde. Iā qz dñs resurrexit: iam qz ascēdit i celū: iā qz ostēdit esse aliā vitā: iam qz manifesta sunt psilia ei⁹: quib⁹ latuit corde alto nō fuisse iania: qz iō sanguis ille fusus ē vt esset p̄ciū redēptōz: iam qz manifesta sūt oīa: qz p̄dicta sunt oīa: qz iā credita sūt oīa sub oī celo: Letabit iust⁹ in dño z spabit in eū: laudabunt oēs q̄ recti sūt corde. Qui sūt recti corde: Lia frēs mei sepe dixim⁹: et bonū est vt nouerit. Qui sunt recti corde: Qui oīa q̄cūq; in hac vita patiunt: nō ea tribuūt in impietie: s̄ cōsilio dei ad medicinā suā: nec p̄sumūt de iusticia sua: vt putēt se iniuste pati qd̄ patiunt: aut iō esse deū iniustū: qz nō plura patit q̄ plus peccat. Videte frēs hec sepe dicim⁹: aliqd̄ sentis: siue fm corp⁹: siue fm dispēdiū rei familiaris: siue p̄ orbitatē aliquā carissimoz tuoz: noli respicē eos quos nosti iniquozes te. Nō. n. forte audes dicere iustū te: sed nosti peiores te: z florere in istis z nō flagellari: vt displiceat tibi cōsiliū dei: z dicas: Ecce puta peccator sum z p̄pterea flagelloz: quare ille nō flagellat cui⁹ noui tanta flagicia: Quātūcūq; male fecerim ego: nūquid ego tātū feci quātum ille: Bistortū ē cor tuū. Qd̄ bon⁹ de⁹ israel: sed rectis corde. Qui autē labunt pedes: qz zelus i p̄ctōres: pacē p̄ctōz intuēs. Sine: curare nouit de⁹ qd̄ agat q̄ vuln⁹ nouit: ne secat ali⁹. Quid si despat: Quid si p̄pterea tu secaris: qz n̄ desparis: P̄pterea q̄ quicqd̄ pateris recto corde: nouit deus qd̄ tibi donet: quid tibi subtrahat. Qd̄ tibi donat: ad cōsolationē valeat non ad corruptionē: et qd̄ tibi subtrahit ad tolerantia valeat non ad blasphemā. Si autē blaspemas z displicet tibi de⁹: z tu tibi places: puerfo corde z distorto es: z hoc peius: qz cor dei vis corrigere ad cor tuū: vt hoc ille faciat quod tu vis: cū tu debeas facere qd̄ ille vult. Quid

Alia lra.
t eo.
t recti corde.

ergo vis detorq̄re cor dei: qd̄ semp rectū ē ad prauitatē cordis tui: Quāto melius ad rectitudinē dei corrigis cor tuū: Nōne hoc te docuit dñs tuus: de cui⁹ passiōe mō loq̄bamur: Nōne infirmitatē tuā portabat qñ dixit: Tristis est aīa mea vsq; ad mortem: Nōne teipm in se figurabat: cum dicebat: Pater si fieri potest trāseat a me calix iste: Nō em̄ duo corda z diuersa: patris et filij: sed in forma serui portauit cor tuū: vt doceret illud exemplo suo. Iā ecce quasi aliū cor tuū inuenit tribulatio: volēs trāsire qd̄ iminebat: sed noluit deus. Nō p̄sentit de⁹ cordi tuo: consenti tu cordi dei. Audi vocem ipius: verū nō quod ego volo: sed qd̄ tu vis pater. Laudabunt ergo omnes recti corde. Quid sequit: Si laudabunt omnes recti corde: dānabunt puerfi corde. Duo tibi mō p̄posita sunt: elige cum t̄pus est. Si recto corde fueris: ad dexterā eris z laudaberis. Quō: Tenite benedicti patris mei p̄cipite regnū qd̄ vobis patū est ab origine mundi. P̄uerso autē corde si fueris: si subsannaueris deū: si p̄uidentiā ei⁹ miseris: si dixeris in aīo tuo: vere nō curat deus res hūanas: si curaret res hūanas: ille latro tantū hiet: z ego inocēs indigerē: P̄uerso corde factus es: veniet iudiciū illud: apparebunt oīa p̄pter que ista oīa faciat de⁹: z tu q̄ noluisti in hac vita corrigere cor tuū ad rectitudinē dei: et te ad dexterā p̄pare: vbi laudabunt oēs recti corde: eris ad sinistra vbi tūc audies: Ite in ignē eternū qui p̄patus ē diabolo z angelis ei⁹. Et nūquid erit tūc t̄pus corrigere cor: Nō q̄ corrigite fratres: mō corrigite: quis phibet: Cantatur psalm⁹: legit euangelij: sonat lector: sonat disputator: paties est dñs: peccas et parcis: adhuc peccas: adhuc parcis: z adhuc addis. Qd̄ diu paties ē de⁹: Senties z iustū deū. Terrem⁹: qz timem⁹: docete nos non timere: et non terremus. Sed melius nos deus docet timere: q̄ quisq; hominū nō timere. Timuit eum oīs homo: z annūciauerūt opa dei. Inter illos nos cōputat deus q̄ timuerūt z annūciauerūt. Quia timem⁹: annūciam⁹ vobis fratres. Videm⁹ alacritatē vestrā ad audiēdū verbū et exigendū: videm⁹ vota vestra: videm⁹ affect⁹ vestros. Bñ cū pluit terra frumēta nō spinas generat: frumētis horreū parat: ignis spinis. Posti qd̄ facias d̄ agro tuo: z nescit de⁹ qd̄ faciat d̄ agro seruo suo: Qd̄ pluit in agrū yberē dulce ē: z qd̄ pluit i agz spino

sum dulce est. Nūquid pluuiā accusat qui spinas genuerit: Nōne erit pluuiā illa testis in iudicio dei et dicet: Ego dulcis sup oīa veni: Tu q̄ quid pferas vide: vt quid tibi pareat attēdas. Profers frumentū borreū spera: pferas spinas ignē spera: sed nōdum venit: aut tempus borrei: aut temp⁹ ignis. Nō ergo pareat et non timebit. In nomie christi et q̄ loq̄mur viuim⁹: et quib⁹ loq̄mur viuuntis. Nūquid psillij corrigēdi et mutāde vite male i bonā: nō est loc⁹: nō est temp⁹: Nōne si vis hodie fit: Nōne si vis mō fit: Quid emptur⁹ es vt facias: Que simplasia questur⁹ es: Ad quos indos nauigaturus: Quā nauī p̄patur⁹: Ecce cū loquor: muta cor: et factū est qd̄ tam sepe et tam diu clamat vt fiat: et quod eternā penā p̄turit si non fiat.

Explicit Tractatus de ps. LXIII.

Incipit Tractatus de ps. LXIII.

Agnosceda est vox sancte p̄phetie ex ipso titulo psalmi hui⁹: Inscrubitur: In fine psalmus David canticū Hieremie et Ezechielis ex populo trāsmigratiōis cui in capere ret exire. Res quē admodū gesta sit ap̄ patres nros. p̄ trāsmigratiōis babylonie: nō omnib⁹ notū est: sed his q̄ scripturas sctas diligēter aduertūt: vel audiēdo vel legendo. Captiuat⁹ est em̄ p̄plus isrl̄ ex ciuitate hierlm̄: duct⁹ ē in seruitutē babylonie. Prophetauit at̄ hieremias sanct⁹ post septuaginta ānos reditur p̄plm̄ d̄ captiuitate et instauraturū ciuitatē ip̄az hierlm̄: quā de uictā ab hostib⁹ plāxerat. Illo aut̄ tpe fuerūt p̄pbe i illa captiuitate p̄pli p̄stituti i babylonia: inf̄ q̄s erat sanct⁹ Ezechiel p̄pba. Expectabat aut̄ ille p̄plus donec implerēt tpa septuaginta annoz fm̄ p̄phetiā Hieremie. Factū ē: cōpletis septuaginta annis restitūtū ē templū qd̄ deiectū erat: et regressa est de captiuitate magna ps illi⁹ p̄pli. Sed qm̄ dic̄ ap̄lus: h̄ in figura cōtingebāt illis: scripta s̄ aut̄ p̄pter nos in q̄s finis seculoz obuenit. Debem⁹ et nos nosse pus captiuitatē nostrā: deinde liberationē nostrā: debem⁹ nosse babyloniam in qua captiui sum⁹: et hierlm̄ ad cui⁹ reditū suspiram⁹. Iste q̄ppe due ciuitates fm̄ litterā reuera due ciuitates: et illa qd̄ hierlm̄ mō a iudeis nō icolitur. Post crucifixū em̄ d̄nm̄ vindicatū ē in illos flagello magno: et eradicati ab eo loco: vbi impia libertate furiosi aduers⁹ medicū infamerāt. Displ̄i sunt p̄ oēs gentes et

data est illa fra christianis: impletūq̄ ē qd̄ de his p̄dixerat d̄ns: Propterea auferet a vobis regnū: et dabit genti faciēti iusticiā. Cū aut̄ viderēt tūc multas turbas ire post d̄nm̄ p̄dicatē regnū celoz et mirabilia facietē: dixerūt p̄ncipes illi⁹ ciuitatū. Si dimiserim⁹ eū: oēs ibūt p̄ illū: et veniēt romani et tollēt nob̄ et locū et gentē. Ne locū p̄derēt d̄nm̄ occiderūt: et ideo p̄diderūt: q̄a occiderūt. Luitas q̄ illa quedā frena: cuiusdā ciuitatis eterne in celis vmbra gerebat. At vbi cepit illa q̄ significabat euidēt⁹ p̄dicari: vmbra q̄ significabat deiecta ē: p̄pterea ibi mō templū nō est: qd̄ fabricatū fuerat i imagine futuri corpis d̄ni. Tenem⁹ lucez: vmbra trāsiuit: tñ̄ adhuc i qdā captiuitate sum⁹. Nō diu sum⁹ aut̄ ap̄ls i corpe p̄grina mur a d̄no. Et vide nomia duarū istaz ciuitatū: babylon et hierlm̄. Babylon cōfusio interpretat̄: hierusalē visio pacis. Intendite nūc ciuitatē cōfusionis: vt intelligatis visioē pacis: istā toleret̄: ad illā suspiret̄. Cū dinosci possunt iste due ciuitates: Nūquid possum⁹ eas modo separe ab inuicē: P̄mixte sūt et ab ip̄o exordio generis humani: p̄mixte currūt vsq̄ i finē seculi. Hierusalē accepit exordiu p̄ Abel: Babylō p̄ Layn. Edificia quippe vrbū postea facta sunt: illa hierlm̄ i terra hiebuzeoz: naz p̄rio hieb⁹ dicebat̄: inde gens hiebuzeoz eiecta ē: qm̄ p̄plus dei liberatus de egypto: introductus est in terram p̄missionis. Babylon autez cōdita i intimis p̄sidis regionib⁹ que diuturno tpe caput extulit sup ceteras gentes. Sue ergo iste vrbes certis tēporibus cōdite sūt: vt manifestaret̄ figura duarum ciuitatū olim ceptarū: et vsq̄ in finem in isto seculo māsurarū: sed in fine sepandarum. Unde ergo possumus eas mō ostēdere que p̄mixte sunt: Ostēdet tūc d̄ns cū alios ponet ad dexterā: alios ad sinistram. Hierusalē ad dexteram erit: babylon ad sinistram. Hierusalē auditura est: Venite b̄ndicti p̄ris mei: p̄cipite regnum qd̄ vobis paratū est ab origine mūdi. Babylon auditura ē: Ite in ignē eternū q̄ patus est diabolo et angel̄ ei⁹. Possum⁹ tñ̄ et aliqd̄ afferre quātū d̄ns donat: vnde distinguant̄ p̄s fideles etiā hoc tempore ciues hierusalem a ciuibus babylonie. Quas istas ciuitates faciunt duo amores. Hierusalē facit amor dei: babyloniam facit amor seculi. Interroget ergo se quisq̄ quid amet: et inueniet vnde sit ciuis: et si se inuenit ciues

babylonie: extirpet cupiditatē: plantet caritatē. Si autē se iuenerit ciuē hierlm: toleret captiuitatē: speret libertatē. Multi enim ciues sancte matris hierlm cupiditatib⁹ babylonie corrupti tenebant: et ipsa corruptione cupiditatu tanq̄s ciues inde facti erāt et multi adhuc ita sunt: et multi post nos in hac terra futuri ita erūt: sed nouit dñs conditor hierusalē quos ciues eius p̄destinauerit: quos uiderit adhuc sub dñatu diaboli redimēdos sanguie christi: nouit illos ipse anteq̄ se ipsi nouerūt. Sub hac ḡ figura cātaf h̄ psalm⁹: in cui⁹ titulo positi sunt etiam duo p̄be qui illo tpe i captiuitate fuerūt: Hieremias et Ezechiel: et cantāt q̄dā cū inciperēt exire. Incipit exire q̄ incipit amare. Exeūt enim multi latēter: et exētiū pedes sūt cordis affect⁹. Exeūt at̄ d̄ babylōia. Quid ē de babylonia: De cōfusiōe. Quō exitur de babylone: id est de cōfusione: Qui p̄rio cōfusi erant siliibus cupiditatib⁹: incipiunt caritate distingui. Jam distincti nō sunt cōfusi: et si adhuc corpore p̄mixti sunt: desiderio tamē sancto discernunt: et p̄pter p̄mixtionē corporales nōdum exierūt: p̄pter affectū cordis exire ceperunt. Jam ḡ audiam⁹ fratres: audiam⁹ et cantem⁹ et desideremus vñ ciues sum⁹. Et q̄ gaudia cātant nobis: Quō in nobis reformat amor ciuitatis nostre: q̄ diuturna pegrinatione obliti fueraim⁹: Sed misit inde ad nos epl̄as p̄ n̄r: ministravit nobis scripturas de⁹: quib⁹ epl̄is fieret in nobis redeūdi desideriu: q̄ pegrinationē nostrā diligēdo ad hostes faciem posueramus: et dō: sum ad patriā. Quid ḡ hic cantat:

Expositio psalmi.

Quod decet hymnus de⁹ i syon. Patria illa est syon: ipsa ē hierlm q̄ syon: et hui⁹ nomis interpretatōne nosse debetis. Sicut hierlm interpretat visio pacis: ita syon speculatio: id est visio et cōtemplatio. Nescio q̄d nobis magnū spectaculū p̄mittit: et hoc ipse deus ē qui cōdit ciuitatē. Pulchra et decora ciuitas: q̄ pulchriore habet p̄ditore: Te decet hymnus deus inq̄t. Sed vbi: In syon: in babylone nō decet. Etenim q̄sq̄ cū cepit inouari iam corde: in hierlm cantat: dicēte apostolo: Cōuersatio n̄ra in celis est. In carne. n. ambulātes inq̄t nō s̄m carnē militam⁹. Iā desiderio ibi sum⁹: iā spem in illā terrā q̄si anchorā p̄misimus: ne in isto mari turbati naufragarem⁹. Quēadmodū ḡ de nauī q̄ i

anchoris ē recte dicim⁹ q̄ iā i fra sit: adhuc enim fluctuat: sed i terra quodāmodo educta ē cōtra ventos: et cōtra tēpestates: sic contra tēptatōes hui⁹ pegrinatōis n̄re: spes n̄ra fundata in illa ciuitate hierlm facit nos nō abripi in saxa. Qui ergo s̄m hāc spem cantat: ibi cātat. Ergo dicat: Te decet hymn⁹ de⁹ i syon. In syon: si in babylone. S̄m ibi es adhuc i babylone. Ibi inq̄t s̄m. Amator iste et ciuis iste ibi sunt: sed carne nō corde. Cū autē duo quedā dixerim: q̄ ibi sunt carne non corde: vnde canto nō ibi. Non enim carne canto: sed corde. Carnem quidem sonantem audiunt et ciues babylonie: cordis autē sonum audit conditor hierlm. Uñ dicit Apl̄us exhortās ipsos ciues ad amatoria quedā cātica et desideria redeūdi ad illā pulcherrimā ciuitatē visionem pacis: cantātes inq̄t et psallētes in cordib⁹ vestris dño. Quid est cātates in cordib⁹ vestris: Ne inde cātetis vnde estis in babylonia: s̄ inde cātate vnde sursū habitatis. Ergo te decet hymn⁹ deus in syon. In syon te decet hymn⁹: nō in babylonia. Qui cantāt i babylonia ciues babylonie: enā hymnū dei nō decēter cātāt. Audi vocē scripture: Nō est speciosa laus in ore peccatoris. Te decet hymnus deus in syon. Et tibi reddet votū in hierusalē. Hic vouemus et bonū est vt ibi reddam⁹. Qui autē hic vouēt et nō reddūt: Qui nō pseuerant vsq̄ in finē in eo q̄d vouerūt. Uñ dicit ali⁹ psalmus: Vouete et reddite dño deo v̄ro. Et tibi reddet votū in hierlm. Ibi enim erimus toti: id est integri in resurrectione iustorū: ibi reddet votū totū nostrū: nō sola anima: sed etiā ipsa caro iam nō corruptibilis: q̄ iā nō in babylonia: sed etiā i corp⁹ celeste immutatu. Qualis mutatio p̄mittitur: Omnes enim resurgem⁹ ait apl̄us: s̄ nō oēs imutabimur. Qui autē imutabunt: ipse dixit: In ictu oculi in nouissima tuba. Canet enim tuba et mortui resurgēt incorrupti: id ē integri: et nos imutabimur. Qualis autem erit illa mutatio: Sequit⁹ et dic: Oportet. n. corruptibile hoc induere incorruptionē: et mortale hoc induere immortalitatē. Cū autē corruptibile hoc induerit incorruptionē: et mortale hoc induerit immortalitatē: tūc fiet sermo q̄ scriptus ē: Absorpta est mors i victoria. Ubi ē mors aculeus tu⁹: Quid enim inchoatis in nobis p̄mittis mentis vñ desideram⁹ hierusalē: multa ex carne corruptibili cōtendūt aduersum nos: q̄ nō cō

tendēt cuz fuerit mors absorpta i victoria.
 Vincet pax z finiet bellū. Qñ autē vincet
 pax: vincet z illa ciuitas q̄ dicit: visio pacē.
 Nulla ḡ erit a morte cōtentio. Adodo cuz
 morte quāta cōtendim⁹? Inde sunt em̄ de
 lectatiōes carnales: que etiam nobis licite
 multe suggerunt: quib⁹ nō cōsentientib⁹: s̄
 tñ nō p̄sentēdo p̄tendim⁹. P̄rio ḡ p̄cupi-
 scētia carnis sequentes duxit nos: postea
 renitētes traxit nos: deinde accepta gratia
 cepit nos: nec ducere: nec trahere: sed ad
 huc cōtendere nobiscū post cōtētionē erit
 z victoria. Adodo te z si oppugnat: nō ex-
 pugnet: postea cū absorpta fuerit mors i vi-
 ctoria z pugnare cessabit: Quid dictū est:
 Prouissima inimica destruet mors. Reddā
 votū meū. Quod votū? Quasi holocau-
 stum. Holocaustrū em̄ tūc dicit: qñ totum
 ignis assumit. Holocaustrū sacrificiū ē: vbi
 totū cōsumit. Holon em̄ totū dicit: causis
 incēsis. Holocaustrū totū incēsu. Arripiat
 ergo nos ignis: ignis diuin⁹ in hierlm̄. In-
 cipiamus ardere caritate donec totū mor-
 tale p̄sumat: z qd̄ nō nos fuit eat i sacrificiū
 dño. Eñ alibi dī: Benigne fac dñe i bona
 volūtate tua syon vt edificēt muri hierlm̄.
 Tūc acceptabis sacrificium iusticie obla-
 tiones z holocausta. Te decet hymn⁹ de⁹
 in syon: z tibi reddet votū in hierlm̄. Que-
 rimus h̄ ne forte rex nobis ip̄i⁹ ciuitatis cō-
 mendet dñs z saluator n̄r̄ Iesus christus.
 Cantem⁹ ḡ donec ad euidentiora puenia-
 mus. Possem em̄ iā dicere ip̄m esse cui di-
 citur: Te decet hymn⁹ deus in syon: z tibi
 reddet votū in hierlm̄: Sed si dicerē: mihi
 potius q̄ scripture crederet: z ido forte nō
 mihi crederet. Audiam⁹ sequētia. Ex-
 audi: inquit: orationē meā: ad te ois
 caro veniet. Et habemus dñm dicentē:
 datā tibi potestātē ois carnis. Lepit ḡ ap-
 parere iā rex ille cū diceret: Ad te ois caro
 veniet. Ad te inqt̄ ois caro veniet. Quare
 ad illū ois caro veniet: Quia carnē assump-
 sit: quo veniat ois caro. Tulit inde p̄mi-
 tias ex vtero virginali. Assumptis p̄mi-
 tijs: cetera cōsequēnt̄ vt holocaustrū com-
 pleatur. Unde ḡ omnis caro: Ois homo.
 Et vnde ois homo: Nūquid omnes credi-
 turi p̄nunciati sunt in christū: Nōne multi
 impij q̄ etiā dānabunt: Nōne q̄tidie multi
 non credentes in sua infidelitate moriunt:
 Sedm̄ quid ergo intelligim⁹: ad te omnis
 caro veniet: Omnis caro dixit: omnis ge-
 neris caro. Ex omni genere carnis: veniet

ad te. Quid ē ex omni genere carnis: Nū-
 quid venerūt pauperes: z nō venerūt diui-
 tes: Nūquid venerūt hūiles: z nō venerūt
 sublimes: Nūquid venerūt docti: z nō ve-
 nerūt indocti: Nūquid venerūt viri: z non
 venerūt femie: Nūquid venerūt dñi: et nō
 venerūt serui: Nūquid venerūt senes: z nō
 venerūt iuuenes: Aut venerūt iuuenes: et
 nō venerūt adolefcētes: Aut venerūt ado-
 lefcētes: z nō venerūt pueri: Aut venerūt
 pueri: z non allati sūt infantes: Postremo
 nūquid venerūt iudei (nā inde erant apli:
 inde mlt̄a nulla p̄mo tradentiū: postea cre-
 dentiū) z nō venerūt greci: Aut venerunt
 greci: z nō venerūt romani: Aut venerunt
 romani: z nō venerūt barbari: Et q̄s nume-
 ret oēs gentes veniētes ad eū: cui dictū ē:
 Ad te ois caro veniet. Exaudi orōnē meā
 ad te ois caro veniet. **Sermones ini-**
quoz p̄ualuerūt sup nos: z impie-
tates nostras tu p̄piciaberis. Quid
 est sermōnes iniquoz p̄ualuerūt sup nos z
 impietatibus n̄ris tu p̄pitiaberis: Qd̄ nati
 sum⁹ i hac terra: iniquos inuenim⁹: q̄s lo-
 quētes auduim⁹. Si possem explicare qd̄
 sentio: adiuuet me intēno caritatis vestre.
 Omnis homo vbiq̄q; nascit: ip̄ius terre
 vel regionis vel ciuitatis linguaz discit: il-
 lius imbuif moribus z vita. Quid faceret
 puer natus inter paganos: vt nō coleret la-
 pidē: qñ illū cultū insinuauerūt parentes:
 Inde p̄ma verba audiuit: illū errozē cum
 lacte suxit: Et qz illi q̄ loquebant̄ maiores
 erāt: z puer qui loqui discēbat infans erat:
 vñ poterat paruul⁹ nisi maiorū auctoritatē
 sequi: z id sibi bonū ducē qd̄ illi laudarēt:
 Ergo gentes cōuerse ad christū: postea re-
 cordātes impietates parētū suoz: z dicen-
 tes iā qd̄ dixit p̄pha ip̄e Hieremias: Clere-
 mēdaciū coluerūt patres n̄ri: vanitatē que
 eis nō p̄fuit. Eū ḡ iā h̄ dicūt renūciāt opi-
 nionib⁹ z sacrilegijis parētū suoz iniquoz.
 Sed qz vt insererent talib⁹ opiniōib⁹ z sa-
 crilegijis: p̄suasiones fecerūt eozū: q̄ quāto
 etate p̄cedebāt: tanto auctoritate p̄cedere
 debere putabant: cōfitef̄ iam redire volēs
 ad hierlm̄ d̄ babilonia z dicit: Sermōnes
 impioz p̄ualuerūt aduersus nos: duxerūt
 nos mala docētes: Lues babilonie nos se-
 cerūt: dimisim⁹ creatorē: adoraui⁹ crea-
 turā: dimisim⁹ eū a quo facti sum⁹: adora-
 uimue qd̄ ip̄i fecimus. Sermōnes em̄ iniq̄-
 rū p̄ualuerūt sup nos: sed nō tñ opp̄sserūt
 nos. Quare: Impietates n̄ras tu p̄piti-
 abe-

Alia lra.
 t̄ Clerba.
 t̄ impietatib⁹
 nostris.

beris. Intēdat caritas vestra: Propitiabris impietates vras nō dī: nisi cuidā sacerdoti offerenti aliqd: vñ impietas expiet et p̄pitiat. Impietas em̄ tūc dicit p̄pitiari: cū p̄pitius sit deus impietati. Quid ē fieri deū impietati p̄pitiū? Id est ignoscētē: et veniā dantē. Sed vt dei venia impetret: p̄pitiatio sit p̄ aliqd sacrificiū. Extitit ḡ a deo dño missus quidā sacerdos n̄r: Assumpsit a nobis qd offerret dño: ipas diximus sanctas p̄mitias carnis ex vtero v̄ginis. Hoc holocaustū obtulit deo: extēdit man⁹ i cruce vt diceret: Virgaq̄ oīo mea sicut incēsum in cōspectu tuo: eleuatio manū meaz sacrificiū vesptinuz. Sicut nostis: qz dñs circa vesperā pepēdit in cruce: et impietates n̄re p̄pitiatē sūt: alioqn absorbuērāt nos. Sermones iniquoz p̄ualuerūt sup nos: duxerant nos p̄dicatores iouis: et saturni: et mercurij. Sermones iniquoz p̄ualuerūt super nos. Sed qd facies? Impietates n̄ras tu p̄pitiaberl. Tu sacerdos: tu victima: tu oblator: tu oblatio. Ip̄e sacerdos ē q̄ nūc ingress⁹ i interiora veli. sol⁹ ibi ex his q̄ carnē gestauerūt interpellat p̄ nobis. In cui⁹ rei figura in illo p̄mo p̄plo: et in illo p̄mo tēplo: vn⁹ sacerdos intrabat i sancta sanctor: populo oīs foris stabat. Et ille q̄ sol⁹ ingrediebā i interiora veli: offerebat sacrificiū pro p̄plo foris stante. Si intelligat bñ spūs viuificat: si nō intelligat l̄ra occidit. Adō cū legeret ap̄lus audist: littera occidit: spirit⁹ aut viuificat. Quid em̄ ageret in illo p̄plo iudei nescierūt: sed nec mō sciūt. Be illis quippe dictū ē: Quid legi Moyses: velamē supra cor eoz positū est. Ibi velamē figura ē: sed tollet figura: et apparebit veritas in eisipis. Sed qñ tollet velamē? Audi aplm: Cū aut trāserit ad dñm: auferet velamē. Bū ergo nō trāscunt ad dñm: q̄ diu legūt Moysen velamē habēt sup cor. Ad hoc sacramētū fulgebat: tūc facies Moysi: ita vt nō possent intēdere filij isrl in faciē eius. Audistis modo cū legeret: et velamē erat inter faciē Moysi loquētis: et pplm audientē vba. Per velamē vba audiebāt: faciē nō videbāt. Et qd ait ap̄lus: Ita vt nō possent intēdere filij isrl in faciē Moysi. Nō itēdebāt inqt: vsqz i finē: Quid ē vsqz i finē? Usqz quo intelligeret christū. Dicit quippe ap̄lus: Finis em̄ legis christus ad iusticiā omī credēti. Et quidē splēdor in facie Moysi: tanq̄ in facie carnali et mortali. Nūquid diurn⁹ aut etern⁹ esse possetz

Adorte. n. succedēte p̄fecto auferet. Splēdor aut glie beati dñi n̄ri Jesu christi sempitern⁹ ē. Sed illud figura erat tēporalis. Hoc aut qd illa figura significabat: legunt itaqz et nō intelligūt christū: nō p̄ducūt intentionē vsqz i finē: qz velū oppositū negat eis aspectum splēdor interioris. Et vide ibi sub velo christū: Aut ipse dñs n̄r Jesus christ⁹: Si crederetis Moysi: crederetis et mihi. de me em̄ ille scripsit: Propitiat aut peccatū n̄ris et impietatib⁹: Per illud sacrificiū vesptinū trāsuim⁹ ad dñm vt auferat velamē: p̄pterea et dño crucifixo velū tēpli scissuz est. Exaudi orōnez meam: ad te oīs caro veniet. Sermones iniquoz p̄ualuerūt sup nos: et impietates n̄ras tu p̄pitiaberis. **Beatus quē elegisti et assumpsisti:** Quis ē electus ab eo: et assumptus ab eo? Et assumpt⁹ ē aliqs electus a saluatore dño n̄ro Jesu christo. An ip̄e fm̄ carnē qd homo est: electus et assumpt⁹ est? Ut tanq̄ verbo dei dicat: qd erat in p̄ncipio: sic dicit euāgelista: In p̄ncipio erat verbū: et verbū erat apud deū: et deus erat verbū: qz ipse ē fili⁹ dei: verbū dei: de q̄ etiā dicit: Oīa per ip̄m facta sunt: et sine ip̄o factum ē nihil: vt illi dicat: filio dei: qz ip̄e ē sacerdos noster: postea carne assumpta: **Beat⁹ quē elegisti et assumpsisti:** id est ille homo q̄ indur⁹ est q̄ cepit ex tpe: nat⁹ ex semia: templū quodāmodo illius q̄ semp in eternū est: et in eternū fuit. An poti⁹ ip̄e christ⁹ assumpsit quēdāz beatū: et nō dicit ip̄e quē assūpsit q̄si in plurali numero: sed in singulari: Unū em̄ assumit: qz vnitatē assumit: scismata non assumit: hereses non assumit: multitudinē de se fecerūt: nō est vn⁹ q̄ assumit. Qui aut manent in cōpage christi: et membra eius sūt: faciūt quodāmodo vnū virum: de quo dicit ap̄lus: Donec occurrā omnes i agnitionē filij ei⁹ in virum p̄fectum in mensurā etatis plenitudinis christi. Itaqz vnus vir assumit cui caput est christus: qz caput viri christ⁹ est. Ip̄e est ille beat⁹ vir q̄ nō abiit in p̄silio impioz: et cetera q̄ ibi dicunt. Ip̄e est q̄ assumit: nō ē extra nos: in ip̄i⁹ mēbus sum⁹: sub vno capite regimur: vno spū oēs viuim⁹: vnā patriā oēs desideram⁹. Videam⁹ ḡ qd ad christū dicit: vtrū ad nos p̄tineat: et de nobis dicat. Interrogem⁹ p̄scias n̄ras: amorē illū p̄scrutemur: et si adhuc paruus ē: et mō nat⁹ amor iste: forte em̄ mō in aliq̄ germiauit: diligētē extirpet iuxta germinantes spinas: id est curas seculares: ne

crecendo sanctū germē offocent. Beatus
 quē elegisti z assumpsisti: in illo sim^o z assu-
 membr: in illo sim^o z electi erim^o. Et qd no-
 bis dabit: **Inhabitabit: inqt: i atrijs
 tuis.** Hierlm illa ē cui cantat qui incipiūt
 exire de babilonia: **Inhabitabit in atrijs
 tuis.** **Replebimur i bonis dom^o
 tue.** Que sūt bona dom^o dei: frēs pstitua-
 mus nobis aliquā domū diuitē: quātis bo-
 nis refecta sit: q̄ copiosa sit: vasa q̄ multa
 ibi aurea: s̄ z argētea: q̄ntū familie: quātū
 iumētōz z aialū: ipa deniq̄ dom^o q̄ dele-
 ctat picturis: marmore: laq̄arib^o: colūnis:
 spacijs: cubilib^o: z desiderat talia: s̄ adhuc
 ex cōfusione babilonie. Amputa oīa ista
 desideria o cuius hierlm: amputa si vis re-
 dire: nō te delectet captiuitas. Sed iam ce-
 pisti exire: noli retro respicere: noli remanē
 in via. Nō defunt adhuc hostes q̄ tibi per-
 suadeāt captiuitatē z pegrinationē. Nā nō
 pualeāt sup te sermones iniquozū. Bonū
 dei desidera: z bona ei^o dom^o desidera: sed
 noli talia q̄lia desiderare soles vel in domo
 tua: vel in domo vicini tui: vel in domo pa-
 troni tui: aliud quidē est bonū domus illi^o.
 Quid opus est vt nos dicamus q̄ sint bo-
 na illi^o dom^o: Ipe indicet q̄ cantat exiens
 d̄ babilonia. **Replebimur inqt i bonis do-
 mus tue.** Que sunt bona ista: **Exereram^o**
 fortasse cor ad aurū: ad argentum: z cetera
 p̄ciosa. Noli talia querere: ista p̄munt non
 leuant. **Hic q̄ iam bona illa hierusalē: bo-
 na domus d̄ni: bona illa tēpli d̄ni medite-
 mur: qz q̄ domus d̄ni: hoc ipm templū d̄ni.**
**Replebimur in bonis dom^o tue. Sanctū
 est templū tuū mirabile in iusticia.**
Ista sūt bona dom^o illi^o. Nō dixit: templū
 sanctū tuū mirabile in colūnis: mirabile in
 marmorib^o: mirabile in tectis auratis: sed
 mirabile in iusticia. **Habes foris oculos vñ
 videas marmora et aurū: intus est oculus
 vnde videat pulchritudo iusticie. Si nul-
 la est pulchritudo iusticie: vñ amat iustus
 senex: Quid affert in corpe qd oculos dele-
 ctet: Lurua mēbra: frontē rugatā: caput ca-
 nis albatū: imbecillitatē vndiq̄ q̄relis ple-
 nā. Sed forte qz tuos oculos non delectat
 senex iste decrepitu: aures tuas delectat.
 Quib^o vocib^o: Quo cātu: Et si forte ado-
 lescēs bñ cātavit: oīa cum etate defecerūt.
 An forte son^o verbor ei^o delectat aures tu-
 as: q̄ vba vix plene nūciat lapsis dentib^o:
 Tñ si iustus ē: si alienū nō cōcupiscit: si de
 suo qd̄ habet erogat indigentibus: si bene**

monet z rectū sapit: integrū credit: si patius
 est p̄ fide veritatis etiā ipa cōfracta mēbra
 impēdere. **Multi em̄ martyres etiā senes:
 vñ illū amam^o.** Quid in eo bonū videm^o
 ocul carnis: **Nihil.** Quedā q̄ ē pulchritu-
 do iusticie quā videm^o oculo cordis: z ama-
 m^o: z exardescim^o. **Q̄multū dilexerūt ho-
 mines in ipis martyrib^o: cū eoz mēbra be-
 stie lanarēt.** **Nōne cū sanguis fedaret oīa:
 cū morib^o beluinis viscera funderent: nō
 habebāt oculi nisi qd̄ horrerent: Quid tibi
 erat qd̄ amaret: nisi qz erat i illa feditate la-
 niatoz mēbroz integra pulchritudo iusti-
 cie: Ista sunt bona domus dei: his te para-
 satari. Sed vt inde satieris cū pueneris: s̄
 te oportet esurire z sitire cū pegrinaris: hoc
 siti: hoc esuri: qz ipa erunt bona dei. Audi
 illū regē cui ista dicunt: q̄ venit vt te redu-
 cat: z se tibi fecit viā. Quid dicit: **Beati q̄
 esuriūt et sitiūt iusticiā: qm̄ ipi saturabunt.**
Sanctū templū tuū admirabile in iusticia.
**Et ipm templū fratres nolite p̄ter vos co-
 gitare. Amate iusticiā z vos estis templūz
 dei.** **Exaudi nos de^o saluator no-
 ster.** Apparuit mō quē deū dicat. Salua-
 tor pp̄e d̄ns **Jesus chustus: apparuit mō
 aptius de quo dixerat: Ad te oīs caro ve-
 niet.** **Exaudi nos de^o saluator noster.** Ille
 vnus vir q̄ assumit i templū dei z plures s̄
 z vn^o ē. **Ex vñ^o p̄sona dixit: exaudi oīonē
 meā: et qz ipē vñ^o ex plurib^o cōstat: mō ait:
 Exaudi nos de^o saluator noster. Audi illū
 iā aptius p̄dicari. Exaudi nos deus salua-
 tor noster. **Spes omniū finii terre z
 in mari longe.** **Ecce vñ dictū est: Ad te
 oīs caro veniet. Undiq̄ venit. Spes oim
 finii terre: non spes vñ^o anguli: nō spes so-
 lius iudee: nō spes solius Africe: nō spes
 p̄banonie: nō spes oriētis aut occidētis: s̄
 spes omniū finii fre: z i mari longe. Ipoz
 finii terre z in mari longe: et qz in mari ido-
 lōge. **Nare em̄ i figura dicit seculū s̄ sal-
 sitate amarū: p̄cellis turbulentū: vbi homi-
 nes cupiditatib^o pueris z prauis: facti sūt
 velut pisces inuicē se deuorātes. Attēdite
 mare malū: mare amarū: fluctib^o seuū: at-
 tēdite qualib^o homib^o plenū sit. Quis op-
 tat hereditatē: nisi morte alteri^o: Quis op-
 tat lucrū: nisi damno alteri^o: **Q̄multi alio-
 rū defectiōe: cupiūt sublimari: Q̄multi vt
 emāt: optāt alios vendere res suas: Quō
 seiuicē opprimunt: z q̄ possunt deuorant.**
**Et cū deuorauerit vñ^o pisci maior minorē:
 deuorat z ipē a maiore.** **Q̄ piscis male: pre-**********

Alta lfa.
 tequitate.

timeat vnusquisq; vesp̄a: ne mane corrūpat. Ecce nescio q̄s vt facias mali aliqd: p̄mit- sit lucrū: mane est. Arridet tibi ampla pe- cunia: mane tibi sit. Noli corrūpi: et habe- bis exitū mane. Si em̄ habes exitū: nō ca- pieris. Sic est em̄ p̄missio lucrī: quasi esca i muscipula. Coartaris: et nō ē quo ex eas: caperis in muscipula. Bedit aut̄ tibi exitū domin⁹ deus tuus: ne lucro capiaris: cum tibi dicit in corde: ego sum diuitie tue: noli attendere q̄ mūdus p̄mittit: sed qd̄ p̄mit- tit conditor mundi. Attende quod tibi p̄- mittit deus faciēti iusticiā: et p̄temne quod tibi promittit homo: vt abducat a iusticia. Noli ḡ attēdere qd̄ mūd⁹ p̄mittit: s̄ qd̄ cō- ditor mūdī: et habebis exitū mane p̄ domi- ni verbū dicētis: Quid p̄dest homini si to- tum mundū lucrēs: anime autez sue detri- mentū patiat: Sed ille q̄ te promisso lucro corrūpere: et ad iniquitatē adducere nō po- tuit: minabat penas: et p̄uertet se ad inimi- citias: et incipit tibi dicere: Si hoc nō fece- ris: ego ostendā: ego faciā: habebis me ini- micū. Primo cum lucrū p̄mittebat: mane tibi erat: modo iā vesp̄a scit: tristis factus es. Sed qui dedit tibi exitū mane: dabit et vesp̄e. Quō cōtempstisti mane seculi ex lu- ce domini: sic cōtemne et vesp̄a ex passio- nib⁹ dñi: vt dicas aie tue. Quid mihi am- plius factur⁹ ē iste: q̄ passus est p̄ me dñs me⁹ de⁹? Est teneā iusticiā nō p̄sentiam ad iniquitatē: seuiat in carne: frangat musci- pula: et volabo ad dominū meuz qui mihi ait: Nolite timere eos qui corpus occidit animā aut̄ nō possunt occidere. Et de ipso corpe securitatē dedit dicens: Capill⁹ ca- pitis vestri nō periet: Magnifice h̄ posuit delectabis exitus mane et vesp̄e. Si em̄ nō te delectet ip̄e exitus: nō laborabis exi- re inde. Mutis caput in lucrum p̄missuz: si non te delectet p̄missio saluatoris: et rur- sus cedis temptati et terrenti: si non te dele- ctet ille qui prior passus est: vt tibi exitū fa- ceret. Exit⁹ mane et vesp̄e delectab. Vi- sitasti terras et inebriasti eam. Unde inebriauit terras: Calix tuus inebrians q̄s preclarus. Visitasti terrā et inebriasti eam: misisti nubes tuas: pluerūt p̄dicatōez veri- tatis: inebriata est terra. Multiplicasti ditare eam: Unde multiplicasti eam di- tare: Flum⁹ dei replet⁹ ē aqua: Quid ē flum⁹ dei: Popul⁹ dei. Primus populus replet⁹ est: vnde cetera terra riga- ref. Audi illum p̄mittētē aquā: si quis sitit

veniat et bibat: q̄ credit in me: flumina aque viue de v̄tre ei⁹ fluent. Si flumina et vnus flui⁹: quia p̄pter vnitatē multi vnuz sunt: multe ecclesie et vna ecclesia: multi fideles et vna sp̄osa christi: sic multa flumina et vn⁹ flui⁹. Crediderūt multi israelite: et imple- ti sunt sp̄s sancto: inde diffusi sunt p̄ gentes ceperūt p̄dicare veritatē: et de fluuio dei q̄ implet⁹ est aqua irrigata ē tota terra. Pa- rasti cibū illoz q̄ ita est p̄paratio tua. Non qz te p̄meruerūt quib⁹ peccata donasti merita illoz mala erāt: sed tu p̄pter misericordiā tuā: qz in te est p̄paratio tua: ita p̄parasti cibum illoz. Sulcos ei⁹ inebria. Fiat ergo primo sulci qui inebri- ent: duricia pectoris nostri aperiat: vome- re sermōis dei. Sulcos ei⁹ inebria. Multi- plicata generatiōes eius. Videmus credunt: et ex credentib⁹ alij credunt: et ex illis alij credunt: et non suffiat vni homini: vt factus ip̄e fidelis vnū lucrēs. Sic multi- plicat et semē: pauca grana mittunt et sege- tes exurgūt. Sulcos eius inebria: multipli- ca generatiōes ei⁹. In stillicidijs suis letabit⁹ cū exoriet: In stillicidijs suis id est anteq̄ sit forte idonea capacitate flu- minis: cū exoriet i stillicidijs suis: id ē sibi cōgruis letabit. Paruulis em̄ ad huc et in- firmis stillant quedā de sacramētis: qz nō possunt capere plenitudinē veritatis. Au- di quomō stillat paruulis duz exoriant: id est in recenti ortu: minus capacib⁹ aposto- l⁹ dicit: Nō potui vobis loqui q̄si spiritua- libus: sed quasi carnalibus: quasi paruulis in christo. Cum dicit paruulos in christo: iam dicit exortos: sed nōdum idoneos ad capiendā illā vberem sapientiā de q̄ dicit: Sapientiaz loquimur inter p̄fectos. Letet in stillicidijs suis: cum exoriet et auget: ro- boratur: capiet et sapientiā: quomō infans nutrit lacte et fit idoneus cibo: tamē primo de ip̄o cibo cui minus idoneus erat illi lac factum est. In stillicidijs suis letabit cum exoriet. Benedices coronas anni benignitatis tue: Seminat modo: cre- scit qd̄ seminat: erit et messis: et modo super semē supseminauit inimicus zizania: et ex- orti sunt mali inter bonos pseudo christia- ni: similem habentes herbam: sed non pa- rem fructum. Etenim zizania illa: p̄rie di- cunt que nascunt in similitudine frumen- torum: sicuti est lolium: sicuti est auena et cetera talia: que primā herbam prozsus si- milem habent. Propterea de seminatione

Alia lra. t quonia. t eius.

Alia lra. t Riuos.

Alia lra. t gemina.

Alia lra. t eius. t germinas.

Alia lra. t corona.

Alia lra. t locupletare. Alia lra. t flumen. t repletū. t aquis.

zizaniarum hoc dixit dominus: Venit inimicus
 et supseminavit zizania. Cum autem crevisset
 herba et fructum fecisset: tunc apparuerunt zi-
 zania. Ergo venit inimicus et supseminavit
 zizania. Sed quid fecit tritico: Non oppri-
 mitur zizanijs frumentum: imo pro tolerantia
 zizaniarum crescit fructus frumentorum. Ipse
 enim dominus dixit quibusdam operarijs vo-
 lentibus eradicare zizania: Sinite utraque cre-
 scere usque ad messem: ne forte cum vultis era-
 dicare zizania: eradicetis simul et frumen-
 tum: sed in tempore messis dicam messoribus: Col-
 ligite primum zizania et alligate fasciculos ad
 comburendum: frumentum autem recedite in hor-
 reum. Ille est finis anni: messis seculi. Be-
 nedices coronam anni benignitatis tue. Co-
 ronam ubi audis: gloria victoriae significat.
 Quia diabolus: et habebis coronam. Bene-
 dices coronam anni benignitatis tue. Rur-
 sus commendat benignitatem dei: ne quisquam
 suis meritis gloriaretur: Et campi tui reple-
 bunt ubertate. Pinguescent fines
 deserti: et colles exultatione acci-
 gent. Campi: colles: fines deserti: idem.
 Ipsi sunt homines. Campi: propter equalita-
 tem. Ergo propter equalitatem: inde dicti sunt
 campi populi iusti. Colles: propter erectionem:
 quia erigit in se deus eos qui se huiusmodi
 fines deserti: omnes gentes. Quare fines de-
 ferti: Deserti erant: nullus ad eos propheta mis-
 sus erat: Sic erant illi quos heremus: quia non
 transit homo. Nullum verbum dei missum erat
 ad gentes. Solum populo israel predicauerunt
 prophete. Venit enim ad dominum: crediderunt fru-
 menta in ipso populo iudeorum. Nam dixit tunc
 discipulis: Videtis quia longe est messis respi-
 cite et videte: quia albe sunt regiones ad mes-
 sem. Fuit ergo messis prima: erit secunda in
 ultimo seculo. Ad messis prima de iudeis: quia mut-
 tebantur ad illos prophete annunciantes ven-
 turum salvatorem. Ideo dixit discipulis suis
 dominus: Videte quia albe sunt regiones ad
 messem: regiones utraque iudee. Alii inquit la-
 borauerunt: et vos in eorum labores intrastis.
 Laborauerunt prophete ut seminarent: et vos
 cum falce intrastis ad aliorum labores. Fa-
 cta est ergo prima messis: et inde de ipso fru-
 mento quod tunc purgatum est: seminatum est
 orbis terrarum: ut surgat alia messis que in fi-
 ne metenda est. In secunda messe supsemi-
 nata sunt zizania: modo hic laborat. Quo
 modo in illa prima laborauerunt prophete: quo
 usque veniret dominus: Sic in ista secunda la-
 borauerunt apostoli: et omnes predicatorum

Alia lra.
 et specios.

veritatis laborant: quousque in finem domi-
 nus mittat in messem angelos suos. Antea
 ergo desertum erat: sed pinguescent fines
 deserti. Ecce ubi prophete non sonuerunt: do-
 minus prophetarum acceptus est. Pinguescent
 fines deserti: et exultatione colles accingent.
Induti sunt arietes ovium: Subau-
 diendum exultatione. Quia enim exultatione
 colles accingent: hac induit arietes ovium.
 Ipsi arietes: qui colles. Colles enim: emi-
 nentiore gratia. Arietes: quia duces gre-
 gum. Arietes ergo apostoli induiti sunt ex-
 ultatione: gaudent fructibus suis: non sine
 causa laborauerunt: non sine causa predicave-
 runt. Induti sunt arietes ovium. Et co-
 ualles abundabunt frumento. Et hu-
 miles populi multum fructum afferent. Cla-
 mabunt. Inde abundabunt frumento: quia
 clamabunt. Quid clamabunt: Et tamen hym-
 num dicent. Aliud est. n. clamare aduersus
 deum: aliud hymnum dicere: aliud clamare sacre-
 legum: aliud clamare laudes dei. Si clamasi
 blasphemiam: spinas protulisti. Si clamasi
 hymno: abundas frumento.

Alia lra.
 et valles.

Explicit Tractatus de ps. LXIII.
 Incipit Tractatus de ps. LXV.

Ascribitur in titulo psalmi iste. In
 fine: canticum psalmi resurre-
 ctionis. In fine cum auditis quoniam
 psalmi proficiant: in christo intelligite: dice-
 te apostolo: Finis enim legis christus ad ius-
 ticiam omni crediti. Quod ergo hic cantetur resur-
 rectio: et cuius resurrectio: quantum ipse aperire et
 donare dignatur: audietur. Resurrectionem
 enim christi nouimus in capite nostro iam
 factam: et in membris futuram. Caput eccle-
 sie christus est: membra christi ecclesia. Quod pre-
 cessit in capite: sequetur in corpore. Hec est spes
 nostra: ad hoc credimus: ad hoc duramus
 et perseueramus in tanta malignitate huius se-
 culi: solante nos spes: antequam spes fiat res.
 Res enim erit cum et nos resurrexerimus: et in ce-
 lesti habitum commutati equales angelis fa-
 cti fuerimus. Quis hoc sperare auderet:
 nisi veritas promitteret: Hanc autem spem pro-
 missam sibi iudei tenebant: et de bonis: et
 de quasi iustis operibus: multum gloria-
 bantur quod acceperant legem secundam quam viuere
 do: et hic haberent bona carnalia: et in resur-
 rectione mortuorum talia sperabant de qua-
 libet hic gaudebant: Propterea saduceis qui
 negabant futuram resurrectionem: iudei re-
 spondere non poterant proponentibus que-
 stionem quam dominus proposuerunt idem saducei.

Alia lra.
 et valles.
 Expone
 Abilate de
 terra: No ergo
 et frates quia
 natus eccle toto

Hinc enim intelligimus eos hanc questionem solvere non potuisse: quia domino solvente mirati sunt. Proponebant ergo saducei questionem de quadam muliere que habuit septem viros: non simul sed succedentes sibi. Erat enim hoc legem ad populum propagandum: ut qui forte sine liberis defungeretur: frater eius si haberet: acciperet uxorem eius: ad resuscitandum seminem fratri suo. Proposita ergo illa muliere que habuit septem viros omnes mortuos sine liberis: et ad hoc officium implendum ducebant fratris uxorem: dixerunt querentes: in resurrectione cuius corporis erit uxor? Proculdubio iudei non fatigarent: non deficerent in ista questione: si non talia sibi in resurrectione sperarent: qualia agebant in hac vita. His autem equalitatem angelorum permittens non humanam carnis corruptionem aut illis: Erratis: nescientes scripturas neque virtutem dei. In resurrectione enim neque nubent neque uxores ducunt: neque enim incipient mori: sicut erunt equales angelis dei. Demonstravit quod ibi sit necessaria successio: ubi dolet decessio. Ibi quoque decessores non erunt nec successores querent. Ad hoc scribitur: non enim incipient mori. Verumtamen quia iudei tenebant: et si carnaliter spiritus resurrectionis future: gauisum sunt rursus esse saduceis cum quibus illis erat de hac anticipata et obscura questione certamen. Tenebant ergo iudei spiritus resurrectionis mortuorum: et solite ad beatam vitam resurrecturos putabant propter opus legis: propter iustificationes scripturarum quas habebant soli iudei: et gentes non habebant. Crucifixus est christus cecitas ex parte in israel facta est: ut plenitudo gentium intraret. Hoc apostolo dicente: et cepit etiam gentibus permitti resurrectio mortuorum: creditibus in Jesum christum quod resurrexit. Inde psalmus iste est aduersum presumptionem et superbiam iudeorum: pro fide gentium ad eandem spiritus resurrectionis vocatarum. Quodammodo fratres mei animam psalmi audistis in hoc quod dixi: in hoc quod proposui: tota vestra suspendat intentio. Hunc vos nulla cogitatio auertat: contra presumptionem dicentium iudeorum: qui de iustificationibus legis sperabant sibi resurrectionem: et crucifixerunt christum qui primus resurrexit: non membra resurrectura solos iudeos habituros: sed omnes qui in eum credidissent: id est omnes gentes. Inde cepit.

Expositio psalmi.

Iubilate deo: Qui: Omnis terra: Non ergo sola iudea. Unde te fratres quemadmodum comendat vniuersitas ecclesie toto orbe diffuse: et non so-

lum dolete iudeos: qui gratiam istarum gentibus inuidebant: sed plus hereticos plangite. Si enim dolendi sunt qui collecti non sunt: quanto amplius qui collecti diuisi sunt. Iubilate deo omnis terra. Quid est iubilate? In voce erumpite gaudiorum: si non potestis verbis. Non enim verbis iubilat: sed solus gaudientium sonitus redditur quasi peritientis parentis cordis leticiam in vocem rei concepte que verbis explicari non possit. Iubilate deo omnis terra. Nemo iubilet in parte: nemo in quibus iubilet in parte: omnis terra iubilet: catholica iubilet: catholica totum tenet. Quicumque partem tenet et a toto percipit: iululare vult non iubilare. Iubilate deo omnis terra. Psallite laudem nominis eius. Quid dicit: Psallite vobis: benedicat nomen eius. Quid sit autem psallere: bene dicitur: et credo meminisse caritatem vestram. Psallere: est organum etiam assumere quod psalterium dicitur: et pulsus atque ope manuum vocibus concordare. Si ergo iubilatis quod dominus audiat: psallite etiam quod homines videant et audiant: sed non propter nomen vestrum. Cauete enim facere iusticiam vestram coram hominibus: ut videamini ab eis. Et propter cuius nomen inquit psallat: ut non videantur ab hominibus opera mea: Attende alio loco. Luceant opera vestra bona coram hominibus: ut videant bona facta vestra: et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Unde autem bona facta vestra: et glorificent non vos sed deum. Nam si propter vos glorificandos facitis opera bona: respondet quod ipse dixit de quibusdam talibus: Amen dico vobis: proceperunt mercedem suam. Et iterum: Alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum qui in celis est. Ergo inquit debeo abscondere opera mea: ne faciam coram hominibus. Non. Sed quid ait: Luceant opera vestra coram hominibus. Anteps ergo remanebo. Hac mihi dicitis: Cauete facere iusticiam vestram coram hominibus: hac mihi dicitis: Luceant opera vestra bona coram hominibus: Quid obseruabo? Quid faciam? Quid relinquam? Nam non potest homo seruire duobus dominis diuersa iubentibus: quod nec vni diuersa iubenti. Non ait dominus: diuersa iubeo. Finem attende: in finem canta: quo fine facias: vide. Si ideo facis ut tu glorificeris: sed prohibuit: si autem ideo ut deus glorificet: hoc iussit. Psallite ergo non nomini vobis: sed nomini domini dei vestri. Vos psallite ille laudet: vos bene viuite ille glorificetur. Unde enim habetis ipsum bene viuere? Si eternum haberetis: nunquam male vixissetis: si a vobis haberetis.

Alta lra.
f psalmi dicitur
t non habet.

nunq̄ bene vixissetis. Psallite autē nomi
ei⁹ dicite. **D**ate gloria laudi ei⁹. To-
tam intentōnē nostrā in laudem dei mittit:
nihil nobis reliquit vnde laudemur. Glo-
riemur inde magis ⁊ gaudeamus: illi inbe-
reamus: in illo laudemur. Audistis cum le-
geretur **A**postol⁹. Videte vocationē ve-
stram fratres: quia nō multi sapientes s̄m
carnem: nō multi potentes: non multi no-
biles: sed stulta mūdi elegit deus: vt cōfun-
dat sapientes: ⁊ infirma mūdi elegit deus:
vt cōfundat fortia: et ignobilia mūdi ele-
git deus: et ea que nō sunt tanq̄ que sunt:
vt ea que sunt euacuent. **Q**uid voluit di-
cere? **Q**uid voluit ostendē? **D**escendit do-
min⁹ noster **J**esus christus in spiritu repa-
re genus humanū: ⁊ dare gratiā suam om-
nibus intelligentib⁹: quia gratiā illius non
ex meritis eorū: ⁊ ne quelibet p̄sona gloria
retur in carne infirmos elegit: nā inde non
est electus ille **N**athanael etiā. **Q**uid enī
tibi videtur: vt publicanum in teloneo se-
dentem eligeret **M**attheū: et non eligeret
Nathanael cui p̄hibuit testimoniū ipse dñs
dicens: **E**cce verus israelita in q̄ dolus nō
est. **I**ntelligit ergo **N**athanael iste doctus
fuisse in lege: nō quia doctos nō erat electu-
rus: sed si ip̄os primo elegisset: doctrine sue
merito se electos putarent: ita illorum sci-
entia laudaret: ⁊ laus christi gratie minue-
retur. **P**erhibuit testimoniū tanq̄ bono fi-
deli in quo dolus nō erat: sed tamē eum nō
assumpsit inter illos discipulos quos primū
idiotas elegit. **E**t vnde intelligimus qd̄ ille
peritus erat legis? **Q**uādo audiuit ab vno
ex eis qui secuti erant dominū dicentē: **I**n-
venimus messiaz: qd̄ interpretat̄ christus:
quesiuit vnde: et dictū est a **N**azareth. **E**t
ille: a **N**azareth potest aliqd̄ boni eē. **P**ro-
culdubio qui intellexit: qz a **N**azareth pōt
aliquid boni esse peritus erat legis: ⁊ bene
p̄phetas inspexerat. **N**oui esse in illi⁹ v̄bis
aliam p̄nunciationē: sed a prudentiorib⁹
non est approbata: vt quasi despasse vide-
retur: ille cum audiēs dixisset: a **N**azareth
pōt aliqd̄ boni esse: id est nūquid pōt: **S**ic
p̄nunciando quasi desparet. **S**equit̄ autē
ibi: **V**eni ⁊ vide. **H**ec verba: id est veni et
vide vtrāq̄ possunt p̄nunciationem sequi:
Si dicas: quasi nō credēs a **N**azareth pōt
aliquid boni esse: **R**espōdet. **V**eni ⁊ vide
qd̄ nō credis. **R**ursus si dicas cōfirmās: a
nazareth aliqd̄ boni eē. **R**ūdet veni ⁊ vide
qd̄ credis q̄ bonū sit bonū qd̄ nūcio a **N**a-

zareth: ⁊ q̄ recte credas veni ⁊ expire. **H**ic
tamē estimatur doctus ille in lege fuisse: qz
non est electus inter discipulos ab illo qui
stulta mundi prius elegit: cum tantū ei p̄hi-
buerit testimoniū dominus dicens: **E**cce
vere israelita in quo dolus non est. **E**legit
ergo dominus postea ⁊ oratores: sed illi su-
perbirent si prius elegerit piscatores. **E**le-
git diuites: sed dicerent merito diuitiarum
suarū se electos esse: nisi p̄mo elegisset pau-
peres. **E**legit imperatores postea: sed me-
li⁹ ē vt romā cum venerit imperator depo-
sito diademate ploret ad memoriā piscato-
ris: q̄ vt piscator ploret ad memoriāz im-
peratoris. **I**nfirma enī mūdi elegit de⁹: vt cō-
fundat fortia: et ignobilia mundi elegit: et
ea que nō sunt tanq̄ ea que sunt: vt ea que
sunt euacuerent. **E**t quid sequit̄? **C**onclu-
sit apostol⁹: vt non gloriē coram deo om-
nis caro. **V**idete quēadmodū nobis ab-
stulit gloriā: vt daret gloriāz. **A**bstulit no-
stram: vt daret suam. **A**bstulit inanem: vt
daret plenā. **A**bstulit nutantē: vt daret so-
lidam. **Q**uāto ergo gloria nostra fortior et
firmior: qz in deo est. **N**on ergo in te debes
gloriarī quod p̄hibuit veritas: sed qd̄ ait
apostol⁹ hoc p̄cepit veritas: qui gloriā in
domino gloriē. **D**ate ergo gloriā laudi
eius: nolite imitari iudeos: qui quasi meri-
tis suis volebant tribuere iustificatiōes su-
as: et inuidebant gentibus accedentibus
ad gratiā euāgelicā: vt peccata omnia do-
naret eis: quasi illi non haberent qd̄ dona-
retur sibi quasi iam boni operarij mercedē
expectantes: ⁊ cuz adhuc egroti essent: sa-
nos se esse putabant: inde piculosius egro-
tabāt. **N**ā simul mitius egrotarent: nō q̄si
frenetici medicum occiderent. **D**ate glo-
riā laudi eius. **D**icite deo q̄ timē-
da sunt opera tua: **Q**uare timenda et
non amanda: **A**udi alias vocem **P**salmi.
Seruite domino in timore: et exultate ei cū
tremore. **Q**uid sibi hoc vult? **A**udi voces
apostoli. **C**um timore inquit ⁊ tremore ve-
strā ip̄soꝝ salutem opamini. **Q**uare cuz ti-
more ⁊ tremore: subiecit causam: **D**eus est
enī qui opatur in nobis ⁊ velle et p̄ficere p̄
bona voluntate. **S**i ergo deus opat̄ in te:
grā dei oparis nō virib⁹ tuis. **E**rgo si gau-
des: ⁊ time: ne forte qd̄ datū ē hūili: aufe-
rat sup̄bo. **N**ā vt noueritis b̄ esse factū de
ip̄a sup̄bia iudeoꝝ q̄si se ex opib⁹ legi iustifi-
cātū: ⁊ iō gaudētū: dic̄ ali⁹ p̄s. **H**i i curri-
b⁹: ⁊ hi i eq̄s: q̄si in suis q̄busdam passib⁹ et

Alia lra.
† terrilia.
† domine.

Instrumentis ad erectionē suam. Nos autē inquit in nomine domini dei nostri magnificabimur. Hi in curribus: et hi in equis: nos autē in nomine domini dei nostri magnificabimur. Uide quēadmodū illi extollebant in se: vide quēadmodū illi gloriabant in deo: propterea quid secuti estis? Illis obligati sunt pedes et ceciderunt: nos autē surreximus et erecti sumus. Audi ipm dominū nostrū hoc idem dicentē: Ego inquit veni: ut qui nō vident videant: et qui vident ceci fiant. Uide in vna pte bonitatē: in alia q̄si maliciā. Sed q̄d meli' illo: Quid misericordi'?: Quid iustius: Quare q̄ nō vidēt videant: Propter bonitates. Quare et qui vident ceci fiant: Propter elationē. Et vere videbant: et facti sunt ceci: Nō videbāt: s̄ videre sibi videbant. Nā ecce videte fratres cum dicerent ipi iudei nō sumus ceci: ait illis dominus: Si ceci essetis: peccatū nō haberetis. Nō autē quia dicatis videmus: peccatū vestrū in vobis manet. Ad medicū venisti: videre te dicis: cessabunt colliria: sp̄ cecus remanebis. Cōfiteri te cecū: ut illuminari merearis. Attēde iudeos: attende gentes qui nō vident: videant inquit: Ideo veni ut qui vident ceci fiant. Ip̄m dominū ch̄stū in carne videbant iudei: gentes nō videbant. Ecce qui viderunt crucifixerunt: qui nō viderūt crediderūt. Ergo q̄d fecisti o ch̄ste: aduersus sup̄bos q̄d fecisti? Uidem' quia dignatus es et membra tua sumus: videmus abscondisti deū: obiecisti hominē. Quare hoc? Ut cecitas ex pte in israel fieret: et plenitudo gentiū intraret. Ad hoc abscondisti deū: et hoīem aspectib' obiecisti. Uidebant et nō videbāt. Uidebant q̄d acceperas: et non videbant quod eras. Uidebant formā serui: nō videbāt formā dei. Formā serui qua maior est pater: non formā dei propter quā modo audistis: Ego et pater vnū sumus. Tenuerūt q̄d videbāt: crucifixerūt q̄d videbant: insultauerunt ei quē videbant: nō agnouerunt qui latebat. Audi aplm dicentē: Si em̄ cognouissent: nunq̄ dominū glorie crucifixissent. Ergo gentes que vocate estis attēdite ramos precisos propter seueritatē: vos autem insertos propter bonitatē et p̄cipes factos pinguedinis olei: nō altū sapiētes: id est nō sup̄bientes. Non em̄ tu radicem portas: ait: sed radix te: magis terreamini: q̄ videtis amputatos ramos naturales. Iudei em̄ p̄ patriarchas venerūt: de carne Ab̄rae nati sunt.

Et quid ait apostolus? Sed dicis: fracti sunt rami ut ego inserar. Bene propter infidelitatem fracti sunt: tu autē inquit fide stas: noli altum sapere: sed time. Si enim naturalibus ramis deus non peccat: neque tibi parceret. Attēde deus ramos fractos: et te insertū noli extolli super ramos fractos: s̄ magis dicite deo: quod metuenda sunt opera tua. Fr̄es si aduers' iudeos olim precisos de radice patriarcharū extollere nos nō debemus: sed timere potius et dicere deo: quod metuenda sunt opera tua: quāto minus nos debemus extollere aduersus recētia vulnera p̄cisionū: Precisi sunt autē iudei de ipsa insertōne: p̄cisi sunt heretici: sed neque illos nos extollere debemus: ne forte p̄cidi mereamur quos delectat insultare p̄cisis. Fratres mei quilibet ep̄i vox sonuit vobis: rogamus vos: ut caueatis quicūq̄ in ecclesia estis: nolite insultare eis qui nō sunt intus: sed orate potius: ut et ipi intus sint. Potēs est em̄ deus iterū inserere illos. Be ip̄s iudeis dixit h̄ ap̄stolus: et factū est in eis: Resurrexit deus: multi crediderūt: nō intellexerūt cū crucifigerēt: tñ postea crediderūt in eū: et donatū est eis tam magnū delictū. Sufus domini sanguis donat' ē homicidīs: ut nō dicā delictis: q̄ si cognouissent nunq̄ dñm glorie crucifixissent. Nō homicidīs donat' ē: sufus sanguis innocētis: et ip̄m sanguinē quē p̄ infantā fuderūt: p̄ gratiā biberūt. Dicite ergo deo: quod metuenda sunt opera tua. Unde metuenda: Quia cecitas ex pte in isrl facta ē: ut plenitudo gentiū intraret. O gentiū plenitudo dic deo: quod metuenda sunt opera tua: et sic gaude ut cōtremiscas: noli extolli super ramos precisos. Dicite deo: quod metuenda sunt opera tua. In multitudine potentie tue metient tibi inimici tui. Ad hoc tibi inquit metient inimici tui: ut multa sit potentia tua. Quid est hoc? Intenti' audite. Potentia domini nostri Iesu ch̄risti: maxime apparuit in resurrectione. Unde psalmus iste titulum accepit. Et resurgens apparuit discipulis suis. Nō apparuit inimicis suis: sed discipulis suis. Crucifixus apparuit omnibus: resurgens fidelibus: ut etiam postea qui vellet crederet: et credenti resurrectio p̄mitteret. Multi sancti multa miracula fecerūt: null' eorū mortuus resurrexit: q̄ et q̄ ab eis resuscitati sunt mortui resuscitati sunt. Intendat caritas vestra. Cōmendās dñs opera sua dixit: operibus credite si mihi nō vultis credere. Et cōmendant etiam p̄terita opera prophetarū: et si

Rhoma: 11-

Alia fra.
t virtutis.

non eadem: tamen multa eiusdem potentie. Ambulavit dominus super mare: iussit et Petrus. Numquid non ibi erat ipse dominus: quando se diuisit mare: ut Moyses cum populo israel transiret: Idem dominus illa faciebat. Qui fecit ista per carnem suam: ipse faciebat per carnem seruorum suorum: Illud tamen per suos suos non fecit. nam ipse omnia faciebat ut aliquis ipsorum mortuus esset: et resurgeret in vitam eternam. Quia ergo possent dicere iudei cum miracula faceret dominus: fecit et Moyses: fecit et Helias: fecit et Heliseus: possent sibi ista dicere: quia et illi mortuos resuscitauerunt: et multa miracula fecerunt. Propterea cum ab illo signum peteret: proprium signum commendans quod in se solo futurum erat: ait: Generatio praua et amara signum querit: et signum non dabitur: nisi signum Ione prophete. Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus: et tribus noctibus: sic erit et filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus. Quomodo fuit Ionas in ventre ceti: Nonne ut postea uiuus euomeret: Hoc fuit infernus dominus: quod Ione cetus. Hoc signum proprium commendauit: hoc est potentissimum. Potentia est reuixisse mortuum: quod non fuisse mortuum. Adulteratio potentie domini secundum quod homo factus est in uirtute resurrectionis apparet. Hanc commendat et apostolus cum dicit: Non habens eam iusticiam que ex lege est: sed eam que est per fidem christi: que est ex deo iusticia in fide ad cognoscendum cum et uirtute resurrectionis eius. Sic commendat et alio loco: Et si crucifixus est ex infirmitate: sed uiuit ex uirtute dei. Cum ergo ista magna potentia domini in resurrectione intelligat: unde titulum psalmus iste accepit: quod sibi uult: in multitudine potentie tue mentientur tibi inimici tui: nisi ut sic intelligas: id est tibi mentientur inimici tui: ut crucifigaris: id est crucifigeris: ut resurgas. Mendacium ergo illorum ad commendandam multam potentiam tuam ualebit. Quare solent inimici mentiri: Ut potentiam cuiusque minuant de quo mentiuntur. Tibi inquit contra accidit. Nam minus appareret potentia tua: si illi tibi non mentientur. Attendite et ipsum mendacium falsorum testium in euangelio: et videte quia de resurrectione est. Cum enim dictum esset quod signum ostendis nobis: quia ista facis: excepto eo quod dixerat de Iona per aliam similitudinem: hoc ipsum item dixit ut noueritis hoc proprium signum maxime commendatum: Soluite templum inquit hoc: et in tribus diebus excitabo illud. Et illi dixerunt: Quadraginta et sex

annis edificatum est templum hoc: et tu in triduo excitabis illud? Et euangelista: quod illud est: exponens. Hoc autem inquit dicebat Iesus de templo corporis sui. Ecce hanc potentiam uiam hominibus se demonstraturum dicebat. In similitudinem de templo dederat propter carnem suam quod erat templum latentis intus diuinitatis. Unde iudei templum foris uidebant: lumen intus habitans non uidebant. Ex istis uerbis domini concinnauerunt falsi testes mendacium quod contra eum dicerent: ex his ipsis uerbis commendat resurrectionem suam futuram loquens de templo. Dixerunt enim falsi testes aduersus eum: cum quereretur ab eis: quod illum audissent dixisse blasphemum: audiuius eum dicentem: Soluam templum hoc et per triduum reedificabo illud. Post triduum resuscitabo audierunt: soluam non audierunt: sed audierant soluam. Unum uerbum mutauerunt et paucas litteras: ut falsum testimonium molirentur. Sed cui mutas uerbum o humana uanitas: so humana infirmitas. Uerbo incommutabili uerbum mutas. Adutas tu uerbum tuum: numquid mutas uerbum dei? Unde alio loco dicitur: Et mentita est iniquitas sibi. Quare ergo tibi mentiti sunt inimici tui: o domine: cui iubilat omnis terra? In multitudine potentie mentientur tibi inimici tui. Bicut: soluam: cum tu dixeris: soluam. Quare te dixerunt dixisse: soluam: et non dixerunt quod dixisti: soluam? Ut quasi ipsi se a crimine soluti templi defenderent sine causa. Christus enim quia uoluit mortuus est: et tamen uos occidistis. Ecce concedimus uobis o mendaces: ipse soluit templum. Bictum est enim ab apostolo: Qui me dilexit: et tradidit seipsum pro me. Bictum de patre: qui proprio filio non pepercit: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Si ergo pater filium tradidit: et filius semetipsum tradidit: Judas quid fecit? Pater tradendo filium ad mortem pro nobis benefecit: christus tradendo seipsum pro nobis fecit bene: tradendo Judas magistrum pro avaricia sua fecit male. Non enim quod nobis prestitum est de passione christi: malicie Iude deputabit. Habet ille mercedem malicie: christus laudem gratie. Propterea ipse soluerit templum: ipse soluerit quod dixit: Potentiam habeo ponendi animam meam: et patrem habeo iterum sumendi eam: nemo tollet eam a me: sed ego ipse pono eam a me: et iterum sumo eam. Ipse soluerit templum gratia sua malicia uestra. In multitudine potentie tue mentientur tibi inimici tui. Ecce mentiuntur: ecce creditur eis: ecce opprimeris: ecce crucifi-

geris: ecce insultatur tibi: ecce caput agi-
tatur: Si filius dei es descende de cruce.
Ecce quādo vis animā ponis: et lancea la-
tus pcuteris: et sacramēta de latere tuo p-
fluunt: deponeris de ligno: inuolueris de
lintheaminibus: poneris in sepulchro: ad-
dunt custodes ne tollant te discipuli tui:
Venit hora resurrectionis tue: terra pcutit:
monumenta scindunt: resurgis occultus:
appares manifestus. Ubi sunt ergo illi mē-
daces: Ubi est falsum testimoniū maliuo-
lentie: Nonne in multitudine potentie tue
mentiti sunt tibi inimici tui: Ba et illos se-
pulchri custodes: referant quid viderint:
accipiant pecuniam et ipsi mentiant. Bicāt
etiam ipsi moniti pueri a pueris: dicant a
iudeis corrupti: qui in christo noluerunt
esse integri: dicant mentiant etiā ipsi. Quid
dicturi sunt: Bicite: videamus: mentiemini
in multitudine potentie domini. Quid
dicturi estis: Num dormirem⁹ nos: venerūt
discipuli et abstulerūt eum de monumēto.
O vere stulticia dormiēs: Aut vigilabas:
et phibere debuisti: Aut dormiebas: et qd
sit gestum nescisti. Accesserūt et ipsi menda-
cio inimicorū: auctus est et numerus men-
tientiū: vt augeret merces credentiū: quia
in multitudine potentie tue mentietur tibi
inimici tui. Ergo mentiti sunt: in multitudine
potētie tue mentiti sunt. Apparuiti con-
tra mendaces veracibus: et apparuiti eis
veracibus quos tu veraces fecisti. Rema-
neāt iudei in mēdacijs suis tibi: q: in mul-
titudine potētie tue mentiti sunt: fiat quod
sequitur. **Omnis terra adoret te et
psallat tibi: psallat nomini tuo ⁊ al-
tissime. Paulo ante humillime: mō altissi-
me. Humillime inter man⁹ mentientiū ini-
micorum: Altissime sup verticē laudantiū
angelorū. Omnis terra adoret te et psallat
tibi: psallat nomi tuo altissime. Veni-
te et videte opera domini: O gētes:
o vltimie nationes relinquitte iudeos men-
tientes: venite cōfiteutes. Venite et videte
opera domini. Terribilis in consilijs
sup filios hominū. Filius hominis et ipse
quidē dictus est: et vere filius hominis fact⁹
est. Vere fili⁹ dei in forma dei: vere fili⁹ ho-
minis i forma serui. Sed nolite formā istaz
serui ex aliorum similiū cōditione pensare.
Terribilis est in psilijs sup filios hominū.
Machinati sūt filij hominū cōsiliū ad cru-
cifigendū christū: crucifixus excecavit cru-
cifigentes. Quid ergo fecistis filij hominū**

machinando acuta cōsilia aduersus domi-
num vestrū: in quo latebat maiestas et ap-
parebat infirmitas: Vos machinati estis
cōsilia perdendi: Ille excecandi et saluā-
di. Excecandi superbos: saluandi humi-
les. Ad hoc autē superbos istos excecandi:
vt cecati humiliarent: humiliati confite-
retur: cōfessi illuminarent. Terribilis in cō-
silijs super filios hominū. Vere terribilis:
Ecce cecitas ex pte in israel facta est. Ecce
iudei ex quib⁹ natus est christus: foris sūt.
Ecce gentes que contra iudeā erant i chri-
sto: intus sunt. Terribilis in consilijs super
filios hominū. Propterea quid fecit terro-
re consilij sui: Conuertit mare in aridam.
Hoc em sequit. **Qui conuertit ma-
re in aridam: Mare erat mūdus ama-
rus salitate: turbulentus tempestate: seui-
ens fluctibus psecutionū mare erat. Lerte
in aridam puersum est mare: mō sicut aquā
dulcem mundus: quia falsa plenus erat.
Quis hoc fecit: Qui cōuertit mare in ari-
dam. Jam anima gentiū omniū quid di-
cit: Anima mea velut terra sine aqua tibi.
Qui cōuertit mare in aridam. In flumī-
ne ptransibunt pede. Illi ipsi qui con-
uerfi sunt in aridam cum essent antea ama-
ri: in flumine pede ptransibunt. Quid est
flumen: Flumen est omnis mortalitas secu-
li. Uide flumen: alia veniunt et transeunt:
alia transitura succedunt. Nonne sic fit in
aqua fluminis: qui de terra nascitur vt ma-
neat: Omnis qui natus est cedat: oportet
nascituro: et omnis iste ordo rerum laben-
tium fluius quidam est. In istum fluius
non se mutat cupida anima: non se mutat:
stet. Et quomō transiet delectationes rerū
piturarum: Credat in christū facile ptran-
sibit pede: transit illo duce: pede transit.
Quid est pede transire: Facile trāsire. Et
nō querat erat equū vt transeat: nō erigat
superbia ad transeunduz flumen: humilis
transit et ocius transit. In flumine ptran-
sibunt pede. **Ibi iocundabimur in
ipso. In bonis operibus iocūdare. O in-
dei de vestris operibus gloriāmini: depo-
nite superbiam gloriandi de vobis: sumi-
te grāiā iocūdandi i christo. Ibi em iocū-
dabimur: si nō i nobis: ibi iocūdabimur in
ipso. Qñ iocūdabimur: Cū flumē trāsieri-
m⁹ pede. vita etna pmitit resurrectio pmit-
tit: ibi caro nra iā nō erit flumē. Flumē em
mō ē: qñ mortal ē. Videte si fiat aliq etas:
Pueri crescere volunt et nesciunt: spaciuz****

Alia lra.
psalmū dicat
tuo habet

Alia lra.
toci.

Alia lra.
t letabimur.

ſre dixi nō dedit in motū pedes meos: q̄
mlta paſſuri ſum⁹ de qb⁹ mouerent de via
pedes noſtri niſi ipſe reget: ⁊ eos in mo-
tū nō daret. **Que ſūt iſta: Qm̄ p̄ba-
ſti nos deus: igniſti nos ſicut igni-
tur argentū. Nō igniſti ſicut ſenū: ſed ſi-
cut argentū. Adhibendo nobis ignē: non
in cinerē p̄uertuſti: ſ; ſordes abluuſti. Igni-
ſti nos ſicut igniſ argentū. Et vide quō ſe-
uit deus in illos quoz aīaz poſuit in vitā.**

Alia ſa.
† igne nos exa-
minuſti ſic exa-
minatur.

Alia ſa.
† laqueū.

Induruſti nos in muſcipulam:
Nō vt capti moreremur: ſed vnde liberati
expiremur. **Doſuiſti tribulatiōes in
dorso noſtro. Erecti enī male ſupbi era-
mus: male erecti curuati ſumus: vt curua-
ri bene erigeremur. Doſuiſti tribulatio-
nes i dorſo noſtro. Impoſuiſti homi-
nes ſup capita nra. Hec oīa paſſa eſt
eccleſia varijs ⁊ diuerſis p̄ſecutionib⁹: paſ-
ſa eſt hoc ſingillatim: ⁊ nō patit etiā. Non
enim quiſq̄ eſt qui ſe in hac vita ab his tē-
ptationib⁹ pōt dicere imūnē. Ergo impo-
nat ⁊ hoīes ſup capita noſtra: tolerem⁹ q̄s
nolum⁹: patimur ſupiores aliq̄n quos no-
uimus p̄iores. Peccata autē ſi deſunt bene
ſupior eſt hō: quāto autē plura aſſunt: tāto
eſt inferior. Et bonū eſt vt cōſiderem⁹ nos
peccatores eſſe: ⁊ ſic tolerem⁹ impoſitos ſu-
per capita noſtra: vt ⁊ nos deo cōſiteamur
q̄ digne patimur. Quid enī indigne pate-
ris qd̄ ſecit q̄ iuſt⁹ eſt: Doſuiſti tribulatiōes
in dorſo nro: impoſuiſti hoīes ſup capita
noſtra. Seuire videt de⁹ cū iſta facit: ne me-
tuas qm̄ pater eſt: nunq̄ ſic ſeuit vt p̄dat.
Qm̄ male viuīs ſi p̄cit pl⁹ irascit. Omnino
iſte tribulatiōes flagella ſunt corrigentis:
ne ſit ſnīa punientis. Doſuiſti tribulatio-
nes in dorſo noſtro: impoſuiſti homīes ſu-
per capita noſtra. **Trāſiuimus per
ignē ⁊ aquā: Ignis ⁊ aqua: vtrūq̄ p̄ri-
culū eſt in hac vita. Certe videt aqua ignē
extinguere: ⁊ ignis videt aquā ſiccare. Iſte
ipſe temptatiōes ſunt: quib⁹ abundat hec
vita. Ignis vit: aqua corū ſupit: vtrūq̄ me-
tuendū: ⁊ vſtio tribulatiōis: ⁊ aqua corru-
ptionis. Qm̄ ſunt res anguſte ⁊ alique que
infelicitates dicunt in hoc mūdo: quaſi ignis
eſt. qm̄ ſunt res p̄ſpere ⁊ abundātia ſe-
culi circūfluit: quaſi aqua eſt. Vide ne te
ignis exurat: ne aqua corūpat. Firm⁹ eſto
aduerſus ignē: coqui te oportet tanq̄ vas
ſictū: mittere i caminū: vt firmeſt qd̄ forma-
tū ē. Glas q̄ qd̄ i igne firmatū ē aquā nō ti-
met: vas autē ſi ſolidatū igne nō fuerit tāq̄****

luti aqua ſoluet. **Noli feſtinare ad aquā:
per ignē trāſi ad aquā: vt trāſeas ⁊ aquaz.
Propterea in ſacramētis ⁊ in cathetizan-
do ⁊ in exorcizādo: adhibet prius ignis.
Nā vñ plerūq̄ imūdi ſpūs clamāt ardeo:
ſi ille ignis nō eſt: Poſt ignē autē exorcismi
venit ad baptiſmū: vt ab igne ad aquam:
ab aqua in refrigeriū. Quod autē in ſacra-
mētis: ſ; etiā i tēptationib⁹ hui⁹ ſeculi. An-
guſtia timoris accedit prima vice ignis:
poſtea ablato timore metuendū eſt ne fel-
citas mundana corumpat. Luz autē te ig-
nis crepare nō fecerit: ⁊ in aquā nō miſerit
ſed enataueris: p̄ diſciplinā tranſis ad re-
quiem: ⁊ tranſiens p̄ ignē et aquā educe-
ris in refrigeriū. Quaz enī rerū ſigna ſūt
in ſacramētis: ipſe res ſunt in illa p̄fectio-
ne vite eterne. Nā cum tranſierim⁹ ad illō
refrigeriū fratres chariſſimi: nullū ibi time-
bimus inimicū: nullū temptatorē: nullum
inuidū: nullū ignē: nullā aquā: p̄petuū ibi
refrigeriū erit. Refrigeriū p̄pter q̄etē dici-
tur. Nā ſi dicas calorem: verū eſt: ſi dicas
refrigeriū verū eſt. Si enī refrigeriū male
accipias: quaſi torpescimus ibi: nō autē tor-
pescimus ibi: ſed requieſcim⁹: nec quia ca-
lor dicit eſtuabim⁹ ibi: ſed feruem⁹ ſpiritu.
Attēde ipſuz calorem in alio p̄ſalmo: Hec ē
qui ſe abſcondat a calore eius. Quid dicit
⁊ Ap̄ls. Spiritu feruētes. Ergo tranſiui-
mus p̄ ignē ⁊ aquam. **Et eduxiſti nos
in refrigeriū. Attēde quia nō tantū de
refrigerio: ſed nec de ipō igne optabili ta-
cuit. Introibo in domū tuā i ho-
locauſtis. Quid eſt holocaustū: Totū
incenſum: ſed igne diuino. Holocaustum
enī dicit ſacrificiū cū totū accendit. Alie
ſūt partes ſacrificioz: aliud holocaustū.
Quādo totū ardet: ⁊ totū ſumit igne di-
uino holocaustū dicit: qm̄ pars ſacrificiū.
Omne quidē holocaustū ſacrificium: ſed
nō omne ſacrificiū holocaustū. Holocauſta
enī p̄mittit: corpus chriſti loquit: vnitas
chriſti loquit: Introibo i domū tuā in ho-
locauſtis. Totū enim meū ſumit ignis tu-
us. nihil mei remaneat mihi: totū ſit tibi.
Hoc autē erit in reſurrectione iuſtoz: quan-
do ⁊ corruptibile hoc induent incorrupti-
onem: ⁊ mortale hoc induent immortalitē
tūc fiet quod ſcriptū eſt. Abſorpta ē mors
in victoriā. Victoria quaſi ignis diuinus
eſt: cū abſorbet mortē noſtrā holocaustū
eſt: non remanet mortale aliquid i carne:
non remanet culpabile aliquid in ſpiritu:****

totuz ex mortali vita psumetur: vt in eter-
na vita psumat: vt a morte seruemur in vi-
tam. Erunt ergo illa holocausta. Et qd erit
in holocaustis: Redda tibi vota mea
que distinxerunt labia mea. Que est
distinctio in votis: Hec est distinctio. Ut
te accuses: illu laudes. Te intelligas crea-
tura: illu creatoru. Te tenebras: illu illumi-
natoru: cui dicas: Tu illumina lucerna
mea: dñe deo meo illumina tenebras meas.
Nā qñ dixerit o aia: qz ex te tibi lucet: si di-
stinguis: si si distingues: nō reddes vota disti-
cta. Redde vota distincta: cōfiteri te mu-
tabile: illu incōmutabile: cōfiteri te sine il-
lo nihil esse: ipm aut sine te pfectu esse: te in-
digere illo: illu tui nō indigere. Clama ad
illuz: Dixi dñe deus meus es tu: qñ bo-
noru meoz nō indiges. Jam z qd te in ho-
locaustu assumit deus: nō ille crescit: nō il-
le auget: nō ille ditior: non ille instructior
fit: tibi est melius quicquid de te p te facit
nō ei qui facit. Hec si discernas: reddis vo-
ta deo tuo: que distinxerunt labia tua. Red-
dam tibi vota mea: que distinxerunt labia
mea. Et locutu est os meū: in tri-
bulatione mea. Qd dulcis est sepe tri-
bulatio: qz necessaria est tibi. Quid ibi lo-
cutu est os ipius in tribulatione sua: Ho-
locausta medullata offeram tibi: Quid est medullata: Intus teneā carna-
tem tuā: nō erit i superficie: in medullis me-
is erit qd diligo te. Nihil enim interio-
medullis nostris: interiora ossa sūt carne: me-
dulle interiores sūt ipsis ossibus. Quisqz
ergo in superficie colit deum: magis placere
vult hoibz. Aliud aut intus senties: nō of-
fert holocausta medullaz: cui aut medul-
lam inspicit: ipm totu accipit. Holocausta
medullata offerā tibi. Cū incenso z ari-
etibus. Arietes duces ecclie. Lotu cor-
pus christi loqz hoc est qd offert deo incen-
sum. Quid est oratio cū incenso z arieti-
bus: Maxime enī arietes orāt pgregibz.
Offerā tibi boues cum hircis: Boues iuenim^o
triturates: z ipsi offerunt deo: Apls de annūciatoribus euāgelij di-
xit: intelligēduz qd scptū ē: Boui triturati
os nō infrenabis. Nūqd de bobus ptinet
ad deum: Ergo magni illi arietes: magni
boues. Quid illi qui forte cōscij sūt: aliqz
peccatoz: qui forte in ipso itinere lapsi sūt:
z sauitati p penitētiā sanāt: Nūquid z ipi
remanebūt: z ad holocausta nō ptinebūt:
Ne ipsi timeant addit z hircos. Holocau-

Alia lra.
t arietu.

sta inquit medullata offerā tibi: cū incenso
z arietibz: offerā tibi boues cū hircis: Ad-
iunctione ipsa saluantur hirci: per se non
possunt: adiuncti bobus accipiunt. Tali-
bus enim dictum est: Facite vobis ami-
cos de māmōna iniquitatis: vt z ipsi recipi-
ant vos in eterna tabernacula. Ergo illi hir-
ci nō erūt a sinistris: qz fecerūt sibi amicos
de māmōna iniquitatis. Qui aut hirci ad si-
nistrā: Quibz dicit. Esurui z nō dedistis
mibi māducare: nō qui peccata sua elemo-
synis redemerunt. Venite audite z
narrabo vobis oēs qui timetis de-
um: Veniam^o: audiam^o qd narratur^o ē.
Venite audite z narrabo. Sz quid: Veni-
te z audite oēs qui timetis dñm. Si dñm
nō timetis: nō narrabo. Nō est quibus nar-
retur: vbi dei timor nō est. Bei timor ape-
riat aures: vt sit qd intret: z qua intret: qd
narraturus sum. Sed qd est narraturus:
Quāta fecit anime mee. Ecce narra-
re vult. Sed quid est narraturus: An for-
te quantū pateat terra: quantū distendatur
celū: z quot sint sidera: z que sint vices so-
lis z lune. Ista creatura pagit ordinē suuz
qui multū eā curiose quesiuit: eius crea-
torē ignorauerūt. Illud audite: illud acci-
pite: o qui timetis dñm: quāta fecit anime
mee. Si vult z vestra est. Quāta fecit aie
mee: Ad ipsum ore meo clamaui:
Et hoc ipm factū dicit aie sue: vt ad ipsuz
ore suo clamaret: factū esse dic anime sue:
Ecce fratres gētes eramus: z si non in no-
bis: in parētibus nostris. Et qd dicit Apls:
Scitis quādo gētes eratis: ad simulachra
sine voce quodāmodo ascēdebatis indu-
cti: Bicat nūc ecclia quanta fecit aie mee:
ad ipm ore meo clamaui. Homo ad lapi-
dem clamabā: ad lignū surdū clamabā: si
mulachris multis loquebar: iaz imago dei
cōuersa est ad creatorē suū. Qui dicebam
ligno: pater meus es tu. z lapidi: tu me ge-
nuisti: mō dico pater noster qui es in celis.
Ad ipm ore meo clamaui: Ore meo iā nō
ore alieno. Quā clamabā ad lapides in va-
na conuersatione paterne traditionis: ore
alieno clamabam: quando clamaui ad to-
minum: quod ipse donauit: quod ipse in-
spirauit: ad ipm ore meo clamaui. Et ex-
altaui sub lingua mea. Quid est cla-
maui ore meo: z exaltaui sub lingua mea:
Ipsum publice pdicaui: ipm in secreto cō-
fessus sum. Parū est desi exaltare lingua:
sed z sub lingua. Quod certus loqueris: b

Alia lra.
t exaltaui.

tacitus cogites. Ad ipm ore meo clamaui
z exaltaui sub lingua mea. Uide q̄ vult in
secreto esse integer q̄ offert holocausta me-
dullata. Hoc agite fratres: hoc imitamini:
vt dicatis. Venite audite quāta fecit ani-
me mee. S̄ia enī que enarrat ipsius gratia
fiunt in aīa nostra. Uidete alia que dicat.

**Iniquitatem si aspexi in corde
meo: nō exaudiet dñs.** Considerate
mō fr̄es: q̄ facile: q̄ quotidie hoīes erube-
scentes hominū iniquitates accusāt: ma-
le fecit: p̄dite fecit: sceleratus hō ē: hoc for-
te p̄pter hoīes dicit. Uide si non in corde
tuo conspici iniquitatē: ne forte qd̄ rep̄hē-
dis in altero cogites facere: z iō in illū cla-
mes: nō qz fecit: sed qz inuēt̄ est. Redi ad
te: intus esto tibi iudex. Ecce in cubiculo
tuo abscondito: i ipsa vena itima cordis tui
vbi tu solus es: z ille qui videt illic: tibi di-
spliceat iniquitas: vt placeas deo. Noli il-
lam respicere: id noli illā diligere: sed poti-
us despice: id est contemne z auertere ab
ea. Quicquid letū pmiserit vt illiciat ad
peccādū: quicquid triste minatū fuerit: vt
impellat ad malefaciendū: totū nihil ē: to-
tum transit: despici dignū est vt calceet: nō
cōspici vt acceptet. Suggestit enī aliquā-
do per cogitationes vel verba colloquen-
tū maloz: Corrupūt enī mores bonos
colloquia mala: tu noli ea respicere. Sed
parū est in vultu: parū est in lingua: in cor-
de noli respicere: id est noli diligē: noli ac-
ceptare. Nā respectū p̄ dilectione poni q̄-
tidianū est: primo quia de deo dicim̄: re-
spexit me. Quid est respexit me? Ante enī
te nō videbat: Aut rursus attendebat: et
p̄cibus tuis cōmonitus est: vt in te oculos
mitteret: Uidebat te z aī: sed respexit me
dicis dilexit me. Et homini qui te videt: et
rogas eū dicis: vt misereat tui: respice me.
Uidet te: z dicis respice me. Quid ē respi-
ce: Bilige attēde: miserere mei. Ergo non
ideo dixit iniquitatē si aspexi i corde meo:
qz oīno nulla iniquitas suggerit cordi hu-
mano: Ibi suggerit: non cesset suggestio: s̄
fiet respectio. Si enim conspicias iniquita-
tem: retro aspicias: z incurris sentētiā dñi
dicēt̄ i euāgelio: Nemo ponēs manū sup
aratrū: z respiciēs retro apr̄ est regno dei.
Quid ergo debeo facē: Quod ait Ap̄s:
que retro oblitus in ea que ante sūt exten-
tus. Retro enī nostra omnia q̄ trāsierunt:
iniqua sunt. Nemo ex bono venit ad chri-
stum: omnes pecauerūt: vt credēdo iustifi-

cent. Perfecta iusticia nō erit: nisi i illa vi-
ta: tñ ad p̄fectum z mores boni ab ip̄o in-
spirant: ab ip̄o donant: Noli ergo tua me-
rita cōputare: noli z si suggerit iniquitas:
noli p̄sentire. Quid enī ait: Iniquitates si
conspexi in corde meo: non exaudiet dñs.

Propterea exaudiuit me deus:
Quia iniquitatē nō cōspexi in corde meo.
Et intendit voci orationis mee.
Benedict̄ deus me: qui non amouit de-
p̄cationē meā z misericordiā suā a me. Te-
net sensuz ab eo loco vbi ait: venite audite
narrabo vobis oēs qui timetis dñm quan-
ta fecit anime mee: z dixit que auditis z ad
finē ita cōclufit. **Benedict̄ de^o me-
us qui non amouit dep̄cationem
meā z misericordiā suā a me.** Sic
enim puenit ad resurrectionē iste qui loq̄
vbi iam z nos spe sum̄: imo z nos sumus:
z nostra vox ista est. Q̄diu ergo h̄ sumus
hoc rogemus deū: vt non a nobis amoue-
at dep̄cationē nostrā: z misericordiā suā:
id est vt pseueranter orem̄: z pseueranter
misereat. Adulti enim languescunt in oran-
do: z in nouitate sue conuersionis seruen-
ter orant: postea languide: postea frigide:
postea negligenter quasi securi fiunt. Uig-
ilat hostis: dormis tu. Ipse dñs p̄cepit i
euāgelio: qz optet semp orare z nō deficē.
Et dat similitudinē de illo iniquo iudice q̄
nec deū timebat: nec hominē reuerebat:
quē iterpellabat illa vidua quotidie vt au-
dires eaz: z cessit tedio: qui nō flectebatur
misericordia: z ait sibi iudex nequā: Si nec
deū timeo nec hoīes reuereor vel p̄pter te
dium qd̄ mihi quotidie facit hec vidua: au-
diam causam eius z vindicabo eā. Et ait
dñs. Si iudex hoc nequā fecit: par̄ vester
nō vindicabit electos suos qui ad euz cla-
mant die z nocte: Ita dico vob̄ faciet iudi-
ciū eoz cito. Ergo nō deficiam̄ in oratio-
ne. Ille qd̄ p̄cessur̄ ē: z si differt: nō aufert.
Securi d̄ pollicitatione ip̄i nō deficiam̄
in orādo: z h̄ ex b̄nficio ip̄ius est. Propte-
rea dixit: **B̄ndict̄ de^o me:** q̄ non amouit
dep̄cationē meā: z misericordiā suā a me.
Cū vider̄ nō a te amotā dep̄cationē tuā:
secur̄ esto: qz non ē a te amota misericor-
dia eius.

**Explicit Tractatus de ps̄. LXV
Incipit Tractatus de ps̄. LXVI**

Prefatio.
Quoniam caritas vestra in duobus
psalmis qui iā tractati sūt exhor-

Alia lra.
† nō habet.

Alia lra.
† attrēdit.
† dep̄catiōis.

Alia lra.
† nō habet.
Alia lra.
† orationē.

tatos nos fuisse animā nostrā: vt bñdiceret dñm: et pio cantu dixisse: benedic aia mea dñm. Si ergo hortati sum⁹ i illis psalmis animā nostrā vt benediceret dñm: in hoc psalmo recte dicit.

Expositio psalmi.

Alla lfa. et nobis.

Deus misereatur nostri: et benedicat nos: Benedicat aia nostra dñm: et deus bñdicat nos.

Cū bñdicat nos dñs: nos crescimus: et cū benedicimus dominū: nos crescim⁹ vtrūq; nobis pdest. Nō auget ille bñdictione nostra: nec minuit maledictione nra. Qui maledicit dño ipse minuet: qui bñdicat dominū ipse auget. Prior est in nobis benedictio dñi: et cōsequens est: vt et nos benedicam⁹ dñm. Illa pluuia: iste fruct⁹ ē. Ergo tanq; reddidit fruct⁹ agricolae deo cōplenti nos et colenti: cantem⁹ ista deuotione: nō sterili non inani voce: sed vero corde. Apertissime enī deus pater dictus est: agricola: Apłs dicit: Dei agricultura estis: dei edificatio estis. In reb⁹ hui⁹ mundi visibilibus vitis nō est edificiu: et edificiu nō est vinea: nos aut vinea domini sum⁹: qz colit nos ad fructū. edificiu dei sumus: qz colit nos et habitat in nobis. Et quid ait idēz Apłs: Ego plantavi: apollo rigauit: sed deus incrementū dedit. Ergo neq; qui plātat est aliquid: neq; qui rigat: sed qui incrementū dat deus. Ille ergo incrementū dat: nunquid forte isti sunt agricolae? Agricola enim dicit qui plantat: qui rigat. Bixit autem Apłs: Ego plantavi: apollo rigauit. Querimus vñ ipse iam fecerit? Respondit Apłs: Nō ego aut s; gratia dei meci. Ergo quocūq; te verteris: siue p angelos: deum inuenies agricolā tuū: siue p pphetas ipse est agricola tu⁹: siue p apostolos ipm agnosce agricolam tuū. Quid ergo nos? Fortasse oparij sumus agricolae illius: et h; ipsuz ab ipō impritis viribus: et ab ipō donata grā. Ipse ergo et colit: et incrementuz dat: agricola aut homo vineaz colit hactenus: vt aret: putet: adhibeat cetera que p-tinent ad agricolarū diligentia: pluere vinee sue n̄ pōt. Quod si forte irrigare pōt: de cui⁹ potest: Ipse ducit quidē in riuum: sed deus implet fontē. Postremo in vinea sua incrementū dare seruiantis nō potest: formare fructus nō potest: modificare semina nō potest: tpa gignendi tempore nō potest. Deus autē qui oia potest agricola noster est securi sim⁹. Forte ait aliquis: Tu

dicit agricolam nostrū esse deum: imo ego apłos agricolas dico qui dixerūt: ego plātaui: apollo rigauit. Si ego dico nemo credit: si christus dicit: ve qui nō credit. Quid ergo dñs christus ait: Ego sum vitis vos sacramenta: pater meus agricola. Sitiat ergo terra et edat voces sitis sue: quoniam scriptū est: Anima mea sicut terra sine aq; tibi. Bicat ergo fra nostra: nos ipsi pluuiā dei desiderans: Be⁹ misereatur nostri et benedicat nos. Illuminet vultū suū super nos. Quersiturus eras fortasse quid est benedicat nos. Multis modis se volūt hoies benedici a deo. Alius benedici se vult vt habeat plenā domū necessarijs reb⁹ huic vite: Ali⁹ benedici se cupit vt optineat salutē corporis sine labe: Alius benedici se vult si forte egrotet vt reparet sanitatē: Ali⁹ desiderās filios et forte cōtristatus qd nō nascant benedici se vult: vt habeat posteritatē. Et quis enumeret diuersa vota hoim se a dño deo benedici cupientium: Quis aut nostrū dicturus est nō eē illaz dei benedictionē: si vel agricultura ei fructū ferat: vel domus cuiusq; abūdet copia rerū tēporaliū: vel ipa corporis salus: aut teneat ne amittat: aut amissa repetatur: fecunditas etiaz feminaz: et casta vota filios desiderantiū: ad quē p̄tinēt nisi ad dominū deū: Qui enim creauit quando non erat: ipse prolis successus fac pmanere qd cōdidit. Facit hec deus: donat hec deus. Parū est nob dicere: facit hec deus: donat hec deus: sed sol⁹ fac: sol⁹ donat. Quid enim: Facit hec deus: si facit hec aliquis: non deus facit hec. Et sol⁹ facit: et sine causa ista petuntur: vel ab hominib⁹ vel a demonibus: et queq; bona accipiunt inimici dei: ab illo accipiūt: et cū ab alijs petunt et accipiūt: ab illo accipiunt nesciētes. Quō cū puniunt et putant se ab alijs puniri: nescientes ab illo puniunt. Sic et cum vegetantur: implent: saluantur: liberantur. Et si hoc nescientes: vel hominib⁹ vel demonibus vel angelis tribuunt: nō habent nisi ab illo penes quez potestas est oim. Ad hoc dixerimus hec fratres vt quisq; etiaz ista terrena forte: vel propter supplementa necessitatis: vel ppter aliquā infirmitatez desiderat: non nisi ab illo desideret: qui est fons omniū bonorū et creator et recreator vniuersorū. Sed alia sūt dona que dat de⁹ et inimicis suis: alia que nō seruat nisi amicis suis. Que sunt dona q; dat de⁹ inimicis

suis: Ea que enūeraui. Non enī soli boni
 plenas habent domos rebus necessarijs:
 aut soli boni: vel salui facti sunt: vel d' egrit
 tudine cōualescūt: aut soli boni filios ha-
 bēt: soli boni pecuniā: soli boni cetera apta
 huic vite temporali atq; trāseunt. Habet
 bec z mali: z aliqñ desunt bonis: sed desūt
 z malis: z plerūq; illis magl q̄ illis: aliqñ
 illis q̄ istis potius abūdāt. **P**ermixta ista
 temporalia deus esse voluit: quia si bonis
 solis ea daret: putarēt z mali ppter hoc co-
 lendū deū. **R**ursus si ea solis malis daret:
 timerent boni infirmi conuerti: ne ista illis
 forte deessent. Est enim adhuc anima in-
 firma minus capax regni dei: nutrire illam
 debet deus agricola noster. Nam z arbor
 que iam tempestates robore sustinet: cū de
 terra nasceretur herba erat. **F**luit ergo il-
 le agricola: nō solū robustas arbores pu-
 tare atq; purgare: sed etiā teneras in recē-
 ti ortu sepire. **P**rop̄ea dilectissimi: vt di-
 cere ceperā: si solis bonis darent ista: om-
 nes ppter bec accipiēda vellēt cōuerti ad
 deū. **R**ursus si solis malis darent: timerēt
 infirmi ne si puerterent amitterēt quod so-
 li mali haberēt: pmixta data sunt z bonis
 z malis. **R**ursus si solis bonis auferrētur:
 idem ille timor esset infirmoz nec cōuerte-
 rent ad deū. **R**ursus si solis malis auferrē-
 tur: ip̄a sola pena putaret qua mali plectū-
 tur. **Q**uod ergo dat ea bonis psolat itine-
 rātes: qd̄ dat ea z malis admonet bonos:
 vt alia desiderēt que nō habent cū malis
 cōmunia. **R**ursus bonis aufert ea quādo
 vult: vt interrogēt se d' suis viribus: z inue-
 niant se qui forte latebāt se: vtrū iā possint
 dicere: dñs dedit dñs abstulit: sicut domi-
 no placuit: ita factū est: sit nomē dñi bene-
 dictū. **B**enedixit enī z illa anima dñm: et
 reddidit fruct' cōpluta sagina benedictio-
 nis: dñs dedit dñs abstulit. **S**ubtraxit da-
 ta: sed nō subtraxit datorē anima benedi-
 cta. **O**mnis simplex nō herens terrenis re-
 bus: nec visco implicatis pēnis iacēs: sed
 exerto nitore virtutū in geminis alis gemi-
 ne dilectionis exultat in auras libera: z vi-
 det sibi subtractū esse qd̄ calcabat: nō ibi
 incūbebat z dic' secura: dñs dedit domū
 abstulit: sicut dño placuit ita factus est: sit
 nomē dñi benedictū. **B**edit z abstulit: ma-
 net qui dedit z abstulit: q̄ dedit sit ergo, no-
 men eius benedictū. **A**d hoc ergo ista au-
 ferunt bonis. **S**ed ne quis forte infirm' di-
 ceret: quādo esse possem tāte virtutis sicut

sanctus Job. **R**obur miraris arboris: qz
 modo nata ē. **H**ec magna quā mirari: s' b
 cui' ramis z ymbra refrigeras virga fuit.
Sed times ne tibi auferantur bec: tu cū ta-
 lis fueris attēde qz auferūt z malis. **Q**uid
 te ergo differs a cōuersiōe? **Q**d bonus ti-
 mes amittere: forte amissur' malus es. **S**i
 bonus ea pdideris: adest cōsolator qui ab-
 stulit. **A**rcā exinanita est auro: cor plenuz
 est fide. **F**ors paup es: sed intus diues es.
Buitias tecū portas quas nō amitteres
 etiam si de naufragio nudus exires. **Q**d q̄
 forte pditurus es malus: cur nō bonum te
 inuenit dānū: **Q**uādo quidē vides z ma-
 los pati dānū: sed maiore illo damno feri-
 untur. **I**nanis est dom' inanior cōsciētia.
Quisquis malus ista pdiderit: nō habz fo-
 ris quod teneat: nō habet intus vbi requi-
 escat. **F**ugit hec vbi dānū passus est: vbi
 se ab oculis hoim de diuitiaz ostentatiōe
 iactabat. **F**am se i oculis hoim iactare nō
 potest: ad se intro nō redit: qz nihil habet.
Nō est imitatus formicam: nō sibi collegit
 grana cū estas esset. **Q**uid dixit cum estas
 esset: **L**ū esset vita z tranquillitas: cuz esset
 seculi huius erga illuz psperitas: quando
 ei vacabat: qñ felix vocabat ab oib': estas
 ip̄sus erat: imitare' formicaz: audiret ver-
 ba dei: colligeret grana: int' recōderet. **T**e-
 nerat temptatio tribulationis: supuenerat
 hyems: tempestas timoris: frig' tristicie:
 siue dānum esset: siue salutis periculū: siue
 aliqua orbitas suoz: siue aliqua exbono-
 ratio: siue humiliatio hyems erat. **R**edit
 formica ad id quod estate collegit: z int'
 in secreto suo vbi nemo videt estiuis labo-
 rib' recreat. **Q**ñ sibi ista colligebat estate
 videbāt oēs: cū his pascit i hyeme nullus
 videt. **Q**uid est hoc? **E**lide formicam dei:
 surgit quotidie ad ecclesiā dei: currit: orat:
 audit lectionē: hymnū cantat: ruminat qd̄
 audiuit: apud se cogitat: recōdit intus gra-
 na collecta d' area. **H**ec ip̄a que mō dicūt
 qui prudenter audiunt hoc agūt: z ab om-
 nibus vident pcedere ad ecclesiā: redire
 de ecclesia: audire sermonē: audire lectio-
 nem: inuenire libz: apire z legere: omnia
 ista vident cum fiunt. **F**ormica illa est con-
 terens iter: portans z recondens in cōspe-
 ctu cernentiū. **T**enit hyems aliqñ: cui enī
 nō veit: **A**ccidit dānū: accidit orbitas: ce-
 teri miserant forte vt miser qui non nozūt
 quid int' habeat formica quod comedat:
 z dicunt: miser ille cui hoc accidit. **Q**uid

testimoniū: qđ forte hic deest: repetendo ostēdit quid dixerit: vt cognoscam⁹ in terra viā tuā. Et quasi tu quererēs: i q̄ terra: qua via. In oibus gentib⁹ salutare tuū: In qua terra q̄ris: Audi in oib⁹ gentibus. Quā viā q̄ris: Audi salutare tuū. An forte christ⁹ nō est salutare ipsius: Et quid est qđ dixit: senex ille simeō: Senex ille in euāgelio inq̄ seruat⁹: annosus vsq̄ ad infantā verbi. Accepit enī senex ille: i manib⁹ suis infantē v̄bū dei. Qui r i vtero esse dignat⁹ est: in manib⁹ senis dēdigref: Ille i vtero v̄ginis: q̄ in manib⁹ senis: infirm⁹ infans r intra viscera r in manib⁹ senis: ad dādā nobis firmitatē p̄ quez facta sūt oīa. Et si oīa r ipa mater. Ueit humilis: venit infirm⁹: sed indut⁹ infirmitate mutād r: qz r si crucifixus est: ex infirmitate: sed viuit ex v̄tute dei: Ap̄ls ait. Erat q̄ i manib⁹ senis. Et qđ ait senex ille: Quid ait gratulās qđ iā solued⁹ hic esset: vidēs suis i manib⁹ p̄tineri a quo r in quo salus ei⁹ p̄tinebat: Iā dimittis inq̄: dñe seruu⁹ tuū in pace: qz viderūt oculi mei salutare tuū. Ergo b̄ndicat nos dñs r mibeat nri: illuminet vultū suū sup nos: vt cognoscamus in terra viā tuā. In qua fra: In oib⁹ gentib⁹. Quā viā: Salutare tuū. Quid sequit⁹: qz cognoscat⁹ via dei: qz cognoscat⁹ in omnib⁹ gentib⁹ salutare dei. **Cōfiteant tibi ppli de⁹: cōfiteant tibi: inquit: ppli oēs.** Existit heretic⁹ r dicit: Ego i aīrica p̄los habeo: r alī ex alia pte: r ego in galacia p̄los habeo. Tu in africa: ille in galacia: ego illuz quero q̄ vbiq̄ habet. Certe ad istā vocē exultare ausi estis: qm̄ audistis: p̄fiteant tibi ppli de⁹. Audite sequētē versū: qz nō de pte loquit⁹: p̄fiteant tibi ppli oēs. Ambulate in via cū oib⁹ gentibus: ambulate in via cū oib⁹ pplis o filij pacis: filij vnice catholice ambulate i via: cātate ambulātes. Faciūt h̄ viatores ad solamē laboris. Cātate vos i hac via: obsecro vos p̄ ipam viam: cātate in hac via cātici nouū: cātate: nemo ibi vetera cantet. Cātate amatoria p̄rie vestre: nemo vetera: via noua: viator nou⁹: cātici nouū. Audi aplm̄ hortatē te ad cātici nouū. Si qua igit in christo noua creatura: vetera trāsierūt: ecce noua facta sūt. Cātici nouuz cātate in via: quā cognouistis in fra. In qua terra: In oib⁹ gentib⁹: p̄pterea r cātici nouū nō p̄tinet ad pte. Qui in parte cantat: vet⁹ cātat. Quodlibet cātet: ve

tus cantat: vet⁹ hō cātat: diuisus est: carnal⁹ est. Certe in q̄ntū carnal⁹ est: in tātū vetus: r in q̄ntū spūalis: in tātū nou⁹. Uide quid dicat Ap̄ls: Nō potui vobis loq̄ q̄ spūalib⁹: h̄ q̄si carnalibus. Uñ illos p̄bat carnales: Cū enī vn⁹ dic: ego suz Pauli: alī vō apollo: nōne iqt carnales est: Ergo i spū cātici nouū: cātā i via segura: sic viatores cātāt: r plerūq̄ i nocte cātāt. Formidolosa circūstrepūt oīa: v̄l pot⁹ nō circūstrepūt: h̄ circūsilēt: r quātomagis silētia: tātomagis formidolosa: cātant tñ r qz latrones timēt: q̄nto securi⁹ cātāt i christo: Nō h̄z via ista latronē: si tu non deserēdo: viā nō incidās i latronē. Cātā inq̄ securi⁹ cātici nouū in via quā cognouisti in fra: hoc est in oib⁹ gentib⁹. Uide qz ipm̄ cātici nouū nō tecum cātāt q̄ in pte esse voluit: Cātate inq̄ dñs cātici nouū: r seq̄t cātate dñs oīs terra. Cōfiteant tibi ppli de⁹: i uenerūt viā tuā: p̄fiteant. Ipa cātatio cōfessio est: p̄fessio peccatorū tuorū r virtutis dei. Tuā inq̄tatē p̄fite: gr̄am dei cōfite re. Te accusa: illū gl̄ifica. Te rephēde: illū lauda: vt r tpe venēs: inueniat te punitorē tuū: vt exhibeat se tibi saluatorē tuū. Quid enī timet p̄fiteri q̄ iuenitis h̄ac viā i oib⁹ gentib⁹: Quid timens p̄fiteri r i p̄fessioe v̄ra cātate cātici nouū cū oī terra: In oī terra i pace catholica cōfiteri times deo ne p̄fessū dānet. Si nō p̄fessus lates: nō p̄fessus dānaberit. Times p̄fiteri q̄ nō p̄fiteo esse nō potes occult⁹: dānaberis tacit⁹: q̄ posses liberari p̄fessus. Cōfiteant tibi ppli de⁹: p̄fiteant tibi ppli oēs. Et quia ista p̄fessio nō ad supplicū ducit: seq̄t r dicit: **Letent r exultēt gētes:** Si plāgūt aī hoīem p̄fessi latrones: letēt an deū p̄fessi fideles. Si hō iudicet: erigit a latrone p̄fessionē tortor r timor: imo aliq̄ p̄fessionē p̄mit timor: erigit dolor: r ille q̄ plāgit i tormētis: timet aūt occidi p̄fessus portat tormēta q̄ntū p̄or: r si vict⁹ dolore fuerit p̄fert ad mortē vocē suā. Nusq̄ q̄ let⁹: nusq̄ exultans: aīq̄ p̄fiteat exarat vngu la: cū p̄fessus fuerit dānat carnisex: ducit miser vbiq̄. Sz letēt r exultēt gētes. Uñ: **Iper ipam p̄fessionē.** Quare: Quia bon⁹ ē cui p̄fitem. Ad h̄ erigit p̄fessionē: vt liberet humilē: ad h̄ dānat nō p̄fiteo: vt punit supbū. Ergo tristesto aīq̄ p̄fiteat: cōfessus exulta: iā sanaberit: n̄ p̄fiteat p̄sciētia tua sanie collegerat: apostema tumuerat: cruciabat te: requiescere nō sinebat: adhi

quod fuderat etiam bibere disceret. Ad magnus
ibi fructus: fra dedit fructum suum: et magnum
fructum et optimum fructum. Numquid fra illa
sola debuit dare fructum suum: Benedicat nos
deus deus noster benedicat nos deus. Adhuc be-
nedicat: benedictio enim in multiplicatione solet
maxime et proprie intelligi. Probemus in Ge-
nesi. Video opera dei. Fecit deus lucem: et diuisit
deus in lucem et tenebras: lucem vocauit
diem: et tenebras vocauit noctem. Non dictum est:
benedixit lucem: etenim eadem lux redit et alinat
diebus ac noctibus. Vocauit celum firmamentum
in aquas et aquas: si dixit benedixit celum. Discre-
uit mare ab arida: et nominauit utrumque: arida
fratrum: et congregatorem aquarum mare: nec hoc dictum est
benedixit deus. Velum est ad ea que fecunditatem ha-
bitura erant semine: et ex aqua existetia: ipsa enim
maxima multiplicationis veritatem habet: et be-
nedixit ea dominus dicens: Crescite et multiplicamini
et replete aquas maris: et volatilia multipli-
cetur super fratrum. Sic et cum omnia subiecit homini quem
fecit ad imaginem suam: scriptum est: et benedixit eos
deus dicens: crescite et multiplicamini et implete fa-
ciem fratre. Ergo benedictio proprie ad multiplica-
tionem valet: et ad impletam faciem fratre. Audi et in
hoc psalmo: benedicat nos deus deus noster: benedicat
nos deus. Et que valet ista benedictio: Et me-
tuat eum omnes fines terre. Ergo fratres mei
sic abundant in nomine christi benedixit nos deus:
ut filii sui impleat vniuersam faciem terre: ad-
optat in regnum suum coheredibus vniuersi
sui. Unicum genuit: et vnum noluit: vnicum ge-
nuit in omni et vnum eum noluit. Fecit ei fratres: et si
non gignendo: tamen adoptando fecit ei cohere-
des. Fecit eum participem patri mortalitatem nostre: ut
crederemur nos esse participes diuitiarum eius. Et
tendam precium nostrum: predicta sunt omnia: exhibent
omnia: agit euangelium per orbem fratrum: omnis labor
humani generis in hoc tempore testimonium dicit: implet
omnia que in scripturis predicta sunt: sic usque ad ho-
diernum diem omnia venerunt: sic et que restant euen-
tura sunt. Timeamus iudicium diem: veterum est do-
minus: que venit humiliter: venit excelsus: qui venit
iudicandus venit iudicaturus. Agnoscamus hu-
militatem: ut non expauescamus excelsum: amplectamur
humilitatem: ut desideremus excelsum. Beside-
rant enim se proprium veniet. Illi enim deside-
rant qui tenuerunt fidem eius: et fecerunt mandata
eius. Nam et si nolimus veniet. Velimus ergo veniat:
quod veniet et si nolimus. Quomodo velimus ut veniat:
Bene viuendo: bene agendo: preterita nos si dele-
ctet: presentia non nos teneant: ne claudamus au-
rem nostram de cauda: ne premamus aurem in terra:
ne preteritis retardemur ab audiendo: ne pre-

sentibus implicemur: sed ad futura meditatio. Et
tendam nos in ea que ante sunt: obliuiscamur preterita.
Et quomodo laboramus: et quomodo gemimus:
quomodo suspiramus: quomodo modo loquimur: quomodo ex
quantulaculis parte sentimus et capere non possu-
mus: capiemus: profuemur in resurrectione
iustorum. Renouabit iuuenturam nostram sicut aquila:
tantummodo nos vetustate nostram ad petram christi
stium coteramus. Siue illa vera sint fratres que
dicunt de serpente: vel dicunt de aquila: siue
sit fama potius hominum quam veritas: veritas est
tamen in scripturis: et non sine causa hoc dixerunt scriptu-
re: nos quecquid illud significat faciamus: et que
sit illud verum non laboremus: Tu esto talis
ut vetustas tua renouari possit sicut aquile: et
scias eam non posse renouari: nisi vetustas
tua in petra contrita fuerit: id est nisi auxilio
petre: nisi auxilio christi: non poteris reno-
uari. Tu noli dulcedine preterite vite ob-
surdescere aduersus verbum dei: noli presen-
tibus rebus sic teneri et impediri ut dicas: non
mihi vacat legere: non mihi vacat audire:
hoc aurem premere in terra est. Tu ergo talis no-
li esse: sed esto talis qualis contra inuenis: id est
ut preterita obliuiscaris: in anteriora te exten-
das: ut vetustate tuam in petra perteras: Et si
que tibi similitudines date fuerit: si iuene-
ris in scripturis crede: si non inuenieris di-
ci nisi fama: nec valde credas: res ipsa for-
te ita est: forte non est ita: tu profice tibi va-
leat ad salutem ista similitudo. Non vis ad
istam similitudinem: per aliam fac dum tamen fa-
cias. et securus expecta regnum dei: ne ri-
retur tecum oratio tua. Tu enim christiane
quando dicis: adueniat regnum tuum: quomodo
dicis: adueniat regnum tuum: Excute cor tuum
vide. Ecce veniat regnum tuum: clamat tibi
venio: non times. Sepe diximus caritati
vestre: et predicare veritatez nihil est: si cor
a lingua dissentiat: et audire veritatem ni-
hil est: si non auditionem fructus sequatur. Be-
in isto loco quasi sublimiore loquimur ad vos:
que sumus aut timore sub pedibus vestris de-
uus nouerit qui propitius sit humilibus: quia
non nos tam delectant voces laudantium:
que deuotio contentium et facta rectorum: et que
non delectemur nisi profectibus vestris: in
istis laudibus piclitamur: ille nouerit qui
nos ab omnibus periculis liberet: et nos vobi-
scum ab omni temptatione saluatos in re-
gno suo cognoscere et coronare dignetur.

Explicit Tractatus de ps. LXVI

Psalmus

Incipit Tractatus de ps. LXVII

Psalmi huius titulus non videtur esse
onorose disputationis: simplex enim
apparet et facilis. Nam ita se habet.
In fine: ipsi David psalmus can-
tici. In multis autem istis psalmis admonuimus
quod sit in fine: quoniam finis legis christus ad iustici-
am omni crediti: finis qui perficiat: non qui con-
sumat aut perdat. Verum si quis conetur in-
quire: quod sibi velit psalmus cantici: cur non aut
psalmus aut canticum: sed utrumque: vel quod insit
in psalmum canticum: et canticum psalmum: quia et sic
quorundam psalmorum tituli inscribuntur: iuveni et
fortasse aliquid quod acutioribus et ociosioribus
nos reliquimus: Discreuerunt quidam autem nos in
canticum et psalmum: ut quoniam canticum ore profertur:
psalmus autem visibili organo adhibito: id est
psalterio canitur: Et deant canticum signifi-
cani intelligentie mentis: psalmo vero opera
corporis: sic in hoc ipso sexagesimo septimo quem
nunc tractandum suscepimus: illud quod dictum est:
Cantate deo: psallite nomini eius: ita quidam discre-
uerunt: ut cantate deo dictum videatur: quia ea que
in seipso mens agit deo nota sunt: ab hominibus
non videntur: opera vero bona quoniam invidenda sunt
ab hominibus: ut glorificet patrem nostrum qui in celis est:
merito dictum sit: psallite nomini eius: id est diffama-
tioni eius: ut laudabilis nominetur. Hanc dif-
ferentiam alicubi quantum recolo: etiam ipse se-
curus sum. Adhuc autem legisse nos etiam psal-
lite deo: quia talia que visibilibus bonis operamur: non
tamen hominibus: sed etiam deo placet. Non autem omnia que
deo placet etiam hominibus placent: que videre non
possunt. Unum murum est si quemadmodum utrumque le-
gitur: et cantate deo et psallite deo: ita alicubi
legi potest: cantate nomini eius. Quod si et hoc in scrip-
tis sanctis dictum iuvenit: hec differentia frustra
elaborata est. Adhuc etiam me quod generali
nomine magis psalmi quam cantica vocantur: ita
ut dominus diceret: que scripta sunt in lege et prophetis
et psalmis de me: et liber ipse psalmorum dicitur
non canticorum: sic scriptum est inquit in libro psal-
morum: cum potest secundum istam differentiam: cantica
dici debuisse videantur: quoniam canticum etiam sine
psalmo esse potest: psalmus vero sine canticum esse
potest. Possunt etenim cogitationes esse mentis que
non sunt opera corporalia: nullum est autem opus bo-
num: cuius non sit in mente cogitatio: ac per hoc:
id est ibi et ibi utrobique psalmi: et tamen sic di-
xi generaliter psalmi appellantur non cantica: li-
berque psalmorum non canticorum. Et si intelligatur
atque discutiantur sensus dictorum ubi titulus
est tantummodo psalmi: et ubi tantummodo cantici: et
ubi non psalmus cantici: sicut in isto: sed can-

LXVII

tici psalmi inscriptum est: nescio utrum possit
ista differentia demonstrari. Proinde sic ce-
pamus relinquentes ista eis que possunt et quibus va-
cat talia discernere: et certa differentiarum ra-
tione definire: nos quantum adiuuante domi-
no valemus huius psalmi textum consideremus
atque tractemus.

Expositio psalmi.

Exurgat deus et dissipentur ini-
mici eius: Factum est: exurrexit
deus: qui est super omnia deus benedictus
in secula: et dispersi sunt inimici eius per omnes gen-
tes. Iudei in eoispo loco ubi inimicitias exer-
cuerunt debellati: atque inde per cuncta dispersi:
et nunc oderunt: sed metuunt: et in ipso metu fa-
ciunt quod sequitur. Et fugiat qui odert eum a fa-
cie eius. Fuga quippe animi est timor. Nam car-
nali fuga que fugiunt ab eius facie: que ubique pe-
sentie sue demonstrat effectum: Quo abibo
inquit ille a spiritu tuo: et a facie tua que fugiam: Ad
ergo non corpe fugiunt: timedo se non laten-
do: nec ab ea facie quam non vident: sed ab ea
quam videre coguntur: Facies quippe eius appella-
ta est peritiam eius per ecclesiam eius. Unum illis inimi-
cibus dixit. Amos videbitur filium hominis veni-
entem in nubibus: sic venit in ecclesia sua: diffun-
dens eam toto orbe terrarum: in quo dispersi sunt
inimici eius. Venit autem in talibus nubibus: de quibus
dicit: Ad dabo nubibus meis: ne pluant super
eam imbrem. Fugiat qui odert eum a facie
eius: timeat a peritiam sanctorum fidelium eius: de quibus
dicit: Lumen vni ex minimis meis fecisti: mi-
hi fecistis. Sic deficit fumus deficit:
ant: Extulerunt enim se ab ignibus odiorum suo-
rum: insubie tyrum: et ponentes in celis os suum
atque clamantes: crucifige crucifige: capto il-
luserunt: pedentem irriderunt: et vni victores tu-
muerunt: mox victi euauerunt. Sicut flu-
it cera a facie ignis: sic pereant pec-
catores a facie dei. Quod fortasse eos
hoc loco significauerit: quorum duricia in pe-
nitentie lachrymis soluitur: tamen etiam illud in-
telligi potest ut futurum iudicium comminentur: quia
cum in hoc seculo sic fumus se extollendo: id est
supbiendo defecerint: veniet illis in fine ex-
trema damnatio: ut ab eius facie pereant in
eternum: cum in sua claritate fuerit presentat:
velut ignis ad penam invidiosorum: lumens in
storum. Benignus sequitur. Et iusti iocun-
dentur et exultent in conspectu dei: de-
lectentur in leticia. Tunc enim audiet. Ve-
nite benedicti patris mei percipite regnum. Vocan-
dentur qui laborauerunt: et exultent in conspectu
dei. Non enim erit exultationis huius tanquam

corā hominib⁹ inanis vlla iactātia: sed in cōspectu ei⁹ qui sine errore inspicit qd̄ do- nauit. Belectent̄ in leticia: nō iā exultātes cū tremore sicut in h̄ seculo: q̄ diu tempta- tio est vita hūana sup̄ terrā. Beinde se ad ipsos cōuertit qb⁹ tātā spem dedit ⁊ hic vi uētes alloquit̄ ⁊ hortat̄. **Lātate deo**

Alia lra. ⁊ psalmū dicite

psallite noi eius: Hā hinc in tituli ex- positione qd̄ videbat̄ p̄locuti sum⁹: **Lātate** deo qui uiuit deo: psallit noi eius qui ope- rat̄ in gl̄ia ei⁹. Ita i cātādo: ita i psallēdo: id est sic uiuēdo: sic opando. **Iter facite ei:** inq̄t: q̄ ascendit super occasum. **Iter facite christo:** ut per speciosos pedes euāgelizātū: puia sint ei corda credentiū. **Spe est enī qui ascēdit sup̄ occasū:** siue qz nō eū excipit noua vita se ad eū p̄uertētis nisi vet⁹ occiderit: hūic seclō renūciātis: si- ue qui ascendit sup̄ occasū: cū resurgēdo uicit corpis casuz. **Dñs enī nome est ei.** Quod illi si cognouissent nunq̄ dñm glorie crucifixissent. **Et exultate in cōspectu ei⁹:** Vos quib⁹ dictū est: can- tate deo: psallite nomini eius: iter facite ei q̄ ascendit super occasum: et iam exultate in cōspectu eius quasi tristes: semp̄ autē gau- dentes. **Bum enim facitis iter ei:** dum p̄- paratis quia ueniet gentesq̄ possideat: multa passuri estis in conspectu hominuz tristiā. Sed vos nō solum nolite deficere: s̄ etiā exultate: nō in cōspectu hominū: sed in conspectu dei. **Spe gaudentes:** in tribu- latione tolerantes: **Exultate in conspectu dei.** Illi enim qui vos in conspectu homi- num turbant. **Turbabuntur a facie eius: patris orphanorum ⁊ iudicū viduarum.** Desolatos enim putant a q̄ bus plerūq̄ gladio uerbi dei ⁊ parentes a filijs: ⁊ mariti ab vxorib⁹ separant̄: sed ha- bent consolationez desituti: atq̄ viduati patris orphanoz: ⁊ iudicis viduarū: ha- bent eius solationē qui ei dicunt: qm̄ pa- ter meus ⁊ mater mea dereliquerūt me: do- minus autē assumpsit me: ⁊ qui sperauerūt in dño p̄sistētes in orationib⁹ nocte ac die: a cur⁹ facie illi turbabunt̄ cū uiderit se ni- hil p̄ficere: qm̄ totus mūdus post eū abijt. **Hā de his orphanis ⁊ uiduis:** id est spei se- cularis societate desituti sūt: dñs sibi tē- plum fabricat: de quo consequenter dicit.

Alia lra. ⁊ nomē illi.

Alia lra nō hz

Dñs i loco sancto suo. Quis enī sit locus ei⁹ aperuit cū dicit: **De⁹ qui in habitare facit vni⁹ modi i domo.** **Inanimes: vnuz sentientes: iste est locus**

Alia lra. ⁊ deus.

Alia lra. ⁊ mozi.

sanct⁹ dñi. **Cū enī dixisset: dñs in loco san- cto suo: tanq̄s req̄rerem⁹ i quo loco: cū ille vbiq̄ sit totus: ⁊ nullus eū p̄tineat corpo- raliū spaciōrū locus: ilico subiecit: ne q̄ra- mus euz absq̄ nobis: sed poti⁹ vni⁹ modi habitātes in domo mereamur: ut habita- re etiā ipse dignet̄ in nobis. **Iste est enī lo- cus sanct⁹ dñi: qd̄ pleriq̄ hoies querūt: ut habeāt vbi orantes exaudiant̄. Sint ergo ipsi qd̄ querūt ⁊ q̄ dicūt in cordibus suis: id est in talibus cubilib⁹ suis cōpungant̄: habitātes vni⁹ modi in domo: ut a dño magne dom⁹ inhabitent̄: ⁊ apud seipos ex- audiant̄. Est enī dom⁹ magna in qua non solū aurea vasa sūt ⁊ argētea: sed ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ alia quidē sunt i honorē: alia in cōtūelia: Si q̄ autē mūdauerint semetipos a vasis p̄tumelic: erūt vni⁹ modi in domo ⁊ locus sanct⁹ dñi. **Hā sicut in magna ho- minis domo: nō in qualicumq̄ loco ei⁹ re- quiescit dñs eius: sed in aliquo vtiq̄ secre- tiore ⁊ honoratiore loco: sic de⁹ nō in oib⁹ qui in domo eius sūt habitāt: nō enī habi- tat in vasis p̄tumelic: sed locus sanct⁹ eius sunt quos habitare facit vni⁹ modi vel vni⁹ moris in domo. Qui enī tropi gre- ce dicunt̄: ⁊ modi ⁊ mores latine interpre- tari p̄nt: nec habet grecus qui inhabitare facit: sed tm̄ habitare facit. **Dñs ergo i lo- co sancto suo. Quis est locus iste: Ipse de- us eū sibi fac: Deus enī habitare fac vni⁹ moris in domo: hic est loc⁹ sanct⁹ ei⁹. Qd̄ autē gratia sua sibi edificet hūc locū: nō me- ritis eoz p̄cedentib⁹ ex quib⁹ eū edificat:********

Alia lra. ⁊ vinctos.

vide quid sequat̄. Qui educit cōpe- ditos in fortitudine: Solut enī gra- uia vincula pctōz quib⁹ impediēbant̄ ne ambularēt i via p̄ceptoz: educit autē eos i fortitudine: quā aū ei⁹ grām nō habebāt: **Sit̄ amaricantes q̄ habitāt in se- pulchris: Id est oino mortuos occupa- tos in opib⁹ mortuis: hi enī amaricant re- sistendo iusticie: nā illi cōpediti forsūtā vo- lūt ambulare nec p̄fit: ⁊ cūq̄ p̄cant̄ ut pos- sint: ei⁹ dicūt: d̄ necitatib⁹ meis educ me: A quo exauditi grās agūt dicētes: **Biru- pisti vincula mea. Isti autē amaricātes qui habitāt in sepulchris: in eo genere sunt qd̄ alio loco sc̄ptura significat dicens: a mor- tuo velut qui non sit perit confessio: vnde est illud: Peccator cuz uenerit in p̄fundū malozū contemnet. Aliud est enim deside- rare: aliud oppugnare iusticiā: aliud a ma- lo liberari uelle: aliud mala sua defendere****

Alia lra. ⁊ eos q̄ exaspe- rant.

mōtes z mōs nō aliō: s̄ h̄ ip̄m: sicut ecclie
 mltē z vna ecclia: nō aliud s̄ h̄ ip̄m. Cur ḡ
 mōs syna q̄ i fuitutē generat: sic dicit Ap̄l̄.
 An forte lex ip̄a intelligēda ē i mōte syna:
 quā distillauerūt celi a facie dei vt fra mo-
 ueret. Et ip̄e est tremor: cū turbabunt
 h̄oies qz legē implere non p̄nt. Qd̄ si ita ē:
 hec est z pluuia volūtaria: de qua p̄sequē-
 ter dicit: pluuia volūtaria segregās de^o he-
 reditati tue: qz nō fecit sic vlli genti: z iudi-
 cia sua n̄ manifestauit eis. Segregauit ita-
 qz pluuia h̄ac volūtaria de^o hereditati sue:
 qd̄ legē dedit: z infirmata ē vel ip̄a lex: vel
 ip̄a hereditas. Lex infirmata sic accipi po-
 test: eo qd̄ nō impletur: nō qd̄ ip̄a infirma sit:
 s̄ qd̄ infirmos fac̄ minādo penam: nec adiu-
 uādo p̄ gr̄am. H̄ac z Ap̄l̄s ip̄o verbo vsus
 est vbi ait: qd̄ enī ip̄osibile erat legē: in q̄ i-
 firmabat p̄ carnē: significare volēs qz per
 spiritū sc̄tū implet: tū ip̄am dixit infirmari
 cū ab infirmis nō possit impleri. Infirmata
 vō ip̄a hereditas: id est ip̄e p̄pls data sibi
 lege sine vlla ambiguitate itelligit̄. Lex enī
 subintravit: vt abūdaret delictū. Qd̄ aut̄
 seq̄t: Tu vō p̄fecisti eā: ad legē ita r̄fert: qz
 sc̄dm illō p̄fecta: id est impleta ē qd̄ d̄ns in
 euāgelio dicit: nō veni soluere legē s̄ implere.
 Tū z Ap̄l̄s q̄ dixerat legē infirmatā esse p̄
 carnē: qz nō implet caro: qd̄ p̄ spiritū imple-
 tur: id ē p̄ gr̄am sp̄uāle. Ip̄e itē dicit vt iusti-
 cia legis impletur in nobis: q̄ nō sc̄dm car-
 nē abulam^o: s̄ sc̄dm spiritū. Hoc ē ḡ: tu vō
 p̄fecisti eā: qz plenitudo legē est caritas: et
 caritas dei diffusa est i cordib^o n̄ris: nō p̄
 nos ip̄os: sed p̄ spiritū sanctū q̄ dat^o est nob̄.
 Hoc est tu vō p̄fecisti eā: si legē p̄fecisse in-
 telligat̄: si vō hereditatē: faciliōr est intelle-
 ctus. Si enī p̄pter h̄ dicta ē hereditas dei
 infirmata est: id est p̄pls dei infirmat^o: data
 lege qz lex subintravit: vt abūdaret delictū:
 Ergo qd̄ seq̄t: tu vō p̄fecisti eā: ex illo itelli-
 git̄ qd̄ etiā i Ap̄lo sequit̄: Vbi aut̄ abūda-
 uit peccatū: sup̄ abūdauit gr̄a. H̄acqz abū-
 dāte delicto: multiplicatē sūt iniquitates eoz:
 z postea accelerauerūt: qz ingenuerūt: z in-
 uocauerūt: vt ip̄o adiuuāte impleret: quod
 ip̄o iubēte nō implebat. Est i his v̄bis z ali^o
 sensus q̄ pbabiliōr mihi videt̄. Nō enī
 cōgruēt^o itelligit̄ ip̄a gr̄a pluuia volunta-
 ria: qz nullis p̄cedētib^o operū meritū gratū
 dat. Si enī gr̄a iā nō ex opib^o: alioq̄n gr̄a
 iā nō est gr̄a. Nō enī dign^o sum inquit vo-
 cari Ap̄l̄s: qz p̄secut^o sū eccliam dei: Gr̄a
 aut̄ dei sū id qd̄ sum. H̄ec ē pluuia volun-

taria. Voluntarie quippe genuit nos v̄bo
 veritatis: hec est pluuia volūtaria. Inde
 alibi dicit: Scuto bone volūtati tue coro-
 nasti nos. Ista pluuia cū de^o trāsiret in de-
 serto: id est p̄dicaret in gētib^o: celi distilla-
 uerūt: nō tū a seipsis: sed a facie dei: qm̄ et
 ip̄i gr̄a dei sūt qd̄ sūt. Et iō mōs syna: qz
 z ip̄e qui plus oib^o illis laborauit: nō ip̄se
 aut̄: sed gr̄a dei cū illo: vt abūdanti^o stilla-
 ret in gētib^o: id est in deserto: vbi christus
 nō erat annūciatus: ne supra alienū fun-
 damentū edificaret: ip̄e inq̄ israelita erat
 ex genere israel d̄ tribu Benjamin. Et ip̄e
 ergo in seruitutē generans erat de hierusa-
 lem terrena que seruit cū filiis suis: z ideo
 p̄sequebatur eccliam. Nam quod ip̄e cō-
 monuit: sicut tunc qui sc̄dm carnē genera-
 tus est: p̄seq̄batur euz qui sc̄dm spiritū: ita
 z nūc: sed misericordiā cōsecutus est. quia
 ignorans fecit in incredulitate. Adiratur
 ergo qd̄ celi distillauerūt a facie dei: magis
 miremur qd̄ mons syna: id est qui prius p̄-
 sequebatur hebreus ex hebreis: sc̄dm legē
 phariseus. Quid autē miramur: Nō enī
 a seip̄o: sed qd̄ sequit̄ a facie dei israel: de q̄
 ip̄e dicit: z sup̄ israel dei: De quo d̄ns dicit:
 Ecce vere israelita i quo dolus nō ē. H̄ac
 ergo pluuia volūtaria nullis p̄cedētib^o
 meritis operum bonoz segregauit deus he-
 reditati sue: z infirmata est. Agnouit enī
 non esse se aliquid p̄ seip̄m: nō in virib^o su-
 is: s̄ gr̄e dei tribuēdo eē qd̄ ē. Agnouit qd̄
 dictū est. In infirmitatib^o meis gl̄ificator.
 Agnouit qd̄ dictū ē. Noli altū sapere: s̄ time.
 Agnouit qd̄ dictū est: Humilib^o aut̄ dat
 gratiā. Et infirmata est: tu vō p̄fecisti eaz:
 quia virt^o in infirmitate p̄fici. Quidā sa-
 ne codices: z latini z greci: non h̄nt mons
 syna: s̄ a facie dei syna: a facie dei israel: id
 est celi distillauerūt a facie dei: Et q̄si que-
 reretur cui^o dei: a facie dei inquit syna: a
 facie dei israel: id est a facie dei qui legē de-
 dit p̄plo israel. Quare ergo celi distillaue-
 rūt a facie dei: a facie hui^o dei: nisi qz sic im-
 pletū est qd̄ p̄dictū est: b̄ndictionē dabit q̄
 legē dedit: legē qua terreat de h̄ianis viri-
 bus p̄sumētē: b̄ndictione qua liberet i des̄
 sperantē: Tu ergo p̄fecisti deus heredita-
 tē tuā: qz infirmata est in se: vt p̄ficere abs-
 te. **Animalia tua inhabitabūt i**
ea. Tua nō sua: tibi s̄ dita n̄ sibi libera: a
 te egētia: nō sibi sufficiētia. **Beniqz sequit̄**
Parasti in^o tua suauitate egēti de^o.
In tua suauitate: non in illius facultate.

Alia lra.
 † habitabūt
 Alia lra.
 † dulcedie tua
 paup̄.

corpis christi. Sic enim unum corpus est: et membra multa habet: omnia autem membra corporis cuius sint multa: unum est corpus: sic et christus. Aliquid omnes apostoli: Aliquid omnes prophete: Aliquid omnes virtutes: Aliquid omnes dona habent curationum: Aliquid omnes linguis loquuntur: Aliquid omnes interpretantur: Omnia autem hec operantur unum atque idem spiritus: diuidens propria vnicuique prout vult. Et hec est species domus: cuius spolia diuiduntur: ut amator eius hac pulchritudine accensus exclamet: Domine dilexi decorum domus tue. Ita in eo quod sequitur: se ad ipsa membra de quibus sit species domus alloquenda prout dicitur: Si dormiat inter medios cleros: pene colube de argenteitate: et inter scapulas eius in viriditate auri. Huiusmodi quod est ordo verborum quod finalis sententia: que vtiq; pedet cum dicitur cum dormiat: deinde quod aut pene colube de argenteitate vtrum singulari numero intelligendum est huiusmodi pene: an plurali he pene. Sed singularis numeri grecus excludit: vbi omnino pluraliter habet positum intelligitur. Sed adhuc incertum est vtrum he pene an o vos pene: ut ad ipsas penas loqui videatur. Utrumque vobis que precessit finalis ista sententia: ut ordo sit: Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa: si dormiat inter medios cleros: o vos pene colube de argenteitate: an his que sequuntur ut ordo sit: si dormiat inter medios cleros pene colube de argenteitate: nunc dealbabit in selmone: id est ipse pene dealbabit: si dormiat inter medios cleros: ut illis habet dicere intelligatur: qui species domus tanquam spolia diuidunt: id est si dormiat inter medios cleros o vos que diuidimus species domus: per manifestationem spiritus ad utilitatem: ut alij quidem deus per spiritum primo sapientie: alij primo scientie secundum eundem spiritum: alij fides: alij genera curationum in eodem spiritu etc. Si ergo vos dormiat inter medios cleros: tunc pene colube de argenteitate nunc dealbabit in selmone. Potest et sic: si vos pene colube de argenteitate dormiat inter medios cleros nunc dealbabit in selmone: ut subintelligant homines qui per gratiam remissionem accipiunt peccatorum: Tunc etiam de ipsa ecclesia dicitur in canticis canticorum: Que est ista que ascendit dealbata: Promissio quippe dei tene per prophetam dicitur: si fuerit peccata vestra tanquam fenicia: sicut nunc dealbabo. Potest et sic intelligi: ut in eo quod dictum est: pene colube de argenteitate: subaudiatur eritis: ut iste sit sensus: O vos qui tanquam spolia species domus diuidimus: si dormiat inter medios cleros: pene colube de argenteitate eritis:

Alia lra. posteriora dicitur in pallore.

id est in altiora eleuabimini: compagini tamen ecclesie coherentes. Nulla quippe aliam melius hic intelligi puto columbam de argenteitate: quam illam de qua dictum est: Una est columba mea. De argenteitate est: aut quod diuis eloquijs est erudita: Eloquia namque domini: alio loco dicuntur argentum igne examinatum fre purgatum septuplum. Quod autem itaque aliquid bonum est: dormire inter medios cleros: quod non nisi duo testamenta esse voluerunt: ut dormire sit inter medios cleros: in eorum testimoniorum auctoritate requiescere: id est vtriusque testamenti testimonijs acquiescere: ut quoniam aliquid ex his profertur et probatur: omnis potentio pacifica quiete finiat. Quod si ita est: quod aliud admonere videtur euangelizantes virtute multa: nisi quod tunc eis dominus dabit verbum ut euangelizare possint: si dormiat inter medios cleros: Tunc enim eis verbum vitam datur: si auctoritas ab eis duorum testamentorum non relinquatur: ut ipsi sint et pene colube de argenteitate: quod predicatione in celum gloria ferunt ecclesie. Inter scapulas autem psalmus est vtiq; corporis: psalmus est circa regionem cordis a posterioribus terminis: id est a dorso quod columbe illius de argenteitate parte in viriditate auri esse dicit: hoc est in vigore sapientie: que vigorem melius non puto intelligi posse quam caritatem. Sed quare a dorso et non a pectore: Quod mirer quod positum sit hoc verbum in alio psalmo: vbi dicitur: Inter scapulas suas obumbrabit tibi: et sub alis eius sperabis: cum sub alis obumbrari non possit nisi quod a pectore fuerit: et latine quidem inter scapulas fortasse aliquo modo ex vtraque parte possit intelligi et ante et post: ut scapulas accipiamus que in medio caput habent: et in hebreo sit fortassis ambiguum quod possit et hoc modo intelligi: sed quod in greco est μεταρρημων: non nisi a posterioribus significat: quod est inter scapulas: Utrum propterea ibi est auri viriditas: id est sapientia et caritas: quia ibi sunt quodammodo radices alarum: an quia ibi portatur illa sarcina leuis. Quid enim sunt vel ipse ale: nisi duo precepta caritatis: in quibus tota lex pedet et prophete: Quid ipsa sarcina leuis: nisi ipsa caritas que in his duobus preceptis impletur: Quicquid enim difficile est in precepto leue est amatum. Nec ob aliud recte intelligitur dictum: onus meum leue est: nisi quia dat spiritum sanctum per quem diffunditur caritas in cordibus nostris: ut amando liberaliter faciam: quod timendo que facit seruiliter facit. Nec est amicum recti: qui mallet si fieri posset: id quod rectus est non

liberi. Queri etiā potest cur nō sit dictus: si dormiatis in cleris: sed inter medios clericos. Quid si hoc exp̄ssius in̄ medios clericos: Quod quidē si exp̄ssius transferet: ex greco inter mediū clerū diceret: qđ in nullo interptū legi: p̄terea credo quia tātūdem valet qđ dictum est inter medios clericos. Hinc ergo qđ mihi videat exponam. Sepe hoc verbū ad aliqua cōnectēda atq; pacāda: ne inter se dissideāt poni solēt: sicut testamētū inter se: et pplm̄ deo cōstituente: hoc verbū scriptura ponit. Nā p̄ eo qđ est in latino inter me et vos: grecus habet inter mediū meū et vestrū. Sic et de signo circūcisōis: cū loquit̄ deus ad Abraham dicit: Erit testamētū inter me et te: et omne semen tuū: qđ grecus habet inter mediū meū et tuū: et inter mediū semis tui. Itē cū loqueret̄ ad Noe de arcu in nubib⁹: ad signū cōstituendū: hoc verbū sepissime repetit: et qđ habent latini codices inter me et vos: vel inter me et oēm aiām viuā: et si q̄ ibi talia dicunt̄: inter mediū meū et vestrū inuenit̄ in greco quod est ἀμα. εὐ. σ. ο. υ. Buid quoq; et Jonathan signū inter se cōstituit: ne aliud opinādo dissideāt: et qđ latine dicit̄ inter ambos: inter mediū amborum habet grecus eodē verbo qđ est ἀμα. εὐ. σ. ο. υ. Optime autē factū ē vt h̄ loco psalmi hui⁹ interptes nostri: nō dicerent inter clericos qđ latine locutioni vsitātū est: s̄ in̄ medios clericos: tāq; inter mediū clericorū qđ potius i greco legit̄: et qđ dici solet in eis rebus: vt dixi que inter se debeāt habere cōsensum. Iubet ergo scriptura vt inter medios clericos dormiāt: qui vel sunt p̄ne colūbe de argētate: vel ex hoc eis p̄staf vt sint. Porro si isti cleri duo testamēta significāt: quid aliud admonemur: nisi vt testamētis in̄ se p̄sentiētib⁹ nō repugnem⁹: sed intelligendo acquiescamus: nosq; simus eorū cōcordie signū atq; documentū: cū alterū aduersus alterū nihil dixisse sentim⁹: et cuz pacifica admiratōe: q̄i extasis sopore nōstramus. Cur autē in clericis testamēta intelligant̄: cū hoc nomē grecū sit: quidē: sed testamētū nō ita dicat̄: hec causa est: qz per testamētū dat̄ hereditas q̄ grece appellat̄ κληρονομία. et heres κληρονομος. Clericos autē sortes grece dicit̄: et sortes ex p̄missione dei p̄tes hereditatis vocant̄: que p̄plo sunt distribute. Cū t̄m̄bus leui p̄cepta est: nō habere sortē inter fr̄es suos: qđ ex eorū decimis sustētaref. Nā et clericos et clericos

hinc appellatos puto: qui sūt in ecclesiastici ministerij gradib⁹ ordinati: qz et d̄athias sorte elect⁹ ē: quē p̄mū p̄ Ap̄los legit̄ ordinatū: Proinde p̄p̄ hereditates q̄ sit testamēto: tanq; p̄ id qđ efficit id qđ efficit noīe clericorū testamēta ip̄a significata sunt: q̄q; mihi et ali⁹ h̄ sensus occurrat nisi fallor antepōndus: vt clericos m̄lto p̄babil⁹ ipsas hereditates intelligamus: vt qm̄ hereditas veteris testamēti est: q̄uis in vmbra significatura futuri terrena felicitas: hereditas vero noui testamēti est et̄na immortalitas: dormire sit inter medios clericos: nec illā iā q̄rere ardēter: et adhuc istaz expectare patienter. Nam qui deo p̄pterea seruit: vel pot⁹ p̄p̄tea seruire volunt: dū q̄rūt in hac vita et in hac fra felicitate: ablat⁹ est somn⁹ ab eis et nō dormiunt. In flammantib⁹ enī cupiditatib⁹ agitati in flagitia et facinora p̄pellunt: nec omnino requiescunt desiderādo vt acquirāt: metuēdo ne amittant. Qui autē me audit ait sapientia: inhabitabit in spe: et q̄scet sine timore ab omni malignitate. Hoc est quātū mihi videt̄: dormire inter medios clericos: id est inter medias hereditates: nōdū in re s̄t̄ in spe celestis hereditatē habitare: et a terrene felicitatis: iā cupiditate conuiescere. Cū autē venerit: quod speram⁹: nō iam inter duas hereditates requiescem⁹: sed in noua vera: cui⁹ vetus erat vmbra regnabim⁹. Quapropter etiā si intellexerim⁹ qđ dictū est: si dormiatis inter medios clericos: tanq; si diceret̄: si moriamī in̄ medios clericos: vt istā mortē carnis more suo scriptura dormitionē vocauerit: hec ē mors optima vt in cupiditatū cohibitiōe: a terrenis in spe celestis hereditatis hō vsq; in finē p̄seuerās: diē vite hui⁹ vltimū claudat. Sic enim dormiētes inter medios clericos crūt p̄ne colūbe de argētate: vt tpe quo resurgēt: rapiant̄ i nubib⁹ obuiā christo i aera: et semp iā cuz dño viuāt. Aut certe: quia p̄ eos qui sic moriunt̄: quāto securius: tanto sublimius ecclesia diffamat̄: et quasi q̄busdā p̄nis excelsae laudis attollit̄. Neq; enī frustra dictū ē: Ante mortē ne laudes hominē quēq;. Quis ergo sancti dei ab initio generis humani: vsq; ad t̄ps Ap̄lorū: qz et ipsi nouerāt dicere: diē hominis nō cōcupiui tu scis: et vnā petij a dño hāc requirā: Eo tpe Ap̄lorū ex quo duorū testamētorū differentia clar⁹ reuelata est: ip̄i Ap̄li et beati martyres ceteri qz iusti: tanq; arietes et

arietū filij vsq; ad b tps dormierunt inter
 medios cleros regni terreni felicitatē iā cō
 temnentes: z regni celoz eternitatē speran
 tes: z nondū tenētes. Et qz taz bñ dormie
 runt: eis velut pēnis nūc volitat z laudib⁹
 exalta ecclia: columba scz deargētata: vt
 hac eoz fama ad imitādā posteris inuita
 tis: dū sic etiā dormiūt ceteris addāt pen
 ne: qbus vsq; i finē seculi sublimē p̄dicet.
**Dū discernit supcelestis reges sup
 eas niue dealbabuntur in selmon.**
 Ille supcelestis: ille q̄ ascendit sup omēs ce
 los vt adimpleret oīa: duz discernit reges
 sup eā: id est sup eandē colūbā deargēta
 tam: sequit eā aplus ac dicit. Et ip̄e dedit
 q̄sdā q̄dē ap̄los: q̄sdā aut̄ p̄phas: q̄sdā vō
 euāgelistas: q̄sdā aut̄ pastores z doctores.
 Nā qd̄ ē aliō reges discernē sup eā iop⁹ mi
 nisterij in edificationē corpis christi: qñq̄
 dem ip̄a est corpus christi. Bicut aut̄ illi
 reges vtiq; a regēdo: z qd̄ magis q̄ carnis
 p̄cupiscēcias: ne regnet pctm̄ in eoz mor
 tali corpe ad obediendū desiderijs ei⁹: ne
 exhibeant mēbra sua arma iniq̄tatis pctō:
 s̄ exhibeant se deo: tanq̄ ex mortuis viuen
 tes: z mēbra sua arma iusticie deo: Sic enī
 erāt reges p̄mit⁹ discreti ab alienigenis: qz
 nō erāt iugū ducentes cū infidelib⁹: dein
 de discreti p̄cordit̄ inter se muneribus p̄
 prijs. Nō enī oēs apli: aut oēs p̄pbe: aut
 oēs doctores: aut oēs dōa h̄nt curationū:
 aut oēs linguis loquūt: aut oēs interpretā:
 Oīa aut̄ h̄ opaf vnus atq; idē sp̄s: diui
 dens p̄pria vnicuiq; put vult. Quē dan
 do ille supcelestis: discernit reges sup colū
 bam deargētata. De quo sp̄sctō cuz ad
 eius m̄sem gr̄a plena missus angelus loq̄
 ret: querētī quō fieret qd̄ paritura nuncia
 bat: qm̄ nō cognoscebat virū: Sp̄sctūs
 inq̄t supueniet in te z vtus altissimi obum
 brabit tibi. Quid ē obūbrabit tibi: nisi ym
 bram faciet: Nūc z isti reges dū gr̄a spiri⁹
 tū christi discernūt sup colūbā deargēta
 tam: niue dealbabunt in selmon. Selmon
 q̄ppe interpretat̄ ymbra. Nō enī meritis aut
 v̄tute p̄pria discernūt. Quis enī te inq̄t di
 scernit: Quid aut̄ habes qd̄ nō accepisti?
 Ut q̄ discernant̄ ab impijs accipiūt remis
 sionē pctōz ab illo q̄ ait: Si fuerit pctā ve
 stra sicut p̄heniciū: tanq̄ niuez dealbabo.
 Ecce quō niue dealbabūt in selmon: i gr̄a
 sp̄s christi: quo eis etiā p̄pria dona di
 screta sunt: de quo dictū est qd̄ supra com
 memorauī: Sp̄s sanct⁹ supuciet i te z vir

Alia lra
tcelestis

tus altissimi obūbrabit tibi: s̄ ē ymbra fa
 ciet tibi: propterea qd̄ nasceť ex te sanctuz
 vocabit̄ filius dei. Umbra porro ista defē
 saculū intelligit̄ ab estu p̄cupiscētiar̄ car
 naliū. Nūc illa v̄go christū nō carnalit̄ con
 cupiscēdo: s̄ sp̄ualit̄ credēdo cōcepit. Cō
 stat aut̄ ymbra lumie z corpe: proinde il
 lud qd̄ in p̄ncipio erat v̄bū: lumē illō verū
 vt ymbra culū meridianū fieret nobis: ver
 bum inq̄t caro factū ē z habitauit in nob.
 Beo scz hō tanq̄ lumē corp⁹ accessit: et in
 eū credentes ymbra p̄tectōis opuit. Nō
 enī de q̄li ymbra dī: Trāsierūt oīa illa tan
 q̄ ymbra: nec de q̄li ymbra dicit ap̄ls: Ne
 mo vos iudicet in cibo: aut in potu: aut in
 parte diei festi: aut neomenie: aut sabbā
 torum: quod est ymbra futurorum: sed de
 quali ymbra scriptū est. Sub ymbra alaz
 tuaz p̄tege me. Bū q̄ discernit ille supce
 lestis reges sup colūbā deargētata: nō
 sua merita extollāt: nō de sua p̄pria v̄tute
 cōfidāt: niue q̄ppe dealbabunt in selmon:
 gr̄a cādificabūt in p̄tectōe corpis chri
 sti. Hunc autem montem p̄sequent̄ dicit.
**Montem dei montem vberem
 montē incaseati v̄l motē pingue.**
 Quid hic aut̄ aliud pingue: q̄ vberē dice
 ret: Est enī z mōs isto noīe nūcupat⁹: id ē
 selmon. S̄z quē montē intelligere debem⁹
 montē dei: mōtē vberē: mōtē incaseatū: ni
 si eundē dñm christū: de quo z alius p̄pbe
 ta dicit. Erit z in nouissimis t̄pib⁹ manife
 stus mōs dñi patus in cacumie montiuz:
 Ip̄e est mons incaseat⁹ p̄pter puulos gr̄a
 tāq; lacte nutriēdos: mons vber ad robo
 rādos atq; ditādos donoz excellētia. Nā
 z ip̄m lac v̄n fit caseus miro mō significat
 gr̄am. Anan̄ q̄ppe ex abūdātia visceruz
 maternoz z misericōdia delectabili puul̄ ḡtis
 infundit̄. Ambiguus ē aut̄ in greco casus
 v̄trū sit nomiatiu⁹ an accusatiuus: qm̄ in
 ea lingua mōs neutri generis ē nō masculi
 ni: iō nōnulli latini nō interpretati sunt mō
 tem dei: s̄ mōs dei. P̄uto aut̄ meli⁹ esse in
 selmon montē dei h̄ est in montē dei q̄ vo
 cat̄ selmon: s̄m intellectū quē supra: vt po
 tuimus exposuim⁹. Beinde qd̄ dixit mon
 tem dei: montē incaseatū: montē vberem:
 ne q̄s auderet ex hoc dñm Iesum christuz
 cōpare ceteris sanctis: qz z ip̄i dicti sūt mō
 tes dei. Legit̄ q̄ppe: Justicia tua sicut mon
 tes dei. Nūc z ap̄ls ait: Ut nos simus iusti
 cia dei in ip̄o. De q̄bus mōtib⁹ z alio loco
 dī. Illuminās tu admirabilis a montibus

Alia lra
i Dons dei
mons pinguis.
Dons coagu
latus. mōs pi
guis

subintravit: vt abū daret delictū. Sed qm̄ plenitudo legis caritas est: ideo p̄ caritatē lex implet non p̄ timorē. Caritas enim dei diffusa ē in cordibus nr̄is p̄ sp̄m̄ sanctum q̄ dat⁹ est nobis. **Itē letant hec milia.** Tantum enī faciūt iusticiā legis: q̄ntuz adiuuātur sp̄u gratie. **Qm̄ dñs in ill in syna i sancto.** Deinde ad ip̄m dñm locutione cōuersa. **Ascēdisti: inq̄t: in altū captiuasti captiuitate: accepisti dona i hominibus.** Hoc ap̄ls sic cōmemorat: sic exponit de dño christo loquēs. Unicuiq̄ aut nostrū dat gratia fm̄ mēsurā donatiōnis christi: Propter qd̄ dicit: Ascendit in altum captiuauit captiuitatē: dedit dona hoib⁹. **Qd̄ aut ascēdit qd̄ est nisi qz r de scendit in inferiores ptes terre? Qui descēdit ip̄e est r q̄ ascēdit sup omēs celos vt ad implet oīa.** Christo q̄ sine dubitatioe dictum est: Ascēdisti in altū: captiuasti captiuitatem: accepisti dona in hoib⁹. Nec moueat qd̄ ap̄ls idem testimoniū cōmemorās nō ait: accepit dona in hominibus: s̄ dedit dona hoib⁹. Ille q̄ppe auctoritate apostolica fm̄ hoc locutus est quod deus filius cum patre dedit dona hominibus: mittēs eis sp̄m̄ sanctum q̄ spiritus est p̄ris et filij. Scdm̄ illud vō qd̄ idem ip̄e est christus in corpe suo intelligit qd̄ est ecclia: p̄p̄t qd̄ r mēbra eius sunt sancti r fideles ei⁹: vnde eis dicit. Vos aut estis corp⁹ christi r mēbra: p̄culdubio r ip̄e accepit dona in hoib⁹. **Christus q̄ppe ascēdit in altū: r sedet ad dexterā patris: sed nisi r hic essz in terrē non inde clamasset: Saule saule qd̄ me p̄sequeris: Lum q̄ idem ip̄e dicat: qm̄ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis: qd̄ dubitamus eū accipere in mēbris suis que dona mēbra eius accipiūt: S̄ qd̄ est captiuasti captiuitatē: Utrū qz vicit mortē que captiuos tenebat: in qb⁹ regnabat: an ipsos hoies appellauit captiuitatē q̄ captiu sub diabolo tenebant: Cuius rei mysteriū cōtinet etiam titulus illi⁹ psalmi qm̄ dom⁹ edificabat post captiuitatez: id est ecclia post gentilitatē. Ipsos itaq̄ hoies q̄ captiu tenebant appellans captiuitatē: sicut milicia cū dñi: telligūt q̄ militēt: eādez captiuitatē a christo captiuataz dicit. Cur enī non sit captiuitas felix: si r ad bonū hoies possūt capi: Unde de Petro dictū ē. Ex hoc iaz hoies eris capiēs. Captiuati q̄ qz capti: et capti qz subiugati sub lene illd̄ iugū missi: liberati a peccato cuius fui erāt: r iusticie**

Alia lra
tceptisti

fui facti cui⁹ liberi erāt. **Un r ip̄e in illis ē: qui dedit dona hoibus: r accepit dona in hoibus.** Ideoq̄ in ista captiuitate: in ista fuitute: in isto curru: sub isto iugo nō sunt milia plorantiū: s̄ milia letantiū. **Bomin⁹** quippe in ill in syna in sancto. Cui sensui p̄gruit alia interpretatio q̄ interpretat syna mēsurā. **Mā r de his donis leticie sp̄ual ap̄ls loquēs idē qd̄ sup cōmemorauit.** Unicuiq̄ aut inq̄t nostrū data est gratia fm̄ mēsuram donatiōis christi. Ac deinde sequitur qd̄ etiā h̄ sequit: propter qd̄ dicit. Ascendit i altū captiuauit captiuitatē: dedit dona hoibus. Quid h̄ r illa veritate concordius: Quid manifest⁹: S̄ qd̄ deinde adiungit. **Etenī q̄ nō credūt inhabitare.** Vel q̄ nōnulli codices hnt. **Etenī nō credētes inhabitare.** Nam q̄ sunt alij non credentes: nisi q̄ nō credūt: de q̄bus dictū sit: nō est facil intellect⁹. **Tanq̄ enī ratio redderet superiorū vborū cum dictum esset.** Captiuasti captiuitatē: accepisti dona in hoibus: ita subiunctū est: **Etenī q̄ non credunt inhabitare: id est nō credentes vt inhabitaret.** Quid ē h̄: **Be qb⁹ h̄ dicit: An illa captiuitas anq̄ trāsiret i bonā captiuitatē: vñ fuerit mala captiuitas ostēdit: Non credēdo enī possidebant ab inimico q̄ opatur in filiis diffidēte: in qb⁹ r vos inquit fuistis aliqui cū viueretis in ill. Bonis q̄ gratie sue q̄ accepit dona i hominibus: captiuauit istā captiuitatē. Etenim nō credētes erāt vt inhabitaret. **Mā fides eos inde liberauit: vt iam credentes inhabitent in domo dei: facti r ip̄i domus dei: r curru dei decē milliū letantiū. Un q̄ h̄ canebat i sp̄u ea p̄uidēs iplet⁹ ip̄e etiā leticia eructauit hymnū dicēs. Bñs de⁹ bñdicit⁹.** **Bñdicitus dñs de⁹ de die i die.** **Qd̄ nōnulli codices habent Die q̄tidie.** **Qz sic habent greci Ημεραν καθημεραν** qd̄ verius exprimeret die quotidie. **Quamputo locutionē hoc significare qd̄ dictū ē: de die in die. Quotidie q̄ppe h̄ agit vsq̄ i finem: captiuat captiuitatē: accipiēs dona in hominibus. Et qm̄ currū illū ducit vsq̄ i finem: Sequit r dicit. Prosperum iter faciet nobis deus i sanitate nostra.** **Deus noster de⁹ saluos facienda.** **Adultum gratia cōmendat.** Quis enī saluus esset nisi ip̄e sanaret: Sed ne occurreret cogitationi: cur q̄ morimur si per eius gr̄am salui facti sumus: cōtinuo sbiect. **Et dñi dñi exitus mortis. Tanq̄****

Alia lra
non credētes

Alia lra
salutariū nro
rum

diceret: Quid indignaris hūana cōditio
hēre te exitum mortis: et dñi tui exitus non
ali⁹ q̄ mortis fuit: Pot⁹ q̄ p̄solare q̄ indi
gnare: nam et dñi exitus mortis. Spe enī
salui facti sumus. Si autē qd̄ nō videmus
speramus: p̄ patiam expectam⁹. Patēter
ergo etiā ip̄am mortē feramus illius exem
plo q̄ licet peccato nullo esset debitor mor
tis et dñs esset: a quo nemo aiā tolleret: s̄
ip̄e eaz a semetip̄o poneret: etiā ip̄i⁹ fuit ex
itus mortis. **Heritū de⁹ cōquas**
sabit capita inimicorū suorū: verti
cem capilli pambulantium in deli
ctis suis. Id est nimis se extollentū: ni
mis supbientū in delictis suis: in qb⁹ sal
tem humiles esse deberēt dicētes: **Bñe p**
pitius esto mihi peccatori. S̄z conuassauit
eorū capita: qm̄ qui se exaltat hūiliabi
tur: ac p̄ hoc q̄uis et dñi sit exitus mortis:
tñ idem dñs qm̄ deus est: et voluntate non
necessitate s̄m carnē mortuus est: **Cōquas**
sauit capita inimicorū suorū: nō solū eorū
q̄ crucifixo illudētes et mouētes capita sua
dicebāt: Si fili⁹ dei est descēdat de cruce:
sed etiā oīm extollentū se aduersus do
ctrinā eius: et tanq̄ mortē hoīs irridētūz.
Idem q̄ppe ip̄e de quo dictūz ē. Alios sal
uos fecit: semetip̄m n̄ pōt saluū facē: de⁹ ē
sanitatū nostraz: et deus ē saluos faciēdi:
s̄z p̄pter humilitatis et patie documētum
et sanguine suo delendū nostrorū chirogra
phum peccatorū: etiā suū eē voluit exitū
mortis: ne mortē istā timerem⁹: s̄ illā pot⁹
vñ nos liberauit p̄ istam. Heritū illusus et
mortuus cōquassauit capita inimicorum
suorū: de q̄bus ait: Resuscita me et reddaz
ill: siue bona p̄ mal: dum sibi subdit capi
ta credentū: siue iusta p̄ iniustus: dū punit
capita supbientium. Etroq̄ enim mō con
quassant et confringunt capita inimicorū:
cū a supbia deiciunt: siue hūilitate corre
cti: siue i ima tartari abrepti. Dixit do
min⁹ ex basan cōuertar: Ut vt non
nulli codices hñt. Ex basan cōuertaz.
Ille quippe p̄uertit vt salui sumus: de quo
dictū ē supra. Be⁹ sanitatū nr̄az: et de⁹ sal
uos faciēdi. Et quippe et alibi dicit: Be⁹
vtutū p̄uerte nos: et ostende faciē tuā et sal
ui erimus. Item alibi: Conuerte nos deus
sanitatum nostraz. Ille autē dixit ex basan
cōuertam. Basan interpretat⁹ p̄fusio. Quid
ē q̄ conuertā ex confusione: nisi qz confun
dif de peccatis suis qui p̄ eis dimittendis
p̄catur misericordiam dei: Inde ē q̄ ille publi

Elia isa
tconfringer

canus nec oculos ad celū audebat leuare:
ita se p̄siderans p̄fundebat: s̄ descendit iu
stificatus: qz dixit dñs: ex basan p̄uertam.
Basan interpretat⁹ et siccitas. Et recte intel
ligitur dñs ex siccitate p̄uertere: id est ex in
opia. Nam q̄ sibi vident⁹ copiosi: cum sint
famelici: et pleni cū sint inanissimi: nō p̄uer
tunt. Beati enī q̄ esuriūt et sitiūt iusticiāz:
qm̄ ip̄i saturabūt. Ex ista dñs siccitate cō
uertit. Be aia quippe sicca illi dicit: Exten
di manus meas ad te aia mea velut terra
sine aq̄ tibi. Ibi illud quoq̄ nō absurde in
de intelligitur: qd̄ hñt alij codices ex basan
p̄uertar. Cōuertit enī ad nos etiā ip̄e q̄ dicit:
Conuertimī ad me: et ego p̄uertar ad vos:
et nō nisi extra cōfusionem: cū pctm̄ nostrū
añ nos est sp̄ et extra siccitatē: quia ei⁹ desi
deramus imbrem q̄ pluuiā voluntariāz se
gregauit hereditati sue. Itaz siccitate infir
mata est: ip̄e vō p̄uersus p̄ficiat eam cui dicit:
Et p̄uersus viuificasti me. Dixit ergo dñs
ex basan p̄uertam. Conuertā in pro
fundū maris. Si cōuertā: q̄re in p̄fun
dum maris: In seip̄m q̄ppe cōuertit dñs:
cū salubrit̄ cōuertit: et n̄ ē vtiq̄ i se p̄fundū
maris. An fallit forte latina locutio: et pro
eo positū ē i p̄fundū: qd̄ est in p̄fudo: Nō
enī ille se cōuertit: s̄ ibi cōuertit eos qui in
p̄fundo hui⁹ seculi iacēt dimersi pondere
peccatorū: vbi p̄uersus ille dicit: Be p̄fun
dis clamaui ad te dñe. Si autē nō est p̄uer
tam: s̄ p̄uertar in p̄fundū maris: hoc intel
ligit dixisse dñm nostrū qd̄ sua miscōia cō
uerteret etiā in p̄fundū maris ad eos q̄z
liberādos q̄ essent etiā desperatissimi pec
catores: q̄z in aliquo greco inueneri: nō
in p̄fundū: s̄ in p̄fundis: hoc ē ex p̄dōis
quod p̄orem sensum p̄firmat: qd̄ etiā ibi
deus p̄uertat ad se de p̄fundis clamātes:
Qui et si intelligat ibi ip̄e p̄uertit ad liberā
dos etiā tales: nō est incongruum: et ita
eos p̄uertit: vt ad eos liberādos conuerti
tur ita. Et intingat pes tuus in san
guine. Qd̄ ad ip̄m dñm p̄pheta dicit: vt
tingat pes tuus in sanguine: id est vt ip̄i q̄
ad te p̄uertunt: vel ad q̄s liberādos cōuer
teris: licet in p̄fundo maris onere iniq̄tatē
de p̄sili fuerint: i tātū gr̄a tua proficiāt: qm̄
vbi abūdauit peccatū sup̄abūdauit gr̄a:
vt fiat pes tuus inter mēbra tua ad annū
ciandū euangeliū tuū: et p̄ nomie tuo diu
ducētes martyriū vsq̄ ad sanguinē certēt.
Sic enī vt arbitror conuenienti⁹ intelligat
pes eius tinctus in sanguine. Beniq̄z adū

git. **L**ingua canū tuorū ex inimicis ab ipō. **E**osdez ipos q̄ vsq; ad sanguinē fuerant p̄ fide euāgelica certaturi: etiaz canes vocās tanq̄ p̄ suo dño latrātes: nō illos canes de q̄bus dicit apostolus: **L**auete canes: sed illos qui edunt de micis que cadunt de mensa dominorum suorum. **H**oc enī confessa Chananea meruit audire: **M**ulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. **C**anes laudabiles nō detestabiles: fidem suantes dño suo: et p̄ ei⁹ domo contra inimicos latrātes. **N**on enī tantū modo canū dixit: s̄ canū tuorū: nec eorum dētes: s̄ lingua laudata ē: **Q**m̄ non vtiq; frustra: nec sine magno sacro **S**edeō sol⁹ eos iussus ē ducere q̄ flumīs aq̄ sicut canes lāberēt: talesq; nō ampli⁹ q̄ trecētī in tāta multitudine inuēti sunt. **I**n quo nūero crucis signū est p̄pter. **I**tem que in grecis numerorū notis trecētos significat. **B**e talibus canib⁹ et in alio psalmo dī: **C**onuertetur ad vespērā: et famem patient vt canes. **N**am et q̄dam canes rephensi sunt a p̄pheta **E**saiā: non idē qz canes essent: s̄ qd̄ latrare nescirēt: et dormire amarēt. **U**bi vtiq; demonstrauit: qz si vigilarēt et p̄ dño suo latrarēt: laudabiles canes essent: sicut laudatur isti de q̄bus dī: **L**ingua canū tuorum. **Q**uos tñ p̄pha ex inimicis futuros eē p̄ dixit p̄ illam. **I**tem cōuersionē de q̄ sup̄ius loq̄batur. **U**ñ et ille psalmus: **C**onuertent inq̄t ad vespēr: et famē patient vt canes. **B**e inde veluti q̄rentib⁹ vnde h̄ ill̄ tātū bonū: vt canes eius fierēt: cui⁹ fuerāt inimici: responsum est ab eo. **S**ic enī legit: **L**ingua canum tuorū ex inimicis ab ipō: ip̄i vtiq; dilectioe: ip̄ius misericōdia: ip̄ius gr̄a. **N**ā qm̄ id possent a seip̄is: **E**tenī cū inimici essem⁹: reconciliati sumus deo p̄ mortē filij ei⁹: ad h̄ et dñi fuit exit⁹ mortis. **V**isi sūt ingressus tui deus: **G**ressus q̄bus venisti per mūdū tāq; in illo curru pagratur⁹ orbem terrarū: quas et nubes in euāgelio sanctos et fideles suos significat: vbi ait: **A**mmodo videbitis filiū hoīs venientē in nubib⁹. **E**xcepto illo aduētū in quo erit iudex viuorū atq; mortuorū: **A**mmodo inq̄t videbitis filiū hoīs venientē in nubib⁹. **H**i gressus tui visi sunt: id est manifestati sunt reuelata gr̄a testamēti noui. **U**ñ dictum ē: **O** speciosi pedes eorū q̄ annūciāt pacē: q̄ annūciāt bona. **H**ec enī gr̄a et isti gressus latebāt in veteri testamēto. **C**ū autē venit plenitudo t̄pis: et placuit deo reuelare filium

sūū vt annūciaret in gētib⁹: visi sunt ingressus tui deus. **G**ressus dei mei regis mei q̄ est in sc̄to. **I**n quo sc̄to: nisi i templo suo. **T**emplū dei sanctū ē inq̄t qd̄ estis vos. **U**ñ autē gressus isti viderēt. **P**re uenerūt p̄cipes cōiuncti psallentibus in medio adolescentularum tympanistiarū. **P**recipes sunt apli: ip̄si enī puenerūt vt ppli seq̄rent: **P**reueniēt annūciantes nouū testamētū cōiuncti psallentib⁹: de quorū bonis opib⁹ etiā visibilibus tanq; organis laudis glorificaret deus. **I**dem autē p̄cipes in medio adolescentularū tympanistiarū in misterio sc̄z honorabili. **N**am ita sunt in medio ministri prepositi eccl̄iaz nouarū. hoc enī ē adolescentularum carne edomita deū laudantium. hoc enī ē tympanistiarū: eo qz tympanifiant corio siccato et extēto. **I**deo ne quisq; carnalis ista accipet: et ex his v̄bis quosdā luxurie choros in animum duceret: seq̄ et dicit. **I**n ecclesijs b̄ndicite dñm: **T**āq; diceret: vt q̄cūq; auditis adolescentulas tympanistrias lasciuia delectamēta non cogitantes: i ecclesijs b̄ndicite dñm. **E**ccl̄ie q̄ppe vob̄ hec mystica significatiōe monstrant. **E**ccl̄ie sunt adolescentule noua gr̄a decorate. **E**ccl̄ie sunt tympanistrie castigata carne sp̄u aliter sonore. **I**n ecclesijs b̄ndicite dñm. **D**eū de fontib⁹ isrl̄. **I**nde q̄ppe p̄us elegit quos s̄otes faceret. **N**am inde sunt electi apli: et hi p̄mitus audierūt: **Q**ui biberit ex aq̄ quaz ego dabo: non sitiet vnq;: s̄ fiet in eo fons aq̄ salietis i vitā eternā. **I**bi beniamin adolescentior in extasi. **I**bi paulus nouissimus ap̄loz qui dicit. **N**ā et ego israelita sū ex semine abraā de tribu beniamin: s̄ plane in extasi expauescentib⁹ oibus: tam magnum in eius vocatiōe miraculū. **E**xstasis nanq; est mētis excessus: qd̄ aliqui pauore p̄tingit: nonnūq; v̄o p̄ aliquā reuelationē alienatiōe mentis a sensibus corporis: vt sp̄ū qd̄ demonstrandū est demonstretur. **U**ñ intelligi etiam sic p̄t qd̄ hic positū est in extasi: qz cū ei p̄secutori dictū essz de celo: **S**aule saule qd̄ me p̄sequeris: adempto lumine oculoꝝ carnaliū: r̄sidebat dño quē sp̄ū videbat. **Q**ui autē cū illo erāt vocem r̄sidētis audierāt: neminē autē vidētes cui loqueret. **I**st̄ hic extasis etiā illa ei⁹ intelligi de q̄ ip̄e loquens ait: scire se hominem raptū vsq; ad tertiu celū: siue autē i corpe: siue extra corpus nescire: s̄ raptū in pad-

Alia lra
gressus

Alia lra
iuuēcularum

Alia lra
deo

Alia lra
dño

Alia lra
adolescentulus
in mētis excessu

Alia lra
viderunt
tuos

Alia lra
tcr

sum: audisse ineffabilia vba q̄ non liceret
homi loq̄. **P**ripcipes iuda duces eo-
ru: p̄ncipes zabulon: p̄ncipes ne-
ptalim. Cū aplos significet p̄ncipes: vbi
est z beniamin adolescētor in extasi: Qui
bus v̄bis Paulū significari n̄o ambigit:
Ulnōie p̄ncipum oēs significent in eccle-
sijs excellentes atq; imitatione dignissimi.
Quid sibi volūt hec noia tribuū israeliti-
car: Si enī tantū Iude mentio fieret: qm̄
ex hac tribu reges fuerant ex qua z domi-
nus christus fm̄ carnez: iō ex hac tribu putare-
mus figuratos etiaz p̄ncipes testamēti no-
ui. Cū v̄o adiungit p̄ncipes zabulon: p̄-
ncipes neptalim: q̄sq; forsitan dicat ex his
tribubus aplos fuisse: ex alijs aut̄ nō fuis-
se. Qd̄ licet v̄n p̄bati h̄ possit non videā:
tñ qz nec vnde refellat inuenio: z hoc lo-
co p̄ncipes ecclesiarū ducesq; eaz q̄ in ec-
clesijs b̄ndicunt d̄no: video cōmēdari: nō
absurde: etiam istū sensum p̄do: sed plus
me delectat qd̄ ex isto noim̄ interpretatione
clarescit. Hebraea q̄ppe sunt noia: quoz iu-
da cōfessio interpretari d̄i. Zabulon habita-
culuz fortitudis: Neptalim dilatatio mea
q̄ oia verissimos nobis insinuant p̄ncipes
ecclesiarū: dignos ducatu: dignos imitatōe:
dignos honorib⁹. **M**artyres nāq; i eccle-
sijs locū summū tenēt: atq; apice s̄acte di-
gnitatis excellūt. Jam v̄o in martyrio pri-
ma p̄fessio est: z p̄ illa q̄cqd̄ accident tol-
randi sequens assumit fortitudo: deinde
post oia tolerata finit̄ angustijs: latitudo
p̄sequit̄ in p̄mo. **P**̄d̄t̄ z sic intelligi vt qm̄
tua h̄ p̄cipue cōmēdat aplos: fidē: sp̄e: ca-
ritatez: confessio fit in fide: fortitudo i spe:
latitudo in caritate. Fidei q̄ppe ref̄ ē: vt cor
de credat̄ ad iusticiā: ore autem cōfessio fit
ad salutem. In passionib⁹ aut̄ tribulatio-
num res tristis est: h̄ spes fortis est. Si enī
qd̄ non videmus speram⁹: p̄ patiam expe-
ctamus. Latitudinez v̄o p̄stat caritatis in
corde diffuso. Nam p̄summata caritas fo-
ras mittit timorem: qui timor tormentum
h̄z p̄ aie āgustias. **P**ripcipes ḡ iuda duces
eorū. Quid? In ecclesijs b̄ndicunt d̄nm̄.
Pripcipes zabulo: p̄ncipes neptalim p̄nci-
pes p̄fessionis: fortitudinis: latitudis: p̄-
ncipes fidei spei: z caritatis. **M**āda de⁹
v̄tutem tuā. Unus aut̄ d̄ns n̄r̄ Iesus
christus p̄ quem oia z nos in ip̄o quem le-
gimus dei v̄tutem z dei sapiam. Quō aut̄
deus mādat christū suū: nisi dum eum cō-
mēdat: Cōmēdat aut̄ deus caritatē suā
in nobis: qm̄ dū adhuc peccatores essem⁹

Alia lra
t virtuti tue

christus p̄ nobis mortuus ē. Quō nō z cū
illo oia nobis donauit: **M**āda deus vir-
tutem tuā. **C**onfirma de⁹ hoc quod
opatus es in nobis. **M**āda docen-
do: p̄firma iubēdo. **A** tēplo tuo i hie-
rusalē: tibi offerēt reges munera.
A templo tuo in hierusalem: que est libe-
ra n̄r̄a: quia et ip̄a ē templū sanctū tuū.
Ab illo ḡ tēplo tibi offerēt reges munera.
Quicūq; reges intelligant: siue reges ter-
re: siue reges q̄s discernit sup̄ celestis super-
columbā de argentatā tibi offerent mune-
ra. Et q̄ mūera: **G**ratiosa. **Q**ue sacrificia
Laudis. Sed huic laudi p̄strepūt christia-
num vocabulū habentes: z diuersa sentē-
tes. **F**iat ḡ quod sequit̄. **I**ncrepa fe-
ras calami: **N**am z fere sunt: qm̄ nō in-
telligendo nocent: **E**t fere calami sunt: qm̄
scripturaz sensum p̄ suo errore p̄uertunt.
Per calamū quippe tam cōuenienter scri-
pture significant: q̄ p̄mo p̄ linguā: fm̄ qd̄
d̄i: lingua hebraea: vel greca: vel latina: v̄
alia quelibz p̄ efficientē scz id qd̄ efficitur.
Usitatum est aut̄ in latino eloquio vt scri-
ptura stilus vocet̄ quod stilo fiat: ita ergo
z calamus qd̄ calamo fiat. **D**icit ap̄s **P**e-
trus indoctos z instabiles p̄uerrere scriptu-
ras ad p̄prium suū intentū. **H**e sunt fere
calami: de q̄bus hic d̄i: **I**ncrepa feras ca-
lami **B**e his est enī qd̄ adiūgit. **C**ogre-
gatio taurorū inter vaccas popu-
lorū: v̄i excludant̄ hi q̄ p̄bati sut̄
argeto. **T**auros vocans p̄p̄ sup̄biam
dure indomitez ceruicis: significat enī he-
reticos. **V**accas aut̄ p̄p̄ seductiles ani-
mas intelligēdas puto: qz facile hos tau-
ros sequunt̄. **N**on enī p̄p̄os vniuersos se-
ducūt: in q̄bus sunt graues z stabiles: v̄n
scriptuz est. **I**n p̄plo graui laudabo te: sed
in eis popul̄ quos inuenerūt vaccas. **E**t
his enī sunt qui penetrant domos: z capti-
uas ducūt mulierculas oneratas peccati:
que ducunt̄ varijs desiderijs erroris sem-
per discētes: z ad veritatis sciam nunq̄ p̄-
ueniētes. **Q**d̄ aut̄ ait idem ap̄s: **O**portet
z hereses esse: vt p̄bati manifesti fiāt in vo-
bis: hoc etiā hic sequit̄: vt excludantur hi
q̄ p̄bati sunt argento: id ē q̄ p̄bati sunt elo-
quijs d̄ni. **E**loquia q̄ppe d̄ni eloq̄ casta:
argentū igne p̄batū terre. **N**az excludant̄
dictū est appareant: emineāt: qd̄ aut̄ ille ma-
nifesti fiāt. **U**n̄ z in arte argētaria excluso-
res vocant̄: q̄ de cōfusione masse nouerūt
formā vasis exp̄mere. **A**dulti enī s̄esus scri-
pturarū sanctarū latent: z paucis intelligē

Alia lra
tarundinis

Alia lra
fin vaccis
t̄ excludat
eos qui

tribus non su
acceptabiles
ara cōpeltit.
Alia docton
necant de
tar. **B**enig
senius de ch
tuum: q̄ m
cōmūq; m
q̄ mult de
nos: cōmū
n̄ de cathe
de mōdo
li: quod h
tate nō ob
fraz: v̄o
p̄uere v̄o
nos: q̄
mōdo
Alia lra
fin vaccis
t̄ excludat
eos qui

tionibus noti sunt nec asserunt cōmodi⁹ et acceptabilibus: nisi cū respōdedi hereticis cura cōpellit. Tunc enī etiam q̄ negligunt studia doctrine sopore discussa ad audiēdi excitant diligentia: vt aduersarij refellātur. Beni⁹ q̄ multi scripturarū sanctarū sensus de christo deo asserunt cōtra Fotinum: q̄ multi de hoīe christo q̄ Ariancheum: q̄ multi de trinitate q̄ Sabellium: q̄ multi de vnitāte trinitatis cōtra Arrianos: eunomianos: macedonianos: q̄ multi de catholica ecclesia toto orbe diffusa: et de malorū cōmixtione vsq̄ in finem seculi: quod bonis in sacramentorū eius societate nō obsint aduersus donatistas et luciferianos: aliosq̄ si qui sūt qui simili errore vitate dissentiūt: q̄ multi q̄ ceteros hereticos quos enumerare vel cōmemorare nimis longū est: et p̄senti op̄i nō necessarius. Quorū tñ sensuū p̄bati assertores aut proz sus laterent: aut non ita enumerent: vt eos eminere fecerūt sup̄boz p̄tradictōnes: q̄s velut tauros: id est iugo discipline pacifico leni q̄ non subditos cōmemorat aplus vbi talem dicit eligendū ad ep̄iscopatum: vt potēs sit exhortari in doctrina sana et cōtradicentes redarguere. Sūt enī mlti non subditi: vt sunt tauri elatiōe ceruicis: ipatientes aratri atq̄ iūcture vniloq̄ et mēt̄ seductores. Has mēt̄ significauit iste psalmus appellatiōe vaccarū. Ad hāc ḡ vtilitatem p̄uidētia diuina p̄mittit tauros congregari inter vaccas p̄forū vt excludātur: id est vt emineant q̄ p̄bati sunt argento. Ad hoc enī hereses sinūt esse: vt p̄bati manifesti fiāt: q̄ sic etiā possit itelligi cōgregatio taurorū inter vaccas populorū: vt ab eis vaccis excludant qui p̄bati sunt argento. Hanc enī habent heretici intentionem doctores: vt ab auribus animarū q̄s seducere molunt excludāt eos: id est separent eos q̄ p̄bati sunt argento: id est qui idonei sunt docere eloquia dñi. S; siue ille huius verbi: siue iste sit sensus: sequitur.

Disperge gentes q̄ bella volunt:
Non enim correctioni: sed contentioni student. Hoc ḡ p̄phetat vt ip̄i potius dispergant qui corrigi nolūt: q̄ gregē christi dispergere affectāt: Gentes aut̄ appellauit: n̄ p̄t generatiōes familiarū: s; p̄t genera sectarū vbi series successiōis p̄firmavit errorem. **Veniet legati ex egypto: ethiopia pueniet manus ei⁹.** Egypti v̄ ethiopiae noīe oīm gētū fidē significauit: a pte totū: legatos appellās recōciliatōis p̄dicatores.

Pro christo inq̄t legatiōe fungimur tanq̄ deo adhortāte p̄ nos: obsecram⁹ p̄ christo recōciliari deo. Nō ergo de solis israeliticis vnde apostoli electi sunt: s; etiā de ceteris gentibus futuros predicatorē christiane pacis hoc modo mystice p̄phetatū ē. **Qd̄ v̄o ait: P̄ueniet manus ei⁹:** s; ait p̄ueniet vindictā eius p̄uersione scz ad eū vt peccata dimittātur: nec peccatores p̄manendo puniant. Quod etiā in alio psalmo dicitur: **P̄ueniam⁹ faciē eius in cōfessiōe.** Sicut p̄ manus vindictā: ita p̄ faciē reuelationē p̄sentiāq̄ sūt que futura ē i iudicio. Quia ḡ p̄ egyptū atq̄ ethiopiā totū orbis gentes significauit: continuo subiunxit.

Deo regna terre. Non sabellio: non arrio: non donato: non ceteris tauris ceruicatis: sed deo regna terre. Plures autēz codices et latini et maxie greci ita distinctos versus habent: vt non sit in eis vnus versiculus: deo regna terre: sed deo in fine sit versus superior: atq̄ ita dicatur: **Ethiopia pueniet manus deo:** Ac inde sequatur in alio vsu. **Regna terre: Cantate deo: psallite dño.** Quia distinctione multorum codicū et auctoritate dignorū p̄sonātia sine dubio p̄ferenda fides cōmendari mibi videtur: que opa p̄cedit: quia sine bonorū operum meritis per fidem iustificat impi⁹: sicut dicit apostolus: **Credenti in euz qui iustificat impium deputat fides ei⁹ ad iusticiam:** vt deinde ip̄a fides p̄ dilectionem incipiat opari. Ea ḡpe sola bōa opa dicēda sunt que sūt p̄ dilectionē dei. Hec aut̄ necesse est: vt antecedit fides: vt inde ista: non ab istis incipiat illa: qm̄ nullus operatur p̄ dilectionem dei: nisi prius credat in deum. Hec est fides de qua dicit. In christo enim Jesu neq̄ circūcisio aliquid valet neq̄ p̄pucium: sed fides que per dilectionem operatur. Hec est fides de qua ip̄i ecclesie dicitur in **Laticanicoz: Venies et p̄trāsies ab initio fidei.** Venit enī tanq̄ currus dei in milibus letantiū: prosperum iter habens: et p̄transiit de h̄ mundo ad patrem: vt fiat in eo quod sponsus ip̄e dicit qui transiit de hoc mundo ad patrem: **Volo vt vbi ego sum et isti sint mecum:** sed ab initio fidei. Quia ergo vt bōa opera sequantur p̄cedit fides: nec vlla sunt bona opera: nisi que sequantur p̄cedente fide: nihil aliud videtur dictum: **Ethiopia pueniet manus eius deo: nisi ethiopia credet deo.** Sic enim p̄ueniet

Alia s̄ra
Disipa

manus ei: id est opa eius. Cui nisi ipsius ethiopiae: Quia s̄ in greco nō ē ambigū: eius q̄ppe ibi feminino genere aptissime positū est: ac p̄ s̄ nihil aliud dictū est q̄ ethiopia p̄ueniet man⁹ suas deo: id ē credēdo i deū p̄ueniet opa sua. Existimo enī inquit ap̄ls: iustificari hoīem p̄ fidez sine opibus legis. An iudeorū deus t̄m: Hōne ⁊ gentium: Sic ḡ ethiopia q̄ videt extrema gētum iustificat p̄ fidem sine opib⁹ legi. Hō enī vt iustificet de legis opibus gloriatur: nec p̄ponit fidei merita sua: s̄ fide p̄uenit opa sua. P̄les sane codices greci nō h̄nt manus: sed manum: qd̄ tantundem valet: qm̄ p̄ opibus positū est. Vallē aut̄ latini interptes sic trāstulissent: ethiopia p̄ueniet manus suas: q̄ vt manū suā deo: qm̄ planius h̄ esset q̄: quod nūc dictū est: ⁊ salua veritate fieri posset: qz in greca ligua id p̄nomen nō solū eius: s̄ etiā suā v̄l suas p̄t intelligi. Suā ḡ si manū: suas aut̄ si man⁹. Nā qd̄ ē i greco χείρα αὐτῶν qd̄ p̄les codices habent: ⁊ manū ei⁹ ⁊ manuz suā p̄t intelligi. Qd̄ v̄o rarū est in codicib⁹ grec̄ χείρας αὐτῶν ⁊ man⁹ eius ⁊ man⁹ suas latine p̄t dici. Hinc iam velut decursus p̄ p̄phetiā rebus oib⁹ q̄s impletas esse iaz cernim⁹: hortat̄ ad laudē christi: ac deīde p̄nūciat futurū ei⁹ aduentū. **Regna terre cantate deo: psallite domino.**

Psallite deo q̄ ascendit sup celos celorū ad oriente. Ut sicut nōnulli codices h̄nt. **Qui ascendit sup celū celi: ad oriente.** In his v̄bis ille non intelligit christū: q̄ eius resurrectionē: ascensionē q̄ non credit. Ad orientē v̄o qd̄ addidit: nonne etiā ip̄m locū: qm̄ in ptibus oriētis est vbi resurrexit ⁊ v̄n̄ ascendit exp̄ssit: Ergo sup celum celi sedet ad dexterā patris. Hoc ē qd̄ dicit ap̄ls. Ip̄e est q̄ ascendit sup oēs celos. Quid enī celoz restat post celū celi: Quos ⁊ celos celoz possum⁹ dicē sicut vocauit firmamentū celū: qd̄ t̄n̄ celuz etiā celos legimus vbi scriptū est: Et aq̄ q̄ sup celos sunt laudent nomē d̄ni. Et quomam inde vēturus est ad iudicandos viuos ⁊ mortuos. Attende quod sequitur.

Ecce dabit vocē suā voce virtutis: Ille q̄ sicut agnus coram tondente se fuit sine voce: ecce dabit vocē suā: nec vocem infirmitatis tāq̄ iudicandus: s̄ vocem virtutis tanq̄ iudicaturus. Hō enī de⁹ occultus sicut p̄us: ⁊ in hoīm iudicio nō aperiens os suū: s̄ deus manifestus veniet: de

us n̄ ⁊ non silebit. Quid desperatis infideles: qd̄ irridet: Quid dicit suus mal⁹: Tardat d̄ns me⁹ venire. Ecce dabit vocē suam: vocem virtutis. **Date gl̄iam deo sup isrl: magnificentia eius.** De quo dicit ap̄ls sup iur̄ dei. Non enī oēs qui ex isrl̄ hi sunt israelite: qm̄ est ⁊ isrl̄ h̄m̄ carnez. Unde ait. Videte isrl̄ h̄m̄ carnez. Hō autē qui filij carnis hi filij dei: sed filij p̄missionis deputant̄ in semine. Tūc ḡ qm̄ erit sine vlla malozū cōmixtione p̄plus eius tanq̄ massa ventilabro emūdāta: tanq̄ israel in quo dolus nō est: tūc em̄ētissima erit sup isrl̄ magnificentia eius. **Et virtus eius in nubibus.** Hō enī solus veniet ad iudicium: s̄ cū senioribus populi sui: q̄bus p̄misit q̄ sedebūt sup sedes iudicaturi: q̄ etiā angelos iudicabūt. **De sunt nubes.** Beni q̄ ne aliud nubes intelligerent: secur⁹ ad iunxit. **Admirabil⁹ deus in sanctis suis: deus isrl̄.** Tunc enī ⁊ nomen ip̄m verissime ac plenissime implebit isrl̄: qd̄ est videns deus: qm̄ videbimus eū sicut est. **Ip̄e dabit virtutes ⁊ fortitudinem plebi sue: b̄ndictus deus.** Hunc fragiles ⁊ infirmi: habemus thesaurum istuz in vasis fictilibus: Tunc v̄o etiā corporum gloriosissima commutatio: ip̄e dabit virtutem ⁊ fortitudinē plebi sue. Seminat enī hoc corpus in infirmitate: surget i virtute. Ip̄e ergo dabit virtutem quam in sua carne p̄misit: de qua dicit ap̄ls: Virtutem resurrectionis eius: fortitudinē aut̄ qz in uim̄ ca destruet mors. Qm̄ itaq̄ pl̄xum ⁊ ad intelligendū difficilem psalmū: tandem ali qm̄ ip̄o adiuuāte finiuimus: b̄ndictus de⁹ Amen. **Explicit Tract. de ps̄. LXVII.**

Incipit Tract. de ps̄. LXVIII.

Sermo prim⁹ de pria pte psalmi.

Hic tpe in hoc seculo exorti sumus ⁊ aggregati p̄plo dei: quo iaz olus illud ex grano synapis tetēdit brachia sua: quo iaz fermentū illud qd̄ primo contēptibile fuit: fermētavit tres mēsuras: id est totū orbē terraz repatur ex tribus filijs noe: quoniam ab oriente ⁊ occidēte et aquilone ⁊ austro veniūt qui recūbāt cum patriarchis: expulsis foras eis qui de illorum carne sunt nati: ⁊ eoz fidē nō sunt imitati. Ad hanc ergo christi eccle gl̄iaz oculos aperuim⁹: ⁊ istam sterilem cui gaudiū indictum atq̄ p̄dictuz ē: qd̄ p̄les filios habitura esset: q̄ illa q̄ habebat viruz: tā talē inuenimus que oblita esset opprobriorum

Alia f̄a
voci sue

et ignominie viduitatis sue: et ideo possumus forte mirari cum voces humilitatis christi vel nostre legerimus in aliqua prophetia: et fieri potest ut minus ex eis afficiamur: quia non eo tempore venimus quam ista cum sapore legebantur abundante prospera. Sed rursus si tribulationum abundantiam cogitemus: et in qua ambulemus via cognoscamus: si tamen in illa ambulamus quam sit angusta et per prosperas atque tribulationes producat ad requiem sempiternam: quamque ipsa que in rebus humanis vocatur felicitas plus sit timenda quam miseria: quoniam quidem miseria plerumque affert ex tribulatione fructum bonum: felicitas autem corrumpit animam perversa securitate: et dat locum diabolo temptatori. Cum ergo cogitauerimus prudenter et certe: sicut psallit hec victima temptationis esse vitam humanam super terram: neminem omnino esse securum: nec debere esse securum: donec ad illam patriam veniat: vix nemo exit amicus: quo nemo admittit iniuriam: etiam nunc in ipsa ecclesie gloria agnoscimus voces tribulationis nostre: et tamen membra christi compage caritatis subdita capiti nostro: et nos in vicem retinentia dicimus de psalmis quod si dixisse inuenerimus martyres que fuerunt ante nos: quia tribulatio est omnibus coram ab initio usque in finem. Tamen istum psalmum quem tractandum suscepimus: et de quo loquimur caritati vestre in nomine domini proposuimus: in grano synapis agnoscamus. Paululum in altitudine oleris et diffusio ramorum: et ab illa gloria ubi aves celi requiescunt: auocemus cogitationem: et hec magnitudo que nos delectat in oleris: quam de paruo surrexit audiamus. Christus enim hic loquitur: si iam scientibus dicimus: christus non solum caput sed et corpus est: ex ipsis vobis agnoscimus. Nam quia christus hic loquitur dubitare oino non permittit. Hic sunt enim expressa verba: que in eius passione completa sunt. Bederunt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt me aceto. Quia ista ad litteram impleta sunt: et prorsus quod predicta: sic reddita. Cumque ipse christus dixisset: sitio: pendens in cruce: et ad hoc verbum et acetum in spongia datum esset: quo accepto dixit: Consummatum est: et sic inclinatum capite tradidit spiritum: ostendens ista omnia que predicta sunt in illo fuisse tunc consummata: non licet aliud intelligere. Apertum etiam loquentes de christo: testimonia ex isto psalmo dederunt. Quis autem deuict a sententijs eorum? Aut quis agnus non sequitur arietes? Ergo christus hic loquitur: magisque nobis demonstrandus est ubi eius membra loquantur: et ostendamus quod

totus hic loquitur quam dubitandum quod christus loquat. Titulus psalmi est. In finem per his que commutabunt ipsi David. Hunc commutationem in melius audi. Commutatio enim: vel in deterius est: vel in melius. Adam et Eua in deterius: Qui ex Adam et Eua christo adhererunt: in melius commutati sunt. Sicut enim per unum hominem mors: ita et per unum hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur: sic et in christo omnes uiuificabuntur. Ab eo quod formauit deus mutatus est Adam: si in peius iniquitatis sue: ab eo quod operata est iniquitas mutantur fideles: si in melius per gratiam dei. Et mutaremur in peius nostra iniquitas fuit: ut mutaremur in melius: non nostra iusticia: sed gratia dei prestat. Quod ergo in peius mutati sumus nobis imputemus: quod in melius commutamus deum laudemus. Pro his ergo iste psalmus: qui commutabunt. Vnde autem ista commutatio facta est: nisi ex passione christi? Pascha ipsum latine transitus interpretatur. Non est enim pascha grecum nomen: sed hebreum. Resonat quidem in greca lingua passionem: quia pascha pati dicitur: sed psalms hebreum eloquium aliud indicat. Pascha transitus commendat. Quod admonuit etiam Jobes euangelista: qui imminente passione cum veniret dominus ad cenam: que commendauit sacrum corporis et sanguis sui ita loquitur. Cum autem venisset hora que transiret iesus de hoc mundo ad patrem: Expressit ergo transitum pasche. Sed nisi ipse transisset hinc ad patrem que propter nos venit: nos transire hinc quomodo possemus: que non propter aliquid leuandum descendimus: sed cecidimus. Ipse autem non cecidit: sed descendit ut eum que ceciderat releuaret. Transitus ergo illius et non hinc ad patrem de hoc mundo ad regnum celorum: de vita mortali ad vitam eternam: de vita terrena ad vitam celestem: de vita corruptibili ad incorruptibilem: de tribulationum perversatione ad perpetuam securitatem. Pro his qui commutabunt psalmi titulus est. Causa igitur commutationis nostre: id est ipsa domini passio: nostramque in tribulationibus vocem in textu psalmi aduertamus: cognoscamus: congremiscamus: et audiendo: cognoscendo: congremiscendo mutemur: ut impleat in nobis titulus psalmi: Pro his que commutabunt.

Expositio prime partis.

Alluuium me fac deus quoniam intrauerunt aque usque ad animam meam. Branum illud est contemptum modo: quod videtur humiles dare voces. In horto oritur miraturo

mundo oleris magnitudine: cuius oleris semine contemptum est a iudeis. Reuera enim considerate semen synapis minutum fuscum aspernabile presus: ut ibi impleat quod dictum est. Vidimus eum et non habebat spem neque decorem. Aquas autem intrasse usque ad animam suam dicit: quia potuerunt ille turbe quae aquarum nomine significauit hucusque prevalere ut occiderent christum. Preualuerunt ad prementendum: ad tenendum: ad ligandum: ad insultandum: ad colaphizandum: ad conspuendum. Adhuc quousque: usque ad mortem. Ergo introierunt aque usque ad animam meam. Hanc quippe vitam dixit animam suam: quousque illi accedere seuiendo potuerunt. Sed nunquam hoc possent nisi ab ipso premitterentur. Unde quod aliud tam inuitus patitur sic clamat: nisi quia caput membra sua prefiguratur. Passus est quippe ille quia voluit: martyres vero etiam si noluerit. Petro namque ita pre dixit passionem suam. Quis se nueris inquit alius te pretinget et fert quo tu non vis. Quamquam enim christo inherere cupiamus: mori tamen nolumus: et ideo libenter vel potius patienter patimur: quia alius transit non datur per quem christo cohereamus. Nam si possemus aliter puenire ad christum ad eam vitam eternam quam vellet mori: Naturam quippe nostram: id est pre sortium quoddam anime et corporis et quandam in his duobus familiaritatem pre glutinationis atque copaginis exponens quodam loco apostolus ait: habere nos domum non manufactam eternam in celis: id est immortalitatem pre paratam nobis quam induendi sumus in finem cum resurrexerimus a mortuis: et ait: in quo nolumus: ut spoliari si supuestri: ut absorbeatur mortale a vita. Si fieri posset sic vellemus aut fieri immortales: ut iam veniret ipsa immortalitas: et modo sicut sumus mutaret nos: ut mortale si nostrum absorberetur a vita: non per mortem corpus puniretur: ut in fine iterum reciperetur. Quis ergo a malis ad bona transseamus: tamen ipse transitus aliquantum amarus est: et huiusmodi quod dederunt domino in passione iudei: habet acre quiddam tolerandum: quo ostendunt qui eum aceto potauerunt. Prefiguratur ergo et transformatur in se nos ipsos si ait. Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aque usque ad animam meam. Potuerunt quae persecuti sunt etiam decidere: si amplius quod faciatur non habebunt. Premisit enim exhortationem ipse dominus dicens. Nolite timere eos quae corpus occidunt: et amplius non habent quod faciatur: sed eum timete quae habet pre tatem et corpus et animam occidere in gehennam ignis. Maiore timore minora contem-

nim: et maiore eternitatis cupiditate omnia temporalia fastidimus: Nam si delitiae temporales dulces sunt: et tribulationes temporales amare sunt. Sed quis non bibat tribulationis temporalis poculum: metuens ignem gehennarum: Et quis non preternat dulcedinem seculi: inhians dulcedini vite eterne: Hinc ergo ut libere mur clamemus ne forte in precuris prentiam iniquitatis: et vere irreparabiliter sorbeamur. Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aque usque ad animam meam. **Infixus sum in limo profundi: et non est substantia.** Quid dicit limus: An ipso quae persecuti sunt? Be limo enim factus est homo: sed isti cadendo a iusticia limus pre fundi facti sunt: quibus pre sequentibus et ad iniquitatem trahere cupientibus quos non consenserit de limo suo aurum facit. Adherbit enim limus ipso pueri in habitudinem celestem: et socius fieri titulo psalms: per his qui commutabunt. Isti autem cum limo pre fundi essent huiusmodi illi: id est tenuerunt me: preualuerunt mihi: occiderunt me. **Infixus sum in limo pre fundi: et non est substantia.** Quid est substantia? An ego inherendo factus sum non est substantia: Quid est ergo: infixus sum? Nunquam nam sic huiusmodi christus: Aut vero huiusmodi: an non: sicut dictum est in libro Job: Terra tradita est in manus impij: An si corpus infixus est quia teneri potuit: et ipsam crucifixionem habebat: Nisi enim clavis fixus esset: crucifixus non esset. Unde ergo non est substantia: An limus ille non est substantia: Intellegamus ergo si potuerimus quid sit non est substantia: si possumus intellegere rimus quid sit substantia. Substantia quippe dicitur et diuitiarum: si quam dicimus habuit substantiam et perdidit substantiam. Sed nunquam hoc putabimus hic dictum esse: et non est substantia: id est non sunt diuitie: quasi modo aliquid de diuitiis ageretur: aut aliquid quod de diuitiis ageretur. An forte quia ille ipse limus paupertas erat: et diuitie non erant nisi quoniam eternitatis preicipes effecti fuerimus: Tunc sunt enim vere diuitie quoniam nobis nihil deerit. Pre dicit etiam si huiusmodi ubi intellectum accipi sensus iste ut diceretur. **Infixus sum in limo pre fundi: et non est substantia: id est ad paupertatem pueni.** Nam huiusmodi dicit: Pauper et dolens ego sum. Bicit et apostolus. Quoniam propter vos pauper factus est cum esset diues: ut illius inopia vos ditarem. Ergo paupertatem suam volens dominus nobis commendare fortasse dixerit: Non est substantia. Ad summam enim paupertatem puenit quoniam formam sui se induit. Diuitie ei quae sunt: Qui cum in forma dei esset:

nō rapinam arbitratus est esse se equalem deo. De magne incompatibilesq; diuitie. **U**si ergo ista paupertas? Quia semetipm exinanuit formā sui accipiēs in similitudinē hoīm factus et habitu inuētus vt hō: hūiliauit se factus obediens vsq; ad mortem vt diceret: Introierūt aq; vsq; ad aīaz meā. Adde sup mortē: qd amplius additurus es: Ignominā mortis. **I**ō sequitur: Mortem aut crucis. **U**ag; paupertas: sed hinc erūt magne diuitie: quia sicut impleta est paupertas ei: ita et implebunt diuitie nostre de paupertate ipius. Quantas diuitias hz vt de sua paupertate nos diuites faceret? Quales nos factur⁹ est de diuitijs suis q̄s diuites fecit de paupertate sua: Infixus suz in limo pfundi: et nō est suba. **I**ntelligitur alio mō suba illud quod sumus q̄cquid sumus. Sed ad h̄ intelligendū est aliq̄to difficilior q̄q; res vsitate sunt. Sz qz inusitatum v̄bū est: indiget cōmendatōis et expositionis aliquātule: cui tñ si intenti fueritis fortassis in eo non laborabim⁹. **D**icit hō: dicit pecus: dicit fra: dicit celū: sol: lūa: lapis: mare: aer: omnia ista sube sunt: eo ipso quo sunt. **N**ature ipse sube dicit. **D**eus ē q̄dam suba. **N**am qd nulla substātia ē: nihil omnino est. **S**uba ḡ aliqd esse est. **U**si etiā i fide catholica ḡ venena q̄rūdā hereticorū sic edificamur: vt dicam⁹ p̄rem et filium et spūsanctum vnius substātie esse. **Q**uid ē vni⁹ substātie? **V**erbi gr̄a. **S**i aurum est pat: aurū et filius: aurū et spūsanctus. **Q**uicqd est pater qd de⁹ est: h̄ filius: h̄ spūsanct⁹. **L**ū aut pater est: nō illud est qd est. **P**ater enī nō ad se: s̄ ad filiū dicit. **A**d se aut deus dicit. **I**taq; eo qd de⁹ est: hoc ipso substātia: et qz eiusdē substātie filius: p̄culdubio et filius deus. **A**t vero qd pater est: qz nō substātie nomē est: s̄ refert ad filiū: nō sic dicimus filium patrem esse: quō dicimus filiū deū esse. **Q**ueris qd sit pater? **R**ndet deus. **Q**ueris qd sit filius? **R**ndet deus. **Q**ueris qd sit p̄ et fili⁹? **R**espondez deus. **D**e solo patre interrogatus deum responde: de solo filio interrogatus deū responde: de vtroq; interrogatus nō deos: s̄ deum r̄nde. **N**ō sicut in hoīb; q̄ris qd sit pater abraam: r̄ndet hō: substātia eius respondez. **Q**ueris qd sit filius ei⁹? **I**saac: respondez hō eiusdem sube **A**braam et **I**saac. **Q**ueris qd sit **A**braam et **I**saac: non respōdet hō: s̄ hoies. **N**on sic i diuinis. **L**anta enī ibi est substātie societas:

vt eq̄litate admittat: pluralitatē n̄ admittat. **S**i ḡ tibi dictū fuerit: cum dicis mihi filium hoc esse qd pater est: profecto et filius p̄ est responde scdm substātiā: tibi dixi hoc esse filiū qd pater est: non fm id quod aliud dicit. **A** se enim deus dicit: ad patrē filius dicit. **R**ursusq; pater ad se de⁹ dicitur: ad filium pat dicit. **Q**d dicit ad filiū: pater nō est filius: qd dicit filius ad patrem non est pater. **Q**d dicit ad se pater et filius ad se: h̄ est pater et filius: idēz deus. **Q**uid est ergo non est suba? **S**cdm hunc intellectum substātie quomō poterim⁹ intelligere istam psalmi sententiā: **I**nfixus suz in limo pfundi et non est substātia: **D**eus fecit hominē substātiā fecit atq; v̄tinā maneret in eo quod deus fecit. **S**i maneret hō i eo quod fecit deus: nō in illo infixus essz quem deus genuit. **P**orro aut qz p̄ iniquitatem hō lapsus est a substātia i qua fact⁹ est: iniquitas q̄ppe ipa nō est substātia. **N**on enim iniquitas est natura quam formauit deus: sed iniquitas est pueritas quam fecit hō. **V**enit filius dei ad limū pfundi et infixus est: et nō erat substātia in q̄ infixus est: qz in iniquitate illorū infixus est. **I**nfixus suz in limo pfundi et nō est substātia. **O**ia per ipm facta sunt: et sine ipso factū ē nihil. **N**ature omnes p̄ ipm facte sunt: iniquitas p̄ ipsum facta non est: qz iniquitas facta non est. **S**ubstātie ille p̄ cum facte sunt: q̄ laudant eū. **V**niuersa creatura laudās deū a trib⁹ pueri in camino cōmemorat: et a terrenis ad celestia: v̄l a celestibus ad terrena hymnus laudantiū puenit deuz: nō quo cūcta ista habeant sensum laudādi: sed quia cūcta bene cogitata laudē parit: et implet cor cōsideratione creature ad eructādū hymnum creatori. **L**audāt omnia deū: sed que fecit deus. **N**unqd in illo hymno aduertis qd auaricia laudet deū: **O**mnia q̄ppe repētia nomiata ibi sunt in laude dei. **N**ominata sunt omnia repētia: sed nō sunt ibi nominata aliqua vitia. **V**itia enim ex nobis et ex nostra voluntate habem⁹: et vitia non sunt suba. **I**n his infixus ē dñs: quando p̄secutionem passus est in vitio iudeorum: nō in substātia hominū que p̄ illuz facta est. **I**nfixus sum inquit in limo profundi et nō est substātia: **I**nfixus sum et nō inueni quod feci. **V**eni in altitudine maris: et tepestat demersit me. **G**rat̄ ipi⁹ misericordie q̄ veit i altitudine maris: gluti a marino ceto digi⁹ ē: s̄ euomi⁹ ē ter-

tio die. Venit in altitudinem maris in qua altitudine nos depssi eramus: in q̄ altitudine nos naufragius passi eramus. Venit illuc ipse: et tempestas demersit illū: q̄ fluctus ibi passus ē ipso hoies: tēpestates: voces dicentium crucifige crucifige: dicēte Pilato. Nō inueni causam vllā in hoc hoie quare occidēdus sit. Inualescebāt voces dicentiu: crucifige: crucifige. Augēbat tēpestas donec demergeret q̄ venerat in altitudinē maris: et passus est dñs inter manus iudeoz qd̄ nō est passus cū sup aq̄s ambularet: qd̄ non solū ipse passus nō erat: s̄ nec Petrus pati pmiserat. Veni in altitudinē maris: et tēpestas demersit me. **Laboravi clamans rauce facte sunt fauces mee:** Hoc vbi: Hoc qñ: Interrogem euāgelū Passionē q̄ppe dñi nostri in b̄ psalmo cognoscim⁹: eadē passum eū uouim⁹: ita se aq̄s vsq̄ ad aiām ei⁹: q̄ ppli pualuerunt vsq̄ ad mortē eius. Legim⁹: credim⁹ tēpestate illū demersum esse: q̄ pualuit seditio ad eū occidēdū. Agnoscim⁹ verū esse laborasse eū clamando: et raucas factas esse fauces illi⁹: nō solū nō legim⁹: s̄ etiā nō legimus: q̄ nō respōdebat eis v̄bū: vt impleret qd̄ in alio psalmo dictū ē. Fact⁹ sum quasi hō nō audiēs: et non hñs in ore suo redargutiones. Et qd̄ in Esaiā pphetatum est. Sicut ouis ad imolandum duct⁹ ē: et sicut agnus coram tondēte se: sic nō aperuit os suū. Si fact⁹ ē sicut hō nō audiēs et nō habens in ore suo redargutiones: quō laborauit clamās: et rauce facte sunt fauces eius: An iō iā tūc tacebat: q̄ raucus erat: q̄ sine cā tñ clamauerat: Et illā qd̄dem ei⁹ vocem de psalmo qd̄ā in cruce nouim⁹: **Be⁹ me⁹ deus me⁹** vt qd̄ me dereliq̄sti: S̄ quanta illa vox fuit: aut q̄ diuturna vt i ea rauces facte essent fauces ei⁹: **Bu clamauit: Ve vobis scribe et pharisei: diu clamauit: Ve mūdo ab scandal.** Et reuera quō raucus clamabat: et ideo nō intelligebat qñ dicebant iudei. Quid ē qd̄ dicit: **Burus est h̄ fmo: q̄s pōt illū audire: Nō scimus qd̄ dicat.** Ille oīa v̄ba dicebat: s̄ illis rauce fuerāt fauces eius: q̄ voces eius nō intelligebant. **Laboravi clamās rauce facte sūt fauces mee. Befecerūt oculi mei ab sperando in deū meū.** Absit hoc vt a p̄sona capitis accipiat: absit vt deficerēt oculi ei⁹ ab sperando in deū eius in q̄ magis deus erat mūdū recōciliās sibi: et q̄ verbis caro factū ē et habitauit in nobis: vt nō so-

Alia lfa
tenim spero

lum deus in illo esset: sed etiā ipse de⁹ esset. Non q̄ ita: nō ipius capitis oculi nri defecerūt ab sperādo in deū eius: s̄ defecerunt oculi ei⁹ in corpe eius: id est in mēbris ei⁹. **Hec vox membrorū ē: hec vox corpis est: non capitis.** Quō eam ergo in eius corpore mēbrisq̄ inuenim⁹? Quid aliud dicam⁹: quid aliud cōmōrez? Quādo passus ē: qñ mortuus est: oēs discipuli desperauerūt qd̄ ipse esset christ⁹. A latrone apli victi sūt q̄ tunc credidit qñ illi defecerūt. Vide mēbra eius desperātia: attende duos illos q̄ post resurrectionē inuenit in via colloquētes secum: quoz vnus erat Cleophas: qñ detinebant oculi eoz ne eum agnoscerēt. Quō enī oculis agnoscerēt a quo mēte titubabant? Factū erat aliqd̄ in oculis eoz simile mentis ipoz. Loquebāt enī inter se: et cum compellerent vñ loquerētur ab eo: responderūt. Tu solus pegrinus i hierim: et nescis q̄ facta sunt quō Iesus nazaren⁹ potens in factis et dictis occisus ē a senioribus et p̄ncipib⁹ sacerdotū: et nos sperabamus qd̄ ipse erat redempturus isrl. Sperabant et nō sperabāt. Befecerūt oculi eoz ab sperādo in deū meū. Hanc spem reddidit qñ cicatrices palpandas obtulit: quas cū tetigisset Thomas redijt ad spem quas pdiderat et exclamauit: **Dñs meus et deus meus.** Befecerūt oculi mei ab sperando i deum meū. **Palpasti cicatrices: et inuenisti deū tuū.** **Palpasti formā fui: et cognouisti dñm tuū.** Cui tamē ipse dñs ait: quia vidisti credidisti. Et nos prenūciāns voce misericordie sue: **Beati inq̄t qui non vident et credunt.** Befecerunt oculi mei ab sperando in deum meum. **Multipliati sunt sup capillos capitis mei: q̄ oderūt me gratis.** Quomā multiplicati vt adderēt sibi vnum ex duodeci: multiplicati sunt sup capillos capitis mei qui oderunt me gratis. **Capillis capitis sui comparauit inimicos suos.** **Merito rasi sunt: quādo in loco caluarie crucifixus est.** Accipiant mēbra vocem hanc: discant odio haberi gratis. Jam enim si necesse est christiane vt mundus oderit te: quare non facis vt gratis oderit te: vt in corpore domi tui: et in hoc psalmo de illo p̄missio agnoscas vocem tuā: **Quomō fiet vt oderit te mundus gratis: Si nihil cuiq̄ noceas: et sic odio habearis.** Hoc est enim gratis sine cā. **Parus sit tibi sine causa odio haberi: insuper et presta vt retribuunt tibi mala**

Alia lra.
† psecuti sunt.

p bonis. Confortati sunt inimici mei: qui psequunt me iniuste. Qd dixi multiplicati sunt sup capillos capitis mei: hoc postea confortati sunt inimici mei: z qd pmo qui oderunt me grati: hoc postea qui psequuntur me iniuste. Quod est grati hoc est iniuste. Ipsa est vox martyru: no in pena: sed in causa. No psecutione pati: no teneri: no flagellari: no includi: non pscribi: no occidi laus est: sed habedo causam bona ista pati laus est. Laus em est in cause bonitate: non in pene acerbitate. Nam quatumcuq; fuerint supplicia martyru: nu quid equatur supplicijs oim latronu: omniu sacrilegoru: omniu sceleratoru: Quid em z hos odit mundus: Odit plane. Excedit em mundi medietate: amplitudinez malicie: z ab ipsa mudanoz quodammodo hominu societate alieni sunt: infestates pacem etia terrenam: z patiuntur multa mala: s no gratis. Beniqs vide voce illius latronis cu dno in cruce pendentis. Lu insultaret ex alia parte vnus duoz latronuz dno crucifixo: z diceret: Si fili dei es libera te: copescuit illu alter z dixit: Tu no times de um: vel qz in eade damnatioe positus es: Et nos quide recte p factis nostris. Ecce no gratis: sed pessione effudit ex se sanguinem: z factus est aptus cibo dnu. Exclussit iiquitate sua: accusauit ea: z caruit ea. Ecce ibi duo latrones: ibi z dnu: z illi crucifixi: z ille crucifixus: z illos odio habuit mudus: s no gratis: z illu odio habuit s grati. Que no rapui tunc exolveba. Hoc est gratis no rapui z exolveba: n peccavi z penas dabam. Sol em ipe talis: ipe vo nihil rapuit: no solu nihil rapuit: s etia qd no de rapina habebat: s se euacuauit vt ad nos veniret. No em rapina arbitratus est ee se equalde deo: z tn semetipm exinanauit forma serui accipiens. Omnino non rapuit. Sed qs rapuit: Adaz. Quis rapuit pmo: Ille ipse qui seduxit Ada. Quo rapuit diabolus: Non sedem meam ad aquilonem: z ero similis altissimo. Usurpauit sibi qd no acceperat. Ecce rapina: usurpauit qd non acceperat: pdidit qd acceperat: z de ipso calice superbie sue: ei que decipere volebat ppinauit. Sustate inquit z eritis sicut dñj. Rapere voluerut diuinitate: pdiderut felicitate. Ille ergo rapuit z io exoluit. Ego aut inquit que no rapui tuc exolveba. Ipse dñs ppinquans passioni: in euagelio sic loquitur: Ecce venit pnceps hui mundi:

id est diabolus: z in me nihil inueniet: id e quare me occidat no inueniet. Sed vt sci ant oes getes qz voluntate pris mei facio: surgite eamus. Et it ad passiones soluere quod no rapuit. Quid est em in me nihil inueniet: Nulla culpa. An aliquid perdidit de domo sua diabolus: Iste discutat raptos: nihil apud me inueniet. Et tn nihil rapuisse se dicit peccatu attendens: nihil vsurpasse quod eius non erat. Hoc est em rapine: hoc iniquitatis. Nam ab ipso diabolo extorsit quos ipse rapuerat. Nemo inquit in domu fortis intrat z vasa ei diripit: nisi prius alligauerit forte. Alligauit forte z vasa eius diripuit: certe no rapuit. Sed respondet tibi. Vasa ista de domo mea magna perierat: no furtu feci: sed furtu recepi. **Deus tu scis imprudentiam meam:** Iteru ex ore corporis. Nam que imprudentia in christo: Nonne ipe e dei virtus z dei sapietia: An illa dicit imprudentiam sua: de qua dicit Apulus: Stultum dei sapietius est hoibus. Imprudentiam meam hoc ipsum qd in me irriserut qui sibi vi debantur esse sapientes: tu scis quare fieret: tu scisti imprudentiam meam. Quid em ta simile imprudentie qz cu haberet in pte: vna voce suos psecutores psternere pateretur se teneri: flagellari: cospui: colaphizari: spinis coronari: ligno affigi: imprudentie sile est: stultu videt: sed stultu hoc superat oes sapietes. Stultu qde e granu: s qn cadit i terra: si nemo sciat puetudine agri colaru stultu videtur. Labore magno metit: portatur ad areas: triturat: ventilatur: post tata pericula z tempestates z labores rusticanoz: curaq; dominoz mittit in horu frumentu purgatum. Venit hyemis et qd purgatu erat pfertur z pscitur: imprudentia videt: sed vt no sit imprudentia spes facit. No q ille pepercit sibi: qz z pater illi no pepercit: sed p nobis oibus tradidit illum. Et de ipo qui dilexit me inqt Apulus: et tradidit seipm p me: qz granu nisi ceciderit in terra vt moriatur: fructu inquit no reddet. Hec est imprudentia: sed tu nosti illam. Ipsi aut si cognouissent nunq dñi glorie crucifixissent. **Deus tu scis imprudentiam meam.** Et delicta mea a te no sunt abscondita. Hoc plane: lucide z aperte: qa ex ore corporis intelligendu est. Delicta nulla christus habuit: fuit delictoru susceptor sed no commissor. Et delicta mea a te no sunt abscondita. Id est pessus sum tibi oia de

Alia lra.
† insipientia.

remur scripta sunt: vt p̄ solationē scriptu-
raruz spē habeamus. Dixit ḡ christi fuisse
istā vocē: opprobria exprobrantiū tibi ceci-
derūt sup me. Quare tibi: Nunqd̄ patri ex-
probraf̄ r̄ n̄ ip̄i christo? Quare opprobria
exprobrantiū tibi ceciderūt sup me: Quia
q̄ me cognouit: cognouit r̄ patrē: qz nemo
exprobrauit christo: nisi deo exprobrās: qz
nōo honorat patrē: nisi q̄ honorat et filiu:
Opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt sup
me: qz me n̄ iuenerūt. **Et cooperui in
ieiunio animā meā: r̄ factū est mihi
in opprobriū.** Ieiunium christi spūaliter
tam in alio psalmo cōmendauim⁹ caritati
vestre. Ieiunium ipsius erat: qñ defecerunt
oēs qui in eū crediderāt: qz r̄ esuries ipsi⁹
erat vt in eū crederetur: qz r̄ sit̄ ipsius erat
qñ dixit mulieri: sitio: da mihi bibere: fidē
q̄ppe ipsius sitiebat. Et de cruce cū dicēt: si-
tio: fidez illoꝝ querebat: p̄ quib⁹ dixerat:
Pater ignosce illis: qz nesciunt qd̄ faciūt.
Sed illi hoies quid ppinarūt sitiēt: Ace-
tū. Acetū etiā vetus dicit. Adhēto de vete-
re hōie ppinarūt: qz noui eē noluerūt. Qua-
re nouit esse noluerūt: Quia ad titulū psal-
mi hui⁹ vbi scriptū est: Pro his qui cōmu-
tabunt nō p̄tinuerūt. Ergo operui in ieiunio
animā meā. Bemqz respuit etiā fel qd̄
illi optulerūt: Ieiunare elegit: q̄ amaritudi-
nē accipere. Nō em̄ intrāt in corpus eius
amaricātes: de quib⁹ alio loco psalmus di-
cit: Qui amaricāt nō exalten̄ in semetip-
sis. Ergo operui in ieiunio animā meā: et
factū est mihi in opprobriū. Hoc ip̄m mihi
in opprobriū factū est: qz nō illis p̄senti: h̄
est ab illis ieiunauit. Qui em̄ nō consentit
male suadētib⁹ ieiunat ab ipsis: r̄ p̄ hoc
ieiunium meretur opprobriū: vt iō illi insulte-
tur qz nō consentit ad malū. **Et posui
vestimentū meū saccū:** Jam r̄ de sac-
co aliqd̄ diximus. Tñ illud ē: Ego aut̄ cū
mihi molesti essent: induebā me cilio. Et
humiliabā in ieiunio animā meā. Posui
vestimentū meū saccū: id ē opposui illi quā
seurent carnē meā: occultauit diuinitatem
meā. Saccū: qz mortalis caro erat: vt de
pectō p̄dēnaret peccatū in carne. Et posui
vestimentū meū saccū. **Et factus sum
illis in parabolā.** Id est in irrisionem.
Parabola em̄ dicit qñ dat similitudo de
aliq̄: qñ d̄ illo male dicit. Sic ille (vbi gra-
tia) pereat: quō ille: parabola est: id est cō-
paratio r̄ similitudo maledicti. Factus ḡ suz
illis in parabolā. **Aduersus me in**

sultabāt q̄ sedebāt in porta. In por-
ta nihil aliud q̄ i publico. Et i me psal-
lebāt qui bibebāt vinū. Putat hoc
fratres christo tātūmō p̄tingisse: Quotidie
illi in mēbris eius p̄tingit: qñ forte necesse
erit seruo dei p̄hibere ebrietates r̄ luxuri-
as in aliquo vel fundo vel oppido: vbi nō
auditū fuerit verbū dei: paz est qz cantāt:
insup r̄ in ip̄m incipiunt cātare a q̄ p̄hibē-
tur cātare. Cōparate nūc illius ieiunium r̄ il-
loꝝ vinū. Et in me psallebāt qui bibebant
vinū: vinū erroris: vinū impietatis: vinum
supbie. **Ego autē oratio mea ad
te dñe: Ego autē ad te eraz.** Sz quō: Ad
te orādo. Qñ .n. maledicer̄: r̄ quid agas
nō habes: qñ tibi iactant opprobria: r̄ quō
corrigas eū a q̄ iactant nō inuenis: nihil ti-
tibi restat nisi orare. Sed memēto: r̄ p̄ ip̄o
orare. Ego autē oratio mea ad te dñe. **Te-
pus bñplaciti deus.** Ecce em̄ sepelit
granū: exurget fructus. Tps bñplaciti de-
us. De hoc tpe r̄ p̄be dixerūt: qd̄ cōme-
morat Ap̄lus: Ecce nūc tps acceptabile:
ecce nūc dies salutis. Tps bñplaciti dñi.
In multitudine misericordie tue: Hoc
est tps bñplaciti i multitudine misericordie tue.
Nā si nō esset multitudo misericordie tue: quid
nos facerem⁹ de multitudine iniquitatis no-
stre? In multitudine misericordie tue. **Exaudi
me in veritate salutis tue.** Quia dixit
misericordie tue: Inuixit r̄ veritatē: qz misericordia
r̄ veritas vniuerse vie dñi. Quare misericordia:
Dimittēdo p̄ctā. Quare veritas: Redden-
do p̄missa. **Exaudi me in veritate salutis tue.**
**Saluum me fac de luto vt nō inhe-
reaz:** De illo de q̄ supra dixerat: Infixus
sū in limo p̄fundi: r̄ nō est substātia. Pro-
inde qz illud exposituz bñ accepistis: qd̄ h̄
audiatis exp̄ssius nō est. Hinc se dicit libe-
randū: vbi se añ dixit infixum. Saluum me
fac de luto vt nō inhereā. Exponit h̄ ipse.
Fruar ex his qui oderunt me. Ipsi
sunt ḡ lutū: vbi inhereā. Sz hoc forte sug-
gerit. Paulo ante dixerat infixus sum: mō
dicit: Saluum me fac de luto vt nō inhereā:
cū fm sniam priorē deberet dicere: Saluum
me fac de luto vbi heseram: eruēdo me nō
agēdo vt nō inhereā. Ergo heserat carne:
sed nō heserat spū. Dicit hoc ex infirmita-
te mēbroꝝ suoz. Qñ forte caperis ab eo q̄
te premit ad iniquitatē: tenet quidē corp⁹ tu-
um: fm corpus infixus es in limo p̄fundi:
sed q̄ diu nō p̄sentis nō hesisti: si aut̄ p̄sen-
tis hesisti. Oratio ḡ tua ibi sit: vt quō iam

Alia lra
operui.

Alia lra
orationē meā

Alia lra.
Eripe me.
infigar.

Alia lra
libera me ab.

Alia lra.
alicium.

Alia lra.
Aduersū.
quebāt.

Alia fra.
t pfundis.

teneat corpus tuum: non teneat et anima tua: sis liber in vinculis. Eruar ex his qui oderunt me. Et de profundo aquarum. Non me demergat tempestas aquarum: Sed iam demersus erat. Veni in altitudinem maris tu dixisti: et tempestas demersit me tu dixisti. Bemersit secundum carnem: non demergat secundum spiritum. Quibus dictum est: Si vos persecuti fuerint in una ciuitate fugite in aliam: hoc eis dictum est: ut nec carne bererent nec spiritu. Non enim appetendum est ut hereamus vel carne: sed quantum possumus vitare debemus. Si vero hererimus et in manus peccatorum venerimus: iam corpe bestimus: sicut sumus in limo profundum: restat pro anima deprecari: ut non inhereamus: id est non sentiamus: non nos demergat tempestas aque: ut eam in profundum limi. Neque absorbeat me profundus: neque coartet super me puteus os suum. Quid est hoc fratres? Quid deprecari est? Magnus est puteus profunditas iniquitatis humane. Illuc quisque si ceciderit in altum cadet: sed tamen ibi positus: si persistet peccata deo suo: non super eum claudit puteus os suum: ut est in alio quodam psalmo scriptum: Bemersus clamavi ad te domine: domine exaudi vocem meam. Si autem factum fuerit in illo quod in alia sententia scriptura dicit: Peccator cum venerit in profundum malorum stemmet: claudit super eum puteus os suum. Quare claudit os suum? Quia claudit os illi. Perdidit. non confessionem: vere mortuus est: impletusque est in eo quod alibi dicitur: A mortuo velut qui non sit perit confessio. Metuenda ista res est vehementer fratres. Si videris hominem fecisse iniquitatem: mersus est in puteum. Quia autem illi dixeris iniquitatem ipsius: et dixerit: Vere peccavi fateor: non super eum claudit puteus os suum. Cum autem videris eum dicere: Quid enim male feci: factus est defensor peccati sui: claudit super eum puteus os suum: qui eruatur non habet. Amissa confessione: non erit locus misericordie. Tu factus es peccati tui defensor: quomodo erit tuus liberator? Et si sit ille liberator: tu esto accusator.

Alia fra.
t vigeat.

Sermo secundus: de secunda parte eiusdem psalmi.

Posterior psalmi: de quo hesternodie locuti sumus caritati vestre: hodie nobis explicanda remanserat. Et video esse tempus reddendi debiti: si tamen et pleritas non nos etiam hodie debitores reliquit. Itaque hoc proloquor et peto: ne diuturnum sermonem in his que manifesta sunt: expectetis. Ita enim possumus in obscurioribus necessitate immorari: et fortasse supplere quod debemus: ut alijs diebus alia debeamus: aliaque

reddamus. Videamus quae sequuntur postea quae dixit: Neque coartet super me puteus os suum: Quod hesternodie commendauimus caritati vestre: ut omni animi intentione et fide pietatis caueamus: ne hoc maledictum superueniat nobis. Tunc enim coartat puteus super hominem os suum: id est profunditas iniquitatis: quoniam non solum mersus in peccati iacet: sed etiam perdit additum confessionis. Quando autem dicit homo peccator suus: radiatur in aliquo lumine: etiam profunditas putei. Sequitur ergo inter passionem exclamans dominus noster Iesus christus caput et corpus: sicut commendauimus ut quibusdam locis capituli verba cognoscatis. Quae autem dicta fuerint ita ut capiti peruenire non possint: ad corpus referatis. Sic enim loquitur christus tanquam vnus: quod et vere vnus: de quo dictum est: Erunt duo in carne vna. Si enim in carne vna: quid miraris: quod et in voce vna? Sequitur ergo. Exaudi me domine quoniam suavis est misericordia tua. Hanc causam asseruit quare debeat exaudiri: quod suavis est misericordia dei. Nonne magis hoc erat consequens ut diceret: exaudi me domine: ut suavis mihi sit misericordia tua? Quare ergo? Exaudi me domine: Quoniam suavis est misericordia tua. Suauitate misericordie domini in tribulatione sua commendauit. Alijs quodam modo verbis dixit: Exaudi me domine quoniam tribulor. Reuera enim quae dicit: Exaudi me quoniam tribulor: causam dicit quare se exaudiri roget. Sed homini in tribulatione posito: necesse est ut suavis sit misericordia dei. De hac suauitate misericordie dei: videte quod alio loco scriptura dicat. Sicut pluuia in siccitate: ita speciosa est misericordia dei in tribulatione. Quod ibi ait: speciosa est: sed ait hic suavis: nec panis dulcis esset: nisi fames prederet. Ergo et quoniam dominus permittit aut facit ut in tribulatione aliqua simus: etiam tunc misericors est. Non enim alimentum subtrahit: sed desiderium mouet. Itaque quod ait modo: Exaudi me domine quoniam suavis est misericordia tua: iam noli differre exauditionem: in tanta tribulatione sumus: ut suavis mihi sit misericordia tua. Ad hoc ergo subuenire differebas: ut mihi dulce esset quod subuenirebas. Jam ergo ultra non est quod differas: peruenit tribulatio mea ad mensuram certam calamitatis: veniat misericordia tua ad faciendum opus bonitatis. Exaudi me domine quoniam suavis est misericordia tua. Secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me. Non secundum multitudinem peccatorum meorum. Ne auertas faciem tuam a puero

Alia fra.
t benigna.

Alia fra.
t Et.

tuo: Et hec comendatio e a puero tuo: id est a paruo: qz ia carui supbia p disciplina tribulationis. Ne auertas facie tua a puero tuo. Hec e illa speciosa miscdia dei: qua supra dixit. Na sequenti vsu exponit qd dixit. **Qm tribulor: velociter exaudi me.** Quid e velociter: Jam no est qd differas tribulor pcessit afflictio mea: sequat miscdia tua. **Intede anime mee ⁊ redime eam:** No indiget expositione. **Videam qd sequit.** Propter inimicos meos erue me. Hec plane mirada pntio e: nec breuit pstringeda: nec cursu trasilienda: psum miranda: ppter inimicos meos erue me. Quid e ppter inimicos meos erue me: Ut cofundant: vt crucient liberatione mea. Quid ergo: Si no eent illi q de liberatione mea eent cruciadi: mihi sbuenire no debuit: ⁊ tunc tibi acceptabilis est liberatio: cu fuerit alteri damnatio. Ecce no sunt inimici: q vel pfundatur: vel torqueatur de liberatione tua. Sic remaneb: no liberaberis. An ad hoc vt valeat inimicis tuis: quo possint ⁊ ipsi tua liberatione couerti: Sed ⁊ hoc miru est si habeat aliqua petitionis cam. Nunqd em ad hec liberaf seruus dei a dno deo suo: vt alij pficiant. Quid si deessent q pficerent ille seru dei no erat liberadus: Quacuqz g me couertam: siue ad punitione: siue ad liberatione inimicor: no video cam petitionis huius: ppter inimicos meos erue me: nisi aliqd intelligam: qd cu dixerit adiuuate dno iudicabit in vobis: qui habitat ⁊ in vobis. Est quedam liberatio sanctoru occulta: ⁊ ppter ipsos fit: qd de sanctos suos: quosda occulte: quosda vero liberat publice. Occulte sicut machabeos: publice sicut tres pueros de camino ignis educes. Est quedam publica ⁊ manifesta: ⁊ ppter inimicos eoz fit: siue puniedos: siue liberandos. Na vti qz deus de ignib psecutoris: no liberauit fratres machabeos: quib Anthioch seuiens: etiã matre adhibuit: cu blandicis ad amore vite couerterentur: ⁊ amado viueret hoibus: deo morerent. At illa materia no eue: sed matri ecclesie similis: qz cuz dolore pepereat vt viuos agnosceret: cuz gaudio vidit morientes: ⁊ ad hoc hortata est: vt eligeret potius mori p paternis legibus dñi dei sui: qz viuere cõtra eas. Quid hic credituri sumus fratres: nisi qz liberati sunt: sed occulta fuit illoz liberatio: Beni qz ipse Anthioch a quo occisi sunt: visus

est sibi aliqd fecisse: qd ei crudelitas dictabat: vel potit incitabat. At vero tres pueri de camino ignis apte liberati sunt: qz et corpus eoz erutu est: salus eoz publica fuit. Illi g sunt in occulto coronati: isti in aperto liberati: oes th saluati. Quis at fructo liberationis triu pueroz: Quare eoz corona dilata est: Ipse Nabuchodonosor couersus est ad deu ipsoz: eiqz pdicauit: qz eruit seruos suos: que cõtempserat cu eos miserat in caminu. Est g liberatio occulta: est liberatio manifesta. Liberatio occulta ad aiam: liberatio manifesta etiã ad corp ptnet. In occulto em aia liberaf: in manifesto corpus. Porro si ita est: in hoc psalmo vocẽ dñi agnoscamus. Ad occultã liberationem ptnet qd supra dixit: Intede aie mee ⁊ redime eã. Restat corpis liberatio: qz eo resurgete: ⁊ in celos ascẽdete: ⁊ spm scim desup mittente: couersi sunt ad ei fide q in ei morte seuerut: ⁊ ex inimicis amici facti sunt p illi gratia: no p iusticia sua: id secur est ppter inimicos meos erue me. Intede anime mee: sed hoc in occulto. Propt inimicos aut meos erue ⁊ corpus meum. Nihil em inimic meis pderit: si sola anima libaueris: aliqd se egisse: aliqd se impleuisse credituri sunt. Que utilitas in sanguine meo du descẽdo in corruptione: Ergo intede aie mee: ⁊ redime eã: qd tu solus scis: deinde: ⁊ ppter inimicos meos erue me: vt caro mea no videat corruptionem. **Tu em agnoscis opprobrium meum ⁊ cofusione meã: ⁊ verecundia meã.** Quid est opprobriu: Quid est cofusio: Quid verecundia: Opprobriu est qd obijcit inimic: Cofusio q mordet scientia: Verecundia q facit ingenuã fronte: etiã de falsi criminis obiectioe. Erubescere no crimẽ: aut ⁊ si crimẽ est: no e illi cui obijcit: s th infirmitas hñani animi: pleriqz verecundat etiã cu falsu obijcit: no qz obiectu est: s qz creditu. Oia hec sunt in corpe dñi. Na pfusio in illo no poterat esse: in q culpa si iueniebat. Obijciebat crimẽ christianis: s ipm qd christiã eent. Illa quidẽ glia erat fortes libeter accipiebãt: ⁊ sic accipiebãt: vt oino in noie dñi sui non erubescerẽt. Operuerat em irreuerẽtia facie iporu habentiu frontẽ Pauli dicẽtis: No em erubescerẽ de euãgelio. Virt em dei e in salutẽ oĩ credẽti. O Paule nõne tu es adorator crucifixi: Paru est inqt inde mihi nõ erubescẽ: imo hunc solũ glorioz: vñ me pu-

Alia lfa
t libera.
Alia lfa.
t eripe.

Alia lfa.
t nõ habet.
t fas im-
properiu.
t reuerentiã.

quis: si potui non in esca: verum sic accipie
 du: et impletu quod si fuerat ante predictu: dederunt
 in esca mea fel: et in isto ipso facto: non solum in
 hoc dicto mysteriu require debem: secretu pul
 sare: veluz templi pscissum intrare: videre
 ibi sacramentu: vel quod ita dictu e: vel quod ita
 factu e. Bedest inquit in esca mea fel: si ipm
 quod dedit esca erat: pot' em erat: si in esca
 dederunt. Quid: Ia dñs esca accepit: et in
 ipaz iniectu e fel. Accepit aut ipse esca sua
 uem: qm pascha mādūcauit cū discipulis
 suis: ibi sacramentu sui corpis demōstra
 uit. In hac esca tam suauē: tā dulce vmita
 tis chusti: quā cōmendauit Aplūs dicēs.
 Quia vn' panis vni corp' mlti sum'. In
 hac esca suauē q's e q' det fel: nisi p'radicto
 res euangeli: tanq' illi psecutores chusti:
 Adm' em peccauerit iudei crucifigētes in
 terra ambulātē: q' qui p'tēnūt in celo sedē
 tē. Qd' q' fecerūt iudei vt in esca quā tā ac
 ceperat darēt bidendū amaz illū potuz: h
 faciūt q' male viuēdo scandalū inferūt ec
 clesie: h faciūt heretici amaricātes: sed nō
 exaltēt in semetipis: Bāt fel sup tā iocūdū
 cibū. Sz qd' fac dñs: Nō admittit ad cor
 pus suū. Hoc sacramentu ipse dñs qm illi
 optulerūt fel gustauit et noluit bibē. Si nō
 eos pateremur: nec oīno gustarem'. Quia
 vō necesse ē eos pati: necesse ē gustari. Sz
 qz in mēbris chusti tales esse nō pnt: gusta
 ri pnt: recipi in corp' nō pnt. Et dederunt
 in esca mea fel: et in siti mea potauerunt me
 aceto. Sitiebā et acetū accepi: id ē fidē illo
 rū desiderauit et vetustatez inueni. **Fiat
 mēsa eoz corā ipsis in muscipulā:**
 Quale muscipulā mihi exhibuerūt: dādo
 mihi talē potū: tal' muscipula illis sit. Qua
 re q' corā ipsis: Sufficeret: fiat mēsa eoz in
 muscipulā. Sūt tales q' iniquitatē suā noue
 rūt: et in ea p'tinacissime pseuerāt: corā ipsis
 sit muscipula eoz. Perniciosi nimis ipi sūt
 q' descēdūt in inferuū viuētes. Beniqz de
 psecutorib' qd' dictuz est: Nisi qz dñs erat
 in nob: fortasse viuos absorbuissent nos.
 Quid ē viuos: Cōsentiētes illis: et sciētes
 qz eis p'stēre nō debebam'. Ergo corā ipsis
 sit muscipula et nō corrigūt. Vel qz corā ip
 sis ē muscipula nō icidāt. Ecce norūt mu
 scipulā: et pedē mittūt: et tenēda colla subf
 ciūt. Quāto meli' erat auerti a muscipula:
 pctm cognoscere: errozē dānare: amaritu
 dinē coercere: in corpus chusti trāsire: dñi
 glam q'rere. Sz tm valet animi p'sumptio: vt
 et corā ipsis muscipula sit: et incidāt in eaz.

Alia lra.
t laquē.

Obscurent oculi eoz ne videāt: Sequit h:
 vt qm sine cā viderūt: fiat illis et nō videre.
 Fiat q' mēsa eoz corā ipsis in muscipulā.
 Corā ipsis fiat in muscipulā: nō optātis ē:
 sed p'phetāns. Nō vt fiat: sed qz fiet. Hoc
 sepe cōmendauim': et meminisse debetis:
 ne qd' p'saga mens in spū dei dicit: maluo
 le dep'cari videat. Fiat q': nec pōt aliter: ni
 si vt talib' ista euēniāt. Et qm videmus p
 spū dei dici talia euētura malis: ad h in
 illis h intelligam': vt nos talia deuitem'.
 Hoc em nob pdest itelligere: et ex inimic
 p'ficē. Fiat q' illis et in retributionē et in scā
 dalū. Et nūqd' iustū est h: Iustū ē. Qua
 re: Quia: In retributionē. Nō em ali
 qd' illis accideret: qd' nō debeat. In retri
 butionē sit: et in scādalu: qz ipsi sibi sūt scā
 dalū. **Obscurent oculi eoz ne vi
 deāt: et dorsus eoz sp incurua.** Hoc
 psequēs est. Nā qz oculi fuerint obscura
 ti ne videāt: sequit vt dorsū illoz incuruet.
 Tū hoc: Quia cessauit supna cognoscē:
 necesse ē vt de inferiorib' cogitēt. Qui bñ
 audiūt sursum cor: curuū dorsū nō habēt.
 Erecta q'ppe statura expectat spē repositā
 sibi in celo: maxie si p'mittat thesaurū suū:
 q' sequat cor ei'. At vō q' future vite spes nō
 intelligūt: iā excecati d' inferiorib' cogitāt:
 et hoc ē h're dorsū curuū: a quo morbo dñs
 mulierē illā liberauit. Alligauerat em eaz
 sathanas annis decē et octo: et eā curuataz
 erexit: et qz sabbato faciebat: scādalizati sūt
 iudei. Bñ scādalizati sūt de illa erecta ipsi
 curui. Et dorsum eorum semper incurua.
**Effunde sup eos irā tuā: et indi
 gnatio ire tue cōphendat eos.** Pla
 na sūt: si tñ cōphendat eos qm fugiētes ag
 noscimus. Quō aut fugituri sūt: In celū:
 Tu ibi es. In infernū: Ades. Pēnas suas
 nolūt recipe vt volēt indirectū: cōphēdat
 eos indignatio ire tue: nō eos p'mittat effu
 gere. **Fiat habitatio eoz desertā:**
 Hoc iā in manifesto. Quō em liberationē
 suā nō solū occultā cōmendauit dicēs: In
 tēde aie mee et redime eā: vtz etiā manife
 stā scdm corp' adijciēs p'pter inimicos me
 os erue me: ita et his futuras q'sdā calami
 tates p'dicit occultas: de qb' paulo ante lo
 q'bat. Nā q'tus q'sq' ē q' intelligat infelicitā
 tē hoīs cui' cor iā cecū ē: Tollant illi oculi
 corpis oēs hoies miserū dictum. Perdat
 oculos mētis: si tñ circūfluāt oīa abūdātia
 rerū: felicē appellāt: si q' sūt oculos mētis p
 diderūt. Ergo iaz qd': Apte appareat oib'
 24

Alia lra
t retributionē.

Alia lra.
t furoz.

qz vindicatu e in eis. Na cecitas iudeoru
occulta vindicta e. Manifesta vo q e: Si
at habitatio eoz deserta. Et in taberna
culis eoz no sitq inhabitet. Factu e
b in ipsa ciuitate hierusalē: in q sibi visi sūt
potētes clamādo aduersus filiū dei: cruci
fige crucifige: z pualēdo qz potuerūt occi
dere eū q mortuos suscitabat: qz sibi potē
tes: qz magni visi sūt. Lōscuta e postea vi
dicta dñi: expugnata est ciuitas: debellati
iudei: occisa nescio q̄t hoīm milia: null⁹ il
luc mō pmittit accedere iudeoz: vbi potue
rūt aduersus dñm clamare: vbi a dño nō p
mutunt habitare. Perdiderūt locū furorū
sui: atqz vtinā vel nūc aḡscant locū quietū
sue. Quid pfuit illi Laiphe dicē: Mos si
istū dimiserim⁹ sic: veniēt romani z tollent
nob locū z gentē: Ecce z nō eū dimiserūt
vius: z ille viuit: z veniēt romani z tulerūt
eū z locū z regnū. Adō audiebam⁹ cū euā
gelū legeret: Hierusalē hierusalē q̄tiēs vo
lui pgregare filios tuos: tanqz gallina pul
los suos s̄b alas suas z noluisti. Ecce r̄liq̄t
vobis dom⁹ v̄ra deserta. Hoc z hic d̄r: Si
at habitatio eorū deserta: z in tabernacul
eoz nō sit q inhabitet. Nō sit q inhabitet:
s̄ ex numero illoz. Na loca illa oīa z hoīb⁹
plēa sūt: z iudeis iania. Quare b̄: Qm̄
quē tu pcussisti ipi psecuti sūt: z su
p dolorē vulnerū meoz addiderūt.
Quid ḡ peccauerūt si a deo pcussū psecuti
sūt: Quid aīo eoz iputāt: Malicia. Raz
id i christo factū ē qd oportebat. Pati vti
qz venerat: z puniuit p quē passus est. Na
Judas traditor punit⁹ est: z christ⁹ crucifi
xus est: s̄ nos redemit sanguine suo: z puni
uit illū de p̄cio suo. Proiec. n. p̄ciū argētī
q̄ ab illo dñs vēditus erat: nec agnouit p̄
ciū q̄ ipse a dño redēptus erat. Factū est b̄
in Iuda. Sz cū videam⁹ mensurā q̄ndā ef
feretributiōis in oībus: nec quēqz posse p
mitti ampl⁹ seruire q̄ accepit ptātez: quō
illi addiderūt: aut q̄ e ista pcussio dñi: Mi
mirū ex p̄sona locut⁹ est eis: vñ corpus ac
cepit: vñ carnē assūpserat: id ē generi hūa
ni ipius Ade: q̄ pcussus est p̄mo morte p̄
ter p̄ctm̄ suū. Mortales ḡ hic hoīes cū pe
na nascunt: huic pene addūt q̄cūqz hoīes
fuerint psecuti. Jā em̄ hic hō moritur⁹ nō
eēt: nisi illū deus pcussisset. Quid ḡ tu hō
seuis ampl⁹: Paz ne hōi est qd aliqñ mo
ritur⁹ est: Portat ḡ vnūqz nos trū penā
suā: huic pene voluit addē q̄ nos psequit̄.
Hec pena pcussio est dñi. Bñs q̄ppe sn̄ia

Alia lra.
f nō habet.

pcussit hoīem: q̄ die tetigerit̄ inquit morte
moriemī. Ex hac morte carnez suscepit: z
ver⁹ hō noster s̄l crucifix⁹ ē cū illo. Ex illa
voce ista dixit: Quē tu pcussisti ipi psecu
ti sūt: z sup dolorē vulnerū meoz addide
rūt. Sup quē dolorē vulnerū: Sup dolo
rē p̄ctōz ipi addiderūt. Vulnera em̄ sua
p̄ctā sua dixit. Sed ne ad caput respicias
ad corp⁹ aduerte: scdm̄ c⁹ vocē dictū ē ab
ipso in alio psalmo: in q̄ vocē suā oñdit: qz
ei⁹ primū versū de cruce clamauit: De⁹ de
us me⁹ respice in me: q̄re me dereliq̄sti. Ibi
secut⁹ ait: Lōge a salute mea v̄ba delictōz
meoz. J̄pa sūt vulnera inflicta a latrōib⁹
in via ei quē leuauit in iumētū suū: quē sa
cerdos z leuita trāsefites iuenerāt z p̄p̄
serāt: a q̄bus curari nō potuit. Trāsiēs aut̄
samaritan⁹ miser⁹ est ei⁹: accessit z in iumē
tū p̄p̄riū leuauit. Samarites aut̄ latine cu
stos interpretat. Quis aut̄ custos nisi salua
tor dñs n̄r Iesus christ⁹: Qui qm̄ surrexit
a mortuis iā nō moritur⁹: nō dormit: neqz
obdormiet q̄ custodit israel. Et sup dolorē
vulnerū meoz addiderūt. Appone in
iqtatē sup iniq̄tatē ipsoz: Quid ē b̄:
Quis nō expauescat: Beo d̄r: Appone in
iqtatē sup iniq̄tatē ipsoz. Tñ apponet de⁹
iniquitatē: Habet em̄ iniquitatē quā apponat:
Scim⁹ em̄ v̄z esse qd dictū ē p̄ Paulum
aplm̄. Quid ḡ dicem⁹: Nūq̄d iniquitas ē
apud deū: Absit. Tñ ḡ appone iniquitatem
sup iniquitatē: Quō ḡ intellecturi sum⁹: Al
sit dñs vt dicam⁹: z p̄pter fatigationē v̄raz
breuiter dicē valeam⁹. Iniquitas ipoz erat:
qz hoīem iustus occiderūt. Addita ē alia:
qz filiū dei crucifixerūt. Seuire ipsoz tāqz
in hoīez fuit. Sz si cognouissēt: nūqz dñm
glorie crucifixissent. Illi i iniquitate sua tāqz
hoīem occidē voluerūt. Apposita ē iniquitas
sup iniquitatē ipsoz: vt filiū dei crucifige
rēt. Quis hāc iniquitatē apposuit: Ille q̄ di
xit: Forte reuerebūt filiū meū: ipm̄ mittaz.
Solebāt. n. occidē missos ad se seruos: ex
actores locatiōis atqz mercedis. Misit ip
sū filiū: vt r̄ipm̄ occiderēt: Apposuit iūq̄ta
tē sup iniquitatē ipsoz. Et h̄ de⁹ seuiendo fe
cit: an potius iuste retribuēdo: Fiat em̄ ill
inq̄t in retributionē: z in scandalū. Adertū
erāt sic excecari vt filiū dei nō agnoscerēt.
Et h̄ fecit de⁹: apponēs iniquitatē sup ini
quitatē ipsoz: nō vulnerādo: sed nō sanā
do. Quō em̄ auges febrē: auges morbu:
nō morbu adhibēdo: sed nō succurrēdo.
Sic qz tales fuerūt vt curari nō mererent:

Alia lra.
f. eod.

Alia lra.
† iusticia tua.

In ipsa malicia quodammodo pfeecerunt: sicut dictu est: **Malii autem et facinorosi: pficiunt in peius.** Et apposita est iniquitas super iniquitatem ipsorum. **Et non intret in tua iusticia.** Hoc planum est. **Deleantur de libro viventium:** Aliquam enim illic scripti erant: **Fratres non sic accipere debemus: quod quemque deus scribat in libro vite: et deleat illum.** Si homo dicit: **Quod scripsi scripti: de titulo ubi scriptum erat: Rex iudeorum: deus quemque scribit et delet: Prescius est: Predestinavit omnes ante constitutionem mundi regnatos cum filio suo in vita eterna.** Hos quos pscipit: ipsos continet liber vite. **Benignus in apocalypsi quid ait spiritus dei: cum de pluribus ab antichristo futuris loqueretur eadem scriptura: Consentiet illi inquit omnes: qui non sunt scripti in libro vite.** Proinde sine dubitatione non erunt pscipiti nisi qui scripti sunt. **Isti ergo quod inde delentur: ubi nunquam scripti sunt: Hoc dictum est secundum spem ipsorum: quia ipsi se scriptos putabant.** Quid est deleantur de libro vite: et ipsi pscipiti non illos ibi esse: **Ex hac locutione dictum est in alio psalmo: Cadent a latere tuo mille: et dena milia a dexteris tuis: id est multi scandalizabuntur: et ex eo numero qui se sperabant sessuros tecum: et ex eo numero qui se sperabant staturus ad dexteram tuam separati ab hecdis sinistris: non quia cum ibi steterit aliquis: postea cadet: aut sederit cum illo quisque: abijciet: sed quia multi casuri erant in scandalum: qui iam ibi se esse putabant: id est multi qui se sperabant sessuros tecum: multi qui se sperabant staturus ad dexteram: ipsi casuri sunt.** Sic ergo et hic illi qui se sperabant tanquam merito iusticie sue in libro scriptos dei: quibus dicit: **Scrutamini scripturas: in quibus putatis vos vitam eternam habere.** Cum pducta fuerit damnatio eorum etiam ad cognitionem eorum: delebitur de libro viventium: id est non ibi se esse cognoscet. **Ma versus qui sequitur exponit quod dictum est. Et cum iustis non scribantur.** **Vixit ergo deleantur secundum spem eorum: secundum autem equitatem tuam quod dico: Non scribantur.** **Pauper et dolens ego sum: Quare hoc: An ut agnoscerem quod per amaritudinem animi maledicat pauper iste: Multa enim dixit qui illi eveniant: et quasi ei dicentem: ut quod talia: **Polli tamen: rident pauper et dolens ego sum.** **Perdurexit me ad egestatem: ad istum dolorem deposuevit: id est ista dico.** **Non est tamen stomachatio maledictus: sed predicatio prophetantis.** **Ma dicit paupertate sua et dolore suo quedam qui posteri dicit comedaturus est nobis: ut discamus esse pauperes et dolentes.** **Ita enim pauperes quam ipsorum est regnum celorum: et beati qui****

luger: quam ipsi consolabuntur. **Hoc ergo ipse pater iam nobis ostendit: et idem pauper et dolens ego sum.** **Lotum corpus eius hoc dicit.** **Corpus christi in hac terra pauper est et dolens: sed sunt divites christiani: Proorsus si christiani sunt: pauperes sunt in copatione divitiarum celestium quos sperant: omne aurum suum in harenam deputant.** **Pauper et dolens ego sum.** **Et salus vultus tui deus suscepit me.** **Aliquid desertus est pauper iste: quia tu dignaris pannosum pauperem applicare ad membra tuas: Porro autem pauperem istum salus vultus tui suscepit: in vultu suo abscondit eius egestatem.** **De illo quippe dictum est: Abscondes eos in abscondito vultus tui.** **In illo autem vultu qui sunt divitie vultus nosse: Divitie iste hoc tibi pscipiat ut quod vis: quia vis pndear: ille vero ut nunquam esurias.** **Pauper et dolens ego sum: et salus vultus tui deus suscepit me.** **Ad quam rem: Ut iam non sum pauper: non sum dolens.** **Laudabo nomen dei cum cantico magnificabo eum in laude.** **Ma dictum est: pauper iste laudat nomen dei cum cantico: magnificat eum in laude.** **Quia auferet carere: nisi recreatur eum a fame: Laudabo nomen dei cum cantico: magnificabo eum in laude.** **Ma digne divitie quos gemmas laudes dei d thesauro interiore ptulit.** **Ma magnificabo eum in laude: he sunt divitie mee: dominus dedit: dominus abstulit.** **Ergo miser remansit: Absit.** **Unde divitias: Sic dominus placuit ita factum est: sit nomen domini benedictum.** **Laudabo nomen dei cum cantico: magnificabo eum in laude.** **Et placebit deo: Hoc quod cum laudo.** **Placebit Super vitulum novellum cornua pducet et vngulas.** **Gratum illi erit sacrificium laudis: quod sacrificium vituli.** **Sacrificium laudis honorificabit me: et ibi via est quam ostendit illi salutare dei.** **Immolat deo sacrificium laudis: et reddet altissimo vota tua.** **Ergo laudabo deum: et plus ei placebit quod vitulum novellum: cornua pducet et vngulas.** **Amplius ergo placebit deo laus eius extens de ore meo: quod magna victima adducta ad aram ipsius.** **An aliquid de cornibus et vngulis vituli huius dicendum est: Qui bene instructus est: et laude dei opuletur: et cornua debet habere quod adversarius ventilet: et vngulas quibus terram excitet.** **Mosus enim hoc facere vitulos pubescetes: et in taurinam audaciam gradescetes.** **Ma idem novellus est propter viam novam.** **Aliquis ergo hereticus forte contradicit: cornibus ventiletur: alius non contradicit: sed tamen terrenum abiectione sapit: vngulis excitet.** **Ergo super hunc vitulum tibi placebit laudatio mea: Ma illa post paupertatem et dolorem in eterna socie-**

Alia lra.
† salus tua.

Alia lra.
† et.

Alia lra. f paupes.

Alia lra. f deū.

Alia lra. f vincos. f despect.

Alia lra. f reptilia.

Alia lra. f possidebit. f habitabit.

tate angeloz: vbi nec aduersari^o erit in certamine vtilandus: nec piger de terra excitandus. **V**ideat inopes et letetur: Credat et spe gaudeat: magis inopes sint: vt saturari mereant: ne cum supbie sagnā ructant: neget eis panis quo salubiter uiuant. **Q**uerite dñm inopes: esurite et sitite. ipse est em panis q̄ de celo descendit. **Q**uerite dñm et uiuet aia uestra. **Q**ueritis panē vt uiuat caro v̄sa: dñm querite et uiuat aia v̄ra. **Q**m exaudiuit pauperes dñs: Exaudiuit paupes: nec exaudiret paupes nisi paupes. **U**is exaudiri: Paup esto: dolor de te clamat: nō fastidiū. **Q**m exaudiuit paupes dñs. **E**t cōpeditos suos nō spreuit. **O**ffensos a seruis fecit eos cōpeditos: sed clamātes de cōpedib⁹ nō p̄tēpsit. **Q**ue sūt iste cōpedes: **M**ortalitas: corruptibilitas carnis: cōpedes sūt quib⁹ ligati sum⁹. **E**t vult nō scē istarū cōpedū grauitatē. **I**nde d̄r corpus qd̄ corrupit̄ aggrauat aiam. **Q**m homines in seculo eē diuites volūt: istis cōpedibus p̄anos querūt: s̄ sufficiat p̄ani cōpedū. **I**n q̄re: quātū depellēde necessitatis est. **L**ū aut̄ supflua q̄r: cōpedes tuas onerare desideras. **I**n tali q̄ custodia vel sole cōpedes remaneant: sufficiat diei malicia sua. **B**e ista malicia clamam⁹ ad deū: qm̄ exaudiuit paupes dñs: et cōpeditos suos nō spreuit. **L**audēt illi celi et terrar: mare et oia reptilia in eis. **C**lere diuitie hui⁹ paupis iste sunt: p̄siderare creaturam: et laudare creatorē. **L**audēt illū celi et terrar: mare: et oia reptilia in eis. **E**t creatura ista sola laudat deum: qm̄ p̄siderata ea laudat deus. **A**udi et aliud. **Q**m de⁹ saluā faciet syon: **R**eparat ecclesiā suā: gētes fideles incorporat vnigenito suo: non fraudat credētes in se p̄mio repromissiois sue. **Q**m deus saluā faciet syon. **E**t edificabunt ciuitates iude. **I**pse sunt ecclesie: nēo dicat: qm̄ erit istud vt edificēt ciuitates iude. **S**i velis agnosce structurā et eē lapis viu⁹: vt itres in eā. **E**t nūc ciuitates Iude edificant. **J**uda em̄ p̄fessio interpretat̄. **B**e p̄fessione hūilitat̄ edificant ciuitates Iude: vt foris ab eis supbi remaneant: q̄ p̄fiteri erubescāt. **Q**uō de⁹ saluā faciet syō. **Q**uā syō: **A**udi in seq̄ntib⁹. **E**t semen seruoꝝ ei⁹ obtinebūt eā: et q̄ diligūt nomē ei⁹ inhabitabit i ea. **P**salm⁹ finit⁹ est: sed paululū istos duos vsus nō relinq̄mus. **A**dmonet em̄ nos ali

qd̄: nē desperādo in illā structurā nō intremus. **S**emē inquit seruoꝝ eius obtinebūt eā: **I**ā q̄ semē seruoꝝ eius q̄ sūt: **F**orte dicis: iudei nati de Abraā. **N**os aut̄ q̄ nō sumus nati de Abraā quō habebim⁹ istā ciuitatē: **S**z nō sūt semē Abrae illi iudei: q̄ b⁹ dictū ē: **S**i filij Abrae est facta Abrae facite. **S**emē q̄ seruoꝝ ei⁹: imitatores fidei seruoꝝ ei⁹ obtinebūt eā. **B**eniq̄ vltimus vsus supioꝝ exponit. **Q**uasi em̄ turbat⁹ ne putares forte h̄ de iudeis dici: et semen suoꝝ ei⁹ obtinebūt eā dicēs: **N**os semē gētiū sum⁹ q̄ idola coluerūt: et demonib⁹ fuerunt: quid q̄ nobis in hac ciuitate sperādū ē: statū subiecit vt p̄sumas et speres: **E**t q̄ diligūt nomē ei⁹ inhabitabūt in ea. **H**oc est em̄ semē seruoꝝ ei⁹ q̄ diligūt nomē ei⁹. **Q**uia em̄ serui ei⁹ dilexerūt nomē ei⁹: q̄cūq̄ nō diligūt nomē ei⁹: nō se dicant semen seruoꝝ eius: et qui diligūt nomē eius nō se negēt semen seruoꝝ eius. **E**xPLICIT Trac. de p̄s. LXVIII. **I**ncipit Trac. de p̄s. LXIX. **P**refatio. **G**ras grano tritici: q̄ mori voluit et multiplicari: gr̄as vnico filio dei dño et saluatori n̄ro Iesu chusto: q̄ mortē n̄ram subire nō dedignat⁹ est: vt nos vita sua dignos facēt. **E**cce q̄ singular⁹ erat donec trāfret: sic dixit i psalmo: **S**ingularis sū ego donec trāfēā. **Q**uia sic erat singular⁹ granū: vt in se h̄ret magnā multitudinis secūditatē: in q̄ntis ḡntis passionē ei⁹ imitatib⁹ exultam⁹: qm̄ natalicia martyriū celebram⁹. **M**ulta q̄ mēbra ei⁹ sub vno capite ip̄o saluatore n̄ro caritatē et paci vnculo colligata: sicut nosse dignam⁹: qm̄ se p̄ssime audist⁹ vn⁹ hō sūt: et ip̄oꝝ vn⁹ hōis vox i psalmis plerūq̄ audist⁹: et sic clamat vn⁹ tāq̄ oēs: q̄ oēs in vno vn⁹ sūt. **A**udia mus q̄ qm̄ laborauerūt martyres: et inf̄ magnas tēpestates odioꝝ i h̄ sc̄lo piclitate s̄: nō tā corpore: qd̄ q̄nq̄ posituri erāt: sed ip̄sa fide: ne deficientes et forte acerbis p̄secutionū cedētes dolorib⁹: vel amori vite huius amitterēt qd̄ p̄miserat de⁹: q̄ nō solū v̄bo: sed etiā exēplo abstulerat oēm timores verbo dicēs: **N**oilite timere eos q̄ corp⁹ occidūt: aiam aut̄ nō p̄nt occidere: exēplo factēs qd̄ verbo p̄cepit: vt nec eoꝝ verberātū manus vellet deuitare: nec alapas p̄cutientū: nec saluas cōspuentū: nec coronā de spinis imponentū: nec crucē interficientū: nihil horū vitare voluit cum nihil opus erat p̄pter eos quibus hoc opus

erat: faciens egrotis de seipso medicamen-
 tus. Laborauerunt ergo martyres et nisi ille
 semp adesset qui ait: Ecce ego vobiscum sum
 usque in consummationem seculi: vtiq; defecis-
 sent. Est ergo in hoc psalmo: vox contribu-
 latorum: et ideo vtiq; martyrum inter passio-
 nes piculantium: sed de suo capite presume-
 tum. Audiamus eos et loquamur cum eis ex af-
 fectu cordis: etiam si non similitudine passio-
 nis. Illi enim iam coronati sunt: nos adhuc
 piclitamur: non quia tales nos persecutores
 videntur: quales ipsos viderunt: sed fortasse pe-
 iores in omnimodis generibus tantorum scanda-
 lorum. Hic enim tempus magis abundat illud verbum est:
 quod clamauit dominus: Ne mundo ab scandalis:
 et quoniam abundauit iniquitas: refrigescet cari-
 tas multorum. Hic enim et Loth ille sanctus in
 sodomis ab aliquo corporale persecutione pa-
 tiabatur: aut dictum illi erat: ut non ibi habita-
 ret: persecutio eius facta mala sodomitarum
 erat. Hic ergo iam christo in celo sedente: iam
 glorificato: iam subiectis ceruicibus regum in
 go eius: et suppositis eorum frontibus signo ei-
 us: iam nullo remanente qui palam christia-
 nis audeat insultare: adhuc tamen inter orga-
 na et symphonicos gemimus: adhuc illi ini-
 mici martyrum: quia vocibus et ferro non pos-
 sunt: eos sua luxuria persecutur: atque vtiq;
 paganos tantummodo toleraremus: esset que-
 cumque solacium expectare eos qui nondum cruce
 christi signati sunt: quoniam signentur: et quoniam eius
 auctoritate alligati desinat furere. Vide-
 mus etiam in fronte portantes signum eius: sicut
 in ipsa fronte portare in ipud etiam luxuriam: die-
 busque et solennitatibus martyrum non exultare: sed
 insultare: et inter hec gemimus: et hec persecutio
 nostra est: si est in nobis caritas que dicat: Quis
 infirmatur et ego non infirmor: Quis scan-
 dalizatur et ego non vxor: Nullus ergo seruus
 dei sine persecutione. Plerumque est illud quod Ap-
 stolus ait: Sed et omnes qui volunt in christo pie viuere
 persecutionem patient. Uideris vnum videris:
 quod diabolus biformis est: Leo est in impe-
 tu: draco in insidijs. Leo minime inimicus est:
 draco insidie inimicus est. Quoniam nos securi: Ec-
 ce sunt omnes christiani. Nullusque et diabolus christi-
 anus erit: Lepore ergo non cessat: insidians non
 cessat. Infrenatus est: atque illigatus in cordibus
 impiorum: ne seuiat in ecclesia: et tamen faciat quoniam
 tu vult. Fremunt dentes impiorum aduersus di-
 gnitatem ecclesie: et pacem christianorum: et quoniam non
 habent quod agant: seuiendo: saltando: blasphemando:
 luxuriando: non impellunt corpora christi-
 anorum: sed lacerant animas christianorum. La-

memus ergo vna voce omnes hec verba:

Expositio psalmi.

Deus in adiutorium meum intende.
 De: Opus enim habemus semper in
 adiutorio in isto seculo. Quoniam autem non
 modo: Tamen in tribulatione positi maxime dicamus:
 Beatus in adiutorium meum intende. Confun-
 dantur et reuerentur: qui querunt animam
 meam. Christus dixit: Siue caput dicat: siue
 corpus dicat: ille dicit qui dixit: Quid me per-
 secutis: Ille dicit qui dixit: Luz vni ex minimis
 meis fecistis mihi fecistis. Nota est ergo vox ho-
 mois: totius hominis: capitis et corporis: non sepe com-
 mendanda quia non. Confundantur inquit et reueren-
 tur qui querunt animam meam. In alio psalmo dicit:
 Consideraba in dexteram et videbam: et non erat
 qui conficeret me: Perijt fuga a me: et non est qui
 requirat animam meam. Ibi de persecutoribus ait: quoniam
 non erat qui requireret animam eius. Hic autem: Confun-
 dantur et reuerentur qui querunt animam meam. Bolebat
 se non quoniam ad imitandum: gemebat se quoniam ad op-
 primendum. Querit animam iusti: cum imitari cogi-
 tas: querit animam iniusti cum occidere cogitas. Quoniam
 duobus modis querit anima hominis iusti: singuli sin-
 guli psalmis expressi sunt. Illic dolet: quoniam non est
 qui requirat animam eius ad imitandam passionem eius.
 Hic autem confundantur et reuerentur qui querunt animam
 meam. Querunt animam eius: non ut duas habeant.
 Non enim sic querunt animam eius quod querit latro
 tunicam viatoris: Ad hunc occidit: ut expoliet:
 ut habeat. Qui autem persequitur ut occidat: ex-
 cludit animam: non se vestit. Querunt illi animam
 meam: occidere me volunt. Quid ergo tu illis op-
 tas: Confundantur et reuerentur. Et vbi est quod
 audisti a domino tuo: Diligite inimicos vestros:
 benefacite his qui vos oderunt: et orate pro
 his qui persequuntur vos: Ecce persecutionem pa-
 teris: et maledicis eis a quibus pateris. Quod
 imitatis passiones precedentiibus domini tui pen-
 detis in cruce et dicentis: Pater ignosce il-
 lis: quoniam nesciunt quid faciunt: Respondet talia
 dicentibus martyr et dicit. Dominum mihi propo-
 sisti dicente: Pater ignosce illi: quoniam nesciunt quod fa-
 ciunt: agnosce et vocem meam: ut sit et tua. Quid
 enim dixi de inimicis meis: Confundantur et
 reuerentur. Jam facta est talis vindicta de
 inimicis martyrum. Saulus ille qui Stepha-
 num persecutus est confusus est et reuerentus: anbe-
 labat cedes: querebat quos attraheret et neca-
 ret: audita desuper voce: Saule saule: quid
 me persequeris: confusus est: et prostratus est: et
 erectus ad obediendum: qui inflamatus erat
 ad persequendum. Hoc ergo optant martyres ini-
 micis suis: confundantur et reuerentur. De-

Alla lra.
 † Dñe ad ad
 iuuandū me
 festina.

diu enim non confundantur et reuerentur: necesse est facta sua defendant. Gloriosi sibi videntur: quia tenent: quia ligantur: quia verberantur: quia occiduntur: quia saltantur: quia insultantur: de his omnibus factis aliqui profundantur et reuerentur: necesse est facta sua accusent. Si enim profundentur et reuertentur: quia pueri non possunt: nisi confusi fuerint et reueriti. Optemus ergo hec inimicis nostris: securi optemus. Ecce ego dixi et vobiscum dixerim: omnes qui adhuc saltant et insultant martyribus confundantur et reuerentur: et aliqui in his parietibus: tundant confusi pectora sua.

Alia lra.
et volunt.

Auertantur retrorsum et erubescant: qui cogitant mihi mala. Primo fuit impetus persecutorum: modo remansit maliuolentia cogitantium. Proorsus tunc sunt in ecclesia persecutionis distincta: sequere sequentia. Factus est impetus in ecclesia quando reges persequerentur: et quia predicti erant reges et persecutori et credituri: impleto uno utique alterum sequeretur. Factus est et illud ut persequens fuit: crederent reges: data pax est ecclesie: cepit esse in culmine dignitatis: ecclesia etiam in hac terra: etiam in hac vita: sed non deest fremitus persecutorum: impetus suos ad cogitationes verterunt. In illis cogitationibus tanquam in visco ligatus est: diabolus frenatus et non erumpit. Bictum est enim de his temporibus ecclesie: peccator videbitur et irascetur. Et quod faciet: Nunquid quod primo: attrahet: ligare: percutere: Non facit hoc. Quid ergo: Bictum suis fridet et tabescet. Et his tanquam irascitur martyr: et tunc per his orat martyr. Quod enim illi bene optauit illis: de quibus dixit: Confundantur et reuerentur qui querunt animas meas: sic et nunc auertantur retrorsum et erubescant qui cogitant mihi mala. Quare? Ut non procedant: sed sequantur. Qui enim reprehendit christianam religionem: et consilio suo vult vivere: qui si procedere vult christum: ut ille videlicet errauerit: et inualidus infirmusque fuerit: qui vel voluerit pati in manus iudeorum: vel potuerit. Ille autem recordatur sit cauens ista omnia: declinans mortem: mentiens etiam iniquam ne moriatur: interficiens animam suam: ut viuat corpe: magni consilij prudentisque sibi videtur. Precedit reprehendens christum: veluti antecedit christum: credat in christum: et sequatur christum. Nam quod optatum est modo persecutoribus cogitantibus mala: dixit hoc ipse dominus Petro. Precedere quippe quodam loco Petrus voluit dominum. Loquebantur enim saluator de passione sua: quam si non suscepisset: nos salui non essemus: et Petrus qui paulo ante eum confessus erat filium dei: et in illa professione appellatus erat petra: supra quam fa-

bricaretur ecclesia: paulo post domino dicente de futura passione sua ait: Absit dominus propeius tibi esto: non fiet istud. Paulo ante: beatus es Simo bariona: quia non tibi reuelauit caro et sanguis: sed pater meus qui in celis est. modo repente: redi post me sathanas. Quid est redi post me: Sequere me. Precedere me vis: consilium mihi dare vis: melius est ut consilium meum sequaris: hoc est redi retro: redi post me. Antecedentem contemnat ut retro redeat: et appellat sathanam: quia vult procedere dominum. Paulo ante beatus: modo sathanas. Ut paulo ante beatus? Quia non tibi inquit reuelauit caro et sanguis: sed pater meus qui in celis est. Unde modo sathanas? Quia non sapis inquit que dei sunt: sed que hominum. Qui ergo volumus recte celebrare natalicia martyrum: desideremus imitacionem martyrum: ne velimus procedere martyres: et melioris consilij nobis videri esse: quia cuiusdam passionem pro iusticia et pro fide: quos illi non euitauerunt. Ergo illi qui cogitant mala: et in luxuria nutriunt corda sua: auertantur retrorsum et erubescant: audiatur ab Apolo postea dicente: Quae autem fructum habuistis aliqui: in quibus nunc erubescit? Quid sequitur?

Auertantur statim erubescant: qui dicunt mihi euge euge. Duo sunt genera persecutorum: vituperantium: et adulatorum: Plus persequitur lingua adulatoris: quam manus interfectoris. Nam et ipsum caminum dixit scriptura. Certe cum de persecutione loqueretur scriptura dixit: Tanquam aurum in fornace probauit illos de martyribus interfectis: et sicut holocausti hostiam accepit illos. Audi quia et lingua adulatorum talis est: probatio inquit argenti et auri ignis. Ut autem probat pro os laudantium est. Argenti inquit: et auri: ignis ille: ignis et iste: de utroque te salutem oportet exire. Fregit te reprehensor: fractus es in fornace tanquam vas fictile. Formauit te verbum: et venit temptatio tribulationis. Illud quod formatum est oportet ut coquatur: sed bene formatum est accedit ignis et firmat. Ut ille dicebat in passione: aruit sicut testa virtus mea. Passio quippe et caminum tribulationis fecerat fortior. Rursus si lauderis ab adulatoribus et assentantibus: et annueris eis veluti emens oleum non tecum portans: sicut quando virgines insipientes: erit caminus fracture tue: etiam os laudantium te. Sed sine his non possumus: necesse est ut intremus in hec et exeamus inde: intremus in vituperationem aliquam malorum et improborum: in

trem^o z in assentione aliqua adulatori:
 sed exire inde op^o est. Rogem^o eu de q di
 ctu est: Custodiat dñs introitu tuu z exitu
 tuu: vt intras integer: sic exeat integer. Aut
 em z Aplos: Fidelis e de^o q no vos sinat
 teptari sup q̄ potestis. Ecce habes ingres
 sum: no dixit no teptemini. Qui em no te
 ptat no pbat: z q no pbat no pficit. Quid
 g optauit: Fidelis de^o qui no vos sinat te
 ptari sup q̄ potestis. Audistis ingressum
 audite z exitu: s̄ faciet cu teptatioe etia ex
 itu vt possitis tolerare. Ergo z illi auertat
 statim erubescetes q dicunt mihi euge eu
 ge. Quare em me laudat: Laudet deum.
 Quis em ego su vt lauder i me: Aut quid
 ego feci: Quid habeo qd no accipi: Si ac
 cepisti inqt quid gliaris quasi no accepis:
 Auertat g statim erubescetes q dicunt mihi
 euge euge. Tali oleo pingue factu e caput
 hereticor: cu dicunt: ego su: ego su: z dicat
 illis tu dñe: acceperit euge euge: secuti sut
 euge euge: facti sunt duces ceci cezor se
 quetu. Aptissimus vocib^o donato dicunt
 ista carata: euge euge dux bone: dux p̄cla
 re: z no dixit ille: auertant statim z erubescat
 q dicunt mihi euge euge: nec eos corrigere vo
 luit: vt christo diceret: dux bone: dux p̄cla
 re. At vo Aplos formidat euge hoim: vt
 vere laudaret in christo: noluit se laudari
 p christo dicentibusq̄ qbusda: ego su Pau
 li: respodit in libertate dñi: Nūqd Paul^o
 crucifix^o est p vobis: aut in noie Pauli ba
 ptizati est: Ergo dicat martyres etia in p
 secutioe adulationu: auertat statim erube
 scetes q dicunt mihi euge euge. Et qd sit cu
 illi auertant z erubescunt oes: siue q querunt
 aiā meā: siue q cogitat mihi mala: siue q
 puerfa z simulata beniuolētia lingua volūt
 emollire qd feriat: cu fuerint z ipi auersi et
 pfusi: qd fiet: **Exultet z iocundetur**
in te: Nō in me: nō in illo aut in illo: s̄ in q
facti sut lux q fuerūt tenebre. Exultet z io
cudent in te. Oēs qui q̄runt te. Aliud
est q̄rere deū: aliud q̄rere hoim. Iocudent
q q̄runt te. Nō iocudabunt g q querūt se
qs por q̄sisti añq̄ q̄rerēt te. Nōduz q̄rebat
ouis illa pastore: aberrauerat a grege: z de
scēdit ad eā: q̄siuit eā: reptauit i humer^o su
is: p̄temnit te iā q̄rentē se. Iā ḡ q̄ris eum q
por q̄siuit te: fac qd ait. Que sut oues mee
vocē meā audiūt z sequūtur me. Si ḡ que
ris eū q̄ por q̄siuit te: z ouis facta es ei^o: et
audis vocē pastoris tui: z sequeris eū: vi
de quid tibi de se ostēdit: qd de corpe suo:

Alia lra.
 tletentur.

ne in ipso errares: ne in ecclesia errares: ne q̄s
 tibi diceret: christ^o est q̄ nō ē christ^o: aut ec
 clesia q̄ nō est ecclesia. Multi em dixerūt car
 nē nō habuisse christū: z nō in corpe suo re
 surrexisse christū: noli seq̄ voces eoz: audi
 vocē ipsius pastoris: q̄ induit^o est carne vt
 q̄reret p̄ditā carnē: surrexit: z ait: Palpa
 te z videte qz spirit^o ossa z carnē nō habet
 sicut me videtis h̄re. Ostēdit se tibi: vocē
 q̄ ei^o seq̄re. Ostēdit z ecclesiam: ne q̄s te fal
 lat in noie ecclesie. Sportebat inqt christū
 pati: z resurgere a mortuis tertia die: z p̄di
 carū in noie eius penitentiā z remissionem
 pctōz p oēs gentes: incipit^o ab hierusa
 lē. Habes vocē pastoris tui: noli sequi vo
 cē alienoz: z furē nō timebis: si vocē pasto
 ris fueris secutus. Unde aut sequeris: Si
 nec cuiq̄ hoim dixeris: q̄si eius merito eu
 ge euge: ne cū gratulatioe audieris: ne oleo
 peccatoris pinguescat caput tuū. Exultet
 z iocudent in te oēs q̄ q̄runt te. **Et dicant:**
Quid dicet: q̄ exultat: Semp magnifi
cetur dñs: Bicāt hoc oēs qui exultat et
q̄ q̄runt te. Quid: Semp magnificet dñs.
Qui diligit salutare tuū. Nō tantū
magnificet dñs: sed etia dñs sp. Ecce erra
bas z auersus ab eo eras: vocauit te mag
nificet dñs. Ecce inspirauit tibi p̄fessiones
pctōz: p̄fessus es: dedit veniā: magnifice
tur dñs. Iaz cepisti iuste viuere: iam puto
q̄si iustu est: vt z tu magnificeris. Etem cū
te vocaret erratē: magnificandus erat dñs:
cū tibi p̄fiteri pctā dimisit: magnificandus
erat dñs. Nō iam audies vba ei^o cepisti
pficere: iustificat^o es: puenisti ad q̄ndā vir
tutē excellentiā: dignū est vt z tu aliq̄n ma
gnificeris. Bicāt: sp magnificet dñs. Pec
cator es: magnificet vt vocet: p̄fiteris: ma
gnificetur vt ignoscat: iā iuste viuis: mag
nificet vt regat: p̄seueras vsq̄ i finē: vt glo
rificet magnificetur. Semp ḡ magnificet
dñs. Hoc dicāt iusti: hoc dicāt qui q̄runt
eū: q̄squis hoc nō dicit: nō querit eū. Ecce
magnificet dñs: exultet z iocudent oēs q̄
q̄runt eū: z dicant sp magnificetur dñs q̄ di
ligūt salutare ei^o. Ab illo est em illi salus n̄
a se. Salutare .n. dñi dei nr̄i saluator dñs
nr̄i Iesus christ^o. Quisq̄s diligit saluatore
cōfiteatur se sanatu: q̄sq̄s se p̄fiteatur sanatu
fuisse: cōfiteatur egrotū. Bicant ergo semp
magnificetur dñs qui diligit salutare tuū:
nō salutare suū: quasi ipsi se saluēt: nō qua
si salutare hois tanq̄ ab illo saluent. Nōll
te inqt p̄fidere in principes: z in filios ho

minū: quib⁹ nō est sal⁹. Quare hoc: Bñi ē salus: ⁊ sup pplm tuuz bñdictio tua. Ergo sp magnificet dñs. Qui hoc dicunt: Qui diligūt salutare tuū. Ecce magnificet dñs nūq̄ tu: nūq̄ tu: in illo aliqd: in me nihil. Si autē in illo qcquid ego: ille nō ego. Tu q̄ quid? Ego vero egenus ⁊ pauper sum. Ille diues: ille abundans: ille null⁹ indigēs. Ecce lumē meū: ecce vnde illumi nor: qm̄ clamo: tu illuminabis lucernā meam dñe: de⁹ meus illuminabis tenebras meas. Domin⁹ soluit compeditos: dominus erigit elisos: Dominus sapientes facit cecos: dñs custodit p̄selitos. Quid ergo tu? Ego vero egenus ⁊ pauper. Ego tāq̄ pupillus: aia mea tanq̄ vidua destituta ⁊ desolata: auxiliū q̄ro: sp infirmitatē meā cōfiteor: Ego vero egenus ⁊ pauper. Bonata sunt mihi peccata: iam cepi seq̄ p̄cepta dei adhuc tñ egen⁹ ⁊ pauper. Tñ adhuc egenus ⁊ pauper: Quia video aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. Tñ egenus ⁊ pauper: Quia beati qui esurūt et sitiunt iusticiā. Adhuc esurio: adhuc sitio: saturitas mea dilata est nō ablata. Ego vero egenus ⁊ pauper. Deus adiuua me. Unde cepit: Be⁹ in adiutorū meū itēde: deus adiuua me. Rectissime ⁊ Lazar⁹ ad iutus interpretari dicit. Ille egen⁹ ⁊ pauper qui ablat⁹ est in sinū Abrae: ⁊ gerit typū ecclesie dei: q̄ semp p̄fiteri debet adiutorio sibi opus esse: hoc est verus: hoc est pius. Bixi dñs: deus meus es tu. Quare: Quoniam bonorū meorum nō egēs. Ille non eget nostri: nos egemus ipsius: ideo ver⁹ dñs: nam tu nō valde verus dñs serui tui: ambo hoies: ambo egētes deo. Si autē putas egere tui seruum tuū vt des panē: egēs ⁊ tu serui tui vt adiuuet labores tuos: vterq̄ vestrū altero vestrū indiget. Itaq̄ nullus vestrū vere dñs: ⁊ nullus vestrū vere seruus. Audi verū dominū cuius ver⁹ es seru⁹. Bixi dñs deus meus es tu. Quare tu dñs: Quoniam bonorū meorum non egēs. Quid autez tu? Ego vero egenus ⁊ pauper. Ecce egenus et pauper. Pascat deus: subleuet deus: adiuuet deus. Deus inquit adiuua me. **A**diutor ⁊ erutor me⁹ es tu: dñe ne tardaueris. Tu adiutor ⁊ erutor: idigeo auxilio: adiuua: implicat⁹ sum erue. Nemo eñ eruet de iplicationib⁹ nisi tu. Circūstāt nos nex⁹ diuersarū curarū: hinc atq̄ inde dilaniamur q̄si spinis ⁊ sepib⁹. Ambulam⁹ angu-

Alia lra.
† liberator.
† inozeris.

stā viā: fortasse hesimus in sepib⁹: dicam⁹ deo: tu es erutor meus. Qui ostēdit angustā viā: fecit vt sequeremur. Hec vox p̄sueret in nobis fratres. Quātūcūq̄ hic vixerimus: quātūcūq̄ hic p̄fecerimus: nemo dicat: sufficē mibi iust⁹ sū: Qui dixerit: remāsit in via nō nouit puenire. Ubi dixerit sufficit: ibi hesit. Attēde Aplm cui non sufficit: vide quō se vult adiuuari donec pueniat. F̄res inq̄t: ego me nō arbitror cōprehēdisse: ne illi sibi viderent apprehēdisse. Quib⁹ rursus dicit: Qui se putat aliqd scire: nō dū scit quēadmodū oporteat scire. Quid q̄ ait: Fratres ego me non arbitror cōprehēdisse. Supra dixerat: si qz iā acciperim aut iā p̄fectus sim: ⁊ ibi sequit. Fratres ego me nō arbitror cōprehēdisse. Si nōdū accepit: egen⁹ ⁊ pauper est: si nōdū p̄fectus est: egen⁹ ⁊ pauper est: bñ dicit: de⁹ adiuua me. Sed intelligit aliquid ⁊ excelsius intelligit. Uide tñ quid dicat. Et aut qui potēs est oia facere sup abundant⁹ q̄ petim⁹ ⁊ intelligimus. Uide q̄ qz nōdū puenit: nōdū app̄hēdit. Quid ergo ait: Fratres ego me nō arbitror apprehēdisse: vnum autē que retro oblitus in ea que ante sunt extent⁹: fm̄ intentionē sequor ad palmam superne vocatiōis. Ille ergo currit: tu hesisti: ille dicit nōdū se p̄fectū: ⁊ tu iam de p̄fectione gloriaris. Confundātur qui tibi dicunt euge euge. Cōfundaris inter illos ⁊ tu: quia tu tibi dicis euge euge. Qui eñ seipm̄ laudat sibi dic euge euge: qui ab alijs laudatur ⁊ p̄sentit: non portat oleum secū deficiūt faces: clausurus ē ille ianuā. Hoc q̄ nos docuit psalm⁹ iste breuit carissimi ex admonitione solemnitate martyriū: vt intelligamus qz martyres tribulationem hic passi sunt corporalē: nos in quāta cūq̄ pace simus: necesse est patiamur tribulationē spiritualē: ⁊ necesse ē vt inter scādala ⁊ zizania ⁊ paleā gemat ecclesia ⁊ illa massa: donec messis veniat: donec ventila brū: donec veniat vltima ventilatio: vt sepe tur palea a frumēto: donec ad horreū redigat. Quod donec fiat clamem⁹: ego vero egenus ⁊ pauper sum: deus adiuua me: adiutor meus es tu: domine ne tardaueris. Quid ē ne tardaueris? Quia longū ē vt veniat christus. Quid igitur? Quia dicimus ne tardaueris: iam ventur⁹ est anteq̄ statuit venire? Quid sibi vult hoc votum ne tardaueris? Ne mihi tardi⁹ videat: qd̄ velturus est. Tibi eñ longū videtur: nō deo

longū videtur cum m
veluti dicit vigilat
dicitur: carū dū ab
crederetis ab eo
in terrore sanq̄
potere delicias qu
hōr: cum nō dicit
bus fore corrip
aduersus deū: nō
tam vnde cogit
erunt. Bolong
dū dicit: dicit
in via libere de
it. Tibi nō p̄sent
salus vt dicit. E
tu cōprehēdisse
Dicit: remāsit
te nōdū accepit
p̄fectus est: egen⁹
ad iutus interpretari dicit. Ille egen⁹ ⁊ pauper qui ablat⁹ est in sinū Abrae: ⁊ gerit typū ecclesie dei: q̄ semp p̄fiteri debet adiutorio sibi opus esse: hoc est verus: hoc est pius. Bixi dñs: deus meus es tu. Quare: Quoniam bonorū meorum nō egēs. Ille non eget nostri: nos egemus ipsius: ideo ver⁹ dñs: nam tu nō valde verus dñs serui tui: ambo hoies: ambo egētes deo. Si autē putas egere tui seruum tuū vt des panē: egēs ⁊ tu serui tui vt adiuuet labores tuos: vterq̄ vestrū altero vestrū indiget. Itaq̄ nullus vestrū vere dñs: ⁊ nullus vestrū vere seruus. Audi verū dominū cuius ver⁹ es seru⁹. Bixi dñs deus meus es tu. Quare tu dñs: Quoniam bonorū meorum non egēs. Quid autez tu? Ego vero egenus ⁊ pauper. Ecce egenus et pauper. Pascat deus: subleuet deus: adiuuet deus. Deus inquit adiuua me. **A**diutor ⁊ erutor me⁹ es tu: dñe ne tardaueris. Tu adiutor ⁊ erutor: idigeo auxilio: adiuua: implicat⁹ sum erue. Nemo eñ eruet de iplicationib⁹ nisi tu. Circūstāt nos nex⁹ diuersarū curarū: hinc atq̄ inde dilaniamur q̄si spinis ⁊ sepib⁹. Ambulam⁹ angu-

longū videtur cui mille anni dies vn^o est: vel tres hore vigilie. Sz tu si nō habueris tolerantia: tardū tibi erit: z cū tibi tardum erit deflexeris ab eo: z eris similis illis qui in heremo fatigati sunt: z festinauerūt a deo petere delicias quas illis in patria reserua bat: z cum nō darentur delicie in itinere q̄ bus forte corrūperentur murmurauerunt aduersus deū: z redierunt corde in egyptum vnde corpe erant separati: corde redierunt. Noli ergo tu sic: noli sic: time verbū dñi dicētis: Ademēto vxoris Loth. Et ipa in via iā liberata de sodomis retro respexit. Ubi respexit: ibi remāsit: facta est statua salis vt p̄diat te. Exēplo em̄ tibi data ē: vt tu cor habeas: non remaneas fatū in via. Attēde remanentē z trāsit: attēde respicientē retro: z tu in anteriora extētus esto sicut Paulus. Quid ē nō respicere retro: Que retro oblitus inq̄t. Jō sequeris vocat^o ad supernā palmā: de q̄ postea glouer: qz idē Ap̄lus dicit: Superest mihi corona iusticie quā mihi reddet dñs i illo die iust^o iudex.

Explicit Tract. de ps. LXX.

Incipit Tract. de ps. LXX.

Sermo p̄mus: de p̄ma pte psalmi.

In omnib^o scripturis sanctis gratia dei que liberat nos: cōmendat se nobis: vt cōmendatos habeat nos. Hoc in isto psalmo cantatur: de quo cū vestra caritate loqui suscepimus. Aderit dñs vt sic ea corde p̄cipiā quō dignum est: z sic ea p̄mā quō expedit vob. Multū em̄ mouet dei amor z timor. Timor dei qz iustus est: amor qz misericors est. Quis. n. ei diceret qd fecisti si dānaret iustū: Quāta ergo misericōdia eius vt iustificet iniustum: Ex hoc plectū nobis z Ap̄tolū audiui mus eandē maxie gratiā cōmendantē: de cui^o cōmendatiōe habebat iudeos inimicos: velut d̄ l̄ra legl p̄sumētes: et tāq̄ iusticiā suā diligentes atq̄ iactantes: de quib^o dicit: Testimoniū phibeo illis: qz zelū dei habent: sed nō fm̄ scientiā. Et tanq̄ ei diceretur: quid est em̄ habere zelum dei fm̄ scientiā: subiecit p̄tinuo. Ignorātes enim dei iusticiā z suā volentes p̄stituere: iusticie dei nō sunt subiecti. Gloriātes inq̄t tanq̄ de operib^o excludunt a se gratiā: z tanq̄ d̄ sanitate sua falsa p̄sumētes: respuunt medicinā. Cōtra tales em̄ z domin^o dixerat: Nō veni vocare iustos: sed peccatores in penitentiā: nō est opus sanis medic^o: s̄ male habētibus. Hec est ergo tota sciētia ma

gna hominis: scire quia ipse p se nihil est: z qm̄ quicquid est a deo est z p̄pter deū est. Quid em̄ habes inq̄t qd nō accepisti: Si aut accepisti qd gloriaris quasi nō accepis: Hāc gratiā q̄ cōmendat Ap̄lus: hinc h̄re meruit inimicos iudeos: de l̄ra legis z d̄ sua iusticia gloriātes. Hāc q̄ cōmendās in lectione q̄ lecta est sic ait: Ego em̄ suz minim^o ap̄loz q̄ nō sum dignus vocari ap̄lus: qz p̄secutus sū ecclesiā dei: sed ideo inq̄t misericordiā p̄secutus sum: qz ignorans feci in incredulitate. Beinde paulopost. Fidelis sermo est inquit: z omni acceptōe dignus: qz christus Iesus venit in hūc mundū peccatores saluos facere: quoz p̄mus ego sū. Nūquid ante illū nō erāt pctōres: Quid est q̄ prim^o ego: Antecedēs omnes nō tpe: sed malignitate. Sed iō inq̄t misericōdiam cōsecut^o sum: vt in me ofideret christ^o Iesus omnē longanimitatē ad informationē eorū qui credituri sunt illi in vitā eternam: id est vnusquisq̄ pctōr z iniqu^o iam de se de sperās: iam habens quasi gladiatorū anīmū: vt iō faciat q̄cquid vult: qz necessariō dānādus ē: respiciat tñ ad ap̄m Paulū: cui tanta crudelitas: tantaq̄ malicia a deo donata ē: z nō de se despādo puertat ad deum. Hāc q̄ gratiā cōmendat nobis deus: z i isto psalmo: Intueamur illū: z videam^o an ita sit: an forte ego alit̄ suspicer. Etenim arbitroz hūc eū h̄re affectū: z hoc oibus p̄ se suis syllabis resonare: id ē hoc nobis cōmendare gr̄az dei gratuitā q̄ nos liberat in dignos: nō p̄t nos s̄ p̄pter se: vt etiā si nō hoc dicerē: neq̄ hoc p̄locut^o eēm: qlibet me diocris cordis homo attēte audiēs verba eiusdē psalmi sapet hoc: z forte ipis v̄bis si aliud habebat i corde mutaret: z fieret qd hic sonat. Quid est hoc: Est tota spes nostra in deo sit: nihilq̄ in nobis tanq̄ de nostris virib^o p̄sumamus: ne n̄m faciētes qd ab illo ē: z qd accepimus amittam^o. **T**itulus q̄ psalmi hui^o: vt solet titul^o psalmi: indicans in limine quid agatur in domo. **I**psi David filioz Jonadab: z eoz q̄ primi captiui ducti sūt. Jonadab hō fuit qdā: cōmēdat nob̄ ex p̄phetia Hieremie: q̄ filiis suis p̄cepit vt vinū n̄ biberēt: neq̄ in domibus residerēt: s̄ in tabernaculis habitaret. P̄ceptū aut patris filij tenuerūt z seruauerūt: z ex hoc b̄ndicti a dño meruerūt. B̄ns hoc nō preceperat: s̄ pater ipsorū. Sic aut hoc acceperūt tanq̄ p̄ceptū a dño deo suo: qz z si dñs n̄ p̄cepit

dar in eternū. Si in me confundor: in te nō confundar in eternum. **In tua iusticia erue me et exime me.** Non in mea: s; in tua. Si enī in mea: ero ex ill' de qbus ille ait. Ignorātes dei iusticiā: et suā iusticiam volētes p̄stituere: iusticie dei nō sunt subiecti. Ergo in tua iusticia: nō in mea. Quia mea qd p̄cessit: Iniquitas. Et cū ero iustus tua iusticia erit: qz iusticia mihi abs te data iustus ero: et sic erit mea vt tua sit: id est abs te mihi data. In eum enī credo qui iustificat impiū: vt deputet fides mea ad iusticiā. Erat ergo et sic iusticia mea: non tamen tanq̄ ppria mea: nō tanq̄ a me ipso mihi data: sicut putabāt illi q sup lram gloriabant: et grām respuebāt. Nam dictū est in illo loco. **Judica me domine secundum iusticiā meā.** Lerte nō gloriabatur i sua iusticia: sed reuoca te ad ap̄lin: **Quid enī habes qd nō accepisti?** Et sic dic iusticiā tuā: vt memineris qd accepisti eas: et non eā inuideas accipientib'. Nam et ille phariseus tanq̄ a deo accepisse se dicebat: **Gras tibi qz non sum sicut ceteri hoies: gratias tibi bñ: qz nō sum sicut ceteri hoies.** Quare? Inde enī te delectat: qz bonus es qd alter mal' est. **Beniqz quid addidit: Iniusti: raptores: adulteri: sicut et publicanus iste.** Hoc iam non est exultare s; insultare. Ille autē captiuus nec oculos ad celū audebat leuare: s; p̄cutiebat pectus suū dicēs: **Bñe ppitius esto mihi peccatori.** Parū itaqz est vt illd qd in te est bonū agnoscas qd a deo sit: nō si etiam inde nō te extollas sup illū q dum non habet: q fortasse cū accepit transiet te. **Quī enī erat Saulus Stephāi lapidator: q̄ multi erant christiani quorū erat ille persecutor: tamen qñ p̄uersus est omēs q se p̄cesserant sup̄auit.** Ergo dic deo qd audis in psalmo. **In te dñe speraui nō confundar in eternū: in tua iusticia nō in mea erue me et exime me.** **Inclina ad me aurem tuā.** Et h̄ confessio est hūilitatis. Qui dicit inclina ad me: cōfitef qz iacet tanq̄ eger p̄stratus medico stāti. **Beniqz vide quia eger loquit: Inclina ad me aurem tuam. Et saluū me fac. Esto mihi i deus p̄tore.** Nō ad me iacula inimici pueniant: ego enī me p̄tegere nō possum. **Et in locū munitū mihi esto vt saluū me facias.** In locum munitū esto mihi: tu esto locus munitus meus. **Ubi est qd ab illo fugiebas Adā: et te inter padisū ligna absco-**

debas: **Ubi est qd eius faciē formidabas ad quē gaudere p̄sueueras: Abisti et p̄isti: captiuatus es: et ecce visitaris: et ecce non dimittis: et ecce dimittunt non agitanouem oues in montib': et querit ouis p̄dita: et ecce dicit de inuēta: mortuus erat et reuixit: pierat et inuētus ē.** Ecce ipse dñs fact' ē locus refugij tui: q̄ p̄mo erat mer' fuge tue. **In locū munitū tu inq̄t esto mihi: vt saluū facias me.** Nō ero saluus nisi in te: nisi tu fueris req̄es mea sanari nō poterit egritudo mea. **Leua me a terra: in te iaceā: vt surgam in locū munitū.** Quid munitū cū ad illū locū confugeris? **Bic mihi q̄s aduersarios formidabis: Quis insidiabit et pueniet ad te?** Nescio quis dī de montis vertice clamasse cū impator transiret nō de te loquor respexisse ille dicit et dixisse nec ego de te. **Cōtempserat impatorē cū insignib' armis et exercit' p̄tate.** **Uñ: Be loco munito.** Si securus ille in alta terra: quō tu non in eo a quo factū est celū et terra: **Esto mihi q̄ in deū p̄tore et in locū munitū vt saluum me facias.** Ego si mihi aliū locum elegero: saluus esse nō potero. **Elige certe hō si inueneris munitore.** Nō est q̄ quo fugiatur ab illo nisi ad illū. **Si vis euadere iratum: fuge ad placatū.** **Quī firmamentū meū et refugium meū es tu.** Firmamentū meū qd ē. **Per te sim firm': et ex te sum firmus.** Quī firmamentū meum et refugium meū es tu. **Et siam firmus ex te: sicuti fuero infirmus in me: refugium ad te: Firmū enī te facit grā christi: et immobilez aduersus omnes temptatiōes inimici.** **Sz ibi est et hūana fragilitas: ibi est adhuc prima captiuitas: ibi est et lex in mēbris repugnās legi mentis et captiuū volēs ducere i lege peccati: adhuc corpus qd corrumpit aggrauat aiām.** **Quilibet firmus sis ex grātia dei: q̄ diu adhuc portas terrenum vas in quo thesaurus est dei: aliqd etiā de ipso vase fictili formidandū est.** Ergo firmamentū meū es tu: vt firm' sim in isto seculo aduersus oēs temptatiōes: **Sed si multe sūt et turbant me: refugium meū es tu.** Ad hoc enī cōfitebor infirmitatē meā: vt sim timidus tanq̄ lepus: qz spinis plenus tanq̄ ericius. **Et sicut in alio psalmo dī: Petra est refugium erinacij et leporib'.** **Petra autem erat christus.** **Deus meus erue me de māu peccatoris.** **Generalit' peccatores inter q̄s laborat iste q de captiuitate iā liberāndus est iste q iam clamat: Infelix**

Alia lra
libera
teripe

Alia lra
salua me

Alia lra
non habet

Alia lra
teripe

AD

ego hō: quis me liberabit de corpe mortis huius? **G**ra dei p̄ Jesū christū dñm nostrū. Intus est hostis lex illa in mēbus: sūt r̄ foris hostes: quo clamas ad illū cui clamātū est: Ab occultis meis munda me dñe: r̄ ab alienis parce suo tuo. Ergo saluūz me fac cū p̄: ab egritudine tua dñi interiore: id est iniquitate tua ab ea q̄ captiuus es: ab ea q̄ ad p̄mū hoīez p̄tines: vt inter p̄mos captiuos clames. Saluus aut fact⁹ ab iniquitate tua: vide iam r̄ de iniquitatibus alienis: inf̄ q̄s tibi necesse est viuere quousq̄ vita ista finiat. Et quousq̄: Ecce finit tibi: nūquid finit ecclesie: nisi in fine seculi. Iste autem vnus hō vnitas christi clamat has voces. Necesse est q̄ vt multi exētes de hoc corpore fideles iam sint in illa rege quaz p̄stat deus spiritibus fidelium. Sed hic adhuc sunt mēbra christi in his q̄ in hac vita degunt: in his qui postea nascent. Ergo vsq̄ in finem seculi erit h̄ iste hō q̄ clamat a peccatis suis liberari: r̄ a lege mēbrozū repugnante legi mentis. Deinde inter peccata alioz: inter quos necesse est vt viuat vsq̄ i finē. Sed duo h̄nt genera peccatores isti. Alij sunt q̄ legem acceperūt: alij sunt q̄ nō acceperūt. Omēs pagani legē nō acceperunt: omēs iudei r̄ christiani lege acceperunt. Ergo generale nomē est pctōr: aut legis transgressor si accepit legē: aut tantum inō iniquus sine lege si nō accepit legem. **D**e vtroq̄ genere loquit apls r̄ dñs. Qui sine lege peccauerūt: sine lege p̄būt: r̄ qui in lege peccauerūt: p̄ legem iudicabūtur. Tu aut qui inter vtrūq̄ genus gemis: dic deo qd̄ audis in psalmo. **D**eus meus erue me de manu peccatoris. **C**ui⁹ peccatoris: **D**e manu cōtra legē p̄tereuntis r̄ iniq̄. Est qd̄em r̄ iniquus legē p̄teriens: non enī nō iniquus q̄ legem p̄terit: s̄ omīs legē p̄teriens iniquus ē: nō omīs iniquus legē p̄terit. **U**bi enī nō est lex aut apls: nec p̄uicatio. Qui q̄ legē nō acceperūt: iniq̄ dici p̄nt: p̄uicatores non p̄nt: iudicātur vtriq̄ s̄m merita sua. Sed ego q̄ de captiuitate volo liberari p̄ grām tuaz: clamo ad te: libera me de manu peccatoris. **Q**uid ē de manu eius: **D**e p̄tate eius: ne cuz seuit adducat ad p̄sensionē: ne cū insidiat p̄sua deat iniquitatem. **D**e manu legē p̄tereuntis r̄ iniq̄: **R**ñde illi. **Q**uid te queris libari de manu legē p̄tereuntis r̄ iniq̄: **N**oli p̄sentire: s̄ si seuit: paties esto: tolera. **S**z q̄s te tolerat: si deserat ille q̄ ē locus munitus: **Q**ua

Alia lra
ter
ta gemitus

re q̄ dico: libera me de manu legē p̄tereuntis r̄ iniq̄: **Q**uia nō est in me vt paties sim: s̄ i te q̄ donas patiaz. **B**enigs seq̄: **Q**uare h̄ dico: **Q**m̄ tu es patia mea dñe. **I**ā si patia recte: r̄ quod sequit. **D**ñe spes mea a iuuetute mea. **I**ō patia mea: qz spes mea. **A**n potius ideo spes mea: quia patia mea: **T**ribulatio (ait apls) patieniaz opat: patia p̄bationē: p̄batio autē spem: spes vō nō p̄fundit. **A**berito in te speraui dñe: nō p̄fundar in eternū. **D**ñe spes mea a iuuetute mea. **A** iuuetute tua deus spes tua. **N**onne r̄ a puericia tua r̄ ab infantia tua: **P**lane inq̄. **N**az vide qd̄ sequit. **N**e h̄ putares ita me dixisse: spes mea a iuuetute mea: q̄si nihil p̄fuerit deus infantie v̄ puericie mee. **A**udi qd̄ sequit. **I**n te cōfirmatus sum ex vtero: **A**dhuc audi. **D**e ventre matris mee tu es p̄tector me⁹. **Q**uare q̄ a iuuetute mea: nisi ex quo in te cepi sperare: **A**nte enī nō in te sperabam: **Q**uis tu fueris p̄tector meus q̄ me saluū p̄duxisti ad tps quo in te discere sperare. **A** iuuetute aut mea cepi i te sperare: ex quo me aduersus diabolūz armasti: vt in p̄cinctu exercitus tui armatus fide tua: spe: caritate: cetēnsq̄ donis tuis cōfiterē aduersus inuisibiles inimicos tuos: au dirēq̄ ab aplo. **N**ō ē nob̄ colluctatio aduersus carnē r̄ sāguinē: s̄ aduer⁹ p̄ncipat⁹ r̄ p̄tates r̄ rectores mūdi tenebrarū harū: aduersus spūalia neq̄tie. Ergo iuuenis est q̄ pugnat i ista. **S**ed q̄uis iuuenis sit cadet: nisi ille sit spes ei⁹ cui clamat: **D**omine spes mea a iuuetute mea. **I**n te **d**ecātatio mea sp. **N**unqd̄ ex quo in te sperare cepi vsq̄ nūc: **S**ed sp. **Q**uid est semp? **N**ō tñ tpe fidei: s̄ r̄ tpe speciei. **N**ūc enim q̄ diu sumus in corpe: p̄egrinamur a dño: **P**er fidē enī ambulam⁹: non p̄ spēm. **V**eniet tps vt videamus qd̄ nō visum credim⁹. **V**iso aut qd̄ credim⁹: letabimur: viso aut qd̄ nō crediderūt impij: p̄fundentur. **T**ūc veniet res cui⁹ mō est spes. **S**pes enī que videt: nō ē spes. **S**i aut qd̄ non videmus speramus: p̄ patiaz expectam⁹. **N**ō q̄ gemis: mō in locū refugij curris: vt saluus fias: mō in infirmitate positus medicū rogat: **Q**uid cū accepis p̄fectā etiā sanitatem: **Q**uid cū effect⁹ fueris equal angelis dei: **I**am forte istā grām q̄ liberat⁹ es obliuiscer⁹: **A**bsit. **I**n te decātatio mea sp. **T**ā q̄ p̄digiū fact⁹ sum mltis. **H**ic tempore spei: tpe gemitus: tpe humilitatis: tpe

Alia lra
cantatio

doloris: tpe infirmitatis: tpe vocis a com-
pedibus. **Hic** q̄ qd: **Tāq̄** pdigiū fact' sū
milti. **Uñ** tāq̄ pdigiū: **Uñ** mihi insultāt q̄
me pdigiū putāt: **Quia** credo qd non vi-
deo. **Illi** enī beati in his q̄ vidēt exultant:
in potu: in luxuria: in scortationib': in aua-
ricia: in diuitijs: in rapinis: in secularibus
dignitatibus: de dealbatiōe lutei parietis:
i his exultāt. **Ambulo** autē ego in viā dissi-
mitem p̄temnens ea q̄ p̄sentia sunt: et timēs
etiā p̄spera seculi: nec alicubi securus nisi
in p̄missis dei. **Et illi: Ad** aducem' et bibe-
mus: cras enī moriemur. **Quid** ais: **Re-**
pete: Ad aducē' inq̄t et bibā'. **Age.** **Quid**
postea dixisti: **Cras** enī moriemur. **Terrui**
sti: nō seduxisti. **Plane** hoc ip̄o qd postea
dixisti: incussisti mihi timorē ne tibi cōsen-
tiam. **Cras** enī moriemur: dixisti: et p̄ neces-
sitate māducemus et bibamus. **Cum** enim
dixisses: māducemus et bibam': adiūxisti:
cras enī moriemur. **Audi** ḡ a me: **Immo** ie-
iunem' et oremus: cras enī moriemur. **Hāc**
viā tenens artā et angustā: tāq̄ pdigiūz fa-
ctus sum mult'. **Sz** tu adiutor fortis.

Alia lra
tet

Adesto o dñe Jesu q̄ mihi dicas: noli de-
ficere in via angusta: ego prior transij: ego
suz ip̄e via: ego deduco: i me duco: ad me
p̄duco. **Ergo** quīs pdigiū factus sū mul-
tis: tñ non timebō: quia tu adiutor fortis.
Repleat os meū laude vt hym-
no dicā glam tuā: tota die magni-
ficentiā tuā. **Quid** est tota die: **Sine** in-
termissione. **In** p̄speris qz cōsolaris: i ad-
uersis qz corigis. **Antē** essem qz fecisti: cū
essem qz salutē dedisti: cū peccassem quia
ignouisti: cum cōuersus essez qz adiuuisti:
cum p̄seuerassem qz coronasti. **Ita** plane
repleat os meū laude: vt hymno dicā glo-
riam tuā: tota die magnificentiam tuam.

Alia lra
t cantem
magnum dñe

Ne p̄icias me in tpe senectutis:
Spes mea a iuuetute mea: ne p̄icias me i
tpe senectutis. **Quid** est h' tps senectutis:
Cū deficiet virtus mea ne derelin-
quas me. **Rūdet** hic tibi deus: imo vō
deficiat v̄tus tua: vt in te maneat mea: vt
dicas cum ap̄lo: **Quī** infirmor tñc potens
sum. **Noli** timere ne p̄iciaris in infirmita-
te in ista senectute. **Quid** enī: **Bñs** tu' nō
ē infirmat' in cruce: **Nōne** an̄ illū: tāq̄ an̄
hoiem nihil valētē: tāq̄ captiuatūz oppres-
sum caput agitauerūt fortissimi et tauri p̄u-
gues: et dixerūt: **Si** filius dei est descendat
de cruce: **Nunquā** ille qz infirmus erat de-
sertus est: **Qui** maluit nō descēdere de cru-

ce: ne non potentiā ostendisse: s̄ insultanti-
bus cessisse videret. **Quid** te docuit pen-
dens q̄ descendere noluit nisi patiāz inter
insultātes: nisi vt sis fort' i deo tuo: **An** for-
te et ex eius p̄sona dictū est: **Tāq̄** pdigiūz
factus sum mltis: et tu adiutor fortis: **Ex** p̄-
sona eius s̄m infirmitatē: nō s̄m potestātē:
s̄m id quod nos in se trāfigurauerat: non
s̄m id qd ip̄e descēderat. **Factus** est enim
multis pdigiū. **Et** forte ip̄e erat senectus
eius: qz ex vetustate nō incōgrue senectus
vocat: vt ait ap̄ls. **Vetus** hō noster s̄l' cru-
cifixus est cū illo. **Sibi** erat vetus hō n̄:
senectus ibi erat: qz vetus senectus. **Tāq̄**
qz verū est: **Renouabit** sicut aq̄le iuuetus
tua: **Resurrexit** ip̄e die tertio: p̄misit resur-
rectionē finito seculo: **Iā** p̄cessit caput: mē-
bra secutura sunt. **Quid** times ne derelin-
quat te: ne abijciat in tpe senectutis cū de-
fecerit v̄tus tua. **Imo** tunc in te erit virtus
eius: qñ defecerit v̄tus tua. **Quare** hoc di-
co: **Quia** dixerūt inimici mei mi-
hi: et q̄ custodiebāt aiām meāz cōsi-
liū fecerūt in vnū. **Bicētes:** **De**
derelict eum: p̄sequimī et cōphē-
dite eū: qz nō est q̄ eruat' eū. **Victus**
est hoc de christo. **Ille** enī q̄ potentia ma-
gne diuinitatis q̄ patri eq̄lis est: resuscita-
uerat mortuos: subito inter man' inimico-
rum infirmus factus est: et qñ nihil valens
cōphēsus ē. **Quī** cōp̄redere: nisi illi p̄mo i
corde suo dicerent: **Deus** dereliquit eum:
Uñ illa vox est in cruce: **Deus** meus deus
meus vt qd dereliquisti me: **Ergo** de' de-
reliquit christū: cū deus esset in christo m̄i-
dum reconciliās sibi cū esset et christ' de':
ex iudeis qdem s̄m carnez q̄ est sup omīa
deus b̄ndictus in secula: deus dereliquit
illū: **Absit:** **Sz** in vetere nostro vox nostra
erat: qz simul crucifixus erat vetus hō no-
ster cū illo: et de ip̄o vetere n̄o corpus acce-
perat: qz **Ad** ana de **Ad** ā erat. **Ergo** qd il-
li putauerūt hoc de cruce dixit: quare me
dereliquisti: quare isti me derelictū putant
malo suo: **Quid** est derelictū putāt malo
suo: **Si** enī cognouissent: nūq̄ dñm glorie
crucifixissent. **Persequimī** et cōphēdi-
te eū. **Familiarius** tñ hoc fratres accipia-
mus ex mēbris christi: et vocē n̄fam in his
v̄bis agnoscam': qz et ille tales voces ex p̄-
sona n̄fa habuit: nō ex potētia et maiestate
sua: **Sz** ex eo qd fact' est p̄pter nos: non s̄m
id qd erat q̄ fecit nos. **Dñe** deus me'
ne elōges a me. **Ita** sit et nō elōgat omī-

Alia lra
teriptat
non habet

Alia lra
deus ne elōge
ris

Alia lra
f detrahēti ani
me mee

nino: Prope ē enī dñs hīs q̄ obtriuert cor.
Deus meus in adiutoriu meuz
respice: Confundant̄ z deficiāt̄ cō-
mittentes aīam meā. Quid optauit:
Confundant̄ z deficiāt̄. Quare optauit:
Comittentes aīam meā. Quid ē cōmittē-
tes aīam meā: Cōmittētes q̄si in rixaz ali-
quā. Cōmitti enī dicunt: q̄ rixari puocan-
tur. Si ḡ ita est: caueam̄ cōmittētes aīam
nr̄am. Quid est cōmittētes aīam nostraz:
Pr̄io puocantes nos vt deo resistamus:
vt in mal̄ nostris deus nob̄ displiceat. Qñ
enī rectus es vt bonus sit tibi de⁹ isrl̄: bon⁹
rectl̄ corde: Qñ rect⁹ es: Uis audire: Qñ
in eo bono qd̄ facis: deus tibi placet: in eo
aut̄ malo qd̄ pateris deus tibi nō displicet.
Uidete qd̄ dixerim fratres: z cauti estote ḡ
cōmittentes aīas v̄ras. Omēs enī qui vo-
biscū agūt: vt in meroribus z tribulationi-
bus fatigemī: id agunt vt in eo qd̄ patimī
deus vobis displiceat z exeat ex ore v̄ro.
Quid est B: Quid enī feci: Jam ḡ tu nihil
male fecisti: z tu iustus es: z ille iniustus:
Peccator sum inq̄s fateor: iustū me nō di-
co. Sz qd̄ peccator: Nunqd̄ tñ q̄tuz ille
cui bñ est: Qñ Caius: Ego scio mala ip-
sius: ego scio inq̄tates ip̄ius a q̄bus ego z
si pctōr: longe absūm: z tñ video eū flore-
re oib⁹ bonis z ego tāta patior. Nō ḡ ideo
dico: deus qd̄ tibi feci: qz nihil oīno mali
feci: sed qz non tñ feci vt ista dign⁹ sim pa-
ti. Iterū tu iustus es: ille iniustus. Euigila
miser: cōmissa est aīa tua. Non inq̄t ego iu-
stum me dixi. Quid ḡ tu dicis: Pctōr sū:
s̄ nō tāta cōmisi: vt ista dignus essem pati.
Non ḡ dicis deo: iustus sum z tu iniustus
es: sed dicis: iniustus sum: s̄ tu es iustior. Ec-
ce cōmissa est aīa tua: ecce iam belluz gerit
aīa tua. Que: Cōtra que: Aīa tua ḡ deū:
q̄ facta est ḡ illū a quo facta est: vel qz es q̄
ḡ illū clamas ingrata es. Redi ḡ ad cōfes-
siones infirmitatis tue: imploza medici ma-
num. Nō tibi videant̄ felices q̄ florent ad
tps. Si castigaris ill̄ parci: forte tibi casti-
gato: z emendato filio hereditas reseruat̄.
Redi ḡ: redi puaricator ad cor: nō cōmit-
tatur aīa tua: potētior est multū cui belluz
indixisti. Quanto grādiores lapides in ce-
lum miseris: tāto te fortior ruina p̄sura ē.
Redi potius ad cognoscendū te: de⁹ ē q̄
tibi displicet: erubescet: tu tibi displice: ni-
hil boni faceres nisi ille bonus essz: z nihil
mali patereris nisi ille iustus essz. Euigila
ḡ in hāc vocē: Bñs dedit: dñs abstulit: si

cut dño placuit ita factū est: sit nomen dñi
bñdictum. Iniusti erāt q̄ iuxta Job putre
scētem sani sedebāt: z tñ ille suscipiendus
flagellabatur: illis puniendis parcebatur.
Quicqd̄ ḡ tribulatiōis tibi acciderit: quic-
qd̄ insultatiōis nō cōmittat̄ aīa tua: nō cō-
mittat̄ non solū ḡ deum: sed nec cōtra eos-
ip̄os q̄ tibi ista faciūt. Si enī vel ip̄os odio
habueris: z cōtra illos cōmissa est aīa tua:
prosus illi gratias age: p̄ istis ora. Forte
enī z oratio p̄ ip̄is est ista quā audisti: Cō-
fundant̄ z deficiāt̄ cōmittentes aīaz meā:
Confundant̄ z deficiāt̄: Multū enī de iusti-
ficia sua p̄sumunt: ergo confundant̄. Hoc
illis expedit vt peccata sua cognoscāt: vñ
confundant̄ z deficiāt̄: male enī de virib⁹
suis p̄sumebant: z ip̄i defecti dicāt: Quan-
do infirmor tūc fortior suz: ne abicias me
in tps senectut̄. Bonū ergo illis optauit:
vt confundant̄ de mal̄ suis z deficiāt̄ a per-
uersis virib⁹ suis: et tūc iam defecti z con-
fusi q̄rant illuminatorē a cōfusione et refe-
ctorem a defectiōe: Beniq̄ vide qd̄ seq̄t.
Induant̄ cōfusione z verecūdiā:
q̄ cogitant̄ mihi mala. Confusione
z verecūdiā: cōfusione de mala cōscia:
verecūdiā p̄pter modestiā: Fiat hoc illis:
z boni erūt. Non tibi videat̄ seuire: vtinā
exaudiat̄ p̄ illis. Nam seuire videbatur z
Stephanus qñ ore flāmanti v̄ba illo iacu-
labat̄. Buri ceruice z nō circūcisi corde z
aurib⁹: vos sp̄ resististis sp̄i sancto. Quā
accensa iracūdiā: q̄s vehemēs aduersus ini-
micos: cōmissa tibi videt̄ aīa ip̄ius: Absū.
Salutē ip̄oz req̄rebat: freneticos male se-
uientes v̄bis ligabat. Nam vide quō non
erat cōmissa aīa ip̄ius: nō solū nō ḡ deum:
s̄ nec cōtra ip̄os. Bñe inq̄t Jesu tu accipe
sp̄m meum. Non ei displicuit Jesus: qz
passur⁹ erat lapidationē p̄ v̄bo ip̄i. Nō ḡ
erat cōmissa aīa eius ḡ deum. Item dixit:
Bñe ne statuas ill̄ hoc delictū. Nō ḡ erat
cōmissa aīa ei⁹ nec ḡ inimicos suos. Indu-
antur cōfusione z verecūdiā q̄ cogitant̄ mi-
hi mala. Hoc enī q̄rūt omnes q̄ me tribu-
lāt̄: mala mihi q̄rūt. Que mala q̄rebat enī
mulier illa qñ suggestit. Sic aliqd̄ i desū: et
morere: Et illa vxor Tobie que ait mari-
to: Ubi sunt iusticie tue: Ad hoc dicebat
vt displiceret illi de⁹ qui illū fecerat cecuz:
z cū illi displiceret cōmitteret̄ aīa ip̄i. Si
ḡ nemo tibi tribulando psuasert̄: nemo ex-
torserit vt tibi displiceat deus in his q̄ pa-
teris: aut vt oderis hoīes p̄ quos pateris:

Alia lra
f operantur
f pudore
f querunt

no cōmittē
legunt. E
ad p̄cia lu
Quid est B:
sup omē lau
rus es lau
tur. Si iam
rus es Lau
facia sua
tutone rē
me fecerunt
na est: m
fione m
v̄bo oratio
da legem lib
proci: z
Bñdum
cām in rē
uoz p̄ntem
f̄: vt in
laud̄ p̄nti
Sic quid
mā am
a p̄na illa
faciatis nō
cōmittētes
f̄p̄s: s̄
qd̄ ad q̄
bil omno
que trib
es. Nō
ip̄i: m
cōmittētes
nō cōmittētes
ip̄orum
p̄na: p̄
tūq̄ m
ribus. Quid
ne dātes: qu
Esse plane
na. Sed qz
f̄f̄cādo imp
na. Osmē
na: Nō meā
dem nā: qz
f̄f̄ca nā ē
cas imoū.
na. Lora die
am nā: Bñ
salū facit: vñ
quāq̄ facit. Bñ
Lora die salu
nā est: p̄dica salu

Alia lra
non habet

et non committis animam tuam: securus nicias quod sequitur. **Ego autem spero in te sperabo: et adiciam super omnem laudem tuam.** Quid est hoc? Adouere nos debet adiciam super omnem laudem tuam. Perfectiores facturus es laudem dei: Est aliquid quod superadiciatur. Si iam omnis illa laus est: tu quod adiecturus es: Laudatus est deus in omnibus bonis factis suis: in omni creatura sua: in omni institutione rerum omnium: in gubernatione et regimine seculorum: in ordine temporum: in eminentia celi: in fecunditate terrarum: in circumfusione maris: in omni prepotentia nascentis ubique creature: in ipsis filiis hominum: in danda lege: in liberandis suis a captiuitate egyptiorum: et ceteris omnibus mirabilibus suis. **Modum erat laudatus in eo quod suscitauit carnem in vitam eternam.** Sit ergo ista laus adiecta per resurrectionem domini nostri Iesu christi: ut hic eius uocem intelligamus super omnem laudem preteritam: si hoc recte intelligamus. Sed quid tu forte peccator qui timebas committere animam tuam: qui in ipso solo sperabas: ut a prima illa captiuitate liberareris: qui de iusticia tua non presumebas: sed de gratia illius quae commedat hic peccator: Quid tu? Adiciam aliquid super omnem laudem dei: Adiciam inquit. **Uideam quod adiciat.** Posset esse omnis laus tua: et nihil omnino deesse uideret ad laudem tuam: quia et nihil deesset si damnare omnes iniquos. **Modo enim non esset magna laus dei iusticia ipsa quam iniqui damnant.** **Adhuc laus esset.** Fecisti hominem: dedisti ei liberum arbitrium: in paradiso collocasti: preceptum imposuisti: mortem si preceptum violaret iustissimam denunciaisti. **Nihil non fecisti: nemo est qui a te amplius exigit.** Peccauit: factum est genus humanum tanquam massa peccatorum: plues de peccatoribus. **Quid ergo? Tu si massam istam iniquitatis dantes: quisque tibi dicet: iniuste fecisti?** **Esse plane etiam sic iustus: et omnis esset ita laus tua.** Sed quia liberaisti et ipsum peccatorem iustificando impiu: Adiciam super omnem laudem tuam. **Os meum pronunciat iusticias tuas: Modum mea.** **Inde adiciam super omnem laudem tuam: quia et quia iustus sum: si iustus super iusticia tua est in me: non mea.** Tu enim iustificas impiu. **Os meum annunciat iusticiam tuam.** **Tota die salutem tuam.** Quid est salutem tuam? **Bonus est salus: Modum sibi usurpet quae salutem facit: domini est salus: non se saluum pro se quisque facit.** **Bonus est salus: uana salus hominis.** **Tota die salutem tuam: toto tempore.** Aliquid aduersi est: predica salutem domini: aliquid prosperi

Alia lra
annunciabit

Alia lra
salutare tuum

est: predica salutem domini. **Ne predices in prosperis: et obmutescas in aduersis: alioqui non erit quod dictum est: tota die.** Tota enim dies cum sua nocte est. **Modum quoniam dicimus: triginta dies: ubi causa: transferunt: non dicimus et noctes: Modum et in ipso numero dierum includimus et noctes.** In **Benesi** quod dicebatur: **Factum est uespere et mane dies unum.** Ergo dies totus cum sua nocte est. **Modum enim diei fuit: non dies nocti.** Quicquid factum est in carne mortali: iusticie debet fuisse. **Quicquid factum est ex precepto dei: non propter emolumenta carnis fiat: ne dies fuit nocti.** Ergo tota die laudem dei si et in prosperis et in aduersis: In prosperis tanquam tempore diurno: in aduersis tanquam tempore nocturno. **Tota tamen die laudem dei: ut non frustra curaueris: Benedicam dominum in omni tempore: spiritus laus eius in ore meo.** **Saluus filius: pecoribus: familia: omni re sua.** **Job laudabat deum: hoc quasi diurno tempore.** **Bona uenerunt: orbis irruit: perijt quod suabatur: obierunt quibus suabat: hoc quasi nocturno tempore.** **Uide tamen tota die laudem tuam.** **Modum post illud diurnum tempus ubi letabatur quod factus est illius quasi lucis: hoc est prosperitatis occasus defecit a laudibus dei: Modum ne dies erat in corde unum fulgebat: dominus dedit: dominus abstulit: sic domino placuit ita factus est: sit nomen domini benedictum: Et si quasi ad huc uespertinum erat tempus: uenit et nox crassior tenebre profundiores: corporis dolor: putredo uermium: nec sic in ipsa putredine defecit a laudibus dei: foris in nocte quod intus exultabat in die. **Modum uxor persuadenti blasphemiam: et committenti animam ipsius male suadenti misere: tanquam umbra nocturne: locuta es inquit tanquam uia ex insipientibus mulieribus.** **Uere filia noctis.** Si bona suscepimus de manu domini: quare mala non sustineamus? **Laudabimus in die: deficiemus in nocte: Tota die: id est eius sua nocte salutem tuam.** **Quoniam non cognouit negotiationes.** Ideo inquit tota die salutem tuam: quoniam non cognouit negotiationes. **Que sunt iste negotiationes? Audiant negotiatores et mutent vitam: et si fuerunt non sint: non cognoscant quod fuerunt: obliuiscantur: postremo non approbent: non laudent: improbent: damnent: mutent: si peccatum est negotiatio.** **Hic enim auaritate nescio quare querendi negotiator: quoniam damnatum passus fueris blasphemias: et non erit in te quod dictum est: Tota die laudem tuam.** **Quoniam autem pro precijs rerum quas uendis: non solum mentiris:****

Alia lra
litteraturam.

veruetiaz fallum iuras: Quod in ore tuo to-
ta die laus dei: Quia si christianus es etiaz
ex ore tuo blasphemam nomē dei: vt dicat:
Ecce q̄les sunt christiani: Ergo si p̄pterea
iste tota die laudem dei dicit: q̄ nō cogno-
uit negociationes: corrigant se christiani nō
negociant. Sed ait mihi negociator: Ec-
ce ego affero q̄dem ex longinquo merces:
ad ea loca in q̄bus nō sunt ea que attulero
vnde viuā tanq̄ mercede laboris mei: pe-
to vt carius vendā q̄ emero. Vñ enim vi-
uam cū scriptū sit: **B**ignus ē oparius mer-
cede sua: Sed agere mendacio: de perui-
rio: hoc vitium meū ē: nō negociationis. Ne-
q̄ enim non si vellem possem agere sine isto
vitio. Nō q̄ eā culpam auctor ad negociū
cium transfero: sed si mentior ego metior:
non negocium. Possent enim dicere: tanto
enim: tanto vendam: si placet eme. Non
enim istam veritatē audiēs emptor repellere
tur: et non oēs potius accurrerēt: quia plus
fidem q̄ mercedem diligerēt. Hoc q̄ inq̄t
me mone: ne mentiar: ne piurē. nō vt abij-
ciam negociū vñ me transigo. Quo enim
vocas: q̄si hinc reuocas: Forte ad artē ali-
quam: ero sutor: calciamēta faciā homini-
bus. **M**ēdaces enim et ipi nō sunt: Peruari
et ipi nō sunt: **N**ōne locatis ab alio calcia-
mentis: cū acceperint ab alio p̄ciuz: dimit-
tunt qd̄ faciebāt: et suscipiūt alteri facere: et
fallunt eū cui p̄miserant cito se facturos:
Nōne sepe dicūt: hodie facio: hodie impleo
Beinde in ipa futura tātas fraudes nō fa-
ciunt: Faciūt ista et dicūt ista: sed ipsi mali
sunt: non ars quam p̄fiterē. **O**ēs q̄ artifi-
ces mali: deum non timentes: vel p̄ lucro:
vel p̄ timore damni: aut egestatis mentiun-
tur: piurāt: non est p̄tinua laus i eis. Quod
q̄ reuocas a negociatione: **A**n vt agricola
sum: et aduersus deū tonantē murmurem:
vt grandinē timens: sortilegū consulez: vt
q̄ram qd̄ faciam i celū: vt optem pauperi
b̄ fame: quo possē v̄dere qd̄ fuauit: **A**d h̄
me adducis: **S**ed nō ea faciūt inq̄s agrico-
le boni: nec illa negociatores boni. Quid
enim: **F**am et filios habere malū est: q̄ quan-
do eis caput dolet: male et infideles m̄res
ligaturas sacrilegas et incantationes q̄rūt.
Ista hoim non rez peccata sunt. **P**otest
mihi h̄ dicere negociator. **Q**uere ergo epi-
scope quemadmodū intelligas negociatio-
nes q̄s legisti in psalterio: ne forte tu nō in-
telligas: et me a negociatione prohibeas.
Nōne q̄ quemadmodū viuam si bñ: bñ

mibi erit: vnum tñ scio: q̄ si malus fuero:
non negociatio mihi facit: h̄ iniquitas mea.
Qui vez dicit: non est qd̄ p̄dicat. **Q**uere
ergo q̄s dixerit negociationes: q̄s ve-
re q̄ non cognouit tota die laudat deum.
Negociatio et i greca lingua ab actu dicit:
et in latina. **N**egociatio siue actus: siue ne-
gocium discutiat qd̄ sit. **Q**ui enim negocia-
tores actiuosi quasi ex eo qd̄ agūt p̄sumūt:
opa sua laudant: nō pueniūt ad gr̄az dei.
Ergo p̄ illam gratiam sunt negociatores:
quam cōmendat h̄ ps̄. **I**llam enim gratiā
cōmendat: vt nemo de suis opibus glorie-
tur. **Q**uod quodam loco dicit: **M**edici nō re-
suscitabūt: deserere debēt homines medici-
nam: **S**ed qd̄ ē hoc: **S**ub isto noīe intelli-
gunt supbi: pollicentes salutē hoibus: cū
domi sit salus. **Q**uod ergo p̄ medicos: id ē
supbos salutis pollicitatores vigilat h̄ qd̄
dictuz ē: tota die salutē tuā: sic cōtra nego-
ciatores: id est q̄ de actu suo et opib̄ gau-
dent: vigilat h̄ qd̄ dictum est. **O**s meū an-
nunciavit iusticiā tuā: id ē non meā. **Q**ui
sunt negociatores: id est q̄si de actu suo si-
bi placentes: **Q**ui ignorātes dei iusticiā
et suā volentes cōstituere: iusticie dei n̄ sūt
subiecti. **A**deritor negociū dictū est quod
negat ocium. **Q**uod mali est quod negat
ocium: **A**derito dñs expulit illos de tem-
plo q̄bus dictum ē: **S**criptuz ē: dom̄ mea
domus orationis vocabit: vos aut̄ fecistis
eā domū negociationis: id est gloriātes de
opibus vestris: ocia nō q̄rentes: nec au-
dientes p̄ inquietudinē et negociationē ve-
stram: dicentē scripturā. **T**acate et videte:
q̄n̄ ego sum dñs. **Q**uid est: vacate et vide-
te: q̄n̄ ego sum dñs: nisi vt sciatis q̄ deus
est q̄ opatur in vobis: et nō de v̄ris opibus
extollamī: **N**ō audis vocē dicentis: **V**eni-
te ad me oēs qui laboratis et onerati estis:
et ego vos reficiam: **T**ollite iugum meū su-
per vos: et discite a me q̄ mitis suz et humi-
lis corde: et inuenietis requiem animab̄ ve-
stris: **H**ec requies cōtra negociatores pre-
dicat: hec requies p̄tra eos q̄ oderūt ocia
p̄dicat: agēdo et iactando se de operibus
suis: vt non lōgius requiescāt in deo: et tā-
to lōgius a gr̄a desiliant: q̄stom̄ agis de su-
is opibus extollunt. **S**ed est in q̄busdam
exemplaribus. **Q**ui nō cognouit lit-
teraturā. **I**bi alij codices habent nego-
ciationem: ibi alij litteraturā. **Q**uod cōcor-
dent: inuenire difficile est: et tamē interp̄tū
diuersitas forte sensum ostēdit: non errore

inducit. Queramus q̄ litteraturam quō
intelligamus: ne sic offendam⁹ gramma-
ticos: quō pauloante negociatores: quia ⁊
grammaticus pōt in arte sua honeste viuere
nō piurare: nō mētiri. Queram⁹ q̄ littera-
turā quam nō cognouit iste: in cui⁹ ore to-
ta die lans dei est. Est q̄dam litteraturā iu-
deorū: ad illos enī ⁊ hoc referamus: ibi in-
ueniemus qd̄ dictū ē: quō cū negociatorū
bus q̄reremus: ppter actus ⁊ opa: inueni-
mus illā dici negociationē detestādā: quā
notauit ap̄lus dicēs. Ignorātes enim dei
iusticiā: ⁊ suam volētes cōstituere: iusticie
dei nō sunt subiecti. Cōtra quā dicit idem
ap̄ls: Nō ex opibus: ne forte q̄s extollat.
Quō q̄: Nunquid nō operabimur bonū?
Opabimur: s̄ ip̄o in nobis opante. Ip̄ius
enī sumus figmentū creati: in christo Jesu
in opibus bonis. Quō q̄ h̄ inuenimus cō-
tra negociatores: id est de actu gloriātes:
de negocio qd̄ neget oculū se extollentēs:
quietos potius q̄ bonos opatores: qz bo-
ni opatores illi sunt: in q̄bus deus opatur:
sic ⁊ nescio quā litteraturā inuenim⁹ apud
iudeos. B̄ns assit vt explicem v̄bis qd̄ di-
gnatus est donare vt corde sp̄icerē. Sū-
perbia iudeorū p̄sumentū tāq̄ de viribus
suis: ⁊ de iusticia op̄eꝝ suorū: gloriabāt: de
lege qd̄ ip̄i legem acceperint: alie gentes nō
acceperint: in q̄ lege non de grā gloriaban-
tur: sed de l̄ra. Lex enī sine gratia: sola litte-
ra est: manet ad conuincēdā im̄q̄tatē: nō
ad dandā salutē. Quid enī ait apostolus:
Si enī data esset lex q̄ posset viuificare: om-
nino ex lege esset iusticia. S̄ conclusit scri-
ptura om̄ia sub peccato: vt p̄missio ex f̄i-
de Jesu christi dare credentibus. De h̄c
l̄ra dicit alio loco: L̄ra occidit: sp̄s aut̄ vi-
uificat. H̄abes l̄ram si p̄uaricator legis ē:
qui p̄ l̄raz iqt̄ ⁊ circūcisionē p̄uaricator le-
gis es: nonne b̄n̄ cantat ⁊ dicit: Erue me
de manu legem p̄tereuntis ⁊ im̄q̄: H̄abes
l̄ram: s̄ nō habes litterā? Cū ip̄les litterā:
Qm̄ qui p̄dicat non furādū furaris: q̄ di-
cis non adulterandū: adulteraris: qui ab-
ominaris idola: sacrilegius facis. Nomen
enī dei p̄ vos blasphemaf in gentibus: si-
cut scriptum ē. Quid tibi q̄ p̄fuit l̄ra: quā
non implet: Quare aut̄ nō implet: Quia
de te p̄sumis. Quare nō implet: Quia ne-
gociator es: opa tua extollis: nesci necessa-
riam esse gratiā adiuuantē vt impleaf pre-
ceptum iubentis. Ecce iussit deus: age qd̄
iussit. Incipis agere q̄si ex viribus tuis: et

cadis: ⁊ manet super te littera puniēs: non
saluans. M̄erito lex p̄ Moysen data est:
gratia ⁊ veritas p̄ Jesum christū facta est.
Moyses q̄nq̄ libros scripsit: s̄ i q̄nq̄ por-
ticibus piscinā cingentib⁹ lāguidi iacebāt
s̄ curari nō poterāt. Vide quō manet litte-
ra: cōuincens reum: non saluans iniquū.
Illi enī q̄nq̄ porticibus in figura quib⁹ li-
broꝝ p̄debant potius q̄ sanabant egro-
ti. Quid q̄ ibi tūc sanabat egrotū: M̄or-
aque. Piscina illa mota: descēdebat egro-
tus: ⁊ sanabat vn⁹: qz vnitas: quisq̄s ali⁹
aū ip̄m motū descenderat non sanabatur.
Quō cōmendabat vnitas corpis claman-
tis a sinibus terre: Alius non sanabat nisi
rursus mota fuisset piscina. Significabat q̄
piscine motus p̄urbationē ppli iudeorum
q̄n venit d̄ns Jesus christus. Angeli enī
aduentu intelligebat moueri aq̄ in piscia.
Aq̄ q̄ cincta porticibus q̄nq̄: gens erat iu-
dea cincta lege: ⁊ in porticib⁹ egroti iace-
bant: ⁊ i sola aq̄ turbata ⁊ mota sanabāt.
Venit d̄ns turbata ē aq̄: crucifixus est: de-
scendat vt sanetur egrotus. Quid est de-
scendat: Humiliet se. Ergo q̄cunq̄ ama-
tis l̄ram sine gratia: in porticib⁹ remane-
tis: egri eritis: iacētes: nō p̄ualecētes: de
l̄ra enī p̄sumitis. Si enī data esset lex q̄ pos-
set viuificare: oīno ex lege esset iusticia. S̄
data ē lex: vt reos vos faceret: rei facti time-
retis: timentes indulgentiā peteretis: iam
de viribus v̄ris nō p̄sumeretis: de l̄ra vos
non extolleretis. Nam ip̄a figura est etiā
qz Heliseus p̄mo ad mortuum resuscitan-
dum baculū suū misit p̄ suum: M̄ortuus
erat filius vidue hospite ip̄ius: nunciatus
ē ei: suo suo dedit baculū suū: vade iquit
pone sup mortuū. Nesciebat p̄pheta qd̄
ageret: P̄cessit suus su⁹: posuit baculū
super mortuū: nō surrexit mortuus. Si enī
data esset lex q̄ posset viuificare: vere ex le-
ge esset iusticia. M̄o viuificauit lex p̄ suum
missa: ⁊ tñ ille misit baculū suū p̄ suū suū:
qui postea secutus viuificauit. Namqz cuz
ille ifans nō surrexit: veit ip̄e Helise⁹: iā
figuram portās d̄ni q̄ suum suū cū baculo
tāq̄ cū lege p̄miserat: venit ad iacētē mor-
tuū: posuit mēbra sua sup illū. Ille infās
erat: ille iuuenis erat: contraxit ⁊ breuitauit
quodāmo iuētutē sue magnitudinez: par-
uulus factus vt morti cōgrueret. M̄ortu-
us q̄ surrexit: cū se viuus mortuo coapta-
uit: ⁊ fecit d̄ns qd̄ nō fecit baculus: fecit grā
qd̄ nō fecit littera. Illi ergo q̄ in baculo re-

māserant in lra glorian: et iō nō viuificāt: ego autē de grā tua volo glari. Adhuc autē (ait apłus) absit glari nisi in cruce dñi nři Jesu christi: nisi in illo q̄ se mihi viu^o mortuo vt resurgerē coaptauit: vt iā nō ego viuerem: viueret autē in me christus. In ipā grā gloriās litteraturā si cognoui: id ē ho mines de lra psumentes: et a gratia resiliētes toto corde reprobauit. Adhuc sequit. **Introibo in potentia dñi.** Nō meā ē dñi. Nā illi in potentia sua de lra gloriati sunt: ideo ad iunctā lre grām non cognouerūt. Nam lex p Moysen data ē: gratia et veritas p Jesum christū facta ē. Ipe enī venit vt legem impleret: qñ caritatē donauit p quam lex posset impleri. Plenitudo enī legis caritas. Illi nō habētes caritatē: id est non hātes spūm grē: Quia caritas dei diffusa ē in cordibus nostris p spirituz sanctū q̄ dat^o est nobis: remāserūt glorian tes in lra. Sed qz lra occidit: spūs autem viuificat: non cognoui litteraturam: et introibo in potentia dñi. Ideo versus iste se quēs cōfirmat pficitqz sniaz: ita vt eā figat in cordibus hoim: nec aliū pmittat omnino irrepeylla ex pte intellectum. **Domine memorabor iusticie tue soli.** **Soli.** Quid addidit soli? Rogo vos: sufficeret meorabor iusticie tue. **Soli** inqt p̄sus vbi meā nō cogito. Quid enī habes qd nō accepisti? Si autē accepisti: qd gloriaris q̄ si nō accepis. Iusticia tua sola liberat me: mea sola nō sunt nisi peccata. Nō gloriē q̄ de viribus meis: nō in lra remaneas: reprobem litteraturā: id est hoies de lra glorian tes: et de suis viribus puerse tāqz frenetici psumentes: reprobem tales: **Introibo in potentia dñi:** vt qñ infirmus sum tunc potens sim: vt tu in me sis potēs qñ memorabor iusticie tue solius.

Sermo secundus de secunda parte eiusdem psalmi.

Gratia dei qua gratis salui facti sumus null' nostris meritis pcedenti bus: nisi qbus suppliciu debebatur isto commendari psalmo besterno die insinuauimus caritati vře: cumqz tractando qñ finire nequimus: extremā eius ptez in hodiernū diem distulimus: pmittētes i no mine dñi nos debitū soluturos. Qd soluedi qñ tps est: adestote aimo tāqz agro fertili: vbi et semē multiplicet: et pluuie ingra

ti nō sitis. Comendauim^o besterna die titulum ei^o: s̄ ppter renouandā intentionē vestram: et his intimandū q̄ heri absētes fuerunt: breuif cōmemoram^o qd recolāt q̄ audierunt: audiant q̄ nescierūt. Filiorum Jonadab psalmus est: qd nomen interpretatur dñi spontane^o: qñ spontane^o: ē bōa: pura: sincera et pfecta voluntate: non ficto corde dño fuedū ē. Qd etiā illd iudicat vbi dictum est: Volūtarie sacrificabo tibi. Filij hui^o: id est filijs obediētie cantat psalmus: et his qui pmi captiui ducti sunt: vt agnoscat hic genit^o noster: et sufficiat de ei^o malicia sua. Jam enim si supbi deseruimus vel fatigati redeam^o: nec rediri nisi p grām pōt: gratia gratis data est. Nam nisi gratis esset: grā nō esset. Porro autē si propterea gratia ē: qz gratis est: nihil tuū precessit vt accipes. Nā si aliq bona opa tua pcesserūt: p̄cium accepisti non gratis: p̄cium autē qd nobis debebat suppliciu est. Ergo liberamur: non meriti nři: s̄ illius gratie ē. Illū q̄ laudemus: illi totum qd sumus et qd salui efficimur debem^o. Ad qd p̄clusit cū m̄tra dixisset dicēs: **Bñe memorabor iusticie tue soli.** Ad istū vsum p̄clusa est besterna tractatio. **P̄mi q̄ captiui:** id est p̄nētes ad p̄mū hoiem: propter hoc enī captiui: ppter p̄mū hoiez in quo omnes morimur: qz nō p̄us qd spūale est: sed qd animale: postea qd spūale. Prop̄ p̄mū hoiem p̄mi captiui: ppter secundū hoiem secūdi redēpti. Nam et ipā redemptio clamat captiuitatē nřam. Cū enī redēpti si nō ātea captiui? Et eā captiuitatē exp̄ssius ab apłō insinuatā ex epla ei^o verba q̄dam cōmemorātes insinuabim^o et repetimus. **Uideo aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee: et captiuuz me ducentem in lege peccati q̄ est in mēbris meis.** Ipa est p̄ma captiuitas nostra q̄ cōcupiscit aduersus spūm caro. Venit autē h de pena peccati: vt hō aduersus seipm diuideret: qz vni subditus esse noluit. Nihil enī tam expedit aie q̄ obedire. Et si expedit aie obedire in suo vt obediat domio: i filio vt obediat patri: in vxore vt obediat viro: q̄stomāgis in homie vt obediat deo. **Exptus q̄ malū Adam:** omis autē homo **Adā:** sicut in his q̄ crediderūt: ois hō christus: qz mēbra sunt christi. **Exptus q̄ malū qd nō debuit expiri si crederet dicēt:** noli tangere. **Exptus q̄ malū postea saltez obtemperet p̄ceptis medici vt surgat: q̄ no-**

latroderet med
nima bonus e
noli illis necess
necessitas me
Boni autē am
si iā: plus
nos: aut q̄
in egritudine
cepta p̄m
rui: sup̄
m: rogat e
fēbē: m
mō cū m
illos: vti
docent: v
e nra: m
occidit: n
cū mē
qz occidit
p̄m: vti
p̄m: vti
dicit: vti
aie q̄ cant
bo in potent
memorabor
angelos: v
vobis: qd
babō: me
redidit: q̄
magis: vti
211 a lra
docent: v
ē mē
nō: vti
nō: q̄ m
q̄ mē
vni q̄
ra: vti
mea: vti
si: docent
bi dicit: v
nem ad deū
matur: nī
cere: vti
nū: vti
p̄m: vti
p̄ceptis: v
si: vti
e: vti
Melior q̄
si qd p̄m
tus est: v
aluc: tū
nō: vti
nec: vti

luit credere medico: vt nō egrotaret. Nam
 z sanis bonus z fidelis medicus dat pceptū
 ne sit illis necessarius. Non est enim sanis
 necessarius medicus: s̄ male habentibus.
 Boni autē amici medici q̄ nolūt vendē ar-
 tē suā: z plus gaudēt ad sanos q̄ ad egro-
 tos: dant q̄dam pcepta sanis: q̄ obfuādo
 in egritudine nō cadāt. Porro autē illi si p-
 cepta ptempserunt z in egritudine incide-
 rint: supplicāt medico quem ptempserunt sa-
 ni: rogāt egroti. Utinā salutē rogēt: ne per
 febrē mente pdita medicū cedāt. Audistē
 mō cū euangeliū legeret quemadmodū in
 illos dicta sit pabola. Adētis sane erāt qui
 dixerūt: Hic ē heres: venite occidam⁹ eū:
 z nra erit hereditas: Tuq; non. Puta qz
 occiderūt filiū: z patrem occisuri erāt: hoc
 est mentē sanam non h̄re. Postremo ecce
 qz occiderūt filiū: resurrexit filius: z lapis
 reprobatus ab edificatib⁹ factus est in ca-
 put anguli. Offenderūt in illū z cōquassa-
 ti sunt: veniet sup eos z cōteret eos. S; nō
 ita iste qui cantat in psalmo z dicit: Introi-
 bo in potentā dñi: nō meā: s̄ dñi. Bonie
 memorabor iusticie tue solius. Nullā meā
 agnosco: solū tue iusticie memorabor. A
 te habeo q̄cqd boni habeo: q̄cqd autē mali
 habeo: a me habeo. Nō meritis supplicūz
 reddidisti: s̄ gratiā gratis impertisti. Tue
 itaq; solius iusticie memorabor. **Deus**
docuisti me ex iuuetute mea. Quid
 ē me docuisti: Qz tue solius iusticie meōra-
 ri debeo. Considerās enī vitā meā pteritā:
 video qd̄ mihi debebat: z qd̄ acceperim p
 eo qd̄ mihi debebat. Bebebat pena: s̄ red-
 dita ē grā. Bebebat gehenna: data est vi-
 ta eterna. **Deus docuisti me ex iuuetute**
mea. Ex ipō initio fidei mee: q̄ me innoua-
 sti: docuisti me nihil in me pcessisse vñ mi-
 hi dicerē deberi qd̄ dedisti. Quis enī con-
 uertit ad deū nisi ab iniquitate: Quis redi-
 mitur nisi a captiuitate: Quis autē pōt di-
 cere iniustā fuisse captiuitatē suā: qñ dese-
 ruit impatorem: z diuertit ad desertorem:
 Impator enī deus: desertor autē diabol⁹.
 Preceptū dedit impator: fraudez sugges-
 sit defstor. Ubi aures tue inter pceptionez
 z deceptionē: Melior ne diabol⁹ q̄ de⁹:
 Melior q̄ defecit q̄ qui te fecit: Credidi-
 sti qd̄ pmisit diabolus: z inuenisti qd̄ mina-
 tus est deus. Jā ḡ ex captiuitate liberat⁹:
 adhuc tñ in spe nondū in re ambula: s; p fi-
 dem nōdum p speciē. **Deus inqt̄ docuisti**
me ex iuuetute mea. Ex quo cōuersus sum

ad te: innouatus a te q̄ factus a te: recrea-
 tus q̄ creat⁹: reformatus q̄ format⁹: ex quo
 cōuersus sum: didici merita mea nulla pre-
 cessisse: sed; gratia tua mihi gratis venis-
 se: vt memorarer iusticie tue solius. Quid
 deinde post iuuetutē: Qm̄ docuisti me i
 quit ex iuuetute mea. Quid post iuuetu-
 tem: In ipa enī pma puerfione tua didici-
 sti: qd̄ an puerfionē iustus nō fuisti: sed p-
 cessit iniquitas: vt expulsa iniquitate succede-
 ret caritas: vt renouatus in nouū hominē
 spe dūtaxat nōdū re didicisti: qd̄ nihil tui
 boni pcesserat: z gratia dei cōuersus es ad
 deū. Jam forte ex quo cōuersus es: habe-
 bis aliqd̄ tuuz: z de viribus tuis psumere
 debes. Quēadmodū solent hoies dicere:
 iam dimitte: opus erat vt viam ostēderes:
 sufficit ambulabo viā: z ille q̄ tibi viā ostē-
 dit: ne forte vis vt deducā te. Tu autē si su-
 perbis absit: sufficit ambulabo: dimitteris
 z p iūfirmitatē iterū aberrabis. Bonū erat
 tibi vt deduceret te: q̄ pus in via colloca-
 uit te. Ceterum nisi t̄ ipe ducat: rursus er-
 rabis. Sic illi ergo: **Beduc me domie in**
via tua: z ambulabo i veritate tua. Qu
 tem viam ingressus es iuuetus est: ipsa
 renouabitur z initium fidei. Antea enim
 ambulabas per vias tuas | vagabundus:
 errans per siluosa: per aspera: lacerat⁹ om-
 nibus membris: patriam querebas: hoc ē
 stabilitatem quandam spūs tui: vbi dice-
 res bene est: z securus diceres quietus ab
 omni molestia: ab omni tēptatione: ab om-
 ni postremo captiuitate: z nō inueniebas.
 Quid dicam: Venit ad te qui tibi ostēde-
 ret viam: venit ad te ipa via: z constitutus
 es in ea: nullis tuis meritis precedentib⁹:
 quoniā vtiq; errabas. Quid ē: Ex quo in-
 gressus es: iā regis te. Jā ille qui viam do-
 cuit te: dimittit te: Non inqt̄. **Docuisti me**
ex iuuetute mea. **Et vsq; nunc annu-**
ciabo mirabilia tua. Admirabile est enī
 qd̄ adhuc facis vt regas me: qui in via po-
 suisti me: z hec sūt mirabilia dei. Que sunt
 putas mirabilia dei: Quid mirabilius in-
 ter dei mirabilia q̄ mortuos suscitare: Nū
 quid nam ego mortuus sum inquis: Si
 mortuus non esses: nō diceretur tibi: Sur-
 ge q̄ dormis: z exurge a mortuis: z illumi-
 nabit te christus. Adortui sunt omnes in-
 fideles: omnes iniqui corpore yurant: sed
 corde extincti sunt. Qui autez suscitāt mor-
 tuum s̄m corpus: reddidit eum luci huic vi-
 dende: z huic aeri ducēdo: non autē susci-
 ad 5

Alla lfa
ta

Alla lfa
t, pnucciabo

nō merita tua. **B**icam oī generatiōi sup-
uenture: de captiuitate venisti: ad Adam
ptinebas. **B**icam b oī generatiōi supue-
ture: nullas vires meas: nullam iusticiam
meā: s̄ potentiā tuam et iusticiā tuā. **De**
vsq; in altissima q̄ fecisti magnalia
Potentiā tuā et iusticiā tuā vsq; quo? **U**-
q; ad carnem et sanguinē: imo vsq; ad altis-
sima que fecisti magnalia. **I**n alt. celi sūt:
in altis angeli sunt: sedes: dominationes:
p̄ncipatus: ptates: tibi debent q̄ sunt: tibi
debent q̄ viuunt: tibi debent q̄ iuste vi-
uunt: tibi debent q̄ beate viuūt. **P**oten-
tiam tuam et iusticiam tuam vsq; quo? **U**-
q; in altissima que fecisti magnalia. **N**e pu-
tes hoīem solū ptinere ad gr̄az dei. **Q**uid
erat angelus aīq; fieret? **Q**uid ē angelus
si deserat q̄ creauit? **E**rgo potentiā tuam et
iusticiā tuā vsq; i altissima q̄ fecisti magna-
lia. **E**t hō se extollit: et vt ptineat ad primā
captiuitatē: audit sp̄pentē suggerentē: **S**u-
state et eritis sic dii: **H**oīes sicut dii: **De**
qs̄ siml̄ tibi: **N**on in abyssō: nō in infer-
no: non in terra: nō in celo: omīa enī tu fe-
cisti. **Q**uid cōtēdit opus cū artifice? **Be**
qs̄ siml̄ tibi: **E**go autē ait Adam miser: et
Adam oīs hō: cū volo esse puerse similis
tibi: ecce quid factus sum: vt de captiuitate
ad te clamē: **C**ui bñ erat sub rege bono: ca-
ptiuus factus suz sub meo seductore: et cla-
mo ad te: qz cecidi abs te. **E**t vñ abs te ce-
cidi: **C**ū q̄ro eē puerse similis tibi. **Q**uid enī
de? **N**ōne ad suā similitudinē suā nos vo-
cat? **N**ōne ip̄e est q̄ dicit: **B**iligite inimicos
v̄ros: orate p̄ eis qui vos p̄sequunt: bene-
facite eis q̄ vos oderūt: **H**ec dicens ad si-
militudinē dei nos hortat. **B**eniq; qd̄ ad
iūgit: **U**t sitis filij patris vestri q̄ in cel̄ est.
Quid enī ip̄e facit? **H**oc fac certe. **Q**ui solē
suū oriri facit sup bonos et malos: et pluit
sup iustos et iniustos. **Q**ui enī bñ vult ini-
mico suo: deo similis ē: nec ista supbia: sed
obedientia ē. **Q**uare? **Q**uia ad imagines
dei facti sumus: **F**aciamus inq̄t hoīez ad
imaginem et similitudinē n̄r̄am. **N**on er-
go aliqd̄ alienū ē: si imaginē dei tenem⁹ in
nobis: vtinā eā p̄ supbiā non amittamus.
Sz quid ē p̄ supbiā? **U**elle esse siml̄ deo.
Quid putamus vt exclamaret captiuus?
Dñe qs̄ siml̄ tibi: **Q**ue ē ista puerse simili-
tudo? **A**udite et itelligite si potestis. **C**redi-
mus aut̄ q̄ ip̄e q̄ nos posuit b̄ vobis dice-
re: dabit vob̄ etiam posse et itelligere. **B**e-
us nullo indiget bono: et ip̄e est summum

bonum: et ab ipso est omne bonum. **U**t er-
go vt boni simus deo indigemus: vt bo-
nus sit deus nobis nō indiget. **N**ec nobis
tātū: s̄ vsq; ad altissima q̄ fecit magnalia:
nec ip̄is celestibus: nec supcelestibus: nec
sup celū celi qd̄ dicit indiget deus: vt aut̄
melior sit: aut potētior: aut beator. **Q**uid
enī esset qcquid aliud est: nisi ille fecisset?
Quo ergo eget abs te q̄ erat aī te: et tā po-
tens erat: vt cū tu nō esses faceret te? **N**un-
qd̄ quō parentes faciūt filios: per quādam
p̄cupiscentiam carnalem generāt poti⁹ q̄
creant. **I**stis enī generātibus deus creat.
Nam si tu creas: dic qd̄ tua mulier paritu-
ra ē: **Q**uid dicā: **T**u dic. **I**pa dicat: q̄ qd̄
portat ignorat. **G**enerant tñ hoīes filios:
et ad solatiū suū: et ad subsidiū senectutis.
Nunqd̄ ideo creauit b̄ omīa deus a q̄bus
senex adiuuaret? **N**ouit ergo deus quod
creat: et q̄le sit p̄ eius bonitatē: et q̄le futurū
sit p̄ ppriā volūtātē: nouit de⁹ et ordinauit
omīa. **U**t aut̄ hō sit aliqd̄: cōuertit se ad
illū a quo creatus est. **R**ecedēdo enim fr̄i-
gescit: accedēdo feruescit: recedēdo tene-
drescit: accedēdo clarescit. **A** quo enīz ha-
bet vt sit: apd̄ illum habet vt ei bñ sit. **B**e-
nig; filius minor q̄ voluit in sua potestate
habere substantiā suam: que illi apud pa-
trem optime suabat: factus sue potestatē:
p̄fectus est in regionē longinquā: besit p̄n-
cipi malo: porcos paut: fame corrept⁹ est
q̄ saturitate supbus abscesserat. **E**rgo q̄s-
quis ita vult esse siml̄ deo: vt ad illū stet:
fortitudinemq; suā sicut scriptum ē ad illū
custodiat: nō ab illo recedat: ei coherēdo
signet̄ tāq; ex anulo cera: **I**lli affixus ha-
beat imaginem eius: faciens qd̄ dictū est:
Adibi autē adherere deo bonum est: vere
custodiat similitudinē et imaginē ad quā
factus est. **P**orro autem si puerse volue-
rit imitari deum: vt quomō deus non ha-
bet a quo formet̄: nō habet a quo regatur.
Sic ip̄e velit sua potestate vti: vt quomo-
do deus nullo formante: nullo regente vi-
uat: quid restat fratres: nisi vt recedens
ab eius calore torpescat: recedens a veri-
tate vanescat: recedens ab eo quod sum-
me atq; incommutabiliter est: in deterius
mutatus deficiat: **H**oc diabolus fecit: imi-
tari deum voluit: sed peruerse: nō esse sub
illius potestate: sed habere contra illū po-
testatem. **H**omo autem positus sub prece-
pto audiuit a dño deo: noli tangē: **Q**uid?
Hanc arbores: **Q**uid est enī illa arbor?

fit ipse: et tanquam clauis crucis sue clausum sacramentum aperiat: Neque enim frustra illo crucifixo: veluti templi medium scissum est: nisi quod per ipsius passionem omnium mysteriorum secreta patuerunt. Assit ergo ipse transeuntibus ad eum: auferat velamen: dicat nobis dominus noster et saluator Iesus christus: quare talis vox prophetice promissa est: Ostendisti mihi tribulationes multas et malas: et conuersus uiuificasti me: et de abyssis freitez reduxisti me. En hoc promissum positum est iterum: videamus quid hoc sit: et inueniemus quare alter iterum. Quid est christus? In principio erat uerbum: et uerbum erat apud deum: et deus erat uerbum: hoc erat in principio apud deum: omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Grande hoc: magnum hoc. Tu quid captiue: Ubi iaces: In carne sub morte. Quis ergo ille? Quis tu? Et quid ille postea? Propter quem? Quis ille: nisi quod dictum est uerbum: Quod uerbum: ne forte sonat et transit: Uerbum deus apud deum: uerbum per quod facta sunt omnia. Quid propter te? Et uerbum caro factum est: et habitauit in nobis. Qui filio proprio non peperit: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quod ergo non et cum illo omnia nobis donauit: Ecce quid: quis: propter quem. Filius dei caro propter peccatorem: propter iniquum: propter deformatum: propter superbum: propter peruersum dei sui imitatore. Factus ille quod tu filius hominis: ut nos filii dei: Caro factus. Ubi caro? Ex Maria uirgine. Ubi Maria uirgo? Ex Adaz. Ergo ex illo primo captiuo et caro in christo de massa captiuitatis. Ut quid hoc? Ad exemplum suscepit a te: in quo moreretur pro te. Suscepit a te quod offerret pro te: quo exemplo doceret te. Quid doceret te? Quia resurrexeris. Ubi enim crede res: nisi exemplum carnis prederet assumptum de massa mortis tue? Ergo in illo primo resurreximus: quod et christus cum resurrexit nos resurreximus. Non enim uerbum mortuum est: et resurrexit: sed in uerbo caro mortua est et resurrexit. Ibi mortuus est christus: ubi es tu mortuus. et ibi resurrexit christus: ubi es tu resurrexeris. Exemplo tuo docuit quod non timeres: quod sperares. Timebas mortem: mortuus es: desperabas de resurrectione resurrexit. Sed dicis mihi. Ille resurrexit: nunquid ego? Sed resurrexit in eo quod pro te accepit ex te. Ergo natura tua in illo precessit te: et quod sumptum est ex te: ascendit ante te. Ibi ergo et tu ascendisti. Ascendit ergo ille prior: et in illo nos: quod caro illa de genere humano. Ergo et illo resurgente: reducti sumus ex abyssis

terre. Cum itaque resurrexit christus de abyssis terre: reduxisti me: Cum uero credimus in christum: de abyssis terre reduxisti me. Ecce unum iterum audi impleri ab apostolo. Si ergo resurrexistis cum christo: que sursum sunt querite: ubi christus est in dextera dei sedens: que sursum sunt sapite: non que super terram. Precessit ergo ille: iam resurreximus et nos: sed adhuc in spe. Audi hoc idem apostolum Paulum dicentem: Et ipsi in nobis in gemis in gemis scimus adoptionem expectantes redemptionem corporis nostri. Adhuc in gemis: adhuc expectas. Quid ergo est quod tibi prestat christus? Audi quod sequitur. Spe enim salui facti sumus: spes autem que uidet non est spes. Quod enim uidet quis: quid sperat? Si autem quod non uidemus speramus: pro patiam expectamus. Reducti ergo sumus iterum ab abyssis spe. Quare iterum? Quia iam christus precesserat. Sed quod resurgemus in re: modo enim spe uiuimus: modo secundum fidem ambulamus: reducti sumus ab abyssis terre credendo in eum que ante nos resurrexit ab abyssis terre. Resuscitata est anima nostra ab iniquitate infidelitatis: et facta est in nobis quasi prima resurrectio pro fide. Sed si sola erit: ubi est quod apostolus ait: Adoptionem expectantes redemptionem corporis nostri: Ubi est quod alio loco dixit: Corpus mortuum est propter peccatum: spiritus uita est propter iustitiam: Si autem qui suscitauit christum a mortuis habitat in nobis qui suscitauit Iesum christum a mortuis: uiuificabit et mortalia corpora nostra per inhabitantem spiritum eius in nobis. Ergo iam resurreximus: mente: fide: spe: caritate: sed restat ut resurgamus corpe. Audistis unum iterum: audi alterum iterum. Unum iterum propter christum precedentes: tu iterum: sed adhuc spe. Quid restat in re? Multiplicasti iustitiam tuam: iam in credentibus: iam in illis qui primo resurrexerunt in spe: multiplicasti iustitiam tuam. Ad ipsam iustitiam pertinet et flagellum: quod tempus est ut iudicium incipiat a domo dei: ait Petrus: id est a sanctis eius. Flagellat autem omnem filium quem recipit. Multiplicasti iustitiam tuam: quod iam nec filios peperisti: sed quibus hereditatem eternam seruabas: disciplina non deseruisti. Multiplicasti iustitiam tuam: et conuersus consolatus es me: et propter corpus in fine resurrexeris: et de abyssis freitez reduxisti me. Et enim ego profitebor tibi in uasis psalmi ueritate tua. Uasis psalmi psalterium. Sed quid est psalterium? Organum ligneum cum chordis. Quid

Alia lra
+ Nam et

significat: interest aliqd inf ipm ⁊ citharā
 Interesse dicūt q̄ norūt: eo q̄ cōcauim il-
 lud lignuz cui chorde sup̄tēdūt: vt resonēt
 in supiore pte h̄z psalteriū: citharaz in infe-
 riore: ⁊ qz spūs desup: caro de terra signifi-
 cari videt: p psalteriū spūs: p citharam ca-
 ro. Et qz duas dixerat reductōes nostras
 ab abyssis terre: vnam fm spūm in spe: al-
 teram fm corp⁹ i re: audi eas duas. Etenī
 ego cōfitebor tibi in vasis psalmi veritatē
 tuā. Hoc fm spiritum. Quid de corpore:
 Psallā tibi in cithara sanct⁹ israel.
 Iterū hoc audi: ppter ipm iterum ⁊ iterū.
 Exultabunt labia mea cū psallaz
 tibi. Sed labia solēt dici ⁊ interioris hoīs
 ⁊ exterioris. Incertum est quō posita sint
 labia. Sequitur ḡ. Et aīa mea quam re-
 demisti. Ergo de labijs interiorib⁹ salua-
 ti in spe: reducti ab abyssis terre: i fide ⁊ ca-
 ritate: expectantes tñ adhuc redēptionem
 corpis nr̄i: quid dicim⁹? Jam dixit. Et aīa
 mea quam redemisti. S; ne solā animā re-
 demptā putares: in q̄ nunc audisti vnum
 itez. Adhuc aut̄ inq̄t: Quid adhuc? Ad-
 huc aut̄ ⁊ lingua mea. Ergo iā lingua
 corpis: tota die meditabit iusticiam tuaz:
 id est in eternitatē sine fine. Sed qñ b̄: Jā
 in fine seculi: in resurrectione corpis: ⁊ imu-
 tatione in angelicū statum. Un̄ b̄ pbaf: qz
 de fine dicat: Adhuc aut̄ ⁊ lingua mea to-
 ta die meditabit iusticiā tuā. Cū cōfusi
 fuerit ⁊ erubuerit: qui querūt ma-
 la mihi. Qñ confundent: qñ erubescēt:
 nisi in fine seculi: Buobus enī modis con-
 fundent: aut cū credunt in christū: aut cuz
 venerit christus. Nam q̄d̄iu h̄ est ecclesia:
 q̄d̄iu gemit triticū inter paleas: q̄d̄iu ge-
 munt spice inter zizania: q̄d̄iu gemūt va-
 sa mēdie inter vasa ire facta in contume-
 liam: q̄d̄iu gemit liliuz inf spinas: non de-
 erūt inimici qui dicant: Qñ moriet ⁊ per-
 ibit nomen eius: id est: ecce veniet tpus vt
 finiant: ⁊ non sint christiani. Sic ceperunt
 ex aliquo tpe: ita vsq; ad certū tps erunt.
 S; cū ista dicūt ⁊ sine fide moriunt: ⁊ per-
 manet ecclia p̄dicās brachiū dñi oī gene-
 rationi supuenture. Veniet ⁊ ipse vltim⁹ in
 claritate sua: resurgēt oēs mortui: q̄sq; cuz
 causa sua: sepabunt boni ad dexterā: mali
 aut̄ ad sinistram: ⁊ pfundent q̄ insultabāt:
 erubescēt q̄ garriebant: Et sic lingua mea
 post resurrectionē meditabit iusticiā tuaz:
 tota die laudē tuā: Cū pfusi fuerint et eru-
 buerint qui querunt mihi mala.

Alia lra
 totū cantauero

Alia lra
 treueriū

Explicit Tractatus de ps. LXX.
 Incipit Tractatus de ps. LXXI.
In Salomone: quidem psal-
 mi hui⁹ titulus p̄notat. S; hec in
 eo dicunt q̄ non possint illi Salo-
 moni regi isrl̄ fm carnē iuxta ea q̄ de illo s̄a
 cta scriptura loquit conuenire: Dño autē
 christo aptissime p̄nt. Un̄ intelligit etiā ip-
 sum: vocabulū Salomonis ad figuratā si-
 gnificationē adhibiti: vt in eo christus ac-
 cipiat. Salomon q̄ppe interpretat pacific⁹:
 ac p hoc tale vocabuluz illi verissime atq;
 optie p̄gruit: per quē mediatorem ex inimi-
 citijs accepta remissione pctōz reconcilia-
 mur deo. Etenī cū inimici essem⁹ recōcilia-
 ti sum⁹: deo p mortē filij ei⁹. Idem ipse ē il-
 le pacificus q̄ fecit vtraq; vnū: ⁊ medium
 parietē macerie soluēs inimicitias i carne
 sua: legē mandatorū in decretis euacuās:
 vt duos cōderet in se in vnū nouū hoīez:
 faciēs pacē: Ipse veniēs euangelizauit pa-
 cem his q̄ lōge: ⁊ pacem his q̄ ppe: Ipse in
 euāgelio dicit: Pacē reliquo vob: pacem
 meā do vob: Et multis alijs testimonijs do-
 min⁹ christus pacific⁹ esse monstrat: nō fm
 pacē quā nouit ⁊ q̄rit hic mūdus: s; illā pa-
 cem de q̄ dī apud p̄pham: Babo eis sola-
 cium vey: pacē sup pacē: cū scz paci recon-
 ciliatōis addit pax immortalit̄. Nā post
 oīa reddita q̄ pmisit deus: nouissimaz pa-
 cem nos expectare debere: q̄ cū deo viuā
 mus in eternū: idēz p̄pheta oñdit vbi ait.
 Dñe deus noster pacē da nobis: oīa enīz
 dedisti nob. Pax erit plane illa p̄fecta qñ
 nouissima inimica destruet mori. Et i quo
 erit h̄ nisi in pacifico illo recōciliatore no-
 stro: Sicut enī in Adam oēs moriūt: sic et
 in christo oēs viuificabunt. Quō ḡ inue-
 nimus verū Salomone: h̄ est verū pacifi-
 cum: quid deinde psalmus ipse de illo do-
 ceat: attendam⁹. **Expositio psalmi.**

Deus iudiciū tuū regi da: et
 iusticiam tuam filio regis.
 Bonū ipse in euangelio dicit.
 Ip̄ nō iudicat quēq;: s; omne iudiciuz de-
 dit filio: Hoc est ḡ: Deus iudiciū tuū re-
 gi da. Qui rex etiā filius est regis: qz ⁊ de-
 p̄ vtiq; rex est. Ita scriptū ē: qz rex sec̄ nu-
 p̄ias filio suo. Adde aut̄ scripture idē re-
 petitur. Nam qz dixit: iudiciū tuūz: hoc
 aliter dixit: filio regis: sicut est illud.
 Qui habitat in cel: irridebit eos: ⁊ dñs sb̄
 sanabit eos. Qd̄ est: qui habitat in cel:

Est et dñs: et quod est irridebit eos: hoc est: subsannabit eos. Et Celi enarrat gloriam dei: et opa manuum eius annunciat firmamentum: Celi repetiti sunt nomine firmamenti: et quod dictum est glam dei: repetitum est opera manuum eius: et quod dictum est enarrat: repetitum est annunciat. Iste autem repetitioes multum eloquia diuina commendat: siue eadez vba alia sententia: siue alijs vbis eadem sententia repetat: et maxie reperit in psalmis: et in eo genere sermonis quo animi est mouedus affectus. **Deinde sequitur. Judicare populum tuum in tua iusticia: et pauperes tuos in iudicio.** Rex pat regi filio ad quam rem dedit iudicium suum et iusticiam suam: satis ostendit cum dicit: Judicare populum tuum in iusticia: id est ad iudicandum populum tuum. Talis locutio est apud Salomonem: Proverbia Salomonis filij David: Scire sapias et disciplinam: hoc est puerbia Salomonis: ad sciendam sapiam et disciplinam: ita iudicium tuum regi da: Judicare populum tuum: id est iudicium tuum da ad iudicandum populum tuum. Quod autem ait pater populum tuum: hoc ait posterior pauperes tuos: et quod ait pater in iusticia: hoc posterior in iudicio: more illo repetitiois: Ubi sane demonstrat populum dei pauperem esse debere: id est non superbum: sed humile. Beati enim pauperes spiritu: quoniam imperium est regnum celorum. Quia paupertate etiam beatus Job pauper fuit: et ante magnas illas terrenas diuitias amississet. Quod ideo commemorandum putauit: quoniam sunt quidam qui facilius omnia sua pauperibus distribuunt: quam ipsi pauperes dei fiat. Inflatum sunt enim in tantia qua putant sibi esse tribuendum: non gratie dei quod bene viuunt: et ideo iam nec bene viuunt: quia tunc bona opera facere videntur. Be suo quippe habere se putant: et gloriantur quasi non acciperint: diuites sui non pauperes dei: abundantes sibi non egentibus deo. Sed ait apostolus. Si distribuero omnia mea pauperibus et tradidero corpus meum ut ardeam: caritatem autem non habeam: nihil mihi prodest. Tanquam diceret: Si distribuero omnia mea pauperibus: et pauper dei non fuero: nihil mihi prodest. Caritas enim non inflat: nec est vera caritas dei in eo qui ingratus est spiritu sancto et per quem diffundit in cordibus nostris caritas eius. Et ideo tales non pertinent ad populum dei: quia non sunt pauperes dei. Pauperes quippe dei dicunt: nos autem non spiritum huius mundi accepimus: sed spiritum qui ex deo est: ut sciamus quod a deo donata sunt nobis. Nam cum et in ipso psalmo p

Alia lra non habet

pter suscepti hominis faciem: quo verbum caro factum est: dicat deo patri regi: iusticiam tuam da filio regis: nolunt isti sibi dari iusticiam: sed a semetipsis eam habere possunt. Ignorantes enim dei iusticiam et suam volentes constituere: iusticie dei non sunt subiecti. Non sunt itaque: ut dixi pauperes dei: sed diuites sui: quia non sunt humiles: sed superbi. Veniet vero ille iudicare populum dei iusticia: et pauperes dei in iudicio: et eo iudicio discernet a diuitibus eorum pauperes suos: sed quos paupertate sua fecit diuites suos. Clamat ei quippe plus pauper: Judica me deus et discerne causam meam de gente non sancta. Quod autem mutato verborum ordine: cum prius dixisset: Deus: iudicium tuum regi da: et iusticiam tuam filio regis: prius ponens iudicium: deinde iusticiam: prius iudicium posuit: deinde iudicium dicens. Judicare populum tuum in iusticia: et pauperes tuos in iudicio: magis ostendit iudicium se appellasse iusticiam: nihil interesse demonstrans quo ordine ponat cum idem signat. Solet enim dici iudicium prauum quod iniustum est: iusticiam vero iniquam vel iniustam dicere non solemus. Si enim praua et iniusta erit: nec iusticia iam dicenda est. Proinde ponendo iudicium atque iusticie nomine repetendo: satis edocet prope se appellare iudicium quod per iusticia poni solet: id est quod in male iudicando intelligi non potest. Ubi enim dominus dicit: nolite iudicare personalem: sed rectum iudicium iudicate: ostendit esse posse prauum iudicium: cum dicit rectum iudicium iudicate. Beneque illud vetat: hoc precipit. Cum vero sine ulla adiectione dicit iudicium: continuo iustum vult intelligi: sicut est quod ait: Relinquitis grauiora legis misericordiam et iudicium: et illud quod Hieremias dicit: faciens diuitias suas non cum iudicio: Non ait: faciens diuitias prauo: vel iniusto iudicio: vel non cum iudicio recto aut iusto: sed non cum iudicio: iudicium non appellat: nisi quod rectum ac iustum est. **Suscipiant motes paces populo: et colles iusticiam.** Motes maiores sunt: colles minores. Nimirum ergo hi sunt quos alius habet psalmus: pusillos cum magnis. Isti sunt quippe: montes exultauerunt sicut arietes: et isti: colles sicut agni outus. In exitu israel de egypto: id est in populi dei liberatione ab huius seculi seruitute. Excellenti ergo sanctitate eminentes in ecclesia motes sunt: qui idonei sunt et alios docere: sic loquendo ut fideliter instruantur: sic viuendo ut salubriter imitentur. Colles autem sunt illorum excellentiam suam obedientia subsequentes. Quare ergo

desi colat: id est delectent in dño. Humili-
avit etiaz sic: qz cū diabolus: id est pnceps
hui mundi nihil in eo inuenisset: occidit p
calūnias iudeoz: quib⁹ est vsus calūniator
vafis suis operans in filijs diffidētie. Hūi-
liatus est em: qz ille quem occiderāt resur-
rexit ⁊ regnū abstulit mortis: cuius ille po-
testatē ita gerebat: vt ex vno homie quem
decepat: oēs p mortē traheret ad cōdemna-
tionē. Sed humiliat⁹ est: quoniā si ob vni⁹
delictū mors regnavit p vnū: multo magis
qui abū dantiā grē ⁊ iusticie accipiūt in vi-
ta regnabit p vnū Iesum christū: q̄ humili-
auit calūniatoris falsa crimia: iniquos iu-
dices: falsos testes: vt eū pderet imittentē.

Et pmanebit soli: vel pmanebit
cum sole. Sic etiā melius interpretandū q̄
dā nostri putauerūt: qd̄ i greco ē σὺν ἡλίου
παύ. Qd̄ si latine vno verbo dici posset:
cōpermanebit dicendū esset: ideo qz latine
verbū nō pōt dici: vt saltē sentētia expme-
ret: dictū ē: pmanebit cū sole. Nihil est. n.
aliud ē: cōpermanebit soli: q̄ pmanebit cū
sole. Quid aut magnū est pmanere cū sole
ei p quē facta sunt omnia: et sine quo factū
est nihil: nisi qz hec pphetia ppter eos pre-
missa est: qui putant religionē nomis chri-
stiani vsqz ad certū temp⁹ in hoc seculo vi-
cturā: ⁊ postea non futurā. Pmanebit q̄
cū sole: q̄ diu sol orit ⁊ occidit: hoc ē q̄ diu
tempora ista volūntur: nō dērit ecclia dei:
id est christi corp⁹ i terris. Qd̄ vō adiūgit.

Et ante lunā ⁊ generatiōes gene-
rationū. Potuit dicere: ⁊ ante solē: id est
⁊ cū sole: ⁊ ante solē: qd̄ intelligeret: et cum
temporib⁹: ⁊ ante tēpora. Qd̄ ergo temp⁹
antecedit eternū est: ⁊ hoc vere habendū ē
eternū qd̄ nullo tpe variat: sicut in pncipio
erat verbū. Sed p lunā significare maluit
in cremēta defectusqz mortaliū. Veniqz cū
dixisset: ante lunā: volēs quodāmodo ex-
ponere p qua re lunā posuerit: generatiōes
inquit generationū: tanq̄ diceret: ante lu-
nam: id est ante generatiōes generationū:
que transeūt decessiōe ⁊ successiōe morta-
liū: tanq̄ detrimētis incremētisqz lunarib⁹:
ac p hoc qd̄ melius intelligit: ante lunam:
nisi omnia mortalia immortalitate pcedere:
Qd̄ etiā sic nō incōueniēter accipi potest:
vt qm humiliato calūniatore sedet ad dex-
terā patris: hoc sit pmanere cū sole. Splē-
dor em eterne glorie intelligit filij: tanq̄ sol
sit pater: ⁊ splēdor eius filius ei⁹. Sed sicut
ista dici possunt de inuisibili substātia crea-

toris: nō sic de ista visibili creatura in qua
sunt corpa celestia quo illustr⁹ eminet sol:
de quo hec similitudo adhibita ē: sicut ad-
hibet etiā de terrestrib⁹: petra: leo: agnus:
homo habens duos filios et cetera. Ergo
humiliato calūniatore pmanet cuz sole: qz
victo diabolo p resurrectionē: sedet ad dex-
terā patris: vbi iā nō morit: ⁊ mors ei vltra
non dominabit: et hoc ante lunā tanq̄ pri-
mogenit⁹ a mortuis pcedēs ecclsiā morta-
liū decessiōe ac successiōe trāseuntē. Ipse
sūt generatiōes generatiōm: aut forte qz ge-
neratiōes sunt quib⁹ generamur mortalit⁹.
Generatiōes aut generationū quib⁹ rege-
neramur immortaliter: et hoc est ecclia: quā
ille antecessit: vt pmaneret ante lunā pmo-
genit⁹ ex mortuis. Sane quod est in greco
γένηται γένηται: nōnulli iterptati sunt: nō
generatiōes: sed generatiōis generationū:
quia γενηται ambiguus est casus i greco:
⁊ vtz genitiu⁹ singulari sit τῆς γενέταις: id
est hui⁹ generatiōis: an accusatiu⁹ pluralis
τας γενέταις: id ē has generatiōes: si euidē-
ter apparet: nisi qz merito sensus ille plar⁹ ē:
vt tanq̄ exponēdo qd̄ dixerit lunaz: secus
adūgeret generatiōes generationū. Et
descendet sicut pluuia in vellus: et
sicut gutte stillates sup terrā. Reco-
luit ⁊ admonuit illud quod factū est p iudi-
cem Bedeon: de christo id habere in finē.
Petijt quippe ille signū a domino vt i area
positum solum vellus complueret: et sicca
eēt area: ⁊ rursū solū vell⁹ siccū esset: et cō-
plueret area: et ita factū ē. Qd̄ significauit
tanq̄ in area in toto orbe terraz: siccū vel-
lus fuisse priorē populum israel. Idem ipse
ergo christus descēdit sicut pluuia i vellus
cum adhuc area sicca esset. Unde etiā di-
xit: Nō sum missus nisi ad oues que perie-
rant domus israel. Ibi matrem de qua for-
mam serui accipet: in qua hominib⁹ appa-
reret elegit: ibi discipulos quibus hoc idē
precepit dicens: in viam gentiū ne abier-
itis: ⁊ in ciuitates samaritanorū ne introie-
ritis. Ite primū ad oues q̄ perierūt dom⁹
israel. Cum dicit: ite primū ad illas: osten-
dit ⁊ postea cuz iam esset area compluēda:
ituros eos etiā ad alias oues quenō essent
ex veteri p̄lo israel: de quibus dicit: Ha-
beo alias oues que non sunt ex hoc ouili:
oportet me et ipsas adducere: vt sit vnus
grex et vnus pastor. Hinc ⁊ apostol⁹: Vi-
co em inquit christum ministrū fuisse circū-
cisionis ppter veritatem dei: ad cōfirman-

Alia lra.
t nō habet.
t stillicidia sū-
lantia.

Alia lra.
t in generatiōe
⁊ generationē.

Inuideat christi glie: cui dictum est: Exaltare sup celos deo: et sup omnem terram gloria tua. Homo quippe audire meruit: terra es: et in terra ibis. Hac fra lingedo: id est talium auctoritate vaniloqua delectati: eos amando: et in suauissimos habendo contradicunt diuinis eloquijs quibus catholica ecclesia pronuntiata est: non in aliqua parte terrarum futura: sicut quelibet scismata: sed in vniuerso mundo fructificando atque crescendo vsque ad ipsos ethiopes extremos videlicet: et teterrimos hominum peruetura. Reges tharsis et isule munerum offerent: reges arabum et saba dona adducet. Et adorabunt eum omnes reges terre: omnes gentes seruient ei. Hoc iam non expositorum: sed contemplatorum desiderat: imo non solum tantum fidelium: sed etiam infidelium gemituum infertur aspectibus: nisi quod fortasse querendum est quod dictum sit: dona adducet. Ea quippe adduci solent que ambulare possunt. Nunquid nam que de imolandis victimis dici potuit: Absit ut talis oriat in diebus eius iusticia. Sed ista dona que adducenda predicta sunt: homines mihi videntur significare quos in societate ecclesie christi: regum adducit auctoritas: quous reges etiam persequentes dona adduxerit: non scientes quod facerent sanctos martyres imolando. Cum vero exponeret causas cur etiam tantus honor deferretur a regibus eius seruire ab omnibus gentibus. Quia liberauit inquit: egenum a potestate: et pauperem cui non erat adiutor. Iste egenus et pauper plus est creditum in eum. In hoc populo sunt etiam reges adorantes eum. Non enim egeni esse dedignatur et pauperes: id est humiliter peccata confitentes: et egenes gloria et gratia dei: ut eos rex ille filius regis liberet a potestate: Idem quippe est potens ille qui super calumpniator est dictus: quem potentem ad homines sibi subdendos: et in captiuitate retinendos non virtus eius fecit: sed humana peccata. Idem ipse et fortis est dictus: ideo et hic potens: sed qui humiliavit calumpniatorem: et intrauit in domum fortis: ut eo alligato vasa eius diriperet: hic liberauit egenum a potestate: et pauperem cui non erat adiutor. Non enim hoc efficere potuit vel cuiusque virtus: vel quisque homo iustus: vel aliquis angelus: Cum ergo nullus esset adiutor: ipse adueniens saluos fecit eos. Occurrebat autem si propter peccata homo tenebatur a diabolo: nunquid nam christo qui eruit egenum a potente peccata placuerunt: Absit. Sed. Parcet ipse inopi et pauperi: Id est

peccata dimittit illi humili: et non de suis meritis confidenti: aut de sua virtute salutem speranti: sed indigenti gratia saluatoris sui. Cum autem addidit. Et animas pauperum saluas faciet: Utriusque adiutorium gratie commendauit: et quod est in remissionem peccatorum: cum ait: Parcet pauperi et inopi: et quod est in preparatione iusticie cum addidit: et animas pauperum saluas faciet. Memorem enim sibi est idoneus ad salutem. Que salus est: Est perfecta salus iusticia: sed non nisi dei adiuuet gratia: quia plenitudo legis non est nisi caritas: que non a nobis exiit in nobis: sed diffusit in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: Que sunt iste usure: nisi peccata que etiam debita nominantur: Usuras autem appellatas puto: quia plus mali inuenit in supplicijs quam commissum est in peccatis. Nam (ubi gratia) cum homicida corpus tantum hominis perimat: aie autem nihil nocere possit: ipsius et anima et corpus perdit in gehena: Propter huiusmodi contemptores presentis precepti: et irrisores futuri supplicij dictum est: Ego venies cum usuris exigere. Ab his usuris redimuntur aie pauperum sanguine illo qui effusus est in remissionem peccatorum. Redimet ergo ab usuris: remittendo peccata quibus debebant ampliora supplicia. Redimet autem ab iniquitate: adiuuando per gratiam etiam ad faciendam iusticiam. Eadem itaque duo repetita sunt que supra dicta erant. Quod enim supra est: parcet inopi et pauperi: hoc intelligit: Ex usuris: quod vero ibi dicit: Animas pauperum saluas faciet: hoc dictum videtur: Ex iniquitate redimet: et ab utroque subaudit. Nam parcendo redimet ab usuris: saluos autem faciendo redimet ab iniquitate. Ita cum parcet pauperi et inopi: et animas pauperum saluas faciet: sic ex usuris et iniquitate redimet animas eorum. Et honorabile nomen eius coram ipsis. Bant enim honorem nomini eius per tantis beneficijs: qui rident: dignum et iustum esse gratias agere domino deo suo. Vel quod habent codices aliqui: Et honorabile nomen eorum coram ipso: quia et si videntur huic seculo contemptibiles christiani: nomen eorum coram ipso est honorabile: qui eis illud dedit: iam non memor nominum eorum per labia sua quibus antea vocabantur: cum essent gentiliu superstitionibus obligati: vel suorum malorum meritorum signati vocabulis: antequam essent christiani. Quod nomen honorabile est coram ipso: et si contemptibile videtur inimicis. Et uiuet et da

Alia lra. non habet.

Alia lra. liberabit. et pauperem.

Alia lra. non habet.

Alia lra. eorum. et illo.

in eternū pmanet nomē eius. Eternū enim antecedit tpa: nec claudit tpe. **Et bñ** dicent in ipō oēs trib⁹ terre: In ipō quippe implet qd̄ pmissum est Abrae. Ad em̄ dicit in semib⁹ tanq̄ in multis: sed tāq̄ i vno: z semini tuo qd̄ est christ⁹. Abrae dicit in semine tuo bñdicent oēs tribus terre: neq̄ filij carnis: s̄ filij pmissiōis deputant in semine. **Omnes gentes magnificabūt eū.** Tanq̄ exponēdo repetituz est qd̄ supra dictū est. Quia. n. bñdicent i eo: magnificabūt eū: nō ipsi faciēdo vt magn⁹ sit q̄ p seipm magn⁹ est: sed laudādo z magnū fatendo. Sic em̄ magnificam⁹ deū: sic etiā dicim⁹: Sāctificet nomē tuū: qd̄ semp vtiq̄ sanctū est. **Bñdic⁹ dñs deus israel: q̄ facit mirabilia solus.** Cōsiderans omnib⁹ supradictū eructat hymn⁹: z benedic⁹ dñs deus israel. Implet enim qd̄ ad illā sterilitē dictū ē: z q̄ eruit te: ipse de⁹ israel vniuerse terre vocabit⁹: ipse facit mirabilia solus. Qm̄ quecūq̄ faciūt: ipse in eis opat⁹: qui facit mirabilia solus. **Et bñ** dictū nomē glorie ei⁹ in eternū: et in seculū seculi. Quid aliud latini interpretes dicerēt: qui nō possēt dicere: in eternū: z in eternū eterni: Quasi em̄ aliō dictū sit in eternū: z aliō i sc̄m ita sonat: S̄z grec⁹ ἡ ἐν τῷ αἰῶνι καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τοῦ αἰῶνος qd̄ forte cōmodius diceret: i sc̄m: et i seculū seculi: vt i sc̄m intelligeret quātū hoc seculū durat: in seculū autē seculi: qd̄ post huius finē futurū pmutat. **Et replebit⁹ glia eius omnis terra: fiat fiat.** Iussit dñe: ita fit: ita fit: donec illud quod cepit a flumie: pueniat oīno vsq̄ ad terminos orbis terre.

Explicit Tractatus de ps̄. LXXI.

Incipit Tractatus de ps̄. LXXII.

Audite audite dilectissima viscera corporis christi: quorū spes dñs de⁹ noster est: et nō respicitis in vanitates et insanias mendaces: et qui adhuc respicitis: audite: ne respiciat. **Psalm⁹** iste inscriptionē habet: id est titulū. **Defecerunt hymni Dauid filij Jesse: psalm⁹ ipi asaph.** Tot habemus psalmos in quorū titulis scriptū est nomē Dauid: nusq̄ est addituz filij Jesse: nisi in hoc solo: quod credendū est nō frustra factum neq̄ inaniter. **Ubiq̄ em̄ nobis innotuit de⁹: z ad intellectū vocat piū studiū caritatis.** Quid ē defecerit hymni Dauid filij Jesse? Hymni laudes sunt dei cū cantico: hymni

cantus sunt continentes laudes dei. Si sit laus et non sit dei: non est hymnus. Si sit laus: et dei laus: et nō cantet: nō ē hymn⁹. **Oporet ergo vt sit hymn⁹: habeat s̄ tria: z laudē: z dei: z canticū.** Quid est ergo defecerit hymni: Defecerit laudes que cantant in dei. **Abolestā rem z q̄si luctuosam videt nūciare.** Qui em̄ cantat laudem: nō solum laudat s̄ etiā hilariter laudat. Qui cantat laudē: nō solū cantat: sed z amat eū quē cantat. In laude consistētis est p̄dicatio: i cantico amātis affectio. **Defecerit ḡ hymni dauid ait: z addidit: filij iesse.** Erat em̄ Dauid rex israel filij Jesse: tpe quodā veteris testamēti: quo tpe nouū testamētū occultū ibi erat: tanq̄ fructus i radice. Si em̄ queras fructū in radice nō inuenis: nec tamē inuenis in ramis fructū: nisi q̄ de radice p̄cesserit. Illo ergo tēpore p̄lo primo veniēte ex semine Abrae carnaliter: nā z populus secūdus ptinens ad nouū testamētū: ad semē Abrae ptinet: sed iaz spūaliter. Illi ergo p̄lo p̄mo adhuc carnali: vbi pauci p̄phete intelligebāt: z quid desideraret a deo: z q̄si haberet publice p̄dicari: p̄nūciauerūt futura hec tēpora: z aduentū domini nostri Jesu christi: z quēadmodū ipse christus s̄m carnē nasciturus: in radice erat occultus in semine patriarcharū: z quodā tēpore reuelandus tanq̄ fructu apparēte: sicut scriptum est: **Floruit virga de radice Jesse: sic etiā ipsum nouū testamētū qd̄ i christo est: prioribus illis temporib⁹ occultuz erat: solis p̄phetis cognitū: z paucissimis p̄hs: nō ex manifestatiōe p̄sentuz: sed ex reuelatiōe futuroz.** Nam quid sibi vult fratres vt vnū quiddā cōmemoretz: quod Abraam mittens seruū suū fidelem ad desponsandā vxorem vnico filio suo: facit eū iurare sibi: z i iuramēto dicit ei: **Pone manū sub femore meo z iura: Quid erat in femore Abrae: vbi ille manū iurans posuit? Quid ibi erat: nisi qd̄ z tūc ei p̄missum est: In semine tuo benedicent omnes gentes: Femoris nomine caro significat. De carne Abrae p̄ Isaac z Jacob: z ne multa cōmemoremus per Mariā dominus noster Jesus christus.** Quia vō radix erat in patriarchis vnde ostendim⁹: **Paulū interrogenus. Bentes iam credentes in christū z quasi sup̄bire cupientes contra iudeos q̄ crucifixerunt christū: cum z de ipō populo venerit: en alius partes occurrēs i angulo: id est in ipō christo de diuerso veniente pa-**

Alia lfa.
† maiestatis.
† nō habet.
hanc partē.

Alia lfa.
† maiestate.

riete p̄putij: id est gentiuz. Cum ergo se erigeret gentes sic eas reprimat. Si enim tu inquit ex naturali incisus oleastro: infertus es in illis: noli gloriari aduersus ramos: nam si gloriaris nō tu radicem portas sed radix te. Ergo de radice patriarcharū: dicit fractos quosdam ramos propter infidelitatē: et insertum ibi oleastrū: vt esset particeps pinguedinis oliue: id est ecclesiam ex gentibus venientē. Et quis inserit oleastrū in oliua? Oliua solet in oleastro: oleastrum in oliua nūq̄ vidimus. Nam quisquis fecerit: nō inueniet baccas nisi oleastri. Quod enim inserit hoc crescit: et eius rei fructus inuenit: inuenit nō radicis fructus sed surculi. Hoc ostendēs apostolus: omnipotētia sua deū fecisse vt oleaster in radicē oliue insereret: et nō baccas siluestres: sed oliuā daret. Ad omnipotentia dei reuocās: hoc apostolus ait: Si tu ex naturali incisus oleastro: et contra naturā insertus es in bonam oliuā: noli gloriari aduersus ramos inquit. Sed dicitis ait: Fracti sunt rami vt ego inserar. Bene. Propter incredulitatem fracti sunt: tu autē fide sta: noli altum sapere sed time. Quid enim est: noli altum sapere? Noli superbire: q̄a infertus es: sed time ne frangaris per infidelitatē: sicut illi fracti sunt. Propter infidelitatem inquit fracti sunt: tu autē fide sta: noli altum sapere: sed time. Nam si deus naturalib⁹ ramis non pepercit: neq̄ tibi parcat. Et sequitur bonus locus et necessarius: et totus audiendus. Vidēs ergo inquit bonitatem et seueritatem dei. In eos quidē qui fracti sunt seueritatē: in te autē qui infertus es bonitatem: si permanseris in bonitate. Alioquin: id est si tu non permanseris in bonitate: et tu excideris: et illi si non permanserint in infidelitate inserent. Tempore igitur veteris testamēti fratres p̄missiones a deo nostro populo illi carnali terrene erant et temporales: p̄missus est regnū terrenū: promissa est terra illa in qua etiam inducti sunt ab egypto: liberati per Iesum nauē: introducti sunt in terrā repromissionis: vbi etiā hierusalē terrena edificata est: vbi regnauit Baudid. Acceperūt terram: liberati ex egypto: trāscētes per rubrum mare: finitis

anfractibus ac terrorib⁹ solitudinū: acceperūt terrā: acceperūt regnū. Beinde post regnū acceptū: quia terrena acceperant: ceperunt merito peccatorū suorū oppugnari: expugnari: et captiuari. Ad extremū euerfa est et ipsa ciuitas. Tales erant ille p̄missiones non perseuerature: per quas tamē figurabant future p̄missiones perseuerature: vt ille omnis decursus temporalis p̄missionū figura esset: et quedā p̄phetia futuroū. Itaq̄ cum illud regnū deficeret vbi regnauit Baudid filius Jesse: id est homo quidē: et si p̄pheta: et si sanctus: q̄ videbat et p̄uidebat chustuz venturū: de cuius semine etiā fm carnē nasciturus erat: tamē homo: tamē nondū chustuz: tamē nōdū rex noster filius dei: sed rex Baudid filius Jesse. Quia ergo defecturum erat illud regnū: per quod regnū acceptū laudabat tunc deus a carnalibus: hoc solū enim pro magno tūc habebant: quia liberati erant temporaliter ab his a quib⁹ tunc opprimebant: et euaserāt hostes persequētes per mare rubrū: et ducti erant per solitudinē: et inuenerāt patriā et regnū: hunc solum laudabāt deū: nōdū intelligētes quid in illis figuris p̄signaret et p̄mitteret deus. Deficientibus ergo rebus pro quib⁹ laudabat deū populus ille carnalis: cui regnauit ille Baudid: defecerunt hymni Baudid: nō filij dei: sed filij Jesse. Periculosum locū tituli psalmi presentis: sicut domin⁹ voluit: preteruēcti sumus. Accepistis quare dictum sit: defecerūt hymni Baudid filij Jesse: cuius vox est psalm⁹ asaph. Quid est asaph: Sicut inuenim⁹ in interpretationib⁹ ex lingua hebrea in grecā: et ex greca nobis in latinam translatis: asaph synagoga interpretat. Glor est ergo synagoga. Sed tu cum audieris synagogā: noli continuo detestari quasi interfetrix dñi. Erat quidē illa synagoga interfetrix dñi: nemo dubitat: sed memento de synagoga fuisse arietes quorū filij sumus. Unde dicit i psalmo: Afferte domino filij dei: afferte domino filios arietū: afferte dño gloriā et honorē. Qui inde arietes: Petrus: Ioannes: Jacobus: Andreas: Bartholomeus et ceteri apli. Hinc et ipse primo Saulus: postea Paulus: id est pri

no superbus: potest
vnde dicitur est
que rex super
non quasi aliqua
mutant apostolus
est Paulus: et
lum enim modum
si Saulus: et
cordantē qual
et quid tam in
di quomō hō
Paulus: et ipse
muse: et ipse
si Saulus: et
sum inquit
Quid est mō
las: et ipse
reant arborē
las: Quid est
quod portante
Est grati deat: sim
Baudid: hō
mōna un m
Est: Paulus: quod
la deat: p̄den
venire: p̄den
ut. Nam et ego
Deam de trib⁹
Paulus: hō de
et alij p̄den
audire: v̄m
et nōm d̄
opu: v̄m
nō hōm
fōm: v̄m
solū a carnalib⁹
Quare sū
reant: Et quere
v̄m. Si que in
ā ibi nō crāt: s̄
rabōur quib⁹
que inquit ipse
fuerunt. Et attende
figuram nostrā. P̄p
raonis: et ceteri
las chustuz ante
tam deo: et ad
et diabolo p̄ncipi
las subugatas egypti
ne suis: Non enim
ira potest diabolu
populus ab egypti
verat populus a p̄ncipi

mo superbus: postea humilis. Saul enim vnde dictū est nomen Sauli: notis: quia rex superbus et infrenis fuit. Non quasi aliqua iactantia sibi nomen mutavit apostolus: sed ex Saulo factus est Paulus: ex supbo modicus. Paulum enim modicum est. Vis nosse quid sit Saulus: Ipsus audi iam Paulū recordantē quid fuerit per maliciā suam: et quid iam nūc sit per gratiam dei. Audi quomō fuerit Saulus: et quomō sit Paulus. Qui pus inquit sui blasphemus: et persecutor: et iniuriosus. Audi si Saulum: audi et Paulum. Ego enim sum inquit minimus apostolorū omnium. Quid est minimus: nisi ego sum Paulus: Et sequitur: Qui non sum dignus vocari apostolus. Quare: Quia fui Saulus. Quid est fui Saulus: Ipse dicat: quia persecutus sum inquit ecclesiā dei. Sed gratia derat: sum id quod sum. Abstulit sibi omnem granditatem suam: minimus iam in se: grandis in christo. Et iste Paulus quid dicit: Non repulit deus plebem suam: de plebe ex iudeis veniente: plebem suam inquit quā psciuit. Nam et ego israelita sum ex semine Abraam de tribu Benjamin. Ergo et Paulus nobis de synagoga: et Petrus: et alij apostoli de synagoga. Itaque cum audieris vocem synagoge: noli attendere meritum: sed intende partū. Loquitur ergo in hoc psalmo synagoga: deficientibus hymnis David filij Jesse: id est deficientibus rebus temporalibus: per quas solebat a carnali populo laudari deus. Quare aut ille defecerūt: nisi vt alie quererent: Et quererent queq; ibi nō erāt: Nō. Sed que ibi tegebāt figuris: nō que iā ibi nō erāt: s; ibi tanq; in radice occultabatur quibusdam secretis mysterioꝝ: que inquit ipse apostolus: figure nostre fuerunt. Et attendite iam breuiter ipsam figuram nostrā. Populus israel sub pharaonis et egyptioꝝ dominatione: populus christianus ante fidem pdestinatus iam deo: et adhuc seruiens demonibus et diabolo principi eorum: Ecce populus subiugatus egyptijs seruiens peccatis suis: Non enim nisi per peccata nostra potest diabolus dominari: Liberatur populus ab egyptijs per Moysem: liberatur populus a pterita vita peccato-

rum per dominū nostrum Iesum christum. Transijt populus ille per mare rubrum: iste per baptismum. Adortur in mari rubro omnes inimici populi illius: mouetur in baptismo omnia peccata nostra. Intendite fratres. Post mare illud rubrum non continuo patria datur: nec tanq; iam hostes desinant: secure triumphatur: sed restat heremi solitudo: restat hostes insequētes in via: sic et post baptismum restat vita christiana in temptationibus. In illa heremo suspirabat patrie pmissio. Quid aliud christiani suspirant iam abluti in baptismo: Nunquid iam regnant cum christo: Nondum ventum est ad terram promissionis nostre: sed nō defecturam. Non enim ibi deficient hymni David. Hoc modo audiant omnes fideles: sciant vbi sint. In heremo sunt: patrie suspirant. Adortui sunt hostes in baptismo: sed insequētes a tergo. Quid est insequētes a tergo: Ante faciem futura habem: a tergo pterita. Omnia preterita peccata deleta sunt in baptismo: quibus modo temptamur: non a tergo insequuntur: sed in via insidiantur. Unde apostolus huius heremi in via ad huc cōstitutus: Que retro inquit oblitus in ea que ante sunt extensus: s; in intētionem sequor ad palmam superne vocationis dei: Tanq; diceret: ad patriā superne pmissionis dei. Et ibi iam fratres in heremo quicquid passus est populus ille: et quicquid eis deus largitus est: quecūq; illa flagella fuerāt: quecūq; dona: significatiōes sunt rerū quas in hac solitudine huius vite ambulātes in christo querentes patriam: et accipimus ad consolationem: et patimur ad probationem. Non ergo mirum: quia illud defecit quod figurabat futurum. Nam perductus est populus ad patriā promissionis: nūquid semper staturam: Si hoc esset: non esset figura: sed res. Quia vō figura erat: ad temporale quiddam perductus est ille populus. Si ad temporale quiddam perductus est: oportebat vt deficeret: et defectu suo cogeret querere quod nunq; deficeret. Synagoga ergo: id est qui deū ibi pie colebat: sed tū ppter terrenas res: ppter ista presentia. Sūt enī impij q; p̄sentia rerū bona a demonibus q̄runt: Hic aut ps̄s ideo melior

tis eorum: et firmamentum in flagello eorum non est: et est firmamentum in flagello eorum. Non est enim temporale flagellum eorum: sed firmum in sempiternum. Propter hec mala que illis eterna futura sunt: modo quid? In laboribus hominum non sunt: et cum hominibus non flagellabunt. Numquid et ipse diabolus cum hominibus non flagellat: cui tamen eternum supplicium paratur? Propterea quod hinc isti deum non flagellant dum non laborant cum hominibus? Ideo: inquit: obtinuit eos superbia. Attende illos superbos in disciplinatos attende taurum devotum victimam permittit errare libere et vastare que potest usque ad diem occisionis. Jam bonum est fratres in istis prophete verbis audiamus hunc quasi taurum: de quo dixi. Sic enim illi et alibi scriptura commemorat. Ducit eos tamquam ad victimam paratos: et parat eis ad malam libertatem: ideo dixit: Obtinuit eos superbia. Quid est obtinuit eos superbia? Circumamicti sunt iniquitate et impietate sua: Non dixit tibi: sed circumamicti: vndique cooperiti impietate sua. Merito miseri: nec videtur nec videntur: quia circumamicti sunt: nec videntur interiora eorum. Nam quisquis malorum hominum quasi felicium semper tempus interiora conspiceret: quisquis eorum videret truces conscientias: quisquis animas eorum posset inspicere diuerberari tantis perturbationibus cupiditatum et timorum: videret illos miseros: et quando felices vocantur. Sed quia circumamicti sunt iniquitate et impietate sua: non videntur: sed nec videntur. Moverat illos spiritus qui dicit illis ista dicit: et eo oculo tales debemus inspicere quo scimus videre: si nobis auferat tegmen ab oculis impietatis: Videamus istos: et cum felices sunt fugiamus: et cum felices sunt non imitemur: nec a domino deo nostro talia nobis per magno petamus: qualia accipere meruerunt qui illi non seruiunt. Aliud quiddam seruat: aliud desiderandum est. Quid sit autem audite. Primo isti describant. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum: Vide si non taurus ille agnitus est. Audite fratres non quomodo cum transiit. Quid dixit: Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. Sunt enim mali sed macie mali: ideo mali: quia macie: id est exiles: exiguitate quadam necessitatis affecti: et ipsi mali et damnandi. Ferenda est enim magis omnis necessitas per quam perpetranda est aliqua iniquitas: tamen aliud est de necessitate peccare: aliud in abundantia. Pauper me-

dicus furtus facit: ex macie processit iniquitas. Diues abundans rebus tantis quare diripit res alienas? Illi iniquitas ex macie: huius ex adipe processit. Ideo macro cum dicitis: quare hoc fecisti: humiliter afflictus et abiectus: ridet: Necessitas coegit. Quare non timuisti deum? Egestas compulit. Sic diuiti: quare hoc facis: et non times deum? Si tantum es quod possis dicere: vide si vel dignatur audire: vide si non etiam in tempore perdet iniquitas ex adipe eius. Jam enim preceptoribus et correctoribus suis inimicitias indicunt: et fiunt inimici verum dicentibus: iam facti palpantur verbis adulantium aure molli corde non sano. Quis dicat diuiti: male fecisti rapiendo res alienas? Aut forte si ausus fuerit aliquis dicere: et talis est cui non possit ille resistere: quod respondet: Lotum in contemptu dei loquitur. Quare: Quia superbus est. Quare: Quia pigrus est. Quare: Quia devotus ad victimam est: Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. Transierunt in dispositionem cordis. Ibi intransierunt. Quid est transierunt: Pretergressi sunt viam. Quid est transierunt: Excesserunt metas humani generis homines se pares ceteris non putant. Transierunt inque metas humani generis. Quam dicitis tali homini: frater tuus est iste pauper: eosdem pariter habuistis Adam et Eua: noli attendere tumorem tuum: noli attendere typum tuum in quo elatus es: et si te circumstant familie: et si numerosus aurum et argentum: et si domus marmorata pertinet: et si tecta laqueata contegunt: simul te et pauperem contegit tectum mundi celum. Sed diues es a paupere rebus non tuis extrinsecus appositis. Te in illis vide: non illa in te. Attende teipsum qui sis ad pauperem: teipsum non quod habes. Quid enim despicias fratrem? In visceribus matrum vestrarum ambo nudi fuistis. Certe etiam cum de ista vita exieritis: et iste carnes anima exuta fuerint putrefacte dinoscuntur ossa diuitis et pauperis. De conditione loquor equali: de ipsa sorte generi humani in qua omnes nascuntur. Et diues enim hic fit et pauper: non semper hic erit: et sic diues non venit diues: sic nec diues abscedit. Idem ipse est utriusque introitus: et par exitus. Adde quod forte mutabitis vices. Nam ubique evangelium predicatur: attende quendam pauperem vicerofum qui iacebat ante ianuam diuitis: et cupiebat saturari de micis que cadebant de mensa diuitis: attende et illum patrem tuum qui induebatur purpura et bysso: et epulabatur quotidie splendide. Contigit nempe mori inopem

Alia lra. t tenuit.

Alia lra. t opti sunt.

Alia lra. t affectu.

abundat. Et laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: A me non recedunt flagella dei: bene serui et flagellor: non seruit et ornat. Magna questione sibi fecit. Agitat anima transitura ad continentem terra: et concupiscenda eterna. Transitus est ipsius anime in hac cogitatione ubi fluctuat in quadam tempestate: puentura est ad portum. Et quod solent egri qui lentius egrotant cum sanitas longe est: vicina sanitate plus estuat. Accessionem criticam medici vocant: per quam transit ad sanitate: maior ibi estus sed ducens ad salutem: maior ibi ardor si vicina refectio: sic ergo et hic estuat. Maxima periculosa verba sunt fratres: molesta: et pene blasphemata: quomodo sciuit deus: hoc est et pene. Non dixit nesciuit deus: non dixit: non est scia in altissimo: sed quasi querens: hesitans: dubitans: hoc est quod ait paulo ante: pene effusi sunt gressus mei: quomodo sciuit deus: et si est scientia in altissimo. Non confirmat: si ipsa dubitatio periculosa est. Per periculum transit ad sanitate. Audi iam sanitate. Ergo in vano iustificauit cor meum: et laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die. **Et argutio mea in matutinis.** Argutio correptio est. Qui arguit corripit. Quid est in matutinis: Non differt. Differt impiorum: mea non differt. Illa sera vel nulla est: mea in matutinis. Et fui flagellatus tota die: et argutio mea in matutinis. **Si dicebam narrabo sic: Id est docebo sic: Quod docturus es: quia non est scientia in altissimo: quia non scit deus: Hanc scientiam vis perferre: quia sine causa iuste viuunt: qui iuste viuunt: quia perdidit homo iustitiam suam: quia magis deo malis fauet: aut neminem curat. Hoc vis dicere: hoc vis narrare. Repmit se auctoritate compescere qua auctoritate aliqui vult homo erumpere in istam sententiam: sed reuocat scripturis dicentibus: ut semper bene viuatur: dicentibus quia deus curat res humanas: quia discernit inter piis et impiis. Ergo et iste volens iam istam perferre sententiam reuocat se. Et quod ait: Si dicebam narrabo sic: **Ecce generationem filiorum tuorum reprobaui:** Reprobaui generationem filiorum tuorum: si narrabo sic: generationem iustorum reprobo. Sic et quedam habet exemplaria. Ecce generationem filiorum tuorum cui concinui: id est cui filiorum tuorum concinui. Id est cui concinui: cui accommodatus sum. Bissonui ab omnibus si sic doceo. Locinuit enim qui consonat: qui aut non consonat non concinuit. Aliud**

dictur sum: quod dixit Abrahama: quod dixit Isaac quod dixit Jacob: quod dixerunt prophete. Illi enim omnes dixerunt: quia curat deus res humanas: ego dicturus sum: quia non curat: Maior ne in me prudentia quam in illis: maior ne intellectus quam in illis: Saluberrima auctoritas reuocauit cogitationem ab impietate. Et quid sequitur: Si dicebam narrabo sic: ecce generationem filiorum tuorum reprobaui. Ergo ne reprobarer: quid fecit? **Et suscepi cognoscere:** Suscepit cognoscere deus illi assit et cognoscat. Interim fratres a magno lapsu reuocat: quoniam non se iam scientem presumit: sed suscepit cognoscere quod nesciebat. Jam enim volebat quasi sciens videri et perdicari nullam deo esse curam de rebus humanis. Facta est enim ista iniquorum nequissima et impia doctrina. Sciatis fratres multos disputare et dicere: quia deus res humanas non curat: quia casibus reguntur omnia: vel quia stellarum subiecte sunt voluntates nostre: quia unusquisque non per meritum agitur: sed necessitate stellarum suarum. Doctrina mala: doctrina impia: In his iste ibat: cuius pene commoti sunt pedes: et cuius paulominus effusi sunt gressus: in hunc ibat errorem. Sed quia non concinebat generationi filiorum dei: suscepit cognoscere: et dannaui scientiam in qua iustis dei dicit non congruebat. Et quid dicit: audiamus: quia suscepit cognoscere et adiutus est: et didicit aliquid et indicauit nobis. Et suscepit inquit cognoscere. **Et labor est: inquit: ante me:** Vere magnus labor cognoscere: quod et deus curat res humanas: et bene sit malis et laborer boni. Magna vis questionis: ideo hoc labor est ante me: quasi stat mihi in facie murus quidam: sed habes vocem psalmi: In deo meo transgrediar murum. Hoc labor est ante me. Verum dicitis: labor est ante te: si ante deum non est labor. Fac te ante deum ubi non est labor: et nec tibi erit labor. Et fecit hoc: nam dicit: quod diu labor ante se. **Donec introeam in sanctuarium dei: et intelligam in nouissimas:** Magna res fratres. Tandem laboro inquit: et ante faciem meam laborem: quedam quasi inextricabilem video ut cognoscam quomodo: et iustus sit deus: et res humanas curet: et non sit iniquus quod peccantes et scelera facientes felicitatem habent in hac terra: Id est vo et deo seruientes in temptacionibus plerumque: et in laboribus fatigentur. Magna difficultas est hoc scire: sed donec introeam in sanctuarium dei. In sanctuario enim dei

Alia lra.
† Exstimabatur
vt cognosceret.

Alia lra.
† castigatio.

Alia lra.
† turrem.
† nouissimas
eorum.

Alia lra.
† natione.

quid tibi p̄statur vt h̄ac soluas questionē
 Et intelligā inquit in nouissima eoz i p̄sen-
 tia. Ego inq̄t de sanctuario dei intēdo ocu-
 lum in finē: p̄sentia trāsgredior. Totū hoc
 qđ vocat h̄uanū gen^o: oīs ista massa mor-
 talitatis ventura est ad examen: ventura ē
 ad libram: appendent ibi opa hominū cū-
 cta: mō nubes iuoluit: sed deo cognita sūt
 merita singuloz. Et intelligā inquit in no-
 uissima: sed nō a me: nā ante me labor est.
 Unde intelligā: in nouissima: Intrē i san-
 ctuariū dei. Ibi q̄ intellexit. Et vñ mō isti
 felices: Verūtamē p̄pter dolosi-
 tatē posuisti eis: Quia dolosi sunt: id ē
 fraudulentī: qz dolosi sunt: dolos patiunt.
 Quid ē hoc: qz fraudulentī sunt: fraudē pa-
 tiunt: Fraudē volunt facere generi huma-
 no in omnib^o nequicijs suis: fraudē et ipsi
 patiunt: vt terrena bona eligāt z relinquāt
 et̄na. Ergo fr̄s i eo qđ fraudē faciūt: frau-
 dē patiunt. Qđ iam dudū dixi: fr̄s quale
 cor habet quis vt lucret vestē z pdat fidē:
 Ille cui tulit vestē passus est fraudē: an iste
 qui tanto damno pcutit: Si p̄ciosior est ve-
 stis q̄ fides: maiore dāno ille afficit. Si at̄
 incōpabilis fides excedit totū mūdum: ille
 videbit̄ damnū vestis p̄peti. Huic aut̄ di-
 cit: Quid p̄dest homini si totū mūdū lu-
 cret: anime autē siue damnū patiat. Ergo
 quid illis cōtigit: Propter dolositatē po-
 suisti eis. Deiecisti eos dū extollerē-
 tur. Non dixit: deiecisti eos: qz elati sunt:
 nō quasi postea q̄ elati sunt: deiecisti eos:
 sed in corpore qđ elati sunt: deiecti sunt. Si
 eim̄ efferi iā cadē est: deiecisti eos dū extol-
 lerent. Quō facti sunt in desolati-
 onē subito: Admirat̄ sup eis: intelligēs
 in nouissima. Befecerūt: vere: quomō fu-
 mus: qui dum extollit̄: deficit. Befecerūt:
 Quō diē befecerūt: Quō q̄ intelligit i no-
 uissima: Befecerunt: Perierunt p̄pter
 iniquitatē suā. Velut somniū ex-
 urgentis: Quō befecerūt: Quō deficit
 somniū exurgētis. Fac hominē i somnis vi-
 dere se inuenisse thesauros: diues est: s̄ do-
 nec euigilet. Veluti somniū exurgentis: sic
 befecerūt quō somniū euigilātis. Querit̄
 igit̄ z nō est: nihil i manibus: nihil in lecto.
 Paup̄ dormierat: diues in somnijs factus
 fuerat. Si nō euigilasset diues esset: euigi-
 lauit inuenit erumnā quā dimiserat dormi-
 ens. Et isti nō inueniēt miserā quā sibi cō-
 parauerant. si cum euigilauerint de hac vi-
 ta trāsit illud qđ q̄si somno tenebas: veluti

Alia lfa.
 i dolos.

Alia lfa.
 i allenarent.

Alia lfa.
 i surgentiū.

somniū exurgētis. Et ne diceret: Quid q̄
 Parua tibi videt̄ claritas eoz: parua tibi
 videt̄ pompa eoz: parui tibi vident̄ tituli
 imagines: statue: laudes: cunei clientum.
 Dñe: aut̄ i ciuitate tua i imagines eo-
 rum ad nihilū rediges. Itaqz fr̄es
 mei libere loquēs de h̄ loco: veluti vñ licz:
 qz quādo vobis miscemur: magis vos feri-
 mus: q̄ docemus i nomie christi: z i timo-
 re eius exhortor vos: vt quicūqz ista nō ha-
 betis nō cupiatis: quicūqz habetis nō i eis
 p̄sumatis. Ecce dixi vobis nō dico dāna
 mini qz habetis: sed dānamini si de talib^o
 p̄sumatis: si de talib^o p̄sumitis: si de talibus
 inflemini: si p̄pter talia magni vobis vide-
 amini: si p̄pter talia paupes nō agnoscat̄:
 si generis h̄iani cōditionē cōmunē p̄p̄ ex-
 cellentē vanitatē obliuiscamini. Tūc enim
 deus necesse ē retribuatur i nouissimo: z in ci-
 uitate sua imaginē taliū ad nihilū redigat.
 Qui aut̄ diues ē hoc mō sit q̄ p̄cepit apo-
 stol^o: Precipe inq̄t diuitib^o hui^o mūdi non
 supbe sapere: neqz sapere i incerto diuitiarū suarū:
 sed in deo viuo: qui p̄stat omib^o nobis
 abundāter ad fruendū. Abstulit supbiā di-
 uitū dat consiliū: Quasi dicerent: diuites
 sumus: supbire nos p̄hibes: iactare pom-
 pas diuitiarū nostrarū vetas. Quid q̄ fa-
 cturi sum^o de istis diuitijs: Usqz adeo nō ē
 quod inde fiat: Diuites inquit sint i opib^o
 bonis: facile retribuunt: cōmunicēt. Et qđ
 p̄dest hoc: Thesaurizant sibi fundamētū
 bonū in futurū: vt apprehēdant verā vitā.
 Ubi debent sibi thesaurizare: Quo misit
 iste oculū intrans in sanctuariū dei: Exhor-
 rescāt oēs fr̄es nr̄i diuites: absidentes pe-
 cunia: auro: argento: familia: honoribus:
 exhorrescāt qđ mō dictū ē: Dñe i ciuitate
 tua imaginē eoz ad nihilū rediges. Nōne
 digni sunt hec pati: vt deus in ciuitate sua
 imaginē eoz ad nihilū redigat: qz z ipsi in
 ciuitate sua terrena imaginem dei ad nubi-
 lum redigerunt: In ciuitate tua imaginem
 eoz ad nihilum rediges. Quia de-
 lectatum est cor meū: Sicut quibus re-
 bus temptat̄: quia delectatū est cor meū:
 Et renes mei mutati sūt: Qñ me de-
 lectauerūt tp̄alia ista mutati sūt renes mei.
 Potest z sic intelligi: quia delectatū est cor
 meū in deū: et renes mei mutati sunt: id est
 libidines mee mutate sunt: et totus castus
 factus suz. Renes mei mutati sunt. Et au-
 di quomodo. Et ego ad nihilū redac-
 tus sum z non cognoui. Ego ille q̄

Alia lfa.
 i imaginē
 ipoz.

Alia lfa.
 i inflamati.

Alia lfa.
 i cōmutati.

Alia lfa.
 i nō habet
 i nesciat.

modo illa dico de
 liberando r ego
 q̄ p̄tē effusi sunt
 nihilū redactus su
 est hoc ad deper
 alia dicebā. Et
 ipeccus facit
 per recit. Ob
 os. Ille quali
 do tētem: q̄
 nouit etiam
 mō illa redact
 lo. Docent v
 synagoga et ill
 uit iohā. De
 mo tētem de
 ab ip̄o deo me
 p̄tē in cōfess
 mō illa mō
 mō tētem de
 Si vterqz mō
 nō dñi tētem
 cōtē. Quid pol
 te. Hec dñi v
 vobis dñi in
 luo dñi. Hec
 quē dñi. Quid
 potest. Quid
 sicut scriptū est
 manibus hōis. Hic
 hōis. Quid dñi
 te hōis. Quid dñi
 tue vobis dñi. Et
 nō. Tūc dñi
 vobis. Quid dñi
 ego hōis. Hic
 cas hōis. Tūc dñi
 p̄cipit. Et dñi
 semp̄ tētem
 tētem. Quid dñi
 dñi. Quid dñi
 esse cum inter
 mō. Quid dñi
 re. In. In. In
 me. Quid dñi
 rine. Quid dñi
 stoli. Quid dñi
 rā: z fin. Quid
 me. Quid dñi
 rino. Quid dñi
 dñi. Quid dñi
 dñi. Quid dñi
 dñi. Quid dñi
 dñi. Quid dñi

modo ista dico de diuinibus aliqui talia de
sideraui: ideo et ego ad nihilum redactus sum:
quoniam pene effusi sunt gressus mei. Et ego ad
nihilum redactus sum: et non cognoui. Non
est hoc ad desperandum: et de illis in quos
talia dicebam. Quid est non cognoui? **Qua
si pecus factus sum: ad te et ego sem
per tecum: Adultus inter est inter istum et ali
os. Iste quasi pecus factus est desideran
do terrena: quoniam redactus ad nihilum non cog
nouit eterna: sed non recessit a deo suo: quia
modo illa desiderauit a demonibus: a diabo
lo. Hoc enim iam vobis comedauit: vox est
synagoge: id est illius populi qui non serui
uit idolis. Pecus quidem factus sum: a deo
meo terrena desiderans: sed nunquam recessi
ab ipso deo meo: Quia ergo quis factus
pecus: non recessi a deo meo. Sequitur. **Te
nuisti manu dextere mee: Non dixit
manu dextera mea: sed manu dextere mee.
Si dextera manus est: manus habet ma
nu. Manu tenuisti dextere mee: ut dedu
ceres me. Quid posuisti manu: potesta
te. Hoc enim dicimus quocumque habere in ma
nu quod habet in potestate: quomodo dixit diabo
lus deo de Job: Mitte manu tuas: et tolle
que habet. Quid est mitte manu tua? Ba
potestate. Manu dei potestate dei dixit:
sicut scriptum est alio loco: Adors et vita in
manibus lingue. Non quid lingua manus
habet. Quid est in manibus lingue? In potestate
tingue. Quid est in potestate lingue? Ex ore
tuo iustificaberis: et ex ore tuo condemnabe
ris. Tenuisti et manu dextere mee: potestatem
dextere mee. Que erat dextera mea? Quia
ego semper tecum. In sinistra habebam: quoniam pe
cus factus sum: id est quoniam terrena in me fuit
cupiscentia. Sed dextera mea erat: quia
semper tecum eram. Huius dextere mee: manu
tenuisti: id est potestatem rexisti: quam potestatem
Bedit eis potestatem filios dei fieri. Cepit
esse iam inter filios ad nouum testamentum per
tinens. Vide quomodo retenta est manus dexte
re eius. **In voluntate tua deduxisti
me. Quid est in voluntate tua? Non meis me
ritis. Quid est in voluntate tua? Audi Apo
stolum: Qui fuit pecus primo terrena deside
rans: et postquam vetus testamentum viuens. Quid
ait: Qui primo fui blasphemus: et persecutor:
et iniuriosus: sed misericordiam persecutus sum.
Quid est in voluntate tua? Gratia dei sum id
quod sum. Et cum gloria assumpsisti me:
Iam quod assumptus est: et in qua gloria quis
explicat: Quis dicit: Expectem hoc: quoniam in******

resurrectione erit: in nouissimis erit. Cum glo
ria assumpsisti me. Et cepit cogitare felicitate
ipsam celestem: et arguere se: quoniam peccator fuit: et
terrena desiderauit. **Quid enim mihi
est in celo: et a te quod volui super terram?
Ex voce vestra intellexisse vos video. Cui
parauit voluntati sue terrene primo celeste
quod acceptum est: vidit quid ibi sibi seruare
tur: et cogitans et estuans in cogitatione cuius
dam rei ineffabilis: quam nec oculus vidit: nec
auris audiuit: nec in cor hominis ascendit: non
dixit illud: aut illud mihi est in celo: sed quod
mihi est in celo. Quid est illud quod habeo in
celo. Quantum est: quale est: quid est? Et cum non
transiit quod habeo in celo a te: quid volui su
per terram? Seruas mihi tu: si dicam ut possim:
sed date veniam: accipite conatum meum de
uotionem nitendi: nam explicandi nullam facul
tatem. Seruas inquit mihi tu in celo diuitias
imortales te ipsum: et ego volui a te in terra
quod habent et impij: quod habent et mali: quod habent
et facinorosi: pecuniam: aurum et argentum: gem
mas: familias: quod habent et scelerati: multi:
quod habent multe femine turpes: multi viri
turpes. Hec pro magno desiderauit a deo
meo super terram: cum seruet se mihi: est in celo
deus meus? Ostendit huiusmodi quod. Et a te quod vo
lui super terram. **Defecit cor meum et ca
ro mea deus cordis mei: Hoc est mi
hi est in celo seruatum. Deus cordis mei.
Et pars mea deus meus: Quid est fra
tres. Inuenimus diuitias nostras: eligat sibi
partes genus humanum. Et ideam homines cupi
ditatum diuersitate dilaniari: eligant alij ma
liciam: alij aduocationem: alij diuersas vari
asque doctrinas: alij negotiationem: alij agri
cultura istas partes sibi faciant de rebus huma
nis: clamet populus dei pars mea deus meus: nisi
ad ipsam partem mea: si pars mea deus meus. **In secula:
Aux et si sper habebam. Quid habebam? Beati
et si sper habere: quod magnam bonum haberem:
Huc accedit quoniam deus seipsum mihi permittit: et
id me in eternum habiturum permittit. Tamen ha
beo: et nunquam non habeo. Magna felicitas
pars mea deus meus. **Quid dicit: In secula. Quod? Ec
ce vide quomodo illum amauit. Fecit cor castum de
us cordis mei et pars mea in secula. Factum est
cor castum: gratis iam amant deus: non ab illo peti
tur aliud premium. Qui aliud premium petit a
deo: et propterea vult seruire deo: carius facit
quod vult accipere: quam ipsum a quo vult accipere.
Quid dicit: Nullum premium dei: Nullum propter ip
sum. Premium dei ipse deus est. Hoc amat hoc
diligit: si aliud dilexerit non erit castus amor.********

Alia lra.
† Et iumentum
† apud.

Alia lra
† dextera mea.

Alia lra.
† caro mea et
cor meum.
Alia lra.
† non habet.

Alia lra.
† et

Alia lra.
† suscepisti

Alia lra
† in eternum.

Recedis ab igne immortali: frigesces: corru-
peris. Noli recedere corruptio tua erit: for-
nicatio tua erit. **I**n iste recedit: iā istū peni-
tet: iā penitentiā iste eligit: iā dicit: ps mea
deus. Et quō delectant in ipō quē partes
sibi elegit: **E**cce qui longe faciūt se
a te peribūt: **I**ste g̃ recessit a deo: sed nō
longe: qz quasi pec⁹ factus sum inqt: z ego
sp̃ tecū. Illi vero longe recesserūt: qz nō so-
lum terrena desiderauerūt: sed ea a demo-
nibus z a diabolo petierūt. Qui lōge se fa-
ciūt a te pibunt. Et qd̃ est lōge a deo fieri
Perdidisti oem qui fornicat abs-
te. **H**uic fornicatiōi p̃trarius est amor ca-
stus. Quis est amor castus: Amat iāz ani-
ma sponsum suuz. Quid ab illo querit: ab
sponso suo quez diligit: Forte quō sibi eli-
gūt aut hoies generos: aut sp̃oslos femine:
eligunt forte diuitias: z aurū eius amat: et
fundos: z argētū: z pecuniā: z equos: z fa-
miliā: z cetera: Absit. **I**ste ipsum solū amat:
gratis amat: qz in ipso habet oia: qz p̃ ip̃sū
facta sunt oia. **P**erdidisti omnē qui forni-
cat abs te. **T**u autē quid facis: **A**dhibi
autē adherere deo bonū est: **H**oc est
totū bonū. **V**ultis amplius: **B**oleo volē-
tes. **F**ratres quid vultis ampli⁹: **B**eo ad-
herere nihil est meli⁹: qm̃ videbim⁹ facie ad
faciē. **N**ō g̃ qd̃: **Q**uia adhuc peregrin⁹
loquor: **A**dherere deo inquit bonū est: sed
mō in peregrinatione: qz nondū venit res.
Ponere in deo spem meā. **Q**uid g̃
nondū adhesisti ibi pone spem. **F**luctuas
p̃mitte ad terrā hāc anchorā: nondū heres
p̃ presentiā inhere per spem. **P**onere in de-
um spem meā. **E**t quid hic agēs pones in
deo spem tuā: **Q**uod erit negociū tuū: nisi
vt laudes quē diligis: z facies te cū coama-
toribus ei⁹. **E**cce si amares aurigā: nō ra-
peres ceteros: vt tecū amarēt: **A**matōz au-
rige quacūqz: transit loquit de illo: vt cum
illo eū ament z ceteri. **G**ratias amant flagi-
ciosi homines: z a deo premiū queritur vt
ametur: **A**ma deuz gratis: nulli inuideas
deū. **R**apite eum quotq̃ potestis: quotq̃
possessuri estis: nō sit angustus. **N**ullos in
illo limites facietis: totū singuli possidebi-
tis: z totū omnes habebitis. **E**rgo hoc fac
cum hic es: id est cū ponis in deo spem tu-
am. **Q**uid em̃ hic sequit⁹: **E**t annun-
ciē omnes laudes tuas in atrijs si-
lie syon: **E**t annūciē omnes laudes tu-
as. **S**ed vbi: **I**n atrijs filie syon: qz p̃ dica-
tio dei preter ecclesiā inanis est. **P**arū est

Alia lra.
Quia ecce.
t elongant.

Alia lra.
omnes.
t fornicant.

Alia lra.
t dno.

Alia lra.
laudantes.
t portis.

laudare deum z annūciare omnes laudes
eius: **I**n atrijs syon annūciat. **A**d vnitatē
attēde: noli diuidere populū: sed rape ad
vnū z fac vnū. **O**blit⁹ sum q̃d̃ dixi: **I**n
finito psalmo ex isto odore cōiūto me diu-
turnū habuisse sermonē: sed studijs vestre
nō sufficio. **V**iolenti estis nimis: vt nā ista
violentiā rapiatis regna celozū.

Explicit Tract. de ps. LXXII.

Incipit Tract. de ps. LXXIII.

Salmi huius titulus est. Intel-
lect⁹ Asaph. Asaph latine cō-
gregatio: grece synagoga dicitur.

Provideamus qd̃ intellexerit ista synagoga.
Nos autē intelligamus p̃mitus synagogā:
exinde intelligemus quid intellexerit syna-
goga. **O**mnis cōgregatio generali nomi-
ne synagoga appellat⁹: z pecozū z hominū
potest dici cōgregatio. **N**on autē hic peco-
rum cōgregatio ē qm̃ audiuius intellec-
tū. **N**am homo cū se neglexerit intellectū
in honore positus: quid de illo dictū est au-
di. **H**omo in honore positus nō intellexit:
cōpatus est iumētis insensatis: z similis fa-
ctus est illis. **Q**uia ergo non est pecozū cō-
gregatio: nec diu differendū est nec dilige-
tibus cōmendandū: sed quia hominū est
quozū hominū sit h̃ debemus itelligē. **N**ō
vtiqz eozū hoim̃ est qui in honore positi nō
intelligentes cōparati sunt iumētis insen-
satis: z similes facti sunt eis: sed eozū qui in-
telligūt. **P**rescribit em̃ hoc titulus psalmi
dicens. **I**n intellect⁹ Asaph. **I**n intellectus g̃
quedā cōgregatio est: cuius vocē audiri
sumus. **S**ed qm̃ p̃rie synagoga dicta est
cōgregatio populi israel: ita vt vbiqz au-
dicimus synagogā: nō iam soleam⁹ intel-
ligere nisi populū iudeozū: videam⁹ ne for-
te ip̃ius vox sit in isto psalmo. **S**ed qualis
iudeozū: z qualis populi israel: **N**ō em̃ pa-
lee sed forte frumenti: nō ramozū fractozū:
sed forte cōfirmatorū. **N**ō em̃ oēs qui sūt
israel: hi sunt israelite sed in **I**saac inqt vo-
cabitur tibi semē: hoc est nō hi qui filij car-
nis: hi filij dei: sed filij p̃missionis deputā-
tur in semine. **S**ūt g̃ quidā israelite ex qui-
bus erat ille: de q̃ dictū ē: **E**cce ṽe israelita
in quo dolus nō est: nō scdm̃ hoc dico qd̃
z nos israelite sum⁹: qz z nos semē Abrae
sumus. **B**enibus quippe loquebat **A**p̃to
cū diceret: **E**rgo Abrae semē estis fm̃ p̃-
missionē heredes. **S**cdm̃ hoc g̃ oēs israeli-
te qui sequimur vestigia fidei patris nostri
Abrae: sed illo mō hic intelligamus israe-

litarū vocē: quō dixit Aplus: Nam et ego israelita sum ex semine Abrae et tribu Benjamin. Hic igitur intelligam quod prophete dixerunt: Reliquae saluae fient. Reliquiarum itaque saluatorum audiam hic vocē: ut loquar synagoga que accepit veteris testamenti: et in terra erat in promissa carnalia: et ex hoc factum est ut nutaret ei pedes. Nam et in alio quodam psalmo: ubi titulus etiam habet asaph quod dicitur: Quia bonus deus israel rectis corde. Quare rectis corde? Adici autem pene commoti sunt pedes. Et quasi dicemus: vni tibi commoti sunt pedes: paulominus inquit effusi sunt gressus mei: quia zelavi in peccatoribus pacem peccatorum videns. Quia enim promissa dei ad vetus testamentum pertinere expectaret felicitatem terrenam: aduertit eam abundare apud impios in his rebus quas expectauerat a deo pollere illos qui non colerent deum: et tanquam sine causa deo seruisset nutauerunt pedes eius. Ibi enim dicit: Ecce ipsi peccatores abundantes in seculo obtinuerunt diuitias. Nihil in vano iustificavi cor meum: Videte quem admodum paulominus effusi sunt gressus eius: ut iam dicat sibi anima: Que utilitas quia seruis deo? Ecce ille non seruit et felix est: ego seruis et laboro. Postremo puto: quia et ego felix sum: quoniam et ille felix est qui non seruit. Quare me putem ideo felicem esse quia seruis? Ille autem psalmus cuius testimonium perduxit praecedit istum quem nunc in manibus habemus. Opportune autem non ex nostra sed ex dei dispensatione factum est: ut modo audiremus ex euangelio: quia lex per Moysen data est: gratia et veritas per Iesum christum facta est. Si enim discernimus duo testamenta: vetus et nouum: non sunt eadem sacramenta: nec eadem promissa: eadem tamen plerumque precepta. Nam non occides: non mechaberis: non furaberis: honora patrem et matrem: et non falsum testimonium dixeris: non concupisces res proximi tui: non concupisces uxorem proximi tui: et nobis preceptum est: et quisquis ea non obseruauerit deuiat: nec oino dignus est qui accipere mereatur montem sanctum dei: de quo dictum est: Quis habitabit in tabernaculo tuo: et quis requiescet in monte sancto tuo? Innocens manibus et mundo corde. Hec dicimus fratres carissimi: ut omnes de nouo testamento discatis: non inherere terrenis rebus: sed celestia adipisci. Biscussa igitur precepta: aut omnia eadem inueniuntur: aut vix aliqui in euangelio qui non dicta sunt a prophetis. Precepta eadem: sacramenta non eadem: promissa non eadem. Uideamus quare precepta eadem: quia secundum hoc deo seruire debemus. Sacra-

menta non eadem: quia alia sunt sacramenta dantia salutem: alia promittentia saluatorem. Sacramenta noui testamenti dant salutem: sacramenta veteris testamenti promiserunt saluatorem. Quia ergo iam teneas promissa quod quis promittentia? Habes iam saluatorem hoc dico teneas promissa: non quod iam acceperim vitam eternam: sed quia iam uenerit christus qui per prophetas pronuntiabat. Mutata sunt sacramenta: facta sunt facilliora: pauciora: salubriora. Promissa quare non eadem? Quia promissa est terra chanaan: terra copiosa: fructuosa: affluens lacte et melle: promissum regnum temporale: promissa felicitas seculi: promissa secunditas filiorum: promissa subiectio inimicorum: hec omnia ad terrenam felicitatem pertinent. Sed quare ipsa primo promitti oportebat? Quia non primo quod spirituale est: sed quod animale postea inquit spirituale. Primus homo de terra terrenus: secundus homo de celo celestis: quilibet terrenus: tales et terreni: et quilibet celestis tales et celestes. Sicut porta uini imaginem terreni: portemus et imaginem eius qui de celo est. Ad imaginem terreni pertinet vetus testamentum: ad imaginem celestis nouum testamentum. Sed ne quisquam putaret ab alio factum esse hominem terrenum: ab alio celestem: ideo deus ostendens se esse utriusque creator: etiam utriusque testamenti se esse uoluit auctor: ut et terrena promitteret in veteri testamento: et celestia in nouo testamento. Sed tamen prius homo terrenus est: quod diu terrena sapit. Nunquid quoniam puero dantur quaedam puerilia ludica: quibus puerilis animus auocetur: propterea gradescunt numeri non excutuntur e manibus: ut aliquid utilius tractet quod grandem decet. Uerum tamen tuipe dedisti filio tuo et nyses puulo et codicem grandi. Non igitur quia illa quasi ludica puerorum deus per nouum testamentum excussit de manibus filiorum: ut aliquid utilius daret grandescens: propterea priora illa non ipse dedisse putandus est. Ipse uerum dedit: sed lex ipsa per Moysen data est: gratia et veritas per Iesum christum facta est. Vera: quia impletur per caritatem: quod per litteram uidebatur: veritas quia redditur quod promittebatur. Hoc igitur intellexit Asaph iste. Beneque omnia que iudeis promissa fuerant ablata sunt. Ubi est regnum eorum? Ubi templum: ubi unctio: ubi sacerdos: ubi iam apud illos prophetas? Ex quo uenit qui per prophetas predicabat in illa gente: iam nihil horum est: iam perdidit terrena: et nondum querit celestia. Inherere ergo terrenis: quibus ea deus donet: non debet. Uerum tamen non quia eis inherere non debemus:

alium ea dare: nisi deum credere debemus. Ipse
 ea dat: si noli pro magno expectare ab eo bo-
 num: quod dat et non bono. Nam si pro magno ea
 daret: malis ea si daret. Ideo autem ea volu-
 it dare et malis: ut discant boni aliud ab eo
 querere: quod non dat et malis. Illi autem in-
 herentes terrenis miseris: et non de illo presu-
 mes quod fecit celum et terram: quod eis dedit et ipsa tre-
 na: qui eos etiam temporaliter de egypti captivita-
 te liberavit: qui eos pro diuisu mare duxit:
 qui eorum inimicos persecutes fluctibus obrui-
 it: non in illo presumens quod daret utique cele-
 stia gradibus: sicut terrena puulis dedit ti-
 mentes perdere quod acceperant: occiderunt
 qui dederat. Nec dicimus fratres: ut omnes de
 nouo testamento discatis non inherere ter-
 renis. Si enim illi inexcusabiliter terrenis in-
 hererunt: quibus ipsum nouum testamentum non
 datum fuerat reuelatum: quanto inexcusabilius
 terrena sectantur: quibus iam promissa celestia in
 nouo testamento reuelata sunt: Nam recolite
 fratres mei quod dictum sit a persecutoribus chri-
 sti: Si dimiserimus eum: venient romani et
 tollent nobis et locum et gentem. Videte quod time-
 do terrena perdere: regem celi occiderunt: Et
 quid eis factum est: Perdiderunt etiam ipsa ter-
 rena: et ubi occiderunt christum ibi occisi sunt:
 et cum terram nolentes perdere: datorum vite oc-
 ciderunt: eadem terram occisi perdidit: et eo
 tempore quo illum occiderunt: eo ipso tempore
 admonerentur: quare ista permissi sunt. Quia enim
 euerfa est ciuitas iudeorum pascha celebra-
 bant: et in multis milibus hominum tota ipsa gens
 conuenerat ad illius festiuitatis celebratio-
 nem. Ibi deus pro malos quidem: sed tamen ille
 bonus per iustos: sed iustus et iuste: ita in
 eos vindicauit: ut perimeretur multa mi-
 lia hominum: et ipsa ciuitas euerteretur. Hoc
 in isto psalmo plangit intellectus Asaph: et
 in ipso plactu tanquam intellectus discernit ter-
 rena a celestibus: discernit vetus testamentum
 a nouo testamento: ut videas pro qua transeas:
 quid expectes: quid relinquant: quibus here-
 as. Sic ergo cepit.

Alia fra.
 et non habet.

Expositio psalmi.
U quid deus reppulisti nos
 in fine: Reppulisti in fine ex per-
 sona iudeorum: ex persona congregati-
 onis que vocatur synagoga appellatur. Ut quid
 reppulisti nos deus in fine: Non reprehendit:
 sed querit ut quod: quod obire: propter quod hoc feci-
 sti: Quid fecisti: Reppulisti nos in finem.
 Quid est in fine: Forte versus in fine seculi.
 An reppulisti nos in christo qui filius est om-

ni credenti: Ut quod enim reppulisti nos deus in
 fine: Iratus est animus tuus super
 oues gregis tui. Quare iratus es su-
 per oues gregis tui: nisi quod terrenis inhere-
 bamus: et pastorem non agnoscebamus: **Me-
 mento congregationis tue: quam pos-
 sedisti ab initio.** Numquid ista potest esse
 vox gentium. Numquid gentes possedit ab initio:
 Sed possedit semine Abrahe propter israel etiam in
 carnem natum de patriarchis patribus nostris:
 quorum nos filij facti sumus: non veniendo de
 carne: sed imitando fide. Illi autem a deo pos-
 sessi ab initio: quid eis contigit: **Memento co-
 gregationis tue quam possedisti ab initio.**

Redeisti virga hereditatis tue:
 Ipam congregationem tuam virga hereditatis
 tue redemisti. Nam ipsam congregationem di-
 xit virga hereditatis. Respiciamus ad fac-
 tum primum: quod voluit possidere ipsam congre-
 gationem liberans illam de egypto: quod signum
 dedit Moyse cum dicitur Moyse ei: Quod
 signum dabo ut credam tibi quod tu me misisti:
 Et deus ait ad illum: Quid in manu tua por-
 tas: Virga. Proice illam in terram. Et dimi-
 sit virga in terram: et facta est serpens: et expa-
 uit Moyse: et fugit ab eo. Et ait illi dominus:
 Apprehende caudam eius. Et apprehendit: et
 reuerfa est in statum suum virga facta: sicut
 antea virga erat. Quid significat: Non enim
 frustra factum est. Interrogemus litteras dei.
 Quid serpens persuasit hominibus: **Mortem.** Ergo
 mors a serpente: Si mors a serpente: virga
 in serpente: christus in morte. Iam etiam cum a
 serpentibus in deserto morderentur et necarentur:
 precepit dominus Moyse: ut serpentem ensem exal-
 taret in heremo: et admoneret populum: ut quisque
 a serpente morsus esset illum intueretur: et sanaretur.
 Sic et fiebat. Sic et homines a venenis morsu
 a serpentibus sanabantur intuendo serpentem.
 Sanari a serpente magni sacramenti. Quid
 est intuendo serpentem sanari a serpente: Cre-
 dendo in mortuum saluari a morte. Et tunc ex-
 pavit: et fugit Moyse. Quid est ab illo ser-
 pente fugisse Moyse: Quid fratres: nisi quod
 scimus in euangelio factum: **Mortuum est chri-
 stus: et expauerunt discipuli: et ab illa spe in
 quam fuerant recesserunt.** Sed quod dictum est: Appre-
 hende caudam eius. Quid est cauda: **Posteri-
 ora comprehende.** Hoc significauit et illud: **Posteri-
 ora mea videbis.** Primo factus serpens:
 sed cauda retenta facta virga. Primo occi-
 sus: postea resurrexit. Est etiam in ea cauda
 serpentis finis seculi: quod sic modo mortalitas
 ecclesie ambulat: alij eunt: alij veniunt pro morte

Alia fra.
 et furor
 et pasceat.
 Alia fra.
 et Demost.

Alia fra.
 et furor
 et pasceat.
 Alia fra.
 et Demost.
 Alia fra.
 et furor
 et pasceat.
 Alia fra.
 et Demost.
 Alia fra.
 et furor
 et pasceat.
 Alia fra.
 et Demost.
 Alia fra.
 et furor
 et pasceat.
 Alia fra.
 et Demost.

tanq̄ p serpente: qz a serpente mors semina-
 ta est. S; in fine seculi: tanq̄ cauda redim̄
 ad manū dei: z efficitur stabilitū regnum
 dei: vt impleat in nobis: redemisti virgā he-
 reditatis tue. Sed qz synagoge vox est: re-
 demit aut virgam hereditatis: magis ap-
 paret in gētib⁹. Occulta aut spes iudeoz:
 vel eoz q̄ futuri sūt vt credāt: vel eoz q̄ eo
 tpe crediderūt: qñ misso spiritusctō disci-
 puli oim gentiū linguis locuti sūt. Luc. n.
 aliquot milia de iudeis ip̄is ch̄isti crucifi-
 xoribus crediderūt: z qz p̄pe iuētī erāt: ita
 crediderūt: vt oīa que habebāt venderent
 z p̄cia rerū suarū ante pedes ap̄loz pone-
 rēt. Quia ḡ occultū erat hoc magisq̄ redē-
 ptio virge dei clara futura erat in gētib⁹
 exprobat vñ dicat: quod dixit: virgam he-
 reditatis tue. Hoc dixit nō de gētib⁹ in qui-
 bus manifestū ē. Sed vñ: **Montē syon:**
Ad hec z mōs syon pōt aliter itelligi istū.
In quem habitasti in iero. Ubi erat
 p̄p̄s an: vbi institutū templū: vbi celebra-
 ta sacrificia: vbi oīa illo tpe necessaria ch̄i-
 stū p̄mittentia. P̄missio cū reddat res iā
 fit supflua: nam anq̄ reddat qd̄ p̄mittitur
 necessaria ē ip̄a p̄missio: ne p̄missum si ob-
 liuiscat cui p̄mittit: z nō expectādo moria-
 tur. **Oporet ḡ vt expectet: vt cuz venerit**
accipiat: iō nō debet deserere p̄missione.
Propter hoc nō deserebant figure: vt ve-
niēte die: vmbre tollerēt. Adōtē syon istū
quē inhabitasti in iero. **Et eleua manū**
tuā in supbiā eoz in finē: Quō nos
repellebas in finē: sic eleua manū tuā in sup-
biā eoz in finē. Quozū supbiā: A quib⁹
euerfa est hierusalē. A quib⁹ aut nisi a regi-
bus gentiū: Bñ eleuata est man⁹ ei⁹ in su-
biā eoz in finē: nā z ip̄i iā ch̄istū cognoue-
rūt. Finis eim legis ch̄isti ad iusticiā omni
credenti. Qz bñ illis optat: qñ iratus loq̄-
tur: z maledicere videt: z vtinā eueniat qd̄
maledicit: immo in nomine ch̄isti euenire
gaudeam⁹. Jam tenētes sceptrū subdunt
ligno crucis: iā fit qd̄ p̄dictū ē: Adorabūt
eū oēs reges terre: oēs gentes seruient illi.
Iā in frontib⁹ regū p̄ciosius ē signū cruci:
ḡ gemma diadematis. Eleua manū tuaz
in supbiā eoz in finē. Quāta maligne
opatus ē inimic⁹ in sanctis tuis.
In his q̄ sancta tua erāt: id est in tēplo: in
sacerdotio: in illis oībus sacramētis q̄ illo
tpe fuerūt: quāta maligne opatus ē inimi-
cus. Reuera inimic⁹ tūc opatus ē. Bētes
eim tūc q̄ hoc fecerūt: deos falsos colebāt:

simulachra adorabāt: demonibus seruiē-
 bāt: opati sūt tñ multa mala in sanctis dei.
 Quādo possent: nisi p̄mitteretur: Qñ aut
 p̄mitterent: nisi iā sancta illa p̄ma p̄missi-
 ua nō essent: cū ip̄e q̄ p̄miserat teneret: Er-
 go quāta malignatus est inimic⁹ in sanctis
 tuis. **Et gloriati sunt oēs q̄ odeit**
te: Seruos attende demonū: seruos simu-
lachrozū: quales tūc gētes erāt: qñ euer-
rūt templū z ciuitatē dei. Et gloriati sunt:
In medio solēnitatis tue. Admēto
te qd̄ dixi tūc euerfam esse hierusalē: cū ip̄-
sa solēnitas ageret: in qua solēnitate dñm
crucifixerūt. Cōgregati seuerūt: cōgrega-
ti perierūt. Posuerūt signa sua sig-
na z nō cognouerūt: Habebāt signa
sua que ibi ponerēt vexilla sua: aquilas su-
as: dracones suos: signa romana: aut etiā
statuas suas: quas p̄mo in tēplo posuerūt:
aut forte signa sua que audierāt a vatibus
demonū suoz: z nō cognouerūt. Quid nō
cognouerūt: Quia nō haberes in me p̄ta-
tē: nisi tibi data esset desup. Nō cognoue-
rūt: qz nō ip̄is honor delat⁹ est: vt afflige-
rēt: vt caperēt: vt euererēt ciuitatē: sed im-
pietas eoz tanq̄ securis dei facta est. Fac-
ti sunt instrumētū irati: nō in regnū placa-
ti. Facit hoc em̄ de⁹: qd̄ plerūq̄ facit z hō.
Aliqñ iratus homo apprehēdit virgā iacē-
tē in medio fortasse qualecūq̄ sarnētū: ce-
dit inde filiū suū: ac deinde p̄scit sarnen-
tū in ignē: z filio seruat hereditatē. Sic ali-
qñ deus p̄ malos erudit bonos: z p̄ t̄pales
potentiā dānandoz exercet disciplinā li-
berandoz. Quid em̄: Putat fratres: qz ve-
re sic data est disciplina illi gēti: vt oīno pe-
riret: Quātū inde postea crediderūt: quātū
adhuc credituri sunt: Alia est palea: aliud
frumentū: sup vtrūq̄ tñ intrat tribula: sed
sub vna tribula aliud cōminuit: aliud pur-
gatur. Quātū bonū p̄stitit nobis de⁹ de
malo Jude traditoris: de ip̄a seuitia iude-
ozum: quātū bonū p̄stitit est fidelibus
gentibus. Occisus est ch̄istus: vt esset in
cruce quo attēderet qui esset a serpente per-
cussus. Sic ergo z isti forte a diuinis suis
audierāt: qz debuerunt ire ad hierusalē: et
capere eā: z cū cepissent atq̄ euertissent eā
dixerunt sibi: qd̄ a demonib⁹ suis factū sit.
Posuerūt signa sua signa: z nō cognoue-
rūt. Quid nō cognouerūt: Sicut i⁹ egres-
su desuper. Quia nisi desuper egredere
tur iussio: nunq̄ seuiantib⁹ gentibus in iu-
deozū populū talia licerēt. Sed egressū est

Alia lra. t nō habet.

Alia lra t in exitu sup summū.

Alia lra. t Dons. Alia lra. t quo. t eo.

Alia lra. t tua man⁹ tuas i supbias

Alia lra. t malignat⁹ est t sancto.

medio terre: Quia ipse est in principio ver-
 bi: p quod facta sunt secula: operatus est
 salutē in medio terre. Deus autē rex noster
 ante secula: quid fecit: Operatus est salu-
 tem in medio terre: et ego adhuc clamo q̄si
 desertus: ille operat salutem in medio terre
 et ego remāsi terra. Intellexit Asaph bene:
 q̄ intellectus ē Asaph. Quare cū ista: aut
 qualē salutē opatus est christus: nisi vt di-
 scerent hoies eterna desiderare: nō semper
 tpalib⁹ inherere: Deus autē rex noster aſi
 secula opatus ē salutē in medio terre. Bū
 nos clamamus: vsq̄ quo dñe exprobrabit
 inimicus in finē: vsq̄ quo irrat aduersa-
 ri⁹: vsq̄ quo manū tuā auertis a sinu tuo:
 cū hec dicimus: Deus autē rex noster ope-
 ratus ē salutē in medio terre: et nos dormi-
 mus. Jam vigilant gētes: et nos stertim⁹:
 et tanq̄ nos deus deseruerit: in somnis de-
 liramus. Opatus ē salutē in medio terre.
 Jam ergo asaph corrige te ad intellectum:
 dic nobis qualem salutē opatus est de⁹ in
 medio terre: Cū illa trena v̄ra sal⁹ euerſa ē:
Quid fecit: Quid p̄nuſit: Tu confir-
maſti in virtute tua mare: Tanq̄ gē-
tē iudeorū velut arida a fluctib⁹ separata.
Mare in amaritudine sua gentes erāt: ter-
ramq̄ illā v̄ndiq̄ circūfluebāt: et ecce p̄fir-
maſti in virtute tua mare: et remāſit terra ſi-
tiens imbrē tuū. Tu confirmaſti in virtute
tua mare. Cōtriuuſti capita draconū
in aqua: Draconū capita demoniorum
ſupbias a quibus gentes poſſidebātur cō-
triuuſti ſup aquaz: q̄ eos quos poſſidebāt
tu per baptiſmū liberaſti. Quid adhuc p̄
capita draconū: Illi em̄ dracones habēt
principē ſuū: et ipſe primus eſt magn⁹ dra-
co. Et de illo quid fecit q̄ opatus eſt salutē
in medio terre: Audi. Tu cōſregiſti
caput draconis: Cui⁹ draconis: In-
telligimus dracones oīa demonia ſub dia-
bolo militātia. Quē ḡ ſingularē draconez
cuius caput cōfractū eſt: niſi ipſi diaboli
intelligere debem⁹: Quid de illo fecit: Tu
p̄ſregiſti caput draconis. Illud eſt initiu⁹
peti: Caput illud eſt qd̄ accepit maledictū
vt ſemen Eue obſeruaſet caput ſerpentis.
Admonita eſt em̄ ecclia initiu⁹ peti deuita-
re: quod eſt initium peccati: tanq̄ caput
ſerpēt. Initiu⁹ omnis peccati ſupbia. Cō-
fractū ḡ caput draconis: cōfracta eſt ſup-
bia diabolica. Et quid de illo fecit qui opa-
tus eſt salutē in medio terre: Bediſti etū
in eſcā populis ⁊ ethiopib⁹. Quid

est h⁹: Quō intelligo p̄p̄os ethiops: Quō
 niſi p̄ oēs gentes: Et bñ p̄ nigros. Ethio-
 pes em̄ nigri ſunt. Ipi vocant ad fidē qui
 nigri fuerūt: ipi p̄ſus vt dicat eis: Fuisti
 enī aliqñ tenebre: nūc autē lux in dño. Ipi
 p̄oſus vocantur nigri: ſed ne remaneant
 nigri. De his. n. ſit ecclia cui dicit: Que
 eſt iſta que aſcendit dealbata: Quid eſt
 de nigra factū eſt: niſi qd̄ dictū eſt: Nigra
 ſum et ſpecioſa: Et quō acceperunt iſti in
 eſcā: draconē iſtum: P̄uto q̄ magis chri-
 ſtum acceperūt in eſcā: ſed chriſtus quo ſe
 conſumarēt diabolū quē: cōſumerēt. Nā
 vñ et vitulus ille quē adorauit popul⁹ in ſi-
 delis apoſtata: querēs deos egyptiorū: di-
 mittēs eū q̄ liberauit d̄ ſeruitute egyptiorū:
 vñ agitatū eſt illud magnū ſacramētū:
 Cū enī ſic irascēt Moyses colētib⁹ et ado-
 rantib⁹ idolū: et zelo dei inſlāmar⁹ v̄ndica-
 ret tpaliter: et a morte ſempiterna deuitāda
 terret: tñ ipm̄ caput vituli in ignem miſit
 et exterminauit: cōminuit: i aquā ſparſit: et
 dedit populo bibere: ſic factū eſt magnū
 ſacramētum. Ira p̄phetica et anim⁹ non
 turbatus: ſed illuminat⁹: quid egit: Mitte
 in ignem vt forma ipſa prius confundat:
 minutatū cōminue vt paulatim p̄ſumat:
 mitte in aquā da populo bibere. Quid eſt
 hoc niſi q̄ adoratores diaboli corp⁹ ipſi⁹
 facti erāt: Quō agnoſcēt chriſtū ſiūt cor-
 pus xp̄i vt eis dicat: Vos aſit eſtis corp⁹
 xp̄i et mēbra: corp⁹ diaboli p̄ſumēdū erat:
 et h̄ ab iſrl̄ p̄ſumēdū. Ex illo. n. p̄p̄o apli:
 ex illo p̄ma ecclia: et dictū erat petro de gē-
 tibus: macta et māduca. Quid eſt macta et
 manduca: Occide quod ſunt: et fac quod
 eſt. Hac macta et manduca: hac cōminue
 et bibe: Utrūq̄ tamen in eodē ſacramēto:
 q̄ oportebat utiq̄: et ſine dubitatōe opor-
 tebat: vt corpus quod erat diaboli creden-
 do trāſiret in corp⁹ chriſti. Sic diabol⁹ cō-
 ſumetur amiſſis mēbris ſuis. Hoc figura-
 tum ē et in ſerpēte Moysi. Nā fecerūt ma-
 gi ſimiliter: p̄iectiſq̄ virgis ſuis exhibue-
 runt dracones: ſed draco Moysi omniū
 illorum magorū virgas abſorbuit. Intelli-
 gatur ergo et mō corp⁹ diaboli: hoc ſit: de-
 uoratur a gentibus que crediderunt: fact⁹
 eſt eſca populis ethiopib⁹. Illud quoq̄ in-
 telligi poteſt: Bediſti eum eſcam populis
 ethiopibus: quia nunc eum omnes mor-
 dent. Quid eſt mordent: Reprehenden-
 do: culpando: accusando. Quomō dictū
 eſt in prohibitionē quidem: ſed tamen ex-

Alia ſa.
 ⁊ cōtribulaſti.
 ⁊ aquis.

Alia ſa.
 ⁊ capita.

Alia ſa.
 ⁊ nō habet.
 ⁊ ethiopū.

pressum. Si aut mordetis et comedetis inuicem: videte ne ab inuicem consumamini. Quid est mordetis et comedetis inuicem: Ligatis cum inuicem: detrahitis inuicem: opprobria obijcitis inuicem. Attendite ergo nunc his moribus sumi diabolū. Quis nō iratus seruo suo etiā paganus dicat illi sathanas: Uide diabolū datuz in escam. Hoc dicit christianus: hoc dicit iudeus: hoc dicit paganus: ipm adorat: et de ipso maledicit. Uideam ergo reliqua fratres: obsecro intendite cum magna voluptate audiuntur: quia audita etiā in orbe terrarum cognoscunt. Hec quā dicebant: nō fuerūt: quia tūc promittebantur nō reddebantur: nunc vero quia voluptate afficimur: cum ea quae predicta legimus in libro: cōpleri videmus in mūdo. Uideam quod fecerit: quē iā intellexit Asaph: quod opatus est salutē in medio terre. **Tu dirupisti fontes et torrētes:** Et manarēt liquorē sapientie: ut manarēt diuitias fidei: ut irrigarēt falsitatē gentiū: ut oēs infideles in fidei dulcedinē sua irrigatiōe cōuerterent: dirupisti fontes et torrentes. Forte discretū est: forte vnus est: quia fontes tā largi fuerūt ut flumina facerent. Tu dirupisti fontes et torrētes. Si aut ad discretionē in alijs sit verbū dei fons aq salientis in vitā eternā: Alij autē audiētes verbū: et nō sic habētes ut bñ uiuant: tñ nō tacētes lingua torrētes fiunt. Torrētes em dicuntur proprie qui nō sunt phēnes. Nā aliqui et trāslate dicitur torrens p fluuiū: sicut dictū ē: Inebriabuntur ab vbertate domus tue: et torrente deliciarū tuarū potabis eos. Nō em ille torrens aliqui siccabitur: sed torrentes proprie dicuntur fluuij quae estate deficiūt: aq̄s autē hyemalib⁹ inundatur et currunt. Uides ergo hominē bene fidelē pseueraturū vsq̄ in finē: nō relicturū deū in temptatiōne omni p veritate: non p falsitate et errore omnes molestias sustinentē. Hic vñ sic viget: nisi quia verbū factū est in eo fons aq salientis in vitā eternā: Alius aut accipit verbū: p̄dicat: nō tacet: currit: sed estas probat fontē aut torrentem: tñ ex vtroq̄ rigatur terra ab eo qui operat⁹ ē salutem in medio terre: Exundent fontes: currāt torres. Tu dirupisti fontes et torres. Tu siccasti fluuios ethan. Hac rumpit fontes et torrentes: hac siccatur fluuios ethan: ut vñ currāt aque: et que aq̄ siccētur. Fluuios inq̄t ethan. Quid ē ethan? Verbum em̄ hebreū est. Quid interpretatur ethan? Fortis: ro-

bustus. Quis est iste fortis et robustus cuius fluuios siccatur deus: Quis nisi ille ipse draco: Nemo em̄ intrat in domū fortis ut vasa illius diripiat: nisi pri⁹ alligauerit fortem. Ipse em̄ est fortis de virtute sua p̄sumens: et deus deserens. Ipse est fortis qui ait: Pōnā sedem meā ad aquilones: et ero similis altissimo. De ipso calice puerse fortitudinis homini p̄pinauit. Fortes esse voluerūt quae se deos futuros de cibo vetito crediderūt. Factus est Adam fortis cum audiret: Ecce factus est Adam quasi vnus ex nobis. Fortis et iudei de iusticia sua p̄sumētes: Ignorātes em̄ dei iusticiā et suā querētes cōstituere iusticiā: tanq̄ fortes iusticie dei nō sunt subiecti. Uidete hominem digessisse fortitudinē suā: et remāsisse infirmū: inopē longe stantē: nec oculos suos ad celos leuare audentē: sed pcutientes pectus suū: et dicentē: Bñe propitius esto mihi peccatori. Iā infirmus est: iaz infirmitatē cōfiteatur: nō est fortis arida terra ē: rigatur fontibus et torrentib⁹. Illi adhuc fortes sunt qui de virtute sua p̄sumūt: siccant flumina eorū: nō pficiant doctrine gentiū: aruspiciū: mathematicorū: magice artes: quā siccati sunt fluuij fortes. Tu siccasti fluuios ethan. Crescat illa doctrina: mūdētur mētes euāgelio veritatē. Tuus est dies et tua est nox: Quis hoc ignorat quā ipse fecit hec omnia: quia p verbū facta sunt oīa: Ille ipse qui opatus est salutē in medio terre: illi dicitur: Tuus est dies et tua est nox. Aliqd̄ hic intelligere debemus quod p̄tineat ad ipaz salutē quā opat⁹ ē de⁹ in medio terre. Tuus est dies. Qui sunt isti: Spūales. Et tua ē nox. Qui sūt isti: Carnales. Tuus est dies et tua ē nox. Loquātur spūales spiritualib⁹. Dicitū est. n. spūalib⁹ spūalia cōpātes: et sapientiā loq̄mur inter p̄fectos. Nōdū capiūt istam sapientiam carnales: Nō potui vobis loq̄ quasi spūalibus: sed quasi carnalibus. Ergo cum spūales spiritualibus loquūtur: dies diei cruciat v̄bū. Cū vero et ipi carnales nō tacēt fidē crucifixi christi quā p̄t̄ capere parui: nox nocti indicat scientiaz. Tuus est dies: et tua est nox: ad te p̄tinent spūales: ad te p̄tinet carnales: Illos illustras incōmutabili sapientiā et vitate: illos p̄solarī carnis manifestatōe tanq̄ luna p̄solans noctē. Tuus est dies: et tua ē nox. Uis audire diē: Uide si capis: erige quantū potes mentē tuā: videam⁹ si p̄tines ad diē: iā videamus si nō

Psalmus
 Pater asperna tua
 quia nō creuam
 verbum erat ap
 vobis. Nō nōsti em̄ m
 cōmune et trāseunt
 hō nō sonā. sed d̄ deū
 et erat verbū: Sicut
 Quia ipm facta sūt
 vōa facit. Quia
 o carnal. Nōdū
 ad noctē p̄tinet
 tenetis moxaz
 teuderit aut
 rectoris et p̄tinet
 si de em̄ p̄tinet
 et illi qui occubuit
 farrerem: sagitta
 de: sū obitua lū
 dicitur v̄tū
 caritatis p̄tinet
 quare v̄tū
 deinde: sū v̄tū
 dicitur v̄tū
 rudes p̄tinet
 gona. Nōdū et nō
 beuāq̄ v̄tū
 ut in nobis. Tuus
 Tuus est dies
 rudes: hōi carna
 et nō v̄tū
 lem rudes tam
 et p̄tinet nō d̄
 tū et: Sicut p̄tinet
 si iam mōt. Quia
 nōdū et q̄ sapie
 nōdū hōi mōt: et
 nō ē ab ip̄tinet
 to: sū: Tuus est
 si oēs termin
 q̄ fundatur termi
 re qui opat⁹ ē salu
 nū quō dicit d̄p̄
 n̄ sum⁹: et hoc nō ex
 et operis⁹ ne forte
 erant oga bona: E
 de: Sicut v̄tū
 signētū cream in ip̄
 Et quō fecit termin
 salutē in medio terre
 nos terre. Estates
 ferentes spū estae
 imū: nū fecisti et nō
 sciat et ver tu fecisti

palpitat aspectus tuus. Potes videre qđ
 audisti mō ex euangelio: In pncipio erat
 verbū: z verbū erat apud deū: z deus erat
 verbū. Nō nosti em̄ tu cogitare verba nisi
 q̄ sonant z trāseunt. Potes iā capere ver-
 bū: nō sonū: sed deū. An nō ibi audisti: z
 de⁹ erat verbū: Sed tu ista verba cogitas:
 Oīa p̄ ipm̄ facta sūt: z p̄ ipm̄ facti sunt: z q̄
 v̄ba faciūt. Quale ḡ illud v̄bū est: Lapis
 o carnal: Rñde. Lapis: Nō capis: adhuc
 ad noctē ptines: luna tibi necessaria ē ne in
 tenebris moriar. Etēn̄ quidā pctōres in-
 teudeit arcū vt sagittaret̄ in obscura luna
 rectos corde. Obscurata est em̄ caro chri-
 sti de cruce deposita: z in sepulchro posita:
 z illi qui occiderūt insultauerūt: z nōdū re-
 surrexerat: z sagittati sūt discipuli recti cor-
 de: s̄ in obscura luna. Ergo vt si solū dies
 diei eructet verbū: sed etiā nox nocti annū-
 ciet scientiā: qm̄ tuus est dies: z tua ē nox:
 dignare descendere: manere apud euz a q̄
 descendis: sed venire ad quos descēdis.
 Signare descēdere qui in hoc mūdo eras:
 z mundus p̄ te fact⁹ est: z mūdus te nō co-
 gnouit. Habeat z nox cōsolationē suā: ha-
 beat inquit verbū caro factū est: z habita-
 uit in nobis. Tuus est dies: z tua est nox.
Tu p̄fecisti solem z lunā. Solē spi-
 rituales: lunā carnales. Adhuc carnalis
 est nō deserat: z ipse p̄ficiat. Tu p̄fecisti so-
 lem z lunā: solem tanq̄ sapientē: lunā tan-
 q̄ insipientē: nō tñ deseruisti. Nā ita scrip-
 tū est: Sapiēs p̄manet sicut sol: stult⁹ autē
 sic luna mutat. Quid ergo: Quia sol per-
 manet: id est qz sapiēs p̄manet sic sol: stul-
 tus sic luna mutat: adhuc carnalis: adhuc
 insipiens. Deserēdus est: Et vbi ē qđ dic-
 tū ē ab Aplo: Sapiētib⁹ z insipiētib⁹ debi-
 tor sū: Tu p̄fecisti solē z lunā. Tu feci-
 sti oēs terminos terre: Nōne z ātea
 q̄ fundauit terrā: S; quō fecit f̄minos ter-
 re qui opat⁹ ē salutē in medio terre: Quō:
 nisi quō dicit Ap̄lus: Gratia autē salui fac-
 ti sum⁹: z hoc nō ex nob̄ s̄ dei domū est: nō
 ex operib⁹ ne forte quis extollat: Ergo nō
 erant opa bona: Erant. Sed quō: Gratia
 dei. S; quare videam⁹. Ipsius em̄ sumus
 signētū creati in xp̄o Iesu in opib⁹ bonis.
 Et quō fecit terminos terre qui opatus est
 salutē in medio terre. Tu fecisti oēs termi-
 nos terre. **Estates z ver tu fecisti ea.**
 Feruentes spū estas est: tu inq̄ fecisti spū
 feruētes: tu fecisti z nouellos in fide ver ē.
 Estate z ver tu fecisti ea. Nō gloriētur q̄si

nō acceperit tu fecisti ea. **Ademor esto**
hui⁹ creature tue: Cui⁹ creature tue:
Inimic⁹ exprobrauit domino: O
 Asaph doli i intellectu: p̄stinā cecitatē tuā:
 inimic⁹ exprobrauit dño. Victus ē christo
 in gēte sua: pctōr iste: nō nouim⁹ vñ sit: nos
 Moysen nouim⁹: illi locut⁹ est de⁹: iste sa-
 maritanus ē. Inimicus exprobrauit dño.
Et p̄plus ip̄rudens exacerbauit
nome tuu. Ip̄pls imprudēs tūc Asaph:
 sed nō intellect⁹ Asaph tunc. Quid d̄r in
 supioze psalmo: Quasi pecus factus sū a
 te: z ego sp̄ tecū: qz nō iuit ad deos z idola
 gentiū. Et si nō cognouit vt pecus tñ reco-
 gnouit vt homo. Dixit em̄ sp̄ tecū q̄si pe-
 c⁹. Et qđ postea i ip̄o psalmo vbi Asaph:
 Tenuisti manum dextere mee: in volūate
 tua deduxisti me: z cū gloria assūpsisti me.
 In voluntate tua nō in iusticia mea: dono
 tuo nō ope meo. Ergo z hic inimic⁹ expro-
 brauit dño: z p̄pls imprudēs exacerbauit
 nome tuū. Omnes ergo perierunt: Absit.
 Et si aliq̄ ex ramis fracti sunt: manēt tñ ali-
 q̄ q̄ isereret oleaster: z radix manet: z ex ip-
 sis ramis p̄ ifidelitatē fracti reuocati sunt
 quidā p̄ fidez. Nam z ipse ap̄lus Paulus
 p̄ ifidelitatē fractus erat: z p̄ fidē radici re-
 stitūt⁹ est. Ita plane p̄pls ip̄rudēs exacer-
 bauit nome tuū: qm̄ dictū est: Si filius dei ē
 descēdat de cruce. Sed qđ tu Asaph iam
 in intellectu. **Ne tradideris bestijs**
animā p̄fitētē tibi. Aḡsco inq̄t asaph
 qz sic in alio psalmo dicit: Pctm̄ meū co-
 gnouit: z facin⁹ meū nō opui. Quare: Quia
 locut⁹ est Petr⁹ mirātib⁹ linguas israelit⁹:
 qm̄ ipsi occiderūt christū: cū p̄p̄ illos mis-
 sus sit xp̄s. Hoc audito cōpūcti sūt corde
 z dixerūt ad ap̄los: Quid ḡ faciem⁹: Bici-
 te nobis. Et ap̄li: Agite penitentiā: z bap-
 tizetur vnusq̄sq̄ vestz in noīe dñi Iesu chri-
 sti: z dimittent̄ vobis pctā vestra. Quia ḡ
 p̄ penitentiā cōfessio facta est: ne tradiderit
 animaz cōfitentē tibi bestijs. Quare cō-
 fitentem tibi: Quia conuersus sum in erū-
 na dum configitur spina. Cōpūcti sūt cor-
 de: z facti sunt erumnosi penitendo: qui fu-
 erant gloriosi seuiendo. **Ne tradideris be-**
stijs animā cōfitentē tibi. Quibus bestijs
 nisi quarū capita cōtrita sunt sup aquam:
 Quia dicit⁹ ē bestia leo: z draco ip̄e diabo-
 lus. **Noli inquit dare diabolo et angelis**
 eius animam cōfitentē tibi. Beuoret ser-
 pens si adhuc terrena sapio: si terrena desi-
 dero: si adhuc in p̄missis veteris testamen-

Alla lfa.
 t nō habet.
 Alla lfa.
 t ip̄operauit.

Alla lfa.
 t insipiens
 incitauit.

Alla lfa.
 t fabricat⁹ es.
 t aurozā z solē

Alla lfa.
 t tradas.

Alla lfa.
 t plasmasti.

vel credat: nō video inquit: qđ crediturus sum: Anima em̄ tua videt: Ut opinor stulte corp⁹ tuū videt: animā tuā quis videt: Cū ergo corpus tuū solū videat: quare nō sepeliris: Adiratur: qđ dixi si corp⁹ tm̄ videatur quare nō sepeliris: et respōdet: sapit. n. adhuc qđ viuo. Tñ scio qđ viuis cui⁹ animā nō video: Tñ scio: Respōdebis qđ loquor: qđ ambulo: qđ operor. Sulte ex opibus corp⁹ agnosco viuētē: ex opibus creature nō potes agnoscere creatorē: Et forte qui dicit: cū mortuus fuero postea nihil ero: et lras didicit: et ab epicurio didicit b̄ nescio quo deliro p̄bo: v̄ potius amatore vanitatis nō sapiētie: quē ipsi etiā p̄bi poz cū noiauerūt: qđ voluptatē corp⁹ summū bonū dixit: ab illo forte didicit iste lras⁹ dicere: si ero postea qđ mortuus fuero. Sic cent flumina ethan: pereant doctrine iste gentiū: pullulēt virecta hierusalē: videant qđ possunt. Certe ista omnia que p̄ mundum modo vident: qđ opabatur deus salutē in medio terre: cū ista dicebant nōdū erant: et ecce tūc p̄dicta sunt: nunc impleta mōstrantur: et adhuc dicit stultus in corde suo: nō est deus: De peruersis cordibus: qđ ita v̄tura sunt que restant: sicut venerūt ista que tūc nō fuerunt: et ventura prenunciabant. An vero exhibuit nobis de⁹ omnia que p̄misit: et d̄ solo die iudicij nos sefellit: Nō erat christus i terra: p̄misit: exhibuit. Nō virgo pepererat: p̄misit: exhibuit. Nō erat fusus sanguis p̄ciosus: quo deleteretur chirographū mortis nr̄e: p̄misit: exhibuit. Nōdū resurrexerat caro in vitam eternā: p̄misit: exhibuit. Nōdū crediderūt gētes: p̄misit: exhibuit. Nōdū hēti i nomine christi armati p̄tra christū militabāt: p̄dixit: exhibuit. Nōdū idola gentiū d̄ fra ista deleta erāt: p̄dixit: exhibuit. Ista omnia cū p̄dixisset et exhibuisset: de solo die iudicij mētus est: Veniet oīno quō ista venerūt: qđ et ista anteq̄ venirēt futura erāt: et futura prius p̄nūciata sunt: et postea venerūt. Veniet fratres mei: nemo dicat nō veniet: aut veniet: sed lōge est qđ veniet: sed tibi p̄pe est vt eas hinc. Sufficiat prima deceptio. Si nō potuim⁹ p̄mo permanere in p̄cepto: saltem corrigamur exēplo. Nōdū erat exemplū casus hūani: qđ dictū est ad Adā: Nō morte morieris si tetigeris: et venit de trāsverso serpens: et dixit: Nō morte morieris. Credit⁹ ē serpens: p̄tēptus ē de⁹: tactū ē ventū: mortu⁹ est hō. Nōne ipletū est po-

tius quod minatus est deus: qđ quod p̄miserat inimicus: Sic est certe: agnoscimus b̄: inde oēs in morte iā v̄l expti cauti sim⁹. Nō em̄ cessat et mō serpens insurrare: et dicere: Nunquid vere damnatur⁹ est deus tātas turbas: liberatur⁹ ē paucos: Quid ē aliud qđ facite cōtra p̄ceptū: nō morte moriemini: Sed quō tunc: sic et nūc si feceris qđ suggestit diabolus et p̄tempseris qđ p̄cepit deus: veniet iudicij dies: et inuenies verū qđ minatus est deus: et falsum quod pollicit⁹ est diabolus. Exurge dñe iudica cām meā. Mortu⁹ est et p̄tēptus est: d̄z mihi: vbi ē de⁹ tu⁹: Exurge iudica cām meā. Nō em̄ v̄tur⁹ ē ad iudiciū: nisi qđ exurrexit a mortuis. Venit⁹ p̄nūciabat: venit et p̄tempus est a iudeis ambulans in terra: p̄tēnitur a falsis chustianis sedēs in celo. Exurge dñe iudica cām meā: qđ in te credidi: nō pereā: qđ credidi qđ nō vidi: spes me nō fallat: accipias qđ p̄misisti: Iudica cām meā. Memēto opprobrioz tuoz eoz que ab imprudente sunt tota die. Adhuc em̄ insultatur christo: nec deerūt tota die: hoc ē vsq̄ in finē seculi vasa ire. Adhuc dicitur: vana p̄dicāt christiani: adhuc dicit: inanis ē resurrectio mortuoz. Iudica causas meā: memēto opprobrioz tuoz. Sz quoz: nisi eoz que ab imprudente sunt tota die: Nūquid prudēs b̄ dicit: Prudēs em̄ dictus est porro vidēs. Si prudens porro videns: fide videt porro: nā oculis vix ante pedes videtur tota die. Ne obliuiscaris voces deprecantium te: Ingemiscentiū et expectantiū iam quod promissisti de nouo testamento: et ad ipsam fidem ambulantiū. Ne obliuiscaris voces deprecantium te: sed illi adhuc dicūt: vbi est deus tuus. Superbia eozum qui oderunt te ascendit sp̄ ad te. Noli et eozū superbiā obliuisci. Nec obliuiscit oīno: aut p̄nit: aut corrigit.

Explicit Tract. de ps. LXXIII.

Incipit Tract. de ps. LXXIII.

DSaluus iste tumori superbie medicinā humilitatis apportat. Humiles autez consolatur in spe hoc agens: vt ne quisq̄ supbe de se presumat: ne quisq̄ humilis de domino desperet. Est enim promissio dei rata: certa: fixa: et incōcussa: fidelis: et omni dubitatione carens: que cōsolatur afflictos. Tota em̄ vita hūana super terrā: sicut scriptū est: tentatio est: nec quasi prospera eligenda est:

Alia lra.
† Demoz esto
improperioz.
† insipiete.

Alia lra.
† iunioz tuoz

Alia lra.
† nō habet.

cōfessus es: nō vltori: nō insultatori: p̄fite
 re securus. Audi aliā vocē psalmi adhor-
 tantē: Cōfitemini dño qm̄ bon⁹ est. Quid
 est qm̄ bon⁹ est: Quid timetis p̄fiteri: Bo-
 n⁹ ē: ignoscit cōfidenti. Time p̄fiteri iudici
 hōi: ne forte p̄fessū puniat: Deo noli. Fac
 p̄fiteri quē negandō nō facis ne-
 sciū. Cōfitebimur tibi deus p̄fitebimur:
 ⁊ securi iā iuocabimus nomē tuū. Exbau-
 simus corda nra p̄fessione: terruisti: mūda-
 sti. Cōfessio nos hūiles fac. Propinq̄ hu-
 milib⁹ q̄ recedis ab excelsis. Firmamētū at
 esse snie in repetitōe: multū scripturaz locū
 docemur. Inde ē qd̄ dñs ait: amen amē:
 Inde i aliquib⁹ psalmis: fiat fiat. Ad signi-
 ficationē rei sufficeret vnū fiat: ad signifi-
 cationem firmitatis accessit alterū fiat. Rex
 egypti Pharaonostis qd̄ cū ibi iā eēt Jo-
 seph p̄pter pudicitie amorē inclusus i car-
 cere: vidit somniū idē Pharaonostis oib⁹
 nobis: a septē macris p̄sumptas esse septē
 boues pingues: ⁊ rursus a septē spicis ex-
 lib⁹ p̄sumptas esse septē fecūdas. Et qd̄ est
 interpretatus Joseph: Si meministi nō duo
 sūt ista somnia: sed visum vnū. Vna ē inq̄t
 interpretatio eoz: s̄ qd̄ bis vidisti ait: ad p̄fir-
 mationem valet. Nec dixi vt nō putet̄ re-
 petitionē in verbis sancte lingue: q̄si loqua-
 citatis esse appetitū. Sepe ibi repetitio fir-
 mamētū habet vim. Paratū cor meū deus
 inq̄t: paratū cor meū. Alio loco dicit: Su-
 stine dñm: virilit̄ age: ⁊ p̄fortet cor tuuz: et
 sustine dñm. Innumerabilia talia s̄ p̄ oēs
 scripturas: his sufficit cōmēdasse nos vo-
 bis loquēdi genus: qd̄ obseruet̄ in oibus
 similibus. Ad ad rē aduertite: Cōfitebi-
 mur tibi inq̄t ⁊ iuocabim⁹. Dixi q̄re ante
 inuocationē p̄cedit cōfessio: qz quē inuo-
 cas inuitas. Genire aut̄ nō vult inuocat⁹:
 si tu fueris elat⁹. Elatus si fuerit: p̄fiteri nō
 poteris: nec ea negas deo q̄ nescit. Itaqz
 p̄fessio tua nō illū docet: s̄ te mūdāt. Et iā
 cōfessus ē ⁊ inuocauit: immo cōfessi sunt:
 inuocauerunt: ⁊ dicitur ex persona vnus.
 Enarrabo oīa mirabilia tua: Cō-
 fessus exinanuit se malis: inuocās ipleuit
 se bonis: enarrās eructauit q̄ se ipleuit. Et
 videte fratres cū p̄fiterē mlti erāt: Cōfite-
 bimur: tibi de⁹ p̄fitebimur tibi: ⁊ iuocabim⁹
 nomen tuū. Multa em̄ sunt corda cōfiden-
 tiū vnū credentiū. Quare multa sunt cor-
 da confitentū: vnū credentiū: Diuersa
 em̄ peccata homines confitentur: vnā si-
 dem homines credūt. Jam ergo cū cepe-

rit christus habitare in interiore homine p̄
 fidē: ceperit inuocatus possidere cōfessus:
 fit totū christus caput ⁊ corpus: ⁊ ex multū
 vnus. Audite verba iaz christi. Nā quasi
 nō verba ei⁹ videbātur: Cōfitebimur tibi
 deus: cōfitebimur tibi: ⁊ inuocabimus no-
 men tuū. Jam incipit ex p̄sona capitis ser-
 mo. Sive aut̄ caput loquat̄: sive mēbra lo-
 quātur: christus loquit̄. Loquitur ex p̄so-
 na capitis: loquitur ex p̄sona corporis. Sed
 qd̄ dictū ē: Erāt duo in carne vna. Sacra-
 mentū hoc magnuz est: ego inquit dico in
 christo ⁊ in ecclia. Et ip̄e in euāgelio: Igit̄
 iā nō duo: sed vna caro. Nā vt noueritis
 has duas quodāmodo esse p̄sonas: ⁊ rursus
 vnā copulationē cōiungi: tanq̄ vnus loq̄-
 tur apud Esaiā ⁊ dicit: Sicut sp̄sō alliga-
 uit mihi nutrā: ⁊ sicut sponsā induit me or-
 namēto. Sp̄sō se dixit ex capite: sp̄sō am
 ex corpe. Loquat̄ q̄ vn⁹: audiam⁹ eū: ⁊ in
 eo nos quoqz loquamur. Simus mēbra
 eius: vt hec vox ⁊ nostra esse posset. Enar-
 rabo inquit oīa mirabilia tua. Euāgelizat
 christ⁹ seipm̄: euāgelizat se etiā in mēbris
 suis iam existentib⁹: vt ⁊ alios adducat: et
 accedāt qui nō erant: ⁊ copulentur in mē-
 bris eius: per que mēbra eius p̄dicatur est
 euāgelizū: et fiat vnū corpus sub vno capi-
 te: in vno sp̄i: in vna vita: Et quid ait. Cū
 accepero tēpus ego iusticias iudi-
 cabo. Qm̄ iudicabit iusticias: Cū accepe-
 rit tēpus. Nō dū est ip̄m tēps: B̄ras misericō-
 die eius. Prius p̄dicet iusticiā: ⁊ sic iudicet iu-
 sticias. Nā si añ vellet iudicare: q̄ p̄dicare
 q̄s iueneret liberā dus: Quis soluē dus oc-
 curreret: Nō dō q̄ p̄dicatōis tēpus ē: nar-
 rabo inquit oīa mirabilia tua. Audi narrā-
 tem: audi p̄dicantē. Nā si p̄templeris: Cū
 accepero tempus inquit: ego iusticias iu-
 dicabo. Bono inquit nūc peccata cōfiden-
 ti: nō parca postea cōtemnētī. Misericōdiam
 ⁊ iudiciū cantabo tibi dñe. Bicitur in psal-
 mo: misericōdiaz ⁊ iudiciū: modo misericōdia: po-
 stea iudiciū: in qua misericōdia pctā donant̄:
 in quo iudicio pctā puniunt̄. Vis nō time-
 re peccatorū punitorē: Ama donatorem:
 noli respuere: noli extollere: noli dicere: s̄
 habeo qd̄ mihi donet. Audi em̄ quod seq̄-
 tur: Cū accepero tēps ego iusticias iudica-
 bo. Accepit tēpus christus: Accepit tēpus
 fili⁹ dei: Fili⁹ dei nō accepit tempus: sed fi-
 lius hominis accepit temp⁹: Idē ip̄e aut̄
 ⁊ filius dei per quē facti sumus: ⁊ filius ho-
 minis p̄ quē refecti sum⁹. Homine assump-

Alia f̄a.
 ⁊ Narrabo
 i nō habet.

to: ipse nō assumptus: hoīe mutato in meli-
us: nullo modo ipse in deterius cōmutat⁹
nō destitit esse qđ erat: sed accepit qđ non
erat. Quid erat: Cū in forma dei esset non
rapinā arbitratus ē esse equalis deo: Apo-
stoli verba sūt. Et quid accepit: S; semet
ipsum exinanivit formā serui accipiēs. Si-
cut formā serui accepit: ita ⁊ t̄pus accepit.
Remutatus ē ergo: Bimmut⁹ est: Ex illo
reddidit: In defectū lapsus: Absit. Quid
ergo semetipm exinanivit formā serui acci-
piens: Exinanisse se dictus est accipiēdo
inferiorē nō degenerando ab equali. Ergo
fratres quid est hoc: Cū accepero tempus
ego iusticias iudicabo: Accepit tempus
vt filius hominis: gubernat tempora vt fi-
lius dei. Audi quia vt filius hoīs accepit
temp⁹ iudicādi. Bicit in euāgelio: Bedit
ei potestātē iudicij faciēdi: qm̄ filius ho-
minis est. Scđm qđ fili⁹ dei nunq̄ accepit
prātem iudicādi: qz nunq̄ caruit prāte iu-
dicādi. Scđm qđ filius hoīs accepit t̄ps:
sicut nascēdi ⁊ patiēdi: sicut ⁊ moriēdi ⁊
resurgēdi ⁊ ascendēdi: ita veniēdi ⁊ iudi-
candi. Bicit in illo ista ⁊ corpus eius. Nō
em̄ sine illis iudicabit. Bicit q̄ppe in euan-
gelio: Sedebitis sup duodecim sedes iu-
dicātes duodecim tribus israēl. Ergo tor⁹
christ⁹ dicit: id est caput ⁊ corpus in sanc-
tis: cū accepo t̄ps ego iusticias iudicabo.
Nō aut̄ quid? **Defluxit terra:** Si
defluxit terra: vñ defluxit nisi de peccat⁹:
Ideo ⁊ delicta dicunt. Belinq̄re est tanq̄
de liquido quodam defluere a stabilitate
firmamēti virtutis atq; iusticie. Cupidita-
te em̄ inferiorū quisq; peccat: sicut roborat
caritate superiorū: sic deficit ⁊ q̄si liquefit
cupiditate inferiorū. Hūc fluxum rerū in
peccatis hominū attēdens donator mise-
ricors: ⁊ donator peccatorū nō dū exactor
suppliciorū attendit ⁊ ait. **Defluxit terra.**
Et oēs inhabitātes in ea. Ipsa vñ
q; terra defluxit inhabitātib⁹ se. Expositio
est psequens nō additio: tanq̄ si diceret:
Quomō defluxit terra: Subtracta sūt fun-
damēta: ⁊ aliquid in ea hiatus quodam de-
mersū est: Quod dico terrā: Omnes iba-
bitātes in ea. Inueni inquit terram pecca-
tricē: Et quid feci: Ego cōfirmavi co-
lumnas eius. Quas columnas cōfirma-
uit: Columnas aplos dicit. Sic apostol⁹
Paulus de coapostolis suis: qui videbā-
tur inquit colūne esse. Et quid eēnt ille co-
lūne: nisi ab illo firmarent: Quia terremo

Alia lra.
† Liq̄ facta ē.

Alia lra.
† qui habitāt.

tu quodā etiā ipse colūne nutauerūt in pas-
sione dñi oēs apostoli desperauerūt. Ergo
colūne ille q̄ in passione dñi nutauerūt: re-
surrectione firmate sunt. Clamauit initi-
um edificij p columnas suas: ⁊ in eis om-
nibus colūnis architectus ipse clamauit.
Columna est em̄ vna ex illis Paulus apo-
stolus cū diceret: An vultis expimentū ac-
cipere ei⁹ qui in me loquit̄ christus: Ergo
ego loquit̄ pfirmavi colūnas ei⁹: resurrexi:
ostendi mortē nō esse metuendā: ostēdi ti-
mētibus: nec ipm corpus p̄ire in morienti-
bus. Terruerūt eos vulnera: firmauerūt ci-
catrices. Posset dñs Iesus christ⁹ sine vl-
la cicatrice resurgē. Quid em̄ illi prāti ma-
gnū erat ad tātā integritatē cōpagē corpo-
ris reuocare: vt nullū oīno vestigiū p̄teriti
vulneris appareret: Habebat prātem vñ
illud etiā sine cicatrice sanaret: sed habere
voluit vñ nutantes colūnas firmaret. Au-
diuim⁹ iā fratres qđ q̄tidie nō tacetur: au-
diam⁹ qđ clamauerit p columnas has. Tē-
pus audiēdi est ppter terrore illū: ego iusti-
cias iudicabo cū accepero t̄pus. Ille acce-
ptur⁹ est t̄pus iusticias iudicādi: vos iam
nūc habetis t̄pus iusticias faciēdi. Si ta-
ceret: nō habētis qđ faceret: s; pfirmatū co-
lūnis clamat. Quid clamat: **Dixi ini-
q̄s nolite iniq̄ agere:** Clamat fratres
mei: certe clamatū delectat vos: audite cla-
mantē. Per ipm obsecro terreat vos ista
vox: nō tā nos vestre iste voces delectare
debēt: q; vos iste terrere. **Dixi iniq̄s nolite
iniq̄ agere.** S; iā fecerūt ⁊ rei sūt: Iā deflu-
xit tra: ⁊ oēs habitātes in ea. Cōpūcti sūt
corde q̄ christū crucifixerūt: agnouerūt pec-
catū suū: didicerūt aliqđ ab aplos ne despe-
rarēt de indulgētia p̄dicatoris. Medicus
em̄ venerat: ⁊ iō nō ad sanos venerat. Nō
est opus inq̄t sanis medicus: sed male ha-
bentib⁹: Nō veni vocare iustos: s; pctōres
ad penitentiā. Ergo dixi iniq̄s: nolite iniq̄
agē. Nō audierunt. Olim em̄ nobis dic-
tum est: non audiuius: lapsi sumus: mor-
tales facti: mortales geniti. **Defluxit tra:**
audiant vel modo vt surgant ad medicū
qui venit ad languidum. Quē noluerunt
audire sani vt nō caderēt: audiāt tacentes
vt surgāt. **Dixi iniq̄s nolite iniq̄e age-
re.** Quid agimus: Iam fecimus. **Et de-
linq̄ntibus nolite exaltare cornu.**
Quid est hoc: Si fecistis iniquitatem per
cupiditatem: nolite iam defendere per el-
ationem: p̄sterni si fecistis. Qui em̄ non

ostentetur et iniquus est et exaltat cornu. **B**ixi iniquis: nolite inique facere: et delinquentibus nolite exaltare cornu vestrum. Exaltabit in vobis cornu christi: si non exaltet cornu vestrum. Cornu vestrum de iniquitate est: cornu christi de maiestate est. **N**olite ergo efferni: ne loquamini aduersus deum iniquitate. Audite iam voces multorum: audiat unusquisque et pungatur. Quid solet homines dicere? Vere non iudicat deus de rebus humanis. Et est vultus iudicium dei: aut vere curat quod agat in terra: tam multi inique redundant felicitatibus: innocentes premuntur laboribus. Sed illi accidit: nescio quid mali castigante deo et admonente: et nouit conscientiam suam: nouit pro merito peccatorum suorum aliquid se posse propterea vni argumetur aduersus deum. Quia non potest dicere iustus suus: quod putamus eum dicere? Sunt peiores inique: et tamen ista non patiuntur. Hec est iniquitas quam loquuntur homines aduersus deum. Videte autem quomodo iniquum sit: dum se vult iustum videri: illum facit iniustum. Qui enim dicit: inique patior quod patior: illum iniquum facit cuius iudicio patitur: se autem iustum quod inique patitur. Rogo vos fratres mei: equum est hoc: ut deus credat iniustus tu iustus: cum autem hoc dicis loquaris aduersus deum iniquitate. Quid dicit in alio psalmo: Hec fecisti. Numeratis quibusdam peccatis hec inique fecisti et tacui. Quid est tacui? Numquam tacet precepto: sed interius tacet supplicio: quiescit a vindicta non profert in damnatum sententiam. Sed hoc ille dicit feci illa et illa: et non vindicauit deus. Ecce sanus sum nihil mali contigit mihi. Hec fecisti: et tacui suspicatus est iniquitatem quod ero tibi similis. Quid est quod ero tibi similis? Quia tu iniquus es et me tamquam iniquum putasti: tamquam approbator facinororum tuorum non aduersator non ultor. Et quod postea tibi dicit? Argua te et constitua ante faciem tuam. Quid est hoc? Quia modo peccando post terga te ponis: si te vides: si te inspiciet: ego te pono ante: et faciam tibi supplicium de te. Sic et hic ne loquamini aduersus deum iniquitate. Attendite. Multi autem loquuntur istam iniquitatem: sed non audet palam: ne blasphemum exhorreat ab hominibus pijs: in corde suo ista rodunt: inter tali nefario cibo pascunt. Belectat eos loquax aduersus deum iniquitate: et si non erumpunt lingua corde non tacent. Vnde in alio psalmo dicit: Bixit stultus in corde suo: non est deus. Bixit stultus: sed homines timuit: noluit dicere vbi audiret homines. Et vbi dixit: Vbi audierat ipse: de quo dixi. Propterea et hic in isto psal-

mo carissimi attendite quoniam hoc quod dixit: Nolite loqui aduersus deum iniquitate: vidit multos hec in corde agere: et adiunxit. **Q**ui neque ab oriente neque ab occidente neque a desertis montium: quoniam deus iudex est. Iniquitatum tuarum iudex deus est. Et si deus est vbique presens est. Quo te auferes ab oculis dei: ut in parte aliqua loquaris quod ille non audiat. Si ab oriente iudicat deus: secede in occidentem: et dic quicquid vis aduersus deum. Si ab occidente vade in orientem et ibi loquere. Si a desertis montium iudicat deus. Vade in medium populorum vbi tibi submurmures. Ne nullo loco non iudicat: qui vbique secretus est: vbique publicus: quem nulli licet ut est cognoscere: et quem nemo permittitur ignorare. Vnde quid agas? Loquaris aduersus deum iniquitate. Spiritus domini repleuit orbem terrarum. Alia scriptura dicit: hoc: et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. Propter hoc quod loquitur inique non potest latere. Noli ergo cogitare deum in locis: ille tecum est talis qualis fueris. Quid est talis qualis fueris? Bonus si bonus fueris: et malus tibi videbitur si malus fueris: sed opitulator si bonus fueris: ultor si malus fueris. Ibi habes iudicem in secreto tuo. Volens facere aliquid mali de publico recipis te in domum tuam: vbi nemo inimicorum videat: de locis domus tue promptis et in faciem constitutis remoues te in cubiculum: times et in cubiculo aliunde conscium: secedis in cor tuum: ibi meditaris: ille in corde tuo interior est. Quocumque ergo fugeris ibi est. Te ipsum quo fugies: Nonne quocumque fugeris te sequeris? Quando autem et te ipso interior est: non est quo fugias a deo irato: nisi ad deum placatum. Propterea non est quo fugias. Vnde fugere ab ipso? Fuge ad ipsum. Ergo ne loquamini aduersus deum iniquitatem: nec illic vbi loquimini. Iniquitate inique meditatus est in cubili suo. Quid meditatus est in cubili suo? Cubile cor eius dicens: Sacrificate inquit sacrificium laudis et sperate in domino. Sed supra dixit: Bixite in cordibus vestris: et in cubilibus vestris compungimini. Quot habes ibi compunctiones facinororum: habe illic punctioes confessionum. Vbi ergo loqueris aduersus deum iniquitatem: ibi te iudicat: non iudicium differt sed penam. Jam iudicat: iam nouit: iam videt: pena restat cum fuerit presentata habebis et penam. Cum apparuerit facies illi

Alia lra,
i Quia,
i montibus.

Alia lra.
i Nolite extol
lere in altis cor
nu vestru: noli
te loqui.]

hominis: q̄ irrisus est: q̄ iudicat̄ ē: qui crucifixus est: qui sub iudice stetit. cū apparuerit iudicans in p̄ntia sua: tūc habebis penam si te nō correxeris. Quid ḡ modo faciemus: Preueniamus faciē eius in εφορολογησιν. Preueni i p̄fessione veniet m̄tis quē feceras iratum. Neq̄ a desertis montibus: qm̄ deus iudex est: nō ab oriēte: nō ab occidente: nō a desertis montiū. Quare: Qm̄ deus iudex est. Si in aliquo loco esset nō deus: qz vero deus iudex est: non homo: noli illū expectare de locis: loc̄ eī tu eris: si bon̄: si cōfessus inuocaueris eū.

Hunc humiliat et hunc exultat: Quē humiliat: quē exultat iudex ille: **Arredite duos illos in templo: et videtis quē humiliat: et quem exultat.** Ascēdit in templo orare ait: vn̄ phariseus: et alter publicanus. Phariseus dicebat: Gratias tibi ago: qz nō sūz sicut ceteri hoīes: iniusti: raptores: adulteri: sicut et publicanus iste: te iuno bis in sabbato: decimas do omniū q̄ cūq̄ possideo. Ad medicū ascenderat: et mēbra sana ostendebat: vulnera tegebat. Quid ḡ ille qui melī nouerat vnde sanaretur: Publicanus aut̄ de longinquo stabat: et pcutiebat pectus suū. Videtis cum de longinquo stantē: illi p̄pinquabat quez inuocabat: et pcutiebat pectus suū dicens: **Bē p̄pitius esto mihi peccatori.** Amē dico vobis descēdit iustificatus publicanus ille magis q̄ ille pharisē: qz omnis q̄ se exultat humiliabit: et qui se hūiliat exaltabit. **Exposit̄ est versus psalmi huī: Deus iudex qd̄ facit: Hūc humiliat: et hūc exultat: humiliat superbū: exultat humilē. Quia calix in manu dñi vini meri plen̄ mixto. Merito. Et inclinauit ex hoc in hūc verūtamē fex eius non est exinanita: bibent oēs peccatores terre.** Renouamini paululū: obscurū aliqd̄ est: sed quō audiuim̄ euāgelij lectionē recentissimā: petite et dabit vobis: q̄ rite et inuenietis: pulsate et apietur vobis: sed dicis mihi: Quo pulso vt̄ apriatur mihi: Neq̄ ab oriēte: neq̄ ab occidēte: neq̄ a desertis montiū: qm̄ dē iudex est. Si p̄sens ē h̄ atq̄ illic: et absens nusq̄: vbi stas: ibi pulsa: ibi tm̄ sta: qz stādo pulsaf. Quid ḡ ē h̄: Primo q̄stio ista occurrit: vini meri plen̄ ē mixto. Quō meri: si mixto: **Leterū calix in manu dñi: cū dicit erudit̄ in eccl̄a christi loquor: nō vtiq̄ veluti forma hūana circūscriptū deū debetis vobis**

Alia lra.
t hoc.

in corde pingē: ne clausis tēpl̄ simulachra i cordib̄ fabricet̄. Calix ḡ iste aliqd̄ significat: iuuenim̄ hūc. In manu aut̄ dñi est: in p̄tate dñi est. **Adan̄ em̄ dei: p̄tās dei cōmendata est.** Nā de hoībus plerūq̄ dicit: in manu h̄ habet: hoc est in p̄tate habz: vt cū vult faciat. Vini meri plen̄ ē mixto. Cōsequēt̄ ipse exposuit: **Inclinauit ex h̄ in hūc: verūtm̄ fex eī nō est exinanita.** Ecce vn̄ mixto vino plen̄ erat. Nō ḡ vos terreat: qz et merū et mixtū: merū p̄pter sinceritatē: mixtū p̄pter fecē. Quid ḡ ibi vinū: et quid ibi fex: Et qd̄ est: inclinauit ex hoc in hunc: ita vt fex eius non sit exinanita: Vñ venerit ad hoc recordamini: hūc hūiliat: et hunc exultat. Qd̄ figuratuz est nobis in euāgelio p̄ duos hoīes: phariseū et publicanū. Hoc latius accipiētes intelligamus duos p̄pos iudeorū et gentiū: iudeorū populus pharisē ille: gentiū p̄plus publicanus ille. Iudeorū p̄pls iactabat merita sua: gentiū populus p̄fitebatur pctā sua. Qui nouit in l̄ris sanctis: et epl̄as apostolicas: et actus ap̄loz videt ibi qd̄ dico: ne longū faciā: quō apl̄i exhortabant̄ gentes ne desperarēt: qd̄ in magnis peccatis iacuisēt: et rep̄mebant iudeos ne se extollerēt: quasi ex iustificatiōib̄ legis: et iō se putarēt iustos: gentes autē pctōres esse: qz iudeis et lex erat: et templū erat: et sacerdotium erat. Illi aut̄ oēs cultores idolorū: veneratores demoniorū: longe quidē positi: sicut publicanus ille de longinquo stabat: sicut et illi supbiendo recesserūt: sic isti p̄fitendo p̄pinquauerūt. Calix ḡ vini meri plen̄ in manu dñi. Quātū donat dñs vt̄ itelligā. **Potest em̄ alius melīus: qz sic se habet obscuritas scripturarū: difficile ē: vt vn̄ pariat̄ intellectū: quicūq̄ tm̄ intellect̄ exierit: op̄ est: vt regule fidei cōgruat: nec maioribus inuidem̄: nec de puulis desperem̄.** Quid nobis videat̄ dico caritati vestre: nō vt obstruā aures vestras: aduersus alios aliqd̄ melī forte dicturos. Calix vini meri plen̄ mixto videtur mihi esse lex q̄ data est iudeis: et oīs illa scriptura veteris qd̄ dicit̄ testamenti: vbi sunt pondera omniū sentētiarū. Nā ibi nouū absconditū latet testamentū tanq̄ in fece corporalū sacramentorum. Circūcisio carnis magni sacramētū res ē: et itelligit̄ inde circūcisio cordis. Templū hierusalē illud magni sacramētū est res: et itelligit̄ ex eo corp̄ dñi. Terra p̄missiōis itelligit̄ regnū celozū. Vltimaz et peccoz

oblato magnū habet sacramētū. Si oib⁹ illis generib⁹ sacrificioꝝ intelligit vnū illō sacrificium: et vnica victima in cruce dñi. Pro quib⁹ oib⁹ sacrificijs vnā nos habemus: qz et illa figurabāt hoc: id est hec illis figurabāt. Accepit ppls ille legez: accepit mādata iusta et bona. Quid tā iustū: q̄ nō occides: nō mechaberis: nō furaberis: nō falsū testimoniū dices: honora patrē et matrē: nō concupisces rē pximi tui: vnū deum adorabis: et illi soli seruiēs. Omnia ista ad vnū ptinēt. Illa vō carnalia quasi resederūt: vt remanerēt apd illos: et esunderet in de oīs spiritualis intellect⁹. Calix vō i manu dñi: id est in ptate dñi: vini meri: id ē legis sincere: plen⁹ est mixto: id ē cū fece corporaliū sacramētoꝝ. Et qz hūc humiliat superbū iudeū: et hūc exaltat p̄sistentē gētilē: inclinauit ex h̄ in hūc: id est a iudaico populo in gētilē pplm. Quid inclinauit? Legē. Eliquat⁹ est inde spiritualis intellect⁹. Verūtū ser ei⁹ nō est exinanita: qz omnia sacramēta carnalia apd iudeos remāsef. Bibēt oēs pctōres terre. Qui bibēt: Omnes pctōres terre. Qui pctōres terre? Iudei quidē erāt pctōres: sed supbi: gentiles autē erāt pctōres: sed humiles. Oēs peccatores bibēt: sed vide q̄ fecē q̄ vinū. Et enī illi bibēdo fecē euauerūt: isti bibendo vinū iustificati sunt. Audeā dicere: et inebriatos nō timebo: atqz vtinā oēs sic inebriamini: recordamini: calix tu⁹ inebriāf q̄ preclar⁹ est. Quid enī? Putatī frēs mei oēs illos qui p̄sistendo christū etiā mori voluerunt sobrios fuisse: Usqz adeo ebrj erant: vt suos nō agnoscerēt. Oēs p̄p̄nqui sui q̄ eos a spe celestiuꝝ p̄mōꝝ terrenis blandimētis auertere moliti sūt: nō sūt agniti: nō sūt auditi ab ebrjjs. Ad erāt ebrj q̄b⁹ mutātū cor erat: Ad erāt ebrj quoz mēs alie nata erat ab hoc seclō: Bibēt inqt omnes peccatores terre. Sz qui bibēt vinū: peccatores bibūt: sed ne remaneant pctōres: vt iustificent: nō vt puniāt. ¶ Ego autē. Nā oēs bibūt: sed seorsum: ego id est christus cū corpore suo. ¶ In seculū gaudebo: psallā deo iacob: p̄missiōe illa futura de qua dicit: i fine ne corūpas. Ego autē in seculū gaudebo. ¶ Et omnia cornua peccatoꝝ p̄fringā: et exaltabitur cornua iusti. Hoc ē: hūc humiliat et hūc exaltat. Nolūt sibi frāgi cornua peccatores: que sine dubio frangēt i fine. Ad vis vt ille tūc frangat: tu hodie frāge. Au-

disti enī supra: noli p̄tēnere: dixi iniqs: nō lite inique agere: et delinquētib⁹ nolite ex altare cornu. Qñ audisti: nolite exaltare cornu cōtempisti: exaltasti cornu: venies ad finem: vbi fiet: oīa cornua pctōꝝ confringaz: et exaltabūt cornua iusti. Cornua peccatoꝝ dignitates supboꝝ: cornua iusti munera christi. Per cornua enī sublimitates intelligunt. Oderis in terra sublimitatē frenā: vt possis habere celestē. Amas terrenā: non te admittit ad celestē: terrena vt possis habere celestē: et ad p̄fusionē ptinebit quo frangit tibi cornu: quō ad gloriā ptinebit: si exaltet tibi cornu. Adodo q̄ ē tibi tp⁹ eligēdi: tūc nō erit. Non es dicturus: dimittar et eligā. Precesserūt enim voces: dixi inquis. Si nō dixi: para excusationē: para defensionē. Si autē dixi: p̄occupa cōfessionē: vt nō venias ad damnationē: quia tunc p̄fessio sera erit: et defensio nulla erit.

¶ Explicit Tractatus de ps. LXXIII

¶ Incipit Tractatus de ps. LXXV

¶ Prefatio.

¶ Olet inimici dñi nostri Jesu christi quibus noti iudei gloriari in isto psalmo quez cantauim⁹ dicentes. Not⁹ in iudea de⁹: in israel magnū nomē eius: et insultare gētib⁹ quib⁹ nō est notus de⁹: et dicere qz sibi soli not⁹ est deus: qñ p̄pheta dicit: not⁹ in iudea de⁹: alibi ergo ignor⁹. Not⁹ est autē reuera in iudea deus: si itelligāt qd sit iudea. Nā vere nō est not⁹ de⁹: nisi in iudea. Ecce et nos h̄ dicimus: qz nisi q̄s̄ fuerit in iudea: not⁹ ei de⁹ esse nō potest. Sz quid dicit Ap̄ls: Qui in occulto iude⁹ est: q̄ circūcisioe cordis: nō lra sed spiritu. Sūt ergo iudei i circūcisioe carnis: et sūt iudei i circūcisioe cordis. Patres n̄ri m̄i sancti et circūcisionē carnis habebāt: p̄pter signaculū fidei: et circūcisionē cordis p̄p̄ ipam fidē. Ab his patrib⁹ degenerantes isti mō i noīe glorianf: et facta pdiderunt. Ab his ergo patrib⁹ degenerātes remāserūt in carne iudei: in corde pagani. Ipi enī iudei q̄ sūt: Ex Abraā a quo Isaac nat⁹ est: et ex illo Jacob: et ex Jacob duodeci p̄iarche: et ex duodeci p̄iarchis ppls vniuers⁹ iudeoꝝ. Sz iudei p̄p̄ea maxie appellati sunt: qz iudas vn⁹ erat d̄ filijs duodeci Jacob: p̄iarcha inf duodeci filios Jacob. et d̄ stirpe eius regnū veniebat iudeis. Nā oīs ille ppls scdm nūerū filioꝝ Jacob duodeciz trib⁹ habebat. Trib⁹ dicunt tanqz curie et

Alia lra.
t annūciabo in
seculū.
t cantabo.

iudea: cui dicit: Accedite ad eum et illuminamini: et vultus vestri non erubescet. Vultus vestri iudei non confundant: etenim audierunt et crediderunt: et facta est ecclesia vera iudea: ubi notus christus qui homo est ex semine Dauid deus super Dauid.

Expositio psalmi.

In iudea deus: in israel magnus nomen eius. Et de israel sic debemus accipere: quod de iudea: Quod illi non sunt veri iudei: sic nec verus israel. Quis enim dicit israel: Videns deum. Et quod illi viderunt deum: in quos ambulavit in carne: et cum putaret hominem occiderunt: Resurgens ille apparuit deus omnibus quibus se voluit demonstrare. Illi ergo digni sunt israel dici qui meruerunt christum intelligere deum: in carne positum: ut non quod videbant contemnerent: sed quod non videbant adorarent: Non visus enim oculis gētes humili mente preceperunt illum quem non videbant: et vide tenuerunt. Proinde illi qui manibus tenuerunt occiderunt: qui fide tenuerunt adoraverunt. In israel magnus nomen eius. Tunc est israel: Illud attende: de quo dominus ait: Ecce vere israelita in quo dolus non est: Si verus israelita est in quo dolus non est: dolosi et mendaces non sunt vere israelite. Non ergo dicat isti: quoniam apud illos est deus: et magnus nomen eius in israel: probent se israelitas et concedo et ego: quia in israel magnus nomen eius.

Et factus est in pace locus eius: et habitatio eius in syon. Rursus syon quasi patria est iudeorum: vera syon ecclesia est christianorum. Interpretatio autem nominis hebreorum sic nobis tradidit. Iuda confessio interpretatur: Israel videns deum. Post iudeam israel: sic habet positum est: Non in iudea deus: in israel magnus nomen eius. Beatus vis videre: Beatus profiteri tu: et sic in te ipso fit locus dei: quia factus est in pace locus eius. Quod diu enim non confiteris peccata tua: quodammodo rixaris cum deo. Quod enim non cum illo litigas: quod quod illi displicet laudas: Punit ille furem: tu furtum laudas. Punit ille ebriosum: tu laudas ebriositatem. Litigas cum deo si fecisti illi locum in corde tuo: quia in pace factus est locus eius. Et quod incipis pacem habere cum deo: Incipis illi in confessione. Psalmi vox est dicentis: Incipite domino in confessione. Quid est incipite domino in confessione: Incipite adiungi deo. Quod: Ut hoc vobis displiceat: quod et illi displicet. Displicet illi vita tua mala: si placeat tibi: displicet ab illo: si displicet tibi per confessionem illi coniungaris. Et de ex quinta parte dissimilis es: quoniam utique propter ipsam dissimilitudinem displices. Factus es enim o homo ad imaginem dei: per vitam vero perversas et male perturbasti in te: et exterminasti in te imaginem conditoris tui. Factus dissimilis: attendis in te et displices tibi: iam ex eo cepisti similis fieri: quia hoc in te tibi displicet quod displicet et deo. Sed quod si similis inquit deo: quoniam adhuc mihi displiceo: Ideo dictum est incipite. Incipite inquit domino in confessione: proficerem in pace. Adhuc enim habes adversum te bellum: Indicat tibi bellum: non solum adversus suggestiones diaboli: adversus principem potestatis aeris huius qui operatur in filiis diffidentie: adversus diabolum et angelos eius spiritualia nequicie: non solum ergo adversus ipsos tibi bellum indicat: sed adversus teipsum. Quod adversus teipsum: Adversus tuam consuetudinem malam: adversus vilitatem vite tue male: quod trahit te ad solita et refrenat a nova. Indicat enim tibi quodam nova vita: et tu verus es. Inouitatis gaudio suspederis: vetustatis onere pregrauaris: Incipit tibi esse bellum adversus te: sed ex qua parte displices iungeris deo: et ex qua parte iam iungeris deo: idoneus eris ad vincendum te: quia ille tecum est qui omnia superat. Attende quod dicit Apostolus: Non est seruo legi dei: carne autem legi peccati. Tunc mente: Quia displicet tibi vita tua mala. Tunc carne: Quia non desunt suggestiones et delectationes male: sed ex eo quod mente iungeris deo vincis: quod in te non vult sequi. Precessisti enim ex parte: et ex parte tardaris. Trabe teipsum ad illum quod te sursum tollit. Non dere quodam potestatis deprimeris: clama et dic: Infelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius? Quis me liberabit ab eo quo grauo: Corpore enim quod corrumpit aggrauat animam. Quis ergo liberabit: Gratia dei per Iesum christum dominum nostrum. Quare autem permittit: diu contra te litiges: donec absorbeant omnes cupiditates male: Ut intelligas in te penam tuam. In te ex teipso est flagellum tuum: sit rixa tua tecum. Sic vindicatur in rebellē adversus deum: ut ipse sibi sit bellum: qui pacem noluit habere cum deo. Sed tene membra tua adversus concupiscentias tuas malas. Surrexit ira: tene tu manum coniunctus deo. Potuit surgere: sed non iueit arma. Apud iram tuam impetus est: apud te arma sunt. Sit impetus inermis: et discit iam non surgere qui frustra surrexit. Hoc autem dico carissimi: ne forte quia diximus: carne autem legi peccati: putetis consentiendum esse desideriis vestris carnalibus: et si non possunt mori: nisi esse desideria carnalia: non est illis consentiendum.

multitudinem displices. Factus es enim o homo ad imaginem dei: per vitam vero perversas et male perturbasti in te: et exterminasti in te imaginem conditoris tui. Factus dissimilis: attendis in te et displices tibi: iam ex eo cepisti similis fieri: quia hoc in te tibi displicet quod displicet et deo. Sed quod si similis inquit deo: quoniam adhuc mihi displiceo: Ideo dictum est incipite. Incipite inquit domino in confessione: proficerem in pace. Adhuc enim habes adversum te bellum: Indicat tibi bellum: non solum adversus suggestiones diaboli: adversus principem potestatis aeris huius qui operatur in filiis diffidentie: adversus diabolum et angelos eius spiritualia nequicie: non solum ergo adversus ipsos tibi bellum indicat: sed adversus teipsum. Quod adversus teipsum: Adversus tuam consuetudinem malam: adversus vilitatem vite tue male: quod trahit te ad solita et refrenat a nova. Indicat enim tibi quodam nova vita: et tu verus es. Inouitatis gaudio suspederis: vetustatis onere pregrauaris: Incipit tibi esse bellum adversus te: sed ex qua parte displices iungeris deo: et ex qua parte iam iungeris deo: idoneus eris ad vincendum te: quia ille tecum est qui omnia superat. Attende quod dicit Apostolus: Non est seruo legi dei: carne autem legi peccati. Tunc mente: Quia displicet tibi vita tua mala. Tunc carne: Quia non desunt suggestiones et delectationes male: sed ex eo quod mente iungeris deo vincis: quod in te non vult sequi. Precessisti enim ex parte: et ex parte tardaris. Trabe teipsum ad illum quod te sursum tollit. Non dere quodam potestatis deprimeris: clama et dic: Infelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius? Quis me liberabit ab eo quo grauo: Corpore enim quod corrumpit aggrauat animam. Quis ergo liberabit: Gratia dei per Iesum christum dominum nostrum. Quare autem permittit: diu contra te litiges: donec absorbeant omnes cupiditates male: Ut intelligas in te penam tuam. In te ex teipso est flagellum tuum: sit rixa tua tecum. Sic vindicatur in rebellē adversus deum: ut ipse sibi sit bellum: qui pacem noluit habere cum deo. Sed tene membra tua adversus concupiscentias tuas malas. Surrexit ira: tene tu manum coniunctus deo. Potuit surgere: sed non iueit arma. Apud iram tuam impetus est: apud te arma sunt. Sit impetus inermis: et discit iam non surgere qui frustra surrexit. Hoc autem dico carissimi: ne forte quia diximus: carne autem legi peccati: putetis consentiendum esse desideriis vestris carnalibus: et si non possunt mori: nisi esse desideria carnalia: non est illis consentiendum.

tiēdū: ppter ea nō dixit Apl̄s: Nō sit peccatū in vestro mortali corpe: nouit enī q̄a q̄dū mortale est: est ibi pctm̄. S̄z q̄d ait: Nō ergo regnet pctm̄ i vestro mortali corpe. Quid ē nō regnet: Ipe exposuit: ad obediendū inq̄t desiderijs ei⁹. Sūt desideria: existūt desideria: nō tu obaudis desiderijs tuis: nō seq̄ris ip̄a desideria: nō illis p̄sentis: est tibi pctm̄: h̄ amisit regnū: qm̄ iā nō in te regnat pctm̄: postea iūmica nouissima destruet mors. Quid enī nobis promittit: qm̄ dictū est: mēte h̄uio legi dei: carne aut̄ legi pcti: Audi p̄missionē: qz n̄ semper erūt in carne desideria illicita: Etenim īsurgēt z mutab̄: z cū mutata fuerit caro ista mortalis in spirituale corpe: iā nulli cōcupiscētijs secularibus: iam nullis terrenis delectationibus titillabit animaz: nec auertēt a p̄tēplatiōe dei. Sit ḡ i ea q̄d dicit Apl̄s: Corp⁹ quidē mortuū ē p̄t pctm̄: sp̄s aut̄ vita ē p̄t iusticiā. Si at̄ q̄ suscitauit Iesū a mortuis habitat i vobis: q̄ suscitauit Iesū a mortuis uiuificabit z mortalia corpa v̄sa p̄t spiritū suū qui habitat in vobis. **Thiuisicat ḡ corpiibus n̄ris: erit pax vera: vbi locus ē dei: h̄ p̄cedat p̄fessio: Motus in iudea deus. Cōsitere ḡ prius in israel magnū nomē eius. Mōduz vides in specie: vide ex fide: z fiet i te q̄d seq̄t. Et factus ē in pace locus eius: z habitatio eius in syon. Syon interpretat̄ p̄tēplatio. Quid est p̄tēplatio: Cōtēplabimur enī deū facie ad faciē. Hec nob̄ p̄mittit: i quē mō nō vidētes credimus. Quō gaudebimus cum viderimus eū: fr̄es si mō tātū gaudiuz in nobis facit p̄missio: quātū ē factura redditiō: Reddet enī nobis q̄d p̄misit seipm̄: vt facie ipsius z illi⁹ p̄tēplatione gaudeam⁹: z nō aliquid aliud delectabit nos: qz nihil est meli⁹ illo q̄ fec̄ oīa q̄ delectāt. Fact⁹ ē i pace locus ei⁹ z habitatio ei⁹ i syon: id ē i p̄tēplatione quadā z speculatione facta ē habitatio eius in syō. Ibi cōfregit fortitudines arcū: z scutū z gladiū z bellū. Ubi cōfregit: In illa pace eterna: in illa pace p̄fecta. Et mō fr̄es mei: qui bñ crediderūt: vidēt qz de se nō debēt p̄sumere: z oēm potētiā minarū suaz: z q̄cqd̄ in eis acutuz est ad nocēdū: p̄fringūt illō: z quicqd̄ quasi p̄ magno h̄nt vñ se protegerēt t̄paliter: z bellū q̄d aduersus deū defendēdo pctā sua gerebāt: oīa hec ibi cōfringūt. **Illuminās tu mirabiliter a mōtib⁹ eternis: Qui sūt mōtes eter****

Alia lra.
† potētiās.
Alia lra nō h̄z.

ni: Quos ip̄e fecit eternos: Qui sūt mōtes magni: Predicatores veritatis. Tu illuminās: sed a mōtib⁹ etnis. Primi magni mōtes excipiūt lucē tuā: z a lucē tua quaz suscipiūt mōtes: vestit z fra. S̄z illi magni mōtes exceperūt Apl̄: tāq̄ oriētis lumis p̄mordia exceperūt Apl̄. Nūquid q̄d acceperūt apud se retinuerūt: Nō. Ne diceret z illis: Serue neq̄ z piger dares pecuniā meā nūmularijs. Si ḡ q̄d suscepit: nō apud se retinuerūt: sed oī orbi terrarū p̄dicauerūt: illuminās tu admirabiliter a mōtib⁹ eternis: quos etnos fecisti: p̄ illos vitā eternā z ceteris p̄misisti. Illuminās tu admirabiliter a mōtib⁹ etnis. Magnifice cū pōdere dictū ē tu: ne putet aliq̄s q̄ eū mōtes illuminēt. **Adti enī putātes q̄ ab ip̄is mōtib⁹ illuminarēt: fecerūt sibi p̄tes d̄ mōtib⁹: z ip̄os mōtes p̄ciderūt: z ip̄i cōfracti sūt. Nescio qui sibi fecerūt donatū: nescio qui sibi fecerūt Maximianū: nescio q̄ sibi fecerūt illū z illū. Quare cōputat salutē suā in hoib⁹ esse nō in deo: O homo venit ad te lux p̄ mōtes: h̄ de⁹ te illuminat: nō mōs. Illuminās tu inq̄t: tu nō mōtes. Tu illuminas a mōtib⁹ quidē eternis: h̄ tu illuminas. Uñ z in illo loco q̄d ait psalmus: **Leuau i oculos meos i montes: vñ veniet auxiliū mibi. Quid ergo: In mōtib⁹ ē spes tua: z inde tibi veiet auxiliū. Remāstisti in mōtib⁹: vide quid agas: Est aliqd̄ super mōtes: Sup mōtes est quē tremūt mōtes. Leuau inq̄t oculos meos i mōtes vñ veiet auxiliū mibi. S̄z q̄d seq̄t: Auxiliuz meū a dño q̄ fec̄ celū z fr̄a. In mōtes q̄dē leuau i oculos: qz p̄ mōtes mibi sūt scripture mōstrate: sed ego cor habeo i illo qui illuminat oēs mōtes. Ergo fr̄es h̄ ad h̄ dictū ē: ne q̄s q̄ vestrū velit spem suā ponere in hoīem. Tādū est aliqd̄ hō: q̄dū heret illi a q̄ factus est homo. Nā recedēs ab illo nihil est homo: z cū heres illis: tu sic accipe cōsiliū p̄ hoīem: vt illū p̄sideres qui illuminat hominē. Etenī z tu potes accedere ad illū: q̄ tibi p̄ hoīem loquit. Nō enī fecit illū accedere ad se: z te repellit. Et qui vere sic accessit ad deū: vt in illo habitet de⁹: displicent illi oēs qui in illo ponunt spem suam. Propterea datū est q̄ddam exempluz cū ip̄os Apl̄os sibi diuiserunt z in scismata ierunt qui dicebant: ego sum Pauli: ego apollo: ego cephe: id est Petri. Hos planct̄ Apl̄s: z dicit eis: **Diuisus ē christ⁹: Et se elegit quē ap̄d ip̄os cōtēneret. Nūquid******

Paulus p vobis crucifixus est: aut i noie Pauli baptizati estis: Uide bonu motez querentē gloriā nō sibi: sed a quo mōtes illuminant. Molebat de se psumi: sed de illo de quo ipse psumperat. Quis q̄s ergo ita se cōmendare voluerit p̄lis: vt si forte cōtigerit ei aliquis tumult' frangat post se populos: et diuidat eccliam catholicā p̄ se: nō est de illis mōtib' quos illuminat altissim'. Sed q̄s est iste cōtenebrat' a se: nō illuminat' a dño: Un' aut' p̄bant isti montes: Si forte cōtingat aliq̄s tumult' aduersus mōtes i ecclia: aut p̄ plares seditiōes carnalib': aut p̄ aliquas falsas suspitiōes hominū: bon' mōs repellit a se oēs qui p̄pter ipm volūt ab vnitāte recedere. Sic eni ip̄e remāebit i vnitāte: si p̄p̄ illū nō diuisa fuerit ipsa vnitāte. Illi aut' diuisi sūt: q̄n' recessit p̄ls ab orbe terraz: et secutus est nomē ipoz: gauisi sūt: elati sūt: et deiecti sūt. Humiliarent' et exaltarent': quō hūiliat' ē Ap̄stol' dicēs: nūqd' Paul' p vobis crucifixus ē: Et alio loco: Ego plātaui: apello rigauit: sed de' incrementū dedit. Ergo neq̄ qui plātat est aliqd': neq̄ qui rigat: sed qui incrementū dat de'. Tales mōtes in se humiles sūt: in deo excelsi sūt. Qui aut' in se ipsis excelsi sūt: a deo humiliant': q̄n' qui se exaltat humiliabit: et se hūiliat exaltabit. Ideo tales q̄ supbias suas attēdunt: in amaricat' hoib' pacific' i ecclia. Illi volūt coagulare pacē: isti inf' se miscēt dissensionē. Et quid de illis dicit alius psalm': Qui amaricat' nō exaltēt in semetipsis. Illuminās tu: attēde hic tu admirabiliter a mōtib' eternis. **Cōturbati sunt omnes insipientes corde.** Predicata ē veritas: dicta est eterna vita: dicta ē esse alia vita: que nō est de ista terra. Cōtempserūt hoies vitā p̄ntem: et amaueūt vitā futurā: illuminati p̄ mōtes illuminatos. Insipientes aut' corde turbati sūt. Quō turbati sūt: Cū euāgelii p̄dicaf: Et qd' ē vita eterna: Et quis est q̄ resurrexit a mortuis: Admirati sūt atheniēses: loquente Paulo ap̄lo de resurrectione mortuoz: et putauerūt eū nescio quas fabulas dicere. S; q̄ dicebat esse aliā vitā: quā nec ocul' vidit: nec aur' audiuit: nec in cor hois ascēdit: ergo insipientes corde turbati sunt. Sed qd' eis cōtigit. **Dormierūt somnū suū: et nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū in manib' suis.** Amauerūt p̄ntia: et dormierūt in ipsis p̄sentibus: et sic illis facta sunt

ipsa p̄sentia delitiosa: quō qui videt p̄ somnū inuenisse se thesauros: tādū diues ē q̄s: diu si euigilet: Somnū illū diuitē fecit: euigilatio paup̄ fecit. Tenuit illū somn' fortasse in terra dormiētē: et in duro iacentem paup̄ et forte medicū. In somnis vidit se iacere in lecto eburneo vel aureo: et i plumis altius extractus. Q̄diu dormit bene dormit: euigilās inuenit se iacere in duro in q̄ illuz somn' tenuerat. Tales sūt et isti: Tenuerūt in hāc vitā: et p̄ cupiditates tpales quasi obdormierūt hic: et exceperunt illos diuitie: et vane pōpe volatice: et trāsierūt: nō intellexerūt quātū inde boni posset fieri. Nā si nossent aliā vitā: illic sibi thesaurizaret: qd' h' erat piturū: sicut Zache' vidit illud bonū maior publicanoz: q̄n' suscepit dñm Jesum hospitiū et ait: Dimidiū rerū meaz do pauperib': et si cui aliquid fraudauit quadruplū reddo. Nō erat iste in vanitate somniantū: sed in fide euigilantiū. Ideo dñs q̄ medicus intrauerat ad egrotū: p̄nūciauit salutē illius et ait: Hodie salus huic domui facta est: q̄n' et hic est filius Abrae: vt noueritis quia nos imitando fidem filij Abrae sum': iudei aut' qui de carne supbiūt a fide degenerauerūt. Ergo dormierūt somnū suū: viri diuitiaz: et nihil inuenit i manib' suis. Dormiūt eni i cupiditate suis: delectat illos: trāsit somn' iste: trāsit vita ista: et nihil inuenit i manib' suis: q̄ nihil posuerūt in manu christi. Vis aliquid inuenire in manib' tuis postea: noli contēnere mō manū paup̄is: et respice man' inanes: si vis habere man' plenas. Dixit eni dñs: Esuriui et dedistis mihi māducare: sitiui et dedistis mihi potū: hospes fui et adduxist' me etc. Et illi: Quā te vidim' esuriētē: sitientē: aut hospitē? Et ille: dicit ill'. Quā vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Esurire in paup̄ib' voluit: qui diues in celo est: et tu dubitas hō dare homini: cum scias te christo dare qd' das: a quo accepisti quicqd' das: Sed illi dormierūt somnū suū: et nihil inuenerūt oēs viri diuitiaz in manibus suis. **Ab increpatione tua deus iacob: dormitauerūt oēs qui ascēderūt eq̄s.** Qui sūt qui ascēderūt eq̄s: Qui humiles esse noluerūt. Non in equis sedere peccatū est: sed ceruicē potestati cōtra deū erigere: et putare se in aliquo honore esse. Quia diues es ascendisti: increpat deus et dormis. Magna ira increpantis: magna ira. Attēdat caritas vestra rem tre

Alia lra.
turbati.

Alia lra nō by.

mendā. Inrepatio strepitū habet: strepitus expgisci solet boies facere. Tātū pondus est increpātū dei: vt diceret: Ab increpatione tua de^o Jacob: dormitauerūt omnes qui ascēderūt equos. Ecce quo somno dormitauit ille pharao qui ascendebat equos. Nō enī vigilauit in corde: qz de increpatione durū cor habebat. Bunitia enī cordis obdormitio est. Rogo vos fratres mei: videte quō dormiunt q̄ sonāte euāgelio: et amē et alleluia p̄ totū orbē terrarū: ad huc vitā veterē nolūt dānare et i nouā euigilare. Erat scriptura dei i iudea: nō p̄ totū orbē fraz cantat. In illa vna gente dicebat deus vn^o: qui fecit oīa: esse adorand^o et colendus: nō ibi tacet chāstus. Resurrexit chāstus: irrisus est in cruce: ip̄am crucē suam in qua irrisus est: iā fixit in frōnib^o regū et adhuc dormit. Magna ira dei frēs: melius nos eū audiūm^o qui dicit: Surge qui dormis et exurge sa mortuis: et illuminabit te chāst^o. Sz qui illū audiūt: Qui nō ascēdūt equos. Qui sūt qui nō ascēdūt equos: Qui nō se iactāt et extollūt: quasi in honōrib^o et ptātib^o suis. Ab increpatione tua deus Jacob: dormitauerunt qui ascēderunt equos. Tu terribilis es: et q̄s resistet tibi tūc ab ira tua: Adodo dormiunt et iratū nō sentiūt: sed vt dormirēt irat^o est. Adō qd̄ dormientes nō sentiūt: in fine sentiēt. Apparebit enī iudex viuoz et mortuoz. Et q̄s r̄sistet tibi tūc ab ira tua: Adō enī loquūt qd̄ volūt: et disputāt cōtra deū: et dicūt: Qui sūt chāstiani: aut q̄s est chāstus: Aut quales inepti qui credūt qd̄ nō vidēt: et dimittūt delicias quas vidēt: et sequunt^o fidē rerū que oculis ipoz non exhibent: Dormitis et balatis: loquim^o aduersus deū: quātū potestis. Vsq̄quo peccatores dñe: vsq̄quo pctōres gloriabunt^o: Respōdēt et loq̄nt iniquitatē. Qñ at nēo r̄ndet: et nēo loq̄t: nisi qñ se in se puertet: Qñ i se puertēt dētes q̄b^o modo nos rodūt: quib^o nos discernūt irridēdo chāstianos: et rēphēdēdo vitā scōz. Tūc se in se puertent: cū illis eueniet qd̄ dicit i libro sapiētie: Dicēt inter se penitētā agētes: et p̄ angustiaz spūs gemētēs: cū viderint gloriā scōz: tūc dicēt: Hi sūt quos aliqñ habuim^o in risu. Qui multū dormistis: certe iā euigilatis et in vestr^o manib^o nihil iuenitis: Videtis quō plenas habebant man^o gloria dei: q̄s tanq̄ paupes irrisistis. Bicit ergo tūc vobis: qñ nō resistit ire dei: nō manu: nō lin-

Alia lra.
† extitit ira tua

gua: nec verbo: nec cogitatione. Apparebit enī vobis manifest^o quē irridēdū putastis: cū vobis vētur^o nūciaret. Et quid dicēt: Ergo errauim^o a via veritatis: et iusticie lumē nō luxit nobis: et sol nō ortus est nobis. Quō iusticie sol oriet dormiētib^o: Sz ab ira et increpatione ei^o dormiuit. Hoc forte dicitur ē: h̄ meli^o ē nō ascēdere equū: et tñ ipi equos suos accusabūt. Audi illos accusātes eq̄s suos in quib^o dormierunt. Ergo errauim^o inq̄t scriptura: a via vitat^o: et iusticie lumē nō luxit nobis: et sol nō ort^o ē nobis. Quid nob^o pfuit supbia: et diuitiaz iactātia qd̄ ptulit nob^o: Trāsierūt oīa tāq̄ vmbra. Ergo vigilasti aliqñ: h̄ meli^o equū nō ascēderes: vt tūc nō dormitares: qñ vigilare debuisti: et audire vocē chāsti: vt illuminaret te chāst^o. Tu fribilis et q̄s resistet tibi extitit ab ira tua: Quid enī erit tē De celo iaculat^o es iudiciū: terrā timuit et quieuit. Que se modo turbat: q̄ nō loq̄t: tūc h̄z in fine et q̄scē: meli^o nō quiesceret vt in fine gauderet. Terrā timuit et quieuit. Qñ: Cū exurgeret in iudicio dominus: vt saluos faceret omnes mites corde. Qui sunt mites corde: Qui fremētes eq̄s non ascēderūt: sed in humilitate sua pctā pfessi sūt. Et saluos faceret omēs mites corde. Qm̄ cogitatio hoīs pfitebit^o tibi: et relique cogitatiois solēnia celebrabūt tibi. Prima cogitatio posterioris relique cogitatiois. Que est cogitatio prima: Cū incipim^o: bona illa cogitatio vñ incipies pfiteri. Cōfessio sdiūget nos chāsto. Jā vō cōfessio ipsa: id est prima cogitatio: fac in nob^o reliq̄as cogitationis: et ip̄e reliq̄e cogitatiois solēnia celebrabūt tibi. Cogitatio hoīs pfitebit^o tibi: relique cogitatiois solēnia celebrabunt tibi. Que ē cogitatio q̄ pfitebit^o: Que dānat vitā priorē: cui displicet qd̄ eras vt sis qd̄ nō eras: ip̄a ē prima cogitatio. Sz qz sic debet recedere a pctis p̄ma cogitatione pfessus deo: vt nō tibi recedat de mēoria qz pctōz fuisti: p̄ h̄ qd̄ pctōz fuisti: solēnia celebras deo. Adhuc itelligēdū ē. Prima cogitatio pfessionē h̄z et recessionē a veterē vita: sed si oblit^o fueris a quib^o pctis liberatus sis: nō agl^o gr̄as liberatori: et nō celebras solēnia deo tuo. Ecce prima cogitatio pfitens Sauli apli iā Pauli: q̄ p̄mo Saul^o fuit: qñ audiuit vocē de celo cū p̄seq̄ret chāstū: et fureret in chāstianos: et vellet vtybicunq̄

Alia lra.
† iudiciū fecisti
† tremuit.

Alia lra.
† deus.
† māfuetos.
† terre.

Alia lra.
† diem festum
agēt tibi.

luētos adduceret necādos: audiuit voce
de celo: Saule saule qd me pseqr: Et cir-
cū fulsus lumie facta sibi cecitate in oculis
vt int^o videret: emisit p̄mā cogitationē obe-
diētie cū audiret: Ego sū Iesus nazaren^o
quē tu pseqr: Bñe ait qd me iubes facē:
Et h̄ cogitatio p̄fitēs: iā dñm appellat quē
pseqbaf. Quō reliq̄e cogitationis solēnia
celebrabāt i Paulo: audist^{is} cuz ip̄e Ap̄ls
legeret: M̄eoz esto xpm Iesuz resurrexis-
se a mortuis ex semie Dauid scdm euāge-
liū meū. Quid ē m̄eoz esto: Nō delect^{is} de
m̄eozia tua cogitatio q̄ p̄mo p̄fessus es: sint
reliq̄e cogitatiois i m̄eozia. Et vide quē ad
modū repetit qd sibi donatū est: idē Pau-
lus ap̄ls alio loco: Qui p̄m̄ iqt sui blasphe-
m^o z p̄secutor z iniuriusus. Quid dic: Ipsi
us sui blasphe^m. Nūq̄d adhuc blasphe-
mus ē: Est nō eēt blasphe^m: fuit p̄ma co-
gitatio p̄fitēs: Est at m̄eozaret z qd illi do-
natū est: reliq̄e cogitatiois erāt: p̄ ip̄as reli-
q̄as cogitatiois solēnia celebrabat. Etenī
frēs mei: ecce inouauit nos chris^t: dona-
uit nob oīa pctā z p̄uersi sum^o: si obliuiscā-
mur qd nob donatū ē: z a q̄ donatū ē: ob-
liuiscāmur mun^o saluatoris. Cū aut nō ob-
liuiscāmur mun^o saluator^{is} nōne q̄tidie nob
xps imolat: Et semel p̄ nob chris^t imola-
t^o est: cū credidim^o: tūc nob fuit cogitatio:
mō aut reliq̄e cogitatiois sūt q̄ memim^o q̄s
ad nos venerit z qd nob donauerit: Ex ip̄is
reliquis cogitatiois: id est ex ipsa m̄eozia
q̄tidie nobis sic imolat: q̄si q̄tidie nos ino-
uet: qz p̄ma gr̄a sua nos inouauit. Iā enīz
inouauit nos dñs i baptismo: z facti sum^o
noui hoīes: i spe qdē gaudētes: vt i tribu-
latioe sim^o patietes: tñ nō debet de m̄eozia
n̄ra recedere: qd nobis p̄stitū sit: z si mō nō
est cogitatio tua q̄ fuit: etenī p̄ma cogita-
tio fuit p̄fitēs recedē a pctō: mō aut n̄ rece-
dis: s̄ tūc recessisti: sint reliq̄e cogitatiois:
nec excidat a m̄eozia q̄ sanauit. Uln^o te ha-
buisse si oblit^o fuer^o: nō tibi erūt reliq̄e cogi-
tatiois. Quid enī putatis dixisse Dauid:
Ecce ex oīm p̄sona loquit. Peccauit Da-
uid sc̄tus grauter: missus est Nathan pro-
pheta ad illū: z corripuit illū: z p̄fessus est:
z dixit peccauit. Hec fuit p̄ma cogitatio cō-
fitētis. Cogitatio hoīs cōfitebit tibi. Que
erāt reliq̄e cogitatiois: Qñ ait: z pctm̄ me-
um añ me ē semp. Que fuit q̄ p̄ma cogita-
tio: Est recederet a pctō. Et si iaz recessit a
pctō: quō pctm̄ ill^o añ illuz est semp. Si p̄-
ma cogitatio transijt: sed reliq̄e cogitatio-

nis solēnia celebrabūt. Adm̄icrim^o q̄ frēs
carissimi: rogam^o vos quisq̄s liberatus ē a
pctō meminerit qd fuit: sint i illo reliq̄e co-
gitatiois. Tūc enī portat aliū ad sanandū
si se meminerit esse sanatū. Ergo vnusq̄sq̄
recorde^t quid fuit: z vtrū iā nō sit: z tūc s̄
ueniet ei qui adhuc est qd ille iā nō est. Si
autem iactat se quasi de meritis suis: z re-
pellit tanq̄ indignos peccatores: z sine mi-
sericordia seuit: equus ascendit: videat ne
dormiat. Dormitauerunt enim qui ascen-
derunt equos. Jam tunc dimisit equum:
humiliauit se: non iterum ascendat equū:
id est non se rursus erigat in superbiā. Uln^o
fit illi hoc: Si relique cogitationis solē-
nia celebrent deo. **Uouete z red-
dite domino deo^o nostro:** Quis qd
potest voueat: z reddat. Ne voueat^{is} z nō
reddatis: sed quis quod potest: voueat et
reddat. Non sitis pigri ad vouendum: nō
enim viribus vestris implebitis. Beneficie-
tis si de vobis presumitis: si autem de illo
cui vouetis: vouete: securi reddetis. Uo-
uete z reddite domino deo nostro omnes
cōmuniter. **Quid debemus vouere:** Cre-
dere in illum: sperare ab illo vitam eternā:
bene viuere secundum cōmuncem modū.
Est enim quidam modus cōmunis omni-
bus: Furtum non facere. Nō castimonia-
li precipitur: z nupte non precipitur adul-
teriū non facere: Omnibus p̄cipitur. Nō
amare violentiam qua ingurgitatur ani-
ma: z corrumpit i se templū dei: omnibus
equaliter p̄cipit. Non sup̄bire: omnibus
equaliter p̄cipitur. Nō homines occidere:
non odisse fratrem: non aduersus aliquē
tenere perniciem: omnibus in cōmuni pre-
cipitur. Hoc totum omnes vouere debe-
mus. Sunt etiam vota p̄pria singulorū:
Alius vouet deo castitatē cōiugale: vt pre-
ter vxorem suā nō nouerit aliā: sic z femi-
na: vt p̄ter virū suū nō nouerit alium. Alij
etiam vouent: z si expti tale cōiugiū: vltra
nihil tale pati: nihil tale p̄cupiscere: aut su-
stinere: z ip̄i vouerūt aliquid maius q̄ illi.
Alij virginitatē ipsaz ab ineunte etate vo-
uent: vt nihil tale: vel experiant: quale illi
expti reliquerūt: z isti vouerūt plurimum.
Alij vouent domū suā esse hospitalem oī-
bus sanctis aduenientib^o: magnū votum
vouēt. Ali^o vouet relinquere oīa sua distri-
buendo paup̄ib^o: z ire in cōem vitā: in so-
cietatē sc̄torū: magnū votū vouit. Uouete
z reddite dño deo v̄ro. Quisq̄ qd voue-

Alia fra-
t vestro.

re voluerit voueat: illis attēdat: vt qđ vo-
uerit reddat. Unusq̄sq̄ deo qđ vouet: si
respicit retro: suz malū est. Nescio q̄ casti-
monialis nubere voluit. Quid voluit: Qđ
et virgo quelibet. Quid voluit: Quod et
mater ipsi. Aliquid malivoluit: Mali pla-
ne. Quare: Quia iā vouerat dño deo suo.
Quid enī dixit de talib⁹ Ap̄ls Paul⁹: cū
dicat viduas adolescētulas nubere si ve-
lint: S; tñ ait qđā loco: beator autē erit si
sic pmāserit scđm meū psiliū. Quidit bea-
tiorē si sic pmāserit: nō tñ dānādā si nube-
re voluerit. Quid at̄ ait de q̄busdā q̄ voue-
rūt z nō reddiderūt: Hñtes inq̄t dānatio-
nē: qz primā fidē irritā fecerūt. Quid ē pri-
mā fidē irritā fecerūt: Vouerūt z nō reddi-
derūt. Memō ergo posit⁹ i monasterio fra-
ter: dicat recedo de monasterio: neq; enīz
soli qui sūt in monasterio puēturi sunt ad
regñū celoz: et illi qui ibi nō sūt: ad deum
nō ptinet: Rñdet ei: S; illi nō vouerit: tu
vouisti: tu retro respexisti. Be die iudicij
cū dñs minaret: qđ ait: Memento vxoris
Loth. omnibus dixit: Quid enī fecit vxor
Loth: Liberata ē a sodomis: z i via positā
retrosū respexit. Ubi respexit: ibi remāsit.
Facta est autē statua salis: vt illi cōtēplati-
one pdiāf hoies: cor habeāt: nō sint fatui:
nō respiciāt: ne malū exemplū dantes ipsi
remancāt: z alios cōdiēt. Hā z mō dicim⁹
illud quibusdā fratrib⁹ nostris: q̄s forte vi-
derim⁹ velut infirmari in pposito bono: z
talīs vis esse quales illi. Obijcim⁹ illis q̄s-
dam qui retro respexerūt: illi fatui sūt in se:
sed alios cōdiūt: qñ cōmemorant: vt illoz
exēplū timētes: isti retro nō respiciat. Clo-
uete z reddite dño deo vestro: qz illa vxor
Loth ad oēs ptinet. Maritata mulier vo-
luit facere adulterū de loco suo: quo pue-
nerat retro respexit. Vidua q̄ iā sic pmane-
re voluerat: voluit nubere. Hoc voluit qđ
licuit ei que nupsit: sed illi non licuit: q̄ de
loco suo retro respexit. Virgo est castimo-
nalis: iā dicata deo: habebat cetera q̄ ve-
re ornāt ip̄am virginitatē: z sine quib⁹ illa
v̄gital turpis ē. Quid si enī sit corpe itēg:
z mēte corrupta: Quid ē qđ dixi: Quid si
nlls tetigerit corp⁹ s; si forte ebriosa sit: sup-
ba sit: litigiosa sit: linguosa sit: Hec oīa dā-
nat x⁹. Si añq; vouisset nupsisset: n̄ dāna-
ref. Elegit aliqd meli⁹: supauit qđ ei lice-
bat: supbit z illicita tāta cōmittit. Hoc di-
co nubere licet anteq; voueat: supbire nū-
q; licet. Q tu virgo dei nubere noluiti qđ

licet: extollis te quod nō licz. Melior vir-
go superba: q̄ maritata humilis: Sed me-
lior maritata humilis: q̄ virgo superba.
Que autē respexerit ad nuptias: non quia
voluit nubere dānaf: sed qz iā añ recesser-
rat: z sit vxor Loth: respiciēdo retrosum.
Nō sitis pigri qui potestis: quibus aspirat
de⁹ apprehēdere grad⁹ meliores: qz nō ista
ideo loquimur: vt nō voueatis: sed vt vo-
ueti z reddati. Clouete z reddite dño deo
v̄ro. Jaz qz ista tractauim⁹: forte volebas
vouere: z mō nō vis vouere. S; quid tibi
dixerit psalm⁹ attēde: Nō dixit nolite vo-
uere: s; vouete z reddite. Quia audisti red-
dite: non vis vouere. Ergo vouere vole-
bas z nō reddere: imo vtrūq; fac. Unus
sit ex p̄fessioe tua: aliud ex adiutorio dei p-
ficietur. Aspice eum qui te ducit: et non re-
spicies retro: vnde te ducit. Qui te ducit:
añ te ambulat. vñ te eduxit post te ē. Ama-
ducētē: z nō te dānat retro respiciētē. Clo-
uete z reddite dño deo v̄ro: **Dēs qui in
circuitu ei⁹ sunt: offeret munera.**
Qui sunt in circuitu eius: Ubi est enī iste:
vt dicat: omnes qui in circuitu ei⁹ sunt: Si
deum patrem cogites: vbi non est qui vbi
q; presens est: Si filium cogites: scđm for-
mam diuinitatis: z ipse cuz patre vbiq; ē:
quia ipse est sapientia dei: de qua dictum
est: Attingit autē vbiq; propter suaz mun-
diciam. Si autē filium sic intelligas: scđm
quod assumpsit carnē: z visus est inter ho-
mines: z crucifixus est: z resurrexit: noui-
mus quia ascendit in celum. Qui sunt in
circuitu eius: Angeli. Ergo nos non offer-
rimus munera: quia omnes qui in circui-
tu eius sūt: dixit offerre munera. Si sepul-
tus dominus noster hic esset in terra: z ia-
ceret corpus ipsius: quomodo alicui⁹ mar-
tyris vel Apostoli: attēderemus eos qui i
circuitu ei⁹ essent: q̄cūq; vel gentes essent
circa ipsum locū: vndiq; vel pueniētes ad
illam sepulturā cū muneribus. Hūc autēz
ascēdit: sursum est. Quid ē b: oēs q̄ in circui-
tu eius sūt offeret munera: Hoc interi⁹ qđ
deus admonet dicā vobis: quid ex his vr-
bis ip̄e mihi inspirare dignatus sit: si meli⁹
aliqd postea visum fuerit: z hoc vestrū est:
quia cōis est omnis veritas. Non est mea:
nec tua. nō est illi⁹ aut illi⁹: oibus cōis est:
z fortassis iō media est: vt in circuitu eius
sint oēs qui diligūt veritatem. Quicquid
enī oib⁹ cōe ē: i medio ē. Quare in medio
dicit: Ut tñ distet ab omnibus: z tantum

Alia lra.
t offerria.

ppinquet omnib⁹. Quid nō ē in medio: q̄si
 p̄uatuū sit. Quid publicū est ī medio ponit:
 vt oēs qui veniūt p̄cipiāt: illuminēt. Ne
 mo dicat: meū est: ne ī pte sua velit facere
 qd̄ in medio est oib⁹. Quid est ergo: oēs q̄
 in circuitu ei⁹ sūt: offerēt mūera: Qēs q̄ in
 telligūt cōem esse oib⁹ veritatē: z nō illā fa
 ciunt: quasi suā supbiēdo d̄ illa: ipi offerēt
 munera: q̄ hūilitatē hnt: qui asit quasi su
 um faciūt qd̄ oib⁹ cōe est: tāq̄ ī medio po
 sitū ad p̄tē seducere conant: nō offerent hi
 munera: qui oēs quia ī circuitu ei⁹ sūt: offe
 rent munera terribili: offerent mūera ter
 ribili. Timeāt ergo oēs: qui in circuitu ei⁹
 sūt. Ideo enī timebūt: z cū tremore lauda
 būt: qz in circuitu ei⁹ sūt: iō vt oēs assequit
 eū: z publice oib⁹ p̄fluat: z publice illumi
 net: hoc est p̄tremiscere. Tu cū feceris tibi
 eū quasi p̄p̄riū: z iā nō cōem: extolleris in
 supbiā cū scriptū sit: seruite dño ī timore:
 z exultate ei cū tremore. Ergo offerēt mu
 nera: qui in circuitu ei⁹ sūt. Ipsi enī hūmi
 les sūt: qui cōem nouerūt esse oib⁹ verita
 tem. Cui offerēt mūera: **Terribili et**
ei q̄ aufert spiritū principū: Spirit⁹
enī principū: supbi sūt spirit⁹. Illi ergo nō
 sūt spūs eius: quia z si aliqd̄ nouerūt: suuz
 volūt esse nō publicū. Sz ille qui cōmen
 dat se: tanq̄ equalē oib⁹: qui se ī medio po
 nit: vt oēs capiāt quātū possūt: quicquid
 possūt nō de cuiusq̄ hoīs: s̄ de dei: z iō de
 suo: qz ipi facti sunt eius. Ergo illi oēs hū
 miles sunt: necesse est: p̄diderūt spiritū suū
 z spiritū dei habēt. A quo p̄diderunt sp̄rit
 ū suū: Ab illo qui aufert spiritū principū.
 Quidē dicat ei ī alio loco: Auferes sp̄rit
 ū: eoz z deficiēt: z in puluere suū p̄uertē
 tur. Emitte spiritū tuū z creabūt: z inoua
 bis faciez terre. Nescio q̄s intellexit aliqd̄
 suū vult esse: adhuc spiritū suū habet: bo
 nū est illi p̄dat spiritū suū: z habeat spiritū
 dei. Adhuc inf̄ principes supbit: bonū est
 vt redeat ad puluere suū: z dicat: memēto
 dñe: qz puluis sum⁹. Si enī te p̄fessus fue
 ris: puluere: de⁹ d̄ puluere fac hoiez. Qēs
 qui ī circuitu ei⁹ sūt: offerēt munera. Qēs
 hūiles p̄sitent ei z adorāt eū: terribili offe
 rēt munera. **Inf̄ terribili: Exultate cū tre**
more. Et ei qui aufert spiritū principū: id
ē tollit audaciā supboz. Terribili ap̄d
reges terre. Terribiles sunt reges fr̄e: s̄
ille sup oēs q̄ terret reges fr̄e. Esto rex fr̄e:
z erit tibi fr̄ib⁹ d̄. Quō inq̄s ero rex fr̄e:
Rege fr̄ā z ens rex fr̄e. Noli ḡ auditate

impandi ponere tibi añ oculos puincias la
 tissimas: q̄ tua regna diffundas: terrā quā
 portas rege. Audi Ap̄lm̄ regētē terrā: nō
 sic pugilloz q̄si aerē vberās: sed castigo cor
 pus meū: z in fuitutē redigo: ne forte alijs
 p̄dicās: ip̄e reprob⁹ efficiar. Ergo fr̄es mei
 estote in circuitu ei⁹: vt p̄ quēcūq̄ vob̄ ve
 ritas sonuerit nō illā imputet: illi p̄ quē so
 nat: s̄ de medio sit oib⁹: qz eq̄luter adest om
 nib⁹: z estote hūiles: ne vob̄ z vosipsi vsur
 petis: si qd̄ forte boni illi⁹ intellexeritis: qz
 z nos qd̄ meli⁹ intellexerim⁹ vestrū ē: z qd̄
 vos meli⁹ intellexeritis nostrū est: vt in cir
 cuitu ei⁹ sim⁹ z humiles sim⁹: atqz ita p̄den
 tes spiritū nostrū offerem⁹ munera terribili
 sup oēs reges terre: id est sup oēs regētes
 carnē suā: s̄ subiectos creatori suo.

Explicit Tractatus de ps̄. LXXV

Incipit Tractatus de ps̄. LXXVI

Psalmi hui⁹ limē ita scribit. **In fi**
niem p̄ idithū psalmus ipsi
Asaph. In fine quid sit notus.
 Finis enī legi ch̄rist⁹ ad iusticiā oī credēti.
 Idithū interpretat̄ trāsiliēs eos. Asaph inf̄
 p̄tat̄ cōgregatio. Loquit̄ hic ḡ cōgregatio
 trāsiliēs: vt pueniat ad finē: qui est ch̄rist⁹
 Iesus. Que sūt itaqz trāsiliēdo: vt ad illū
 finē puenire possim⁹: vbi iā qd̄ trāsiliamus
 nō habebim⁹: psalmi text⁹ ipse demonstrat.
 Etenī tādiu trāsilire debem⁹: q̄cquid nos
 impedit: quicqd̄ irretit: quicqd̄ visco qd̄ā
 illigat: z onere aḡuat volatū nostrū: do
 nec pueniam⁹ ad id qd̄ sufficit: vltra quod
 nihil ē: infra qd̄ sūt oia: z ex q̄ sūt oia. Pa
 trē quippe ip̄m volebat **Philipp⁹** intueri z
 dicebat dño Iesu ch̄risto: on̄de nob̄ patrē
 z sufficit nobis: tāqz tādiu illi trāsiliēdū eēt
 quicquid aliū eēt: donec pueniret ad pa
 trē: vbi iā secur⁹ assisteret: z qd̄ ei vltra re
 quirēdū esset nō haberet. **Hoc ē enī suffi**
cit: vtz ille q̄ verissime dixerat: ego z pater
vnū sum⁹: admonuit Philippū: docuitqz
oēm hoīem qui ch̄ristū intelligeret etiā ī eo
habere finez: qz ip̄e z p̄ vnū sūt. Tāto enī
inquit tpe vobiscū sum: z nō vidistis me:
Philippe qui me videt: videt z p̄ez meū.
 Quisquis ergo psalmi huius animū senti
 re: imitari: tenere vult: oia desideria carna
 lia trāsiliat: seculiqz huius p̄p̄am z ille
 cebram calcet: nihilqz sibi aliud proponat
 vbi constat: nisi ex quo sunt omnia: in q̄
 bus omnib⁹ etiā ip̄e laborat: donec ad fi
 nem p̄ueniat. Quid nobis ergo indicat
 trāsiliens iste:

Expositio psalmi.

Voce mea: inquit: ad dñm clamaui: Sed multi clamāt ad dominū p diuitijs acquirendis dānisq; deuitandis: p suor salute: p stabilitate dom⁹ sue: p felicitate tpali: p dignitate seculari: postremo etiā p ipsa salute corporis q p̄monitū ē paupis. Pro his atq; hmoi reb⁹ multi clamāt ad dñm: vix qsq; ppter ipm dñm: Facile q̄ppe homi est q̄libet desiderare a dño: z ipm dñm nō desiderare: quasi vero suau⁹ esse possit qd dat: q̄ ipse qui dat. Quisq; ergo p alia re qualibet clamāt ad dñm: nōdū est transiliens. Hic vero trāsiliēs qd dicit: Uoce mea ad dñm clamaui. Et ne arbitraris vocē ipi⁹ qua clamauit ad dñm ppter aliud emissā q̄ p̄ ipm dñm: secur⁹ ait. **Et vox mea ad deū: Emittit enī vox qua clamemus ad dñm: z ipa vox ad aliud est: nō ad deū. Ad hoc enī est vox: ppter quod edit vox. Iste vero q deū gratis amabat: q volūtarie deo sacrificabat: qui trāsilierat quicqd infra ē: nihilq; aliud supra se viderat: q̄ efunderet aiām suā: nisi ex quo p quē z in q̄ creat⁹ erat ad quez clamauerat voce sua: ad illū eē fecerat ipam vocē suā. Vox mea inqt ad deū. Et nūquid sine causa: Uide quid sequitur. **Et attēdit mihi. Vere tūc tibi attēdit: qñ ipm q̄ris. nō qñ peripm aliud queris. Victū est de q̄busdā: clamauerūt: nec erat qui saluos faceret: ad dñm nec exaudiuit eos. Quare: Quia vox eorū nō ad dñm. Ex̄mit hoc alio loco scriptura: vbi dicit de talib⁹: dñm nō iuocauerūt. Ad illū clamare nō cessauerūt: z tñ dominū nō iuocauerūt. Quid est dñm nō inuocauerūt: Bñm in se nō vocauerūt: ad cor suū dñm nō inuitauerūt: a dño se habitari noluerūt. Et iō quid eis p̄tigit: Ibi trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Iō tererū p̄ntiū amissioe tremuerūt: qñ nō erāt pleni illo quē non iuocauerunt: nō gratis amauerūt: vt amissis tpalib⁹ reb⁹ possent dicere: sic dño placuit: ita factū ē: sit nomē dñi bñdictū. Ergo iste: vox mea inquit ad dñm: z attēdit mihi. Voceat nos quō id fiat. **In die tribulationis mee deū exquisiui: Quis es q hoc facis in die tribulationis tue: Uide qd exquisiras. Si carcer fac tribulationē: exire de carcere exqr̄: si febris fac tribulationē: sanitatē exqr̄is: si fames fac tribulationē: saturitatē exqr̄is: si dāna faciūt tribulationē: lucrū exqr̄is: si p******

Alia lfa.
t voce mea.

Alia lfa.
t intēdit.

egrinatio fac tribulationē ciuitatē tue carnis exqr̄. Et qd cūcta cōmemorē: aut qñ cūcta cōmemorē: Uis eē trāsiliēs: i die tribulationis tue deū exqr̄e: nō p deum aliū: s̄ ex tribulationē deū: vt ad h̄ deū remoueat tribulationē: vt secur⁹ ibereas deo. In die tribulationis mee deū exquisiui: nō aliū aliqd: s̄ deū exquisiui. Et quō exquisiui: **Manib⁹ meis nocte corā eo. Dic b̄ rursus: videam⁹: itelligam⁹: unitemur si possum⁹. In die tribulationis tue qd exquisiui: Deū. Quō exquisiui: Manib⁹ meis. Quā exquisiui: Nocte. Ubi exquisiui: Corā eo. Et q̄ fructu exquisiui: **Et nō sū decept⁹. Oia q̄ videam⁹ fr̄es: oia p̄siderem⁹: oia ifrogem⁹: Et qd sit tribulatio: i q̄ iste deū exquisiuit: z qd sit manib⁹ inqr̄ere deū: z qd sit nocte: z qd sit corā illo: z seq̄ qd oēs itelligūt: z nō sū decept⁹. Quid est enī: z nō sū decept⁹: Inueni qd q̄rebā. Tribulatio n̄ illa v̄ illa cogitanda ē: etenī vn⁹ qsq; nōdū trāsiliēs: nōdū putat eē tribulationē: nisi q̄ acciderit huic vite ex aliq̄ tristi tpe. At v̄o ille trāsiliēs totā vitā istā tribulationē suā reputat. Hic enī amat patriam supnā: vt trena pegrinatio: ipa sit maxima tribulatio. Quō enī n̄ sit tribulatio vita ista rogo vos: Quō n̄ sit tribulatio q̄ dicta ē tota tēptatio: **Habes sc̄ptū in libro Job. Nūqd nō tēptatio ē vita hūana sup t̄razē: Nūqd dixit: tēptat vita hūana sup terrā: Ipa vita tēptatio ē. Si q̄ tēptatio: vt q̄ tribulatio. In hac q̄ tribulatioe: b̄ ē i hac vita deū exquisiuit iste trāsiliēs. Quō: Manib⁹ inqt meis. Quid ē manib⁹ meis: Opibus meis. Nō enī aliqd corporeū q̄rebat: vt p̄tractādo iueniret qd pdiderat: vt manib⁹ q̄reret nūmū: aur̄: argētū: vestē: q̄cqd tale ē qd māib⁹ teneri possit: q̄ ip̄e dñs n̄ Iesus ch̄ist⁹ voluit se manib⁹ inqr̄i: qñ dubitāti discipulo: cicatrices oñdit. S̄z nū qd cū ille exclamasset tāgēs cicatrices vuln̄ez ei⁹: dñs me⁹ z de⁹ me⁹. Nōne audiuit: qz vidisti me credidisti: b̄ti q̄ n̄ videst z credidest: Si q̄ ille manib⁹ q̄res ch̄istū: b̄ audire meruit: vt opprobriū ei fuerit ita q̄sisse nos q̄ b̄ti dicti sum⁹: q̄ si vidim⁹ z credim⁹. Quid q̄: Ad nos n̄ p̄tiet māib⁹ q̄rē: Pertinet sic dixi opib⁹ q̄rē. Quā b̄: Nocte. Quid sit nocte: In b̄ sc̄lo. Nox enī ē añq̄ effulgeat dies: in aduētū clarificato dñi n̄i Iesu ch̄risti. Nā vultū vidē qz nox ē: Nisi lucernā h̄ h̄rem⁹: i tenebr̄ p̄manerem⁹. Petrus enī dic̄: z nos h̄em⁹ certiorē p̄pheticū b̄mōnē: cui b̄n̄facit̄ itēdētes: velut lucerne in******

Alia lfa.
t p̄tra cū.

obsuro loco: donec dies luceat: et lucifer oriat in cordibus nostris. **U**letur est ergo dies post istam noctem: interim in hac nocte lucerna non desit: et hoc est fortasse quod nunc facimus has litteras exponendo: lucernam inferimus ut in hac nocte gaudeamus: quod quidem debet accensa esse semper in domibus vestris. Talibus enim dicitur: nolite spiritum extinguere: et tanquam exponens quid diceret: secutus ait: prophetiam nolite spernere: id est lucerna in vobis semper luceat. Et hec quidem lux in comparatione cuiusdam ineffabilis diei nox dicitur: nam ipsa vita fidelium in comparatione infidelium dies est. Quomodo autem sit nox iam diximus et ostendimus per Petri apostoli testimonium: qui quidem etiam lucernam nominavit: et de ipsa lucerna nos admonuit ut intendamus eam: id est prophetico sermone: donec luceat et lucifer oriat in cordibus nostris. Quomodo autem iam vita fidelium dies sit in comparatione vite impiorum: Paulus ostendit. Abijciamus inquit opera tenebrarum: et induamur arma lucis: sic ut in die honeste ambulemus. Ergo honeste viventes in comparatione vite impiorum in die sumus. Sed iste dies vite fidelium non sufficit huic idithum: transilire vult et istum diem donec veniat ad illum diem ubi nocti temptationem nullam omnino formidet. Hic enim quis dies sit vita fidelium: temptatio est vita humana super fratri: nox et dies: dies in comparatione infidelium: nox in comparatione angelorum. Hinc enim dicitur angelis: quem nos non dum habemus: iam nos habemus quem non habent infideles: sed non dum habent fideles: quem angelus habet: tunc autem habebunt cum erunt equeles angelus dei: quod illis in resurrectione promissum est. In hac ergo iam die et adhuc nocte: in comparatione futuri diei quem desideramus: dies in comparatione preterite noctis cui renunciamus: in hac ergo in quam nocte deum requiramus: manibus nostris. Non cessent opera: quam deum: non sit iane desiderium. Si via sumus: sumptus erogemus: ut pervenire possimus. Ad manibus quam deum: et si nocte quam quam manibus quam deum: non decipimur quia coram ipso quam: Quid est coram ipso: Nolite facere iustitiam vestram coram hominibus: ut videamini ab eis: alioquin non habebitis mercedem apud patrem vestrum. Cum ergo facis elemosinam ait: manus ille sunt querentes deum: noli tubicinare autem te: sicut hypocrite faciunt: si sit elemosyna tua in occulto: et pater tuus qui videt in occulto reddet tibi. Ergo manibus meis nocte coram eo et non super deceptus. Quanta tamen iste idithum protulerit in hac terra: et in hac nocte: et quomodo habuerit quidam transilire necessitatem impingentibus atque pungentibus deorsum tribula-

tionibus: et necesse fuerit transilire intetissime audiamus. **N**egavi consolari animam meam: Tantum tedium me hic occupavit: ut protra oem consolationem clauderet se anima mea. **U**ni huic tale tedium: Fortasse quia vinea gradinata est: aut quia olea non pervenit: aut quia vindemia a pluvia intercepta est. **U**ni huic tedium: Audi hinc ex alio psalmo: ipse enim et ibi vox est: Tedium detinuit me a peccatoribus relinquentibus legem tuam. Tanta ergo tedium de homini malo affectum se iste dicit ut negaret consolari animam ipsam: prope absorbuerat eum tedium: tristitiaque eum omnino irrepabiliter miserat: negat se consolari. Quid igitur restabat: Primum videri consolari. Nonne sustinuerat quod sit contristari et non inuenerat: Quo enim se verteret ad consolationem quem occupaverat tedium de peccatoribus relinquentibus legem dei: Quo se verteret: Ad hominem dei quemlibet. In multis iam forte iste exustus erat magnam tribulationem quam magister de illo aliquid delectatione presumpserat: vident enim aliqui iusti homines et gaudent ad eos: et necesse est ut gaudeant: quoniam caritas sine gaudio talis esse non potest. In his autem in quibus gaudium est homo si forte aliquid prauum contigerit: quomodo sepe contingit: quanta leticia ibi erat: tantus meror accedit: ita ut postea iam timeat homo laxare habenas gaudiorum: timeat se leticie committere: ne quantum magis letatus fuerit: tanto amplius si aliquid contigerit contabescat. Percussus ergo scandalis abundantibus quasi multis vulneribus clausit se contra humanam consolationem: et negavit consolari animam ipsam. **E**t vnde vita: **U**ni respiratio: **A**d memor fui dei et delectatus sum. Non frustra manus operate fuerant: inuenerant magnam consolatorem. Non quiescendo memor fui dei et delectatus sum. Predicandus igitur est deus: cuius iste memor factus delectatus est: et consolatus in quadam tristitia et quodammodo salute desperata recreatus predicandus est deus. **B**enignus quod consolatus est iste: secutus ait. **G**arrui: In ipsa consolatione memor factus dei: delectatus garrui. Quid est garrui: Letatus sum: exultavi loquendo. Garruli enim proprie dicuntur: qui vulgo verbosi appellantur: accedente leticia: nec valentes nec volentes tacere. Factus est iste talis. Et rursus quod ait: **E**t defecit spiritus meus. Tedium protrauerat. Recolendo deum delectatus fuerat: rursus garrido defecerat. Quid sequitur:

Alia lra.
† reuuit.
† aia mea.

Alia lra.
† et exercitatus sum.

Alia lfa.
f oculi mei. Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei: Vigilauerunt sup me omnes inimici mei. Plus me vigilauerunt: vigilando preoccupauerunt me. Ubi non muscipulas ponunt: Nonne vigilias anticipauerunt omnes inimici mei: Qui sunt enim isti inimici: nisi illi de quibus dicit Ap[osto]lus: non est vobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem: sed aduersus principat[us] et potestates et rectores mundi tenebrarum harum: aduersus spiritualia nequiti[ae] in celestibus. Ergo aduersus diabolum: et angelos eius inimicitias exercemus. Rectores eos mundi dixit: quia ipsi regunt dilectores mundi. Non enim regunt mundum: quasi rectores sint celi et terre: sed mundum peccatores dicunt: Et mundus enim non cognouit. Tale mundum illi regunt: qui non cognoscunt christum: contra hos habemus inimicitias perpetuas. Benignus quasi libet habeas inimicitias aduersus hominem: cogitas finire: siue illius satisfactio[n]e: si ipse te lesit: siue tua sit si tu lesisti: siue vtriusque si vos iuicem lesistis: laboras satisfacere et concordare: cum diabolo autem et angelis eius nulla concordia est. Ipsi nobis inuidet regnum celorum: mitescere omnino erga nos non possunt: quia anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Plus illi vigilauerunt ad decipiendum: quam ego ad custodiendum me. Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Quomodo enim non anticipauerunt vigilias: qui vbique scandala: vbique muscipulas posuerunt: Ledi inest cordi: metuendum est ne absorbeat tristitia leticia: metuendum est ne garrindo deficiat spiritus tuus. Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Benignus in ipsa garrulitate dum loquaris: et securus loqueris: quanta plerumque iuveniunt que velint tenere inimici et reprehendere: unde velint etiam criminari et calumniari: hoc dixit: illud sensit: hoc locutus est. Quid faciat homo: nisi quod sequitur: **Conturbatus sum et non sum locutus.** Conturbatus ergo ne in eius garrulitate inimici anticipantes vigilias calumnias quererent: et iuenerent non est locutus: nisi quod tamen iste transiliens cessaret in se: et si forte a garrulitate cessauit qua subreperat ei: de ipsa locutione placere hominibus: non tamen destitit: non cessauit ut conaretur et hoc ipsum transcendere. Et quid dicit: **Cogitavi dies antiquos:** Ita iste velut qui vapulauerat foris: tulit se intro: in secretario sue mentis agit. Et quid ibi agat dicat nobis: **Cogitavi dies anti-**

Alia lfa.
turbatus.

quos. Bene est illi. Videte que cogitat rogo vos. Intus est: apud se cogitat dies antiquos: Nemo illi dicit: male dixisti: nemo illi dicit: multum locutus es: nemo ei dicit peruerse sensisti: ita sit ei bene secum: adiuuet deus: cogitet dies antiquos: et dicat nobis in ipso interiore cubiculo suo: quid egerit: quo puenierit: quid transilierit: vbi manserit. **Cogitavi dies antiquos. Et annorum eternorum meorum fui.** Qui sunt anni eterni: Magna cogitatio. Videte quod sibi vult ista cogitatio: nisi magnum silentium: ab omni forinsecus strepitu: ab omni rerum humanarum multu. Intus requiescat: qui cogitare vult istos annos eternos. Numquid anni in quibus sumus eterni sunt: aut in quibus fuerunt maiores nostri: aut in quibus futuri sunt posteri nostris: Absit ut eterni existimentur. Quid enim de his annis manet: Ecce loquendo dicimus hoc anno. Et quod tenemus de hoc anno propter unum diem in quo sumus: Nam superiores dies anni huius iam transierunt: nec tenentur futuri aut non dum venerunt: in vno die sumus et dicimus huius anno: imo dic hodie: si aliquid vis presens dicere. Nam de toto anno quod presens tenes: Quicquid de illo preteritum est: iam non est: quicquid de illo futurum est non dum est. Quomodo hoc anno: Corrige locutionem. Hodie dic: verum dicis: hodie iam dicamus. Rursus et hoc attende: cum hodie huius hore matutine transierunt: hore future non dum venerunt. Et hoc ergo corrige: hac hora dic. Et de ista hora quid tenes: Admoneta est quodam iam transierunt: que futura sunt non dum venerunt: hoc momento dic. Quo momento: Buius syllabas loquor: si duas syllabas dicam altera non sonat: nisi cum illa transierit. Ipsa denique vna syllaba si duas litteras habeat: non sonat posterior lfa: nisi prior abierit. Quid ergo tenemus de his annis: Anni isti mutabiles sunt: anni eterni cogitandi sunt: anni qui stant: qui non venientibus et abeuntibus diebus peraguntur: anni de quibus alio loco scriptura dicit deo: Tu autem idem ipse es et anni tui non deficiet. Hos annos iste transiliens: non in garrulitate forinsecus: sed in silentio cogitavit. Et annorum eternorum memor fui. **Et meditatus sum nocte cum corde meo:** Nemo illi calumniosus tendiculas verborum requirit: in corde suo meditatus est. **Barriebam:** Ecce est illud garrere: observa iterum ne deficiat spiritus tuus. Non inquit non sic barriebam quasi foris: alio modo nunc. Quomodo nunc: **Barriebam. Et scrutabar spiritum meum.** Si scrutetur iste terram: ut

Alia lfa.
f annos eternos
in mente habui.

Alia lfa.
f et exercitabor

Alia lfa.
f scopebam.

venas auri inueniret: nemo eū desipe dice-
 ret: imo sapientē multi dicerēt: q̄ vellet ad
 aurū puenire. Quanta hō h̄z intus: z non
 fodit. Scrutabat iste spūm suū: z cum ip̄o
 spū suo loquebat: z in ip̄a locutiōe garrie-
 bat. Seipm̄ interrogabat: seipm̄ examina-
 bat: in se iudex erat. Et sequit. Scrutabar
 spūm meū. Timendū ne in ip̄o spū suo re-
 maneat: garruit enī foris: z qz anticipaue-
 runt vigilias omēs inimici ei⁹: inuenit ibi
 tristitiaz: z defecit spūs eius qui garriebat
 foris. Ecce cepit intus garrire securus: ibi
 solus: ibi in silētio cogitat annos et nos. Et
 pscrutabar inq̄t spūm meū. Et h̄ timēduz:
 ne spū suo remaneat: z non sit trāsiliens:
 iaz tñ melius agit q̄ foris agebat: transcē-
 dit aliqd: z hinc videam⁹ quo. Nō enī ces-
 sat iste trāsiliēs: donec veniat in fines: vñ
 h̄z titulū psalmus. Garriebat inq̄t z scru-
 tabar spūm meū. Et qd̄ inuenisti? Nō
 in eternū repellet de⁹. Tediū inuene-
 rat in hac vita: nusq̄ fidem: nusq̄ securaz
 solationē: ad quoscūq̄ hoīes intedebat:
 scandalum in eis inueniebat aut timebat.
 Nusq̄ q̄ securus: tacere illi malū erat: ne si-
 leret a bonis: loqui z foris garrire molestū
 erat: ne anticiparent vigilias omēs inimi-
 ci eius: calūnias inquirerēt in verbis ei⁹.
 Angustatus in hac vita vehement: multuz
 de alia vita cogitauit: vbi ista nō sit tēpta-
 tio. Et qñ illuc puenit? Nō enī nō constat
 qz qd̄ hic patimur ira dei ē. Bicitur hoc in
 Esaiā: Nō in eternū vindex in vobis ero:
 neqz p̄ omne tps irascar vob. Et dicit qua-
 re: Spūs enī a me pcedit: z oēm flatū ego
 feci ppter peccatū paululū qd̄ contristauit
 z peussit eum: z auerti faciē meaz ab illo: et
 abiit tristis: z ambulauit vias suas. Quid
 ē: Hec ira dei sp̄ sit? Nō h̄ iuenit iste in silē-
 tio: Quid enī dicit? Nō in eternuz repellet
 deus. Et nō apponet vt bñplace-
 at ei adhuc. Id est vt beneplaceat ei ad-
 huc repellere: et in eternū repellere non ap-
 ponet. Necessē ē vt reuocet ad se suos su-
 os: necesse est vt recipiat fugitiuos redē-
 tes ad dñm: necesse est vt exaudiat vocem
 compeditor. Nō in eternū repellet de⁹: et
 non apponet vltra vt bñplaceat ei adhuc.
 Aut in finē misericordiam suā absci-
 det: a generatiōe in generationes.
 Aut obliuiscet misereri deus: In-
 te: a te: in alterum nulla est misericōdia: nisi eā
 tibi deus donet: z ip̄e deus obliuiscit mi-
 sericordia: Riuis currit: sōs ip̄e siccauit:

Aut obliuiscet misereri deus: Aut conti-
 nebit in ira sua miseratōnes suas: Id est sic irasceat vt nō misereat. Facili⁹ ille
 iram: q̄ misericōdiam p̄tinebit. Hoc z p̄ Esai-
 am dixerat: Nō in eternū vindex in vobis
 ero: neqz p̄ omne tps irascar vobis. Hoc z
 postea q̄ dixit: abiit tristis: z ambulauit vi-
 as suas: Elias inq̄t eius vidi z sanauit euz.
 Hoc vbi cognouit iste: transcēdit: z se de-
 lectat in dño: z ibi esset: z in eius operibus
 magis garriret: non in spū suo: nō i eo qd̄
 erat: s̄ in eū a quo factus erat. Et h̄c ergo
 transcēdit: Videte transilientem: videte si
 remaneat alicubi quousq̄ pueiat ad deū.
 Et dixi: Jam seipm̄ trāsiliēs qd̄ di-
 xit: Nūc cepi: Eū excessisse z me nūc ce-
 pi: hinc iam nullū piculum est: nam in me
 ip̄o remanere piculū fuit. Et dixi: Nūc ce-
 pi. Hec est immutatio dextere ex-
 celsi. Adō me cepit mutare excelsus: mō
 recepi aliquid vbi securus sum: mō intraui
 aliquā aulam gaudiorū: vbi nullus time-
 tur inimicus: mō cepi esse in ea regiōe: vbi
 non anticipent vigilias omēs inimici mei.
 Nūc cepi: hec immutatio dextere excelsi.
 Ademor fui operū dñi: Jā videte
 illū spaciari in opibus dñi. Garriebat enī
 foris: z contristat⁹ inde defecit spūs eius:
 garruit intus cum corde suo z spū suo: z
 pscrutans eūdez spūm suū: memor fuit an-
 norū eternorū: memor fuit misericōdie dñi: qz
 non repellet dñs in eternū: z cepit iā in ei⁹
 opibus securus gaudere: securus exulta-
 re. Audiamus iā opa ip̄a: z exultemus et
 nos: s̄ affectibus etiā nos trāsiliam⁹: nec
 ad t̄palia gaudeam⁹. Habemus enī z nos
 cubile nostrū: quare nō illuc iram⁹? Qua-
 re non in silentio agim⁹? Quare nō spūm
 n̄m pscrutamur? Quare ānos eternos si
 cogitam⁹? Quare in opibus dei non leta-
 mur? Si nūc audiam⁹: z ip̄o dicēte delecte-
 mur: vt etiā cū hinc abierim⁹: faciamus qd̄
 ip̄o loquente faciebamus: si tñ facimus ce-
 ptum ip̄i qd̄ dixit: nunc cepi. Gaudere in
 opibus dei est obliuisci: z te si potes illo so-
 lo delectari. Quid enī mel⁹ illo sit non vi-
 des: qz cū ad te redis: in deteriozem redis.
 Ademor fui opey dñi. Quia memor
 ero ab initio mirabilū tuorū. Et
 meditabor in oibus opib⁹ tuis: et
 in affectionibus tuis garrā. Ecce
 tertium garrire. Garruit foris qñ defecit:
 garruit in spū suo intus qñ p̄fecit: garr-
 uit in opibus dei qñ puenit quo p̄ficat. Et

Alia lra
+ misericordias

Alia lra
+ non habet
+ mutatio

Alia lra
+ adiuentionib⁹
+ texercebor

Alia lra
+ Nunquid
+ p̄cipiat

Alia lra
+ aut
+ complacitor
+ sit

Q

In affectionibus tuis garrā: nō in affectio-
nibus meis. Quis viuit sine affectionib?
Et putatis fratres qz q̄ deū timēt: deū co-
lūt: deū diligūt: nullas hnt affectiōes: Cle-
re h̄ putabis z putare audebis qd̄ affectio-
nes habeat tabula: theatrū: venatio: aucu-
piū: piscat̄: z nō habeāt opa dei: z n̄ habe-
ant meditatiōes dei iteriores affectiōes q̄l-
dam suas: cū inspicit mūdus: z ponifante
oculos spectaculū nature rerū: et in his q̄-
ritur artifex: z inuenitur nusq̄ displicēs: z
per oia placēs. **Deus in sancto via
tua:** Inspicit iam opera misericōdie dei circa
nos: ex his garrit: z in his affectionib^o ex-
ultat. **Primo** inde cepit in sancto via tua.
Que via tua in sancto: Ego sum inq̄t via
veritas z vita. **Redite** ergo hoies ab affe-
ctionibus v̄ris. **Quo** itis? **Quo** curritis?
Quo nō solū a deo: s̄ etiam a vob̄ fugitis?
Redite preuaricatores ad cor: scrutami-
ni sp̄m v̄m: recolite annos eternos: inue-
nite misericōdiam dei circa vos: attēdite ope-
ra misericōdie eius: **In** sancto via ei^o. **Fili** ho-
minū vsq̄quo graues corde? **Quid** queri-
tis in affectionib^o v̄ris? **Ut** qd̄ diligit va-
nitatem: z queritis mendacium: **Et** scitote
qm̄ magnificauit d̄ns sanctū suū. **In** sancto
via tua. **Ad** ip̄m q̄ attēdam^o: christuz
attendamus: ibi via eius. **Deus** in sancto
via tua. **Quis** de^o magnus sic de^o
noster: **Habēt** gentes affectiōes circa de-
os suos: idola adorant: oculos hnt z non
vident: aures hntz nō audiēt: pedes hnt
z nō ambulabūt. **Quid** ambulas ad eum
q̄ non ambulat? **Nō** inq̄t ea colo. **Et** quid
colis? **Nomen** qd̄ ibi est. **Certe** h̄ colis qd̄
alibi dictū est: **Om̄** dij gentiuz demonia.
Aut idola colis: aut demonia? **Nec** idola:
nec demonia inq̄t. **Et** qd̄ colis? **Stellas:** so-
lem: lunā: ista celestia. **Quanto** meli^o q̄ fe-
cit z terrena z celestia: **Quis** deus magn^o
sicut deus n̄r: **Tu** es deus q̄ facis mi-
rabilia **solus.** **Tu** vere magnus de^o: fa-
ciens mirabilia in corpe: in aīa solus fa-
ciens. **Audierūt** surdi: viderūt ceci: cōua-
luerūt languidi: surrexerūt mortui: constri-
cti sunt palitici: s̄ miracula ista tunc cor-
porib^o: videamus in aīa. **Sobrii** sunt: pau-
loante ebriosi. **Fideles** sunt: pauloan̄ ado-
ratores simulachrorum: **Res** suas donāt
paup̄ib^o: q̄ alienas antea rapiebāt. **Quis**
deus magnus sicut deus n̄r: **Tu** es de^o q̄
facis mirabilia solus. **Fecit** z **Moy**ses: s̄
nō solus: fecit **Helias:** fecit z **Heliseus:** fe-

Alia lra
non habet

cerunt z apostoli: s̄ nullus eorū solus. **Illi**
cū facerēt: tu cū eis: tu qm̄ fecisti: illi non te
cū. **Non** enī tecū fuerūt cū fecisti: qm̄ ip̄os
tu fecisti. **Tu** es de^o q̄ facis mirabilia sol^o.
Quō solus: **Nūq̄d** forte p̄r z non filius:
aut fili^o z n̄ p̄r: **Immo** p̄r z fili^o z sp̄s sanctus.
Tu es de^o q̄ facis mirabilia solus. **Nō** enī
tres dij: s̄ vnus de^o facit mirabilia solus: z
in ip̄o transiliente: nam vt etiā transiliret: z
ad ista p̄eiret: miraculū dei fuit. **Quādo**
intus garruit cū sp̄s suo vt trāsilliret z ip̄m
sp̄m suū: z in dei opibus delectaret. **Sp̄e**
ibifecit mirabilia. **Sz** qd̄ fecit de^o? **Mo**
tam fecisti in popul^o v̄tutem tuam:
Inde cōgregatio ista asaph transilīēs: qe
notam fecit in popul^o v̄tutē suā. **Quā** v̄tu-
tem suā notā fecit in popul^o: **Mos** aut̄ p̄di-
camus christū crucifixū: iudeis q̄dez scan-
dalū: gentibus aut̄ stulticiā: ip̄is aut̄ voca-
tis iudeis z grecis christū dei v̄tutē: et dei
sapiam. **Si** q̄ v̄tus dei christus: notum fe-
cit christū in popul^o. **An** z h̄ nōdū agnosci-
mus: z ita desipim^o: ita infra iacemus: ita
nihil transilim^o: vt h̄ nō videam^o? **Notam**
fecisti in popul^o v̄tutē tuā. **Redemisti** in
brachio tuo pplm̄ tuū: **Brachio** tuo
hoc ē v̄tute tua. **Et** brachiū d̄ni cui reuela-
tum ē: **Redemisti** in brachio tuo populuz
tuū. **Filios** isrl̄ z ioseph. **Quomō** q̄st
duos p̄los filios isrl̄ z ioseph: **Nonne** filij
Ioseph in filijs isrl̄: Ita plane h̄ scimus: s̄
legimus: s̄ scriptura clamat: s̄ veritas in-
dicat: qm̄ israhel idē q̄ Jacob: habuit filios
duodecim: inf̄ q̄s vn^o erat Ioseph: z ex duo-
decim filijs isrl̄ quotq̄t nati sunt ad pplm̄
isrl̄ p̄tinent. **Quō** q̄ aut̄ filios isrl̄ z Ioseph:
Nescio qd̄ hic distinguenduz admonuit.
Per scrutemur sp̄m n̄m: fortassis ibi ali-
quem posuit de^o: quē debem^o z nocte q̄re-
re manib^o n̄ris: vt nō decipiamur: forte in-
ueniemus z nos in hac distinctiōe filios is-
rahel z Ioseph. **Per** Ioseph aliū pplm̄ in-
telligi voluit: gentiū pplm̄ intelligi voluit.
Quare gentiū pplm̄ p̄ Ioseph: **Quia** Jo-
seph v̄dit^o in egyptū a fr̄ib^o suis. **Ille** Jo-
seph cui fratres inuiderūt: z eū in egyptuz
v̄diderunt: v̄ditus in egyptū laborauit:
hūiliatus ē: agnit^o: exaltat^o: floruit: impa-
uit. **Et** his oib^o qd̄ significauit: **Quid** nisi
christū a fr̄atib^o vendituz: eiectū de terra
suatāq̄ in egyptū gentiū: **Ibi** p̄mo hūilia-
tum: qm̄ p̄secutiōes martyres patiebātur:
nūc exaltatū sicut videmus: qm̄ impletuz
ē in eo: **Adorabūt** eū oēs reges fr̄e: om̄es

Alia lra
t Jacob

gentes fuerunt illi. Ergo Joseph p[ro]p[ter] ex g[en]tibus: isrl' v[er]o p[ro]p[ter] ex gente hebreor[um]. Redemit p[ro]p[ter] suum deus filios isrl' z Joseph. Per q[ui]d: Per lapidē angulare: i quo duo pietes copulati sunt: z exequit quō. **V**iderūt te aque de[us]: Quid sunt aq[ue]: Populi. Que sunt iste aque: dictū est in Apocalypsi: responsuz est p[ro]p[ter]i: Ibi inuenimus ap[er]tissime aq[ue] in figura positas p[ro]p[ter]orum. Supra autē dixerat: Flotaz fecisti in popul[us] v[er]it[ate] tuā. Merito g[er]o viderūt te aque de[us]. **V**iderūt te aque z timuerūt: Ideo mutate sunt q[ui] timuerūt: **V**iderūt te aque deus z timuerūt. **E**t conturbate sunt abyssi. Que sunt abyssi: Altitudines aq[ui]rum. Quis non turbat in p[ro]p[ter]is cū cōscientia pulsāt: Quis altitudinē maris: q[ui]d p[ro] fundius humana p[ro]scia: Ista p[ro]funditas turbata est: q[ui]n in brachio suo redemit p[ro]p[ter] suū deus. Quō turbate sunt abyssi: Quādo oēs p[ro]scias suas p[ro]fitendo fuderunt. Et turbate sunt abyssi. **A**ltitudo sonitus aquar[um]: In laudib[us] dei: In cōfessionib[us] peccator[um]: in hymnis z cāticis: i oratiōib[us]. **A**ltitudo sonit[us] aquarū. **V**ocē dederūt nubes. Inde isti sonit[us] aquar[um]: inde abyssorū p[ro]turbatio: q[ui] vocē dederunt nubes. Que nubes: **P**redicatores v[er]bi veritatis. Que nubes: **B**e q[ui]bus minat eundē vinee deus: q[ui] pro v[er]ba fecit spinas: z dicit: Mandabo nubibus meis: ne pluāt super eam umbrem. **B**eniq[ue] apli relinquētes iudeos: ierūt ad gentes: in oib[us] gentib[us] vocem dederūt nubes p[ro]dicādo christū. **V**ocē dederūt nubes. **E**tenim sagitte tue p[ro]transierūt: Easdem voces nubiu[rum] rursus sagittas dixit. **V**erba enī euāgelistaz sagitte fuerūt: similitudines enī sunt: nam p[ro]p[ter]ie nec sagitta ē pluuia: nec sagitta pluuia. **A**t v[er]o v[er]bum dei z sagitta est q[ui] percutit: z pluuia q[ui] rigat. **N**emo enī iam miret abyssorū conturbationem: q[ui]n sagitte tue p[ro]transierunt. **Q**uid est p[ro]transierunt: **N**on in auribus remāserunt: sed corda transfixerūt. **V**ox tonitruū tui i rota. **Q**uid est hoc: **Q**uomodo intellecturi sumus: **A**d iuuēt d[omi]nis: **V**ox tonitruū tui i rota. **S**olebam[us] pueri suspicari cū audire[m] tonitrua de celo: q[ui]si vehicula de stabulo p[ro]cessisse. **H**abēt enī tonitrua quādam concussionē simlē vehicul[um]. **N**ūq[ui]d ad ista puerilia redituri sumus: vt intelligam[us]: vox tonitruū tui in rota: quasi aliq[ui] vehicula habeat deus in nubib[us]: z trāsitus vehiculorum

illo[rum] strepitū p[ro]citet: Absit. **H**oc puerile ē: vanū: nugatoriū. **Q**uid ē g[er]o: **V**ox tonitruū tui in rota: **V**oluit vox tua. **N**ecq[ue] h[oc] intelligo. **Q**uid faciem[us]: **I**nterrogemus ipsū **I**ditū: ne forte ipse exponat quod dixit. **V**ox inq[ui] tonitruū tui in rota. **N**on intelligo. **A**udiā q[ui]d dicis: **A**pparuerunt fulgura tua orbi[us] terraz: **B**ic g[er]o: nō in tellerā. **O**rbis terraz est rota. **N**am circuitus orbis terraz merito z orbis d[omi]ni: v[er]bi breuis etiā rotella orbicul[us] appellat. **V**ox tonitruū tui in rota: apparuerūt fulgura tua orbi terraz. **N**ubes ille in rota circueiūt orbem terraz: circueiūt tonando z coruscando: abyssuz cōmouerūt: p[ro]ceptū tonuerunt: miracul[um] coruscauerunt. **I**n oēm terram exiit sonus eor[um]: z in fines orbis terre v[er]ba eor[um]. **C**ōmota est z contremuit b[un]da facta est terra. **I**d est oēs q[ui] habitant in terra. **P**er similitudinē autē ip[s]a terra mare est. **Q**uare: **Q**uia gētes oēs maris nomie nuncupant: q[ui] vita hūana amara est: z p[ro]cell ac tempestatib[us] subdita. **I**ta illud si attēdas q[ui] homines se tanq[ua]m pilces deuorant: cū maior minore absorbet. **H**oc ē g[er]o: hoc mare: illud euāgeliste ierūt. **I**n mari ē via tua. **I**n dudū i scō via tua: **M**ō in mari via tua. q[ui] ipse sanctus in mari: z merito etiā sup aquas maris ambulauit. **I**n mari est via tua: id est in gētib[us] p[ro]dicat christus tuus. **I**n alio quippe psalmo ita d[omi]ni. **B**eus misereat nostri: z benedicat nos: illuminet vultū suū sup nos z misereat nostri: **E**t cognoscam[us] in terra vias tuā. **U**bi in terra: **I**n omib[us] gentib[us] salutare tuū: **H**oc est: **I**n mari ē via tua. **E**t semite tue in aquis multis: **H**oc est in p[ro]p[ter]is mult[is]. **E**t vestigia tua nō agnoscent. **N**escio quos tetigit: z miruz nisi et ip[s]os iudeos. **E**cce iam si plata est gentibus misericōdia christi: vt in mari sit via tua: z semite tue in aq[ui]s multis: z vestigia tua nō agnoscent: v[er]bi a q[ui]busdam nō agnoscent: nisi ab his q[ui] adhuc dicūt: **N**ōdū veit christus: **Q**uare dicūt: nōdū veit christ[us]: **Q**uare nō agnoscent vestigia sup mare ambulantis. **B**eduxisti sicut oues plebem tuā: in manu **M**oyse z **A**arō. **Q**uare h[oc] addiderit indagare aliquantulū difficile est. **A**d iuuate g[er]o nos intentionē vestra: q[ui] post ip[s]os duos versus finis erit: z psalmi z h[ym]nis. **N**e forte cū aliq[ui]d restare arbitram[us]: timore laboris minus ad p[ro]p[ter]is attendatis. **C**ū dixisset: **I**n mari est via tua:

Alia lra turbate

Alia lra Alluxerit cho ruscationes tue terre

Alia lra contremuit

Alia lra non habet

Alia lra transeūt

Alia lra cognoscentur

Alia lra i populū tuū

quod intelligimus in gentibus: et semite tue in aquis multis: quod intelligimus in populis multis: adiuravit: Et vestigia tua non agnoscent: Et querebamur a quibus non agnoscerent: et sicut icat continuo: Beduxisti sicut oves plebem tuam in manu Moysi et Aaron: id est sicut ista plebe tua que deducta est in manu Moysi et Aaron: vestigia tua si cognoscet. Quare positum est: nisi increpandi: et exprobandi causa in mari est via tua: Et in mari est via tua: nisi quod exclusa est a fra tua: Expulerunt christum noluerunt esse suum salvatorem egri: ille autem cepit esse in gentibus et in omnibus gentibus in multis populis: saluifacere sunt etiam relique populi illi: remansit foris ingrata multitudo: et claudicans Jacob senioris latitudo. Latitudo enim senioris intelligitur via in multitudine generis: et facta est in maiore parte israelitarum turba quaedam vana et insipientis: que non agnosceret vestigia christi in aquis. Beduxisti sicut oves plebem tuam: et non te cognoverunt. Tanta cura illis bona fecisti: mare divisisti: inter aquas per arida traiecisti: persequentibus inimicos fluctibus operuisti: in deserto egentibus manna pluisti: deducens eos in manu Moysi et Aaron: et expulerunt te a se: ut in mari esset via tua: et vestigia tua non agnoscerent.

Explicit Tractatus de ps. LXXVI.

Incipit Tractatus de ps. LXXVII.

Psalms iste ea continet que in veteri populo acta narrant: recentior autem et posterior populus admonet: ut caveat ne sit ingratus beneficiis dei: eiusque in se provocet iracundiam: cuius obedienter et fideliter debent suscipere gratiam. Ne fiant inquit sicut patres eorum generatio prava et amaricans: generatio que non direxit cor suum: et non est creditus cum deo spiritus eius. Hec est igitur psalmi huius intentio: hec utilitas: hic vberum fructus. Sed cum omnia videantur prospicua et apta dici atque narrari: premitur monent atque intentos facit titulus eius: Hec enim frustra inscribitur. Intellectus asaph: nisi quod fortasse non quod superficies sonat: sed interius aliquid intelligere querunt ista lectorum: Deinde narraturus et commemoraturus hec omnia que videntur: auditore quam expositore potius indigere: Aperiam inquit pabulis os meum: eloquar propositiones ab initio. Quis non hic de somno excitet: Quis audivit velut manifestas legendo percurrere pabolas et propositiones: que nominibus suis indicant aliquid perscrutari oportere: Parabola quippe alicuius rei similitudinem pre se gerit: quod

licet sit vocabulum grecum: iam tamen pro latino usurpat. Et notum est quod in pabulis que dicunt rerum similitudines reb' de quibus agit copant. Propositiones autem que grece appellantur problemata questiones sunt: habentes aliquid quod disputatione soluendum sit. Quis ergo pabolas et propositiones transitorie legat: Quis non his auditis vigilantiam mentis intendat: ut ad earum fructum intelligendo perveniat:

Expositio psalmi.

Attendite: inquit: populus meus 211a f. 1
legem meam. Quem hic credamus 1 popule
loqui nisi deum: Ipse enim legem dedit populo suo: quem liberatum ex egypto congregavit: que congregatio prope synagoga nuncupatur: quod interpretatur asaph. Utrum ergo ita dictum est: intellectus asaph: quod ipse asaph intellexerit: an figurate intelligendum: quod eadem synagoga: hoc est idem populus intellexerit: cui dicitur: Attendite populus meus legem meam. Quid est ergo quod eundem populum per prophetam increpat dicens: Israel autem me non agnovit: et populus me non intellexit: Sed profecto erant etiam in illo populo qui intelligerent habentes fides: que postea revelata est: non ad legis scriptam: sed ad gratiam spiritus pertinentem. Non enim sine ipsa fide fuerunt qui eius in christo futuram revelationem: providere: et pronunciare potuerunt: cum et illa vetera sacra significativa fuerit futurorum. An soli prophete habebant hanc fidem: et non populus: Immo vero etiam qui prophetas fideliter audiebant: eadem adiuvabant gratia: ut intelligerent quod audiebant. Sed utique sacrum regni celorum velabat in veteri testamento: quod plenitudine temporis revelaret in nouo. Nolo enim vos (ait apostolus) ignorare fratres: quia patres nostri omnes sub nube fuerunt: et omnes mare transierunt: et omnes per Moysen baptizati sunt in nube et in mari: et omnes eundem cibum spirituales manducaverunt: et omnes eundem potum spirituales biberunt. Bibebant enim de spiritali sequente eos petra: petra autem erat christus. Idem itaque in mysterio cibum et potum: illorum qui non sunt: sed significatiode idem non specie: quia idem ipse christus illi petra figuratur: nobis in carne manifestatur. Sed non inquit in omnibus illi beneplacitum est deo. Omnes quidem eundem cibum spirituales manducaverunt: et eundem potum spirituales biberunt: id est spirituale aliquid significantem: sed non in omnibus illi beneplacitum est deo. Cum dicitur: non in omnibus erat: ergo ibi aliquid in quibus beneplacitum est deo: et cum essent omnia communia sacra: non communis erat omnibus gratia que sacramentorum virtus est: sicut et nunciam revelata fide que

tunc reuelabat oib⁹ in nomine patris et filij: et spiritus sancti baptizatis: commune est lauacrum regenerationis: sed ipsa gratia cui⁹ ipsa sunt sacramenta: qua membra corporis christi cum suo capite regenerata sunt: non communis est omnibus. Nam et heretici habent eundem baptismum: et falsi fratres in comunione catholice nominis. Ergo et hic recte dicit: sed non in oibus illis beneplacitum est deo. Neque tunc tamen: neque nunc infructuosa est vox dicentium. Attendite populus meus legem meam. Que locutio nota est in oibus litteris: quod non ait attendite: sed attendite. Ex multis enim populus constat: quibus multis quod sequitur psalmiter dicit. Inclinate aure vestram in verba oris mei: Quod est attendite: hoc est inclinate aurem vestram. et quod ibi ait: legem meam: hoc ait hanc verba oris mei. Ille namque pie attendit legem dei et verba oris eius: cuius aurem inclinat humilitas: non cuius erigit ceruicem superbia. Quod enim infundit concilio humilitatis excipit: eminentia tumoris expellit. Ubi alio loco. Inclina inquit aurem tuam: et excipe verba intellectus. Satis itaque admoniti sumus etiam istum psalmum huius intellectus a sapientibus: quia genituo casu in titulo positum est huius intellectus: non bene intellectus: inclinate aurem suscipe: id est humiliter pietate: nec ipsi a sapientibus dictum est: sed ipsi a sapientibus: quod greco titulo apparere: et in quibusdam latinis codicibus inuenitur. Verba igitur ista intellectus sunt: id est intelligentie sunt: quia data est ipsi a sapientibus: quod non vni homini: sed melius congregationi populi dei: vnde nequaquam nos alienare debemus. Quamuis enim proprie dicat synagoga iudeorum: ecclesia vero christianorum: quia congregatio magis pecorum: conuocatio vero magis hominum intelligi solet: tamen illam dictam inuenimus ecclesiam: et nobis fortasse potius conuenit dicere: Salua nos domine deus noster: et congrega nos de gentibus: et confiteamur nomini sancto tuo. Neque dedignari nos oportet: imo gratias ineffabiles agere: quod sumus oues manuum eius: quod prouidebat cum diceret: Habeo alias oues que non sunt ex his ouibus: oportet me et ipsas adducere: ut sit vnus grex et vnus pastor: iungendo scilicet fidelem populum gentium: fidelem populo israelitarum: de quibus prius dixerat: Non sum missus nisi ad oues que pierant domus israel. Nam et congregabuntur ad eum omnes gentes: et sepabit eos sicut pastor oues ab hedis. Sic igitur audiamus quod dictum est: Attendite populus meus legem meam. Inclinate aurem vestram in verba oris mei: Non tamen iudeis: sed potius tantum nobis: vel certe tam

quam etiam nobis ista dicant. Cum enim dixisset apostolus: Sed non in oibus illis beneplacitum est deo: ita ostendens fuisse ibi etiam illos in quibus beneplacitum est deo: continuo subiicit: Prostrati enim sunt in deserto. Deinde adiunxit: Hec autem figure nostre facte sunt: ut non simus concupiscentes mala: sicut et illi concupierunt: neque idola seruientes: sicut quodam eorum: sic scriptum est: Sedit populus manducare et bibere: et surrexerunt ludere. Neque fornicemur: sicut quodam eorum fornicati sunt: et ceciderunt vna die viginti tria milia. Neque temptemur christus: sicut quodam eorum temptauerunt: et a spiritibus pierunt. Neque murmuraueritis sicut quodam eorum murmurauerunt: et pierunt ab exterminatore. Oia autem hec in figura contingebant illis: scripta autem sunt ad correctionem nostram: in quibus fines seculorum obuenerunt. Nobis ergo potius ista cantata sunt: vnde in hoc psalmo inter cetera dictum est: ut cognoscat generatio altera: filij qui nascuntur et exurgunt. Porro si ille interit a spiritibus: et ab exterminatore illa perditio et gladius trucidatio figure fuerunt: sic euidenter dicit apostolus: cum illa oia contigisse manifestum sit: non enim ait: in figura dicebantur: vel in figura scripta sunt: sed in figura inquit contingebat illis: Quanto maiore diligentia pietatis cauende sunt pene: quorum figure ille fuerunt: Proculdubio quippe sicut in bonis rebus melius to amplius boni est in eo quod per figuram significatur: quam in ipsa figura: ita et in malis longe vitios peiora sunt quam significant figuris: cum tanta mala sint etiam significantes figure. Nam sicut terra illa permissionis quo ille populus ducebat in conuocatione regni celorum: nihil est quo christianus populus ducatur: Ita et pene ille qui figure fuerunt: cum tam sint atroces in conuocatione penarum quas significant nihil sunt. Quas autem figuras dixit apostolus: eas dicit iste psalmus quantum existimare possumus parabolas et oppositiones: non habentes in eo fides quod conuenerunt: sed in his rebus ad quos rationabili conuocatione deferunt. Attendamus ergo legem dei populus eius: et inclinemus aurem nostram in verba oris eius. **A**piam: inquit: in parabolis os meum: eloquar oppositiones ab initio. A quo initio dicat satis apparet in sequentibus. Non enim ex quo factum est celum et terra: vel ex quo creatum est in primo hominis genus humanum: sed ex quo populi congregatio que abducta est ex egypto: ut sensus pertineat ad a sapientibus: quod interpretatur congregatio. Sed vtinam qui dicit: Aperiam in parabolos os meum: etiam intellectum nostrum in eis aperire dignetur.

Alia ista loquar

Si enī sicut os suū aperuit in pabolis: ita apiret etiā ipas pabolas: et sicut eloquiū ppositiōes: ita eloqueret et earū expositiōes: nō hic estu arenus. Nūc vō ita obiecta et clausa sunt oīa: vt etiam si ad aliqd ipō adiuuāte vñ salubriter pascamur pueire possumus: in sudore tñ vultus nri edamus panem et penam definitiōis antiq: nō corpis tantū: s; et cordis labore pēdam. Bicat q; et audiam pabolas et ppositiōes. Quāta: inqt: audiuim; et cognouim; ea: et patres nostri narrauerūt nobis. Bñs supius loquebat. Nā cui; alteri; vba credenda sunt: Attēdite pplis me; leges meā: Quid ē qd nūc repente hō loqitur? Jam enī hoīs vba sunt: quanta audiuim; et cognouim; ea: et pñs nri narrauerūt nobis. Nimirū deus iā ex hoīs mīsterio locutus: sic ait apłs. An vultis experimentū accipe eius qui in me loqitur christus: ex psona sua pñs vba fieri voluit: ne vba eius loquēs hō ptemneret vt hō. Ita enī se habent locutiōes dei q; nobis insinuant p se suz corpis nri: Creaturā subditaz ope inuisibili creator mouet: non ei; suba in aliqd corpale et tpale cōuertitur: aut corpalibus et tpalib; signis: siue ad oculos siue ad aures ptinētibus q̄tū capere hoīs pñt: suaz faciūt innotescere volūtātē. Si enī angel; vti pōt ethere: aere: nube: igne: et alia quilibz natura vel specie corpali: et hō vultu: lingua: manu: calamo: lris: salisue significantib; rebus ad sue mētis indicāda secreta. Postremo cū hō sit: nūcios hoīs mittit: et dicē alij: vade: et vadit: et alij: veni: et venit: et suo suo: fac h; et facit: Quanto maiore et efficaciore ptāte deus: cui dñō vniuersa sibiecta sunt: et ipō angelo et homie vti: vt qd ei placet annūciat: Quāuis itaq; iā hō dicat: quanta audiuim; et cognouim; ea: pñs nri narrauerūt nobis: tñ tanq; dei vba: nō tāq; humanas fabulas audiam;. Propf hoc enī pmissum ē: Attēdite populus me; legē meā: inclinate aurē vestraz in vba oris mei: Apiam in pabol; os meum: eloqr ppositiōes ab initio. Quanta q; audiuim; inqt et cognouim; ea: et pñs nostri narrauerūt nobis. Sic est audiuim; et cognouim;: Quō: Audi filia et vide. Audita enī sunt in veteri testamēto q; cognoscunt i nouo: audita cū pphetarēt: cognita cū implerēt: vbi pmissio reddidit: nō fraudat auditio. Et pñs nri Moyses et pphete narrauerūt nob. Nō sunt abscondita a fi

Alia lra
focultata

lijs eorū: in generatiōe altera. Nec est nostra generatio: in q; nobis donata est regeneratio. Annūciantes laudes dñi et potentias eius: et mirabilia ei; q; fecit. Ordo vborū est: Et pñs nri narrauerūt nobis: annūciātes laudes dñi. Laudat dñs vt amet: Quid enī salubrius amat: Et suscitauit testimoniū in Jacob: et lege posuit in isrl. Hoc est initū de quo supra dictū est. Eloqr ppositiōes ab initio. Initū est q; vet; testamētū: finis nouū. Timor enī pualet i lege: Et initū sapie timor dñi. Finis aut legi; christus ad iusticiā omī credenti: quo donāte diffundit caritas in cordibus nris p spm; sanctum q; datus est nobis: et cōsummata caritas foras mēnt timorē: qm; nō sine lege iusticia dei manifestata ē: s; qm; testimonium h; a lege et pphetis: iō suscitauit testimoniu in Jacob: et legē posuit in israel. Nā et illud qd tātū signū et pleno tātis significationib; ope tabernaculū cōstitutū est: tabernaculū testimoniū noiā: in quo erat velamen q; arcam legis: sicut velamē q; faciem ministri legis: q; in illa dispensatione pabole et ppositiōes erant. Ea q; ppe q; pdi cabant et faciebāt velatis significationibus condebant: et nō reuelatis manifestationib; cernebant. Cū aut transierit ad christum: ait apłs: auferet velamē. Quorūq; enī sunt pmissiones dei in illo erāt. Quisq; igitur christo adheret: totū bonū qd etiā in litteris legis nō intelligit h;: quisq; aut ē alienus a christo: nec intelligit nec h;. Suscitauit q; testimoniu in Jacob: et legē posuit in isrl. Ad ore suo repetit. Nam qd ē: suscitauit testimoniu: h; est: legē posuit: et qd ē i Jacob: h; est in isrl. Nā sicut ista duo noiā sunt hoīs vni: ita lex et vetus testimonium duo sūt noiā rei vni. Interest aliqd ait q; piaz inf suscitauit et posuit. Ita sane quē admodū interest etiā inf Jacob et isrl: si q; erāt hoīs duo: s; eadē duo noiā diuersis causis vni hoī sūt imposita. Jacob ppter supplantationē: qm; nascētis tenuit plāraz fratris: Isrl aut ppter visionē dei. Sic aliō est suscitauit: aliud posuit. Nam suscitauit testimoniu q̄tum existimo dictū est: qd illo aliqd suscitātū est. Sine lege enī ait apostolus peccatū mortuum est: ego aut viuebam: aliqñ sine lege. Adueniēte aut mādāto peccatū reuirit. Ecce qd suscitātū est p testimoniu: qd est lex: vt appareat qd latēbat: sic paulo post dicit: S; peccatū vt ap

Alia lra
fnarrātes
f virtutes

pareat peccatū p bonū mibi opatus ē mor-
tem. Posuit autē legē: dictum ē tanq̄ iugū
peccatorib⁹: vñ dī: Quia iusto nō ē lex po-
sita. Testimoniū ē igit̄ inq̄tū aliqd̄ pbat:
Lex autē inq̄tū iubet: cū sit vna eadēq̄ res.
Quocirca sicut lapis christus: s̄ credenti-
bus in caput anguli: nō credētib⁹ autē la-
pis offēsiōis ⁊ petra scādali: Ita testimo-
nium legis eis q̄ lege nō legitie vtunt̄: testi-
moniuū est quo puicant̄ puniendi pctōres.
His vō q̄ ea legitie vtunt̄ testimonium est
quo demōstrat̄ ad quē liberādi p̄fugē de-
bent pctōres. In ei⁹ enī grā ē iusticia dei
testimoniū hñs a lege ⁊ p̄phetis q̄ iustifica-
tur ipi⁹: quaz qdā ignorantes ⁊ suā volen-
tes p̄stituere: iusticie dei non sunt s̄iecti.

Quāta inq̄t: mādauit p̄rib⁹ no-
stris nota facere ea filiis suis: vt co-
gnoscat generatio altera. **F**ilij q̄
nascēt̄ ⁊ exurgēt̄: ⁊ narrabūt filiis
suis. **E**t ponāt in deo spem suā:
et nō obliuiscant̄ opa dei: et mādā-
ta ei⁹ exquirāt. **N**e fiat sicut p̄res
eorū generatio praua ⁊ amaricās.

Generatio q̄ cor suū non direxit:
et nō est creditus eus deo spūs ei⁹.
Hec vba indicāt duos quodāmodo p̄pos:
alterū ad vetus: alterū ad nouū testamen-
tum p̄tinētē. Nam qd̄ ait: Quāta manda-
uit p̄rib⁹ n̄ris: nota facere ea suis filiis:
mādāta eos accepisse dixit: nota ea facere
filiis suis: nō tñ eos agnouisse aut fecisse: s̄
ad hoc acceperūt ipi: vt cognoscat genera-
tio altera: q̄ illa nō cognouit. Filij q̄ nascē-
tur ⁊ exurgēt̄. Nam illi q̄ nati sunt: ⁊ nō ex-
urrexerūt: qz nō sursum cor: s̄ in t̄ra pon⁹
habuerūt. Cū christo enī exurgit̄: vñ dictū
est: Si exurrexistis cū christo q̄ sursum sit̄
sapite. Et narrent inq̄t̄ filiis suis: vt ponāt
in deo spem suā. Ita enī nō suā iusticiāz iu-
sti volūt cōstituere: s̄ reuelant ad deū viāz
suā: ⁊ sperāt in eū: vt ip̄e faciat. Et nō obli-
uiscant̄ opa dei magnificādo scz ⁊ tractan-
do opa sua tanq̄ ipi faciāt: cū deus sit qui
opaf̄ in eis: q̄ bona opant̄ ⁊ velle ⁊ opera-
ri p̄ bona volūtate: ⁊ mādāta ei⁹ exq̄rant.
Cū iam ea didicerit: quō exq̄rant: Quan-
ta enī inq̄t̄ mandauit p̄rib⁹ n̄ris: nota face-
re ea filiis suis: vt cognoscat generatio al-
tera. Quid cognoscant: **U**tiq̄ mādāta q̄
mādauit. Quō q̄ adhuc exquirant: nisi qz
ponēdo in deo spem suā: **T**ūc mādāta ei⁹
exq̄rant: vt ab eis illo adiuuāte cōpleant̄.
Ne fiant sicut p̄res eorū generatio praua

⁊ amaricās: generatio q̄ cor suū nō direxit.
Et dicit quare: p̄tinuo subiungēdo: Et nō
ē creditus cū deo spūs eius: id est qz nō ha-
bebat fidē q̄ impetrat qd̄ lex imperat. Quā
enī cum spū dei opante spūs hoīs coopa-
tur: tunc qd̄ deus iussit implet: ⁊ hoc nō fit
nisi credendo in eū q̄ iustificat ipiū. Quaz
fidem nō habuit generatio praua ⁊ amari-
cans. Et ideo de illa dictū est: **N**ō ē credi-
tus cū deo spūs eius. **M**ulto enī s̄ exp̄ssi⁹
dictū est ad significandā grām dei: q̄ non
solū opaf̄ remissionē peccatorū: s̄ etiam co-
opantez sibi facit hoīs spūm: in ope bono-
rū factorū: q̄si diceret: **N**ō credidit deo spi-
ritus ei⁹. **H**oc est enī h̄re cū deo creditum
spūm: nō credere spūm suū posse facere si-
ne deo iusticiā: s̄ cū deo. **H**oc est enim cre-
dere in deū: qd̄ vtiq̄ plus est q̄ credē deo.
Nā ⁊ homī cuiuslibz plerūq̄ credendus est:
q̄uis in eū nō sit credēdū. **H**oc ē q̄ crede-
re in deū: credēdo adherere ad bñ coopā-
dum: bona opante deo: qz sine me inq̄t̄ ni-
hil potestis facē. **Q**uid autē plus hic apls
dicere potuit q̄ q̄ ait: **Q**ui autēz adheret
deo vnus spūs ē. **A**lioqn̄ lex ista testimo-
niū ē quo damnet̄: nō q̄ absoluat̄ re⁹. **L**itte-
ra enī ē minar q̄ puicant̄ p̄uaricatiōes: nō
spūs adiuuās q̄ liberet ⁊ iustificet peccato-
res. **G**eneratio q̄ illa cui⁹ exemplū cauē-
dum ē: iō praua ⁊ amaricans fuit: qz nō ē
credit⁹ cū deo spūs ei⁹: qz ⁊ si aliqua credi-
dit deo: nō tñ credidit in deum: nō ex fide
adhesit deo. vt sanata a deo bñ cooparet̄
coopanti in se deo. **B**eniq̄. **F**ilij ef-
frem intēdētes et mittētes arcus
cōuersi sunt i die belli. **P**ersequētes
legē iusticie: in legē iusticie nō puenerunt.
Quare: **Q**uia nō ex fide. **G**eneratio enīz
erat cui⁹ spūs cū deo credit⁹ nō est: s̄ tanq̄
ex opibus: qz non sicut tetēdit misit arcus
qd̄ foris appareret tanq̄ in opib⁹ legis: ita
dixit ⁊ cor: vbi iust⁹ viuit ex fide: q̄ p̄ di-
lectionē opaf̄: q̄ inhereret deo q̄ opaf̄ i ho-
mine: ⁊ velle ⁊ opari p̄ bōa volūtate. **M**az
qd̄ est aliud tēdere arcus ⁊ mittere ⁊ p̄uer-
ti in die belli: nisi attēdere ⁊ p̄mittere i die
auditiōis: ⁊ deserere in die temptatiōis ar-
mis q̄si pludere: ⁊ ad horā certam̄is nolle
pugnare: **Q**d̄ sane ait tēdentes ⁊ mittētes
arc⁹: cū debuisset dicere videat̄: tēdētes ar-
cus ⁊ mittētes sagittas: nō enī arc⁹ mittit̄:
s̄ ab arcu aliqd̄ mittit̄. **A**ut illa locutio est
de q̄ sup̄ius disseruim⁹: vbi dictū ē: **S**usci-
tauit testimoniu⁹: qz suscitauit aliqd̄ testi-

Alia ista
et exasperas

Alia ista
tarcum

monio. Ita et h. mittentes arcus: qz miserunt aliqd de arcubus: aut obscurus ordo vborz e cu pternissione vbi: qd etia tacitu subaudiendu e: vt iste ordo sit: filij effrem tendentes arcus et mittentes: et subaudi af sagittas plen. qz sit sensus: tendentes arcus et mittentes sagittas: qz etiam si diceret: tendentes et mittentes sagittas: no vtiqz tendentes sagittas intelligere deberem: s. audito eo qd dixit tendentes subaudire poti. arcus: quis dictu non fuerit. Nonnulli sane codices greci h. dicunt: tendentes et mittentes arcubus: vt sine dubitatione subaudiam sagittas. Qd vo p filios effrem vniuersam illa generatione amaricantem intelligi voluit: locutio est a pte totu significans. Et id fortasse electa e ista ps ex q totus ille plus significaret: qz de his potissimu boni aliqd expectanduz fuit: qz ex illo nati sunt que nepote suu Jacob: quis a pre ei. taqz minore ad sinistra pstitutu: manu tn dextera bndixit: eumqz maiori fratri arcana bndictione pposuit: vt qd ita h loco tribus illa culpa: nec aperuisse in ea qd illa bndictio pmittebat ostēdit: satis intelligam qd etia tuc ex vbis pri arche Jacob: loge aliud figurabat qz prudentia carnis expectat. Figurabat eni q futuri essent nouissimi q erant pmi: et primi futuri essent: q erat uouissimi: p saluatoris aduentu: de quo dictu e: Qui post me venit: an me facit e. Sic Abel iust. maiori p. latus est fratri: sic hirmaeli Isaac. sic Esau p. genuino suo: s. tn pus nato ipo Jacob. sic Phares et ipe cogemino suo: q pus manu ex utero miserat et cepat nasci: et ia nascendo pcessit. sic Baud maiorib. p. latus est fratrib: et ppter qd iste oes atqz alie similitudines no solu dictoz: s. etia factoz parabolē pcesserunt. Sic plo iudeoz p. latus est pls christianus p quo redimēdo quem admodum Abel a Cayn. sic a iudeis occisus e christus. Hoc figuratu e eni etia cuz Jacob decusat in porrectis manib. dextera tetigit effrem ad sinistra pstitutu: eumqz pposuit manasse ad dextera pstituto: quez sinistra ipe tangebatur. Nam fm carnez filij effrem tendentes et mittentes arcus conuersi sunt in die belli. Quid sit asit qd ait: Conuersi sunt in die belli: consequētia docet: qz bus id aptissime exposuit. No custodierunt inqz: testamētuz dei: et i lege ei. noluerunt ambulare. Ecce qd est: conuersi sunt in die belli: no obseruauerunt testamētū dei. Ubi arcus tendentes et mittentes: etia pmissionis pmpissime vba p

tulerunt dicentes. Quecūqz locut. e dñs de. n. audiem. et faciem. Conuersi sunt in die belli: qz pmissionē obediētie no audito: s. temptatio pbat. Cui. e asit cu deo spiritus credit: fidelē tenet deum: q no eum pmitat temptari sup id qd pot: sed faciet cum temptatōe etiā exitu: vt possit sustinere: ne puerat in die belli. Qui aut in se no i deo gloria: q. tuis iacet pollicitationē virtutis sue: velut tendēs et mittēs arcus: conuertitur in die belli. Quia eni no est credit. cum deo spūs ei: no est cu illo etiā spūs dei: et sicut scriptū e: qz non credidit: ideo non pteget. Qd vo cu dixisset: no obseruauerunt testamētū dei: adiecit et ait: Et in lege eius noluerunt ambulare: repetitio est superioris sentētie cu qdam eius expositōe. Hoc eni appellauit legē eius: qd supra dixerat testamētū dei: vt illud qd dictū e: no custodierunt: repetitū intelligat: in eo ambulare noluerunt. Sed cu breuius dici possit: Et in lege eius noluerunt ambulare: non nihil mibi videt in hoc vbo nos qzere voluisse quod maluit dicere: noluerunt ambulare: qz non ambulauerunt. Poterat eni putari lex operum qsi sufficere ad iustificationē cu ea q picipiunt forinsecus sūt ab eis hoib. q malent no picipi q no ex corde faciunt: et tn faciunt: ac p hoc qsi vident ambulare in lege dei: s. nolunt ambulare: no enim ex corde faciunt. Ex corde aut nullo mō fieri potest: qd formidine fit pene: no dilectōe iusticie. Nam q. tū attinet ad facta q forinsec. aguntur: et q timent penā: et q amat iusticiā: non furant: et ideo pares sunt manu: dispares corde: pares ope: dispares voluntate. Ido illi sic notati sunt. Generatio inqz que non direxit cor suu. No dictū e opa: s. cor. Recto eni corde: recta sunt opa. Cū autē cor rectū no est: opa recta no sunt: etiā si recta videant. Et vñ cor no direxit praua generatio: sat apparuit cū ait: Et no e creditus cū deo spūs eius. Rectus est eni de: et id recte adherēs: taqz incommutabili regule pot fieri rectū qd in se sūt prauū cor hois. Ut aut cor cū illo sit: et p h. rectū eē possit: accedit ad eū: no pede: s. fide. Ido di. etia i epla ad Hebreos de illa ipa generatōe pua et amaricāte: No pfuit fmo audit. ill: no ptempans fidei eoz q obaudieit. Volūtas igit q e in corde recto: parat a dño si de pcedente: q accedit ad deū directuz: vt cor fiat rectū. Que fides pueniēte et vocate: misericōdia dei: p obediētiā suscitaf: et applicare incipit ad deū cor vt dirigat: et qz

tomagis magisq; dirigit: tãtomagis videt quod nõ videbat: et valet qd nõ valebat. Hoc nõ fecerat Symõ: cui Petrus apłs dixit: Nõ est tibi ps neq; fors i hac fide: cor eni tuũ nõ est rectũ cũ deo. Ibi eni ostedit qz nõ põt esse rectum sine deo: vt incipiãt hoies nõ tãq; sui sub lege ambulare metu entes: s; in lege tãq; filij volẽtes: in qua illi ambulare noluerũt: et sub illa rei remanse rũt. Hãc eni volũtatẽ non timor: s; caritas hz: q; diffundit in cordib; credentiũ p spm sanctuz: qbus dicit. *Grã salui facti estis, p fidem: et hõ nõ ex vob; s; dei donuz est: non ex opib;: ne forte qd extollat: ipius eni sum; figmentũ creati in christo Iesu in operib; bonis q; ppauit de;: vt in ill; ambulemus: nõ quõ isti q; i lege ei; noluerũt ambulare nõ credẽdo in eũ: neq; viã suam reuelãdo ad eũ: et sperãdo in eũ vt ipẽ faceret.* Et obliu sunt bñficiozũ ei;: et mirabiliũ ei; q; ostedit eis. *Corã patri bus eoz q; fecit mirabilia.* Quid sit hoc: nõ est questio negligẽda. *Be ipis pã trib; pauloante dicebat: qd fuisset genera tio praua et amaricãs. Ne fiat inqt sic ptes eoz generatio praua et amaricans: genera tio q; non direxit cor suũ: et cetera q; adhuc de ipã generatõe dicunt: cui; imitãtõz co mõ cauẽdã pcepit alteri generationi vt po nant in deo spẽ suã: et nõ obliuiscãt opera dei: et mãdata ei; exq;rant: de qb; iam satis qd visum ẽ disseruimus.* Quid sibi q; vult cũ de ipã generatõe praua loq;: quõ obli ti sunt bñficiozũ dei et mirabiliũ ei; q; osten dit eis qd addidit et dicit: *Corã pãrib; eozũ q; fecit mirabilia: Quib; pãrib; cũ ipi sint ptes eoz: quoz nõ vult esse posteros simi les: Si illos acceperim; ex qb; isti nati erãt velut Abraã Isaac et Jacob: iam oli dor micrũt: qn mirabilia deus ostidit egypto.* Sequit; eni. *In terra egypti i campo thaneos.* Ubi dicit ostẽdise deũ istũ mi rabilia corã pãrib; eoz. An forte spũ psen tes erãt: qz de ipis dñs i euãgelio ait: *Qes eni illi viuũt: An accõmodati; accipimus ptes Moyses et Aarõ: aliosq; seniores q; cõmemorant in eadẽ scriptura etiam spm accepisse: vñ accepit et Moyses: vt eũ ad iuuaret ad eũdẽ pplm regendũ ac ferẽdũ: Cur eni nõ appellarent; ptes: Nõ sic deus pã vnus ẽ q; regenerat spũscõ q; facit filios ad eternã hereditatẽ: s; honoris grã ppter etatẽ curãq; pietatis: Sic Paulus se nor dicit: vt nõ pfundã vos hõ scribo: sed*

vt filios meos carissimos moneo: cum sci ret vtq; a dño dictũ: *Ille vobis dicat; pa trem in terra: vn; est eni pã vñ de;.* Qd nõ ideo dictũ ẽ: vt hõ vocabulũ honoris hũa ni de loquẽdi pfuetudine tolleret; s; ne grã dei q; in etnã vitã regeneramur nature: vel pãti: vñ etnã sanctitati cuiusq; hois tribue ret. Iõ cũ diceret: *Ego vos genui: pãdit in christo et p euãgelium: ne ipi; putaret; eẽ qd dei ẽ.* Ergo illa generatio praua et ama ricãs obliu sunt bñficioz; dei: et mirabiliuz eius q; ostidit eis corã pãrib; eozũ q; fecit mi rabilia in terra egypti: in campo thaneos. Et incipit eadẽ mirabilia cõmemorãdo re texere: que si pãbole sunt et ppositiões: pfecto ad aliqd cõpandũ referẽde sunt: nec oculũ intentiõis debem; auferre ab eo qd psalm; ipẽ intẽdit ostẽdere: hũc esse fructũ oim q; dicunt;: et qre admoniti sum; hõ inten tissime audire deo dicente. *Attẽdite pplus me; legẽ meã: inclinate aurẽ vñaz in verba oris mei: Ut ponam; i deo spes vñaz: et ne obliuiscamur opẽz dei: et mãdata ei; exq; ram;: ne fiam; sicut illi ptes generatio illa praua et amaricãs: generatio q; cor non di rerit suũ: et nõ ẽ credũ cũ deo spũs ei;.* Ad hõ g; oia referẽda sunt: ac p hõ qd figurata actione ista significãt: ita fieri pñt spũalif i hoie: vñ grãtia dei si bona sunt: vel iudicio dei si mala sunt. Sicut illa bõa facta sunt i israelitas: vñ mala et in ipos et in eoz; inimi cos: q; si nõ obliuiscamur: s; in deo spes nõ strã ponam;: nec ipius gratie sim; ingrati: eũq; timeam;: nõ timore hulli q; sola mala corpalia formidãt;: s; timore casto pmanente in seculũ seculi: qui timor magnã esse iudicat penã puari luce iusticie: si efficiamur tãq; patres illi generatio pua et amaricãs. Terra itaq; egypti in figura intelligẽda est hõ seculi: cãpus thaneos planicies ẽ mãdata humil;. Nã mãdatũ hũile interpretatur thanis. In hõ g; seculo hũilitatis mãdatũ suscipiamus: vt in alio seculo exaltatiõem quã pñsit q; ppter nos hõ factus ẽ humilif accipe mereamur. *Et Nam q; dirupit mare et traiecit eos: statuit aqs q; si in vtres.* Et sic itaret vnda tãq; fuisz iclusa: põt p suã grãz cohibere fluida et la bẽtia pcupiaz carnaliũ: cũ huic seculo re nunciat;: vt tãq; inimicis pctis oib; pdele tis fidelium pplus p sacramẽtũ baptis matis trañciatur. *Qui eduxit eos i nu be diet: et tota nocte i illuminatione ignis.* Iõ etiaz spũalif dirigere itineras:

Alia lra bñfactorum

Alia lra non habet interrupt tet turre

Alia lra Et eduxit

si ad eum clamet fides: itinera mea dirige
 fm vbu tuu. Be quo alibi dicit. Ipe enim re-
 ctos faciet cursus tuos: et itinera tua in pa-
 ce pducet p Jesum christu dnm nrm: Lu-
 ius in h seculo tanq in die sacrm manifesta-
 th est in carne velut in nube: in iudicio vo-
 tanq in terrore nocturno: quia tunc erit ma-
 gna tribulatio seculi tanq ignis: et lucebit
 iustis: et ardebit iniustis. **Qui diru-
 pit in deserto petras: et adaquavit
 eos sicut in abyssio multa. Et edu-
 xit aqua de petra: et deduxit tanq
 flumia aquas!** Pot vtiq sitiens fidei
 donu spussancti q illa res gesta spualit si-
 nificabat infundere de spiritali sequete pe-
 tra qd est christus: q stabat et clamabat. Si
 qs sitit veniat ad me: et q biberit de aq qua
 ego dabo: flumia aq viue fluent de ventre
 eius: hoc eni dicebat sicut in euangelio le-
 gitur de spu quem accepturi erant creden-
 tes in eu. Ad quez velut vga lignu passio-
 nis accessit: vt emanaret credentib gra. Et
 tn illi tanq generatio praua et amari-
 cas.

Alia lra
 Infrupit pe-
 tras in heremo
 et velut

Apposuerunt adhuc peccare ei.
 Ad est non credere. Na h est pctm de quo
 arguit sps mundum: sicut dñs dicit: Be-
 pcto qde: qz no crediderunt in me. **Et ex-
 acerbauerunt altissimus in siccitate.**
 Qd alij codices hnt: in in aquoso. Qd
 de greco e expssius: nec aliud qz siccitatez
 sigt. Utru i alia heremi siccitate an poti i
 sua: Qz licet bibissent de petra: no vtres:
 s mentes aridas habebat: nulla vires fe-
 cunditate iusticie: in q siccitate magis fide-
 liter deo supplices esse debuerat: vt qui sa-
 tietate donauerat faucib: eqtatem dona-
 ret et morib. Ad eu qppe fidelia clamant:
 Oculi mei videat eqtate. **Et teptaue-
 runt deu in cordibus suis: vt pete-
 ret escas aiab suis.** Alio e petere cre-
 dedo: aliud temptado. Beniqz sequitur.

Alia lra
 Et

Alia lra
 in traz excita-
 uerit excelsus.

Alia lra
 male locuti
 sunt

Et detraxerunt de deo: et dixerunt:
 nunqd poterit de pare mesam in
 deserto: Qm pcussit petra et fluxe-
 rit aque: et torretes inundauerunt.
**Nuqd et panem poterit dare: aut
 pare mesam pplo suo:** No credentes
 q petierunt escas aiab suis. Non sic ap-
 l Jacob esca mentis pcepit postulari: sed
 a credentib ea peti admonet: no temptanti-
 bus atqz detrahentib deo. Si qs aut vrm i
 qt indiget sapia: postulet a deo: q dat oib
 affluent: et no ip operat et dabit ei: postu-
 let aut in fide nihil hesitas. Hac fidem no
 habebat generatio q cor no direxit suuz: et

no erat credit cu deo sps eius. **Pro-
 pter hoc audiuit dñs et distulit: et
 ignis accensus est in Jacob: et ira
 ascendit in isrl.** Expouit qd ignem di-
 xerit. Ira qppe appellauit igne: qz mltos
 ppe etiam ignis accenderit. Quid e qd
 ait: Audiuit dñs et distulit: An distulit eos
 introducere in terra pmissionis q ducebatur:
 qd intra paucos dies fieri poterat: S
 ppter pctm in heremo fuerat steredi: vbi et
 pnti sunt qdraginta annos. Qd sita e:
 distulit q pplm: no istos ipos q temptates
 detrahebant deo: Na oes in heremo per-
 ierunt: et filij eoru in terra pmissiois ingressi
 sunt. An distulit pena vt pus satiare etiaz
 infideli pcpiam: ne ppterea putaret ira-
 tus: qz h ab illo licet teptantes et detrahen-
 tes petebat qd facere no possz: Audiuit q
 et distulit vindicare: et postea qz fecit qd eu
 illi facere no posse putauerunt: ita ira ascen-
 dit in isrl. Beniqz vtriusq breuif positum:
 deinceps apte ordinē narratiois exequit.

Alia lra
 Ideo

**Quia no crediderunt in deo: nec
 sperauerunt in salutare ei.** Na cu di-
 xisset: et qre ignis accensus e in Jacob: et ira
 ascendit in isrl: id e qz no crediderunt in deo:
 nec sperauerunt in salutare ei: pntino sub-
 iicies qz euidetius bnficijs ingti fuerunt.
**Et madauit: inqt: nubib desuper
 et ianuas celi apuit.** Et pluit illis
 mana ad maducandu: et pane celi
 dedit eis. Panem angeloz ma-
 ducavit homo: cibaria misit eis in
 tabudantia. **Transtulit austru de
 celo: et induxit i virtute sua africu.**

Alia lra
 abundantia

**Et pluit sup eos sicut puluerē car-
 nes: et sicut arenam maris volati-
 lia penata. Et ceciderunt in medio
 castror: circa tabernacula eorum.**
**Et maducauerunt et saturati sunt
 nimis: et desideriu eorum attulit
 eis: no sut priuati a desiderio suo.**
 Ecce qre distulerat. Quid aut distulerat
 audiamus. **Adhuc esca erat in ore
 ipoz: et ira dei ascendit in eos.** Ec-
 ce qd distulerat. Prius eni distulit: et po-
 stea ignis accensus e i Jacob: et ira ascendit i
 isrl. Distulerat qz vt pus faceret qd eu face-
 no posse crediderat: deinde infert qd eos
 pati oportebat. Na si poneret i deo spem
 sua: no solu eis illa desideria carnis: sctia
 sps ipleret. Qui eni madauit nubib de
 sup: et ianuas celi apuit: et pluit ill mana ad
 maducadu: et pane celi dedit eis: vt pane
 angeloz maducarz ho: q cibaria misit eis i

Alia lra
 fraudati

Alia lra
 esce eoz erat
 super

abundantia: vt satiaret incredulos: non est inefficax dare credentibus vtz ipm de celo panem: que manna significabat: qd vere ci bus est angelorum: qd dei vbu incorruptibi le incorruptibilis pascit: qd vt manduca ret ho caro factu e: z habitauit i nob. Ipse eni panis p nubes euangelicas vniuerso oz bi pluit: z aptis pdicatoru cordibz tanq ce lestibus ianuis: no murmurati z temptanti synagoge: s credenti z in illo spem ponenti ecclie pdicat. Qui trāstulit austru de celo z induxit in vtute sua africū: z pluit sup il los sicut puluerē carnes: z sicut arenā ma ris volatilia pennata: Et ceciderūt in me dio castroru ipoz circa tabernacula eozū: z māducauetūt z saturati sunt nimis: z de sideriū eozū attulit eis: nec sunt puati a de siderio suo. Pōt z nō temptantiū: s credē tium puulā fidē: carne editis vocū signis: z p aerē transcurrentibus tanq volatilibus pascere: nō tñ ab aquilone venientibz: vbi frigus z caligo pualet: id est eloquentia q huic seculo placet: s transferēdo austrū de celo: Quo nisi ad terras: vt qui in fide sūt puuli: audiendo terrestria: nutriant ad ca pienda celestia: Si eni terrestria inqt dixi vobis z nō credidistis: quō si celestia dixe ro vobis credetis? Trāslatus eni erat ille de celo quodā mō vbi mēte excesserat deo vt tempans eis essz qbus dicebat: Nō po tui vobis loqui qsi spūalibz: sed qsi carna libus. Vbi eni audierat ineffabilia vba: q i terra illi nō licebat loq p verba sonātia q si p volatilia pennata. Et inducēdo in vtute sua africū: s est p ventos meridianos feruētes z lucentes pdicantiū spūs: z hoc in vtute sua: ne sibi tribuat africanus qd ha bet ex deo. Veniūt aut vltro isti venti ad hoies: z apportāt eis vba diuinitus missa: vt in suis sedibus z circa tabernacula sua colligāt eiusmodi volatilia: z adoret vnus quisqz dñm de loco suo oēs insule gētuz. Sz infidelibz tanqz prauē z amaricanti ge nerationi cū adhuc esca esset i ore ipoz ira dei ascēdit in eos. Et occidit i pluri mis eozū. Hoc est plurimos eozū: vel si cut nōnulli codices hnt. Pingues eo rum. Qd qdem in grecis quos habuimz nō inuenimz: s si hoc est verius: qd aliud in telligendi sunt pingues eozū: nisi in super bia pualētes. Be qbz dī: Prodiūt qsi ex adipe inqtas eozū. Et electos isrl impediūt. Erant illic enā electi: quorum fi dei nō contempabatur generatio praua z

amaricās. Impediti sunt aut: ne aliqd eis pdesent: qbus paterno affectu psulere cu piebāt. Quibz eni de irascit: qd miscdia pferē humana: An poti sil cū eis cōpedi tos etiā electos intelligi voluit: vt q mente z vita discernēbant ad exemplū: non iusti cie tantū: s etiam patie cuz ill molestias su stinerent? Nam sanctos cū peccatoribus nō ob aliam forsitan causam etiā captiuos ductos esse didicimus: qm in grecis co diabz nō αναποδισευ qd est impediuit: s ουεπεποδισευ legimz: qd est poti cōpedi uit. Sz generatio pua z amaricās. In oibus his peccauerūt adhuc: z nō crediderūt in mirabilibz ei. Et defecerunt in vanitate dies eozū. Cum possent si crederēt dies in veritate si ne defectu habere apud eū: cui dictuz est: Anni tui non deficiēt. Defecerūt qā vani tate dies eozū. Et anni eozū cū festia tione. Festinat qpe tota vita mortaliuz: z que videt pluriuz: vapor est aliquanto diuturnior. Verū cum occideret eos querebāt eum. Non ppe eternaz vitam: s vaporem citius finire metuētes. Querebant q eū nō vtiqz hi quos occide rat: sed q exemplo eozū occidi timebant. Sic autem de illis scriptura locuta est tan qz hi deum querebāt qui occidebant: quia vnus populus erat: tanqz de vno corpore dicitur. Et reuertebantur z dilucu lo veniebāt ad eum. Et rememo rati sunt qm deus est adiutor eozū z deus excelsus redemptor eozū ē. Sed hoc totū ppter acqrenda tpalia bo na: z vitāda tpalia mala. Nam q ppe bñ ficia terrēa deū qrebāt: nō vtiqz deū: s illa qrebāt: qz eo mō timore puuli: nō liberali di lectōe de colit. Sic q de nō colit: s eni co litur qd diligit. Vñ qz deus rebus omibz maior z melior inuenit: plus oibus dilige dus est vt colat. Beniqz h sequētia videamus Et dilexerūt eū: inqt: i ore suo z i lingua sua mētiti sūt ei. Cor aut ipoz nō erat rectū cū eo: nec fi deles habitū sunt in testamēto ei. Aliud in lingua eozū: aliud in corde eozū inueniebat: cui secreta hoim nuda sunt: et sine vllō obstaculo qd potius amarent vi debat. Rectum itaqz cor cū deo est: qsi p pter deum qrit deū. Unā qpe concupiuit a dño: hanc requiret: vt inhabitet i domo domini semper: z contempletur eius dile ctionez: cui dicit: Cor fideliz saturabor:

Alia lra
t non habet

Alia lra
t quia

Alia lra
t non habet

non ollis carnium egyptiorum: nec melonibus
 et pepomibus et allio et cepis: que generatio prava
 et amaricans etiam panem celestem preferre-
 bat: nec manna visibili atque ipsis volatilibus
 pennatis: sed saturabor cum manifestabitur
 gloria tua. Hec est enim hereditas novi testame-
 ni: in quo illi fideles habitum non sunt: cuius tamen
 fides etiam tunc quando velabat erat in electis:
 et nunc quando iam reuelata est: non est in multis vo-
 catis. Multi enim sunt vocati: pauci autem
 electi. Talis ergo erat generatio prava et ama-
 ricans: etiam cum deum querere videret: diligens
 in ore: et in lingua mentiens: in corde autem
 non recto cum deo: ubi eam potius diligebat
 propter quam dei adiutorium requirebat. Ipse
 autem est misericors: et propitius fiet pec-
 cati eorum: et non disperdet eos. Et abundavit
 ut auertat iram suam: et non accendit omnem
 iram suam. Et recordatus est quia caro sunt: spiritus
 vadens et non reuertens. In his verbis multi sibi
 iniquitatis impunitatem de diuina misericordia
 pollicentur: etiam si tales esse persistant: qualis
 generatio ista describitur prava et amaricans
 que cor non direxit suum: et non est creditus cum
 deo spiritus eius: quibus sentire non expedit.
 Si enim ut super ipsos loquar. deo fortasse non
 perdet nec malos: sine dubio non perdet bo-
 nos. Cur ergo non potius eligimus: ubi dubi-
 tatio nulla est: Nam qui in lingua sua men-
 tiuntur: illi cum aliud habeat cor eorum: putant
 utique et volunt quando penam eternam talibus com-
 minantur: etiam deum esse mendacem. Sed cum ipsi
 eum mentiendo non fallant: ille verum dicendo
 non fallit. Hec itaque verba diuinorum elo-
 quiorum de quibus sibi generatio prava blan-
 ditur: si ea deprauet sicut cor suum: quia et illo
 deprauato: ista recta persistunt. Primum quippe
 super hoc intelligi potest quod in euangelio scriptum
 est: Ut sicut primum vester quod in celis est: quod fa-
 cit oriri solem suum super bonos et malos: et
 pluit super iustos et iniustos. Quis enim non
 videat quanta misericordie patia malis parcat: Sed
 ante iudicium. Sic ergo pepercit illi genti: ut non ac-
 cenderet omnem iram suam ad eam penitus eradicandam
 atque finiendam: quod in verbis eius et inces-
 sione pro peccatis eorum Moysi fuit eius euidenter
 apparet: ubi deus dicit: Belem eos et fa-
 ciam te in gentem magnam. Ille intercedit
 paratior deleri pro ipsis quam ipsos: sciens apud
 misericordem se id agere: qui quoniam nullo modo
 deleret ipsum: etiam illi ipsis parceret propter ipsum.
 Gloriam enim quantum pepercit: et adhuc pericit.
 Nam introduxit eos in terram promissionis: et

Alia lra
 fauenteret

Alia lra
 trediens

suauit eam gentem quousque se christum infici-
 endo sceleri omni maximo colligarent: quod
 eos ex illo regno eradicatos: per cuncta gen-
 tium regem disseminauit: non utique deleuit: sed
 manet idem populus plus successu fuerat: ve-
 lut Cayn signo accepto ne quis eum occidat:
 id est penitus perdat. Ecce quemadmodum im-
 plet quod dicitur: Ipse autem est misericors: et pro-
 pitius fiet peccatis eorum: et non disperdet eos:
 et abundavit ut auertat iram suam: et non accen-
 dit omnem iram suam: quia si omnis ira eius: id est
 quantum digni sunt in eis accenderet: gens il-
 la nulla relinqueret. Ita deus cui tanta
 misericordia et iudicium: et in isto seculo per miseri-
 cordiam facit oriri solem suum super bonos et ma-
 los: et in fine seculi per iudicium ab eterna luce
 sua separatos: eternis tenebris punit malos.
 Beinde ne vim diuinis verbis inferre videa-
 mur: et ubi dictum est: non perdet eos: nos dica-
 mus: sed postea perdet eos. De hoc ipso presenti
 psalmo: visitatissima scripture locutionem
 aduertam: vnde ista questio multo diligentius
 veriusque soluat. Certe de his ipsis loquens
 paulo post: cum memorasset quod propter eos egypti
 populi fuerant: commemorans etiam vlti-
 mam plagam: Et percussit inquit omne primogenitum
 in terra egypti: primicias laboris eorum in taber-
 naculo cham. Et abstulit sicut oues proptium
 suum: et perduxit eos tanquam gregem in deserto. Et
 eduxit eos in spe et non timuit: et inimicos
 eorum opuit mare: Et induxit eos in montem
 sanctificationis sue: montem quem acquisit dex-
 tera eius: et eiecit a facie eorum gentes: et for-
 te distribuit eis terras in funiculo distribu-
 tionis. Si quis ad hec verba nobis inferens
 quostiones dicat: quia eis hec omnia collata
 esse commemorantur: cum ipsi non fuerint perducti
 in terram promissionis: quod ab egypto liberati
 sunt: quoniam illi mortui sunt: Quid responde-
 bimus nisi eos dictos: quia idem ipse po-
 pulus fuit per successionem filiorum: Sic ergo cum
 audiuimus maxime: quia futuri temporis ver-
 ba sunt: Et propitius fiet peccatis eorum: et
 non disperdet eos: et abundavit ut auerteret
 iram suam: et non accendit omnem iram suam. In-
 telligamus in his impletum: de quo dicit apo-
 stolus: Sic ergo et in hoc tempore relique per
 electionem gratie saluati sunt. Vnde etiam
 dicit: Nunquid repulit deus plebem suam
 Absit. Nam et ego israelita sum ex genere Isra-
 el: de tribu Benjamin: hebreus ex hebreis.
 Hos igitur scriptura preuidit qui in christum
 fuerant ex isto populo credituri et ac-
 cepturi peccatorum remissionem: vnde ad

illud maximum: q̄ infantentes ipsum me-
dicum p̄emerunt. Hinc omnino dictū est:
Ipe aut̄ est misericors: et p̄pitius fiet p̄ctis
eorū: et nō p̄det eos: et abūdauit vt auerte-
ret iram suā: q̄ etiam illō remisit: q̄ ab eis
unicus filius eius occisus ē. Et nō accen-
dit oēm irā suā: q̄ reliquie salue facte sūt.
Et recordatus ē: q̄ caro sunt: sp̄s vadēs
et nō reuertens. Ideo eos vocādo et mise-
rando p̄ suam grām ip̄e reuocauit: q̄ per
seip̄os redire nō possent. Quō enī redit ca-
ro sp̄s ambulans et nō reuertēs: vrgente
se in ima maloz: atq̄ longinq̄ p̄dere meri-
torū: nisi p̄ electionem gr̄e: q̄ nō meritis tā-
q̄ merces reddit: s̄ tanq̄ donū gratis da-
tur: vt iustificet impius: et redeat ouis p̄di-
ta: nō tamen in virib⁹ suis: s̄ in humeris re-
portata pastoris: que se p̄dere potuit: dum
sp̄onte vagaret: se aut̄ inuenire nō potuit.
Hec omnino inueniret: nisi pastoris mise-
ricordia quererēt. Nō enim et ille filius ad
hanc ouem nō p̄tinet: q̄ reuersus in semet-
ip̄m dixit: Surgā et ibo ad p̄rem meū. Oc-
cultā itaq̄ vocatiōe et inspiratiōe etiaz ip̄e
quesitus est et resuscitatus: nō nisi ab illo q̄
vniūficat oīa. Et inuentus: a quo: nisi ab il-
lo qui p̄rexit saluare et q̄rere quod p̄ierat:
Adortuus enī erat et reuixit: p̄ierat et inuen-
tus est. Nā et illa non leuis sic soluerēt que-
stio q̄d in p̄uerbijs scriptum est: cū de via
iniquitatis scriptura loqueret: Omēs q̄ am-
bulant in ea nō reuertant. Sic enī dictus ē
q̄si de iniq̄s hoībus desperādum sit. Scri-
ptura vō grām cōmendauit: quia p̄ seip̄m
hō p̄t in illa ambulare: nō p̄t aut̄ per se-
ip̄m redire: nisi gratia reuocatus. Hi ergo
p̄raui et amaricantes. Quotiens ex-
acerbauerūt eū in deserto: et ira cō-
citauerūt eū in inaquoso. Et p̄uer-
si sunt et temptauerūt deū: et factus
isrl̄ exacerbauerūt. Eandē illoz infide-
litatē repetit: quaz sup̄ius iam cōmemora-
uerat: sed repetendi causa est: vt cōmemo-
rent plage q̄s infixit egyptijs p̄pter illos:
q̄ omīa vtiq̄ recordari debuerūt: neq̄ ex-
istere ingrati. Beniq̄ q̄d sequit. Non
sunt recordati man⁹ ei⁹: die qua re-
demit eos de manu tribulātis. Et
incipit dicē q̄ fecit egyptijs. Posuit ī
egyptio signa sua: et p̄digia sua ī cā-
po thaneos. Et p̄uertit in sāgui-
nem flumīa eorū: et imbres eorū ne-
biberent: Ciel potius. manationes
aquaz. Sicut nōnulli melius intelligūt:

q̄d grece scriptū ē Τα ο υ η ρ η α τα: q̄s latie
scaturigines dicim⁹: ab imo a quas ebulli-
entes. Foderūt enī egyptij et sanguinem p̄
aq̄s inuenerunt. Adisit in eos cyno-
mā et comedit eos: et ranā et disp-
didit eos. Et dedit erugini fructū
eorū: et labores eorū locuste. Et oc-
cidit in grādine vineas eorū: et mo-
ros eorū in pruina. Et tradidit grā-
dim iumenta eorū: et possessionē eo-
rum igni. Adisit in eos iram indi-
gnationis sue: indignatione et irā
et tribulationem: et immisione per
angelos malos. Quā fecit semite-
re sue: et non peperit a morte aiari
eorū: et iumenta eorū in mortem cō-
clusit. Et percussit omē primitiuū
in terra egypti: primitias laborū
suorum in tabernaculis cham.
Hec omēs egyptiorū pene allegorica in-
p̄tatione exponi possunt: put ea q̄sq̄ itelli-
gere: et rebus ad quas deferēde sunt com-
pare voluerit. Quō nos quoq̄ facere tem-
ptabim⁹: tāto aptius facturi: q̄stomagī di-
uinitus fuerim⁹ adiuti. Ad h̄ enim psalmi
huius illa v̄ba cōstringunt: vbi dictus est:
Aperiam in p̄abolos suū: eloquar p̄posi-
tiones ab initio. Propter h̄ quippe etiam
aliqua hic dicta sunt: q̄ omnino accidisse
egyptijs nō legim⁹: cum oēs eorū plage in
Exodo diligentissime ex ordine p̄terant:
vt qm̄ id q̄d ibi nō dictum est: nō frustra ī
psalmo dictus certi sum⁹: neq̄ id interpretari
nisi figurate possumus s̄l̄ intelligam⁹: etiā
cetera que facta esse cōstat ob aliquā figu-
ratam significatiōe facta atq̄ cōscripta.
Facit enim hoc scriptura in multis loci p̄-
pheticorū eloquiorū: dicit aliqd q̄d in illa
re gesta quā videt cōmemorare nō inuenit:
imo et alit eē iueit: vt hic intelligat n̄ h̄ dicē
q̄d p̄t putari: s̄ aliud potius quod maḡ
debet aduerti: sicut est illud: Dominabit̄
a mari vsq̄ ad mare: et a flumine vsq̄ ad
terminos orbis terre: Quō in illi⁹ Salomo-
nis regno cōstat nō esse completū: de quo
putari posset iste psalmus loqui: cū de chri-
sto domino loqueret. In plagis ergo egypti-
orū que sunt in libro qui Exodus nomi-
natur: vbi maxime scriptura curauit: vt ea
q̄bus afflicti sunt omīa ex ordine dicerēt:
nō inuenit q̄d habet iste psalmus: Et de-
dit erugini fructus eorū. Illud etiā quod
cum dixisset: Et tradidit grandini iumen-
ta eorū: addidit: Et possessionē eorū igni.

Alia lra
tfructus

Alia lra
t immisiones

Alia lra.
t primogenitū
tomnis labo-
ris eorū.

Alia lra
non habet

Alia lra.
t Sicut

De iumentis grandine occisis legitur in Exodo: q̄ v̄o possessio eorum igne cremata sit: omnino non legimus. Quāuis voces et ignis cum grandine fieret: sicut tonitrua cum fulgorib⁹ solēt: nō tñ scriptum est aliqd̄ traditū igni vt arderet. Veniq; molia q̄ ledere grando nō poterat: dicūt non esse pcussa: id est duris ictibus lesa: q̄ postea comedit locusta. Item q̄ hic dicitur: Et moros eorū in pruina: nō ē in Exodo: multū enī pruina distat a grandine. Nā se renis hyemalib⁹ noctib⁹ pruina terra canescit. Quid ḡ ista significēt: dicat tractator vt pōt: iudicet lector et auditor vt iustū est. Aqua in sanguinē cōuersa mihi videtur significare de rerū causis sentire carnaliter. Lynomia canini mores sunt: q̄ nec parentes qñ nascunt vident. Rana ē loquacissima vanitas. Rubigo occulte nocet: quaz etiā eruginem nonnulli interpretati sunt: alij caniculā. Qd̄ malum cui vitioꝝ apt⁹ cōparat: nisi qd̄ difficillime apparet: sicuti est multū de se fidere. Aara est enī noxia que hoc in fructibus latens opatur: sicut i morib⁹ occulta supbia: qñ se quisq; putat aliquid esse cū nihil sit. Locusta ē malicia ore ledēs: infideli scz testimonio. Brandio est iniqtas res alienas auferēs: vñ furta: rapine pdationesq; nascunt: plus aut vitio suo vastat ipse vastator. Pruina significat vitium quo caritas pximi stulticie tenebris velut nocturno frigore congelascit. Ignis v̄o si nō ille hic cōmemorat q̄ erat in grandine ex fulgurantib⁹ nubibus: qñ h̄ dixit: Tradidit possessionē eorū igni: vbi eam significat vtiq; incensaz: qd̄ ignis ille fecisse non legit: immanitatē ḡ iracūdie mihi videt significare: qua et homicidiaz admitti pōt. Morte pecorū figuratū est: q̄tum arbitroz damnū pudicitie. Concupiscētiam q̄ppe qua fetus exorūt cōmunē cum pecoribus habem⁹. Hanc itaq; domitā h̄re et ordinatā pudicitie v̄tus ē. Mors p̄mituoz est amissio ipi⁹ iusticie: q̄ quisq; hūano generi socialis est. Sed siue ita se habeāt harū rerū figurate significatiōes: siue alij: meli⁹ intelligant quem nō moueat q̄ decem plagis pcutiunt egyptij: et decem p̄ceptis scribunt tabule q̄bus regat p̄ls dei. De quibus ecōtrario inter se compandis: id ē plagis et p̄ceptis: qñ alibi dixim⁹ expositionē psalmi huius: in his onerari nō opus est: tantū admonem⁹: qz et hic si nō eodē ordine: decem tñ egyptioꝝ plage cōmemorāf:

dū p̄ trib⁹ q̄ sunt in Exodo: et h̄: nō sūt: id ē cinifes: vlcera: tenebre: alie tres cōmemorantur q̄ ibi nō sunt: id est rubigo: pruina: et ignis: nō fulgur: s̄ cui est tradita possessio eorū quod ibi nō legit. Satis autē hic exp̄sum est iudicio dei fieri hec in ill⁹ p̄ angelos malos: in hoc seculo maligno: tanq; in egypto et in campo thancos: vbi humiles esse debem⁹: donec veniat seculuz vbi exaltari ex ista humilitate mereamur. Naz et egyptus in hebreā lingua tenebras vel tribulatiōes significat: in q̄ lingua thans sicut supra cōmemorauit humile intelligit esse mandatū. De angelis ergo mal⁹ i isto psalmo: cum de ip̄is plagis loqueret sic in terpositū est: qd̄ non trāsitorie p̄tereunduz est: Misit in eos inqt̄ iram indignationis sue: indignationē et iram et tribulationem: immisiones p̄ angelos malos. Esse autē et diabolu et angelos eius tam malos vtq; vt eis ignis p̄paret eternus: nullus fidelis ignorat. Sed imitti p̄ eos immisiones sup quoslibet a dño deo quos hac pena iudicat dignos: durū videt eis qui minus idonei sunt cogitare: quemadmodum summa dei iusticia bene vtat et malis. Quos qd̄ q̄tum p̄tinet ad eorū substantiā: quis ali⁹ q̄ ip̄e fecit: Sed malos ip̄e nō fecit: vtitur tñ eis qñ bonus est: bene: id est cōuenienter et iuste: sicut cōtra iniqui creaturis eius bonis vtunt male. Utit ḡ deus angel⁹ malis: nō solum ad puniendos malos: sicuti in istis omib⁹ de quibus loquit psalmus: sicut in rege Achab: quez fallacie sp̄s ex dei voluntate seduxit: vt caderet in bello: verū etiam ad p̄bandos et manifestandos bonos: sicut fecit in Job. Qu autē p̄tinet ad istam materiā corpalem visibiliū elemētorū: puto q̄ ea possunt vtī angeli et boni et mali: q̄tum cuiq; p̄tās est: quemadmodū et homies boni maliq; vtunt talibus: q̄tū possunt p̄ modulo infirmitatis humane. Nam et terra vtitur et aqua et aere et igne: nō solum in necessarijs rebus sustentationis nostre: verū etiam in multis supfluis et ludicris: et mirabiliter artificiosis opibus. Naz innumerabilia que appellant mecha nemata his elemētis arte tractatis modificant. Sed in h̄ angelis lōge amplior est potestas et bonis et malis: q̄uis vtq; maior bonis: sed q̄tum dei nutu atq; ordine iubet aut sinit: sicut et nob. Neq; enī i his oia que volum⁹ possum⁹. In libro autē fidelissimo legit⁹ diabolū potuisse etiam

de celo igne immittere: ad sc̄ti viri tm̄ peco-
rum numerum mirabili ⁊ horrēdo impetu
ps̄mēdū: qđ diabolo tribuere nemo fide-
lium fortassis auderet: nisi sancte scripture
auctoritate legeret. S̄z ille vir dei dono iu-
stus ⁊ fortis ⁊ pie pitus nō ait: Dñs dedit:
diabolus abstulit: s̄ dñs dedit: domin⁹ ab-
stulit: optie sciens diabolu etiaz qđ facere
de istis elemētis poterat: nō tm̄ suo dei: ni-
si dño volente ac pmittente fuisse facturū:
maliciā diaboli: ps̄fidebat: qm̄ q̄s illa in se
pbando vteret: sciebat. In filijs vō diffi-
dentie tanq̄ in suis mācipijs opat: quēad-
modū homies in pecoribus suis: ⁊ illic ta-
men q̄stum dei iusto iudicio finit. S̄z aliū
est qm̄ ptās eius: etiam suis sicut ei placet
tractandis maiore ptāte phibet: aliud qm̄
ei ptās etiam in eos q̄ ab illo alieni sunt da-
tur. Sicut hō de pecore suo p humano ca-
ptu facit qđ vult: nec sane facit si phibeat
a ptāte maiore. Be alieno aut pecore vt fa-
ciat: expectat sibi ptātes dari ab illo cui⁹ ē.
Ibi ergo ptās que fuerat phibet: hic autē
que nō fuerat tribuit. Que cuz ita sint: si p
angelos malos deus illas plagas influxit
egyptijs: nūqd̄ audebim⁹ dicere: ⁊ aquaz
tr̄ sanguinem p eosdem angelos versam:
⁊ ranas p eosdem angelos factas: Quoz
similia etiā magi pharaonis veneficijs su-
is facere potuerūt: vt angeli mali ex vtra-
q̄ pte ps̄isterēt: hinc illos affligētes: inde
fallentes: fm̄ iudiciū ⁊ dispensationē iustif-
simi ⁊ omnipotentissimi dei iuste vtētis etiā
iniquozū malicia nō audeo dicere. Unde
enī sc̄nifices facere magi pharaonis mime-
potuerūt: An qz hoc pmitti: ipi angeli ma-
li non sunt: An quod verius dicendū est:
occulta causa est: ⁊ vires nostre inq̄sitiōis
excedit: Nam si ppterea p malos angelos
illa deū fecisse putauerim⁹: qz pene inflige-
bantur: nō bñficia ps̄tabant: tanq̄ nemini
deus penas irroget p angelos bonos: s̄z p
illos velut milite celestis carnifices: con-
sequēs erit: vt etiā sodomā p malos ange-
los euersam esse credam⁹: ⁊ malos āgelos
Abraaz ⁊ Loth hospitio suscepisse vide-
antur: quod absit: vt cōtra scripturas ap-
tissimas sentiam⁹. Claret igit̄ ista hoib⁹ fie-
ri p bonos ⁊ malos angelos posse. Quid
aut qm̄ fieri oporteat me latet: illum vō qui
facit nō latet: ⁊ cui voluerit reuelare: Clerū
tamē q̄stum n̄re intentioni scriptura diuina
moderat: mal⁹ penas irrogari: ⁊ p bonos
angelos sicut sodomitis: ⁊ p malos ange-

los sicut egyptijs legimus: ustos vō cor-
poralib⁹ penis p bonos angelos tempra-
ri ⁊ pbari nō mihi occurrit. Qđ vō ptinet
ad ps̄entē psalms hui⁹ locū: si ea q̄ mirabili-
ter de creaturis facta sunt: mal⁹ angelis tri-
buere nō audem⁹: habem⁹ qđ eis tribuere
sine dubitationē possim⁹: mortes pecorum:
mortes p̄mituozū: ⁊ illud maxie vñ religa-
ta sunt om̄ia obdurationē cordis illozum:
vt pplm̄ dei nollent dimittere. Hanc enim
iniquissimā ⁊ malignissimā obstinationē
deus cū facere dicit: nō instigando ⁊ inspi-
rando: s̄ deserendo facit: vt illi opent̄ in fi-
lijs diffidētie: qđ deus debite iusteqz pmittit.
Nam ⁊ illud qđ Esaias ppheta dicit:
Dñe ecce tu iratus es: ⁊ nos peccauimus:
ppterea errauim⁹: ⁊ facti sum⁹ sic imundi
oēs: ea ratiōe intelligit. Precessit enī ali-
quid vnde deus iustissime irat⁹ ab eis suū
lumen auferret: vt in peccata q̄ nulli tergi-
uersione defendi pnt: nō esse peccata: ce-
citas humane mētis offenderet ab itinere
iusticie deuiando ⁊ errando. Et qđ in alio
psalmo scriptum ē de his ipis egyptijs: qđ
de⁹ cōuerterit cor eozū vt odisset pplm̄ ei⁹:
⁊ dolum facerēt in suos eius: bñ creditur
deus fecisse p illos angelos malos: vt etiā
vitiose mentes filiozum infidelitate: p eos
angelos q̄bus eadē amica sunt vitia exci-
tarent in odiū ppli dei: atqz ad terrēdos ⁊
corrigendos bonos illa mirabilia sequerē-
tur. Illa etiā mala morū q̄ his corporalibus
plagis significata eē p̄dixim⁹. Propter qđ
dictū ē: Apenam in pabolis os meū: per
malos angelos exerceri in eos q̄ illis diui-
na equitate subdunt puenientissime credi-
tur. Hec enī cū sit quod ait apls. Tradi-
dit illos deus in cōcupiscētias cordis eo-
rum: vt faciāt que nō conueniūt: non illic
mali angeli: tanq̄ in materia sui opis ver-
santur ⁊ gaudēt: quibus iustissime subdita
est vitiositas humana: p̄ter eos quos libe-
rat gratia. Et ad hec quis idoneus: Unde
cuz dixisset: Adisit in eos iram indignatio-
nis sue: indignationē ⁊ iram ⁊ tribulatiōz:
immussionē p angelos malos: illud quod
addidit. viam fecit semite ire sue: cui⁹ tan-
dem acies sufficit penetrare: vt itelligat ca-
piatqz sententiā in tanta pfunditate latitā-
tem: Erat enim semita ire dei: que egyptio-
rum impietatez occulta equitate puniret:
s̄ eidē semite viā fecit: vt eos tāqz ex abdi-
tis p malos angelos i manifesta scelera p-
ducēs: i euidētissimos ipios euidētissime

vidicaret. Ab hac parte malorum angelorum non liberat homines nisi gratia dei: de qua dicit apostolus. Qui eruit nos de parte tenebrarum: et transtulit in regnum filii claritatis sue: cuius rei proplus iste figura gerebat cum esset eruit de parte egyptiorum: et translatus in regnum terre promissionis fluentis lac et mel: quod suavitatem significat gratie. Sequitur ergo post commemorationem plagarum egyptiorum psalmus et dicit. **Et abstulit sicut oves populum suum: et perduxit eos tanquam gregem in deserto. Et deduxit eos in spe et non timuerunt: et inimicos eorum operuit mare.** Tanto fit melius quanto interius: ubi eruditi de parte tenebrarum in regno dei mente transferuntur: et secundum pascha spiritualia efficiuntur oves dei ambulantes in hoc seculo velut in deserto: quoniam nemini est fides nostra conspicua. Unde dicit apostolus: Vita vestra abscondita est cum christo in deo. Reducimur autem in spe: quoniam in spe salvi facti sumus: nec timere debemus. Si enim deus pro nobis: quis contra nos? Et inimicos nostros operuit mare: Aboleuit in baptismo remissio peccatorum. Beinde sequitur. **Et induxit eos in montem sanctificationis sue: Quantomagis in sanctam ecclesiam. A monte quem acquisiuit dextera eius.** Quanto est ecclesia sublimior quam acquisiuit dextera eius. de quo dictum est: Et brachium domini cui reuelatum est: Et eiecit a facie eorum gentes: Et a facie fidelium suorum. Nam quodammodo gentes sunt gentium errorum maligni spiritus. **Et forte diuisit eis terram in fuculo distributionis.** Et in nobis omnia operatur vnus atque idem spiritus: diuidens propria vniciusque putat vult. **Et habitare fecit in tabernaculis eorum: tribus israel.** In tabernaculis in gentium habitare fecit tribus israel: quod spiritualiter sic melius desiderandum puto: ut in celesti gloria vestri peccantes angeli eieci sunt: nos per christi gratiam subleuemur. Illa enim generatio praua et amaricans: quoniam istis beneficiis corporalibus imponebat tunicam vetustatis. **Septauerunt adhuc et exacerbauerunt deum excelsum: et testimonia eius non custodierunt. Et auerterunt se et non hauerunt pactum: quemadmodum pres eorum.** Pacto enim quodammodo placito dixerunt. **Oia que locutus est dominus deus noster: faciemus et audiemus.** Notandum sane quod ait: Quemadmodum patres eorum: cum per totum psalmi textum tanquam de hominibus eisdem loqui vide-

Alia lra
† in

Alia lra
† Et
non habet

retur: Apparet tamen nunc de illis dici: qui iam erant in terra promissionis: et patres eorum dictos qui in heremo amaricauerunt. **Conuersi sunt: inquit: in arcum prauum.** Vel sicut alij codices habent. **In arcum prauum uersum.** Quid autem hoc sit: in eo quod sequitur magis apparet ubi ait. **Et in ira ceciderunt eum in collibus suis.** In idolatriam eos peruisisse significat. Arcus ergo prauus est: non pro nomine domini: sed pro nomine domini: quod dixit eidem populo: Non erunt tibi dii alij preter me. Per arcum autem significat animi intentionem. Hoc ipsum denique psalmus plenius exprimens. **Et in sculptilibus suis: inquit: ad emulationem eum peruocauerunt.** **Audiuit deus et spreuit.** Id est aduertit et vindicauit. **Et ad nihilum redegit nimis israel.** Deo quippe spernente quod remanserunt: qui deo adiuuante fuerunt quod fuerunt. Mirum autem rem istam gestam commemorat: quoniam victi sunt ab allopholis tempe heli sacerdotis: et arca domini capta est: et magna strage vastati sunt. Hoc est quod dicit. **Et repulit tabernaculum sylo: tabernaculum suum ubi habitauit in hominibus.** Eleganter exposuit quare repulerit tabernaculum suum cum ait: **Ubi habitauit in hominibus.** Cum quidam digni non essent in quibus habitaret: cur non repelleret tabernaculum quod utique propter se non instituerat: sed propter ipsos quos iam iudicabit indignos in quibus habitaret. **Et tradidit in captiuitatem virtutem eorum: et pulchritudinem eorum in manum inimici.** **Ipse arcam vestri sibi videbant inuicti: et vnde sibi plaudebant virtutem et pulchritudinem eorum dicit: Benignus et postea male uiuentes: et de templo domini glorianter terret per prophetam dicens. Videte quid feci sylo: ubi erat tabernaculum meum.** **Et conclusit in gladio populum suum: et hereditate sua spreuit.** **Iuuenes eorum comedit ignis: Id est ira.** **Et uirgines eorum non sunt lamentate.** Quia neque hoc vacabat in hostili metu. **Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: et vidue eorum non plorabant.** **Leciderunt enim in gladio filij heli: quorum vnus uxor viduata: et mox in partu mortua: propter eandem perturbationem plangere non potuit onere funeris.** **Excitatus est tanquam dormiens dominus.** Videtur enim dormire: quando populum suum dat in manum eorum quos odit: ubi eis dicitur: ubi est deus tuus?

Alia lra
non habet

Alia lra
tvalde

Alia lra
† Et

Excitatus est ergo tanq̄ dormiēs domin⁹.
 Tanq̄ potens crapulatus a vino.
 Nullus hoc de deo dicere auderet: nisi spi-
 ritus ei⁹. Dixit enī: sicut videt impijs insul-
 tantib⁹: q̄ velut ebrius diu dormitat q̄ nō
 tam cito: q̄ putant homib⁹ subuenit. Et
 percussit inimicos suos i posteriora:
 Illos vtiq̄ qui gaudebāt q̄ arcam ei⁹ ca-
 ptiuare potuerūt. Percussi enī sunt in sedi-
 bus suis: qd̄ eius pene signū nubi videtur
 qua quisq̄ cruciabit si in posteriora respe-
 xerit: que sicut apostol⁹ estimare debet vt
 stercora. Qui sic suscipiūt testamentū dei:
 vt veteri vanitate nō se exuant: similes ho-
 stibus ppli eius: qui arcā testamēti captiua
 tā iuxta sua idola posuerūt: z illa quidē ve-
 tera etiā illis nolentibus cadunt: qz omnis
 caro fenū: z claritas homis vt flos feni. Fe-
 nū aruit: flos decidit: arca dñi manet ieter-
 nū: secretum sez testamenti regnum celozū
 vbi est eternū verbū dei. Sed illi qui poste-
 riora dilexerūt: ex ipis iustissime cruciabu-
 tur. **Opprobriū sempiternū dedit
 illis. Et reppulit tabernaculum
 Joseph: z tribū effrem nō elegit.**
 Et elegit tribum Juda: nō dixit
 reppulit tabernaculū Ruben: qui fuit pri-
 mogenitus Jacob: nec eos qui sequūtur z
 Judā nascendo precedūt: vt illis repulsis
 z nō electis: tribus iuda eligeretur. **Pote-
 rat enī merito dici illos repulsos: quia z in
 benedictione Jacob qua filios suos bene-
 dixit peccata eoz cōmemorans grauiter
 detestatur: q̄uis in eis tribus leui sacerdo-
 talis tribus esse meruit vnde etiā Moyses
 fuit. Nec dixit reppulit tabnaculū Benia-
 min vlt tribū Beniamī nō elegit: ex q̄ rex eē
 tā ceperat: nā inde elect⁹ fuerat Saul. Vñ
 ex ipsa vicinitate tēporis: q̄n ille repulsus
 est: atq̄ reprobatus: z Baud elect⁹ cōue-
 niēter posset hoc dici: nec tamē dictū est: sz
 eos potissimū nominauit: qui clarioribus
 meritis videbātur excellere. Naz Joseph
 paut i egypto patrē z fratres suos: z impie
 venditus: merito pietatis: castitatis: sapiē-
 tie: iustissime sublimatus est: z Effrem ma-
 iori fratri aui sui Jacob benedictiōe prela-
 tus est: et tamē deus reppulit tabernaculū
 Joseph z tribū Effrem nō elegit. Ubi per
 hec preclari meriti nomina: quid aliud: q̄
 vniuersū populū illū vetusta cupiditate a
 dño terrena premia requirētē: repulsū z re-
 probatū intelligim⁹. Electā aut tribum Ju-
 da: nō p meritis ipi⁹ Jude. Longe quippe**

maiora sunt merita Joseph: sed p tribū Ju-
 da: q̄n inde extitit christus fm carnem no-
 uum populū christi illi populo veteri pla-
 tum scriptura testat: Aperiente domino in
 parabolis os suū. Naz vide etiā qd̄ sequit.
**Montē syon quem dilexit. Ecclesiā
 chasti melius intelligim⁹: nō ppter p̄sentis
 temporis beneficia carnalia deū colentes:
 sed futura et eterna p̄mia oculis fidei lon-
 specularēt. Nam z syon speculatio interp̄-
 tat. Beni⁹ sequit. Et edificauit sic
 i vnicornioz sanctificatioes suā: Uel
 sic quidā interp̄tes v̄bū nouū fecerūt. Sā-
 ctificiū suū. Unicornij recte intelligunt:
 quozū firma spes i vnū illud erigit: de quo
 dicit alius psalm⁹. Unā petij a dño hāc re-
 quirā. Sanctificiū vō dei est fm aplm̄ Ipe-
 trū: itellecta plebs sancta z regale sacerdo-
 tiū. Qd̄ vō sequit. In terra quā fun-
 dauit i eternū. Quod habet greci co-
 dices eis τὸν αἰῶνα: vtrū in eternū an in
 seculū dicat: a nobis in latinoz̄ interpretū
 potestate est: quoniā vtrūq̄ significat: et iō
 in latinis codicibus illud i alijs: in alijs il-
 lud inuenit. Habent aliqui etiā pluraliter:
 id est in secula: qd̄ in grecis quos habuim⁹
 nō inuenimus. Quis vō fidelium dubitet
 ecclesiā etiā in alijs abeūtib⁹: alijs veniēti-
 bus ex hac vita mortaliter transit: tñ ineter-
 num esse fundataz. **Et elegit Baud
 seruū suū: Tribū ergo Juda ppter Ba-
 uid: Baud aut ppter christū. Tribū igit
 Juda ppter christū: quo transeūte clama-
 uerunt ceci: Misere nobis fili Baud: et
 p̄tinuo misericordia eius lumē receperūt:
 quia verum erat quod clamauerunt. Hoc
 igit non trāseunter dicit: sed attente cōmē-
 dat apostol⁹ scribens ad Timotheū. Me-
 mor esto christū Iesum resurrexisse a mor-
 tuis ex semine Baud fm euangelū meū:
 in quo laboro vsq̄ ad vincula tanq̄ male-
 faciens: sed sermo dei non est alligat⁹. Ipe
 itaq̄ saluator fm carnem factus ex semine
 Baud: figurat in hoc loco nomine Ba-
 uid: Apiente domino in parabolis os suū.
 Nec moueat quod cū dixisset: Elegit Ba-
 uid: quo nomine christū significauit: addi-
 dit seruū suum: nō filium suum. Immo vō
 hinc agnoscamus: non patri coeternā vni-
 geniti substantiā: sed formaz serui susceptā
 ex semine Baud. **Et sustulit eū de gre-
 gibus ouium: z de postferantes ac-
 cepit eum. Pascere Jacob seruū
 suū: z israel hereditatē suam. Ille******

Alia lra.
 † vnicornis.

Alia lra.
 † in secula.

Alia lra.
 † Efram.
 † Sed.

R

quidem David ex cuius semine caro christi est: ab officio pastoralis pecorum ad hominum regnum translatus est. Noster autem David ipse Iesus ab hominibus ad homines a iudeis ad gentes: tamen secundum parabolam ab ovibus ad oves allatus atque translatus est. Non sunt enim modo in terra illa ecclesie Iudee in christo: que fuerunt circumcisorum recenti passione: et resurrectione domini nostri: de quibus dicit apostolus: Eram autem ignotus facie ecclesiis Iudee que sunt in christo: tamen autem audiebant: quia is qui aliquando nos persequabatur. nunc euangelizat fidem quam aliquando vastabat: et in me magnificabant dominum. Jam hinc ille ecclesie transierunt populorum circumcisorum: ac per hoc in Iudea que modo in terra est: non est modo christus: ablatum est inde nunc gentium greges pascit. Sane de post fetantes iude acceptus est. Ille quippe priores fuerunt tales. *De* qualibus dicitur in cantico canticorum: *Uni* ecclesie que constat ex multis: id est uni gregi cuius membra sunt multi greges. *De* talibus ergo ei dicit: *Bentes* tui: id est per quos loqueris: vel per quos in corpus tuum velut manducando ceteros trajicis: hoc itaque significantes dentes tui: sicut grex detonsarum ascendentes de lauachro: que omnes geminos creant et sterilis non est in eis. *De* postuerunt enim tunc velut vellera: onera seculi: quando ante pedes apostolorum venditarum rerum suarum precia posuerunt: ascendentes de lauachro illo: de quo eos admonet apostolus *Petrus*: sollicitos quod christi sanguinem fuderint: et dicit: *Agite* penitentiam et baptizetur unusquisque vestrum in nomine domini nostri Iesu christi: et dimittentur vobis peccata vestra. *De* geminos autem creauerunt: opera scilicet duorum preceptorum gemine caritatis: dilectionis dei: et dilectionis proximi: unde sterilis non erat in eis. *De* post has oves fetantes David noster acceptus: nunc alios greges pascit in gentibus: et ipsos Jacob et Israel. Sic enim dictum est: *Pascere* Jacob seruum suum: et israel hereditatem suam. Non enim: quia ex gentibus sunt iste oves: ideo ab illo semine alienate sunt: quod est Jacob et Israel. *Semen* est enim Abrae: semen promissionis: de quo ei dominus dixit: *In* Isaac vocaui tibi semen. *Quod* exponens apostolus: *Non* inquit filii carnis: sed filii promissionis deputantur in semine. *Ex* gentibus enim erant fideles quibus dicebat: *Si* autem

vos christi: ergo Abrae semen estis et secundum me repromissionem heredes. *Ad* vero ait: *Jacob* seruum suum: et israel hereditatem suam: more suo scriptura repetuit eandem sententiam: nisi forte quispiam sic distinguere velit: ut *in* tempore Jacob seruiat: tunc sit autem eterna hereditas dei: quando videbit deum facie ad faciem: unde israel nomen accepit. *Et* *pauit* eos: inquit: *in* innocentia cordis sui: *Quid* illo innocentius: qui vllum peccatum: non solum a quo vinceret: sed etiam quod vinceret non habebat: *Et* *in* intellectu manuum suarum deduxit eos. *Vel* sicut aliqui codices habent: *In* intellectibus manuum suarum. *Alius* putaret ita congruentius potuisse dici: *In* innocentia manuum et intellectu cordis. *Hic* autem qui magis quam alio quod loqueretur sciebat: cordi maluit adiungere innocentiam et manibus intelligentiam. *Illud* propterea quantum existimo: quia multi sibi videntur innocentes: qui non faciunt mala cum timent ne patientur si fecerint: vellunt autem facere si impune potuissent. *Tales* videri possent habere innocentiam manuum: non tamen cordis. *Et* quod tandem aut qualis est ista innocentia: si cordis non est: ubi homo factus est ad imaginem dei: *Quod* vero ait: *in* intellectu vel intelligentia manuum suarum deduxit eos: videtur mihi esse dixisse ipse intelligentiam quam fecit in credentibus: ideo manuum suarum. *Facere* quippe ad manus pertinet: sed sicut possunt intelligi manus dei: quod et christus sic homo: ut etiam deus. *Hoc* certe et ille David de cuius est iste semine facere non poterat in populo: cui sicut homo regnabat: sed ille hoc facit: cui recte anima fidelis dicere potest: intellige me facito: et perscrutabor legem tuam. *Proinde* ne ab illo erremus: dum de nostra velut ex nobis sit intelligentia: fidimus eius manibus nos credendo subdamus. *Ipsa* in nobis eam faciat: ut intelligentia manuum suarum nos deducat: erutos ab errore eorum producat ubi iam non possumus errare. *Hic* est fructus populi dei: attendentis legem dei: et inclinatis aurem suam in verba oris eius: ut dirigat in eo cor suum: et sit cum illo creditus spiritus eius: ne imutetur in generatione pravam et amaricantem: sed his omnibus sibi annunciat: non solum ad presentem vitam: verum etiam ad eternam: nec tamen ad recipienda bonorum operum premia: sed etiam in ipsa bona opera facienda ponat in deo spem suam.

Explicit Tractatus de ps. LXXVII.

Incipit Tractatus de ps. LXXVIII.
 Prefatio.

In titulo psalmi huius tam breui & simplici imorandum esse non puto. Prophetia vero quam hic premissam legimus: euidenter scimus impletam. Cum enim ista canerent temporibus regis Dauid: nihil tale adhuc contigerat ex aduersitate gentium ciuitati hierusalem: nec templo dei: quod nec edificatum adhuc erat. Post mortem quippe Dauid filium eius Salomonem deo templum fecisse quis nesciat: Bicis ergo tanquam preteritum: quod in spiritu videbat futurum.

Expositio psalmi.

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam: Qua loquendi consuetudine etiam illud est prophetatum de domini passione: Bederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto: & alia que in eodem psalmo: ventura velut facta narrant. Nec illud mirandum est quod deo ista dicunt. Non enim nescienti indicantur quo reuelante presciuntur: sed amat cum deo loqui pietatis affectu que nouit deus. Nam et angeli que hominibus nunciant: nescientibus nunciant: que autem deo nunciant: scienti nunciant: quando illi offerunt orationes nostras: & ineffabili modo de actibus suis eternam veritatem tanquam legem incommutabilem consulunt. Et iste ergo homo dei dicit deo: quod discat a deo tanquam discipulus magistro non ignoranti: sed iudicanti: ac sic aut approbanti quod docuit: aut quod non docuit reprehendenti: maxime quia specie presenti propheta eos in se transfiguratur qui tunc futuri essent: quando ista veniebant. Solent autem in oratione dici deo que vindicans fecerit: & adiungi petitio: ut iam miseretur & parcat. Hoc modo & hic dicunt a quo predicunt: tanquam ab eis dicant quibus acciderunt: & ipsa deploratio atque predicatio: prophetatio est. Deus venerunt gentes in hereditatem tuam. Polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt hierusalem in pomorum custodiam. Posuerunt morticina seruatorum tuorum escas volatilibus celi: carnes sanctorum tuorum bestiis terre. Effuderunt sanguine eorum sicut aquam in circuitu hierusalem: & non erat qui sepeliret. Si in ista prophetia quisque nostram eam vastationem hierusalem intelligendam putauerit: que facta est a Tito imperatore ro-

mano: cuius iam dominus Iesus christus post resurrectionem & ascensionem suam predicaret in gentibus: non mihi occurrit quomodo dici potuerit: iam ille populus hereditas dei non tenens christum: quo reprobato & occiso factus est reprobus: qui in eum nec post eius resurrectionem credere voluit: et in super martyres eius occidit. Ex illo enim populo israel quicumque in christum crediderunt: quibus facta est christi presentatio: & quodammodo promissi reddidit salubris atque fructuosa: de quibus et ipse dominus dicit: Non sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel: Ipsi ex illis sunt filii promissionis: ipsi deputantur in semine: ipsi continent ad hereditatem dei. Hinc fuit Ioseph homo iustus: & virgo Maria que peperit christum: Hinc Iohannes baptista amicus sponsi & pariter eius Zacharias & Elizabeth. Hinc Symeon senex & Anna vidua: qui christum non loquentes sensu corporis audierunt: sed adhuc infantem non loquentem: spiritu cognouerunt: Hinc beati apostoli: Hinc Nathanael in quo dolus non erat. Hinc alius Ioseph qui expectabat etiam ipse regnum dei. Hinc tanta illa multitudo que precedebat & sequebatur iumentum eius dicens: Benedictus qui venit in nomine domini: In qua erat & congregatio puerorum: in quibus dixit impletum: Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. Hinc etiam illi post eius resurrectionem quarta die vno triamila: & alio quinque milia baptizata sunt in aiaz vna: & cor vnum conflati caritatis igne: quorum nemo dicebat aliquid proprium: sed erant illis omnia communia. Hinc sancti dyaconi quorum Stephanus ante apostolos martyrio est coronatus. Hinc tote ecclesie Iudee que in christo erant: quibus erat facie Paulus ignotus. Notus autem seruitia famosissima: sed notior christi misericordissima gratia. Hic & ipse secundum premissam de se prophetiam: Lupus rapax mane rapiens: & ad vesperum diuidens escas: id est prius rapiens persecutor ad mortem: postea pascens predicator ad vitam. Hi erant ex illo populo hereditas dei. Unde ait & ipse minimus apostolorum doctor gentium. Dico ergo: nunquid deus repulit plebem suam: Absit. Nam et ego israelita sum ex semine israel: tribu Benjamin: non repulit deus plebem suam quam presciuit. Hec plebs que ex illa gente christi corpori accessit: hereditas dei est. Nam quod ait apostolus: Non repulit deus plebem suam

Alia ista.
 t tanquam.

quam presciuit: illi psalmo utiq; respōdet: vbi scriptum est: Quoniā non repellet dominus plebem suam. Ibi autem sequit: Et hereditatem suam nō derelinquet: vbi euidenter apparet: talem plebem esse hereditatem dei. Et em̄ hoc diceret et apostolus supra cōmemorauerat ppheticum testimonium de p̄nūciata futura incredulitate populi israel: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem. Hic ergo ne quisq; male intelligens vniuersum illum populū crimine incredulitatis et contradictionis arbitretur esse damnatū: continuo subicit: Bico ergo: Nunquid repulit deus plebem suā: Absit. Nā et ego israelita sum ex genere isrl: tribu Bē. tamun. Hic ostendit quam plebem dixerit: utiq; populi prioris: quā si totā deus repulisset atq; damnasset: non utiq; ip̄e christi esset apostol⁹: Israelita ex semine Abraham: tribu Benjamin. Adhibet autē valde necessarium testimoniū dicens: An nescit in Helia quid dicit scriptura: Quē admodum interpellat deum aduersus israel: Domine pphetas tuos occiderunt: altaria tua suffoderunt: et ego relictus sum solus et querunt animam meam. Sed quid dicit illi responsum diuinū: Reliqui mihi septem milia viroꝝ: qui nō curauerūt genua sua ante Baal. Sic ergo et in tempore hoc reliquie per electionē gratie salue facte sunt. Iste reliquie sunt ex illa gente hereditas dei: nō illa de quibus paulo post dicit: Leteri vō excecatis sunt. Sic enim ait. Quid ergo: Quod querebat israel: hoc nō est cōsecutus. Electio autē consecuta est: ceteri vō excecatis sunt. Ista igitur electio: iste reliquie: ista plebs dei quaz non repulit de⁹: hereditas eius dicit. In illo autem israel q̄ hoc non ē consecut⁹: h̄ illis ceteris excecatis non erat iam hereditas dei: de qua dici posset post christi in celis glorificationē tempore Liti imperatoris: Deus venerūt gentes in hereditatē tuam: et cetera que illius populi et templi et ciuitatis vastatione: videtur in hoc psalmo esse predicta. Proinde aut ea debemus intelligere que facta sunt ab alijs hostibus anteq; christus venisset in carne. Non em̄ erat alia tunc hereditas dei vbi et pphete sancti erant: quādo facta est transmigratio in babiloniā: grauiq; gens illa vastata est: et sub antiocho etiā machabei horrenda perpessi gloriosissime coronati sunt: ea quippe dicta sunt in hoc psalmo

que solent fieri etiaz strage belloꝝ: Aut certe si post resurrectionē et ascensionē domini accipiēda ē: h̄ cōmemorata hereditas dei: ea sunt intelligenda que a cultoribus idolorū et inimicis nominis christi ecclesia ei⁹ in tanta martyꝝ numerositate perpessa ē. Quē enim asaph synagoga interpretet q̄ est congregatio: idq; nomen vsitatus in se derit genti iudeoꝝ: tamen et ecclesiā istam posse dici congregationē: et illum veterem populū dictū esse ecclesiā: iam in alio psalmo satis apteq; monstrauiimus. Hec igit ecclesia: h̄ hereditas dei ex circūcisione et preputio cōgregata est: id est ex populo israel: et ex ceteris gentibus per lapidem quē reprobauerūt edificantes: et factus est in caput anguli: in quo angulo tanq; duo parietes de diuerso veniētes copularent: Ipe ē enim pax nostra qui fecit vtrāq; vnum: ut duos conderet in se: in vnū nouū hominē: faciēs pacem et coadunaret vtroq; in vno corpore deo: in quo corpore sumus filij dei clamantes: abba pater: Abba ppter illorū linguam: pater ppter nostram. Hoc enim est abba qd̄ pater. Unde domn⁹ qui dixit: Non sum missus: nisi ad oues que perierūt domus israel: ostendens illi genti redditas p̄sentie ip̄ius p̄missionem: ait tamē alio loco. Habeo alias oues que non sunt ex hoc ouili: oportet me et ip̄as adducē: ut sit vn⁹ grex: et vnus pastor: gentes significans q̄s erat adducturus: nō quidē per suā p̄sentia corporalē: ut illud verum sit: Nō sum missus nisi ad oues que perierunt dom⁹ israel. Sed tamē per euangeliū suum qd̄ erāt disseminaturi speciosi pedes annūciantū pacem: annūciantū bona. In omnē terram exiuit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Hinc et apostolus ait: Bico ergo christū ministrū fuisse circūcisionis ppter veritatem dei ad cōfirmandas p̄missiones patrum. Ecce qd̄ est: Non sum missus nisi ad oues q̄ perierunt domus israel. Beinde subiūgit apostol⁹: Gentes autem super misericordiā glorificare deum. Ecce qd̄ est: Habeo alias oues que nō sunt de h̄ ouili: oportet me et ip̄as adducē: ut sit vn⁹ grex et vnus pastor. Quod vtrūq; breuiter dictum est in eo qd̄ de ppheta: idem apostolus cōmemorat: Letamini gentes cum plebe eius. Iste ergo vnus grex sub pastore vno hereditas dei est: non solum patria sed etiam filij. Nā filij vox est: Funes ceciderūt mihi in p̄claris: etenim hereditas mea

plara est mihi: et ipsius hereditatis vox est apud prophetam: **B**omine deus noster posside nos. Hanc hereditatem non moriens pater filio reliquit: sed ipse filius eam sua morte mirabiliter acquisiuit: cum resurrectione possedit. Si ergo de hac intelligendum est quod in psalmi huius prophetia canitur: **D**eus venerunt gentes in hereditate tuam: ut venisse gentes accipiamus in ecclesiam non: creando: sed persequendo: id est eam inuasisse voluntate delendi atque omnino perdendi: sicut tot persecutionum exempla monstrant: oportet ut quod sequitur: **P**olluerunt templum sanctum tuum: non in lignis et lapidibus: sed in ipsis intelligat hominibus: de quibus tanquam lapidibus vivis construi dicit apostolus **P**etrus: domum dei. **U**nde et apostolus **P**aulus apertissime: templum inquit dei sanctum est quod estis vos. **H**oc itaque templum persecutores in his vitiis polluerunt: quos ad negandum christum: terrendo vel cruciando coegerunt: atque ut ab idolis supplicaret vehementer instando fecerunt: quorum multos penitentia repavit: atque ab illa iniquatione mundavit. **P**enitentis enim vox est: **E**t a delicto meo munda me: et cor mundum crea in me deus: et spiritum rectum in uisceribus meis. **I**am vero quod sequitur: **P**osuerunt hierusalem in pomorum custodiam: et ipsa ecclesia hoc nomine recte intelligitur: hierusalem libera mater nostra: de qua scriptum est: **L**etare sterilis que non parit: erumpe et exclama que non parturis: quoniam multi filii deserte magis quam eius que habet viros. **I**n custodia pomorum: quod dictum est: desertionem intelligendam existimo: quam fecit vastitas persecutionum velut custodia pomorum: quia deserunt pomorum custodie cum poma transferunt. **E**t certe quando gentilibus persequuntibus: ecclesia deserta visa est: in celestem mensam spiritus martyrum: tanquam de horto dominico multa et suavissima poma transferunt. **P**osuerunt inquit morticina feruorum tuorum: escam volatilibus celi: carnes sanctorum tuorum: bestijs terre. **Q**uod dictum est: morticina: hoc repetitum est carnes: et quod dictum est: feruorum tuorum: hoc repetitum est: sanctorum tuorum: **I**llud tamen modo variatum est: volatilibus celi et bestijs terre. **A**d id sane interpretati sunt qui morticina posuerunt: quod sicut quidam mortalia. **M**orticina enim non dicunt nisi mortuorum: mortalia vero etiam viuorum corporum nomen est.

Cum ergo sicut dixi ad agricolam suum spiritus martyrum velut poma transissent: morticina eorum et carnes eorum posuerunt volatilibus celi et bestijs terre: quasi quicquam eorum resurrectioni deperiret. **E**x occultis nature sinibus totum reintegrat ab illo cui et capilli capituli nostri numerati sunt. **E**ffuderunt sanguinem eorum sicut aquam: id est abundanter et vilitate in circuitu hierusalem. **S**i hierusalem terrenam urbem hic accipimus: eorum sanguinem intelligimus effusum in circuitu eius: quos hostes extra muros reperire potuerunt. **S**i autem hierusalem illam intelligimus: de qua dictum est: **A**dulti filii deserte: magis quam eius que habet viros: circuitus eius est per uniuersam terram. **I**n ea quippe lectione prophetica ubi scriptum est: **A**dulti filii deserte magis quam eius que habet viros: paulo post ei dicitur: **E**t qui eruit te deus israel uniuerse terre vocabitur. **C**ircuitus ergo huius hierusalem in hoc psalmo intelligendus est: quousque tunc fuerat eadem ecclesia dilatata: fructificans et crescens in uniuerso mundo. **Q**uonia in omni parte eius persecutio seuebat: et martyrum stragem quorum sanguis sicut aqua effundebatur: cum magnis lucris thesaurorum celestium faciebat. **Q**uod vero adiunctum est: et non erat qui sepeliret: aut non incredibile debet videri tam magnum in aliquibus locis fuisse terrorem ut sepulchros sanctorum corporum nulli prostris existerent: aut certe quia insepulta cadauera in multis locis diu iacere potuerunt: donec a religiosis quodammodo furata sepelirentur. **F**acti sumus: inquit: opprobrium vicinis nostris: **I**deo preciosa non in conspectu hominum a quibus hoc erat opprobrium: sed in conspectu domini mors sanctorum eius. **S**ubsannatio et irrisio: **U**el ut quidam interpretati sunt. **I**llusio et eis qui in circuitu nostro sunt. **R**epletio est sententie superioris. **N**am quod supra dictum est: **O**pprobrium: hoc repetitum est: subsannatio et irrisio: et quod supra dictum est: vicinis nostris: hoc repetitum est eis qui in circuitu nostro sunt. **P**roinde secundum hierusalem terrenam vicini: et qui in circuitu gentis eius: vitiis alie gentes intelligunt: secundum autem hierusalem liberam matrem nostram vicini sunt: et in circuitu eius inter quos inimicos suos habitat ecclesia in circuitu orbis terrarum. **B**einde iam manifestam precem fundens: unde intelligat superioris afflictionis comen-

Alia fra. t bis.

Alia lra.
t accendet.

moratio nō esse quasi indicatio sed deplora-
ratio. **U**squequo: inquit: dñe irascaris
in fine: exardescet velut ignis zelus
tuus: Rogat utiq; ne deus vsq; in finem
irascatur: id est ne illa tanta pressura et tribu-
latio atq; vastatio vsq; in finem perseueret: s;
tempet correctionē suam: s; illud quod i
alio psalmo dicitur: Libabis nos pane la-
chrymarū: et potabis nos in lachrymis in
mensura. Nam quousq; dñe irascaris in fi-
nē: ita dictū ē: ac si diceret: Noli dñe irasci
i finē. Et in eo qd sequit: Exardescet velut
ignis zelus tuus: vtrūq; subaudiendū est:
et quousq; et in finē: ac si diceret: Quousq;
exardescet velut ignis zelus tuus? In finē:
Nam ita hic duo ista subaudienda sunt: si-
cut supius vñ illud qd dictū ē: posuerūt.
Nam cū habeat prior sentētia: Posuerunt
morticina seruorū tuorū escas volatilibus
celi: hoc verbū postior nō habet: vbi di-
ctū est: Carnes sanctorū tuorū bestijs terre:
sed subaudit vtiq; quod habet supius: po-
suerunt. Ira porro et zelus dei: nō sunt per-
turbatiōes dei: sicut nōnulli scripturas q̄s
non intelligunt arguūt: sed nomine ire in-
telligit vindicta iniquitat: nomine zeli ex-
actio castitatis: ne anima lege dñi sui cō-
temnat: et a deo suo fornicando dispereat.
Hec ergo ipso affectu in hominū afflictioē
sunt turbulēta: in dei autē dispositione trā-
quilla sunt: cui dictum est: Tu autē domine
virtutū cum tranquillitate iudicas. Satis
autē ostendit his verbis ppter peccata ho-
minib; licet fidelibus has fieri tribulatiōes:
q̄uis hinc florescat martyriū gloria merito
patientie: et pie sustentato in flagello domi-
ni moderamine discipline. Hoc machabei
inter seua tormēta: hoc tres viri inter noxi-
as flāmas: hoc pphete sancti in captiuita-
te testant. Quis em̄ paternam correctio-
nem fortissime et piissime ptulerūt: nō tamē
tacēt hec accidere meritis peccatorū. Ho-
rum enim vox est: et in psalmis: Emēdans
emendauit me dominus: et morti non tradi-
dit me. Flagellat enim omnē filium quē re-
cipit. Et quis est filius cui nō det discipli-
nam pater ei? Qd vō adiūgit. **E**ffun-
de iram tuam in gentes que te non
nouerunt: et in regna que nō inuoca-
uerunt nomē tuum. Et nā ista ppheta-
tio est: nō optatio: nō maliuolētie voto ista
dicunt: sed spiritu pūsa predicunt: sicut de
Juda traditore: que mala illi fuerant pro

suīs meritis euentura: ita pphetata sunt: q̄-
si optata sunt. Quēadmodum em̄ ppheta
non imperat chulto: q̄uis modo impatiuo
pnunciet qd dicit: Accingere gladio tuo
circa femur potentissime: Specie tua et pul-
chritudine tua: et intende et p̄spere procede
et regna. Ita nō optat: sed pphetat qui di-
cit: Effunde iram tuā in gentes q̄ te nō co-
gnouerūt: qd more suo repetit dicens: Et in
regna que non inuocauerūt nomen tuum.
Nam gentes p regna repetite sunt: et quod
eum nō nouerunt: per hoc repetitum est: qd
non inuocauerunt nomen eius. Quomō
ergo intelligendū est: quod ait dominus in
euangelio: Seru⁹ qui nescit voluntatē do-
mini sui et fac digna: plagis vapulabit pau-
cis. Seruus autē qui scit voluntatem domi-
ni sui et fac indigna: plagis vapulabit mul-
tis: Si maior ira dei est in gentes q̄ domi-
num non cognouerūt: In eo quippe quod
ait: Effunde iram tuā: satis hoc verbo indi-
cauit q̄ multā irā voluerit intelligi: vnde
postea dicit: Redde vicinis nostris septi-
es tñ. An quia multū interest inter seruos
qui licet nesciant voluntatem domini sui: ta-
men inuocant nomē eius: et alienos a fami-
lia tanti patrisfamilias: qui sic ignorant vt
nec inuocent deum? Inuocant enim pro
eo vel simulachra: vel demonia: vel quāli-
bet creaturā: non creatorem qui est benedi-
ctus in secula. Neq; enim istos de quibus
hoc pphetat: ita nesciēt: significat sui dñi
voluntatē: vt tñ ipm dñm timeant: s; ita ipm
dñm nesciēt vt nec inuocēt eū et inimici
nomis ei⁹ existāt. Multū ḡ distat inter ser-
uos voluntatem domini sui nescientes: et ta-
men in familia eius atq; in domo viuētes:
et inimicos non solum ipm dominū scire no-
lentes: sed et nomen eius non inuocantes:
atq; in seruis suis insup oppugnātes. Be-
nig; sequit. **Q**uia comederūt Ja-
cob: et locum eius desolauerūt. Ja-
cob quippe figurā gestat ecclie: sicut Esau
veteris synagoge. Unde dictus ē: Maior
seruiet minori: potest in hoc nomē intelli-
gi ea de q̄ loq̄bamur hereditas dei in quā
inuadendā atq; vastandā post resurrecti-
onē et ascensionē dñi gentes psequēdo ve-
nerunt. Sed locū Jacob quō intueamur:
intelligendū est. Magis em̄ locus Jacob
illa ciuitas putari pōt in q̄ erat et templū: q̄
vniuersam illā gentē sacrificandi et adorā-
di causa: et pascha celebrādi dñs p̄ceperat

cōuenire. Nā si christianoz cōuentus inhi-
bitos atq; cōpressos a psecutorib; ppheta
vellet intelligi: loca desolata videret dice-
re debuisse nō locū. Sed possum; accipe p
numero pfalli: numerū singularē positū: sic
vestē p vestib;: militē p militib;: pecus p
pecorib;. Adulta em̄ hmoī moris est dici:
nec solū vulgo loquētiū: verū etiā disertis-
simoz auctoz eloquētiē: nec ab ipa diuina
scriptura hoc genus locutiōnis alienū est.
Posuit em̄ z ipam ranā p ranis: locustā p
locustis: z innumerabilia talia. Qd̄ vō di-
ctū ē: comederūt Jacob: hoc bñ intelligit;
qd̄ multos in suū malignū corp;: hoc est in
suā societate terrēdo trāsire coegerūt. Nde
minit sane q̄uis illis p merito pessime vo-
lūtatis ex ira dei digna reddenda sint: non
tñ eos aliquid aduersus hereditatē ei; va-
lere potuisset: nisi eā voluisset: ipse p pecca-
tis ei; flagellando emēdare. Un̄ subiūgit.

**Ne memineris iniquitatū nostra-
rū antiquarū:** Nō aut pteritarū q̄ possent
esse etiā recētiōres: sed ātīquarū: h̄ ē a pnti-
b; veniētiū. Talib; quippe iniquitatib; dāna-
tio nō correptio debetur. **Cito āticipēt
nos misericordie tue:** Anticipēt vñq;
ad iudiciū tuū: superaltrat enī misericordiam iu-
dicio. Iudiciū aut sine misericordia: h̄ ei qui nō
fecit misericordiam. Qd̄ aut adiungit. **Quia
paupes facti sum; nimis.** Hoc vult
intelligi āticipare nos misericordias dei: vt no-
stra paupertas: id ē infirmitas eo miserante
adiuuetur ad ei; pcepta faciēda: ne ad iu-
diciū ei; dānādi veniamus. Ideo sequit.

Adiuua nos deus salutaris nr̄:
Hoc vō quod ait: salutaris noster: satis ex-
ponit quā voluerit paupertatē i eo qd̄ dixe-
rat: qm̄ paupes facti sum; nimis. Ipa ē q̄p-
pe infirmitas: cui salutaris ē necessari;. Cū
vero adiuuari nos vult: nec ingrat; est gr̄e:
nec tollit liberū arbitriū. Qui em̄ adiuua-
tur: etiā p seipm̄ aliqd̄ agit. Addidit etiā:
**Propter gl̄iaz nomis tui dñe libe-
ra nos.** Et qui gloriat;: nō in seipō: sed in
dño gl̄iet. **Et ppiti; esto: inqt; pecca-
tis nr̄is ppter nomen tuū: nō ppter
nos.** Nā qd̄ aliud merent; pctā nr̄a: q̄s debi-
tū et digna supplicia: S; ppiti; esto pecca-
tis nr̄is ppter nomē tuū. Sic ergo nos libe-
ras: id ē eruis a malis cū adiuuas nos ad
faciēdā iusticiā: et ppiti; es peccatis nr̄is:
sine quib; in hac vita nō sum;: qm̄ nō iusti-
ficabit; i cōspectu tuo ois viuēs. Peccatū
aut iniquitas ē. Et si iniquitates obseruaberis:

q̄s sustinebit;: Qd̄ at adiūgit. **Neqñ dicāt
gētes vbi ē de; eoz.** Magis p ipis
gētib; ē accipiēdū. Adale. n. peūt q̄ de deo
vero disputauerūt: putātes eū vel nō esse:
vt suos nō adiuuare: nec eis eē ppitiū. Il-
lud vero qd̄ sequit. **Et inotescat i na-
tiōib; corā oculis nr̄is: vindicta sā-
guinis huoz tuoz q̄ effusus est.** Et
sic intelligit; cū credūt in deū verū qui pse-
quebant; eius hereditatē: qz z ipa vindicta
est q̄ perimūt seua iniquitas eoz gladio verbi
dei: de quo dictū est: Accigere gladio tuo:
vel cū pseuerātes inimici in fine puniunt.
Nā mala corpalia q̄ in h̄ seculo patiunt; cō-
muna possunt h̄ie cū bonis. Est aliud vin-
dicte gen; q̄ ecclie dilatationē z fecūditatē
in h̄ seculo post tātas psecutiōes: quib; eā
oīno piturā putabāt peccator et incredul;
z inimic; videt z irasceat; dētib; suis fren-
det z tatescet. Quis em̄ negare audeat hāc
etiā esse grauissimā penā: Sed nescio vtrū
satis eleganter accipiat; qd̄ ait: ante oculos
nr̄os. Si hoc bñ gen; intelligam; qd̄ i inti-
mis cordis agit;: z torquet illos q̄ nob; adu-
lāter arrident;: nec a nobis videri pōt qd̄ in
homie interiore patiant;. Illud aut qd̄ siue
eis credētib; iniquitas eoz interimūt; siue i
malignitate pseuerantib; supplicii nouissi-
mū reddūt;: sine scrupulo q̄stionis intelligit;
dictū: innotescat ante oculos nostros vin-
dicta in natiōib;. Et hec quidē vt dixim;
pphetatio est: nō optatio. Sed ppter illud
qd̄ scriptum est in Apocalypsi: sub ara dei
martyres ad deū clamare z dicere: Quo-
usq; dñe nō vindicās sanguinē nostrū: nō
ē ptereūdū quēadmodū accipi oporteat:
ne ppter exaturandū odiū: credant; sancti
desiderare vindictā: qd̄ ab eozū pfectione
longe abest;: z tamen scriptū est: Letabit; iu-
stus cū viderit vindictā impioz; man; suas
lauabit in sanguie peccatoris: Et ap̄ls ait:
Nō vosipos vindicātes carissimi: sed date
locū ire: Scriptū est em̄: Adibi vindictā z
ego retribuā dicit dñs. Nec ipse itaq; pce-
pit vt noluit vindicari: sed vt nō seipi vin-
dicantes dent locū ire dei qui dixit: Adibi
vindictā z ego retribuā. Et dñs i euāgelio
viduā; pponit in similitudinē que vindica-
ri desiderās: iudicē interpellabat iniustū: q̄
eam tandē aliqñ nō iusticia ductus: sed te-
dio victus audiuit. Hoc aut dñs pposuit:
vt ostēderet multo magis deū iustū cito fa-
cturū iudiciū electozū suorū qui ad illuz
clamant die z nocte. Inde est z ille sub ara

Alia lra.
forte.
in gentib;
et reliqua.

Alia lra.
vltio.

Alia lra.
Et

dei martyrum clamor: vt dei iudicio vindicent. Ubi est ergo illud: Diligite inimicos vestros: benefacite eis qui vos oderunt: et orate pro eis qui vos persequuntur. Ubi est et illud: Non reddetes malum pro malo: nec maledictum pro maledicto: et nulli malum pro malo reddentes: Si enim malum pro malo non est cuiquam reddendum: non solum factum malum pro facto malo: sed nec votum malum reddendum est pro facto vel voto malo. Reddit autem malum votum qui etiam si non ipse vindicat: tamen vt eius inimicum deo puniat expectat atque optat. Quia propter cum et homo iustus: et homo malus de inimicis suis velit a domino vindicari: vnde discernuntur: nisi quia iustus magis cupit inimicum suum corrigi quam puniri. Et cum in eum videt a domino vindicari: non eius delectat pena: quia non eum odit: sed diuina iusticia: quia deum diligit. Benignus si in hoc seculo in eum vindicat: vel pro illo etiam letatur si corrigitur: vel certe pro alijs vt eum timeant imitari: ipse quoque sit melior: non supplicio illius odia sua pascendo: sed errata emendando: ac pro hoc de beniuolentia est non de malicia quod letatur iustus cum videt vindictam: et manus suas lauat: id est opera mundiora efficit in sanguine: hoc est in exitio peccatorum sumens inde non mali alieni gaudium: sed diuine admonitionis exemplum. Si autem in futuro seculo ultimo dei iudicio vindicat: hoc ei placet quod deo: ne bene sit malis: ne propter peccata etiam impij proficiant quod vti quam iniustum sit: et a regula veritatis quam iustus diligit alienum. Cum enim nos ad diligendos inimicos dominus hortaretur: exemplum proposuit patris nostri qui in celis est: qui facit solus suum orari super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos: nunquid tamen ideo vltimo temporalius correctionibus non emendat: vel pertinaciter duos in fine non damnat? Sic ergo inimicus diligatur vt non displiceat domini iusticia qua punitur: et sic placeat iusticia qua punitur vt non de malo eius: sed de bono iudice gaudeat. Maluolus enim animus contristatur si eius inimicus correctus euaserit penam: et cum puniri eum videt: vindicari ita se gaudet vt non iusticia dei que non diligit: sed illius que odit miseria delectetur: et cum deo dimittit iudicium vt propter noceat deo quam ipse nocere possit exoptat: Et cum dat cibum esurienti inimico potius sitienti: maliciose sapit quod scriptum est: Hoc enim faciens carbonem ignis congreges super caput eius. Agit enim vt amplius aggrauet et ei excuset indignationem dei quam carbonibus ignis significari putat: non intelligens

illum ignem esse penitentiae videntem dolore: quousque caput erectum superbia beneficijs inimici ad humilitatem salubrem deponat: et in bono illius huiusmodi malum vincat. Unde apostolus vigilanter adiuravit: Noli vinci a malo: sed vince in bono malum. Quod autem potest vincere in bono malum in superficie bonus: et in abdito malus: qui ope parat: corde seuit: manu mitis: voluntate crudelis. Sic ergo specie poscentis in hoc psalmo futura in impios vindicta prophetatur: vt intelligam sanctos homines dei suos inimicos dilexisse: nec cuiquam voluisse nisi bonum quod est pietas in hoc seculo eternitas in futuro. In penis autem malorum non malis eorum: sed dei bonis iudicij fuisse delectatos. Et vbi quae in scripturis sanctis leguntur in homines odia eorum: odia fuisse viciorum: que ipse etiam vnusquisque hominum odire oportet in se si diligit se. Nam vobis quod sequitur. Intret in conspectum tuum: Vel sicut alij codices habent: In conspectu tuo gemitus copeditorum. Non facile quisquam reperit coniectos in copedes a persecutoribus sanctos: et si accidit in tam magna atque multiplici varietate penarum: tam raro accidit vt non sit credendum sed in isto versu quod commemoraret potissimum elegisse prophetam: sed nimirum copedes sunt infirmitas et corruptibilitas corporis que aggrauant animam. Per eam enim fragilitatem velut quorundam dolorum molestiarumque materiam ad impietatem poterat compellere persecutor. Ab his copedibus concupiscebat dissolui apertus et esse cum christo: manere autem in carne necessarium propter illos quibus euangelium ministrabat. Non ergo corruptibile hoc induat incorruptionem: et mortale hoc induat immortalitatem velut copedibus caro infirma promptum impedit spiritum. Hos ergo copedes non sentiunt: nisi qui in semetipsis ingemunt grauari: habitaculum quod de celo est supinam cupientes: quia et mors horrore est: et merori vita mortalis. Pro his propheta gemitibus ingemit: vt intret in conspectu dei gemitus copeditorum. Possunt et illi intelligi copediti qui preceptis sapientie colligati sunt: que patienter sustentata in ornamenta vertuntur. Unde scriptum est: Anice pedem tuum in copedes eius. Secundum magnitudinem: inquit: brachij tui: recipe in adoptores filios mortificatorum. Vel sic in alijs codicibus legitur. Posside filios mortificatorum. Ubi satis mihi videtur ostendisse scriptura: quis fuerit gemitus copeditorum: qui

Alia tra.
t introcat.

pro nomine christi persecutiones grauissimas
 ptulerunt: que in isto psalmo aptissime ppheta-
 tant. In diuersis enim passionibus constituti
 orabant pro ecclesia ne infructuosus esset po-
 sterus sanguis illorum: ut diuina seges vni
 muci eam putauerat perituram inde veraci-
 pollularet. Filios quippe mortificatorum di-
 cit: qui non solum non sunt territi precedentium
 passionibus: sed in eius pro cuius nomine passos
 eos nouerat exhortate illorum gloria ad imi-
 tandum accensi copiosissimis agminibus cre-
 diderunt: Ideo dixit: Secundum magnitudinem
 brachii tui. Res enim tam magna secuta est in
 populo christianis: ut eam qui se aliquid pfe-
 quendo proficere putabant: nullo modo crede-
 rent securam. **Redde: inquit: vicinis
 nostris septies tamen in sinu eorum.**
 Non mala optat: sed iusta pronunciat: et futura
 pphetat. Septenario autem numero: id est se-
 ptupla retributione perfectione pene vult in-
 telligi: quia isto numero plenitudo significari
 solet: vni et illud est in bonis: Accipiet in hoc
 seculo septies tamen: quod positum est pro omnibus
 quasi nihil habentes et omnia possidentes. Vici-
 nos dicit: quia in illos habitat ecclesia usque
 in die separationis. Non enim modo fit discessio
 corporalis. In sinu eorum dicit usque nunc in
 occultis: ut vindicta que in hac vita agit in
 occulto: post innotescat in nationibus ante oculos
 nostros. Homo namque cum datur in repro-
 bium sensum in interiore sinu accipit suppliciorum
 meritum futurorum. **Opprobrium eorum
 quod exprobrauerunt tibi domine. Hoc eis
 redde septuplum in sinu eorum:** id est pro isto
 opprobrio eos in occultis eorum plenissime
 reprobata. Tibi enim exprobrauerunt nomen
 tuum se arbitrates in seruis tuis delere de fra-
 tre. **Nos autem populus tuus.** Generaliter
 accipiendum de omni genere piorum et verorum
 christianorum. Nos ergo quos perdere se posse
 putauerunt populus tuus. **Et oves gregis
 tui:** Ut qui gloriatur in domino gloriatur. **Confite-
 bimur tibi in seculo:** Alii autem codi-
 ces habent. **Confitebimur tibi in eter-
 num.** Ex ambiguo greco facta est ista diuer-
 sitas. Quod enim habet grecum εἰς τὸν αἰῶνα
 et in eternum et in seculum interpretari potest: si pro
 loco intelligendum quid melius interpreta-
 tum sit. Sensus ergo huius loci magis mihi vi-
 detur ostendere: in seculo dici oportere: id est
 usque in finem seculi. Sequens autem versus mo-
 re scripturarum: maximeque psalmodiarum repeti-
 tio superioris est ordine commutato: prius ha-
 bens quod ibi est posterius: et posterius quod ibi

est prius. Nam quod ibi dictum est: **Confitebimur ti-
 bi:** pro ipso hic dictum est: **Annunciabimus
 laudem tuam.** Quod itaque ibi dictum est: in se-
 culo: pro ipso hic dictum est: in generatione.
 Ista quidem generationis repetitio perpetua-
 tem significat: siue ut nonnulli intelligunt: quia
 due sunt generationes vetus et noua: sed in
 hoc fit seculo utraque: quoniam qui non renatus
 fuerit ex aqua et spiritu non intrabit in regnum
 celorum. Beinde quia in isto seculo annunciat
 laus dei: nam in futuro seculo cum vide-
 bimus eum secuti est: cui deinceps annuncietur
 non erit. Nos ergo populus tuus: et oves
 gregis tui: quas persequendo illi crediderunt se
 posse consumere: **Confitebimur tibi in seculo
 permanente usque ecclesia usque in finem quam
 illi delere conati sunt.** **In generatio-
 nem et generationes: annunciabimus
 laudem tuam.** Que laus ut tacere nos si-
 nire conati sunt. Adulter autem iam locis san-
 ctarum scripturarum insinuauimus confessionem
 etiam pro laude poni: sicut est illud: hec dice-
 tis in confessione: opera domini vniuersa: quoniam
 bona valde: maximeque illud: quod ait ipse salua-
 tor: qui nullum habebat omnino peccatum quod pe-
 nitendo confiteretur: **Confiteor tibi pater do-
 mine celi et terre:** quia abscondisti hec a sapien-
 tibus: et reuelasti ea paruulis. Hoc dixit: ut
 aptius intelligat: idem esse repetitum in eo quod
 dictum est: **Annunciabimus laudem tuam:** quod
 superius dictum erat: **confitebimur tibi.**
Explicit Tractatus de psalmo LXXVIII.
Incipit Tractatus de psalmo LXXIX.
Non adeo multa sunt in hoc psal-
 mo in quibus sermo non patitur diffi-
 cultatem vel intentio auditorum in-
 telligendi impedimentum. Proinde adiu-
 uante domino cum affectu audiendi et vi-
 dendi iam que pphetata et predicata sunt:
 tanquam eruditi in schola christi currere debe-
 mus que plana sunt: ut si forte obscura exi-
 gunt officium interpretandi ea que plana sunt
 legendi officium a me debeant flagitare.
 Cantatur hic de aduentu domini et salua-
 toris nostri Iesu christi: et de vinea eius: si
 cantat ille asaph quantum apparet illumina-
 tus atque correctus: cuius nomine nostris si-
 gnificari synagogam. Beneque titulus psal-
 mi est. **In finem pro his qui immu-
 tabuntur.** Etiam in melius. Quoniam chri-
 stus finis legis ideo venit: ut imutet in me-
 lius: et ait: testimonium ipsius asaph: bonus
 testimonium veritatis. Beneque testimonium
 et christum et vineam confitetur: hoc est ca-

Alia lra.
 Et
 septuplum in
 sinu eorum.

Alia lra.
 et improperit
 ipsoz.

Alia lra.
 et pascue tue.

put et corpus: regem et plebem: pastorem et gregem: et totum omnium scripturarum mysterium christum et ecclesiam. Concludit autem titulum psalmi. Pro assyriis. Assyrii interpretantur dirigentes. Jam ergo non sit generatio que cor non dirigit suum: sed generatio iam dirigens. Ergo audiamus quid dicat in hoc testimonio.

Expositio psalmi.

Alia lra.
Tregis.
Alia lra.
Touem.

Qui pascis israel intende: Quid est: qui pascis israel intende: Qui deducis velut oves ioseph. Inuocat ut veniat: expectat ut veniat: desideratur ut veniat: ergo dirigentes inueniat. Qui deducis inquit velut oves Ioseph. Ipsi Ioseph velut oves: ipse Ioseph oves sunt: et ipse Ioseph ovis est. Audito Ioseph: quod et interpretatio eius nominis multum iuuat: significat enim augmentum: et ideo utique venit ille: ut mortificatum granum multipliciter surgeret: hoc est augeret populus dei: tamen ex eo quod iam nostis contigisse de Ioseph: veniat in mentem a fratribus venditus: veniat a suis exhonoratus: apud alienigenas exaltatus: et intelliges: in cuius grege esse debeamus simul cum illis qui iam dirigunt cor suum: ut lapis reprobatus ab edificandis fiat in caput anguli: tenens duos parietes de diuerso venientes: sed in angulo concordantes. **Qui sedes super cherubim:** Cherubim sedes est glorie dei: et interpretatur plenitudo scientie: ibi sedet deus in plenitudine scientie. Licet intelligamus cherubim sublimes esse celorum potestates atque virtutes: tamen si vis eris cherubim. Si enim cherubim sedes est dei: audi quid dicat scriptura: Anima iusti sedes est sapientie. Quomodo inquis ero plenitudo scientie: Quis hoc implet: Habes vnum impleas: Plenitudo legis caritas: Noli pro multa ire atque distendi. Terret te ramorum diffusio: radicem tene: et de magnitudine arboris noli cogitare. Sit in te caritas: et necesse est plenitudo scientie consequatur. Quid enim nescit que caritatem scit: Quandoquidem dictum est: de caritas est. **Qui sedes super cherubim appare.** Ipsi enim errauimus: quia non apparebamus: Appare. **Coram Effrem et Benjamin et Danasse.** Appare inquam coram gente iudeorum: coram populo israel. Ibi enim Effrem: ibi Danasses: ibi Benjamin. Sed interpretationem videamus: Effrem fructificatio: Benjamin filius dextere Danasses oblitus. Appare enim coram fructificato coram filio dex-

Alia lra.
manifestare.
Effraim.

tere: appare cum oblitus: ut iam non sit oblitus: sed venias illi in mentem que liberaasti. Si enim gentes commemorabunt: et conuertentur ad dominum vniuersi fines terre: populus ipse de Abraam veniens: non habuit parietem suum qui gaudeat in angulo cum scriptum sit: Reliquie salue fient: **Excita potentiam tuam:** Nam infirmus eras quomodo dicebat: Si filius dei est descendet de cruce. Nihil valere videbar: prevaluit super te persecutor: et demonstraasti hoc antea: quia et Jacob ipse prevaluit angelo in luctando. Quando nisi vellet angelus: Et prevaluit homo et victus est angelus: et victor homo tenet angelum: et dicit: Non dimittam te nisi benedixeris mihi. Magni sacramentum et statum victus: et benedixit victorem: **Uicit:** quia voluit: carne infirmus: maiestate fortis. Et benedixit: vocaberis inquit israel: **Letigat tibi et femoris latitudinem et aruit:** eundemque hominem unum fecit et benedictum et claudum. Videt claudicasse populum iudeorum: vide et ibi et benedictum genus aploz. **Excita ergo potentiam tuam.** Quod diu videris infirmus: **Crucifixus** ex infirmitate: resurge in virtute. **Excita potentiam tuam. Et veni: ut saluos facias nos.** **Deus conuerte nos:** Auersi enim sumus a te: et nisi tu conuertas non conuertemur. **Et illumina faciem tuam et salui erimus.** Nam quid ille obscuram habet faciem: Non habet obscuram faciem: sed opposuit ei nubem carnis: et tanquam velum infirmitatis: et non est putatus ipse cum penderet in ligno: agnoscendus cum sederet in celo. Nam ita factum est. Presentem in terra christum: et miracula facientem non agnouit asaph: mortuum tamen post ea quod resurrexit et ascendit in celum: agnouit conpunctus est: dixerat et de illo totum hoc est testimonium quomodo agnoscerem in hoc psalmo: **Illumina faciem tuam et salui erimus.** **Obtextisti faciem tuam et egrotauimus:** illumina illam et salui erimus. **Bone deo virtutum:** usquequo irasceris in oratione serui tui. Nam serui tui. Irascebaris in oratione inimici tui: adhuc irasceris in oratione serui tui: **Conuertisti nos agnouimus:** et adhuc irasceris in orationem serui tui: Ita plane irasceri ut pater corriges: non ut iudex damnas: ita plane irasceris quia scriptum est: **Fili accedens ad seruitutem dei:** sta in iusticia et timore: et prepara animam tuam ad temptationem. Ne putes iam transisse iram dei: quia conuersus est: transiit: sed ne dānet ieternum: flagellat autem non parcit: quia flagellat omnem filium quem recipit. Si flagellari detrectas: recipi quare desideras: **Flagel-**

Alia lra.
ostende.

Alia lra.
quousque
super.

lat autē omnē filium quem recipit. Flagel-
 lat omnē qui et vnico non pepercit. Sed tñ
 q̄diu irasceris in orationem serui tui: non
 iam inimici tui. Sed irasceris in orationem
 serui tui: q̄diu: Sequit. Libabis nos
 pane lachrymarū: et potabis nos
 i lachrymis in mēsurā. Quid est i mē-
 sura: Apostolū audi. Fidelis deus qui nō
 vos permittit temptari: supra q̄ potestis
 ferre. Ipa est mēsurā p̄ vrbus tuis: ipsa
 est mēsurā vt erudians: non vt opprima-
 ris. Posuisti nos in cōtradictio-
 nem vicinis nostris: Plane factū est:
 id est d̄ asaph electi sunt q̄ irent ad gentes:
 et p̄dicarent christū: et diceret eis: Quis est
 iste nouorū demoniorū annūciator: Po-
 suisti nos in cōtradictionē vicinis nostris.
 Eum enī p̄dicabant cui cōtradicebat: quē
 p̄dicabāt mortuū resurrexisse xpm. Quis
 b̄ audiat: Quis hoc nouerit: floua res: s̄
 signa conseq̄ebant: et incredibili rei fidez
 miracula faciebāt. Contradicebat: sed cō-
 tradictor vincebat: et ex cōtradictore fide-
 lis efficiebat. Ibi tamen magna flāma: ibi
 martyres cibati de pane lachrymarū: et po-
 tati in lachrymis: sed in mēsurā: nō ampli-
 q̄ poterāt ferre: vt post mēsurā lachryma-
 rum sequeret corona gaudiorū. Et inimi-
 ci nostri subsannauerūt nos. Et vbi
 sunt q̄ subsannauerūt: Bui dictū est: Qui
 sunt isti colentes mortuū: adorantes cruci-
 fixum: Bui dictum est: Ubi ē nasus sub-
 sannantiū: Rōne nunc qui reprehendunt
 in cauernas fugiunt ne videant: Et inimi-
 ci nostri subsannauerūt nos. Sed videtis
 quid sequat. Domine deus virtū-
 tū cōuerte nos: et ostende faciē tuā
 et salui erimus. Vineam ex egypto
 trāstulisti: eiecisti gentes et plā-
 tasti eam. Nouimus: factū est. Que gen-
 tes eiecte sūt: Ammorrei: cetbei: hiebusi:
 gergesei et euei: quib⁹ expulsis et victis: in-
 troductus est popul⁹ ex egypto liberatus i
 terram p̄missionis. Unde vinea eiecta sit:
 et vbi plātata sit audiuim⁹: videam⁹ quid
 deinde factum est: quomodo creuerit: quā-
 tum creuerit: quid occupauerit. Vineā ex
 egypto trāstulisti: eiecisti gentes et plan-
 tasti eam. Quā fecisti in conspectu
 eius: et plantasti radices eius et im-
 pleuit terram. Nūquid impleret terrā:
 nisi via fieret in cōspectu eius: Que via fa-
 cta est in cōspectu eius: Ego sum inq̄t via

et veritas et vita. Ad merito impleuit terram.
 Hoc dictū modo de vinea ista q̄ p̄fectum
 est vsq̄ in finem: Verūtamē quid prius:
 Operuit montes vmbra eius et
 arbusta eius cedros dei. Exten-
 disti palmites eius vsq̄ ad mare: et
 vsq̄ ad flumē pp̄pagines eius. Hoc
 desiderat officium expositoris: non sufficit
 lectoris et laudatoris: adiunuate me inten-
 dendo. Solet enī vinea huius cōmemora-
 tio in hoc psalmo caliginem facere minus
 intentis. Etenim magnitudo vinee huius
 iam a nobis explicata est: et vnde facta est:
 et vnde facta sit magna: p̄dictuz est: Quā
 fecisti in cōspectu eius: et plantasti radices
 eius: et impleuit terram. Hoc de p̄fectione
 ipius dictum est. Sed tñ p̄ma gens Judea
 fuit ista vinea. Gens autē Judea vsq̄ ad
 mare: et vsq̄ ad flumen regnauit. Usq̄ ad
 mare apparet in scriptura q̄ mare ibi vici-
 num sit: Et vsq̄ ad flumē iordanē. Trans
 iordanē enī aliquid iudeorū collocatū est:
 infra iordanē autē tota gens. Ergo vsq̄ ad
 mare: et vsq̄ ad flumen regnū iudeorū: re-
 gnū israel: nō autē a mari vsq̄ ad mare: et a
 flumine vsq̄ ad terminos orbis terre. Illa
 iam perfectio vinee est: de qua hic p̄dixit:
 Quā fecisti in cōspectu ei⁹: et plantasti radi-
 ces eius et impleuit terram. Cum tibi ergo
 p̄dixisset et p̄fectionē: rediit ad initium: de
 quo initio sit facta p̄fectio. Initū vis audī-
 re: Usq̄ ad mare: et vsq̄ ad flumē. Finem
 vis audīre: Bui abis a mari vsq̄ ad mare: et
 a flumē vsq̄ ad terminos orbis terre: hoc
 est: impleuit terrā. Videam⁹ ergo testimo-
 nium asaph: quid factum est prime vinee:
 quid est expectandū secunde vinee: immo
 eidem vinee: Ipa est enī: nō enī altera est:
 Inde christ⁹ sal⁹ ex iudeis: inde apostoli:
 inde p̄mi credētes et p̄cia rerū suarū an̄ pe-
 des ap̄loz ponētes: inde oīa h̄. Et si aliq̄ ex
 ramis fracti sūt p̄p̄ incredulitatē fracti sūt:
 tu autē p̄plus gentiū fide sta: noli altū sape-
 s̄ time. Nā si deus naturalib⁹ ramis nō pe-
 percit: neq̄ tibi parceret. Si autē altū sapis:
 nō tu radicē portas: sed radix te. Quid ḡ
 vinea an̄ cui⁹ p̄spectū sc̄tā ē via: Facta ē vt
 ipleret terrā. P̄rio vbi fuit: Opuit mōtes
 vmbra ei⁹. Qui sunt montes: Prop̄bete.
 Quare opuit illos vmbra ei⁹: Quia obscu-
 re locuti sunt. Quare futura annunciata
 sunt: Audis a prop̄betis: obserua sabba-
 tum: octauo die circūcide infantē: offer sa-

Alia lra.
 t potū dabis
 nobis in

Alia lra.
 t Extendit.

Alia lra.
 t nō habet.

Alia lra.
 t de

Alia lra.
 t dicit inerts
 fuit.

crificiū arietis: vituli: hirci noli moueri vmbra eius ē cooperiēs montes dei: veniet et post vmbra manifestatio. Et arbuta ei cedros dei: id est cooperuit cedros dei altissimas sedes dei. Sūt em cedri significātes supbos euertēdos. Cedros libani altitudines mōi: Operuit crescēdo vinea ista et montes dei omnes sanctos pphetas patriarchas. Sed quousq; extendisti palmītes eius: Usq; ad mare et vsq; ad flumen pagines eius. Inde quid? **Ut quid destruxisti maceriā eius:** Jam videtis euersam illaz gentem iudeorum: iam ex alio psalmo audistis: In dolabro et fractorio deiecerunt eaz. Quādo fieret: nisi eius maceria destrueret: Que est maceria eius? **Adunitio eius.** Extitit enim superba aduersus plantatorem suum: et seruos ad semissos et petentes mercedem: coloni flagellauerunt: ceciderunt: occiderunt: Venit et vnicus filius: dixerunt: **Hic est heres venite occidamus eum: et nostra erit hereditas:** occiderunt et extra vineam piecerunt: proiectus magis possidet vnde proiectus est. Sic ei minas per **Esaiam:** **Destruam maceriam eius.** Quare? **Expectaui em vt faceret vnam: fecit autē spinas.** Expectaui inde fructus: et inueni peccatū. Quid ergo queris o asaph: **Ut quid destruxisti maceriam eius:** Tu em nescis. Quare? **Expectaui vt faceret iudiciū: et fecit iniquitatē.** Nō erat destruenda maceria eius: **Et venerūt gentes: destructa maceria: inuasa ē vinea: ac deletum regnum iudeorū.** Hoc primuz plangit: sed non sine spe. **Be** directiōe em cordis iam loquit: id est p assyrijs: pro diripiētibus psalmus ē. **Ut quid destruxisti maceriam eius: Et vindemiant eam omnes transeuntes viam.** Quid est viam transeuntes: **Temporaliter dominantes.** **Deuastauit eam aper de silua:** Aprū de silua quid intelligimus: **Iudeis** porcus aduersus est: et in porco ponunt tanq; immūdiciam gentium. **A gentibus autem euersa est gens iudea: sed rex ille qui euertit: nō tm̄ porcus immūdus: s; etiā aper fuit.** Quid enim aper: nisi porcus seuus: porcus superbus: **Aper de silua vastauit eam: de silua gentium.** Etenī illa vinea erat: gentes autez silue erant. Sed qñ crediderunt gentes: quid dictum est: **Tūc exultabunt omnia ligna siluarū.** **Deuastauit eam aper de silua. Et singularis fe-**

Alia lra.
† qui ptergre-
diunt.
† Exterminauit.

rus depastus est eam. Quid est singularis ferus: Ipse aper qui deuastauit eam. Singularis ferus: singularis q; superbus. Hoc enim dicit omnis superbus: **Ego sum ego sum: et nemo: S; q; fructu hec: Be virtutum couertere: Quis hec facta sunt: conuertere.** **Respice de celo et vide et visita vineam istam.** **Et perfice eam quā plantauit dextera tua.** Non aliam inuitue: sed hanc perfice. **Ip̄m est enim semen Abraam: ipsum est semē in quo benedicunt omnes gentes: ibi est radix vbi portatur oleaster insertus.** **Perfice vineam istaz quā plantauit dextera tua.** Sed vbi perficit: **Et super filium hominis quem confirmasti tibi.** Quid euidentius: **Quid adhuc expectatis vt vobis disputando exponamus: et non potius vobiscuz admirando clamemus.** **Perfice vineam istam quā plantauit dextera tua: et super filium hominis eam perfice: Quem filium hominis: Quē cōfirmasti tibi: Ad agnum firmamentū: edifica quātum potes: fundamētū aliud nemo pōt ponere pter id quod positus est: quod est christus Iesus.** **† Succensa igni et effossa: ab increpatione vultus tui peribunt.** Que sunt succensa igni et effossa: que peribūt ab increpatione vultus tui: **Hideam et intelligamus q; sunt igni succensa et effossa.** Quid increpauit christus: **Peccata.** Ab increpatione vultus eius peccata perierūt. Quare ergo peccata igni succensa et effossa: **Omnia peccata due res faciunt in homine cupiditas et timor.** **Logitate discutite interrogate corda vestra: pscrutamini cōsciētias: videte vtz possint eē peccata: nisi aut cupendo aut timendo.** **Propomē premium vt pecces: id est quod te delectet facis ppter qd cupis: sed forte nō ducetis donis: terrenis nimis: facis propter quod times.** **Corrumpere te vult aliquis: vt dicas: vbi gratia: falsuz testimoniū.** **Innumerabilia sūt: sed planiora ppono: de quibus cetera cōsiliaris.** **Attendisti tu deum: et dixisti i animo tuo: quid pdest homini si totum mundum lucratur: anime autez sue detrimentū patiat: Nō adducor premio: vt perdā animā meā p lucro pecunie.** **Conuertit ille se ad incutiendū metuz qui premio corrumpere non valuit: incipit minari damnum: expulsionem: cedes fortassis et mortē.** **Ibi iam si cupiditas non valuit: forte timor**

Alia lra.
† Incensa.
† suffossa.

valebit vt pecces. Porro autem si de scri-
pturis: sicut contra cupiditatē venit tibi in-
mentē: Quid pdest homini: si totū mundū
lucretur: anime autē sue detrimentū patia-
tur: Veniat etiā contra timorem in mentē:
Nolite timere eos qui corp⁹ occidūt: ani-
mam autem non possunt occidere. Qui-
cunq; te vult occidere vsq; ad corpus: et li-
cet: vsq; ad animam non licet. Anima tua
non morietur: nisi tu eam volueris occide-
re. Perimat aliena iniquitas tuam carnē:
dum seruet veritas animā tuam. Si autez
a veritate resilieris: quid tibi ampli⁹ factu-
rus est inimicus: q̄ tu tibi ipse facis: Inimi-
cus seuiens carnem potest occidere: tu autē
dicendo falsum testimoniū animam occi-
dis. Audi scripturam: Os quod mentitur
occidit animā. Itaq; fratres mei ad omne
recte factum: amor et timor ducit. Ut faci-
as: bene amas deū: et times deū: vt autē fa-
cias male: amas mūdum: et times mūdū.
Hec duo conuertant ad bonū. Amabas
terram: ama vitam eternam: timebas mor-
tem: time gebēnam. Quicquid tibi iniquo
pmiserit mūdus: nūquid pōt dare quātū
dabit iusto deus: Quicquid tibi iusto mi-
natus fuerit mūdus: nūquid potest facere
quod facit iniquo deus: Tis audire quid
datur⁹ est deus: si iuste vixeris: Venite be-
nedicti patris mei percipite regnum quod
vobis paratum est ab origine mundi. Tis
videre quid facturus est impijs: Ite i ignē
eternum: qui paratus est diabolo et ange-
lis eius. Bene quidem tu nihil aliud vis:
q̄ vt bene tibi sit. Nam in eo qd amas: vis
vt bene tibi sit: et in eo qd times: non vis vt
male tibi sit: sed non in ea regione queris:
in qua querendum est. Festinas. Nam et si-
ne indigentia vis esse: et sine molestia. Bo-
num est qd vis: sed tolera quod non vis:
vt assequaris quod vis. Proinde illius fa-
cies delens peccata: quid faciet: Que sūt
peccata: Succensa igni et effossa. Quid fe-
cerat amor malus: Tanq̄ ignem succen-
derat. Quid fecerat timor malus: Tanq̄
effoderat. Amor q̄ppe inflāmat: timor hu-
miliat: Ideo peccata mali amoris igne suc-
censa sunt: peccata mali timoris effossa sūt.
Humiliat et bonus timor: accendit et bon⁹
amor: sed aliter atq; aliter. Nam et colon⁹
intercedens pro arbore que fructus nō da-
bat ne subuerteret ait: Circūfodio eum et
adbibebo copbinum stercois. Fossa signi-

ficat piam humilitatē timentis: et stercois
copbinus sordes viles p̄nitētis. De igne
autē boni amoris: ignē inq̄t veni mittere in
mūdum: quo igne inardescant spiritu ser-
uantes: et dei ac pximi caritate flagrantes:
ac per hoc sicut omnia iusta opera: bono ti-
more: et bono amore fiunt: sic malo amore:
et malo timore omnia peccata cōmittunt.
Ergo succensa igni et effossa omnia scilicet
peccata ab increpatione vultus tui peribūt.

Fiat manus tua super virū dex-
tere tue: et super filiū hominis quē
cōfirmasti tibi. Et nō discedim⁹
a te: Quid generatio praua et amaricās:
et que cor non dirigit suum: dicat asaph: vt
ostēdat se misericordia tua. Fac bene cum
vinea tua: perfice illam: quoniā cecitas ex
parte i israel facta est: vt plenitudo gentiuz
introideret: et sic ois israel saluus fieret: Be-
mōstrata facie tua super virum dextere tue
quem confirmasti tibi: non discedimus a
te. Quid nos increpas: Quid accusas:
Hoc fac et non discedimus a te. **Vni-
ficabis nos et nomen tuū inuocabi-
mus.** Tu nobis dulcis eris: vniificabis
nos. Nam prius amabamus terram nō te:
sed mortificasti membra nostra que sunt su-
per terram. Illud enim vetus testamentū
habēs promissa terrena: hoc videtur sua-
dere: ne gratis colatur deus: sed quia ali-
quid dat in terra: ideo diligit. Quid amas
vt deum non ames: Dic mihi: Ama si po-
tes aliquid quod ille nō fecit. Circūspice
vniuersam creaturam: vide vtrum alicubi
cupiditatis visco teneat: et a diligēdo cre-
atorem impediatis: nisi ea re quam creauit
ip̄e quem negligis. Quare autē amas ista:
nisi quia pulchra sunt: Possunt esse tam
pulchra: q̄ ille a quo facta sunt: Admiraris
hec: quia illum non vides: sed per ea que
miraris ama quem non vides. Interroga
creaturam si a seip̄a est: remane in illa. Si
autem ab illo est: non ob aliud perniciofa
est amatori: nisi quia preponitur creatori.
Quare hoc dixi: Propter versum istum
fratres. Adortui ergo erant qui propterea
deum colebant: vt eis fm carnem bñ esset.
Sapere em̄ fm carnem mors est: et mortui
sunt qui non deum gratis colunt: id est: qz
ip̄e ton⁹ est: nō quia dat talia bona q̄ danf
et non bonis. Pecuniam vis a deo: habet
et latro: vxorem: fecunditatem filiozū: salu-
tem corporis dignitatem seculi: attende q̄

multi mali habent: hoc est totum propter quod cum colis. Mutabunt pedes tui: putabis te sine causa colere: quādo in eis vides ista qui cum non colunt. Ergo ista dat omnia etiam malis: se solum seruat bonis. Glorificabis nos: nam mortui eramus: quī terrenis rebus inherebamus: mortui eramus quādo terreni hominis imaginē portabam⁹. Glorificabis nos: innouabis nos: vitam interioris hominis dabis nobis. Et nomen tuū inuocabim⁹: id est te diligim⁹: tu nobis dulcis eris remissor peccatorum nostrorū: tu eris totum premiū iustificationum. **Domine deus virtutū conuertere nos: et ostende faciem tuam et salui erimus.**

Explicit Tractatus de ps. LXXIX.

Incipit Tractatus de ps. LXXX.

I Qui ad vos de presenti psalmo suscepimus: adiuet vocem nostram qui et vestram. Etenim aliquāto ē obtusior: dabit ei vires intentio audientium: et adiutorium iubentis vt loquar. **Titulum habet psalmus iste. In finem pro torcularibus quinta sabbati: psalmus ipi asaph.** In vnum titulum multa sunt cōgesta mysteria: ita tamē vt lumen psalmi indicet interiora. Cum de torcularib⁹ locuturi sumus: nemo vestrum aliqd expectet nos dicturos esse d lacu: de prelo: de fiscinis: quia nec ipse psalm⁹ hoc habet: et ideo magis indicat mysteriū. Nā si aliquid tale psalmi cōtineret: non deesset qui putaret ad litteram esse accipiēda torcularia: nec aliqd illic tale ampli⁹ requirendum: nec mystice aliquid positum et sacrate significatū: sed diceret simpliciter: psalmus de torcularibus loquit. Et tu mihi nescio quid aliud suspicaris: nihil hic tale audistis cum legeret. Ergo accipite torcularia mysteriū ecclesie quod nūc agitur. In torcularibus animaduertim⁹ quedaz tria: pressuram: et de pressura quedaz duo: vnū recōdendū: alterum p̄iciendum. Sit ergo in torculari p̄culcatio: tribulatio: pondus: et in his oleum eliquat occulte in gemellariū: amurca publice p̄ plateas currit. Intendite ad magnū hoc spectaculū. Nō enī desinit deus dare nobis quod cum magno gaudio spectemus: aut circi infania huic spectaculo cōparanda est. Illa ad amur-

cam pertinet: hoc ad oleum. Quādo ergo auditis contumaciter garrere blasphemos et dicere: abundare pressuras temporibus christianis: scitis enim quia hoc amant dicere: et vetus quidē: sed a temporibus christianis cepit puerbium: Non pluit deus: dic ad christianos: quōs p̄ores ista dixerūt. Isti autē modo dicunt: et quia pluit de⁹: dicant christiani: nō pluit deus: nō seminamus: pluit deus: nō trituramus: et inde volunt superbire vnde deberent amplius supplicare: eligētes blasphemare quā orare. Cū ergo ista cōmemorant: cum ista iactant: cū ista dicunt: et cōtumaciter dicunt: non cum timore: sed cum elatione: non vos perturbent. Puta enim quia pressurae abūdant: tu oleum esto. Nigra tenebris ignorantie amurca insultet: et illa tanquā per plateas p̄iecta publice insultet: tu apud te in corde tuo: vbi qui videt in occulto reddet tibi: liquare in gemellarium. Oliua in arborē quibusdam quidem tempestatibus agitatur: non tamē pressuris torcularis atterit: ideo vtrūq; simul pendet ex arborē: et quod proficiendum est: et quod recōdendū. At vbi ad torcular et pressuras ventū fuerit: vtrūq; discernit: dirimit: et aliud appetitur: aliud respuit. Cultis nosse vim torcularium istorum: Et vnum aliquid dicam: vnde et ipi murmurant qui ea faciunt: quāte inquirunt rapine temporibus nostris: quāte pressurae innocentū: quāte expoliationes rerū alienarum: Ita sane in amurcam attendis: quia rapiunt res aliene: in oleum non attendis: quia pauperib⁹ donantur et proprie. Non habebat antiquitas tales raptores rerum alienarum: sed nō habebat antiquitas tales donatores rerum suarum. Aliquanto esto curiosior in torculari: noli hoc solū videre quod publice fluit: est aliquid quod querendo inuenias: **Biscute: audi: cognosce quō multi faciunt quod ex ore domini cum audisset vnus diues tristis abcessit.** Ex euangelio multi audiunt: **Ecce vende omnia que possides: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celis: et veni sequere me.** Non attendis quō multi id faciunt: **Pauci inquirunt sunt: ipsi tamē pauci oleū sunt: et qui bene vtunt his reb⁹ quas possident ad oleum pertinent.** Adiunge omnia: et videbis patrifamilias tuas plenas apothecas. Vides raptorem quales nunquā vidisti: vides cōtemptorem rerum sua-

rum qualem nunq̄ vidisti. Lauda torcularia: implet p̄phetia de Apocalypsi: Iustior fiat: et sordidus sordescat adhuc. Ecce torcularia in hac sententia: Iustus iustior fiat: et sordidus sordescat adhuc. Quare et quinta sabbati: Quid est hoc? Recurramus ad prima opera dei: ne forte ibi aliquid inueniamus quo et sacramentū intelligamus. Sabbatum enim septimus dies est: quo requieuit deus ab omnibus operibus suis: magnū intimans mysteriū quietis nostre future ab omnibus operibus nostris. Prima sabbati dicitur primus dies: quem dominicū etiam nominamus: secunda sabbati secundus dies: tertia sabbati tertius dies: quarta sabbati quartus dies: quinta ergo sabbati quintus dies a dominico die: post quem sexta sabbati sextus dies: et ipsum sabbatū septimus dies. Videte itaq̄ quibus loquatur hic psalmus. Videtur enim mihi quoniam baptizatis loquitur. Quīto enim die deus ex aquis creauit animalia. Quinto die: id est quinta sabbati dixit deus: Producant aque reptilia animarū viuarum. Videte ergo vos in quibus iam produxerunt aque reptilia animarū viuarū. Vos enim ad torcularia pertinetis: et in vobis quod produxerūt aque: et aliud eliquatur: aliud projicitur. Sunt enim multi non digne viuentes baptismo quod perceperunt. Quia multi enim baptizati hodie circūimplere: q̄ istam basilicam in aluerunt: Quia multi baptizati: aut casas in vicis faciunt: aut non fieri querunt. Psalmus autē iste p̄ torcularib⁹ et quinta sabbati cantat: et in pressura discretionis: et in sacramento baptismi cantat ipsi asaph. Asaph homo hoc nomine fuit quidam appellatus: sicut Iudith: sicut Chore: sicut alia nomina que inuenimus in titulis psalmoz̄: interpretatio tamē nominis mysterium indicat occulte veritatis. Asaph quippe latine dicitur congregatio. Ergo pro torcularib⁹ quinta sabbati cantatur ipsi asaph: id est pro pressura discernente baptismi: et ex aqua renatis cantat psalmus dominice congregatio. Titulū in limine legimus: et in his prediis quid sibi velint intelleximus. Jam si placet etiā ipsam domū opis: id est ipsius torcularis interiora videamus: intremus: in his inspiciamus et gaudeamus: timeamus: appetamus: fugiamus. Omnia enim hec inuenturi estis in hac interiore domo: id est in textu ipsius psalmi cum legere: et

adiuuante domino quod donauerit loqui ceperimus. Ecce vos asaph congregatio domini.

Expositio psalmi.

Exultate deo adiutori nostro: Vos qui congregati estis hodie: vos hodie asaph domini: siquidē vobis canitur psalmus ipsi asaph: Exultate deo adiutori nostro. Exultant alij circa vos deo: exultant alij deceptorum suo: exultate vos adiutori v̄ro. Exultāt alij deo suo ventri suo: exultate vos deo vestro adiutori nostro. Jubilate deo Jacob. Quia et vos pertinetis ad Jacob: immo vos estis Jacob minor popul⁹ cui seruit maior. Jubilate deo Jacob. Quicquid verbis explicare nō potuerit: nō ideo tamē ab exultatione cessetis: quō poteritis explicare clamate: quod non potestis iubilare. Etenim ex abundantia gaudiorum: quia verba sufficere non possunt: in iubilatione solent erumpere: Jubilate deo Jacob. Accipite psalmum et date tympanū: Et accipite et date. Quid accipite: quid date: Accipite psalmū: et date tympanū. Dicit quodam loco apostolus Paulus: reprehendens et dolens q̄ nemo illi cōmunicauerit in ratione dati et accepti. Quid est in ratione dati et accepti: nisi quod alio loco aperte exposuit: si nos vobis spiritualia seminauimus: magnum est si nos carnalia vestra metamus: Et verum est q̄ tympanum quod de corio fit ad carnem pertinet. Psalmus ergo spiritualis est: tympanū carnale. Ergo plebs dei: cōgregatio dei accipite psalmū: et date tympanū: accipite spiritualia et date carnalia: Hoc ē quod et vos ad illam mensam beati martyris exhortati sum⁹: vt accipientes spiritualia: daretis carnalia. Hec enim que extrahunt ad tempus ad recipienda corpora: vel viuorum vel mortuoz̄ necessaria sunt: sed tempore pertereunt: Nunquid post iudicium dei istas fabricas in celum leuabimus: Sine his tamen hoc tempore agere que ad possidendum celum pertinent non poterimus. Si ergo auidi estis in spiritualib⁹ accipiēdis: deuoti estote in carnalib⁹ erogandis. Accipite psalmū et date tympanū: exigite vocem nostrā: reddite manus vestras. Psalterium iocundum cum cithara. Ademini nos aliquādo differētā psalterij et cithare itimasse caritati v̄re: studiosi q̄ memi-

Alia lra.
† Sumite.

nerunt recognoscant: qui vel non audierunt: vel non meminerunt discant. Istorum duorum organorum musicorum: psalterij et cithare hec differentia est: quod psalterij lignum illud cōcauū vnde canore chorde reddunt in superiore parte habet: deorsum ferunt chorde vt desuper sonēt: in cithara vō hec eadem cōcauitas ligni partē inferiorem tenet: tanq̄ illud sit d̄ celo: hoc de terra. Celestis enim est p̄dicatio verbi dei: sed si expectamus celestia: non sumus pigri ad operanda terrena: quia psalterium iocundum: sed cum cithara. Hoc alio modo dictum est quod supra: Accipite psalmum et date tympanū. Hic p̄ psalmo psalterium: p̄ tympano cithara posita est. Hoc tamen admoniti sumus: vt predicatōni verbi dei corporalibus respondeamus operibus.

Alia lra.
† Luccinate.

Alia lra.
† In neome-
nia tuba i insti-
gni die solēni-
tatis vestre.

Alia lra.
† in.

† **Tuba canite:** Hoc est clarius et fidelius predicate: ne terramini: sicut ait propheta quodam loco: Exclama: et exalta sicut tuba vocem tuam. **Tuba canite.** † **In initio mensis tube.** Preceptū erat in initio mensis vt tuba canerent: et hoc vsq̄ nūc iudei corporaliter faciunt: spiritualiter non intelligunt. Initiū enim mensis noua luna est. Noua luna: noua vita est. Quid est noua luna? Si qua igitur in christo noua creatura. Quid est tuba canite in initio mensis tube? Cum tota fiducia nouam vitam predicate: strepitum vite veteris nolite metuere. Quia preceptū ipi israel est: et iudiciū deo Jacob. Tibi preceptum: tibi iudicium. Qui enī in lege peccauerunt: per legē iudicabunt. Et ipse precepti dator dominus christus: verbum caro factum: in iudiciū inquit veni in hunc mūdum: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Quid est: vt qui non vidēt videant: et qui vident ceci fiant: nisi homines exalcent: superbi desiciant: Non enim qui vident ceci fiant: sed qui sibi videre videntur de cecitate conuincant. Hoc agit mysteriū torcularis: vt qui non vident videant: et qui vidēt ceci fiant. **Testimonium in Ioseph posuit illud:** Eia fratres quid est? Ioseph interpretat augmētatio. Admīnistis: nostis Ioseph in egyptū venditum: christus ad gentes transiens. Ibi Ioseph post tribulationes exaltatus: et h̄ christus post passionē martyriū glificatus. Ergo ad Ioseph magis gentes ptinent: et ideo augmentatio: quia multi filij deserte magis q̄ eius que habet virum. Testimo-

nium in Ioseph posuit illud. **Dum exiret de terra egypti:** Videte et hic significari quintā sabbati: quādo exiit de terra egypti Ioseph: id est populus multiplicatus per Ioseph: per mare rubrum traiectus est. Et tunc ergo pduxerūt aque reptilia animarū viuarum. Nihil aliud illud tunc in figura portendebat transitus populi per mare: nisi transitū fidelium p̄ baptismū: testis ē apostolus: Nolo enim vos inquit ignorare fratres: quia patres nostri omnes sub nube fuerunt: et omnes per mare transierunt: et omnes in Moyse baptizati sunt. Nihil ergo aliud significabat transitus per mare: nisi sacramentū baptizatorū: nihil aliud insequētes egypti: nisi abundantiam p̄teritorum delictorum. Videtis euidentissima sacramenta. Premunt egypti: vrgent: instant ergo peccata: sed vsq̄ ad aquam: Quid ḡ times qui nōdum venisti: venire ad baptismū christi: transire per mare rubrū. Quid est rubrum: Sanguine domini cōsecratum. Quid times venire: Conscientia forte aliquorum imanium delictorum stimulat: et excruciat in te animū: et dicit tibi tam magnū esse illud quod cōmisisti: vt desperes tibi dimitti. Time ne remaneat aliquid peccatorum: si vixit aliquis egyptiorū. Cum autē transieris rubrum mare: cuius eductus fueris a delictis tuis i manu potenti et brachio forti: pcepturus es mysteria que non noueras: quia et ipse Ioseph cum exiret de terra egypti. Linguā quā non nouerat audiuit. Audies linguam quā non noueras: quam modo audiunt et recognoscunt testantes et scientes qui norunt. Audies vbi debeas cor habere: quod modo cum dicerem multi intellexerūt et acclamauerunt: reliqui multi steterunt: quia nōdum linguam quā non nouerant audierūt. Accelerent ergo: transeant: discant. Linguam quā nō nouerat audiuit. **† Auertit ab oneribus dorsum eius.** Quis auertit ab oneribus dorsus eius? nisi ille q̄ clamat: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: Alio modo hoc idem significatur. Quod faciebat insecutio egyptiorum: hoc faciunt sarcine peccatorū. Auertit ab oneribus dorsum eius. Et quasi diceret: qui bus oneribus: **Manus eius in cophino seruerunt.** Per cophinum significantur opera seruilia: mundare: stercorea terrā portare cophino fit. Seruilia sūt opera: quia omnis qui facit peccatū seruus est

Alia lra.
† Diuertit.

peccati. Et si vos fili⁹ liberauerit: tunc vere liberi erit. Adhuc et abiecta mundi: quasi cophini deputatur. Sed et cophinos deus buccellis impleuit. Duodecim cophinos buccellarum impleuit: quia abiecta huius mundi elegit: ut confunderet fortia. Sed et quoniam in cophino seruebat Ioseph: terram ibi portabat: quia lateres faciebat. Nam eius in cophino seruiuerunt. **In tribulatione inuocasti me et erui te:** Recognoscat se vnaqueque scientia christiana: si deuote transierit mare rubrum: si cum fide credendi et obseruandi linguam quam non nouerat audiuit: recognoscat se in tribulatione exaudita. Ipsa enim magna tribulatio erat premi sarcinis peccatorum. Quantum gaudet releuata conscientia: Ecce baptizatus es: conscientia que heri premebatur: hodie gratulatur. Exaudit⁹ es in tribulatione: memeto tribulationis tue. **Quoniam accedes ad aquam quod sollicitudinis gerbas:** Quid ieiuniorum exhibebas: Quid tribulationum in corde gestabas orationum internarum piarum deuotarum: Occisi sunt hostes tui: omnia peccata tua deleta sunt. **In tribulatione inuocasti me et erui te. Exaudiui te in abscondito tempestatis.** Non in tempestate maris: sed in tempestate cordis. Exaudiui te in abscondito tempestatis. **Probauit te in aqua contradictionis.** Reuera fratres reuera: qui exaudit⁹ est in abscondito tempestatis: debet probari in aqua contradictionis. Cum enim crediderit: cum baptizatus fuerit: cum viam dei capere ceperit: cum in gemellarum eliqui intederit: et ab amurca publice currere se extraxerit: habebit multos exagitatores: multos insultatores: multos detractores: dehortatores: minantes etiam ubi prenit deterreres: deprimetes. Hec tota aqua contradictionis est. Puto esse hodie hic sic: arbitror esse hic nonnullos quos amici sui volebant rapere ad circum: et ad nescio quas hodiernae festiuitatis nugas: forte ipsi illos adduxerunt ad ecclesias: sed sibi ipsi illos adduxerunt: sibi ab eis ad circum abduci non potuerunt: in aqua contradictionis probati sunt. Non ergo erubescas predicare quod nosti defendere: et inter blasphemos quod credidisti. Si enim exaudiris in abscondito tempestatis: corde creditur ad iustitiam: si probaris in aqua contradictionis: ore confessio fit ad salutem. Quanta est enim ipsa aqua contradictionis: iam pene siccata est: sed senserunt illam maiores nostri: quoniam verbo dei: quoniam mysterio christi acriter resistebat gen-

tes: turbatur aqua. Aquas enim per populos aliquam intelligendas euidenter apocalypsis scriptura demonstrat: ubi aque multe cum viderentur: et cum quereretur quid essent: responsum est: Populi sunt. Pertulerunt ergo illi aquam contradictionis: quoniam fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania: quando assiterunt reges terre: et principes conuerunt in unum aduersus dominum: et aduersus christum eius. Quoniam fremuerunt gentes: tunc leo ille viro forte Samson venienti ad ducendam de alienigenis uxore: christo scilicet descendenti ad habendam ecclesiam de gentibus fremens ibat in obuiam. Sed quid egit: Accepit et tenuit: fregit: dissipauit leonem: factus est in manibus eius velut hedus caprarum. Quid enim fieret populus fremens: nisi languidus peccator: Occisa autem illa feritate: iam non sic fremit regia potestas: non sic fremit populus gentium: non ita in obuiam christo: imo vero in ipso regno gentium inuenimus leges per ecclesiam: tanquam fauam in ore leonis. Quid ergo iam metuam aquam contradictionis: que prope iam tota siccata est: Illa pene iam silet: si amurca non contradicat. Quibus malis seuiant alieni: o si eos non adiuuent mali nostri. Exaudiui te in abscondito tempestatis: probauit te in aqua contradictionis. Recolens quod de christo dictum sit: sic natum eum esse in multorum ruinam: et multorum resurrectionem: et in signum cui contradicetur. Nouimus: videmus: signum crucis erectum esse: et contradicendum est ei. Contradictum est glorie crucis: sed titulus erat super crucem qui non corrumpebatur. Est enim titulus in psalmo: in tituli inscriptione ne corumpas: signum erat cui contradiceretur. Bixerunt enim iudei: Noli facere rex iudeorum: sed fac quod ipse dixit regem se esse iudeorum: Victa est contradictio: responsum est: quod scripsi scripsi. Exaudiui te in abscondito tempestatis: probauit te in aqua contradictionis. Hoc totum ab initio psalmi versus ad hunc versus: de oleo torcularis audiui: quod restat magis dolendum est et cauendum. Ad amurcam enim torcularis pertinet versus in fine: fortasse non frustra: et interposito dia psalmate: sed hoc etiam audire utile est: ut quod se iam in oleo videt gaudeat: qui periclitatur: ne in amurcam incurrat caueat: utrumque audi: unum dilige: alter time. **Audi populus meus et loquar et testabor tibi:** Non enim populo alieno. Non enim populo non pertinenti ad torcular. Iudicate inquit inter me et vineas meas. Audi plus

Alia lra. t liberauit.

Alia lra. t apud aqua.

Alia lra. t non habet. t contestabor te

meus et loquar et testificabor tibi. Israel si audieris me non erit in te deus recens. Deus recens est ad tempus factus: Deus autem noster non recens: sed ab eternitate in eternitate. Et christus noster recens forte homo: sed sempiternus deus. Quid enim ante principium? Et utique in principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum: et ipse deus noster verbis caro factus: ut habitaret in nobis. Absit ergo: ut sit in aliquo deus recens. Deus recens: aut lapis: aut phantasma est. Non est inquit lapis: Ego argenteum habeo et aureum. Adhuc ipsa preciosa voluit numerari qui dixit: Idola gentium argentum et aurum. Magna sunt quia aurea et argentea sunt: preciosa sunt: lucida sunt: sed tamen oculos habent et non vident. Recentes hi dii. Quid recentis deo ex officina: licet illos iam vetustos araneorum casses ptererint? Qui sempiterni non sunt: recentes sunt. Hoc de paganis: nescio: quis alius in vanitate accipiens nomen domini dei sui: fecit sibi christum creaturam: christum impari et inequale generanti filium dei dicens: et filium dei negans. Si enim filius unicus est: hoc quod pater est: et hoc est ex eternitate. Tu autem nescio quid aliud cogitasti in corde tuo: deum recentem posuisti. Fecit sibi alius deum pugnantem contra gentes tenebrarum: timentem ne inuadatur: fatagitem ne corrumpatur: ex parte tamen corruptum: ut possit esse totus saluus: sed non totus: quia ex parte corruptus. Manichei ista dicunt: faciunt sibi et isti in corde recentem deum. Non est talis deus noster: non est talis portio tua Jacob: sed qui fecit celum et terram: ipse est deus tuus: qui non eget bonis: qui non timet a malis. Multi ergo heretici cum paganis alios et alios deos ipsi sibi finxerunt: alios et alios deos ipsi sibi fecerunt: et eos etiam si non in templis: tamen quod est peius in suo corde posuerunt: et falsorum ridendorumque simulachrorum templa ipsi facti sunt. Magni operis est intus hec idola frangere: et locum deo venienti non recenti mundare. Omnes enim isti alii et alii sentientes: alios atque alios deos sibi facientes: ipsamque fidem falsitate variantes vident dissentire: sed omnes a terrenis cogitationibus non recedunt: in terrenis cogitationibus consentiunt sibi. Opinio diuersa est: vanitas una est. De illis in alio psalmo dicitur: Ipsi de vanitate in unum colligantur. Quis opinionum varietate discordent: simili tamen vanitate colligantur. Et nostis quia vani-

tas retro est: posterior est: ideo ille qui retro oblitus est: id est vanitatem oblitus in ea que antea sunt: id est in veritate extensus: sequitur ad palmam supne vocacionis dei in christo Iesu. Ergo in peius sibi isti consentiunt: quibus dissentire a se inuicem videantur. Ideo Samson caudas vulpium colligauit. Vulpes insidiosos maxime hereticos significat: dolosos: fraudulentos: cauernosis anfractibus latentes et decipientes: odore etiam tetro putentes. Contra quem odorem dicit Apulus: Christi bonus odor sumus in omni loco. Iste vulpes significatur in canticis canticorum: vbi dicitur: Capite nobis vulpes pusillas exterminantes vineas: latentes in cauernis tortuosis: Capite nobis: conuincite nobis. Lapis enim cum quem de falsitate puincis: Contra dicentibus denique vulpeculis domino: et dicentibus: In qua potestate ista facit: respondete mihi et vos inquit unum sermonem: Baptismum Joannis unde est: de celo an ex hominibus? Vulpes autem solent habere tales foueas: ut ex vna parte intrant: et ex alia parte exeant. Ad utrumque foramen captorum vulpium retia posuit: dicite mihi de celo est: an ex hominibus? Sentit illi eum ex utraque parte tetendisse unde caperet: et autem apud se: si dixerimus inquit de celo: dicitur est nobis: quare ergo non credidistis? Ille enim testimonium christo prohibuit: si dixerimus de terra: lapidat nos populus: quia prophetam eum habent. Sentientes ergo hac atque hac esse unde caperentur: responderunt nescimus. Et dominus: Nec ego vobis dico in qua parte ista facio. Vos dicitis vos nescire quod scitis: ego vobis non dico quod queritis: quia ex nulla parte exire auli estis: in vestris tenebris remansistis. Obtemperemus ergo et nos si possumus dicenti verbo dei: Capite nobis vulpes pusillas exterminantes vineas: videamus si et nos quasdam vulpeculas capere possumus. Proponamus ad foramen utrumque: ut vni vulpes exire voluerit capiat (verbi gratia) Manicheo facienti sibi deum recentem: et in corde suo ponenti quod non est: dicamus et interrogemus eum. Substantia dei corruptibilis est: an incorruptibilis? Elige quod vis: exi qua vis: si non effugas. Si dixeris corruptibilis: non a populo: sed a te ipso lapidaberis. Si autem dixeris incorruptibile deum: incorruptibilis quomodo timuit gentem tenebrarum. Quid factura erat incorruptibili gens corruptionis? Quid restat nisi ut dicatur: nescimus? Sed tamen si hoc non dolo sed ignorantia dicitur

nō remāeat in tenebris: ex vulpe fiat ouis: credat inuisibili incorruptibili soli deo: nō recenti: soli ab eo quod est solus: nō ab eo quod est sol: ne nos ipsi vulpi fugienti aliā cauernā aperuisse videamur: q̄ nec nō mē solis formidabimus. Est em̄ in scripturis nostris sol iusticie: ⁊ sanitas in pennis eius. Ab estu solis eius vmbra appetitur: sub alas aut solis huius ab estu fugitur: sanitas em̄ in pennis ei⁹. Iste est sol de quo dicturi sūt impij: Ergo errauim⁹ a via veritatis: ⁊ iusticie lumen nō luxit nobis: ⁊ sol nō est ortus nobis. Vicituri sunt adoratores solis: sol nō ortus est nobis: q̄ cū adrent solem quē facit oriri sup bonos ⁊ malos: nō est eis ortus sol: qui solos illuminat bonos. Faciūt sibi ergo deos recentes qui q̄ quales volunt. Quid em̄ impedit officinā decepti cordis fabricare phantasma quale voluerit: Sed oēs hi in posteriorib⁹ cōsentunt: id est simili vanitate detinētur. Un̄ Samson noster qui etiam interpretatur sol ipsorū: eorū scz quib⁹ lucet: nō omniuz sicuti est oriēs sup bonos ⁊ malos: sed sol quorundaz sol iusticie: figurā em̄ habebat christi: colligauit vt dicere ceperā caudas vulpium: ⁊ ibi ignē alligauit ad incendendū ignē: sed messes alienigenarū. Proinde tales p̄sentientes in posteriorib⁹ tanq̄ caudis colligati: trahunt ignē corrupentē: sed nō incēdūt nostrorū segetes. Nouit em̄ dñs qui sūt ei⁹: ⁊ recedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomē dñi. In magna aut domo nō solū sunt vasa aurea ⁊ argentea: sed ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ alia sunt quidē in honorē: alia vero in cōtumeliā. Si quis autē mūdauert se ab hmōi: erit vas in honorē vtile dño: ad omne opus bonū paratum: ⁊ ideo nec caudas vulpiū: nec faces vulpiū ptumescet. Sed videam⁹ de populo isto. Si me audieris inq̄t nō erit in te de⁹ recens. Nouet me quid dixit in te. Non em̄ dixit ad te quasi simulachry forinsecus adhibitu: sed in te in corde tuo: in imagine phantasmatis tui: in deceptiōe erroris tui tecū portabis deū tuū recentem remanēs vetustus. Si ergo me audieris inquit: q̄a ego sum qui sum: nō erit in te deus recens. **Nec adorabis deū alienum.** Si em̄ in te nō sit: nō adorabis deū alienū. Si tu nō cogites deū falsū: nō adorab deū fabricatū. Non em̄ erit in te de⁹ recens. **Ego enim sum: Quid vis adorare quod nō est: Ego em̄ Dominus deus ⁊ sum:**

Alia lra. ⁊ tuus.

Quia ego sum qui sum. Et ego quidē sum inquit qui sum sup omnē creaturaz: tibi tñ tēporaliter quid prestā: **Qui eduxi te de terra egypti:** Nō tantū illi populo dicitur. Omnes em̄ educti sum⁹ de terra egypti: omnes p mare rubrū transiuimus: inimici nostri psequētes nos in aqua perierūt. Non simus ingrati deo nostro: nō obliuiscamur dñm monentē: ⁊ fabricemus in nobis deum recentē: q̄ eduxi te de terra egypti. Loquitur de⁹. **Dilata os tuū ⁊ adimplebo illud.** Angustias paterl in te ppter deū recentē constitutū in corde tuo. Frange vanū simulachrū: deince de cōscientia tua fictum idolū: dilata os tuū p̄fite do: amādo: ⁊ adimplebo illud: qm̄ apud me est fons vite. Hoc quidē dicit dñs: sed quid sequit⁹? **Et nō obaudiuit populus me⁹ vocē meam:** Nō em̄ loq̄retur ista nisi populo suo. Scimus em̄ q̄ cū cūq̄ lex dicit his qui in lege sunt dicit. **Et nō obaudiuit plūs meus vocē meaz.** **Et israel non attendit mihi.** Quis: cui⁹? **Israel mihi** Ingrata aia: p me anima: a me vocata anima: a me in spem adducta: a me a peccatis abluta. Et israel nō attendit mihi. **Baptizant em̄ ⁊ trāseūt p mare rubrū:** sed in via murmurāt: cōtradiciūt: p̄querūtur: seditionibus pturbant: ingrati ei qui liberauit a p̄sequentibus hostib⁹: q̄ ducit p siccū heremū: cū cibo tñ ⁊ potu: cū lumine nocturno ⁊ vmbraulo diurno. **Et israel nō attendit mihi.** **Et dimisi eos fm̄ affectiones cordis eorū:** Ecce torcular. Apta sūt foramina: currit amurca. **Et dimisi eos: non fm̄ salutē preceptorū meorū:** sed fm̄ affectiones cordis eorū domauit eos sibi. **Dicit ⁊ Aplus: Tradi dit eos deus in p̄cupiscentias cordis eorū: Dimisi eos scdm̄ affectiones cordis eorum.** **Ibunt in affectionibus suis.** Inde est qd̄ horret: si tñ eliquamini in gemellaria abscondita dñi: si tñ apothecas eius adamasitis: inde est qd̄ horretis: **Alij defēdūt circū: alij amphitheatrū: alij casas in vicis: alij theatra: alij illud: alij illd̄: alij postremo deos recētes suos.** **Ibūt in affectionib⁹ suis.** **Israel si in vijs meis ambulasset.** Dicit em̄ iste israel fortasse: ecce pecco: manifestū est: eo post affectōes cordis mei. Sed qd̄ facio? **Diabolus hoc facit: demones hoc faciūt.** Quis est diabolus? **Qui sūt demones: Lerte inimici tui.** **Israel si in vijs meis ābulasset.** **In ni**

Alia lra. ⁊ implebo.

Alia lra. ⁊ audiuit.

Alia lra. ⁊ intendit.

Alia lra. ⁊ desideria.

Alia lra. ⁊ adinuetionibus.

Alia lra. ⁊ Si pl's me⁹ audisset me.

Alia lra ⁊ pro nihilo for sitan.

Alia fra.
t nō habet.

hilū omnes inimicos eoz hūiliaf
sez: Ergo si plebs mea audisset me. Qua-
re em̄ mea si non audit me: Si plebs mea
audisset me. Quis est plebs mea: Israel.
Quid est audisset me: Si in vñs meis am-
bulasset. Queritur ⁊ gemit sub inimicis.
In inbilū inimicis eozū humiliasset. Et
sup tribulātes eos misisset manu
meā. Nunc vero quid querit de inimicis:
Ipsi facti sūt peiores inimici. Quō em̄ qđ
sequit de inimicis q̄rimini: vos quid estis:

Inimici dñi mentiti sunt ei: Re-
nuncias: Renūcio. Et redit ad qđ renūci-
atur. Etiq; quib⁹ rebus renūcias: nisi fac-
tis malis: factis diabolicis: factis a deo dā-
natis: furti: rapinis: perurijs: homicidijs:
adulterijs: sacrilegijs: sacris abominādis:
curiositatibus. His oibus renūcias: ⁊ rur-
sus bis inflexis sup ar. Facta sūt tibi poste-
riora deteriora porib⁹. Lanis reuersus ad
vomitū suū: ⁊ sus lota in volutabris cenī.
Inimici dñi mēti sunt ei. Et quanta pati-
entia dñi: Quare nō p̄sternuntur: Quare
nō trucidant: Quare non terra debiscēte
sorbet: Quare nō celo flagrāte incendū-
tur: Quia magna patiētia dñi. Et erūt im-
puniti: Absit. Nō sibi tantū de dei miseri-
cordia blandiatur: vt sibi eius iniusticiam
pollicant. Ignoras qđ dei patiētia ad pe-
nitētiā te adducit. Tu aut̄ fm duriciā cor-
dis tui: ⁊ cor ipenitēs: thesaurizas tibi irā
in die ire: ⁊ reuelationis iusti iudicij dei: qđ
reddet vnicuiq; fm̄ opera sua. Et si modo
nō reddit: tūc reddet. Si em̄ modo reddit
ad tēpus reddit. Nō cōuerso autē nec cor-
recto ineternū reddet. Tūde ergo qđ non
erūt impuniti: attende qđ sequitur: Inimi-
ci dñi mentiti sunt ei. Dicturus es: ⁊ quid
eis fecit. Nō viuūt: nō auras carpunt: nō
lucem hauriūt: nō fontes potant: nō fruc-
tus terre edunt: Et erit tempus eozū

Alia fra.
t in secula.

ineternum. Nemo sibi ergo blandiat:
qđ q̄si ad torcular ptinet: bonuz est illi si ad
oleum in torculari ptineat. Nō sibi pollice-
atur vnusq; habēs facta nefaria: que re-
gnū dei nō possidebūt: ⁊ dicat sibi: Quo-
niā habeo signū christi: ⁊ sacramta christi:
nō delebor ineternū: ⁊ si purgor p ignē sal-
uus ero. Nam quid est qđ ait Ap̄ls de his
qui habent fundamentū: Fundamentum
aliud nemo pōt ponere p̄ter id quod posi-
tū est: qđ est christus: Jesus. Quid est inq̄
unt qđ sequitur: Vnusquisq; aut̄ sup fun-
damentū videat qđ superedificet: Alius

em̄ superedificat aurū: argentū: lapides p̄ci-
ofos: ali⁹ ligna: fenū: stipulā: Vniuscuius-
q; op⁹ quale sit ignis p̄babit: qđ in igne re-
uelabit. Si cui⁹ opus p̄māserit qđ superedi-
ficauit mercedē accipiet: s̄ ē qđ sup funda-
mentū iusta opa edificauit: aurū: argentū:
lapides p̄ciosos. Si aut̄ p̄ctā: lignū: fenū:
stipulā: tñ p̄pter fundamentū ip̄e salu⁹ erit:
sic tñ quasi p ignē. Fratres nimis timidus
esse volo: melius est em̄ nō vobis dare se-
curitatē malam. Nō dabo qđ nō accipio:
timens terreo: securos vos facerē: si secur⁹
fierē ego: Ignē eternū timeo. Et erit tēpus
eoz ineternū. Nō accipio nisi ignē eternū:
de quo alio loco scriptura dicit: Ignis eo-
rū nō extinguet: ⁊ vermis eozū nō moriet.
Sed de impijs dixit: ait aliq; nō dixit de
me: qui q̄uis p̄ctōr sum: q̄uis adulter: q̄-
uis fraudator: q̄uis raptor: q̄uis piurus:
habeo tñ in fundamēto christū: christian⁹
sum: baptizatus sum: ego p ignē purgor:
⁊ p̄pter fundmētū nō pereō. Sic mihi inte-
rim qđ es: Christian⁹ inquit. Interim trā-
si. Quid aliud: Raptor: adulter ⁊c. de q̄-
bus Ap̄lus dicit: Qm̄ qui talia agūt reg-
num dei nō possidebūt. Certe ergo a tali-
bus nō correct⁹: de talibus cōmissis peni-
tentiā nō agens: regnū celozū speras: Nō
opinor: qm̄ qui talia agunt regnū dei non
possidebūt. Et ignoras quia patientia dei
ad penitētiā te adducit: Tu nescio quid ti-
bi pollicens fm̄ duriciā tuā: ⁊ cor impeni-
tens thesaurizas tibi irā in die ire: ⁊ reuela-
tionis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuiq;
fm̄ opera sua. Attende ergo ip̄m iudicē ve-
nientē. Bene. Deo gratias. Nō tacuit sen-
tentiā diffinitiuā: nō misit foras reos: ⁊ du-
xit velū: ante voluit p̄nūciare qđ disposu-
it facere: nempe cōgregabunt ante eū om-
nes gētes. Quid de illis faciet: Separabit
eos: ⁊ alios ponet ad dexterā: alios ad si-
nistraz. Nunqđ medius locus seruat⁹ est:
Quid dextrī dicitur⁹ ē: Vēite bñdicti p̄ris
mei p̄cipite regnuz. Quid sinistris: Ite in
ignē eternū qui parat⁹ est diabolo ⁊ ange-
lis ei⁹. Si n̄ times mitti quo: vide cū quo.
Si q̄ opa illa oīa regnū dei nō possidebūt:
imo nō opera sed qui talia agūt: nā opa ta-
lia in igne nō erūt. Nō. n. illo igne ardētes
furaturi sūt: ⁊ adulteraturi: s̄ qđ q̄ talia agūt
regnū dei nō possidebūt. Nō q̄ erūt a dex-
terī cū illis quib⁹ dicit: Venite bñdicti pa-
tris mei p̄cipite regnū: qđ qui talia agūt re-
gnū dei nō possidebūt. Si q̄ a dextris non

erūt: nō restat nisi vt sint a sinistr. Sinistr
 quid dicet: Ite in ignē eternū: q̄a erit tem
 pus eoz in eternū. Expōe ḡ inq̄t nobis: lig
 na: fenū: stipulā: q̄ qui edificāt super fūda
 mētū: quō nō pereāt: sed salui fiāt: sic tamē
 q̄si p ignē. Obscura q̄dē illa questio: sed vt
 possū breuiter dico: Frēs: sunt hoies oīno
 contēptores seculi huius: q̄b̄ nō est gratū
 q̄cquid tēporaliter fluit: nō herent dilecti
 one aliq̄ terrenis opib̄: sc̄ti: casti: p̄tinētes.
 iusti: fortassis z oīa sua vedētes: z paup̄ib̄
 distribuētes: aut possidētes tāq̄ nō possi
 dētes: z vtētes hoc mūdo tāq̄ nō vtētes.
 Sūt aut̄ alij. qui rebus infirmitati p̄cessis:
 inherēt aliq̄stū dilectione. Nō rapit villā
 alienā: sed sic amat suā: vt si pdiderit con
 turbetur: nō appetit vxorem alienā: sed sic
 liberet sue: sic miscetur sue: vt modū nō ibi
 teneat p̄scriptū tabulis liberoz p̄creādoz
 cā. Nō tollit aliena: sed repetit sua: z h̄z cū
 fr̄e suo iudiciū. Talib̄ em̄ d̄: iā q̄dez oīno
 delictū ē in vobis: quod iudiciū habeatis
 vobiscū: verum ip̄a iudicia in ecclia iubet
 agi: non ad forū trahi: tñ delicta esse dicit.
 Cōtēdit enim ch̄istian̄ p̄ rebus terrenis
 āplī q̄s decet eū cui p̄missū ē regnū celoz:
 Nō totū cor sursum leuat sed aliquā p̄tē ei
 trahit in terrā. Beniq̄ si veniat temptatio
 vicēdi martyrij: illi qui h̄nt in fundamēto
 ch̄istū z edificāt aux̄: argentū: lapides p̄
 ciosos: q̄d dicūt ex hac oportunitate: Bo
 nū ē mihi dissolui z esse cū ch̄isto: Alacres
 currunt: aut nihil: aut modice de terrena
 fragilitate cōtristant. Illi aut̄ amantes res
 p̄rias: domos p̄rias: grauit̄ p̄turbāt:
 fenū: stipulā: z lignū ardet. Nōnt enī ligna
 fenū: stipulā: sup̄ fundamētū: sed rez cō
 cessaz nō illicitaz. Bico enī frēs: possides
 fūdamētū: here celo: calca terrā. Si talis
 es: nō edificas nisi aux̄: argētū z lapides
 p̄ciosos. Cū aut̄ dixeris: amo possessionē
 istam: timeo ne pereat: z iminet d̄nū: z tu
 cōtristaris: nō q̄dē p̄ponis eā ch̄isto. Nā
 si sic amas possessionē istā: vt si dicat tibi:
 ip̄am vis an xp̄m: Et si tristē eā pdis: plus
 tñ amplecteris ch̄istū: quē posuisti in fun
 damentū: saluus eris tanq̄ per ignē. Au
 di aliud. Nō potes tenere possessionē istā:
 nisi dixeris falsum testimoniū: z hoc nō fa
 cere: ch̄istū in fundamēto ponere est. Ve
 ritas em̄ dixit: Os quod mentitur occidit
 animā. Ergo si possessionē tuam diligis:
 nō tñ p̄pter illā facis rapinā: nō p̄pter illā
 dicis falsum testimoniū: nō p̄pter illā fac

homicidiū: nō p̄pter illam falsū iuras: non
 p̄pter illā ch̄istū negas: eo quod nō p̄pter
 illā fac̄ hec: ch̄istū habes in fundamēto:
 sed tamē qz diligis illā z cōtristaris si pdas
 illam: sup̄ fundamētūz posuisti: non aurū:
 nō argentū: nō lapides p̄ciosos: sed lignū:
 fenū: stipulam: Salū ergo eris cū ardere
 ceperit quod edificasti: sic tñ quasi p̄ ignē.
 Nemo enim sup̄ fundamētū h̄ edificans
 adulteria: blasphemias: sacrilegia: idola
 tria: piuria: z putet se saluū futurū p̄ ignem:
 q̄si ista sunt ligna: fenū: stipula: h̄ q̄ edificat
 amorē terrenoz sup̄ fūdamētū regni ce
 loz: id est super ch̄istū: ardebit amor rerū
 tēporaliū: z ipse salū erit p̄ idoneū funda
 mētū. Inimici d̄ni mētū sunt ei dicēdo:
 eo ad vineā z nō eundo: et erit temp̄ eoz:
 nō ad tēp̄ h̄ eternū. Et q̄ sūt isti? Et ci
 bavit illos ex adipe frumētī: Nōnt
 adipem frumētī: vñ cibant̄ multi inimici
 qui mentiti sūt ei. Et cibavit eos ex adipe
 frumētī: miscuit eos sacramētis suis. Et Ju
 dam qm̄ dedit buccellā: ex adipe frumenti
 cibavit: et inimic̄ d̄ni mentit̄ est ei: et erit
 temp̄ ei in eternū. Et cibavit illos ex adi
 pe frumētī. Et de petra melle satura
 uit eos. Digratos cibavit ex adipe fru
 menti: et de petra melle saturauit eos. In
 heremo de petra aquam produxit nō mel.
 Nō sapientia est p̄matū dulcoris tenens
 in escis cordis. Quam ergo multi inimici
 d̄ni mētientes d̄no cibāt: nō solū ex adipe
 frumētī: sed ecclā de petra melle: de sapien
 tia ch̄isti. Quā mlti delectant̄ verbo eius
 ex cognitione sacramētoz ei: solutōe pa
 bolarum eius: q̄ multi delectant̄: q̄ multi
 clamāt: z nō est h̄ mel de quolibet homine:
 sed de petra. Petra aut̄ erat ch̄istus. Nō
 multi ḡ satiant̄ de melle isto: clamāt: dicūt:
 suauē ē: dicūt: nihil meli: nihil dulci: vel
 itelligi: v̄ dici potuit: z tñ inimici d̄ni mētiti
 sūt ei. Nolo āplī imozari in reb̄ dolēdis:
 q̄q̄ terribiliter psalmus ad hoc finit̄ sit:
 tñ a fine eius obsecro vos recurramus ad
 caput. Exultate deo adiutori nostro.

Explicit Tract. de ps. LXXX.

Comendatio ppli z exhortatio z inuita
 tio ad seq̄ntē tractatū audiēdū: z ludos se
 culares p̄temnēdū.

Non parū v̄ras mētes in noīe ch̄i
 sti diuina spectacula tenuerūt z suspē
 derūt vos nō solū ad appetenda
 q̄dā: sed ad q̄dā etiā fugienda. Ista sunt
 spectacula vtilia: salubria: edificātia nō de

dicatis iniquitate: et facies peccatorum sumitis. Sic alibi: Usque ad avertendum eius quod lumen est cordis: Bedi legem duntaxat restitisti: nisi propterbas: iniurijs affecistis: aut infecisti: aut habes agere: tibus cohibuistis. Sed ut illis nec loqui dignum sit quod occiderunt seruos dei premissos ad se: vos qui cum hec fieret tacuistis: id est vos qui eos qui tunc tacuerunt velut innocentes imitari voluistis: usque ad iudicatis iniquitates: et facies peccatorum sumitis. Nunquid etiam nunc et ipse heres veniens occidendus est: Nonne ipse propter vos sine prece esse voluit tanquam pupillus: Nonne propter vos esuriit et sitiit ut egenus: Nonne ad vos clamavit: Discite a me quia mitis sum et humilis corde: Nonne pauper factus est cum dives esset: ut ipsius paupertate ditaremini. **Judicate: ergo pupillo et egeno: humilem et pauperem iustificate.** Ad illos propter se superbos et divites: sed istum propter vos humilem et pauperem: iustum credite: iustum predicat. Sed iudebant ei: nec oino parcet: dicunt hic est heres: venite occidamus eum: et nostra erit hereditas. **Auferte: ergo inopem et pauperem de manu peccatoris eruite.** Hec dicta sunt: ut sciret in eo populo in quo natus et occisus est Christus: nec illos fuisse inuenerunt a tanto scelere: quod cum essent tante multitudinis: ut eos sicut euangelium loquitur timerent iudei: et propterea in Christum manum mittere non auderent: et postea cohibuerunt: eumque iterum a malignis et inuidis iudeorum principibus per miserunt: quod si voluisset timere seipsum: et nunquam in cum sceleratorum prevalerent manus. **Be his quippe et alibi dicit: Canes muti nesciunt latrare: Be his etiam illud: Ecce quod iustus perijt: et non considerat. Perijt quantum in ipsis est quod eum perdere voluerunt. Nam quod ille posset pure moriendo: quod eum modo potius quod erat perditum requirebat: Porro si istum iuste increpant: merito arguunt quod tamen scelus fieri dissimulando siluerunt quod increpandi: aut ne increpandi quidem: sed quod seueritate dandam sunt: quod hoc consilio maliciaque fecerunt: Quertum oibus quod sequitur rectissime congruit. **Nescierunt et non intellexerunt in tenebris ambulat: Quia et illi si cognouissent nunquam dominum glorie crucifixissent: et illi si cognouissent: nunquam Barrabam liberandum: et Christum crucifixum gedum petere consenserunt. Sed quoniam super memorata cecitas ex parte israel facta est: donec plenitudo gentium intraret: per hanc vniuersam illius populi cecitate crucifixo Christo. **Adouebuntur omnia fundamenta terre. Sic mota sunt et mouebuntur donec intret quod predestinata******

est gentium plenitudo. Nam et in ipsa morte domini terra mota est: et petre scisse sunt. Et si intellegamus fundamenta terre tremor bonorum copia felices: recte predictum est quod mouerent. vel admirando sic amar: sic colli humilitate: paupertate: morte velut magnam in ipsos miseriam chusti. vel ipsi quod huius mundi vana felicitate precepta: illam diligendo atque sectando. Ita mouent omnia fundamenta terre: cum primum mirantur: primum etiam commutantur. Sicut enim non absurde dicitur: cimus fundamenta celi: quibus regnum celorum: superedificat in sanctis ac fidelibus: quos dicit scriptura lapides viuos: quorum fundamentum est primum ipse Christus ex vigne: de quo dicit Apulus: fundamentum aliud nemo potest ponere propter id quod positus est quod est Christus Iesus: Beinde ipsi apostoli et prophete quod auctoritate locus celestis eligunt: ut eos sectando coedificemur: Unum dicit ad Ephesios: Nam non estis peregrini et inquilini: sed estis ciues sanctorum: et domestici dei: superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide existente Christo Iesu: in quo omnis edificatio compacta crescit in templum sanctum in domino: ita non inconuenienter fundamenta terre intelliguntur: quorum terrenam felicitatem prepollent atque potentem homines inuidendo eorum auctoritati: ad huius mundi bona percipienda pertrahunt: et adipiscendo coedificant: tanquam terra super terram: sicut in illo superno edificio celum super celum: quod et peccatori dicitur: Terra es et in terram ibis: et celi enarrant gloriam dei: cum in omnem terram exijt sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Terrene autem felicitatis regnum superbia est: quod quam venit humilitas Christi exprobrans eis quod vult ex humilitate filios altissimi facere atque increpans. **Ego autem dixi dii estis: et filij altissimi oes.** Vos autem sicut homines moriemini: et sic vniuersi ex principibus cadetis. Siue ad illos dixerit: Ego dixi dii estis et filij altissimi oes: ad eos vniuersos quod predestinati sunt in vitam eternam: ad alios vero. **Vos autem sicut homines moriemini: et sic vniuersi ex principibus cadetis.** Hoc modo etiam deo discernens: siue oes siue increpat: ut obediens correctosque discernat: Ego inquit dixi: dii estis: et filij altissimi oes: id est oibus vobis promissi felicitate celestis. Vos autem per infirmitatem carnis: sic homines moriemini: et per relationem animi: sicut vniuersi ex principibus: id est diabolo non extollemini: sed cadetis. Velut si diceret: Cum tam pauci sint dies vite vestre: ut cito sicut homines moriamini: non vobis prode ad correctionem: s

Alia lra.
 eripite paupe
 et egenum.
 et liberate.

Alia lra.
 et excelsi.

Alia lra.
 et de.

Alia lra.
 et neq.

tanq̄s diabolus cui⁹ dies in hoc seculo mlti sunt: qz carne nō moritur: extollimini vt cadat. Per diabolicā quippe superbā factū est: vt christi glorie pueri: z ceci pncipes iudeorū inuidissent: p hoc vitū factū est z fit: vt christi vsqz ad mortem crucifixi hūilitas vilescat eis: qui h⁹ seculi diligunt excellētiā. Proinde vt hoc vitū sanetur: ex ipsius pphete psona dicit. **Surge deus iudica terrā:** Tumuluit em̄ terra cū te crucifigeret: surge a mortuis z iudica terram. **Qm̄ tu disperdes in omnib⁹ gentib⁹.** Quid nisi terrā: hoc est eos qui terrena sapiūt: Siue ipm̄ affectū in credentibus terrene cupiditatis: z electionē assumens: siue nō credētes terrā conterendas pdendāqz discernēs: sic p mēbra sua quorū cōuersatio in celis est: iudicat terrā z disperdet in omnib⁹ gentibus. Nō ptereūdū est qd nō nulli codices habent: qm̄ tu hereditabis in oibus gentib⁹: qz z hoc nō incōueniēter accipit: neqz vt simul vtrūqz sit qd q̄ repugnat. Sit ḡ hereditas ei⁹ p caritatē: quā suis pceptis z gratia miscōiter extollendo terrenā disperdit cupiditatē.

Alia lra.
hereditabis.

Explicit Tract. de ps. LXXXI.

Incipit Tract. de ps. LXXXII.

D Psalmi titulus hui⁹ est. **Canticū psalmi Asaph.** Jam sepe diximus qd interpretetur Asaph: id est pgregationē. Homo ergo ille qui vocabatur Asaph in figura cōgregationis ppli dei: in multorū psalmorū titulis ponit. Brece aut cōgregatio synagoga dicit. Qd velut ppiū nomē iudeorū pplus detinuit: vt synagoga appellet: sicut pplus christian⁹ visitatus vocat ecclesia: cū z ipse vtiqz cōgreget. Ppls itaqz dei in isto psalmo dicit.

Expositio psalmi.

D **Eus quis similis erit tibi:** Qd ego arbitror accōmodat⁹ accipi in christo: qz in similitudine hoim factus: putat⁹ est ab eis a qbus pteptus ē ceteris hoib⁹ cōpādus: nā z inter iniqs deputatus ē ad h vt iudicaret. Cū aut veniet iudicatur⁹: tūc fiet qd hic dicit: **Be⁹** q̄s similis erit tibi. Si em̄ psalmi si soleret loq̄ ad dñm christū: nō diceret etiam illud qd ipsi dictum esse nullus pōt dubitare fidelū: **Thron⁹ tuus de⁹ i seculū seculi:** virga directōis vga regni tui: **Bilexisti iusticiā z odisti iniquitatē:** ppterea vixit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo exultatiōis p picipib⁹ tuis. Huic ergo z nūc dicit: **Beus** q̄s similis erit tibi:

Multis em̄ filis in hūilitate eē voluisti: vt q̄ adeo: vt z latrōib⁹ q̄ tecū sūt crucifixi: si claritate cū venies q̄s filis erit tibi: Quid em̄ magnū dicit cū deo dicit: q̄s filis erit tibi: nisi illi dicat q̄ filis esse in hoib⁹ voluit: forma serui accipiēs in similitudine hoim factus z habitu inuētus vt hō. Et iō nō ait: **Quis** similis est tibi: qd vtiqz recte diceret: si hoc ad diuinitatē referret. Quia vō ad formā serui relatū est: tūc ei⁹ a ceteris hoibus dissimilitudo apparebit: qm̄ apparebit in gloria. Ideo sequitur. **Ne taceas neqz cōpescaris deus.** Quia pmo tacuit vt iudicaretur: qm̄ sicut agnus coraz tondēte se fuit sine voce: sic nō aperuit os suū: z suaz cōpescuit p̄tātē. Quā vt se cōpescē onderet ad illā ei⁹ vocē: qua dixit: **Ego sum:** hi qui cū apphēdēdū q̄rebāt redierūt retro z ceciderūt. Qm̄ ḡ teneretur atqz pateref: nisi seipse cohiberet atqz cōpesceret: z quodāmodo mitigaret. Nam z sic quidā interpretati sūt qd hic positū ē: neqz cōpescari de⁹: vt diceret: neqz mitescas deus. Ipse alibi dicit: **Tacui:** nūqd sp̄ tacebo: **Cui** dicit hic: ne taceas: **Be** illo alibi dicit: **Be⁹** manifestus veniet: de⁹ nō z nō silebit. **Cui** dicit h: ne taceas: **Tacuit** em̄ vt iudicaret qm̄ vēit occultus. Nō aut tacebit vt iudicet qm̄ veniet manifestus. **Qm̄** ecce inimici tui sonauerūt: z q̄ oderūt te extulerunt caput. **Flouissimos** dies significare mihi videt: qm̄ hec que nunc metu cōpmūtur: in liberā vocez eruptura sunt: sed plane irrationabilē: vt sonitus magis q̄ locutio vel sermo dicēdus est. Nō itaqz tunc odisse incipiet: sed qui oderūt te tūc leuabūt caput: nec capita sed caput: qm̄ eo pueturi sūt vt etiā illud caput habeāt qd extollit sup omne qd dicit de⁹ z qd colit: vt in illo maxime impleat: qui se exaltat hūilibit: z cū ille cui dicitur: **Ne taceas neqz mitescas de⁹:** interficiet spiritu oris sui: z euacuabit illuminatione p̄sentie sue. **Sup pplm̄ tuū malignauerūt psiliū:** Ut sicut alij codices habēt: **Asstute cogitauerūt psiliū:** z cogitauerūt aduersus sanctos tuos. Irrident ista dicūt. Qm̄ em̄ valeret nocē p̄lo vel plebi dei: vel scis ei⁹ q̄ nouerūt dicere: **Si de⁹ p nobis q̄s cōtra nos:** **Dixerūt venite z dispdamus eos de gete:** Singularē numeruz posuit p plurali: sicut dicit: **Cui⁹** ē h̄ pecus: etiā si de grege interroget: z intelligunt pecora. **Beniqs** alij codices de gentibus ha-

Alia lra.
sonauerūt.

bent: vbi magis interpretes intellectū q̄ v-
bū secuti sunt. Venite disperdam⁹ eos de
gēte. Ipse est ille sonus q̄ sonuerūt magis
q̄ locuti sūt: qm̄ inaniter inania strepuert.
Et nō memoret nomē israel vltra.
Hoc alij plam⁹ dixerūt: et non sit memoria
noīs israel adhuc: qz memoret noīs in la-
tina lingua inusitata locutio est. Non⁹ em̄
dici solet memoret nomē: s; eadē ip̄a sentē-
tia est. Nā q̄ dixit memoret noīs: grecā trā-
stulit locutionē. Israel aut̄ hic debet intel-
ligi vtiq; semē Abrae: cui dicit Ap̄lus: Er-
go Abrae semē estis s̄m̄ p̄missionē hēdes:
non israel s̄m̄ carnē: de q̄ dicit: Videte isrl̄
s̄m̄ carnē. **Qm̄ cogitauerūt vnani-
miter aduersus te testamtu dispo-
suerūt:** Quasi possent esse fornores. **Te-
stamētū sane in scripturis nō illud solū di-
cit qd̄ non valet nisi testatorib⁹ mortuis: s;
omne pactū et placitū testamētū vocabāt.**
Nā Laban et Jacob testamētū fecerūt: qd̄
vtiq; etiā inf̄ viuos valeret: et innumerabi-
lia talia in diuis legunt̄ eloquijs. Beinde
incipit inimicos christi cōmemorare sub q̄
busdā vocabulis gentiū: q̄rū vocabulorū
interpretatio satis indicat qd̄ velit intelligi.
Talibus em̄ noibus p̄ueniētissime figurā-
tur vitatis inimici. Adumci q̄ppe interpretā-
tur: vel sanguinei: vel terreni. Hismaelite
obediētes sibi: vtiq; nō deo sed sibi. **Mo-
ab ex p̄re.** Qd̄ in malo nō intelligit̄ meli⁹:
nisi cū ip̄a historia cogitat̄: q; pater Loth si-
lie sue illicite se vtētū p̄mixtus eū genuit: qz
ex ip̄a re tale nomē accepit. **Hon⁹ at̄ pat̄:**
s; sicut lex ait: Si q̄s ea legitie vtat̄: nō ince-
ste et illicite. **Agareni p̄seliti:** id ē aduene.
Quo noie significāt inf̄ inimicos ppli dei:
nō illi q̄ ciues sūt: sed q̄ in aīo alieno atq;
aduēticio p̄seuerāt: et nocēdi occasione in-
uēta se ostēdūt. **Sebal vallis vana:** id est
fallacis hūilis. **Amon pplus turbidus:** vel
pplus meroris. **Amalech pplus lingēs:** vñ
alibi dictū est: Et inimici eius terrā lingēt.
Aliemgene q̄uis et ip̄o noie latino se indi-
cēt alienos: et ob hoc p̄sequēter inimicos:
tñ in hebreo dicūtur philistim: qd̄ interp̄-
tat̄ cadētes portione: velut q̄s fecit ebrios
luxuria seculari. **Tyrus lingua hebraea di-
cit̄ sor:** qd̄ siue angustia: siue tribulatio in-
terp̄tes: s̄m̄ illud accipiendū est: In his in-
imicis ppli dei: qd̄ ait Ap̄ls: Tribulatio et
angustia in oēm aīam hoīs opantis malū.
Oēs q̄ hi sic enumerāt in h̄ psalmo. **La-
bernaculū idumeorū et hismaelite.**

Alia lra.
et simul.

Alia lra.
abernacula.

**Moab et agareni: Sebal et Amō
et Amalech: et alienigene cū habi-
tātibus tyri.** Et tanq̄ indicās cām q̄
re sint inimici populo dei: adiūgit et dicit.

Etem Assur venit cū illis: Assur
ait p̄ ip̄o diabolo figurate intelligi solet:
qui opat̄ in filijs diffidentie tanq̄ in vasis
suis: vt oppugnet pplm̄ dei. **Facti sūt: in-
quit: in adiutorius filijs Loth.** Qui
oēs inimici opante in se p̄ncipe suo dia-
bolo: facti sunt in adiutoriu filijs Loth: qui
interp̄tat̄ declinās. Angeli aut̄ apostatici
bñ intelligunt̄ tanq̄ filij declinatōis: a ve-
ritate q̄ppe declinādo: in satellinū diaboli
discesserūt. Hi sunt de quib⁹ dicit Ap̄lus:
Nō est nobis colluctatio aduersus carnes
et sanguinē: sed aduersus p̄ncipes et ptates
et rectores mūdi tenebrarū harū aduersus
spūalia neq̄cie i celestib⁹. Quapropter isti
iuisibiles et spūales inimici adiuuāt hoīs
infideles in quibus operātur ad oppugnā-
dum populū dei. Jam nunc videam⁹ qd̄
imp̄ctetur p̄pheticus spiritus: magis predi-
cens q̄ maledicens. **Fac illis sicut
Madian et Sysare: sicut Jabin in
torrete cyson.** **Disperierunt i en-
dor:** facti sūt vt stercus terre. Hos
omnes s̄m̄ historiā pplis israel: qui tūc erat
populus dei: debellauit et vicit: Sic etiā il-
los quos deinceps commemorat dicens.

**Done p̄ncipes eorū sicut Oreb
et Zeb: et Zebee et Salmana.** In-
terp̄tatiōes aut̄ eorū nominū iste sūt. **Ma-
dian** interp̄tat̄ declinans iudiciū. **Sysara**
gaudij exclusio: **Jabin** sapiēs. S; i his in-
imicis a pplō dei supat̄: ille intelligēdus ē
sapiēs: de q̄ Ap̄lus dicit: **Ubi sapiēs: vbi
scriba: vbi p̄sitor hui⁹ seculi: Oreb** sicca-
tas: **Zeb** lup⁹: **Zebee** victima: s; lupi. **Ha-
bet em̄ et ip̄e victimas suas.** **Salmana** vñ
bra cōmotiōis. **Hec oīa cōgruunt malis:**
quos in bono vincit pplus dei. **Porro aut̄
Cyson** in quo torrete vici sunt interp̄tat̄
duricia eorū. **Endor** vbi perierūt: interp̄tat̄
fons guātionis: sed vtiq; carnalis: cui de-
diti perierunt: nō curantes regenerationē
q̄ p̄ducit ad vitā: vbi n̄ nubēt neq; vxores
ducēt. **Non em̄ incipient mori.** **Merito er-
go de his dictū est: Facti sunt vt sterc⁹ ter-
re: et quib⁹ nihil p̄pagatū est: nisi terrena fe-
cunditas.** Sicut ergo illi omnes in figura
supati sunt a pplō dei: sic istos inimicos p̄-
cat̄ in vitate supari. **Oēs: inq̄t: p̄n-
cipes eorū: q̄ dixerūt hereditate pos-**

oleū ante p̄ssurā. Sic sūt ⁊ hoīes q̄s p̄desti-
 nauit de⁹ añ seculā p̄formes fieri imaginis
 vnigeniti filij sui: q̄ p̄cipue in passiōe mag-
 nus botr⁹ expressus est. Huiusmōi ḡ homi-
 nes anteq̄ accedāt ad seruitutē dei fruunt̄
 in sc̄lo: tanq̄ deliciofa libertate: velut vne
 aut oliue pendētes. Sed qm̄ dictū est: Fi-
 li accedēs ad seruitutē dei: sta in iusticia ⁊
 timore: ⁊ p̄para aīaz tuā ad tēptationē: ac-
 cedēs q̄sq̄ ad seruitutē dei: ad torcularia
 se venisse coḡscat. **C**ōtribulabit: p̄teretur:
 cōprimet: nō vt in hoc seculo peat: s̄ vt in
 apothecas dei defluat. **E**xurit carnaluz
 desiderioꝝ integūntis q̄si vinacijs: s̄ em̄
 ei cōtigat in desiderijs carnalib⁹: p̄p̄ter
 q̄ **A**plius dicit: **E**xuite vos veterē hominē
 ⁊ induite nouū. **H**oc totū nō fit nisi de p̄s-
 sura: p̄p̄terea torcularia noīant̄ ecclie dei
 hui⁹ ip̄is: sed in torcularibus sumuspositi
 filij chore. **S**ic em̄ additū est: p̄ torculari-
 bus **F**ilij chore. **F**ilios chore interp̄-
 tatos habem⁹ filios calui: quātuz nobis q̄
 illā linguā nouerūt p̄ ministeriū qd̄ deo de-
 buerūt interp̄tari potuerūt: ⁊ in h̄ nō diffu-
 gio magnū mysterium intueri: ⁊ adiuuāte
 dño iuenire vobiscū. **N**ō em̄ tanq̄ a filijs
 p̄tilēne oīs est irridēda caluicies: ne cum
 quisq̄ sacratā caluā irriserit: a demōijs dis-
 sipetur. **M**ā ⁊ **H**eliseus ibat: ⁊ insensati pu-
 eri clamauerūt post eū: **C**alue calue: ⁊ p̄p̄
 sacramentū implēdū p̄uersus ad dñm pe-
 tiuit: vt eos vsū de silua exeūtes comede-
 rēt. **A**rrepta est qd̄ illoꝝ infantia in exitū
 vite de h̄ seculo. **M**ortui sunt pueri: senes
 qñq̄ morituri. **V**erumtñ sacramēti terroz
 datus ē hoībus. **H**eliseus em̄ p̄sonā cuius
 dā tñc gerebat: cui⁹ filij sumus: filij chore:
 dñi sc̄z n̄si **J**esu christi. **I**ā occurrit carita-
 ti v̄se ex euāgelio q̄re calu⁹ gerebat p̄sonā
 christi: recordamini q̄ in caluarie loco cru-
 cifix⁹ est. **S**ive ḡ hoc interp̄tet filij chore: si
 cut secuti p̄ores dixim⁹: siue aliud aliquid
 qd̄ nos forsitan latet: iterim qd̄ occurrit vi-
 detis: qz plenū est sacramēto filij chore: fi-
 lij xp̄i. **M**ā ⁊ filios suos dic̄ sp̄sūs: cū ait:
Nō p̄nt filij sp̄si ieiunare: q̄s diu illis cū ē
 sp̄sūs. **C**hristianoꝝ sūt ḡ ista torcularia.
In p̄ssuris aut̄ p̄stituti ad hoc p̄terimur: vt
 amore n̄m q̄ ferebamur in ista mūdāna: se-
 cularia: tp̄alia: fluxa atq̄ pitura: passi i eis
 in hac vita tormēta: ⁊ tribulatiōes p̄ssura-
 rū: ⁊ abundantā tēptationū: incipiamus
 q̄rere illā quietē: q̄ nō est de hac vita: nec d̄
 hac terra: ⁊ sit dñs vt scriptuz est refugium

pauperi. **Q**uid est pauperi: **T**anq̄ destitū-
 to: sine ope: sine auxilio: sine aliq̄ re: de qua
 in terra p̄sumat. **T**alib⁹ em̄ paupib⁹ adest
 de⁹: qz hoīes ⁊ si abundēt pecunia in hac
 terra: respiciūt qd̄ ait **A**plius: **P**recipe di-
 uitib⁹ hui⁹ mūdi nō supbe sapere: neq̄ spa-
 re in incerto diuitiaz. **E**t p̄siderātes q̄ sit in-
 certū: vñ gaudebāt anteq̄ accederent ad
 seruitutē dei: id est añq̄ intrarēt in torcula-
 ria: vident ex ipsis diuitijs: vel h̄re se p̄ssu-
 ras cogitationū quō ea gubernentur: quō
 custodianē: vel si paululū inclinauerint cu-
 piditatē vt ea diligāt: plus eos ipleri timo-
 ribus q̄ fructib⁹. **Q**uid em̄ taz incertū: q̄
 res volubilis: **N**ec imerito ip̄a pecunia ro-
 tunda signat: qz nō stat. **T**ales ḡ ⁊ si habe-
 ant aliqd̄: paupes sunt. **Q**ui ḡ nihil horuz
 habēt ⁊ h̄re desiderāt inter reprobādos di-
 uites cōputantur. **N**ō em̄ attendit de⁹ fa-
 cultatē: sed voluntatē. **P**aupes igit̄ desti-
 tuti omni ope seculari: qz ⁊ si ea circūfluūt
 intelligūt q̄ incerta sunt: ⁊ ingemiscētes ad
 deū: nihil habētes in h̄ seculo quo delectē-
 tur: q̄ teneant̄: in abundantā tēptationū et
 p̄ssuraz tanq̄ in torcularib⁹ p̄stituti: deflu-
 unt vinū: defluūt oleū. **Q**ue sunt ista: nisi
 bona desideria: **R**estat em̄ illis desiderā-
 dus de⁹: iā nō amant terrā: amāt em̄ q̄ fecit
 celū ⁊ terrā: amāt ⁊ nondū cū eo sūt. **B**e-
 sideriū eoz differē vt crescat: crescit vt ca-
 p̄iat. **N**ō em̄ parū aliqd̄ datur⁹ est de⁹ de-
 siderātū: aut paz exercēd⁹ ē ad capacitātē
 tanti boni. **N**ō aliquid deus qd̄ fecit datu-
 rus est: sed seipm̄ q̄ fecit oīa. **A**d capiēdū
 deū exercere: qd̄ semp habitur⁹ es diu de-
 sidera. **R**eprobandi sūt in p̄plo israel qui se-
 stinauerūt assidue: affect⁹ iste resp̄nditur
 in septura festinantū. **Q**ui sunt em̄ q̄ festi-
 nāt: **Q**ui p̄uersi ad deū cū h̄ nō iuenerint
 requiē quā q̄rebāt: ⁊ gaudia q̄ p̄mittebāt:
 tanq̄ in itinē deficiētes: ⁊ longū sibi qd̄ dā
 donec h̄ seculū vel hec vita finiat: restare
 arbitrātes: ⁊ q̄rētes hic aliq̄ requiē: q̄ si ha-
 beēt falsa est: respiciūt retro ⁊ decidūt a p̄-
 posito: nec attendūt cū quāto terroze dic-
 tū est: **A**demētote vxoris **L**oth. **E**st qd̄ em̄
 in statuā salis versa: si nō hoīes p̄dit vt sa-
 piāt: **E**rgo exēplū illi⁹ malū: tibi sit bonuz
 si caueris. **A**demētote inq̄t vxoris **L**oth.
Respexit. n. retro: vñ liberata erat a sodo-
 mis: ⁊ ibi remansit vnde respexit: ip̄a in lo-
 co mansura: ⁊ trāseuntes alios cōditura.
Liberati ergo a sodomis p̄terite vite: nō re-
 spiciamus retro. **M**āz hoc festinare est: nō

attendere quod promissit deus: quia longe est: et respicere ad id quod proximum est: unde iam liberatus est. De talibus quid dicit Apollonius Petrus: Contigit illis res veri puerbij: canis reuersus ad suum vomitum. Premebat enim peccatorum conscientia peccatorum. Accepta indulgentia quasi vomuisset: et reuelatum est peccatum tuum: facta est bona conscientia ex mala conscientia. Quid rursus conuerteris ad vomitum tuum: Si canis hoc faciens horret oculis tuis: tu quid eris oculis dei. Unusquisque autem fratres carissimi de loco itineris sui: ad quem proficundo peruenit: et quem uouit deo: inde respicit retro cum ipse dimiserit (verbi gratia) Statuit castitatem conjugalem seruare: inde. n. incipit iusticia: recessit a fornicationibus: et ab illa illicita immundicia: quoniam se ad fornicationes conuertit retro respexit. Alii ex munere dei manus aliquid uouit: statuit nec nunquam pati: qui non daretur si duxisset uxorem: post uotum quod deo promissit: si duxerit daretur. Cum hoc faciat quod ille qui non promissit: tamen ille non damnatur: ille damnatur. Quare nisi quia iste respexit retro? Jam enim in ante erat: iste autem illuc nondum peruenit. Sic uirgo que si nubere non peccaret: sanctimonialis si nupserit christi adultera reputabitur: respexit enim retro de loco quo accesserat. Sic quibus placet relicta omni spe seculari: et omni actione terrena conferre se in societatem sanctorum: in communem illam vitam ubi non dicit aliquis aliquid proprium: sed sunt illis omnia communia: et est illis anima una et corpus unum in deum: quisquis inde recedere uoluerit: non talis habet qualis ille qui non intrauit. Ille enim nondum accessit: iste retro respexit. Quapropter carissimi quod quisque potest: uouete et reddite domino deo uestro: quod quisque poterit: nemo retro respiciat: nemo postinuis suis delectetur: nemo auertatur ab eo quod ante est: ad id quod retro est currat: donec perueniat: non enim pedibus: sed desiderio currimus. Nullus autem in hac uita peruenisse se dicat. Quis enim potest tam perfectus esse: quam Paulus? Et tamen ait: Fratres ego me non arbitror apprehendisse: unum autem que retro oblitus in ea que ante sunt extentus: secundum intentionem sequor ad palmam superne uocationis dei in christo Iesu. Videt Paulus adhuc currere: et te iam existimas peruenisse. Si ergo sentis pressuras huius mundi: etiam cum felix es intellexisti te esse in torculari. Putatis enim fratres mei in felicitate seculi metuendam esse: et felicitatem non esse metuendam. Immo ve-

ro nulla infelicitas fragit: quem felicitas nulla corrumpit. Quomodo ergo caueda uel timenda est ipsa corruptrix: ne te blandiendo seducat: ne incubas in baculum harudinis. Nam et hoc scriptum est quosdam incubere in baculum harudinis: nolite credere: fragile est in quo niteris: fragitur et interimit te. Si autem felicitate tibi iste mundus arrideat: in premissura te computa ut dicas: Tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini inuocaui. Non dixit: inueni tribulationem: nisi quaedam que latet. Quedam enim tribulatio et dolor quosdam in hoc seculo latet: qui putant sibi bene esse cum peregrinant a domino. Quod diu enim sumus in hoc corpore inquit: peregrinamur a domino. Si a patre tuo homine peregrinaretis miser essetis: a domino peregrinatis et felices. Ergo sunt qui putant sibi bene esse. Qui autem intelligunt in quolibet circumstantia copiam et voluptatum: quis ad nutum cuncta deseruiat: quis nihil molestum irrepit: nihil aduersus terreat: tamen in malo se esse quod diu peregrinatur a domino: acutissimo oculo tribulationem et dolorem inueniunt: et nomen domini inuocauerunt. Talis est qui carat in hoc psalmo. Quis est? Corpus christi. Quis est iste? Vos si uultis: nos omnes si volumus: omnes filij chore: et omnes unus homo: quia unum christi corpus. Quod non est unus homo: qui unum caput habet. Caput omnium sanctorum christus est: corpus illi capiti omnes nos sumus: et omnes in hac uita in torcularibus sumus. Si bene sapimus iam ad torcularia uenimus. Ergo in premissuris temptationum constituti: edamus hanc uocem et promittamus desiderium nostrum.

Expositio psalmi.

Quia dilecta sunt: inquit: tabernacula tua domine uirtutum: Erat in tabernaculis quibusdam: id est in torcularibus: sed desiderabat alia tabernacula: ubi nulla premissura est. In his illuc suspirabat: ab his in illa per desiderium carnale quodammodo defluebat. Et quid sequitur? **C**oncupiscit et deficit anima mea in atria domini. Pars est: concupiscit et deficit. Sed quo deficit? In atria domini. Defecit uia pressa. Sed quo defecit? In uinum et in lacum: et in apotheca requie seruanda in quiete magna. Hic desideratur: ibi capitur. hic suspirat: ibi gaudetur. hic operatur: ibi laudatur. hic gemit: ibi exaltat. Ea que dixi quasi dura: hic nemo aduersetur: nemo quasi noluit pati: metuendum est ne uia domini torcular timet: ab auium uel a feris comedat. In magna uideat tristitia esse: cum dicit. **C**oncupiscit

z deficit aia mea in atria dñi: nō enī habet quod desiderat. Sed nūqd sine gaudio ē? Quo gaudio? Quo ait apls: spe gaudentes. Ibi iaz re gaudebit: nō ad huc spe: id ē qui spe gaudēt: qz certi sunt se accepturos: tolerāt in torculari oēs pssuras. Propterea z ipse Apl̄s cū dixisset: spe gaudentes: quasi his loqueret̄ qui iam in torculari sunt: addidit statim: in tribulatione patientes. In tribulatione inquit patientes: quid deinde? In oratione tolerantēs. Quid ē tolerantēs? Quia differimī. Oratis z differimī: tolerate qd differimī. Tolerate qd differit: quia cū venerit nō auferit. Audisti genitū in torculari: desiderat z deficit aia mea in atria dñi: Audi vñ duret: spe gaudentes. **Cor meū z caro mea: exultauerunt in deū viuū.** Exultauerunt hic in illud. Vñ exultatio nisi de spe: Quo exultauerit? In deū viuū. Quid ibi exultauerūt: **Cor meū z caro mea.** Vñ exultauerūt. **Mā z passer: inquit: inuenit sibi domū: z turtur nidus sibi vbi ponat pupillos suos.** Quid est hoc? Duo dixerat z duo reddidit: in similitudinibus autē. Dixerat exultasse cor suū: z carnem suā: z his duob⁹ reddidit passerem et turturē. **Cor tāqz passer: caro tāqz turtur.** Inuenit sibi domū passer: inuenit sibi domū cor meū. Exercet pēnas in virtutibus hui⁹ t̄pis i ipsa fide: spe z caritate: quibus volet in domū suā: z cū venerit pmanebit: z iam querula vox passeris que hic est: nō erit ibi. **Mā ipse est querul⁹ passer: de quo i alio psalmo dicit: Sic passer singularis in tecto: de tecto volat ad domū.** Jā sic sit in tecto: calcet domū carnalē: hēbit quēdā celestē locū: ppetuā domū. **Passer iste finiet qrelas suas.** Turturi autē dedit z pullos: id est carnē. Inuenit nidus turtur vbi ponat pullos suos. **Passer domuz: turtur nidū: z nidū vtiqz vbi ponat pullos suos.** Bom⁹ tanqz ad sempiternū eligit: nid⁹ ad temp⁹ cōgerit. **Corde cogitam⁹ deū tanqz volante passerē ad suā domū: carne autez agim⁹ opa bona.** Videtis enī p carnē sanctorū: quāta bona fiant. **Per hāc enī opamur q̄ iussi sum⁹ opari: quib⁹ adiuuamur i hac vita.** Frāge esuriētī panē tuū: z egenū sine tecto induc in domū tuā: si videri nudū vesti: z cetera talia q̄ nobis pcepta sūt nō opamur: nisi p carnez. **Passer ergo ille qui cogitat domū suā: nō recedit a turture querēte sibi nidū: vbi ponat pullos suos.**

Alia lra.
t̄ Ereni.

Nō enī abiicit illos vbi cūqz: sed inuenit sibi nidū: vbi eos ponat. **Bicini⁹ autē fratres quod nostis: quāti vident pter ecclesiā bona opari.** Qz multi etiā pagani pascūt esurientē: vestiunt nudū: suscipiūt hospite: visitant egrotū: cōsolant̄ inclusuz. Qz multi bec faciunt: quasi videt̄ parere turtur: sed nō sibi inuenit nidū. Qz multa mlti heretici nō ea in ecclesia operant̄: nō in nido pullos ponūt: cōculcabunt z cōterent: z non seruabunt: nō custodient. In hui⁹ enī carnis opatricis psona posita est quēdā mulier ab Ap̄lo cū ait: **Adā nō est seductus: mlier autē seducta ē: postea enī Adā cōsensit mulieri: nā a serpēte mulier seducta est.** Nec modo potest aliqua mala suasio nisi carnis tue primo desiderū cōmouere: cui postea si mente p̄senseris: cecidit z passer. Si autē vincunt desideria carnis: tenet̄ mēbra ad opa bona: auferūt arma p̄cupiscētie: z incipit turtur habere pullos: Propterea qd ibi ait Ap̄ls: **Salua autē erit p filiorū generationez.** Mulier vidua: sine filijs si pseuerauerit: nonne beator erit? Nunquid salua nō erit: qz nō parit filios? Virgo dei nōne melior erit? Nunquid salua nō erit: quia filios nō habet: aut ad deū nō p̄net? Salua ergo erit mulier que i typo carnis accipit p filioz generationē: id est si faciat opa bona. Sed nō vbi cūqz turtur inueniat nidū sibi: ibi ponat pullos suos. In fide vera: in fide catholica: i societate vnitatē ecclie: pariat opa sua. Propterea z de illa cū loqueret̄ Ap̄ls: ita subiiecit: **Salua autē erit p filioz generationē: si pmanerit in fide z delectione z sanctificatione cū sobrietate.** **Permanēdo ergo in fide: ipsa fides nidus est pulloz tuoz.** **Mā ppter infirmitatē pulloz turturis tue: dignat⁹ est dominus p̄bere tibi vñ nidū faceres.** Indutus est enī seno carnis: vt ad te veniret: in ista fide pone pullos tuos: in isto nido operare opa tua. Qui sūt enī nidi: vñ quis est nid⁹? Sequit̄ statim. **Altaria tua domine de⁹ vtutū: Cū dixisset: Turtur inuenit sibi nidū vbi ponat pullos suos: q̄si quesisses quē nidū: altaria tu dñe virtutū.** **Rex me⁹ z deus meus.** Quid ē rex me⁹ z de⁹ me⁹? Qui regis me: q̄ creasti me. Sed hic nidus est: z hic pegrinatio: z h̄ sup̄ spiriū: z hic trituratio: z hic pssura: qz hic torcular. Quid ē autē qd desiderat? Quid cōcupiscit? Quo it? Quo tēdit desiderū nostrū: Quo nos rapit? **Hic posit⁹ illa medi-**

Alia lra nō b3.

tatur: positus inter tēptationes: positus inf
 pssuras: positus in torcularib⁹: suspirās i su-
 pna pmissa: quasi quid ibi actur⁹: iā pme-
 ditat gaudia futura. **Beati:** inquit: q̄
 habitāt i domo tua: **Un̄ beati:** Quid
 habituri: Quid acturi: Omnes qui beati
 dicuntur in terra: habēt aliquid: z agūt ali-
 quid. **Beat⁹** ē hō ille: q̄ tot pdijs: tanta fa-
 milia: tāto auro z argēto habēdo: beatus
 dicit. **Beat⁹** est: ad illos honores puenit:
 ad p̄cōsulatū: ad p̄fecturā agēdā. **Beat⁹**
 ergo dī: aut h̄sido: aut agēdo: **Un̄** aut ibi
 bti: Quid habituri: Quid acturi: Quid
 habituri iā sup̄ dixi: beati q̄ habitāt i domo
 tua. **Bomū** tuā si habuerit paup̄ es: domū
 dei si habuerit diues es. **In** domo tua timeb
 latrōes: domui dei mur⁹ ipse de⁹ ē. **Hī** q̄
 qui habitāt in domo tua. **Possidēt** hie-
 salē celestēz sine angustia: sine p̄ssura: sine
 diuersitate z diuisione limitū: oēs h̄nt eam:
 z singuli h̄nt totā. **Magne** ille diuitie: nō
 angustat frater frēm: nulla ibi indigētia ē.
Quid ergo ibi acturi: **Sim** enī actionum
 humanaz mater: necessitas. **Iā** frēs breui-
 ter dixi: currite aīo p̄ quasilibet actiōes: vi-
 dete si eas parit nisi necessitas. **Ipe** mēora-
 biles artes que magne vident: in subueni-
 endo patrociniā lingue: z adiutoria medi-
 cine: ipe sunt enī in hoc seculo excellentes
 actiōes. **Tolle** litigatores: quib⁹ opitulat
 aduocat⁹: **Tolle** vulnera z morbos: qd̄ cu-
 rat medic⁹: **Et** oēs iste actiōes n̄re ad q̄ti-
 dianā vitā: q̄ exigunt z fiūt ex necessitate
 veniūt. **Arare:** semiare: nouellare: nauiga-
 re: talia oīa opa q̄ parit nisi necessitas z in-
 digētia: **Tolle** famē: sitim: nuditatem: cui
 op⁹ sunt ista oīa: **Hec** sūt q̄ nobis iubent
 bona opa: nam ista q̄ comēorauit honesta
 sunt: sed oīm hōim exceptis opibus pess-
 mis loquor: detestabilib⁹ opib⁹: flagitijs z
 facinorib⁹: homicidijs z effractorijs: adul-
 terijs: illa nec reputo inter actiōes huma-
 nas. **Hec** honesta loquor: nō parit nisi ne-
 cessitas: necitas fragilitatis carnalis. **Hec**
 etiā q̄ dixi iuberi nobis: frāge esuriētī panē
 tuū. **Cui** frāgis vbi nemo esurit: **Egenū** si-
 ne tecto induc in domū tuā. **Quē** hospite
 suscipis: vbi oēs in patria suaviuūt: **Quē**
 visitas egrotum: vbi p̄petua sanitate gau-
 dēt: **Quē** p̄cordas litigiosū: vbi pax semp-
 iterna est: **Quē** sepelis mortuū: vbi semp-
 er viuūt: **Nihil** q̄ hōy actur⁹ eris: exopi-
 bus honestis illi: oīm hōim nihil actur⁹ es
 ex istis bonis opib⁹: quia isti pulli turturis

iā volabūt de nido. **Quid** q̄: **Jam** dixisti
 qd̄ habituri sum⁹: q̄ habitant in domo tua
 beati sūt. **Bic** etiā qd̄ acturi sunt: qz nō ibi
 video aliqs necessitates q̄ me impellāt ad
 agendū. **Ecce** mō qd̄ loquor z disputo: ne-
 cessitas parit. **Nū**qd̄ enī ibi talis disputa-
 tio erit: q̄ quasi doceat ignaros: q̄ quasi cō-
 momoret obliuiosos: **Aut** vō i illa patria
 euāgelū recitabit: vbi ipm̄ dei verbū con-
 templabitur: **Ergo** qz dixit iste desiderans
 z suspirās ex voce n̄ra: quid habituri sum⁹
 in illa patria: cui suspirat z ait: beati q̄ ha-
 bitāt in domo tua: dicat z qd̄ acturi sum⁹.
In secula seclorū laudabūt te. **Hoc**
 erit totū negociū nostrū: sine defectu alle-
 luia. **Non** vobis frēs videat quasi fastidi-
 um ibi futurū: qz si mō h̄ diu dicatis: non
 duratis: ab illo gaudio necitas vos auer-
 tit. **Et** qz nō tū delectat qd̄ nō videt: si tā-
 ta alacritate in ipsa p̄ssura z fragilitate car-
 nis laudam⁹ qd̄ credim⁹: quō laudabim⁹
 qd̄ videbim⁹: **Cū** assūpta fuerit mors i vi-
 ctoria: cū mortale h̄ induerit immortalitē:
 z corruptibile hoc induerit icorruptionē:
 nemo dicet: diu steti: nemo dicet: diu ieu-
 nauit: diu vigilauit: stabilitas enim magna
 ibi: z ipsa immortalitas: iā corpis nostri su-
 spēdit in cōtemplatione dei. **Et** si mō v̄bū
 hoc qd̄ vobis erogam⁹ tam diu fragilitatē
 carnis vestre stantē tenet: quid nobis faci-
 et illō gaudiuz: **Quō** nos mutabit: **Siles**
 enī ei erim⁹ qm̄ videbim⁹ eū sicuti est. **Iaz**
 siles illi qm̄ deficiemus: **Quo** auertemur:
Securi ergo sum⁹ frēs: nō nos satiabit nisi
 laus dei. **Si** deficies ab amore: deficies a
 laude: si aut̄ amor sempitern⁹ erit: quia illa
 insatiabilis pulchritudo erit: noli timere:
 ne nō possis semp laudare: quē semp pote-
 ris amare. **Ergo** beati q̄ habitāt in domo
 tua i secla seclorū laudabūt te. **Hic** vite
 suspirem⁹. **Sz** quō illō veniem⁹: **Bea-**
tus vir cui⁹ est susceptio eius abs-
 te dñe: **Intellexit** vbi esset: qz p̄ fragilita-
 tem carnis sue ad illā beatitudinē volare
 nō posset. **Circūspexit** pōdera sua: qz dici-
 tur alio loco: **Corp⁹** qd̄ corripit agguat
 animā: z deprimat rēna i habitatio sensuz
 multa cogitantē. **Spirit⁹** sursum vocat: pon-
 dus carnis deorsum reuocat. **Inter** duos
 conatus suspēsiōis z pōderis colluctatio
 quedā est: z ipsa colluctatio ad p̄ssurā p̄-
 net torcularis. **Audi** ipam luctā torculari
 ab **Ap̄lo** exp̄ssam: qz z ipe ibi p̄terebatur:
 ibi p̄mebatur. **Cō**delector inquit legi dei

Alia tra.
 t auxilii abs

scdm interiorē hoiez: video autē aliā legē in
 mēbris meis repugnātē legi mētis mee: et
 captiuū me ducentem in lege peccati que
 est i mēbris meis. Magna lucta et euadē-
 di magna desperatio nisi subueniat de cō-
 sequēti: Infelix ego homo q̄s me liberabit
 de corpe mortis hui⁹? Gratia dei p̄ Iesum
 christū dñm nostrū. Ergo et hic in isto psal-
 mo vidit illa gaudia: cogitauit aīo: beati
 qui habitāt in domo tua dñe i secula secu-
 lorū laudabūt te. Sed quis illuc ascēdet?
 Quid faciā d̄ carnis pondere? Beati qui
 habitāt in domo tua: i secula seculorū lau-
 dabunt te. Cōdelector enī legi dei scdm in-
 teriorē hoīem. Sed quid faciā? Quō vo-
 labo? Quō pueniā? Video enī aliā legem
 in mēbris meis repugnantem legi mentis
 mee. Dixit se infelicē: et dixit: quis me libe-
 rabit de corpe mortis hui⁹? vt inhabitē in
 domo dñi: et in secula seculorū laudē eum?
 Quis me liberabit? Gratia dei p̄ Iesum
 christū dñm nostrū. Sicut ergo in verbis
 Apli illi difficultati: et quasi inextricabili
 luctu sbueit qd̄ sbiecit: gr̄a dei p̄ Iesū chri-
 stū dñm nostrū: sic et hic cū suspiraret flā-
 manti desiderio i domū dei: et in illas lau-
 des dei: cōsiderata grauedine corpis sui:
 et mole carnis sue: et desperatione quadaz
 suborta: rursus i spe euigilauit et ait: Be-
 atus vir cui⁹ est susceptio eius abs te dñe.
 Quid ergo p̄stat de⁹ in hac gratia ei quez
 suscipit p̄ducēdū? Sequit̄: et dicit. **Ascē-
 sus in corde eius.** Facit illi grad⁹ q̄b⁹
 ascendat. Ubi illi facit gradus? In corde.
 Quāto ergo plus amaueris: tāto pl⁹ ascē-
 des. Ascensus inq̄t in corde ei⁹ **Dispo-
 suit.** Quisq̄s suscipit eū: beat⁹ enī cui⁹ est
 susceptio ei⁹ abs te dñe. Quia p̄ se nō po-
 test: op⁹ est vt gratia tua suscipiat. Et qd̄
 facit gr̄a tua? Disponit ascensus in corde.
 Ubi disponit ascēsus in corde? **In con-
 ualle plorationis.** Ecce habetis tor-
 cular cōuallē plorationis: ip̄e lachryme pie
 cōtribulatorū: mustū sunt amātū. Ascen-
 sus i corde ei⁹ disposuit. Ubi ergo dispo-
 suit? In cōualle plorationis. Hic enī dispo-
 suit ascēsus in cōualle plorationis. Hic enī
 plorat vbi seminat. Euntes inquit ibāt et
 flebāt mittētes semina sua. Ergo ascēsus i
 corde tuo sint dispositi a deo p̄ gratiā ip̄i⁹.
 Amādo ascēde: inde cantat canticū gra-
 duuz. Et vbi tibi disposuit hos ascensus?
 In corde: in cōualle plorationis. Dixit vbi
 disposuit: qd̄ disposuit. Quid disposuit?

Alia s̄a.
 Ascēsiōes.
 i suo.

Alia s̄a.
 i in valle la-
 chrymarū.

Ascensus. Ubi: Intus in corde. In qua
 regiōe: et quasi habitatiōis loco: In con-
 ualle plorationis. Et q̄ ascēdat: **In locus
 que⁹ disposuit.** Quid est hoc fratres: in
 locū que⁹ disposuit? Quē locū diceret que⁹
 disposuit: si dici posset: dictū tibi est: ascē-
 sus disposuit in corde: in cōualle ploratio-
 nis. Queris quo: quid tibi dicitur est? Qd̄
 oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in
 cor hoīs ascēdit. Collis est: mons est: ter-
 ra ē: pratum est: p̄pe oīa ista dictus est lo-
 cus ille: nō qd̄ sit p̄ pprietatē: sed p̄ simili-
 tudinē. Videmus enī nūc p̄ speculū in enī-
 gmate qd̄ sit ille locus: tūc videbim⁹ facie
 ad faciem: Quis explicet? Noli ergo que-
 rere: qd̄ disposuit in loco quem disposuit:
 ipse nouit quo: ipse nouit qui disposuit q̄
 te ducat: cui⁹ ascensus in corde disposuit.
 Quia times ascendere: ne erret qui te du-
 cit: Ecce in cōualle plorationis disposuit
 ascensus in locū que⁹ disposuit. **Ploram⁹
 mō.** Unde: Ubi dispositi sunt nostri ascē-
 sus. Unde ploramus: nisi inde vnde se mi-
 serū exclamabat Apl̄s: qz videbat aliā le-
 gē in mēbris suis repugnantē legi mentis
 sue: Et vñ hoc nobis? Ex pena peccati. Et
 putabamus nos facile iustos esse posse q̄i
 virib⁹ nostris anteq̄ acciperem⁹ manda-
 tū. Aduemēte autē mādato peccatū reui-
 xit: ego autē mortuus sum: hoc ait Apl̄us.
 Bata est enī lex hominib⁹: nō que salua-
 ret eos iam: sed p̄ quā cognoscerēt in qua
 egritudine iacebāt. Audi verba Apl̄i. Si
 enī data eēt lex q̄ posset viuificare: vere ex
 lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura
 omnia sub peccato: vt p̄missio ex fide Ie-
 su christi darēt credentib⁹: veniret gratia
 post legē: inueniret hoiez nō solū iacentē:
 sed etiā p̄fitentē et dicentē: Miser ego ho-
 mo quis me liberabit: de corpe mortis hui⁹?
 Ut oportune veniret medicus ad cōuallē
 plorationis et diceret: certe cognouisti: q̄a
 cecidisti: audi me vt surgas: qui me cōtem-
 psisti vt caderes. Bata ē ergo lex vt egruz
 de morbo cōuinceret: qui sibi san⁹ videba-
 tur: vt peccata demonstrarent: nō vt aufer-
 rent. Bemonstrato peccato p̄ datā legē au-
 ctum est peccatū: quia peccatū est et cōtra
 legem. Occasione inquit accepta pecca-
 tū p̄ mādātū opatū est in me omnē concu-
 piscētiā. Quid est occasione accepta
 p̄ mādātū? Acceptū mādātū quasi vi-
 ribus suis conati sunt facere hoies: victi
 cōcupiscētiā: etiam ipsius mādati trāsgres-

Alia s̄a.
 i loco.
 i posuit.

sione rei facti sunt. Sed qd ait Aplos: Ubi
 aut abundavit peccatum: supabundavit
 gratia: id est auctus est morbus: comenda-
 ta est medicina: Propterea fratres quos
 ille porticus salomouis: nunquid curabat
 egrotos ubi erat piscina in medio eorum:
 Et iacebat inquit egroti in quinque porticibus:
 in euangelio lectum habemus. Quinque ille por-
 ticus: lex est in quinque libris moysi. Ad h
 pducebant egroti de domibus suis: ut iace-
 rent in porticibus. Ergo lex pducebat egros:
 non sanabat. Sed benedictione domini turba-
 bat aqua: tanquam angelo descendente visa
 aqua turbata: qui poterat unus descende-
 bat et sanabatur. Aqua illa cincta quinque
 porticibus: populus iudeorum erat lege conclu-
 sus. Hunc perturbavit dominus presentia sua:
 ut occideret. Nisi enim descensu suo domi-
 nus perturbaret populum iudeorum: nunquam cruci-
 figeret. Itaque perturbata aqua: passionem do-
 mini significabat: que facta est perturbata gen-
 te iudeorum. In hanc passionem credit languis
 tanquam in aqua turbata descendens et sa-
 natus. Qui non sanabatur lege: id est porticibus:
 sanat gratia per passionis fidem domini nostri Iesu
 christi. Unus: quia unitas. Ergo et hic quod
 ait: Ascensus in corde eius: disposuit in
 conualle plorationis: in loco quem disposuit
 Jam in illo loco gaudebimus. Quare autem
 in conualle plorationis: Et ex qua conualle
 plorationis: ad illum locum gaudij veniemus?
 Nam et benedictionem: inquit: dabit
 qui legem dedit: Affixit nos lege: pressit
 nos lege: ostendit nos torcular: vidimus
 pressuram: carnis nostre tribulationem cognovimus:
 ingenuimus reuelare peccato: aduersus
 mentem nostram clamauimus: miser ego homo:
 sed lege genuimus. Quid restat: nisi ut
 benedictionem det qui legem dedit: Adueniat
 gratia post legem: ipsa est benedictio. Et quod
 nobis pressit ista gratia et benedictio: Ambulabunt
 a virtutibus in virtute: Hic enim per gratiam multe
 virtutes dantur. Alii quidem dantur per spiritum
 sermo sapientie: alij sermo scientie secundum eundem
 spiritum: alij fides: alij donatio sanitatum: alij
 genera linguarum: alij interpretatio sermonum:
 alij prophetatio. Multe: virtutes sed necessarie sunt
 et ab his virtutibus unus in virtute. Quam
 virtutem: Christum dei virtutem et dei sapientiam.
 Ipse dat diuersas virtutes in loco hoc: qui pro
 omnibus virtutibus necessarijs in conualle
 plorationis et utilitatis dabit unam virtutem
 seipsum. Nam et virtutes agende vite nostre

quattuor describuntur a multis: et in scriptura
 inueniuntur. Prudentia dicitur qua diu-
 scimus inter bonum et malum. Iusticia dicitur
 qua sua cuique tribuimus: nemi quicquam debentes:
 sed omnes diligentes. Temperantia dicitur
 qua libidines refrenamus. Fortitudo dicitur
 qua omnia molesta toleramus. Iste virtutes
 nunc in conualle plorationis per gratiam dei do-
 nantur nobis: ab his virtutibus unus in illam
 virtutem. Et que erit illa virtus: nisi solius con-
 templationis dei: Necessaria ibi non erit ista
 prudentia: ubi nulla mala occurrunt sunt que
 videmus. Sed quid putamus fratres? Non
 ista iusticia ubi nulla erit cuiusque indigen-
 tia cui libuenire debeamus. Non ista temperantia:
 ubi nulla erit libido refrenanda: Non ista
 fortitudo: ubi nulla erunt mala toleranda.
 Ergo ab his virtutibus huius actionis ibi-
 mus in virtutem illius contemplationis: qua
 contemmur deum: sicut scriptum est: Mane
 astabo tibi et contemplanabor. Et audi quod ab
 huius actionis virtutibus: in illam contempla-
 tionem ibimus. Sequitur ibi. Ibi sunt a virtutibus
 in virtute. Quam virtutem: Contemplationem. Quid
 est contemplatio? Apparebit deus deorum
 in syon. Deus deorum christus christi-
 sanorum. Quod deus deorum christus christi-
 sanorum: Ego dixi deus estis: et filij altissimi omnes.
 Bedit enim eis potestatem filios dei fieri:
 ille in quem credimus: pulcher sponsus:
 qui hic propter deformitatem nostram de-
 formis apparuit. Quia vidimus eum inquit: et
 non habebat speciem neque decorem. Finita omni
 necessitate mortalitatis: sicuti est deus apud
 deum. verbum apud patrem: per quod facta sunt
 omnia: apparebit mundis corde. Beati enim
 mundi corde: quoniam ipsi deum videbunt. Appa-
 rebit deus deorum in syon. Et rursus iste a co-
 gitatione illorum gaudiorum: redit ad suspiria
 sua. Videt quid fuerit spes: et ubi adhuc
 sit re. Apparebit tunc deus deorum in syon.
 Hoc est: unde gaudebimus: ipsum in se-
 cula seculorum laudabimus. Sed adhuc modo
 tempus est orandi: tempus est deprecandi: et
 si aliquantum gaudendi: sed adhuc in spe. In
 peregrinatione sumus: in conualle plorationis
 sumus. Ad huius ergo loci gemitum rediens
 dicit. Domine deus virtutum exaudi pre-
 cem meam: auribus pape deus Jacob. Quia et ipsum
 Jacob fecisti: et de Jacob israel. Apparuit enim illi deus:
 et dicitus est israel videns deum. Audi ergo me deus
 Jacob: et fac me israel. Quando fiam israel:
 tunc apparebit deus deorum in syon.

Alia lra.
 et Etenim.
 et legislator.

Alia lra.
 et ibi de
 virtute.

Alia lra.
 et videtur.

Alia lra.
 et orationem.

Protector noster aspice deus: Sub
 umbra alar tuar sperabunt. Ideo pector
 noster aspice deus. Et respice in faci
 em christi tui. Quia enim non respexit in fa
 ciem christi sui deus: Quid est respicere i
 facie christi tui: Per facies innotescimus.
 Quid est respicere i facie christi tui: Fac in
 notescere omnibus christum tuum. Respice in
 facie christi tui: notus sit omnibus christus tu
 us: ut possim ire a virtutibus in virtute: et
 possit superabundare gratia: quoniam abundavit
 peccatum. Quia melior est dies vna
 i atrijs tuis: super milia. Atria illa sunt
 in qua suspirabat in qua deficiebat. Desiderat
 et deficit anima mea in atria domini. Melior ibi
 est dies vna super milia dierum. Milia dierum
 desiderant homines: et multum hic volunt vivere
 Contentantur milia dierum: desiderant unum diem
 qui non habet ortum et occasum: Unum diem: di
 em sempiternum: cui non cedit hesternus: quem
 non veget crastinus. Ipse vnum dies desideret
 tur a nobis. Quid nobis est cum milibus die
 rum: Imus a milibus dierum ad unum diem.
 Ad unum diem festinemus: sicut imus a virtu
 tibus in virtute. Elegi abiici in do
 mo domini: magis quam habitare in ta
 bernaculis peccatorum. Inuenit enim
 iste conuallē plorationis: inuenit iste humi
 litate unde ascendat. Scit quod si se extolle
 re voluerit cadet: si se humiliauerit eriget:
 eligit abiici ut subleuet. Quia multi propter ta
 bernaculum hoc torcularis domini: id est propter
 ecclesiam catholicam volentes subleuari: et
 amantes honores suos: nolunt cognoscere
 veritatem: si esset illis in corde versus iste: Ele
 gi abiici in domo domini magis quam habitare
 in tabernaculis peccatorum: nonne abiiceret
 honores: et curreret ad conuallē plorationis:
 et hinc inueniret: ascensus in corde: et hinc
 irent a virtutibus in virtute: ponentes spem
 suam in christo: non in nescio quo homine: Bo
 na vox: gaudeda vox: eligeda vox: Elegi
 abiici in domo domini: magis quam habitare in ta
 bernaculis peccatorum. Ipse elegit abiici in
 domo domini: sed ille qui inuitauit ad conui
 uium eligente inferiorē locum: vocat ad superiorē
 et dicit illi: Ascende: Ipse tamen non elegit nisi
 esse in domo domini: in quocumque loco: non tamen
 extra limen. Quare elegit abiectus esse i do
 mo domini: magis quam habitare in tabernaculis
 peccatorum. Quia misericordiam et vita
 tem diligit deus: Deus misericordiam
 diligit: qua mihi in primo sibi uenit: Verita
 tem diligit: ut credenti det quod promissum. Au

di misericordia et veritate in Aplo Paul
 lo: prius Saulo persecutore: idigebat miseri
 cordia: et dixit i se facta. Qui prius fui blas
 phemus: et persecutor et iniuriosus: sed mi
 sericordiam consecutus sum: ut in me osten
 deret christus Iesus omnem longanimitatem:
 in eos qui credituri sunt illi in vita eternam:
 ut cum indulgentiam tantorum scelex accipet Paul
 us: nemo desperare posset sibi donari quocumque
 peccata. Ecce habes misericordiam: Noluit tunc deus
 exercere veritatem: ut puniret peccantem. Etenim si
 puniret peccator: nonne veritas esset: Aut au
 deret dicere: nonne deo puniri: qui non posset
 dicere non peccauit: Et si diceret: non peccauit: cui
 diceret: Quae falleret: Ergo primo deus misericordiam
 i eum progauit: post misericordiam et veritatem: Au
 di illam iam exigentem veritatem. Primo ergo in
 quit misericordiam consecutus sum: qui prius
 fui blasphemus et persecutor et iniuriosus: sed
 gratia dei sum id quod sum. Postea dicit: cum
 passioni propinquaret: Bonam agonem certa
 ui: cursum consummaui: fidem seruauit: superest mi
 hi corona iusticie. Ille qui tribuit miseri
 cordiam seruat veritatem. Qui seruat veritatem:
 Quam reddet mihi deus in illo die iustus iu
 dex. Indulgentiam donauit: coronam reddet.
 Bonator est indulgentie: debitor coronae.
 Ut debitor: Accepit aliquid: Cui debet aliquid
 quid deus: Ecce videmus: quod tenet eum debi
 tor Paulus: consecutus est misericordiam: ex
 igens veritatem. Reddet mihi inquit deus in illo
 die. Quid tibi reddet: nisi quod tibi debet:
 Ut tibi debet: Quid ei dedisti: Quis pri
 or dedit illi: et retribuere ei: Debitor deus
 ipse fecit se: non accipiendo sed permittendo.
 Non ei dicit: redde quod accepisti: sed red
 de quod promissisti. Misericordiam mihi
 erogauit inquit: ut faceret me innocentem:
 nam prius fui blasphemus et iniuriosus:
 sed ex illius gratia factus sum innocens. Ille au
 tem qui progauit misericordiam: negare po
 tent debitor: Diligit misericordiam et verita
 tem. Gratiam et gloriam dabit. Quam
 gratiam: nisi de qua ipse dixit: Gratia dei sum
 id quod sum: Quam gloriam nisi de qua ipse di
 xit: Superest mihi corona iusticie: Quia deus
 inquit: non priuabit bonis ambulantes in in
 nocentia. Quare ergo homines non vultis te
 nere innocentiam: nisi ut habeat bona: Non
 vultis tenere innocentiam: ut non reddat quod
 ille assignat: Aurum vult habere et perdit ino
 centiam. Quid lucrat: Quid danificat: Ha
 bet lucrum auri: passus est danum innocentie.

Alia lra. Quia

Alia lru. Abiectus esse. dei mei.

Alia lra habet deus.

Est aliqd p̄ciosi⁹ inocētia: S; si inocētia retinebo inquit paup̄ ero. Praue ne diuitie ip̄a inocētia: Si arcam plenā auro habueris diues eris: si cor habueris plenum inocentia paup̄ eris: S; hec bona desiderās: mō in egestate: in tribulatiōe: in cōualle plorationis: in p̄ssura: in temptationib⁹ serua inocentiā. Erit enī postea etiaz bonū tuū qđ desideras: requies: ermitas: imortalitas: ip̄assibilitas erit postea. Ip̄a sunt bona que seruat de⁹ iustis suis: nā bona que mō desideras p̄ magno: p̄pter que vis esse nocēs: ⁊ nō inocēs: attēde illa que babeāt qui talib⁹ abūdāt. Vides diuitias apud latrones: apud impios: apud sceleratos: apud turpes: apud flagitiosos ⁊ facinorosos vides diuitias: dat illis de⁹ ista p̄pter cōmunionē generis humani: p̄pter abundatē affluētia bonitatis sue: qui etiā solem suū oriri facit sup̄ bonos ⁊ malos: et pluit sup̄ iustos ⁊ iniustos. Lāta dat ⁊ malis: ⁊ tibi nihil fuit: Falsum est qđ tibi promisit: Seruat secur⁹ esto. Qui miser⁹ est tui cū esses impi⁹: deserit te cum factus es pius: Qui peccatori donauit mortem filij sui: quid fuit saluato p̄ mortē filij sui: Secur⁹ ergo esto: tene⁹ debitorē: qz credidisti in p̄missorē. **D**ñs non priuabit bonis ambulantes in inocentia. Ergo quid nobis hic restat in torculari: in afflictione: i re dura: in p̄ntia vite piculose: Quid nobis restat: vt illuc pueniam⁹? **D**ne⁹ deus virtutū beat⁹ homo qđ sperat in te.

Alia lra. t eos qui ambulat.

Alia lra nō h3.

Explicit Tractatus de p̄s. LXXXIII
Incipit Tractatus de p̄s. LXXXIII

Deprecati sum⁹ dñm deū nostruz: vt ostēdat nobis misericordiā suā: ⁊ salutare uū det nobis. **V**idētū est hoc quidem in p̄phetia cū primuz psalmi isti dicerent: ⁊ scriberent: ceterū qđ attinet ad hoc temp⁹: iam oñdit dñs gentibus misericordiā suā: ⁊ dedit eis salutare suum. Ille quidem ostēdit: sed multi sana ri nolūt: vt videant hoc qđ ostendit. Sed qz ipse sanat oculos cordis ad videndum se: propterea cū dixisset: **D**ñe nobis dñe misericordiā tuā: tanq̄ multis cecis dicturis quō videbim⁹: cū cepit oñdere: adiunxit: **E**t salutare tuū da nobis. **V**ādo enī salutare suū sanat in nobis vñ possum⁹ videre quod ostēdit: nō quō medicus homo ipse curat: vt lucē istā ostēdat eis quos curauerit: ⁊ aliud ē ista lux quā demonstratur⁹

est: aliud aut ip̄e medicus: qui curat oculos quib⁹ ostēdat lucē: que lux nō est ipse medicus. **N**ō ergo sic dñs deus noster. Ipse est enī medicus qui curat vñ nos videre possum⁹: et ipse est lux quā videre possumus. **T**otū tñ psalmū breuiter quātū possumus: quātū donat dñs p̄ angustia temporis attēti curamus. **T**itulus eius est **In fine: filijs chore psalmus.** **F**ine nō intelligimus: nisi quē dicit **A**p̄s: **F**inis enim legis christ⁹ ad iusticiaz oī credenti. **E**rgo cū primo i titulo psalmi posuit: in finem: direxit cor nostrū in christū. **I**n illuz si attendamus: nō errabimus: qz ip̄e ē veritas quo festinamus: ⁊ ipse est via p̄ quam curramus. **Q**uid est filijs chore: **I**nterpretatur chore: ex verbo hebreo in latinū: caluum. **E**rgo filijs chore filijs calui. **Q**uis est iste caluus: **N**ō vt irrideam⁹ illū: sed vt plorem⁹ ante illū. **N**am ⁊ irriserūt illū quidam ⁊ a demonib⁹ vastati sunt: quō in regnoz libro caluū **H**eliseū irriserūt pueri: dicebātqz post illū: calue calue: p̄cesserūt vñ de silua ⁊ comederūt pueros male ridentes ⁊ plangēdos a parētibus suis. **S**i significauit hoc factū p̄phetia quadā: futurū dñm nostrū **I**esum christū. **I**lle enim a iudeis iridentib⁹ velut calū irrisus est: qđ in caluarie loco crucifixus est. **N**os aut si in illū crediderimus filij ipsi⁹ sumus. **N**obis ergo cantat psalmus iste: vbi inscribit filijs chore: sum⁹ enī filij sponsi. **I**lle quip̄ sponsus dans arras sponse sue: sanguinē suū ⁊ spiritū sc̄m: quo locupletauit nos interim in ista peregrinatione. **A**dbuc autē seruat nobis occitas diuitias suas. **U**n enī tale pignus dedit: **Q**uid est qđ seruat: **I**taqz cantat ei p̄pheta in futurū ⁊ vtatur verbis quasi iā p̄teriti temporis: tanq̄ facta dicit: que futura erāt: qz apud deum: ⁊ quod futurū est iam factū est. **I**bi ergo p̄pheta videbat futura nobis: iam vero facta in illi⁹ puidētia ⁊ p̄destinatione certissima: quō dic: ⁊ i illo psalmo vbi oēs christū agnoscut. **S**ic enī recitat⁹ ē psalm⁹ tāq̄ euāgelii⁹ legat. **F**oderūt manus meas ⁊ pedes: dinumerauerūt oīa ossa mea: ip̄i vero cōsiderauerūt ⁊ inspexerūt me: diuiserūt sibi vestimēta mea: ⁊ sup̄ vestē meaz miserūt sortē. **Q**uis nō legēte lectore psalmū: agnoscat euāgelii⁹: **E**t tñ cū dicret in psalmo: nō dictū est: fossuri sunt manus meas ⁊ pedes: sed foderūt manus meas ⁊ pedes: nec dictū est dinumeraturi sūt ossa

mea: sed dñm numerauerūt ossa mea: nec di-
ctum est diuisuri sūt vestimēta mea: sed di-
uiserunt sibi vestimēta mea. Hec omnia q̄
futura videbat p̄pheta: tanq̄ p̄terita indi-
cabat: sic et hic. **¶** Expositio psalmi.

Benedixisti dñe terrā tuam:
tanq̄ iam fecerit. Auertisti ca-
ptiuitatē Jacob. Popul⁹ ei⁹
antiquus Jacob. Jacob p̄ps israel natu-
de semine abrae in repromissioe: futur⁹ ali-
qñ heres dei erat. Quidā ergo ille popul⁹
cui datum est testamētū vetus: sed in ve-
teri testamēto figurabat testamētū nouū.
Illa figura erat: hec exp̄ssio veritatis. In
illa autē figura scdm̄ quādā p̄nunciationē
futuroꝝ: data est illi p̄p̄o terra quedā pro-
missionis in quadā regione: vbi habitauit
populus iudeoꝝ: vbi est etiā hierusalē ci-
uitas: cui⁹ nomē omnes audiui⁹. Hanc
ergo terrā cū accepisset ille popul⁹ ab ho-
stibus suis vicinis circūquaq̄ inimicanti-
bus: multas molestias patiebat: et cū pec-
cabat in deū suū: dabat in captiuitatē: nō
ad interitū: sed ad disciplinā: nō damnā-
te patre: sed flagellāte: et cū obsessa esset li-
berabat: et aliquotiens captiuata est: et li-
berata est illa gens: et nō in captiuitate est:
et hoc p̄ peccato magno qđ dñm suū cruci-
fixit. Quid igit: Scdm̄ istos accipim⁹ qđ
ait: auertisti captiuitatē Jacob: An forte
intelligim⁹ hic aliam captiuitatem de qua
omnes nos volum⁹ liberari: Nā omnes p̄-
tinem⁹ ad Jacob: si ptinem⁹ ad semē Ab-
rae. Hoc enī dicit Ap̄ls: In Isaac vocabi-
tur tibi semen: id est non hi qui filij carnis
hi filij dei: sed filij p̄missionis in semē depu-
tabunt. Si filij p̄missionis: in semen de-
putant: offendēdo dñm iudei degenera-
uerūt: nos p̄merēdo deū: d̄ genere abrae
facti sum⁹: nō ptinētes ad carnē: sed ptinē-
tes ad fidē. Imitati enī fidē filij facti sum⁹:
illi autē degenerando a fide exhereditari
meruerunt. Nam vt hoc noueritis: quia p̄-
diderunt illud quod nati erant de Abra-
am: cum se arroganter iactarent: audiente
dño nostro Iesu christo: gloriātes de san-
guine: et nō de vita: et dicerēt dño: Nos pa-
trem habem⁹ abraaz: et ait illis dñs: tāq̄
degenerātib⁹: Si filij abrae estis: scā Ab-
rae facite. Si ergo illi p̄pterea iam nō filij:
quia nō faciebant facta abrae: nos pro-
pterea filij: q̄ facimus facta abrae. Que
sunt facta abrae que facimus: Credidit
autē abraam deo: et deputatum est illi ad

iusticiam. Ergo omnes ad Jacob pertine-
mus: imitantes abrae fidez: qui credidit
deo et deputatum est illi ad iusticiā. Que
est ergo illa captiuitas: vnde nos volum⁹
liberari: Puto enim neminē nostrum mo-
do esse apud barbaros: nec aliquā gentē
irruisse armatam: et captiuos duxisse nos.
Sed modo ostendo quādā captiuitatē
in qua gemimus: et vnde nos liberari cu-
pimus. Paulus Ap̄ls p̄cedat: et ipse illā
dicat: sit ipse speculū nostrum: ille loquat̄
et nos ibi videamus. Nemo est enim qui
non se hic agnoscat. Ait ergo ille beatus
Apostolus: Condelector enim legi dei se-
cundum interiorem hominem. Intus me
delectat lex dei. Video autem aliam legē
in membris meis repugnantem legi men-
tis mee. Jam audisti legem: audi pugnā:
captiuitatem necdū audieras: audi que
sequuntur: Repugnantem inquit legi mē-
tis mee: et captiuum me ducentem in lege
peccati que est in membris meis. Agno-
uimus enim captiuitatem: quis nostrum
est qui nolit se de ista captiuitate liberari:
Et vnde liberabuntur: Quoniam hoc can-
tauit iste psalmus futurum: auerasti capti-
uitatē Jacob. Cui dixit: Christo: propter
in finem: propter filios chore: ille enī auer-
tit captiuitates Jacob. Audi et ipm̄ Pau-
lum confitentem. Cum diceret se trahi ca-
ptiuum a lege in membris suis repugnan-
tem legi mentis sue: exclamauit sub illa ca-
ptiuitate et ait: Infelix ego homo: quis me
liberabit de corpore mortis huius: Que-
siuit quis esset: et statim illi occurrit gra-
tia dei: per Iesum christum dominum no-
strum. De hac gratia dei propheta dicit
huic domino nostro Iesu christo: auertisti
captiuitatem Jacob. Attendite captiuita-
tem Jacob: attendite quia hoc est: auerti-
sti captiuitatem nostram: non liberando
nos a barbaris in quos non incurrimus:
sed liberando nos ab operibus malis: a
peccat⁹ nostris p̄ que nobis sathanas do-
minabatur. Si quis enim liberatus fuerit
a peccatis suis: non habet vnde ei domi-
netur princeps peccatorum. Quomodo
enim auertit captiuitatem Jacob: Glide-
te quia ista liberatio spiritualis est: videte
quia intus agitur. **¶** Remisisti inquit:
iniquitatem plebis tue: operuisti
omnia peccata eorū. Ecce vnde auer-
tit captiuitatem: quia remisit iniquita-
tē. Iniquitas tenebat captiuum: remissa

iniquitate literarum. Confitere ergo te esse in captiuitate: vt dignus sis liberari. Nam qd hoste suu no intelligit: quomodo inuocat liberatore: Operuisti omnia peccata eoz. Quid est operuisti: Est non illa videres. Quid e no illa videres: Et si i illa vindica res. Noluisti videre peccata nostra. r ideo no vidisti: quia ipsa videre noluisti. Operuisti oia peccata eoz: Sedasti omne ira tua: auertisti ab ira indignationis tue. Et qm de futuro ista dicunt: quis verba pterita sonet. Sequit r dicit. **Conuertere nos dne sanitatu nostraru:** Quo narrabat quasi factu esset: et quo orat vt fiat: nisi qz voluit ostendere pterita verba se in ppheta dixisse: Non du aut factu esse quod dicebat ia factum. Hinc ostedit: qz orat vt fiat. **Conuertere nos dne sanitatu nostraru. Et auerte iracu dia tua a nobis.** Nonne iam dudū dice bat: auertisti captiuitatem Jacob: opuisti oia peccata eoz: sedasti oem ira tua: auer sus es ab ira indignationis tue: quo hic e: auerte iracundia tua a nobis: Respōdet tibi ppheta: Illa dico quasi facta: quia vi deo futura: qz vero nodū facta sūt: oro vt veniat: q iā vidi. **Auerte iracu dia tua a no bis.** Non in eternū irascaris no bis: Be ira enī dei mortales sumus: r de ira dei in ista terra in egestate r labore vul tus nostri manducam panē. Hoc enī au diuit Adam qm peccauit: r Adaz ille oēs nos eramus: quia in Adam oēs moriunt. Ad ille audiuit: secutu est r nos. Ad enīz eram iam nos: sed eram in Adā. Ideo quicquid euenit ipsi Adā: secutu ē r nos: vt moreremur. Oēs quippe in illo fuim. Ea enī peccata parentū no ptinent ad fili os q faciūt parentes iā natis filijs. Fā enī nati filij ad se ptinent: r parentes ad se ptinent. Itaqz illi qui nati sunt si tenuerit vi as parentū suorū malas: necesse est vt por tent r merita ipsoz. Si autē mutauerint se r no fuerint imitati parētes malos: incipi unt habere meritū suū: no meritū parentū suorū. Usqz adeo aut no tibi obest pecca tū patris tui si te mutaueris: vt nec ipi pa tri tuo oblit si te mutauerit: sed iam qd ac cepit ad mortalitatē: ista radix nostra du xit de Adam. Quid duxit: Ista fragilita tem carnis: hoc tormentū dolorū: hāc do mū paupertatis: hoc vinculū mortis: r la queos tēptationū. Portamus omnia ista in carne hac: r ira dei est ista: quia vindi

Alia lra.
† Sitigasti.

Alia lra.
† salutar nr.

Alia lra.
† iram.

Alia lra.
† Nūquid.
† irascaris.

cta dei est. Sed qz futurū erat vt regenera remur: r credēdo noui efficeremur: atqz in resurrectione omnis ista mortalitas absu meretur: r nouitas toti boīs reparet. Si cut enī in Adam oēs mo: iunt: sic r in chi sto oēs viuificabunt: hoc videns ppheta ait. Non in eternum irascaris nobis. **Nel tētedas ira tua a generatione i ge naratione.** Fuit prima generatio morta lis de ira tua: erit altera generatio imortal d misericordia dei. Quid: Hoc g tibi pstiti sti tu: o homo: vt qz cōuersus es ad deum: merearis misericordiā ipsius: Qui aut cō uersi no sunt: no sūt adepti misericordiaz: sed inuenerūt iram. Quid autē: Ut cōuer terer posses nisi vocareris: Nonne ille q te vocauit auersū: ipse prestuit vt conuerterer: Noli ergo tibi arrogare nec ipaz cōuersio nē: quia nisi te ille vocaret fugientē no pos ses cōuerti. Propterea r ipi cōuersiōis beneficiū deo tribuens propterea orat r di cit. **Deus tu cōuertens viuifica bis nos:** Et no quasi nos ipsi nra spon te sine misericordia tua cōuertimur ad te: r tu viuificab nos: s tu cōuertēs viuifica bis nos: vt no solū viuificatio nra a te sit: sed etiā ipsa cōuersio: vt viuificemur. **Be tu cōuertens viuificabis nos. Et plebs tua letabit in te.** Nolo suo letabit in se: bono suo letabit in te. Quādo enim vo luit habere gaudia de se: iuenit planctū in se. Nūc ergo qz totū gaudiū nostrū de est: qui vult secur gaudere in illo gaudeat: q no potest pure. Quid enī frēs mei gaude re vultis in argēto: Aut argētū perit: aut tu: r nemo scit qd pri: verūtū illd pstat: qz vtrūqz piturū ē. Quid pri incertū ē. Nā nec hō hic pōt manē semp: nec argētū pōt manē semp: sic aurū: sic vestis: sic domus sic pecunia: sic lata p dia: sic postremo lux ista. Noli ergo velle gaudere i istis: s gau de in illa luce que no habet occasuz. Gau de in illa luce quā non pcedit besternus di es: nec sequit crastinus. Quid est ista lux: Ego sum inquit lux mūdi. Qui tibi dicit ego sum lux mūdi: vocat ad se te: cum vo cat te: cōuertit te: cū conuertit te: sanat te: cū sanauerit te: videbis cōuerforem tuuz: cui dī. **Et plebs tua letabit in te. Oste de nobis dne misericordiā tuam.** Hoc est qd cantauim: r iā huic diximus. **Ostēde nobis dne misericordiā tuaz. Et salutare tuum da nobis.** Salutare tuum: chāstum tuum. Felix est cui ostēdit

Alia lra.
† Aut.
† extendea.

Alia lra.
† cōuersus.

deus misericordiam suam. Ipse est qui supbire non potest: cui deus ostendit misericordiam suam. Quidēdo enim illi misericordiam suam psua det illi: quia quicquid boni habet ipse homo: non habet nisi ab illo: quia omne bonum nostrum ipse est: et cum viderit homo quicquid boni habet: non se habere a se: sed a deo suo: videt quia totum quod in illo laudat de misericordia dei est: non de merito ipsius: et vidēdo ista non supbit: non supbiendo non extollit: non se extollēdo non cadit: non cadēdo stat: stando inheret: inherēdo manet: manēdo profuit et letat in deo suo. Erunt illi delitiae ipse qui fecit illuz: et delitias ipsas nemo corrūpit: nemo intepellat: nemo aufert. Quis potēs minabitur auferre? Quis vicin⁹ mal⁹: quis latro: quis insidiator: tibi tollit deū? Et potest tibi tollere totum quod possides corpore: non tibi tollit eum quem possides corde. Ipsa est misericordia quam vtinam deus ostendat nobis: Ostēde nobis dñe misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis: christum tuum da nobis. In illo enim est misericordia tua: dicamus illi et nos da nobis christum tuum. Jam quidē dedit nobis christum suum: adhuc tñ illi dicam⁹: da nobis christum tuum: quia dicim⁹ illi: panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et quis est panis noster: nisi ipse qui dixit: Ego sum panis viu⁹ qui de celo descēdi: Bicamus illi: da nobis christum tuum. Bedit enim nobis christum: sed hominem quem nouum⁹: dedit hominem: eum ipsum nobis datur⁹ est deū. Hoibus enim hominē dedit: quia talē illum hoibus dedit: qualis posset capi ab hoib⁹. Bēu enim christuz nullus hoim capere poterat. Fact⁹ est hominib⁹ homo: seruauit se deū dñs. An forte arroganter dixit: Reuera arroganter: nisi ipse dixisset: Ego dixi dñs est: et filij excelsi oēs. Ad hanc ipsam adoptionē reuocamur: vt efficiamur filij dei. Jā quidē sum⁹: sed p fidem. Sum⁹ quidē: sed in spe: nōdū sum⁹ in re. Spe enim salui facti sum⁹: sicut dicit Aplos: Spes autē que videtur nō est spes: Quod enim videt quis: quid sperat? Si autem quod nō videmus speramus: p patientiam expectamus. Quid enim expectamus p patientiam: nisi videre quod credimus: Adhodo enim credim⁹ quod nō videmus: pmanendo in eo quod credentes nō videmus: merebimur videre quod credimus. Propterea Joannes i epistola sua: quid ait: Dilectissimi filij dei sumus et nōdum apparuit quid erimus. Quis non exultet si subito: nescio cui pegrinanti et igno-

ranti genus suū: patienti aliq̄ egestatem et eruminā: et in labore cōstituto diceretur: filius senatoris es: pater tuus amplo patrimonio gaudet in re vera: reuoco te ad patrem tuum: Quali gaudio exultaret: si hoc nō fallax pmissor diceret: Venit ergo non fallax Aplos christi et ait. Quid est quod vobis desperatis: Quid est quod vos affligitis et merore contentis: Quid est quod concupiscentias vestras sequēdo in egestate istarum voluptatū cōteri vultis: Habetis patrem: habetis patriam: habetis patrimonium. Quis est iste pater: Dilectissimi filij dei sum⁹. Quare ergo nōdū videmus patrem nostrum: Quia nōdū apparuit quod erimus. Jam sumus: sed in spe: nam quid erimus: nōdum apparuit. Et quid erimus? Scim⁹ inquit: quia cum apparuerit: similes ei erimus: quā videbimus eum sicuti est. Sed hoc de patre dixit: de filio autē dño nostro Jesu non dixit. Et forte vidēdo patrem: non videndo filium erim⁹ beati: Ipse audi christum: Qui me videt videt et patrem. Cum enim vnus deus videtur: trinitas videtur: pater et filius et spiritus sanctus. Audi expressius: quia ipsius filij visio tribuet nobis beatitudinem: et nihil interest inter visionem ipsius et visionem patris. Ipse ait in euangelio: Qui diligit me mandata mea custodit: et ego diligam illum: et ostendam meipsum illi. Loquebatur illis et dicebat: ostēdā meipsum illi: Quare: Nō erat ipse qui loquebatur: Sed carnem caro videbat: diuinitatem cor non videbat. Ad hoc autē caro carnē vidit: vt perfidem cor mundaretur vnde deus videretur. Bictū est enim de domino: fide mundans corda eoz. Et dixit dominus: Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Ergo si nobis promisit ostendere se nobis: qualis est pulchritudo eius: Fratres cogitate omnia ista: que videtis pulchra: que amatis ipse fecit. Si hec pulchra sunt: quid ē ipse? Si hec magna sunt: quantus est ipse? Ergo ex istis que hic amamus illum magis desideremus: et contemnentēs ista: illum diligamus: vt ipsa dilectione per fidē cor mundemus: et mundatum cor nostrum inueniat aspectus illi⁹. Lux que nobis ostenditur sanos nos debet inuenire: hoc agit modo fides. Hoc ergo hic diximus: et salutare tuum da nobis. Da nobis christum tuum: nouerimus christum tuum: videamus christum tuum: non quomodo illum

videat iudei et crucifixerit: si quod illum videt
 angeli et gaudet. **Audias quid loquitur
 in me dominus deus:** Propheta dixit: loque-
 batur in illo deus in corde: et mundus faciebat illi stre-
 pitum foris. **Continebis ergo aliquantulum a stre-
 pitu mundi: et auertens se ad se: et a se in illum cu-
 ius vocem audiebat interius: quasi obturans
 aurem: et tumultuantem vite huius inquietudinem:
 et contra animam corpore quod corrumpit agguatam
 et sensum frenata habitatione deprimentem multa
 cogitatione: et ait: Audiam quod loquatur in me do-
 minus deus. Et audiuit quod dicit: **Quoniam loquetur
 pacem in plebem suam. Et super sanctos suos.**
**Gloria ergo christi: vox ergo dei pax est: ad
 pacem vocat. Et dicit quicumque non dominus estis
 in pace amate pacem. Quid enim vobis me-
 lius de me inuenire potestis quam pacem? Pax
 quid est? Ubi nullum bellum est. Quid est ubi
 nullum bellum est? Ubi nulla condicio: ubi ni-
 hil resistit: nihil aduersum est. Videte si iam ibi
 sumus: videte si iam non est conflictus cum diabolo:
 videte si non omnes sancti: et fideles cum princi-
 pe demoniorum luctantur. Et quod cum illo lu-
 ctantur quem non videt: Luctantur cum concupiscenti-
 is suis: quibus ille suggerit peccata: et non con-
 sentiendo quod suggerit: et si non vincunt tamen pu-
 gnant. Modum ergo pax ubi pugna est. Aut
 date mihi hominem qui nihil temptationis patitur in
 carne sua: et possit mihi dicere: quia iam pax est:
 Nihil quidem temptationis fore patitur in illicitis
 voluptatibus: saltem suggestiones ipsas
 patitur: vel suggerit illi quod respuit: vel dele-
 ctat unde contineat. Sed ecce iam nihil dele-
 ctat illicitum: vel contra famem et sitim pugnat
 quotidie. Quis enim iustus hinc alienus? Pu-
 gnat ergo quotidie famem et sitim: pugnat contra nos lassitudo
 carnis: pugnat delectatio somni: pugnat opprobrium.
 Vigilare volumus: dormitare volumus: ieiunare
 volumus: esurimus: et sitimus stare volumus:
 defatigamur: quoniam sedere: si et hoc diu faci-
 mus defatigamur. Quicquid nobis prouiderimus ad
 afflictionem: illic rursum inuenimus defectioem.
 Esuris dicit tibi aliquis: rursus defatigatio. Pone
 ante te cibum: ad refectioem posuerat: perseuera
 in eo quod posuit. Certe reficere te volebas: sed
 age semper: sed agendo in eo quod adhibueras ad
 afflictionem ibi inuenies lassitudinem. Multum se-
 dendo fatigatus eras: surgis deambulando reficere.
 Perseuera in eo quod reficere: multum deambulando
 lassaberis: sedere iterum queris. Inueni aliquid mihi
 ubi te reficias: ubi si perseueraueris iterum non deficias.
 Qualis est ergo ista pax: quam hic habent
 homines tantis resistentibus mole-****

stis: cupiditatibus: indigentibus: lassitudinibus:
 Non est ista vera: non est perfecta pax. Que erit perfecta pax: oportet corruptibile hoc inducere in corruptionem: et mortale in inducere immortalitatem: tunc fiet sermo qui scriptus est: Absorpta est mors in victoria. Ubi est mors aculeus tuus: Ubi est mors contentio tua: Ubi enim adhuc mortalitas: quod est plena pax: Etenim de morte venit lassitudo ista quam inuenimus in omnibus refectio-
 nibus nostris. De morte est: quia corpus mortale portamus: quod quidem mortuum dicit Apostolus et ante animam resolutionem. Corpus quidem inquit mortuum est propter peccatum. Nam si perseueraueris in eo quod reficere: etiam morieris. Perseuera in multum manducando: ipsa res te inficiet. Perseuera in multum ieiunando: inde morieris. Sede semper ut nolis surgere: morieris inde. Ambula semper ut nolis quiescere: morieris inde. Vigila semper ut nolis dormire: morieris inde. Dormis semper ut nolis vigilare: morieris inde. Quia autem assumpta fuerit mors in victoria non erunt ista: et erit pax plena et eterna. Erimus in quadam ciuitate fratres: quoniam de illa loquor: finire nolo et maxime quoniam scandala crebrescunt. Quis non desideret illam pacem: unde amicus non erit: quo inimicus non intrat: ubi nullus temptator est: nullus seditiosus: nullus diuidens populum dei: nullus fatigans ecclesiam in ministerio diaboli: quoniam ipse princeps ipsorum mittitur in ignem eternum: et hi cum illo quicumque illi consentiunt: et recedere ab eo nolunt: Erit ergo pax purgata in filiis dei omnibus amantibus et se videntibus plenos deo: cum erit deus omnia in omnibus. Eodem pane habebimus deum: eodem possessionem habebimus deum: eodem pacem habebimus deum. Quicquid enim est quod modo nobis dat: ipse nobis erit pro omnibus que dat: ipse erit perfecta et plena pax. Hanc loquitur in plebem suam. Hanc volebat audire ille qui ait: Audias quid loquatur in me dominus deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam: et super sanctos suos. **Et in eos qui conuertuntur cor ad ipsum:** Etiam fratres vultis ut ad vos pertineat ipsa pax quam loquitur deus: conuertite cor ad ipsum: non ad me aut ad illum aut ad illum aut ad quemcumque hominem. Quisquis enim homo voluerit conuertere ad se corda hominum: cadit cum ipsis. Quid est melius ut cadas cum illo ad quem conuerteris: an ut stes cum illo cum quo conuerteris: Gaudium nostrum: pax nostra: requies nostra: finis omni-

Alia lra.
 et conuertitur ad
 cor.

molestiarum: non est nisi deus. Beati qui conuertunt cor ad ipsum. Verum prope timetes eum salutare ipsi. Erant quidam qui iam timebant eum in gente iudeorum: pro omni terra vbius idola colebant: demonia timebant non deus. In illa gente timebat deus. Sed propter quid timebat? In veteri testamento timebat: ne daret illos in captiuitate: ne tollerent illis fratres: ne gradine contunderet vites ipsorum: ne faceret steriles vxores eorum: ne auferret ab eis filios ipsorum. Hec enim carnalia promissa dei tenebant: adhuc parue anime: et propter hec timebat deus: sed prope illis erat: qui vel propter hec ipsum timebant. Terram petebat paganus a diabolo: terram petebat iudeus a deo. Christus erat quod petebat: sed non vnus a quo petebat. Petebat iste quod paganus petebat: discernebat tamen a pagano: quia ab illo ista petebat quod omnia fecerat: et prope illis erat deus magister gentibus prope erat: tamen respexit et eos qui longe erant: et eos qui prope erant: sic dicit Apolos: et veniens euangelizauit pacem vobis qui eratis longe: et pacem his qui prope. Quos dixit qui erant prope: Iudeos qui vnus deum colebant: Quos dixit qui erant longe: Hecetes qui dimiserunt deum a quo facti erant: et colebant illa que ipsi fecerant. Non enim regionibus longe est quisque a deo: sed affectibus. Amas deum prope es: odisti deum longe es: vno loco stans: et prope es: et longe es. Ergo frater respexit iste prophetas: quos generaliter vidit misericordiam dei: super omnes tamen aliquid speciale et proprium vidit in gente iudea: et ait: Audiat quid loquat in me dominus deus: quoniam loquet pacem in plebe sua. Et plebs ipsa non iudea sola erit: sed de omnibus gentibus colligetur: quia super sanctos suos loquet pacem: et in eos qui conuertunt cor ad ipsum: et omnes qui puerfuri sunt cor ad ipsum de omni orbe terrarum. Elegerunt autem prope timetes eum salutare ipsi. Et inhabitet gloria in terra nostra. Id est in ea terra in qua natus erat prope: vt habitet gloria maior: quia inde cepit predicare christus: inde Apolos: et illuc prius missi: inde prope: ibi primum templum vbi sacrificabatur deo: ibi patriarche: ibi ipse etiam venit de semine Abrahe: ibi manifestatus est christus: ibi apparuit christus. Inde enim vgo Maria que peperit christum: ibi ambulauit pedibus suis: ibi mirabilia fecit. Postremo tantum honorem illi genti detulit: vt cum eum interpellaret que dam mulier chanaanica salutem querens filie sue: dixerit ei: non sum missus nisi ad oues que perierant domus israel. Hoc ergo vi-

dens prope ait: Verum prope timetes eum salutare ipsi: vt inhabitet gloria in terra nostra. Misericordia et veritas occurrerunt sibi: Veritas in terra nostra ex persona iudeorum: misericordia in terra gentium. Veritas enim vbi: Vbi erat eloquia dei. Misericordia vbi: In illis qui dimiserunt deum suum et conuerterunt se ad demonia. Non quid et ipsos desperit: Quod si diceret: voca et istos longe fugiuos: qui multum a me recesserunt voca: inuenient me querentem se: quia ipsi nolebant querere me. Ergo misericordia et veritas occurrerunt sibi. Iusticia et pax osculate sunt se. Fac iusticiam et habebis pacem: vt osculentur se iusticia et pax. Si enim non amauerit iusticiam: pacem non habebis. Amant enim se duo ista: iusticia et pax: et osculantur se: vt qui fecerit iusticiam: inueniat pacem osculantem iusticiam. Due amice sunt: tu forte vnam vis: et alteram non facis. Nemo est enim qui non vult pacem: sed non omnes volunt operari iusticiam. Interroga omnes homines vultis pacem: vno ore tibi respondet totum genus hominum: opto: cupio: volo: amo. Ama et iusticiam: quia due amice sunt iusticia et pax. Iusticia et pax ipse se osculantur. Si amicam pacis non amaueris: non te amabit ipsa pax: nec veniet ad te. Quid enim magnum est desiderare pacem: Quis malum desiderat pacem. Bona enim res est pax. Sed fac iusticiam: quia iusticia et pax se osculantur: non litigant. Tu quare litigas cum iusticia: Ecce iusticia dicit tibi: ne fureris: et non audis: ne adultereris: et non vis audire: non facias alteri quod tu pati non vis: non dicas alteri quod tibi dici non vis: Inimicum es amice mee dicit tibi pax. Quid me queris: Amica sum iusticie. Quocumque inuenero inimicum amice mee: non ad illum accedo. Vis ergo venire ad pacem: Fac iusticiam. Ideo alius psalmus dicit tibi: Declina a malo et fac bonum: hoc est ama iusticiam: et cum declinaueris a malo: et feceris bonum: quere pacem et persequere eam. Nam enim si diu illam queres: quia et ipsa occurrit tibi: vt osculetur iusticiam. Veritas de terra orta est: et iusticia de celo prospexit: Veritas de terra orta est: christus de semine natus est. Veritas de terra orta est: filius dei de carne processit. Quid est veritas: Filius dei. Quid est terra: Caro. Interroga unde natus est christus: et vides quia veritas de terra orta est. Sed hec veritas que orta est de terra: erat ante terram: et per ipsam factum est celum et terra. Sed vt

Alia lra. t. obuiauerit.

Alia lra non h7.

ocio: in negotio: in domo: in lecto: in cōi-
 uito: in colloquio: in deambulatione visi-
 tet v̄sa corda: vbi nos sum⁹. **U**ciat imber
 dei: et fructificet qđ ibi seminatū est: et vbi
 nō sum⁹ nos et securi qđescim⁹: aut aliđ agi-
 mus: deus dat incrementū semib⁹ qđ sparsi-
 mus: vt attendentes postea bonos mores
 v̄ros etiā de fructu gaudeam⁹. **Q**uā dñs
 dabit suauitatē: et terra n̄ra dabit fructum
 suū. **I**usticia autē eā p̄bit: et ponet
 in via gressus suos. **I**usticia illa est qđ
 est in cōfessione p̄tōz: veritas enī ip̄a ē. **I**u-
 stus enī debes esse in te: vt punias te: ipsa
 p̄ma est hoīs iusticia vt punias te malū: et
 faciet te deus bonū. **Q**uia qđ ip̄a est prima
 hoīs iusticia: ip̄a fit via deo: vt veniat ad
 te de⁹: vbi illi fac viā in cōfessione p̄tōz.
Ideoz **J**obes cū baptizaret in aq̄ p̄nie: et
 vellet ad se venire penitentes de suis p̄ori-
 bus factis: dicebat hoc: **P**arate viā dño:
 rectas facite semitas eius. **P**lacebas tibi
 in peccatis tuis o hō: displiceat tibi quod
 eras: vt possis esse qđ nō eras. **P**arate viā
 dño: p̄cedat ista iusticia vt cōfitearis pecca-
 ta. **V**eniet ille et visitabit te: qđ ponet i via
 gressus suos. **E**st enī iam vbi ponat gress⁹
 suos: est vbi ad te veniat. **A**n autē qđ cōfite-
 reris peccata: intercluseras ad te viā dei:
 nō erat qua ad te veniret. **C**ōfitere vitam:
 et ap̄is viā: et veniet christus: et ponet in via
 gressus suos: vt te informet vestigijs suis.

ExPLICIT Tractatus de ps. LXXXIII
INCIPIT Tractatus de ps. LXXXV.

Nillū maius donū p̄stare de⁹ pos-
 set hoīb⁹: qđ vt v̄bū suū p̄ qđ cō-
 didit om̄ia faceret illi caput: et illos
 ei tanq̄ mēbra coaptaret: vt esset filius dei
 et filius hoīs: et vnus deus cū p̄re: vn⁹ hō
 cum hoīb⁹: **U**t et qđ loquimur ad deum
 deprecantes: nō inde filiū sepemus: et quan-
 do p̄cat corpus filij: nō a se separet caput
 suū: sitq̄ vnus ip̄e saluator corporis sui do-
 min⁹ n̄r **J**esus christus filius dei: qđ et oret
 p̄ nobis: et oret in nobis: et oretur a nobis.
Orat p̄ nobis: vt sacerdos n̄r: **O**rat i no-
 bis vt caput nostrū: **O**rat a nobis: vt de⁹
 n̄r. **A**gnoscamus qđ in illo voces n̄ras: et
 voces ei⁹ in nob. **N**ecq̄ cū aliqđ dī de dño
 n̄ro **J**esu christo maxie in p̄betia qđ p̄ti-
 neat velut ad quandā hūilitatē indignaz
 deo: dubitem⁹ illi eā tribuere qđ non dubi-
 tauit se nob adiūgere. **E**t qđ p̄ fuit vniuer-
 sa creatura: qđ p̄ ip̄m facta ē vniuersa crea-
 tura. **E**t p̄pterea cū eius sublimitatē diu-

nitatemq̄ intuemur: qđ audim⁹: **I**n p̄ci-
 pio erat v̄bum: et verbū erat apud deū: et
 deus erat verbum: h̄ erat in p̄ncipio apud
 deū: om̄ia p̄ ip̄m facta sunt: et sine ip̄o factū
 est nihil: intuentes hanc excelsam et super-
 eminentissimā: et excedentē oīa creaturā
 sublimia diuinitatē filij dei: **A**udim⁹ etiā
 in aliq̄ parte scripturaz velut gemētē: orā-
 tem: confitentē: et dubitam⁹ ei tribuere ver-
 ba h̄: ex eo qđ cogitatio n̄ra de recētē ei⁹ cō-
 templatione qđ erat in diuinitate: pigrescit
 descendere ad eius humilitatē: et tanq̄ fa-
 ciat illi iniuriā: si ei⁹ v̄ba in hōse agnoscat:
 ad quem verba dirigebat: cū deū deprecatur.
Heret plerūq̄ et conat̄ mutare senten-
 tiaz: et nō ei occurrit in scriptura: nisi qđ ad
 ip̄m recurrat: et ab illo deuiare non sinat.
Exp̄giscat qđ et euigilet i fide sua: et videat
 qđ ille quem cōtemplabatur pauloan̄ in forma
 dei: formam sui accepit in similitudine ho-
 minū factus ē: et habitu inuent⁹ vt hō: hu-
 militauit se factus obediēs vsq̄ ad mortē.
Et v̄ba psalmi voluit esse sua in cruce pen-
 dens et dicens: **B**e⁹ me⁹ de⁹ me⁹: vt quid
 me dereliquisti? **O**rat qđ in forma dei: orat
 in forma sui: ibi creator: h̄ creatus: creatu-
 rā muntandā non mutatus assumēs: et se-
 cum nos faciens vnū hoīem: caput et cor-
 pus. **O**ramus qđ ad illū: p̄ illū: in illo: et di-
 cimus cū illo: et dicit nobiscū. **B**icim⁹ cuz
 illo: dicit in nobis psalmi hui⁹ orationem:
Qui intulaf. **O**ratio **D**avid: qđ dñs
 n̄r fm̄ carnem filius **D**avid: fm̄ v̄o diuini-
 tatem dñs **D**avid: et creator **D**avid. **E**t
 nō solū an̄ **D**avid: s̄ an̄ **A**braā: ex quo **D**a-
 uid: s̄ ante **A**dam ex quo oēs hoīs: sed et
 an̄ celū et terrā: in quo oīs creatura ē. **N**ēo
 qđ cum audit h̄ v̄ba: dicat: nō christus dicit:
 aut rursus dicat: non ego dico: imo si se in
 christi corpe agnoscat: vtrūq̄ dicit: et chri-
 stus dicit: et ego dico. **N**on potes aliqđ di-
 cere sine illo: et dicit aliquid sine te. **N**onne
 habemus in euāgelio vbi certe scriptū est.
In p̄ncipio erat verbū: et v̄bum erat apud
 deū: et deus erat v̄bū: oīa p̄ ip̄m facta sunt:
Ibi certe habem⁹: et contristatus ē **J**esus:
 et fatigatus ē **J**esus: et dormiuit **J**esus: et
 esuriuit et sitiuit **J**esus: et orauit et pernocta-
 uit in orando **J**esus. **P**ernoctauit inquit
Jesus. et stabat in orando: et globi sanguis
 decurrebant p̄ corpus eius. **Q**uid ostēde-
 bat qđ p̄ corpus orantis globi sanguis di-
 stillabant: nisi qđ corpus ei⁹ qđ est ecclesia:
 martyruū sanguie defluebat.

¶

Expositio psalmi.

Inclina dñe aurē tuam ⁊ exaudi me. Ille ex forma serui dic: tu fue i forma dñi tui: Inclina domine aurē tuā. Inclinat aurē si tu non erigas ceruicē. Humiliato enī appropinquat: ab exaltato longe discedit: nisi quem ipse humiliatū exaltauerit. Inclinet ḡ dñs aurē suā ad nos. Ille enī sursum ē: nos deorsum. Ille in altitudine: nos in hūilitate: s̄ nō relictū. Ostendit enī dilectionē suam deus in nobis. Etenī euz adhuc peccatores essem⁹: chūstus p nobis mortuus est: vix enī inq̄t p iusto q̄s morit. Nam p bono forsitan q̄s audeat mori: Bñs aut n̄r p impijs mortuus est. Neq̄ enī merita n̄ra precesserāt p q̄bus filius dei moreret: s̄ qz magis nulla erāt merita: magna erat misericōdia. Quā certa ḡ q̄s firmā pmissione suat iustis vitā suā: q̄ donauit iniustis mortem suam. Inclina dñe aurē tuā ⁊ exaudi me. **Qm̄ egenus ⁊ inops ego sum.** Ergo nō inclinat aurē ad diuitē: s̄ ad inopem ⁊ egenum inclinat aurē: id est ad humilē ⁊ cōfidentem: ad indigentē misericōdia: nō ad saturatū ⁊ extollentē se ⁊ iactantē se: q̄si nihil ei desit: ⁊ dicentē: Bñs tibi: qz nō sum sicut publicanus iste. Diues enī phariseus iactabat merita sua: inops publicanus cōfitebat̄ pctā suā. Nec sic accipiatis s̄res qd̄ dixi: ad diuitē non inclinat aurē suā: tāq̄ nō exaudiat deus eos q̄ h̄nt aurū ⁊ argentum: ⁊ familiā ⁊ fundos: si sic forte nati sūt: aut cū lucrū rerū humanarū tenēt: tantum meminerint qd̄ ait ap̄ls: Precipe diuitib⁹ hui⁹ mādi nō supbe sate. Qui enī non superbe sapiūt: in deo paupes sunt. Et pauperibus atq̄ inopib⁹ ⁊ egenis inclinat aurē suā. Florunt enī spem suā nō esse i auro ⁊ argento: neq̄ in ill̄ rebus q̄bus ad tēpus circūfluere vident. Sufficit vt diuitie nō illos pdant: vt nou obsint satis ē. nam pdesse nihil p̄nt. Plane pdest opus misericordie ⁊ in diuite ⁊ in paupe. In diuite ex voluntate ⁊ ope: in paupe ex sola voluntate. Cum ḡ tal̄ est cōtemnens in se: q̄cqd̄ est vñ supbia solet inflare: paup̄ dei est: inclinat illi aurē suā: nouit enī cōtribulatū cor eius. Certe fratres ille paup̄ an̄ ianuā diuitis vlcerosus q̄ iacebat: ab angel⁹ ablat⁹ est in sinū abrae: sic legimus: sic credimus. Diues aut̄ ille q̄ induebat̄ purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabat̄ quotidie splendide: ablat⁹ ē ad inferos ad tormenta. Nunqd̄ vere ille

Alla lra
tinops et pau
per

paup̄ merito illius inopie ablat⁹ ē ab angel⁹: diues aut̄ ille pctō diuitiarū suarū ad tormenta missus est. In illo paupe humilitas intelligit̄ honorificat⁹: in illo diuite supbia damnata. Breuē p̄bo qz nō diuitie: s̄ supbia in illo diuite cruciabat̄. Certe ille paup̄ in sinum abrae sublatus est. De ip̄o abraam dicit scriptura: qz habebat̄ plurimū auri ⁊ argenti: ⁊ diues fuit in fra. Si qui diues est ad tormenta rapit: quomō abraam p̄cesserat paup̄em vt ablatum in sinū suū suscipet: Sed erat abraa in diuitijs paup̄: humil⁹: tremens: ⁊ omīa p̄cepta obaudiēs. Etq̄ adeo autēz p̄ nibilo habebat̄ illas diuitias: vt iussus a dño filiū suū imolaret: cui suabat̄ diuitias. Discite ḡ et se inopes ⁊ paupes: siue qui habetis aliqd̄ in isto seculo: siue qui nō habetis. Nam et boiem mendicū inuenitis supbientē: ⁊ hominez sup̄ abundantem diuitijs inuenitis p̄fētē. Resistit de⁹ supbis ⁊ holosericatis ⁊ pannosis humilib⁹ aut̄ dat grām: ⁊ h̄ntibus aliquā subam huius seculi: ⁊ nō habētibus interior inspector est de⁹. Ibi appendit: ibi examinat. Statera dei nō vidēs: cogitatio tua in illā leuat̄. Videte qz merituz exauditiōis sue: id est quo exaudiret̄ in eo posuit vt diceret: Qm̄ egen⁹ ⁊ inops ego sum. Obsua ne non sis egenus ⁊ inops: si nō fueris nō exaudieris. Quicqd̄ ē circa te vñ in te vñ possis p̄sumere: abice a te: ⁊ tota p̄sumptio tua de⁹ sit. Illius indigens esto: vt ip̄o implearis. Quicqd̄ enī aliud habuerit sine ip̄o lat⁹: inanis eris. **Custodi aīam meā qm̄ sanctus sum.** Hoc vō: qm̄ sanct⁹ sum: nescio vtrum potuerit forte ali⁹ dicere nisi ille q̄ sine peccato erat in hoc mūdo: pctōrūz oīm nō commissor: s̄ dimissor. Cognoscam⁹ vocē dicentis: qm̄ sanctus sum: custodi animam meā: vtiq̄ in illa forma fui quā assumpserat. Ibi enī caro: ibi ⁊ aīa. Neq̄ enī vt nō nulli dixerūt: caro sola erat ⁊ v̄bū: s̄ ⁊ caro ⁊ aīa ⁊ v̄bum: ⁊ totū hoc vñ fil⁹ dei: vñ christus: vnus saluator in forma dei equalis patri: in forma sui caput ecclie. Ergo qm̄ sanctus sum cū audio: vocē ei⁹ agnosco: ⁊ hic separo meā. Certe inseparabiliter a corpe suo loquit̄ cū sic loquit̄: ⁊ audebo ego dicere: qm̄ sanctus sum: Si sanct⁹ tanq̄ sanctificās: ⁊ nullo sanctificāte indigēs: supbus ⁊ mendax: si aut̄ sanct⁹ sanctificatus: s̄m id quod dictum est: Sacti estote: qm̄ ego sanct⁹ sum: audeat ⁊ corpus chri-

sti: audeat et vnus ille hō clamās a finibus terre cū capite suo: et sub capite suo dicere sanctus sum: accepit enī grām sanctitatis: grāz baptismi et remissionis pctōz. Et hęc qđē fuisse ait apłs: enumerās mltā peccata et leuia et graua et vřitata et horribilia: Et h̄ qđē fuistis: sed abluti estis: s̄ sc̄tificati estis. Si ę sanctificatos dicit: dicat et vnusq̄sq̄ fidelis: sanctus sum. Nō est ista supbia elati s̄ cōfessio non ingrati. Si enī dixeris te sanctum esse ex te: supbus es: rursus fidelis in christo: et membrū christi: si te dixeris nō esse sanctū: ingtus es. Arguens enī superbiā aplus non ait: nō habes: s̄ ait: quid enī habes qđ nō accepisti: Nō arguebat qz dicebas te h̄re qđ non habebas: s̄ qz ex te tibi volebas eē quod habebas. Immo et habere te agnosce: et ex te nihil h̄re: vt nec supbus sis nec ingratus: dic deo tuo sc̄tus sum: qz sanctificasti me: qz accepit: nō quia habui: qz tu dedisti: n̄ qz ego merui. Etenī ex alio latere incipis iniuriā facē ipi domi no n̄fo Jesu christo. Si enī christiani oēs et fideles et baptizati in illo: ipm induerūt: sicut Aplus dicit: quotq̄t in christo baptizati estis christū induistis: si mēbra sunt facta corpis eius: et dicūt se sanctos nō esse: capiti ipi faciūt iniuriā: cui mēbra s̄cta nō sunt. Jam vide vbi sis: et de capite tuo dignitatē cape. Etenī erat aliqui tenebre: nunc aut lux in dño. Fuistis aliqui inqt tenebre: s̄ nunqd tenebre remāsistis: Ad h̄ illuminator veit vt et tenebre remaneret: an vt in illo lux fieretis: Ergo dicat et vnusq̄sq̄ christianus: imo dicat totū corpus christi: clamet vbiqz patiens tribulatiōes diuersas: temptatiōes et scādala innumerabilia: dicat. Custodi aiām meā: qm̄ sanctus sum. **Saluū fac seruu tuū deo meo sperātem in te.** Ecce ille sanctus nō ē supbus qđ sperat i dño. **Adiferere mibi dñe qm̄ ad te clamaui tota die.** Non vna die: tota die: oī tpe intellige: ex quo corp⁹ christi gemit in p̄suris vsqz in finez seculi: quo transeūt pressura: gemit iste hō et clamat ad deū: et vnusq̄sqz nostruz p portione habet clamorē suum in toto isto corpe. Clamasti tu diebus tuis: et transierūt dies tui: successit tibi alius: et clamaui dieb⁹ suis: et tu hic: ille ibi: ille alibi. Corpus christi tota die clamat sibi decedentib⁹ et succedētib⁹ mēbris. Vnus hō vsqz ad finez seculi extendit. Eadem mēbra christi clamāt: et qđam mēbra iam in illo requiescūt: que

dam mō clamāt: qđam vō cū ipi nos reęderimus clamabūt: et post illa alia clamabūt. Totius corpis christi hic attendit vocem dicentis: Ad te clamaui tota die. Caput aut nostrū ad dexterā p̄ris interpellat p nobis. Alia mēbra recipit: alia flagellat: alia mūdāt: alia solat: alia creat: alia vocat: alia reuocat: alia corrigit: alia reintegrat. **Jocūda aiās serui tui: qm̄ ad te dñe aiām meam leuaui.** Jocunda eam: quia ad te leuaui eam. In terra enim erat: et in terra amaritudinē sentiebat: ne in amaritudine cōtabesceret: ne omnem tue gratie suauitatē amitteret: Leuaui eam ad te: iocūda eam ad te: iocūda eam apud te. Solus enim tu es iocūditas: amaritudie plenus est mundus. Certe recte admonet mēbra sua: vt sursum corda habeāt. Audi ant ę et faciāt: leuent ad celū qđ male est in terra. Ibi enī non putrescit cor: si leuet ad deū. Frumentū si haberes in inferiorib⁹: ne putresceret leuares ad supiora. Frumēto tuo q̄ris mutare locū: et cor pmittis i fra putrescere: Frumentū leuares in supiora: cor leua in celū. Et vñ inqz possum: Que funes: que machie: que scale op⁹ sūt: Bradus affectus sunt iter tuū: voluntas tua ē: Amādo ascendis: negligendo descendis. Stās in terra: in celo es si diligas deum. Nō enī sic leuat cor quō leuat corp⁹. Corp⁹ vt leuet locū mutat: cor vt leuet volūtatem mutat. Qm̄ ad te dñe animā meā leuaui. **Quia tu dñe suauis es ac mitis: ideo iocūda.** Tanqz tedio affectus ex amaritudie terrenorū indulcari voluit: et quesuit fontem dulcedinis: et in fra non inuenit. Quacūqz enī se vtebat: scandala: tribulationes: timores: temptatiōes inueniebat. In quo hoie securitas: Be quo certum gaudiū: Nec de seipo vtiqz: q̄stomagus pe alio: Aut mali sunt: et necesse ē eos pati: sed sperare: qz mutari p̄fit. Aut boni sunt: et sic eos oportet diligere vt timeam⁹ qz p̄nt mutari: ne mali sint. Ibi malicia eorum facit amaritudinē aime: hic sollicitudo et timor ne labat qui bñ ambulat. Quocūqz ę cor se cōuerterit in terrenis rebus: amaritudinē inuenit. Unde dulcescat nō habz: nūā leuet se ad deū. Qm̄ tu domine suauis et mitis. Quid ē mitis: portas me donec pficias me. Vere enī fratres mei dicam tanqz hō in homibus et ex homibus: ferat quisqz cor suū: et intueat se sine adulatione: et sine palpatiōe. Nihil est enim stul-

Alia fra
et Zentifica

Alia fra
et Quoniā
ter

Alia fra
mei

tius: q̄ seipm̄ quisq̄ palpet atq̄ seducat. Attendat q̄ z videat q̄ta agūf i corde humano: quem admodū ip̄e plerūq̄ oratōes impediunt vanis cogitationib⁹: ita vt vix stet cor ad deū suū: z vult se tenere vt stet: z quodammodo fugit a se: nec inueit cancellos q̄bus se includat: aut obices q̄sdaz q̄bus retineat auolatōes suas: z vagos q̄dam motus: sed stet iocundari a deo suo. **Uix** est vt occurrat talis oratio inf̄ mltas oratōes. **Biceret** vnusquisq̄ sibi p̄tingere: z alteri nō contingere: nisi inuenirem⁹ i scripturis dei **Dauid** orantē quodā in loco z dicentē: **Qm̄** inueni dñe cor meuz vt orarem ad te. **Inuenire** se dixit cor suū: q̄si soteret ab eo fugere: z ille sequi quasi fugitiuū: z non posse comp̄bendere z clamare ad dñm: **Qm̄** cor meum dereliquit me. **Frater** fratres mei attendēs qd̄ h̄ ait: **Suaui** es tu z mitis: videoz mihi videre h̄ q̄ ait mitis. **Jocunda** aiaz fui tui: qm̄ ad te dñe leuauit aiaz meā: qm̄ tu suaui z mitis es: yideoz mihi videre ad hoc dixisse mitē deū: qz patit̄ ista nra: z expectat tñ a nobis orationē: vt pficiat nos. **Et** qm̄ illi eam dederimus: accipit grate z exaudit: nec meminit tantas quas incondite fundim⁹: z accipit vnā quā vix inuenimus. **Quis** enī ē fres mei hō cum quo s̄amicus ei⁹ cepit colloq̄: z noluerit illi respōdere colloquutioni eius: z viderit eū auerti a se: z aliud loq̄ ad aliū: q̄s hoc ferat. **Aut** si forte interpellas iudicē z p̄stituas eū loco vt te audiat: z subito cū ad eū loquaris: dimittas eū: z incipias fabulari cū amico tuo qm̄ te tolerat. **Et** tolerat deus tot corda precantiū: z diuersas res cogitantūz. **Omitto** dicere z noxias: omitto dicere aliq̄n̄ peruersas z inimicas deo: ip̄as sup̄fluas cogitare iniuria ē eius cum quo loqui ceperas. **Oratio** tua locutio est ad deū. **Qm̄** legis: deus tibi loquit̄: qm̄ oras deo loq̄ris. **Sz** qd̄: **Besperāduz** est de genere hūano z dicendū iā ad damnationē p̄tinere oēm hoīez cui surrepit aliqua cogitatio orati: z interruptit orationez ip̄i. **Si** h̄ dixerim⁹ fratres: q̄ spes remaneat nō video. **Porro** qz est aliqua spes ad deū: qz magna est eius misericōdia: **Bicamus** ei: **Jocūda** aiam fui tui: qm̄ ad te dñe animam meam leuauit. **Et** quomodo eam leuauit: **Quomodo** potui: quomodo tu vires dedisti: quō eā fugientē apprehendere valui. **Et** excidit tibi: quia quotiēscūq̄ aſi me s̄icisti puta deū dicere: tanta vana z su-

perflua cogitasti: z vix mihi fixam z stabilem orationem fudisti. **Quia** tu suaui es domie ac nutis. **Abitis** es: toleras me. **Ex** egritudine defluo cura z stabo: cōfirma et firmus ero. **Bonec** aūt facias: toleras me: quia tu suaui es dñe z mitis. **Et multū** misericors. **Nō** enī solū misericors: sed z multūz misericors. **Abundat** enī iniquitas nra: z abundat z tua misericōdia. **Et mltū** misericors es. **Oibus** inuocātibus te. **Et** qd̄ est qd̄ dicit mltis locis scriptura: qz inuocabūt: z nō exaudiam eos: certe misericors oibus inuocantib⁹ te: nisi qz qdam inuocātes: nō ip̄m inuocāt: **Be** quib⁹ dī. **Beuz** nō inuocauerūt. **Inuocant**: sed nō deū. **Inuocas** q̄cqd̄ amas: inuocas q̄cqd̄ in te vocas: inuocas q̄cqd̄ vis vt veniat ad te. **Porro** si deum p̄pterea inuocas: vt veniat ad te pecunia: vt veniat ad te hereditas: vt veniat ad te secularis dignitas: illa inuocas q̄ vis vt veniat ad te: sed deū tibi adiutorem ponis cupiditatis: nō exauditorē desiderioz. **Deus** bonus si det qd̄ vis: **Quid** si male vis: **Nonne** erit tibi magis nō dando misericors: **Porro** si nō dederit: iam nihil tibi deus ē. **Et** dicis: **quantū** rogauit: q̄ sepe rogauit: z nō sum exaudit⁹. **Quid** enī petebas: **Fortē** mortem inimici tui. **Quid** ē si ille petat tuā: **Qui** te creauit ip̄e z illū: hō es: hō est z ille: deus autez iudex est: audit amboz: s̄ nō exaudit amboz. **Tristis** es: qz nō es exaudit⁹ i illum: **gaude** qz nō est exaudit⁹ cōtra te. **Ego** inquit non h̄ petebā: nō inimici mei petebā mortem: s̄ vitam petebaz filij mei. **Quid** mali petebā: **Nihil** male petebas: sicut tu sentiebas. **Nā** qd̄ si ille raptus ē: ne malicia mutaret intellectū illius: **Sed** peccator: quis erat: z ideo volebam eū viuere vt corrigetur. **Tu** volebas eū viuere: vt melior esset: **quid** si de⁹ nouerat si viueret peiorem futurū: **Uñ** q̄ nosti qd̄ illi p̄desset: **mon** an viuere: **Si** q̄ non nosti: redi ad cor tuū: dimitte deo cōsiliū suū. **Quid** q̄ inq̄s faciā z **Quid** orem: **Quid** oref: **Quod** te docuit dñs: quod te docuit celestis mgf. **Inuoca** deū tanq̄ deū: ama deū tanq̄ deū. **Nllo** meli⁹ nihil est: ip̄m desidera: ip̄m concupisse. **Vide** inuocantē deū in alio psalmo: **Unā** petij a dño hanc req̄raz. **Quid** ē qd̄ petit: **Ut** inhabitem in domo dñi p̄ omēs dies vite mee. **Et** qd̄ hoc: **Ut** contempler delectatōz dñi. **Si** q̄ amator dei esse vis: sincerissimis medullis castisq̄ suspirijs ip̄-

Alia lra
simulre mltis
cordie

sum dilige: ipm ama: illi flagra: illi inbia a quo iocūdi? nihil inuenis: quo meli? q̄ le- tus: q̄ diuturni? Quid enī tā diuturnū q̄ id qd̄ est sempiternū: Nō times ne aliqñ a te peat: qui facit ne tu peas. Si q̄ tu inuo- cas deū tāq̄ deū: secur' esto exaudiris: p- tines ad istū verum: Et mltū muficors oi- bus inuocātib' te. Noli q̄ dicere: Illō mi- hi nō dedit. Redi ad cor tuū: z p̄sciaz tuā liberaz interroga: parcere illi noli. Si vere deū inuocasti: certus esto qz id forte quod volebas t̄pali: ideo nō dedit: qz nō tibi p- derat. Edificet in hoc cor v̄m fratres: cor chustianuz: cor fidele: ne incipiat tristes facti veluti fraudati desiderijs v̄ris: ire in indignationē d̄ deum: z nō expedit aduer- sus stimulū calcitrare. Recurrite ad scri- pturas: exaudif diabolus: z non exaudif ap̄ls: Quid vobis videt: quō exaudiant demones: Petierūt seire in porcos: z cō- cessum est eis. Quō exauditus est diabo- lus: Petijt Job temptandum: z accepit. Quō non ē exauditus ap̄ls: In magnitu- dine inq̄t reuelationū ne extollar: datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane q̄ me colaphizet: p̄pter qd̄ ter d̄m rogavi vt auferret eū a me: z dixit mihi: Suffic t̄- bi gr̄a mea: nam v̄tus in infirmitate pficif. Exaudiuī eū quē disponebat damnare: z nō exaudiuī eū quē volebat sanare: Maz eger petit mltā a medico: nō dat medicus: nō exaudit ad volūtate: vt exaudiat ad sa- nitatem. Ergo medicū tuū pone deū: pete ab illo salutē: z salus tua ip̄e erit: Nō qua- si salutem extrinsecus: s̄ vt salus ip̄e sit: ne rursus ames aliā salutē p̄ter ip̄m: sed quō habes in psalmo: Sic aīme mee salus tua ego sum. Quid ad te qd̄ tibi donat: vt se ti- bi det: Ut vt det se tibi: Quid si qd̄ vis h̄re non vult ip̄e vt habeas. vt se tibi det: Impedimēta remouet: vt itret ad te. Bo- na cogitatez p̄siderate fratres q̄ dat pecca- torib': z hinc intelligite qd̄ fuit z fuis su- is. Peccatorib' blasphemātibus eū quo- tidie dat celū z terrā: dat fontes: fruct': sa- lutē: filios: copias: vbertatē. Nec oīa bo- na nō dat nisi de'. Qui talia pctōrib' dat: quid eum putas fuare fidelib' suis: Hoc ne de illo sentiendū est: qz qui talia malis dat: nihil fuit bonis: Immo vō fuit: nō terrā s̄ celum. Tilius forte aliqd̄ dico: cuz dico celū: s̄ seipm q̄ fecit celū. Pulchrum est celū: s̄ pulchrior est fabricator celi. S̄ video celū: z illū nō video. Oculos enim

habes ad videndū celū: cor nōduz habes ad videndū fabricatorē celi: Ideo venit de celo ad terrā: vt mūdet cor quo videat q̄ fecit celū z terrā. S̄ plane cū patia salu- tem expecta: quibus te medicamētis curet ille nouit: q̄bus sectionib': q̄bus v̄stionib' ille nouit. Tu tibi egritudinē cōpasti pec- cando: ille venit nō solū fouere: s̄ z secare z vrere. Non vides q̄ta hoīes patiant' lb̄ medicoz manib': spem incertā hoīe p̄mit- tente: Sanaberis dicit medic': sanaberis si secuero: z hō dic: z hoi dic: nec q̄ dic: cer- tus est: nec q̄ audit: qz ille dicit homi: q̄ nō fecit hoīez: z nō p̄fecte scit qd̄ agat i hoīe: z tñ ad verba homis plus nescientis quid agat in hoīe credit hō: subdit mēbra: liga- ri se pant: aut plerūqz etiā nō ligat' secat z vrit: z accipit forte salutem paucoz diez: iam sanatus qñ moriat' ignorās: z fortasse dum curat moritur: z fortasse curari nō po- terit. Cui aut' p̄misit deus aliqd̄: z fefellit? **Auribus infige dñe orationem meā.** Magnus orantis affect'. Aurib' i- fige dñe orationē meā: id ē nō creat de au- ribus tuis oīo mea: fige illā ibi in auribus tuis. Quō pturuit vt figeret oratiōz suaz in auribus dei: Respondeat de': et dicat nobis: Utis figam orationē tuā in auribus meis: fige in corde tuo legē meā. Aurib' infige dñe orationē meā. **Et intēde vo- ci orationis mee** In die tribula- tionis mee clamaui ad te: qm̄ exau- disti me. Causa vt exaudires me: quia i die tribulationis mee clamaui ad te. Pau- loante dixerat: Tota die clamaui: tota die tribulatus sum. Nullus q̄ christian' dicat esse diem quo non sit tribulatus. Totā diē totuz tps intelligimus. Tota die tribulat'. Quia q̄ tribulatio ē: z qñ bñ ē vtiqz tribu- latio. Ut tribulatio: Q̄diu in corpore su- mus pegrinamur a dño. Q̄libet h̄ abun- det: nō dū sumus in illa patria quo redire festinam'. Cui pegrinatio dulcis est: non amat patriā. Si dulcis est patria: amara ē pegrinatio. Si amara est pegrinatio: tota die tribulatio. Qñ nō est tribulatio: Qñ i patria delectatio. Delectatiōes in dexte- ra tua vsqz in finem: Implebis me leticia ait cū vultu tuo: vt p̄templer delectationē dñi. Ibi transiet labor z gemitus: ibi non oīo: s̄ laudatio: ibi allā: amen: ibi vox con- sonat cum angelis: ibi visio sine defectu: z amor sine fastidio. Q̄diu q̄ nō ibi: videt' qz nō in bono: sed abūdāt oīa: Abundent

Alia lra
lpcipe

Alia lra
t̄oepcationis
Alia lra
t̄quia

oia: vide si securus es: qz nō pēit oia. Sed habeo qd nō habebā: accessit pecunia q̄ n̄ erat. Forte accessit et timor q̄ nō erat: forte tanto securior eras: q̄sto paupior. Postremo sint copie: redūdet affluētia huius seculi: det securitas qd nō p̄eat. Bicat deus desuper: eternus in his eris: eterna tecū erūt ista: s̄ meā faciē nō videbis. Nemo carnē cōsultat: spūm cōsulte: respondeat vobis cor vestrū: respōdeat spes: fides: caritas: q̄ in vobis esse cepit. Ergo ne si acceperim securitatem nos in affluētia bonorū seculariuz sp̄ futuros: et diceret nobis deus: Faciē meam nō videbitis: gauderem in illis bonis: Eligeret forte aliq̄s gaudere et dicere: Abundant mihi ista: bñ mihi ē: nihil amplius q̄ ro: nondū cepit esse amator dei: nondū cepit suspirare tanq̄ p̄grin⁹. Absit: absit: recedant oia seductoria: recedāt blādumēta falsa: recedāt ea q̄ nobis quotidie dicunt: Ubi ē deus tu⁹. Effundam sup nos animam nr̄am: cōfiteamur in lachrymis: gemamus ī cōfessionib⁹: i miseria suspirem⁹. Quicqd nobis adest p̄ter dñm nr̄m: non ē dulce: nolumus oia q̄ dedit: si nō dat seipsum q̄ oia dedit. Aurib⁹ infige dñe orationem meā: et intende voci oratiōis mee. In die tribulatiōis mee clamaui ad te: qm̄ exaudisti me. **Nō est similis tibi in dijs dñe.** Et qd dicit: Nō est similis tibi in dijs dñe. Fingāt sibi deos q̄s volūt pagani: ad ducant fabros argētarios: aurifices: expolitores: sculptores: faciant deos. Quales deos: Oculos habētes et nō vidētes: et cetera q̄ dicit psalm⁹ p̄sequē. S̄ ista nō colim⁹ ait: nō colim⁹: hec siḡ sunt. Et qd colitis: Aliud aliqd̄ per⁹: qm̄ dij gentiū demonia. Et qd: Nec demonia inqunt colim⁹. Plane nihil aliud habētis in tēplis: nihil aliud implet vates vros q̄ demoniū. S̄ qd dicitis: Angelos colimus: angelos habem⁹ deos. Nō: plane nostis angelos. Angeli enī vnū deū colūt: nec fauēt homib⁹ q̄ volūt colere angelos: et nō deū. Itaz inuenimus honoratos angelos p̄hibentes homines: ne se adorarēt: s̄ v̄x deū. S̄ angelos dicāt: hoies dicāt: qz dictū est: Ego dixi dij estis et filij altissimi oēs: Non est similis tibi in dijs dñe. Quilibet aliud cogitet hō: non ē s̄se qd factū illi q̄ fecit: Excepto deo qcqd aliud ē in natura rez: factū est a deo. Quantū interest inter eū q̄ fecit: et illud qd factū ē: q̄s digne cogitet: Iste q̄ dicit: Nō est similis tibi in dijs dñe. Quantū autez sit

Alia fra
trui

dissimil⁹ deus: nō dixit: qz dici non potest: Intēdat caritas v̄ra: Be⁹ ineffabil⁹ ē: Facilius dicim⁹ qd non sit: q̄ qd sit. Terraz cogitas: non ē h̄ de⁹: mare cogitas: nō ē hoc de⁹. Oia q̄ sunt in terra hoies et aialia: nō est h̄ deus: oia q̄ sunt in mari: q̄ volāt p̄ aerem: nō ē h̄ de⁹. Quicqd̄ lucet in celo: stelle: sol et luna: nō est h̄ de⁹. Ip̄m celū nō est de⁹. Angelos cogita: vtutes: p̄tates: archangelos: thronos: sedes: dominationes: nō est h̄ de⁹. Et qd est h̄: Soluz potui dicere: qd non sit. Quēris qd sit: Quis oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit. Quid quis vt ascēdat in linguā: qd in cor nō ascēdit: Nō ē similis tibi in dijs dñe. **Et nō est h̄m opatia.** Oēs gētes q̄tqt̄ fecisti veniēt et adorabūt coram te dñe. Annūciant ecclesiā oēs gentes quotqt̄ fecisti. Si est gēs quaz nō fecit de⁹: nō adorauit eū. Nulla est autē gēs quā nō fecit de⁹: qz fontem oim̄ gētiuz Adam et Euā fecit de⁹: inde p̄pagate sunt oēs gētes. Oēs q̄ gētes fecit de⁹. Oēs ergo gētes quotqt̄ fecisti veniēt et adorabūt coram te dñe. Quā dictū est: Quā coram eo nō adorabāt: nisi pauci sancti in vno p̄plo hebreorū: tūc dictū est h̄: et mō videt qd dictum est: Oēs gentes quotqt̄ fecisti veniēt et adorabūt coram te dñe. Quā dicebantur hec nō videbāt et credebant. Quā vident: quare negant: Oēs gētes quotqt̄ fecisti veniēt et adorabūt corā te dñe. **Et glorificabūt nomē tuū.** Quā magn⁹ es: et faciens mirabilia: tu es deus solus magnus. Nō se dicat magnū. Futuri erāt q̄ se dicerent magnos. Contra hos dī: Tu es deus solus magn⁹. Itaz qd magnū dicit deo: qz ip̄e est solus deus magnus: Quis h̄ nescit: qz ip̄e est deus magnus: Sed qz futuri erāt q̄ se dicerent magnos: et deū facerent parū: p̄tra illos dicitur: Tu es de⁹ solus magn⁹. Etenim qd tu dicis implet: non qd illi dicūt qui se dicunt magnos. Quid dicit de⁹ p̄ sp̄m suū: Oēs gentes quotqt̄ fecisti veniēt et adorabunt corā te dñe. Quid dicit: nescio quis: qui se dicit magnū: Absit. Nō adorāt de⁹ in oibus gentib⁹: p̄ierunt oēs gentes: sola africa remāsit. Hoc tu dicis q̄ te dicis magnū: aliud dicit qui est sol⁹ de⁹ magn⁹. Quid dicit: qui est solus deus magnus: Oēs gentes quotqt̄ fecisti veniēt et adorabunt corā te dñe. Elideo qd dicit sol⁹ de⁹ magnus: taceat hō falso magn⁹. Ideo fal-

Alia fra
tqualcūq̄s

Alia fra
t non habet

laciter magnus: qz dedignatur esse parvus. Quis parvus esse dedignat: Iste q b dicit: Quicumqz vult inter vos maior esse (dixit dñs) erit vester fruis. Ille si fruis vellet esse fratrū suoz: nō eos separet a mfe ipoz. Sed cū vult esse magnus: z nō vult esse salubriter parvus: de q supbis resistit: humilibus aut dat grām: qz solus est magnus: implet oīa q pdixit: z dicit maledicētibz. Christū enī tales maledicūt q dicunt quia perijt ecclia de toto orbe terraz: z remāsit in sola africa. Sz diceret illi: pdes villam tuā: forte non a te temparet manū: et dicis christū pdidisse hereditatē suā redemptaz sanguine suo. Quā aut faciat iniuriā vide te fratres: scriptura dicit: In lata gēte glia regis: in diminutiōe ppli pstritio pncipis. Ergo hanc iniuriā facis christo: vt dicas populū eius ad istam exiguitatē diminutus. Jō natus es: iō christianū te dicit: vt inui deas glie christi: cui signū te in fronte portare assens: z de corde pdidisti. In lata gēte glia regis. Agnosce regez tuū: da illi gloriam: da illi latā gentē. Quā latam gentez dabo inqz: Noli ex tuo corde dare: et recte dab. Tñ do inqz: Ecce hic da. Oēs gentes quotiqz fecisti: veniēt z adorabunt corā te dñe. Dic h: pfitere h: z dedisti latā gentē: qz oēs gentes in vno: vna ipa ē vnitās. Quō enim ecclia z ecclie: ille ecclie q ecclia: sic illa gens q gentes. Antea gentes: multe gentes: mō vna gens. Quare vna gens: Quia vna fides: qz vna spes: qz vna caritas: qz vna expectatio. Postremo qre non vna gens: si vna patria: Patria celestis est: patria hierlm est: quisquis inde cuius nō est ad istā gentē non pūct. Quisqz aut inde cuius est: in vna gēte dei est: et h gens ab oriēte in occidētē: ab aq lone z mari distendit p qtuoz ptes totū orbis. Hoc deus dicit: Ab oriente z occidēte: z ab aquilone z mari date gliaz deo. Hoc pdixit: h impleuit q solus ē magnus. Destināt q hoc dicere q solū magnū: q noluit esse parvus: qz nō pnt esse duo magni: de z donat. **Beduc me dñe in via tua: z ambulabo in veritate tua:** Via tua: veritas tua: via tua christus. Ergo corp ad illū: z corp de illo. Ego sum via z veritas z vita. Beduc me dñe i via tua. In q via: Et ambulabo in vitate tua. Aliud est vt ducat ad viā: aliud vt deducat in via. Tūde hoies vbiqz paupes: vbi q adiutorio egētes. Qui pter viā sūt: chri

stiani nō sunt: aut catholici nō dū sunt: deducant ad viā. Sed cum pducti fuerit ad viā: z catholici in christo facti fuerit: ab ipso deducant in ipa via ne cadāt. Certe iam ambulāt in via: Beduc me dñe i via tua. Certe iam in via tua sum: deduc me ibi: et ambulabo in veritate tua. Beducete te: si errabo: si dimiseris: errabo. Ora q vt non dimittat: h vsqz in finez deducat. Quō deducit: Semp monēdo: sp dādo tibi manū suā. Et brachiū dñi cui reuelatū est: Bando enī christū suū: dat manū suā: dādo manū suā: christū suū dat. Ad viāz du cit pducendo ad christū suū. In via deducit deducēdo in christo suo: christus aut veritas. Beduc me q dñe in via tua: z ambulabo in vitate tua. In illo vtiqz q ait: Ego sum via z veritas z vita. Nā q in via et veritate deducis: quo nisi ad vitam pducis: Beducis q in illo: z ad illum. Beduc me dñe in via tua: z ambulabo in vitate tua. **Jocūdet cor meū vt timeat nomen tuū.** Ergo timor in iocunditate est. Quō iocūditas sit timor: Nōne timor amar solet eē: Erit q aliqui iocunditas sine timore: mō iocūditas cū timore. Nō dū ē enī plēa securitas: nec pfecta iocūditas. Si nlla iocūditas: deficiū: si plena securitas: male exultam. Ergo z iocunditatē asp̄gat: et timorē excutiat: vt de dulcedie iocūditatis pducatur nos ad sedē securitatis. Bando timorē nō nos faciat male exultare z recedere de via. Jō sic dicit ps. Seruite dño i timore: z exultate ei cū tremore. Sicz ap̄ls Paulus dicit. Cū timore z tremore vram ipoz salutē opami. Be enī est q opatur in vobis. Quicqd q psperū venit sres magl metuendū est: que putatis pspera magl tēptationes sunt. Venit hereditas: venit copia rez: abundat circūfluentia: nescio cui felicitatis: temptatiōes sunt iste: caute ne vos ista corrupāt. Quicqd etiā psperuz ē fm christū z germanā caritatez christi: Si forte lucratus es vxorē tuā q fuit pte Bonati: si forte crediderunt filij tui qui fuerūt pagani: si forte lucratus es amicū tuū: q te volebat seducere ad theatrū: z tu eum deduxisti ad ecclesiam: si forte contradictor nescio quis inimicus tuus: z rabide sevens deposita illa rabie factus est mitis: et agnouit deum: nec oblatrat aduersum te: sed clamat tecū aduersus malū: ista iocunda sūt. Tñ enī gaudem: si de his nō gaudem: Aut q sūt alia gaudia nra: nisi ista!

Alia factetur

Alia factetur

Sz qz abundat z tribulatioes z tēptatioes
z dissensiones z scismata z cetera mala : si
ne qbus nō pōt esse h̄ seculū : donec trāse
at iniquitas : exultatio illa nō nos faciat se
curos : s̄ ita iocūdet cor n̄m vt timeat no
men dñi : ne aliunde iocūdet : aliūde feria
tur. Securitatē non expectetis in pegrina
tione : qñ hic illā voluerim : viscus erit cor
poris nō securitas homis. Jocūdet cor
meū vt timeat nomē tuū. **Cōfitebor**
tibi dñe de⁹ me⁹ i toto corde meo :
z glorificabo nomē tuū in eternū.

Alia lra
Quia

**Quia misericordia tua magna est sup
me : z eruisi aiā meā ex inferno i
feriori.** Quid dicim⁹ fr̄es : hoc si nō vo
bis tanq̄ certus exposuero : ne succēseat :
hō enī sum : z quātuz cōcedit de scripturis
sc̄tis : tantū audeo dicere : nihil ex me. In
fernū nec ego exptus sum adhuc nec vos :
z fortassis alia via erit : z nō p infernū erit.
Incerta sunt enī h̄. Verū qz dicit scriptu
ra cui d̄dici non pōt : Eruisi aiā meā ex
inferno inferiori. Intelligim⁹ tanq̄ duo i
ferna esse : supius z inferi⁹. Nā vnde infernū
inferius nisi qz est infernū supius : Aliō nō
dicere inferius nisi in cōparatōe illi⁹ supio
ris ptis. Quidē q̄ fratres esse qdam habita
tio celestis angelorū : ibi vita ineffabilem
gaudioz : ibi immortalitas z incorruptio : ibi
oīa fm̄ dei donū z grām pmanētia : illa ps
rez supna ē. Si q̄ illa supna ē : hec terrena
vbi caro z sāguis : vbi corruptibilitas : vbi
natiuitas z mortalitas : vbi discessio atqz
successio : vbi mutabilitas z inconstantia :
vbi timores : cupiditates : errores : leticie i
certe : spes fragil̄ : caduca suba : puto qz om
nis ista pars nō potest compari illi celo de
quo loquebar pauloātē. Si ergo illi parti
hec ps nō cōparat : illa supna ē : hec inferna.
Et post mortē quo hunc nisi sit infernū in
feri⁹ h̄ inferno in quo sum⁹ in carne z i ista
mortalitate : Corp⁹ enī mortuū ē ait ap̄lus
ppter peccatū. Ergo z h̄ sunt mortui : vt si
mireris : qz infernū d̄ si mortuis abundat :
Nō enī ait corpus mortuz : s̄ corpus mor
tuū est. Adhuc h̄ vitā vtiqz corp⁹ nostrū :
z tñ compatū corpi illi qd futuruz est : qua
lia sūt angeloz corpa : inuenit corp⁹ hoīs
mortuū : q̄uis adhuc h̄ns aiā. Sed rur
sus ab h̄ inferno : id est ab hac pte inferni ē
aliud inferi⁹ quo eūt mortui : vñ voluit de
eruere aiās n̄ras : etiā illuc mittēdo filium
suū. Etenī fr̄es ppter ista duo inferna mis
sus est fili⁹ dei vndiqz liberās. Ad h̄ infer

num missus ē nascēdo : ad illud moriēdo.
Propterea vox ei⁹ ē in illo psalmo non q̄
q̄ hoīe conijciēte : s̄ ap̄lo exponēte vbi ait.
Quā nō dereliq̄sti aiā meā in inferno. Er
go aut ip̄i⁹ vox ē hic : Et eruisi aiā meā
ab inferno inferiori : Aut n̄ra vox p ip̄z chri
stū dñm n̄m : qz iō ille puenit vsqz ad infer
nū : ne nos remanerem⁹ in inferno. Aliam
etiā opinionē dicā. Fortassis enī ap̄d ip̄os
inferos ē aliq̄ ps inferior : qua tradunt ip̄ij
q̄ plurimū peccauerūt. Etenī ap̄d inferos
vtrū in locū qbusdā fuisset iā abraā nō sat
possum⁹ definire. Nōdū enī dñs venerat
ad infernū vt erueret inde oīm sc̄toz pcedē
tū aiās : z tñ abraā in rege ibi erat. Et q̄
dā diues cū torqueret ap̄d inferos cuz vi
deret abraā leuauit oculos. Nō enī possz
leuatis ocul⁹ videre : nisi ille essz sup⁹ : ille i
feri⁹. Et qd ei r̄ndit abraā cū diceret : **Ps**
abraā mitte Lazarū vt intingat digitum
suū : z stillet in ligū meā : qm̄ crucior i hac
flāma : fili ait : memēto qz recepisti bōa in
vita tua : Lazar⁹ aut mala : Nūc aut h̄ rege
sc̄t : tu vō torq̄ris. Et sup h̄ ait : inter nos et
vos chaos magnū firmatū est : vt nec nos
possum⁹ venire ad vos : nec inde aliq̄s ve
nire ad nos. Ergo inf̄ ista fortasse duo ifer
na : quoz i vno q̄uerūt aie iustoz : i altero
torq̄rent aie ip̄toz : attēdens qdā orās h̄
iam h̄ in corpe ch̄risti posit⁹ : z orās i voce
ch̄risti eruisse deū aiāz suā ab inferno iferio
ri dicit : Quia libauit se a talibus pctis p q̄
posset deduci ad tormēta inferni iferioris :
Quēadmodū si medic⁹ videat tibi iminē
tez egritudinē forte ex aliq̄ labore : z dicat :
parce tibi : sic te tracta : req̄sce : bis cū vte
re : nā si nō feceris egrotabis : tu aut si fece
ris : salu⁹ eris : recte dicit medico : libera
sti me ab egritudine : nō in q̄ iā eras : s̄ i q̄ fu
tur⁹ eras. Nescio q̄s h̄ns cām molestā mit
tēdus erat in carcerē : venit alius defendit
eū : grās agens : quid dicit : Eruisi animā
meā : de carcere. Suspēdēdus erat debitor :
solutū ē p eo : liberat⁹ ducit de suspendio.
In his oib⁹ nō erāt : s̄ qz talib⁹ meritū age
bāt : vt nisi subuētū essz ibi essēt : inde se re
cte dicūt libari quo p libatores suos nō sūt
pmissi p duci. Ergo fr̄es siue illd̄ siue istud
sit : h̄ me scrutatorē vbi dei nō temerariū af
firmatorē teneat. Et eruisi aiāz meā ex in
ferno inferiori. **Deus p̄tereuntes le
gem insurrexerūt sup me.** Quos di
cat p̄tereuntes legē : Nō paganos : qui nō
acceperūt legem. Nemo enī p̄terit qd non

Alia lra
Tiniqui

gnoscāt vnū vcz deū. Nō enī illi ibūt ad
visionez p̄ris: z nō ibi videbūt z filius. Si
nō esset fili⁹ z in p̄ris visio: nō diceret ipse
fili⁹ discipul⁹ suis: qz filius in p̄re ē: z p̄r i fi
lio. Bicut illi discipuli: Ostende nob p̄rez
z sufficit nobis. Aut ill. Lāto tpe vobiscuz
sum: z nō me nostis: Philippe q̄ videt me:
videt z p̄rem. Videtis qz in visione p̄ris z
filij visio ē: z in visione filij z p̄ris visio est.
Iō p̄sequēt̄ sbiecit z dixit: Mescitis qz ego
in p̄re z p̄r in me est: Id est me viso videt z
p̄r: z p̄re viso videt z fili⁹. P̄ris z filij sepa
ri nō pōt visio. Ubi nō vn⁹ sepat̄ natura z
sba: visio separi nō pōt. Mā vt noueritis il
luc debere p̄pari cor ad vidēdā diuinitatē
p̄ris z filij z sp̄scti: in quā nō visā credim⁹
z credēdo cor vñ videri possit mūdamus:
ip̄e dñs alio loco dicit: Qui audit manda
ta mea: z fuaat ea: ille ē q̄ diligit me: q̄ autez
diligit me: diliget a p̄re meo: z ego diligaz
eū z manifestabo ei meipm. Nunqd nō eū
videbāt qbus loq̄bat: Et videbāt z nō vi
debāt. Aliqd videbāt: aliqd credebāt. Vi
debāt hoiez: credebāt deū. In iudicio aut̄
eūdem dñm Jesum christū videbūt hoiez
cū imp̄is: post iudiciū videbunt deū p̄ref
imp̄ios. Ba p̄tatem puero tuo. Et saluū
fac filiū ancille tue. Bñs filius ancille
tue. Bñs filius ancille: cuius ancille? Cui
nascitur⁹ qñ nūciatus est: r̄ndit z ait: Ecce
ācilla dñi: fiat mihi fm̄ v̄bū tuū. Saluū fec
filiū ancille sue: z filiū suū. Filiū suuz in for
ma dei: filiū ancille sue i forma fui. Be an
cilla nat⁹ ē q̄ dñs i forma fui: z dixit. Sal
uum fac filiū ancille tue. Et saluat⁹ ē a mor
te sicut nostis: resuscitata carne sua q̄ mor
tua erat. Sed vt videatis quia deus est: z
non a patre sic est suscitatus: vt a se non sit
suscitatus: quia z ip̄e carnem suam suscita
uit: habes in euāgelio dictū. Destruite tē
plū h: z in triduo suscitabo illud. Ne autē
nos aliud suspicaremur: euāgelista secut⁹
ait. Dicebat aut̄ h de tēplo corpis sui. Sal
uus q̄ fact⁹ ē fili⁹ ancille. Bicat z vnusq̄sqz
christian⁹ in corpe christi posit⁹: Saluum
fac filiū ancille tue. Forte nō potes dicere:
Ba p̄tatem puero tuo: qz ille filius accepit
p̄tatez. Sz q̄re nō dicit z h: An nō fuis di
ctuz ē: Sedebitis sup duodeci sedes iudi
cātes duodeci trib⁹ isrl. Et fui dicūt: Me
scitis qz angelos iudicabim⁹: Accipit q̄ z
vnusquisqz sctōz p̄tatez: z ē vnusq̄sqz sctō
rum filius ancille ei⁹. Quid si de pagana
nat⁹ est: z christianus fact⁹ ē: Fili⁹ pagane

quō pōt esse filius ancille ip̄i? Est qdē pa
gane filius carnalit⁹: h̄ fili⁹ ecclie sp̄ualiter.
Et saluū fac filiū ancille tue. **Fac mecum**
signū in bono. Quō signum nisi resurre
ctionis: Bñs dicit: Generatio hec praua
z amaricās signū q̄rit: z signū nō dabit ei
nisi signū Jone p̄be. Sicut enī Jonas fu
it in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ z trib⁹ noctib⁹:
sic erit z filius hois in corde terre. Fac me
cum signū in bono. Ergo cū capite n̄ro iā
factū est signū in bono. Bicat z vnusquis
qz n̄m: Fac mecum signū in bono: qz in no
uissima tuba in aduētū dñi z mortui resur
gēt incorrupti: z nos unmutabimur: erit h̄
signū in bono. Fac mecum signū in bono.
Ut videāt q̄ oderūt me z pfudāt.
In iudicio pfudent p̄nciose: q̄ mō nolūt
pfundi salubrit. Nō q̄ pfundant: accusēt
vias suas malas: teneant viā bonā: qz ne
mo n̄m viuit sine pfusione: nisi p̄us confu
sus reuiuiscat. Prebet ill⁹ de⁹ mō aditū sa
lubris pfusionis: si nō p̄ternāt medicinaz
pfessionis. Si aut̄ mō nolūt pfundi: tūc cō
fundent qñ deducunt eos ex aduerso iniq̄
tates eoz. Quō pfudent: Qñ dicit: Hi
sunt quos aliquñ habuimus in risu z simili
tudinez improprij: Nos insensati vitā il
lorū estimabam⁹ infaniaz: Quō cōputati
sunt inf̄ filios dei: Quid nobis pfuit sup
bia: tūc dicent: mō dicāt z salubrit dicāt.
Cōuertat enī vnusq̄sqz humil⁹ ad dñm: et
mō dicat: Quid mihi pfuit supbia: et au
diat ab ap̄lo: Quā enī gl̄az habuistis i his
in qb⁹ nūc erubescitis: Videtis esse et mō
pfessionē salubrē i loco p̄nie: tūc aut̄ serā:
inutilē: infructuosā. Quid nob̄ pfuit sup
bia: aut qd diuitiaz iactātia ptulit nobis:
Trāsierūt oia tāqz vmbra. Quid enī: Qñ
h̄ viuebas: nō videbas: qz trāsierūt oia
tāqz vmbra: Tu ne relinq̄res vmbra z es
ses i luce: nō postea diceres: trāsierunt oia
velut vmbra: qñ ab vmbra i tenebras itu
rus es. Fac mecum signū in bono: vt videāt
q̄ me oderūt z pfudāt. Qm̄ tu dñe ad
iuuisti me: z psolat⁹ es me. Adiuui
sti me i certamie: z psolat⁹ es i tristitia. Ne
mo enī psolatiōz q̄rit: nisi q̄ ē i miseria. Nō
vultis psolari: dicite qz felices estis z audi
stis p̄ls me⁹. Iā respōdetis: z audio mur
mur bñ tenentiū scripturas. Deus q̄ h̄ scri
psit in cordib⁹ vestris: cōfirmet z in factis
v̄ris. Videtis fratres qz q̄ vobis dicūt: fe
lices estis: seducūt vos. Populus meus
q̄ vos felices dicūt: in errorē vos mittunt:

Alia fra
tbonum

z turbant senitas pedum v'roz. Sic z de epla Jacobi apli. Miseri estote inqt et lugete: risus v'f in luctum puertat. Videtis q' audistis: qm nobis hec dicerent i regioe securitatis: Utiq' regio ista scandaloz e' z temptationu' z oim' maloz: vt gemam' h: z mereamur gaudere ibi: tribulari h: z p'olari ibi z dice: Qm' ecce exemiisti oculos meos a lachrymis: pedes meos a ruina: qm' placebo dno in regione viuoz. Ista regio mortuoz est: Transit regio mortuoz: venit regio viuoz. In regione mortuoz: labor: dolor: timor: tribulatio: temptatio: gemitus: suspiriu'. Hic falsi felices vere infelices: qz falsa felicitas vera miseria e'. Qui vo se agnoscit in vera esse miseria: erit etiam in vera felicitate. Et tñ n'c qz miser est: dñm audi dicentē: Beati lugētes. O beati lugentes. Nihil tam p'unctuz miserie q' luctus: nihil tam remotuz z p'rarium miserie q' beatitudo. Tu dicis lugētes: z tu dicis beatos: Intelligite inq' qd dico. Beatos dico lugentes. Quare beati? In spe. Quare lugentes? In re. Etenim lugēt i morte ista: in tribulationib' istis: in pegrinatione sua: z qz agnoscunt se esse in ista miseria: et gemūt: beati sunt. Quare lugēt? Cōtristatus e' beatus Lyprianus in passiōe: mō cōsolatus est in corona. Adō z consolatus adhuc tristis est. Bñs enim n'f Jesus christus adhuc interpellat p' nobis. Oēs martyres q' cū illo sūt interpellāt p' nobis. Adō transeūt interpellatiōes ipoz: nisi cū trāsierit gemitus noster. Cū aut trāsierit gemitus noster: oēs in vna voce: in vno p'lo: i vna patria milia miliu' p'uncta psallentibus angelicis choris celestiu' p'ratuz in vna ciuitate viuentium: quis ibi gemit? Quis ibi suspirat? Quis ibi laborat? Quis ibi eget? Quis ibi morit? Quis ibi misericordiam prebet? Quis ibi frangit panem esurienti: vbi omēs pane iusticie saginabūt? Nēo ibi dicet: hospite suscipe: pegrinus ibi nēo erit: oēs in patria sua viuunt. Nemo ibi dicit: cōcorda amicos tuos litigātes: in pace sēpiterna dei vultu p'fruent. Nemo ibi dicit: visita egrotum: sanitas immortalitasq' p'manet. Nemo ibi dicit: sepeli mortuum: oēs in vita eterna erūt. Cessant opa misericordie: qz miseria nō inuenit. Et qd ibi faciemus? Dormim' fortasse. Si modo pugnamus q' nos: q'uis geram' domū somni carnē istā: cuiu' g'lamus in his luminari' z solennitas ista dat nobis animū vigilan-

di: Bies illa quales vigilias nobis dabit? Ergo vigilabim': non dormiemus. Quid agemus? Opa misericordie ista nō erūt: qz nulla miseria erit. Forte opa necessitatis erūt ista que h' sunt mō: seminādi: arādi: coquēdi: molendi: texendi: Nihil horū: quia necessitas nō erit. Sic nō erunt opa misericordie: qz transit miseria. Vbi necessitas non erit: nec miseria: opa necessitatis z misericordie non erūt. Quid tibi erit? Qd negociū nostrū? Que actio nostra? Nulla actio qz qes. Se debimus q' z torpēbimus: z nihil agem' z Si refrigescit amor n'f: refrigescit z actio n'ra. Amor q' quietus i vultu dei: quē modo desideram': cui suspiram': cū ad eū venerim': quō nos accēdet? In quē nōdū visum sic suspiram': cū ad eū venerim': quō nos illuminabit? Quō nos mutabit? Quid de nob' faciet? Quid q' agem' f'ies? Psalmus nob' indicat: Bñi q' habitant i domo tua. Hñ: In secula seculoz laudabunt te. Hec erit actio n'ra: laus dei. Amas et laudas: defines laudare si defines amare. Nō aut defines amare: qz tal' e' quē vides q' nullo te offendat fastidio: z satiat te: z nō te satiat. Adirū e' qd dico. Si dicā qz satiat te: timeo ne qñ satiat' velis abscedere: quō de prandio: quō de cena. Ergo qd dico: n' te satiat: timeo rursus ne si dixerō nō te satiat: indigens videaris: z qñ inaniore existas: z min' in te sit aliqd qd debeat impleri. Quid q' dicā nisi qd dici pōt: cogitari vix pōt: Et satiat te: z n' te satiat. Quod vtrūq' inuenio in scriptura. Nā cum diceret: Bñi esurientes: qz ipi saturabūtur. Et rursus de sapia dictū e': Qui te māducāt itez esuriēt: z q' te bibūt itez sitient. Immo vō nō dixit itez: s' dixit adhuc. Nā iterū si tict qñ p'mo saginat' discesserit z digesserit z redierit bibere. Tale e' q' te edunt adhuc esuriēt: sic cū edūt esuriēt: z q' te bibunt: sic bibēdo sitient. Quid e' bibēdo sitire? Nūq' fastidire. Si q' vita ineffabil' z sēpiterna dulcedo erit mō: qd a nob' petit f'ies nisi fidem nō fictā: spem firmā: caritatē purā: vt ambulet hō in via quā dñs dedit: f'erat tēptatiōes z suscipiat p'olatiōes.

Explicit Tract. de ps. LXXXV

Incipit Tractatus de ps. LXXXVI.

Prefatio.

Psalms iste qui modo cātatus est breuis e' numero v'boz: magnus e' pondere oim' sentētiar. Nā tot' lectus est: z videtis q' z exiguō tempore ad

terminū vsq; pductus. Hic nobis quātuz dñs donare dignat cū v̄ra caritate tractā dus mō est: ppositus a beatissimo p̄te pa tre n̄ro: Rep̄tia ppositio me grauaret: ni si me cōtinuo pponēns ōro s̄bleuaret. In tendat ḡ caritas v̄ra: Ciuitas q̄daz in isto psalmo cantata z cōmēdata est: cuius ci ues sumus: inḡtum christiani sumus: z v̄n pegrinamur q̄s diu mortales sumus: z ad quā tendim⁹ p̄ eius viā: q̄ omnino q̄si du metis z sentib⁹ interclusa non inueniebat. Rex ip̄ius ciuitatis se fecit viā: vt ad ciui tatem puenirem⁹. Ambulātes ḡ in christo z adhuc pegrinantes donec pueniam⁹: et suspirātes desiderio cuiusdā ineffabil̄ que tis q̄ habitat in illa ciuitate: de q̄ quiete di ctum ē hoc nobis esse pmissum: Quō ocu lus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit. Ambulātes ḡ sic cantem⁹ vt desiderem⁹. Nam q̄ desiderat: z si lingua ta ceat: cantat corde. Qui aut̄ non desiderat quolibz amore: quolibz clamore aures ho minū feriat: mut⁹ est deo. Videte quō erāt amatores hui⁹ ciuitatis ardentes: illi ip̄i p quos h̄ dicta sunt: p quos hec nob̄ cōmen data sūt: q̄sto p̄ eos affectu ista cātata sūt: Affectū istum generabat in eis amor ciui tatis: amorē aut̄ ciuitatis infuderat spiri⁹ dei. Caritas inḡt dei diffusa ē in cordibus n̄ris p̄ sp̄m̄ sanctū qui dat⁹ est nob̄. Hoc ḡ sp̄u feruentes: audiamus q̄ dicta sunt de hac ciuitate. Sic ḡ cepit.

Expositio psalmi.
Fundamēta eius in mōtib⁹ sanctis. Nihil de illa adhuc dice rat. p̄s. hic incipit z ait: Fundamē ta eius in montib⁹ sanctis. Cui⁹ fundamē ta: Non dubiū ē qz fundamēta p̄f̄ri in mō tib⁹ ciuitatis alicuius sunt. Repletus ḡ sp̄u sancto cuius iste z m̄lta de amore z desi derio ciuitatis huius voluēs secum: tanḡ plura int⁹ apud se meditatus erūpit i hoc: Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ sanctis: quasi iā de illa dixerit aliq̄d. Quō de illa nihil di xerat: q̄ nūq; de illa corde tacuerat. Quō enī dicat̄ eius: de q̄ nihil dictum ē: S; mul ta vt dixi secū in silentio de illa ciuitate p turicens: clamās ad dñm: erupit etiā in au res hoīm: Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ sc̄tis. Et q̄si hoies audiētes q̄rerent cui⁹. Dili git dñs: inḡt: portas syon. Ecce cui⁹ fundamēta in mōtib⁹ sanctis cuiusdā ci uitatis syon: cui⁹ dñs portas diligit: sic cō sequent̄ dicit. Sup̄ oīa tabernacula

Jacob. Sed qd est: Fundamēta eius in mōtib⁹ sanctis: Qui sunt montes sc̄ti sup̄ q̄s fundata est ista ciuitas: Alter qd̄am ci uis planius h̄ dixit apl̄us Paulus: Cuius inde p̄ba: cuius inde apl̄s: z hi p̄pterea lo quebant vt ceteros ciues exhortarentur. S; hi: id est p̄phete z apl̄i quō ciues: For tasse ita vt etiā ip̄i sūt mōtes sup̄ quos fun damēta sunt hui⁹ ciuitatis cui⁹ portas dili git dñs. Bicat ḡ alius cuius h̄ apte: ne nos h̄ suspicari videamur. Loquēs ad gētes z cōmemorans vt redirent: z quasi construe rent in fabricam sanctā: sup̄edificati inḡt sup̄ fundamentū ap̄loz z p̄phetaz. Et qz nec ip̄i apl̄i aut p̄phete in q̄bus fundamē tum est ciuitatis se tenerēt in se: secutus ibi ait: ip̄o sumo existēte lapide angulari chri sto Jesu. Ne itaq; putarēt gentes nō se p̄ti nere ad syon. Erat enī qd̄am ciuitas syon terrena q̄ p̄ v̄mbra gestauit imaginē cu iusdā syon: de qua mō dicat̄ celestis illi⁹ hierlm̄: de qua dicit apl̄s: q̄ est m̄f̄ oīm no strum: Ne ḡ illi se nō p̄tinere dicerēt ad sy on: qz non erāt de p̄plo iudeoz h̄ eis dixit. Igit̄ iam nō estis pegrini z inḡlini: sed est ciues sanctor̄ z domestici dei: sup̄edifica ti sup̄ fundamentū ap̄loz z p̄phetaz. Ha bes constructionē tante ciuitatis: h̄ omnis ista compages vbi inuitat̄: vbi incūbit: vt nusq; cadat: Ip̄o inḡt summo angulari la pide exite christo Jesu. Bicat fortasse ali q̄s. Si angularis lapis ē christus: Jesus in illo qd̄em duo parietes compaginant: ne qz enī angulū faciat nisi duo p̄ietes i vnuz de diuerso veniētes. Sic z p̄pli duo ex cir cūcisione z ex p̄putio ad pacē christianam sibi met̄ cōnecti in vna fide: vna spe: vna ca ritate. S; si angulus summus christus Je sus: quasi vidēt̄ p̄ora fundamēta z poste rior lapis angularis. P̄d̄t ḡ aliq̄s dicere: qz magis christ⁹ sup̄ p̄phetas z ap̄los incū bit: nō illi supra illū: h̄ illi sunt in fundamē to: ip̄e in angulo. S; cogitet q̄ h̄ dicit an gulū z i fundamēto eē. Neq; enī ibi ē angu lus vbi vidēt̄ vt surgat i apicē: a fūdo enī incipit. Nā vt noueritis qz fundamentum christ⁹ z p̄mū z maximū. Fundamētū inḡt ap̄ls nemo p̄t ponere p̄ter id qd̄ positū ē christus Jesus. Quō ḡ fundamēta p̄phe aut apl̄i: Et quō fundamētū christ⁹ Jesus quo vltim⁹ nihil ē: Quō putam⁹ nisi quē admodū apte d̄i sc̄tus sanctor̄: sic figura te fundamētū fundamētoz: Si ḡ sac̄ra co gites: christus sanct⁹ sanctor̄: si gregē sub

ditū cogites: christus pastor: pastorū: si fabricā cogites: christus fundamentū fundamentorū. In edificijs istis nō potest idem lapis esse i imo et i summo. Si fuerit in imo in summo non erit: si summo fuerit: in imo non erit. Angustias enim omnia pene corpora patiuntur: nec vbiq; esse possunt nec semper. Diuinitas autē que vbiq; presens est: vbiq; ad eam potest duci similitudo: et totū potest esse in similitudinib;: q; nihil eorum est in proprietatib;. Nūquid christus ē ianua quēadmodū videm; ianuas sc̄as a fabro: Nō vtiq;: et tñ dixit: Ego suz ianua. Aut nūquid sic est pastor: quō videm; pastores istos prepositos pecor;. Et tñ dixit: Ego sum pastor: et vno loco ambas res dixit in euāgelio: quia pastor p ianuā intrat: et ibi dixit: Ego sum pastor bonus: et ibi dixit: Ego suz ianua. Pastor intrat p ianuā. Et q; est pastor qui intrat p ianuā: Ego sū pastor bonus. Que est q; ianua qua intras tu pastor bone: Ego suz ianua. Quō ergo tu omnia: Quō ergo p me omnia: Terbi gratia: cuz Paulus intrat p ianuā: nonne christus intrat p ianuā: Quare: Non quia Paulus christ;: sed q; in Paulo christus: et p christū Paulus. Ipe dicit: an expimen tū eius vultis accipe qui i me loquit christus: Cū sancti eius: et fideles ei; intrant p ianuam: nōne christus intrat per ianuam: Quomodo pbamus: Quia ipos sanctos eius plequebat Saul;: nōdum Paul;: qñ ei clamauit de celo: Saule saule qd me ple quens: Ergo fundamentū et lapis angularis ipse est ab imo surgens: si tamē ab imo. Etenī origo fundamēti hui; summitatē tenet: et quēadmodū fundamentū corporee fabrice in imo est: sic fundamentū spūalis fabrice in summo est. Si ad terrā edificare mur in imo nobis ponendū erat fundamētum: q; celestis fabrica est ad celos p̄cessit fundamentū nostrū. Ipe ergo angular; lapis: montesq; apostoli: pphete magni portantes fabricam ciuitatis: quia faciūt vnū quoddā edificū. Hoc edificū mō clamat de cordib; vestris: hoc agit artificiosa manus dei etiā p linguā nostrā: vt ad illi; edificij fabricam cōquadremini. Non em̄ frustra etiā de lignis quadratis edificata ē arca Noe: que nihilomin; figuram gestabat ecclesie. Quid est em̄ quadrati: Attendite similitudinē quadrati lapidis: similis debet esse christian;. In omni tēptatōne sua christianus nō cadit: et si impellit;: et si qua ver-

titur non cadit. Nā quadratū lapidē quacūq; verteris stat. Cadere vni sunt martyres cū pcuterent. Sed quid dixit quedam vox cantici: Cū ceciderit iustus: nō cōturbabit;: qñ dñs cōfirmat manus eius. Sic ergo cōquadramini ad omnes tēptatōnes pati: quicq; impulerit nō vos euertat: statē te inueniat omnis casus. Erigeris ergo in hanc fabricā affectu pio: religione sincere: fide: spe: caritate: et istō edificare ambulare est. In istis ciuitatibus alia est fabrica edificiorū: alij sunt ciues inhabitātes in fabrica. Illa ciuitas i ciuib; suis edificat;: ipi ibi sunt lapides qui sunt ciues: lapides em̄ sunt viui. Et vos inquit tanq; lapides viui edificamini in domū spiritualem. Ad nos directa vox est. Ergo sequamur de ista ciuitate. Fundamēta eius in montib; sanctis: diligit dñs portas syon. Nā ideo plocut; sū: ne putet; alia esse fundamēta: alias portas. Quare sunt fundamēta apostoli et pphete: Quia eor; auctoritas portat infirmitatem nostrā. Quare sunt porte: Quia p ipos intramus ad regnū dei. Predicant em̄ nobis: et cū p ipos intramus: p christus intram;. Ipe est enim ianua. Et cū dicunt duodecim porte hierlm;: et vna porta christus: et duodeci porte sūt christ;: q; i duodecim portis christus: et ideo duodenari; numer; aplo;. Sacramentū magnū hui; duodenari; significatio ē numeri. Sedebitis inqt sup duodeci sedes: iudicātes duodecim tribus israel. Si duodecim selle ibi sunt: nō est vbi sedeat tertiusdecim; Paulus aplo;: et nō erit quō iudicet: et ipse se iudicaturū dixit: nō homies tñ: sed et angelos. Quos angelos nisi apostatas āgelos: Rescitis inqt: q; angelos iudicabim;. Respoderet ergo turba: quid te iactas iudicaturū: Ubi sedebis: Duodecim sedes dixit domū; duodecim apostolis: vnus cecidit Judas: in locū ipsius sanctus Mathias ordinatus est: implet; est duodenarius numer; sedū;: primo locū inueni vbi sedeas: et sic te minare iudicaturū. Duodecim q; sedes quid sibi velint videamus. Sacramentū est cuiusdam vniuersitatis: quia per totū orbem terrarū futura erat ecclesia: vñ vocatur hoc edificū; ad christi cōpagem: et ideo q; vndiq; venit ad iudicandū duodecim sedes sunt: sic q; vndiq; intratur in illā ciuitatē duodecim porte sunt. Nō solū ergo illi duodecim: et aplo; Paul;: sed q; quot iudicaturi sunt ppter significationem

uniuersitatis ad sedes duodecim ptinent: quæ admodum quæ intrabunt ad duodecim portas ptinent. Partes enim mundi quatuor sunt: oriens: occidentis: aquilo: et meridies. Iste quatuor partes assidue nominantur in scripturis: ab omnibus istis quatuor ventis sicut dicit dominus in euangelio: a quatuor ventis se collecturum electos suos: ab omnibus quatuor ventis vocat ecclesia. Quod vocat: Undique in trinitate vocat: non vocat nisi per baptismum in nomine patris et filii et spiritus sancti. Quatuor quæ ter ducta duodecim inveniunt. Pulsate ergo affectu ad has portas: et clamet in vobis christus: Aperte mihi portas iusticie. Precessit enim in capite: sequitur in corpore. Et dicit quod dicit apostolus: quod in ipso christo patiebatur: Et adimpleam inquit quod desunt prefiguratum christi in carne mea. Et adimpleam: quid? Que desunt. Cui desunt? Pressuram christi. Et ubi desunt? In carne mea. Numquid aliquid prefiguratum deerat in illo homine quod factum est verbum dei natum ex Maria virgine? Passus enim est quicquid pati deberet ex sua voluntate: non ex peccati necessitate: et videtur quia omnia. In cruce enim positus accepit acetum in ultimo: et ait: perfectum est: et inclinato capite emisit spiritum. Quid est perfectum est? Jam de mensura passionum nihil mihi deest: quod omnia que de me dicta sunt: completa sunt: tanquam id expectaret ut compleret. Quis est qui sic perficitur: quod ille de corpore egressus est? Sed quis est qui hoc potuit? Qui primo dixerat: Potestatem habeo ponendi animas meas: et potestatem habeo iterum sumendi eas: Nemo tollet eas a me: sed ego pono eas a me: et iterum sumo eas. Posuit quoniam voluit: super sit quoniam voluit: nemo abstulit: nemo extorsit. Ergo implete erant omnes passionum sed in capite: restabant adhuc christi passionum in corpore. Vos autem estis corpus christi et membra. In his quæ membris cum esset apostolus dixit: Et adimpleam que desunt prefiguratum christi in carne mea. Ergo illuc unus quo christus precessit: et adhuc christus illuc pergit quo precessit. Precessit etenim christus in capite: sequitur in corpore: et adhuc christus hic laborat: et christus hic patiebatur a Saulo: quoniam audiuit: Saule saule quid me persequeris: quod solet lingua dicit calcato pede: calcas me. Lingua nullum tetigit: compassione clamat: non attritione. Adhuc christus hic eger: christus hic peregrinatur: christus hic egrotat: christus hic in carcere includitur. In iuriam ei facimus si non ipse dixit: Esuriui et dedistis mihi manducare: sitiui et potastis me: hospes et

collegistis me: nudus et vestistis: eger et vestistis me. Et illi: Quis te vidimus? huiusmodi patienter et miserauerunt tibi: Et ille: Cui vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Ergo edificemur in christo super fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide existente: quod diligit dominus portas syon super omnia tabernacula Jacob: Quasi vos et ipsa syon non sint inter tabernacula iacob. Et ubi erat syon nisi in populo Jacob? Jacob enim nepos Abrahæ vultus populus natus iudeorum dicitur populus israel: quia ipse Jacob appellatur est israel. Hec bene non vult sanctitas vestra: sed quod erant quedam tabernacula temporalia et imaginaria: loquitur autem iste de ciuitate quadam quam spiritualiter intelligit cuius umbra et figura erat illa frena: ait: Diligit dominus portas syon super omnia tabernacula Jacob. Diligit illam spiritualem ciuitatem super omnia figurata: quibus intimabatur illa ciuitas semper manens: semper celestis in pace. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Quasi intuebatur ciuitatem illam hierusalem in terra. Nam videte quam ciuitatem dicit: de qua dicta sunt quedam gloriosissima. Nam illa destructa est in terra: hostes passa cecidit in terra: iam non est quod erat: expressit imaginem: transiit umbra. Unde igitur gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei: Audi vnde? Memor ero Raab et babilonis: sciētibus me. In illa ciuitate inquit iam ex persona dei: memor ero Raab: et memor ero babilonis. Raab non pertinet ad populum iudeorum. Babilon non pertinet ad populum iudeorum. Nam sequitur. Etenim alienigenæ et tyruum et populus ethiopi: hi fuerunt ibi. Admiranda gloria dicta sunt de te ciuitas dei: ubi non solum ille populus iudeorum natus ex carne Abrahæ: sed ibi omnes gentes quæ quedam nominatae sunt: ut omnes intelligant. Memor ero inquit Raab. Que ista est? Meretrix illa in hiericho: meretrix que suscepit nuncios et alia via eiecit: quod presumptum in peruersitate: que timuit deum: cui dictum est: ut per fenestram mitteret coecum: id est ut in fronte haberet signum sanguinis christi. Saluata est ibi: et ecclesia gentium significauit. Tunc dominus superbentibus pharisæis dixit: Amen dico vobis: publicani et meretrices precedunt vos in regnum celorum. Precedunt quia vim faciunt: impellunt credendo et cedunt fidei: nec obsistere poterunt quibus: quod vim faciunt diripiunt illud. Ibi enim positi est: Regnum celorum vim patitur: et vim faciunt diripiunt illud. Hoc fecit ille latro fortior in cruce: quod in fauce. Memor ero Raab et babilonis

Alia lra.
t scemū.

Alia lra.
t ecce.
t illic.

Alia lra.
t scemū.
Alia lra.
t ecce.
t illic.
Alia lra.
t scemū.
Alia lra.
t ecce.
t illic.

Psalmus

LXXXVI.

lonis. Babylon ciuitas dicitur fm seculuz. Quod vna ciuitas sancta hierlm: vna ciuitas inq̄ babylon. Omnes inq̄ ad babyloniam panēt: quō oēs facti ad hierusalem. Sz delibat de babylone i hierusalē. Un̄ nisi p̄ eū q̄ iustificat impiū: Piorū ciuitas hierusalē: impiorū ciuitas babylon: sed venit ille q̄ iustificat impiū: qz memor ero inquit: nō solū raab: sed etiā babylonis. Sz quō memor ero raab z babylonis sciētib⁹ me: Jō qdā loco dicit scriptura: Effude iram tuā in gētes que te nō cognouerūt. Et alibi: Pretende misericordiam tuā sciētib⁹ te. Et vt noueritis qz in raab z babylone gētes significauit: q̄ si diceret: quid ē quod dixisti: memor ero raab et babylonis sciētib⁹ me: qre hoc dixisti: Etenī alienigene inq̄t: id ē p̄tinētes ad raab: p̄tinētes ad babylonē et tyru. Sz quisq̄ gētes: Usq̄ in fines terre. Elegit eū pplm qui in terre sine est. Et plus inq̄t ethiopiā hī fuerūt ibi. Si ergo ibi raab et babylon: qz ibi z alienigene: ibi tyrus: ibi popu l'ethiopiū: merito gloriosissima dicta sūt de te ciuitas dei. Jaz attēdite sacramētū magnū: p̄ euz illic raab: per quē illic babylon. Jam nō babylonia: caret em̄ babylone z i cipit esse hierusalē. Biuidit filia aduersus matrem suam et erit in mēbris regine illius cui dicit: Obliscere populū tuū z domū patris tui cōcupiuit rex speciē tuā. Nā vñ babylō aspiraret ad hierusalē: vñ z Raab ad illa fundamenta pueniret: vñ alienigene: vñ tyrus: vñ plus ethiopiū: Audi vñ.

Mater syon dicit homo: Est qui dā homo q̄ dicit: mater syon: z p̄ hunc veniūt isti omnes. Sed iste homo qd est: Bicit: si audiamus: si capiamus: mater syon dicit homo. Sequit̄ ibi quasi q̄reres p̄ quē venerit Raab babylon alienigene tyrus ethiopes. Ecce p̄ quē venerūt. Nāf syon dicit homo. Et homo fact⁹ est in ea: z ipe fundauit eam altissim⁹. Quid aptus fratres: Vere qz gloriosissima dicta sunt de te ciuitas dei. Ecce mater syon dicit homo. Quis homo: Qui homo fact⁹ ē in ea. Ipe fact⁹ est homo: z ipe eam fundauit. Quō in ea factus est: z ipe eam fundauit: Ut in ea fieret homo: iaz fundata erat. Sic intellige si potes. Etenī mater syon dicit: s̄ homo. Mater syon dicit: homo autē factus est in ea: ipe autē fundauit eam: non hō sed altissim⁹. Sic fundauit ciuitatē in q̄ nasceret: quō creauit matrē de q̄ nasceret. Quid ē hoc fratres: Quales p̄missiones:

quātam spem tenem⁹: Ecce p̄pter nos altissimus qui fundauit ciuitatez: mater dicit ipe ciuitati: z homo in ea fact⁹ est: z altissim⁹ eam fundauit. Quasi diceret: vñ ista scit⁹: Cantabim⁹ hec omnes: z cantat hō in omnib⁹ chustus. Homo p̄pter nos: deus ante nos. Sed qd magnū ante nos: Ante terrā z celū: ante secula. Hic q̄ homo p̄pter nos fact⁹ est in ea: id ē ipe altissim⁹ fundauit eā. Unde ista scimus: Dñs narrauit in scripturis populorū: Hoc em̄ sequit̄ i psalmo: Mater syon dicit homo: z hō factus est in ea: z ipe fundauit eam altissim⁹. Dñs narrauit in scripturis populorū. Et principū: Quorū principū: Horū qui facti sunt in ea. Principes qui facti sūt in ea: in ea facti sunt p̄ncipes. Nā anteq̄ in ea fierent p̄ncipes: abiecta mūdi elegit de⁹ vt cōfunderet fortia. Nūquid p̄nceps piscator: Nūquid p̄nceps publican⁹: P̄nceps plane. Sed qz facti sunt in ea. Quales isti p̄ncipes venerūt de babylōe: P̄ncipes credētes de seculo. P̄ncipes venerūt ad urbē romā: quasi caput babylonis: nō ierūt ad templū impatoris: sed ad memoriā piscatoris. Un̄ em̄ isti p̄ncipes: Infirma mūdi elegit de⁹ vt cōfundat fortia: et ignobilia elegit de⁹: z ea que nō sūt tanq̄ q̄ sunt: vt ea q̄ sunt euacuent. Hoc facit q̄ erigit de terra inopē: z de stercore exaltat pauperē. Ut qd erigit: Ut collocet eū cū p̄ncipib⁹: cū p̄ncipib⁹ ppli sui: Magna res: magnū gaudiū: maḡ leticia. Postea venerūt in hāc ciuitatē z oratores: sed non venirēt: nisi p̄cederēt piscatores. Magna hec: sed vbi hec: nisi in illa ciuitate dei de q̄ gloriosissima dicta sunt: Jō collatis omnib⁹ gaudijs atq̄ cōflatis quō clausit: Tanq̄ iocūdatorū: habitatio omnium i te. Tanq̄ iocūdatorū habitatio omnium iocūdatorū in hac ciuitate. In pegrinatiōe ista cōterimur. Habitatio nra iocunditas sola erit. Periet labor z gemitus: trāscunt orationes: succendūt laudatiōes. Ibi q̄ habitatio iocūdatorū nō erit gemit⁹ desiderantiū: sed leticia p̄fruentiū. Aderit em̄ cui mō suspiram⁹: siles ei erim⁹: qm̄ videbim⁹ cum sicuti est. Ibi totū negociū nostrū: non erit nisi laudare deū z frui deo. Et quid aliud querim⁹: vbi solus sufficit p̄ quē facta sunt omnia: Habitabimur z habitabim⁹: subijcient illi oia: vt sit deus omnia in omnib⁹. Beati ergo qui habitant in domo tua. Un̄ beati: Habendo aurum: habendo argentū

Alia lra. t fuerunt.

Alia lra. t Sicut letantium omnium habitatio est.

numerofam familiā: multiplicē prolē: **Uñ** beati: Beati qui habitāt in domo tua: in secula feculorū laudabūt te. **Hoc** vno beati ociofo negocio. **Hoc** ergo vnum defidere mus fratres: cū venimus ad hoc: nos paremus gaudere ad dominū: laudare deū. **Opera** bona que mō nos perducūt nō ibi erūt. **Diximus** et befterno die quātum potuimus: nō ibi erūt opera misericordie vbi nulla erit miseria. **Egentē** nō inuenies: nudū non inuenies: nemo tibi occurret sitiēs: nullus pegrinus erit: nullus egrotus quez visitēs: nullus mortu⁹ que sepelias: nullus litigatorū inter quos pacē cōponas. **Quid** factur⁹ es? **An** forte ppter necessitates nrī corpis nouellabim⁹ et arabimus: et negocia bimur: et pegrinabimur? **Magna** ibi requies. **Nā** ibi omnia opa que necessitas flagitat subtrahent: mortua necessitate pibunt opa necessitatis. **Quid** ergo erit? **Quomō** potuit dixit lingua hūana. **Tanq̄** iocūdatorū omniū habitatio in te. **Quid** ē tanq̄? **Quare** tanq̄? **Quia** talis ibi erit iocūditas: qualē hic nō nouim⁹. **Video** hic multas iocūditates: et multi gaudēt in seculo: alij hinc: alij inde: et nō ē qd̄ illi gaudio cōparent: sed tanq̄ iocūditas erit. **Nā** si dicā iocūditas incipit: homini occurret talis iocūditas: qualem solet habere in poculis in prandijs: in auaricia: in honoribus seculi. **Extollunt** em̄ homies: et leticia quadā insaniunt: sed nō est gaudere impijs: dicit dñs. **Est** em̄ iocūditas quedā: quā nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascēdit. **Tanq̄** iocūdatorū omniū habitatio in te. **Ad** aliud gaudiū nos parem⁹: q̄a et hic tanq̄ simile inuenim⁹: et nō est hoc: ne quasi parem⁹ nos talib⁹ ibi pfrui: qualib⁹ h̄ gaudem⁹: alioq̄n cōtinentia nostra auaricia erit. **Sūt** em̄ homies qui inuitant ad cenā optimā: vbi multa et p̄ciosa ponēda sūt: nō prādent. **Jam** si q̄ras ab eis quare non prādeant: ieiunam⁹. **Magnū** opus: christi anū: opus ieiuniū: noli cito laudare: que re causam: negociū ventris agit nō religionis. **Quare** ieiunāt? **Ne** ventrē p̄occupent vilia: et nō possint admittere p̄ciosa. **Ergo** negociū gutturis gerit in ieiuniū. **Magna** res: vtiq̄ ieiuniū contra ventrem et guttur pugnat: aliq̄n illis militat. **Itaq̄** frēs mei: si putatis aliquid tale habituros nos ī illa patria ad quā nos exhortat tuba celestis et p̄pterea vos a p̄sentib⁹ abstinetis: vt illic talia copiosius recipiat: sic estis quō illi qui

ieiunāt ppter epulas maiores: et continent se maiori ī cōtinentia. **Molite** ergo sic: ad aliquid vos ineffabile p̄parate: mundate cor ab omnib⁹ affectionib⁹ vestris terrenis et secularib⁹. **Elisuri** sum⁹ quiddā: quo viso beati erim⁹: et hoc solū nobis sufficiet. **Et** qd̄: **Non** māducabim⁹: **Immo** māducabim⁹: et ip̄e erit cibus noster: qui et reficiat: et nō deficiat. **Tanq̄** iocūdatorū omniū habitatio ī te. **Jā** dictū est: vñ iocūdabimur. **Beati** q̄ habitāt ī domo tua: ī secula feculorū laudabunt te. **Laudem⁹** et mō dominū quātū possum⁹ mixtis gemitib⁹: q̄ laudando euz desideram⁹ eū: et nōdū tenem⁹. **Cū** tenuerimus subtrahet omnis gemitus: et remanebit sola et pura: et eterna laudatio.

Explicit Tractatus de ps̄. LXXXVI.

Incipit Tractatus de ps̄. LXXXVII.

Psalmi huius octogesimi et septimi titulus habet aliquid q̄ nouum negocium disputatori afferat. **Musq̄** enim aliorum psalmozū positum est qd̄ hic legitur: **Pro** melech ad respondendum. **Nam** de psalmo cantici: et cantico psalmi: alias iam quid nobis videret diximus: **Et** filijs chore vsitatum ī titulis psalmozū sepiissimeq̄ tractatus est: et quid sit in finem: sed qd̄ sequit: **Pro** melech ad respondendū: hoc inusitatum habet iste titulus. **Pro** melech aut̄ latine pro choro dici pōt. **Melech** em̄ verbo hebreo chorus significat. **Quid** est q̄ pro choro ad respondendū: nisi forte vt canenti chorus cōsonando respondeat. **Sicut** non istū solum: sed alios quoq̄ psalmos credendum est esse cantatos: q̄uis alios titulos acceperit: quod factū existimo causa varietatis qua fastidius leuaret. **Non** enim solus iste psalmus dignus est habitus: vbi responderet chorus: cum vtiq̄ non sit solus de domini passione cōscriptus. **Aut** si est alia causa: cur tanta sit varietas titulorū qua possit ostendi ita psalmos omnes esse p̄notatos: qui sunt aliter atq̄ aliter p̄notati: vt null⁹ titulus valeat alicui alteri cōuenire: ego eā fateor cū multū conatus essem penetrare non potui. **Et** si quid de hac re legi ab eis dictū q̄ ante nos ista tractauerūt: nō satisfecit expectatiōni siue tarditati mee. **In** quo igitur mysterio dictum mihi videt: p̄ choro ad respondendū: id est vt canenti per chorū respondeatur: exponam. **Domini** hic passio p̄batur. **Sicut** autē ap̄tus Petrus. **Christus**

p nobis passus est relinquēs nobis exem-
plū vt sequamur vestigia ei⁹: hoc est respō-
dere. **D**icit etiā ap̄lus Johānes: Sic chri-
stus p nobis animā suam posuit: ita ⁊ nos
debemus animā p fratrib⁹ ponere: hoc est
respōdere. **C**horus autē cōcordiā significat
q̄ in caritate cōsistit. **Q**uisquis ergo quasi
emulator dominice passiōis tradiderit cor-
pus suū vt ardeat: si caritatē nō habeat: nō
rīdet in choro: ⁊ ideo nihil ei pdest. **P**ro-
inde quēadmodū dicunt in arte musica: si-
cut eā edocti homines latine dicere potuerūt
pcentor ⁊ succentor: pcentor scz q̄ vocē pre-
mittit in cantu: succentor autē qui s̄sequē-
ter canendo respondet: ita in hoc cantico
passionis pcedentē christū subsequit chor⁹
martyrū in finem celestū coronarū. **H**oc
enim canit filijs chore: id est imitatoribus
passionis christi: qm̄ in caluarie loco cru-
cifixus est christus: que illius hebrei nomi-
nis interpretatio philetur: id est chore. **E**t
hic ē intellect⁹ Eman israelite. **Q**uod
in tituli hui⁹ vltimo positū ē. **E**man quippe
interpretari dicit frater eius. **E**os em̄ fratres
suos christ⁹ facere dignatus est qui sacra-
mentū crucis eius intelligūt: ⁊ non solū de
illa non erubescunt: verū etiā in illa fideli-
ter gloriānt: non se de suis meritis extollē-
tes: sed eius gratie nō ingrati: vt vnicuiq̄
eorum dici possit: **E**cce vere israelita i quo
dolor non est: sicut ip̄m israel scriptura sine
dolo fuisse cōmendat. **I**am itaq̄ christi vo-
cē in p̄phetia p̄nentis audiam⁹: cui suus
chorus vel imitatione vel gratiarū actione
respondeat.

Expositio psalmi.

Domine deus salutis mee:
in die clamavi et nocte corā
te. **I**ntret in cōspectu tuo
oratio mea: inclina aurem tuam ad
precē meam. **O**rauit enim domin⁹ non
p̄m formā dei: sed p̄m formam serui. **S**cōm
hanc em̄ ⁊ passus est. **O**rauit autē ⁊ cum
in letis rebus ageret qd̄ diei nomine: ⁊ cuz
in aduersis qd̄ noctis nomine significari ar-
bitror. **I**ngressus oratōnis in cōspectu dei
acceptatio eius est: inclinatio auris dei mi-
sericors exauditio est. **N**am membra talia
qualia nos habemus in corpore non habet
deus. **E**st autē solita repetitio. **N**az qd̄ est:
intret in cōspectu tuo oratio mea: idipsum
est: inclina aurē tuā ad precē meā. **Q**m̄
repleta est malis anima mea: ⁊ vi-
ta mea in inferno appropinquauit.

Alia lra.
t Quia.
Alia lra.
t nō habz.

Audemus ne dicere animā christi repletā
malis cū illa passiōis afflictio in carne va-
luerit quicqd̄ valuit: **E**lū ⁊ ip̄e suos ad to-
lerantiā passiōis accēdēs: ⁊ tāq̄ ad respō-
dēdū exhortās chorū suū: nolite inq̄t time-
re eos q̄ corpus occidūt: aiām autē nō pos-
sūt occidere. **A**n occidi aiā a p̄secutoribus
nō pōt: malis autē repleri pōt: **Q**uod si ita
ē: querēdū q̄b⁹: **N**ō enī vitijs p que homi-
dnatur iiquitas aiām illā repletā possum⁹
dicere: sed forte dolorib⁹ q̄bus aiā sue car-
ni in eius passiōe cōpatit. **N**ō enī vel ip̄e q̄
dicit corporis dolor pōt esse sine aiā quē i-
euitabiliter iminētē p̄cedit mesticia q̄ soli⁹
aic dolor est. **B**olere ergo aiā etiā nō dolē-
te corpe pōt: dolere autē corpus sine aiā nō
pōt. **E**t itaq̄ si dicam⁹: nō hūanis pecca-
tis: sed tñ hūanis malis repletā fuisse aiāz
christi: **D**e quo alius p̄pheta dicit: quod p
nob̄ doluerit: **E**t euāgelista: **A**ssūpto inq̄t
Petro ⁊ duob⁹ filijs zebedei cepit cōtrista-
ri ⁊ mestus esse. **E**t ip̄e dominus de seipso:
Tristis est anima mea vsq̄ ad mortē. **H**ec
futura p̄uidēs p̄pheta psalmi hui⁹ conscri-
ptor: inducēs eū loquētem: qm̄ repleta est
inq̄t malis aiā mea: et vita mea inferno ap-
ppinquit. **N**ā ip̄am sentētiāz oīno verbis
alijs explicauit: q̄ dictū ē: tristis ē aiā mea
vsq̄ ad mortē. **Q**uod enī ait: tristis est aiā
mea: hoc dictū ē: repleta ē malis aiā mea:
et qd̄ sequit: vsq̄ ad mortē: hoc dictū est: ⁊
vita mea i inferno appropinquat. **H**os autē
hūane infirmitatis affectus: sicut ip̄az car-
ne infirmitatē hūane: et mortē carnis hūa-
ne dñs **J**esus: nō p̄dinōis necessitate: sed
miseratiōis volūtate suscepit: vt trāsfigura-
ret in se corpus suū qd̄ est ecclesia: cui caput
esse dignat⁹ ē: hoc ē mēbra sua i s̄ctis ⁊ fi-
delib⁹ suis: vt si cui eoz inf hūanas tēpta-
tiōes cōtristari ⁊ dolere p̄tigeret: nō ideo se
ab eius gratia putaret alienū: et nō esse ista
peccata: sed hūane infirmitatis indicia: tā-
q̄ voci p̄misse cōcīnēs chor⁹: ita corp⁹ eius
ex ip̄o suo capite addisceret. **I**n hoc q̄ppe
corpore p̄cipuū mēbroz apostolū **P**aulū
legimus: ⁊ audim⁹ cōfidentē talibus malis
repletā esse animā suā: cū dicit tristitiā sibi
esse magnā et cōtinuā dolorē cordi suo p
fratrib⁹ suis secūdū carnez q̄ sūt israelite.
Pro q̄bus si cōtristatū dicam⁹ et dñm cuz
eius passio p̄pinquaret: in qua illi se ima-
nissimo scelere fuerāt obligaturi: nō incon-
grue nos dicere existimo. **B**eniq̄ illud qd̄
in cruce dixit: **P**ater ignosce illis quia ne-

Alia lra. sciant quid faciunt: etiam in isto psalmo de-
 † Estimatus. inceptus dicit. Deputatus sum cum
 descendebat in lacum: Et quia a ne-
 scientibus quid facerent qui eum sic mori
 putauerunt: ut moreretur homines ceteri tan-
 quam necessitati subditum atque illa necessitate
 deuictum. In lacum enim dixit: vel miserie:
 vel inferni profunditatem. Factus sum:
 inquit: sicut homo sine adiutorio in-
 ter mortuos liber. In his verbis maxi-
 me persona domini apparet. Quis enim alius
 inter mortuos liber: nisi in similitudine car-
 nis peccati: inter peccatores solus sine pec-
 cato? Unde illis qui se insipienter liberos
 putabant: Omnis ait qui facit peccatum
 seruus est peccati. Et quia per eum qui non
 habebat peccati: oportebat liberari a pec-
 catis: Si vos inquit filius liberauerit: tunc
 vere liberi eritis. Hic ergo inter mortuos
 liber qui in potestate habebat ponere animam
 suam: et iterum sumere eam a quo eam nemo
 tollebat: sed eam ipse voluntate ponebat: qui
 etiam carnem suam tanquam solutum ab eis tem-
 plum resuscitare potuerat cum volebat: quem
 passurum cum omnes deseruissent: solus non
 remansit: quia pater eum non deseruit: sicut
 ipse testatur: ab inimicis tamen pro quibus
 orauit nescientibus quod faciebant et dicen-
 tibus: Alios saluos fecit: seipsum non po-
 test: si filius dei est descendat nunc de cruce:
 et credimus ei: saluum faciat eum si vult eum:
 factus est: id est estimatus est tanquam homo
 sine adiutorio. **Tanquam vulnerati
 dormientes in sepulchro:** Sed ad-
 didit. **Quorum non meministi ad-
 huc.** Ubi est domini christi a ceteris mor-
 tuis anima duertenda discretio: nam et ipse
 vulneratus est: et mortuus positus in sepul-
 chro: sed illi qui nesciebant quid faciebant
 quis esset: utique nescientes simile illum pu-
 tauerunt: aliosque vulnere occisis: et dormien-
 tibus in sepulchro: quorum deus adhuc non
 meminit: id est quorum nondum tempus resur-
 gendi aduenit. Ideo namque mortuos con-
 suevit scriptura dicere: dormientes: qui eu-
 gilaturos: id est resurrecturos vult intelli-
 gi. Sed hic vulneratus et dormiens in sepul-
 chro die tertio euigilauit: et factus est sicut
 passer singularis in tectio: id est ad dexte-
 ram dei patris in celo: nec iam moritur: et
 mors ei ultra non dominabit. Unde longe
 distat ab eis quorum ad talem resurrectio-
 nem deus non meminit adhuc. Quod enim
 precedere oportebat in capite: corpori ser-

Alia lra.
 † Sicut.
 † sepulchris.
 † et memor
 amplius.

uatur in finem. Tunc autem dicit: deus me-
 nunisse quando facit: tunc obliuisci quando
 non facit. Nam neque obliuio cadit in deum:
 quia nullo modo mutat: neque recordatio:
 quia non obliuiscitur. Factus sum ergo ab
 eis nescientibus quod faciebant tanquam homo
 sine adiutorio cum essem inter mortuos li-
 ber: factus sum ab eis nescientibus quod fa-
 ciebant velut vulnerati dormientes in sepul-
 chro. **Et ipsi expulsi sunt de manu
 tua.** Id est cum hec ab eis factus sum: ipsi
 expulsi sunt de manu tua: ipsi adiutorio ma-
 nus tue priuati sunt qui me sine adiutorio
 esse putauerunt. Foderunt enim sicut dicit
 in alio psalmo: ante faciem meam foueam: et
 ceciderunt in eam. Melius enim sic intel-
 ligendus existimo: quod ut id quod dictum est:
 et ipsi expulsi sunt de manu tua: ad illos refe-
 ratur: dormientes in sepulchro quorum non
 meminit adhuc: cum sint in eis iusti quorum
 licet non meminerit adhuc ut resurgant: de
 his tamen dictum: Iustorum anime in manu dei
 sunt: hoc est: habitant in adiutorio altissimi:
 et in protectione dei celi commorantur. Sed illi
 expulsi sunt de manu dei qui dominum Iesum
 christum de manu eius expulsus esse credi-
 derunt: quia eum inter iniquos deputatum
 occidere potuerunt. **Posuerunt me: in-
 quit: in lacu inferiori: Vel potius: In
 lacu infimo:** Sic enim est in greco. Quid
 est enim lacus infimus: nisi profundissima mi-
 seria qua non sit profundior: Unde alibi di-
 citur: **Eduxisti me de lacu miserie. In te-
 nebris et in umbra mortis.** Posu-
 erunt utique id existimantes quando quod facie-
 bant nesciebant: et ignorabant eum quem
 nemo principum huius seculi cognouit. Um-
 bra enim mortis: nescio utrum mors corporis
 hic intelligenda sit: an illa potius de qua scri-
 ptum est: **Qui sedebant in tenebris et um-
 bra mortis lux orta est eis:** quia credendo in
 lucem et in vitam ex tenebris: et morte impie-
 tatis educti sunt. Tale ergo illi qui nescie-
 bant quod faciebant deum putauerunt: et inter
 tales nesciendo posuerunt: qualibus ne hoc
 essent: ipse subuenit. **In me confirmata
 est indignatio tua:** Vel sicut alii co-
 dices habent: **Ira tua:** Vel sicut alii: **Fu-
 ror tuus.** Quod enim grece positum est θυμος:
 diuerse interpretati sunt nostri. Nam ubi greci
 codices habent οργη: ibi ira latine dicere
 nullus fere dubitauit interpretari. Ubi autem
 θυμος positum est: plerique non putauerunt
 iram esse dicendam: cum magni auctores latine

Alia lra.
 † repulsi.

Alia lra.
 † Super.
 † confirmata.

eloquentie de philosophorum grecorum libris etiam hoc ire nomine verterint in latinum. Neque de hac re diutius disputandum est: cui tamen si et nos aliud nomen adhibere debemus tolerabilius indignationem dixerim quam furor. Furor quippe sicut se latinum habet eloquium: non solet esse sanorum. Quid ergo est in me confirmata est ira tua: nisi quemadmodum illi putauerunt: qui dominum glorie non cognouerunt. Apud eos enim sic erat quod ira dei non solum commota verum etiam confirmata fuerit super eum quem usque ad mortem nec qualelibet mortem: sed quam execrabilius per ceteris habebant: id est usque ad mortem crucis perducere potuerunt. Unde dicit apostolus: Christus nos redemit de maledicto legis: factus pro nobis maledictum. Scriptum est enim: Maledictus omnis homo qui pendet in ligno. Et ideo cum eius obedientiam usque ad extremam humilitatem commendare vellet: humiliavit inquit semetipsum factus obediens patri usque ad mortem. Quod cum parum videret: adiecit: mortem autem crucis. Propter hoc quantum mihi videtur etiam in isto psalmo talis versus sequitur. Et omnes suspensiones tuas: Vel sic quidam interpretantur. Omnes fluctus tuos: Aut sicut alij. Omnes elationes tuas super me induxisti: Scriptum est et in alio psalmo: Omnes suspensiones tue: et fluctus tui. Super me ingressi sunt: Vel sicut quidam melius transferunt. Super me transierunt. *Διελχομαι* enim est in greco non *ισελχομαι*. Ubi ergo utrumque positum est: et suspensiones et fluctus: non ibi potuerunt per suspensionibus fluctus ponit: Que duo sic exposuimus: ut suspensiones dicere mus comminationes: fluctus autem iam ipsas passiones: que utraque veniunt de iudicio dei. Sed illic dictum est: Omnes super me transierunt: hic vero super me omnes induxisti. Illic ergo et si quedam acciderunt: omnia tamen mala que illis verbis intelligi voluit: super me transierunt dixit: hic vero super me induxisti. Transierunt enim siue que non attingunt sicut suspensiones: siue que attingunt sicut fluctus. Cum autem non ait: omnes suspensiones super me transierunt: sed super me induxisti: omnia que impendebant evenisse significat. Impendebant autem quod diu in prophetia futura iminebant omnia que de illius passione predicta sunt. **L**onge: inquit: fecisti notos meos a me: Si eos quos noverat acceperimus dictum esse notos meos omnes erunt. Nam que ille non noverat: Sed

eos dicit notos quibus et ipse notus erat quantum enim tunc nosse potuerunt: certe vel hactenus quod sciebant cum innocente: etiam si hominem tunc modo et non deum putabant: quis et bonos quos probaret hic notos dicere potuerit: sicut malos quos improbaret ignotos: quibus in fine dicturus est: non novi vos. Quod vero adiungit. **P**osuerunt me abominationem sibi. Possunt et illi quidem intelligi quos notos sibi dixit: quod et ipsi genus illius mortis horrebant: sed melius intelligitur de his de quibus suis persecutoribus superius loquebatur. **T**raditus sum: inquit: et non egrediebar: Utrum quia foris erant discipuli eius: quando ipse intus iudicabatur: an potius non egrediebar alius dictus debemus accipere: id est in interioribus meis latebam: non ostendebam quis essem: non palabar: non manifestabar: Et ideo sequitur. **O**culi mei infirmati sunt ab inopia. Nam quos eius oculos intellectum sumus: Nam si exteriores in carne in qua patiebatur positos: non eos in eius passione legimus infirmatos ab inopia: id est tanquam fame ut assolet languisse. Post cenam quippe suam traditus: et eodem die crucifixus est. Si interiores: quomodo infirmati sunt ab inopia cum in eis esset lux indeficiens: Sed nimirum oculos suos dixit membra que in suo corpore cui caput est ipse clariora et eminentiora et precipua diligebat. **D**e quo corpore apostolus loquens: et de nostro corpore similitudinem adhibens: ait: Si totum corpus oculus: ubi auditus: Si totum corpus auditus: ubi odoratus: Si fuissent omnia unum membrum: ubi corpus: Hunc autem multa membra unum autem corpus. **N**on potest dicere oculus manibus: opus vobis non habeo. Et si dixerit manus: quia non sum oculus: non sum de corpore: non ideo non est de corpore. Quid autem his verbis vellet intelligi evidenter expressit dicens: **E**os autem estis corpus christi et membra. Quapropter et illi oculi: id est sancti apostoli quibus non revelauerat caro et sanguis: sed pater eius qui in celis est: ut **P**etrus diceret: Tu es christus filius dei vivi: videtes eum tradi ac tanta perpetua mala: quoniam non eum videbant quale volebant: quod non egrediebat: id est non manifestabat in virtute et potentia sua: sed in suis interioribus occultis: omnia quasi superatus atque impotens sufferebat: infirmati sunt ab inopia velut subtracto sibi cito suo lumine suo. **E**t exclamavit: inquit: ad te domine: hoc quidem et aptissime fecit cum

Alia lra.
† laquerunt pre

Alia lra.
† Clamavit.

cepta sanitatis audire. Quā gratiā com-
 mendat in euangelio dicēs: Nemo potest
 venire ad me: nisi pater qui misit me traxe-
 rit eū. Et paulopost apertius hoc ipsum re-
 petens ait: Verba que ego locut⁹ sum vo-
 bis spiritus et vita sunt: sed sunt quidam
 ex vobis qui non credunt: Beinde inter-
 ponit euangelista: Sciebat enim ab initio
 Iesus qui essent credituri: et quis traditur⁹
 esset eum: Et secutus atq; ipius verba do-
 mini coniungens dicebat: Propterea dixi
 vobis: quia nemo potest venire ad me:
 nisi fuerit ei datum a patre meo. Supra di-
 xerat: sed sunt quidā ex vobis qui non cre-
 dunt: Et tanq; huius rei causam exponēs:
 propterea inquit dixi vobis: qz nemo potest
 venire ad me: nisi fuerit ei datū a patre meo:
 vt ostenderet eāpsā fidem qua credit: et ex
 morte sui cordis anima reuiuiscit: dari no-
 bis a deo. Quātūlibet ḡ existāt excellentes
 verbi p̄dicatores et veritatis etiā p̄ miracu-
 la sua fortes: tanq; magni medici agant cū
 hominibus: si mortui sunt: et tua gratia nō
 reuixerint: nūquid mortuis facies mirabi-
 lia: aut medici exuscitabunt: et hi quos ex-
 uscitabūt confitebunt tibi: Hec em̄ cōfes-
 sio indicat viuos: nō sicut alibi scriptū ē: A
 mortuo velut q̄ nō sit perijt p̄fessio. **Nū-**
quid enarrabit quis in sepulchro
miseriordiā tuā: et veritatē tuā in
perditōe? Subaudit quod supradictū
 ē: vt etiā iste versus ita se habeat ac si dictū
 sit: **Nūquid enarrabit quis veritatē tuam**
in perditōe? Misericordiā quippe et veri-
 tatem amat scriptura coniungere: maxime in
 psalmis. Quod vō ait in pditōe: alio ver-
 bo repetiunt qd̄ supra dixerat: i sepulchro.
 Sic em̄ dictū est: in sepulchro vt intelligā-
 tur hi qui sunt in sepulchro: qui et iuperius
 significati sunt nomine mortuorū: vbi ait:
Nūquid mortuis facies mirabilia: Anime
 nāq; mortue corpus sepulchrū est. **Uñ do-**
minus in euangelio talibus dicit: Similes
 estis sepulchris dealbatis: que foris appa-
 rent hominib⁹ speciosa: intus vō plena sūt
 ossibus mortuorū et omni spurcitia. Sic et
 vos a foris quidez apparetis hominib⁹ iusti:
 intus autē pleni estis hypocrisi et iniquita-
 te. **Nūquid cognoscent in tene-**
bris mirabilia tua: et iusticia tua in
terra oblitera? Quod est in tenebris: hoc
 est: in terra oblitera. Infideles em̄ significa-
 tur nomine tenebrarū. **Hinc dicit apostol⁹:**
Fuistis enim aliquādo tenebre. Sic et ter-

ra oblitera homo est qui oblitus est deum.
 Potest nāq; anima infidelis vsq; ad tan-
 tas tenebras peruenire: vt dicat stultus in
 corde suo: nō est deus. Totus ergo iste sen-
 sus ita cōtinuat atq; contextitur. **Clamau**
ad te domine inter passiōes meas: tota die
 expandi manus meas ad te: id est non de-
 stiti ad te glorificandum: extendere opera
 mea. **Cur ergo impij i me seuiunt:** nisi quia
 mortuis nō facies mirabilia: **Id est nō eis**
cōmouent ad fidem: nec medici eos exus-
 citabunt vt confiteant tibi: in quibus oc-
 culta gratia tua non operatur qua trabunt
 vt credāt: quia nemo venit ad me: nisi que-
 tu attraxeris. **Nam quis narrabit in sepul-**
chro misericordiā tuam: id est anime mor-
 tue: cuius mors iacet sub corpis pondere:
 et veritatem tuam in pditione: hoc est in ta-
 li morte nihil horū valenti credere atq; sen-
 tire: **Nūquid em̄ i tenebris hui⁹ mortis:** hoc
 est in homine qui te obliuiscendo vite lumē
 amisit: tua mirabilia et iusticia cognoscent?
Occurrebat autē questio: quis nāq; sit vsus
 istorum mortuorū: quid ex his agat deus
 ad vtilitatem corporis christi quod est ec-
 clesia: vt in eis demonstret q̄ sit dei gratia i
 p̄destinatis: q̄ fm̄ ppositū vocati sunt. **Uñ**
ipm̄ corp⁹ i alio psalmo dicit: **Be⁹ me⁹ mis-**
ericordia ei⁹ pueniet me. **Be⁹ me⁹ demōstra-**
uit mihi inimici meis. Ergo h̄ seq̄t ac dicit.

Et ego ad te dñe clamau: In qb⁹
 verbis iam intelligendus est domin⁹ chri-
 stus ex voce corporis sui loqui: id est eccle-
 sie. **Quid est enim et ego:** nisi quia fuimus
 et nos aliquādo natura filij ire: sicut et cete-
 ri: **Sed ad te clamau vt salu⁹ essem.** Quis
 enim me discernit ab alijs filijs ire: cū apo-
 stolum audiā ingratos terribiliter increpā-
 tem ac dicentem: **Quis enim te discernit?**
Quid autem habes quod non accepisti?
Si autē accepisti: quid gloriaris quasi nō
acceperis? **Boni est salus.** **Sigas autē**
in multitudine virtutis sue nō erit saluus:
sed sicut scriptum est: Qui inuocauerit no-
men domini saluus erit. **Quomodo autē**
inuocabunt in quem nō crediderunt? **Aut**
quomodo credent ei que non audierunt?
Quomodo autem audient sine p̄dicante?
Aut quomodo p̄dicabunt si non mittant?
Sicut scriptum est: Quis speciosi pedes eo-
rum: qui annunciant pacem: qui annūci-
ant bona. **Ipi sunt medici curātes a latro-**
nibus sauciati: sed dominus perduxit
 eum ad stabulum: quia ipi sunt etiam ope-

Alia lra. inarrabit ali quis.

Alia lra. obliuionis.

rantes in agro dominico: nec tamē qui plā-
tat est aliquid: aut qui rigat: sed qui incre-
mentū dat deus. Ideo et ego ad dominū
clamaui: hoc est dominū vt salu^o essem in-
uocaui. Quomō autē inuocare nisi crede-
rem. Quomō credere nisi audirem? S; vt
audita crederem ipse me attraxit: q; i occul-
to a morte cordis non quilibet medicus: s;
ipse excitauit. Nam multi audierūt: quia in
omnē terrā exiit sonus eorū: et in fines or-
bis terre verba eorū. Sed non omnīū ē fi-
des: et nouit dominus qui sunt eius: ac p; b;
nec credē potuissē: nisi me dei misericor-
dia puenisset. et q; mortuos suscitāt: et vo-
cat ea que nō sunt: tanq; que sunt: me i oc-
cultis vocando et suscitando: et trabendo a
tenebris eduxisset et ad lumen fidei pduxis-
set. Ideo sequit. **Et mane oratio mea**
pueniet te. Jam mane postea q; nox in-
fidelitatis et tenebre transierunt. Qd mane
vt mihi eēt: misericordia quidē tua puenit
me: sed quia restat illa clarificatio: vbi illu-
minabunt occulta tenebrarū et manifesta-
bunt cogitationes cordis: et tunc laus erit
unicuiq; a te: nunc autē in ista vita: in ista
pegrinatōne: in hac luce fidei que in cōpa-
ratione tenebrarū infidelium iam dies est:
sed in cōparatione diei: vbi videbimus fa-
cie ad faciem adhuc nox est: adhuc oratio
mea pueniet te. **Ut autez ista seruescat et**
exerceatur oratio qd nobis quātum expe-
diat nullis vt opinor verbis explicari pōt:
differtur bonum quod in eternū dabitur: et
mala transitoria crebrescunt. Ideo sequit.

Alia lfa.
† repellis.

Et quid domine reppulisti ora-
tionem meā? Hoc et illis verbis dictum
est: Deus deus meus respice i me: vt quid
me dereliquisti? Causa cognoscēda pposi-
ta est: non tanq; sine causa hoc faceret dei
occulta sapientia: ita et hic: Ut quid domi-
ne reppulisti orationē meam? Huius tamē
rei causa si diligenter aduertat iam supuis
indicata est. Ad hoc efi oratio sanctorum
dilatione tanti beneficii et tribulationū ad-
uersitate quasi repellit: vt tanq; ignis flatu
repercussus inflāmetur ardētius. Exequit
itaq; breuiter etiam tribulatōnes corporis
christi. Reg. n. in solo capite facte sunt: cū
et Saulo dictū sit: Quid me psequeris? Et
ipse iam Paulus tanq; electuz membrū in
eodē corpe positus dicat: vt supleā q de-
sunt pssurarū christi in carne mea. Ut qd q
dñe reppulisti orationē meā? † Auertisti
faciem tuam a me. † Inops sum

Alia lfa.
† auertis.
† Pauper.

ego et i laboribus a iuuetute mea:
exaltatus autē humiliat^o sum et cō-
turbatus. In me trāsierūt ire tue:
et terrores tui conturbauerunt me.

Circūdederūt me sicut aqua tota
die: circūdederūt me simul. Elō-
gasti a me amicu et primū et notos
meos a miseria. Contigerūt: et ptingūt
oia hec i mēbus corpis christi: et auertit de^o
ab orantib^o faciem: non exaudiendo ad id
quod volunt: quādo sibi nesciunt nō expe-
dire quod petunt. Et inops est ecclesia cuz
esurit et sitit pegrina vnde satietur i patria:
et in laboribus est a iuuetute sua. Ip̄m em̄
corpus christi et in alio psalmo dicit: Sepe
expugnauerūt me a iuuetute mea. Et ad
hoc exaltant etiā in seculo isto quedā mem-
bra eius: vt in eis sit maior humilitas: et su-
per ipsum corpus: id est vnitatem sancto-
rum atq; fidelū cui caput est christus: trā-
seunt ire dei: non autem manent. Quia nō
de fidei: sed de infidei dictum est: Ira dei
manet super eum. Et terrores dei contur-
bant infirmitatem fidelium: quia omne qd
accidere potest etiā si non accidat prudē-
ter timetur. Et aliquādo terrores ip̄i ita cō-
turbant animū cogitantis circūpendenti-
bus malis: vt sicut aqua vndiq; confluere
videat: et simul circū dare metuentē. Et qā
ecclesie in hoc mūdo pegrinanti ista nō de-
sunt: dūmodo in his modo in illis mēbus
eius vsq; quāq; cōtingunt: ideo dixit: tota
die: ptingunt signifiens tēporis donec
finiatur hoc seculū. Et sepe amici et noti pe-
riclitantes fm seculum sanctos formidine
deserunt: de quibus dicit ap̄tus: Omnes
me dereliquerūt non illis imputet: Sed vt
quid hec omnia: nisi vt oratio huius sancti
corpis mane: id est post noctē infidelitatis
in luce fidei pueniat deum: donec veniat sa-
lus illa: in cui^o nōdum re: sed iam spe salui
facti sumus: eāq; cum patētia fideliter ex-
pectamus: vbi nec repellet dominus ora-
tionē nostrā: qm̄ tūc nihil erit petendū: sed
quicqd recte petitū est optinendū: nec fa-
ciem suam auertit a nobis: quonā vident^o
eum sicuti est. Nec inopes erim^o: quia co-
pia nostra ipse deus erit omnia in omnib^o:
nec laborabim^o: quia nulla remanebit infir-
mitas: nec exaltati hūiliabimur et turbabi-
mur: q; nulla ibi erit aduersitas: nec irā dei
vel transeuntē sustinebim^o: q; in eius beni-
gnitate manente manebim^o: nec frores ei^o
nos p̄turbabunt: q; p̄missa reddita nobis

obuiabunt: nec territus longe fiet a nobis
notus et amicus: ubi nullus erit qui timea-
tur inimicus.

Explicit Tractatus de ps. LXXXVII.

Incipit Tractatus de ps. LXXXVIII.

Psalms istum de quo loqui proposui
mus caritati vestre: donante domi-
no: accipite de spe quaz habemus
in christo Iesu dño nostro: et erigite anios:
quia ille qui pmisit ita cetera cõpletur est:
vt multa cõpleuit. **B**at eni nobis ad eũ fi-
duciam: non meritũ nostrũ: sed illius mise-
ricordia. **E**t ipse est quatum arbitror. **I**n-
tellectus ethan israelite. **U**n ista psal-
mus titulu accepit. **A**udieras eni quis bõ
fuerit q̄ vocabat ethan: interpretatio nomi-
nis huius robustum indicat. **E**t nemo in h
seculo robustus est: nisi in spe pmisionis
dei. **Q**uatum enim attinet ad merita no-
stra infirmi sum: q̄tum ad eius misericor-
diã robusti sumus. **I**taq̄ iste infirmus i se:
robustus in misericordia dei inde cepit.

Sermo primus de prima pte
psalmi.

Misericordias tuas domine:
in eternũ cantabo. **I**n ge-
neratione et generationem
annũciabo veritatẽ tuã in ore meo.
Obssequatur membra inquit mea: domino
meo loquor: sed tua loquor: annũciabo ve-
ritatem tuam in ore meo. **S**i non obsequor
seruus non sum: si a me loquor mēdar suz.
Ergo vt et abs te dicã: et ego dicã: duo q̄-
dam sunt: **U**nũ tuum: vnũ meum: veritas
tua: os meum. **Q**uã ergo veritatem annũ-
ciet: quas misericordias cãtet audiamus.

Quoniã dixisti in eternũ miseri-
cordia edificabit: **H**oc canto: hec ẽ ve-
ritas tua: huic annũciande seruit os meũ.
Quoniã dixisti in eternũ misericordia edi-
ficabit. **S**ic inquis edifico vt nõ destruas:
quoniã quosdã sic destrues vt nõ edifices:
quosdã vo sic destrues vt edifices. **N**isi eni
quidã destruerent vt edificarent: non dice-
retur **I**eremie: **E**cce posui te ad destructi-
onem et ad edificationẽ. **E**t vtq̄ omnes q̄
idola colebant: et lapidibus seruebant: in
christo nõ edificarent: nisi in pristino erro-
re destruerent. **R**ursus nisi quidã ita de-
struerent vt non edificarent: nõ diceretur:
Destrues eos et nõ edificabis illos. **P**ro-
pter eos q̄ qui destruitur et edificant: ne pu-
tarẽt edificationẽ qua edificant esse tpalẽ:
sicut tpalis fuit ruina in qua destruitur: te-

nuit se iste cui os seruit veritati dei ad ipaz
veritatẽ dei. **I**deo annũciabo: ideo dico:
Quoniã dixisti securus homo dico: quĩ tu
deus dixisti: quia et si ego in verbo meo flu-
ctuarẽ: verbo tuo cõfirmarer. **Q**uĩ dixisti.
Quid dixisti: **I**neternũ misericordia edifi-
cabit. **I**n celis pparabitur veritas
tua. **Q**uomõ supius ita in psequẽibus.
Misericordias tuas dñe inquit in eternũ
cantabo: in generatione et generatione an-
nũciabo veritatẽ tuã in ore meo. **D**ixit mi-
sericordias: dixit veritatẽ: ita rursus vtrũ-
q̄ iunxit: **Q**uĩ dixisti in eternũ edificabit
misericordia: in celis pparabit veritas tua.
Et hic repetiuit misericordiã et veritatem.
Unuerse enim vie domini misericordia et
vitas. **N**eq̄. n. exhiberet vitas i impletõde
pmissorũ: nisi pcederet misericordia in re-
missionẽ peccatorũ. **B**einde: quĩ p̄lo israel
etiã fm carnem venienti de semine **A**brae
pmissa erãt multa p̄betice: et ita ille p̄lus
ppagatus est in quo implerent pmissa dei.
Nõ aut clausit de fontẽ bonitatis sue etiã
in alienigenas gentes quas sub angelis cõ-
stituerat portiones sibi faciens p̄lin israel.
In hec duo et ap̄lus distincte distribuit mi-
sericordiã dñi et veritatẽ. **A**it eni christũ mi-
nistru fuisse circũcisionis p̄pter veritatẽ dei
ad cõfirmãdas pmisiones patrũ. **E**cce qz
nõ sefellit deus: ecce qz nõ repulit de ple-
bem suã quã p̄sciuit. **E**tenĩ cũ de casu iude-
orũ ageret: ne q̄s putaret sic illos improba-
tos: vt nihil frumẽti ex illa ventilatiõde i hor-
reũ mitteretur: ait ap̄lus: **N**õ repulit deus
plebẽ suã quã p̄sciuit. **N**ã et ego israelita
sum. **S**i totũ illud spine fuerunt: vnde hoc
granũ. **E**tobis loquor. **E**rgo impleta ẽ ve-
ritas dei in his qui ex israelitis crediderũt:
et venit vnus paries ex circũcisiõde applicas
se ad lapidẽ angularẽ. **S**ed ille lapis angu-
lũ nõ faceret: nisi aliũ parietẽ ex gentibus
susciperet. **I**lle itaq̄ paries tanq̄ proprie-
ptinet ad veritatẽ: iste autẽ alius ad miseri-
cordiam. **D**ico eni inquit christũ ministru
fuisse circũcisionis p̄pter veritatem dei ad
cõfirmãdas pmisiones patrũ: gentes
aut sup misericordia glorificare deũ. **A**de-
rito in celis pparabit veritas tua. **E**tenim
omnes illi israelite vocati apostoli: celi fa-
cti sunt qui enarrant gloriã dei. **D**e his ce-
lis dicat: **C**eli enarrãt gloriã dei: et opa ma-
nuũ eius annũciat firmamẽtũ. **E**t nouerit
de his celis dici: certe de his in psequẽti
exp̄ssi dictũ ẽ: **N**õ sũt loq̄le neq̄ sermões

filia isa.
t in eis.

quorum non audiant voces eorum. Quere quorum: non inuenis supra nisi celorum. Ergo apostoli sunt: quorum in omnibus loquelis vox audita est: ipsi sunt de quibus dictum est: In omnem terram exiit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum: quia et si assumpti hinc sunt antequam ecclesia impleteret orbem terrarum: tamen verba eorum puenerunt usque ad terminos orbis terrarum. Bene accipimus in his impletum quod nunc legimus: In celis preparabit veritas tua. **Disposui testamentum electis meis: Dixisti:** intellexisti: hoc totum dixisti: Disposui testamentum electis meis. Quod testamentum nisi nouum testamentum: Quod testamentum nisi quod renouamur ad nouam hereditatem: Quod testamentum nisi cuius hereditatis desiderio et amore cantamus canticum nouum: Disposui inquit testamentum electis meis. **Iuravi Dauid seruo meo: Quia securus loquitur iste qui intelligit cuius os seruit veritati. Quonia dixisti securus loquor. Si securum me facis quia dixisti: quanto securiorem quia iurasti: Bei quippe iuratio promissionis est confirmatio. Bene prohibetur homo iurare ne consuetudine iurandi: quia potest homo falli etiam in plurimum plabatur: deus solus securus iurat: quia falli non potest. Videamus ergo quid iurauerit deus. Iuram inquit Dauid seruo meo. Usque in eternum preparabo semen tuum. Semen Dauid quod est nisi semen Abrae: Quod autem semen Abrae: Et semini tuo inquit quod est christus. Sed forte ille christus caput ecclesie saluator corporis semen est Abrae: et ideo dauid: Nos autem non sumus semen Abrae: Immo vero sumus sicut apostolus ait: Si autem vos christi: ergo Abrae semen estis: secundum promissionem heredes. Sic ergo hic accipimus fratres: usque in eternum preparabo semen tuum: non tamen illam carnem christi natam ex Maria virgine: sed etiam nos omnes credentes in christo. Illius enim capitis membra sumus. Non potest hoc corpus decollari. Si in eternum caput: in eternum gloriatur et membra ut sit ille christus integer in eternum: Usque in eternum preparabo semen tuum. **Et edificabo in generatione et generatione: sedem tuam.** Putamus hoc dixit: in eternum quod in generatione et generatione: quonia supra dixerat: in generatione et generatione annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Quid est in generatione et generatione: In omnem generationem. Non enim totiens repetendum erat verbum: quotiens generatio venit et transit.**

Ergo multiplicatio generationum in repetitione significata et commendata est. An forte due generationes sunt intelligende sic nosse: sicut iam insinuatam vestre caritati retinetur: Est. n. generatio nunc carnis et sanguinis: erit generatio futura in resurrectione mortuorum. **Predicabit hic christus: predicabit ibi.** Sed hic predicabit ut credatur: ibi predicabitur ut videatur. **Edificabo in generatione et generatione sedem tuam.** Nunc autem christus habet in nobis sedem suam: edificata est sedes eius in nobis. Nisi enim sederet in nobis: non nos regeret: si ab illo autem non regeremur: a nobis ipsis precipitaremur. Sedet ergo in nobis regnans in nobis: sedet iam in illa generatione que fuerit ex resurrectione mortuorum. In eternum christus regnabit in sanctis suis: hoc promisit deus: hoc dixit deus. Si parum est hoc: iurauit deus. Quia ergo non secundum merita nostra: sed secundum illius misericordiam firma est promissio: nemo debet cum trepidatione predicare unde non potest dubitare. Fiat ergo in cordibus nostris robur illud: unde et hanc nomen accepit robustus corde: **Predicemus veritatem dei: eloquium dei: promissa dei: iurationem dei: et his modis omni ex parte firmati predicemus: et portando deum celi sumus.** **Confitebuntur celi mirabilia tua domine: Non merita sua confitebuntur celi: sed confitebuntur celi mirabilia tua domine.** In omni enim misericordia perditorum: in iustificatione impiorum quid laudamus nisi mirabilia dei: Laudas quia resurrexerunt mortui: plus lauda quia redempti sunt perditum. **Que gratia: que misericordia dei: Vides hominem heri voraginem ebriositatis: hodie ornamentum sobrietatis. Vides hominem heri cenam luxurie: hodie decus temperantie. Vides hominem heri blasphematorum dei: hodie laudatorem dei. Vides hominem heri seruum creature: hodie cultorem creatoris. Ab istis omnibus desperationibus ita homines conuertuntur: non respiciant ad merita sua: fiat celi. Confiteantur celi mirabilia eius: a quo facti sunt celi. Quonia videbo inquit celos opera digitorum tuorum. Confitebuntur celi mirabilia tua domine. Et ut noueritis: quia celi confitebuntur: videte vbi confiteantur. **Sequitur enim: Et veritatem tuam in ecclesia sanctorum.** De celis ergo nulla dubitatio est quod intelligant predicatores verbi veritatis. Et vbi confitebuntur celi mirabilia tua: et veritatem tuam: In ecclesia sanctorum.**

Alia lra.
† Etenim.

Excipiat ecclesia rorem celorum: sitienti terre pluant celi: et germinet excipiens pluuiam germina bona: opa bona: ne pro bona pluuiam det spinas: et pro horreo expectet ignem. Confitebunt celi mirabilia tua dñe: et veritatē tuā in ecclesia sanctorum. Celi ergo confitebunt mirabilia tua et veritatē tuā. Totū quicquid pdicant celi ex te est: et de te est: et ideo securi pdicant. Florūt em̄ quem pdicāt: qz nō possunt de pdicato erubescē. Quid pdicant celi: Quid cōfitebunt i ecclesia sanctorum? Quoniā q̄s in nubibus equabit dño: hoc celi confitebunt: hoc celi pluent. Quid: Qm̄ quis i nubibus equabit dño: Inde securi pdicatores: qm̄ nemo in nubibus equabit dño. Magna laus vobis videt fratres: nō eq̄ri nubes creatori. Si intelligat sine mysterio ad litterā: nō magna laus est dño: nō equari nubes. Quid em̄: Stelle que sūt sup nubes equant dño. Quid em̄: Sol et luna angeli celi cōparari potuef̄t dño. Quid ē qd̄ p̄ magno ait: Qm̄ quis in nubib⁹ equabit dño: Intelligim⁹ fratres nubes istas sicut celos pdicatores esse veritatis: p̄phetas: apostolos: annūciatores verbi dei. Nā ista omnia genera pdicatorum nubes esse dictas ex illa p̄phetia intelligim⁹: vbi deus iratus vinee sue dixit: Nō dabo nubib⁹ meis ne pluant sup eam imbrē. Quā vineā explicat et designat aptissime dicens: Vineā dñi sabaoth dom⁹ israel est. Ne tu aliter intelligas vineā: et relictis omnib⁹ significatis terram scruteris: Vineā inq̄t dñi sabaoth domus isrl est. Nō intelligat aliud: sed intelligat dom⁹ israel se esse vineā meā: se intelligat mihi nō dedisse vñā sed spinas: se intelligat ingrātā extitisse plātatori atq; cultori: ingrātā extitisse irrigatori. Ergo si vineā dñi sabaoth dom⁹ israel est: quid dixit iratus: Nō dabo nubibus meis ne pluāt sup eam imbrē. Et reuera ita fecit: Nō sūt apostoli tanq̄ nubes vt pluerent iudeis: et illi verbū dei repellētes: q̄a p̄ vñis spinas dederunt: dixerunt apostoli: Ad vos missi eram⁹: sed qz repulisti verbū dei: imus ad gētes. Ex illo ceperūt nubes nō pluerē pluuiam sup vineā illam. Si igit nubes pdicatores sunt veritatis: queram⁹ primo quare sint nubes: Idez quippe celi: idem nubes: celi p̄pter fulgorem veritatis: nubes p̄pter occulta carnis. Nubes em̄ om̄es nebulose sunt p̄pter mortalitatē: et veniūt et transeūt p̄pter ip̄a occulta carnis: id est occulta nu-

bū. Ait ap̄lus: Nolite ante temp⁹ quicq; iudicare: donec veniat dñs et illuminabit abscondita tenebrarū. Nūc q̄ quid loquat hō vides: quid gestet in corde: nō vides. Qd̄ exprimit de nube vides: qd̄ seruat in nube nō vides. Cui⁹ em̄ oculi nubem penetrāt: Ergo nubes in carne pdicatores veritatis: Venit ip̄e omnium creator i carne. Sed q̄s i nubibus equabit dño: Et quis similis erit dño in filiis dei? Ergo nemo i filiis dei: similis erit filio dei. Et ip̄e dictus est filius dei: et nos dicti sumus filij dei. S; q̄s similis erit dño in filiis dei: Ille vn̄cus nos multi: Ille vn⁹: nos i illo vnū: Ille natus: nos adoptati. Ille ab eterno fili⁹ vni-genitus p̄ naturā: nos a tpe facti p̄ gratiā. Ille sine vllō peccato: nos per illū liberati a peccato. Quis ergo in nubibus equabit dño: aut q̄s similis erit dño i filiis dei: Bicimus nubes p̄pter carnē: et sumus pdicatores veritatis p̄pter imbrē nubium. Sed caro nra aliter venit: caro illi⁹ aliter. Bicimur et filij dei: sed ille aliter filius dei. Illi⁹ nubes ex virgīe: ille fili⁹ ex eternitate equalis patri. Quis ergo in nubib⁹ equabit domino: aut q̄s filius erit dño in filiis dei: Bicat ip̄e dñs vtrū simile inueniat. Quē me dicūt homines esse filiū hominis: Ecce em̄: qz videor: qz cōspicior: qz inter vos ambulo: et fortasse p̄sentia vilui: dicite: quē me dicūt homines esse filiū hominis: Certe q̄ filiū hominis vident: nubē vident: dicant vel dicite: quē me dicūt homines esse. Et responderūt dicta hominū: Alij dicunt Hieremiā: alij Heliam: alij Johannē baptistam: aut vnū ex prophetis. Nōminate sunt multe nubes et filij dei. Etenim quia iusti et sancti: vtiq; et ipsi filij dei: Hieremiās: Helias: Johannes: filij dei: et nubes: quia pdicatores dei. Dixistis q̄s nubes me hoīes esse putēt: et in quibus filiis dei me hoīes numerēt: dicite et vos: quē me dicitis esse. Rādes Petri⁹: p̄ omnib⁹: pro vnitāte vn⁹: Tu es inq̄t christus filius dei viui. Quoniā quis in nubibus equabit domino: aut quis similis erit domino inter filios dei: Tu es christus filius dei viui: non quomō filij dei: qui tibi nō equātur. Venisti in carne: sed nō quomodo nubes que tibi non equātur. Quis enim tu: cui respondet: Tu es christus filius dei viui: quem putauerunt alij homines non sancti: non iusti: vnū ex p̄phetis: aut Heliam: aut Hieremiā: aut Johannē baptistā: Quis ergo es tu: Audi quod se-

Alia fra. tñō habet.

Alia lra. f d glorificaf. f sanctor.

Alia lra. f super.

quitur. **Deus** glorificandus i cōsilio iustoz: Quis ē in nubib' eq̄bit dño: aut q̄s filis erit dño in filiis dei: q̄n ille deus est glorificand' i cōsilio iustoz: Qm̄ nō p̄nt eq̄les illi esse: cōsiliū ip̄oz sit credere in illū. Qm̄ nō p̄nt eq̄les illi esse nubes z filij dei: restat p̄siliū aīe hūane fragilitat': vt q̄ gl'iat in dño gl'oziet. **De'** glorificandus ē in p̄silio iustoz. **Magn'** z **terribilis** in oēs q̄ in circuitu ei' sunt. **Ubiq̄** deus. Qui ē in circuitu ei' sunt: q̄ vbiq̄ est: Si em̄ habet aliquos in circuitu: q̄si vndiq̄ finit' intelligit'. Porro si verū dictū est: a deo z de deo: magnitudinis eius nō est finis: q̄ remanēt: qui sunt i circuitu ei': nisi q̄ ille q̄ vbiq̄ est: voluit p̄ carnē in vno loco nasci: in vna gēte cōuersari: i vno loco crucifigi: ex vno loco resurgere: ex vno loco in celū ascēdere: **Ubi** hoc fecit: in circuitu ei' gentes sūt. Si ibi remaneret: vbi ista fecit: nō esset magn' z **terribilis** i oēs q̄ in circuitu ei' sūt. Quia vō ibi sic p̄dicauit: vt inde sui nomis mitteret p̄dicatores p̄ oēs gentes toto orbe terrarū faciēdo miracula p̄ seruos suos: fact' ē magn' z **terribilis** in oēs q̄ in circuitu ei' sunt. **Dñe** de' virtutū q̄s filis tibi: **potens** es dñe z **veritas** tua in circuitu tuo. **Magna** potētia tua: tu fecisti celū z terrā z oīa q̄ in eis sunt: sed plus est misericordia tua q̄ exhibuit veritatez in circuitu tuo. Si em̄ ibi solū p̄dicareris vbi nasci: vbi pati: vbi resurgere: vñ ascēdere voluisti: impleta esset illa veritas p̄missi dei ad p̄firmādas p̄missiōes patrū: sed nō impleret: **Gentes** aut' sup' misericordia gl'ozificare deū: nisi illa veritas expāderet: z ab illo loco vbi apparere voluisti i circuitu diffunderet. **Tu** quidē illo loco de nube p̄pria intonuisti: h' ad rigandū i circuitu gentiū: alias nubes misisti. **Vere** potens implesti qd̄ dixisti: **Amodo** videbitis filiu'z hominis venientē i nubib' celi. **Potēs** es dñe z **veritas** tua in circuitu tuo. Sed cū cepit veritas tua in circuitu predicari: vtiq̄ fremuerūt gentes: z p̄p̄li meditati sunt inania: astiterūt reges fr̄e: z p̄ncipes p̄uenerūt in vñū aduersus dñm: z aduers' christū ei'. **Utiq̄** cum cepisset veritas tua p̄dicari in circuitu tuo: tanq̄ venires ad ducendā pugem ex alienigenis: occurrit leo fremēs z suffocat' ē a te. **Hoc** em̄ p̄figuratur est i **Samson**: et illis verbis meis sine nomie illi' dictis non acclamaretis: nisi agnōsceretis. **Audistis** em̄ vt illi q̄ soletis cōplui a nubib' dei: ergo

veritas tua i circuitu tuo. Sed q̄n sine p̄secutionib': q̄n sine p̄tradictionib': cū dictū sit: eum natū in signū cui cōtradicit: Quia ergo illa gens vbi nasci: vbi cōuersari voluisti: tanq̄ terra erat sepata a fluctib' gentiū: vt appareret arida cōpluenda: relique aut' gentes mare erāt in amaritudine sterilitatis sue: qd̄ faciet p̄dicatores tui spargētes veritatē tuā in circuitu tuo: q̄n fremūt fluctus maris: qd̄ facient? **Tu dñaris potestati maris:** **Nā** qd̄ fecit mare seui endo: nisi diē quē hodie celebram'. **Martyres** occidit: semina sanguis spargit: seges ecclesie pullulabit. **Secure** q̄ p̄gāt nubes: diffundāt veritatē tuā in circuitu tuo: non timeāt rabidos fluct'. **Tu dñaris potestati maris.** **Mouet** quidē mare: z cōtradicit mare: p̄strepit mare: sed fidelis deus q̄ non vos sinat tēptari sup' id qd̄ potestis. Quia ergo fidelis ē qui nō vos sinat tēptari sup' id qd̄ potestis. **Adotū** aut' fluctuū eius **tu mitigas.** **Beniq̄** vt placaretur mare: imo vt enervaret rabies maris: quid in ip̄o mari fecisti? **Tu hūiliasti sic vulneratum superbum:** Est quidā supbus draco in mari: de quo alia scriptura dicit: mādabo draconi ibi vt mordeat eū. Est draco de quo dicit: draco hic quē finxisti ad illudendū ei: cui' caput cōtundit sup' aquā. **Tu** inq̄t hūiliasti sicut vulneratū supbum. **Hūiliasti** te: z hūiliatus ē supbus. **Superbus** etiā p̄ supbiā: supbos tenebat: hūiliat' ergo magnus: credēs autē in eū factus est paru'. **Bū** nutrit paru' exēplo magnificati pui qd̄ tenebat diabol' p̄didit: q̄ supb' nō nisi supbos tenebat. **Bato** tanto humilitatis exemplo: didicerūt homines damnare superbiam suam: imitari humilitatem christi. Ita ergo ille perdendo q̄s tenebat etiā ipse hūiliatus est: non correctus sed p̄status: **Tu** humilasti sicut vulneratum superbum. **Hūiliatus** es z hūilasti: vulneratus es z vulnerasti. **Neq̄** em̄ eum nō vulneraret sanguis tuus qui effusus est: vt deleteret chirographum peccatorum. **Unde** enim superbiebat: nisi quia cautionem contra nos tenebat: **Hanc** tu cautionem: hoc chirographum tuo sanguine deleuisti. **Illū** ergo vulnerasti: cui tot abstulisti: **Vulneratum** enim intelligas diabolū: non penetrata carne quam non habet: sed percusso corde vbi superbus est. **Et** in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. **Tui** sūt celi z tua ē terra: **A** te

Alia lra. f nō habet.

pluant: super tuam pluant. Tui sunt celi p quos predicata est veritas in circuitu tuo: tua est terra que excipit veritatē in circuitu tuo. **B**enignus quod d illa pluuia factū ē: **B**enignus tērrarū et plenitudinē ei⁹ tu fundasti: aquilonē et maria tu creasti. **N**ō enī aliquid cōtra te valet: ptra creatorē suū. Et malicia quidē sua p sue voluntatis puerilitatē seuire potest mūdus: nūq̄ tamē excedit modū positum a creatore qui fecit omnia. Quid ergo timeo aquilonez? Quid timeo maria? Est quidē in aquilone diabol⁹: qui dixit: **N**onā sedē meaz in aq̄lone: et ero sicut altissimo: sed hūiliasti sicut vulneratū sup̄bū. Ergo qd̄ i illis tu fecisti: plus valet ad dñationē tuā: q̄ illoz voluntas ad maliciā suam. Aquilonē et maria tu creasti. **T**habor et hermon in nomine tuo exultabunt. **M**ontes isti intelligunt: sed aliqd̄ significant. Thabor et hermon in nomine tuo exultabunt. Thabor interpretari dicit: veniens lumen. Sed vñ venit lumen: de quo dictū est: **T**uos estis lumen mundi: nisi ab illo de quo dictum est: **E**rat lumen verū quod illuminat omnē hominē venientē in hunc mūdū: **I**llud ergo lumen: quod est lumen mūdi ab illo lumine venit quod nō aliunde accendit: vt timendum sit ne extinguat. Ergo venit lumē ab illo: lucerna illa que nō ponit sub modio: sed super candelabrū: veniens lumen thabor. Hermon interpretat anathema eius. **A**derito venit lumen: et factum est anathema eius. **L**ui nisi diaboli vulnerati sup̄bie. **E**t ergo illumināremur abs te: datum est vt anathema nobis esset: qui nos in suo errore et sup̄bia detinebat: a te nobis est. Ergo thabor et Hermon in nomine tuo exultabunt: nō in meritis suis: sed in nomine tuo. **B**icent enī isti: **N**ō nobis domine nō nobis: sed nomini tuo da gloriā: ppter mare seuiens: ne forte dicant gentes: vbi ē deus eorum. **T**ui brachiū cum potentia. **N**emo sibi aliquid arroget: tui brachium cū potentia. **A** te facti sumus: a te defensi sumus. **T**ui brachiū cū potentia. **C**o firmes manus tua et exaltet dextera tua: iusticia et iudiciuz pparatio sedis tue. **A**parebit i fine iusticia tua et iudiciū tuum: nūc occulta sunt ista. **E**t de iudicio tuo dicit i alio psalmo: **P**ro occultis filiis: erit manifestatio iudicij tui et iusticie tue. **P**onent quidā ad dexterā: et quidam ad sinistrā: et expauescent infideles

cum viderint qd̄ modo irridentes nō credunt: gaudebūt iusti cum viderint qd̄ mō non vidētes credunt. **I**usticia et iudiciū preparatio sedis tue. **T**uicq̄ in die iudicij: **N**ūc ergo quid? **M**isericordia et veritas p̄eunt faciem tuam: **P**reparationē sedis tue. **I**usticiā tuā et iudiciū tuuz v̄tuz timerē: nisi antecederet te misericordia et veritas tua. **Q**uid timeā in fine iudicia tua: quādo p̄cedente misericordia tua deles peccata mea: et exhibendo veritates imples p̄missa tua: **M**isericordia et veritas tua p̄eunt faciem tuam. **U**niuerse inq̄t viedomni misericordia et veritas. **I**n his omnibus nō exultabim⁹: aut qd̄ exultam⁹ capiem⁹: aut v̄ba sufficient leticie nostre: aut lingua idonea erit explicare gaudiū n̄m: **S**i ergo nulla verba sufficiūt. **B**eat⁹ populus sciens iubilationē. **S** beate popule: putas intelligis iubilationē? **N**ullo modo beat⁹ es: nisi intelligas iubilationē. **Q**uid est intelligas iubilationē: **S**cias vñ gaudeas: quod v̄bis explicare nō possis. **G**audiū enī tuum nō de te: vt qui gloriatur in domino gloriatur. **N**oli ergo exultare in superbia tua: sed i gratia dei. **G**ides ipam gratiā tantā esse: cui lingua explicande nō sit idonea: et intellexisti iubilationē. **B**enignus si intellexisti in gratia iubilationē ipsius gratie: audi cōmēdationē. **B**eat⁹ certe populus sciens iubilationē. **Q**uā iubilationē? **V**ide si nō de gratia: vide si non de deo: et oīno non de te. **D**ñe in lumine vultus tui ambulabūt: **T**habor ille veniens lumen: nisi in lumine vultus tui ambulet: v̄to sup̄bie lucerna extinguit. **D**ñe in lumine vultus tui ambulabūt. **E**t i nomine tuo exultabūt tota die. **T**habor ille et hermon in nomine tuo exultabunt. **S**i volunt tota die in nomine tuo: sin autē: exultabūt in nomine suo: nō tota die exultabunt. **N**on enī in gaudio p̄seuerabūt quādo de seipsis gaudebūt: et per superbiā cadent. **E**rgo vt tota die exultent: in nomine tuo exultabūt. **E**t in iusticia tua exultabunt. **N**on in sua iusticia: sed in tua: ne sint zelum dei habentes: sed non fm̄ scientiam. **Q**uidam enim notantur ab apostolo quod zelum dei habeant: sed non fm̄ scientiam. **I**gnorantes dei iusticiam: et suam iusticiam volentes cōstituere: et nō in lumine tuo exultātes iusticie dei nō sunt subiecti. **S**ed vñ: **Q**uia zelū dei habet: sed nō fm̄ scientiā. **P**opulus aut sciens iubilationē: illi enī nō fm̄ scien-

Alia lfa. t terre. t mare.

Alia lfa. t p̄cedent.

Alia lfa. t qui scit.

Alia lfa. t firmes.

tiam. Beatus autē populus nō nesciens: sed sciens iubilationē: vnde debet iubilare: vnde debet exultare: nisi in nomine tuo ambulās in lumie vult⁹ tui: Et exultari q̄dem merebit: sed in tua iusticia. Auferat d̄ medio iusticiā suam: et humiliet: veniet dei iusticia et exaltabit. Et in iusticia tua exaltabit. Quoniam gloria virtutis eorū tu es: et in bñplacito tuo exaltabit cornu nostrū. Quia tibi bñplacuit: nō q̄ nos digni sumus. **Qm̄ dñi est susceptio:** Nam ego vt cumulus arene impulsus suz vt caderem: et cecidissem: nisi dñs suscepisset me. **Qm̄ dñi est susceptio.** Et sancti israel regis nostri. Ipse susceptio: ipse te illuminat: in eius lumie tutus es: in eius lumie ambulas: iusticia eius exaltaris: ipse te suscepit: infirmitatē tuam ipse custodit: ipse te facit robustū de se: nō de te. **Tūc locut⁹ es in aspectu filijs tuis et dixisti:** Locut⁹ es in aspectu tuo: reuelasti hoc p̄betis tuis. Ideo locut⁹ es eis i aspectu: id est in reuelatiōe: vñ p̄bete vidētes dicebant. **Uiderunt quiddā int⁹ qd̄ dicerēt foris: et i occulto audierūt qd̄ palā p̄dicauerūt.** Tūc locut⁹ es i aspectu filijs tuis et dixisti. **Posui adiutoriū sup̄ potentem:** Intellexisti quē potentē. **Exaltaui electū de pp̄lo meo.** Intellexisti quē electū: quē tā gaudetis exaltatū. **Inueni David serūū meū:** Iustū David: ex semine David. **In oleo sācto meo unxi eum.** De illo em̄ dicit: **Unxit te deus de⁹ tuus: oleo exultatiōis p̄ p̄ticipib⁹ tuis.** **Manus em̄ mea auxiliabit ei: et brachiū meū cōfirmabit eū.** Scdm̄ qd̄ susceptio hominis facta est: fm̄ qd̄ caro i vtero virginis assumpta est: fm̄ qd̄ ab illo qui in forma dei equalis ē patri: forma serui suscepta est: et fact⁹ est obediens vsq̄ ad mortē: mortē autē crucis. **Nō p̄ficiet inimicus in eo:** Seuit quidē inimic⁹: si nō p̄ficiet i eo. Solet quidē nocere: sed nō nocebit. Quid est q̄ quod affliget: Exercebit: nō nocebit. **Proderit seuitendo: quia i quos seuit coronabunt vincēdo.** Quid. n. vincit: si nihil cōtra nos seuit: Aut vbi adiutor n̄ deus: si nos nō dimicamus: **Inimicus q̄ faciet qd̄ suū est.** Sed non p̄ficiet inimic⁹ i eo. **Et fili⁹ iniquitatis nō apponet nocere ei.** **Et cōcidā inimicos ei⁹ a facie illi⁹.** Cōcidunt a p̄spiratiōe sua: et qd̄ credūt cōcidunt. **Paulatim enim credūt: tanq̄ cōminuto capite vituli**

venient in potū ppli dei. **Cōminuit em̄ caput vituli Moyses: et sparsit in aqua: et dedit bibē filijs israel.** **Cōminuitur oēs infideles: credūt paulatim: et a populo dei bibūtur: in corpus christi trahuntur.** **Et cōcidā inimicos eius a facie illius.** **Et eos qui oderūt eum fugabo.** Fugabo ne noceant. Sed fugatorū istorū forte aliqui dicūt. **Quo ibo a spiritu tuo: et a facie tua quo fugiā:** **Et vidētes nō se habere quo fugiāt ab omnipotēte: p̄uersi fugiūt ad omnipotēte.** **Et eos q̄ oderūt eum fugabo.** **Et veritas mea et misericordia mea cū ipso est:** **Uniuerse vie domini misericordia et veritas.** **Ademētote quātū potestis: q̄ sepe nobis cōmēdent duo hec: vt reddam⁹ illa deo.** Sicut em̄ ipse exhibuit nobis misericordiā: vt deleter peccata nostra: et veritatem vt impleret p̄missa sua: sic et nos ambulantes in via eius debem⁹ ei reddere misericordiā et veritatē: misericordiā vt miserorū misereamur: veritatē vt nō inique iudicemus. **Non tibi tollat veritas misericordiā: nec misericordia impediāt veritatem.** Si em̄ p̄ misericordiā iudicaueris p̄tra veritatē: aut quasi rigida veritate oblit⁹ fueris misericordiā: nō ambulabis in via dei vbi misericordia et veritas occurrerūt sibi. **Et in nomine meo exaltabit cornu eius.** Quid opus est vt imoremur: **Christiani estis: christū agnoscite.** **Et ponā in mari manū eius: hoc est d̄ habitur gentibus.** **Et in fluminib⁹ dexteram eius.** Flumina currūt in mare: cupidi homines in amaritudinē hui⁹ seculi plabunt: omnia tñ genera ista christo subdita erunt. **Ipse inuocabit me pater me⁹ es tu: deus meus et susceptor salutis mee.** **Et ego primogenitū ponā eum: excelsum i apud reges terre.** **Martyres nostri quoz natalicia celebramus sanguines suum p̄pter hec credita: et nōdum visa fuderunt: quāto fortiores nos esse debem⁹ videndo p̄ quod illi crediderunt.** **Excelsum enī apud reges terre.** Illi nōdum viderunt christū: ad huc principes cōueniebant in vnum aduersus dominū et aduersum christum eius. **Nōdum impletū erat quod in ipso psalmo sequit⁹: Et nūc reges intelligite: erudimini omnes qui iudicatis terram.** Jam ergo factus est christus excelsus apud reges terre. **In eternū seruabo illi misericordiā meam: et testamētū meū fidele ipi.** **Prop̄ ipm**

Alia lra.
† Quia
† assumptio
nostra.

Alia lra.
† visione.
† sanctis

Alia lra.
† in potente.
† Et
† plebe mea.

Alia lra.
† nō habet.

Alia lra.
† libil.

Alia lra.
† ipsius.

Alia lra.
† odiētes cum
in fugā cōuer
tam.

Alia lra.
† nō habet.

Alia lra.
† illum.
† p̄ce regib⁹.

fidele testamētū: in ipso mediātū ē testamētū: ipse mediator testamēti: ipse signator testamēti: ipse fideiussor testamēti: ipse testis testamēti: ipse hēditas testamēti: ipse coheres testamēti. Et ponam in seculū seculi semen eius: Non tantū in hoc seculo: sed in seculū seculi: quo transibit utiq; semen ei⁹. **Q**ue ē hereditas ei⁹: Semen Abrae qd est christ⁹. Si autē vos christi: ergo Abrae semē estis: et si in eternū acceptū in hereditatē: ponet in seculum seculi semē eius. **E**t thronū eius sicut dies celi. Throni regum terrenorū sicut dies terre. Alij sunt dies celi: alij sunt dies terre. Dies celi anni sunt illi: de quib⁹ dicitur: Tu autē idem ipse es et anni tui nō deficient. Dies terre succedentib⁹ vrgentur: pcedentes excludunt: nec q̄ succedūt manent: sed veniūt vt eāt: et pene anteq̄ veniāt eunt. Isti sūt dies terre. Dies autē celi qui et vn⁹ dies celi: et illi anni nō deficientes: nec initū habent: nec terminū: nec vllus dies ibi angustatur inter hesternū et crastinū. Nemo ibi expectat futurū: nemo ibi perdit preteritū: sed dies celi semp p̄sentes sūt: vbi erit thronus eius in eternū. **Q**uod restat: si placeat seruemus. Quā longus est psalmus: et adhuc vobiscū aliqd in nomine christi acturi sumus. Reficite q̄ vires: nō dico animi vestri: nā video q̄ animo infatigabiles estis. Sed ppter seruos anime vt durēt in ministerio corpora vestra: aliquātulū reficite mini. **E**t refecti: ad cibos redite.

Sermo quintus: de scda parte eiusdem psalmi.

Reliqua psalmi de quo in matutino locuti sum⁹ animū intēdite: et pium debitū exigite: eo reddituro p nos: qui fecit et nos et vos. Bns christus in superioribus psalmi ex p̄misso dei annuciabat: et adhuc in his verbis etiā que tractaturi sumus ipse annūciatur. **B**e illo em̄ in cetera paulo supius dictū erat: Et ego primogenitū ponam eū: excelsum apud reges terre. In eternū seruabo illi misericordiaz meā: et testamētū meū fidele ipsi. Et ponā in seculū seculi semē eius: et thronū eiu⁹ sicut dies celi. **B**e his et de oibus sup ab ipso exordio que potuim⁹ diximus. **S**equitur autē. **S**i dereliquerint filij eius legē meā: et in iudicijs meis nō ambulauerint. **S**i iustificationes meas p̄phanauerint: et mādata mea nō custodierint. **V**isitabo

in vrga iniquitatē eorū: et in flagellis delicta eorum. **M**isericordiā vero meā nō dispergam ab eo: neq; nocebo i veritate mea. **N**e q; p̄phanabo testamētū meū: et que pcedunt de labijs meis nō reprobabo. **M**agnū firmamētū: firmamētū p̄missiōis dei. Filij b⁹ Dauid: filij sūt sponsi. Omnes q̄ christiani filij eius dicuntur. **M**ultū est autē quod p̄mittit deus: qz si christiani: hoc est filij eius dereliquerint inquit legē meā: et in iudicijs meis nō ambulauerint: si iustificationes meas p̄phanauerint: et mandata mea nō custodierint: nō cōtemnā eos: neq; in perditionem dimittā eos. **S**ed quid faciā: **V**isitabo in vrga iniquitates eorū: et in flagellis delicta eorū. **N**on ergo tantū misericordia vocantis est: sed et verberātis et flagellantis. **S**it itaq; manus paterna sup te: et si filius bonus es: noli repellere disciplinā patris tui. **Q**uis est em̄ filius cui nō dat disciplinā pater eius: **B**et disciplinā dum nō auferat misericordiā. **C**edat cōtumacē: dum tamē reddat hereditatē. **T**u si p̄missa patris bene agnouisti: non timeas flagellari sed exheredari. **Q**uē em̄ diligit deus corripit: flagellat autē omnē filium quē recipit. **D**eccator filius dedignat flagellari: cum sine peccato videat vnicū flagellatū. **V**isitabo ergo ait in vrga iniquitates eorum. **S**ic et **A**postolus cōminatur. **Q**uid vultis: **I**n vrga veniaz ad vos: **A**bsit vt dicerent p̄ filij: si cū vrga ventur⁹ es: noli venire. **M**elius est em̄ erudiri in vrga patris: q̄ in blandimēto perire p̄donis. **V**isitabo inquit in vrga iniquitates eorū: et in flagellis delicta eorū. **M**isericordiaz vero meā non dispergā ab eo. **A** quo: **A** b illo scz Dauid cui talia p̄missi: quem vixi in oleo sancto meo p̄ p̄cipibus suis. **A**gnoscatis eū a quo nō disperget deus misericordiā suā. **N**e quis forte sollicit⁹ dicat: qm̄ quidē christū dicit: a quo se misericordiaz suam nō disperfurū esse confirmat. **Q**uid ego peccator: **N**unq̄d em̄ hoc dixit: **M**isericordiā autē meā nō dispergā ab eis: **V**isitabo inquit in vrga iniquitates eorū: et in flagellis delicta eorū. **E**xpectabas ad securitatē tuā: misericordiam vero meā nō dispergam ab eo. **E**t quidē hoc nōnulli codices habent: sed emēdatiores nō habent: tñ et q̄ hoc habent nihil ab re habēt. **Q**uomō em̄ a christo misericordiā suam nō dispergit:

Alia lra.
† verberibus
peccata.

Alia lra.
† faciā irrita.

Alia lra.
† autem.

Alia lra.
† iusticias.

Quid ipse saluator corporis: vel in terra: vel in celo peccauit: qui sedet ad dexteraz eius: et interpellat pro nobis: A christo tñ sed a mēbris eius: a corpe eius qđ est ecclesia. Sic em̄ p magno dic qđ ab illo nō dispergat misericordiam suā: quasi nō agnosci mus vnigenitū filiū qui est in sinu patris. Nō em̄ p psona sua ibi cōparatur homo: sed vna psona est de⁹ et homo. Ergo ab eo nō dispergit misericordiā suā: cū a mēbris eius: cū ab eius corpore nō dispergit misericordiā suā: in quo et ipse in terra psecutiones patiebat cū iam sederet in celo: et de celo clamabat: Saule saule: nō quid psequeris seruos meos: nec quid psequeris sanctos meos: nec quid psequeris discipulos meos: sed qđ me psequeris: Sicut ergo cū cum sedentē in celo nemo psequeretur clamauit: quid me psequeris: cū caput membra sua cognosceret: et a cōpage corpis sui caput caritas nō separet: sic cū misericordiam suā nō dispergit ab eo: a nobis vtiqz nō dispergit qui sumus mēbra ei⁹ et corp⁹ eius: nec ideo tñ debemus securi peccare: et puerse nobis polliceri: qm̄ qđquid fecerimus nō perim⁹. Sunt em̄ quedā peccata: et quedā iniquitates: de quib⁹ quidē differē atqz diffinire: aut impossibile nobis est: aut si iam esset possibile certe tempore longū esset. Nemo. n. pōt se dicere eē sine pctō: qz si dixerit menties. Si em̄ dixerim⁹ quia peccatū nō habem⁹: nosmetipsos decipim⁹: et veritas in nobis nō est. Ergo vnusqz p peccatū suis necessario flagellat: sed ab eo si christian⁹ est dei misericordia nō dispergitur. Plane si in tantas ieris iniquitates vt repellas a te vīrgā verberātis: si repellas manū flagellātis: et d̄ disciplina dei indigneris: et fugias a patre cedente: et nolis eū verberantē patrē pati: qz nō parcat peccanti: tu te alienasti ab hereditate: ipse te nō abiecit. Nā si maneres flagellatus: nō remaneres exheredat⁹. Ad misericordiā vō inq̄t meā nō disp̄gā ab eo: neqz nocebo in vītate mea. Ad h̄ em̄ nō disperget misericordia liberātū: vt nō noceat veritas vindicātis. Neqz pphanabo testamentū meū: et que pcedunt de labijs meis nō reprobabo. Nō qz filij ei⁹ peccāt: iō ego mēdax inueniar: pmissi facio. Pone qz volūt illi etiā cū desperatione peccare: et stare oīno in peccato: vt offendāt oculos patris: et exhereditari mereant: nonne ipse est de⁹: de quo dictū est: *Be lapidib⁹ istis suscitabit filios Abrae: Ita qz dico vo-*

bis fratres: multi christiāi tolerabilif peccant: multi flagello a peccato corriguntur: et emendant: et sanant: multi oīno auersi dura ceruice obnitētes aduersus disciplinaz patris: et ipam oīno dei hereditatē recusantes: habētes tñ signū christi: eūt in tales iniquitates: vt nō possit nisi recitari cōtra eos: qm̄ qui talia agūt regnū dei non possidebūt. Nō tñ ppter hos remanebit christus sine hereditate: nō ppter paleā etiā frumēta interibūt: nō ppter pisces malos nihil ex illa sarena mittetur in vascula. Nouit dominus qui sunt ei⁹. Secur⁹ em̄ pmissi qui nos anqz essemus pdestinauit: quos autē pdestinauit illos et vocauit: quos autē vocauit ipsos et iustificauit: quos autē iustificauit illos et glouificauit. Peccēt quātū volunt desp̄ati: respondeāt mēbra christi: Si deus p nobis qđstra nos: Nō ergo nocebit de⁹ in veritate sua: nō erit fallax: nec pphanabit testamentū suū. Manet imobile testamentū eius: qz ipse sibi psciens pdestinauit heredes: et que pcedunt de labijs ei⁹ nō reprobabit. Audisti cōfirmationem tuā: audi securitatē tuā: si te in mēbris christi esse cognoscis. Semel iuravi in sancto meo si *Dauid* mentiar: Expectas: vt itez iuret de⁹. Quoties iuratus est: si semel iurādo mentis: *Unā* iurationē p vita nra habuit: q̄ p nobis ad mortē vnicū suū misit. Semel iuravi in sancto meo si *Dauid* mētar. Semē eius in eternū manebit. In eternū manet semē eius: qz nouit dñs qui sunt eius. Et *sedes ei⁹* sicut sol in cōspectu meo: et sicut luna pfecta in eternū: et testis in celo fidelis. Sedes eius quibus dominat: in quib⁹ sedet: in quib⁹ regnat. Si sedes ei⁹ et mēbra eius: qz etiā membra nostra sedes sunt capitis nostri. Videte quē admodū cetera oīa membra nostra caput portent. Caput autē ipm̄ super se nō portat aliqd: si ipm̄ portat a ceteris mēbris nris: q̄si totū corpus hoīs sedes sit capitis. Sedes ergo eius oīs in quib⁹ regnat deus. Sic erūt inq̄t oēs in p̄spectu meo sicut sol: qz iusti fulgebunt in regno patris mei sicut sol: sed sol spūaliter nō copozaliter: sicut luget iste de celo quē facit oriri sup bonos et malos: et pluit sup iustos et iniustos. Beni qz iste sol in cōspectu est nō solū hoīm: vtz etiā pecozū minutissimarūqz muscarū. Nō em̄ quozlibet viliūmōzū aialium nō videt solē istū: At vero de isto sole quid ait:

Alia lra.
I thronus

Psalmus

pprie: Sicut sol in cōspectu meo. Non in cōspectu hominū: nō in cōspectu carnis: nō in cōspectu mortaliū aiāliū: sed in cōspectu meo. Et sicut luna. Sed que luna? Perfecta ietnū. Et eī r si pficit luna ista quā nouim⁹: alio die icipit minui postea q̄ pfecta fuerit. Sicut luna inquit pfecta in eternum: sic pficietur sedes ei⁹ tanq̄ luna. Sed luna in eternū pfecta. Si sol: q̄re r luna: Per lunā solent significare scripture: mortalitatē carnis hui⁹: ppter augmēta r detrimenta: ppter transitoriā speciem. Benig r hiericho luna interpretat. Et vtiq̄ quidā qui descendebat ab hierusalē in hiericho incidit in latrones. Bescēdebat em̄ ab immortalitate ad mortalitatem. Similis est ergo caro ista lune que omni tempore r omni mēse patit augmēta r detrimēta. Sz erit caro ista nostra in resurrectione pfecta r testis i celo fidelis. Itaq̄ si in solo animo pficeremur: tātumodo soli nos cōpararet. Rursus si in solo corpore pficeremur: tātumodo lune nos cōpararet. Sed q̄a pficiet nos deus r in animo r in corpore: secundū animū dictū ē: sicut sol in p̄spectu meo: qz animā nō videt nisi deus: r sicut luna iam caro perfecta in eternum: in resurrectione mortuoz: r testis i celo fidelis. Quia vero dicebant omnia de resurrectione mortuoz: obsecroyos audite hoc itez planius: r mementote. Scio em̄ quosdā intellexisse: alios vero fortasse quid dixerim adhuc inquirere. In nulla re sic contradicitur fidei christiane: q̄ in resurrectione carnis. Benig ille qui natus ē in signū cui p̄radicit: r ipse carnē suaz resuscitauit: vt obuiā iret cōradictori: r q̄ posset mēbra sua sic sanare: vt ea vulnerata fuisse nō appareret: cicatrices seruauit in corpe: vt vulnus dubitationis sanaret in corde. In nulla ḡ re tā vehementer: tam ptinaciter: tam obnixe et cōtentiose cōradicit fidei christiane: sicut de carnis resurrectione. Itā de animi immortalitate multi etiā philosophi gētium multa disputauerūt: r immortalē esse animū humanum pluribus r multiplicibus libris cōscriptū memorie reliquerūt. Cum ventū fuerit ad resurrectionē carnis nō titubāt: sed aptissime cōradicit: r p̄radictio eoz talis est: vt dicāt fieri nō posse: vt caro ista terrena possit i celū ascēdere. Ideo pfecta luna ista in eternū: r aduersus omnes p̄radictores testis in celo fidelis. Hec de christo promissa sūt: q̄ certa: q̄ firma: q̄ apta:

LXXXVIII

q̄ indubitata. Nam r si quedaz sunt tecta mysterijs: qdā tñ sic manifesta: vt ex ipsis facillime aperiāt obscura. Hec cū ita sint: videte qd sequit. **Tu vero reppulisti r ad nihilū deduxisti: distulisti christū tuū. Auertisti testamentū serui tui: prophansti in terra sanctitates eius. Destruixisti omnes macerias ei⁹: posuisti munitiōes eius formidinē. Diripuerūt eū oēs transcuntes viā: factus est opprobriuz vicinis suis. Exaltasti dexterā inimicoy ei⁹: iocundasti omnes inimicos eius. Auertisti adiutoriū gladij ei⁹: r non es opitulat⁹ ei in bello. Dissoluisti eū ab emūdatione: r sedē ei⁹ in terra collisisti. Adiuuisti dies sedis eius: pfudisti eum pfusione. Quid est hoc: Illa omnia promissisti: tu vero ista contraria fecisti. Ubi sunt p̄missiones ad quas paulo ante gaudebam⁹: de quib⁹ taz alacriter plaudebam⁹: de quibus securi gratulabamur: Quasi ali⁹ p̄miserit: alius euertit. Quod mirandū est. Non alius: sed tu vero: tu qui p̄mittebas: tu qui cōfirmabas: tu qui ppter dubitationem humanam etiā iurabas: illa p̄misisti: ista fecisti. Ubi tenebo iusurandū tuū: vbi inuentaz p̄missum tuū: Hec p̄misisti: hec fecisti. Quid est hoc: Ita vero fallum p̄mitteret de⁹: aut falsū iuraret: Quare ḡ illa p̄misit r ista fecit. Ego dico: qz ista fecit vt p̄missa firmaret: Sz quis ego qui ista dico: Uideamus si hoc veritas dicit: tūc nō erit inane quod dico. Baud positus erat cui p̄mitteretur hec omnia in semine eius quod est christus impiēda. Propter promissa ergo que dicta sunt ad Baud: expectabant homines impleri in Baud. Proinde ne quisq̄ christianus cū diceret de christo dixit: alius diceret: nō: sed de illo Baud dixit: r erraret cū videret impleta oia esse in Baud: destruxit ea in Baud: vt cū videas ea in illo nō impleta que necesse est impleri: queras alterū in quo ostendant ipleri. Ita etiā dictū est de Esau r Jacob: maior seruiet minori: r inuenim⁹ maiore adoratū a minore: cū scriptū sit: Ad maior seruet minori: vt cū in illis duob⁹ p̄cedētib⁹ videris nō impletū: expectes duos p̄plos in quib⁹ impleat qd nō mendax deus polliceri dignat. Ecce ex semine tuo dixit Baud: ponā sup sedez tuā. Promisit ex semi**

Alia lra.
† despecti.
Alia lra.
† sanctuariū.
Alia lra.
† sepes.
† firimentū.
Alia lra.
† depmētū est
† lenificasti.
Alia lra.
† auxiliatus.
† Destruixisti.
† Dinorasti.
† temporis.

ne eius in eternū aliqd: z nat^o est Salomō:
 Fact^o ē autē tāte sapiētie: tanteq; prudētie:
 vt pmissio dei de semine Dauid in illo pu
 taref iplēta. Sed cecidit Salomō: z dedit
 locū sperādi christo: vt qm̄ de^o nec falli pos
 set nec fallere quē sciebat casurū: nō in eo
 poneret pmissū suū: sed p^o casum ei^o respi
 ceres tu deuz: z flagitares pmissū tuū. Er
 go dñe mētir^o es: Nō implez qd pmissisti:
 Nō exhibes qd iurasti: Forte hic dicitur^o
 tibi erat dñs: Iuravi quidē z pmissi: si iste
 noluit pseuerare. Quid ē tu dñe deus: nō
 psciebas istum nō pseueraturū: Utiq; scie
 bas. Quare ē in nō pseueraturo mihi qd
 eternū eēt pmittebas: Nōne tu dixisti: Si
 dereliquerint legē meam: z in iudicijs me
 is nō ambulauerint: z mādata mea nō cu
 stodierint: z testamentum meum pphana
 uerit: manebit tñ pmissio mea: implebitur
 iuratio mea. Semel iuravi in sancto meo
 intus in secreto quodā: in ipso fonte vnde
 pphete biberūt qui nobis hec eructuaue
 rūt. Semel iuravi inquit: si Dauid menti
 ar. Exhibe ergo qd iurasti: redde qd pmi
 sisti. Sublatū est de isto Dauid: ne expec
 taretur in isto Dauid. Expecta ergo quod
 pmissi: nouit illud z ipse Dauid. Tūc em̄
 quid dicat: Tu vero repulisti z ad nihilū
 deduxisti. Ergo vbi est quod pmissisti: Bi
 stulisti christū tuum. Quis tristia quedaz
 enumeret: in hoc tamen verbo reficit nos.
 Manet oīno deus qd pmissisti: nā z chri
 stum tuuz nō abstulisti sed distulisti. Huic
 ergo Dauid in quo sperabant ignari pro
 missa sua deū completurū videte quid ac
 cidit: vt pmissa dei firmius in alio sperata
 cōpleantur. Distulisti christū tuū: euertisti
 testamentū serui tui. Ubi est em̄ testamētū
 vet^o iudeozū: Ubi ē terra illa pmissiois: in
 qua habitātes peccauerūt: qua deleta mi
 grauerūt: Regnū iudeozū queris: nō est.
 Altare iudeozū queris: nō est. Sacrificiū
 iudeozū queris: nō est. Sacerdotiū iudeo
 rū queris: nō est. Euertisti testamentū ser
 ui tui: pphanasti in terra sanctitatē eius.
 Sancta illa que habebāt terrena esse ostē
 disti. Destruisti oēs macerias eius quib^o
 euz munieras. Quādo em̄ dirperetur: ni
 si macerie dirupte fuissent: Posuisti mu
 nitiones eius formidinē. Quid est formi
 dinē: Ut dicatur peccātib^o: si de^o naturali
 bus ramis nō pepcit: neq; tibi parceret. Di
 ripuerunt eū omnes transeuntes viā: om
 nes scilicet gentes: p viam: hoc est p vitam

istā transeuntes diripuerunt israel: diripue
 rūt Dauid. Primū videte frustra eius in
 oibus gentib^o. Be ipsis em̄ dictū ē: Par
 tes vulpiuz erunt. Reges quippe impios
 vulpes appellauit scriptura: dolosos z ti
 midos: quos terret virtus aliena. Ideo ip
 se dñs cū de herode cōminante loqueret:
 dicite inqt vulpi illi. Rex qui neminē ho
 minū timet ipse vulpes nō est: leo ille d tri
 bu Juda: cui dicitur: Ascēdisti recubēs dormi
 sti sicut leo. Nōtate ascēdisti: z ptāte dormi
 sti: qz voluisti dormisti: qz voluisti ascēdi
 sti. Nō in alio psalmo dicit: Ego dormiui.
 Nōne plana erat sentētia: Dormiui z som
 num cepi: z exurrexi: qm̄ dñs suscepit me:
 Quare additū est ego: Et cū magno pon
 dere pnunciatū: ego dormiui. Ego dormi
 ui: illi seuerūt: illi psecuti sūt. Sed si nolu
 isse nō dormissem. Ego dormiui. Ergo de
 quib^o dictū erat: Partes vulpiū erunt: de
 his dictum est nūc: Diripuerūt eū oēs trā
 seūtes viam: factus est opprobriū vicinis
 suis. Exaltasti dexterā inimicōz eius: iocū
 dasti oēs inimicos ei^o. Aduerite iudeos:
 z videte oīa impleta q̄ pdicta sunt. Auerti
 sti adiutoriū gladij eius: quō solebāt pauci
 dimicare: multos psternere: Auertisti ad
 iutoriū gladij eius: z nō es opitulatus ei in
 bello. Merito victus: merito captus: me
 rito a regno suo alienat^o: merito dispersus.
 Eam em̄ terram pdidit: p qua dñm occi
 dit. Auertisti adiutoriū gladij ei^o: z nō es
 opitulat^o ei in bello: Dissoluisti eū ab emū
 datione. Quid est hoc: Inter omnia ma
 la magnus hic terror. Quātūcunq; em̄ ce
 dat deus: quātūlibet irascatur: quātūlibet
 verberet: flagellet: ligatū tñ flagellet: quez
 mundet non dissoluat ab emundatione: si
 em̄ dissoluit ab emū datione: iam nō habet
 mundandū sed psciendū. A qua ē emū
 datione dissoluit iudeus: A fide. Ex fide
 em̄ viuimus: z de fide dictū est: fide mun
 dans corda eozū. Et quia sola fides chri
 sti mūdat nō credētes in christū soluti sūt
 ab emū datione. Dissoluisti eum ab emun
 datione: z sedem eius in terra collidisti: me
 rito z fregisti: minuisti dies sedis eius. Pu
 tabant se in eternū regnatos: minuisti di
 es sedis eius: pfudisti eū confusione. Nec
 omnia venerit iudeis: nō tñ ablato chri
 sto: sed dilato. Tūc em̄ videtur vtz imple
 at deus pmissa sua. Post hec dura que cō
 memorauit euēnisse ipi pplo z illi regno: ne
 ibi putaret de^o impleuisse quod pmisserat:

z nō daret alterū regnum in christo: cuius regni nō erit finis: alloquitur eū p̄beta z dic. **Quousq; domine auerterē in finem:** Forte enim nō in finē z ab ip̄is: qz cecitas ex pte israel facta est: vt plenitudo gentiuz intraret: z sic omnis israel salu⁹ fieret. Interea tamen: **Exardescet sicut ignis ira tua.** **Ademēto que est substātia mea.** **David iste dicit positus in carne in iudeis: positus in spe i christo: memēto q̄ est substātia mea.** Non em̄ quia iudei defecerūt: defecit substātia mea. Et em̄ de illo populo virgo **Maria: de virgine Maria caro christi: z caro illa si peccatrix sed peccatorū mūdatrix.** Ibi est inquit substātia mea. **Ademēto que est substātia mea.** Non enim oīno interijt radix: veniet semē cui p̄missū est: dispositū per angelos in manu mediatoris. **Ademēto que est substātia mea.** **Non em̄ vane cōstituisti omnes filios hominū.** Ecce oēs filij hominū ierunt in vanitatē: tu tamē nō vane illos cōstituisti. **Lū ergo ierūt omnes filij hominū in vanitatem:** quos tu non vane constituisti: vnde eos mundares a vanitate: **Numquid nihil tibi seruasti:** Illud quod tibi seruasti vnde mundares homines a vanitate: sanctus ille tuus in eo substātia mea. **Ex illo em̄ mūdant oēs q̄s nō frustra cōstituisti a p̄pria vanitate:** quibus dicit: **Filij hoīm q̄usq; grauel corde: vt qd diligitis vanitatē: z queritis mendacium:** Forte solliciti facti p̄uerterent a vanitate: iueniret se vanitate inq̄natos quererēt vñ mundarent. **Succurre: fac securos.** Et sci tote qm̄ miracauit dñs sanctū suum: sanctū suū admirabilē fecit: inde oēs vanitates mūdauit. **Ibi est inquit substātia mea memēto eius.** **Nō em̄ vane cōstituisti oēs filios hoīm.** Ergo seruasti aliqd vñ mūdarent. **Quis est iste quē seruasti: Quis est homo q̄ viuēt z nō videbit mortē:** Ergo ille homo: q̄ viuēt z non videbit mortē: ip̄e mūdāt a vanitate. **Nō em̄ in vanitate p̄stituit oēs filios hoīm.** Aut pōt illos cōtemnere q̄ fecit illos: nō eos p̄uerteret z nō mūdaret: **Quis est hō q̄ viuēt: z nō videbit mortē:** Surgēs em̄ a mortuis iam nō morit: z mors ei vltra nō dñabitur. **Beniq; cū in alio psalmo scriptū legit: Nō de relinques aiām meā in inferno: nec dabis sanctū tuuz videre corruptionē: assumit b̄ testimoniū apostolica discip̄lia: z ita in actibus ap̄loz p̄tra infideles disputabat di-**

cens: **Uiri fratres scimus qz David patri archa mortu⁹ est: z caro ei⁹ vidit corruptionē.** **Nō q̄ de illo dictū est: Nec dabis sanctū tuū videre corruptionē.** Si q̄ nō de illo dictū est: de q̄ dictū est: **Quis est hō q̄ viuēt z nō videbit mortē: Sed forte null⁹ est: imo q̄s est vt q̄ras dictū est: si vt desperes.** **Sz forte ē aliq̄s hō qui viuēt: z nō videbit mortē: non tñ dixit de christo q̄ mortu⁹ est.** **Null⁹ oīno hō ē q̄ viuēt z nō videbit mortē: nisi q̄ iā p̄ mortalib⁹ mortu⁹ ē.** **Nā vt sci as qz de illo dixit: vide quid sequit.** **Quis est homo qui viuēt z nō videbit mortē: Ergo nunq; fuit in morte: fuit.** **Quō q̄ viuēt z nō videbit mortē: Eruct animā suā de manib⁹ inferi:** Ecce vere sol⁹ oīno singularit̄ solus viuēt z nō videbit mortē: z eruct aiām suā de manib⁹ inferni: qz z si ceteri fideles eius resurgēt a mortuis: z viuēt z ip̄i in eternū: z nō videbūt mortē: nō tñ animā suā ip̄i eruct de manib⁹ inferni. **Ille q̄ eruct animā suā de manibus inferni ip̄e eruct aiās fidelit̄ suoz: ip̄i se eructe nō p̄nt.** **Probat quia ip̄e aiām suā eruct: p̄testatē habeo ponēdi aiām meā z p̄tatem habeo itez sumēdi eam: nemo tollit eam a me: quia ego dormui: sed ip̄e eam pono a me: z itez sumo eā quia ip̄e est q̄ eruct aiāz suā de manib⁹ inferni.** **Sed in ipsa fide christi laboratū est aliquantuz: z diu dixerunt gentes fremētes qm̄ moriet z peribit nomē ei⁹: Propter hos q̄ iā in christū credētes: sed aliquādiu laboraturos sequit z dicit: **Ubi sūt misericordie tue atiq; domine: Jam agnouim⁹ christū mūdatorē: iam tenem⁹: in quo cōples p̄missa.** **Exhibe in illo qd̄ p̄missi: ip̄e ē qui viuēt z non videbit mortē: ip̄e ē q̄ eruct aiām suā de manib⁹ inferni: z nos tamē adhuc laboram⁹.** **Dixerūt ista martyres: quoz natalicia celebram⁹.** **Ip̄e viuēt z nō videbit mortē: ip̄e eruct animā suā de manib⁹ inferni: z nos p̄ p̄ te mortificamur tota die: deputati sum⁹ velut oues occisionis.** **Ubi sūt misericordie tue atique domine: Quas iurasti David in veritate tua.** **Ademēto opprobriū seruoꝝ tuoz.** **Jam in illo viuente: iā in illo in celo ad dexterā patris sedēte: opprobria obiecta sunt christianis: crimen de christo christiani diu habuerūt.** **Quidua illa pariens: z habēs filios abundātiōres q̄ illa q̄ habebat virum: audiuit ignominias: audiuit opprobria: si ecclesia multiplicata extēdens in dexterā atq; fini-****

Alia lra. t̄ Alq; quo t̄ auertis.

Alia lra. Demozare.

Alia lra. t̄ Numquid.

Alia lra. t̄ manu.

Alia lra. t̄ sicut. t̄ Demoz esto dñe.

gram: ignominia viduitati sue iam non est memor. Memeto dñe apud que est abundantia suauitatis memorie tue: memento noli obliuisci. Quid memeto: Memeto opprobrii seruatorum tuorum. Quod cotinui in sinu meo multarum gentium. Ebam inquit predicare et opprobria audiebas: et in sinu meo continebam quae implebam. Blasphemamur: rogamus: quasi purgamenta mundi facti sumus: oim peripsima. Bui cotinuerunt christiani opprobria in sinu suo: in corde suo: nec audebant resistere cotinuatibus: anquam crimine videret respondere pagano. Nunc iam crimine est remanere pagani: Bras dño: memor fuit opprobriorum nostrorum: exaltauit cornu christi sui: fecit admirabile apud reges terre. Jam modo nemo insultat christianis: aut si insultat non publice insultat: sic loquitur mala ut plus timeat audiri: quam velit credi. Quod cotinui in sinu meo multarum gentium.

Quod exprobrauerunt inimici tui dñe. Et iudei et pagani: quod exprobrauerunt. Quid exprobrauerunt: Commutationem christi tui. Hoc exprobrauerunt: commutationem christi tui. Hoc enim obiecerunt: quod mortuus est christus: quod crucifixus est christus. Quid obijcitis infanti? Quis iam nemo est qui obijciat: tamen si qui reliqui remanserunt quid obijcitis: quia mortuus est christus: Ille non perimebatur: sed commutabatur. Mortuus dicitur propter triduum. Ecce quod exprobrauerunt inimici tui: non amissionem: non pditionem: sed plane commutationem christi tui. Mutatus est ille a tpali vita ad eternam: mutatus est a iudeis ad gentes: mutatus est etiam a terra in celum. Eant nunc vani inimici tui: et adhuc exprobrant commutationem christi tui. Utinam et ipsi mutentur et commutationem christi tui non exprobrabunt. Sed displicet christi mutatio: quod ipsi mutari nolunt. Neque enim est illis commutatio: et non timuerunt deum: quod exprobrauerunt inimici tui: commutationem christi tui. Exprobrauerunt illi commutationem: tu autem quid?

Alia lra.
† benedictus dominus.

Benedictionem autem dñi in eternum: fiat fiat. Bras misericordie ipsius. Quid dicam aliud: quam gratias gratie ipsius? Nos enim gratias agimus: non damus: nec reddimus: nec referimus: nec rependimus gratias: sed tamen verbis agimus: retribuimus. Ipse nos gratia saluos fecit: ipse impietates nostras attendit: ipse nos non esse querentes quasi iuuenit: redemit: liberauit a dñatu diaboli et potestate demoniorum: alligauit nos fide mudandos vni soluit illos inimicos qui non credunt: et ideo munda-

ri non possunt. Dicant qui remanserunt quicquid voluerint: quotidie in dies singulos minus minusque remanebunt: obijciant: irrideant: exprobrent non interitum: sed commutationem christi tui: non videtur quod cum ista dicunt: deficiunt: aut non credendo: aut moriendo. Illorum enim maledictio temporalis est: benedictio autem domini eternum: et ad confirmandam benedictionem ne quis timeat: fiat fiat. Ista subscriptio est cautionis domini. Securi quod de permissionibus eius preterita credamus: presentia cognoscamus: futura speremus: non nos auertat inimicus a via: ut qui colligit nos tanquam pullos suos sub alis suis: foueat nos: nec aberremus a vijs eius: ne accipiter ethereus rapiat implumes adhuc pullos. Non enim de se deus christi animum sperare: si vult esse firmum: vapore materino nutriat. Illa est enim gallina colligens pullos suos: de quo improperat illi civitati infidelium: hierusalem: quoties volui colligere filios tuos: tanquam gallina pullos suos sub alis suis et noluit: ecce relinquet vobis domus vestra deserta. Hinc dictum est: Posuisti munitiones eius formidinem. Quia quod illi noluerunt protegi sub alis galline huius: et tale exemplum dederunt quod timere debeamus a volatili spiritibus immundis: quare quotidie quod rapiant: intremus sub alas galline huius diuise sapie: quoniam pro pullos suos infirmata est usque ad mortem: amemus deum deum nostrum: amen ecclesiam eius: illum sicut patrem: istam sicut matrem. illum sicut dominum: hanc sicut ancillam eius: quod filij ancille ipsius sumus. Sed matrimonium habet magna caritate copaginat. Nemo offendit unum et pro meret alterum. Nemo dicat ad idola quod deus vero: arrepticios quidem et sortilegos psulo: sed tamen dei ecclesiam non relinquo: catholicus sum. Tenens matrem: offendis patrem. Alius itez dicit: Absit a me: non consulo sortilegum: non quero arrepticum: non quero diuinationes sacrilegas: non ideo ad adoranda demonia: non seruiuo lapidibus: sed tamen in parte Bonati sum. Quid tibi prodest non offensus pater: qui offensas vedicas matrem? Quid prodest: si deum confiteris: deum honoras: ipsum predicas: filius eius agnoscis: sed entem ad patris dexteram preteris: et blasphemias ecclesiam eius? Non te corrigunt exempla humani iugij: Si haberes aliquid que patronum: cui quotidie obsequeris: cuius limina seruiendo pretereres: que quotidie non dico salutare: sed et adorares: cui impenderes fidelia obsequia: si vnus crimine de eius coniuge diceres: nisi quod domus eius intrares? Attendite quod carissimi: tenete oes vnanimiter deum patrem et matrem ecclesiaz. Hatalicia

scdoy cu sobrietate celebrate : vt imitemur eos q pcefferut : z gaudeat de vobis q orat p vobis : vt benedictio dni in eternu mane at sup vos : fiat fiat.

Explicit Trac. de ps. LXXXVIII. Incipit Trac. de ps. LXXXIX.

Ratio Moyfi hois dei. Pre notat psalm iste: p que hoies suu de legē dedit plo suo: que p eudē hoiem suu de domo seruitut liberās: q dra ginta ānis p heremū duxit. Fuit q Moy ses mister veteris testamēti: z ppha noui te stamēti. Dia qppe illa in figura ptingebāt in illis: sic ait Apulus: Scripta sunt aut ad correptionē nram: in qis finis scdoy obue nit. Scdm hāc q dispēfationē q facta est p Moyfen: ispiciēdus ē psalm iste: q ex ei oratōe titulu accepit. Expositio psalmi.

He: inqt: refugiu tu fact es nob: in generatiōe z gene ratione. Siue in oi gnāde: siue in duab vtete z noua: qz sicut dixi: mister fuit ille testamēti pntētis ad gnātionē ve terē: z ppha testamēti pntēt ad gnātionē nouā. Qui testamēti spōsor sponsusqz cō iugij qd de illa gnātionē sortit est: ait ipse Iesus: Si crederet Moyfi credētis z mi hi: de me em ille scripsit. Ad em credēdus est ab ipo oino Moyse istuz psalmū fuisse pscriptū: q vllis ei lris indit nō est: in qui bus ei cātica scripta sūt: sed alicui signifi catōis grā tā magni meriti serui dei nomē adhibitū est: ex q dirigeret legētis vel au diētis intētio. Fact es inqt nob dne refu giu in gnātiōe z generationē. Quale autē refugiu fact sit: qm sez nob cepit eē qd nō erat: id ē refugiu. Ad aut ipse nō erat aūq nobis eēt refugiu: secut adiunxit. Di usqz mōtes fierēt z formaret terra z orbis terre: z a sclo vsqz in secu lu tu es. Tu q qui sp es: z aūq essemus z aūq mūdus esset: refugiu ex q ad te con uerli sum fact es nobis. Ad mihi aut vi det vteunqz intelligendū qd ait: Priusqz mōtes fierēt z formaret terra: vel sicut alij codices habēt: qd de vno vbo greco exps sū est: fingere terra. Mōtes quippe ptes terre sūt altiores: z vtiqz si anteqz formaret terra de est: a q terra formata est: qd mag nū de mōtib vel qbuslibet alijs ei pūb dicit: cuz sit de nō solū aū terrā: s z aū ce lū z terrā: z ante oēm corpālē z spūālē cre aturā: Sz nimirū vniuersa creatura rōnal hac differētia fortasse distincta ē: vt mon

tū noie significarent celsitudies āgeloy: z fre noie hūilitas hoim. Et iō quis oia q creata sūt nō icōgrue: vel facta: vel forma ta dicant: tū si verboy istoy est vlla pprie tas facti sūt angeli: qui cūm eisdem celesti bus enumerarent opib: ita enumeratio ip sa pclusa ē: Ipe dixit z facta sūt: ipse māda uit z creata sūt. Tū aut hō fm corp fieret terra formata ē. Hā hoc verbo scptura vti tur: vbi legim: Vel finxit de: vel formauit de hoiem de limo terre. Ergo priusqz fie rent ea q in creatura tua sūma atqz magna sūt. Quid em magis rōnali celestiqz crea tura: z pusqz fingere terra: vt eēt qui te ag nosceret z laudaret in terra: z h paz est: qz ista ceperūt siue in tpe: siue cū tpe: s a secu lo: z vsqz in seculū tu es. Qd pueniēt di ceref: ab eterno in eternū. Ad em a seculo de: qz est aū secula: aut vsqz in seculū: cui est finis: cū sit ille sine fine: s ex ābiguo ver bo greco fit plerūqz in scripturis: vt vel se culū p eterno: vel eternū p seculo ponat la tin interpres. Optime aut nō ait a seculo tu fecisti: z vsqz in seculū tu eris: sed pntis significationis verbū posuit: insinuās dei substantiā omnimō incōmutabilē: vbi nō est fuit z erit: sed tūmō est. Tū dicitur est: Ego sum q suz: z q est misit me ad vos: Et mutabis ea z mutabūtur: tu aut idē ipse es z anni tui nō deficiēt. Ecce q eternitas fac ta est nobis refugiu: vt in ea māfuri: ad eā de hac tēpis mutabilitate fugiam. Sz qm cū hic sum in magnis z multis tēptationi bus viuimus: quib ne auertamur ab isto refugio metuendū ē: intueamur qd psequē ter oratio poscat hois dei. He auer tas hoies in hūilitatē: Id ē ne a tuis eternis atqz sublimib hō auersus tēpalia pcupiscat: sapiatqz terrena. Et hoc a deo petit qd de ipse pcpit: simili oino sentētia qua i oratōe dicim: He nos inferas in tē ptationē. Beniqz z hic adiūgit. Et dixi sti puertimini filij hoim. Tanqz di ceret: hoc a te peto quod ipse iussisti: dans ei grāte gloriā: vt qui gloriā in domino gloriatur: sine cuius adiutorio p arbitriū volūtatis temptationis huius vite supera re non possumus. He auertas inquit ho minem in humilitatem: z tamen tu dixisti: Conuertimini filij hominū. Sed da quod iussisti: precē petentis exaudiendo: vel ad iuuando volentis fidem. Quoniam mille anni ante oculos tuos: tanqz dies besterna que pterijt. Id debe

Alia lfa. ta. in.

Alia lfa. t aut. t no habet. t et. t ocus.

Manus... se... dicitur...

mus ad refugiu tuu: vbi sine vlla mutabi- litate tu es: ab his pterentib' labentibusq; conuerti: qm' quantumlibet huic vite lon- gum tempus optetur. Adille aut' anni an- te oculos tuos taq; dies bestern' que pre- terijt. No saltez taq; dies crastinus qui ve- turus est: ita omnia que teporis sine clau- duntur pro transactis habenda sunt. Un- de z ea sibi apostoli Pauli postposuit inte- tio: que retro sunt obliuiscētis: vbi tempo- ralia cūcta oportet intelligi: z in ea que an- te sunt extēti: que appetitio est eternoz. Ne putaret aut' aliqui mille annos sic cōputa- ri apud deū p vna die: quasi tam lōgos di- es deus habeat: cū hoc ad cōtemnendam temporis longitudinē dictū sit: iō addidit:

Alia lfa. t nō habet t custodia.

Et sicut i vigilia in nocte: Cum vi- gilie spacium nō habeāt ampli' q̄ tres ho- ras: z tamē ausi sunt hoies psumere scienti- am temporū: qd̄ scire cupiētib' discipu- lis dñs ait: Non est vestruz scire tempora que pater posuit in sua potestate: z definie- runt hoc seculū sex annoz milibus tanq; sex dieb' posse finiri: nec attenderūt qd̄ di- ctū est: tanq; dies vn' qui pterijt. No enīz qm' dictum est: soli mille anni pterierant: et qd̄ eos maxime debuit admonere ne tem- porum clauderētur incerto qd̄ ē sicut vigi- lia in nocte. Neq; enī sicut de sex dieb' ali- quid verisimile vident' opinari: ppter sex dies p̄mos quibus deus p̄fecit opera sua: sic etiā sex vigilias: id est horas decē z oc- to possunt illi opinationi coaptare. Bein- de iste homo dei: vel potius p̄betic' spiri- tus: velut dei legē in secreta eius sapientia p̄scriptā: vbi vite mortalū peccatrici con- stituit pcurādi modū: z mortalitatis erum- nā videtur quodāmodo recitare: cū dicit: Que p nihilo habent' anni erunt eoz. Adane sicut herba trāseat: mane floreat z p̄trāseat: vesp̄e de- cidat: indurescat z arefcāt. Felicitas ergo heredū veteris testamēti quā p mag- no bono expetierunt a dño deo suo: hanc legē accipe meruerūt in occulta eius pui- detia: quā videtur recitare Moyses: q̄ p nihilo habent': erunt anni eoz. Pro nibi- lo enī habētur que añq; veniāt adhuc nō sunt: cū venerint iā nō erunt: nō enī vt as- sint veniāt: sed vt nō sint. Adane: id ē pus sic herba trāseat: mane floreat z p̄trāseat: vesp̄e: id ē p̄ ea decidat: durescat z arefcāt: decidat vtq; in mortē: durescat in cadauē: arefcāt in puluere. Que nisi caro: vbi ē cō-

Alia lfa. t trāseat. t induret.

cupiscētia dānata carnaliū: Dis enī caro fenū: z claritas hois vt flos seni: fenū aru- it: flos decidit: verbum autē dñi manet in eternū. Hanc aut' penā de peccato venisse nō tacēs: p̄nuo subieci. Qm' defeci- mus in ira tua: z in indignatione tua turbati sum'. Defecim' i infirmi- tate: turbati sum' mortis timore. Infirmi enī facti sum': z infirmitatē finire trepida- mus. Alter te inq̄t cinget z fert q̄ tu nō vis: q̄uis martyrio nō puniēdo s̄ coronando. Et ipius dñi aīa nos in se trāfigurās tristi- erat vsq; ad mortē: qm' z dñi exitus nō ni- si mortis. Posuisti inq̄tates n̄as in cōspectu tuo: Id est non ab eis disti- mulasti. Seculū nostrū in illuminatio- ne vult' tui. Subaudit' posuisti. In illu- minatōe aut' vult' tui dixit: qd̄ supius in cō- spectu tuo: z sc̄m n̄m qd̄ supius inq̄tates n̄as. Qm' oēs dies n̄i defecerūt z in ira tua defecim'. Sat' in his verb' oñdit' penā esse ista mortalitas. Defecisse dies dicit: siue quod in eis deficiūt hoies amādo que transeūt: siue qd̄ ad paucitatē redacti sūt. Qd̄ videtur in consequētibus apire cū dicit. Anni nostri sicut ara- nea meditabunt': dies ānoz n̄oꝝ in ipsis septuaginta āni. Si autē in poteratib' octoginta āni z āpli- us eorum labor z dolor. Hec q̄dem verba vident' exprimere breuitatē miseriā q̄ vite hui': qz lōgeui appellānt h̄ tpe etiā q̄ septuaginta ānos vixerūt. Usq; ad octo- ginta aut' vident' aliq̄s vires h̄fe: his vero āplius si vixerint: multiplicatis laborib' z dolorib' viuūt. Sed multi z intra septua- ginta annos: gerūt infirmissimā z erumino- sissimā senectutez. Et sepe vltra octoginta ānos senes mirabil' vigē p̄bati sunt. Ne- lius est q̄ in his numer' spūale aliqd̄ p̄scru- tari. Neq; enī sup filios Adā: p que vnuz hoiez pctm̄ intravit in mūdū: z p peccatū mors: z ita in oēs hoies mors p̄trāsīt: ma- ior ira est dei: qz multo breui' viuūt q̄ vix- rūt antiq;. Cū z vite ipoz irrisa sit longitu- do: vbi mille āni cōpati sunt diei besterno atq; p̄terito: z horis trib'. Et vtq; tūc mul- tū viuebāt: qm' irā dei puocauerunt vsq; ad diluuium quo perirent. Septuaginta porro anni z octuaginta sunt centū quin- quaginta. Quē sacrū esse numerū satis in- sinuat liber iste psalmoz. Hanc enī habēt in significatione rationē centū qui quagin- ta quā q̄ndecim: qui numerus sit septem z

Alia lfa. t Quia. t furore tuo. t turbati.

Marginal notes on the right edge of the page.

octo cōiunctis: quorū p̄mus insinuat p̄p̄
sabbati obseruationē testamētū vetus: se-
cūdus testamētū nouū p̄pter dñi resurre-
ctionē. Hinc sūt in tēplo q̄ndecim gradus:
hinc sunt in psalmis q̄ndecim cātica gra-
dū: hinc q̄ndecim cubitū sūmos mōtes aq̄
diluuij sup̄auit: et si q̄bus alijs locis sacra-
tus cōmendat hic numer⁹. Ergo anni n̄ri
inq̄t sicut aranea meditabunt. In reb⁹ cor-
ruptibilib⁹ laboramus: corruptibilia opa-
tebamur: q̄ nos s̄m̄ Esaiā p̄phetā mini-
me p̄tegebant. Dies annoꝝ n̄roꝝ in ipsis
septuaginta ānis: si aut̄ in potentatib⁹ oc-
tuaginta anni. Aliud ē in ipsis: aliud in po-
tentatib⁹. In ipsis: h̄ est in annis vel dieb⁹
ipsis q̄ datur intelligi in t̄p̄alib⁹ reb⁹. In se-
ptuaginta: q̄ t̄p̄alia p̄mitti vident̄ in vete-
ri testamēto. Si aut̄ nō in ipsis ānis sed in
potētatibus: id ē nō in reb⁹ t̄p̄alibus sed in
eternis: octuaginta āni q̄d nouū testamen-
tū in spe ē renouatiōis et resurrectionis in
eternū. Et āpl⁹ eoz labor et dolor: id ē q̄s-
q̄s hanc fidē trāsgredit̄: et āplius aliqd̄ que-
rit: labores iueniet et dolores. P̄t̄ et sic in-
telligi: q̄ lz in nouo testamento p̄stituti su-
mus q̄d octogenari⁹ significat numer⁹: am-
plius habet hec vita n̄ra laborē et dolorē:
dū in nobismetipsis ingemiscim⁹ adoptio-
nē expectātes redēptionē corpis n̄ri. Spe
em̄ salui facti sumus: et q̄d nōdū videmus
p̄ patiētā expectam⁹: et h̄ ad misericōdiam dei
p̄tinet. Tū sequit̄ et dicit. **Qm̄ super-
uenit māsuētudo: et corripiemur.**
Quē em̄ diligit deus corripit: flagellat aut̄
oēm filiū quē recipit: et dat etiā magnis q̄-
busdā stimulū carnis a quo colaphizent̄:
ne extollant̄ in magnitudine reuelationū
suarū: vt virtus in infirmitate p̄ficiat̄. Qui
dā sane codices nō habēt corripiemur: sed
erudiemur: q̄d ad eandē mansuetudinē re-
uocat̄. Nō em̄ p̄t̄ erudiri quisq̄ sine labo-
re et dolore: q̄ virtus in infirmitate p̄ficiat̄.

**Quis nouit potestātē ire tue: et
p̄ timore tuo irās tuā dinumerare?**
Valde paucorū hoīm est inquā nosse ire
tue p̄tātē: quia plerisq̄ ita magis cū par-
cis: irasceris: vt nō ad iram: sed potius ad
māsuētudinē tuā p̄tinere intelligat labor et
dolor: quo corripis erudisq̄ q̄s diligis: ne
penis excrucient̄ eternis. Sic enī legitur
in alio psalmo: **Irabit dñm peccator: p̄
magnitudine ire sue nō exquiret. Quis q̄
nouit: Id est quousq̄ reperitur qui noue-
rit potestātē ire tue: et p̄ timore tuo irā tuam**

dinumerare? Etiā hic subaudit̄ q̄s nouit.
Q̄ difficile inuenit̄ q̄ nouerit ita p̄ timore
tuo dinumerare irā tuā: vt etiā hoc addat:
et ad eā intelligat p̄tinere: q̄ nōnullis q̄bus
plus irasceris parcere videaris: vt p̄spere-
tur peccator in via sua: et maiora recipiat
in nouissimo. Potestas q̄ppe hūane ire cū
corpus occiderit ampli⁹ nō habet q̄d faci-
at: deus vero habet p̄tātē et hic punire: et p̄
corpis mortē mittere in gehennā: Et a pau-
cis eruditis maior ei⁹ ira intelligitur: vana
et seductoria felicitas impioꝝ. Hāc ille nō
nouerat cui⁹ pene cōmoti sūt pedes: q̄ ze-
lauit in peccatorib⁹ pacē peccatorū int̄-
uens: Sed didicit eā cū intraret in sanctua-
riū dei: et intelligeret in nouissimis: q̄ pauci
intran̄t: vt discat̄ p̄ timore dei dinumerare
irā ei⁹: et p̄spicitatē hoīm maloꝝ numero
applicare penarū. **Dexterā tuā sic no-
tā fac:** Hoc. n. magi h̄nt et codices greci:
nō sicut quidā latini: **Dexterā tuā no-
tā fac mihi.** Quid est q̄ dexterā tuam sic
notā fac: nisi christū tuū: de q̄ dictū est: **Et
brachiū dñi cui reuelatū ē: sic notā fac: vt
in eo discant fideles tui ea magi a te posce-
re: et sperare p̄mia fidei q̄ nō apparēt̄ i vete-
ri testamēto: sed reuelātur in nouo: ne arbi-
trētur p̄ magno habendā et cupiendā vel
adamādā esse terrenorū ac t̄p̄aliū bonorū fe-
licitatē: et cōmoueant pedes eoz cū eā vi-
derint: et in eis qui te nō colūt: et gressus eo-
rū effundant̄ in lapsum: dū nesciūt dinu-
merare irā tuā: Beniq̄ s̄m̄ orationē hanc
hoīs sui sic notū fecit christum suū: vt suis
passiōib⁹ demonstraret: nō ea munera q̄ vi-
dent̄ sonare in veteri testamēto: vbi sūt vni-
bre futuroꝝ: s̄ et̄na esse cōcupiscēda. P̄t̄
in isto sensu etiā in dei dextera intelligi: in q̄
iustos suos ab impijs segregabit: q̄ et ipse
bene sic cognoscit cū flagellat omnē filiū
quē recipit: neq̄ in peccatis suis p̄spicari
sinit plus irascendo: sed in māsuētudinē si-
nistā flagellat vt emendatā ad dexteram
ponat. Et illud q̄d plerisq̄ codices habēt:
**Dexterā tuā notā fac mihi: ad vtrumq̄
referrī potest: siue ad christum: siue ad eter-
nam felicitatē. Nam de⁹ ita nō habet cor-
poralis forme dexterā: sicut nec iram com-
motionibus tribulentā. Quod vero aduū-
git. Et compeditos corde in sapien-
tia. Alij codices non habent cōpeditos:
Sed eruditos. Verbū em̄ grecū ita in
vtraq̄ significatione similiē sonat: vt vna
syllaba paululū differat. S̄ cū illi erudiā****

tur in sapiētia qui inſciūt: ſicut ſcriptū eſt: pedē in cōpedes eius: nō utiq; pedē corporis: ſed pedē cordis: z eius velut aureis vīculis alligati a via dei nō exorbitāt: nec ſunt ab illo fugiunt: Quodlibet horū legat ſalua ē ſentētia veritatē. Et ipos em̄ cōpeditos vel eruditos corde in ſapiētia: ſic notos deus fecit in nouo teſtamēto: vt pro fide quā iudeorū z gentiū detestabat ipietas: omnia ptemnerēt: z eis ſe puare patenti que magna putāt pmiſſa in veteri teſtamēto qui carnaliter iudicant. Et qm̄ cū ſic noti fierent: vt illa cōtemnerent: z deſiderandis eternis p ſuas paſſiones teſtimoniū perhiberent: vnde z teſtes dicti ſunt. Sic em̄ grece martyres appellātur multa: z multū mala z acerba temporalia pertulerunt: hoc attendit iſte homo dei: z ppheticus ſpiritus p Moysi vocabulū figurat: z ait. **Conuertere domine quousq; z deprecabilis eſto ſup ſeruos tuos.** Glor eſt eorū vel pro eis qui multa pſequēte iſto ſeculo mala tolerant: innoſcant compediti corde in ſapiētia: vt nec tantis malis coacti refugiāt a domino ad huius ſeculi bona. Scdm̄ autē illud quod alibi ſcriptū eſt: Quousq; auertis faciē tuam a me: etiā hoc dictus eſt: **Conuertere domine quousq;.** Et vt ſciant qui multū carnaliter deo tribuūt hūani corporis formā: auerſionē vultus eius: z conuerſionē nō fieri motu ſimili motibusq; corporis noſtri: in hoc eodem pſalmo recolāt ſuperiora: **Doſuiſti iniquitates noſtras in cōſpectu tuo: ſeculum noſtrū in illuminatione vultus tui.** Quomō ergo hic dicit: **cōuertere: vt ſit p̄pitius: quali faciē auerſiſſet iratus: cuz ibi ſe ſic inſinuet iratū: vt n̄ auerterit facies ab iniquitatibus: z ſeculo eorū quibus irasceſcit: ſed ea poti⁹ in cōſpectu: z in illuminatione vultus ſui poſuerit.** Qd̄ autē dicitur: **Quousq; verbū orationis eſt iuſticie: nō indignationis impatiētie.** Sane qd̄ hic poſitus eſt: **deprecabilis eſto: alij verbū ex verbo deprecare interpretati ſunt.** Sed qui ait: **Deprecabilis eſto: vitauit ambiguit: q̄a deprecare cōmune verbū eſt.** Nā z ille deprecatur qui deprecatione fundit: z ille cui funditur. **Bicim⁹ em̄: Deprecor te z deprecor a te.** Beinde illa bona q̄ futura ſūt: ſpe anticipans: z velut facta iam deputans. **Repleti ſumus: inq̄: mane miſericordia tua: Ergo i hiſ velut nocturnis dolorib⁹ z laborib⁹ ppheta nobis accēſa**

Alia ſa.
† vſq; quo.

eſt: ſicut lucerna in obſcuro loco donec luceſcat dies: z lucifer oriat in cordib⁹ nſis: **Beati enim mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt.** Tunc replebuntur eo bono iuſti: qd̄ nunc eſuriunt z ſitiunt: cū per fidem ambulātes pegrinātur a dño. **Unde z alio loco dicit: Repleb me leticia cū vultu tuo: mane aſtabūt z pteplabunt.** Et ſicut alij dixerūt interptes: **Saciati ſum⁹ mane miſericordia tua: tūc ſatiabunt.** Sicut em̄ alibi ait: **Satiator dñi manifeſtabit gloria tua: vnde dicitur: Oſtende nobis patrē z ſufficit nob: atq; ip̄e dñs ait: Oſtendā meipm̄ illi.** Qd̄ donec fiat: nihil boni nobis ſufficit: nec ſufficere debet: ne deſideriū noſtrū in via remaneat: qd̄ donec pueniat extendendū ē. **Repleti ſumus mane miſericordia tua. Et exultauim⁹: z iocūdati ſumus in omnibus dieb⁹ noſtris.** Dies ille: dies eſt ſine fine. Simul ſūt illi oēs dies: iō faciāt. **Nō em̄ ſuccedētib⁹ cedūt: vbi nō eſt aliqd̄ qd̄ nō veniēdo nondū ſit: z veniēdo iā nō ſit.** Oēs ſimul ſunt: qz vnus eſt q̄ ſtat z nō trāſit: ipſa eſt eternitas. **Hi ſunt dies de quib⁹ dicitur: Quis eſt homo q̄ vult vitā: z diligit dies videre bonos: Hi dies z alio loco āni appellātur: vbi deo dicitur: Tu autē idē ipſe es: z anni tui nō deficiēt.** Non em̄ anni ſūt q̄ p nullo habent: aut dies ſūt q̄ ſicut vmbra declinauerūt: ſed dies ſunt q̄ ſunt: **Quorū numer⁹ notū ſibi fieri precabatur qui dicebat: Noſtū fac mihi dñe finē meum: quo pueniendo manēā: z nihil vlti⁹ iam requirā: z numer⁹ dieꝝ meorū q̄s eſt: Utiq; qui eſt: nō qui nō eſt: quia dies iſti de quibus z illic cōſequēter dicit: Ecce veteres poſuiſti dies meos: nō ſunt: quia nō ſtant: nō manent: celerrima mutabilitate tranſcurrūt: nec vna hora in eis inuenit in qua ita ſumus: vt nō alia ps eius tranſerit: alia ventura ſit: nulla ſtetyt ſit. Illi autē anni: z dies nō deficiūt in quib⁹ nec nos deficiem⁹: ſed ſine defectu reficiemur. **Exeſtuet em̄ aīa nſa illorū dieꝝ deſiderio: ſit at ardēter atq; vehemēt: vt illic repleamur vbi ſatiemur: ibi dicamus qd̄ hic predicemus: ſatiati ſumus mane miſericordia tua: z exultauimus z iocūdati ſumus in omnibus diebus nſis. **Letati ſumus p dieb⁹ q̄ bus nos hūiliaſti: annis q̄b⁹ vidimus mala.** Nūc autē in dieb⁹ adhuc malignis dicam⁹ qd̄ ſeq̄t. **Et respice i ſeruos tuos z in opa tua: Ipſi em̄ ſerui tui opera tua ſunt: non ſolum vt homines******

Alia ſa.
† nō habet
† delectat.

Alia ſa.
† nō habet

sint: sed etiā vt sint serui tui: id est obedien-
tes iussis tuis. Ipsi enim sum⁹ figmentū:
nō solū in Adam: sed etiā creati in christo
Jesu: in operibus bonis que preparauit
de⁹ vt in illis ambulem⁹. Deus est enim qui
opatur in nobis: et velle et pficere p bona
volūtate. Et dirige filios eorum. Ut
sint recti corde quib⁹ bonus est deus. Bo-
nus est enim de⁹ israel: sed rectis corde: nō si-
cut ille cui cōmoti sunt pedes: quia pacem
peccatorū intuenti: displicere ceperat de⁹:
quali ista nesciēs: quasi ista nō curās: et ab
humani generis gubernatōe dissimulans.

Et sit splendor dñi dei nostri sup
nos: Et dicit: Signatū ē sup nos lumē
vultus tui dñe. Et opa manū nostra
rum dirige sup nos: Et nō ea pro re-
rum terrenarū mercede faciam⁹. Tunc enim
nō directa sed curua sunt. Hucusq⁹ psal-
mū istū multi codices habēt: sed in nōnul-
lis legitur alius vltim⁹ versus: **Et opus
manū nostrarū dirige.** Cui versui
diligentes et docti pnotāt stellā: quos aste-
ricos vocant: quibus significant ea que in
hebreo vel alijs interpribus grecis reperi-
unt: in septuaginta vero interp̄tatione nō
sunt. Quē versum si velimus exponere: id
mibi videt⁹ habere sententiā: q⁹ omnia bona
opera nostra: vnū opus est caritatis. Ple-
nitudo eius legis est caritas. Nam supiore
versu cū dixisset: **Et opera manū nostra-
rū dirige sup nos:** isto vltimo nō opera sed
opus dixit manū nostrarū dirige: tanq̄
vltimo versu volēs ostēdere ipsa opa vnū
op⁹ esse: id ē ad vnū opus dirigi. Tūc enim
recta sunt opa: cū ad hunc vnū finem diri-
gūtur. Fines enim pcepti caritas ē de corde
puro: et conscientia bona: et fide non ficta.

Opus q̄ vnū est in quo sunt omnia: fides
que p dilectionē operat: vnde etiā domin⁹
in euāgelio dicit: **Hoc est opus dei vt cre-
datis in eū quē ille misit.** Cum ergo in ipso
psalmo: et vita vetus: et vita noua: et vita
mortalis: et vita vitalis: et anni qui p nubi-
lo habētur: et dies habētes plenitudinē ni-
sericordie vterq⁹ leticie: id est et penā primi
hominis: et regnū secūdi: satis aperteq⁹ di-
stincta sunt: Ad hoc enim existimo hoīs dei
Moysi nomē titulo eius inscriptus: vt eis
qui pie recteq⁹ scrutant⁹ scripturas: eo mō
intimaretur etiā lex dei q̄ p Moysen mini-
strata est: vbi p bonis operib⁹ sola vel pe-
ne sola p̄mia terrenorū bonorū deus polli-
ceti videtur: siue dubio habere s⁹ velamē-

to tale aliquid quale iste psalmus ostēdit.
Sed cum quisq⁹ trāsierit ad christū: aufer-
tur velamen: et reuelabuntur oculi eius vt
cōsideret mirabilia de lege dei: donāte illo
cui dicimus: **Reuela oculos meos: et cōsi-
derabo mirabilia de lege tua.**

Explicit Tract. de ps. LXXXIX.

Incipit Tract. de ps. XC.

Sermo p̄mus: de p̄ma parte psalmi.

Psalmus iste ē de quo dominū no-
strū Iesū christū diabol⁹ tēptare
ausus est. Audiamus q̄ vt possi-
mus instructi resistere tēptatori: nō p̄sumē-
tes in nobis: sed in ipso q̄ prior tēptatus ē:
ne nos in tēptatione vinceremur. Illi enim
tēptatio nō erat necessaria. Tēptatio chri-
sti: nostra doctrina est. Si autē attendam⁹
qd̄ respōderit diabolo: vt h⁹ et nos respōde-
amus qñ similiter tēptat: intrem⁹ p ianuā:
sicut audistis lectionē euangelij. Quid est
enim intrare p ianuā: Intrare p christū. Ip-
se enim dixit: Ego sum ianua. Quid autē in-
trare p christū: Imitari vias christi. In q̄
imitaturi sumus vias christi: Nūq̄d in ea
magnificētia in q̄ de⁹ erat in carne: Aut ad
hoc nos exhortat: aut hoc a nobis exigit:
vt talia miracula qualia fecit ipse faciam⁹:
Aut vō dñs noster Iesus christus: nōne et
nō et sp̄ cū p̄fe totū mūdum gubernat: Et
nunq̄d vel ad hoc vocat hominē faciēs eū
imitatorē suū: vt cū illo gubernet celū et ter-
rā: et oīa que in eis sūt: Aut vt sit et ipse cre-
ator: p quē sient oīa: sicut p christum facta
sūt oīa: Neq⁹ ad ista opa te inuitat de⁹ sal-
uator dñs noster Iesus christ⁹ que fecit ab
initio: de quib⁹ scriptū ē: **Dia p ipm facta
sūt: Neq⁹ ad illa q̄ fec̄ i terra: nō h⁹ tibi dicē:
Nō eris discipul⁹ me⁹ nisi ambulaueris sup
mare: aut nisi suscitaueris mortuū q̄tridu-
anū: aut nisi oculos ceci nati aperis: nec
h⁹. Quid est q̄ intrare p ianuā: **Biscate a me
qz mit⁹ sum et hūilis corde.** Qd̄ factus est
p̄pter te: hoc in eo debes attendere vt imi-
teris. Miraculum enim et nondū natus de
Maria fecit. Quis enim vsq⁹ fecit: nisi de
quo dictū est: **Qui facit mirabilia magna
solus.** Ipsi enim virtute: et antea qui fece-
rūt potuerūt aliqd̄ facere. In virtute chri-
sti Helias mortuū suscitauit: Nisi forte ma-
ior est Petrus q̄ christ⁹: qz xp̄us voce sus-
citauit egrotantē: **Petr⁹ autē cū p̄transiret
ymbra ipsius tangendī preserebāt egroti.**
Potentior ergo petrus q̄ christus: Quis
hoc dementissimus dixerit: Quare ergo**

compellit inimicus p' verbū asperū: Quō
 retia plerūq; tendunt ad caput sepi: ten-
 duntur aibus: z lapides mittunt in sepē:
 lapides illi nihil sunt facturi aibus: quā-
 do enī ferit auez: qui lapidē mittit in sepē:
 Timēs aut auis inanē sonū cadit in retia
 sic homines timētes insultatoz verba va-
 na z inania: z erubescētes cōiūctis super-
 fluis: cadūt in laqueos venantiū: z capti-
 uāf a diabolo. S; cur non dico fratres qđ
 nō ē tacendū: qđ me cogit de' dicē: Quo-
 modolibet accipiatis hoc cogit me de' di-
 cere: z si nō dixerō: ego cado i laqueos ve-
 nantiū. Si enī detractiōes hoīm timeo vt
 nō dicam: ego ipse a verbo aspero cado in
 laqueos venantiū: qui vos moneo vt nō
 timeatis verba hoīm. Quid ē ergo quod
 dicitur sum: Quō inter paganos qui fue-
 rit christian' a paganis audit verba aspe-
 ra: quibus si erubuerit cadit i muscipulaz
 venantiū: sic inter christianos qui volue-
 rint esse diligentiores: z meliores ab ipis
 christianis audituri sunt insultatiōes. Et
 quid pdest fratres q' aliqu' inuenis ciuita-
 tē: vbi nullus est paganus: Nemo ibi insul-
 tat christiano qđ christian' est: quia nō ibi
 inuenit paganus. Sed sūt multi male vi-
 uentes christiani: inter quos qui voluerit
 bene viuere: z inter ebriosos sobri' esse: z
 inter fornicarios castus esse: z int' cōsul-
 tores mathematicoz deū sinceriter colere:
 z nihil tale requirere: z inf' spectatores nu-
 gānū theatroz: nolle ire nisi ad ecclesiam:
 pati' insultatores ipos christianos: z pati
 tur verba aspera: z dicunt tu magn': tu iu-
 stus: tu es Helias: tu es Petrus: de celo
 venisti: insultāt quocūq; se verterit: audit
 hinc atq; inde verbū asperū. Qđ si timet
 z recedit a via christi dei: cadit i laqos ve-
 nantiū. Quō autē cū audiunt hec verba:
 nō recedit a via: Quid est non recedere a
 via: Qñ audit verba aspera: vnde sibi ha-
 bet facere solatiū: vt nō curet verba aspe-
 ra: nec recedat a via: z intret p' ianuā: z di-
 cat q̄lia verba audio: seru' peccator. Bo-
 minus me' audiuit: demoniū habes. Nō
 audistis verbū asperū qđ dictū est i dñi:
 nō opus erat vt Iesus hoc audiret: sed te
 monuit aduersus verba aspera: ne inci-
 das in laqueos venantium. † Inter
 † scapulas suas obumbrabit tibi: z
 sub alis eius sperabis. Hoc dicit: ne
 tua ptectio a te tibi sit: ne putes qz tu te po-
 tes ptegere: Ille te pteget vt eruat: z eru-

tus de muscipula venantiū z a verbo aspe-
 ro: inter scapulas suas obumbrabit tibi: z
 a tergo potes intelligere: z a pectore. Sca-
 pule enī circa caput sūt: sed quia dicit sub
 alis eius sperabis: manifestū ē: qz ptectio
 alaruz pansarū facit te esse inter scapulas
 dei: vt hinc atq; hinc ale dei te ponāt i me-
 dio: z nō timebis ne quis tibi noceat: tan-
 tum tu noli inde recedere: quo null' inimi-
 cus audeat accedere. Si gallina pteget pul-
 los suos sub alis suis: quātomagis tu sub
 alis dei tutus eris: z aduersus diaboluz z
 angelos eius: que aeree potestates tāq; ac-
 cipitres circūvolitant: vt infirmū pullum
 auferāt: Neq; enī sine causa cōpata ē gal-
 lina ipsi sapiētie dei. Nā christ' ipse domi-
 nus noster z saluator tāq; gallinā se dixit:
 Hierusalē hierusalē quotiēs volui collige-
 re filios tuos: tanq; gallina pullos suos et
 noluit. Noluit illa hierusalē: velim' nos:
 Illa rapta ē ab aeris potestatibus fugiēs
 alas galline: psumens de viribus suis: cū
 esset infirma: nos cōfitētes infirmitatē no-
 stram sub alis dei fugiam'. Erit nobis enī
 tanq; gallina pteges pullos suos. Nō est
 enī iniuriosuz nomē galline. Attēdite cete-
 ras aues fratres. Multe aues ante nos se-
 tāt: calefaciūt pullos suos: nlla sic auis in-
 firmat cū pull' suis quō gallina. Attendat
 caritas vestra hirundines: passerēs z cico-
 nias: videm' extra nidos suos: nec cogno-
 scimus vtrū fetus habeant. At vero galli-
 nam cognoscim' in infirmitate vocis z in
 relaxatione plumaz. Tota mutat affectu
 pulloz: quia illi infirmi sūt: infirmā se facit.
 Quia ergo z nos infirmi eramus: infirmā
 se fecit sapiētia dei: quia verbū caro factū
 est z habitauit in nobis: vt sub alis ei' spe-
 remus. † Scuto circūdabit te veri-
 tas eius: Que sūt ale: hoc ē scutū: qz nec
 ale sūt: nec scutū. Si aliqd hoz pprie eēt:
 nūqd ale scutū esse possēt v' scutū ale: S;
 quia figurate p similitudines dici omia ista
 possūt: ideo z ale z scutū esse potuerūt. Si
 vere lapis esset christus: leo nō esset: si leo
 esset: agn' nō esset. Ideo z leo z agn' et la-
 pis z vitul' et si qđ hmoi: qz nec lapis: nec
 leo: nec agn': nec vitul': sed saluator om-
 niū Iesus christus. Iste enī similitudines
 sūt: nō pprietates. Veritas eius inquit cir-
 cūdabit te. Tāq; scutum veritas eius est:
 vt non misceat eos q in seipsis sperant cū
 eis qui in deo sperant. Peccator est z pec-
 cator: sed da peccatorē de se presumētē

Z

XC
 compellit inimicus p' verbū asperū: Quō
 retia plerūq; tendunt ad caput sepi: ten-
 duntur aibus: z lapides mittunt in sepē:
 lapides illi nihil sunt facturi aibus: quā-
 do enī ferit auez: qui lapidē mittit in sepē:
 Timēs aut auis inanē sonū cadit in retia
 sic homines timētes insultatoz verba va-
 na z inania: z erubescētes cōiūctis super-
 fluis: cadūt in laqueos venantiū: z capti-
 uāf a diabolo. S; cur non dico fratres qđ
 nō ē tacendū: qđ me cogit de' dicē: Quo-
 modolibet accipiatis hoc cogit me de' di-
 cere: z si nō dixerō: ego cado i laqueos ve-
 nantiū. Si enī detractiōes hoīm timeo vt
 nō dicam: ego ipse a verbo aspero cado in
 laqueos venantiū: qui vos moneo vt nō
 timeatis verba hoīm. Quid ē ergo quod
 dicitur sum: Quō inter paganos qui fue-
 rit christian' a paganis audit verba aspe-
 ra: quibus si erubuerit cadit i muscipulaz
 venantiū: sic inter christianos qui volue-
 rint esse diligentiores: z meliores ab ipis
 christianis audituri sunt insultatiōes. Et
 quid pdest fratres q' aliqu' inuenis ciuita-
 tē: vbi nullus est paganus: Nemo ibi insul-
 tat christiano qđ christian' est: quia nō ibi
 inuenit paganus. Sed sūt multi male vi-
 uentes christiani: inter quos qui voluerit
 bene viuere: z inter ebriosos sobri' esse: z
 inter fornicarios castus esse: z int' cōsul-
 tores mathematicoz deū sinceriter colere:
 z nihil tale requirere: z inf' spectatores nu-
 gānū theatroz: nolle ire nisi ad ecclesiam:
 pati' insultatores ipos christianos: z pati
 tur verba aspera: z dicunt tu magn': tu iu-
 stus: tu es Helias: tu es Petrus: de celo
 venisti: insultāt quocūq; se verterit: audit
 hinc atq; inde verbū asperū. Qđ si timet
 z recedit a via christi dei: cadit i laqos ve-
 nantiū. Quō autē cū audiunt hec verba:
 nō recedit a via: Quid est non recedere a
 via: Qñ audit verba aspera: vnde sibi ha-
 bet facere solatiū: vt nō curet verba aspe-
 ra: nec recedat a via: z intret p' ianuā: z di-
 cat q̄lia verba audio: seru' peccator. Bo-
 minus me' audiuit: demoniū habes. Nō
 audistis verbū asperū qđ dictū est i dñi:
 nō opus erat vt Iesus hoc audiret: sed te
 monuit aduersus verba aspera: ne inci-
 das in laqueos venantium. † Inter
 † scapulas suas obumbrabit tibi: z
 sub alis eius sperabis. Hoc dicit: ne
 tua ptectio a te tibi sit: ne putes qz tu te po-
 tes ptegere: Ille te pteget vt eruat: z eru-

la sra nō bz.
 scapul' suis.
 t' pēnis.

Audite enī qđ iusserint. Quō at iusserāt
 Quicūq; p̄fess⁹ se fuerit christiānū feriat.
 Iusserit postea: q̄cūq; se p̄fess⁹ fuerit chri
 stiānū torq̄at: ⁊ tādīu torq̄at: donec neget
 se esse christiānū. Compate sagittā volan
 tē p̄ diem. ⁊ demoniū meridianū. Sagitta
 volans p̄ diem: quid erat: Qui se confes
 sus fuerit christiānū: feriat. Quis fidelis
 eā mortis celeritatē non declinaret: Illud
 autē qui se cōfiteatur christiānū nō occida
 tur: sed torqueatur donec neget: si se nega
 uerit dimittat: demoniū meridianū erat.
 Multi ergo nō negātes in tormētis defici
 ebāt: tādīu enī torquebātur donec nega
 rent. Perseuerātib⁹ autē in nō negādo chri
 stū: quid factur⁹ erat gladi⁹: Tūo ictu oc
 cidēdo corp⁹: aiām ad deū mittēdo: s̄ faci
 ebāt diuturna tormēta. Sed quis tādē
 inueniret qđ duraret aduersus tātos ⁊ tā lō
 gos cruciat⁹: Multi defecerūt. Et credo
 illi defecerūt qđ de se p̄sūperūt: qđ nō habita
 bāt in adiutorio altissimi ⁊ in p̄tectiōe dei
 celi: qđ nō dixerunt dño: susceptor meus es
 tu: qui nō sub vmbra alay eius spauerūt:
 sed vmb⁹ suis multū dederūt. Beiecti sūt
 a deo vt oñderet ill⁹: qđ ip̄e p̄tegit: ip̄e tem
 perat tēptatiōes: ip̄e tātū venire permittit
 quātū pōt ferre cui venit. Multi ergo ceci
 derūt a demonio meridiāno. Qñ mlti vult
 nosse: Sequit⁹ ⁊ dicit. **Cadēt a latere
 tuo mille: ⁊ dena milia a dextri
 tuis: ad te autē nō appropinq̄bit.** Cui
 dicit hoc fr̄es: Cui nisi dño n̄ro Iesu chri
 sto: Bñs enī Iesus nō solū in se: s̄ et in no
 bis. Recordamini verba illa: Saule saule
 qđ me p̄sequis: Quādo ip̄m nemo tange
 bat et dicebat: qđ me p̄sequis: nūquid nō
 ī nobis seip̄m computabat: Qñ dicebat:
 qđ fecit vni ex minimis meis mihi fecit: nō
 ne ī nobis seip̄m cōputabat: Nō enī diui
 sa sunt ab inuicem membra: caput ⁊ cor
 pus. Quid est caput ⁊ corpus: Saluator
 ⁊ ecclesia. Quō ergo dictū est: cadēt a la
 tere tuo mille et dena milia a dextris tuis:
Cadēt enī a demonio meridiāno. Magn⁹
 terror fratres: a latere christi cadere: a dex
 tri christi cadē. Quō cadēt a latere: Quare
 illi a latere: illi a dextris: Quare mille a la
 tere: et dena milia a dextris: Quid est a la
 tere mille: Quia pauciores sunt mille: q̄
 dena milia qđ a dextris cadēt. Qui sūt isti:
 Quidodo planū erit in nomie christi: modo
 aptū erit. Quibusdā p̄misit christus: qđ cū
 illo iudicabūt: apostoli scilicet: et qđ dimise

rūt oīa ⁊ secuti sūt eū. Nā Petrus ait illi:
 Ecce nos dimisim⁹ oīa: ⁊ secuti sum⁹ te: et
 hoc illis p̄misit: Sedebit sup̄ duodeci se
 des iudicantes duodecim tribus israel.
 Nolite putare: qz̄ ipsis solis p̄misit dñs:
 Tūbi enī sedebit Paulus ap̄ls qđ plus illis
 oib⁹ laborauit: si nō ibi sedebūt nisi duo
 decim: Ille enim tertiusdecim⁹ est: naz ex
 duodeci cecidit Judas: in locū autē Jude
 traditoris Mathias ordinat⁹ est: vt ī acti
 bus Ap̄loy legim⁹. Implete sūt duodeci
 sedes: nō ibi sedebit qđ plus oib⁹ illis labo
 rauit: An duodecim sedes p̄fectio est tri
 bunalis: Nā milia sedebunt in duodecim
 sedib⁹. S; vñ mihi p̄bas ait aliquis: qz̄ et
 Paul⁹ inter iudices erit: Audi illā dicen
 tē: Rescatis qz̄ angelos iudicabim⁹: Judi
 cabim⁹ inquit. Et ip̄e nō dubitauit in p̄sū
 ptiōe: qz̄ credidit cōputari se inter illos qđ
 iudicabūt cū christo. Qui ergo iudicabūt
 cū christo: principes ecclīay p̄fecti sūt. Ta
 lib⁹ dixit: Si vis esse p̄fectus: vade vende
 omīa tua: ⁊ da paup̄ib⁹. Quid est si vis es
 se p̄fectus: Tūis mecū iudicare ⁊ nō iudi
 cari. Ille enī cōtristat⁹ abscessit. Sed mul
 ti hoc fecerūt: ⁊ multi hoc faciūt. Ergo isti
 cū illo iudicabūt. Sed multi p̄mittūt sibi
 quia iudicabūt cū christo: qđ dimittūt oīa
 sua et sequūtur christū: sed habēt p̄sūptio
 nē de se: habēt quēdā typū et sup̄biā quaz̄
 deus solus pōt nosse: et nō possūt euitare
 demoniū meridiānū: id ē casū seruētis ca
 loris nimie p̄secutiōis. Tales multi cū es
 sēt illo tēpore: qui distribuerūt omīa sua
 paup̄ibus: et sibi iā p̄mittebāt: quia sessu
 ri erāt cū christo et iudicaturi gētes: seruē
 te calore p̄secutiōis tanq̄ a demonio meri
 diāno: defecerūt in tormētis ⁊ negauerūt
 christū: Ip̄i sūt qui a latere ceciderūt tāq̄
 sessuri cū christo ad mūdū iudicādū ceci
 derūt. A dextris autē dicā qui cadūt. No
 stis qđ cū apparuerit ip̄m tribunal vbi cuz̄
 christo dño iudicabūt: qui voluerūt esse ⁊
 vere fuerūt p̄fecti: radicati ⁊ sudati in cari
 tate: vt nō arescerēt de sole et demonio me
 ridiano. Hoc enī ait domin⁹: Cōgregabū
 tur ante eum omnes gentes: et diuidet il
 los ab inuicem sicut pastor diuidit oues
 ab hedis: et oues ponet a dextris: hedos
 autē a sinistris ⁊ iudicabūtur. Multi erūt
 qui iudicabūt: sed pauciores erūt q̄ illi qđ
 ante tribunal stabūt: quia illi tāq̄ mille: il
 li tanq̄ dena milia. A dextris positus: qđ
 dictur⁹ ē: Esurui enī et dedistis mihi mā
 Z 2

Alia lra.
 70ccē.

ducare: hospes fui et suscepistis me. **A**d-
 manifestum est quod bis dicitur: qui habet substantiam
 huius seculi: vnde ista humana faciatur: tunc et ipsi cum
 illis regnabunt: quod illi tamquam milites: illi tamquam
 annonam prebentes puerciales: Sub vno tamen i-
 patore: et miles et puercialis in regno est: mi-
 les fortis: puercialis deuotus: miles fortis
 orationibus pugnat aduersus diabolum: deu-
 tus puercialis annonam tribuit milibus. **I**n-
 telligat caritas vestra. **E**t audiuit in fine ad
 dexteram positi: **V**enite benedicti patris mei:
 precipite regnum quod vobis paratum est: ab ori-
 gine mundi. **E**rat ergo illo tempore multi quoniam gra-
 uiter inferbuerat sol persecutionis: et demoni-
 um meridianum: qui sibi permittebant: quia
 iudicaturi erant cum christo: non potuerunt fer-
 re estum persecutionis: et ceciderunt a latere ipsi.
Erat ibi aliqui qui non sibi permittebant sedes
 iudicantium: sed elemosynas permittebant
 sibi: quod ad dexteram futuri erant quibus dictu-
 rus erat christus: **V**enite benedicti patris mei
 precipite regnum: quod vobis paratum est ab ori-
 gine mundi. **E**t quod multi de spe illa iudican-
 di ceciderunt: multi autem et multo plures de spe
 illa dextere ceciderunt: ideo dictum est christo:
Cadent a latere tuo mille et dena milia a de-
 xtris tuis. **E**t quod multi erant cum illo qui omnia il-
 la non curarunt: cum quibus tamquam membris vnum est
 christus: ad te autem inquit non appropinquabit.
Nihil quid ad solam caput dixit: non appropin-
 quabit: **N**on utique: sed nec ad Petrum: nec
 ad Paulum: nec ad omnes Apostolos: nec ad omnes
 martyres: qui in tormentis non defecerunt. **Q**uod ergo
 non appropinquabit: **C**ur sic torti sunt: **P**ropin-
 quauit carni tormentum: sed non puenit ad lo-
 cum fidei. **I**taque longe erat fides ipsorum a terro-
 re torquentium. **T**orqueant: nec appropin-
 quat terror: torqueant si irridebunt tormentum: pre-
 sumentes in illo qui pro vicit: ut ceteri vin-
 cerent. **E**t qui vincunt: nisi qui de se non presum-
 pserunt: **I**nterdat caritas vestra. **A**d hoc enim
 dixit omnia superiora. **D**icit domino susceptor me-
 us es tu et refugium meum: et sperabo in eum:
 quoniam ipse eruet me de muscula venantium.
Ipsa eruat me: non ego me. **I**nter scapulas
 suas obumbrabit tibi. **S**ed quoniam sub alis eius
 sperabis: **S**cuto circumdabit te veritas eius.
Quia ergo in illo presumpsisti: et totam spem tu-
 am in illo posuisti: sequitur. **Q**uid: **N**on time-
 bis a timore nocturno: **A** sagitta volante per-
 die: a negotio pambulante in tenebris: a ru-
 ina et demonio meridiano. **Q**uis non time-
 bit: **Q**ui in christo presumit. **Q**ui autem de se
 presumit: et si iam sibi sperabant latere christi tamquam

iudicaturi: et si futuros se iam sperabant a
 dextris christi qua diceretur illis: **V**enite
 benedicti patris mei: precipite regnum quod vobis
 paratum est ab origine mundi: venit demonium
 meridianum: id est feruens estus persecutionis
 vehementer terris: et ceciderunt multi a spe
 sedis iudicantiae: de quibus dictum est: **C**adent a
 latere tuo mille: et multi a spe remunerationis
 obsequiorum suorum: de quibus dictum est: et dena
 milia a dextris tuis: ad te autem: id est ad ca-
 put et corpus non appropinquabit ruina et de-
 monium meridianum: quoniam nouit dominus qui sunt
 eius. **V**erumtamen oculis tuis considerabis:
 et retributionem peccatorum videbis.
Quid est hoc: **Q**uare verumtamen: **Q**uia licuit im-
 pijs supbire in suos tuos: licuit impijs perse-
 queros tuos. **I**mpune ergo erit impijs: quod
 persecuti sunt suos tuos: **N**on erit impune. **Q**ui-
 us enim tu permiseris: et magis inde tui coro-
 nati sint: verumtamen oculis tuis considerabis: et
 retributionem peccatorum videbis. **M**aluz ergo
 quod voluerunt: non bonum quod per nescientes actum
 est eis retribuere. **N**on opus est ut oculos fi-
 dei habeamus et videamus: quod et exaltat ad tem-
 pus et plangit in eternum: et quibus datur pote-
 stas in suos dei temporaliter dicitur eis: **I**te in ig-
 ne eternum qui paratus est diabolo et ange-
 lis eius. **S**ed si habeat quisque oculos sic di-
 xit: oculis tuis considerabis: non est leue vi-
 dere impium florentem in hoc seculo: et habe-
 re ad illum oculos ut consideres fide quid ille
 passurus est in fine si se non correxerit: quia
 qui modo tonare voluit postea fulminabit. **V**er-
 umtamen oculis tuis considerabis et retributionem
 peccatorum videbis. **Q**uoniam tu es domine
 spes mea: **E**cce venit ad illud: quare non
 cadat a ruina et demonio meridiano. **Q**uoniam
 tu es dominus spes mea. **A**ltissimum posui-
 sti refugium tuum. **Q**uid est hoc quod in alto est re-
 fugium tuum: **A**dulti enim sic sibi faciunt refugi-
 um dei: quo fugiant a temporalibus estibus. **I**n al-
 to est enim refugium dei: valde in oculo est qui
 fugias ab ira ventura. **I**nter altissimum posui-
 sti refugium tuum. **N**on taceat ad te
 mala et flagellum non appropinqua-
 bit tabernaculo tuo. **Q**uoniam ange-
 lis suis mandauit de te: ut custodi-
 ant te in omnibus vijs tuis. **I**n ma-
 nibus tollit te ne quoniam offendas ad
 lapidem pedem tuum. **I**ta sunt verba que
 dixit diabolus domino Iesu christo: quoniam illum
 temptauit. **S**ed quod diligentius consideranda
 sunt: ne vos fatigemus differamus in crastinum:
 quia et crastino si dominus voluerit: inde vo-

Alia lra.
 t accedet.
 t malo.

Alia lra.
 t porabit.
 t forte.

bis erit fmo: vt ab isto loco psalmi rursus incipiam⁹ ppter tediū vestrū: ne cū volum⁹ finire res obscuras: p̄cipitemus: z non pueniāt ad intelligentiā vestrā.

Sermo scōs: de scōa pte eiusdē psalmi.

Sicut nō dubito memisse caritatē vestrā q̄ hesternō die sermoni affuistis: psalmū quē ceperam⁹ exponere: ne ad terminū pueniret angustia t̄p̄is impediuit: z dilata est ps ei⁹ in hodiernū diē: hoc qui heri affuistis recordami: q̄ nō audistis agnoscite. Propterea fecim⁹ ip̄az lectionē euāgelij recitari vbi dñs tēptatus est: p ea v̄ba psalmi q̄ hic audistis. Jō tēptatus ē christ⁹: ne vincat a tēptatore christian⁹. Ille quippe magister in oib⁹ tēptari voluit qz tēptamur: sicut mori voluit quia morimur: sicut resurgere voluit: qz resurrecturi sum⁹. Illa enī q̄ ostēdit in hoīe qui factus est ppter nos hō cū esset de⁹ p quem facti sum⁹: ppter nos osidit. Et sepe cōmē dauim⁹ caritati vestre qz nos sepe iterare nō piget: vt qz forte multi vestrū legere nō possūt: qz nō eis vacat legere: aut l̄ras nō norūt: saltē assidue audiēdo nō obliuiscāt salubrē fidē suā: Lerte eā repetēdo quibusdam molesti videamur: dū tñ q̄sdā edificemus. Nouim⁹ enī mltos esse z mēoria p̄ ualētes z lectiōis diuine studiosos: qui ea q̄ dicturi sum⁹ nouerūt: z forte nos ea volum⁹ dicere que nō nouerūt. Sed si celeriores sūt intueant: qz cū tardiorib⁹ ambulāt viā. Quā autē duo comites vnā viā ambulāt: quoz est vn⁹ celerior: alter tardior: in p̄tate celerioris est: vt cum illo ambulet tardior: nō in p̄tate tardioris: qz si velit celerior tātū facere quātū p̄t: tardior illum nō sequit. Op⁹ est ergo vt celerior refrenet celeritatē suā: z nō relinquat comitē tardiorē. Hoc est ergo qd dixi me sepe dixisse: z nūc iterū dico: sicut dicit Ap̄ls: eadē scribere vobis mihi quidē nō pigrū: vobis autem tutū. Bñs autē noster Iesus christus: tāqz tot⁹ p̄fect⁹ vir: z caput z corp⁹: caput i illo hoīe agnoscim⁹: qui nat⁹ est d̄ Maria virgine: passus sub pontio Pilato: sepultus: resurrexit: ascēdit in celū: sedet ad dexterā patris: inde illū expectam⁹ iudicē vi uoz atqz mortuoz: hoc est caput ecclesie. Corp⁹ hui⁹ capitis ecclesia est: nō que b̄ loco est: s̄ que hoc loco z p totū orbē terraz: nec illa q̄ b̄ tpe: sed ab ipso Abel: vsqz ad eos qui nascituri sūt vsqz in finē: z creditu

ri in christū: totus p̄ls scōz: ad vnā ciuitatē p̄tinentū: que ciuitas corpus est christi: cui caput est christus. Ibi sūt z angeli ciues nostri: sed qz nos pegrinamur: laboram⁹: illi autē in ciuitate expectāt aduentū nostrū. De de illa ciuitate vnde pegrinamur l̄re nobis venerūt: ipse sūt scripture q̄ nos hortant: vt bene viuam⁹. Quid dicā venisse l̄ras: Ipse rex descēdit z fact⁹ ē nobis via in pegrinatione: vt in illo ambulātes: nec errem⁹: nec deficiam⁹: nec in latrocinātes incidam⁹: nec in laqos irruamus qui ponūt iuxta viā. Talem ergo scientes christū totū: atqz vniuersū simul cū ecclesia: ipm autē solū natū de virgine caput ecclesie mediatorē: scz inf̄ deū z hoīes christū Iesum: ad hoc mediator ē vt eos q̄ recesserūt p se recōciliet: medi⁹ enī nō est nisi inter duos. Recesseram⁹ a maiestate dei z peccato nostro offenderam⁹ eū: missus est filius mediator: qui sanguine suo solueret peccata nostra: quib⁹ sepabamur a deo: z interpositus redderet nos ei z recōciliaret a quo auersi in peccatis nostris z delictis tenebamur. Ipse ē caput nostrū: ipse ē de⁹ equalis patri: verbū dei p qd facta sūt omnia: sed de⁹ vt crearet: hō vt recrearet: de⁹ vt faceret: hō vt reficeret. Hūc itūtes: sic audiam⁹ psalmū: Antēdat caritas vestra: disciplina ē ista: z doctrina schole hui⁹: q̄ vobis valeat nō ad vnū psalmū intelligēdum: sed ad mltos si teneatis hāc regulā. Aliqñ psalm⁹ nō solū psalm⁹: sed z ois p̄ph̄tia: aliqñ sic loquit⁹ de christo vt caput solū cōmēdat: z aliqñ a capite it ad corp⁹: id est ad eccliam: z nō videt mutasse personā: qz nō sepat caput a corpe: sed tāqz de vno loquit. Videat enī caritas vestra qd dico. Manifest⁹ est certe psalm⁹ oib⁹ vbi de passiōe dicit: Fodeit man⁹ meas z pedes meos: dinumerauit oīa ossa mea: diuiserūt sibi vestimēta mea: z sup vestē meam miserūt sortez. Hoc z iudei qñ audiūt erubescūt. Euidētissime enim p̄ph̄tia de passiōe dñi nostri Iesu christi plata est. Belicta autē nō habebat dñs noster Iesus christus: z tñ in capite ipsius psalmi dicit: Deus de⁹ me⁹ vt quid me dereliquisti: lōge a salute mea verba delictoz meoz. Videtis ergo qd dicat ex p̄sona capitū: qd ex p̄sona corpis. Belicta ad nos p̄tinet: passio p nobis ad caput p̄tinet: sed ppter passiōē illius p nobis: z qd ad nos p̄tinet delictoz soluit. Sic z in ipso psalmo

versus hesternam die tractauimus: et breuiter illos commemoremus.

Comemoratio versuum prius tractatorum cum expositione sequentium.

Qui habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabitur. Hoc commendauimus caritati vestre in istis versibus: ne quis in se spem ponat: sed totam spem suam in illo ponat in quo sunt vires nostre. Ex adiutorio enim eius vincimus: non ex nostra presumptione. Protegit ergo nos deus celi: si dicamus domino quod sequitur. **D**icit domino susceptorem es tu: et refugium meum: deus meus sperabo in eu. **Q**ui ipse eruet me de muscipula venantium: et a verbo aspero. **B**iximus quia multi timentes verbum asperum incidunt in muscipulam venantium. Insultatur homini quia christianus est: et penitet illum quia christianus factus est: et ab aspero verbo incidit in muscipulam diaboli. Insultat etiam homini qui in multos christianos melius viuere: et timens aspera verba insultatorum: incidit in laqueos diaboli: ut non sit triticum in area: sed palea sequatur. Qui autem in domino sperat eruit a muscipula venantium et a verbo aspero. Quomodo autem te protegit deus? **I**nter scapulas suas obumbrabit tibi: Id est antepectus suum te ponet: ut alis suis te protegat: si modo agnoscas infirmitatem tuam: ut quasi pullus infirmus fugias sub alas matris: ne a miluo rapiaris. Nilui sunt enim aeree potestates: diabolus et angeli eius: rape volunt infirmitatem nostram. Fugiamus sub alas matris sapientie: quia et ipsa sapientia infirmata est propter nos: quia verbum caro factum est. Sicut infirmat gallina cum pullis suis ut protegat eos alis suis: sic dominus noster Iesus christus: qui cum in forma dei esset: non rapinam arbitratus est esse se equalem deo: ut infirmaret nobiscum: et alis suis protegeret nos: semetipsum exinanivit formam sui accipiens in similitudinem hominum factus: et habitu iuuentutis ut homo. **E**t sub alis eius sperabis. **S**cuto circudabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno. **T**emptationes ignorantie timor nocturnus: peracta scientie sagitta volans per diem. In nocte enim ignorantia intelligitur: in die manifestatio. Sunt qui ignorantem peccant: sunt qui scientes peccant. Qui ignorantem peccant a timore nocturno supplantant: qui scientes peccant a sagitta volante per diem percussi sunt. **H**ec autem cum in grauioribus persecutionibus fuerint: quousque perueniat tandem ad meridi-

em: quicquid illo calore ceciderit: tandem a demonio meridiano cadet. **E**t multi calore isto ceciderunt: sic iam hesternam die exposuimus caritati vestre: quia seruente persecutione dictum est: torqueant christiani donec negent quod christiani sunt. **C**um antea solerent professi percuti: ad hoc postea torquebantur ut negarent. **E**t cum ois res tandem torqueatur quod diu neget: christianorum confessio torquebatur: neogcio dimittebatur. **E**rat ergo tunc magnus esset persecutum. **Q**uicquid in illa temptatione ceciderit tandem a demonio meridiano ceciderunt. **E**t quanti ceciderunt: multi qui se sperabant seculos cum domino et iudicatos: illi a latere ceciderunt. **I**te multi qui se sperabant ad dexteram futuros in plebe sancta stipendiana tandem puinciales: qui annonam militibus preberent quibus dicitur: **E**surium enim et dedistis mihi manducare: **A**d dexteram enim erant multi: et de ipsa spe ceciderunt: et plures inde: quia plures ibi. **P**auciores enim qui cum domino iudicabunt: et plures qui stabunt ante illum: sed non vna conditio eorum: alij ad sinistram: alij ad dexteram: alij ut regnent: alij ut puniant: alij ut audiant. **V**enite benedicti patris mei percipite regnum: alij ut audiant: **I**te in igne eternum: qui pater est diabolo et angelis eius. **E**rgo **A** ruina et demonio meridiano **C**adet mille a latere: et dena milia a dextris: ad te autem non appropinquabit. **Q**uid: **B**emonium meridianum te non deiciat. **Q**uid mirum si caput non deiciat: sed non deiciat et illos qui sic herent capiti: quomodo ait **A**plis: nouit dominus qui sunt eius. **S**unt enim quidam ita predestinati ut nouerit dominus qui pertineant ad corpus ipsi. **C**um ergo ad hos non accedet illa temptatio ut deiciat eos: isti intelligunt in eo quod scriptum est: ad te autem non appropinquabit. **S**ed ne illi peccatores quibus tanta licuit exercere in christianos attendant a quibusdam infirmis et dicant: ecce quid uoluit deus ut tantum impijs et sceleratis liceat in seruos dei: modicum considera oculis tuis: oculis fidei: et videbis retributionem peccatorum in fine: quibus modo tanta permittuntur ut exerceant. **H**oc enim sequitur. **V**erum oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum videbis. **Q**ui tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum. **N**on accedet ad te mala: **D**omine dic: **Q**uonia tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum: non accedet ad te mala. **E**t flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. **E**t deinde iam verba que audistis dicta a dia-

bolo. **Q**m̄ angelis suis mādavit de te: vt custodiant te in oib⁹ vj⁹ tuis. In manib⁹ tollāt te: ne qñ offendas ad lapidē pedē tuuz. Cui hoc dic: Cui dixit: qm̄ tu es dñe spes mea: Jā puto nō esse exponēdū christianis qui sit dñs: si deū patrē intelligūt. Quō illum tollēt angeli in manibus ne offēdat ad lapidē pedē suū: Et videtis ergo qz christ⁹ dominus dū loqueret de corpe: subito cepit loqui de capite. Caput nostrū appellatum est nō cū diceret: qm̄ tu es dñe spes mea altissimū posuisti refugiū tuuz: Jō posuisti altissimū refugiū tuuz: qm̄ tu es dñe spes mea. Quid sibi hoc vult: Attēdat caritas vestra: Qm̄ tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refugiū tuū: iā non est miranduz: propterea enī sequit: Non accedēt ad te mala: qz altissimū posuisti refugiū tuum: et flagellū nō appropinquabit tabernaculo tuo: qm̄ altissimū posuisti refugiū tuū. Nō aut legim⁹ in euāgelio: quia alicubi angeli portauerūt dñm: ne offēderet ad lapidē: et tñ intelligim⁹. Hinc enī iā facta sūt: et nō sine causa pphetata sūt: nisi qz futura erāt et nō possum⁹ dicere: postea vētur⁹ est christus: vt nō offēdat ad lapidē pedē suuz: iudicatur⁹ enī veniet. Ubi ergo cōpletū ē: Intēdat caritas vestra. Pr̄mo hos verbus audite: qm̄ tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refugiū tuū. Sen⁹ humanum mori hōsem nouerat: resurgere non nouerat: ideo qd̄ timeret habebat: qd̄ speraret nō habebat. Ut ergo ille qui ppter disciplinā fecit timorē mortis: ppter p̄miū future vite eterne daret spem resurrectionis: prior resurrexit dñs noster J̄sus christus: mortu⁹ est post multos: resurrexit añ oēs. Hoc passus est moriēdo: qd̄ iā multi passi erāt: hoc iā fecit resurgēdo: qd̄ nullus añ illū. Qñ enī hoc accipiet ecclesia nisi in fine: Precessit in capite qd̄ membra sperēt. Nouit enī caritas v̄ra: quō inter se dicāt. Bicat ergo ecclesia dño suo J̄su christo: dicat corpus capiti suo: qm̄ tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refugiū tuum: id est iō resurrexisti a mortuis: et i celū ascēdisti: vt altum poneres refugiū tuuz: ascēderes vt fieres spes mea: qui in terra desperabā: et me resurrectuz esse nō credebā: Nōdō iam credo: qz ascēdit in celū caput meū: qd̄ caput p̄cessit et mēbra secutura sūt. J̄puto iam manifestū esse qd̄ dictuz est: qm̄ tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refugiū tu

um. Hoc plan⁹ dixerim: vt ego haberem spem resurrectionis: quā non habebā: ideo prior resurrexisti: vt quo p̄cessisti: illuc me secuturū sperarē. Glor enī est eccleie ad dominū suū: vox est corporis ad caput suum. Noli ergo mirari: nō accedēt ad te mala: et flagelluz nō appropinquabit tabernaculo tuo. Tabernaculū dei caro est. In carne i habitauit verbū: et caro factū est tabernaculū deo. In ipso tabernaculo impator militauit p nobis: in ipso tabernaculo ab hoste temptat⁹ est: ne miles deficeret. Et quia ipsam carnē ostēdit oculis nostris: qz oculi nostri ista luce gaudēt: et visibili lumine isto delectat⁹: qz i manifestatiōe posuit carnē suaz: vt oēs viderēt: iō psalm⁹ dic: In sole posuit tabernaculū suū. Quid est i sole: In ap̄to: in manifesto: in luce frena: id est in luce que terras de celo pfundit: ibi posuit tabernaculū suū. S; quō ibi poneret tabernaculū suū: si nō tāq̄ sp̄sus p̄cederet de thalamo suo: Hoc enī sequit. In sole posuit tabernaculū suū. Et quasi diceret ei: quō et ip̄e inq̄t: Tāq̄ sp̄sus p̄cedēs de thalamo suo: exultauit vt gigas ad currendā viā: Quod est tabernaculū: J̄p̄a ē sp̄sa: verbū sponsus: caro sp̄sa: et thalamus vterus virginis. Et qd̄ dicit Ap̄tus: Et erūt duo in carne vna. Sacramentum hoc magnū est: ego aut dico in christo et in ecclesia. Et qd̄ ip̄e dñs in euāgelio: J̄gūt iam nō sūt duo: sed vna caro. Ex duobus vnū: ex verbo et carne: vnus homo vnus deus. Hoc aut tabernaculū ei⁹ sensit flagella in terra: manifestū est: qz flagellatus est dñs. Nūqd̄ i celo sensit flagella: Non: quia altissimum posuit refugium suuz: vt esset spes nostra: et nō ad eū accedāt mala: nec flagellū p̄pinquabit tabernaculo ei⁹. Longe est sup oēs celos: sed pedes habet in terra. Caput in celo est: corpus i terra. Cū aut pedes ipsius flagellarent et calcarent a Saulo: clamauit caput: Saule saule quid me p̄sequis: Ecce nemo caput p̄sequit: et ecce caput in celo: quia christus resurgens a mortuis: iā nō mori: et mors illi vltra nō dñabit: Nō accedēt ad te mala: et flagelluz nō appropinquabit tabernaculo tuo. Sed ne putem⁹ qz sepatuz est caput a corpe: discretū est enī locis: sed iunctū est affectu: ipsa affectus cōiunctio clamauit de celo: Saule saule quid me p̄sequeris: Prostrauit enī euz voce obiurgante: et leuauit dextera miserante. Qui corpus christi per

sequebatur: factus est mēbrū christi: vt qđ faciebat ipse ibi pateret. Quid ergo? Ibi fratres de capite nostro quid dictum est: Qm̄ tu es dñe spes mea: altissimū posuisti refugiū tuū. Nō accedent ad te mala: et flagellum nō appropinquabit tabernaculo tuo. **V**icta sunt hec. Qm̄ angelus suis mandauit de te: vt custodiant te in oibus vijs tuis. Audistis mō cū euangeliū recitaretur: attendite: baptizatus dñs ieiunauit. **Q**uare baptizat? Ut nō aspnamur baptizari. Nam cū ipse Jobes dicat dño: Tu ad me venis baptizari: ego a te debeo baptizari: et dñs: sine mō: sic enī oportet impleri oēm iusticiā: voluit implere humilitatem vt ablueret qui sordes non habebat. **U**t quid hoc? Propter supbiā futuroz. Existit enim aliq̄s cathecuminus: qui forte doctrina et morib⁹ vincet multos fideles: attendit iā baptizatos multos imperitos: et multos nō sic viuētes quō ipse uiuit: nō in tanta cōtinentia: non in tanta castitate: iā ille nec vxorē querit: et videt aliqñ fidelem si nō fornicantē: tñ vxore intēperantis vtentē: Pōt erigere ceruicē supbie et dicere: quid mihi iam opus est baptizari: vt hoc accipiā qđ iste habet: quē iā et vita et doctrina pcedo: Huic dñs. Quid pcessisti: Quantū pcessisti: Tantiū: quantū ego te: Nō est seruus sup dñm suum: neq̄ discipulus sup magistrū suū. Sufficit seruo vt sit sicut dñs eius: et discipulo vt sit sic magister ei⁹. **N**oli extolli: vt nō queras baptismū. **B**aptismū q̄res dñi: ego serui q̄siui. **B**aptizat⁹ est ergo dñs: et post baptismū temptat⁹ est: ieiunauit q̄draginta diebus in mysterio: qđ sepe vobis cōmemorauit. **N**ō oīa vno tpe dici possūt: ne occupent necessaria tpa. **P**ost quadraginta dies esuriuit: qui poterat et nūq̄ esurire: S; quō temptaret⁹: **A**ut si ille nō vinceret temptatorē: quō disceres tu cū temptatore pugnare: **E**surui etiaz tēptat⁹ ē: dic lapidibus istis vt panes fiāt: si fili⁹ dei es. **Q**uid magnū erat dño Jesu christo de lapidib⁹ panē facere: qui de quinq̄ panib⁹ tot milia satiavit: **B**e nibilo fecit panes. **L**anta enim fuerat multitudo esce: que saturaret tot milia: **U**nde processit: **F**ontes panes erant in manib⁹ dñi: nō est mirū: nam ipse fecit de quinq̄ panib⁹ multos panes vnde saturaret tot milia: qui facit quotidie in terra de paucis granis messes ingētes. **I**psa enim sunt miracula dñi: sed assiduitate vi-

luerūt. **Q**uid ergo frēs? **I**mpossibile erat dño de lapidibus panes facere: **H**oies fecit de lapidib⁹ dicente ip̄o Jobāne baptista: **P**otēs est deus de lapidib⁹ istis suscitare filios Abrae. **Q**uare ergo non fecit? **U**t te doceret respōdere temptatori: vt si forte in aliqua angustia posu⁹ fueris: et suggesterit tibi tēptator: si christian⁹ esses et ad christū ptineres desereret te mō vt nō dedisset tibi auxiliū? **E**t forte ad huc medic⁹ secat: et iō deserit: sed nō deserit: quō **P**aulū ipsum ideo nō exaudiuit. **N**ā dic⁹ **P**aulus non se exauditū de stimulo carnis sue angelo sathane: a quo colaphizari se dixit: ppter quod dñm ter rogauit vt auferret eū a me: et dixit mihi: sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate pficit. **T**āq̄ medico diceret posito forte epulxmate: **N**olestū est mihi hoc emplastrum: rogo te tolle illud: et medicus: nō opus est: diu ibi sit: nō enim aliter sanare poterit egrotum: **N**ō exaudiuit medicus ad voluntatē: q̄a exaudiuit ad salutē. **I**deoz fortes estote fratres: et qñ aliqua inopia temptamī deo flagellante et erudiente vos: quibus et parat et seruat eternā hereditatē: nō vob suggestat diabol⁹: **S**i iustus esses: nōne tibi pcoruuz mitteret panem: quō misit **H**elie? **U**bi ē qđ legisti: **N**ūq̄ vidi iustum derelictū: nec semē ei⁹ q̄rens panē: **T**u respōde diabolo. **C**lerū dicit scriptura: nunq̄ vidi iustum derelictū: nec semen eius querens panē. **H**abeo enī panē meū quem tu non nosti. **Q**uē panem? **A**udi dñm: **N**ō i solo pane viuut homo: sed in omni verbo dei. **P**utamus ne verbū dei nō sit panis: **S**i non esset panis: nō diceret verbū dei: p qđ facta sūt oīa: **E**go sū panis viuus qui de celo descendi. **V**idicisti ergo quid respondeas temptatori in angustia famis. **Q**uid si te sic tēptat vt dicat tibi: si christian⁹ eēs faceres miracula quō fecerunt multi christiani: **T**u iam suggestione mala decept⁹: temptares dñm deum tuū: et diceres dño deo nostro: **S**i christianus sum: et sum añ oculos tuos: et in aliquo numero tuoz me cōputas: faciaz et ego aliquid: qualia multa fecerunt sancti tui. **T**emptasti deū quasi non sis christianus si hoc facias. **A**dulti talia desiderantes ceciderūt. **N**ā **S**imon ille magus talia desiderauit ab apostolis: qui spiritum sanctum per pecuniaz voluit comparare. **A**mauit potentiam miraculorum: et nō amaui imitationē humilitatis.

Ideo quidam discipulus: vel quidam de turba: cum vellet sequi dñm: attēdens miracula que faciebat: vidit illuz dñs supbiū non querere viā humilitatis: sed typuz potentie: et ait: Vulpes foueas habēt: et volucres celi nidōs: filius autē hominis nō habet vbi caput reclinet. Vulpes in te foueas habēt: volucres celi in te nidōs habēt. Vulpes dolus est: volucres celi supbia ē. Sicut enī volucres alta petunt: sic supbi: et vt vulpes cauernas habent dolosas: ita omnes insidiatores. Quid ergo respōdit dominus: Potest in te habitare supbia et dolus: christus nō habet vbi in te habitet: vbi reclinet caput suū. Quia reclinatio capitis humilitas christi ē: nisi reclinaret caput non iustificareris. Talia desiderātes et discipuli: et volentes iam appetere sedem regni anteq̄ viam humilitatis caperent: quando illi suggestum est a matre discipulorum: dic vt vnus sedeat ad dexteram: et alius ad sinistram tuam: potentiam querebant: sed per passiōē humilitatis venit ad potentiā regni: ait dominus: Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sū. Quid cogitatis altitudinem regni: et nō imitari humilitatem meā. Ergo quid si sic te tēptet: fac miracula: Ille et tu tēptes deū: qđ debes respondere: Quod respondit dñs. Ait illi diabolus: Aditte te deorsū: quia scriptū est: angelis suis mandauit de te vt in manibus tollāt te ne forte offendas ad lapidem pedē tuū. Si te miseris: angeli te suscipient. Et posset quidem fieri fratres: vt si se misisset dñs: obsequia angeloz susciperent carnē dñi. Sed quid illi ait: Iteruz scriptum est: Nō temptabis dñm deū tuum. Homine me putas. Ad hoc enim accessit diabolus vt temptaret vtrum fili⁹ dei eēt: ipse videbat carnem: sed maiestas in opibus apparebat. Angeli testimoniū dixerūt: ille videbat mortalē vt temptaret: vt christo temptato doceretur christian⁹. Quid ergo scriptum est: Non temptabis dominum deum tuum. Itaq̄ non temptemus dominum vt dicamus: si ad te pertinem⁹: miracula faciamus. Redeam⁹ q̄ propter verba psalmi: Angelis suis inquit mādauit de te vt custodiant te in omnibus vijs tuis. In manibus tollent te: nequando offendas ad lapidem pedem tuum. Sublatus est christus in manibus angelorum: quando assumptus est in celum: non quia si non portarent angeli ruiturus erat: sed

quia obsequabantur regi: ne forte dicatis meliores sunt qui portabāt q̄ ille qui portabatur. Ergo meliora sunt iumenta q̄ homines: Sed quia infirmitatem hominum portant iumenta. Nec hoc debemus dicere: etenim iumenta si se subtrahant cadūt qui sedent. Sed quomodo debemus dicere: Nam et de deo dictum est: Celus mihi sedes est: Quia ergo celū portat: et de⁹ sedet: ideo melius est celum: Sic ergo et de obsequio angelorum in hoc psalmo intelligē poterim⁹. Nā nō ad infirmitatē dñi p̄tinet: sed ad illoz honorificatiā: ad illoz fuitutē. Resurrexit autē dñs Iesus christ⁹: p̄p̄ quid: Ap̄lm audite. Adortuus est p̄pter delicta nostra: et resurrexit p̄pter iustificationem nostram. Item de spiritu sancto euāgelium: Spiritus quidē inquit nōdū erat datus: quia Iesus nondum erat clarificatus. Que est clarificatio Iesu: Resurrexit et ascendit in celum: A deo clarificatus ascensione in celum: misit spiritum suū sanctum die pentecostes. In lege autem in libro Moysi exodo: a die agni occisi et māducati quinquaginta dies numerantur: et data est lex in tabulis lapideis scripta digito dei. Quid sit digitus dei euangelium nobis exponit: quia digitus dei spiritus sanctus est. Quomodo probamus: Dominus respondens eis qui illum dicebāt in nomine beelzebub eijcere demonia: ait: Si ego in spiritu dei eijcio demonia. Ali⁹ euangelista cū hoc narraret: Si ego inquit in digito dei eijcio demonia. Quod ergo positum est in vno aperte: posituz est in altero obscure. Nesciebas quid sit digitus dei: exponit ali⁹ euangelista eū esse spiritū dei. Bigito ergo dei sc̄pta lex data die quinquagesimo ab occisione agni: et spiritus sanctus venit die quinquagesimo a passiōe domini nostri Iesu christi. Occisus est agn⁹: factū ē pascha: impleti sūt quinquaginta dies: data ē lex: sed data ē illa lex ad timorē non ad amorē. Ut autē timor cōuerteret in amorē: occisus est iustus iam in veritate: cui⁹ typus erat ille agnus quē occidebāt iudei. Resurrexit et a die pasche domini sicut a die pasche agni occisi numerant quinquaginta dies: et venit spiritus sanct⁹ iā in plenitudine amoris: non in pena timoris. Quare hoc dixi: Ad h̄ q̄ resurrexit dñs et glificat⁹ est: vt mitteret spiritū sc̄tm. Et dixerā iā dudū: qz caput in celo est: pedes i terra. Si caput i celo: pedes i

terra: quid est pedes domini in terra: nisi sancti
 domini in terra: Qui sunt pedes domini: Apoli mis
 si per totum orbem terrarum. Qui sunt pedes domini:
 Omnes euangeliste in quibus pagrat dominus vni
 uersas gentes: Abstinentia erat ne euangeli
 ste offenderet in lapide. Illo enim in celo po
 sito capite: pedes qui in terra laborabant
 possent offendere in lapide. In quem lapi
 dem: In lege in tabulis lapideis datam.
 Ne ergo legis rei fieret: non accepta gratia
 et in lege rei tenerent: ipsa est enim offensio re
 atus quos lex tenebat reos: absoluit dominus ut
 iam in lege non offenderet: ne pedes huius ca
 pitis incurreret in legis reatu: missus est spi
 ritus sanctus ut amorem faceret: et solueret a ti
 more. Timor legis non implebat: amor im
 plebat. Timuerunt homines et non impleuerunt:
 amauerunt et impleuerunt. Quod timuerunt et
 non impleuerunt: amauerunt et impleuerunt.
 Timuerunt homines: et rapiebant res alienas:
 amauerunt et donauerunt suas. Ergo non est
 mirandum: quod iam in manibus angelorum assum
 ptus est dominus in celum: ne offenderet ad lapi
 dem pes eius: ne illi qui in terra laborabant in
 corpore eius: pagrates totum orbem terrarum fieret
 rei legis: subtraxit ab eis timorem: et imple
 uit eos amore. Timore Petrus negauit:
 non dominus enim accepit spiritum sanctum: accepto
 postea spiritu sancto: cum fiducia cepit predicare.
 Qui ad vocem ancille ter negauit: accepto
 autem spiritu sancto inter flagella principum confessus
 est quem negauerat. Non mirum quod dominus ipsum
 trinum timorem trino amore dissoluit. Resur
 gens enim a mortuis ait Petro: Petre ama
 me: Non dixit times me. Nam si adhuc time
 ret: offenderet ad lapidem pedem suum. Amas
 me inquit: Et ille: Amo. Sufficiebat semel:
 forte mihi sufficeret: quod cor non video: quanto
 magis sufficeret domino: quod videbat quibus me
 dullis viscerum suorum dicebat Petro amo:
 Non sufficit domino respondere semel: infrogat te
 rtiu: et ille respondet. Infrogat tertio: et iam tedio
 affectus Petro: quasi dubitaret dominus noster
 de amore ipsius: donec tu inquit scis omnia: tu scis
 quod amo te. Sed dominus cum illo sic egit: et tamquam di
 cret: ter me negasti timedo: ter me profiteri
 amando. Isto amore et ista caritate impleuit
 discipulos suos. Quare: Quia altissimus
 posuit refugium suum: quod clarificatus misit spi
 ritum sanctum. Soluit credentes a reatu legis: ne
 in lapide offenderet pedes eius. Jam cete
 ra manifesta sunt fratres: quod sepe tractata sunt.
 Super aspidem et basiliscum ambula
 bis: et cocylcabis leonem et draco

nem. Qui sit serpens nostis: quod super illum
 calcet ecclesia quod non vincit quod cauet astucias
 ipsius: Quoadmodum autem sit leo et draco:
 puto et hoc nosse caritatem vestram. Leo seuit
 aperte: draco occulte insidiat. Utroque vin
 et potestatem habet diabolus. Quia martyres oc
 cidebant: leo erat seuiens: quia heretici insi
 dian: draco est surrepens. Uicisti leonem:
 vince et draconem. Non te frangat leo: non te de
 cipiatur draco. Probem quod leo erat quia ap
 te seuebat. Exhortans martyres Petrus
 ait: Nescitis quod aduersus vester diabolus
 tamquam leo rugiens circuit querens quem deuor
 ret: Aperte seuiens leo querebat quem deuoraret.
 Draco quod insidiat: Per hereticos. Ta
 les times Paulus ne ab illis corrumpere ecc
 lesia a virginitate fidei quam gestabat in cor
 de: ait: Respiciam enim vos vni viro virginem
 castam exhibere christo: et timeo ne sicut ser
 pens euam seduxit astucia sua: ita et mentes
 vestre corrumpantur a castitate que est in chri
 sto. Virginitatem corporis pauca femine ha
 bent in ecclesia: sed virginitatem cordis omnes fide
 les habent. In ipsa fide virginitatem cordis
 timebat corrumpti a diabolo: quam qui perdid
 erunt sine causa sunt virginem corpe. Corrupta
 corde quid fuerit in corpore: Non mulier catho
 lica preceat virginem hereticam. Illa enim non est
 virgo in corpore: illa mulier facta est in corde: et
 mulier non a marito deo: sed a serpente. Quid
 autem ecclesia: Super aspidem et basiliscum ambu
 labis. Rex est serpentium basiliscus: sicut
 et diabolus rex est demoniorum. Et cocylca
 bis leone et draconem. Jam verba dei ad ec
 clesiam. Quonia in me sperauit eru
 am eu: Non solum ergo caput est: quod modo se
 det in celo: quod altissimum posuit refugium suum:
 ad quod non accedunt mala: et flagellum non ap
 propinquit tabernaculo eius: sed et nos qui
 laboramus in terra: et adhuc in temptationibus
 viuimus: quorum gressus timent ne in laqueos in
 cidat: audiamus vocem domini dei nostri consolantem
 nos et dicentis nobis: quia in me sperauit eruam eu.
 Protegamus eum quia cognouit nomen
 meum. Inuocauit me et ego exau
 dia eu: cum ipso sum in tribulatione. Noli
 timere quia tribulari: ne quasi non sit tecum deus:
 fides sit tecum: et tecum est deus in tribulati
 one. Fluctus sunt maris: turbaris in nau
 gio: quia dormit christus. Dormiebat in
 nau christus: pierant homines. Si fides
 tua dormit in corde tuo: tamquam in nau tua
 dormit christus: quod christus per fidem in te habitat.
 Cum turbari cepis: excita christum dormientem:

Alla lra.
 t clamauit ad
 me.

erige fidē tuā: et noueris qz te non deserit.
 Sz iō putas te deserit: qz nō qñ vis eripit.
 Eripuit tres pueros de igne. Qui eripuit
 tres pueros: deseruit machabeos: Absit.
 Et illos eripuit: et illos. Illos corp aliter vt
 infideles p funderent: istos spūaliter: vt fi
 deles imitarent. Cū ipō sū in tribulatiōe.
 Et eximā eū et glorificabo eum.
 Longitudine dierū replebo eū:
 Que est lōgitudō dierū: Vita eterna est.
 Fratres nolite putare lōgitudinē dierū: di
 ci sic sūt dies mīores: et statī dies maiores.
 Tales dies nobis habet dare. Lōgitudō
 illa est que nō habet finē etna vita: que no
 bis pmittit in dieb' lōgis. Et vere qz suffi
 cit: nō sine causa dixit replebo eū. Nō nob
 sufficit quicqd longū est i tpe si habet finē:
 et iō nec longū dicendū est. Et si auari su
 mus: vite eterne debem' esse auari: talē vi
 tā desiderare que nō habet finē. Ecce vbi
 extendat auaricia vestra. Argētū vis sine
 fine: vitā eternā desidera sine fine. Nō vis
 vt hēat finē possessio tua: vitā etnā deside
 ra. Que ē: Lōgitudinē dierū replebo eū.
 Et ostendā illi salutare meū. Nec h
 frēs breuiter ptereundū est: ostēdam illi sa
 lutare meū. Hoc dixit: ostēdā illi ipm chri
 stū. Quare: Nō est visus in fra: Quid no
 bis magnū hz ostēdere: Sz nō est visus ta
 li visu quali videbimus. Tali visu visus
 est: quali viderunt qui crucifixerunt. Ec
 ce qui viderūt crucifixerūt: nos nō vide
 m' et credim'. Illi oculos habebāt et nos nō
 habem': Immo et nos cordis oculos habe
 m': s p fidē adhuc videm' si p speciē. Quā
 erit species: Quā videbim' eū facie ad fa
 ciem: quod dicit Aplus: qz nobis promit
 tit de' in magno pmo oim laborū nostro
 rū. Quicqd laboras ad h laboras vt vi
 deas. Nescio qd magnū est: qd visuri su
 m': qñ tota merces nra visio est: et ipm ma
 gnū visū: hoc ē dñs noster Iesus christus:
 ipē q humilis visus est ipē videbit magn'
 et lenificabit nos: quō videf mō ab angelis
 In pncipio erat verbū: et verbuz erat apd
 deū: et de' erat verbū. Attēdite q h pmissit
 ipz dñm i euāgelio dicētē: Qui diligit me
 diliget a patre meo: et ego diligā eū. Et qñ
 diceret ei: et quid ei dabis q diligit te: ostē
 dam inqt meipm illi. Desideremus et ame
 n': et flagrem' si sponsa sum'. Spōsus ab
 sens ē: sustineam': veniet quē desideram'.
 Tantū pign' dedit: nō timeat spōsa ne de
 serat a sponso: nō dimittit pign' suū. Qd

pign' dedit: Sanguinē suū fudit. Qd pi
 gnus dedit: Spiritū sc̄m nūsit. Talia pi
 gnora dimittet ille spōsus: Si nō amaret:
 talia pignora nō daret. Jā hz: Si sic amare
 mus. Ad aiore dilectionez nemo hz: qz vt
 aiā suā ponat p amicis suis. Et nos q
 modo ponim' aiā nras p illo: Quid illi
 pdest: qñ iā altissimū posuit refugiū suuz:
 et flagellū non appropinquat tabernaculo
 eius: Sz qd dicit Iohes: Sic chris' p no
 bis aiā suā posuit: sic et nos debem' p
 fratrb' aiā ponere. Unusqzqz ponēs p
 frē aiā: p chris' ponit. Qui nō pascit
 fratrē: chris' pascit. Cū vni ex meis mini
 mis fecistis mihi fecistis. Amem' et imite
 mur: curram' p' vngenta ei': quō dicit in
 canticis cāticorū: post odorē vngētorū tu
 orū curram'. Veit enī et oleuit: et odor ipsi
 impleuit totū mundū. Cū odor: Be celo.
 Sequē g ad cellū: si nō fallū rīdes: qd dī sur
 sum cor: sursum cogitātiōez: sursum amorem:
 sursum spem. Ne putrescat in fra triticū: nō
 audes ponere in humida fra ne putrescat
 qz laborasti et messuisti: triturasti et vēta
 sti. Quer' locū tritico tuo et nō qñs locum
 cordi tuo: et nō qñs locū thesauro tuo: Fac
 qd poteris in fra: eroga nō pdes sed re
 cōdes. Et qñs seruat: Chris' qz et te saluat.
 Te nouit saluare: thesaurū tuuz nō nouit
 fuare: Quare aut vult vt locū mutes the
 sauro tuo: nisi vt locum mutes cordi tuo:
 Nemo enī cogitat nisi d thesauro suo. Qz
 nisti hic sūt q me mō audiūt: et nō ē cor eo
 rū nisi in facellis suis. In terra estis: qz in
 terra est qd amatis. Mittat in celum et ibi
 erit cor vestrū. Tū enī fuerit thesaur' tu'
 ibi erit et cor tuū.

Explicit Tractat' de ps. XC
 Incipit Tractat' de ps. XCI

Attēdite ad psalmū: det nob dñs
 apire mysteria q h pntent: qz p
 pter fastidiū aiōz: eadem diuerse
 variet' tractat. Nā nullū aliū cāticū nos
 docet de': nisi fidei spei et caritatē: vt fides
 nra firma sit in ipō qdiu illū non videm':
 credētes i eū quē nō videm' vt gaudeam'
 cū viderim': et fidei nfe succedat species lu
 cis ei': vbi iā nō nob dicet: crede qd nō vi
 des: s gaude qz vides. Spes etiā nra icō
 mutabil sit et figat in illo: et nō nutet et flu
 ctuet: Nō agitet sic ipē de' i q figat nō po
 test agitari. Spes enī modo vocatur: tūc
 non spes sed res erit. Tandiu enim voca
 tur spes qdiu non videt quod sperat: di

XC
 Qui sit serpens notus...
 ecclesia nō vincit...
 admodum...
 oraco occulte...
 em habet...
 inf-leo...
 oraco est...
 oraconē...
 iā nō hz...
 tcripiā.

cente Aplo: Spes aut q̄ videt nō ē spes. Qd̄ enī videt quis quid sperat: Si aut qd̄ nō videm⁹ speram⁹: p̄ patientiam expectā mus. Ad̄ ergo patiētia necessaria ē q̄ diu veniat qd̄ p̄missuz est. Nemo aut̄ patiēs ē in bonis. Qñ̄ erigit de hoīe patiētia ī malis agit: qñ̄ dicit: patiēs esto: tolera: sustine molestia est: sub qua te de⁹ vult esse fortem tolerantē: longanimē: patiētē. Sed nūqd̄ decipit qui p̄misit: Medicus exerit ferrū ad secāda vulnera: et dicit ei quē secturus ē: Patiēs esto: sustine: tolera. In dolorib⁹ erigit patiētia: sed post dolores p̄mittit salutē. Et ipse q̄ tolerat dolores in ferro medici: nisi sibi p̄ponat sanitatē quā nonduz habet: deficit in dolore quē patit. Ad̄ta q̄ mala sūt ī isto seculo: int⁹: for̄: profus nō cessant: Habūdūt scādala: nemo illa sentit nisi qui gradit viā dei. Et dicit in oibus diuinis paginis vt tolerat p̄ntia: speret futura: amet quē nō videt: vt amplectat̄ cuz viderit. Caritas enī que tertia nobis adiungit ad fidē et ad spem: maior ē supra fidem et spem: qz fides est rez q̄ non vident: erunt aut̄ species cū vise fuerint: et spes rei est que nō tenet: adueniēte ipsa re non erit tā spes qz tenebim⁹ n̄ sperabim⁹: Caritas aut̄ nō nouit nisi crescere magis magisqz. Si enī amam⁹ quē nō videm⁹: quō amaturi sum⁹ cū viderimus: Besideriū ergo nostrū crescat: christiani non sum⁹ nisi p̄pter futurū seculuz. Nemo p̄ntia bona speret: nemo sibi p̄mittat felicitatē mūdi qui christian⁹ ē: sed vtat̄ felicitate p̄senti vt potest: quō potest: qñ̄ pōt: quātū potest. Cū adest cōsolationi dei grās agat: cū deest: iusticie dei gratias agat: vbiqz sit grat⁹: nusqz sit ī gratus. Et patri p̄solanti et blandiētī grat⁹ sit: et patri emēdātī et flagellātī et disciplinā danti grat⁹ sit: amat enī ille semp siue blandiat siue minef: et dicat qd̄ audistis in psalmo. Bonū est p̄fiteri dño et psallere noi tuo altissime. Titul⁹ psalmi habet: Psalm⁹ canticū in die sabbati. Ecce et hodiernus dies sabbati est. Hūc in p̄senti tpe ocio quodaz corpaliter languido et fluxo et luxurioso celebrāt iudei. Glacāt enī ad nugas: et cuz de⁹ p̄cepit obseruari sabbatū: illi ī his q̄ de⁹ p̄hibet exercēt sabbatū. Glacatio n̄ra a mal opib⁹: vacatio illoz a bonis opib⁹ est: Adeli⁹ est enī arare q̄ saltare. Illi enī a bono ope vacāt: ab ope nugatorio nō vacāt. Nob̄ sabbatū idicit de⁹. Quare: Primum vbi sit vi-

dete. Intus ē: in corde est sabbatū nostrz. Multi enī vacāt mēbris: et tumultuāt cōsciētia. Dis hō malus sabbatū habere nō potest. Nusqz enī illi cōquiescit p̄sciētia: et necesse est vt in p̄urbationib⁹ viuat. Cui aut̄ bona est cōsciētia trāquillus est: et ipsa tranquillitas sabbatū est cordis. Attendit enī p̄missorē dñm: et si laborat in p̄nti: extēditur spe futuri: et serenat omne nubilū tristicie: sicut dicit Aplo: spe gaudētes. Ip̄m aut̄ gaudiū in tranquillitate spei nostre sabbatū nostrū est. Hoc cōmēdat: hoc cātat in isto psalmo: quō sit homo christianus in sabbato cordis sui: id est in vacatiōe et trāquillitate et serenitate cōsciētie sue nō p̄turbatus. Inde dicit hic: vnde solēt p̄turbari hoīes: et docet te agere sabbatū in corde tuo. Primum est vt tuīpe si aliquid p̄fecisti: deo confitearis ex eo q̄ p̄fecisti: quia munera ipsius sunt: nō merita tua. Hinc incipe sabbatū: nō tibi tribuēdo: quasi nō accepis qd̄ accepisti: neqz excusādo te ab eo qd̄ facis mali: qz ip̄a sunt tua. Peruersi enī hoīes et p̄turbati q̄ nō agūt sabbatum: mala sua deo tribuūt: bona sua sibi. Si qd̄ boni fecerit: ego feci dicit: si quid mali fecerit querit quē accuset ne p̄fiteat deo. Et quid est querit quē accuset: Si nō est valde impi⁹: ad manū sathanā habet quē accuset. Sathanas fecit dicit: ip̄e mihi p̄suasit: quasi sathanas habeat p̄tātē cogendi. Astutiā suadēdi habet. Sed si sathanas loqueret: et taceret de⁹: haberes vñ te accusares: mō aures tue posite sunt inter monentē deū et suggerentē serpentez: Quare huc flectunt: hinc auertunt: Ad̄ cessat sathanas suadere malū: sed nec de⁹ cessat ad monere bonū. Sathanas aut̄ nō cogit inuitū: ī tua p̄tate ē p̄sentire aut nō p̄sentire. Si aliqd̄ p̄suadēte sathana mali fecerit: dimitte sathanā: accusa te: vt accusatiōe tua dei misericordiā merearis. Expetis illum accusare q̄ nō hz veniaz: te accusa: et accipis indulgētiā. Beinde mlti nō accusant sathanā: s̄ accusāt fatū. Fatū meū me duxit dic. Cū dixerit illi: q̄re fecisti: q̄re peccasti: Et ille fato malo: ne dicat ego feci. Jā man⁹ ad deū tēdit: lingua blasphemāt. Ad̄ dū quidē h̄ apte dic: s̄ tñ attēde et vide q̄a hoc dicit. Quers ab illo quid sit fatū: et dicit: stelle male. Quers ab illo q̄s fecit stellas: quis ordinauit stellas: nō habet quid tibi respōdeat nisi deus. Restat ergo vt siue per transfennā: siue p̄ cannā longā: siue

p. primū deū accuset: et cū deo puniat peccata: deū faciat auctore peccatorū suorum. Nō potest enī fieri vt puniat qd fecit: punit qd facis vt liberet qd fecit. Aliqñ autē dimissis oībus oīno directe eūt in deū: et qñ peccāt dicūt: deus hoc voluit: et si nollet deus nō peccarē. Ad hoc monet vt nō solū nō audiat vt non pecces sed accuset qz peccas. Quid ergo nos docet psalmus iste?

Expōsitio psalmi.

Bonū est cōfiteri dño: Quid est cōfiteri dño: In vtraq; re et in peccato tuo: qz tu fecisti et i bono facto p̄fiteri dño: qz ipse fecit. **Tuc psalmes noi dñi altissimi:** Querens glām dei nō tuā: nomē ip̄i nō tuū. Si enī tu q̄rē nomē dei: q̄rit et ip̄e nomē tuū: si autē tu neglexeris nomē dei: delet et ip̄e nomen tuū. Quō autē dixit q̄ret et ip̄e nomē tuū: Quomodo dixit discipulis veniētib; postea q̄ misit eos euāgelizare. Cū fecissent mltā miracula: et in noīe ch̄usti demonia eiecissent redeūtes dixerūt: Bñe ecce nobis demonia s̄biecta sūt. Bixerūt quidē i noīe tuo: sed ille vidit i eis qz ip̄a glorificandē gaudebāt et extollebāt se: et ibāt inde i supbiā: qz licuit ill; expellē demonia: vidit illos q̄rere glāz suā: et ait illis q̄rēs ip̄e: imo cōseruās noīa eorū apud se: Nolite gaudere in hoc: gaudete autē qm̄ noīa v̄ra scripta sūt in celo. Ecce vob̄ habes nomē: si tu nomē dei non negligas. Psalle ergo noi dei: vt fixū sit ap̄d deū nomē tuū. Psallere autēz deo qd est fr̄es: Psalteriū organi gen̄ est: chordas habet. Op̄ nōstr; psalteriū nōstrū est. Quicūq; manib; op̄at opa bona psallit do: q̄cūq; ore p̄fiteat cātat deo. Cantat ore: psalle opib;. Ad quā rē: Ad annūciādū mane misericordiā tuā: et veritate tuā p noctes. Quid sibi vult qz mane annūcianda ē misericordia dei: et p noctē veritas dei: Mane dicat: qñ nob̄ bñ est: nox dicat qñ tristitia tribulatiōis ē. Quid ergo dixit breuiter: Qñ tibi bñ est gaude deo: qz misericordia ip̄i est. Paz tu forte diceres: si q̄ gaudeo deo qñ mihi bene est: qz misericordia ip̄i est: qñ in tristitia: in tribulatione sum qd facio: Misericordia ip̄i est qñ mihi bñ est: crudelitas ergo ip̄ius qñ male est: Si laudo misericordiā qñ bñ est: resp̄hēdo ergo crudelitātē qñ male est: Nō. Sed qñ bene est lauda misericordiā: qñ male est lauda veritatez: quia peccā flagellat: nō est iniquus. In no

te erat Daniel qñ orabat. Erat enī in captiuitate hierusalē: erat in ptāte hostium. Tūc mltā mala sancti patiebant: tūc ipse in lacū leonū missus est: tunc tres pueri in ignē p̄cipitati sūt. Hec patiebant in captiuitate p̄p̄s israel: nox erat. Per noctē cōfitebāt Daniel veritatē dei: dicebat in oratione: Peccauim; impie egim; iniquitatez fecim;: nbi dñe glā: nobis p̄fusio: veritatē dei annūciabat p noctē. Quid est veritatē dei annūciare p noctes: Nō accusare deū qz aliqd patens mali: s̄ tribuere illud peccatis tuis: emēdationi ip̄i: ad annūciandā mane misericordiā ip̄i et veritatez p noctē. Cū misericordiā annūcias mane: et veritatē p noctē: semp laudas deū: semp cōfiteris deo: et psallis noi ei. **In decachordo psalterio: cū cātico i cithara.** Decachordū psalteriū n̄ mō audistis. Decachordū psalteriū significat decē p̄cepta legi. S; cātare in illo op̄ ē: si portare psalteriū. Nā et iudei hñt legē: portāt et nō psallūt. Qui s; q psallūt: Qui op̄at. Paz est q op̄ant cū tristitia: nōdū psallūt. Qui sūt q psallūt: Qui cū hilaritate faciūt bñ. In psallēdo enī hilaritas est. Et quid dic ap̄s: Hilarē enī datorē diligit d;. Quicqd facit cū hilaritate fac bonū: tūc et bñ facis. Si at cū tristitia facit: fit d te: nō facit: et portas magi psalteriū nō cātās. In psalterio decachordo cū cātico in cithara: hoc est i vbo et ope. Cū cātico in vbo: i cithara in ope. Si vba sola dicis: qñ cātico solum habes: citharā nō habes. Si op̄at et nō loq̄ris: qñ solā citharā habes. Prop̄ b et loq̄re bñ et fac bñ: si vis bñe cātico cū cithara. **Quia iocūdasti me dñe in factura tua: et in opib; manuū tuarū exultabo.** Videt qd dicat: Tu me fecisti bñ viuente: tu me formasti: Si qd forte bñi facio i factura manuū tuarū exultabo: quō dic Ap̄s: Ip̄i enī sum; figmētū creati i opibus bonis. Nisi enī te formaret ad op̄a bona n̄ nosses nisi opa tua mala. Qui enī loq̄t mēdaciū de suo loq̄t. Hoc euāgelii dicit. Om̄e pctñ mēdaciū est. Contra legē enī et p̄ veritatē qcqd est: mēdaciū d̄r. Ergo qd ait: Qui loquit mēdaciū de suo loq̄t: id est qui peccat de suo peccat. Attendite ergo sententiā contra. Si enim qui loquitur mendacium de suo loquitur: restat vt qui loquitur veritatem de deo loquatur. Ideo dicitur alio loco: Deus verax solus: omnis autem homo mendax.

Alta lra. et psallere no. iui tuo altissi

Alta lra. et pelectasti.

Nō tibi dicat in hac sentētia: vade securus mētre: qz hō es: uno vide te hoīem: qz mē dar es: z vt sis verax: bibe vītātē vt d̄ deo ructes: vt sis verax. Quia de tuo illā non potes habere: restat vt inde illā bibas: vñ fluit. Quō si a luce recesseris i tenebris es: quō lapis nō de se feruet: sed vel a sole: vt ab igne: si euz calori subtraxeris frigescit: ibi apparet qz qd̄ feruebat nō erat ipsius: sed feruebat vel a sole vel ab igne: sic z tu si a deo recesseris frigesces: si ad deū accesseris feruesces: sic dic̄ Ap̄ls: spiritu feruentes. Itē de luce qd̄ dic̄: Si ad eū accesserit in lumie erit. Itē psalm̄ dicit: Accedite ad eū z illuminamini: z vult̄ vestri nō erubescant. Quia ḡ boni nihil poteris opari nisi illuminat̄: z a lumie dei z feruefact̄ a spiritu dei: qñ videris te bñ opantem: p̄fitere deo: z dic̄ qd̄ ait Ap̄ls: dic̄ tibi ne extollaris. Quid enī habes qd̄ non accepisti: Si aut̄ accepisti qd̄ gl̄aris: quasi nō accepisti: Hic ḡ p̄fitere dño: z docet nos bonā p̄fessionē: z dic̄. Jocuisti me dñe i factura tua z i opib̄ manū tuaz exultabo. Quid agimus de illis q̄ male viuūt z florēt: Hic enī p̄turbatū animū habēt: z q̄ p̄dit sabbatuz videt se quotidie in bonis opib̄ versantē z laborātē in angustia rerū: forte in inopia rei familiar̄: forte in fame z siti z nuditate: forte se i carcere bona faciētē: z illū a quo in carcerē missus est mala faciētē z exultantē: z s̄bintrat i cor pessima cogitatio aduersus deū: z dicit: deus quare tibi seruo: quare obedio v̄bis tuis: Non rapui aliena: nō furtū feci: nō hoīem occidi: nō cuiusq̄ rē cōcupiui: nō falsū testimoniū aduersus aliquē dixi: nō patri vel matri iniuriā feci: nō ad idola inclināt̄ sum: nō accēpi nomē dñi dei inuanū: seruauī me a peccato. Enūerat decē chordas: id ē decē p̄cepta legis: z interrogat se scdm̄ singula: z videt se nō peccasse nec in vno: z p̄tristat qz talia mala patit̄: z illi qui nō dico aliq̄s chordas tāgūt: s̄ nec tāgūt ip̄m psalteriū z nihil bōi opāt̄: p̄sulūt idola. Et forte tūc vident̄ christiani: qñ nihil mali patit̄ domus eoz: qñ aliqua ibi tribulatio est: currūt ad phitonē: aut sortilegū: aut mathematicū: dñ illi nomē christi: subsannat: torquet os suū: dñ illi: fidelis cur p̄sul̄ mathematicū: Et ille: recede a me: ip̄e mihi p̄didit res meas: nā p̄didissem z in plāctu remāsissem. Hō bone: nōne signas te signo sancte crucis christi: z lex omnia ista pro-

bibet: Gaudes qz res tuas inuenisti: non es tristis: qz tu peristi. Quāto melī tunica tua p̄ret q̄ aīa tua: Subsannat i his oib̄: p̄tuneliosus est parētib̄: odit inimicū: in sectat vsq̄ ad mortē: furat vbi occasionē inuenit: a falso testimonio nō cessat: insidiat matrimonio alieno: p̄cupiscit rē p̄xi mi sui. Facit hec oīa: z floret in diuitiis: in honorib̄: in excellētia mundi huī. Videt eū ille miser bñ opans z mala patēs: p̄turbat z dicit. Deus puto mali tibi placent: z bonos odisti: amas eos q̄ faciūt iniquitatē. Si cōmotus fuerit: z illi cogitationi cōsenserit: p̄det sabbatū de corde: Jam incipit ad psalteriū hoc nō attēdere: deuiauit inde: sine causa cātat: bonū est cōfiteri domino z psallere noi tuo altissime. Itē p̄ditto sabbato ab interiore hoīe: z exclusa q̄te cordis: z bona cogitatione repulsa: incipit tā imitari illū quē videt i mal̄ florētē: z cōuertit se ip̄e ad faciēda mala. Bē at̄ patēs ē: qz et̄ n̄ ē: nouit diē iudicij sui vbi oīa examinat. Hoc nos docēs qd̄ ait: Quas magnificata sūt opera tua dñe: nimis p̄funde facte sūt cogitationes tue. Reuera frēs mei nullū mare tam p̄fidū est q̄ ē ista cogitatio dei vbi mali floreat: z boni laborēt. Nihil tā p̄fundū: nihil tam altū vbi naufragat oīs infidelis in isto alto i isto p̄fundo. Tūc trāsire p̄fidū hoc: A ligno christi noli resilire: nō mergeris tene te ad christū. Quid est qd̄ dico tene te ad christū: Itē voluit ip̄e in terra laborare. Audistis cū propheta legeret: nō auertisse eū scapulas a flagellis: nō auertisse eū faciē ab sputū hoīm: nō auertisse maxillas a palmis eoz. Quare oīa ista pati voluit: nisi vt cōsolet̄ patētes: Nā p̄fat z ip̄e i sine resuscitare carnē suā: s̄ tu q̄ nō videras: nō eēt qd̄ spares: non distulit resurrectōez suā: ne tu adhuc dubitares. Eo ḡ sine patē: z tolera s̄bulatiōes i mūdo q̄s attēdisti i christo: z nō te moueāt q̄ faciūt mala: z i isto seculo florēt: Nūmus p̄funde facte sūt cogitationes dei. Ubi est cogitatio dei: Ad p̄ns habenas laxat: s̄ postea astriget. Noli gaudē ad piscē q̄ in esca sua exultat: nōdū traxit hamū piscator. Nā iam ille hamū habet in faucib̄: z qd̄ tibi videt longū breue ē: oīa ista cito trāsēūt. Quid est longa vita hoīs ad eternitatē dei: Tūc esse lōganimis: Uide eternitatē dei. Nam attēdis ad dies tuos paucos: z dieb̄ tuis paucis: vis impleri omnia. Que omnia

Ut dānēt oēs ipij: z coronēt oēs bōi. Isti dieb' tuis vis h' oia iplerit: Implet ea de' i tpe suo. Quid tu tediū pateri z facit: Etn' est tardat: lōganimis ē: tu aut' dic: iō ego nō suz longaminis: qz t'p'alis sū: h' in p'ate habes. Fūge cor tuū eternitati dei: z cum illo etern' eris. Quid enī dictū est de temporalib': Dis caro fenū: z ois claritas carnis vt flos feni: fenū aruit: z flos decidit. Dia ergo arefcūt: z decidūt: nō vbi illō: Verbū enī dñi manet in eternū. Trāsit fenū: trāsit claritas feni: sed non habes quo te teneas: verbū dñi manet in eternū. Bic g' illi nimis pfunde facte sūt cogitationes tue: Tenuisti lignū: trāsis p' istā pfunditatez. Vides ibi aliquid: Intelligi ibi aliqd: Intelligo dicis. Si iā ch'istian' es: z bñ eruditus dicis: de' iudicio suo reseruet oia. Boni laborāt qz flagellant vt filij: mali exultāt qz dānant vt alieni. Buos filios habet homo: alterū castigat: alterū dimittit. Facit vn' male z nō corripit a patre: alter mox vt se mouerit: colaphis cedit: flagellatur. Vñ ille dimittit: et ille cedit: nisi quia huic cefo hereditas seruat: ille aut' dimissus exhereditat' est: Elidet eū non habere spem: z dimittit eū vt faciat qd vult. Puer aut' qui flagellat si cor nō habuerit z imprudens fuerit z stult': gratulat' fratri suo: qui nō vapulat: z gemit de se z dicit in corde suo: tāta mala facit frater meus: quicqd vult facit p'cepta patris mei: z nemo facit illi durū verbū: ego mox vt me mouero cedor. Stult' est: imprudēs est: attendit quid patit: z nō attendit qd illi seruetur. Ideo cū dixisset: nimis pfunde facte sunt cogitationes tue: subiecit statim. Vir imprudēs nō cognoscet: z stultus nō intelliget ea. Que sūt que nō intelligit stult': z que nō cognoscet imprudēs: Cū exoriunt' peccatores sicut fenum: Quid est sicut fenū: Eliret cū h'ems est: sed estate arefcit. Attēdis florē feni: qd citius trāsit: Quid lucidi': Quid viridi': Nō te delectet viriditas ipi': s' time ariditate ipsius. Audisti peccatores sicut feni: audi z iustos. Quō: Ecce interim videte peccatores: sicut fenuz florent bene. Sed qui sunt qui nō cognoscunt: Stulti z imprudentes. Cū exoriunt' peccatores sicut fenū. Et i' p'spexerit oēs qui opant' iniquitate. Oēs qui in corde suo non recta sentiunt de deo: prospererunt peccatores orientes sicut fenum: id est floren-

tes ad tēp': Quare illos p'spiciunt: Ut intereant in seculū seculi: Attendūt enī florē ipsozū temporalē: z imitant' illos z volentes cū illis florere ad tempus: intereūt in eternū: hoc est vt intereant in seculum seculi. Tu autē altissimus i eternum es domine. Expectans desuper ex eternitate tua quādo transeat tempus iniquoz: z veniat temp' iustoz. Quoniam ecce: Intendite fratres iā z ipe loquit. Loq' enī ex p'sona nostra: loquit ex p'sona corporis ch'risti. Ch'ristus enī loquitur in corpore suo: id est in ecclesia sua. Iā iunxit se eternitati dei: sicut vobis paulo ante dicebam: longanimis est deus z patiens: omnia ista mala q' videt a malis fieri tolerat. Quare: Quia eternus est z videt quid illis seruet. Vis z tu esse longanimis z patiens: Iunge te eternitati dei: cuz illo expecta illa que infra te sūt. Cū enī adheferit cor tuū altissimo: infra te erūt oia mortalia: z dic qd sequit. Qm' ecce inimici tui p'ibunt. Qui florent mō: postea p'ibunt. Qui sūt inimici dei: Fratres forte illos solos putatis inimicos dei q' blasphemāt: Sūt qdē z ipi: z atroces isti q' nec lingua: nec cogitationib' mal' p'cūt iurijs deo. Et qd faciūt deo excelsio: et nō: Si pugnū in colūna ferias tu lederi: z putas qz blasphemio deū p'cutias: Nō tu dirūper': nā nihil facis deo. Sed inimici dei apte blasphematores sūt z quotidie occulte inueniunt. Caue tales inimicitias dei. Quosdā enī occultos inimicos dei scriptura aperit: vt qz nō illos potes nosse i corde tuo: noueris illos in scriptura dei: z caueas iueneri cū illis. Aptē dicit Jacob' ap'ls in epla sua. Refcūt qz amic' h' mūdi inimic' dei p'stituit: Audisti: nō vis esse inimic' dei: noli esse amicus hui' mūdi. Nā si amic' fueris hui' mūdi: inimic' eris deo. Quō enī non pōt fieri adultera p'inx: nisi inimica sit viro suo: sic aīa adultera amore rerū seculariū nō pōt nisi inimica esse deo. Timeat h' nō amat. Penas timeat: iusticia nō delectat. Ergo inimici dei oēs amatores hui' mūdi: oēs inq'sitores nugaz: oēs p'sultatores sortilegoz: mathematicoz: phitonuz: intrent ecclesias: nō intrēt ecclesias: inimici dei sūt. Ad t'ps pnt florere sic fenū: p'ibūt aut' cū ille in spicere ceperit: z iudiciū suū in oēm carnē adduxerit. Fūge te scripture dei: z dic illō cū isto psalmo: Quoniam ecce inimici tui p'ibunt. Non ibi inueniaris vbi peribunt.

Alia lfa nō d.

Alia lfa habet i inimici tui domine.

Alia lfa. i insipies. Alia lfa. i bec. Alia lfa. corn fuerit.

Alia lfa. apparuerit.

Et dispergent oēs qui operantur iniquitate. Quid tu qui laboras: modo si inimici dei pibūt: et dispergent omnes q̄ operant iniquitatē: Tu q̄ int̄ ista scandala: inter iniquitates humanas gemis: qui tribularis in carne: sed gaudes in corde: qd̄ tu: Que tibi spes o corp⁹ christi: O christe qui in celis sedes: a dexterā patris: sed pedibus tuis et mēbris tuis laboras in terra: et dicis: Saule Saule quid me psequeris: tu quā spem habebis si inimici dei peribunt: et dispergent oēs qui opant iniquitatē: Quid tibi erit: Et exaltabit sicut unicornis cornu meū: Quare dixit sicut unicornis: Aliqñ unicornis supbiā significat: aliqñ unicornis exaltationē vnitat̄ significat. Quia vnitat̄ exaltat: omnes hereses cū inimici dei pibunt. Et exaltabit sicut unicornis cornu meū. Et qñ erit: Et senect⁹ mea in misericordia pingui. Quid dixit: senect⁹ mea: Nouissima mea. Quō in etatib⁹ nostris nouissima senectus est: sic totū hoc qd̄ mō patit̄ christi corpus in laborib⁹: in erūnis: in vigilijs: in fame: in siti: in scandalis: in iniquitatib⁹: in p̄sursis iuuetus ip̄ius est. Senectus ip̄ius: id est nouissima ip̄ius in leticia erūt. Et intendat caritas vestra: qz dixi senectutē ne putetis et mortē. Hō enim in carne iō senescit vt moriat̄. Senecta ecclie cādida erit: recte factis: morte nō corrupit̄. Quod est caput senis: hoc erūt opa nostra. Videtis quēadmodū canescat caput: et inalbescat quātū cū qz senect⁹ accedit. Qui bene senescit ordine suo: queris illi aliqñ in capite capillū nigrū: et nō inuenis: sic cū fuerit vita nostra talis: vt querat̄ nigrigudo peccatorū et nō iueniat̄. Senect⁹ tua iuuenilis est: senect⁹ ista viridis est: semp virebit. Audistis de feno peccatorū: audite de senecta iustoz. Senect⁹ mea in misericordia pingui. Et respexit oculus meus inimicos meos: Quos dicit inimicos suos: Oēs qui opant iniquitatē. Noli attendere: quia amicus tu⁹ est inimicus. Incurrat negociū et ibi illum p̄bas. Incipis venire p̄tra iniquitatē ip̄ius: et ibi videbis: qz qñ tibi blandiebat̄ inimic⁹ erat: sed nōdū pulsaueras: nō vt instituere in corde qd̄ non erat: s̄ vt erāperet qd̄ erat. Et respexit oculus meus inimicos meos. Et in eis qui insurgūt in me malignatib⁹ audiet auris mea. Qñ: In senecta. Quid est in senecta: In nouissimo. Et quid audiet

Alia lra. t vberi.

Alia lra. t desperit.

Alia lra. t insurgētib⁹.

auris nostra: Stantes ad dexterā: audiemus qd̄ dicit eis qui sūt ad sinistrā: Ite in ignem eternū qui patet est diabolo et angelis eius. Ab isto auditu malo iust⁹ nō timebit. Scitis qz dicitur est in quodā psalmo: In mēoria eterna erit iustus: ab auditu malo nō timebit. Quo auditu malo: Ite in ignē eternū: qui parat⁹ est diabolo et angelis eius. Et in eis qui insurgūt in me malignatib⁹ audiet auris mea. Transit fenū: transit flos peccatorum. Quid de iustis: Iustus vt palma florebit: Illi exoriunt̄ sicut fenū: iustus vt palma florebit. In palma altitudinē significauit. Forte et hoc significauit in palma: qz in nouissimis suis pulchra est: vt initium eius a terra ducas: finē ip̄i⁹ in cacumine: vbi habet totā pulchritudinē. Aspera radix videt̄ in fra: pulchra coma sub celo est. Erit ergo et tua pulchritudo in fine. Radix tua fixa sit: sed sursum versus habem⁹ radicē nostrā. Radix enī nostra christ⁹ est: qui ascendit in celū: humiliat⁹ exaltabit̄. Velut cedrus que in libano est multiplicabit̄. Videte qz arbores dixit: Iust⁹ vt palma florebit: vt cedrus libani multiplicabitur. Nūquid cū sol exierit arefcit palma: Nūquid arefcit cedrus: Cū aut̄ sol cādēs aliqñ fuerit arefcit fenū. Veiet ergo iudiciū: vt arefcāt peccatores: et virefcant fideles. Velut cedrus in libano multiplicabitur. Plantati in domo dñi: in atrijs domus dei nostri florebit. Ad huc multiplicabunt̄ in senecta vberit: et tranquillī erūt vt annūcient. Hoc est sabbatū qd̄ vobis paulo ante cōmendauit: vñ habet titulū psalmus. Tranquillī sūt: vt annūciēt. Quare trāquillī vt annūcient: Nō illos mouet fenū pctozū. Cedr⁹ et palma nec in tempestatib⁹ curuātur. Ergo trāquillī sūt vt annūcient: et vere qz mō annūciandū est: et subsannantib⁹ omnib⁹. O miseri hoies amatores mūdi: annūciant vobis q̄ plātati sūt in domo domini: qui p̄sitent̄ dño in cātico: et in cithara: in verbo et ope: annūciant vobis: et dicunt vobis: nolite seduci felicitate iniquorum: nolite attendere florē fenī: nolite attendere ad tps̄ beatos: in eternū misos. Nec ista beatitudo que foris mō videt̄ vera ē: nec in corde teati: qz torquet̄ mala p̄sciētia. Tu aut̄ trāquill⁹ esto sp̄ans de p̄missis dñi dei tui. Quid enī annūciab in trāquillitate: Qm̄ rect⁹ dñs: et nō est iniquitas

Alia lra. t Qd̄ Alia lra nō b̄s Al. lra. t liban Alia lra nō b̄s

Alia lra. t b̄spatiētes.

Alia lra bebē t de⁹ nostr.

in eo. Attendite fratres: si plātati sumus in domo dñi: si vult florere sicut palma: et multiplicari sicut cedrus libani: et nō arefcere sicut fenū sole candente: sicut hī qui vident florere sole absente. Si ḡ nō vultis esse fenū: sed palma et cedrus: quid annūciabitis? Qm̄ rectus dñs et nō est iniquitas in illo. Quō nō est iniquitas: Tanta mala facit: sanus est: filiosq; habet: plenas domū: abundat gloria: exaltatur honorib⁹: de inimicis vindicatur et omnia mala cōmittit. Alios innocēs sui negocij: nō rapiēs aliena: nō ḡ quēquā faciēs: laborat in vinculis: in carcerib⁹: in inopia estuat et suspirat. Quō nō est iniquitas in eo: Esto trāquillus et intelligens: nā pturbaris: et in cubiculo tuo obscuras tibi lucē. Radiare tibi vult eternus deus: noli facere tibi nubiluz de pturbatione. Esto trāquillus in te: et vide quid tibi dicā. Quia de⁹ eternus est: qz mō parat malis adducēs illos ad penitentiā: flagellat bonos erudiēs illos ad regnum celoz: nō est iniquitas in eo: noli timere. Ecce ego flagellat⁹ sum tñ manifestū est: confiteor peccavi: nō em̄ dico me iustus. Hoc em̄ dicūt plerq; qñ est forte quisq; in aliq; miseria: in dolorib⁹: intras psolari illum. Et ille: peccavi fateor: sūt peccata mea: agnosco illa. Sed nunqd tanta peccavi quāta ille: Ego noui quāta fecit ille: ego noui quāta cōmisit. Peccata mea sunt: fateor illa deo: sed minora sunt q̄ illius: et ecce ille nihil mali patitur. Noli turbari: trāquill⁹ esto: vt scias qm̄ rectus dñs et nō est iniquitas in eo. Quid si te p̄pterea flagellat mō: qz nō tibi seruat ignem sempiternū: Quid si illū p̄pterea dimittit modo: qz auditurus est: Ite in ignem eternū: Sz qñ: Cū tu positus fueris ad dexteraz: tunc dicet positus ad sinistra: Ite in ignem eternū qui parat⁹ est diabolo et angelis ei⁹. Non te ḡ ista moueāt: trāquillus esto: sabbatiza et annūcia qm̄ rect⁹ dñs: et nō est iniquitas in eo.

Explicit Tract. de ps. XCI.

Incipit Tract. de ps. XCII.

Psalmi huius titulū cū p̄nuncia-
ret̄ audiuim⁹: et quid sibi velit de
scriptura dei hoc ex libro genesis
nō est difficile cognoscere: In titulo em̄ tā
q̄ admonemur in limine quid int⁹ q̄ram⁹.
Inscriptus ḡ est ita. Laus cantici ip-
sius David in die añ sabbatu: qñ
fundata est terra. Recordātes ergo p
oēs dies quid fecerit de⁹ qñ creauit et ordi-

navit vniuersa a prima die vsq; ad sextum
diem: sanctificauit em̄ septimū: qz in illo re-
quieuit post omnia opera q̄ fecit valde bo-
na: et inuenimus eū sexto die fecisse: qui di-
es hic cōmemorat: quia dicit: ante sabbā-
tū omnia animalia in terra: deinde ip̄o die
fecit hominē ad imaginē et similitudinē su-
am. Non aut sine causa illi dies sic sunt or-
dinati: nisi qz et secula sic cursura erant an-
teq; requiescam⁹ in deo. Tunc aut̄ requie-
scimus si facimus omnia bona. Ad hoc ex-
emplū dictū est de deo: Requieuit de⁹ se-
ptimo die cū fecisset omnia opa bona val-
de. Nō em̄ fatigatus est vt req̄sceret: aut
modo nō opatur: cuz aperte dñs christus
dicat: Pater me⁹ vsq; nunc opatur. Bicit
em̄ illud iudeis qui carnaliter sentiebāt de
deo: nec intelligebant qz deus cum quiete
operatur: et semp operat⁹: et semp quiet⁹ est.
Ergo et nos quos in se voluit deus tūc fi-
gurare: post omnia opera bona habebim⁹
requiē. Et quidem opera nostra bona fra-
tres que hic opamur in seculo ante requiē
quasi cū labore sunt: et requies illa in spe ē:
nondū tenetur in re: et nisi esset in spe des-
ceremus in labore: sed trāseūt opera labo-
riosa et bona. Quid em̄ tam bonū: q̄ por-
rigē panē esuriētī: Et qd̄ audiebam⁹ mō cū
euāgelīū legēt: Quid. n. tā bonū: q̄ id qd̄
admonebat generaliter: Omnis q̄ habet
duas tunicas det nō habenti: et qui habet
escas pascat esuriētē: Nudum vestire bo-
nū opus est: Nūquid semp erit hoc opus
bonū: Habet aliquantulū laborē: sed ha-
bet solaciū in spe future quietis. Quantuz
aut̄ laborē habet q̄ vestis nudū: Bonum
opus nō multū laborat: malum opus ha-
bet laborē. Qui em̄ vestit nudum si habet
vnde faciat nō laborat: si nō habet vñ faci-
at gloria in excelsis deo: et in terra pax hōi-
bus bone volūtati. Qui aut̄ vult spoliare
vestitū: quātū laborat quis enumerat: Et
tñ et ista trāsitura sūt: cū venerim⁹ ad illā re-
quiē vbi nemo esurit qui pascat: nemo nu-
dus est q̄ vestiat. Iō qz et ista trāsitura sunt
opa bona: et sextus iste dies qñ p̄ficiuntur
opa bona valde habet vesperū: in sabbā-
to nō inuenim⁹ esse vesperā: qz requies no-
stra nō habebit finē. Tespera em̄ p̄ fine po-
nit. Si ḡ sexto die fecit deus hoiez ad ima-
ginē et similitudinē suā: inuenim⁹ sexto seculo
venisse dñm Iesuz xp̄m: vt reformaret hō
ad imaginē dei. Prīmū em̄ t̄pus tanq; pri-
mus dies ab Adam vsq; ad Noe. Scdm̄

tempus tãq̃ secundus dies a Noe vsq̃ ad Abraã. Tertiu tempus tanq̃ tertius dies ab Abraã vsq̃ ad Dauid. Quartu tpus tanq̃ quartus dies a Dauid vsq̃ ad trãsmigrationẽ babylonie. Quintuz tẽpus tãq̃ quintus dies a trãsmigrationẽ in babylonã vsq̃ ad p̃dicationẽ Joannis. Sextus dies iã a p̃dicatione Joãnis agit vsq̃ ad finẽ: et post finẽ sexti diei puenimus ad req̃ em. Adodo g̃ sextus dies agit. Si sextus dies agitur: videte qd̃ habeat titulus in die añ sabbatũ qñ fundata est terra. Iã audiamus ipm psalmã: ipm iterrogem⁹ quõ fundata est terra: ne forte tunc facta ẽ terra. Nec in genesi sic legim⁹. Qñ g̃ fundata est terra: Qñ nisi cũ sit qd̃ lectũ est mō in Ap̃lo: Si tñ stas in fide vt stabiles et immobiles: Cũ oēs qui credũt p̃ vniuersã terrã immobiles sunt in fide: fundata est terra: tũc fit homo ad imaginẽ dei. Qd̃ significat sextus ille dies in genesi. Sed quõ fecit illud de⁹: Quõ fundata ẽ terra: Christ⁹ venit vt fundaret terrã. Fundamẽtũ aliud em̃ nemo p̃t ponere p̃ter id qd̃ positũ est: qd̃ est christ⁹ Iesus. De illo ergo cantat psalmus.

Expositio psalmi.

Alia lra. t̃ indutus est. t̃ indutus est. t̃ p̃ciuit se.

Alia lra. t̃ firmabit.

Domin⁹ regnauit decorẽ induit: iduit dñs fortitudinẽ et p̃cinct⁹ est. Et idem⁹ qz duas res induit: decorẽ et fortitudinẽ. Ut qd̃ autẽ: Ut fundaret terrã. Sequit̃ em̃. Et em̃ cõfirmavit orbẽ terre: qui non cõmouebit. Et cõfirmavit: Quia decorẽ induit. Nō cõfirmaret si solũ decorẽ indueret et nō fortitudinẽ. Quare g̃ decorẽ: Quare fortitudinẽ: Ut r̃q̃ em̃ dixit: Dñs regnauit decorẽ induit: induit dñs fortitudinẽ et p̃cinct⁹ est. Hostis fratres qz dñs noster cũ venisset in carne: his qui bus p̃dicabat euangeliz: alijs placebat: alijs displicebat. Nã diuise sunt aduersus se lingue iudeoz: aliij dicebãt qz bonus ẽ: aliij dicebãt nō: sed seducit turbas. Alij g̃ loquebant̃ bene: aliij detrahebãt: latrabãt: mordebãt: p̃uitiabãt. Ad eos g̃ quibus placebat decorẽ induit: ad eos quib⁹ displicebat fortitudinẽ induit. Imitare g̃ et tu dñm tuũ: vt possis eẽ vestis ipsius. Esto cũ decore ad eos quib⁹ placent bona opa tua: esto fortis aduersus detractores. Audi Paulũ aplm̃ imitantẽ dñm suum: quõ et ip̃e habuit decorẽ: habuit et fortitudinẽ. Christi bon⁹ odor sum⁹ inq̃t i omni loco: et in his q̃ salui sũt: et in his q̃ pereũt. Quib⁹

em̃ placet bonũ salui fiunt: qui detrahunt bono pereũt. Qd̃ suũ erat ille odorẽ habebat bonũ: imo bonus odor erat: sed veni seris qui et bono odore moriunt. Nō enim ait illis: Bon⁹ odor sum⁹: illis mal⁹ odor sumus: sed xpi bonus odor sum⁹ ait in omni loco: et in his q̃ salui fiunt: et in his q̃ pereũt. Subiecit statim: Alijs quidẽ sumus odor vite in vitã: alijs odor mortis in mortẽ. Quib⁹ em̃ erat odor vite in vitã: decorẽ induerat: quib⁹ erat odor mortis in mortẽ: fortitudinẽ induerat. Si aũt tunc gaudes qñ te laudãt hoies: et placet illis bona opa tua: cũ autẽ vituperauerint deficiis in bonis opibus: et quasi fructũ bonozũ operũ te p̃didisse arbitraris: qz inuenis rephẽsores: nō stentis immobilis: nō ptines ad orbem terraz qui nō cõmouebit. Induit dominus fortitudinẽ et p̃cinct⁹ est. De ipso decore et fortitudine habet alio loco ap̃lus Paulus: Per arma iusticie dextera et sinistra. Vide vbi decoret: vbi fortitudinẽ. Per gloriã et ignobilitatẽ. In gloria decorus: in ignobilitate fortis. Apud alios gloriosus p̃dicabat: apud alios ignobilis p̃te nebat. Decorẽ afferebat eis quibus placebat: fortitudinẽ aduersus eos quib⁹ displicebat. Et sic enumerat omnia vsq̃ in finẽ: vbi dicit: quasi nihil habẽtes et omnia possidẽtes. Cũ omnia possidet decor⁹ est: cuz nihil habet fortis est. Nō ergo mirũ est si sequitur: Et em̃ firmavit orbem terre qui nō cõmouebit. Quõ em̃ nō cõmouebitur orbis terraz: Cũ credũt in christũ omnes si deles et pati sunt ad vtrũq̃ gaudere: cum laudãtib⁹ fortes esse aduersus vituperantes: si mollescẽt linguis laudantiũ: nec frangi linguis vituperantiũ. Forte queramus et de hec vbo: quare dixit p̃cinct⁹ est. Linctio opera significat. Tũc em̃ se quisq̃ cingit cũ opaturus est. S; quare nō dixit: cinctus est: sed p̃cinctus est: Bicit em̃ in alio psalmo: Accingẽ gladiũ tuũ circa femur potentissime: ppli sub te cadent. Nec ibi dixit cingere: neq̃ p̃cingere: sed accingẽ. Accingeris em̃ qñ aliquã adiuerit lateri tuo p̃cinctionẽ. Iō accingere gladiũ tuũ. Gladius dñi vñ debellauit orbem terraz occidẽdo sp̃s neq̃cie in veritate sermonis dei. Quare circa femur accingẽ d̃ gladiũ: Aliud quidẽ de alio psalmo ad cinctionẽ dixim⁹: sed tñ qz cõmemoratur est nō est p̃termittendũ. Quid est accinctio gladiũ circa femur: Per femur carnẽ significat. Nō. n.

aliter debellaret dñs orbem terrarū: nisi in carne veniret gladi⁹ veritatis. Hic ḡ quare p̄cinct⁹ est: Qui se p̄cingit: ante se ponit aliquid quo p̄cingitur. Un̄ dictū est: P̄cinctus est lintheo ⁊ lauit pedes discipulo rū suoz. Quia em̄ tunc hūilis fuit qñ lintheo p̄cinctus est: lauit pedes discipuloz suoz. Omnis aut̄ fortitudo in humilitate: qz fragilis est omnis superbia: ideo cum de fortitudine diceret: addidit p̄cinctus ē: vt recolas deū p̄cinctū humilez: qñ pedes discipuloz lauit. Et exhorruit Petr⁹ dominū suū magistrū suū: min⁹ dixi magistz suū: cū dixissem dñm suū curuātē se añ pedes suos: ⁊ lauātē sibi pedes expauit ⁊ dixit: Dñe nō lauab mibi pedes. Et ille: Qd ego facio tu nescis mō: scies autez postea. Et ille: Nō lauabis mibi pedes in eternū. Et ille: Si nō lauero te: nō habebis partez mecū. Qui p̄mo Petrus expauerat dñm lauātē sibi pedes: plus expauit nō habetis partē mecū: ⁊ credidit non sine causa ḡ facere dñm: nisi qz erat illud forte sacramentum: ⁊ ait: Dñe nō pedes tm̄: sed ⁊ caput ⁊ totum. Et ille: Quis lotus est semel nō habet necessitatē iterū lauandi: sed est mundus totus. Nō ergo ad sacramentū tanq̄ mūdatis ptinebat qd lauit pedes eis: sed ad exemplū humilitatis. Hoc em̄ dixerat: Qd em̄ ego facio nescis: scies postea. Videamus si scierūt postea: videamus si aperuit illis qd faciebat: vt videamus dñm p̄cinctuz fortitudine: qz in hūilitate est tota fortitudo. Cū lauisset eis pedes rursus discubuit: ⁊ ait illis: Bicit̄ me magistrū ⁊ verū dicitis: sū etem̄. Bicitis me dñm ⁊ verū dicitis: sum etem̄. Si ḡ ego magister ⁊ dominus vester: laui vobis pedes: quō oportet vt hoc vobis inuicē nō faciat. Si ḡ in hūilitate ē fortitudo: nolite timere sup̄bos: Humiles tanq̄ petra sūt. Petra deorsum videt: sed solida ē. Sup̄bi quid: Quasi fumus: ⁊ si alti sunt euanesūt. Ergo ad humilitatē dñi referre debemus qd p̄cinctus est: fm̄ cōmemorationē euāgelij quod p̄cinctus est vt lauaret pedes discipulis suis. Est aliud qd in hoc verbo possum⁹ intelligere. Bixim⁹ qz qui se p̄cingit ante se ponit qd sibi adiungit vt se cingat. Quia ergo illi qui detrahunt nobis: aliqñ nobis absentib⁹ faciūt tanq̄ post dorsum suū: aliqñ coram in facie: sicut dñs faciebāt pendenti in cruce: Si filius dei est descēdat de cruce: Nō opus habes fortitudie qñ tibi

aliquis detrahit absentī: qz non audis nec sentis: si aut̄ in faciez tibi dicat opus est vt fortis sis. Quid est fortis sis: Ut feras: ne forte ideo te putes fortē cū audieris: qz p̄cutis pugno victus cōuitio. Nō est ista fortitudo: si victus pcutias: cuz ab ira victus es. Et valde stultū est hoīem victū fortem dicere: cū dicat scriptura: Melior est qui vicit irā: q̄ qui capit ciuitatē. Meliorē dixit ire victorē: q̄ ciuitatē captiuatorē. Habes ḡ aduersariū magnū i teipso: Cū audito cōuitio ira cepit surgē: vt reddas malū p̄ malo: recordare verba Apli: Non reddentes malū p̄ malo: neqz maledictum p̄ maledicto. His verbis recordās frangis irā: tenes fortitudinē: ⁊ qz corā te ille maledixit: nō post dorsum tuuz p̄cinct⁹ es illa: Nā cetera audiam⁹: breuis psalm⁹ est. Et em̄ p̄firmavit orbem terre: qui nō cōmouebitur. Videtis fratres multi credūt in christū: magna turba est: ⁊ tamē in hac magna turba audistis mō cū euāgelij legeretur: qz veniet dñs ferēs paleam in manu sua: ⁊ mundabit aream suā: frumentū recōdet in horreo: paleas cōburet igne inextinguibili. Sunt ergo p̄ totam terrā boni ⁊ mali. Boni grana sunt: mali palea. In areā intrat tribula: paleā concidit: triticū purgat. Quis est ḡ orbis terraz qui nō cōmouebitur: Quod vtq̄ nō diceret: nisi esset ⁊ orbis terrarū qui cōmouebit. Est orbis terrarū qui nō cōmouebitur: est orbis terrarū qui cōmouebitur: qz ⁊ boni q̄ stabiles sūt in fide orbis terrarū est: ne quis diceret: in parte sunt: ⁊ mali q̄ nō stāt in fide cuz senserint aliquā tribulationē p̄ orbē terraz sunt. Est ḡ orbis terraz mobilis. Est ⁊ orbis terraz immobilis: de q̄ dicit Aplus: Uide orbē terrarū immobilē. Rogo te de quibus dicebat Apls: Ex quib⁹ est Hymene⁹ ⁊ philetus: qui circa veritatē oberrauerūt: dicētes resurrectionē iam factā esse: ⁊ fidē quozū daz subuerterūt. Nunq̄d isti ad orbē terrarū ptinebāt qui nō cōmouebit: S; palea erāt. Et fidē inq̄t quozū dā subuertūt. Nō dixit oīm: ⁊ si oīm diceret: oēs intelligere debemus ptinētes ad ciuitatē babiloniā: q̄ habet dānari cū diabolo: Tñ fidē quozū daz dixit: ⁊ quasi diceretur: ⁊ q̄s eis pōt resistere: subiecit statim: Firmū autē fundamentū dei stat. Ecce habes orbē terrarū qui non cōmouebit: habēs signaculū hoc. Qd signaculū habet firmū fundamentū: Houit dominus qui sunt eius. Iste est orbis ter-

ratus qui nō cōmouebitur: nouit dñs qui sunt eius. Et quod signaculū habet: Et recedat ab iniusticia omnis qui nominat nomen dñi. Adodo ab iniquitate recedit: ab iniquis em̄ non pōt recedere: qz mixta est palea tritico vsqz dum vētiletur. Quid dicimus fratres: Et in ipsa area: mira res est de tritico: Recedit a palea cū expoliatur: z nō recedit ab area cū triturat. Quando aut oīno separabit: Lum venerit ventilator. Ergo nō area in orbe terrarū est: necesse est vt si pficis inf̄ iniquos viuas. Ab iniquis recedere non potes: ab iniquitate recede. Recedat ab iniquitate oīs qui nominat nomē dñi: z erit in orbe terrarū q nō cōmouebit. **Parata est sedes tua de^o ex illo: Sedes tua deus ex illo.** Ex illo qd est: Ex tūc. Tanqz si diceret: Que est sedes dei: Ubi sedet deus: In sanctis suis. Uis esse sedes dei: Para locū in corde tuo vbi sedeat. Que est sedes dei: nisi vbi habitat deus: Ubi habitat de^o: nisi in templo suo: Qd est templū eius: Aut parietibus instruit: Absit. Absidus iste est forte templū ipius: qz valde magn^o est: z digna res que capiat dñm. Nec capit eum a quo factus est. Et vbi capit: In anima quieta: in anima iusta: ipsa illum portat. Magna res fratres. Certe magn^o est de^o: Foribus grauis ē: at infirmis leuis est. Quos dixi fortes: Supbos q quasi habet p̄sumptionē virū suarū. Nā infirmitas illa in humilitate maior fortitudo est. Audi Apostolū dicentē: Quādo infirmor tūc potēs sum. Hoc est qd cōmendauit: quia dñs p̄cinctus est fortitudine quādo humilitatē docebat. Ergo ipa ē sedes dei: que apte alio loco in p̄pheta dicitur: Sup quē requiescet spiritus meus. Id est vbi req̄escit spiritus dei: nisi in sede dei: Audi quō describat ip̄ san sedē. Forte auditurus eras marmoratā domū: amplā: spaciosam: atriorum magnitudine z fulgore tectorū. Audi qd sibi paret deus. Sup quē requiescet spūs meus: Sup humilē z quietū: z tremētē verba mea. Ecce humilis esto z quietus: vt et in te habitet deus. Altus est deus: non in te habitat: si altus esse volueris. Certe altus vis esse: vt habitet in te deus: hūilis esto z tremēs verba eius: z ibi habitat. Non timet tremētē domū: qz ipse illā firmat. **Parata ē sedes tua deus ex illo.** Ex illo: id est ex tūc: id est quasi quoddā t̄pus significat ex tūc. Ex quo: Forte ex die añ sabbatū. Ex

Alia fra.
† nō habet.
† tunc.

illo qz titul^o psalmi p̄scribit nob̄ ex q: Sexto em̄ die: id est tēpore huius mundi sexto venit dñs in carne. Ex illo qz: Plane ex illo scdm̄ hominē: ex illo ex vtero. Quid em̄ dicit alius psalmus: In splēdore sanctorū ex vtero. In splēdore sanctorū: id est vt illuminent sancti: vt videāt deū in carne: et purget cor vnde videat in diuinitate. In splēdore sanctorū ex vtero. Sed quid ibi sequit: Ne forte ex vtero inde incipere putares esse christū: ante luciferū genui te. Lū dixisset: In splēdore sanctorū ex vtero: Subiecit statim: ne putares christū a tpe esse cepisse ex quo natus est: sicut cepit Adā: sic Abrahā: sicut Dauid: Ante luciferū genui te: ante omne qd illuminatur. Per luciferum em̄ aut stellas omnes: significat: z per stellas tpa: quia fecit deus stellas in signo temporū: vt ante tpa inuenias natum esse christū: z qui nat^o est ante tpa nō pōt videri natus ex tēpore: qz z tēpora creatura dei sunt. Et vtiqz si oīa p̄ ipsum facta sunt z tēpora p̄ ipsum facta: aut certe ante oēm spiritū qui illuminat: de sapientia dixit: Ante luciferū genui te. Intendat caritas vestra. Quomō ergo cum dixisset: Ex vtero: veluti precauit fidei nostre ne inde putaremus cepisse christum: ex quo ex vtero virginis natus est: subiecit statim: Ante luciferū genui te: sic z hic cum dixisset: ex illo: id est ex quodā tēpore: ex die ante sabbatū: ex illa sexta etate mundi: quādo venit christ^o z in carne nat^o est: Et quia dignatus est homo factus p̄pter nos de^o: non solū ante Abraham: sed ante celum z terrā: qui dixit: Ante Abraham ego sū: Nō solū aut ante Abraham: s̄ ante Adā: non solū ante Adam: sed ante omnes angelos: ante celū z terrā: qz omnia p̄ ipsum facta sunt: subiecit ne tu intendens diem natiuitatis domini ex quo natus est: putares ex illo esse cepisse: **Parata est sedes tua deus.** Sed quis deus: **A seculo tu es.** Ab eterno dixit αἰῶνος sic habet grecus: αἰῶν, aliquando seculū ponitur: aliquādo eternū ponitur. Ergo o tu q ex illo videris natus ex eterno es. Nō aut natiuitas humana cogitetur: sed cogitetur eternitas diuina. Ergo cepit ex quo natus est: creuit: audisti euangelium: elegit discipulos: impleuit illos: ceperūt predicare discipuli. Forte hoc est quod consequēter dicit. **Eleuauerūt flumina domine: eleuauerūt flumina voce suā. Eleuauerūt flumina^o voces**

Alia fra.
† facit

suas: Que sunt ista flumina que eleuaue-
 runt voces suas: Non audiuim⁹ neq; quā-
 do natus est domin⁹ audiuim⁹ locuta flu-
 mina: neq; quādo baptizatus est: neq; qñ
 passus est audiuim⁹ locuta flumina. Legi-
 te euangeliū: et nō inuenitis qz locuta sunt
 flumina. Parū est qz locuta sunt: Eleua-
 uerūt voces suas. Nō solū locuta sunt: sed
 fortiter magne: excelsē. Que sūt ista flumi-
 na q̄ locuta sunt: Diximus q̄ in euangelio
 nō legimus: tñ ibi queramus. Nā si ibi nō
 inuenimus: vbi inueniem⁹: Ego vobis fin-
 gere potero: et subito ero nō certus dispen-
 sator: sed ineptus fabulator. In euāgelio
 queram⁹: simul q̄ram⁹ q̄ sūt ista flumina q̄
 eleuaerūt voces suas. Stabat Iesus et cla-
 mabat: dictū est in euāgelio. Quid clama-
 bat: Ecce iā ipm caput fluminuz clamat:
 ipse fons vite vñ sūt flumina cursura: leua-
 uit prior vocē suaz. Et qd̄ stabat Iesus et
 clamabat: Qui credit in me sicut scriptura
 dicit: flumina aque viue de vētre eius flu-
 ent. Euāgelista sequit statim. Hoc autē di-
 cebat: de spū quē accepturi erant hi qui in
 eum erāt credituri. Spiritus autē nōdum
 erat datus: qz Iesus nondū erat glorifica-
 tus. Cū autē glorificat⁹ est Iesus in resurre-
 ctione: et ascēsiōne in celos: sicut nostis fra-
 tres: impletis ibi decē diebus ppter quod-
 dā sacramētū: misit spiritū suū sanctū: im-
 pleuit discipulos. Ipse spiritus magnum
 flumē: vñ impleta sūt multa flumina. De
 ipso flumine dicit psalm⁹ alio loco: Flumi-
 nis ipetus letificat ciuitatē dei. Ergo sunt
 facta currētia de vētre discipuloz cū acce-
 perūt spiritū sanctū ipsa flumina accepto
 spiritu sancto: Vñ flumina eleuaerūt vo-
 ces suas. Quare eleuaerūt: Quia primo
 timuerūt. Petr⁹ nōdū erat flumē: qñ inter-
 rogatōe ancille ter christū negauit dicēs:
 Nescio hominē. Hic timēs mentis: nōdūz
 eleuat vocē: nondū est flumē. Vbi autē im-
 pleti sunt spiritu sancto: accerserūt eos iu-
 dei: et p̄ceperūt eis ne oīno loquerent: ne-
 q; docerēt in noīe Iesu. Petr⁹ autē et Jo-
 annes dixerūt ad eos. Si iustus est coram
 deo: vt vobis obediamus magis q̄ deo:
 iudicate. Nō em̄ possumus q̄ vidim⁹ et au-
 diuimus nō loqui. Eleuaerūt ergo flumi-
 na voces suas. A vocibus aquarum
 multarū. Ad ipam eleuationē vocis p-
 tinet quod ibi scriptū est: Stetit autē Pe-
 trus cuz vndecim: et eleuata voce dixit ad
 eos: Viri iudei: et cetera quibus annūciat

Iesum sine timore cū magna fiducia. Ele-
 uauerūt em̄ flumina vocē suaz: a vocibus
 aquarū multarū. Nam et cū dimissi essent
 apli de cōsilio iudeoz: venerūt ad suos et
 indicauerūt quāta eis sacerdotes et senio-
 res dixerint. At illi audiētes leuaerūt vo-
 ces vnanimēs omnes ad dñm et dixerunt:
 Dñe tu es qui fecisti celū et terrā: et mare et
 oīa q̄ in eis sunt: et cetera que dicere potue-
 rūt. Flumina eleuātia vocē suam. **Adi-
 rabiles⁹ suspensure maris:** Cū enim
 eleuaerūt voces suas discipuli: crediderūt
 multi: et acceperunt multi spiritus sanctū:
 et ceperūt multa flumina clamare de pau-
 cis. Ideo sequit: A vocibus aquarū mul-
 tarū mirabiles suspensure maris: id est hu-
 ius seculi. Cū cepisset christus tantis voci-
 bus predicari: cepit irasci mare: ceperunt
 crebescere psecutiones. Cū eleuaerūt er-
 go flumina vocem suā a vocibus aquarū
 multarū: mirabiles suspensure maris. Sus-
 pensure exaltationes sunt: qz quādo ira-
 scitur mare: suspendunt fluct⁹. Suspendā-
 tur fluctus quantū volūt: frenat mare qñ-
 tū vult: mirabiles quidē suspensure maris:
 mirabiles mune: mirabiles psecutiōes. **Sz
 vide quid sequit: Admirabilis in⁹ excel-
 sis dñs.** Compescat se ergo mare et aliqñ
 tranquillet: detur pax christianis. Turba-
 batur mare: fluctuabat nauicula. Nauicu-
 la ecclesia est: mare seculū est. Venit dñs:
 ambulauit sup mare: et p̄ssit fluctus. Quo-
 modo ambulauit domin⁹ super mare: Su-
 per capita istorū fluctuum magnozū spu-
 mantū. Potestates et reges crediderunt:
 et subiugati sunt christo. Ergo non terrea-
 mur: qz mirabiles suspensure maris: mira-
 bilis in excelsis dominus. **Testimo-
 nia tua credita facta sūt nimis:** Ma-
 gis q̄ mirabiles erant suspensure maris: et
 mirabilis in excelsis domin⁹. Testimonia
 tua credita facta sunt nimis. Testimonia
 tua: qz dixerat illd̄ ante: Hec dico vobis:
 vt in me pacē habeatis: in mūdo autē p̄ssu-
 ram. Ergo qz mūdus pressurā vobis factu-
 rus est dico vobis. Ceperūt pati et p̄firma-
 runt in se quod illis predixerat domin⁹: et
 magis fortes facti sunt. Cū enim videbāt
 impleri in se passiones: sperabāt cōpleri in
 se et coronas. Et ideo mirabiles suspensure
 maris: mirabilis in excelsis dñs. Ut in me
 inquit pacem habeatis: in mūdo autē p̄s-
 surā. Ergo quid facimus: Seuit mare et ex-
 tollūt fluctus: et rabidi fremunt: p̄ssuras

Alla lra. t'elationes.

Alla lra. t'altis.

Alla lra. t'credibilla.

patimur. Nōne forte deficiim? Absit. Mirabilis in excelsis dñs. Ideo et ibi cū diceret: Ut in me pax habetis: in mūdo aut pressurā: quasi diceret: Putas nō premet nos mūdus et extinguet nos: statim subiecit: Sed gaudete: qz ego vici seculū. Si g̃ ait: ego vici seculū: adherete illi qui vicit seculū: qui vincet mare. Gaudete ad eum qz mirabilis ē in excelsis dñs: et testimonia tua credita facta sunt nimis. Et quid factū est de his oibus? **D**omū tuā decet sanctificatio dñe: Domū tuā: totā domū tuā: nō hic: aut hic: aut ibi: sed domū tuā: tñ p totū orbem terrarū. Quare p totū orbem terrarū: Quia correxit orbē terre qui non cōmouebitur. Dom⁹ dñi fortis erat: p totū orbē terrarū erit. Multi cadēt: sed dom⁹ illa stat. Multi turbabunt: s̃ domus illa nō mouebit. Domū tuā decet sanctificatio dñe. Nūquid paruo tēpore: Absit. In longitudine dierū.

Alta lfa.
† sanctitudo.

Explicit. Tract. de ps. XCII.

Incipit Tract. de ps. XCIII.

Sicut intensissime audiuim⁹ cū psalmus iste legeret: ita intente audiamus: cū reuelat dñs q̃ hic dignat⁹ est opacare mysteria. Ad hoc em̃ claudū q̃dam sacramēta scripturarū: nō vt dengenē: sed vt pulsantib⁹ aperiant. Si g̃ affectu pio et sincera cordis caritate pulsatis: ille aperiet q̃ videt vs̃ pulsatis. Notū est nobis omnib⁹ atqz vtinā de numero eorū nō sum⁹: multos murmurare aduersus dei patientiā et dolere iniq̃s hoies et impios: vel viuere in hac terra: vel etiā plurimū posse: et qd̃ est ampli⁹ plerūqz plurimū posse malos aduersus bonos: et sepe malos preme re bonos: malos exultare: bonos laborare: malos sup̃bire: bonos hūiliari. Attendentes talia: in genere em̃ hūano abūdāt: puertunt ipatiētes et infirmi animi: q̃si frustra sint boni: qz de⁹ auertit: vel auertere vī deē oculos suos a bonis operib⁹ piorū et si deliū: et augere malos in his que diligunt. Putantes g̃ infirmi frustra se bñ viuē: aut inuitant ad imitandā maliciā eorū q̃s quasi florere sp̃ciant: aut si p infirmitatē: vel p sone sue vel animi: timēt male facere: ne aliqd̃ illis fm̃ leges seculi mali accidat: nō qz iusticiā diligūt: sed vt dicā apert⁹ timētes dānari inter hoies vel ab hoib⁹: abstinet se qdem a factis malis: sed nō se abstinent a cogitationib⁹ malis. Et int̃ cogitationes

eorū iniq̃s precipue caput iniquitatis illa tenet impietas: qz videt eis deus negligere et nō curare res hūanas: et aut equaliter habere bonos et malos: aut etiā qd̃ est perniciosi⁹ cogitare insectari bonos: mal fauerē. Qui talia cogitat: et si nihil mali alicui faciat: facit plurimū sibi: et in semetipm̃ impius est: et iniq̃tate sua nō ledit deū: sed interficit se: neqz nocēt hoibus: qz timidi sūt qui talia cogitāt: sed tñ homicidia eorū: ad ulteria eorū: fraudes et rapinas eorū videt deus: et punit in cogitationib⁹ eorū. Quid em̃ velint: ille attendit cui⁹ oculus nō repelitur carne: vt nō videat volūtatē. Tales si occasiones inueniāt nō mali sūt: sed manifestant nō vt sentias quid natū sit manifestum: sed vt intelligas qd̃ latebat inclusum. Paucis his annis et ppe lxxterno die viderūt hec homines: et pbauerūt etiā qui tarde intelligūt. Erat em̃ hic vna domus potentissima ad tempus: de qua flagellū fecerat deus generi humano: et castigat⁹ est inde gen⁹ humanū: si cognoscat flagellū patris et timeat sententiā iudicis. Cū ergo esset hic eadē domus magna: multi sub illa gemebāt: murmurabāt: rephendebāt: detestabant: blasphemabant: quō se artāt homines et dantur diuino illo iudicio multi in cōcupiscētiis cordis sui: subito eueriebant ipsaz domū illi qui murmurabāt de ipsa domo: et ab eis talia hoies patiebant: q̃lia se pati ipi a talib⁹ pauloātē q̃rebātur. Bonus g̃ ille est qui et qñ potest mala facere nō facit: de quo scriptū est: Qui potuit trāsgredi et nō est trāsgressus: et facē mala et nō fecit: Quis ē hic et laudabim⁹ eū: fecit em̃ mirabilia in vita sua. Loq̃batur scriptura de potentib⁹ innocentib⁹. Et lup⁹ em̃ tñ vult nocere quātū leo: dissimiliter nocēt: sed nō dissimilit cupiūt. Leo em̃ non solū p̃tenit canē latrantē: sed etiā fugat: et venit ad ouile: et obmutescit⁹ canib⁹ rapit qd̃ p̃t: lupus nō audet inter latrat⁹ canū. Nūquid p̃pterea q̃ si potuit auferre a canib⁹ terrū innocētior remeavit: Vocet g̃ de⁹ innocentia vt q̃sqz innocentior sit: nō timore pene: sed amore iusticie. Tūc em̃ liber ē innocēs: et ver⁹ ē innocēs. Qui aut timore innocēs fit: nō est innocēs: q̃uis nō noceat cū vult nocere. Nō em̃ nocet alteri p̃fectū malū: s̃ sibi plurimū p cupiditatē malā. Nā quō sibi noceat: audi scripturā. Qui aut amat iniq̃tatē odit aiāz suā. Et reuera multū errāt hoies q̃ putāt iniusticiā suā alijs nocē et sibi

nō nocere. Ad alios pcedit iniquitas cuiuslibet vt corpi noceat: vt rē familiārē ledat: vt villā inuadat: vt mācipiūz abducat: vt aurūz auferat: aut argentū: vel si qd aliud possidet: ad h pferat illa iniquitas ad alterū: Ergo iniquitas tua alieno corpi nocet: tuo aīo nō nocet: Cōtra istā simplicē veracēqz doctrinā q̄ insinuat hoīb⁹ bonis: vt ipsā iusticiā diligāt: z ex ea placē deo velint: ab illa intelligāt luce quadā itelligibili pfundiā suā: vt faciāt iusta opa: z illā lucē sapiētie oībus q̄ in sc̄lo diligunt pponāt. Cōtra istā doctrinā talia murmura sūt hoīm: z si nō pcedūt i voce rodūt in corde. Quid q̄ dicūt: *Clere placitur⁹ sum deo p iusticiā: Aut isti illi placēt: sub cuius imperio mali tanta mala committunt z nihil illis euenit mali: Aut si forte euenit aliqd mali: qd sibi dicūt illi cū eis ceperis dicere: Ecce quāta fecit mala: quō illi redditū est: q̄lē exitū habet: Incipiunt illi cogitare iustos quibus mala euenerūt: z opponūt nobis z dicūt: Si illi p̄pterea mali accidit aliqd qz iniqu⁹ fuit: illi q̄re accidit qui taz iuste vixit: Qui elemofynas tātas fecit: qui tā multa bona opatus ē in ecclesia: q̄re talē sortē inuenit: Quare talē exitū habuit qualē ille homo qui multa iniquitā cōmisit: Ad hoc autem ista dicūt: vt ostendāt se p̄pterea nō facere mala: qz nō possunt: aut qz nō audent. Mā qd velit cor: lingua testat. Et qdem etiā si lingua obmutesceret: z ipsa timore compressa esset: deus videret intus quid cogitaret homo: si etiā alium hominē lateret. Tacitas ergo cogitationes hoīm tales aut etiā erūpētēs in verba vel facta curat iste psalmus si curari velint. Intendāt q̄ z curent: Atqz vtinā in hac multitudine: tota q̄ nūc est inter istos parietes: z audit p nos v̄bz dñi nulla sint talia vulnera q̄ curent: vtinā nulla sint: nō tñ rem supflūā facimus dicē: si nulla ibi sunt vulnera. Instruātur corda ad sanādos alios cū audire talia ceperint. Credo em̄ qz vnusq̄sqz christian⁹ cū audierit aliquē dicentē talia: si bon⁹ fidelis est: z bñ credit deo: z spes ei⁹ est in futuro seclō: nō in hac terra: nō in hac vita est: z nō frustra audit vt surfū cor habeat: irridet z dolet talia murmurātes: z dicet sibi: de⁹ nouit quid agat: nos nō possumus nosse psalm⁹ ipsi⁹: q̄re parcat malis ad t̄ps: vel quare laborāt boni ad t̄pus: sufficit tñ mihi hoc scire: qz z ad tempus laborat bonus: z ad t̄pus floret malus. Qui ergo talis est secu-*

rus est: z patienter fert oēs felicitates malozū: z labores bonozū patienter fert: tolerat donec finiat hoc seculū: donec trāseat iniquitas. Jā talis beatus est: z erudiuit euz de⁹ de lege sua: z mitigauit eū a dieb⁹ malignis: donec fodiat peccatori fouea. Qui vero nondū est talis: audiat per nos quod dñs placet: Plura aut ipse dicat in corde qui meli⁹ videt vulnus qd̄ curet. ¶ Psalmus hunc habet titulū: id est hanc inscriptionē. Psalmus ipsi Dauid quarta sabbati. ¶ Doctur⁹ est psalmus iste patientiā in laboribus iustozū: cōtra iniquozū felicitates patientiā docet: patientiaz edificat: hoc habet totus a capite vsqz in finem. Quare ergo talem habet titulum in quarta sabbati: Una sabbati: dies dominicus est: secūda sabbati. secūda feria: quē seculares diem lune vocant. tertia sabbati: tertia feria quē diem illi martis vocant. Quarta ergo sabbatorū: quarta feria qui mercurij dies dicitur a paganis: z a multē christianis: sed nollemus vt dicāt: atqz vti naz corrigātur vt nō dicāt. Sic em̄ habent linguā suā qua vtantur. Non em̄ z in omnibus gentibus ista dicuntur. Multe gentes alie atqz alie aliter vocant. Melius ergo de ore christiano ritus loquendi ecclesiasticus procedat. Tamen si quē sorte cōsuetudo traxerit: vt illd̄ exeat ex ore quod improbat corde: intelligat illos omnes de quozū nominib⁹ appellata sunt sidera homines fuisse: nec ex eo esse cepisse ista sidera in celo: ex quo illi ceperūt: z ante ibi fuerūt: sed p beneficia quedā mortaliū mortalia illi homines p tempore suo: quia plurimū potuerūt z eminuerunt in hoc seculo cum cari essent hominib⁹: nō p̄pter vitam eternam: sed propter cōmodum temporale deferebantur eis diuini honores. Ceteres enim seculi decepti: z decipere volentes: in eoz adulationē qui sibi aliquid fm̄ amorem prestassent sidera ostendebāt in celo dicentes: q̄ illius esset illud sidus z illud illius. Hoīes autē qui ante nō aspexerāt vt viderēt: qz ibi erāt z illa sidera aīqz nascerētur: decepti crediderunt: z pcepta est opinio vanitatis. Hāc opinionē erroris diabolus cofirmauit: chustus euertit. Nos ergo fm̄ quod loquimur quarta sabbatorū: quartus dies intelligitur a die dominica. Attendat itaqz caritas vestra qd̄ sibi velit iste titul⁹. Hinc grāde mysteriū: z reuera occultū. Nam pleraqz ipsi⁹ psal-

mi manifeste sonāt: et manifeste mouent: et cito intelliguntur. Sic autē titulus quod fatendum est habet nō parū obscuritatis: sed aderit dñs et serenabit nubilū: et videbitis psalmū: et ex fronte psalmi cognoscetis eum. In fronte em̄ habet psalmus iste: psalmus ipsi Dauid quarta sabbatorum. In lumine est titulus: in postibus fixus est: Volūt hōies titulū cognoscere: et sic domū intrare. Recolamus ergo scripturā sanctā in genesi. primo die quid sit factū: inuenimus lucē. secūdo die quid sit factū: inuenimus firmamentū quod appellauit deus celū. tertio die quid sit factū: inuenim⁹ specie terre: et maris: et segregationē: vt omnis cōgregatio aquarū vocaretur mare: et arida vocaretur terra. Quarto die luminaria fecit deus in celo solem in potestatez diei: lunam et stellas in potestatem noctis: hoc quarto die fecit. Quid sibi ergo vult quod de quarto die accepit psalmus titulū: In quo psalmo docetur patientia aduersus felicitates malorū: et labores bonorum. Habes Paulum apostolū dicentē sanctis fidelibus roboratis in christo: Omnia facite sine murmuratione et disceptatione: vt sitis irreprehensibiles: et sinceres: immaculati filij dei in medio nationis tortuose et puerse: in quibus apparetis sicut luminaria in mūdo verbū vite habentes. Similitudo de luminariibus data ē ad sanctos: vt sine murmuratione sint in natione tortuosa et puerse. Sed ne quisq̄ p̄pterea putet colēda esse et adorāda luminaria celi: quia inde aliqua similitudo ducta est ad significationē sanctorū: prius hoc explicemus in nomine christi: q̄ nō sit cōsequens vt p̄pterea tibi videatur adorādus sol: aut luna: aut stelle: aut celū: qz aliqua de illis similitudo ducta est: qua significarētur sancti: quia multa sunt de quib⁹ ducta est similitudo ad significandos sanctos que nō adorant. Si em̄ quicquid est vñ similitudo ducitur ad sanctos: adorandū tibi putas: adora montes et colles: qz dictū est: Adōtes exultauerūt velut arietes: et colles velut agni ouīū. Tu de sanctis dicis: ego de ipō christo dico. Adora leonē: qz dictū est: Elcūt leo de tribu Iuda. Adora petrā: quia dictū est: Petra autē erat christus. Si autē nō adoras in christo ista terrena: quibus de illis similitudo quedā data est ad significādos sanctos: de quacūq̄ creatura ducta fuerit similitudo: tu intellige similitudinē creature: et

adora artificē creature. Bictus est sol dñs noster Iesus christus: nūquid iste sol quē et minutissima animalia nobis cum vidēt? Sed de quo dictū est: Erat lumē verū quō illuminat omnē hominē venientē in hunc mūdū. Nam lux ista nō hominē solum illuminat: sed et iumentāz pecora et omnia animalia. Quod autē illuminat omnē hominē: in corde illuminat: vbi intellectū solū habet. Intelligat ergo caritas vestra quibus dixit Ap̄ls: in natione tortuosa et puerse: id est inter iniq̄s in quib⁹ apparetis sicut luminaria in mūdo verbū vite hñtes: quod dāmō admonuit nos: et istū psalmū intelligere et p̄noscere titulū ipsius. Tales. n. sancti in quib⁹ est verbū vite de cōuersatione quā hñt in celo: despiciūt oia iniq̄ q̄ fiūt in terra. Et quō luminaria in celo p̄ diē et p̄ noctē p̄cedūt: pagūt itinera sua: cursus suos certos hñt: et cōmittunt tāta mala: nec deuiant de sup stelle fixe in celo: agētes p̄ tract⁹ celestes q̄ illis p̄stituit et p̄stituit creator ipsoz: sic debēt sancti: sed si in celo figant corda eorū: si nō frustra audiant et respōdeāt sursum se hñe cor: si imitent eū qui ait: Nostra autē cōuersatio in celis. Qui ḡ sunt in supnis: et de supnis cogitant: sicut dictum est: Ubi est thesaur⁹ tuus ibi: et cor tuū: de ipsis cogitationib⁹ supernoz patientes fiant: et quicquid in terra cōmittitur: sic nō curant donec peragāt itinera sua: quēadmodū dñs nō curant luminaria celi: quō excerceāt dies et noctes: quibus tāta mala videāt fieri sup terrā. Sz facile ē forte: vt ferāt iusti iniquitates maloz q̄ nō in ipos fiūt: sic ferunt et que in ipos fiūt. Nō em̄ p̄pterea debent ferre et tolerare: qz in alios fiūt: et si in se fiant: nō debēt p̄dere tolerantia. Nā qui perdidit tolerantia: cecidit de celo. Qui autē fixū habet cor in celo: terra ipsi⁹ laborat in terra. Quanta et de ipsis luminariib⁹ fingunt homines: et patienter ferunt: quomodo iusti patienter debent ferre omnes etiā de se falsas criminationes. Hoc ipm quod iaz dudū dixi: qui illa stella Mercurij ē: et illa stella Saturni est: et illa stella Iouis est: conuitia fiunt stellis. Quid ille: cū audiunt tanta cōuitia: Nūquid mouētur aut nō exercent cursus suos? Sic et homo qui in natione peruersa et tortuosa habet verbum dei: sicut luminare est fulgens in seculo. Quanta qui sibi videntur honorare solem de illo mentiuntur: qui dicunt christus est sol: mentiuntur de sole. Flouit

sol dominū suū esse christuz & creatorem suū: & si indignari pōt acerbi⁹ indignat cōtra falso honorantē: q̄ cōtra cōtumeliosū: Seruo em̄ bono maior cōtumelia est iniuria domini. Quāta falsa de ipsis luminariibus quidā dicunt & ferunt: tolerāt & non mouentur. Quare: Quia in celo sunt. **L**elum autē quid est: Ne hoc p̄mittamus: Quedam de luna mentiūtur hoies: q̄ vident obscurari lunā: & dicūt malefici illam deponūt: cū certis temporibus defectū suū habeat s̄m dei dispositionē: non curat tamē ista verba hominū illa que in celo ē. Sed quid est in celo? In firmamento celi est. Cuius ergo cor in firmamento libri dei est: illa non curat. Nam celum intelligitur firmamentū: per figuraz liber legis: Ideo quodam loco dicitur: **E**xtendit celū sicut pellem: si extendit sicut pellis: tanq̄ liber est extensus vt legatur. **T**ransacto autē tempore quo legitur lex: propterea em̄ legitur lex: quia nondū venimus ad illā sapientiā que implet corda & mentes intuentiū: & nō opus erit vt aliquid ibi nobis legatur: q̄a in eo quod nobis legitur syllabe sonant et transeūt: illa lux veritatis nō preterit: sed fixa permanens inebriat corda videntū: quomodo dictum est: **I**nebriabuntur ab vbertate domus tue: & torrente delinarum tuarū potabis eos: quoniā apud te est domine fons vite. **E**t vide ipsuz fontē. In lumine inquit tuo videbim⁹ lumē. **A**modo ḡ lectio necessaria est: q̄ diu ex pte cognoscimus & ex pte p̄phetam⁹: sicut dicit **A**plūs: cū aut venit qd̄ p̄fectū ē aufere qd̄ ex pte est. **N**ō em̄ i illa ciuitate hierusalē vbi angeli viuūt legem⁹: vñ nos mō pegrinamur: & pegrinano n̄ra gemit: gemit aut si scim⁹ qz pegrinamur. Nam odit valde patriā: qui putat sibi bene esse cū pegrinatur. Nunqd̄ in illa ciuitate vbi sunt angeli euangeliz legitur: aut **A**plūs: **V**erbo dei pascunt: qd̄ verbum dei vt sonaret nobis ad t̄pus: verbū caro factū est & habitauit in nobis: **S**z tñ ipsa lex que scripta est: firmamentū nob̄ est: ibi si sic cor nostrū: nō cōpellitur iniq̄tibus hoim. **D**ictū est ergo: **E**xtendit celū sicut pellē. **C**ū aut trāseunt t̄pa necessitat̄ librorū: quid dictū est: **C**elū plicabit vt liber. **Q**ui ḡ sursum h̄z cor: ipm̄ cor ipius lūinare ē: in celo fulget: nec vincitur tenebr̄: **I**ntra em̄ sunt tenebre: tenebre aut iniquitas: nō incōmutabiles tenebre. **J**am & besterno die cōmemorauimus: **S**z qui hodie

tenebre sunt: si velint cras lux erunt: **Q**ui tenebre huc ingressi sunt: si velint iā lux eē possunt. **A**perte em̄ **A**plūs ne q̄s putaret naturales esse iniquitates que mutari non p̄nt: **F**uistis em̄ inq̄t aliqui tenebre: nūc autē lux in dño: sicut filij lucē ambulate. **L**ux inquit in dño nō in vobis: **C**or ḡ in libro: **S**i cor in libro: cor in firmamento celi. **S**i ibi est cor: inde lucet & nō mouebit iniquitatib⁹ subterpositis: nō qz in celo ibi est p̄ carne: sed qz ibi est per cōuersationē: scdm̄ qd̄ dictū est: **N**ostra aut p̄uersatio in celis est. **N**ō potes cogitare illā ciuitatē: qz nondū vides. **E**tis cogitare celū: **L**ibri dei cogita. **A**udi psalmū: **E**t in lege eius meditabitur die ac nocte. **E**t ibi hic beat⁹ dictus est: qui nō abiit in cōsilio impiorū: & in via peccatorū nō stetit: & in cathedra pestilentie nō sedit: sed in lege domini fuit volūtas eius. **E**t vide luminare in celo: & in lege eius meditabitur die ac nocte. **V**ult patienter ferre omnia: nō descendat de celo: & in lege eius meditabitur die ac nocte. **E**rgo in celo cor eius. **S**i in celo cor ei⁹: omnes iniquitates que fiunt in terra ad tempus: omnes felicitates malorū hominū: omnes labores iustorū meditantū die ac nocte lege dei nulla sunt: & patienter tolerat omnia: & erit beatus eruditus a deo. **E**t quomodo in firmamento celi: **Q**uia lex firmamentum est. **B**eatus vir que tu erudieris domine: & de lege tua docueris eū: vt mitiges eū a dieb⁹ malignis donec fodiat peccatori fouea. **A**tendite ergo luminaria: quomō p̄cedunt & occidunt: & redeūt: agunt cursus suos: distinguūt diem & noctem: voluunt annos & tēpora: & tanta mala fiunt in terra illis quietē in celo habētibus. **Q**uid est ergo quod docet nos deus: **J**am attendamus psalmū.

Expositio psalmi.

Deus vltionū dominus: **D**eus vltionū fidei egit. **T**u putas qz nō vindicat: **V**indicat deus vltionū. **Q**uid ē de⁹ vltionū: **B**e⁹ vindicat. **I**n eo certe murmurat: qz nō vindicat in malos. **N**oli murmurare: ne inter illos sis in quos vindicat. **F**acit ille furtum & viuūt: tu murmurat aduersus deū: qz nō moritur qui tibi furtū fecit. **S**i iam nō facit furtum vide. **S**i em̄ iam nō facis: vide ne aliquādo fecisti. **S**i iam dies es: recole noctem tuā. **S**i in celo fixus es: recole terras tuā: **I**nuenis te fures forte fuisse aliquādo

Alia lfa. t libere.

z aliquē aliū forte stomachatū: qz z tu fur-
tū faciēs viristi z nō es mortu⁹. Quō autē
tu qñ faciebas: ideo viristi vt postea nō fa-
ceres: noli qz trāsisti velle misericōiam dei pō-
tē subuertere. Nescis illuc multos trāsitu-
ros: qz z tu trāsisti. Eesses mō q murmurā-
res: si aduersus te audiret q por de te mur-
murauit: Et tñ z nūc optas vindictā dei in
malos: qz fur nō morit: z murmurat aduer-
sus deū: qz fur nō morit. Appēde in state-
ra eqtatis furē z blasphemū. Jam dicis qz
fur nō es: sed murmurādo aduersus deū:
blasphem⁹ es. Ille captat sōnū hoīs vt ali-
qd inuolēt: z tu dicis qz dormit de⁹ z hoīez
nō videt. Ergo vis vt ille corrigat manū:
por tu linguā corripit. Vis vt ille corrigat
cor aduersus hoīem: tu corripit cor aduer-
sus deū: ne forte cū optas vindictaz dei: si
venerit te porē iueniat. Nā ille veniet z vi-
dicabit pseuerātes in neqcia sua inq̄tos p-
rogatiōi misericōie ipius: inq̄tos paciētie ipsi-
us: thesaurizātes sibi irā in die ire: z reuela-
tionis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuiqz
sm opa sua: quia de⁹ vltionū dñs: de⁹ vlti-
onū ideo fident⁹ egit. Nulli em̄ pepcit: qñ
hic locut⁹ est. Ipe dñs erat in carnis infir-
mitate: sed in vtute sermōis nō accepit pso-
nas principū iudeoz. Quāta in illos dicit
z quō dictū est: Vere in fiducia: qz scriptū
est i psalmus de illo: Propter miserā inopū
z gemitū paupēz nūc exurgam dicit dñs.
Qui sunt paupes: Qui sūt inopes: Qui
spem nō habēt nisi in illo solo: in quo solo
spes nō fallit. Attēdite fratres q sunt pau-
peres z inopes. Nō osino paupes q nihil
hñt vident⁹ dici a sc̄ptura: qñ laudāt pau-
peres. Inuenis em̄ paupē hoīem qñ patit
aliquaz iuriā: nō attēdit nisi patronū suū:
in cui⁹ forte domo manet: cui⁹ inq̄lin⁹ est:
cui⁹ colon⁹ est: cui⁹ cliens ē: z iō se indigne
pati: qz ad illū ptinet cor ipius in hoīe: spes
ipius in hoīe: cinis in cinē. Sūt autē z alij:
q opulēti sunt z honorib⁹ sm tpus hūanis
fulciunt: z tñ nec in pecunia sua spem po-
nūt: nec in fūdis suis spes ponūt: nec in fa-
milia sua spē ponūt: nec in claritate trāsito-
rie dignitatis: s̄ totā spes in illo ponūt: cui
nō succedit: qui mori nō pōt: q falli z fallē
nō pōt. Tales z si multa vident⁹ hñe sm se-
culū: bñ tñ ea gubernāt ad refectionē indi-
gentiū: inter paupes dñi numerāt. Quidēt
em̄ piculose se viuē in hac vita: sentiunt se
esse pegrinos: sic diuersant in opulētia di-
uitiarū suarū: quō viator in stabulo trāsitu

rus nō possessur⁹. Ergo quid dñs: Prop-
ter miserā inopū z gemitū pauperū nūc
exurgā dicit dñs: ponā in saluari. Saluta-
ris noster saluator noster est. In illo voluit
ponere spem oīm inopū z gemituz. Et qd
ait: Fiducialit⁹ agā in eo. Quid ē fiduciali-
ter agā: Nō timebit: nō parcerit vitijs z pec-
catis hoīm. Vere medic⁹ fidelis medi-
cinali ferro sermonis instructus: secuit oīa
vulnera. Iō qz talis p̄dictus z p̄nunciat⁹:
talis etiā inuētus ē: Loq̄bat in mōte vbi di-
xit: Bñ paupes spū: qñ ipoz ē regnū ce-
loz. Ibi beati dicti sunt: q p̄secutionē pati-
unt p̄pter iusticiā. In ipso sermone dixit:
Quia ipoz est regnū celozū. Et vt faceret
illos luminaria: id ē patiēter tolerātes oīa
ista inq̄ que transeūt: Beati eritis inq̄t cū
vos p̄secuti fuerint: z dixerint omne malū
aduersum vos: gaudete z exultate qz mer-
ces v̄ra magna ē in celis. Beinde in p̄gres-
su sermonis cū docere inciperet: q̄uis euz
turba circūdaret: dixit talia discipulis suis:
que serirent faciē phariseoz z iudeoz: q̄a
qñ p̄mat⁹ habebāt exponēdarū sc̄pturaz:
z oīm qui qñ sibi iusti videbant: vel videri
se arbitrabant: z ad quozū p̄matū plebis
obsequiū videbant obreperare: nō pepcit:
z dixit: Qñ oratis nō orētis sicut hypocri-
te: qui amāt in synagogis z angulis plate-
arū stātes orare vt videāt ab hoībuz: z ce-
tera talia. Tetigit hoīes: nō timuit aliquē.
Et cū terminasset ipsum sermonē: cōclūdit
de illo scriptura euangelij sic. Factū est in-
quit cū cōsummasset Iesus verba hec: ad-
mirabantur turbe sup doctrina eius. Erat
em̄ docens eos tanq̄ ptātes habēs: nō q-
si scribe eozū z pharisei. Quāta ḡ ille de q
dictū est: erat docēs eos tanq̄ ptātes hñs
quāta dixit: Ele vobis scribe z pharisei hy-
pocrite: q̄nta in illos corā in faciē: neminē
timuit. Quare: Quia de⁹ vltionū est: ideo
nō parcebat in v̄bo: vt essent postea quib⁹
parceret in iudicio: quia si nollet accipere
verbi medicinā: incursum erāt vitijs z inuē-
turi iudicis sententiā. Quare: Quia dixit
deus vltionum dominus: deus vltionum
fident⁹ egit: id est nulli pepercit in verbo.
Qui in verbo nō pepercit passurus: par-
ceret in sententia iudicatur⁹: Qui neminem
timuit in humilitate: timebit quēquam in
claritate: Ex eo quod iam fident⁹ egit: co-
gita quomodo sit actur⁹ in fine seculi. Nō
li ergo murmurare aduersus deuz: qui qua-
si parcerit malis: sed esto bonus cui forte ad

tpus in flagello nō parcat: z in fine parcat
 in iudicio. **Be'** vltionū dñs : de' vltionuz
 fidēter egit. Et qz fident' egit: illi nō tulerūt
 fiduciā eius. Et qz hūilis venerat: z carne
 mortali indut' erat: z mori venerat nō face
 re qd pctōres: sed pati qd pctōres: qz pte
 rea venerat cū fidēter egisset: z illi ferre nō
 possent fiduciā ei' in verbo qd fecerūt: Te
 nuerūt: flagellauerūt: illuserūt: colaphiza
 uerūt: spūis illinierūt: spinis coronauerūt:
 in cruce leuauerūt: postremo occiderunt.
Sed qd sequit' qd fident' egerit: **Exal**
tare qui iudicas terrā: Quia tenuit
 humile: tenebunt excelsum. **Putā** qz iudi
 cauerūt mortālē: nōne ab imortali iudica
 bunt: **Quid ergo ait:** Exaltare tu qui fidē
 ter egisti: z fiduciā verbi tui non sunt passi
 iniqui: z putauerūt se aliqd egisse: qz te cō
 p̄hendētes crucifixerūt: qui te deberēt fide
 cōp̄hēdere cōp̄hēderūt p̄secutione.
Tu ergo qui fidēter egisti inter iniqs: z ne
minez timuisti: z qz passus es exaltare: id ē
exurge vade in celū: patiat' z ecclesia pati
enter qd passus est caput ecclesie patiēter.
Et exaltare qui iudicas terrā. Redde re
tributionē superbis. **Redditur'** est
 frates. **Quid est em' qd dictū est:** **Exalta**
re qui iudicas terrā: redde retributionē su
perbis: **Propheta est p̄dicētis: nō auda**
cia iubēns. Nō em' qz dixit p̄beta: **Exal**
tare qui iudicas terrā: obtēperauit p̄beta
christus vt resurgeret z iret in celū: sed qz
hoc factur' erat christus: hoc p̄dixit p̄beta
ta. Non ideo fecit qz p̄beta p̄dixerat: sed
ideo p̄beta p̄dixerat: qz ille factur' erat.
Videt humilē christus in spiritu: videt hu
milē neminē timentē: nulli parcentē in ver
bo: z dicit fidenter egit: videt illū q̄ fiden
ter egit: videt illum cōp̄hensum: videt il
lum crucifixū: videt illuz humiliatū: videt
illum resurgentē z cunctē in celū: z venturū
inde ad iudiciū eorū inter quorū manus
passus est omnia mala: Exaltare inq̄t qui
iudicas terrā: redde retributionēz superbis.
Superbis reddet nō hūilibus. Qui sunt su
perbi: Quib' parū est q̄ mala faciūt: sed z
defendere peccata sua volūt. Itaqz de his
qui crucifixerūt christū facta sūt postea mi
racula: qñ de ipso numero iudeorū credi
derūt: z donat' est illis sanguis xp̄i. Impi
as man' z cruētas de sanguine christi por
tabāt: lauit eos ip̄e cui' sanguinē fuderūt:
ad iūcti sunt corpi ipsius: id est ecclesie qui
corp' ei' mortale qd viderāt p̄secuti sunt:

Fuderūt p̄ciū suū vt biberēt p̄ciū suum.
 Itaqz postea plures p̄uersi sunt: cū multa
 miracula fierēt ab apl̄is. Aliq̄t hoīm multa
 vna die crediderūt: z in p̄pinq̄ inuēti sūt: vt
 oīa sua q̄ habebāt vēderēt: z p̄ciū rerū sua
 rū ad pedes ap̄loz ponerēt: z vnicuiqz di
 stribuebat quō opus erat: z erat illis vna
 aīa: z cor vnū in deū: de ipsis crucifixorū
 bus dñi. Sed quare illis nō redditum est?
 Quia redde retributionē superbis dictū ē:
 illi aut' noluerūt esse supbi. Et em' cū vide
 rēt multa miracula fieri p̄ nomē christi: quē
 se putabant interfecisse: cōmoti miraculis
 audierūt a p̄etro in cui' noīe illa fierēt. Nō
 em' sibi arrogare serui voluerūt potētā dñi
 sui: vt dicerēt a se factū esse qd ille in ipsis
 faciebat. Honorē q̄ serui dederūt dño suo:
 dixerūt: qz q̄ illi mirabant' in noīe ei' fierēt
 quē illi crucifixerūt z facti sunt hūiles: cō
 puncti sunt corde: turbati sunt p̄sentes
 peccatū suū: z cōsiliū quēsierūt dicentes:
Quid ergo faciem'? Nō desperāt de salu
 te: sed querūt medicinā. Tūc aut' illis p̄e
 trus: **Agite penitentiā z baptizetur vnus**
quisqz vstrū in noīe dñi Iesu christi. Qui
egerūt penitentiā humiles fuerūt. Nō q̄ il
lis redditū est: qz vide quid dicat psalmus
iste: Exaltare q̄ iudicas terrā: redde retri
butionē superbis. Ab illo numero q̄ excep
ti erant illi: in illis valuit vox illa dñi in cru
ce pendētis: z dicētis: Pater ignosce il
lis: qz nesciūt quid faciūt. Exaltare qui iu
dicas terrā: redde retributionē superbis. Er
go redditur' est retributionē: Redditur':
sed superbis. Sed qñ: Quā reddet. Iteruz
mali triūphant: z exultant mali: z blasphe
māt mali: oīa mala faciūt: mouet te cū pie
tate q̄re: nō cū supbia rephēde: mouet te
cōpatif tibi z psalm': q̄rit tecū si qz nescit:
sed ideo tecū querit qd scit: vt in illo inue
nias qd nesciebas. Quō q̄ vult aliquē cō
solari: nisi p̄dolet cū illo: nō illū erigit: pri
us cū illo dolet: z sic cū reficit sermone p̄so
latorio. Si aut' itret ad illū ridēs luctū ei':
nō facit qd mō lectū est: dicente apostolo:
Gaudere cū gaudentibus: flere cum flenti
bus. Ergo vt gaudeat tecuz prius fles cū
illo: cōtristaris cū illo vt reficias eum: sic z
psalmus z spiritus dei vtiqz omnia sciens
querit tecū: qñ verba tua dicit. **Itaqz**
quo pctōres dñe: vsqz quo pctōres
gloriantur: Respondent z loqn
tur iniquitate: loquent oēs q̄ operā
tur in iusticiā. Quid loquent: nisi cōtra

Alia lra.
 t' Effat ūn: r.

deū qui dicit: quid nob̄ pdest qz sic uiuimus: Quid diciturus es: Vere curat ista q̄ facimus deus. Quia em̄ uiuūt putāt deū nescire qd̄ faciunt. Tūc qd̄ mali illis p̄tingat: qz si stationarius sciret teneret illos: z ideo uitāt oculos stationarij ne statim teneātur. Oculos em̄ dei uitare nemo p̄ot: qz nō solū in cubiculo uident: sed z intima cordis tui. Cogitāt z ipsi qz nihil p̄ot latere deū: z qz faciūt z sciunt qd̄ fecerūt: z uident se uiuere sciēte deo: q̄ nō uiuerēt sciēte stationario dicit sibi ista placēt deo. Et reuera si illi displicerent facta n̄ra: quō displicēt iudicibus: quō displicēt regib̄: quō displicēt imperatoribus: z quō displicent cōmentariētib̄: nunquid quō illoz oculos uitam̄: uitare possumus oculos dei? Ergo placēt ista deo. Ideo in alio psalmo peccatori dicit: Hec fecisti z tacui: suspicatus es iniquitatē q̄ ero tibi similis. Quid est q̄: ero tibi similis. Ut quō placet tibi factum tuū maluz: sic putes qz z tibi placet. Et minatur in posterū: arguā te. Ergo nō tacet qui dixit: tacui: cū dicit: Hec fecisti z tacui suspicatus es iniquitatē q̄ ero tibi similis: z nō tacuit. Cū em̄ nos loquimur: ille n̄ tacet. Cū em̄ lector legit: ille nō tacet: cū psalmus ista cantat: ille non tacet: z iste omnes voces dei per orbem terrarū fiunt. Quō q̄ tacet: quō non tacet: Non tacet in verbo: tacet in uindicta. Quid est q̄: hec fecisti: z tacui: Hec fecisti z nō uindicaui. Suspiciatus es iniquitatē q̄ ero tibi similis. De ipsa uindicta z taciturnitate: id est de cessatione uindictae: alio loco dicit: Tacui: nunquid semp̄ tacebo: Usqz quo domie peccatores: vsqz quo peccatores gloriabunt: Respondēt z loquent̄ iniquitatē: iniquitatē loquent̄ oēs q̄ opant̄ iniusticiā: z dicit oia opera. Respondent̄ z loquent̄ iniquitatē. Quid est respondēt: Cōtra iustū habēt qd̄ respondeāt. Venit iust̄ aliq̄s z dicit: Noli facere iniquitatē. Quare: Ne moriar: Ecce feci iniquitatē: quare nō morior: Ille fecit iusticiā z mortuus est. Quare mortu⁹ est: Ego feci iniquitatē: quare me nō abstulit de⁹: Ecce ille fecit iusticiā: z quare sic in illū uindicaui: Quare ille sic laborat: Respondēt: hoc est respōdēt qz habēt qd̄ dicant: qz parcitur illis de patientia dei: inueniunt argumentū responsionis sue: parcet ille p̄pter aliud r̄ndēt illi: p̄pter aliud qz uiuunt. Quare em̄ parcat ille: dicit Ap̄tus: exponit cōsiliū patientie dei. Existimas

inqt̄ qui talia agis qz tu effugies iudicium dei: An diuitias benignitatis z lōganimitatis eius cōtemnis: Ignoras qz patientia dei ad penitētiā te adducit: Tu aut̄: id est ille qui respondet z dicit: si displicerē deo nō mihi parceret deus: uide qd̄ sibi faciet: audi Ap̄tm: Tu aut̄ fm̄ duriciā cordis tui z cor impenitēs: thesaurizas tibi irā in die ire z reuelationis iusti iudicij dei: qui reddet unicuiqz fm̄ opera sua. Ille q̄ auget lōganimitatē: z tu auges iniquitatē. Erunt illius thesaur⁹ in sempiternū: misericōdia in eos qui nō p̄tempserūt misericōdiam. Tu⁹ aut̄ thesaurus in ira inueniet: z qd̄ ponis quādie p̄ modicū: postea massam inuētus es. Adinuatum ponas: sed cumulū inuenies. Noli attendere minuta peccata tua quādiāna: de minutissimis guttis flumina implētur. Quid aut̄ illi faciūt q̄ respondēt z loquent̄ iniquitatē: qz faciūt z parcitur eis: Populū tuū dñe humiliauerūt: Id est omnes qui iuste uiuūt: in quos uolunt superbire oēs mali. Populū tuū dñe hūiliauerūt. Et hereditatē tuā uexauerūt. Viduā z pupillos interfecerūt: z p̄selitū occiderūt. Id est pegrinuz: aduenā: aduenticiū ipsum dicit p̄selitū. Manifesta sūt ista singula: nec opus est in his imorari. Et dixerūt nō videbit dñs: Nō attendit ista: negligit ista: alias res curat: nō intelligit. He em̄ due voces sūt: uoces maloz. Una quā iam dixi: Hec fecisti z tacui: suspicatus es iniquitatē q̄ ero tibi similis. Quid ē q̄ ero tibi similis: Putas quia uideo peccata tua: z placent mihi qz nō uindico: Alia est uox iniquoz: qz nec attendit ista deus: nec aduertit ut sciat quē admodū uiuā: nō me curat deus. Ergo inter aliqua me cōputat deus: aut uere me numerat de⁹: aut ipos hoīes numerat: Infelix hō ut esses curauit: ut bñ uiuas nō curat: Istozū q̄ ista uox est. Et dixerūt: nō videbit dñs. Neqz intelliget de⁹ Jacob. Intelligite nūc qui insipientes estis in p̄plo: z stulti aliqñ sapite. Populū suū erudit cui possunt commoueri pedes. Quā felicitates iniquozū uidet homo: iam bene uiuens in numero sanctorū dei: id est in numero filiozū ecclesie: uidet qz florēt mali: z faciunt iniquitatē: z emulatur eos: z adducit ut imitetur facta ipsozū: quia uidet quasi nihil sibi p̄desse q̄ bene uiuat humilis hic sperans mercedem: Mā si illam speret futuram: nō illam

Alia lra.
† aduenā.
† pupillos.

Alia lra.
† Nec.
† nō habet

pdet: qz nondū venit tps vt accipiat eas.
In vinea oparis: fac opus tuū: z accipies
mercedē tuā. A p̄familias non erigeres
 añq̄s opareris: z a deo erigis añq̄s oparis.
 Et ista tolerātia ad opus tuū ptinet: z hoc
 ad mercedē ptinet. Adinus vis facere i vi
 nea: q̄ non vis tolerare: qz z ip̄a tolerantia
 ad ip̄am opationē ptinet: vt inuenias mer
 cedem. Qd si dolosus es: vide ne nō solū
 nō accipias mercedē: s̄ z penaz inuenias:
 qz voluisti esse oparius dolosus. Et quidē
 oparius dolosus: vt incipiat nō bñ facere:
 oculos patrifamilias attēdit: ad illū aspi
 cit qui p̄durit ad vineā: vt cū ille auerterit
 oculos: cesset z nō bñ opet: cū aut ille p̄uer
 terit oculos: bñ opet. Bcus aut q̄ te cōdu
 xit nō auertit oculos: non tibi licet dolose
 opari: super te sp̄ sunt oculi p̄rifamilias:
 quere vbi illū fallas: z cessa si potes. Ergo
 si q̄ forte aliqd̄ cogitabatis: qñ videbatis
 malos florere: z cogitationes v̄re faciebant
 nutare pedes v̄ros in via dei: vobis loq̄
 tur psalmus iste. Si aut null⁹ v̄m tal̄ est:
 p̄ vos alijs loquit dicens. Intelligite nūc:
 qz dixerūt illi: Non videbit dñs nec intel
 liget deus Jacob. Intelligite inq̄t nūc q̄ i
 sapientes estis in p̄plo: z stulti aliqñ sapite.
Qui plantauit aures nō audiet:
 Nō h̄z vnde audiat: qui tibi fecit vñ audi
 as: **Qui plātauit aurē nō audiet.** **Aut q̄**
fixit oculū non cōsiderat: **Qui**
erudit gentes non arguet: Attendi
 te h̄ magnope fres mei: **Qui erudit gētes**
 nō arguet: Hoc mō facit de⁹: Erudit gen
 tes: ideo misit v̄bum suū p̄ orbē terraz bo
 nib⁹: **Misit p̄angelos: p̄ p̄rarchas: p̄ p̄**
phetas: p̄ suos suos: p̄ tot p̄cones: antece
dentes iudicē. **Misit z ip̄e v̄bum suū: mi**
sit z ip̄m filiū suū: misit suos filiū sui: et i ip̄
sis suis filium suū. Per totū orbē terraz
 predicat vbiqz v̄bum dei. Tū nō d̄: hoi
 bus: **Relinq̄te iniq̄tates v̄ras p̄ores: con**
uertite vos ad itinera recta: Ideo p̄cit: vt
 vos corrigatis: ideo heri non vindicauit:
 vt hodie bñ viuatis. Erudit gētes: nō er
 go arguet: Nō auditorus ē q̄s erudit: Nō
 iudicaturus ē quibus s̄monē p̄misit z p̄se
 minauit: In schola si esses accipes: z non
 redderes: Utiqz qñ accipis a mḡro: erudi
 ris. **Comittit tibi mḡr qd̄ p̄bet: z nō exigit**
qñ reddis: Aut cū cepis reddere: sine me
 tu eris plagarū: **Nō q̄ accipimus: postea**
statuimur añ mḡm vt reddam⁹ oēs p̄teri
tas n̄ras: id est vt rationē reddam⁹ de his

omib⁹ q̄ nobis mō erogant. Audi aplūm
 dicentē: **Dēs astabim⁹ ante tribunal chri**
sti: vt illic recipiat vnusq̄sqz s̄m ea q̄ p̄ cor
pus gessit: siue bonū siue malum. Qui eru
 dit gētes nō arguet: **Qui docet hoies**
sciāz. Ip̄e non scit: qui te fecit scire: **Qui**
docet hoiem sciām. **Dñs scit cogita**
tiones hoim: qñ vane sunt. Nā tu
 nescis cogitationes dei: qñ iuste sunt: ille
 scit cogitationes hoim: qñ vane sunt. Et
 hoies scierunt cogitationes dei: s̄ q̄bus iaz
 amicus fact⁹ ē: p̄dit p̄siliū suū. Et vos fr̄a
 tres mei nolite vos contemnere: si cuz fide
 acceditis ad dñm: auditis cogitationes dei.
Eas mō discitis: hoc vobis d̄: z ad hoc i
struimi. Quare p̄cat mō de⁹ mal: ne mur
 muretis aduersus deū: qui docet hominē
 sciām. **Dñs scit cogitationes hoim: qñ va**
ne sūt. Relinq̄te q̄ cogitationes hoim: qñ
 vane sunt: vt cōphēdatis cogitationes dei
 q̄ sapientes sunt. Sed q̄s est q̄ cōphēdit
 cogitationes dei: **Qui ponit in firmamēto**
celi. Jam h̄ cātaum⁹: iā h̄ dixim⁹ z expo
 suim⁹. **Beatus vir quē tu erudie**
ris dñe: z ex lege tua docueris eū.
Et mitiges eū a dieb⁹ malignis
donec fodiat peccatori fouea. Ecce
 habes p̄siliū dei q̄re p̄cat mal: dōec fodiat
 fouea p̄ctorū: Tu iam vis illū sepelire: ad
 buc fouea illi fodit: noli festinare sepelire.
Quid ē: donec fodiat p̄ctorū fouea: Aut
quem ponit p̄ctorū: Unū hoim: Non.
Quid ē: De gen⁹ hoim p̄ctorū: scz z sup
boz. Jam enī p̄misit: **Redde retributiones**
supbis. Nam z ille p̄ctor: fuit publicanus:
 q̄ oculos eliserat in terrā: z p̄cutiebat p̄ct⁹
 suū dicens: **Be⁹ pp̄tius esto mihi p̄ctorū.**
 Sed qz non supbus erat: deus aut reddet
 retributionē supbis: nō illi: sed talib⁹ fodiat
 tur fouea donec reddat retributionem sup
 bis. Ergo qd̄ ait: **Donec fodiat peccatori**
fouea: supbos intellige. Quis est supbus:
Qui i p̄fessione p̄ctorū nō agit p̄niaz: vt sa
nari p̄ humilitatē possit. Quis est supbus:
Qui illa ip̄a pauca q̄ videt h̄re bona: sibi
vult arrogare: z drogat misericōdie dei. Quis
 est supbus: **Qui etiā si deo tribuat bona q̄**
fecit: insultat tñ his qui illa nō faciūt: et ex
tollit se super illos. Nam z ille phariseus:
Gr̄as tibi ago inq̄t: Non dixit: ego facio:
de his q̄ faciebat gr̄as deo agebat. Serie
 bat q̄ z bñ se facere: z ab illo se facere: **Uñ**
q̄ improbat⁹ est: Quia insultabat publica
no. **Est p̄ficiamini attēdite: p̄mo p̄cede**
BB

Alia s̄ra
 thomo
 Alia s̄ra
 finalis

Alia s̄ra
 tcorripit

re debz: siue viz: siue feminā p̄fessio pecca-
torum: salubris p̄nā que valeat ad corri-
gendū hoīem: non ad irridendū deū. Cū
aut post p̄nā b̄n̄ viuere cepit: h̄z adhuc
q̄d cogitet: ne sibi tribuat q̄d b̄n̄ facit: s̄ illi
agat gr̄as: cuius gr̄a factum est vt b̄n̄ viue-
ret: qz ille illum vocauit: ille illū illumina-
uit. Ergo iste iam p̄fectus est: Non adhuc
deest illi aliqd: Quid illi deest: Et nō sup-
biat sup eos: qui necdū sic viuūt quō ipse
viuit. Qui tal fuerit securus sit: nō illi red-
ditur retributio: de qua dictū est: Redde
retributionē supbis. Nō est inter illos qui-
bus fodit fouea. Nam videte illū qui dice-
bat: Gr̄as tibi ago: qz non sum sicut ceteri
hoīes: iniusti: raptores: adulteri: sic et pu-
blicanus iste. Quantū se extulit cuz dicit:
quia non sum sicut et publicanus iste: Ille
aut elisa facie: pcutiebat pectus suū dicēs:
Deus p̄pitius esto mihi peccatori. Ille su-
perbus erat in bonis factis: ille humilis in
mal factis. Videte fratres magis placuit
deo humilitas in mal factis: q̄ supbia i bo-
nis factis. Sic odit de⁹ supbos: et iō sic cō-
cludit: Amen dico vobis: descēdit iustifi-
catus publicanus magis q̄ phariseus. Et
dicit q̄re: Quia omis q̄ se exaltat humili-
bitur: et q̄ se humiliat exaltabit. Fr̄es mei:
vl̄ h̄c nō solū nō discim⁹: qz h̄ūilitatē nos
docuit christus: qz deus fact⁹ est hō: ipse
est h̄ūilitas q̄ displicet paganis: vñ nob̄ in-
sultant: qualem deū colitis q̄ nat⁹ ē: Qua-
lem deū colitis q̄ crucifixus ē: Humilitas
christi supbis displicet: tibi aut christiano
si placet imitare. Si imitat⁹ fueris: nō labo-
rabis: quia ip̄e dixit: Venite ad me oēs q̄
laboratis et onerati estis: et discite a me: qz
mitis sum et humil̄ corde. Hec est q̄ disci-
plina christiana. Nemo facit aliqd b̄n̄: nisi
gr̄a ip̄i⁹. Qd̄ facit hō male: ip̄ius est hoīs:
qd̄ facit b̄n̄ de b̄n̄ficio dei facit. Cum cepit
facere b̄n̄: nō sibi tribuat: cū nō sibi tribue-
rit: gr̄as agat ei a quo accepit. Cum autez
b̄n̄ facit: nō insultet illi q̄ illd̄ non facit: aut
extollat se sup eū. Nō enī i illo finita ē gr̄a
dei: vt ad alium non pueniat. Et mitiges
eū a dieb⁹ malignis: donec fodiat pecca-
tori fouea. Aditis q̄ esto quisq̄s christian⁹
es a dieb⁹ malignis. Maligni enī sunt di-
es q̄bus vident florere pctōres: et labora-
re iusti: sed labor iustozū: flagellū est p̄ris:
et felicitas pctōz: fouea ip̄oz est. Quia enī
mitigat vos deus a dieb⁹ malignis: dōec
fodiatur peccatori fouea: qz non coguens

mō in aliquo loco stāt angeli cū tridēt⁹:
et fodiūt istam foueā magnā: q̄ possit cape
omne genus iniquoz. Et qz videtis multos
esse iniquos: et dicatis vobis carnalif: Re-
uera tantā multitudinē iniquoz: tantā tur-
bam peccantiū q̄ fouea pōt cape: Qñ fo-
dit fouea talis q̄ oēs capiat: Qñ exhaurit:
Ideo parcat de⁹: non est b̄: fossa pctōrum
ip̄a felicitas peccatoz est: in illam enim ca-
dent tanq̄ in foueā. Intendite fr̄es: qz ma-
gna res est vt fouea dicat: donec fodiatur
pctōri fouea. Parcat enī illi de⁹ quem no-
uit pctōrez et impiū occulta iusticia sua: et
hoc ip̄m qd̄ ei parcat de⁹: p̄ impunitatez fa-
cit eum elatū. Ille se altū putat et cadit: in
eoīpo cadit quo se altū putat. Hoc se ille
putat sublimē ire: et deus b̄ foueaz vocat.
Fossa ad ima tendit nō ad celum: peccato-
res aut supbi q̄si in celū eunt: et in tra mer-
gunt. Contra humiles q̄si in terra se depri-
mūt: et in celū ascendūt. Aditescere q̄ quis-
q̄s es fidelis: si eruditus es ex lege dei: vt sit
cor tuū in firmamento celi: qz deus fecit lu-
minaria quarto die: q̄ dicit quarta sabba-
ti: vñ titulum p̄s. iste p̄cepit. Quō vides
luminaria cū tota patia dirigere cursus su-
os: et nō curare q̄ in se dicant hoīes: Sic et
tu nō cures q̄qd̄ tibi fecerit caro. Nis enī
hō caro et sanguis est. Non enī vilis es in
comparatione alteri⁹ carnis a q̄ videris pre-
mi: qz p̄ te ille suscepit carnē: et p̄ te ille su-
dit sanguinē. Et si tāta p̄rogauit cū esses i-
pius: qd̄ fuit fidelis: Hinc mutesce: quem
admodū mutescis cū dicis: qz de⁹ b̄ vult.
Parcere vult mal: ad p̄nā adducit eos
q̄bus parcat: s̄ illi nō corrigunt. Nouit ille
quō de ill iudicet. Immutis est aut hō cuz
vult p̄radicere: aut bonitati dñi: aut pati-
entie: aut p̄tati: aut iusticie iudicis. Ergit
supbus in deū: mergit illū deus: et in eoīpo
mergit quo erigit in deū. Nā i alio psal-
mo sic ait: Deiecisti eos dū extollerentur.
Nō dixit: deiecisti eos: qz elati sunt: aut de-
iecisti eos postea q̄ elati sunt: vt aliud sit tē-
pus elationis eoz: aliud tps deiectionis: s̄
in eoīpo quo extollebant: ibi deiciebant.
Quantū enī supbum est cor hoīs: tñ rece-
dit a deo: et si recedit a deo: in pfunduz it.
Nam q̄ cor humile de celo adducit deuz:
vt primus fiat. Lerte alt⁹ est de⁹: sup oēs
celos est deus: trāscendit omēs angelos.
Q̄tum habes erigi vt attingas ad illuzer
celuz: Nolo te rūpas extendēdo te. Aliud
cōsiliū tibi do: ne in ista extensione forte

crepas p supbiam. Certe altus est deus: tu
 humilia te: z descendet ad te. Audiuimus
 qre parcat mal: hoc ipm fossa ipoz est. **Bi**
 cit tibi deus quod ill foditur: z quare ill fo-
 datur fouea no est tuu cognoscere: s ex le-
 ge mea disce patietē te esse debere: donec
 fodiat peccatōi fouea. Et qd de me inqs
 qui laboro z laboro inter ipos peccatores?
Respondet tibi qd sequit. **Quia non**
repellet dñs plebē suā. Exercet non
 repellit. Quō enī dicit alio loco scriptura:
Qm̄ quem diligit deus corripit: flagellat
aut omnē filiū quem recipit. Ille flagella-
 tum recipit: tu dicis qz repellit. Videmus
 hoies in filiis suis facere illud: aliqn̄ iā de-
 speratos filios suos dimittunt viuere quō
 volūt. **Eos q̄ spes hnt: flagellant: illos vō**
quos oīno viderit sine spe z indomitos eē
dimittūt vt faciant qd volunt. Jam quez
 dimittit facere qd vult: non vult pmittēre
 ad hereditatem suā: eū aut flagellat filium
 cui ipam hereditatē suat. **Cum aut flagel-**
lat deus filiū: currat sub manu p̄ris flagel-
lantis: qz qui flagellat ad hereditatez eru-
dit. Ab hereditate nō repellit filiū suū quē
 castigat: sed ideo flagellat vt recipiat. **Nō**
sit tam vano sensu z puerili vt dicat: plus
amat p̄r meus fratrē meū cui pmittit face-
re qd vult: ego si me mouero p̄ iussionez
patris mei: flagella inuenio. Tu gaude s̄
 flagell: qz tibi seruat hereditas: qz non re-
 pellit dñs plebem suā. **Ad tpus emendat:**
nō in eternū damnat. Illis aut ad tps par-
 cit: in eternū illos damnabit. **Elige tibi: tē**
pozalem vis laborē: an sempiternā penā:
Epalem felicitatē: an sempiternam vitaz:
Quid minat deus: Sempiternam penā.
Quid pmittit deus: Sempiternam requiem.
In quo flagellat deus bonos: tpale est: in
quo pat mal: tpale est: qz non repellit do-
min⁹ plebē suā. Et hereditatem suam
nō dereliquet. Quoadusqz iusticia in-
 q̄t puertat in iudiciū: z q̄ habent eā oēs re-
 cto sunt corde. Attēde mō z habe iusticiā:
 qz iudiciū nondū potes h̄re. Prius est vt
 habeas iusticiā: s̄ ipa iusticia tua puertat i
 iudiciū. **Habuerūt hic iusticiā apli: z p̄u-**
lerunt in iqs: Sed qd ill dicit: Sedebitis
sup duodeci sedes iudicātes duodeci tri-
bus isrl. Ergo iusticia ipoz puertat in iudi-
 cum. **Nō enī iustus quisqz h̄ fuerit ad h̄**
est vt patiat mala z toleret. Patit tempus
 passionis: z veniet dies iudiciōis. **Sed**
qd dico de seruis dei: Sp̄e dñs q̄ iudex est

oim viuoz z mortuoz p̄mo iudicari volu-
 it: z sic iudicare. **Quousqz iusticia**
cōuertet in iudiciū: z qui hnt eam
oēs recto sunt corde. Qui hnt mō
 iusticiā: nondū indicāt. Prius est enim ha-
 bere iusticiā: z postea iudicare. Prius pati-
 tur malos: z postea iudicat malos. **Nōdo**
iusticia sit: postea cōuertet in iudiciū: et
tandiu patit hoies malos: q̄diu vult de⁹:
q̄diu illos pferet ecclia dei: vt erudiat per
maliciā ipoz: Non tñ repellit deus plebē
suā: quousqz iusticia puertat in iudiciū:
e q̄ hnt eaz: omnes recto sunt corde. Qui
 sūt recto corde: Qui h̄ volūt qd de⁹ vult:
Be⁹ parcat pctōib⁹: tu vis vt iam perdat
pctōres: Bistorti cordis es: z prauē volūt
tatis: qñ aliud vis: aliud vult de⁹. Vult at
de⁹ parcere mal: tu nō vis parci. Paties
 ē deus pctōib⁹: tu non vis tolerare pecca-
 tores. **Sz vt dicere cepam: aliū vis tu: ali-**
ud vult de⁹. Cōuerte cor tuuz: z dirige ad
deū: qz z dñs infirmis cōpassus ē. Uidit i
corpe suo: id est in ecclia sua infirmos: q̄
p̄mo voluntatē suā sequi temptarēt: s̄ cūnt
viderēt volūtātē dei aliā esse: dirigerēt se z
cor suū ad suspiciendā z sequendā volun-
tatem dei. Ne voluntatē dei vel torq̄re ad
volūtātē tuā: s̄ tuā corripere ad volūtātē di-
uolūtās dei sic est quō regula. Ecce puta
toristi regulā: vnde habes corrigi: Illa at
integra manet. Regula est enī incōmuta-
bil. Nōdiu integra ē regula: habes q̄ te cō-
uertas: z corrigas prauitatē tuā: habes vñ
corrigas qd in te tortū ē. Quid aut volūt
hoies: Parū est: qz volūtātē suā tortuosā
hnt: z volūt volūtātē dei tortuosāz face-
re fm̄ cor suū: vt hoc faciat deus qd ipi vo-
lūt: cū ipi debeāt facere qd de⁹ vult. Quō
aut complexus est dñs ex duab⁹ volunta-
tibus: vnā factā in homie quē portabat p̄
figurans in corpe suo: id est i ecclia sua: fu-
turos q̄sdam q̄ volūtātē suā vellēt face-
re: s̄ sequerent postea dei: qui infirmos q̄s-
dam ostēdit qd ad ipm̄ p̄tineāt: z eos pre-
figurauit in se. Nam ideo z toto corpe san-
guinē sudauit: qz in corpe suo: id est i ecclie
sua sua martyriū sāguinē ostēdit. Toto cor-
pore sanguis exibat: ita ecclia eius h̄z mar-
tyres p̄ totū corpus eius fusus ē sanguis.
Quosdā enī infirmos in se p̄figurās vt in
corpe suo: ex p̄sona infirmozū compatiēs
ill ait: Pater si fieri pōt transeat calix iste a
me. Ostendit hois volūtātē: z si in ipa vo-
lūtātē p̄maneret: iam prauū cor videretur

Alia lra
 Quoadusqz
 iusticia illa n
 r qui

ostendere. Sz si compassus est tibi: z te libe-
 rat in se: imitare qd sequit dicens: *Terum*
 no qd ego volo: sed qd tu vis pat. Si ce-
 perit tibi subrepe volutas huana: Sz oc-
 cidat deus inimicu istu meu: z no me pseq-
 tur: Sz si posset fieri: vt non ab illo paterer
 tata: iam si pseuerauer: z hoc tibi placue-
 rit: z vides qz b no vult de: prauus corde
 es: non habes iusticia q puertef i iudiciu.
 Qui eni illam hnt omes recto sunt corde.
 Et qui sunt recti corde: Qui sic inueniun-
 tur quod inuentus est Job: qui ait: *Bns de*
 dit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factu
 est: sit nomen dñi bndictu. Ecce rectu cor.
 Iteru in graui vulnere qd dixit vxori qua
 ppterea reliqrat diabolus z no occiderat:
 vt ipse haberet adiutricē: no vt maritus cō-
 solatriem. Meminerat eni qz p illa *Eua*
 decept^o erat *Adā*: z necaria sibi putabat
 hac *Eua*. Accessit ad Job illa taqz *Eua*:
 s Job melior fuit i stercore victor: qz *Adā*
 vict^o in paradiso. Quid eni illi respōdit mu-
 lieri: *Uide cor paratu: vide cor rectu.* Nū-
 quid non patiebat psecutiones gues? Et
 oēs christiani patiunt: z si non seuiunt ho-
 mines: seuit diabolus. Et si christiani facti
 sunt impatores: nūqd diabolus factus est
 christian^o. Intendat q sanctitas vra qd sit
 rectu cor. Accessit ad eū: z ait: *Bic aliqd*
in deū: z morere. Et enumerauit oēs crū-
 nas ipi^o vl suas. *Bic aliqd in deū z more-*
re. Et ille iam cognoscēs *Eua* redire vo-
 lens vñ lapsus ē: fixo corde in deo taqz lu-
 minare in firmamēto habitās corde i libro
 dei. Locuta es inqt tanqz vna ex insipien-
 tibus mulierib^o: *Si bona suscepim^o de ma-*
nu dñi: z mala no tolerabim^o: Quia fixus
 cor in dño: ideo rectu. Quia eni rectus ē
 deus: qñ i illo figis cor: forma tibi sit vt sit
 tibi cor rectu. Fige q cor tuu in illo: z rectu
 cor erit. Sz surrepebat volutas huana: he-
 scio qd de carnis infirmitate: lactabat me-
 tem tuā: noli iam despare: psignauit dñs
 in sua infirmitate te: non se. No enim time-
 bat dñs pati tertio die resurrecturus. Si
 prius quō hō pateret: z no quō deus pa-
 ti veniret: z si sciret se post triduum resurre-
 cturu: nullo mō formidaret moritur^o: qd nō
 formidauit apłs *Paulus* in fine seculi re-
 surrecturus. Ait eni: *Lōpelloz aut ex duo-*
bus: ꝑcupiam^o bñs dissolui z esse cuz chā-
sto. multo eni magis optimū manere i car-
 ne necessariū ppter vos. Tediū enim illi
 erat manere in carne: ex duob^o patiebat

ardore dissolui z esse cū christo: mltomagz
 dicebat optimū. At cuz appropinqret ipa
 passio: quō exultabat: quō gloriabatur?
 Bonū certamē certauit: cursum cōsumma-
 uit: fidem fuauit: de cetero supest mihi coro-
 na iusticie: quā reddet mihi dñs in illo die
 iustus iudex. *Iste gaudet coronandus: z*
tristis ē ille coronatur^o. Gaudet sic apłs:
 Et dicit christus dñs n^o: *Pat si fieri pōt*
transeat hic calix: Sz tristicia sic assumpsit
 quō carnem. Nolite enim putare qz b dici-
 mus nō fuisse triste dñm. Si eni hoc dix-
 rimus qz nō erat tristis: cū euangelium di-
 cat. *Tristi ē aīa mea vsqz ad mortē:* qz qñ
 dic euāgelū: *Dormiuit Ies^o:* si dormiuit
 Iesus: z qñ euāgelū dicit: *Māducauit*
Iesus: nō manducauit Iesus: surrepit v-
miculus putredinis: z nihil sanū reliquet:
 vt dicat qz corpus nō erat verū: z carnem
 verā nō habuit. Quicqd q de illo scriptuz
 est *fratres factū est: verum ē.* Ergo tristū fu-
 it: *Prosus tristis: sed volūate suscipiēs*
tristicia: quomō volūate suscipiēs carnē.
 Quō volūate carnē verā: sic volūate tri-
 sticia verā. Sic q volūatez ondit in se: vt
 si forte surrepserit tibi huana infirmitas: et
 cepit aliud velle qz de^o vult: videas prau-
 tatem cordis tui extra regulaz: figas illud
 ad regulā: z dirigat in deū cor tuū qd i ho-
 mine cepat esse prauū. Sic q dñs te osten-
 dēs dixit: *Tristis ē aīa mea vsqz ad mor-*
tem: Et dixit: Pat si fieri pōt transeat a me
calix iste. Sz statim fac qd ideo fecit: vt te
 doceret: verū nō qd ego volo: si qd tu vis
 pat. Si eni b feceritis: iusticia habebitis:
 si iusticia habebitis: rectum ē cor: si rectuz
 ē cor: iusticia illa que mō tolerat puertef in
 iudiciū: z postea iudicāte dño tuo: nō solū
 nō expauescis mala: s etiaz gloriaberis de
 corona. Tūc vides quō pferat patiecia
 dei: vel ad illoz penā: vl ad tuā coronam.
 Nō nondū vides: crede qd nōdū vides:
 ne erubescas cū videris. Quoadusqz iusti-
 cia puertaf in iudiciū: z q hnt eā omnes re-
 cto sunt corde. **Quis exurget mihi**
aduersus malignantes: aut quis
consistet mihi aduersus opantes
iniquitatem. Persuadet multa multa ma-
 la: susurrare spens nō desinit: vt facias ini-
 qtatem. Quacūqz te puertefis: forte si pro-
 fecisti: qris cuz aliquo bñ viuere: z vix in-
 uenis. Multa mali te circūdant: qz pauca
 grana mltaz paleā hnt. *Hec area gna sira*
pauca: s adhuc laborāt. Separata ergo a

Alia fra.
 tconfurget
 Alia fra
 tstabir meā

palea tota massa grandis erit: pauca gra-
na sunt: s; in compatiōe palearū multa autē
in se. Ergo cū vndiq; mali p̄strepent et di-
cant: quare sic viuis: tu sol^o christian^o es?
Quare nō facis qd faciūt z alij: Quare nō
spectas quēadmodū z alij: Quare nō reme-
dia z ligaturas adhibes: Quare nō mathe-
maticos z aruspices p̄sulis sic z alij: Et tu
signas te z dicis: christianus sum: vt repel-
las istos nescio q̄s: s; aduersarius p̄mit: vr-
get: qd pet^o ē: exēplo christianorū suffocat
christianos. Sudat: estuat: tribulat aīma
christiana: vincere h̄z tñ. Sed nūqd de se?
Jō vide qd dicat: r̄idet enim. Quid mihi
p̄dest qz mō facio remedia: z lucros pau-
cos dies: Exeo hinc de isto seculo z vado
ad dñm meū: z mittet me in ignē: qz p̄po-
sui paucos dies vite future: mittet me i ge-
bennas. Quas gebennas: Eterni iudicij
dei. Vere nisi putas qz de^o curat quō vi-
uant hoīes: Et h̄ forte nō in platea tibi di-
cit amicus: s; in domo vxor: aut forte mari-
tus vxori fidei bone z sancte deceptor ip-
sius. Si m̄er marito: Eua ē illi. Si vir vxo-
ri: diabolus ē illi. Aut ip̄a tibi Eua ē: aut
tu illi sp̄ens es. Aliqñ vult cōuertere p̄f
cogitationē suā vel ad filiū: inuenit z ip̄m
malū: nequissimuz: estuat: fluctuat: querit
quō vincat: p̄ se sorbet: p̄ se p̄sentit: s; assit
deus. Audite q̄ psalmū. Quis exurget mi-
hi inqt aduersus malignātes: Tam multi
sunt: q̄cunq; respicio ip̄i occurrunt. Quis
occurrit p̄ncipi iniq̄tatis diabolo z an̄gelis
ei: z hoībus seductis ab eo: Nisi qz
dñs: inqt: adiuuit me: paulominus
inhabitauerat in iferno aīa mea.
Prope ruerā in illā fossam q̄ parat pecca-
torib^o: h̄ est paulomin^o habitauerat in ifer-
no aīa mea: qz iam nutabat: iam p̄ se sen-
tebat: resperit ad dñm: vtputa: vbi gr̄a: i-
sultabat illi vt faceret iniq̄tatē. Aliqñ enī
p̄gregant se mali: z insultant bonis: maxie
si fuerint illi plures: z cepint illū vnuz: quō
aliqñ multa palea est circa vnū granū: tūc
non erūt sil^o cū fuerit massa ventilata. Ca-
pitur inf̄ mltos iniq̄s ille insultat: illi circū-
uenit: supponere se volūt illi: exagitant q̄ si
iustū: z insultāt q̄ si de ip̄a iusticia: magnus
ap̄s: in celū volasti quō Helias. Faciunt
hoīes ista: ita vt aliqñ attendēs ad linguā
humanā erubescat esse bon^o inter malos.
Resistat q̄ mal^o: s; nō de viribus suis: ne ef-
ficiat supbus: cū vult euadere supbos: et
augeat numez supborum. Sed qd dicat:

Quis exurget mihi aduersus malignātes:
aut q̄s cōsistet mihi aduersus opantes in-
iq̄tatem: Nisi qz dñs adiuuit me: paulomi-
nus habitauerat in iferno aīa mea. Si
dicebā motus est pes me^o: misericor-
dia tua dñe adiuuabat me. Vi-
de quō p̄fessionem amat de^o. Adouet pes
tuus: z nō dicis: mouet pes me^o: s; stare te
dicis: cū iam ruas: immo si iam cepisti mo-
ueri: si iā cepisti fluctuare: confitere inotuz
ne plāgas ruinā: vt adiuuet te ille: ne in in-
ferno sit aīa tua. Confessionē vult de^o: hūi-
litate vult. Adot^o es vt hō: adiuuat te ille
vt de^o: sed dic tñ: motus ē pes me^o. Qua-
re iam moueris z dicis sto: Si dicebā mo-
tus ē pes me^o: misericordia tua dñe adiuuabat
me: quō p̄sumpsit Petrus non in viribus
suis: Videbat dñs ambulare sup mare cal-
cās capita oīm supboz in isto seculo: ip̄m
iter suū calcantis capita supboz: significa-
uit ambulās sup tumidos fluct^o. Calcat z
ecclia: nam ip̄a ē Petrus: nō tñ ausus est
Petrus p̄ seipm ambulare sup aq̄s. Sed
qd ait: Bñe si tu es iube me veire ad te su-
per aq̄s. Ille p̄tate sua: Petr^o in iussu illi-
us. Iube inqt tu venire me ad te. Respon-
dit ille: veni. Calcat enī z ecclia capita su-
perboz. Sed qz ecclia ē: z h̄z infirmitatem
humanā: vt cōpleret: si dicebā motus est
pes me^o: titubauit Petr^o in mari z excla-
mauit: Bñe p̄eo: Qd q̄ hic positū est: si di-
cebam motus ē pes me^o: h̄ ibi posituz est:
dñe p̄eo: z qd hic positum est: misericordia tua
dñe adiuuabat me: hoc ibi positū ē: por-
rexit manū Iesus dicēs: Adodice fidei vt
qd dubitasti: Adirū est qd p̄bat de^o homi-
bus: ip̄a picula n̄ra dulciora nob̄ faciūt li-
berantē. Nā videte qd sequit: quia dixit.
Si dicebā mot^o ē pes me^o: misericordia tua do-
mie adiuuabat me. Vulcis illi vtiq; fact^o
est dñs eripiēs illū a picul: z iō exponēs ip̄-
sam dulcedinem dñi exclamauit dicens.
Dñe s; in multitudine dolorum
meorū in corde meo^o exhortatiōes
tuē iocūdauerūt aīam meā. Multi
dolores: s; multe p̄solatiōes. Amara vul-
nera: s; suauia medicamēta. Nūqd ad-
heret tibi sedes iniq̄tatis: q̄ fingis
dolorē in p̄cepto: Hoc dixit nemo se-
det tecū iniquus: nec tu sedē iniq̄tatis ha-
bebis. Et vñ h̄ itelligit: reddit ratōz: Qui
fingis inqt dolorē in p̄cepto. Et h̄ enī itel-
ligo qz non tibi adheret sedes iniq̄tatis: qz
nec nobis pepcisti. Habes h̄ in eplā ap̄li

Alia lra
habuisset

Alia lra
non habet
cōsolationes
lectificauerūt

Alia lra
laborem

Petri: et ad h[oc] testimoniū posuit de scriptu-
ra. *L*ocus est aut[em] inchoationis iudicij ex do-
mo d[omi]ni: id est t[em]p[us] est ut m[od]o iudicent[ur] q[ui] perti-
nent ad domū d[omi]ni. Si flagellāt filij: q[ui]d de-
bēt sperare sui neq[ue]ssim[us]. Ideoq[ue] addidit.
Si aut[em] inuitū a nobis: q[ui]s finis eor[um] qui nō
credūt dei euāgelio? Beinde adiūgit illō
testimoniū: Et si iustus vix saluabit[ur]: p[ro]p[ter]
et impi[us] vbi parebūt: Quōd g[er]erūt tecū in-
qui: q[ui]n nec tuis fidelib[us] parces: vt exerce-
as et erudias eos: S[ed] q[ui] p[ro]pter h[oc] nō parcat
vt erudiat eos: iō dixit: Qui fingis dolorē
in p[re]cepto. Fingis enī ē: facis: formas: plas-
mas: v[er]ū et figuli dicunt: et vas fictile d[icitur]: nō
fictū illud q[ui]d mendaciū ē: s[ed] q[ui]d format vt
sit: et habeat aliquā formā sicut iam duduz
dixit: Qui finxit oculū nō videbit: Nunq[ui]d
finxit oculū mendaciū ē? Sed intelligitur
plasma aut oculū: fecit oculū. Nōne figul[us]
ē cū fragiles infirmos et terrenos facit: Au-
di apl[ostol]m dicentē. Habem[us] thesaurū istū in
vasis fictilib[us]. S[ed] forte alius nobis fecit h[oc]
vasa. Ip[s]m audi dicentem. O hō tu q[ui]s es q[ui]
respōdeas deo? Nunq[ui]d dicit figmentū ei
q[ui] se finxit: q[ui]re me sic finxisti? An nō h[oc] p[ar]-
tem figulus luti ex eadē massa facere aliud
vas in honorē: aliud in p[ro]tumulā? Vide et
ip[s]m d[omi]n[us] n[ost]r[us] Iesū ch[ri]stū: q[ui] ostendit se figu-
lū: nā q[ui] de limo hoīez fecerat: de limo iun-
xit cui min[us] in ytero oculos fecerat. Ergo
q[ui]d dixit: nunq[ui]d adheret tibi sedes iniq[ui]ta-
tis qui fingis dolorē in p[re]cepto: Sic dica-
mus: Nunq[ui]d adheret tibi sedes iniq[ui]tatis
q[ui] formas dolores in p[re]cepto? Formas inq[ui]t[is]
dolorē in p[re]cepto: id est de dolore p[re]ceptū
nobis facis: vt ip[s]e dolor p[re]ceptū sit nobis.
Quō nobis dolor ē p[re]ceptū? Q[ui]n te flagel-
lat q[ui] p[ro] te mortuus ē: et nō tibi p[ro]mittit bea-
titudinez in ista vita: et fallere nō p[otes]t: et hic
nō dat q[ui]d q[ui]ris: Quid dabit: Ubi dabit:
Q[ui]n dabit: q[ui] h[oc] nō dat: Qui h[oc] erudit: q[ui] si-
git dolorem in p[re]cepto: Labor est hic tuus:
et req[ui]es tibi p[ro]mittit. Attēdis te hic h[ab]ere la-
bozem: s[ed] attende q[ui]lem ille requiē pollicet[ur].
Nunq[ui]d cogitare poteris: Si illā posses co-
gitare: videres te nihil laborare ad comp[en]-
sationē. Audi enī q[ui] illud ex p[ar]te cernebat q[ui]
dixit: Nūc scio ex p[ar]te: q[ui]d ait apl[ostol]s. Etenim
q[ui]d est ad p[ar]tis t[em]p[or]ale et leue tribulatio[n]is n[ost]re:
iuxta incredibilē modū et i[n]credibilē mo-
dū et ne gl[ori]e p[otes]t[us] op[er]at[ur] i[n] nobis. Quid est
eternū gl[ori]e p[otes]t[us] op[er]at[ur] nobis: Quib[us] op[er]a-
tur: Nō respicientib[us] q[ui] vident: s[ed] q[ui] non vi-
dent. Que enī vident: t[em]p[or]alia sunt: q[ui] autez

nō vident: eterna. Noli esse piger i[n] labore
breuit[er]: et gaudeb[is] incessabil[iter]. Eternā vitā
tibi datur[us] est de[us]: cogita q[ui]sto labore emē-
da sit. Intendite fr[at]res: venale ē. Venale ē
q[ui]d habeo dicit tibi de[us]: eme illō. Quid h[oc]
venale? Requie venale habeo: eme illaz.
Be labore intendite: vt simus in noīe ch[ri]-
sti fortes ch[ri]stiani. Jam modicū ē q[ui]d re-
stat in psalmo: nō fatigemur. Quomō enī
fortis poterit esse in faciēdo: q[ui] deficit i[n] au-
diendo: Aderit d[omi]n[us] vt vobis q[ui]d reliquūz
ē: explicem. Attēdite quodāmo deus p[ro]-
sunt venale regnū celoz. Bicies illi: quātūz
valet: Preciū ip[s]ius labor ē: quōd si diceret
p[re]cium illi[us] aurū est. Nō sufficiebat h[oc] soluz
dicere: s[ed] q[ui]reres q[ui]stum aurū. Nā si solidus
aurū ē: et semiuncia: et libra: et tale aliquid:
Ideo dixit p[re]ciū: ne laborares q[ui]rere q[ui]dū
hui[us] rei p[re]ciūz labor ē. Quātūz labor est:
Jam q[ui]re tu: q[ui]stum laborandū sit: nō dū d[omi]-
tibi. Quātūz futur[us] sit labor iste: vt q[ui]stum
laboris de te exigat illud tibi d[omi]n[us] de[us]: Ego
ostēdo quanta sit illa req[ui]es: tu iudica q[ui]sto
labore emēda sit. Bicat g[er] de[us]: q[ui]sta futura
sit ip[s]a req[ui]es. Bti q[ui] habitāt in domo tua: i[n]
secula seculoz laudabūt te. Hec ē requies
sempiterna: sine fine erit req[ui]es ista: sine fi-
ne erit gaudiū h[oc]: sine fine erit leticia ista: si-
ne fine erit incorruptio. Vitā eternā habe-
bis: req[ui]es q[ui] nō h[oc] finē. Quanto labore di-
gna ē requies q[ui] non h[oc] finē: Si veruz vis
compare et v[er]z iudicare: eterna req[ui]es eter-
no labore recte emit. Verū h[oc] ē: sed noli ti-
mere: misericors ē de[us]. Si enī haberes eter-
num labore: nunq[ui] puenires ad eternā q[ui]-
etem. Sp[irit]u laboras q[ui]n puenitur[us] eras ad il-
lud: q[ui]d digne q[ui]dem p[otes]t emi sempiterno la-
boze: Quia sempiterna req[ui]es est: eq[ui] p[re]ciū.
Eterno certo labore digna ē eterna req[ui]es
cōpari. S[ed] si sp[irit]u laborares: nūq[ui] ad req[ui]em
puenires. Ergo vt aliq[ui] puenias ad id q[ui]d
emis: nō i[n] eternū laborandū ē: nō q[ui] non
valet tanti: s[ed] vt possideat q[ui]d emit. Digna
ē quidē emi labore p[er]petuo: s[ed] necesse est vt
labore t[em]p[or]ali emat. Certe tātus debuit esse:
id est sempiternus labor p[ro] req[ui]e sempiterna.
Bicies centena milia annoz in labore q[ui]d
valēt: Bicies cētena milia annozū h[ab]it finē:
q[ui]d tibi dabo dicit d[omi]n[us] si habebit finē.
Qualis miscdia dei: Nec dicit decies cen-
tena milia annoz labora: nō dicit: vt mille
ānos labora: nō dicit q[ui]ngentos annos la-
boza: cū v[er]ius labora: i[n] paucis annis: in-
de iā requies erit: et finē nō habebit. Et ad

huc audi sequētia. Bñe fm mltitudines
dolor meoz in corde meo : exhortationes
tue iocū dauērūt aīaz meā. Et paucos an-
nos laboras : z in ipis laborib⁹ nō deest cō-
solatio : non desunt gaudia quōdiana : si
noli gaudere in seculo : Gaude in christo :
gaude in vbo ei⁹ : gaude in lege ei⁹ : Ad ip-
sa gaudia p̄tinet qd loq̄mur z qd auditis .
Quante s̄ sūt istecōsolatiōes in tantis la-
borib⁹ . Verū est qd dicit ap̄ls . Etenim
qd ad p̄ns est tpale z leue tribulatōis nre :
iuxta incredibilem modum : z in incredibi-
lem modū eterne glie p̄odus opaf in nob .
Ecce q̄tū p̄ciū damus : quodāmō vnā fili-
quā ad accipiēdos thesauros sempiternos .
Siquā laboris ad req̄em incredibilem : fm
qd dictum ē iuxta incredibilem modū : z in
incredibilem modum eterne glie pondus
opaf . Gaudes ad tps : noli ibi p̄fidere : tri-
stis es ad tps : noli desperare . Nō te corrū-
pat felicitas : z nō frangit aduersitas : ne for-
te dicas in animo tuo : Non p̄t fieri : vt de-
us admittat ad se iniquos : qui iustos ipos
emendat : vt saluet : qui ideo emendat : vt
erudiat . Si iustus vix saluus fiet : pecca-
tor z impius vbi parebūt : Nunqd adhe-
ret tibi sedes iniquitatis : Ad est nūqd adhe-
ret tibi sedes impioz q̄ fingis dolores in p̄-
cepto . Qui z istos filios sic voluisti exerce-
re z erudire : sic voluisti eis p̄cepta dare : vt
nō essent sine timore : ne amarēt aliqd ali-
ud : z obliuiscerēt te verū bonū suū . Bon⁹
ē deus . Si cessaret de⁹ z nō misceret ama-
ritudines felicitatib⁹ seculi : obliuisceremur
eū . S; vbi angores molestiarū faciūt flu-
ctus aīe : fides illa q̄ ibi dormiebat : excita-
tur . Tranquillū enī erat qm̄ dormiuit chri-
stus in mari : illo dormiente tēpestas orta
est : z ceperūt picitari . Ergo in corde chri-
stiano z tranquillitas erit z pax : sed q̄dū
vigilat fides nra : si aut̄ dormit fides nra :
piclitamur . Hoc enī significat dormiēs cri-
stus : qz qdam obliuiscunt fidē suā : z picli-
tantur . Sed quō illa nauis cuz fluctuaret
excitat⁹ ē christ⁹ a fluctuatib⁹ z dicētib⁹ :
Bñe p̄m⁹ : surrexit ille : impauit tēpestati-
bus : impauit fluctib⁹ : cessauit piculum : fa-
cta ē tranquillitas . Sic z te cū turbāt con-
cupiscētie male : psuasiones male : fluctus
sūt : tranquillabunt . Nā desperas et putas
te non p̄tinere ad dñm : euigilet fides tua :
excita christus in corde tuo : surgente fide-
iam agnoscis vbi sis . Et si forte temptant
fluctus p̄cupie intueris qd p̄misit deus : z

dulcedo p̄missorū faciet te cōtemptorem
dulcedinū seculi . Et si forte multe vrgent
mune potentū maloz : z ipse te expellit de
iusticia : attēdis qd minaf de⁹ : Ite i igne
eternū q̄ paratus ē diabolo z angel⁹ eius : z
nō dimittis iusticiā . Timēs q̄ ignē sempl-
ternū : p̄temnis dolores tpales : z p̄ eo qd
p̄misit de⁹ : cōtēnis tpalem felicitatē . P̄ro-
misit requiē : patere molestiā : minaf ignem
eternū : Cōtēnne dolores tpales : z euigi-
lante christo tranquillet cor tuū : vt ad por-
tum quoq; puenias . Nō enī nō p̄pat por-
tum q̄ parauit nauim : Nunqd adheret ti-
bi sedes iniquitatis : qui fingis dolores i p̄-
cepto : Be hoib⁹ qdē mal⁹ exercet nos : z de il-
lorū insecutiōib⁹ nos erudit . Be malicia
mali flagellat bonus : z de suo emēdat fi-
lius : ita fingit dolor in p̄cepto . Qd illos
deus posse p̄mittit : hoc faciūt mali hoies
q̄bus ad tps parcat . Quid enim sequitur
Captabūt in aīam iusti . Quare ca-
ptabūt : Quia veruz crimē non inueniunt
qd obijciāt . Quid enī captauerūt i dño :
Cōcinnauerūt falsa crimina : qz vera inue-
nire nō potuerūt . Et sanguinem inno-
centē condemnabūt . Quare s; totum
fit : in p̄sequētib⁹ declarabit . **Et fact⁹
est mihi : inq̄ : dñs in refugiu .** Nō q-
reres tale refugiu si nō piclitareris : si ideo
piclitatus es vt q̄reres : qz ille fingit dolores
in p̄cepto . Facit mihi de malicia malozum
tribulationē : punct⁹ tribulatiōe cepi q̄rere
refugiu quod in illa felicitate seculari de-
sieram q̄rere . Quis enim facile recordaf
deū qui semper felix est : z spe presenti gau-
det : Recedat spes seculi : z accedat spes
dei : vt possit dicere : **Et factus est mihi do-
minus in refugiu .** Ad hoc doleam vt fiat
mihi dñs in refugium . **Et deus me⁹ in
auxilium spei mee .** Qdodo enī dñs
spes . Qdū enī hic sumus : in spe sum⁹ : nō
dum in re . Sed ne in spe deficiam⁹ : adest
p̄missor erigens nos : z tempans ipa mala
que patimur . Non enim frustra dictus est :
Fidelis deus qui nō sinit vos temptari su-
pra q̄ potestis ferre : sed faciet cum tēpta-
tiōe etiā exitū vt possit sustinē . Sic mittat
i fornacē tribulatōis : vt coq̄t vas : n̄ vt frā-
gat . **Et fact⁹ sē mihi dñs in refugium : z de⁹
me⁹ in auxilium spei mee .** Cū q̄ qui tibi vi-
deatur quasi iniustus esse : quia p̄cit mal⁹ :
vide quō iā corrigaf psalm⁹ : et tu cū psal-
mo corrigere . Nō enī voces tuas habebat
psalmus . Que sūt voces : **Uisq; p̄ctōres**
BB 4

Alia lra.
radiutorium

Alia fra
t non habet
iniq̄tatē ipoz
t in malicia
tillos

dh̄e: vsq̄quo pctōres gloriabunt: Psalmus voces tuas habebat: mō q̄ tu habeto voces psalmi. Que sunt voces psalmi: Et fact⁹ est mihi dñs in refugiu: ⁊ de⁹ me⁹ i auxiliū spei mee. Et reddet ill⁹ dñs i fm opa eozū: ⁊ i fm maliciā eozū dispdet eos. Ad vacat qd̄ ait fm maliciā eoz. Adhibi de ill⁹ pstat: ⁊ tñ malicia eorum dñ: nō bñficia eoz. Lerte enī de malis exercet nos: flagellat nos. Ad quā rez flagellat: Utiq̄ ad regnum celoz. Flagellat enī oēm filiū quē recipit. Et q̄s ē filius cui nō det disciplinā p̄ ei⁹: Qd̄ cū facit deus ad hereditatē sempiternā nos erudit: ⁊ b̄ nobis pstat sepe de mal⁹ hoib⁹ in qb⁹ exercet ⁊ pficit dilectōz n̄ram: quā vult extēdi vsq̄ ad inimicos. Neq̄ enī est pfecta dilectio ch̄ustiani: nisi cū implet qd̄ ch̄ust⁹ p̄cepit: Diligite inimicos v̄ros: bñfacite his q̄ vos oderūt: ⁊ orate p̄ eis q̄ vos psequūt. Hinc ip̄e diabolus vincit: hic victorie corona p̄cipit. Ecce q̄ta nobis pstat de⁹ de mal⁹ hoib⁹: nec tñ fm id qd̄ de ill⁹ nobis prestat: s̄ fm maliciā eozū retribuet eis. Uide te enī q̄ta nob̄ pstat de ip̄o immanissimo scelere Jude traditoris. Judas q̄ppe tradidit ad passionē filiū dei: ⁊ p̄ passionem filij dei oēs gentes redēpte sunt ad salutē: nec tñ p̄ salute gentiū merces reddita ē Jude: s̄ p̄ eius malicia debitū suppliciu⁹ retributum ē. Nā si traditio ch̄usti: ⁊ nō tradētis anim⁹ p̄siderandus ē: hoc fecit qd̄ fecit de⁹ p̄r: de quo scriptum ē: qz filio pp̄rio nō pep̄cit: s̄ p̄ nobis oib⁹ tradidit eū. Hoc fecit Judas qd̄ fecit ip̄e dñs ch̄ust⁹: de quo scriptum ē: Qui seip̄m tradidit p̄ nobis oblationē ⁊ hostiā deo in odorē suauitatis: Et itez: Sic ch̄ustus inq̄t dilexit eccliam suā: ⁊ seip̄m tradidit p̄ ea: ⁊ tñ gr̄as agim⁹ deo p̄ri: q̄ vnico filio suo nō pep̄cit: s̄ p̄ nob̄ tradidit eū. Gr̄as agim⁹ ip̄i filio q̄ seip̄m tradidit p̄ nobis: ⁊ in eo voluntatē p̄ris impleuit: Et detestamur Judā de cui⁹ facto nobis tñ bñficiū p̄stat de⁹: ⁊ recte dicimus: Reddidit ei dñs fm iniq̄tatē ei⁹: ⁊ fm maliciā ei⁹ dispdidit eū. Non enī ille p̄ nobis tradidit ch̄istū: s̄ p̄ argēto quo vendidit eū: q̄uis traditio ch̄usti sit n̄ra redēptio: ⁊ ch̄usti venditio sit n̄ra redēptio. Sic ⁊ illi q̄ martyres p̄secuti sunt: p̄sequēdo in fra: i celū mittebāt: Et sciētes q̄dem p̄ntis vite damnū inferebāt: nesciētes aut̄ future vite lucrū p̄ferebant. Quicūq̄ tñ p̄seuerauit i odio iniusto iustoz: reddidit eis dñs fm

iniq̄tates eoz: ⁊ fm maliciā eoz dispdidit eos. Sicut enī mal⁹ obest bonitas iustozū: sic bonis p̄dest iniq̄tas impioz. Nā ⁊ dñs dicit: Ego veni: vt q̄ nō vidēt videant: ⁊ q̄ vident ceci fiāt. Et ap̄ls: Alijs q̄dē inquit sum⁹ odor vite in vitā: alijs aut̄ odor mortis in mortē. Malicia v̄o iniquoz: sinistra sunt arma iustoz: sicut idē dicit ap̄ls. p̄ter arma iusticie dextra ⁊ sinistra: id ē p̄ gloriā ⁊ ignobilitatē: atq̄ ita deinceps cetera: ex eq̄tur dextra arma demōstrās gl̄iaz dei: fama⁹ veritatis q̄ cognoscebāt q̄ viuebant: q̄ nō mortificabāt: q̄ gaudebāt: q̄ multos ditabāt: q̄ oīa possidebant. In sinistra v̄o q̄ ignobiles ⁊ male fame habebāt: q̄ seductores putabant: q̄ ignorabāt: occidebātur: coercēbant: p̄tristabant: egere ac nihil h̄re videbant. Et qd̄ mirū si milites ch̄usti ⁊ dextris ⁊ sinistris armis diabolū expugnant: Sicut aut̄ pax hoib⁹ bone voluntatis: ⁊ q̄n sunt alijs odor mortis in mortem: sic ⁊ interitus hoib⁹ male voluntatis. Et q̄n iustis arma sunt sinistra ad salutem. Itaq̄ reddet ill⁹ nō fm n̄raz vtilitatē q̄ de ip̄is sit: s̄ fm ip̄oz iniq̄tatē quam diligēdo oderūt aīas suas: ⁊ nō fm bñficiū qd̄ nobis de ip̄is p̄stat honorat eos q̄ etiā mal⁹ bñ vtitur: Scdm maliciam eoz dispdet eos. Dñs deus noster. Toleret q̄ iust⁹ iniustū: toleret tp̄alem impunitatē iniusti: temp̄ labor iusti: s̄ iustus ex fide viuit. Non ē enī alia iusticia hoīs in hac vita: nisi ex fide viue q̄ p̄ dilectionē opaf. Si enī ex fide viuit: credat ⁊ sibi futurā req̄em post p̄sentes laborē: ⁊ ill⁹ sempiternos cruciat⁹ post p̄sētē exultationē. Et si fides p̄ dilectōz opatur: diligat etiā inimicos: ⁊ q̄tuz in ip̄o est p̄desse ill⁹ velit. Ita enī faciet ne sibi obsint illi cū s̄ velint: ⁊ q̄n forte p̄tatez acceperit: q̄n nocēdi ⁊ dñandi: sursū cor habeat vbi ei nemo nocet: doctus ⁊ erudit⁹ ex lege dei vt mitiget a dieb⁹ malignis: donec fodiat peccatori fouea. Si enī in lege dñi voluntas eius est: ⁊ in lege eius meditabit die ac nocte: cuius cōuersatio in cel⁹ est: de firmamento lucet sup̄ terrā. Uñ iste psalmus titulum de quarta sabbati accepit: quando facta sunt luminaria: vt omnia faciat sine murmuratiōe v̄bum vite habēs i natione tortuosa ⁊ p̄uersa. Sic enī stellas i celo nō extinguit nox: sic mētes fidelium inherentes firmamēto scripture dei non vicit iniq̄tas. Et hoc ip̄m qd̄ ⁊ n̄ra terrena dant: aliq̄n in p̄tate malozū: nō solū ad nostram p̄-

tinet eruditione: vt fiat nobis dominus in refugio: et deus in auxilium spei nostre: sed etiam ad ipsius peccatoris foueam proficit: de quo in alio psalmo dicitur: Inclinabit et cadet cum dominabitur pauper. Forte onerosa fuit vobis longitudo sermonis: quod in ista alacritate studij vestri non habet appereat. Sed si ita est ignoscite primo: quod iustus fecit: nam dominus deus noster per eos mihi fratres iussit in quibus habitat: Non enim iubet deus: nisi de sede sua. Beinde quod tantum audi fuistis nostri: confitemur et nos audi fuimus vestri. Consoletur ergo deus noster istum laborem: vt sudor iste noster sit vobis in profectum salutis: non in testimonium accusatiouis. Hoc dico fratres: vt ex eo quod audistis: proficiatis et ruminetis vobiscum. Non vos permittatis obliuisci: non solum ista recogitando et colloquendo: sed etiam ita viuendo. Bona vita enim ex preceptis dei que agit: tanquam stilus est: quod auditur scribens in corde: si in cera scriberet: facile deleret: Scribite illud in cordibus vestris: moribus vestris: et nunquam delebit.

Explicit Tractatus de ps. XCMII.
Incipit Tractatus de ps. XCMIII.

Ego vellem fratres: vt premissum nostrum potius audirem: sed et hoc bonum est: vt patri obediam. Quia ergo iussit nobis qui dignatur orare pro nobis de presenti psalmo: quod dominus deus omnium nostrum donare dignabitur: loquar caritati vestre. Est autem psalmi titulus. Laus cantici ipsi David. Laus cantici et hilaritate significat: quod cantus est: et deuotione: quod laus est. Quid enim magis homo debet laudare: quam id quod sic placet vt non possit displicere: Securitas ergo laudis in laude dei est. Vbi laudator securus est: vbi non timet ne de laudato erubescat. Et laudem ergo et cantemus: hoc est cum hilaritate et cum leticia laudemus. Quid autem laudatum sumus: ipse psalmus sequentibus versibus indicat nobis.

Venite exultemus domino. Inuitat ad magnas epulas exultandi: non seculo: sed domino. Nisi enim esset in hoc seculo exultatio mala que distinguenda est ab exultatione bona: sufficeret dicere: Venite exultemus. Sed breuiter distinxit. Quid est bene exultare: Bene exultare. Ergo exultatio mala: est exultare seculo. Exultatio bona est exultare deo. Ipse debes domino exultare: si vis securus mundo insultare. Quid est autem venite: Vni vocat vt veniant: cum quibus vult exultare domino: nisi quod longe sunt: vt veniendo appropinquet: appropinquando accedat: acce-

dendo exultent. Vni autem longe sunt: Nam quod locis longe potest homo esse ab eo que vbius est: Vni esse ab eo longe: Quo ibis vt longe sis? Nam quod peccator quidem: sicut cum spe salutis penitens et dolens de peccatis: et metuens iram dei: et volens placare deum: sic in alio psalmo loquitur. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum: tu ibi es. Quid ergo restat: Quod si ascenderit in celum: ibi inueniet deum. Vt longe fugiat a deo que iturus est: Vnde quod dicat: Si descendero ad infernum ades. Si ergo ascendero in celum ibi inuenit deum: descendero ad infernum non fugit deum: quo iturus est: quo fugitur est ab illo irato: nisi ad ipsum placatum. Et tamen cum omnino non possit fugere ab illo que vbius est: nisi quidam longe essent a deo: non diceret: Populus iste labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Non ergo loco quisque longe est a deo: sed dissimilitudine. Quid est dissimilitudine? Mala vita: malis moribus. Si enim bonis moribus propinquat deo: malis moribus recedit a deo. Vni ergo idemque homo corpe stans vno loco et amando deum: accedit ad deum: et amando iniquitatem: recedit a deo. Nusquam pedes mouet: et tamen potest accedere et recedere. Pedes enim nostri in hoc itinere: affectus nostri sunt. Prout quisque affectum habuerit: putat quisque amorem habuerit: ita accedit vel recedit a deo. Nonne plerumque dicimus quod inuenimus aliquam distantiam: hoc longe est ab illo: Vni aliquis duos forte hoies copamus: duos equos: duas vestes: et dixerit aliquid simile: Hec vestis talis est qualis illa: aut iste homo talis est qualis ille: quid aliter dicit que dicit: Absit: longe est ab illo. Quid est longe est ab illo: Dissimilis est illi. Et iuxta stant: et tamen iste longe est ab illo. Vno vero iniqui pares: vita et moribus: sicut in oriente: aliter in occidente: iuxta inuicem sunt. Et duo iusti sicut: alter sit in oriente alter in occidente: secum sunt: quod in deo sunt. Contra vnus iustus: aliter iniquus: etiam si vna catena ligentur: multum a se separati sunt. Ergo si dissimilitudine recedimus a deo: similitudine accedimus ad deum. Qua similitudine: Ad quam facti sumus: quam in nobis peccando corruperamus: quam peccatorum remissione recepimus: que in nobis renouat inter in mente: vt tanquam resculpat in numero: id est in anima nostra imago dei nostri: et redeamus ad thesauros eius. Nam et inde fratres de numero voluit dominus noster Iesus christus ostendere temptatoribus suis: quod querat deus. Quando enim de tributo cesaris querentes causam calumnie: consulere magis veritatis voluerunt: et consulendo temptare:

utrum liceret tributus dari cesari: quod ille ait: Quid me temptat hypocrite: Petit afferrī sibi nummū: et allatus ē. Cuius hęc inquit imaginē: Responderūt: Cesaris. Et ille. Reddite quod cesari quod cesaris sunt: et deo quod dei sūt. Tandem diceret: Si cesar quirit in nummo imaginem suā: deus non quirit in homine imaginem suā: Ad hanc similitudinē nos dominus noster Iesus christus inuitans impat nob: ut nostros etiā inimicos diligam: et dat exemplū de ipso deo: Sicut pater vester ait quod in celis est: qui solem suum orti facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Estote igitur sicut pater vester perfecti. Luz dicit: estote sicut ille perfecti: ad similitudinē nos inuitat. Si igitur ad similitudinē nos inuitat: constat quia dissiles existendo recesseram a deo: et facti eram longe per dissimilitudinē: et efficiamur prope per similitudinē: ut iam fiat in nobis quod scriptū ē: Accedite ad eum et illuminamini. Ergo quibusdam longe positus et male viuētibz psalmus iste dicit: Venite exultem dominus. Quo itis: Quo receditis: Quo disceditis: Quo fugitis: exultādo mundo: Venite exultem dominus. Quo itis exultare vbi deficitis: Venite exultem in illo a quo facti sumus. Venite exultem dominus. Jubilemus deo salutari nostro. Quid ē iubilare: Gaudium vobis non posse explicare: et tunc voce testari quod corde perceptum est et vobis explicari non potest: hoc est iubilare. Nam consideret caritas vestra: quod iubilant in cantilenis quibusque et quasi in certamine quodam leticie secularis: et videtis quasi in cantica verbis expressa exundantes leticia: cui lingua dicēdo non sufficit quemadmodum iubilent: ut per illam vocem indicet animi affectus verbis explicare non valentis quod corde conspicit. Si igitur illi de gaudio terreno iubilāt: nos de gaudio celesti iubilare non debem quod vere vobis explicare non possumus: **Preueniamus faciem eius in confessione.** Confessio quidem duobus modis accipit in scripturis. Et confessio laudantis ē: et confessio gementis. Confessio laudantis ad honorem pertinet eius qui laudat. Confessio gementis ad penitentiam pertinet eius qui confitetur. Confitent enim homines cum laudat deum: confitent cum accusant se: et nihil digni facit lingua. Clerē puto quod ipsa sint vota: de quibus dicit in alio psalmo: Reddā tibi vota mea quod distinxerūt labia mea. Nihil ista distinctio sublimi: nihil tā necessariū et ad intelligendū et ad faciendum. Quō igitur distinguis vota quod

reddis deo: At illū laudes: te accuses: quod illi est misericordia ut peccata nostra dimittat. Nam si vellet per meritis agere: non inueniret nisi quos dānaret. Venit igitur docēs ut recedam: ita a peccatis nostris: et non nobiscum deducat rationem de peccatis: sed tanquam tabule noue fiant: incensis oibus chirographis debitorum nostrorum. Quanta igitur illi laus: quanta misericordia: Confiteamur itaque laudantes. Nam si spiritus confessio penitentis esset: non diceret in euāgelio de ipso domino: In illa hora exultauit Iesus in spiritu sancto et ait: Confiteor tibi pater domine celi et terre quod abscondisti haec a sapientibus et prudentibus: et reuelasti ea puulis. Nunquid quod christus confitebatur penitens erat: Illi nihil penitere poterat: quod nihil culpabiliter fecerat: sed confitebatur in laude patris. Ergo quod et haec exultationis locus ē: forte illā debemus intelligere confessionē quod ē in laude dei: vnde et laus cantici: ut non hic intelligam confessionē penitentium: sed laudantium. Et quod est quod continuo nos admonet de quodā confessione cum ait: Preueniamus faciem eius in confessione: Quid est. Preueniamus faciem eius in confessione: Uetur ē: preueniamus faciem eius in confessione per quam veniat. Nos confitendo dānem quod fecimus: ut ille quod coronet: non quod damnet inueniat. Nunquid autem et haec non pertinet ad laudem dei quod confiteris peccata tua: Immo vero maxime pertinet ad laudem dei. Quare maxime pertinet ad laudem dei: Quia tāto amplius laudat medicus: quanto plus desperabit egrotus. Confitere itaque peccata tua: quo magis desperabas de te propter iniquitates tuas. Tāto enim maior laus ē ignoscētis: quanto maior exagregatio est peccata confitentis. Non ergo putemus nos recessisse a laude cantici: si ita haec confessionē intelligim quod confitemur peccata nostra. Et haec ad laudem cantici pertinet: quod cum peccata nostra cognoscim: dei gloriam cōmendamus: Preueniamus faciem eius in confessione. **Et in psalmis iubilemus illi.** Jam diximus quid sit iubilare: repetitū est ut confirmet in faciendo. Ipsa repetitio exhortatio est. Non enim iam oblitus sumus: ut ita moneri nos velimus: quod dicta sunt superius ut iubilemus: sed plerumque in affectu animi repetitur verbum quod notū erat: non ut innotescat: sed ut ipsa repetitio faciat confirmationem. Repetit enim ad intelligendū affectus dicitur. Unde ē quod dicit dominus: Amen amen dico vobis. Sufficiebat amen vni: Quare amen amen: nisi quod ipsa repetitio confirmatio ē: In psalmis ergo inquit: Jubilemus ei. Et que

Et haec
occupamus

Et haec
et

dicimus in psalmis: Que dicim⁹ v^l pot⁹ sentiem⁹ in iubilatiōe: Que sunt q̄ p̄inent ad laudem c̄atici hui⁹. **I**ā audite. **Q**m̄ deus magn⁹ est dñs: ⁊ rex magn⁹ sup omēs deos. Propterea q̄ iubilemus illi. **Q**m̄ non repellet dñs plebem suā. Jubilem⁹ illi. **Q**m̄ in manu ei⁹ fines terre: ⁊ altitudines montium ipsius sunt. In his oibus iubilemus illi. **Q**m̄ ipius est mare ⁊ ipse fecit illud: ⁊ aridā terrā man⁹ eius infixerunt. Jubilemus illi. **S**z h̄ omia q̄ sibi velint: si congruenter discutient tēpus forte non sufficit: sed rursus si penit⁹ negligant: debitores remanebim⁹. Breuit itaq̄ p̄ tpe: q̄tum p̄stringere potuerim⁹ accipite: qz ⁊ pauca semina vberinā messem referūt si sit terra fructifera. **P**rimū q̄re iubilemus: q̄re laudemus h̄ posuit: Quoniā deus magn⁹ est dñs: ⁊ rex magn⁹ sup oēs deos. Sunt q̄ dij sup quos magnus ē de⁹ n⁹: cui iubilamus: cui exultam⁹: cuius laudes c̄atici dicim⁹: Sūt h̄ nō sūt nob. **A**p̄ls enī ait: **N**az ⁊ si sunt qui dicunt dij siue in celo siue in terra: quemadmodum sunt dij mlti ⁊ dñi mlti: nobis tñ vnus de⁹: ex quo oia ⁊ nos p̄ ipm̄: ⁊ vn⁹ dñs n⁹ **I**esus christus: p̄ quem oia ⁊ nos in ip̄o. **S**i q̄ nō nobis: q̄bus: **A**udi ex alto psalmo: Quoniā dij gētū demonia: dñs aut celos fec. **A**d agnificenti⁹ ⁊ breuit⁹ tibi cōmendare nō potuit sp̄s sanct⁹ p̄ p̄phetā deū ⁊ dñm tuuz. **P**arū enī erat: qz terribil⁹ sup omia demonia deus. **Q**uid magnū esset sup omia demonia: **Q**uia dij gētū demonia. **T**ibi ē at deus tuus: **B**ñs aut celos fecit. **I**llud fecit dñs tuus: vbi nō possent habitare demonia. **B**e cel enī detecta sunt demonia. **C**eli p̄ponunt demonijs: dñs tuus ⁊ celis: qz dñs tu⁹ ⁊ celos fecit. **Q**uo q̄ altior a demonijs dijs gentiū q̄ altior est cel⁹ vñ ceciderunt angeli: vt fierēt demonia: **E**t tñ gētes omēs sub demonib⁹ erāt. **D**emonibus aut tēpla fabricata sunt: demonib⁹ are cōstructe: demonib⁹ sacerdotes instituti: demonib⁹ oblata sacrificia: demonibus arpicij tanq̄ vates instituti. **H**ec oia demonibus gētes exhibuerūt: hec oia vera non nisi vni magno deo debent. **T**emplū fecerunt gentes demonib⁹: hz de⁹ tēplum. **S**acerdotes fecerunt gentes demonib⁹: habet de⁹ sacerdotes. **S**acrificiū exhibuerūt gētes demonib⁹: hz deus sacrificiū. **E**teni illi demoues volētes videri dij: nō sibi ista

exegerūt vt fallerēt: nisi qz sciunt ea deberi vero deo. **H**oc enim mos est deberi vero deo: qd̄ sibi exigit falsus de⁹. **E**rgo verum templū dei agnoscam⁹: **T**emplū enī dei sc̄ctum ē inq̄t qd̄ estis vos. **S**i q̄ nos sumus templū dei: ara dei aia n̄ra est. **S**acrificiū dei qd̄ est: **F**orte h̄ facim⁹ mō. **I**mponim⁹ in ara sacrificiū: qm̄ deū laudam⁹. **B**ocet enī nos psalm⁹ dicēs: **S**acrificiū laudis honorificauit me: ⁊ tibi via est vbi ostendā illi salutare dei. **A**t vō sacerdotem si requiras sup celos ē: interpellat p̄ te q̄ i fra mortuus ē p̄ te. **E**rgo de⁹ magn⁹ ē dñs: ⁊ rex magn⁹ sup oēs deos. **H**ic accipe homines deos: nō enī rex dñs sup demonia. **E**t hic habem⁹ scripture testimoniū: **B**e⁹ stetit in synagoga deoz: in medio asit deos disceruit. **D**eos dixit p̄ncipatione: non natura: gr̄a q̄ voluit facere deos. **Q**uāt⁹ de⁹ est q̄ facit deos: **A**ut q̄les dij sunt q̄s facit hō? **Q**uē ille magn⁹ deos faciēdo: taz isti nihil q̄ ab hoīe facti sunt. **B**e⁹ verus fac deos crederes in se: q̄bus dedit p̄tatez filios dei fieri. **E**t ideo ip̄e ver⁹ de⁹: qz deus nō factus ē: nos aut facti non veri dij: meliores tñ ill quos hō facit: **Q**m̄ simulachra gētū argentū ⁊ aurū: opus manuz hoīm: os h̄nt ⁊ nō loquent: oculos h̄nt ⁊ nō videbunt. **N**obis aut de⁹ n̄ oculos videntes fec: ne qz in eo tñ nos deos fecit: qz vidētes oculos nobis fecit: nam fecit h̄ ⁊ pecoub⁹. **S**z iō nos de⁹ fecit: qz interiores oculos n̄os illuminauit. **E**rgo sit laus illi: p̄fessio illi: sit iubilatio illi: qz magnus est dñs: ⁊ rex magnus sup oēs deos: qz nō repellet dñs plebem suā: laus illi: iubilatio illi. **Q**uā plebē si repellat: **H**ic nob̄ in̄p̄tari aliqd̄ nō licet: p̄scriptū habem⁹ ab ap̄lo: exposuit h̄ ap̄ls vñ sit dictuz. **E**rat enī plebs iudea: plebs vbi fuerunt p̄p̄be: plebs vbi fuerunt patri arche: plebs etiā fm̄ carnē p̄pagata de semie **A**brac: plebs in q̄ p̄cellerūt oia sacra saluatore n̄fm̄ p̄mittētia: plebs vbi institutum ē templū: vnctio: sacerdos ad figurā: vt cū oēs ip̄e vmbre p̄terirēt: ip̄a lux adueniret. **E**rat q̄ ista plebs dei: ad eaz p̄p̄bete missi in illa nati: qui missi ei tradita ⁊ credita eloquia dei. **Q**uid q̄: **T**otū illud dānatum est: **A**bsit. **A**rbor oliue ip̄a dicta ē ab ap̄lo. **L**epit enī ista arbor a p̄riarchis: sed fuerūt ibi rami aridi: qz nimis alti p̄ superbiam: p̄cisi ergo p̄pter sterilitatē: in̄fr⁹ oleaster propter humilitatez. **V**erūtamen charissimū, ne superbiret oleaster insertus: qd̄

XCIII
 dicitur in psalms: que dicimus in iubilatiōe: que sunt que pertinent ad laudem c̄atici huius. Iam audite. Quoniam deus magnus est dominus: et rex magnus super omnes deos. Propterea quod iubilemus illi. Quoniam non repellet dominus plebem suam. Jubilemus illi. Quoniam in manu eius fines terre: et altitudines montium ipsius sunt. In his omnibus iubilemus illi. Quoniam ipse est mare et ipse fecit illud: et aridam terram manum eius infixerunt. Jubilemus illi. Sed hec omnia que sibi velint: si congruenter discutient tempus forte non sufficit: sed rursus si penitent negligant: debitores remanebimus. Breuit itaque pro tempore: quantum prostringere potuerimus accipite: quia et pauca semina vberinam messem referunt si sit terra fructifera. Primum quod querimus iubilare: quod querimus laudare hoc posuit: Quoniam deus magnus est dominus: et rex magnus super omnes deos. Sunt qui dicunt super quos magnus est deus noster: cui iubilamus: cui exultamus: cuius laudes c̄atici dicimus: Sunt hii non sunt nobis. Ap̄t̄s enim ait: **N**az et si sunt qui dicunt dij siue in celo siue in terra: quemadmodum sunt dij multi et domini multi: nobis tamen vnus deus: ex quo omnia et nos per ipsum: et vnus dominus noster **I**esus christus: per quem omnia et nos in ipso. Si quod non nobis: quibus: **A**udi ex alto psalmo: Quoniam dij gentium demonia: dominus autem celos fecit. **A**d agnificentiā et breuitati tibi commendare non potuit spiritus sanctus per prophetam deum et dominum tuum. **P**arū enim erat: quia terribilis super omnia demonia deus. **Q**uid magnū esset super omnia demonia: **Q**uia dij gentium demonia. **T**ibi est autem deus tuus: **B**onus autem celos fecit. **I**llud fecit dominus tuus: vbi non possent habitare demonia. **B**e cel enim detecta sunt demonia. **C**eli proponunt demonijs: dominus tuus et celis: quia dominus tuus et celos fecit. **Q**uo quod altior a demonijs dijs gentium quod altior est celus vñ ceciderunt angeli: vt fierent demonia: **E**t tamen gentes omnes sub demonibus erant. **D**emonibus autem templum fabricata sunt: demonibus are constructe: demonibus sacerdotes instituti: demonibus oblata sacrificia: demonibus arpicij tanquam vates instituti. **H**ec omnia demonibus gentes exhibuerunt: hec omnia vera non nisi vni magno deo debent. **T**emplum fecerunt gentes demonibus: hoc deus templum. **S**acerdotes fecerunt gentes demonibus: habet deus sacerdotes. **S**acrificium exhibuerunt gentes demonibus: hoc deus sacrificium. **E**teni illi demoues volentes videri dij: non sibi ista

ait apłs: Si tu ex naturali incisus oleastro
 z natura insertus es in bonā oliuā: q̄to
 magis qui fm naturā sunt inserent sue oli-
 ue. Et quō tu nō pmanens in infidelitate
 meruisti inseri in oliuā cum esses oleaster.
 Sic isti correcti facilius sue oliue naturali-
 ter inserant. Hoc de illis apłs. Ergo ip̄a ē
 arbor: etiam z si aliqui ex ramis fracti sūt:
 nō omēs. Nam si oēs rami frangerent: vñ
 Petrus: Vñ Jobes: Vñ oēs illi aposto-
 li: Vñ ip̄e Paulus apłs q̄ loquebat z suo
 fructu oliue testabat: Mōne isti oēs inde:
 Vñ etiam quingenti illi fratres: q̄bus dñs
 post resurrectionez apparuit: Vñ tot milia
 ad vocem Petri qñ sp̄s sancto repleti apłi
 oim gentilium linguis locuti sunt: Tanta
 quiditate dei laudis z sue accusatiōis con-
 uersi sunt: vt q̄ pmo sanguinez dñi suderūt
 seuiētes: bibere discerēt iam credētes. Sic
 aut omia illa conuersa sunt milia hoim: vt
 res suas venderēt: z p̄cia rerū suaz añ pe-
 des apłoz ponerent: Qd̄ diues vn̄ nō fe-
 cit qñ ore dñi audiuit: z a dño trist̄ abscef-
 sit: Hoc fecerūt subito tot milia eorum ho-
 minū: in quoz manibus christ̄ fuerat cru-
 cifixus. Q̄to maius vulnus erat in corde
 ip̄oz: tanto auidius medicū q̄sierūt. Cum
 ḡ inde illi oēs fuerūt: de ip̄is dicit mō psal-
 mus: Qm̄ nō repellet dñs plebem suam.
 Nam b̄ testimonio psalmi cū hinc legeret:
 vsus est apłs z dixit: Quid ḡ dicem̄ fra-
 tres: Nunq̄d deus repulit plebē suā quaz
 p̄sciuit: Absit. Nā z ego israelita sum ex se-
 mine Abrae de tribu Beniamin: Nō rep-
 pulit de⁹ plebem suā quā p̄sciuit. Etisq̄ si
 repelleret dñs plebem suā: nō esset vñ ess̄
 ip̄e apłs. Unde aut ip̄e: z inde alij. In his
 plebs dñi nō in oibus: sed quēadmodum
 scriptū est: Reliq̄e salue erūt: Nō in oib⁹:
 s̄i area vētilata massa itromissa ē: palea ia-
 cet. Totū q̄cqd̄ vides iudeoz reproboruz
 paleam vides. Vñ vides istā paleā: Jā in
 de exijt massa: iam in horreo recōdita est:
 Ambas res videam⁹: ambas discernam⁹.
 Quid psalm⁹ adiūgit: Qm̄ in manu ei⁹ fi-
 nes tre: Agnoscim⁹ lapidē angularē. La-
 pis angularis chustus. Nō pōt esse angu-
 lus nisi duos in se copulauerit pietes. Ad
 angulū de diuerso veniūt: s̄i in angulo sibi
 non aduersant. Venit ex vna pte circūci-
 sio: veit ex alia pte p̄putiū. In christo am-
 bo ppli concordauerūt: qz ille fact⁹ ē lapis
 de quo scriptū est: Lapidē quē reprobaue-
 rūt edificantes: b̄ fact⁹ ē in caput anguli.

Si ḡ christ⁹ in caput anguli: nō attēdamus
 diuersitatē delonge venientū: s̄i p̄pinq̄ta-
 tē in christo coherētū. Ibi igit: ibi videam-
 mus: qm̄ nō repellet dñs plebē suā. Ecce
 vnus paries in quo iam vt dixim⁹ non re-
 pulit dñs plebē suā. Inde apłi: inde israe-
 lite oēs qui crediderūt ac venditarū reruz
 suaz p̄cia añ pedes apłoz posuerūt: volū-
 tate paupes: de deo diuites. Agnouimus
 vnū parietē: impletū est ibi quod dixim⁹:
 Quia nō repellet dñs plebē suam. Videam-
 mus z aliū parietē: Qm̄ in manu ei⁹ fines
 terre. Ecce ali⁹ paries. In oibus gentib⁹
 in manu ei⁹ fines terre. Venerūt etiaz oēs
 gētes ad lapidē angularē: ibi osculum pa-
 cis agnouerūt: in illū vnū qui de duob⁹ fe-
 cit vnū: nō quemadmodū heretici qui de
 vno fecerūt duo. Hoc enī idem ait apłus
 de dño christo. Ip̄e est enī inquit pax n̄ra
 qui fecit vtraq̄ vnū. Ergo iubilemus illi.
 Quare: Quia nō repellet dñs plebē suā.
 Iterū quare: Qm̄ in manu eius fines ter-
 re: z altitudines montiū ip̄ius sunt. Altitu-
 dines montiū: sublimitates terraz. Aliqñ
 iste sublimitates: id est ip̄e terrene potesta-
 tes aduersate sunt ecclie. Leges ꝛ ecclie
 promulgauerunt: nomen christianum de
 terra delere conati sunt. Sed postea q̄ im-
 pletum est quod prophetatum est: Adora-
 bunt eum omēs reges terre: factum est qd̄
 hic dictū est: Altitudines montium ip̄ius
 sunt. Sed forte tu de temptationib⁹ sata-
 gis: vt cōstitutus in tanta gr̄a p̄missionuz
 deij p̄pter scandala mūdi turberis. Nec ip̄
 sa scandala aliqd̄ tibi faciūt: qm̄ mēsuram
 a dño acceperūt: qm̄ ip̄e est mare. Est enī
 mare mūdus iste: s̄i z mare de⁹ fecit. Nec se-
 uire fluctus p̄nt: nisi vsq̄ ad litus: vbi ip̄e
 terminū posuit. Nulla ḡ temptatio: nisi ac-
 ceperit mēsurā a dño. Sint ḡ temptatio-
 nes: sint tribulatiōes: cōsummaris eis nō
 p̄sumeris. Vide vtrū ip̄e temptatiōes nō
 p̄sint: Attēde apłm: Fidel⁹ deus q̄ nō vos
 sinat tēptari supra q̄ potestis ferre: s̄i faci-
 at cū tēptatiōe etiā exitū vt possitis sustine-
 re. Nō ait: nō vos sinat temptari oīno: Si
 enī recusares tēptationem: recusares refe-
 ctionē. Ergo reficere: z si reficere i mani-
 bus artificis es. Aliqd̄ tibi tollit: aliqd̄ cor-
 rigit: aliqd̄ cōplanat: aliqd̄ mundat. Agit
 q̄busdā ferramētis suis. Ip̄a sunt scādala
 hui⁹ seculi: tu tñ de manu artificis noli ca-
 dera. Nihil tēptatiōis accidet vltra vires
 tuas. Hoc p̄mittit de⁹ ad vilitatez tuā vñ

tu possis proficere. **B**enignus ipse apostolus audi
hoc coniungente: **S**ed faciet cum temptatio etiam
exire: ut possitis sustinere. Ergo mare forte
metuendum tibi erat: noli timere: quoniam ipse est
mare et ipse fecit illud. **A** gentibus times scan
dala: et ipse gentes ipse fecit: non permittet illas
ultra seuire quam nouit ille mensuram ex qua profi
cias. **N**one dicit alius psalmus: **O**es gentes
quotquot fecisti uenient et adorabunt coram te do
mine. **S**i omnes gentes quotquot fecisti: manife
stus est: quod et gentes ipse fecit. **I**deo ipse est
mare et ipse fecit illud et aridam terram manus
eius fundauerunt. **E**sto tu arida terra: siti gra
tia dei ut ueniat super te imber dulcis: inue
niat in te fructus: **N**on permittit fluctus opire
quod seruit: et aridam terram manus eius finxerunt.
Ergo et hinc iubilemus illi. **N**am quoniam hec ita
sunt: quoniam tanta explicauimus ad laudem dei
pertinentia: redite ad illud uerbum cepat. **V**e
nite adoremus et precidamus ei: et plo
remus ante dominum quem fecit nos. **I**o enim
exultemus: quod fecit illud et illud: et commemo
rauit multa: et nunc repetit exhortationes: **V**e
nite adoremus et precidamus ei: et ploremus ante
dominum quem fecit nos. **I**am commemoratis a me
laudibus dei: nolite pigri esse: et longe uita et
morbis stare: **V**enite adoremus et precidamus
ei. **S**ed forte pro peccatis uestris que uos
longe fecerant a deo solliciti estis: faciamus
sequentia: et ploremus coram domino qui fecit nos.
Ardes forte conscientia delicti: lachrymis
extingue flammam peccati: plora ante dominum:
securus plora ante deum qui te fecit. **N**on enim
opus manu suarum contemnet in te: **N**oli pu
tare: quod potes a te refici: **A** te defice potes.
Ille reficit qui te fecit. **P**loremus ante dominum quem
fecit. **L**achrymare ante illum: confiteri illi:
perueni faciem eius in confessione. **Q**uis enim es
tu qui illi ploras: et illi confiteris nisi quem fe
cit: **N**on parue fiducia est ad factorem res fa
cta: et non quocumque facta: sed ad imaginem et
similitudinem ipsius. **V**enite adoremus et pre
cidamus ei: et ploremus ante dominum qui fecit nos.
Quoniam ipse est dominus deus noster: **E**t autem
secuti ante illum precidamus et ploremus: nos quid
sumus? **N**os autem populus pascue
eius: et oues manus eius. **C**um ergo
elegantem uerborum ordinem commutauit: et tan
quam non propria reddidit ut ipse intelligamus
oues qui sunt et populi. **N**on dixit oues pas
cue et populus manus eius: quod magis putabatur
posse congruere: quod oues ad pascua pertinet:
sed ait populus pascue. **E**rgo populus oues sunt:
quod dicit populus pascue eius: ipse populus oues

sunt. **S**ed rursus: quod nos habemus oues quas
emimus non quas fecimus. **D**ixerat autem supe
rius: precidamus ei qui fecit nos: recte dictus
est: oues manu eius. **N**ullus hominum sibi fa
ciat oues: **E**mere potest: donari potest: inuenire
potest: aggregare potest: postremo furari potest: fa
cere oues non potest. **A**t uero dominus noster
fecit nos: ideo populus pascue eius: et oues ma
nu eius: ipsi sunt: quas sibi ipse facere di
gnatus est gratia sua. **H**as etenim oues laudat et
in canticis canticorum perfectos quosdam dicens
tanquam dentes ecclesie sancte spiritus sue. **B**en
tes tui sicut grex detonsarum ascendentiu de
lauachro qui geminos parit: et sterilis non est
in illis. **Q**uid est dentes tui: **P**er quos lo
queris. **B**entes enim ecclesie per quos loquitur
ecclesia. **Q**uales dentes tui: **T**anquam grex
detonsarum. **Q**uare detonsarum: **Q**uia sarci
nas seculi deposuerunt. **N**one detonsi erant
oues ille: de quibus paulo ante dicebatur: quos
preceptum dei totonderat dicentis: **U**nde uen
de omnia tua: et da pauperibus: et habebis the
saurum in celis: et ueni sequere me: **F**ecerunt
hoc preceptum: detonsi uenerunt. **E**t quod bap
tizati sunt credentes in christum: quid ibi dicitur:
Ascendentiu de lauachro: id est ascenden
tium de mundatione: et omnes geminos creant.
Quos geminos: **B**uo illa precepta in quibus
tota lex pendet et prophete. **N**os ergo populus
pascue eius: et oues manu eius. **E**rgo
hodie si uocem eius audieritis: **O**
plebs mea: o plebs dei. **A**lloquitur plebem
suam deus: non solum illam plebem suam quam non re
pellit: sed etiam omnem plebem suam. **L**oquitur enim
in angulo utriusque parietis: id est in christo prophe
tia loquitur: et populo iudeorum: et populo gentium.
Hodie si uocem eius audieritis. **N**olite ob
durare corda uestra. **A**liqui enim audi
stis uocem illius per **M**oysem: et obdurastis
corda uestra. **P**er preconem locutus est: quoniam
obdurastis corda uestra: per se nunc loquitur mol
lescant corda uestra. **Q**ui precones ante se mit
tebat: ipse uenire dignatus est. **O**re suo hic lo
quitur qui loquebatur per ora prophetarum. **H**odie
ergo si uocem eius audieritis: nolite obdura
re corda uestra. **Q**uare dixisti: nolite obdu
rare corda uestra: **Q**uia meministis quod sole
ant faciem patris uestri. **N**olite obdurare corda
uestra. **Q**uemadmodum in illa amari
tatione. **I**n die reprobationis in deserto.
Recolitis certe fratres quod ille populus reprobauerit
deum: accepit disciplinam: et rectus sit in deser
to tanquam ab optio seffore frenis legum: frenis
preceptorum: nec sit desertus: nisi a deo etiam in do
c

Alia lra. non habet.

Alia lra. non habet.

Alia lra. et.

Alia lra. et.

non habet. manus.

Alia lra. Sicut in interpunctione.

tem. Hoc titulo predicto iam in ipso textu psalmi expectabat fortasse qui lapides precarent de montibus: que moles attraherent: que fundamenta iacerent: que trabes imponerent: que coluine erigerent. Nihil horum cantat: et si aliud aliquid: non ergo consonat psalmus titulo suo: et aliud portat in fronte: aliud in voce: imo nihil aliud: sed intellectores querunt. Loquitur enim de edificatione domus. Omnes lapides ipsius domus intelligant quod cantarunt. Edificat enim domus deo: non illo loco ubi edificavit Salomon. Edificavit enim templum: et de ipso templo audistis modo que dixerit dominus: cum saxa templi et moles ingentes admirarentur discipuli: indicaverunt domino admirationem et stuporem suum. Et dominus illis: Amen amen dico vobis non reliquet hic lapis super lapidem qui non destruat. Non talis edificatur domus. Nam videte ubi edificat: quia non uno loco aliqua in parte. Sic enim incipit.

Expositio psalmi.

Cantate domino canticum novum: cantate domino omnis terra. Si canticum novum cantat omnis terra: sic edificat cum cantat: ipsum cantare: edificare est: sed si non vetus cantet. Vetus cantat cupiditas carnis: novum cantat: caritas dei. Quicquid cantaveris de cupiditate vetus cantas: et si non sonat in ore verba canticum novum: non est speciosa laus in ore peccatoris. Nihil est ut novus taceas: quod ut veteres cantas: quod si fueris novus et taceris: auribus hominum non sonat. Nam cor tuum non tacet canticum novum: et pervenit ad aures dei quod te fecit hominem novum. Biligis et taces: dilectio ipsa vox est ad deum: et ipsa dilectio canticum novum est. Audi quod canticum novum est. Bicit dominus: Mandatum novum do vobis: ut vos invicem diligatis. Omnis ergo terra cantat canticum novum. Ubi edificat domus: Omnis terra est domus dei. Si omnis terra domus dei: quod non heret omni terre: ruina est: non domus. Ruina illa vetus: cuius umbram habebat templum illud vetus. Ibi enim diruebatur vetustas ut novitas edificaretur. Et quomodo diruit vetustas: Amen dico vobis inquit: non reliquet lapis super lapidem qui non destruet. Lapis christus est. Bicit autem apostolus: Quoties in christo baptizati estis: christum induistis. Si christum induit quisque baptizatus in christo: quod ponit lapidem super lapidem: nisi qui baptismum super baptismum imponit: Sed nolite terri: non reliquet quod non destruat. Lapides enim ad fa-

bricam novam: que edificatur post captivitatem sic colligunt: et sic illos caritas in unitate constringit: ut non sit lapis super lapidem: sed unus lapis sint omnes lapides. Ne miremini hoc fecit canticum novum: id est hoc fecit innovatio caritatis. Ad ipsam structuram nos compingit apostolus: et in illa unitate nos constrictos: compaginatus dicens: Sufferetes invicem in dilectione: studetes servare unitatem spiritus: in vinculo pacis. Ubi unitas spiritus: unum lapis: sed unus de multis factus. Quod de multis factus: Sufferedo invicem in dilectione. Edificat ergo domus domini dei nostri: edificat: hoc fit: hoc agit: hoc voces iste agunt: hoc lectiones: hoc predicatio evangelii: toto orbe terrarum adhuc edificat. Crevit multum domus hec: et multas gentes implevit: nondum tamen omnes gentes occupatura est: et contradicitur ab eis qui domesticos eius se esse gloriantur: et dicunt: iam decrevit: adhuc crescit: adhuc crediture sunt omnes gentes que nondum crediderunt. Ne quis dicat: Et illa lingua creditura est: Et barbari credituri sunt: Et quod sibi vult quod spiritus sanctus apparuit in linguis igneis: nisi quia nulli lingue duricia est: que non illo igne solvatur: Neque enim non habemus iam multas gentes barbaras credidisse christo: quo nondum porrectum est romanum imperium: Nam christus possidet. Quod adhuc clausum est eis qui ferro pugnant: non est clausus illi qui ligno pugnat. Dominus enim regnavit a ligno. Quis est qui ligno pugnat: Christus de cruce sua vicit reges: et subiugatis ipsam crucem in fronte fixit: et gloriantur de illa: quod ibi est salus eorum. Hoc agit: sic crescit domus: sic edificat. Et ut noveritis: sequentia psalmi audite. Videte operantes et fabricantes domum. Cantate domino canticum novum: cantate domino omnis terra. Cantate domino et benedicite nomen eius: benedicite de die in diem salutare eius. Quomodo crescit edificium: Benedicite de die in diem salutare eius. De die in diem predicet: de die in diem inquit edificet. Crescat inquit deus domus mea. Et quasi diceret ab operariis: ubi iubet edificari domum: Ubi vis crescere domum tuam: Elige nobis aliquem locum equalem: aliquem locum spaciosum: si tibi amplam domum vis edificari: Ubi iubet ut bene nunciemus de die in diem: Stetit locum. Annunciate in gentibus gloriam eius: Gloria inquit eius annunciate in gentibus. Gloria eius: non gloria vestra.

Alia lra. t nomin. t annunciate.

Alia lra. t inter gentes.

Constructores gloriam eius bene nunciate in gentibus. Si gloriam vestram annunciate volueritis cadetis: si eius edificabimini cum edificatis. Ideo qui gloriam suam annunciare voluerunt: noluerunt esse in ista domo: et propterea non cantant canticum novum cum omni terra. Non enim communicant uniuerso orbi terrarum: et ideo non sunt edificantes in domo: sed parietem dealbatum erexerunt. Quanta minatur deus parietem dealbato: sunt testimonia prophetarum innumera. In maledicit parietem dealbato. Quid est paries dealbatus: nisi hypocrisis: id est simulatio. Foris lucet: intus lutum est: Quod dicturus sum: iam dictum est: sed quia eo spiritu iam dictum est: quem nobis quoque dominus impertiri dignatus est: nos illud diximus: et quicquid modo eodem spiritu dicimus: illi dixerunt qui fuerunt ante nos. Non est ergo permittendum: sed dicendum est: quia domo dei dictum est. Quidam de isto pariete dealbato cum diceret: hoc ait: Quod in pariete non coniuncto alijs parietibus: sed singulariter erecto si ostium facias: quisque intraverit foris est: Sic in illa parte que noluit cantare cum domo canticum novum: se partem voluit struere: et hanc dealbatam non solidatam: quid valet quod habet ianuam? Si intraveris foris inueneris. Quia enim ipsi non per ianuam intrerunt: et ianuam ipsos non intrumittit. Dominus enim dicit: Ego sum ianuam: per me intrate. Qui sunt qui intrant per ianuam? Qui gloriam domini querunt: non suam. Qui intrant per ianuam: Qui faciunt quod dictum est: bene nunciate in gentibus gloriam eius. Qui intrat per ianuam pastor ouium est: ait dominus: qui autem per aliam partem ascendit: ille fur est et latro. Qui per ianuam intrat humilis est: qui per aliam partem ascendit superbus est. Ideo illum dixit intrare: illum ascendere: sed ille intrando recipit: ille ascendendo perivit. Annunciate in gentibus gloriam eius. Quid est in gentibus? Forte gentes nominant et paucos: Et adhuc habet quod dicat illa pars que erexit parietem dealbatum. Quare? Non gentes sunt getulia: numidia: mauritania: byzantium: puincia: Bestes sunt: auferat sermonem hypocrisis parietem dealbato sermo dei: edificans domum toto orbe terrarum. Parum est quod dixit: annunciate in gentibus gloriam eius: ne aliquas gentes exceptas putares: sequitur et dicit. In omnibus populis mirabilia eius. Quoniam magnus dominus et laudabilis nimis: Quis dominus: nisi Iesus christus: magnus et laudabilis nimis: Hostis certe quia

homo apparuit: hostis certe quia in utero femine conceptus est: hostis quia ex utero natus est: hostis quia lactatus est: quia manibus portatus est: quia circumcisus est: quia hostia pro illo oblata est: quia creuit: postremo hostis quia expalmarus est: consputus est: spinis coronatus: crucifixus: mortuus est: lancea percussus est. Hostis quia hec omnia passus est: magnus est et laudabilis nimis. Nolite stemnere paruus: intelligite magnus. Paruus factus est: quia paruus eratis: intelligat magnus: et in illo magni eritis. Sic enim edificat domus: sic erigunt moles in ipsa domo: crescunt lapides: qui ducunt ad edificium. Crescite ergo: intelligite christum magnus: et paruus magnus est: Magnus nimis. Finitur uerba: volebat dicere: quantum magnus. Et si tota die diceret magnus: magnus: quid diceret? Tota die dices magnus: finiret aliquando: quia finit dies: magnitudo illius ante dies: ultra dies. Sine die ergo quid diceret? Quoniam magnus dominus et laudabilis nimis. Quid enim dictura est lingua parua ad laudandum magnus? Dicendo nimis: emisit uocem: et dedit cogitationi quod sapiat: tanquam dicens: quod sonare non possum tu cogita: et cum cogitaueris parum erit. Quod cogitatio nullius explicat: lingua alicuius explicat: Magnus dominus et laudabilis nimis. Ipse laudet: ipse predicet: eius gloria nunciatur et edificet domus. Terribilis est super omnes deos. Sunt enim dii super quos sit terribilis ille. Videamus quos dicat: et videamus quare dicat. Interim antequam dicat: carissimi aduertite. Ille qui quasi terribilis uidetur inter homines: terribilis est super omnes deos. Numquid non fremuerunt gentes? Numquid non populi meditati sunt inania aduersus dominum: et aduersus christum eius? Numquid illi tauri pingues non circumdederunt eum? Numquid non leo ille rugiens fremuit super illum: et intrans in corda sententiarum exclamauit: Crucifige crucifige: quasi ille isto fremitu terreret: qui terribilis est: non solum super omnes homines: sed super omnes deos: Ubi enim uult edificare domum: locus ipse siluosus est: unde dictum est besterno die inuenimus eam in campis silue. Bomum enim ipsam querebat cum diceret: in campis silue. Et unde siluosus est locus ille? Simulachra colebant homines: non mirum quod porcos pascebant. Filius enim ille erat qui dimisit patrem et omnia sua et assumpsit in meretricibus uiuere: pascebat porcos: id est colebat demonia: et ipsa supstitioe

gentiliū silua facta erat oīs terra. Sed ex-
tirpat siluā qui edificat domū: et propterea di-
ctū est: cū dom⁹ ei⁹ edificaret post captiui-
tate. Tenebant em̄ homines captiui s̄b dia-
bolo et demonib⁹ seruebāt: sed redēpti sūt
a captiuitate: Uendere se em̄ potuerūt: sed
redimere nō potuerūt: Venit redemptor: et
dedit precīū: fudit sanguinē suū: emit orbē
terrā. Queritis quid emerit: Videte qd
dederit: et inuenite quid emerit. Sanguis
christi precīū est. Tanti quid valet: Quid
nisi totus orbis: Quid nisi omnes gentes:
Valde ingrati sunt precio suo: aut multū
supbi sunt qui dicūt: aut illud tā paruū cē:
vt solos afros emerit: aut se tā magnos eē
p quib⁹ solis illud sit datū. Nō ergo exul-
tēt: nō supbiant: p toto dedit quātū dedit.
Nouit quid emerit: qz nouit quātū emerit.
Inde qz redēpti sumus: post captiuitatem
edificat domus. Et qui sunt qui nos tene-
bant i captiuitate: Quia illi quibus dicit:
annūciate: extirpatores silue sunt: vt extir-
pent siluā: liberēt de captiuitate terrā et in-
struant: edificent: annūciando magnitudi-
nē domus dñi. Vñ silua demonū extirpat:
nisi predicet ille q̄ super oēs est: Ergo oēs
gentes demonia habebant deos: quos di-
cebāt deos: demonia erāt: ap̄lo dicēte aper-
tius: Quoniā que imolant gentes demo-
nijs imolant et nō deo. Quia ḡ ideo erant
in captiuitate: q̄a demonijs imolabant: et
propterea tota terra siluosa remāserat annū-
ciatur iste magnus et laudabilis nimis. Et
quō ostendit magnitudo eius: vt eradicet
illas supstitiōes sub quib⁹ captiu⁹ plus te-
nebat: quē redimere aduenit terribilis sup
omnes deos: Et quasi diceretur illi: quare
dixisti sup oēs deos. Sūt em̄ dij: sequit et
dicit. Quoniā oēs dij gentiū de-
monia: Intēdat caritas vestra: Magnū
aliquid: dicebat paulo ante: magn⁹ domi-
nus: et tanq̄s deficiens in laude ipius: et lau-
dabilis nimis. Nōne hoc dixerā: qz dimi-
sit tibi cogitare qd non poterat ipse verbis
explicare: Explicās autē ipse verbis: quid
magnū mihi dixit de dño Jesu christo: An
qz sup omnia demonia est: Cū em̄ dixisset:
Terribilis sup oēs deos: subiūxit: Quā dij
gentiū demonia. Nō est magnū esse super
demonia: poteris hoc et tu si volueris: sed
si in illū credideris. Ita ne ipsa est illa ma-
gnitudo laudis: magnus dñs et laudabilis
nimis: Volēs. n. explicare vt poterat hūa-
na lingua: et quis magn⁹ sit factor organi spi-

ritus sanct⁹: tamē p angustias spirit⁹ huma-
ni syllabas sonat: sed cogitatiōes generat.
Explicare ergo p hanc linguā volēs: quid
ait: Magn⁹ dñs et laudabilis nimis. Sic:
dic: quātū laudabilis: vic: Terribilis ē in-
quit sup omnes deos. Quare dixisti super
omnes deos: Quoniā omnes dij gentium
demonia. Et ipa est tota laus illi⁹ qui lau-
dabilis est nimis: qz supat oēs deos gentiū q̄
sunt demonia. Expecta et audi quid sequit.
Domin⁹ autem celos fecit: Itā ergo
nō sup demonia solum: sed sup omnes ce-
los quos fecit. Si diceret sup omnes deos:
quoniā oēs dij gentiū demonia: et ibi tantū
mō remaneret laudatio dñi: min⁹ diceret:
q̄s nos solem⁹ de christo cogitare. Cū autē
dixit: Dñs aut celos fecit: vide quid inter-
sit inter celos et demonia: et videte qd inter-
sit inter ipos celos et illū q̄ fecit celos. Ecce
quātū excelsus ē dñs. Nō dixit: dñs autē
sup celos sedet: fortasse em̄ ali⁹ illos fecisse
putaret sup q̄s sederet: sed dixit: dñs autē
celos fecit. Si celos fecit: etiā angelos fe-
cit: Ipse fecit angelos: ipse fecit ap̄los. Apo-
stolis cedebāt demonia: s̄ ipsi ap̄li celi erāt
qui dñm portabāt. Et quē deū portabant:
A quo facti erāt. Audi quia celi sunt: Celi
enarrant gloriā dei. Ipsi celis dicit: An-
nūciate in gentibus gloriā eius: in omnib⁹
populis mirabilia eius: Quā magn⁹ dñs et
laudabilis nimis: terribilis ē sup oēs deos.
Quos deos: Quā omnes dij gentiū demo-
nia: et ipse est terribilis sup oēs deos. Dñs
autē celos fecit. O celi quos fecit: annūci-
ate in gentib⁹ gloriā eius. Edificet domus
sup omnē terrā: cantet omnis terra canticū
nouū. Confessio et pulchritudo in
cōspectu eius: Pulchritudines amas.
Vas esse pulcher: Confitere. Non dixit pul-
chritudo et cōfessio: sed confessio et pulchri-
tudo. Fedus eras: cōfiteri vt sis pulcher:
Peccator eras: cōfiteri vt sis iust⁹. Fedare
te potuisti: formosum te facere nō potes.
Qualis autē est sp̄sus nr̄: qui sedā amauit
vt pulchrā faceret: Quō ait aliquis sedam
amauit: Nō veni inqt vocare iustos: s̄ pec-
catores. Quos vocas pctōres: vt remane-
ant peccatores: Nō inqt. Et quō non erūt
peccatores: Cōfessio et pulchritudo in con-
spectu eius. Cōfitem̄ em̄ peccata sua: vo-
mūt mala q̄ auide vorauerūt. Nō redeunt
ad vomitū suū: sicut canis immūd⁹: et erit
cōfessio et pulchritudo. Amam⁹ pulchritu-
dinē: pus eligam⁹ p̄fessionē: vt sequat pul-
L 3

chritudo. Iterū existit qui amat potentia: amat et magnificētia: vult esse magn^o quō angeli sunt: Magnificētia quedā in angelis: et tanta potētia: vt si faciāt angeli qcqd possunt: sustinere non possit. Et ois homo desiderat potentia angeloz: sed iusticia angeloz nō amat. Prius iusticia dilige: et sequē te potentia. Quid enim sequit et hic.

Sanctitas et magnificētia in sanctificatiōe eius. Tu iam querebas magnificētia: pus dilige sanctitatē: cū sanctificatus fueris: eris et magnificus. Nā si prepostere pus esse volueris magnificus: ante cadis q̄ surgas. Nō em̄ surgis: sed extolleris. Melius surgis si te ille erigat q̄ nō cadit. Descēdit em̄ ad te ille q̄ non cadit. Tu cecideras: ille descēdit: porrexit tibi manū: nō potes viribus tuis surgere: amplectere manū descēdētis: vt erigaris a forti. Quid ergo? Si cōfessio et pulchritudo in p̄spectu ei^o: si sanctitas et magnificētia in sanctificatione ei^o: hoc annūciam^o cū edificam^o domū. Ecce iam annūciatū est gentib^o: quid debeāt facere gentes. Quid annūciauerūt illi qui siluā extirpauerūt: Jā ad ipsas gentes dicit. **Afferte dño patrie gentiū: afferte dño gloriā et honorem:** Nolite vobis: qz et illi qui vobis annūciauerūt: nō suā: sed illi^o gloriā annūciauerūt. Et vos afferte dño gloriā et honore: et dicit: Nō nobis dñe nō nobis: s̄ nomī tuo da gloriā. Nolite spem i homīe ponē: si baptizatur vnusq̄sqz vestrū dicit: Ille me baptizauit: de quo amicus sponsi dixit: hic est q̄ baptizat. Si em̄ hec dixeritis: affertis dño gloriā et honorem: Afferte domino gloriā et honorem. **Afferte domino gloriā nomini eius.** Nō nomī hominū: nō nomini vestro: sed nomī eius afferte gloriā.

Tollite hostias et introite i atria eius: Tollite hostias. Quid allaturi estis: vt introeatis in atria eius? Jam em̄ creuit dom^o et facta sūt atria: Qui afferūt hostias intrāt in atria. **Tauros allaturi sum^o: bircos v̄ oues:** Absit. Si voluisses sacrificiū dedissem vtiqz. Ille nobis hostiā cōmēdabat: quā offerre debemus. Videte ne illud sit hostia: de quo iam dudū dixit: **Cōfessio et pulchritudo in cōspectu eius.** Cōfessio hostia est deo. Ergo gentes si vultis intrare in atria ei^o: nolite vacue intrare. **Tollite hostias.** Quas hostias nobiscū portaturi sum^o? **Sacrificiū deo spūs cōtribulat^o cor cōtritū et hūiliatū deus nō spernit.** Cū

Alia lfa.
† Sacramonia

humili corde intra i domū dei: et cū hostia intrasti. Si autē superbus es: inanis intras. Nā vnde supbires: nisi inanis esses? Nam si plenus esses nō inflarēris. Quō plenus esses: si tecū tolleres hostiā quā portares ad atria dñi: Jam ne diu teneamus: curram^o et cetera. Videte crescētē domū: videte edificū ire p̄ totū orbem terrarū. Gaude te quia intrasti i atria: gaudete qz edificamini in templū dei. Qui em̄ intrant ipi edificant: ipi sunt dom^o dei. Ille est inhabitator cui edificat domus toto orbe terrarū: et hoc post captiuitatē. **Tollite hostias et introite in atria eius.** Adorate dominū i atrio sancto eius. In ecclesia catholica hoc ē atriū sanctū ei^o. Nemo dicat: ecce h̄ est christus: ecce illic. Exurgēt em̄ pseudo p̄phete: dic eis istud: lapis sup lapidē non relinquet q̄ nō destruat. Ad parietē dealbatū vocatis: in atrio sancto ei^o adoro deū meū. **Cōmoueat a facie eius vniuersa terra: dicit in nationib^o q̄a dñs regnauit a ligno.** Etenī correxerit orbem terre: qui nō cōmouebit: **Que testimonia edificatiōis domus dei: intonant nubes celozū per totū orbem terrarū edificari domū dei: et clamauerunt rane de paludib^o nos soli sum^o christiani.** Que testimonia p̄fero psalterij: **Profero qd̄ surd^o cantas: aperi aures: tu cantas ista: cantas meū: et nō cōcordas meū.** Ligua tua sonat: qd̄ sonat mea: et cor tuū dissonat a corde meo. Nonne tu cantas ista: **Ecce testimonia orbis terrarū: cōmoueat a facie eius vniuersa terra.** Et cui dicitis: nō cōmoueri: **Bicite in natiōibus dñs regnauit a ligno.** An forte hic obtinebūt: et dicēt se regnare a ligno: q̄a fustibus circūcellionū regnant: **Be cruce christi regna: si a ligno regnaturus es.** Nam lignū hoc tuū ligneum te facit: lignū christi mare te trajicit. Audi psalmū dicentē: **Correxerit orbem terre q̄ nō cōmouebit: et tu dicitis nō solum motū post correctionē: sed etiam diminutū.** Tu verū dicit: iste mentit^o: **Pseudo p̄phete clamātes: Ecce hic est christ^o: ecce illic: verū dicūt: et p̄phete iste mentit^o: Fratres cōtra istas ap̄tissimas voces auditis in angulis strepitū: ille tradidit: et ille tradidit. Quid dicit? Voces tue audiēde sunt: an voces dei? Etenī correxerit orbem terre q̄ nō cōmouebit. Ego tibi orbem terraz ofido edificatū: tolle hostiam: intra i atria dñi. Hostias nō habes: p̄pterea nō vis intrare. Quid est hoc? Si**

Alia lfa.
† genibus.
† nō habet.

hostiā tibi indiceret deus: taurū: hircū: arie
 teni: inuenires qđ afferres: indixit tibi hu-
 mile cor: z nō vis intrare: Hoc em̄ in te nō
 inuenis: quia supbia tumuisti. Etenī cor-
 rexit orbem terre qui nō cōmouebit. **Ju-
 dicabit populos in equitate.** Tūc se
 illi plangent: qui nolūt modo diligere equi-
 tatem. **† Jocūdent celi z exultet ter-
 ra: Jocūdent celi: qui enarrant gloriā dei.
 Jocūdent celi quos dñs fecit: exultet ter-
 ra quā opluūt celi. Celi em̄ p̄dicatores: ter-
 ra auditores. Cōmoueat mare z ple-
 nitudo eius. Quod mare: Seculū. Cō-
 motū est mare et plenitudo maris. Omne
 seculū concitatū ē aduersus ecclesiā cū di-
 lataret z edificaret toto orbe terrarum. Be-
 ip̄a cōmotōe audistis in euāgelio: Tradēt
 vos ad iudicia. Cōmotuz est mare: sed qñ
 uinceret mare eum qui celos fecit: **Hau-
 debunt cāpi et oīa que in eis sunt.**
 Oēs lenes: omnes mites: omnes equi cā-
 pi sunt dei. **Tūc exultabūt omnia
 ligna siluarū: Ligna siluarū pagani sūt.**
 Quare iam gaudēt: Quia p̄cisi sunt olea-
 stri: z inserti i oliua. Tūc exultabūt omnia
 ligna siluarū: qz p̄cise sunt ingētes arbores
 cedrine z cyp̄sine: z i putribilia ligna trāsla-
 ta sunt ad edificationē domus. Ligna silua-
 rum erāt: sed anteq̄ irēt in edificū. Tūc
 exultabūt omnia ligna siluarū. **† Ante fa-
 ciē domini qm̄ uenit: qm̄ uenit iu-
 dicare terrā. Primo uenit: z postea uē-
 turus est. Primo uenit in ecclesia sua i nu-
 bibus. Que sūt nubes que cū portauerūt:
 Apostoli p̄dicantes: de quib⁹ audistis cuz
 ap̄is legeret: Legatiōe inq̄t p̄ christo fungi-
 mur: obsecrātes p̄ christo reconciliari deo.
 Ip̄e sunt nubes in quib⁹ uenit: excep̄o ad-
 uentu suo posteriore quo uentur⁹ ē iudica-
 re uiuos z mortuos. Uenit primo in nubi-
 bus: hec p̄ma uox ip̄ius sonuit in euāgelio:
 Amodo uidebitis filium homis uenientē i
 nubibus. Quid est amodo: Nōne domi-
 nus postea uentur⁹ est: qñ se plangent om-
 nes tribus terre: Prius uenit in p̄dicatori-
 bus suis: z impleuit totū orbē terrarū. Nō
 resistamus p̄mo aduētui: ut nō expauesca-
 m⁹ secūdū. Et ue tūc p̄gnantib⁹ z mānan-
 tibus. Audistis modo i euāgelio: Laucte:
 qz nescitis qua hora ueniat. In figura di-
 cta sunt. Que sunt p̄gnantes: z q̄ sūt lactā-
 tes: P̄gnātes aīe dicunt: q̄ habent spem
 in seculo: Que aut̄ adēpte sunt: iam qđ spe-
 rabāt p̄ lactantib⁹ sunt posite. Uerbi gr̄a:****

Alia lra.
† Letent.

Alia lra.
† Al facie.
† quia.

Emerere uult uillā: p̄gnās est: nō dum em̄
 factum est: tumet uterus in spe. Emit: pe-
 perit: adeo lactat qđ emit. Ue p̄gnantib⁹
 z mammātib⁹. Ue qui habent spem i se-
 culo. Ue qui berent his rebus quas de se-
 culo pepererūt. Quid ḡ debet facere chri-
 stian⁹: Uti mūdo: nō seruire mūdo. Quid
 hoc ē: Habētes tanq̄ nō habētes. Sic di-
 cit his: sic hortat quos non uult inueniri a
 die illa: tanq̄ p̄gnātes z mānantes: sic eos
 hortat. De cetero fratres temp⁹ breue est:
 reliquū est: ut qui habent uxores tanq̄ nō
 habētes sint: z qui flent tanq̄ nō flentes: z
 qui gaudent tanq̄ nō gaudētes: z q̄ emunt
 quasi non utentes: z qui utunt hoc mūdo
 tanq̄ nō utentes: p̄terit enim figura huius
 mūdi. Uolo uos sine sollicitudine eē. Qui
 sine sollicitudine est: secur⁹ expectat qñ uē-
 niat dñs ip̄ius. Nam qualis amor est chri-
 sti: timere ne ueniat: Fratres non erubesci-
 mus: Amamus et timem⁹ ne ueniat. Lerte
 amam⁹: An peccata nostra plus amamus:
 Ergo ipsa oderim⁹ peccata: z amem⁹ eum
 qui uēturus est ad puniēda peccata. Ue-
 niet uelimus nolim⁹. Nō em̄ qz modo non
 uenit: ideo uentur⁹ nō est: Ueniet z quādo
 nescis: z si pat̄i te inuenerit: nihil tibi obest
 quia nescis. Tūc exultabūt omnia ligna
 siluarum ante faciē dñi: quoniā uenit p̄us.
 Et postea quid: Qm̄ uenit iudicare terrā.
 Et exultabunt omnia ligna siluarū. Uenit
 primo z postea iudicare terrā: exultātes in-
 ueniam⁹ eos qui p̄mo aduentui crediderūt:
 quoniā uenit. Nam: **Judicabit orbē
 terrarū in equitate: Nō partē: qz non
 ptē emit. Totū iudicare hz: qz p̄ toto pre-
 cium dedit. Audistis euangelii: quia cum
 uenerit inquit: congregabit electos suos a
 quatuor uentis. Cōgregabit electos om-
 nes a quatuor uentis. Ergo de toto orbe
 terrarū: q̄a et ip̄e Adam aliquādo hoc di-
 xeram: orbem terrarum significat fm̄ gre-
 cam linguā. Quatuor enim littere sunt: A
 B. A. et. A. Sicut autem greci loquūtur
 q̄tuor orbis ptes has in capite litteras ha-
 bent: ἀνατολήν dicūt orientē: δυσμεν οc-
 cidentē: ἀρχήν aquilonem: μεσημβριαν
 meridiē: habes Adā. Ip̄e ergo Adā toto
 orbe terraruz sparsus est. In vno loco fuit
 et cecidit: z quodāmodo cōminut⁹ imple-
 uit orbem terrarum: sed misericordia do-
 mini vndiq̄ collegit fracturas et confla-
 uit igne caritatis: et fecit vnum quod fra-
 ctum erat. Nouit illud facere artifex ille:**

Alia lra.
† terre.

nemo desperet: multū quidem est: sed qui artifex cogitate. Ille refecit qui fecit: ille reformauit qui formauit. Iudicabit orbē terrarū in equitate: et populos in veritate sua. Que ē equitas et veritas: Cōgregabit secū electos suos ad iudicandū: ceteros autē sepabit ab inuicē. Positurus ē em̄ alios ad dexterā: alios ad sinistrā. Quid autē equi⁹: quid verius: q̄ vt nō expectent misericordiā de iudice: qui noluerunt facere misericordiā: anteq̄ veniret iudex: Qui autē voluerunt facere misericordiā: cum misericordiā iudicabunt. Bicef em̄ eis ad dexteraz positus: Venite benedicti patris mei p̄cipite regnū quod vobis paratū est ab origine mūdi. Et imputat opa misericordie. Esuriui enim et dedistis mihi māducare: sitiui et potastis me: et cetera. Rursus ad sinistras positus quid imputabit: Quia noluerūt facere misericordiā: Et quo ibunt: In ignem eternū. Iste auditus malus magnū gemitum faciet. Sed quid dixit alius psalmus: In memoria eterna erit iustus: ab auditu malo non timebit. Quid est audit⁹ malus: Ite in ignem eternū: qui patus est diabolo et angelis ei⁹. Qui gaudebit ab auditu bono: non timebit ab auditu malo. Quomō gaudebūt ad auditū bonum: Venite benedicti patris mei. Et a quo auditu non timebunt: Ite in ignem eternū: qui patus ē diabolo et angelis eius. Hec est equitas: hec ē veritas. Iudicabit em̄ orbem terrarum in equitate. Et populos ī veritate sua. An quia tu iniust⁹ es: iustus nō erit iudex: Aut qz tu mēdax es: verax nō erit veritas: Sed si vis habere misericordez: esto misericors anteq̄ veniat. Dimitte si quid in te cōmissum est: da ex eo qd̄ abundas. Et de cui⁹ das: nisi de illius: Cū de illi⁹ das reddito est: si de tuo dares largitio cēt. Quid em̄ habes qd̄ nō accepisti: He sunt hostie deo gratissime: misericordia: hūilitas: confessio: pax: caritas: Has apportem⁹: et securi expectam⁹ aduētū iudicis: qui iudicabit orbē terrarū in equitate: et populos in veritate sua.

Explicit Tractatus de ps. CXV.
Incipit Tractatus de ps. XCVI.

Magna spectacula deus p̄bet cordi christiano: et quib⁹ vere nihil possit iocūdius inueniri: si tñ assit palatū fidei: cui sapiat mel dei. Credim⁹ omnibus vobis q̄ in saluatore nostrū toto corde credidistis: inesse spiritū eius qui vos delectet:

cum legunt p̄phetie ante tot annos prolata ex ore sanctorū: et post tot annos implete in fide gentium. Magnā enim iocūditatē tunc carpebant ipsi sancti p̄phete: cum ea iam videbant in spiritu: nō impleta: sed ad huc futura. Erat em̄ eis magna delectatio: sed tamē et ipi p̄ caritate qua in nos accessi erāt q̄s nōdū videbāt: sed sp̄s p̄turiebant: volebāt si fieri posset in hoc tpe nobiscum viuere: et vidē impleta q̄ in spiritu p̄pheta bant. Inde dñs discipulis suis iam ista videre incipientib⁹: ait: Adulti iusti et p̄phete voluerūt videre q̄ videtis et nō viderūt: et audire q̄ auditis: et nō audierūt. Quis em̄ viderēt ista in sp̄s: tñ futura illis quodāmō formabant. Ap̄lis autē tā p̄sentia credebātur. Unde ille Symeon iust⁹ quidā sener: multū exultauit vidēs infantem Iesum: et agnosces in paruo magnū: et in exigua carne cognosces celi et terre creatorē. Adultū ergo exultauit: qz respōsum accepit non se exiturū esse de hac vita: p̄sq̄ videret saluatore dei. Agnouit ergo illū: iocūdat⁹ est: exultauit gaudio: et hoc ait: Bñe: nunc dimittis seruū tuū in pace: qz viderunt oculi mei salutare tuū. Magna est q̄ ista iocūditas: et hāc facit caritas. Belectati sum⁹ cū psalmus iste cantaref: et quedā ibi ab omnibus intellecta sunt: quedā vō quātū arbitramur: aut a paucis: aut certe nō ab omnibus. Simul ergo illū in isto sermone i quo vobis seruim⁹: cōsideremus: et videamus quāta dignatione nos deus lenificare voluit: p̄sentando que p̄misit: et nobis et nos exhibens veritatē p̄missis suis. **I**nscribit psalmus. **I**psi David: cū terra eius restituta est. Totū ad chustū reuocemus: si volum⁹ iter recte intelligētie tenere: nō recedam⁹ a lapide angulari: ne intellect⁹ n̄ ruinā faciat. In illo solidef: qd̄ instabili motu nutabat: in illo incūbat: qd̄ p̄ incerta pendeat. Quicqd̄ dubitatiois h̄ hō in aīo: auditū scripturis dei a chusto nō recedat: cū ei fuerit i illis v̄bis chust⁹ reuelat⁹: intelligat se intellexisse: Bñq̄ autē pueniat ad chusti intellectū: nō se p̄sumat intellexisse: Finis em̄ legis chust⁹ est ad iusticiā omī credēti. Quid ē q̄: et quō accipit i chustū cū terra ei⁹ restituta ē: Nā quō David intelligat chust⁹: facile est agnosce. Chust⁹ em̄ ex maria: et ex semie dauid: et qz ex semine ei⁹ futur⁹ erat: p̄p̄ea nomē eius i figura p̄phabaf. Ergo David xp̄s: qz et interpretat David māu fortū. Et q̄s tā manu fortis: q̄s

q̄ de cruce muñdū vicit: Mā post resurrecti-
onem ⁊ ascensionē eius: accepto spiritus fan-
cto: loquēbus aplis varijs linguis: cōmo-
ta multitudo eorū ip̄oz qui eū crucifixerāt
cōsiliū quesuit salutis: accepit: credidit:
ignotū est: donat⁹ est reatus sanguine chri-
sti: imptitus est potus sanguis christi: facti
sunt fideles eius cui⁹ fuerāt p̄secutores: cre-
diderūt in eū quē crucifixerūt: ⁊ ante quez
insultātes caput agitauerūt: eum ip̄m ca-
put habere voluerūt. Ita ergo restituta est
terra eius: q̄d habet titulus psalmi. Terra
em̄ eius iudea: ⁊ perierat ois iudea quādo
crucifixerat dominū suū: ignorātes freneti-
ci seuentes in medicū: et salutē infania re-
pellentes. Tanq̄ q̄ perierat iudea tota: cū
qua tota ip̄i etiaz apli trepidauerūt. Petr⁹
qui audaci dilectōe sequebat: timida nega-
tione ter negavit. Resurgēs in via quosdā
loquētes secum de se tales inuenit ip̄e dñs
Jesus christus: vt dicerēt illi querēt unde
colloquerent: Tu solus pegrinus es i hie-
rusalē: et nō cognouisti que facta sunt i illa
his dieb⁹: Quib⁹ ille dixit. Que: Et dixe-
runt: de Jesu nazareno qui fuit vir p̄beta
potēs in ope ⁊ sermone corā deo ⁊ omī po-
pulo: Et quō eum tradiderūt summi sacer-
dotes ⁊ p̄ncipes nostri in damnationē mor-
tis ⁊ crucifixerūt eū. Nos autē sperabam⁹:
q̄ ip̄e esset redēpturus israel. Jā spem chri-
sti pdiderūt. Mō em̄ dixerūt: speram⁹ eum
redēptur⁹: s̄ sperabam⁹ q̄ esset redēptur⁹ isrl.
Ipe cū eis erat: ⁊ spes illi⁹ in illis non erat:
ostendit se illis: manifestat⁹ est etiaz ceteris
discipulis: visus cōtrectat⁹: et inuētus illis
quib⁹ iam perisse videbat. Reuocata ē fi-
des eorū qui ceciderāt: restituta ē terra ei⁹.
Beinde factis cū eis q̄draginta dieb⁹ ascē-
dit in celū: ⁊ sicut paulo ante cōmemorauit:
misso spū sancto fecit discipulos suos idio-
tas homies loqui omniū gentium linguis.
Lucilli p̄ quib⁹ nō frustra dixerat: Pater
ignosce illis: q̄ nesciūt quid faciūt: cōmoti
vt dixim⁹: quesierūt salutē: cōsiliū accepe-
rūt vt in eum crederēt: crediderūt vno die
tria milia: ⁊ rursus q̄nq̄ milia. Lepit ferue-
re p̄ iudeā ecclesia christi: vbi ferbuerat op-
probriū christi: ⁊ restituta ē terra eius. Sed
q̄ dixerat ip̄e: habeo alias oues q̄ nō sunt
de hoc ouili: oportet me ⁊ eas adducere: vt
sit vn⁹ grex ⁊ vn⁹ pastor: etiā ad gentes ad
quas p̄bete missi nō erant: apli missi sunt.
Quesi sunt q̄ nō q̄sierāt: inuēti sūt q̄ nihil
expectabāt: quē nō tenebāt deum pollicita-

torē: inuenerūt redēptorē. Jā em̄ iudei te-
nebant deū pollicitatorē: q̄ ibi p̄bete chri-
stum pdicauerunt: vbi christū p̄miserunt:
sed quē p̄missum audierant: p̄sentē nō co-
gnouerāt. Illis autē p̄missum nihil erat: s̄
tamē in p̄betis etiam de fide ip̄oz dictum
erat. Non dictū erat ip̄is: sed dictū erat de
ip̄is. Missum est ad illos ⁊ audistis ex dis-
pensatione dei. Ipa enim lectio nō vobis
lecta est in actibus apostolorū: quō Lētū-
rio Corneli⁹ credidit. Cornelius em̄ Len-
turio nō erat de gente iudeoz. Orabat: ie-
iunabat: elemosynas faciebat: nō illū dese-
ruit deus: q̄uis i gentib⁹ constitutū: ⁊ mis-
sus est ei angel⁹ q̄ illi nūciaret q̄ elemosyne
⁊ oratiōes ip̄ius accepte fuerint apud deū:
Credidit aduocato ad se Petro. Nūquid
nō illū poterat docere angel⁹? Adisit illū ad
Petrū: vt magi p̄ hoīem illi fides fieret: q̄
hoīes nō dedignat⁹ erat dñs visitare. Nec
dedignabāt docere p̄ hominē: q̄ dignatus
est esse hō. Sic q̄ restituta est terra ei⁹: vno
pariete veniēte de iudeis: altero pariete ve-
niente de gentib⁹: quib⁹ duob⁹ parietibus
de vniuerso veniētib⁹: esset ip̄e lapis angu-
laris vbi ambo copularent. Iterū quō ac-
cipim⁹ cū terra ei⁹ restitueret: Lum caro ei⁹
resuscitaret. Alius em̄ intellect⁹ tñ a chri-
sto nō recedēs sic potest nobis occurrere:
terra restituta: caro resuscitata. Post resur-
rectionē em̄ ip̄ius facta sūt ista omnia que
cantant in psalmo. Audiam⁹ iam de terre
restitutiōe psalmū plenum gaudio: excitet
nobis ip̄e dñs deus noster dignā tante rei
expectationē ⁊ iocūditatem. Ipe sermonē
nostz moderetur aptum cordibus vestris:
vt quicquid hic exultat cor nostrū in talib⁹
spectaculis p̄ducatur ad linguā: et inde i au-
res vestras: deinde in cor vestrū: deinde in
facta vestra.

Expositio psalmi.

Dominus regnauit: Ille q̄ ste-
tut ante iudicē: ille qui alapas ac-
cepit: ille qui flagellat⁹ ē: ille q̄ cō-
sputus est: ille qui spinis coronat⁹ est: ille q̄
colaphis cefus ē: ille q̄ in ligno suspēsus ē:
ille cui pedēti i ligno insultatū ē: ille q̄ i cru-
ce mortu⁹ ē: ille q̄ lācea pcuss⁹ ē: ille q̄ sepul-
t⁹ ē: ip̄e resurrexit: Dñs reguit: Seuiāt q̄n-
tū possūt regna: q̄d sunt factura regi regno-
rū: dño omniū regū: creatori omniū seculo-
rū: An ideo cōtemnit: quia tam submissus
⁊ tam hūilis apparuit: Adificordia ē nō im-
potētia. Ille. n. hūilis apparuit cū eū cape-

Alia lra. [†] Hecent. mus. Sed iam videamus. **D**ñs regnavit. **E**xultet terra: iocūdent insule multe. Est quidē: qz verbū dei: nō in sola cōtinenti terra p̄dicatū est: sed etiā in insulis q̄ cōstitute sunt i medio mari: z ipe plene christianis: plene sunt seruis dei. **N**ō em̄ sepat mare est qui fecerat mare. Quo naues pos sunt accedere: verba dei nō possunt. **I**mplete sunt insule: verūtamē possunt z i figura recte accipi: insule oēs ecclesie. **Q**uare insule: Quia circūlatraf fluctibus oim tēptationū. Sed quō insula vndiqz circūstrepentib⁹ fluctibus tūdi potest: frāgi nō pōt: magl magisqz ipa frāgit fluctus veniētes: q̄ frangat ab eis: sic z eccle dei pullulātes per totum orbem terrarū passe sunt psecutiones: vndiqz frementū infidelū. **E**t ecce stant insule z iā placatū est mare: iocūdent insule multe. **N**ubes z caligo i circuitu ei⁹: iusticia z iudiciū directio sedis eius. Quibus nubes z caligo i circuitu ei⁹: Quib⁹ iusticia z iudiciū directio sedis eius: Nubes z caligo impijs qui euz nō intellexerūt: iusticia z iudiciū fidelib⁹ q̄ in eū crediderūt. **I**lli em̄ p supbiā nō viderūt: illi p humilitatē dirigi meruerūt. **A**udi nubes z nebulā: et audi iusticiā et iudiciū: **I**pe dñs ait: **I**n iudiciū ego in hūc mūdū veni: vt qui nō vident videant: z qui vidēt ceci fiant. **Q**uid est qui vident ceci fiant: **Q**ui sibi videre vident: qui se sapiētes putant: qui nō sibi arbitrant necessariā medicinā: ipsi ceci fiant: ipsi nō intelligant. **Q**ui autē nō vident videāt: qui cecitatem cōfitent: illuminari mereant. **S**ic ergo in circuitu eius nubes: z caligo his qui cum nō cognouerūt: cōfitentibus aut z humiliantib⁹ se iusticia z iudiciū directio sedis eius. **S**edem eius dicit eos ipos qui in eū crediderunt. **B**e ipis em̄ sibi fecit sedem: qz in eis sedet sapiētia. **F**ilius em̄ dei: sapiētia dei ē. **A**udiuimus autē ex alia scriptura: magnū hui⁹ intelligentie documentū. **A**nima iusti sedes sapiētie. **E**rgo qz isti facti sunt iusti q̄ in eum crediderunt: iustificati ex fide facti sunt sedes ipius: sedet in ipsis iudicans ex ipis z dirigens eos. **Q**uare: Quia māsuētos inuenit veluti iumēta mitia nō recalci trantia: non collū supbum aduersus iuguz eius excutientia: nō flagellū eius recusantia. **F**acta sunt iumēta eius bona: mansuēta: et meruerūt quod dictū est in alio psalmo: **B**inget mites in iudicio: docebit mansuetos vias suas: **P**ropterea ḡ illis nubes

Alia lra. [†] correct.o.

z caligo: quia nō sunt recti: mansuetis autem iusticia z iudicium directio sedis eius. **I**gnis ante eum prebit: z inflāmauit in circuitu inimicos ei⁹. **B**e quo igne dicit fratres: **I**gnis ante eum prebit: et inflāmabit i circuitu inimicos eius: **N**ō arbitror de illo igne dici in quē mittendi sunt impij illa vltima iudicij sentētia: q̄ bus ad sinistrā sepatis: sicut in euāgelio lectum meminim⁹ dicturus est: **I**te in ignem eternū: qui p̄paratus est diabolo z angelis eius: nō puto de illo igne dici. **E**ū hoc nō puto: Quia de quodā igne dicit: qui p̄bit ante illū anteq̄ veniat ad iudiciū. **D**icitur est em̄ p̄ire ignem z inflāmare i circuitu: id est p̄ totum orbem terrarū inimicos ei⁹. **I**lle ignis post ei⁹ aduentū erit: iste autē ignis ante eum prebit. **Q**uis est ergo iste ignis: **P**ossumus eum accipere in pena malorū: possumus in salute redemptorū. **I**n pena malorū quomodo: Quia cum predicaret christus: irate sunt gētes: z cōmouerūt psecutionem: que ira ignis fuit magis cōsummens eos qui psequēbant: q̄ eos quos psequēbant. **C**um em̄ videmus duos: vnū trascentē: alterū patiēter ferentē: quis eorū ardeat: vestrū ē iudicare: **P**otestis i genere hūano tale spectaculū p̄tueni. **P**onite vob̄ añ oculos hoīem iniquū: cōmotū aīo: trucē vultu: flāmantib⁹ oculis: scintillātib⁹ verbis: ferri i homis necē: in dep̄dationē: i iniurias: in cōtumelias: nō se cape: nō se tenere: alterū patiēter excipientē v̄ba ac plagas: quicqd̄ ille inferre voluerit: et pcutiētī marillā parantē alterā: cū videris hinc furias: inde lenitatē: hinc irā: inde patientiā: hinc flāmas: inde tolerantia: dubitas pronūciare q̄s eoz ardeat penāqz patiat. **I**lle ne cuius corpus vexat: an cui⁹ aīa vexat. **P**rop̄hea z esaias p̄pha dixit: **E**t nūc ignis aduersarios comedet. **Q**uid ē z nūc: **A**n q̄ veniat dies ille iudicij magn⁹ iaz furore suo ardent: qui postea supplicio sempiterni illi⁹ ignis arsi sunt: **N**isi forte putatis fratres mei: qz iniusticia que p̄cedit ex homie ad ledendū alterū hominē: illi ad quē p̄cedit nocet: et illi de quo procedit nō nocet. **U**nde fieri potest: **A**liqñ facula ardēs apponitur ad lignum humidū z viride: z non illud incendit: ipa tñ ardet: sic z inimicus tuus. **S**i quis forte existit iniustus qui tibi moliat insidias: vel preparat aliquā molestiam: iniustus est. **T**u si viride lignum fueris: id est si succo spirituali vigenz z virens

Alia lra. [†] p̄cedet.

flammis inimicitiarum resistere oratio pro illo
 qui te persequitur: ille ardet: tu manes integer: et
 iniusticia illi illi nocet: tibi nihil nocet: nisi
 forte putas: quia nocet tibi si corpi tuo aliqd
 fecerit: et anima patiens et incorrupta ad deum
 coronanda peruenerit: sequens exemplum dñi
 sui: qui pati maluit a iudeis: et qui poterat non
 mori mortuus est: quia et qui poterat non nasci
 nat' est. Tu enim conditioe nat' es: ille volu-
 tate: tu conditioe mortis: ille misericordia.
 Quod si illi nihil nocuerunt iudei: sic nec tibi
 quisque persecutor inimicus: si tu elegeris esse
 membrum capitis illi. Ecce intellexim' ignem
 ante eum peuntem: id est hoc tempore intelligendum in
 pena quadam infidelium iniquorum: intelligam'
 ignem si possumus: et in salutem redemptorum. Ita
 enim posueram'. Idem ipse dñs ait: Ignem
 veni mittere in terram. Sic ignem quod gladium.
 Nam et quodam loco ait: non se venisse pacem mitte-
 re in terram: sed gladium. Gladium ad separationem: ignem
 ad visionem: sed utrumque salubre: quia et gladium
 ubi ipsius salubrit' nos sepauit a consuetudi-
 ne mala. Gladium enim attulit et sepauit vn-
 quemque fidelium: aut a patre suo qui in christum non
 crediderat: aut a matre filii infideli: aut cer-
 te si de parentibus christianis natus est: saltem a
 progenie sua peiore. Nemo enim nostrum non aut
 auum: aut patrem: aut aliquam antiquam originem
 in gentibus habuit: et in illa execrabili deo infi-
 delitate separati sum' ab eo quod eram': sed gla-
 di' intercessit secernens non interficiens. Hoc
 modo et ignis. Ignem veni mittere in terram: exar-
 serunt homines credentes in eum: acceperunt flam-
 mam caritatis: propterea et ipse spiritus sanctus cum
 missus esset apostolis: sic apparuit: Uise sunt illis
 inquit lingue diuise velut ignis: qui et insedit
 super vnquamque illorum. Isto igne inflammati ce-
 perunt ire per mundum: et inflammare: et incendere in
 circuitu inimicos eius. Quos inimicos eius?
 Qui deserto deo a quo facti erant: adorabant
 simulachra que fecerant. Ipsi incendebant: si ma-
 li erant ad presumptioem: si boni erant ad repatoem:
 aut ipse incendebat qui nohebat credere illo
 igne: audito verbo dei factus peior: inuidia
 sua exustus atque presumptus: aut si conuerteret
 et crederet: nec sic in illo nihil arsisset. Arse-
 rat enim fenum: ut purgaret aurum. Aurum fides
 est: fenum carnalis concupiscentia est. Ois
 caro fenum. Esaias dicit: et ois honor carnis
 ut flos feni. Quicquid est ergo in homine carnali
 appetens vana et seclaria fenum est. Quamvis for-
 te et fratres nostri ierunt ad theatrum: feno ducti sunt.
 Nonne optatus est illis iste ignis: ut fenum ar-
 deat et aurum purget? Quod enim illis inest fidei

feno permittitur. Bonum est ergo eis ardere secundo igne
 ut feno consumpto splendeat preciosum quod re-
 demit christus. Ergo ignis ante eum sibilat: et in-
 flammat in circuitu inimicos eius. Sunt qui salu-
 briter arserunt: hodie fideles eius sunt: inimi-
 ci eius erant: et nunc iam fideles eius sunt. Quis
 inimicos: non sunt: consumpti sunt: arserunt. La-
 ritas consumpsit in eis quod persequabatur christum: et
 purgavit in eis quod crederet in christum. Et in-
 flammat in circuitu inimicos eius. Apparuerunt
 fulgura eius orbi terre: magna exultatio. Nonne videmus? Nonne manife-
 stum est? Apparuerunt fulgura eius orbi terre:
 inflammati sunt inimici: incensi sunt inimici: arsit
 quicquid dicebat: et apparuerunt fulgura eius
 orbi terre. Quod apparuerunt: Ut iam crede-
 rent. Ubi fulgura: Be nubibus. Que sunt nu-
 bes dei: Predicatores veritatis. Tudes
 autem nubem in celo: nebulosam: obscuram: et ha-
 bet intus: nescio quid latens. Si coruscat de
 nube: emicat splendor. Ex eo ipso quod contem-
 nebas inde exiliuit quod expauescas. Misit
 ergo dominus noster Iesus christus apostolos suos: predica-
 tores factos velut nubes: videbant homines
 et ostendebant: quod vident nubes et contem-
 nuntur: antequam de eis exiliat quod mirerentur. Erant
 enim illi primi homines carne portantes infirmitate:
 deinde idiotae: indocti: ignobiles: sed erat in
 illis quod fulguraret: erat in illis quod corusca-
 ret. Accedebat Petrus homo piscator orabat:
 et surgebat mortuus. Forma humana nubes
 erat: splendor miraculi coruscatio erat. Sic
 in verbis: sic in factis: cum miranda dicunt:
 et miranda faciunt: Apparuerunt fulgura
 eius orbi terre. Vidit et commota est ter-
 ra. Si enim non est verum: si non tota terra iam chri-
 stiana clamat amen: commota fulgoribus de
 illis nubibus erupentibus: Vidit et commo-
 ta est terra. Montes fluxerunt sicut
 cera a facie domini: Qui sunt montes:
 Superbi. Omnis altitudo extollens se ad-
 uersus deum: factis christi et christianorum
 contremuit: succubuit. Et quando dico quod
 dictum est: fluxit: melius verbum inueniri non
 potest. Montes fluxerunt a facie domini velut ce-
 ra. Ubi est altitudo potestatis: Ubi duricia
 infidelium: Montes fluxerunt sicut cera a facie
 domini. Ignis eis fuit dominus: illi autem faciem eius
 sicut cera fluxerunt: tandem dum donec ignis
 ille admoueret. Complata est omnis al-
 titudo modo blasphemare christum non audeat:
 et paganus non in eum credit: non eum tam blas-
 phemat: et si non dum factus est viuus lapis:
 tamen victus est durus mons. Montes

Alia tra.
 et Alluxerunt.

illi nō minuit: sed maliuolentia pascit: me cum moriat: nō se minus moriturū dicēs: sed solatiū habet malū alterius. Talis est diabolus: seducere vult illos q̄ cū illo puniant. Et qz non potest fallere iudicē deū: nō enī noīat apud illū innocentē: vera crimina volēs habere que obijciat: pctā persuadet. Ecce quales dños sibi faciūt q̄ colunt demonia. Que enī imolāt gentes: demonijs imolant: et nō deo. Nolo vos socios fieri demonioꝝ. Nos autē qualē deū habem⁹: Audite qđ seq̄t. Cū enī dixisset: cōfundant q̄ adorāt sculptilia: addidit et qui gloriānt in simulachris suis: ne existerent quasi reddētes rationē de simulachris et dicerēt: nō lapides sed numina colimus: Que numina colis: **Bic** mihi demōia colis: an spiritus bonos: quales sūt angeli: Sūt enī angeli sancti: et sūt spiritus maligni. Ego dico qz in tēplis tuis nō colunt nisi spū⁹ maligni: qui sibi exigunt supbe sacrificiū: et volūt se coli tanq̄ deos. Mala ligni sūt: supbi sūt. Tales sūt etiā homines nō boni: qui suā gloriā querūt: et dei gloriā cōtemnūt. **Hoīes** autē sc̄tōs attēdite q̄ sūt similes angelis. Cū inueneris hoīem aliquē sc̄tū: seruū dei: si volueris illū colere et adorare p̄ deo: phibet te. Non vult sibi arrogare honorē dei: nō vult tibi esse pro deo: sed tecū esse sub deo. **Fecerūt** h̄ Apostoli sancti: **Paulus** et **Barnabas**: predicabāt verbū dei in lycania. **Miracula** cū fecissent lycanie: ciues eiusdē regiōis adduxerūt victimas: et voluerūt illis sacrificare dicētes **Barnabā** **Jouē**: et **Paulū** **Mercuriū**. Illi nō sūt delectati. An forte ideo sibi imolari noluerunt: qz demonib⁹ se cōpari execrati sunt: **Nō**: sed qz honorē diuinū exhiberi hoīb⁹ horruerunt: verba ipsoꝝ indicāt: nō suspicamur. Sequit enī lectio libri eiusdē: et dic̄ quōd moni sūt. **Tūc** **Paulus** et **Barnabas** cōsciderunt vestimenta sua et dixerūt: **Viri** frēs quid facit? **Et** nos hoīes sum⁹ passibiles similes vobis. **Intēdite** ergo quōd hoīes boni phibēt eos qui illos volūt colere tanq̄ deos: et volūt pon⁹ vt de⁹ vnus colat: deus vn⁹ adoret: deo vni sacrificiū offerat: nō sibi. Sic et oēs sancti vel angeli illi⁹ gloriā querunt quē diligūt. **Ad** eius cultū: ad ei⁹ orationem: ad ei⁹ cōtemplationē: oēs quos diligunt rape et inflāmare studēt: ipm illis annūciant nō se: qm̄ angeli sūt. **Et** qz milites sūt: nō norūt gl̄iam querere nisi impatoris

sui: si autē gloriā suā q̄sierit: vt tyrāni dānātur. **Talis** extitit diabolus et demonia: id est angeli eius: arrogauit sibi honores diuinū et oīb⁹ demonijs: et impleuit tēpla paganōꝝ: et psuasit simulachra: psuasit illa sacrificia offerri sibi. **Nō** meli⁹ erat: vt angelos sanctos q̄ vt demones colerent: **Respōdent**: nō colim⁹ mala demonia: angelos quos dicitis ipsos et nos colim⁹: virtutes dei magni et misteria dei magni. **Ut** nam ipsos colere velletis: facile ab ipsis disceretis: nō illos colere. **Audite** angelū doctore. **Vocebat** quēdā discipulū christi: et ostēdebat illi multa miracula in apocalypsi **Johis**. **Ille** autē quodā sibi demōstrato miraculo visionis expauit: et misit se ad pedes angeli. **Et** ille angelus q̄ nō q̄rebat nisi gloriā dñi sui: surge qđ facis inq̄t: **Illū** adora: nā ego cōseru⁹ tuus sum: et fratru tuōꝝ. **Quid** q̄ frēs mei: **Nemo** dicat timeo ne irascat mihi āgelus: si nō illū collo p̄ deo meo. **Tūc** tibi irascit: qm̄ ipm colere volueris. **Bon⁹** est enim et deū amat. **Quō** enī demones irascunt: si nō colant: sic angeli indignant: si p̄ deo colant. **Sz** ne forte dicat sibi cor infirmū: cor trepidū: ergo si irascant demonia: qz nō colunt: timeo offendere demonia. **Quid** tibi facturus est: vel princeps ipsoꝝ diabol⁹: **Si** posset aliqd: null⁹ nostroꝝ remaneret. **Nō**ne quotidie tāta in illo dicunt ore christianoꝝ: et crescit seges christianoꝝ: **Quā** irascant nequissimo seruo tuo: hoc nomē illi imponis: **sathanas** diabole: hoc illi dicis. **Fortasse** in hoc erras: qz homini hoc dicis et imoderata ira raperis: ad cōuiciandā imaginē dei: et tū hoc eligis qđ ei dicas qđ valde detestaris. **Si** posset ille nō se vindicaret: **Sz** nō pmittit: et tātū facit quātū pmittit. **Nā** et **Job** tēptare voluit: et nō nisi potestate quesuit: et nihil faceret nisi prātem accepisset. **Quare** ergo nō securus adorast deū: quo nolente nemo tibi nocet: et q̄ pmittente emēdari nō euerteris: **Si** enī placuerit dño deo tuo pmittere vt aliq̄s hō tibi noceat: aut aliquis spūs tibi noceat: emēdauit te vt clames ad euz: **Emēdans** emēdauit me dñs: et morti non tradidit me. **Ergo** cōfundant oēs qui adorāt sculptilia: qui gloriāntur in simulachris suis. **Adorate eum** oēs angeli ei⁹: **Bi** scāt pagani adorare deū. **Angelos** volūt adorare: angelos imitent: et illū adorent q̄ ab angelis adorast. **Adorate eū** oēs ange-

Psalmus
Hierata.

li eius. Adoret angelus ille qui missus est ad Cornelium. Nam cum adorans Cornelium misit ad Petrum adorare christum dominum Petri: et ipse cōseru^o Petri: Adorate eum oēs angeli eius. **Audiuit et iocū data est syon.** Quid audiuit syon: Quia adorāt eum omnes angeli ei^o. Quid audiuit syon: Ecce quid audiuit: Annūciauerūt celi iusticiam eius: et viderūt omnes populi gloriā eius: Cōfundant oēs qui adorāt sculptilia: et qui gloriant in simulacris suis. Etenim ecclesia necdū erat in gentibus: in iudea crediderāt ex iudeis: et putabāt ipsi iudei qui crediderant solos se pertinere ad christum. Missi sūt apostoli ad gentes: predicatū est Cornelio: credidit Cornelius baptizari est: baptizati sūt et illi qui cum Cornelio erāt. Sed ut baptizarent: quid factū est scitis: nō quidē hucusque puenit lector: sed tamen aliqui recordantur: et qui nō recordant audiāt a me breuiter. Missus ē angelus ad Cornelium: angelus Cornelium misit ad Petrum: Petrus venit ad Cornelium. Et quia de gentibus erat Cornelius: et ipse et qui cum eo erāt: non erant circūcisi. Ille dubitarēt ergo illi tradere euāgelium nō circūcisis atque baptizare ipse Cornelius et illi qui cum eo erant: venit spiritus sanctus et impleuit illos: et ceperūt loqui linguis. In nullū autē ceciderat spiritus sanctus: nisi qui fuerat baptizatus: in istos autē ante baptismū cecidit. Posset enim Petrus dubitare utrum circūcisos baptizaret: venit spiritus sanctus: ceperūt loqui linguis. Bonatū est donū inuisibile: et tulit dubitationes de sacramēto visibili: et baptizati sunt omnes. Et habes scriptū: Audierūt autē Apostoli: et qui erāt in iudea fratres: quoniam et gentes receperunt verbū dei: et benedicebant deū. Hoc est quod hic cōmemorat: audiuit et iocū data est syon. **Et exultauerūt filie iude:** Quid audiuit: et iocū data est syon: Quia receperūt gentes verbū dei. Tamen paries venerat: sed angulus nōdū erat. Syon ipsa ecclesia que erat in iudea proprie hic noiata est. Audiuit et iocū data est syon: et exultauerūt filie iude. Sic scriptū est: audierūt Apostoli: et qui erant in iudea fratres. Videte syon: exultauerūt filie iude. Quid audierūt: Quia et gentes receperūt verbū dei. Ubi illud dixit iste psalmus: Annūciauerūt celi iusticiā eius: et viderūt oēs populi gloriā eius. Et quia gentes crediderūt a quibus colebant idola: secutus ait: Cōfundant oēs qui adorāt sculptilia: qui gloriant in simu-

lacrīs suis: Audiuit et iocū data est syon: et exultauerūt filie iude. Postea quidem de circūcisis calūniari voluerūt Petro: et dixerūt illi: Quare intrasti ad gentes et incircūcisos: et māducasti cum eis: Ille autē reddidit eis rationē: quōd cum oraret demonstratus est illi discus pendens quattuor lineis: Biscus ille habebat oīa animalia: et significabat omnes gentes. Sed autē quattuor lineis pendebat: quia quattuor partes sunt orbis vni futuri populi erāt: et ideo quattuor euāgelia predicabāt christum: ut gratia ipsius ad omnes quattuor partes orbis pertinere intelligatur. Quia ergo tale visum demonstratus fuerat Petro: indicauit illis omnia: quomodo credidit Cornelius: quia priusque baptizaret homo gentilis superuenit super eum spiritus sanctus. Nec cum audissent tacuerūt: et magnificauerūt deū dicētes: Utique et gentibus deus penitentiā ad vitam dedit. Ecce audiuit et iocū data est syon: et exultauerūt filie iude. **Propter iudicia tua domine.** Que iudicia: Quia nō est personarum acceptor deus. Namque ipse Petrus cuius vidisset Cornelium ceterionē: et eos qui cum illo erāt adimpletos spiritu sancto: exclamauit et ait. In veritate cōprehēdo: quia nō est personarū acceptor deus. Ergo exultauerūt filie iude propter iudicia tua domine. Quid est propter iudicia tua: Quia in omni gente et in omni populo: quicumque illi seruerit acceptus est illi: quia nō iudeorum tantum: sed et gentium. Videte si hoc non est vni exultauerūt filie iude. **Et exultauerūt filie iude propter iudicia tua domine.** **Quoniam tu es dominus altissimus super omnem terrā.** Nō super solā iudeā: nō super solam hierusalem: nō super solā syon: sed super omnem terrā. Huic vniuersę terre iudicia dei vigerūt: ut vniuersos populos cōuocaret: quibus nō communiāt qui se prederūt: nec audiunt predictum nec vidēt impletū. **Quoniam tu es dominus altissimus super omnem terrā. Nihilis exaltatus super oēs deos.** Quid est nihilis: Nam de christo dicit. Quid est ergo nihilis: nisi ut intelligat equalis patri: Quid est super oēs deos: Qui sūt: Idola: nō hnt sensus: nō habēt vitā. Demonia habēt sensū: hnt vitā: sed mala sūt. Quid magnū est: quia exaltatus est christus super idola: exaltatus est super demonia: Sed nec hoc valde magnū est. Demonia quidē dii gentium: sed ille nihilis exaltatus est super oēs deos. Et hoies dicti sūt dii: Ego dixi dii estis: et filii altissimi

mi omnes. Item scriptum est: Deus stetit in synagoga deorum: in medio autem deos discernens. Super omnes homines exaltatus est Jesus christus dominus noster: nec tamen super idola: nec tamen super demonia: sed super omnes homines iustos. Et hoc parum est: super omnes etiam angelos. Nam verum est: Adorate eum omnes angeli eius: Numis exaltatus est super omnes deos: Quid ergo facimus omnes qui ad illud convenimus: ad eum qui nimis exaltatus est super omnes deos: Breve preceptum nobis dedit. **Qui diligitis dominum odite malignum:** Non est dignus christus cum quo diligas avaritiam. Amas illum: debes odisse quod odit. Homo est inimicus tuus: hoc est quod tu: creati estis ab uno creatore in una conditione: et tamen si filius tuus loquatur cum inimico tuo: et veniat ad domum inimici tui: et assiduas colloquutiones habeat cum illo: exhereditare illum vis: quia loquitur cum inimico tuo. Et quod? Quam iustam vocem videris tibi habere: Amicus es inimici mei: et queris aliquid de re mea. Ergo attende. Diligis christum: inimica est christi avaritia: Quare cum ea loqueris: Non dico loqueris cum illa: quare illi servis: Nam multa iubet christus et non facit: iubet ipsa et facit. Iubet christus ut vestias pauperem: et non facit: iubet ipsa avaritia ut facias fraudem: et hoc potius facis. Si hec ita sunt: si talis es: noli tibi multum promittere hereditatem christi. Sed dicit: diligo christum: Qui diligitis dominum odite malignum. Hinc apparet te diligere quod bonum est: si in ventus fueris odisse quod malum est. Qui diligitis dominum odite malignum. Sed cum ceperimus odisse malignum: subsequetur persecutiones. Odimus malignum: dicit nobis aliquis persecutor: fac fraudem: dicit nobis: adora idolum: dicit nobis: thus pone demonibus: sed nos audivimus: qui diligitis dominum odite malignum. Audivimus quidem: sed si non fecerimus sicut ille. Et sic quo sicut? Quid est ablatum: Responde: quare christianus es: propter eternam hereditatem: an propter terrenam felicitatem? Interroga fidem tuam: pone in catastra proscie animam tuam: torque te ipsum timore iudicij: rinde cui credideris: quare credideris. **Bic mihi: in christum credidi.** Quid tibi promisit christus: nisi quod ostendit in se? Quid ostendit in se? **Mortuus est: et resurrexit: ascendit in celum.** His sequi: Imitare passionem: expecta promissionem. Quid ergo tibi ablatum est sicut cum ceperis odisse malignum: **Qui diligitis dominum: quid ablatum est? Patrimonium.**

Alia fra. t. malis.

Numquid celum? Postremo quicquid tibi dedit deus tollat: ille non tollit quidem si non vult deus. Si autem vult deus tollit quod dedit deus: ne se tibi auferat ipse deus. **Beu tibi nemo tollet: tu tibi illum tollis si illum fugis.** Forte respondes: **Non curo de patrimonio meo: dominus dedit et dominus abstulit: possumus dicere: sicut domino placuit: ita factum est: sed timeo ne occidat me: hoc totum est.** Audi ergo psalmum consolantem. **Custodit dominus animas servorum suorum:** Quia ergo dixerat superius: **Qui diligitis dominum odite malignum:** ne ideo timeres odisse malignum ne occideret te malignum: **Abiecit statim: Custodit dominus animas suorum suorum.** Audi illum custodientem animas suorum suorum: et dicentem: **Molite timere eos qui corpus occidunt: animam autem non possunt occidere.** Occidit et corpus: quod in te plurimum potest: quod tibi fecit: **Quod et domino deo tuo.** Quare amas habere quod christus: si times pati quod christus? Ille venit ferre vitam tuam temporaliter infirmam morti obnoxiam: Certe timeres mori: si posses non mori. **Quod pro naturam vitare non potes: quare propter fidem non suscipis: Tollat tibi istam vitam qui munatur adversarius: dat tibi deus aliam vitam: quia et ista ipse tibi dedit: et si ipse noluerit nec ipsa tollet.** Si autem voluerit: ut tollat tibi: habet quod tecum mutet. **Moli timere spoliari pro illo.** Non vis exui vestem pannosam: **Stolam glorie tibi daturus est.** Quam stolam dicis mihi: **Opportet corruptibile hoc induere incorruptioem: et mortale hoc induere immortalitatem: Ab ipsa caro tua non periet.** Usque ad mortem potest sequi inimicum: **propter vitam ultra non habet: nec in animam: nec in ipsam carnem: quia et si dissipet carum non impedit resurrectionem.** **Be animam suam timebant homines: et quid eis dominus ait: Vestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt.** Times ne animam perdas: qui capillum non perdis: **Beo omnia numerata sunt: omnia redintegrabit qui omnia creavit.** Non erant: et creata sunt: erant et non repabunt: **Credite ergo toto corde fratres mei: et qui diligitis dominum: odite malignum.** Fortes estote: non solum in diligendo deum: sed etiam in odiendo malignum. **Nam non vos terreat potetiores: qui vos vocavit omni potes est.** Fortior est omni forti: superior est omni excelso: filius dei pro nobis mortuus est. **Securus esto accepturum te vitam ipsius qui pignus habes mortem ipsius.** Pro quibus enim mortuus est: **Numquid pro iustis: Paulum interroga.** Etenim christus pro impijs

Alia fra. t. sanctorum.

Alia lra nō h̄.
Alia lra.
t̄ domui.

miseri cordie sue Jacob: et veritatis sue domus israel. Quid est memor fuit misericordie sue et veritatis: Ut pmitteret miser est: qz pmissit et exhibuit misericordiam: vitas psecuta est. Misericordia pmissit pmissione: pmissio reddidit vitate. Ad hoc fuit misericordie sue Jacob: et vitas sue domus israel. Et quid tantum Jacob et tñ domus israel: Bomus iudeor et ppago illa Abrae scdm carnē solet dici domus israel: et israel Jacob. Jacob enī filius Isaac: Isaac autē ipse filius Abrae. Ergo Jacob nepos Abrae fuit: et de Jacob duodecim filij: et duodecim filijs vniuersa ppago iudeorū. Nūquid illis tantū pmissus est christus: Si discutias qd sit israel: israeli pmissus est christus. Israel est vidēs desū. Et videbim⁹ p speciem: si nūc videam⁹ p fidē. Habeat oculos fides nra: et exhibebit veritas si dei. Credam⁹ in eū quē nō videm⁹ et gaudētes videbim⁹: desiderem⁹ nō visū et fruēmur viso. Ergo et mō israel p fidē: tūc autē isrl p speciem facie ad faciem. Nō iā p speculū nō iā in enigmate: s̄ quē admodū dictū est a Jobāne: Dilectissimi filij dei sum⁹: et nō dū apparuit quid erim⁹: scim⁹ qz cū apparuerit siles ei erim⁹: quā videbim⁹ eū sicuti ē. Ad hāc visionē pate corda vestra: ad h̄ gaudij parate aīas vestras. Quō si solē vellet de⁹ ostēdere: moneret vt oculos pararetis carnis: sed qz sapiētie sue speciem vobis dignatus est ostēdere: pate oculos cordis. Beati mūdicores: quā ipi deū videbūt. Ad hoc fuit misericordie sue Jacob: et veritatis sue domus israel. Quis est iste israel: Ne forte vna gētē cogites iudeor: audi qd seqt. **Viderūt oēs fines terre: salutare dei nostri.** Nō dictū ē: oīs terra: sed oēs fines terre: quō dī a termino vsqz ad terminū. Nemo p̄cidat: nemo dissipet: fortis est vnitas christi. Lotuz emittit: qz tantū p̄ciū dedit. **Viderūt oēs fines terre salutare dei nostri.** Quia ergo viderūt: **Jubilate deo vniuersa terra: Jā nosis qd sit iubilare.** Gaudete et loquimini: s̄ qd gaudetis loqui non potestis: iubilate. Gaudiū nostrū exp̄mat iubilatio: si nō potest locutio: Nō sit tñ mutū gaudiū: cor nō taceat deū suū: nō taceat munera eius. Si tibi loqris tibi sanat⁹ es: si te sanauit dextera ei⁹ ei loqre cui sanat⁹ es. Et vide est oēs fines fr̄e: salutare dei nostri: **Jubilate deo vniuersa terra. Cantate et exultate et psallite.** Psallite dño deo nostro

Alia lra.
t̄ terminū.

Alia lra.
t̄ dño oīs.

Alia lra nō h̄.

in cithara i cithara et voce psalmi: Psallite nō voce sola: assumite opa vt nō tantū cantetis: s̄ et opemini. Qui cantat et opat: psallit i cithara: et in psalterio. Et vide q̄lia organa adiūgūt i similitudinib⁹. **In tubis ductilib⁹ et voce tube cornee.** Quid sibi volūt tube ductiles et tube cornee: Ductiles tube cree sūt: tū dēdo pducūt. Si tū dēdo: s̄ vapulādo erūt tube ductiles: ad laudē dī pducte. Si cū fbulamī pficiat: fbulatio tūtio: pfect⁹ pductio ē. Tuba ductil erat Job: qm̄ repēte p̄cussus tātl dānis et orbitate filioz: tūtio illa tāte fbulatiois fact⁹ tuba ductil sonuit: Bns dedit dñs abstilur: Sic dño placuit: ita factū ē. Sit nomē dñi b̄ndictū. Quō sonuit: s̄ suanē sonū dedit ista ductilis tuba: Ad huc tunditur: dat⁹ est in p̄tate: vt et caro eius pcuteret. Percussa ē: cepit putrescere: scaterē vermib⁹. Supposita Eua ad seductionē vxor eius: seruata ad ministeriū diaboli: nō ad solatiū mariti: suggerit blasphemias: nō obtemperat ille. Obtempauit Adā Eua in paradiso: repellit Adā Eua in stercore. In stercore enī sedebat Job: cū flueret et putresceret vermib⁹: Ad hoc Job: putr in stercore s̄ integer ille in paradiso. S̄ ad huc illa Eua erat: iā ille Adā nō erat. **Respondit Eua p̄parate ad istā supplantationem et temptationē: et ait illi: Ecce audiui m⁹: quō tūdit tuba ista.** Percussit eū diabolus a capite vsqz ad pedes graui vulnerē: et putrescēs vermib⁹ sedebat in stercore. **Audiui m⁹ quē admodū tūsus est: audiam⁹ quō sonet vox tube hui⁹ ductilis: Dulcē vocē: si placet audiam⁹.** Locuta es inquit tanqz vna ex insipitētib⁹ mulieribus. Si bona suscepim⁹ de manu dñi: mala nō sustinem⁹: **O sonū fortē: O sonū dulcem.** Quē nō dormientē excitet son⁹ iste: Quē nō excitet p̄sumptio in deo vt aduersus diabolū secur⁹ p̄cedat i plūe: Nō suis virib⁹ obtentur⁹: sed illi⁹ qui p̄bat: quia ipse etiam tundit: nō enī faceret malleos d̄ seipo. **Be illius enim diaboli pena futura propheta cōmemorans ait: Contritus ē malleus vniuersē terre.** Malleus vniuersē terre diabolum voluit intelligi. **Be ipso malleo in manu dñi posito: id est in p̄tate dei tundunt ductiles tube vt resonēt laudes dei.** Videte quē admodū audeo dicē fr̄es mei: de isto malleo etiā Ap̄ls tundeatur. **In magnitudine inq̄t reuelationuz ne extollar: dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee an**

gelus sathane q̄ me colaphizet. Ecce tū dī
 tur: videam⁹ quē admodū sonet. Propter
 qđ iqt̄ ter dñz rogauit: vt auferret eū a me:
 ⁊ dixit mihi: sufficit tibi gratia mea: nā vir
 tus in infirmitate p̄ficiat. Ego tubā inqt̄ ille
 fabricator p̄ficere volo: si p̄ficiā nisi tū dā:
 in infirmitate virt⁹ p̄ficiat. Et audi iā ipam
 tubā ductilē ⁊ bñ sonantē: qm̄ ifirmoz tē po
 tens sum. Et ipse Ap̄ls tāq̄ ap̄ls herens
 christo: herens illi dextere de qua tenetur
 malle⁹ vt p̄ducatur tubā in illa dextera posi
 tus: facit ⁊ ipse de ipso malleo: dicit ⁊ qui
 busdā quos tradidit sathane: vt discat nō
 blasphemare. Tradidit malleo tū dēndos:
 male sonabāt anteq̄ p̄ducerent forte pro
 ducti ⁊ facti tube ductiles: amissa blasphe
 mia laudes dñi sonuerūt. He sūt tube du
 ctiles. Vox tube cornee quid ē: Cornu ex
 cedit carnē: necesse est vt carnē sup̄ado sit
 firmū: firmū ad p̄durādū: ⁊ capax vocis.
 S; vnde hoc: Quia carnē sup̄auit. Qui
 vult eē tuba cornea: superet carnē. Quid
 est sup̄et carnē: Transcēdat carnales af
 fect⁹: vincat carnales libidines. Audi tu
 bas corneas. Si aut̄ resurrexistis cū chri
 sto: Ap̄ls dicit: que sursum sunt q̄rite: vbi
 christus est in dextera dei sedēs. Que sur
 sum sunt sapite: nō q̄ sup̄ terrā: Quid est q̄
 sursum sūt querite: Id est carnē excedite: no
 lite carnalia cogitare. Nō dū erāt tube cor
 nee: quib⁹ adhuc ita loq̄bat: fr̄es nō po
 tui loq̄ vobis quasi sp̄ualib⁹: sed quasi car
 nalib⁹: tāq̄ puulis in christo lac vobis po
 tū dedi: nō escam. Neq̄ enī poteratis: sed
 nec quidē adhuc potestis: estis enī adhuc
 carnales. Ergo nō erāt tube cornee: qz nō
 exceſſerāt carnē. Cornu ⁊ carni heret ⁊ car
 nē excedit: ⁊ q̄q̄ de carne oriāt: sup̄at car
 nē. Sies ergo ex carnali sp̄ualis: adhuc car
 ne calcas terrā: ⁊ spiritu erūpes in celum.
 In carne enī ambulātes inqt̄ nō scdm̄ car
 nē militam⁹. Nā illō quib⁹ dixit Ap̄ls: nō
 p̄mittam⁹. Quid illi ait vñ p̄baret illos
 carnales carnalia sape: ⁊ nō dū factos tu
 bas corneas: Cū enī dicit vnusq̄sq̄ vestz:
 ego sū Pauli: alius ego Apollo: ali⁹ autē
 ego cephe: nōne carnales estis: ⁊ scdm̄ ho
 minē ambulatis: Quid ē autē Apollo:
 Quid est autē Paul⁹: Ministri dei p̄ quos
 credidistis. Ego plātaui apollo rigauit: s;
 deus incrementū dedit. Glut illos ergo eri
 gi a spe quā in hoīe posuerant: ⁊ continge
 re sp̄ualia christi: vt possent esse tube cor
 nee si sup̄aret carnē. Fr̄es nolite insultare

fratib⁹ quos nō dū cōuertit misericordia
 dei: noueritis qz q̄ diu hoc facitis carnem
 sapins. Tuba nō ē illa que delectet aures
 dei. Insultationis tuba infructuosum bel
 lum facit. Tuba cornea te erigat aduersus
 diabolū: nō tuba carnea aduersus fratres
 tuos. In tub ductilib⁹: ⁊ voce tube cornee.
Jubilate in conspectu regis dñi:
 Et vob̄ iubilātib⁹ ⁊ exultātib⁹ i tubis ductili
 bus: ⁊ in voce tube cornee qđ seq̄t. **Comoueatur mare ⁊ plenitudo eius:** Fra
 tres p̄dicantibus veritatē Ap̄ls: tanq̄ tu
 bis ductilibus ⁊ tubis corneis cōmotū est
 mare: surrexerūt fluctus: creuerūt tēpeſta
 tes: facte sunt p̄secutiones ecclesie. Vnde
 cōmotū est mare: Cū iubilabatur deo: cuz
 psallebatur deo: dei aures delectabantur:
 maris fluctus excitabant. **Comoueatur mare: ⁊ plenitudo eius. Orbis terre ⁊ omnes inhabitantes in ea.** Comoueatur mare in p̄secutionibus. **Flumina plaudent ⁊ manibus in ipsum:** **Comoueatur mare ⁊ flumina plaudant manib⁹ in ipsum.** Fiant p̄secutio
 nes: et gaudent sancti in domino. Vnde
 flumina plaudent manibus: Quid ē plau
 dere manibus: Gaudere op̄bus. **Plaudere:** gaudere ē. **Manib⁹: operib⁹.** Que
 flumina: Quos deus fecit flumina: dādo
 illis illam aquā spiritū sc̄m̄. Si quis sitit i
 quit: veniat ⁊ bibat. Qui credit in me: flu
 mina aque viue fluent de vētre eius. Ista
 flumina manibus plaudēbant: ista flumi
 na operib⁹ gaudebant: ⁊ deum benedi
 cebant. **Montes exultabunt ⁊ a facie dñi qm̄ venit: qm̄ veniet iudicare terrā.** Magni mōtes. Venit deus iudi
 care terrā: ⁊ gaudēt. Sūt enī montes qui
 venturo dño iudicare terrā cōtremiscent.
 Ergo sūt montes boni: sunt montes mali.
 Mōtes boni magnitudo sp̄ualis: mōtes
 mali tumor sup̄bie. **Montes exultabunt a facie dñi qm̄ venit: qm̄ veniet iudicare terrā.** Quare veiet ⁊ quō veiet: Qm̄ veiet iudi
 care terrā. **Judicabit orbē terre in iusticia: ⁊ populos in equitate.** Gaudeāt ergo mōtes: Ille enī nō inuiste
 iudicabit. Uēturus forte aliq̄ iudice homie
 cui nō pōt patere p̄sciētia: p̄tremiscūt ho
 mines etiā inocētes: si ab ip̄o expectāt p̄
 miū laudis: vt tūmēt penā dānatiōis: qm̄ il
 le veniet qui falli nō pōt: gaudeāt mōtes:
 securi gaudeant: illuminabūtur ab eo: nō
 damnabuntur. Gaudeant: quia veniet

Alia lra. t moueat.

Alia lra. t terrarū. Alia lra nō bz. t q̄ habitāt.

Alia lra. t manu sūt.

Alia lra. t p̄spectu. Alia lra nō bz.

Alia lra. t terrarū.

dn̄s iudicare orbē terrarū in equitate: Ac si mōtes iusti gaudēt: iniqui cōtremiscūt. Sz ecce nōdū venit: quid op̄ ē vt tremāt: Corrigāt: z gaudeāt. In ptāte tua ē: quō expectes v̄turū ch̄istū. Jō differt venire: vt cū venerit nō te dānet. Ecce nōdū venit. Ille in celo est: tu in terra. Ille differt aduētū: tu noli differre cōsiliū. Aduentus ip̄ius dur⁹ ē duris: mitis est p̄ijs. Uide ergo mō tu q̄ sis. Si dur⁹: licz tibi mutescere. Si mitis: iā gaude v̄turū. Ch̄istian⁹ entz es. Ita inq̄s. Credo q̄ oras et dicis: adueniat regnū tuū. Optas vt veniat: quez t̄mes ne veiat. Corrige te vt si oras p̄tra te.

Explicit Tractatus de ps̄. XCVII
Incipit Tractatus de ps̄. XCVIII
Prefatio.

Hatres: id etiā notū esse debz caritati v̄re: tāq̄ filijs eccleie et erudit̄is in schola ch̄isti: p̄ oēs l̄ras ātiq̄z patz n̄roz q̄ scripserūt verba dei: z maḡia dei: nobis eos cōsulere voluisse q̄ futuri eram⁹ h̄ tpe: iā credētes in ch̄istū. Qui opportuno tpe venit ad nos: p̄mo h̄ūilis: postea v̄tur⁹ excels⁹. P̄mo enī veit aī iudicē statur⁹: postea v̄tur⁹ ē iudex sessur⁹: vt aī illū stet p̄ merito suo gen⁹ h̄ūanū. Precesserūt āt illū mlti p̄cones tāq̄ iudicē magnū: et hūc adhuc in h̄ūilitate v̄turū. Aditi p̄cones p̄cesserūt adhuc nasciturū de virgine Maria: futurū infantē: z sugituz lac: futurū puulū: verbū dei: p̄ qd̄ facta sūt omnia. Precesserūt multi p̄cones: z dixerūt futura ista tpa: sed ita dixerūt: vt q̄busdaz figuris rerū tegetēt l̄nas suas: ip̄m̄q̄z velamē quo tecta est veritas ī libris antiq̄z: tūc tolleret q̄n iam ipsa veritas de fra ori ref. Sic enī dicit̄ ī psalmo. Veritas de terra orta est: z iusticia de celo p̄sperit. Adō ergo tota intētio n̄ra est q̄n psalmū audiūm⁹: q̄n p̄phetā: q̄n legē: q̄ oīa anteq̄ veniret in carne dn̄s noster Iesus ch̄ist⁹ cōscripta sūt: ch̄istū ibi videre: ch̄istū ibi intelligere. Intēdat ergo nobiscū caritas v̄stra ad istū psalmū: z q̄ram⁹ h̄ ch̄istū. Uti q̄s apparebit q̄rētib⁹: q̄ p̄mo apparuit nō q̄rentib⁹: Et nō deseret desiderātes se: q̄ redemit negligētes se. Ecce d̄ illo cepit psalmus: de illo dicit̄.

Expositio psalmi.

Dominus regnavit irascāf populi. Lepit enī regnare dn̄s n̄r Ies⁹ ch̄ist⁹: cepit p̄dicari post q̄s resurrexit a mortuis: z ascēdit in celuz:

posteaq̄s ipleuit discipulos suos fiducia spiritus sancti: vt nō timerēt mortē: quā ille iā occiderat in se. In se q̄ cepit p̄dicari dn̄s n̄r Iesus ch̄ristus: vt in illū crederēt q̄ salutē h̄re vellēt: z irati sunt ppli q̄ idola colebāt. Irascebant q̄ colebāt qd̄ fecerūt: qz annūciabat ille a q̄ facti sūt. Utiq̄ ille annūciabat p̄ discipulos suos seipz: q̄ illos volebat cōverti ad eū a q̄ facti sūt: z auerti ab eis q̄ ipi fecerāt. Illi p̄ idolo suo irascebant domino suo: Qui si p̄ idolo suo irascerēt seruo suo dānandi erāt. Melior enī seruo eorū: q̄ idolū eorū. Seruū enī eorū deus fecit: idolū eorū faber fecit. Sic irascebāt p̄ idolo suo: vt irasci nō timerēt p̄ dn̄o suo. Sz irascent: p̄dictū ē: nō iustum. In p̄pheta enī dicit̄: D̄ns reguit irascāf ppli. Est qd̄ fiat z de pplis irascētib⁹. Illi irascent: z in ira ip̄oz martyres coronēf. Quid fecerūt annūciatorib⁹ verbi veritat̄i nubib⁹ ch̄isti: circūeuntib⁹ orbē fr̄az z cōpluētibus agrū dei: Quid illis fecerūt q̄ irascebant: nisi vt inf̄ man⁹ eorū caro affligeret: z ī manib⁹ ch̄isti sp̄s coronaret. Nec ipsa caro quā p̄secutores occidere potuerūt ita mortua est vt in eternuz interiret. Habebit enī tempus suū quo resurgat z ipsa: qz resurrectionē carnis iā ostēdit dn̄s in seip̄o. Inde illā voluit a nobis accipere: vt de nostra possem⁹ nō despare. Ergo fr̄es caro seruarū quā occiderūt cultores idolorū resurget ī tpe suo: idola q̄ fregit ch̄ist⁹ nunq̄ itez faciet faber. Audistis cū Hieremias legeretur ante apostolicam lectionē: si aurez apposuistis vidist̄ ibi tpa p̄ntia que nūc agim⁹. Dixit enī: Bij qui celū z terrā nō fecerunt pereant de terra z de sub celo. Nō dixit: dij qui celū z terrā nō fecerūt pereāt de celo z de terra: qz nunq̄ fuerūt in celo. Sz quid dixit: Bij qui celū z terrā nō fecerūt pereant de terra. Quasi r̄ndit ad terraz: z defuit qd̄ respōderet de celo: qz illi nō fuerūt in celo: ip̄am terrā bis dixit: qz ipsa est sub celo: pereant de terra: z de sub celo de templis suis. Videte si non fit: si non ex magna pte iam factū est. Quid enī remansit: aut quantū remansit: Adagis remanserunt idola in cordibus paganorum q̄ in locis templozum. Ergo dominus regnavit: irascatur populi. Qui sedet super cherubin: Subaudis regnavit. Commoveatur terra. Iteruz dixit: irascantur populi. Quod enī dixit: dominus: hoc repetiuit: qui sedet super cherubin: z

quod dixit regnavit: sub audire fecit in alio ver-
 su. Et quod ait: irascuntur populi: hoc dixit: commo-
 ueat terra. Quid sunt enim populi nisi terra: Quam-
 tum potest irascatur terra ei qui iam sedet in celo.
 Fuit enim dominus et in terra: et assumpsit terram
 in qua esset in terra. Induit se carnem: et pri-
 or voluit pati irascetes populos. Ne iras po-
 pulorum timeret serui eius: prior illam pati volu-
 it. Et quia necessaria erat ira populorum seruis ei-
 us: ut a peccatis suis omnibus per ipsas tribula-
 tiones curarentur et sanarentur: amaram poculum
 prior medicum bibit: ne bibere timeret egro-
 tus. Ergo dominus regnavit irascantur populi. Ira-
 scantur populi: quia de ira ipsorum multa bona fe-
 cit deus. Illi irascuntur: et serui dei purgantur:
 quia exercet et coronantur. Irascantur populi: qui
 sedet super cherubin regnavit: commoveat
 terra. Cherubin sedes dei est: sicut scriptu-
 re tradunt: celestis quedam sedes sublimis:
 quam nos non vidimus: sed verbum dei novit illam.
 Novit tamen sedem suam: et ipsum verbum dei et spi-
 ritus dei dixit seruis dei ubi sedeat deus: non
 quia sic sedet deus quod homo: sed tu si vis ut sede-
 at in te deus: si bonus eris: sedes dei erit. Sic
 enim scriptum est: Sedes sapientie anima iusti. Thro-
 nus enim latine sedes dicitur. Nam et ipsum che-
 rubin interpretati sunt quidam quid diceret
 latine: qui novierunt linguam illam hebraicam: quia
 hebraea lingua dictum est cherubin: et dixerit
 esse cherubin plenitudinem scientie. Ergo
 quia deus superat omnem scientiam super plenitudi-
 nem scientie sedere dicitur. Sit in te ergo pleni-
 tudo scientie: et eris et tu sedes dei. Sed forte
 dicitur es. Et quoniam in me erit plenitudo scien-
 tiæ. Et quis potest ad tantum culmen pervenire: ut sit
 in illo plenitudo scientie: putas hoc velle
 deum ut sit in nobis ista plenitudo scientie: ut
 novierimus: aut quod sint stelle: aut quod sint gra-
 na: non dico arene: sed tritici: aut quot po-
 ma pedant in arbore: Ille novit omnia: quia ca-
 pilli vestri numerati sunt deo. Sed alia est ple-
 nitudo scientie quam voluit hominem nosse. Ad
 legem dei pertinet scientia: quam te voluit habe-
 re. Et quis potest forte dicas mihi perfecte
 nosse legem: ut habeat in se plenitudinem scien-
 tiæ legis: et possit esse sedes dei. Noli turba-
 ri: breviter tibi dicitur quod habeas si vis ha-
 bere plenitudinem scientie: et esse sedes dei.
 Aut enim apostolus: Plenitudo autem legis caritas.
 Quid ergo est: Perdidisti totam excusatio-
 nem. Interroga cor tuum: vide utrum habeat
 caritatem. Si est ibi caritas: est ibi pleni-
 tudo legis: iam in te habitat deus: sedes dei fa-
 ctus es. Irascantur populi. Quid faciet irasce-

tes populi ei qui factus est sedes dei: Qui con-
 tra te seivant attendis: qui in te sedeant non at-
 tendis. Celum factus es: et terram times: Dicit
 enim alio loco scriptura: dominum deum nostrum dicere:
 celum mihi sedes est. Si ergo et tu habendo pleni-
 tudinem scientie: et habendo caritatem utique sedes dei
 factus es: celum factus es. Non enim habes celum: oculis
 his nostris quod suspicimus valde preciosum est deo.
 Celi dei anime sancte sunt. Celi dei mentes ange-
 loz sunt: et omnes mentes seruoꝝ eius. Ergo ira-
 scantur populi: commoveat terra: quod facturi: aut
 quod factura sedi dei et celo: ubi sedet deus:
 **Dominus in syon magnus: et excelsus est su-
 per omnes populos. Dominus in syon magnus et
 excelsus est. Ecce si obscurum tibi erat: quia di-
 ctum est: quod sedet super cherubin: nesciebas quod
 est cherubin: et forte tibi figurabas animo quoniam
 domus cathedra celestis ingere gemata: et ipsam
 dicebas cherubin: carnali sensu voluntas per
 phantasmata: Dicitur tibi: quia cherubin ple-
 nitudo scientie est: et dictum est: quia plenitudo
 scientie: non cuiuslibet scientie: sed plenitudo
 scientie legis utilis est homini. Et ne despe-
 rares de ipsa scientia legis: breviter tibi dictum
 est: plenitudo legis est caritas. Habeto ergo ca-
 ritatem in deum et in proximum: et eris sedes dei:
 pertinebis ad cherubin. Sed si adhuc non in-
 telligis: audi quod sequitur: dominus in syon magnus.
 Quæ tibi dixi super cherubin: in syon magnus
 est. Jam quæ quod est syon: Syon novum
 civitatem dei esse. Syon dicta est civitas: quæ est hie-
 rusalem: dicta autem ex interpretatione quædam nomine
 accipiens: quia syon speculatio dicitur: id est visio
 et contemplatio. Spectari enim prospicere est vel
 prospicere: vel intendere ut videas. Est autem
 syon omnis anima: si intendit videre lucem quæ viden-
 da est. Nam si ad suam attenderit tenebras: si
 ad lucem illam attenderit illuminatur. Quia tamen
 manifestum est syon civitatem dei esse: quæ est civitas
 dei nisi sancta ecclesia: Homines enim amantes se i-
 uicem: et amantes deum suum qui in illis habitat:
 faciunt civitatem deo: quia lege quadam civitas
 pertinet. Lex ipsa eorum caritas est: et ipsa cari-
 tas deus est. Apte enim scriptum est: Deus caritas
 est. Qui ergo plenus est caritate: plenus deo est:
 et multi pleni caritate civitatem faciunt deo.
 Ista civitas dei vocatur syon. Ergo ecclesia
 est syon. In illa ergo est magnus deus: in illa esto: et
 non erit preter te deus. Cum autem fuerit
 in te deus: quia tu factus es de syon me-
 brum syon: civis de syon pertinens ad socie-
 tatem populi dei: excelsus in te erit deus
 super omnes populos: super illos qui ira-
 scuntur: aut super illos qui irascebantur.**

Putatis enim quod tunc irascebatur: et modo non irascuntur. Irascebant tunc: sed quod plures erant apte irascebant: modo quod pauci facti sunt occulte irascuntur. Interim fracta est audacia: finietur et iracundia. Putatis enim fratres quod illi quorum hesternis die organa concrepabant non irascuntur de ieiuniis nostris: Non autem eis irascamur: sed pro eis ieiunemus. Dixit enim nobis dominus deus noster qui sedet in nobis: ipse nobis mandavit: ut oremus pro iniuriis nostris: oremus pro persecutoribus nos: et cum hoc facit ecclesia prope finiti sunt persecutores. Exaudita est enim cum hoc faceret: et exaudiat cum hoc faciat. Preualebant malo suo: finiti sunt bono suo. Quod enim finiti sunt vultis nosse: Manducati sunt ab ecclesia. Queres illos in se et non inuenis: quare in ea quae illos manducavit et in visceribus eius inuenietur. Transentes enim ad ecclesiam christiani facti sunt: pierant persecutores: creuerunt predicatores. Ideo pro dies festos ipsorum: quod videmus eos qui reliqui facti sunt insanire adhuc in voluntatibus suis malis et pueris: rogamus pro illis deum: ut qui delectabiliter audiunt organum: delectabilius audiant vocem dei. Non enim quod sonat sine ratione delectat aurem: et verbum dei non delectat cor: Sed ideo pro illis oramus: quoniam diebus illorum festis nos ieiunamus: ut fiat sibi ipsi spectaculum. Quoniam enim viderit se displicebunt sibi: sed ideo non sibi displicet: quod non se attendunt. Ebrus non sibi displicet: sed sobrio displicet. Ita hominem qui iam iocundatur in domino vivit: grauitate suspirat in illam pacem eternam quam illi promissit deus: et vide quod quoniam respexit hominem saltantem ad organum: plus illi dolet insanientem quam freneticum febrientem. Ergo si nouimus mala illorum: quod de ipsis malis nos liberati sumus: doleamus illos: et si dolemus illos oremus pro illis: et ut exaudiamur ieiunemus pro illis. Non enim nos nostra ieiunia celebramus pro diebus festis illorum: alia sunt ieiunia nostra quae celebramus pro diebus pasche futuros pro alia atque alia quae solentia nobis sunt in christo: per istos autem dies ad hoc ieiunamus: ut quoniam ipsi letantur: nos pro illis gemamus. Leticia enim sua admonet dolorem nostrum: et faciunt nos recordari quod miseri sunt adhuc. Sed quod videmus multos inde liberatos: vbi et nos fuimus: nec de illis desperare debemus. Et si adhuc irascuntur nos oremus: et si adhuc commouet pericula terre quae remansit: nos permaneamus in gemitu pro ipsis: ut et illis deus tribuat intellectum: et nobiscum audiant voces istas: de quibus modo gaudemus. Dominus in syon

magnus et excelsus super omnes populos. Confiteantur nomini tuo magno: Ipse omnes populi super quos magnus es in syon: iam confiteantur nomini tuo magno. Paruum fuit nomen tuum quando irascebatur. factum est magnum iam confiteantur. Quod dicimus primum fuisse nomen christi antequam preclare diffamaretur christus: Quia nomen ipsius fama ipsius dicit. Paruum nomen erat: iam modo nomen magnum factus est. Que gens est quae non audiuit nomen christi: Jam ergo magno nomini tuo confiteantur populi: qui ante paruo nomini tuo irascebant. Confiteantur nomini tuo magno. Quare confiteantur: Quoniam terribile et sanctum est: Ipse nomen tuum terribile et sanctum est. Sic predicatur crucifixus: sic predicatur humilitus: sic predicatur iudicatus: ut veniat et excelsus: veniat viuus in virtute: veniat iudicaturus. Non parcat populis blasphemantibus: quia patientia dei ad penitentiam te adducit. Non enim qui modo parcat semper habet parcere: aut qui modo predicatur ut timeat: non est venturus ut iudicet. Venturus est fratres mei: venturus est: timeamus illum: et sic viuamus ut ad dexteram illum inueniamur. Tuentur est enim et iudicaturus ut alios ponat ad sinistram: alios ad dexteram. Et non illud facit ipse quodcumque ut erret forte in hominibus: et qui ad dexteram ponendus est: ad sinistram ponat: aut qui ad sinistram debet stare: errante deo ad dexteram ponat. Non enim potest errare ut ibi ponat malum: vbi ponere debet bonum: nec ibi ponat bonum vbi debet ponere malum. Si errare non potest: nos erramus si non timeamus. Si autem timuerimus modo: tunc quod timeamus non habebimus: Quoniam terribile et sanctum est. Et honor regis iudicium diligit. Sic ergo timeant eum populi ut corrigant se: non quasi multum presumentes de misericordia ipsius: dimittant se: et male viuant. Diligit enim misericordiam: sed diligit et iudicium. Que est misericordia: Ut modo predicet tibi veritatem: ut modo clamet ad te ut conuertaris. Parua misericordia est: quod vixisti in malis factis: et adhuc non te tulit cum peccares: Ut credenti ignosceret peccata sua: quia misericordia est: Putas quod sic semper erit misericordia ut neminem puniat: Noli sic putare: terribile et sanctum nomen eius: et honor regis iudicium diligit. Iniustum est enim iudicium et omnino non est iudicium: nisi merita reddantur sua unicuique quemadmodum quisque gessit in corpore: siue

bonū siue malū. Et honor regis iudicium diligit. Ergo timeam⁹: ergo faciam⁹ iusticiā: ergo faciam⁹ equitatē. Sed q̄s fac eq̄tatē: Quis fac iusticiā: Hō pctōr: hō iniquus: hō puerfus: hō auersus a luce veritatis: Quid debet facere homo: Cōuerte se tantū ad deū: vt ip̄e in illo formet eq̄tatē: quā ip̄e formare nō pōt: s̄ deformare. Idone⁹ ē hō ad vulnerandū se: nūq̄d idoneus est ad sanandū se: Quī vult egrotat: nō q̄n vult surgit. Si vult viuat intēperanter vel in frigore vel in calore: eo die egrotat quo voluerit. Cū autē viuēdo intēperāter ceperit egrotare: surgat q̄n vult: Quieuit q̄n voluit: surgat si pōt q̄n vult. Ut iaceret egrotus intēpantiā suā habuit necessariā: vt surgat autē necessariā habet artificis medicinam. Sic ergo vt peccet homo: ip̄e sibi sufficit ad peccādū: vt iustificet nō sibi sufficit: nisi ab illo iustificet: qui sol⁹ est iust⁹. Et ergo se illi hoies dent formādos ad iusticiā: cū terruisset p̄los psalm⁹ iste: et dixisset: Cōfiteant̄ noi tuo magno: q̄n fr̄ibile et sanctū est: et honor regis iudicium diligit: veluti q̄rentes iā p̄los territos quō iusti viuere debeāt: q̄ in seip̄is nō possūt habere iusticiā: cōmendauit illis et plasmato rem iusticie illoꝝ: et secur⁹ ait. Tu parasti equitatē: iusticiā et iudiciū in Jacob tu fecisti. Debem⁹ enī et nos habere iudiciū: debem⁹ habere iusticiā: sed ille in nobis facit iudiciū et iusticiā: q̄ nos fecit in quib⁹ faceret. Quō et nos debem⁹ habere iudiciū et iusticiā: Iudiciū habes q̄n discernis malū a bono: iusticiā autē q̄n seq̄r bonū et declinas a malo. Discernēdo iudiciū hēs: faciēdo iusticiā hēs. Declina a malo ait: et fac bonū: q̄re pacē et seq̄re eā. P̄mo debes h̄re iudiciū: et postea iusticiā. Q̄d iudiciū: Ut p̄mo iudices: quid sit malū: et quid sit bonū. Et quā iusticiā: Declinas a malo: et facies bonū. Hoc autē nō a te habebis: q̄ vide q̄d dixit: Iudiciū et iusticiā in Jacob tu fecisti. Exaltate dominū deū nostrū: Clere exaltate: bene exaltate. Laudem⁹ et exaltem⁹ illū: qui fecit ip̄am iusticiā quā habem⁹ ip̄e in nobis fecit. Quis enī in nobis fecit ip̄am iusticiā: nisi qui nos iustificauit: Be christo autē dictū est: qui iustificat impiū. Nos ergo impij: ille iustificator: q̄n et ip̄az iusticiā ip̄e in nobis fecit: qua illi placeam⁹: vt ad dexteram nos ponat et nō ad sinistram: vt dicat ad dexterā positis: Venite b̄dicti patr̄

mei percipite regnū q̄d vobis paratū est ab origine mūdi: Hō autē ponat ad sinistrā int̄ eos quib⁹ dicitur ē: Ite in ignē eternū qui paratus est diabolo: et angelis ei⁹. Qui in nobis coronatur⁹ est nō merita n̄ra: s̄ dona sua: quātū debet exaltari: Exaltate dominū deū n̄m. Et adorare scabellū pedū ei⁹ q̄m sanctū est. Quid habemus adorare: Scabellū pedū ei⁹. Suppedaneū dicit scabellū. Quod dicunt greci ὑποποδιον: dixerūt latini scabellum. Et alij dixerūt suppedaneū. S̄ videte fratres q̄d nos iubet adorare. Alio loco scriptura dicit: Celū mihi sedes ē: terra autē scabellū pedū meoꝝ. Ergo terram nos iubet adorare: q̄ dixit alio loco: q̄ sit scabellū pedū dei: Et quō adorabim⁹ terrā cum dicat apte scriptura: B̄n̄m deus adorabis: et hic dicit: Adorate scabellū pedū ei⁹: Exponens autē mihi: quid sit scabellū pedū eius dicit: terra autē scabellum pedum meoꝝ. Princeps factus sū: timeo adorare terram: ne damnet me qui fecit celū et terrā. Rursum timeo non adorare scabellū pedum dñi mei: quia psalmus mihi dicit: adorate scabellū pedū eius. Quero quid sit scabellū pedum eius: et dicit mihi scriptura: terra scabellum pedum meoꝝ: Fluctuans cōuerto me ad christū: quia ip̄m quero hic: et inuenio: quō sine impietate adoratur terra: sine impietate adoret scabellū pedum eius. Suscepit enī de terra terrā: quia caro de terra est: et de carne Marie carnem accepit. Et quia in ipsa carne hic ambulauit: et ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: nemo autē illaz carnem manducat nisi prius adorauerit: inuentū est quēadmodū adoret tale scabellum pedum dñi: et nō solū nō peccem⁹ adorando: sed peccem⁹ nō adorādo. Nunquid autē caro viuificat: Ip̄e dñs dixit cū de ipsa cōmendatiōe eiusdē terre loqueretur: Spirit⁹ est qui viuificat: caro autē nihil p̄dest. Ideo et ad terrā q̄libet cuz te inclinas atq̄ p̄sternis: non quasi terrā intuearis: sed illum sanctum cuius pedū scabellum est quod adoras: propter ipsum enī adoras: iō et hic subiecit: adorate scabellū pedū eius: quoniam sanctum est. Quis sanctus est: In cuius amore adoras scabellū pedum eius: Et cū adoras illū: ne cogitatiōe remaneas in carne: et a spiritu nō viuificeris: spiritus enim inquit viuificat: caro autē nihil p̄dest. Tunc autē quando

Alia lra. cationes.

hoc dñs cōmendauit de carne sua: locut⁹
 erat ⁊ dixerat: Nisi quis māducauerit car
 nē meā: nō habebit in se vitā eternā: scan
 dalizati sūt quidā discipuli ei⁹ septuaginta
 ferme ⁊ dixerūt: **Bur⁹** ē hic sermo: q̄s pōt
 hoc intelligere: Et recesserūt ab eo: ⁊ am
 plius cū eo nō ambulauerūt. **Burū** illis vi
 sum est qd̄ ait: Nisi quis māducauerit car
 nem meā: nō habebit vitā eternā: accepe
 rūt illud stulte: carnaliter illud cogitauerūt:
 ⁊ putauerūt: qd̄ p̄cisur⁹ esset dñs p̄tulas
 quasdā de corpe suo: ⁊ datur⁹ illis: ⁊ dixe
 rūt: dur⁹ est hic sermo. Ipsi erāt duri non
 sermo. Etenī si duri nō essent: sed mites es
 sent: dicerēt sibi: nō sine causa dicit hoc: ni
 si qz est ibi aliqd̄ sacramētū latēs: manerēt
 cū illo lenes nō duri: ⁊ discerēt ab illo: qd̄
 illis discedētib⁹ q̄ remāserūt didicēnt. **Mā**
 cū remansissent cū illo discipuli duodecim:
 illis recedētib⁹: suggesserūt illi tāq̄ dolen
 tes illoꝝ mortē: qd̄ scādalizati sūt in verbo
 eius: ⁊ recesserūt. Ille aut̄ instruxit eos et
 ait illis: Spūs ē qui uiuificat: caro aut̄ ni
 hil p̄dest. Verba que locut⁹ sū vobis: spi
 ritus est ⁊ vita. Spiritualiter itelligite qd̄
 locut⁹ sum: nō hoc corpus qd̄ videtis mā
 ducaturū est: ⁊ bibiturū illū sanguinē quez
 fufuri sūt qui me crucifigēt. Sacramētum
 aliquod vobis cōmēdauit: spūaliter intel
 lectū uiuificabit vos. Et si necesse est illud
 visibiliter celebrari: optet tñ iuisibiliter in
 telligi. **Exaltate dñm deū nostrū: ⁊ adora
 te scabellū pedē eius qm̄ sc̄tñ ē.** **Moy
 ses ⁊ Aaron in sacerdotib⁹ eius: ⁊
 Samuel in his qui iuocāt nome
 eius.** **Inuocabāt dñm ⁊ ip̄e ex
 audiebat eos: in colūna nubis lo
 quebat̄ ad eos.** **Isti antiqui Moy
 ses ⁊ Aaron ⁊ Samuel serui dei magni apud
 antiquos. Nostis qz Moy
 ses eduxit i vir
 tute dei pplm̄ israel ex egypto p̄ rubrū ma
 re: ⁊ duxit in heremo: ⁊ quāta mirabilia fe
 cerit in illo tpe de⁹ p̄ manū Moy
 si noue
 rūt oēs qui istas scripturas libēter audiūt
 in ecclia: vel apud se legūt vel quō didice
 runt. Aaron frater ipsius fuit quē ordina
 uit etiā sacerdotē: ⁊ ibi quidē nō videt sa
 cerdos esse: nisi Aaron. Apte enim in illis
 lris Aaron noīat̄ sacerdos dei: de Moy
 se nō ibi dicit̄ qz sacerdos erat. Sed si hoc
 nō erat: quid erat: Nunqd̄ maior sacerdo
 te esse poterat: Expropat̄ psalmus iste: q̄a
 ⁊ ip̄e sacerdos erat. Moy
 ses ⁊ Aaron in
 sacerdotib⁹ ei⁹. Ergo erāt illi dñi sacerdo**

Alia lra.
 † inter eos.

tes. Postea Samuel iam in libro regnoꝝ
 legit. Iste est Samuel t̄pib⁹ Dauid. nam
 ipse vnxit sc̄tñ Dauid. Samuel ab initio
 etatis sue in templo creuit. Mater ei⁹ ste
 rilis fuit: volēs habere filiū: orauit ad do
 minū cū gemitu magno: ⁊ petēs: vt daret
 ei deus filiū: ostēdit qz nō carnaliter habe
 re voluit: quē natū illi dedit: qui eū esse vo
 luit. Nouit enī euz dño deo ⁊ ait: Si mihi
 mascul⁹ nat⁹ fuerit: tēplo tuo seruiet: et ita
 fecit. **Mat⁹** sanctus Samuel: fuit apud ma
 trē tpe lactis: mox vt eū ablactauit: dedit
 in tēplū vt ibi cresceret: ibi roboraret̄ i spi
 ritu: ibi deo seruiret. **Fact⁹** est Samuel sa
 cerdos magn⁹: sacerdos sanct⁹ illo tpe: cō
 memorat istos: ⁊ p̄ istos omnes sc̄tōs nos
 vult intelligere. Quare aut̄ hic illos noīa
 uit: **Qm̄ dixim⁹ ch̄stū** hic nos debere in
 telligere. **Aduertat sanctitas vestra.** **Bixit
 sup̄: Exaltate dñm deū nostrū: ⁊ adora
 te scabellū pedū eius: qm̄ sc̄tñ est: cōmen
 dans quēdā: id est dñm nostrū Iesuz ch̄
 stū: cui⁹ scabellū pedū adorandū est: quia
 carnē assūpsit in qua appareret generi hu
 mano. Et volēs nobis ostendere ⁊ antiq̄s
 patres ip̄m p̄dicasse: qz ip̄e est verus sacer
 dos dñs noster Iesus ch̄st⁹: cōmemora
 uit istos qz in colūna nubis loq̄bat̄ ad eos
 deus. **Quid est in colūna nubis: Loq̄bat̄
 p̄ figuras.** Si enī in quadā nubecula loq̄
 bat̄ obscura illa dicta: nescio quē manife
 stum p̄signabāt. Ille aut̄ nescio quis: tam
 nō est nescio quis: qz sc̄it a nobis dñs no
 ster Iesus ch̄stus. **Moy
 ses ⁊ Aaron in
 sacerdotib⁹ eius ⁊ Samuel inter eos q̄ in
 uocant nome ei⁹.** **Inuocabāt dñm ⁊ ip̄e
 exaudiebat eos: in colūna nubis loqueba
 tur ad eos.** **Qui primo loq̄bat̄ in colūna
 nubis: ip̄e nobis locut⁹ est in scabello pe
 dū suorū: id est in terra assumpta carne: vñ
 adoram⁹ scabellū pedū eius: qm̄ sc̄tñ est.
 Ip̄e de nube loquebat̄: qd̄ tunc nō intel
 ligebat̄: locut⁹ est in scabello pedū suorū:
 ⁊ intellecta sūt verba nubis eius. In colū
 na nubis loq̄bat̄ ad eos. **Attēdam⁹** ergo
 fratres: videte quos ⁊ quales sc̄tōs noīa
 uerit. **Custodiebat̄ testimonia ei
 us: ⁊ p̄cepta ei⁹ que dedit̄ eis.** **Cu
 stodiebat̄ certe: Intendite. Custodiebant
 testimonia eius: ⁊ p̄cepta ei⁹ que dedit̄ eis.
 Hoc dic̄ ⁊ negare nō pōt. Nihil ne hēbāt
 pcti: Quō: Qm̄ custodiebant p̄cepta ei⁹:
 custodiebat̄ testimonia eius. Videte q̄les
 nos velit formari: ne q̄si de p̄fecta iusticia******

Alia lra.
 † p̄ceptū q̄
 † illis.

et separe ab ecclesia omnes malos: respondebit tibi domini sententia: Sumite utraque crescere usque ad messem: ne forte cum vultis eradicare zizaniam: eradicetis sicut et triticum. Ex sententia domini necesse erit peccare zizaniam: et conditioe sui necesse erit vivere inter zizaniam. Separe ea non potes: tolerare tibi necesse est. Vide quantas plagas in corde patiaris: qui corpe integro inter malos versaris. Probabitur quicumque profeceris: probatis quae iam profecistis. Toleranda sunt haec ista: et forte haec pertinet ad illud: Seruus qui nouit voluntatem domini sui: et non facit digna: plagis vapulabit multis. In multis enim quantum nobis innotescit voluntas dei: etiam reatus noster innotescit nobis: Et quanto ille nobis innotescit: tanto plus in me fletus et lacrymas. Eudem enim quod sit iustum quod de nobis erigat deus: in quanta adhuc in imperfectioe iaceamus: et sit in nobis quod dictum est: Qui apponit sciama: apponit dolorem. Ecce absudet in te caritas: et plus dolebis peccantem. Quanto in te maior caritas est: tanto amplius te torquet quem toleras. Non torquet tamquam irascetem illi: sed tamquam dolentem pro illo. Vide Paulum apostolum quod patiebat: Vidit quid patiebatur: propter illa inquit quae extrinsecus sunt. Dixit enim multa quae patiebatur: et cepit dicere interiora: propter illa quae extrinsecus erant quae patiebatur a malis persecutoribus christi: incurfus in me quotidianus: sollicitudo omnium ecclesiarum. Et vide qualis sollicitudo: quod paterna: quod materna. Videte quomodo cedebatur: ut vindicaret in omnes affectiones eius. Bicem affectiones eius in quibus vindicabat deus. Quis infirmus inquit: et ego non infirmus: Quis scaldus: et ego non vroz: Quanto maior caritas: tanto maiores plage de peccatis alienis. Accepit quidem ille et stimulum carnis angelu sathane a quo colaphizaret. Ecce quomodo propter erat deus vindicans in omnes affectiones eius. Quae sunt affectiones in quibus sic videtur: Ipse exposuit: ipse dixit: In magnitudine inquit reuelationis ne extollar: datus est mihi stimulus carnis mee: angelus sathane qui me colaphizet. Tunc perfectus erat: ut tamen timendum esset ne extolleret. Nam non poneret deus medicamentum: vbi vulnus non esset. Et rogauit ut tolleret: eger ille rogauit: ut auferret medicamentum: propter quod terram rogauit inquit: ut auferret eum a me: id est stimulum carnis a quo colaphizabatur: aliquid forte dolorem corporis. Rogauit inquit ut auferret eum a me: et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea: nam vultus in infirmitate proficit. Ego noui

quae curo: non mihi det quae egrotat consilium: tanquam emplastrum mordax vult te: sed sanat te. Rogat medicum ut tollat emplastrum: et non tollit nisi cum fuerit sanatum quod posuerat. Virtus in infirmitate proficit. Ergo fratres quicumque in christo proficimus: non nos putemus sine flagello profuturos: quod quantumlibet proficiamus: nouit ipse peccata nostra: aliquid et nobis ostendit illa: et videmus et nos peccata nostra. Et cum inter tales homines versari cepimus: ut iam homines quod in nobis reprehendant: non inueniant: reprehendit ille adhuc quae nouit omnia: et vindicat in omnes affectiones: quod propter est nobis. Nam si non vindicet et deserat: perimus. Beatus tu propter fuisse illi: et vindicans in omnes affectiones eorum. Exaltate dominum deum nostrum: Iterum exaltemus illum quia bonus est: et cum fuerit quomodo laudandus est: quomodo exaltandus est: Tu potes haec exhibere filio tuo: et deus non potest: Non enim bonus es quam blandiris filio tuo: et malus cum cedis filium tuum: Et cum blandiris pater es: et cum cedis pater es. Non blandiris ne deficiat: ideo cedis ne peat. Exaltate dominum deum nostrum. Et adorare in monte sancto eius: quoniam sanctus dominus deus noster Quomodo superius dicit: Exaltate dominum deum nostrum: et adorare scabellum pedum eius: quoniam sanctum est: intelleximus quod sit adorare scabellum pedum eius. Sic et modo post exaltationem domini nostri Iesu christi: ne quis illum propter montem eius exaltet: commendauit et montem ipsum. Adhuc ipse quod est: Legimus alibi de hoc monte: quia lapis fuit preciusus de monte sine manibus: et confregit omnia regna terre: et creuit lapis ipse. Baniel visus est ista quam narro. Creuit lapis iste quod preciusus est de monte sine manibus: et factus est inquit mons magnus: ita ut impleret vniuersam faciem terre. In ipso monte magis adoremus: si exaudiri volumus. Heretici non adorant in isto monte: quia mons iste impleuit vniuersam faciem terre. Deserunt in parte: et totum amiserunt. Si agnoscant ecclesiam catholicam: adorabunt in isto monte nobiscum. Et enim lapis ille quod preciusus est de monte sine manibus: iam videmus quantum creuerit: et quantas regiones terre occupauerit: et usque ad quos gentes puenit. Quid est mons vni preciusus est lapis sine manibus: Regnum iudeorum. Pro quo quod colebant vnum deum: inde preciusus est lapis dominus noster Iesus christus. Ipse dicitur est lapis quem reprobauerunt edificantes: haec factus est in caput anguli. Lapis iste preciusus de monte sine manibus: confregit omnia regna terrarum. Videmus confecta ab illo lapide omnia regna

terre. Que erāt regna terre? Regna idolorum: Regna demoniorū fracta sunt. Regnabat Saturnus in multis hoīb⁹: vbi ē regnū ei⁹? Regnabat Mercurius in multis hoīb⁹: vbi est regnū eius? Fractū est: redacti sūt illi in regnū christi: in q̄b⁹ ille regnabat. Regnū Elenis q̄le erat karthaginū: vbi nūc est regnū celeste: Lapis ille fregit oīa regna terrarū: lapis p̄cisus de monte sine manibus. Quid est p̄cisus de mote sine manib⁹? Natus de gēte iudeorum sine ope hoīm. Dēs enī q̄ nascunt: de ope maritali nascunt: ille de v̄gine natus: sine manibus nat⁹ est. Per manus enī op⁹ humanum significat. Quo manus hūane nō accesserūt: Tūc maritalis amplexus nō fuit: fetus tūc fuit. Natus est q̄ de mote sine manibus lapis ille: creuit: et crescēdo fregit oīa reḡ terrarū. Fact⁹ est aut̄ mōs magn⁹: et impleuit vniuersam faciē terre. Hec ē ecclia catholica: cui vos cōdicare gaudete. Illi aut̄ q̄ nō ei cōmunicāt: q̄ p̄ter ip̄m montē adorant et laudāt deū: nō exaudiri ad vitam eternā: et si ad q̄dam tp̄alia exaudiri. Nō sibi q̄ blandiant: q̄ eos in q̄busdam exaudit deus. Nam et paganos exaudit in quibusdam. Nonne clamāt pagani ad deū: et pluit. Quare? Quia facit solē suū oriri super bonos et malos: et pluit sup iustos et iniustos. Noli q̄ gloriari pagane: quia te clamante ad deū pluit deus: q̄ sup iustos et iniustos pluit. Audiuit te ad tp̄alia: nō te audit ad eterna: nisi in mote scō ei⁹ adoraueris. Adorate dñm in mote scō ei⁹: qm̄ sanct⁹ ē dñs deus noster. Hec de psalmo sufficiāt caritati v̄re: q̄tum dñs donauit locuti sumus. Ecce quicq̄ loq̄mur in noīe dei: qm̄ dei est loquentis p̄ nos: imber dei est: videte vos qual terra sitis. Nā qm̄ pluuia venit sup terrā: si bona terra est: fruct⁹ bonos parit: nā si mala terra est: spinas parit: pluuia tñ dulcis est: et sup fructus et super spinas. Qui istis v̄bis auditis: peior sc̄tus fuerit: et spinas de pluuia generauerit: igne speret: pluuia nō accuset. Qui aut̄ melior factus fuerit: et fruges de bōa terra generauerit: horreū speret: pluuia laudet. Aut qd sūt nubes: aut qd ē pluuia: nisi dei misericōdia omīa faciētis circa eos q̄s diligit: et quib⁹ donauit: vt ab eis diligat.

Explicit Tractatus de ps̄. XCVIII.

Incipit Tractatus de ps̄. XCIX.

Psalmi fratres cū cantaret: audistis: breuis est nec obscurus: quasi securitatem dederim ne labores timeatis. Videamus tñ attentius: et quanto liberius: tātō diligentius: quid sibi velint caipa que apte sonant: vt q̄stū dñs donare dignat: spūaliū intelligat. Vox dei quolibet organo sonās: tamē vox dei. Regis enī delectat aures eius nisi vox ei⁹. Nam et nos cū loq̄mur: tunc eū delectamur: cū ip̄e de nobis loquitur. Psalmus in confessione sic inscribit. Hic ē titulus ei⁹. Psalmus in cōfessione. Pauci versus sūt: magnarū rerū grauidi: pariant semina in cordibus v̄ris: vt paret horreū messis dominice. Psalmus iste in cōfessione h̄ nob̄ iubet: ad h̄ nos hortat: vt iubemus deo: Nec hortat velut aliq̄ vnū angulū fre: aut vnā aliquā habitationē: q̄gregationē v̄e hoīm: sed quia vbiq̄ nouit se seminasse b̄ndictionē: vndiq̄ exigit iubilationē. Jubilate q̄ deo vniuersa terra. Nūq̄d mō vocem meā audiuit vniuersa terra: Et tamen hanc vocē audiuit vniuersa terra. Nam iubilat dño vniuersa terra: et qd̄ adhuc non iubilat: iubilabit. Pertendens enī benedictio incipiente ecclia ab hierlm̄ p̄ oēs gentes: impietatem vbiq̄ p̄sternit: pietatem vbiq̄ cōstruit: et mixti sunt boni mali: et mali p̄ omnem terrā: et boni p̄ oēm terram. In malis murmurat oīs terra: in bonis iubilat oīs terra. Quid est q̄ iubilare? Adultū enī nos attentos facit ad h̄ v̄bū et p̄ntis psalmi titulus: q̄ inscribit in cōfessione. Quid ē in cōfessione iubilare? Et alter⁹ cuiusdā psalmi sentētia dicens: B̄tus p̄ls qui intelligit iubilationē. Profecto magnus aliq̄d ē: h̄ qd̄ intellectū: beatos facit. B̄ns q̄ de⁹ n̄r̄ beatificator hoīm det mihi intelligē qd̄ dicas: det vobis intelligere qd̄ audit. Beatus p̄ls q̄ intelligit iubilationē. Curramus q̄ ad hanc beatitudinē: intelligam⁹ iubilationē: nō eā sine intellectu fundam⁹. Quid op⁹ ē iubilare: et nō obtemperare huic psalmo dicenti: Jubilate deo oīs terra: et nō intelligere iubilationē: vt vox n̄ra sola iubilet: et cor nō iubilet: Sonus enī cordis intellectus est. Qd̄ nostis dicitur⁹ suz: Qui iubilat nō v̄ba dicit: sed sonus q̄daz est leticie sine v̄bis: Vox est enī animi diffusū leticia: q̄stū pōt exp̄mentis affectuz nō sensum cōphendētis. Gaudēs hō in exultationē sua: ex v̄bis q̄busdā q̄ n̄ p̄nt dici et intelligi: erupit in vocē quādā exultationis

sine vobis: ita ut appareat cum ipsa voce gaudere quod dicitur: si quasi repletus nimio gaudio si posse vobis explicare quod gaudet. Annuadvertite hoc in eis qui cantant etiam non honeste. Non enim talis erit iubilatio nostra quam illorum est. Nos enim in iustificatione iubilare debemus: illi autem iubilant in iniquitatem. Itaque nos in confessione: illi in confusione: Amen ut si quod dico intelligat: immo recordamini rem cognitam: maxime iubilant qui aliquid in agris opantur: copia fructuum locuti: vel messorum: vel vindemiatores: vel aliquos fructus metentes: et ipsa fecunditate terre et feracitate gaudentes exultando cantant: et inter cantica que verbis enunciant inserunt voces quasdam sine verbis in elatione exultantis animi: et hec vocatur iubilatio. Si quis forte propterea non recognoscit: quia nunquam advertit: advertet de cetero. Atque utinam non inveniatur quos advertat: ne deus inveniatur quos eternat. Sed tamen quia non desunt nasci spiritus: in male exultantibus: advertam iubilationem improbandam: et offeramus deo iubilationem coronandam. Quia ergo nos iubilamus: Quia laudamus quod dici non potest. Attendamus enim universam creaturam terre: mare et celum: et omnia que in eis sunt: Attendimus singula habere origines et causas suas: seminum vini: nascendi ordinem: permanendi modum: intereundi decessum: currere volumina seculorum: sine ulla perturbatione stellas volui quodammodo ab oriente in occidentem: pagere cursus annorum: videmus dimensiones mensuram: distensiones horarum: in quibus omnibus nescio quid inuisibile quod spiritus vel anima dicitur inesse omnibus animantibus ad appetendam voluptatem: fugiendamque molestiam: ad preservandam incolumitatem suam: vestigiis quod dicitur unitatis inesse etiam homini communi quod dicitur cum angelis dei: non cum pecoribus: sicut esse: vivere: audire: videre et cetera: sed quod intelligat deum quod ad mentem proprie pertineat: quod sicut oculum album et nigrum: ita equitatem iniquitatemque discernat. In hac tota consideratione creature quae nominare utcumque et percurrere potuimus: interroget se anima: quae fecit haec omnia: Quis creavit haec: Quis tepaz: Quid sunt ista quae consideras: Quid tu quae consideras: Quis ille quae fecit consideranda et considerantem: Quis est iste: Dic illi: ut dicas illi: cogita illi. Potes enim aliquid cogitare: et forte non potes dicere: nullo modo aut poteris dicere quod non potueris cogitare. Ergo cogita illi: postquam dicas illi: et

cogites illi: accede ad illi. Quod enim vis bene videre ut habeas quod loquaris: accedis ut inspicias: ne forte videndo longe fallaris. Sed ut oculi ista corpora: sic ille mente conspiciatur: corde attendit et videt. Et ubi est cor ubi ille videat: Beati ait mundicordes: quoniam ipsi deum videbunt. Audio: credo: ut possim intelligi corde videri deum: nec posse nisi mundo corde conspici: sed audio aliam scripturam: Quis gloriabitur castum se habere cor: Aut quis gloriabitur mundum se esse a peccato: Attendi ergo universam creaturam quantum potui: corporalem animadverti in celo et in terra: spirituales autem in meipso qui loquor: quae membra vegeto: quae vocem intendo: qui linguam moueo: qui verba pronuncio: sensusque discerno. Et quoniam comprehendendo me in me: Tamen ergo possum quod supra me pronuntio: tamen cordi humano visio dei: Et inde dicitur quodam operatio mundandi cordis: hoc dicitur a scriptura: Para ubi videas quod amas antequam videas. Audito enim deo et noie eius: cui non dulce est quod audit: nisi ipso multum remoto: multum longe factus: Quoniam ecce inquit: qui longe faciunt se: a te bibunt. Sequitur. Perdidisti omnem quae fornicat abs te. Nobis autem quod dicitur: Quia illi longe: et ideo in tenebris: et ita fauciatis oculi in tenebris: ut lumen non solum non desiderent: sed etiam perborrescant: nobis in longinquo invenis quod dicitur. Accedite ad deum et illuminamini. Ut autem accedat et illumineris: displiceat tibi tenebre tue: damna quod es: ut merearis esse quod non es. Es iniquus: esse debes iustus: Non quod iusticiam percipiturus es: si adhuc tibi placeat iniquitas. Lotere illam in corde tuo: et munda: expelle illam de corde tuo: ubi vult habitare quem vis videre. Accedit ergo utcumque anima humana interior homo recreatus ad imaginem dei: qui creatus est ad imaginem dei: qui tanto erat longe factus: quanto ierat in dissimilitudinem. Non enim locorum intervallum acceditur ad deum: aut receditur a deo. Dissimil factus: longe recessisti: simul factus prime accedis. Unde quod nos vult accedere deus faciens primo siles ut accedamus. Estote autem sicut pater vester qui in celis est: qui solem suum oriiri facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Dilige diligere inimicum: si vis cauere inimicum. In quantum autem in te caritas crescit: efficiens te et reuocans te ad similitudinem dei pertendit usque ad inimicos: ut sis ei similis qui facit solem suum oriiri non super bonos tantum: sed super bonos et malos: et pluit non super iustos tantum: sed super iustos

z iniustos. Quantū accedis ad similitudi-
nem: tantū pficis in caritate: z tanto inci-
pis sentire deū. Et quē sentis: q̄ veit ad te:
an ad quem tu redis: Nā ille nūq̄ discessit
a te. Recedit a te deus: cum tu recedis a
deo. Presentia sunt cecis oīa sicut vidēti-
bus. Uno loco stās cecus z vidēs hīdem
formis rerū vterq̄ circūfundit: ille est p̄ns
reb⁹: ille absens. Ex duob⁹ vno loco stan-
tibus vnus est p̄ns: al⁹ absens: nō reb⁹ ip-
sis ad alterutrū accedentib⁹: z ab altero re-
cedentibus: sed p̄pter dissimilitudinē ocu-
lorū suoz. Ille q̄ cecus dicit: qz extinctus
est ibi qd̄ contemplari solet luci cuncta ve-
stienti: frustra est p̄ns reb⁹ q̄s nō videt: im-
mo rectus absens: q̄ p̄ns dicit. Ubi enīz
nō est sensus ei⁹: recte dicit absens. Hoc ē
enī absentē esse: sensu abesse. Sic z de⁹ vbi
q̄ p̄ns est: vbiqz tot⁹. Sapia eius attingit
a fine vsqz ad finē fortiter: z disponit omīa
suauiter. Qd̄ autē de⁹ p̄: h̄ verbū ei⁹: z sa-
piētia ei⁹: lux de luce: de⁹ de deo. Quid q̄
optas videre: Nō est a te lōge qd̄ vis vide-
re: Ap̄tus dicit z qd̄em nō lōge positū ab
vnoquoqz n̄m. In ip̄o enī viuim⁹ z moue-
mur z sum⁹. Quāta q̄ miseria est lōge esse
ab eo qui vbiqz est: Esto q̄ simul pietate et
diligens cogitatio: qm̄ inuisibilia eius p̄
ea q̄ facta sunt intellecta cōspiciunt. Ea q̄
facta sunt intueri: mirari: quere auctores.
Si dissimul sis repelleris: si simul exultabis:
z cū accedere cepis simul: z p̄sentis dicere
deum q̄stum in te caritas crescit: qui z cari-
tas deus est: senties qd̄dam qd̄ dicebas: z
nō dicebas. Nā enī q̄ sentiret: dicere te pu-
tas: deum incipis sentire: z ibi sentis dici n̄
posse qd̄ sentis. Cum autē ibi didiceris di-
ci non posse qd̄ sentis: tacebis nō laudab⁹.
Ergo mutus eris in laudib⁹ dei: z gratiaz
actiones nō reddes ei q̄ voluit se notū tibi
facere: Laudabas cū q̄reres: silebis cū in-
ueneris: Nullo pacto nō eris ingrāt⁹. Be-
betur honor: debet reuerentia: debet ma-
gna laudatio. Attende te qui sis terra z ci-
nis: vide q̄s meruerit qd̄ videre. Uide q̄s:
quid: homo deum. Agnosco non merituz
hoīs: sed misericordiaz dei. Lauda q̄ miserātē.
Quō inq̄s laudabo: Nō dicū ip̄m quod
sentire possum ex pte in enigmate p̄ specu-
lum iam explicare nō possum. Audi ergo
psalmū.

Alia fra-
to domino

Expositio psalmi.
Qubilate deo omnis terra.
Intellexisti iubilationem oīs ter-
re: Si iubilas: dño iubila: noli iu-

bilationē tuā in alias atqz alias res diuide-
re. Postremo cetera dici possunt vtcūqz:
ille solus est ineffabil qui dixit et facta sunt
omīa: dixit: z facti sumus: sed nos cum di-
cere nō possumus. Verbu⁹ eius quo dicti
sumus: filius eius est: vt a nobis vtcūqz in-
firmis diceret: infirmus fact⁹ ē. Iubilatoz
p̄ vbo possumus dicere: v̄bū p̄ verbo nō
possum⁹. Jubilate q̄ deo oīs terra. Ser-
uite dño in iocūditate. Oīs seruitus
amaritudine plena est: omēs cōditio ob-
ligati z fuiunt z murmurāt. Nolite timere
illius dñi fuitatem: non erit ibi gemit⁹: nō
murmur: nō indignatio. Nemo se petit in-
de venalē: qz dulce est qd̄ redempti omēs
sumus. Magna felicitas est fratres esse in
ista domo magna fuū: z si cū cōpedibus.
Noli timere h̄ue compedite: cōfiteri dño.
Meritis tuis attribue cōpedes tuas: con-
fiteri in cōpedibus tuis: vt inter ornamen-
ta stant. Nō frustra: nec sine exauditione
dictū est: Intret in cōspectu tuo gemit⁹ cō-
peditozū. Seruite dño in iocunditate. Li-
bera fuitus est apud dñm: libera fuit⁹ vbi
nō necessitas: sed caritas fuit. Clos inq̄t ī
libertatem vocati estis fratres: tantū ne li-
bertatem in occasionē carnis detis: si p̄ ca-
ritatem spūs fuit inuicē. Seruum te cari-
tas faciat: qz liberū te veritas facit. Si mā-
seritis inq̄t in v̄bo meo: vere discipuli mei
estis: z cognoscetis veritatē: z veritas libe-
rabit vos. Simul es fuus z liber: seru⁹ q̄a
factus es: liber qz amaris a deo a quo fa-
ctus es: immo etiā inde liber: qz amas euz
a quo factus es: noli fuire cum murmure.
Nō enī id agūt murmura tua: vt non ser-
uias: sed vt malus fuus fuas. Seru⁹ es
dñi: libertus es dñi: non te sic q̄ras manu
mitti: vt recedas de domo manumissoris
tui. Seruite dño ī iocūditate. Plena erit
illa z p̄fecta iocūditas: cū corruptibile h̄ i-
duerit incorruptionem: z mortale h̄ indue-
rit immortalitē. Tūc erit p̄fecta iocūdi-
tas: tūc illa p̄fecta iubilatio: tūc laus sine
defectu: tūc amor sine scādalo: tūc fructus
sine timore: tūc vita sine morte. Quid h̄:
Nullū ne gaudiū: Si nullū gaudiū: nulla
iubilatio. Quō iubilate deo vniuersa fra-
Est plāe z h̄ gaudiū de spe future vite: gu-
statur hic vñ ibi satiemur. Sz necesse est vt
mlta p̄ferāt frumēta int̄ zizania. Sunt gra-
na inter paleā: est liliū inter spinas. Quid
enī audit ecclā: Sicut liliū in medio spinarū:
ita p̄rima mea in medio silarū. Nō

Alia fra-
flecticia

dictū est in medio alienarum: s; in medio fi-
liarū. **O** dñe quō consolaris: quō confor-
tas: Quō terres: Quid est qđ dicit: Sic
liliū in medio spinarū: ita p̄ima mea i me-
dio filiarū: Quas dicit spinas: **I**pas filias
respondet. Spine sunt ppter mores suos:
filie ppter sacramēta mea. Utinā ergo in-
ter gemit⁹ alienarū gemeret: minus gemit-
retur. Ille est maior gemitus: qm̄ si inimi-
cus exprobrasset mihi: sustinuissem vtiq; :
Et si is qui oderat me sup me magna locu-
tus fuisset: absconderem me vtiq; ab eo .
Psalmi voces sūt: qui litteras nostras nō
uit sequi: qui nō nouit discat vt sequatur.
Si is qui oderat me sup me magna locut⁹
fuisset: absconderē me vtiq; ab eo. Tu vō
hō vnanimus dux meus ⁊ notus me⁹: qui
siml mecū dulces capiebas cibos. Quos
dulces cibos nobiscū capiūt: qui nobiscū
semp futuri nō sunt: Quos dulces cibos:
nisi gustate ⁊ videte qđ dulcis est dñs: In-
ter illos necesse est vt gemamus. Sed qđ se
sepatur⁹ est christian⁹: vt nō gemat inf sal-
sos fratres: Quo iturus est: Quid factur-
rus: Solitudines petat: Sequunt scanda-
la. Sepaturus est se qui bñ pficit: vt nullū
omnino hoiez patiat. Quid si ⁊ ipm ante
qđ pficeret nemo vellet pati: Si ergo qđ p-
ficit nullū hoiez vult pati: eo ipso qđ nō vult
aliquē hoiem pati cōuincit qđ nō profice-
rit. Intendat caritas v̄ra: sustinētes inui-
cem (aut aplūs) in dilectiōe: satagentes ser-
uare vnitatē spūs in vinculo pacis. Sustine-
ntes inuicē: nō habes qđ in te ali⁹ susti-
neat: **A**doro si nō est: Sed ecce non sit: eo
robustior es ad ceteros sustinēdos: qđ iam
nō habes qđ in te alij sustineāt. **N**ō sustine-
ris: sustine ceteros. Non possum inq̄s. Er-
go habes qđ ⁊ in te alij sustineāt: Sustine-
tes inuicē in dilectione. Tu deserū res hu-
manas: ⁊ segregas te: vt nemo te videat:
Qui pderis: Tu ad hoc puenisses: si null⁹
tibi pfuisset: An qđ veloces pedes tibi vi-
deris habuisse ad transeundū: p̄cisur⁹ est
pontem: Erhortor omēs: vox dei oēs hor-
tatur: sustinentes inuicē in dilectiōe. **S**e-
parabo me inquit aliq̄s cū paucis bonis:
cū illis mihi bñ erit. Nam nulli pdesse: im-
piū ⁊ crudele est: **N**ōne hoc docuit domi-
nus meus: **N**ō enī damnauit suum qui in-
teruertit qđ accepit: s; qui nō erogauit. In-
telligat pena interuersoris ex pena pigri.
Serue nequā ⁊ piger ait dñs damnās: nō
ait interuertisti pecuniā meā: nō ait: **B**edi

tibi: ⁊ non mihi: qđ dedi integrū reddidi-
sti: qđ nō creuit: quia nō erogasti: inde inqt
te puniam. **A**uarus est de⁹ salutis nostre.
Ergo sepabo me inqt cum paucis bonis.
Quid mihi est rationē h̄re cū turbis: **B**ñ
pauci ipi boni: de qbus turbis sunt eliq̄ti:
Si tñ iam ipi pauci hoies boni: tñ bōa co-
gitatio hūana: laudabilē esse cū talibus qui
elegerunt vitam quietaz: remoti a strepitu
populari: a turbis inq̄tis: a magnis flucti-
bus seculi: tanq̄ in portu sunt. Jam qđ ibi
gaudiū: **I**bi ubi iubilatō illa: qđ p̄mittit: **N**ō
dum: s; adhuc gemitus: adhuc sollicitudo
tēptationū. **H**z enī aliūde ⁊ portus aditū.
Si nulla ex pte haberet: nulla in eum na-
uis intraret. **O**portet qđ vt ex aliq̄ pte pa-
teat. Aliqñ aut p eam pte qđ patz vētus: ir-
ruit: ⁊ vbi scopuli nō sunt: naues semuicez
collise p̄fringāt. **U**bi qđ securitas: si nec in
portu: **E**t tñ vtiq; feliciores in portu qđ i
pelago: fatendū erat: cōcedenduz est: vtz
est: tñ si naues in portu bñ sibi amplificent:
nō sibi collidant. Seruet ibi paritas eq̄li-
tatis: pstantia caritatis: ⁊ qñ forte ventus
ex illa pte qđ patet eruent: sit ibi cauta gub-
natio. **N**ā qđ diciturus est mihi qđq̄s talib⁹
locis forte p̄est: immo fuit fratrib⁹ in his qđ
monasteria dicunt: qđ dicitur⁹ est: **L**autus
ero: nullū malum admittam. Quō nulluz
malū admittes: **N**ullū hoiem malū: nullū
frem malū intrantē admittur⁹ sum: cū pau-
cis bonis bñ mihi erit. **U**bi coḡscis: quez
forte vis excludere: **U**t coḡscat mal⁹ in-
tus p̄bāndus est. Quō qđ excludis intratu-
rum: qđ postea p̄bāndus est: ⁊ p̄bāri nisi in-
trauerit nō pōt: **R**epelles oēs malos: **B**i-
cis enī ⁊ nosti inspicere: **O**ēs nudis cordi-
bus ad te veniunt: qđ intraturi sunt: **I**pi se
nō nouerūt: **E**t dominus tu. **M**ulti enī sibi
p̄miserūt qđ impleturi essent illā vitaz san-
ctam in cōc habentē oīa: vbi nemo dic ali-
qd sūū: qbus est vna aīa: ⁊ cor vnū i deuz:
nisi sunt in fornacez: ⁊ crepuerūt. Quō qđ
cognoscis eum qđ sibi adhuc ignor⁹ ē: **E**x-
cludes malos fratres a cōuentu bonoruz:
Be corde tuo quisq̄s ista dicit: oēs malas
cogitationes si potes a te exclude: non in-
tret in cor tuū vel mala suggestio. **N**ō con-
sentio inq̄s: s; intrauit tñ vt suggereret. **N**ā
oēs munita corda habere volumus: vt ni-
bil intret qđ male suggerat. **U**nde autē in-
tret quis nouit: **E**t pugnamus quotidie in
vno corde nostro: vnus hō i corde suo cū
turba luctat. **S**uggerit auaricia: suggerit

libido: suggerit voracitas: suggerit leticia ista popularis: omnia suggerunt: ab omnibus se continet: omnibus respondet: et ab omnibus auerfat: difficile est ut non ab aliquo feriat. Ubi ergo securitas: hic nusquam: in ista vita nusquam: in sola spe promissorum dei. Ibi autem est illuc puenerimus: perfecta securitas: cum claudunt porte: et firmanant vectes portarum iherusalem: ibi vere plena iubilatio et magnus gaudium. Adhuc autem ne securus laudes quilibet vitam: aut mortem ne laudes homines quecumque. Hinc autem fallunt homines: ut vel non suscipiant meliorem vitam: vel temere aggrediantur: quis enim laudare voluit: sic laudat ut non dicant mala que mixta sunt: et qui vituperat: ut claudat oculos aduersus bona: et sola mala que ibi vel sunt vel putant: exaggeret. Inde fit ut vnaqueque professione laudata: id est non caute laudata: cum inuita uerit homines laude sua: inueniant illi qui illuc ueniant aliquos quales ibi esse non credebant: et offensi a malis: resiliant a bonis. Fratres disciplinam istam ad vitam ueram conferre: et sic audite ut uiuatis. Laudat: ut generaliter dicat: ecclesia dei: magni homines christiani: soli christiani: magna catholica: diligunt se omnes: impendunt sibi quisque quod possunt: orationibus: ieiunijs: hymnis uacat per totum orbem terrarum: vna consensione pacis laudat deum. Audit forte qui nescit: tacitum est de commixtis malis: venit laudem inuitatus: inuenit commixtos malos: qui non illi predicti sunt antequam ueniret: offeditur a falsis christianis: refugit a ueris christianis. Rursus odiosi maledicti irruunt in vituperationem: Quales christiani? Qui christiani? Auari: feneratorum. Nonne ipsi sunt qui theatra et amphitheatra implent per ludos: et per alia spectacula: que implent ecclesias per dies festos: Ebriosi: voraces: inuidi: insectatores alterutrum sunt tales: sed non soli tales. Et iste vituperator ceco animo tacet bonos: et ille laudator incauto animo tacet malos. Si autem sic laudamus in hoc tempore ecclesiam dei: quod laudant scripture dei: Ecce quod nunc dixi. Sicut lilius in medio spinarum: sic proxima mea in medio filiarum. Audit homo: considerat: placet illi lilius: intrat: adheret lilio: tolerat spinas: merebit esse in laude: et in osculo spiritus sancti: qui dicit: Sicut lilius in medio spinarum: sic proxima mea in medio filiarum. Ita et iherosolymis. Laudatores clericorum intendunt ibi bonos ministros: fideles dispensatores: om-

nium toleratores: viscera sua impedentes his quos uolunt proficere: non querentes que sua sunt: sed que Iesu christi laudant hec obliuiscunt: quia mixti sunt malis. Rursus que reprehendunt auaricia clericorum: improbitates clericorum: lites clericorum appetentes res alienas: ebriosos: voraces iactant: et tu inuide vitupas: et tu incaute laudas. Tu qui laudas: dic mixtos malos: tu qui vitupas: uide ibi et bonos. Sic et in illa uita communi fratrum que est in monasterio magni uiri sancti: quotidie in hymnis: in orationibus: in laudibus dei inde uiuunt: cum lectione illis res est. Laborant manibus suis: inde se transigunt: non auare aliquid petunt: quicquid eis inferit a pijs fratribus cum sufficientia et cum caritate utuntur. Nemo sibi usurpat aliquid que alii non habeat. Omnes se diligunt: omnes inuicem se sustinent. Laudat que nescit quid iterius agatur: que nescit quod illo uento intrante etiam naues in portu collidunt. Intrat quasi securitatem sperans neminem quem toleret habiturus: inuenit ibi fratres malos: qui mali inueniri non possent: nisi admitterent: et necesse est ut primo tolerant: ne forte corrigant: nec excludi facile possunt: nisi pius fuerint intoleranti: et fit ipse intolerande patientie. Quis me que rebat: Ego putabam quia caritas esset hic. Et paucorum hominum molestia irritatus: dum non perseuerauerit implere quod uouit: fit desertor tam sancti propositi: et reus uoti non redditum. Jam uero cum inde exierit: fit et ipse vituperator et maledictus: et dicit ea sola que quasi se pati non potuisse asseuerat: et aliqui uera sed uera mala malorum toleranda sunt propter societatem bonorum. Bicit illi scriptura: Elebis qui perdidit sustinentiam: et quod est amplius ructat indignationes malorum odorum: uenit absterreat intraturos: quia ipse cum intrasset: perdurare non potuit. Quales illi inuidi litigatores neminem sustinentes avari: ille illud ibi fecit: et ille illud ibi fecit. O male que taces bonos: Quos tolerare non potuisti: iactas: que te malum tolerauerit taces. Adherito illud fratres carissimi magnificum in domino euangelio ex ore domini: Buo in agro: unus assumet: et unus relinquet. Bue in molen dino: vna assumet: et vna relinquet. Buo in lecto: unus assumet: et unus relinquet. Qui sunt duo in agro? Ad dicit apostolus: Ego plantauit: apollo rigauit: sed deus incrementum dedit. Bei agricultura est: in agro laboramus. Buo in agro clerici sunt:

in illa equitate angelorum. Sed videte quid dixerunt: non erit confessio peccatorum. Non dixi: non erit confessio: erit enim confessio laudis. Semp confiteberis illum deus: te creaturam: illi protectores: te protectum. In illo quodammodo absconditus eris: sicut dictum est: Abscondes eos in abscondito vultus tui. In atria eius in hymnis confessionum confitemini ei. In portis confitemini: et in atria cum intraueritis confitemini in hymnis. Hymni laudes sunt. Quando intras te reprehende: cum intraueris illum lauda. Aperite mihi portas iusticie: dicit in alio psalmo: ingrediens in eas confitear domio. Numquid dixit: cum ingressus fuero iam non confitebor: Etiam ingressus confitebitur. Que enim peccata confitebatur dominus noster Iesus christus quando ait: Confiteor tibi pater domine celi et terre: Illud laudans confitebatur non se accusans.

Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus. Nolite putare quia deficitis in laudando. Laudatio vestra quasi maleducatio erit. Quantum laudatis: tantum vires acqritis: et tunc dulcescit que laudat. Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus. In eternum misericordia eius. Non enim cum te liberauerit desinet esse misericors: et ut protegat semp in eternam vitam misericordia eius est. In eternum ergo misericordia eius. Et usque in generationem et generatione veritas eius. Aut omnem generationem accipe quod dictum est in generationem et generationem: aut in duabus generationibus: vnam terrenam: alteram celestem. Hic est generatio vna que parit mortales: altera que parit eternos. Veritas eius et hic est et ibi. Noli putare quia hic non est veritas eius. Si non hic esset veritas eius: non diceret in alio psalmo: Veritas de terra orta est. Nec ipsa veritas diceret. Ecce ego vobiscum sum usque in consummationem seculi.

Explicit Tractatus de ps. XCIX.

Incipit Tractatus de ps. C.

Expositio psalmi.

Psalms iste centesimus quod habet in primo versu: hoc in toto corpe eius querere debemus.

Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine. Nemo sibi ad impunitatem blandiat de misericordia dei: quia est iudicium. Et nemo i

melius commutatus exhorreat iudicium dei: quia precedit misericordia dei. Homines enim quando iudicant aliquando victi misericordia faciunt contra iusticiam: et videtur in eis esse misericordia: et non esse iudicium: aliquando vero rigidum volentes tenere iudicium perdunt misericordiam. Deus autem nec in bonitate misericordie perdit iudicij severitatem: nec in iudicando cum severitate amittit misericordie bonitatem. Ecce si temporibus distinguamus hec duo: misericordiam et iudicium. Forte enim non sine causa ipso ordine posita sunt: ut non diceret iudicium et misericordiam: sed misericordiam et iudicium. Si ergo per tempora distinguamus hec duo: forte inuenimus modo tempus esse misericordie: futurum autem tempus iudicij. Quomodo est primo tempus misericordie? Primo in deo consideranda: ut et tu quantum ipse tibi donavit imiteris patrem. Nec enim arrogant dicimus patrem nostrum nos debere imitari: quando quidem dominus ipse vnicus dei filius ad hoc nos hortatur dicens: Estote sicut pater vestri celestis: Cum diceret: Diligite inimicos vestros: orate pro eis qui vos persequuntur: ut sitis inquit filij patris vestri qui in celis est: qui solem suum oriri facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Ecce misericordia. Quando vides iustos et iniquos eundem solem intueri: eandem lucem capere: eosdem fontes bibere: eadem pluuiam saginari: ipsam fructibus terre repleri: similiter aerem istum ducere: bre equaliter bona mundi: noli putare iniustus esse deus qui dat ista equaliter iustis et iniustus: Misericordie tempus est: non dux iudicij. Nisi enim primo deus per misericordiam parceret: non inueniret quis per iudicium coronaret. Est ergo misericordie tempus: quoniam patientia dei ad penitentiam adducit peccatores. Audi apostolum dicentem: utrumque tempus: et distigue et tu. Existimas autem inquit o homo qui iudicas eos qui faciunt ea et eadem agis: quoniam tu effugies iudicium dei? Intendite: videbat enim se. Sed cuius dicit: Non enim vni homini dicit: si generi humano talia dicebat se committere multa mala quotidie: et tamen viuere nihil mali sibi contingere: et putabat aut dormire deus: aut res humanas non attendere: aut amare facta hominum mala: tollit istam cogitationem de corde: sed bene intelligentibus. Quid ergo ait? Existimas o homo qui iudicas eos qui talia agunt et facis ea: quoniam tu effugies iudicium?

Alia fra non habet tili

cium dei: Et quasi diceret: quare facio tā-
ta mala quotidie: et nihil mali mihi contingit:
secutus ostendit illi tempus misericordie. An di-
uinitas benignitatis et patie et longanimita-
tis eius contemnis: Et vere quod hoc contem-
nebat: sed fecit illum sollicitum: Ignoras inquit
quoniam benignitas dei ad penitentiam te addu-
cit: Ecce tempus misericordie. Ne autem ille se puta-
ret futurum: quod securus eum terruit: Tu autem
iam tempus iudicii audisti: audi tempus
misericordie. Propter misericordiam et iudicium can-
tabo tibi domine. Tu autem inquit secundum duriciam
cordis tui et cor impenitentis: thesaurizas tibi
iram in die ire et reuelationis iusti iudicii
dei: quod reddet unicuique secundum opera sua. Ecce
misericordiam et iudicium cantabo tibi domine.
Sed minatur est de iudicio: Numquid ideo
iudicium dei tantummodo formidandum est: et
non amandum: Formidandum malum propter penam:
amandum bonum propter coronam. Quia ergo ter-
ruit malos apostolus in hoc testimonio quod
commemorauit: audi ubi spem dat bonis
de iudicio: seipsum ponit et dicit et ostendit:
et ipse in se tempus misericordie: quod nisi et ipse inue-
niret tempus misericordie: qualem illum inue-
niret in iudicio: Blasphemum persecutorem in-
iuriosum. Sic enim dicit et commendat tempus
misericordie in quo modo sumus. Qui prius fui in-
quit blasphemus et persecutor et iniuriosus: sed mi-
sericordiam consecutus sum. Sed forte ipse solus
persecutus est misericordiam: audi quod nos eri-
gat. Ut in me inquit ostenderet christus Iesus
omnem longanimitatem ad informationem
eorum qui credituri sunt illi in vitam eternam.
Quid est ut in me ostenderet longanimitatem:
Ut unusquisque peccator et sceleratus vide-
ret: quod Paulus accepit veniam: et non de se de-
sparet. Ecce ostendit se: erexit et alios. Ubi:
In tempore misericordie. Audi in tempore iudicii quod
dicat de bonis: Iterum dicens de se et de alijs
primo misericordiam consecutus est. Quare: Quod
fuit blasphemus et persecutor et iniuriosus: ve-
nit dominus ut donaret Paulo: non ut redde-
ret. Nam si reddere vellet: quod inueniret quod
redderet peccatori: nisi penam et supplicium:
Noluit reddere penam: sed donauit gratiam. Au-
di quod ille cui donauit tenet dominum etiam debi-
torem. Inuenit eum donatorem tempore misericordie:
tenet debitorem tempore iudicii. Quod bene dicit: vi-
dete. Ego enim iam imolor dixit: et tempus reso-
lutionis mee proximum est. Bonum certamen
certavi: cursum consummaui: fidem seruauimus.
Hoc tempore misericordie: Audi de iudicio: Be ce-

tero superest mihi corona iusticie: quod reddet
mihi dominus in illa die iustus iudex. Non dixit
donat: sed reddet. Quoniam donabat misericors
erat: quoniam reddet: iudex erit: quia misericordiam et
iudicium cantabo tibi domine. Sed donando de-
licta fecit se debitorem corone: ibi misericordiam
consecutus sum. Misericors ergo dominus primo: hic
autem reddet mihi coronam iusticie. Ubi red-
det: Quia iustus iudex est. Quare iustus
iudex: Quia bonum certamen certavi: cur-
sum consummaui: fidem seruauimus. Ideo iustus
non potest nisi coronare ista: inuenit enim ista
quod coronaret. Antea vero quid inuenerat quod
prius fuit blasphemus et persecutor: Ista do-
nauit: illa coronauit. Bonauit hec tempore
misericordie: coronauit illa tempore iudicii: quia
misericordiam et iudicium cantabo tibi domine. Sed
numquid solus Paulus bene meruit: Hoc enim
dixeram quomodo in illo testimonio terruit:
sic in isto erexit. Luce dixisset: Reddet mihi in
illo die iustus iudex: non solum mihi inquit:
sed omnibus qui diligunt manifestationem et re-
gnum eius. Ergo fratres quoniam habemus tem-
pus misericordie: non nobis blandiamur: non nos
dimittamus: non dicamus: semper parcat deus.
Ecce feci heri: et peccat deus: facio et ho-
die: et parcat deus: faciam et cras: quod parcat
deus: Attendis ad misericordiam: et non times iu-
dicium. Si vis cantare misericordiam et iudicium:
intellige: quod ideo parcat ut corrigaris: non
ut in malignitate permanas: Noli tibi the-
saurizare iram in die ire et reuelationis iusti
iudicii dei: quia tempus misericordie in alio psal-
mo dicit: Peccatori autem dicit deus: Ut quod
tu enarras iustificationes meas: et assumis
testamentum meum pro os tuum: Tu vero odisti
disciplinam meam: et abiiecisti sermones meos
post te. Si videbas furem: currebas cum eo:
et cum mechis portionem tuam ponebas.
Sedens aduersus fratrem tuum detrahebas:
et aduersus filium matris tue ponebas scan-
dalum: Hec fecisti et tacui. Uide tempus mi-
sericordie. Quid est tacui: Numquid non corri-
pui: Sed si iudicavi. Quod enim tacet quod quo-
tidie clamat in scripturis: in euangelio: in pre-
dicatoribus suis: Tacui a supplicio: non a
verbo. Hec fecisti et tacui. Et quod tacuit deus:
id est non vindicauit: quid sibi dixit in corde
suo peccator: Audi. Suspensus es inquit
iniquitate quod ero tibi filius: id est parus est quod tu
talis eras: et me talem putabas. Et cum ostē-
dis illi tempus misericordie: terruit de tempore iudicii.
Argua te et statua te ante faciem tuam. Tu te

ponis post te: ego te ponam ante te. Omnis enim q non vult videre pctā sua: post dorsum se ponit: et alioꝝ peccata acute attendit: nō p diligentia: s̄ p invidentiā: non volēs sanare s̄ accusare: se aut̄ obliuiscit. **U**n talibus dñs dicit: Stipulam in oculo fratris tui vides: et trabē in oculo tuo non p̄sideras: Quia ḡ misericōdia et iudiciū cātaf nobis: et nos facientes misericōdiaz securi expectem⁹ iudiciū: et simus in corpe ipsius: et nos cantem⁹ eā. Cantat enī hoc christus: id est si solū caput cantat: a dño ē canticū hoc: ad nos nō ptinet. Si aut̄ totus christ⁹ id ē caput et corpus ei⁹: esto in mēbris ei⁹: adbere illi p̄ fidem et p̄ spem et p̄ caritatem: et in illo canta: in illo exulta: qz et ipse in te laborat: in te sinit: in te esurit et tribulat. Ille i te adhuc morit⁹: et tu in illo iaz resurrexisti. Nā si in te nō moreret: nollet in te sibi pci a p̄secutore cum diceret: Saule Saule qd me p̄sequeris: Ergo fr̄es mei christus cantat: Sed quō nostis: Christū assidue commendauim⁹ vobis: et scio qz rudia vob nō sunt: Bñs christus v̄bū est dei p̄ qd facta sunt oīa. Hoc v̄bum vt redimeret nos: caro factū est: et habitauit in nobis. Fact⁹ est hō de⁹ sup oīa filius dei equal⁹ patri. Ad h̄ factus est vt deus hō mediator esset inf̄ homines et deū: et recōciliaret lōge positos: et piangeret sepatos: et reuocaret alienatos: et reduceret pegrinos: ad h̄ fact⁹ ē hō. Factus est ḡ caput ecclēie: habet corp⁹ et membra. Quere mēbra ipsius: mō gemūt p̄ vniuersum orbē terraz: tūc letabunt in fine in corona iusticie: de qua dicit Paulus: quā reddet mihi dñs in illo die iustus iudex. Et modo ḡ cantem⁹ in spe: oēs in vñū collecti. Christū enī induti christus sum⁹ cuz capite n̄so: qz vtiqz Abrae semen sumus: Ap̄ls hoc dicit. Quia dixi christus sum⁹: Ap̄lus ait ergo: Abrae semen estis s̄m p̄missionē heredes: Abrae semen estis. Videmus si semē Abrae est christus: In semine tuo bñdicent oēs gentes. Nō dixit i semibus tanq̄ in mltis: s̄ tanq̄ in vno: et semini tuo qd est christus. Et nobis dicit: ḡ semen Abrae estis. Manifestū qz ad christum ptinemus: et qz mēbra ei⁹ et corp⁹ eius sumus: cū capite nostro vnus hō sumus. Cantemus ḡ misericōdiam et iudiciū cantabim⁹ tibi dñe. Psallam et intelligam i via immaculata qñ venies ad me. Nisi in via immaculata: nō potes psallere nec i telligere. Si vis intelligere in via immacu-

lata: psalle: id est opare in hilaritate deo tuo. **Q**ue est via immaculata: Audi sequentia. **D**eambulabā in innocentia cordis mei: in medio domus mee. **H**ec via immaculata ab innocentia cepit: i ipsa enī puenit. Quid queris multa v̄ba: Innocens esto: et p̄fecisti iusticiā. Sed qd est esse innocentē: **D**uobus enī modis nocet hō q̄stum in ip̄o est: aut faciendo miserum: aut deserendo miserū: quia tu nō vis ab illo fieri miser: et nō vis deseri ab alio si miser fueris. Quis est qui facit miseros: **Q**ui infert violentias vt̄ insidias: **R**apit res alienas: opprimit paupes: furat coniugia aliena sollicitat: calūniosus est: vult inferre homibus qd̄ doleat studio maliuolētie. Quis est q̄ deserit miseros: **Q**ui videt inopem aliquo auxilio egentē: et cum habeat quomō p̄stet: cōtemnit: despicit: alienat cor suum. **Q**z si iam omnino talis effz: vt non opus haberet aliqua misericōdia: supbus esset si desereret miserum. **A**dhuc i tribulatione carnis constitutus est: nesciens quid sibi possit cras accidere: et despicit lachrymas miserorū: non est innocens. **S**quis est innocens: **Q**ui cum alijs nō nocet: nec sibi nocet. **Q**ui enim et sibi nocet: non est innocens. **A**it aliquis: **E**cce non tuli alicui: nec pressi aliquem de re mea: de iusto labore meo bene mihi faciam. **C**onuiuum: apparatus habere volo: erogare volo quantum me delectat. **B**ibere cum quibus volo: quantum me delectat. **C**ui aliquid tuli: **Q**uem pressi: **Q**uis de me questus est: **I**nnocens videt: sed seipm̄ corrumpit: si templum dei in se evertit. **Q**uid expectas vt in alio faciat misericōdiā: et parcat miser: **Q**ui in seipsum crudelis est: esse i alio misericors pōt. **T**ota ergo iusticia ad vnū verbum innocentie redigit: **Q**ui autē diliget iniquitatem: odit animā suā. **Q**uando amabat iniquitatē: putabat qd̄ alijs nocebat. **S**ed vide si alijs nocebat: **Q**ui diligit iniquitatem: odit animā suā. **S**ibi ergo prius nocet q̄ vult alijs nocere: nec deambulat qz non est vbi angustias nō patitur arta oīs malicia: sola innocētia lata ē. **U**bi deambulabat: **D**eambulabā i innocentia cordis mei in medio dom⁹ mee. **A**de dñū dom⁹ sue: aut ipsā ecclēsiā dicit. **C**hristus enī deambulabat: aut cor suū: dom⁹ enim nostra interior: cor nostrum est: vt b̄ exposuerit quod superius dixit: **I**n innocentia cordis mei. **Q**ue est innocentia cor

Alta lfa
t Perambulabā

dis suis: Ad medium domus sue. Hanc do-
 mus quisque huiusmodi mala: pellitur ab illa foris.
 Quisquis enim in corde premittit mala conscia: quod
 modo quisque ab stillicidio exit de domo sua:
 aut a fumo non ibi se patitur habitare: sic qui
 non habet quietum cor: habitare in corde
 suo libenter non potest. Tales foras exeunt
 a seipsum animi intentione: et de his que foris
 sunt circa corpus delectantur: quietes in nu-
 gis: in spectaculis: in luxurijs: in omnibus
 malis querunt. Quare foris voluerunt sibi
 bene esse: Quia non est illis intus bene: unde
 gaudeant in conscientia sua. Ideo dominus cum
 sanasset paliticum ait: Tolle grabatum tuum:
 et vade in domum tuam. Faciat illud anima
 que quasi palisi dissoluta est: in membris bone
 operationis constringat: ut bene operetur. Tollat
 grabatum suum: regat cor suum: iam eat in do-
 mum suam: intret in conscientiam suam: iam la-
 taz inueniet vbi deambulet: et psallat: et in-
 telligat. **Non proponebam ante
 oculos meos rem malam.** Quid est: non
 proponebam ante oculos meos rem malam? Non dili-
 gebam. Solus enim dicit quod nostis de homine qui
 ab aliquo diligit: ante oculos illum habet: et
 ille qui contemnit sic solet queri: non me ha-
 bet ante oculos. Quid ergo est ante ocu-
 los habere? Diligere. Quid est non dilige-
 re? Non ibi corde habitare. Dixit ergo non pro-
 ponebam ante oculos meos rem malam: non
 diligebam rem malam. Et exponit ipsam rem
 malam. **Facientes peruariationes odio
 habui.** Intendite fratres mei. Si deam-
 bulatis cum christo in medio domus eius:
 id est si vel in corde vestro bene requiescatis:
 vel in ipsa ecclesia bonum iter carpitis in via
 immaculata: non eos tamen qui foris sunt de-
 betis odisse peruariatores: sed et quoscumque
 intus inueneritis. Qui sunt peruariatores?
 Qui oderunt legem dei: qui audiunt illam: et
 non faciunt: peruariatores dicuntur. Facientes
 peruariationem odio habere: repelle illos a te.
 Sed odire debes peruariatores: non homines.
 Unus homo peruariator: videte quod duo nomina
 habet: homo et peruariator. Hominem deus fe-
 cit: peruariatorem ipse homo fecit. Ama in illo
 quod deus fecit: persequere in illo quod ipse sibi fe-
 cit. Cum enim persecutus fueris peruariatorem eius:
 occidit quod homo fecit: et liberat quod deus fecit.
 Facientes peruariationem odio habui. **Non
 adhesit mihi cor prauum.** Quod est cor
 prauum? Tortuum. Quod est cor tuum? Cor non
 rectum. Quod est cor non rectum? Vide quod est
 cor rectum: et ibi inuenis quod est cor non re-

Alia fra-
 tinitiam

Alia fra-
 todium

ctum. Rectum cor dicitur hominis: quod omnia que vult
 deus ipse vult. Intendite. Orat aliquis: ut ne
 scio quid non eueniat: orat et non prohibet: pe-
 rat quantum potest: sed contra voluntatem ipsius eue-
 nit aliquid: subiungat se voluntati dei: non resi-
 stat voluntati magne: quia ipse dominus sic illud ex-
 ponit: ostendens infirmitatem nostram in se
 quoniam passurus erat ait: Tristis est anima mea
 usque ad mortem. Non enim vere ille timebat
 mortem: qui in presentate habebat ponendi animam
 suam: et in presentate habebat iterum sumendi eam.
 Et Paulus apostolus miles ipsius: seruus
 ipsius clamat: Bonum certamen certavi: cur-
 sum consummaui: fidem seruaui: de cetero re-
 posita est mihi corona iusticie: quam reddet
 mihi dominus in illo die iustus iudex. Exultat
 quia moriturus est: et dominus eius et imperator eius
 tristis est quia moriturus est. Ergo melior ser-
 uus quam dominus: Et vbi est quod ait ipse dominus:
 Sufficit seruo: ut sit sicut dominus eius: sufficit
 discipulo: ut sit sicut magister eius. Ecce forti-
 or est Paulus ventura morte: et dominus tristis
 est. Optabam inquit dissolui: et esse cum christo.
 Gaudet quia dissoluitur: ut sit cum christo:
 et ipse christus tristis est cum quo iste futurus
 se esse letat. Sed quid erat illa vox: nisi so-
 nus infirmitatis nostre? Adulti adhuc infir-
 mi contristantur futura morte: sed habeant re-
 ctum eorum: vitent mortem quantum possunt: sed
 si non possunt: dicant quod ipse dominus: non propter se:
 sed propter nos dixit. Quid enim dixit? **Patet
 fieri potest trahat a me calix iste.** Ecce habes
 voluntatem humanam expressam. Vide itaque re-
 ctus cor: **Uerum non quod ego volo: sed quod tu
 vis patet.** Si ergo cor rectum sequitur deum: prauus
 cor resistit deo. Aliquid illi contingat aduer-
 sum: clamat: deus quid tibi feci? Quid com-
 misi? Quid peccaui? Se iustum vult videri:
 deum iniustum. Quid tamen prauum? Prauum est:
 quia tortus est: et tortam regulam putat. Corrige
 te: et inuenies rectum a quo te deprauasti.
Ille iustus: tu iniustus: et ideo peruersus es: quia
 hominem iustum dicis: et deum iniustum: Quis ho-
 minem iustum dixit? **Leipm:** Quis enim dicis: quod
 tibi feci: iustum te putas. Sed respondeat tibi
 deus: verum dicis mihi: nihil fecisti: omnia enim
 tibi fecisti. Si enim mihi aliquid fecisses: bo-
 num fecisses. Quicquid enim bene fit: mihi
 fit: quia ex precepto meo fit. Quicquid autem
 mali fit: tibi fit: non mihi fit: quia non fecit
 malus aliquid nisi sibi: quia hoc non ego
 iubeo. Tales quando videritis fratres
 corripite: arguite: corrigite. Et si non po-
 testis corripere aut corrigere: nolite consen-

notate: et nolite commisceri cum eo: et non ut inimicum existimetis: sed corripite ut fratrem. Facimur huius plerumque propter medicinam: et tamen cum extraneis multis et cum impijs sepe vescimur. Quid est hoc quod ait: Superbo oculo et insatiabili corde: huic non quiescebat. Habet epulas suas corpium: huius epulas suas cor superbum. Nam propter cibos ipsos cordis superbi: ideo dicit: insatiabili corde. Cor superbum vnum pascit: Si superbus est: inuidus est: aliter non potest. Superbia invidentie est: non potest nisi generare hanc: et cuius illa se esse. Quis ergo superbus invidus est: et si invidus est: malum alienis pascit. Unde dicit apostolus: Si mordetis et comeditis inuicem: videte ne ab inuicem consumamini. Videtis ergo comedentes: nolite his conuesci: fugite male communi. Neque enim se satiant gaudentes de malis alienis: quia insatiabili corde sunt. Laue ne capiaris in epulis eorum laqueo diaboli. Libis talibus pascebant iudei quia crucifixerunt dominum: Sed quia pascebant tantum de pena domini: Nam et nos de cruce domini pascemur: quia corpus ipsius manducamus. Dicebant enim cum videret eum pendentem in cruce insultantes: quia insatiabiles corde erant. Dicebant ergo: Si filius dei est descendat de cruce: alios saluauit: se saluare non potest. Pascebant cibo crudelitatis sue: et ille pascebat cibo misericordie sue. Nam inquit ignosce illi: quia nesciunt quod faciunt. Illi ergo habebant alias epulas: ille alias. Sed quod dicitur sit de mensa superborum: audite. Fiat mensa eorum coram ipsis in miscipula: et in retributione et in scandalum. Passi sunt: capti sunt. Quomodo enim aues ad miscipula: aut pisces ad hamum non pascunt: sed capiunt: sic et ipsi. Hinc ergo impij epulas suas: hinc pijs epulas suas. Audi epulas piorum. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabunt. Si ergo pius pasceatur cibo iusticie: et impius superbie: non mirum si insatiabilis corde pasceat cibo iniquitatis. Noli pasce cibo iniquitatis: et non tibi conuesciat superbus oculo et insatiabilis corde. Et vnum tu pascebaris: Et quod te delectabat: vbi ille tibi non conuescebat. **Oculi mei ad fideles terre: inquit: ut considerent hi mecum.** Dominus dicit: **Oculi mei super fideles terre: ut considerent hi mecum:** id est ut mecum sederent. Quomodo sederent: Se debitis super duodecim thronos: iudicantes duodecim tribus israel. Iudicant fideles fratres: de quibus dicit: **Rescatis quia angelos iudicabimus: Oculi mei super fideles terre: ut considerent hi mecum.**

Alia lra
fedeant
non habet

Ambulans in via immaculata: huius mihi ministrabat. Adhuc ait: non sibi. Adhuc enim ministrant euangelium: huius sibi ministrant: quia sua querunt: non quia Iesu christi. Quid est christo ministrare? Ea que christi sunt querere. Eadem quoniam mali annunciant euangelium: alij fruuntur: illi puniuntur. **Victum est enim: Que dicunt facite: quod autem faciunt: facere nolite.** Non timeas ergo quoniam a malis audis euangelium. **Te illi qui sibi ministrat: id est qui sua ibi querit: tu christi accipe.** **Ambulans in via immaculata: huius mihi ministrabat.** **Non habitauit in medio domus mee facies superbia.** **Reuertere ad domum illam: id est ad cor.** **Non habitabat in corde meo facies superbia.** Nullus talis habitabat in corde meo: resiliat enim inde. **Nemo habitabat in corde meo: nisi mitis et quietus: superbus non illic habitabat.** **Non enim habitabat in corde iusti iniustus.** **Sit a te iustus remotus: ne scio quot milibus et mansionibus: similitudinis habitatis: si vnum cor habetis.** **Non habitauit in medio domus mee facies superbia.** **Loquens iniqua non direxit in conspectu oculorum meorum.** **Hec est via immaculata: vbi intelligimus quando ad nos ueniat dominus.** **In matutinis interficiebam omnes peccatores terre.** **Hoc obscurum est: dignamini aduerte.** **Nam finis psalmi est.** **In matutinis interficiebam omnes peccatores terre.** **Quare? Et disperdas de ciuitate domini omnes operantes iniquitates.** **Sunt ergo in ciuitate domini operantes iniquitatem: et quasi parca eis modo.** **Quare? Quia misericordie tempus est: sed ueniet et iudicij: quia sic cepit psalmus.** **Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine.** **Ja enumerauit superius: quia illi non adhererunt nisi boni.** **Malum non adhesit: nec delectabatur epulis iniquitatis eorum qui sibi ministrabant non domo: id est sua querebant.** **Et quasi diceretur illi: et ut quid tales in ciuitate tua tanto tempore tolerasti?** **Tempus misericordie est.** **Quid est tempus misericordie? Adhuc nondum reuelatum est iudicium.** **Nox est: apparebit dies: apparebit iudicium.** **Audi apostolus.** **Itaque nolite ante tempus quiescere iudicare.** **Quid est ante tempus? Ante diem.** **Audi quia ante dies dixerit: Donec ueniat domus: quod et illuminet abscondita tenebrarum: et manifestet cogitationes cordis: et tunc laus erit uincitum a deo.** **Nam modo quod diu non**

Alia lra.
t qui facit

Alia lra
t qui loquitur

Alia lra
t ut dispiceret

vides cor meū: et non video cor tuū nor ē.
 Nescio qđ ab hoīe petisti nō accepisti: cō-
 temni te putas: et forte nō contemneri. Cor
 enī nō vides: et cito blasphemās: in nocte
 danda est tibi venia erranti. Diligit te hō
 nescio qđs: et putas qđ odit te: aut odit te: et
 putas qđ diligit te. S; qđlibz sit nor ē: noli
 timere: psume in christo: in illo habeto di-
 em. Non est qđ mali de illo sentias: qđ se-
 curi sum⁹: et certi sumus: qđ falli nō potest:
 amat nos: de nobis aut inuicē nondū cer-
 ti sumus. Deus enī nouit dilectionē nrām
 inuicē. Nos aut si diligimus nos inuicēz:
 qđ videt qua dispensatiōe a nob fiant ista:
 Quare nemo videt cor: Quia nor ē. In
 ista nocte in qua temptatiōes abūdant: qđ
 de ipa nocte dixit psalmus: Posuisti tene-
 bras: et facta est nor: in ea ptransibunt oēs
 bestie silue. Catuli leonū rugientes vt ra-
 piant: vt querant a deo escam sibi. In no-
 cte querūt escam catuli leonum. Qui sunt
 catuli leonū: Principū et pātū aerī hui⁹
 demones et angeli diaboli. Quō sibi que-
 runt escam: Quā temptant. Sed qđ nō ac-
 cedunt: nisi eis deus dederit pātē: ideo
 dictum ē: Querentes a deo escā sibi. Spe-
 tit Job temptandū. Quales escā: Spulē-
 tam: pinguem: iustū dei: cui ipse deus testi-
 moniū phibuit et ait: homo sine qrela ver⁹
 dei cultor fuit. Petiuit illū temptanduz: qđ
 rens a deo escā sibi: et accepit tēptanduz: s;
 nō opprimendū: purgandū vō nō euer-
 tum: aut forte nec purgandū: s; pbandū.
 Tamē et qui temptant aliqñ tradūt occul-
 to merito suo in man⁹ temptatoris: qđ tra-
 dita sunt forte in pcupias suas. Nam dia-
 bolus nulli nocet: nisi acceperit potestates
 a deo. Sed qñ: In nocte. Quid est in no-
 cte: In isto tpe. Cū aut transierit nor: et ve-
 nerit dies: mittunt mali cum illo in ignem
 eternū: iusti vō in vitam eternā. Nullas il-
 licerit temptator: qđ nō sunt illic catuli le-
 num: qđ transacta est nor. Iō dñs discipu-
 lis suis ait: Hac nocte postulauit sathanas
 vexare vos sicut triticū: et ego rogauī p te
 Petre ne deficiat fides tua. Quid ē vera-
 re sic triticū: Quō ab hoīe triticū nō mādu-
 catur: nisi pmo attritū vt panem faciat: sic
 neminē manducat diabolus: nisi pmo per
 tribulationē euerterit: cōterit vt māducat.
 Tu aut qđ tribularis: si maneat granum:
 nō psturberis: nihil tibi cōtingit. Quō bo-
 ues triturant: Nūqđ in solū triticū intrāt:
 Simul mittunt cū tribula in area. S; nū-

qđ timē. Luz est triticū: Absit: Nō cōcidit:
 nisi palea a tritico spoliēt: superfluit et ve-
 niet ventilatio: et inueniet puram massam.
 Quē inuenit: granū mutat in horreū suuz:
 et acerū palee cōburet igni inextinguibi-
 li. Cū dixit h: Quia diem in spe habem⁹:
 Dies nobis in christo debet esse: nam qđ
 diu inf temptatiōes sumus: nor ē. In ista
 nocte parat de⁹ peccatorib⁹: vt non illos
 tollat. Flagellat illos temptatiōib⁹ vt cor-
 rigan: tolerat illos in ciuitate sua. Puta-
 mus sp tolerabit: Si sp misericors est: nō est
 iudiciū. Si aut misericordiam et iudiciū can-
 tabo tibi dñe: nō parcat: tūc iudicabit. Sed
 qñ iudicabit: Lum trāsiert nor. Iō dixit:
 In matutinis interficiēbā oēs peccatores
 terre. Quid ē: in matutinis: Luz iam dies
 venient: nocte transacta. In matutinis in-
 terficiēbam oēs pctōres terre. Quare eis
 parcat vsq ad matutinū: Quia nor erat.
 Quid est: nor erat: Quia tps erat parcen-
 di. Parcebat scū corda hoim essent occul-
 ta. Vides aliquē male viuere: toleras illū:
 nescis enī qual erit: qđ nor est. Vtrū qđ ho-
 die male viuūt: cras bñ viuāt: et vtrū qđ ho-
 die bñ viuūt: cras malus sit. Nor est enī: et
 omēs tolerat deus: qđ longanimis ē. Tole-
 rat vt cōuertant ad illū peccatores: Sed qđ
 nō se correxerint in isto tpe misericordie: interfi-
 cient. Et quare interficient: Ut dispergāt
 de ciuitate dñi: de societate hierz: de socie-
 tate sanctorz: de societate ecclie. Quā autēz
 interficient: In matutinis. Quid ē: in ma-
 tutinis: Lum nor transacta fuerit. Quare
 nō parcat: Quia tpus misericordie est. Quare
 sp nō parcat: Quia misericordiaz et iudiciū can-
 tabo tibi dñe. Fratres nemo sibi blādiat:
 Interficiēt oēs opantes iniquitatez. Inter-
 ficiet eos christus in matutinis: et dispdet
 eos de ciuitate sua. Sed mō cū tps miseri-
 cordie est: audiāt eum. Ubiq clamat p le-
 gem: p pphetas: p psalmos: p eplās: p euā-
 gelia. Videte qđ nō tacet: qđ parcat: qđ ero-
 gat misericordiam: sed caute: quia vteruz est
 iudicium.

Biui Aurelij Augustini Hipponensis
 epi: de centesimo et vltimo secunde Quin-
 quagene psalmo Tractat⁹ feliciter explicit.

12

Ann
1772